II
137924
1 Incun 2+VII

E-S

Ex Bibliotheca Windhagiana I.

II

137924
4,1

Incunabel

I

Τῶν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ περιεχομένων ὀνόματα τοῦτο τὰξις.

Θεοφράστου περὶ φυτῶν ἱστορίας.	βιβλία δέκα.
Τοῦ αὐτοῦ περὶ φυτῶν αἰτιῶν.	βιβλία ἕξ.
Ἀριστοτέλους προβλημάτων.	Τμήματα τεσσαράκοντα ὀκτώ.
Ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως προβλημάτων.	βιβλία δύο.
Ἀριστοτέλους μηχανικῶν.	βιβλίον ἕν.
Τοῦ αὐτοῦ τῶν μετὰ τὰ φυσικά.	βιβλία δεκατέσσαρα.
Θεοφράστου τὰ μετὰ τὰ φυσικά.	βιβλίον ἕν.

Eorum quæ in hoc libro continentur, nomina & ordo.

Theophrasti de historia plantarum,	libri decem.
Eiusdem de causis plantarum,	libri sex.
Aristótelis problematum,	sectiones duo de quadraginta.
Alexandri aphrodisiensis problematum,	libri duo.
Aristótelis mechanicorum,	liber unus.
Eiusdem metaphysicorum,	libri quatuordecim.
Theophrasti metaphysicorum,	liber unus.

BIBLIOTH. VNIVERSIT. VINDOBONENSIS

Bibliothecæ Windhagianæ Philos.
Catalogo inscriptus. A. 106
1666

Aldus Manutius Alberto Pio Principi Illu. S.P.D.

¶Plato philosophus interrogatus Albĕrte Princeps Illu. πῶς ἂν ἄριστα οἰκοῖντο αἱ πόλεις, respõdit, ἐὰν οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν, ἢ οἱ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσιν uerum ac sapiens responsum, & Platone dignum principe Academicorũ. Optime.n. gubernarentur resp. si aut philosophi regnarent, aut principes philosopharentur. non tot rapinas. tot cædes. nõ fœdissimam, tetrámq; luxuriem. non cætera nefanda flagitia impune aspiceremus. Nec dubito, qn cum dico philosophos, eos intelligas, qui sancte, qui uere, qui integerrime, ut tu facis, philosophantur. non quosdam indoctos primum, hinc prauos & hæreticos, ac potius nulli addictos religioni, qui nomine tãtum sunt, nõ etiam re philosophi, quiq; de uirtute locuti (ut ait satyrus) clunem agitant. nec mirum tales ex pecudum magis, quam ex hominum genere, non posse candidas disciplinas, aureamq; uirtutem attingere. Μὴ καθαρῷ γὰρ καθαρὸν ἐφάπτεσθαι, οὐχὶ θεμιτόν. ut ait Plato Cum tu igitur Princeps unus ex paucis, quos æquus amauit Iupiter, acerrime philosopheris, hos etiã de philosophia libros in tuo nomine publicare cõstitui. hoc est Theophrasti. περὶ φυτῶν ἱστορίας. libros nouem. nam decimi per pauca quædã, ut erant in exemplaribus, imprimenda iussimus. reliqua uel non extant, uel in nono (ut ibi etiã diximus) cõfusa, & immista sunt. Eiusdem περὶ φυτῶν αἰτιῶν libros sex. hinc & Aristótelis & Alexãdri Aphrodisiẽsis problemata. Sequũtur déinde Aristótelis, μηχανικά. Eiusdémq; Τῶν μετὰ τὰ φυσικά. quatuordecim libri. & postremo opusculum περὶ μετὰ τὰ φυσικά. Theophrasti. Quibus imprimendis ea usus sum cura, ut sicui alius atq; ego feci, cõstituẽdus ordo uidebitur, facile id queat pro arbitrio suo. Quare autem nos hoc ordine usi sumus, alibi cognosces. Illud certo scias cũ cæteris studiosis, oía à nobis in dura hac, & sumptuosa prouincia fieri accuratissime. Quod sícubi non factum uidebitur, quod quædã dari meliora potuerint, uidete ne sitis ígrati, cũ nocte, diéq;, uel supra uires uobis laboré. quod tamé facio per libẽter. nec ab incoepto unq̃ desistã, nisi effecero quod sum pollicitus. nullis profecto parcam sumptibus q̃uis magnis. paruifaciã labores omnis, etiã si in uoluptate uiuere, & in ocio esse semper possim. Es.n. tu mihi optimus testis, an potiores Herculis erumnas credam, læuósq; labores, & uenere, & coenis, & plumis Sardanapalli. Natus.n. hõ est ad laboré, & ad agẽdum sẽ per aliquid uiro dignum. non ad uoluptaté, quæ beluarum est, ac pecudũ. Optime tu igitur Princeps Herculem Iouis satu editum imitaris, qui cum primum pubesceret, quod tempus à natura ad deligendum quã quisq; uiã sit ingressurus, datum est, duas cernẽs uias, unam uirtutis, alteram uoluptatis, uirtutis ígressus est uiã. Quare perge tu philosophari, ut coepisti. sisq; exẽplo cæteris. ὡς φιλοσοφούντων τῶν βασιλέων, ἢ βασιλευόντων τὸ νῦν αἱ πόλεις. Ἔρρωσο.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Α

ΤΩΝ φυτῶν τὰς διαφορὰς καὶ τῶν ἁπλῶς φύσιν λεκτέον, καὶ τούτων τὰ μέρη, καὶ τὰ πάθη, καὶ τὰς αἰτίας, καὶ τοὺς βίους· ἔθη γὰρ καὶ πράξεις οὐκ ἔχουσιν ὥσπερ τὰ ζῷα· εἰσὶ δέ τινα καὶ τὰ τῶν αἰτιῶν καὶ τὰ πάθη καὶ τοὺς βίους, ὑπάρχοντα τούτοις καὶ ἐξ ὧν· αἱ δὲ καὶ τὰ μέρη πολλὰ μυριάδας ἔχοντα· τὸ πρῶτον οὐχ ἱκανῶς ἀφῶρισται, τὸ, πῖα δεῖ μέρη, καὶ μὴ μέρη καὶ λ̄· ἀμέλει χειρὸς ἀπορία· τὸ μὲν γὰρ μέρος, ἅπτεσθαι πάσης φύσεως δοκεῖ δὲ καὶ μὴ φύεσθαι ἅπασαν ὅταν χλοῶσι· καθάπερ ἐν τοῖς ζῴοις τὰ ὕστερον γιγνόμενα· πολλοῦ δεῖ τὰ νόσον ἢ σῆψ ἢ πῆρωσιν ἀπειλοῦντα· τὸ δὲ ἐν τοῖς φυτοῖς ἀριθμὸν οὐκ ἔστιν, ὥστε πότερον ἔχειν τὴν οὐσίαν· οἷον ἄνθος, βρύον, φύλλον, καρπόν· ἆρα πάντα ὅσα πρὸ τῶν καρπῶν, ἢ ἅμα γίνεται τοῖς καρποῖς· ἔτι δὲ καὶ τὰ ὁλοσχερῆ· ἀεὶ γὰρ ἐν τοῖς φυσιν λαμβάνεται δένδρα καὶ τὰ ἐνιαυτόν, ὁμοίως δέ τι τοῖς ἀνωνύμοις ἐν τοῖς στελέχεσι· ὥστε εἰ μή τις ταῦτα θήσει μέρη, τό, τε πλῆθος ἀόριστον ἔσται, καὶ ὅλως τι ὄντα τὸ αὐτὸ τῶν μορίων· εἰδέναι μὴ μόρια, συμβαίνοι δ' ἂν τὰ φαινόμενα, ταῦτα μὴ εἶναι μέρη· βλαστάνουσι γὰρ καὶ θάλλουσι καρπὸν ἔχοντα, φύλλα καὶ ἄνθη καὶ τἄλλα ἅπερ καὶ δοκεῖ ὄντα· αἱ μὲν οὖν ἀπορίαι τοιαῦταί εἰσιν αὗται· τάχα δὲ οὐχ ὁμοίως

ἀπαν ταχυτητικόν, οὔτε ἐν τοῖς ἄλλοις οὔθ' ὅσα πρὸς τὴν χύσιν· αὐτάρκη τὰ χυμώδη, μίξεως δεόμενον· οἷον τοὺς καρπούς· οὐδὲ γὰρ τὰ ἔμβρυα, τῶν ζώων· εἰ δὲ τῇ ὥρᾳ, ὁ ψὰξ τοῦ κάλυκος ἔνδον σημεῖον· ἐπεὶ καὶ τῶν ζώων δεῖται κύησιν τινος· πολλὰ δὲ καὶ τὰ μέρη κατὰ τὴν ἀναπνοήν ἀπορεῖ, καθάπερ οἱ, τὰ λαφοι τὰ κέρατα, καὶ τὰ φωλεύοντα τὰ πτερωτὰ καὶ τρίχας τὰ πραπόδια· ὥστε τοῦ δὲ μὴ ἄπορον· ἄλλο τι ὅμοιον τῷ φυλλορροεῖν τὸ πάθος· ὡσαύτως δὲ τὰ πρὸς τὴν χύσιν· ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς ζώοις τὰ μὲν, σωματικὰ τὰ δὲ ἀποκαθαίρεται καθάπερ ἀλόξια φλοιοῦ· ἔοικε δὲ παραπλησίως καὶ τὰ περὶ τὴν βλάστησιν ἔχειν· ἡ γὰρ χύσις, χυμώσεως χάριν ὥσπερ φλοιὸς τελείας· ὅλως δὲ καθάπερ εἴπομεν, οὐδὲ πάντα ὁμοίως ἐπὶ τῶν ζώων λεπτέον· διὸ καὶ ὁ ἀριθμὸς ἀόριστος· παντὸς γὰρ βλαστικόν, ἄτιμα δὲ πάντα χωρίζων· ὥστε ταῦτα μὲν οὕτως ὑπολεπτέον οὐμόνον εἰς ταῦτα, ἀλλὰ καὶ τῶν μελόντων χάριν· ὅσα γὰρ μὴ οἷόν τ' ἀφομοιοῦν, περίεργον τὸ λίχαδος πάντως· ἵνα μὴ καὶ τὴν οἰκείαν ἀποβάλλωμεν θεωρίαν· ἡ δὲ ἰσοειδία τῶν φυτῶν ἐστιν ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἢ κατὰ τὰ ἐξωμόρια ἢ τὸ ὁλομορφῶν, ἢ κατὰ τὰ ἐντός· ὥσπερ ἐπὶ τῶν ζώων τὰ μὲν κατὰ πάντα λεπτέον ἢ ἐναντίως, οἷόν τε πᾶσιν ὑπάρχειν τὰ, ἃ ποῖα ἴδια καθ' ἕκαστον γένος· ἔστι δὲ τῶν αὐτῶν, ποῖα ὅμοια· λέγω δ' ἴδιον, φύλλον, ἔξαν, φλοιόν· οὐδὲν δὲ δεῖ φυλλάνθην, εἴτι κατὰ ἀναλογίαν θεωρητέον, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ζώων τὸ ἀναφορὰν ποιοῦμενον, ἢ λόγον τι πρὸς τὰ ἐμφερόμενα καὶ τὸ λειότατα· καὶ ἁπλῶς δὲ ὅσα τῶν ἐν φυτοῖς ἀφομοιωτέον τῶν ἐν τοῖς ζώοις, ὡσαύτως ἀφομοιοῖ· ταῦτα μὲν οὖν διαιρεθήτω τὸν τρόπον τοῦτον· Αἱ δὲ τῶν μορίων διαφοραὶ χρόνον ὡς τύπῳ λαβεῖν εἰσιν ἐν τρισίν· ἢ τῷ τὰ μὲν, ἔχειν· ταῦτ', μὴ, καθάπερ φύλλα· καὶ καρπόν· ἢ τῷ μὴ ὅμοια μὴ ἴσα, ἢ ξύλον· τῷ μὴ ὁμοίως· τούτων δὲ τὰ μὲν ἀνόμοια ὅτι σοείζεται σχήματι·

χήματι. χρώματι. συκνότητι, μανότητι, παχύτητι. λεπότητι, καὶ τοῖς ἄλλοις παθέσιν. ἔτι δὲ ὅσαι διαφοραὶ τ̃ῶν χυλῶν. ἡ δὲ ἀνισότης ὑπεροχῇ καὶ ἐλλείψει κατὰ πλῆθος ἢ μέγεθος. ὡς δ' εἰπεῖν τύπῳ κἀκεῖνα πάντα καθ' ὑπεροχὴν καὶ ἔλλειψιν. τὸ γὰρ μᾶλλον καὶ ἧττον, ὑπεροχὴ καὶ ἔλλειψις. τὸ δὲ μὴ ὁμοίως, τ̃ῇ θέσει διαφέρει. λέγω δὲ, οἷον τοὺς καρποὺς τὰ μὲν ἐπάνω. τὰ δ' ὑποκάτω τ̃ῶν φύλλων ἔχειν, καὶ αὐτοῦ τοῦ δένδρου, τὰ μὲν ἐξ ἄκρου, τὰ δὲ ἐκ τ̃ῶν πλαγίων, ἔνια δὲ καὶ ἐκ τοῦ σελέχους· οἷον ἡ αἰγυπτία συκάμινος. καὶ ὅσα δὴ καὶ ὑπὸ γῆς φέρει καρπὸν, οἷον, ἥτις ἀρακίλλα. καὶ τὸ ζ̀ν αἰγύπτῳ καλούμενον οὔιπον. καὶ εἰ τὰ μὲν ἔχει μίσχον. τὰ δὲ μή, καὶ ὧν τ̃ῶν αὐθέων ὁμοίως. τὰ μὲν γὰρ περὶ αὐτὸν τὸν καρπὸν, τὰ δὲ, ἄλλως. ὅλως δὲ τὸ τ̃ῆς θέσεως. ζ̀ν τούτοις καὶ τοῖς φύλλοις καὶ ζ̀ν τοῖς βλαστοῖς λεπτέον. διαφέρει δὲ ἔνια καὶ τ̃ῇ λάξει. τὰ μὲν γὰρ εἴς τι χρῆ ἐλάττης, οἱ κλῶνες καὶ αἱ πλόκοι ἐκτείνονται, τ̃ῶν δὲ καὶ οἱ ὄζοι δύσουν τὴν κατ' ἀριθμὸν ἴσοι. καθάπερ τ̃ῶν πρίζων ὥστε καὶ τὰς μὲν διαφορὰς ἐκ τούτων λεπτέον, ἀφ' ὧν καὶ ὅλη μορφὴ σώματος ἢ καθ' ἕκαστα. αὐτὰ δὲ δὴ τὰ μέρη διαριθμητέα μόνα. πειρατέον περὶ ἑκάστου λέγειν. ὅτι δὲ ὥρα μὲν ἡ μέσα καὶ κοινὰ τ̃ῶν πλείστων, τάδε· ῥίζα, καυλὸς ἀκρέμων, κλάδος, εἰς ἃ δέλοιτ' ἄντις ὡς περ εἰς μέρη καθάπερ ἐπὶ τ̃ῶν ζώων· ἕκαστόν τε γὰρ ἀνόμοιον, καὶ ἀφ' ἁπάντων τούτων τι πάθος. ὅτι δὲ ῥίζα μὲν, ἀφ' οὗ τὴν πρόφασιν ἀπάγεται, καὶ λόγος δὲ εἰς ὃ φέρεται· καυλὸν δὲ λέγω, τὸ ὑπὲρ γ̃ῆς πεφυκὸς ὑφ' ἕν· τοῦτο γὰρ κοινόταται ὁμοίως ἐπετείοις καὶ χρονίοις, ὃ ἐπὶ τ̃ῶν δένδρων καλεῖται στέλεχος· ἀκρέμονας δὲ, τοὺς ἀπὸ τούτου χλοηθούς, οὓς ἔνιοι καλοῦσιν ὄζους· κλάδον δὲ, τὸ βλάστημα, τὸ ἐκ τούτων ὑφ' ἕν· οἷον μάλιστα τὸ ἐπέτειον· καὶ ταῦτα μὲν οἰκειότατα τ̃ῶν δένδρων· ὁ δὲ καυλὸς ὥσπερ εἴρηται κοινότατος· ἔχει γὰρ οὐ πάντα οὐδὲ τοῦτον οἷον ἔνια τ̃ῶν ποωδῶν· τὰ μὲν, ἔχει μ̃

οὐκ ἀεὶ δὲ ἀμπέλφον, καὶ ὅσα χρονιώτερον ταῖς ῥίζαισ· ὅλῃ δὲ πολύχουν τὸ τῶν φυτῶν καὶ ποικίλων· καὶ χαλεπὴν εἰπεῖν καθόλου· σημεῖον δὲ τὸ μηδὲν εἶναι κοινὸν λαβεῖν, ὃ πᾶσιν ὑπάρχει· καθάπερ τοῖς ζῴοισ ὁμαλὴ κοιλία· τὰ δ' ἄμπελος ξόπλ. ὅτι ῥίζαν πάντ' ἔχφ· ὅτι καυλὸν ἄτιμον ἀκρέμονα οὐτε κλάδλ. οὔτε φύμλ. οὔτε ἄνθοσ· οὔτε καρπὸν· οὔτε αὖ φλοιόν, ἢ μίξαν· ἢ ἴνας· ἢ φλέβασ· οἷον μύκης· οἶδνον· ἐν τούτοις δὲ ἢ οὐσία καὶ ἐν τοῖς τοιούτοισ, ἀλλὰ μᾶλλον ταῦτα· τοῦ δὲ φύχφ καθάπερ εἴρηται τοῖσ δένδροισ καὶ κέντρον οἰκφότερον ὄμφελ ομθ· πρὸσ δὲ καὶ τὴν διαφορὰν τῶν ἄλλων ποιεῖσθαι δίκαιον· χεδὸν δὲ ἐν ταῖς ἄλλαισ μορφαῖς ἑκάστων ἀεὶ τὰ διακεκριμένα· ἀφέρουσι γὰρ τῷ πλήθφ τῷ τούτων· καὶ ὀλιγότητι· ἢ πυκνότητι καὶ μανότητι, καὶ τὸ ἐφ' ἑνὶ, ἢ εἰς πλείω σχίζεσθαι τοῖσ ἄλλοις τοῖσ ὁμοίοις, ὅσα δὲ ἕκαστον τῶν εἰρημένων οὐχ ὁμοιομερές· λέγω δὲ ὁμοιομερὲσ, ὅτι ἐκ τῶν αὐτῶν ὁτιοῦν μέρος σύγκφται φλοιὸς καὶ τὸ σελέχουσ· ἀλλ' οὐ λέγεται σέλεχος τὸ λεφθὲν, ἀλλὰ μόριον, ὡς αὐρὶς τῶν ζῴων μέλεσίν ἐστιν, ἐκ τῶν μὲν ὁτιοῦν φλοιὸς μήμης ἢ τοῦ ἀσκῶνοσ, οὐχ ὁμώνυμον ἐστί, καθάπερ σαρξ ἢ ὁ-σοῦν· ἀλλ' ἀνώνυμον· οὐδὲ δὴ τῶν ἄλλων, οὐδενὸσ, ὅσα μονοειδῆ τῇ ὁρχανικῶν· ἅπαντων γὰρ τῶν τοιούτων, ἀνώνυμα τὰ μέρη, τῇ δὲ πολυειδῶν ὠνόμασται μία, καθάπερ ποδὸς, χειρὸς, κεφαλῆσ. οἷον δάκτυλοσ, ῥίς, ὀφθαλμόσ· καὶ τὰ μὲν μέγαθοσ μέρη ταῦτά ἐστιν, ἀλλὰ ἐξ ὧν ταῦτα φλοιόσ, μίξα· ξύλα, ἢ ὅσα ἔχφ μίξαν, πάντα δὲ ὁμοιομερῆ, καὶ τὰ τούτων ἔτι πρότερα, καὶ ἐξ ὧν ταῦτα ὑγρόν· ἰὸσ φλοιῷ· σαρξ· ἀεὶ γὰρ αὗται, πλὴν ἔτισ λέγοι τὰσ τῶν σοι χάων δυνάμεισ, αὗται δὲ κοιναὶ πάντων· ἢ μᾶλλον οὐσιώδεσ· καὶ ἡ ὅλη φύσισ ἐν τούτοισ· ἄλλα δ' ἐστὶν, ὥσπερ ἐπέτεια μέρη τὰ πρὸσ τὴν καρποτοκίαν· οἷον, φύλλον, ἄνθοσ· μίσχοσ· τοῦτο δ' ἐστὶν ᾧ σωμέρηται πρὸσ τὸ φυτὸν τὸ φύλλον καὶ ὁ καρπὸσ· ἔτι δὲ ἕλιξ, βρύον· οἷσ ὑπάρχφ· καὶ ἐπὶ πᾶσι σπέρμα

σπέρμα τὸ τοῦ καρποῦ. καρπὸς δ' ἐστὶ τὸ συγκείμενον σπέρμᾰ μετὰ τοῦ περικαρπίου. παρὰ δὲ ταῦτα ἐνίων ἰδίᾱ ἅπαντα. καθάπερ ἡ κικὶς ἀρυθ̃. καὶ ἡ ἔλιξ ἀμπέλου. ἢ τοῖς μὲν δένδρεσίν ἐστιν ἅτοπα λαβεῖν. ῥῖς δ' ἐστὶ τέτοις, δῆλον ὡς ἄσπορα τὰ ἐπέτεια. μέχρι γὰρ τ̃ καρπῶν ἡ φύσις. ὅσα δὲ ἐστὶ τὸ καρπὸν. ἢ ὅσα μὲ τίθ̃ καθάπερ σέλινον ἢ ἄνηθον ἅπαξ, ἃ ὅσα μὲ πολὺν χρόνον ἔχει, τούτοις ἄπασιν ἢ ὁ καυλὸς ἀκολουθήσει καὶ τὸ λόβον. ὅταν γὰρ σπερμοφορεῖν μέλλωσι, τότε ἐξ καυλοῦσιν. ὡς ἕνεκα τοῦ σπέρματος ὄντων τ̃ καυλῶν. ταῦτα μὲν οὖν ταύτη διῃρήσθω. τ̃ δὲ ἄρτι εἰρημένων μερῶν πειρατέον ἕκαστον εἰπεῖν τίνες εἰσὶν. ὡς ἐν τύπῳ λέγειν τὰς. τὸ μὲν οὖν ὑγρὸν φαμερὸν ὃ δὴ καλοῦσί τινες ἁπλῶς ἐν ἅπασι ὀπὸν. ὥσπερ ἐν Μενέσωρ οἷδε μὲν τοῖς ἄλλοις ἀνωνύμως, ἐν δέ τισιν ὀπὸν. καὶ ἐν ἄλλοις δάκρυον. ἴριδος δὲ ἡ φλέβες καθ' αὐτὰ γὰρ ἀνώνυμα, τῇ δὲ ὁμοιότητι μεταλαμβάνοισι, τ̃ ἐν τοῖς ζώοις μορίων. ἔχει δ' ἴσως καὶ ἅμα διαφορὰς καὶ ταῦτα. καὶ ὅλως τὸ τ̃ φυτ̃ χυμ̃. πολύχυμον γὰρ ὡς ὥσπερ εἰρήκαμεν. ἀλλ' ἐπεὶ διὰ τ̃ πωλέμων μεταδιώκειν δεῖ τὰ ἀνώνυμα. πωλεμώτερα δὲ τὰ μείζωσι ἐμφανῆ τῇ αἰσθήσει δῆλόν ἐστι, καθάπερ ὑφήγηται, περὶ τούτων λεκτέον. ἐστω δὲ ἀφορμὴ γὰρ ἑξόμεθα τ̃ ἄλλων πρ̃ ταῦτα. μέχρι πόσου μὲν οὖν ἕκαστα μετέχει φ ὁμοιότητος. εἰλημμένων ἓ τ̃ μερῶν, μετὰ ταῦτα λητέον τὰς τούτων διαφοράς. οὕτω γὰρ ἄμα καὶ ἡ οὐσία φανερὰ ἢ ἡ ὅλη τ̃ γενῶν πρ̃ ἄλληλα διάστασις. ἡ μὲν δὴ τ̃ μεγίστων χρόαν εἴρηται. λέγω δ' οἷον ξίγκος, καυλ̃, φύλλων ἄνθων. αἱ γὰρ δυνάμεις ἐν ὧν χάριν ἕκαστον. ὕστερον ἐπιθήσομεν ταῖς. ἐξ ὧν γὰρ ἢ ταῦτα καὶ τἄλλα σύγκειται, πειρατέον εἰπεῖν ἀρξαμένους ἀπὸ τ̃ πρώτων. πρῶτα δέ ἐστὶ τὸ ὑγρὸν καὶ θερμόν. ἄνευ γὰρ φυτοῦ ἔχει τινὰ ὑγρότητα ἢ θερμότητα σύμφυτον, ὥσπερ καὶ ζῴου. ὧν ὑπολιπόντων. γίνεται σηρὰς ἢ φθίσις. πλέως δὲ ὑπολιπόντων, θάνατ̃ ἢ αὖανσις ἐν μὲν ὖν

τοῖς πρώτοις ἀνώνυμος ἡ ὑγρότης· ἐνίοις δ' ὠνόμασται μόνη· καθάπερ εἴρηται, τὸ αὐτὸ δ' τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ὑπάρχει· μόνη γὰρ ἡ τῶν φυτῶν ὑγρότης ὠνόμασται· διὸ καὶ διήρηται πρὸς ῥοῦτο στερήσει, τὸ μὲν γὰρ ἄναιμα· τὸ δ' ἔναιμα λέγεται· ἔτι μὲν οὖν τοῦτο τὸ μέρος καὶ τὸ τούτῳ σωτηρίμον θερμόν· ἄλλα δ' εἴδη ἕτερα τῶν ἐν τοῖς· ἃ κατ' ἐκεῖνα τὰ μὴ ὄντα ἀνώνυμα· διὰ δὲ τὴν ὁμοιότητα ἀπεικάζεται τοῖς τῶν ζώων μορίοις· ἔχουσι γὰρ ὡς περ ἶνας· ὅσα συνεχὲς ἢ χιτὼν ἢ ἐπίμηκες· ἃ παραβάλλει ἢ καὶ ἄβλαστον ἔχον φλέβας· αὖται δ' τὰ μὲν ἀλλαεισὶν ὁμοίαις τῇ ἰνί· μείζους δὲ ἢ παχύτεραι· ἢ παραβλαστὰς ἔχουσαι καὶ ὑγρότητας· ἔτι ξύλον καὶ σαρξ· τὰ μὲν γὰρ ἔχει σάρκα, τὰ δὲ ξύλον· ὅσα δὲ τὸ μὲν ξύλον, χιτών· ἡ δὲ σαρξ, φαύλη διαιρεῖται· ὥσ περ τῇ καὶ ὅσα χῆ· μεταξὺ δὲ ἁπλοῦν ἢ φλεβὸς, φανερὰ δὲ ἡ φύσις αἱ φλοιῶν ἄμοις τε ἢ ἐν τοῖς τῶν περὶ καρπίων σέρμασι· φλοιὸς δὲ καὶ μύξα· κυρίως μὲν λέγεται· δεῖ δὲ αὐτὰ καὶ τῷ λόγῳ ὁρίσαι· φλοιὸς μὲν οὖν ὅσ τὸ ἔξω τοῦ ὑποκειμένου σώματος· μύξα δὲ· τὸ μεταξὺ τοῦ ξύλου περί τον ἀπὸ τοῦ φλοιοῦ· οἷον ἐν τοῖς ὀστοῖς μυελός· καλοῦσι δέ τινες τοῦτο καρδίαν· οἱ δὲ, μυελόν· τὸ μὲν οὖν μόριον ἁπλοῦν ὅσ τοσαῦτα συγκειται· ταῦτα δὲ καὶ ἐκ τῶν προτέρων· ξύλον μὲν ὅξ ἰνὸς καὶ ὑγροῦ· καὶ ἔνια σαρκός· ξυλοῦται γὰρ σκληρυνόμενα οἷον ἐν ῥῖς φοίνιξι, καὶ νάρθηξι καὶ εἴ τι ἄλλο ἐκξυλοῦται· ὥσπερ αἱ τῶν ῥαφανίδων ῥίζαι· μύξα δ' ὅξ ὑγροῦ καὶ σαρκῶδ φλοιῶδ δ' ὁ μὲν τις ἐκ πάντων τῶν ξηρῶν· οἷον, ὁ ἐπὶ δρυῶδ αἰγείρου καὶ ἀπίου· ὁ δὲ ἐπὶ ἀμπέλου, ὅξ ὑγροῦ καὶ ἰνὸς· ὁ δὲ τῆ φύλλου, ἐκ σαρκῶδ καὶ ὑγροῦ· πάλιν δὲ ἐκ τούτων συνθέται τὰ μέν τισι μὴ πρῶτα ῥηθέντα, καθάπερ αν εἰ μέλι, πάλιν οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν πάντα· οὐ δὲ ὡσαύτως· ἀλλὰ διαφόρως· εἰ λημμένων δὲ πάντων τῶν μορίων ὡς εἰπεῖν, τὰς τούτων διαφορὰς,

ρὰς πεῖρατέον ἀποδιδόναι καὶ τὰς ὅλων τῶν δένδρων καὶ φυτῶν οὐσίας· ἐπεὶ δὲ συμβαίνει σαφέστερον εἶναι τοῖς μαθήσεσιν ἐκ διαιρουμένων κατὰ εἴδη καλῶς ἔχει τοῦτο ποιεῖν· ἐφ' ὧν ἁ δέ χεται πρῶται διαφοραὶ καὶ μέγιστα καὶ χειρὸν ὑφῶν πάντων τὰ τοιαῦτα περιέχεται ταῦτα· δένδρον θάμνος· φρύγανον· πόα· δένδρον μὲν οὖν ἐστὶ τὸ ἀπὸ ῥίζης μονοστέλεχες πολύκλαδον ὀζωτὸν οὐκ ὠμὸν ἀπόλυτον οἷον ἐλαία· συκῆ· ἄμπελος· φρύγανον δέ, τὸ ἀπὸ ῥίζης καὶ πολυστέλεχες· καὶ πολύκλαδον· οἷον, μάτος· θαλλίουρος· πόα δὲ τὸ ἀπὸ ῥίζης φυλλοφόρον προϊὸν ἀστέλεχες· οὗ ὁ καυλὸς θρμοφόρον οἷον, ὁ σῖτος· καὶ τὰ λάχανα· δεῖ δὲ τοὺς ὅρους οὕτως ἀποδέχεσθαι καὶ λαμβάνειν ὡς τύπῳ ὡσ ἐπὶ τὸ πᾶν λεγομένους· ἔνια γὰρ ἴσως ἐπαλάπτειν δόξει· ἆρα δὲ, καὶ παρὰ τὴν ἀγωγὴν ἀμοιότραπέντα καὶ ἐκβαίνειν τῆς φύσεως· οἷον, μαλάχαι εἰς ὕψος αὐξηθεῖσαι καὶ ὑποδενδρούμεναι· συμβαίνει γὰρ τοῦτο ἢ οὐκ ἐν πολλῷ χρόνῳ· ἀλλ' ἐν ἐξ ἢ ἑπτὰ μησὶν, ὥστε μῆκος καὶ πάχος δραχταῖον γίνεσθαι· διὸ καὶ βακτηρίαις αὐταῖς χρῶνται· πολιόνος δὲ χρόνου γινομένου, καὶ λόγον ἡ ἀπόδοσις· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν πύτλων· καὶ γὰρ ταῦτα λαμβάνει μέγεθος· ἔστι δὲ μᾶλλον ἄγνος καὶ θαλλίουρος καὶ ὀκιπόος· ὥστε ὁμολογουμένως ταῦτα πάντα δένδρα· καίριθαμνώδη ἐστὶν, ὁ δὲ μύρρινος μὴ ἀναπαθαιρόμενος ἐκθαμνοῦται· καὶ ἡρακλεωτικὴ καρύα· δοκεῖ δὲ αὔξησιν καὶ τὸν καρπὸν βελτίω καὶ πολὺν φέρειν ἐὰν ῥάβδους τις ἐξ πολλοὺς, ὡς τῆς φύσεως θαμνώδους οὔσης· μονοστέλεχες δ' αὖ δόξειεν ἂν ἡ μηλέα· δ' ἧ ῥοιὰ ἄτοπος εἶναι· ἅπαντα ὅλως ὅσα παραβλαστεῖ καὶ ἀπὸ τῶν ῥιζῶν· ἀλλὰ τῇ ἀγωγῇ· τοιαῦτα· παραιρουμένων τῶν ἄλλων· ἔνια δὲ καὶ ἐῶσι πολυστελεχῆ δὲ λεπτότητα· καθάπερ ῥόαν· μηλέαν· ἐῶσι δὲ καὶ τὰς ἐλάας· κοπάδας· καὶ τὰς συκᾶς· λάχανα δέ τις φαίη, καὶ ὅλως μεθέσθαι καὶ μικρότητι διαιρεῖν ἔνια· τὰ δὲ, ἰσχύϊ καὶ ἀθενείᾳ·

καὶ πολυχρονιότητι· τῶν τε γὰρ φρυγανωδῶν καὶ λαχανωδῶν
ἐνια μονοσελέχη, καὶ οἷον δένδρου φύσιν ἔχοντα γίνεται· κα-
θάπερ ραφανὶς· σήραγγον· ὅθεν καὶ καλοῦσί τινες τὰ τοιαῦ-
τα δενδρολάχανα· τούτων λαχανώδη πάντα ἢ τὰ θλεῖσα ὁ-
σαν ἐγκατα μείνῃ, λαμβάνῃ τινὰς ὥστε ρὰ κρέμονας, καὶ σύ
νεται τὸ ὅλον ἐν χήματι δενδρώδη, θλιβὺ ὀλιγοχρονιώτερα, διὰ
δὴ ταῦτα ὥσπερ ἐλέγομεν, ἀκαίρειβολογητέον τῷ ὄρῳ, ἀλλὰ
πῶς τύπῳ λεκτέον τοὺς ἀφορισμούς, ἐπεὶ καὶ τὰς διαιρέσεις
ὁμοίως· οἷον, ἡμέρων, ἀγρίων, καρποφόρων, ἀκάρπων· ἀνθο-
φόρων· ἀνανθῶν· ἀειφύλλων, φυλλοβόλων· τὰ μὲν γὰρ ἄ
γρια καὶ ἥμερα παρὰ τὴν ἀγωγὴν εἶναι δοκεῖ· πᾶν γὰρ ἄ-
γριον καὶ ἥμερον φασὶν ἴσως γίνεσθαι· τυγχάνον καὶ μὴ τυ-
γχάνον βραπείας· ἄκαρπα δὲ καὶ κάρπιμα, καὶ καρποφό-
ρα ἄνθη παρὰ τοὺς τόπους ἢ τὸν ἀέρα τὸν περιέχοντα· τὸν αὐ
τὸν δὲ ξόπον καὶ φυλλοβόλα, καὶ ἀείφυλλα· περὶ γὰρ ἐλε
φαντίνην, οὐ δὲ τὰς ἀμπέλους οὐ δὲ τὰς συκᾶς φασὶ φυλ
λοβολεῖν· ἀλλ' ὅμως τοῖς αὐτοῖς αἱρετέον· ἐχεμάρτι φύ
σεως κοινὸν, ὁμοίως ἐν δένδροις καὶ θάμνοις καὶ τοῖς φρυ
γανικοῖς καὶ ποώδεσιν· ὑπὲρ ὧν καὶ τὰς αἰτίας ὅταν τις λέ
γῃ περὶ πάντων κοινῇ δηλονότι λεκτέον, οὐχ ὁρίζοντα καθ'
ἕκαστον· σύλλογὴν δὲ καὶ τούτους κοινὰς εἶναι πάντων· ἅμα δὴ
φαίνεταί πως ἔχειν φυσικὴν διαφορὰν εὐθὺς ἐπὶ τῶν ἀγρίων
καὶ τῶν ἡμέρων, εἴ περ ἔνια μὴ δύναται ζῆν, ὥς περ λέγομεν
σάμψυχα μηδόλως δέχεται βραπείαν· ἀλλὰ καὶ χέρωγίνεται·
καθάπερ ἐλάτη· πεύκη· λάρον, καὶ ἁπλῶς ὅσα ψυχροὺς τό-
πους φιλεῖ καὶ χιονώδεις· ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν φρυγανικῶν
καὶ ποωδῶν· οἷον κάππαρις καὶ θέρμος· ἥμερον δὲ καὶ ἄγρι-
ον δίκαιον καλεῖν, ἀναφέρον τὰ πρός τι ταύτας καὶ ὅλως
πρὸς τὸ ἡμερῶσθαι τὸν· ὁ δὲ ἄνθρωπος, ἢ μόνον ἥμερον·

φανεραὶ

φαμεραὶ δὲ καὶ καὶ τὰ παύτας τὰς μορφὰς αἱ διαφοραὶ τ̃ῶν
ὅλων τε καὶ μορίων, οἷον λέγω, μέγεθος, καὶ σμικρότης. σκλη-
ρότης. μαλακότης, λειότης, ξαχύτης φλοιοῦ, φύλλων, τ̃ῶν
ἄλλων ἁπλῶς, ἰδιομορφία, καὶ δυσμορφία τίς. ἔτι δὲ καὶ καλ
λικαρπία, καὶ κακοκαρπία. πλέω μὲν γὰρ δυνεῖ τὰ ἄγρια
φέρειν· ὥσπερ ἀχράς· κότινος καλλίω δὲ τὰ ἥμερα. πλ̃ῆθος χυ
λοὺς δὲ αὐτοὺς γλυκυτέρους καὶ ἰδίους, καὶ τὸ ὅλον ὡς εἰπεῖν
ἡδυτέρους· μᾶλλον αὖ ταύτη δὴ φυσικαί τινες ὥσπερ εἰρη-
ται διαφοραὶ, καὶ ἔτι δὴ μᾶλλον, τ̃ῶν ἀκάρπων καὶ καρποφό
ρων, καὶ φυλλοβόλων καὶ ἀειφύλλων· καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦ-
τα· πάντων δὲ λητέον ἀεὶ καὶ πάσας τοῖς τόποις· οὐ γὰρ οὐ
δ' οἷόν τε ἴσως ἄλλως· αἱ δὲ τοιαῦται δόξαιεν ἂν μηδὲν ποιεῖν
μα ποιεῖν χωρισμόν· οἷον ἐνύδρων καὶ χερσαίων· ὥσπερ ἐ-
πὶ τ̃ῶν ζώων· ὅτι γὰρ ἔνια τῶν φυτ̃ῶν, ἃ οὐ δύνατα μὴ ἐν
ὑγρῷ ζ̃ῆν· δύηται δ' ἄλλο κατ' ἄλλο γένος τ̃ῶν ὑγρῶν, ὥστε
τὰ μὲν, ἐν τέλμασι, τὰ δὲ, ἐν λίμναις· τὰ δ' ἐν ποταμοῖς,
τὰ δὲ, καὶ ἐν αὐτ̃ῇ τ̃ῇ θαλάττῃ φύεσθαι· τὰ μὲν ἐλάττω· καὶ
ἐν τῇ παρ' ἡμῖν· τὰ δὲ μείζω, περὶ τὴν ἐρυθράν· ἔνια
δὲ, ὥσπερ εἰ καθυγρα, καὶ ἕλεια· καθάπερ ἰτέα καὶ πλά-
τανος· τὰ δὲ οὐκ ἐν ὕδατι δυνάμενα ζ̃ῆν ἐν τούτοις, ἀλλὰ
δ' ὠκοῦντα τοὺς ξηροὺς τόπους· τ̃ῶν δ' ἐλαττόνων, ὅτι μ' ἂ καὶ
τοὺς αἰγιαλούς· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τούτων ἔστιν ἁλμυρι-
βολογεῖσθαι δέλεα, τὰ μὲν, ἂν ὕδρη κοινὰ καὶ ὡς ὥσπερ ἀμ-
φίβια, καθάπερ μυρρίνην, ἰτέαν, κλ̃ήθραν· τὰ δὲ καὶ
τ̃ῶν ὁμολογουμένων χερσαίων ὥστε ἐν τ̃ῇ θα-
λάττῃ βιοῦν· φοίνικας· σκίλλας, ἀνθέρικον· ἀλλὰ τὰ
τοιαῦτα πάντα, καὶ ὅλως τὸ οὕτω σκοπεῖν, οὐκ οἰκείως ἐ-
στὶ σκοπεῖν· οὐ δὲ γὰρ οὐδ' ἡ φύσις οὕτως οὐδ' ἐν τοῖς τοιού-
τοις ἔχει τὸ ἀναγκαῖον· πᾶσι μὲν οὖν διαιρέσεις καὶ ὅλως

πλὴ ἰσοείαν τῶν φυτῶν οὕτω λεπτέος, ἅπαντα δ' οὖς καὶ
ταῦ ταναὶ τἆλλα διόισει καθάπερ εἴρηται, τοῖστι τῶν ἄλ-
λων μορφαῖς καὶ ταῖς τῶν μορίων διαφοραῖς· ἢ τῷ ἔχειν· τὸ δ'
μὴ ἔχειν, ἢ τῷ πλέω, τἀ δὲ ἐλάττω, ἢ ὡς ἀμοιόωσ· ἢ ὅσοι τό
ποι διήρηνται πρότερον· οἰκεῖον δὲ ἴσως καὶ τοὺς τόπους συμ-
παραλαμβάνειν, ἐν οἷς ἕκαστα φέφυκεν ἢ μὴ φέφυκε μέ-
θαι· μεγάλην δὲ καὶ αὐτὴν διαφορὰ, καὶ οὐχήκιστα οἰκεῖα τῶν
φυτῶν, διὰ τῶν σωιρτῆσθαι τῇ γῇ καὶ μὴ ἀπολεύθαι κα-
θάπερ τἀ ζῶα· πειρατέον δ' εἰπεῖν τοῖσ κατὰ μέρ⊙ διαφο-
ραῖσιν αὖ καθόλου λέγοντασ πρῶτον καὶ κοινῶσ, εἶτα καθ' ἕκα
στον ὕστερον ἐπὶ πλεῖον ὥσπερ ἀναθεωροῦντασ· ἔστι δὲ τὰ μὲν ὀρ
θόφυῆ καὶ μακροσελέχη· καθάπερ ἐλάτη· πεύκη· κυπάρισ
τοσ· τὰ δὲ σκολιώτρακα καὶ βραχυσελέχη· οἷον ἰτέα· συκῆ,
ῥοιά, καὶ κατὰ πάχ⊙ δὲ καὶ λεπτότητα ὁμοίωσ· καὶ πάλιν
τὰ μὲν, μονοσελέχη· τὰ δὲ, πολυσελέχη, τοῦτο δὲ αὐτὸ πρόσω
πον ἔχ⊙ τῷ παραβλαστεῖν καὶ ἢ ἀποπαρέβλαστε εἶναι, καὶ πο-
λυκλαδῆ καὶ ὀλιγόκλαδα· καθάπερ ἡ φοῖνιξ· καὶ ἐν αὐτοῖσ
τούτοισ, ἔτι καὶ τὰ τῷ ἰσχὺν ἢ πάχ⊙ ἢ τἀσ τοιαύτασ διαφο
ρὰσ· πάλιν τὰ μὲν, λεπτόφλοια, καθάπερ δάφνη, φίλλυρα·
τὰ δὲ, παχύφλοια, καθάπερ δρῦς· ἔτι τὰ μὲν, λιόφλοια· κα-
θάπερ μηλέα, συκῆ· τὰ δὲ παχύφλοια· καθάπερ ἀγρία δρῦς
φελλ⊙· φοῖνιξ· ταῦτα δὲ, νέα μὲν ὄντα λιοφλοιότερα· ἀπο
τμηράσκοντα δὲ, παχυφλοιότερα· ἔνια δὲ καὶ ῥιζόφλοια· κα
θάπερ ἄμπελ⊙· τὰ δὲ, καὶ ὡσ περιπίπτειν οἷον αἰδράχνη·
μηλέα· κόμαρ⊙· ὅτι δὲ καὶ τῶν μὲν, σαρκώδησ ὁ φλοι⊙· οἷ-
ον φελλοῦ· δρυ⊙· αἰγείρου· τῶν δὲ, ἰνώδησ καὶ ἄσαρκοσ· ὁμοί-
ωσ δένδρων· καὶ θάμνων· καὶ ἑρπετείων· οἷον, ἀμπέλου· κα-
λάμου· πυροῦ· καὶ τῶν μὲν πολύλοποσ· οἷον φιλλύρασ·
ἐλάτησ· ἀμπέλου· λινοσπάρτου· κρομμύων· τῶν δὲ

μονόλοπος

δὲ μονόλοπος, οἷον πυκνός, καὶ λάμου αἴρας, καὶ τὰ μὲν δὴ τῆς φλοιοὺς, ᾧ τούτοις αἱ διαφοραὶ, τῶν δὲ ξύλων αὐτῶν ἔτι ὅλως τῶν καυλῶν, οἱ μὲν εἰσὶ σαρκώδης· οἷον δρυὸς ὑκυνός, καὶ τῶν ἐλατίνων· βάλανου τε τύλου κωνίδ, οἱ δὲ ἄσαρκοι καθάπερ κέδρου λωτοῦ κυπαρίττου· καὶ οἱ μὲν, ἰνώδης· τὰ μὲν γὰρ φλὲ ἐλάτης καὶ τοῦ φοίνικος ξύλα τοιαῦτα, τὰ δὲ μανὰ, καθάπερ φλὸς ὑκυνός· ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ μὲν, φλεβώδη, τὰ δ' ἄφλεβα· ὡς ἐπὶ δὲ τὰ φρυγανικὰ καὶ θαμνώδη καὶ ὅλως τὰ κλήματα· καὶ ἄλλας τοσ ἂν λάβοι διαφορὰς· ὁ μὲν γὰρ κάλαμος, γόνατα τῶδες· ὁ δὲ βάτος καὶ ὁ σκολίουρος, ἀκανθώδη· ἡ δὲ πίτυς καὶ ἔνια τῶν ἐλείων ἢ λιμναίων ὁμοίως ἀδιάφορα τῇ ὁμαλῇ καθάπερ χοῖνος· ὁ δὲ τῆς κυπείρου καὶ βουτόμου καυλὸς ὁμαλότητα πάντα ἔχει παρὰ τούτοις· ἔτι δὲ μᾶλλον ἴσως ὁ τοῦ μύκητος· οὗ τοῖς μὲν δὴ δόξαιεν ἂν ἐξ ὧν ἡ σύνθεσις· ἢ δὲ καὶ τὰ πάθη καὶ τὰς δυνάμεις, οἷον σκληρότης, λιγνότης, κραυρότης, μανότης, κουφότης· βαρύτης, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα· ἡ μὲν γὰρ ἰτέα καὶ χλωρὸν ὑθὺ, κοῦφον· ὥσπερ ὁ φελλὸς, ἡ δὲ σύξος καὶ ἡ ἔβενος· οὐ δὲ αὐανθέντα, καὶ τὰ μὲν χαθέντα· καθάπερ ὁ φελλάτης· τὰ δὲ ἀθροωσαμᾶλλον· οἷος ὁ φελλάτας· καὶ τὰ μὲν λοξά· οἷον τὰ φελλάκης· τὰ δὲ ὀξώδη οἷον τὰ τῆς πεύκης καὶ ἐλάτης· δεῖ δὲ καὶ τὰς τοιαύτας ὑπολαμβάνειν τῆς φύσεως· ὕψος μὲν γὰρ ἡ ἐλάτη ἔχει ὑθυπορεῖν· ἄθροωσον δὲ ἡ ἐλάα· καὶ τὸ σκολιὸν καὶ σκληρὸν ὑκάμπου δὲ, ἡ φύλυρα· καὶ ὅσα ἄλλα· καὶ τὸ πλίγχον ἔχειν τὴν ὑγρότητα· βαρὺ δὲ, ἡ μὲν σύξος καὶ ἡ ἔβηνος ὅτι πυκνά· ἡ δὲ ἀρὺς ὅτι πῶλες ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ αὖγα πάντα πρὸς τὴν φύσιν πῶς ἀπάντα ταῦτα διαφέρουσιν ἢ τοῖς μήκεσι· πρῶτον μὲν εἰ ἔνια ἔχει ἢ μὴ ἔχει· καθάπερ τινὲς φασὶν ἄλλα τινὰ τὴν ἀκτὴν· ἐπεὶ ἢ τὰ ἐν αὐτοῖς ἔχουσι, τῷ μὲν γρόβυ σαρκώδη· τῶν δὲ ξυλώδη

τῶν δὲ ὑμνώδης· σαρκώδης μὲν, οἷον ἀμυγδάλου· σικῆς, μηλέας, ῥοιᾶς, ἀκρῶν, μύρθης, κοτίνου· ξυλώδης δ', οἷον τύπου ἐλάτης, πεύκης, καὶ μάλιστα αὐτῶν τὴν διὰ τὸ ἔνδοθεν εἶναι· φύτων δ' ἔτι σκληρότερα ἢ τὰ συκινότερα, κρανίας, πρίνος· δρυὸς, κυτίσου, συκαμίνων· ἐβένου, λωτοῦ διαφέρουσι δ' αὐτὰ καὶ τοῖς χρώμασι· μέλαινα μὲν δὴ πᾶσα, ἡ μὲν δρυὸς· ἣν καλοῦσι μελάνδρυον· ἃ πᾶσα δ' σκληρότερα τῶν ξύλων, διὸ καὶ ὑπομύουσι καμπτῆρα· μανότερα δὲ· αἱ μὲν, αἱ δ' οὐ· ὑμνώδη δ', ἐν μὲν τοῖς δένδροις οἰκείως, ἢ σαθρίοις, ἐν δὲ τοῖς θαμνώδεσι καὶ ὅλως τοῖς ὑλήμασιν, οἷον καλαμώτη καὶ νάρθηκι, καὶ τοῖς τοιούτοις εἰσίν· ἔχει δὲ τιὼ μήζαν· τὰ μὲν μεγάλωνα φανερόν· ὡς πρῖνος· δρῦς ἡ τὰ ἄλλα τὰ πρόφρη μέν, τὰ δὲ, ἀφανεστέραν, οἷον, ἐλαία, πύξος· οὐ γὰρ ὅδ' ἀφωνος μὲν οὕτω λαβεῖν ἀλλὰ καὶ φασίτινες δὲ καὶ τὸ μέσον, ἀλλὰ καὶ τὸ πᾶν ἔχειν ὥστε μὴ εἶναι πόρον ὠφελος μόνον· διὸ καὶ ἔνια οὐδ' ἂν δύξιεν ὅλως ἔχειν ἐπεὶ καὶ τοῦ φοίνικος οὐδεμία φαίνεται διαφορὰ κατ' οὐδὲν· διαφέρουσι δὲ καὶ τῇ τάσει ῥίζαις τὰ μὲν γὰρ, πολύρριζα καὶ ἀκρόρριζα καθάπερ σικῆ· δρῦς· φλάταμος· ἐὰν γὰρ ἔχωσι τόπον· ἐφ' ὅσον ἂν προέχωσι τοῦ. τὰ δὲ ὀλιγόρριζα, καθάπερ ἐλάτη ῥοιὰ, μηλέα· τὰ δὲ μονόρριζα, καθάπερ ἐλάτη, πεύκη· μονόρριζα οὕτως, ὅτι μίαν μεγάλην ὑπὸ εἰς καθὸς ἔχει· μικρὰς δὲ ἀπὸ ταύτης πλείους· ἔχουσι δὲ καὶ τῶν μονορρίζων ἐνίαι τὸ ὑπὸ ἐκ τοῦ μέσου μεγίστην καὶ κατὰ βάθους· ὥσπερ ἀμυγδαλαί· ἐλαίας· μικραὶ ταύτην, τάστι ἄλλας μείζους καὶ ὡς κεκαρκινωμένας· ἔτι δὲ τῶν μὲν· παχεῖαι μᾶλλον, τῶν δὲ· ἀνωμαλεῖς, καθάπερ ἀμυγδάλης· ἐλαίας· τῶν δὲ· ὠχάδες λεπταί· καθάπερ ἀμυγδάλου· διαφέρουσι δὲ· καὶ λειότητι· καὶ τραχύτητι· καὶ πυκνότητι· πάντων γὰρ αἱ ῥίζαι μανώτεραι τῶν ἄνω· συκνότεραι δὲ ἄλλαι ἄλλων καὶ ξυλωδέστεραι· καὶ αἱ μὲν, ἰνώδεις· ὡς αἱ τῆς ἐλάτης· αἱ δὲ σαρκώδεις

μᾶλλον

μᾶλλον ὥσπερ αἱ φῆγαι δρυός, αἱ δ' οἷον ὀζώδης καὶ θυσανώδης, ὥσπερ αἱ φηγὶ ἐλαίας· τοῦτο γὰρ διαφέρει, ὅτι τὰς λεπτὰς καὶ μικρὰς πολλὰς ἔχουσιν ἀθρόας· ἐπεὶ καὶ ταύτας ἀποφύουσιν ἀπὸ τῶν μεγάλων· ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἀθρόας καὶ πολλάς, ὅτι δὲ καὶ τὰ μὲν βαθύρριζα, καθάπερ δρῦς· τὰ δὲ πλαγιόρριζα, καθάπερ ἐλάα, ῥοιά· μηλέα· καὶ πάντα σχεδόν· ἐπεὶ δ' αἱ μὲν εὐθεῖαι καὶ ὀμαλεῖς, αἱ δὲ σκολιαὶ καὶ παραλλάττουσαι· τοῦτο γὰρ οὐ μόνον συμβαίνει διὰ τοὺς τόπους, τῷ μὴ εὐοδεῖν ἀλλὰ καὶ φῆ φύσει ἐστίν, ὥσπερ ἐπὶ φῆ δάφνης καὶ φῆ ἐλαίας· ἡ δὲ σκῆ τὰ τοιαῦτα σκολιοῦται, διὰ τὸ μὴ εὐοδεῖν· ὅσαι δ' ἐμμετροι, καθάπ ἡ πὰ σελίχη ἡ οἱ ἀκρέμονες, ἢ ὕλογον ἀπὸ φῆ ἀρχῆς· εἰσὶ δὲ ἢ αἱ μὲν, παραβλασι καὶ εἰς τὸ ἄνω, καθάπερ ἄμπελος, ῥόα· αἱ δὲ παράβλασοι, καθάπερ ἐλάτης, καὶ παρίπου, πεύκης· αἱ αὐταὶ δὲ διαφοραὶ ἡ τῶν φρυγανικῶν, καὶ τῶν ποωδῶν, ἢ τῶν ἄλλων, πλὴν εἰ ὁλοσέρικα μὴ ἔχει, καθάπερ ὕδνον, μύκης, σύζυγον· κρέμιον, τὰ μὲν πολύρριζα, καθάπερ πυρός, τίφη· κριθή, σῖον τὸ τοιοῦτον, καθάπερ εἰκαζούσας· τὰ δ' ὀλιγόρριζα, καθάπερ τὰ χερσοπαῖ· χερσὸν δὲ καὶ τῶν λαχανωδῶν τὰ πλεῖσα μονόρριζα· οἷον ξάφανος, τῦτλον· σέλινον· λάπαθος· πλὴν ἐνίων καὶ ἐπιφυάδας ἔχει μεπάλας· οἷον τὸ σέλινον· τὸ τεῦτλον· καὶ ὡς αἰεὶ τὰ λόγον ταῦτα βαθυρριζότερα τῶν δένδρων· εἰσὶ δὲ τῶν μὲν σπερμωδῶν, καθάπερ ξαφανίδος, γογγυλίδος· ἄρου· κρόκου τῶν δὲ, ξυλώδεις, οἷον δύζωμου, ὠκίμου, καὶ τῶν ἀγρίων δὲ τῶν πλείσων ὅσων μὴ εὐθὺς πλείους· καὶ χιζόμενα· καθάπερ πυροῦ· κριθῆς· καὶ φῆ καλουμένης πόας· αὕτη γὰρ ἐν τοῖς ἐπιπέδοις καὶ ἐν τοῖς ποωδέσιν ἡ διαφορὰ τῶν ῥιζῶν· ὡς τὰς μὲν εὐθὺς χίζεσθαι πλείους ὅσας ὁ ὁμαλεῖς· τῶν δ' ἄλλων μίαν ἢ δύο τὰς μείσας δ' ἄλλας ἀπὸ ταύτ· ὁλοσ δ' πλείους αἱ διαφοραὶ τῶν ῥιζῶν ἐν τοῖς ὑλήμασι λαχανώδεσιν· εἰσὶ γὰρ αἱ μὲν, λάχα

νώδης· ὥσπερ αἱ τῶν ὠκίμου, αἱ δὲ σαρκώδεις, ὥσπερ αἱ τοῦ τύ-
φλου· καὶ ἔτι δὴ μᾶλλον τοῦ ἄρουλα ἀσφοδέλου, καὶ κρόκου, αἱδὲ
ὥσπερ ἐκ φλοιοῦ ἡ σαρκός· ὥσπερ αἱ τῶν ξαφανίδων καὶ γογ
γυλίδων· αἱ δὲ, γναπτώδης· ὥσπερ αἱ τῶν καλάμων ἢ ἀγρώστε
ων· ἢ εἴ τι καλαμῶδες· ἢ μόναι δὴ αὗται ἢ μάλιστα ὅμοιαι τοῖς
ὑπὲρ γῆς· ὥσπερ γὰρ κάλαμοί εἰσιν ἐρριζωμένοι τοῖς λεπτοῖς·
αἱ δὲ, λεπυρώδης ἢ φλοιώδης· οἷον ὅτι φλοιώδης καὶ τοῦ
βολβοῦ ἢ ἔτι κρομμύου καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων· ἀεὶ γὰρ ὅστις ἐ
λαιρεῖν αὐτῶν· ὡσαύτως δὲ τὰ τοιαῦτα δοκεῖ καθάπερ δύο εἶ-
ναι ῥιζῶν ἔχειν· τοῖς δὲ, καὶ ὅλως τὰ κεφαλοβαρῆ· καὶ κατάρ-
ριζα· τῶν τε σαρκώδη ταύτην ἢ φλοιώδη, καθάπερ ἡ σκύλ-
λα, ἢ φλοιὰ ἀπὸ ταύτης ἀπεφυκυίας, οὐ γὰρ λεπτότητα πα-
χύτητι διαφέρουσι μόνον· ὥσπερ αἱ τῶν δένδρων καὶ τῶν λα-
χάνων· ἀλλὰ λεῖον ἔχοντες τὸ γένος, ἐμφανεστάτη δ' ἤδη ἔτι δ'
ἄρουναὶ ἡ τοῦ κυπείρου· ἡ μὲν γὰρ παχεῖα καὶ λεία καὶ σαρκώ
δης· ἡ δὲ λεπτὴ καὶ ἰνώδης· ὃ πόρρω ἀπορήσειεν αὐτὸς εἰ ῥίζας τ'
τοιαύτας θετέον· ἡ μὲν γὰρ κατὰ τῆς δύξης αὖ· ἡδ' ὑπογαυτί-
ως ἔχουσα ταῖς ἅλμαις, οὐκ ἂν δύξειεν· ἡ μὲν δὴ ῥίζα λεπτοτέρα
πρὸς τὸ πόρρω· καὶ ἀεὶ συνέξεις· αἱ δὲ τῶν σκυλλῶν, καὶ τῶν
βολβῶν· καὶ τῶν ἄρων ἀναπαυόμεναι· ἔτι δ' αἱ μὲν ἅλμαι κατὰ
τὸ πλάτος ἀφιᾶσι ῥίζας· αἱ δὲ τῶν σκύλλων καὶ τῶν βολβῶν
οὐκ ἀφιᾶσιν· οὐδὲ τῶν σκορόδων καὶ τῶν κρομύων· ὅλως δέ τι
ἐν λαύτοις αἱ κατὰ μέσον ἐκφυόμεναι κεφαλῆς ἠρτημέναι φαί
νονται ῥίζαις καὶ ξέφονται, τοῦτο δ' ὥσπερ κῦμα ἢ καρπός· ὅθεν
καὶ οἱ ἔντοσοῖς· ἀλέξανδρος οὐ κακῶς· ὧν δὲ τῶν ἄλλων τοῦτο
μὴ ὑπάρχει· ἐπεὶ δὲ πολλὴ ἡ φύσις ἡ κατὰ ῥίζαν, ταύτην ἀπορίαν ἔ
χει· τὸ δὲ δὴ πᾶν λέγειν τὸ κατὰ τὴν ῥίζαν, οὐκ ὀρθόν· καὶ ἡ ἀνά-
καυλος τοῦ βολβοῦ ἢ ὁ τοῦ γηθύου· ἢ ὅλως ὅσα κατὰ βάθους ἐστὶν
εἶναι αἱ ῥίζαι ἢ τὸ ὑδνον ἢ, ὃ καλοῦσί τινες ἀχιόν· ἢ τὸ ἄπιον ἢ
εἴ τι ἄλλο ὑπόγαιόν ἐστιν· ὧν ἁπάντων ἐστὶ ῥίζα· δυνάμει δὲ διαφυσι
κὴν διαιρεῖν

κἢ διαιρεῖν ἢ οὐτόπω. τάχα δὲ χρὴ τὸ μὴ ὀρθῶς λέγεται. εἴζα ὃ
οὐδὲν ἢ πόρρω ἐστὶν. αἰγὰρ διαφοραί τιν αὐτῶν εἰσὶν ἐν τῷ μᾶλ
λον, τοσαύτην εἶναι. τὴν ὁποιανοῦν τῶν ἐναντίων. ἢ πρέφειν τὴν ἑτέραν
ὑπὸ θατέρας. καίτοι καὶ αὐταὶ καὶ αὐτῶν αἱ σαρκώδεις ἐοίκα-
σιν ἕλκειν. τὰ δὲ τοιαῦτα τῶν ἀέρων πρὸς τὸ βλαστάνειν πρέφουσι. καὶ πό-
νον τινὰ μείζους κωλύομεν διαθεῖναι πρὸς τὴν βλάστησιν. ἐ-
πεὶ ὅτι γε πάντων τῶν τοιούτων ἡ φύσις ἡ κάτω μᾶλλον
ἕπεται, φανερόν. οἱ μὲν γὰρ καυλοὶ, καὶ ὅλως τὰ ἄνω, βραχέα καὶ ἀ-
θενῆ. τὰ δὲ καὶ τὰ μεγάλα καὶ πολλὰ καὶ ἰσχυρά. οὐμόνον ἐν τῶν
εἰρημένων, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ καλάμους καὶ ἀγρώστιδος. καὶ ὅλως ὅ-
σα καὶ λαμώδη ἢ τοιαῦτα ὅμοια. καὶ ὅσα δὲ μαρθηκώδη.
καὶ τούτων εἴζας μεγάλας καὶ σαρκώδεις. πολλὰ δὲ καὶ τῶν πο
δῶν ἔχει τοιαύτας εἴζας. οἷον, ἀσάλαξ. κρόκη τὸ περδίκιο
ν καλούμενον. καὶ γὰρ τοῦτο ἀχείας τινὰς καὶ ὠλεἰους ἔχει τὰς
εἴζας. ἢ φύλλα. καλεῖται δὲ περδίκιον, διὰ τὸ τοὺς περδίκας
ἐγκυλίεσθαι ὁρύττων. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἐναίσιμον καλούμενον. τὰ
μὲν φύλλα, μεγάλα. πόβλαστὸν αὐτοῦ, βραχύς. ἡ δὲ εἴζα, μακρά.
ὅστις ὡς περ ἄρτος. διαφέρει τινὰ καὶ ἐαθέτων. ἢ συμπέπτουσι δὲ
ταῦτ' ὀρταμὸς ἀπροβὴς τέφουσι βωμός. φανερώτατα δὲ ὠλεί-
σην ἔχουσι πρὸς τὰ αὐξομένας διαφοράς. τὸ σίλφιον δὲ καὶ λαμπούνη μαλ
λαρις. ἀμφότερα γὰρ τούτων καὶ ἀπάντων τῶν τοιούτων τοῖς εἴ
ζαις μᾶλλον ἡ φύσις. ταῦτα μὲν οὖν τὴν λῆψιν. χώραν δὲ
πλείω δόξαιεν ἂν ἔχειν διαφορὰς παρὰ τὰς εἰρημέ-
νας. οἷον αὔξης, τῆς ἀραχίδνης, καὶ τοῦ ὁμοίου τῷ ἀράκῳ. φέ-
ρουσι γὰρ ἀμφότερα καρπόν. οὐκ ἐλάττω τοῦ αὐξομένου. καὶ μίαν
μὲν εἴζαν τὸ σαρκῶδες τοῦ τὸ ἄχειαν ἔχει τὴν κατὰ βάθους.
τὸ δὲ λάλλας ἐφ' ὧν ὁ καρπὸς, λεπτοτέρας καὶ ἐπιπόλαιος, ἡ χιζο-
μένη πλαγίας. φιλεῖ δὲ μέλισσα χωρία τὰ ὕφαιμα. φύλλον δὲ
δὲ τὸ μὲν ἔχει τούτων, τὸ δὲ ὅμοια τοῖς φύλλοις. ἄλλως περὶ ἀμφί-

καρποὺς μᾶλλον ὄζειν· καὶ φαίνεται θαυμάσιον αἷμα μὲν οὖν φύσεις καὶ αἰδοίων μᾶλλον τοσαύτας ἔχουσι διαφοράς· αὐξάνεσθαι δὲ πάντων δοκοῦσιν αἱ εἴζαι πρότερον τῶν ἄνω· καὶ γὰρ φύεσθαι εἰς βάθος οὐδὲν μία καθήκει πλέον, ἢ ὅσον ὁ ἥλιος ἐφικνεῖται· τὸ γὰρ θερμὸν, τὸ γόνιμον· ὁμοίως δὲ καὶ ταῦτα μεγάλα συμβάλλεται πρὸς βαθυρρίζειαν· καὶ ἔτι μᾶλλον πρὸς μακροείζειαν ἡ φλοιὸς φύσει ἀνῃκόφι καὶ μανὴ καὶ εὔοδος· ἐν γὰρ τοῖς τοιούτοις, πορρωτέρω καὶ μείζους αὐξήσεις· φανερὸν δὲ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τούτων· ἔχοντα γὰρ ὕδωρ, ὅσον οὐδέπω εἰπεῖν· ἐπεὶ καὶ ὁ τόπος ἡ κνώδης μηδὲν τὸ αὐτὸ παρέχει καθάπερ φρέατος ἢ ὀχετοῦ τινος, ἢ ἐν ὠσὶ τῷ λυκείῳ ἡ Πλάτανος, ἃ καὶ τὸ ὀχετὸ ἔτι μέχρι οὗ πρὸ τριάκοντα που ἔτη ἦν, ἔχουσα τόπον τινὰ μέλαν καὶ τροφιμώτερον· δύξειε δ' ἂν ὡς εἰπεῖν ἡ συκῆ μακροείζειαν εἶναι· καὶ ὅλως δὲ μᾶλλον τὰ μανὰ καὶ εὐθυρρίζα, τοιαῦτα δὲ τὰ νεώτερα τῶν παλαιῶν, ἐὰν εἰς ἀκμὴν ἥκωσιν, ἢ δὴ βαθυρριζότερα καὶ μακρορριζότερα· συμφθίνουσι γὰρ καὶ αἱ εἴζαι τῷ ἄλλῳ σώματι· πάντων δὲ ὁμοίως οἱ χυλοὶ τοῖς φυτοῖς ὀλιγότεροι· τοῖς δὲ, ὡς ἐπίπαν· διὸ καὶ ἐν ἰωνίᾳ πικραὶ, ὧν οἱ καρποὶ γλυκεῖς· αἰδὲ, καὶ φαρμακώδεις γίνονται φυώλεις· ὡς περ αἱ φλίριος· ἴδια δὲ εἴζης, φύσις καὶ δύναμις οἷον ἡ φλιὸς ἰνδικῆς συκῆς· ἀπὸ γὰρ τῶν βλαστῶν ἀφίησι, μέχρις οὗ ἂν σωθῇ τὴν συκῆν καὶ ἐίζωθῇ· καὶ γίνεται περὶ τὸ δένδρον κύκλῳ σωρὸς τῶν ἐίζων, οὐχ ἧττον τοῦ στελέχους, ἀλλὰ ἀφεστηκός· παραπλήσιον δὲ τοῦτο, μᾶλλον δὲ ξόπρινον πεπαθυμασιωμένον, ἐπὶ τῇ φύλῃ ἀφίησι ἐίζαν· οἷόν φασι περὶ ὄρνιθας τὰς πάρδαλιν εἶναι, ὅλεθρίαν δαίδοτον ἡδύ· τὸ δὲ αὖ τῆς μωνθαυμασὸν ἦν πον, ὅτι αὖξυλλη βαθεῖα ἀπαρρῇ, διαιρεῖ τὴν ἐίζαν πρὸς τὴν ὑβλαστάνῃ διὰ τιὼ ἰχύν· ἀλλὰ δὴ τὰς μωνθ' ἑίζων διαφορὰς ἐκ τούτων θεωρητέον τὰ δένδρων· ἅπασι τοιαῦτα δ' ἔστι λαβοῖ διαφοράς·

Φοράς· ἔστι γὰρ τὰ μὲν, ὀζώδη· τὰ δ' ἄνοζα, καὶ φύσει καὶ τόπῳ. κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον· ἄνοζα δὲ λέγω, οὐχ ὥστε μὴ ἔχ' ὅλως οὐδέν· ἀλλὰ τοιοῦτο δένδρον· ἀμυγδαλῆ περ ἥττον ἄμωμον· οἷον, χοῖνος· πίφη· κύπειρος· ὅλως εἴπερ ἐστὶν ἐπιπόλαιον μυωδῶν· ἀλλ' ὥστε ὀλίγους ἔχειν· φύσει μὲν οἷον, ἀκτή· δάφνη, συκῆ· ὅλως πάντα τὰ λεπτόφλοια, καὶ ὅσα κοῖλα ἢ μανά· ὀζώδεις δὲ, ἐλάα· πεύκη· κότινος. τούτων δὲ, τὰ μὲν, ὡς παλιουρίοις, καὶ νηνέμοις καὶ ἐφύδροις· τὰ δὲ ἐν ὑπηλίοις, καὶ χειμερίοις, καὶ πυγματώδεσι, καὶ λεπτοῖς, καὶ ξηροῖς· τὰ μὲν γὰρ ἀνοζώτερα· τὰ δὲ ὀζωδέστερα τῶν ὁμογενῶν. ὅλως δὲ ὀζωδέστερα τὰ ὀρεινὰ τῶν πεδινῶν, καὶ τὰ ξηρὰ τῶν ἐλείων· ἔτι δὲ κατὰ τὴν φυτείαν τὰ μὲν πυκνὰ, ἄνοζα ἢ ὀρθά· τὰ δὲ μανά, ὀζωδέστερα καὶ σκολιώτερα· συμβαίνει γὰρ ὥς τι τὰ μὲν, ἐν παλιουρίῳ εἶναι, τὰ δὲ ἐν ὑπηλίῳ. Τὰ ἄρρενα δὲ τῶν θηλειῶν ὀζωδέστερα, ἐν οἷς ὅστιν ἀμφω· οἷον, μυρσίνη πος· ἐλάτη· ὀρυΐς· κρανία· καλοῦσι γὰρ ἔνιοι τὴν θηλυκρανίαν. Τὰ ἄγρια ἢ τῶν ἡμέρων· καὶ ἁπλῶς ἢ τὰ ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος, οἷον κότινος ἐλαίας· ἐρινεὸς συκῆς. Τὰ χέρσα ἀπίου· πάντα τὰ λάσια ὀζωδέστερα· καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πάντα τὰ συκᾶ τῶν μανῶν· καὶ γὰρ Τὰ ἄρρενα πυκνότερα, καὶ Τὰ ἄγρια· πλὴν εἴ τι διὰ συκνότητα πάντως ἄνοζον ἢ ὀλίγοζον· οἷον σύξος, λωτός. εἰσὶ δὲ τῶν μὲν, ἄλακτοι ὡς ἔτυχεν οἱ ὄζοι· τῶν δὲ, τὰ μὲν μύοις ἢ τῷ διαστήματι ἢ τῷ πλήθει, καθάπερ εἴρηται· διὸ καὶ ἀξιολογώτατα λάσια καλοῦσι· τῶν μὲν γὰρ οἷον δύ' ἴσου· τῶν δὲ μεῖζον ἀεὶ τὸ πρὸς τῷ πάχει· καὶ τοῦτο καὶ λόγου ὅσπερ μέλισσα ἔμφυλον ἐν λοῖς κοτίνοις ἢ ἐν λοῖς καὶ λαιμήλης, ὥσπερ οἱ τῶν κοτίνων· οἱ δὲ ὡς ἔτυχε. ἔστι δὲ λαιμὸν δύο ἅ· λαὶ δ', ξύλα· λαὶ δὲ πλείους ἔχοντα· ἔνια δὲ πεντάζάδδει· καὶ τῆς μὲν ἐλάτης ὀρθοὶ οἱ ὄζοι καὶ οἱ κλάδοι ὥσπερ ἐμπεπηγότες· τῆς δὲ αἴγειρος, ἀδρὸν ἰσχυρότατον ἢ ἐλάτη· ἰδιώτατοι δὲ οἱ ὄζοι φιλύρας· ὁμοίοις δὲ θηλειῶν προσώποις· εἶδος μὲν ὁμέσπερος· αἴγειροι δὲ

περὶ αὐτὸν μικροὶ πλέθρου· εἰσὶ δ' ἃ τῶν ὄζων οἱ μὲν τυφλοί· οἱ δὲ γόνιμοι· λέγω δὲ τυφλοὺς, ἀφ' ὧν μηδὲν βλαστάνει· οὗτοι δὲ ἢ φύσει καὶ πηρώσει γίνονται· ἢ ὅταν ἢ μὴ λυθῇ καὶ ἐκβιάζηται καὶ μὴ ἀρκοστῇ μὴ οἷον ἐπικαυθεὶς πηρωθῇ· γίνονται δὲ μᾶλλον ἐν τοῖς πρανέσι τῶν ἀκρεμόνων· ἐνίων δὲ καὶ ἐν τοῖς πελέκεσιν· ὅλως δὲ μὴ τοῦ πελέκους μὴ τοῦ κλάδου καθ' αὑτὸ ἐπικόψῃ ἢ ἐπιτέμῃ τις, ὅζος γίνεται· καθάπερ αὖ εἰ δύο αἱρῶν τὸ μὲν καὶ πρίων ἑτέραν ἀρχήν, εἴτε δι' ἄλλην πήρωσιν, εἴτε δι' ἄλλην αἰτίαν· οὐ γὰρ δὴ κατὰ φύσιν τὸ ὑπὸ φλοιᾶς· ἀεὶ δὲ ἐν ἅπασιν οἱ κλάδοι· φαίνονται πολυοζότεροι διὰ τὸ μήτε νὰ μέσῃ προσκυζεῖσθαι καθάπερ ἡ φλοιὸς οἰνεόβλαστοι ξαχύπετοι· ἡ φλοιὸς ἀμπέλου τὰ ἄκρα τῶν κλημάτων· ὡς ἂν ὁ ὄζος ἐν τοῖς ἄλλοις, οὕτω καὶ ὀφθαλμὸς μὲν ἀμπέλῳ, ἢ ἐν καλάμῳ γόνυ· ἐνίοις δὲ μὴ οἷον κράδοις γίνονται· καθάπερ πτελέᾳ καὶ δρυῒ ἢ μάλισσα μὲν πλατάνῳ· ἐὰν δὲ ἐν πραχέσι μὴ αὐύδροις ἢ πνευματώδεσι, ἢ παντελῶς· πάντως δ' ὁ πρὸς τῇ γῇ ἢ οἷον τῇ κεφαλῇ τοῦ πελέχους ἀποτηράσκων, τῶν παχυτέρων γίνεται· ψῖα δὲ καὶ ἰχθὺς καλουμένους ὑπό τινων, ἢ γόγγρους, ἢ τὸ ἀνάλογον· οἷον ἡ ἐλαία· κυλιόπαστον γὰρ ἐστὶ ταύτης τοῦτο τὸ ὄνομα· ἐπὶ πάχιον δοκεῖ μάλισσα τὸ εἰρημένον· καλοῦσι δέ νιοι τοῦτο πρέμνον· οἱ δὲ κρότωνα· οἱ δὲ ἄλλο ὄνομα· τοῖς δὲ ἰθέσι καὶ μονορρίζοις καὶ ἀπαραβλάστοις οὐ γίνεται τοῦθ' ὅλως, ἢ ἧττον· φοῖνιξ δὲ παραβλαστικόν· ἡ δὲ ἐλαία καὶ ὁ κότινος ἐπὶ τὰς κοιλότητας ἰδίας ἔχουσι τὰς ἐν τοῖς πελέκεσιν· ἔστι μὲν οὖν τὰ μὲν εἰς μῆκος αὐξητικὰ μάλισσα μόνα, οἷον ἐλάτη· φοῖνιξ· καὶ καλάμη πος· καὶ ὅλως τὰ μονοπελέκη· καὶ ὅσα μὴ πλύρειζα, μὴ δὲ πολύκλαδα· τὰ δὲ, ὁμοίως τούτοις αὐξάλογα ἐπὶ βάθος· ψῖα δὲ εὐθὺς χίζεται· οἷον, ἡ μηλέα· τὰ δὲ, πλύκλαδα· ἢ μείζω τὸν ὄγκον ἔχει τὸν αὔω· καθάπερ ξοά· οὐ μὴν, ἀλλ' ἂν μεγεθύνῃ συμβαίνει τὰ πρὸς ἕκαστον, ἡ ἀγωγή, καὶ ὁ τόπος, καὶ ἡ ξοφή·

οἱ μεῖον

σημεῖον δ' ὅτι ταῦτα τὰ νὰ μὴ ὄντα, μακρὰ καὶ λεπτὰ γίνεται· μανὰ δὲ πάχύτερα καὶ βραχύτερα καὶ ἐὰν μὴ εὐθύς τις ἀφέλῃ τοὺς ὄρους, βραχέα· ἐὰν δὲ ἀνακαθάίρῃ, μακρά· καθάπερ ἡ ἄμπελος· ἱκανὸν δὲ καὶ ἐκεῖνο πρὸς τοῦτο, ὅτι καὶ τῶν λαχάνων ζώια λαμβάνῃ δένδρου χῆμα· καθάπερ εἰπομὲν τὴν μαλάχην, καὶ τὸ τεῦτλον· ἅπαντα δὲ ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις ἐξαύξῃ μᾶλλον τὸ αὐτὸ κάλλιον· ἐπεὶ μὴ τῶν ὁμογενῶν αὐξότερα καὶ μείζω καὶ καλλίω τὰ ἐν τοῖς οἰκείοις· οἷον, ἐλάτη ἡ μακεδονικὴ τῆς πρηνασίας καὶ τῶν ἄλλων· ἅπαντα δὲ ταῦτα καὶ ὅλως ἡ ὕλη ἡ ἀγρία καλλίων καὶ τελέων τὰ ὄρους ἐν τοῖς προσβορείοις, ἢ ἐν τοῖς πρὸς μεσημβρίαν· ἔτι δὲ τὰ μὴ, ἀείφυλλα· τὰ δὲ φυλλοβόλα· τῶν μὴ ἡμέρων, ἀείφυλλα, ἐλαία· φοῖνιξ· δάφνη· μύρρινος, πεύκης τηλύγος· κυπάρισσος· τῶν δ' ἀγρίων· ἐλάτη· πεύκη· ἄρκευθος· σμίλαξ· θυία· καὶ ἰὼ ἄρκαδες καὶ λοῦσι φελλόδρυι· φίλυρα· κέδρος· πίτυς· μυρίκη· πύξος· πρῖνος· ἀγρία· κήλαστρον· φιλύκη· ὀξυκάνθος· ἀφαύρκη· ταῦτα δὲ φύεται περὶ τὸν ὄλυμπον· ἀνδράχνη· κόμαρος· τέρμινθος· ἀγρία· δάφνη· δοκεῖ δ' ἀνδράχνη καὶ ὁ οἶναρος· Τὰ μὴ κάτω φυλλοβολεῖν· τὰ δὲ ἔχατα τῶν ἀκρεμόνων ἀεὶ φύλλα ἔχειν· ἐκφύειν δὲ ἀεὶ τοὺς ἀκρέμονας· Τῶν μὴ οὖν δένδρων, ταῦτα· τὰ δὲ θαμνωδῶν, κιττός· βάτος· ἐρείμη· κάλαμος· κεδρίς· ὅσα δέ τι μικρόν, ὃ δὲ δένδρου τὰ· τῶν δὲ φρυγανικῶν· καὶ ποωδῶν, σήραιον· ἐρίφανος· ἐρδωνιά· ἰωνιά· ἀβρότονον· ἀμάραλλον· ἔρωτυλλος· ὀρίγανον· σέλινον· ἱπποσέλινον· μήκων· καὶ τῶν ἀγρίων εἴδη τελέω· θαμνώδη δὲ καὶ τούτων ζώια τοῖς ἄκροις· τὰ δὲ ἄλλα ἀποβάλλῃ· οἷον, ὀρίγανον· σέλινον· ἐπεὶ καὶ τὸ σήραιον καρποῦται καὶ ἀλλάττεται· πάντα δὲ καὶ τῶν ἄλλων τὰ ἀείφυλλα· ξενοφυλλότερα, καὶ ἔχοντά τινα λιπαρότητα καὶ ὠχρότητα· ἔνια δὲ οὐκ ὄντα τῇ φύσει, παρὰ τὸν τόπον ὄντα ἀ-

εἰφυλαί· καθάπερ ἐλέχθη περὶ τῶν ἐν ἐλεφαντίνῃ καὶ μέμφῃ
κατωτέρω δὲ μὴ τὸ δέλτα μικρὸν πάνυ χρόνον διαλείπειν τοῦ
μὴ ἀεὶ βλαστάνειν· ἐν κρήτῃ δ' λέγει θλάπανόν τινα εἶναι ἐν ᾗ
ξηρτυναίας πρὸς σκιρῇ τινί· ἢ οὐφυλλοβολεῖ· μυθολογοῦσι
δὲ ὡς ἐπὶ ταύτην ἐμίτη τῇ δυσφόπῃ ὀζώσ· τὸ δὲ θλησίον τοὐ-
σασ, φυλλοβολεῖν· ἐν δὲ συβάρῃ δρῦς ὄζων δυσωίοπ]ος ἐκ τῆς
πόλεως, ἢ οὐ φυλλοβολεῖ· φασὶ δὲ οὐ βλαστάνειν αὐτὴν ἅμα
ταῖς ἄλλαις, ἀλλὰ μετὰ κύνα· λέγεται δὲ [ἐν κύπρῳ θλά-
πανον εἶναι τοιαύτην· φυλλοβολεῖ δὲ τοὐντεῦθεν τοῦ μετοπώρου,
[μετὰ τὸ μετόπωρον· θλιὼ τὸ μὴ, θᾶττον· τὸ δὲ, βραδύτερον·
ὥστε ἢ τοῦ χειμῶνος ἐπιλαμβάνειν· οὐκ ἀναλόγως δὲ αἱ φυλλοβο
λίαι ταῖς βλαστήσεσιν, ὥστε τὰ πρότερα βλαστήσαντα φυλλο-
βολεῖν· ἀλλ' ἔνια πρωὶ βλαστάνειν μὴ, οὐδὲν ἧττον προτερεῖ τῇ ἄλλῃ·
ἀλλὰ ἢ πηνῶν [ὕστερεῖ· καθάπερ ἡ ἀμυγδάλη· τὰ δὲ, ὀψὲ βλα-
στεῖν μὴ· ὀδὲν δέ, ὡς εἰπεῖν ὕστερον τῇ ἄλλων· ὥσπερ ἡ συκάμι
νος· δοκεῖ δὲ [ἡ χώρα συμβάλλεσθαι· [ὁ τόπος ὁ ἔνικμος, πρὸ
τὸ διαμένειν· τὰ γὰρ ἐν τοῖς ξηροῖς ἢ ὅλως λεπτοδέσι πρότερα
φυλλοβολεῖ, ἢ τὰ πρεσβύτερα δὲ τῶν νέων· ὥνια ἢ ἡδὺ πρὸ τοῦ πε
πεῖναι τὸν καρπὸν ἀπιβάλλῃ τὰ φύλλα· καθάπερ αἰ ὄψιμαι
συκαῖ· [ἀχράδες· τῇ δ' ἀφύλλῳ ἡ ἀποβολὴ [ἡ αὔθησις καὶ τὰ
μόρα· οὐ γὰρ δὴ ταῦτα αἰεὶ διαμένειν· ἀλλὰ τὰ μὴ βλαστάνειν· τὰ
δ', ἀφαυαίνεται· τοῦτο δὲ περὶ ξοωδὲς μάλιστα γίνεται θερινάς·
εἰδέπηνων ἢ μετ' ἄρκιδος ἢ ἢ κατὰ τἄλλων χώραν, ἐπισκεπτέον·
καὶ τὰ μὴ περὶ τὴν φυλλοβολίαν, ὅτως ἔχει· τὰ δὲ φύλλα τῶν
μὴ ἄλλων δένδρων ὅμοια πάντων αὐτὰ ἑαυτοῖς· τῆς δὲ λύ-
κης, ἢ τῆς κιτίου· [τῆς καλουμένου κρότωνος, ἀνόμοια ἢ ἑκάτε
ρογάμονα· τὰ μὲν γὰρ νέα, περιφερῆ· τὰ δὲ παλαιότερα, γωνο
ειδῆ· [εἰσὶ δὲ οὗτοι ἢ μεταστάσεσι πάντων· τῆς δὲ κιτίου δὶς πάλιν·
νέου μὲν ὄντος, ἐπιγωνιώτερα· πρεσβυτέρου δὲ, περιφερέστερα· με
ταβάλλει δὲ ἢ ὅτος· ἴδιον δὲ ἡ τὸ τῇ ἐλαίᾳ, ἢ τὸ τῇ φιλύρᾳ, καὶ
τῇ πτελέᾳ, καὶ

τὴν πτελέαν, καὶ τὴν λεύκην συμβαίνουσι τὰ ὑπόπια μετὰ ξοπὸς θερινάς· ἢ τούτων ἐνωείζουσιν ὅτι στένωπαι πρόσω εἰσί· πάντα δὲ τὰ φύλλα διαφέρει, ἢ τὰ ὑπόπια καὶ τὰ πρανῆ· ἢ τῶν μὲν ἄλλων τὰ ὑπόπια πλατύτερα ἢ λειότερα· τὰς γὰρ ἴνας καὶ τὰς φλέβας ἐν τοῖς πρανέσιν ἔχουσιν· ὥσπερ ἡ χειρ φιλύλαίας λευκοτέρα, ἢ ἧττον λεία· λεῖα δὲ ἡ τὰ τῶν κιττῶν· πάντα δὴ ἢ τάδε πολὺ ἐκφανῆ ἔχει τὰ ὑπόπια· ἡ ταῦτα γίνεται τῷ ἡλίῳ φανερὰ ἡ στρέφεται τὰ πολλὰ πρὸς τὸν ἥλιον· διὸ ἢ οὐ ῥᾴδιον εἰπεῖν, ὁπότερον πρὸς τῷ κλωνὶ μᾶλλόν ἐστιν· ἡ μὲν γὰρ ὑπιότης, μᾶλλον δοκεῖ πρὶ εἶν τὸ πρανές· ἡ δὲ φύσις οὐχ ἧττον βούλεται τὸ ὑπόπιον· αἴτιον δὲ καὶ ἡ ἀνάκλασις διὰ τὸν ἥλιον· ἴδοι δ' ἄν τις ὅσα πυκνὰ κατάκλινα· καθάπερ ἡ τῶν μυρεινῶν· οἷον τὰ δέντρα καὶ τὰ συκοφιὼ τῷ ὑπόπιῳ διὰ τὸ πρανοῦς εἶναι· διὰ τὸ ξηρικὸν ἀεὶ τοῦτο καὶ χνοώδες εἶναι· ἀκαλῶς λέγοντες· ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἴσως συμβαίνει χωρὶς φύσεως, καὶ διὰ τὸ μὴ ὁμοίως ἀλλοιοῦσθαι· ἡ δὲ τροφὴ διὰ τῶν φλεβῶν ἡ ἰνῶν ὁμοίως· ἀμφοτέροις δὲ ἐνθατέρω εἰς θάτερον ἂν βλέποι· μὴ ἔχοντι πόρους μὴ δὲ βάθος διαιῶν· αἰεὶ μὲν ξοφὴς διὰ τόνων, ἕτερος λόγος· διαφέρουσι δὲ καὶ τὰ φύλλα πλείοσι διαφοραῖς· τὰ μὲν γὰρ ὅλα πλατύφυλλα· καθάπερ ἄμπελος, συκῆ, πλάτανος· τὰ δὲ στενόφυλλα, καθάπερ ἐλαία, ἰτέα· μύρρινος· τὰ δ' ὡς πρὸς τὰ πανόφυλλα, καθάπερ πεύκη, πίτυς, κέδρος· τὰ δὲ δασύφυλλα (τοῦτο δ' ὅτι σαρκώδες ἔχουσι τὸ φύλλον) οἷον κυπάρισσος· μυρίκη· μηλέα· τῶν δὲ φρυγανικῶν, κνέωρος· ἰσοβή· ἢ τῶν πρωΐων, ἀειζωον, πόλιον· τὸ δὲ πρὸς τοὺς σῶτας τοὺς ἐν τοῖς ἱματίοις, ἀγαθόν· τὰ γὰρ αὖ τῶν ἑτέρων ἢ ἐκφαύων ἄλλον ξόπον σαρκώδη, ἢ τὰ τῶν πανίων καλουμένων· ἐν πλάτει γὰρ ἡ ὅλη ἐνσχομένη τὸ σαρκῶδες· ἢ τῶν θαμνωδῶν ἢ μυρίκη, σαρκῶδες τὸ φύλλον ἔχει· ἢ ἡ ἢ καλαμόφυλλα· καθάπερ ὀφοῖνιξ· ἡ δὲ κοῖξ· καὶ

ὅσα φιαῦλα. Ταῦτα δὲ ὡς καθόλου εἰπεῖν ἥφυλλα. ἔστι δὲ καὶ
λαμος. ἔστι κύπειρος. ἔστι βουτόμος. ἡ δὲ ἄλλα δὲ τῶν λιμνωδῶν,
φιαῦτα. πάντα δὲ ὡς περ εἰκὸς ἔχειν ζώθετα, ἢ τὸ μέσον οἷον ξύ
λιον. ὅθεν τοῖς ἄλμοις μέγας πόρος ὁ μέσος. διαφέρουσι δὲ ἔστι
τοῖς χήμασι. τὰ μὲν γὰρ περιφορῇ, καθάπερ τὰ τῆς ἀπίας. τὰ
δὲ, προμηκέστερα. καθάπερ τὰ τῆς μηλέας. τὰ δὲ εἰς ὀξὺ προ
ήκοντα ἔστι πυραμοειδίζοντα, καθάπερ τὰ τοῦ σμίλακος. ἢ τὰ
μὲν σύγχυσα ἔστι οἷον πριονώδη. καθάπερ τὰ τῆς ἐλάτης. ἔστι τὰ τῆς
πτέριδος. τρόπον δέτινα χυσὰ ἢ τὰ φύλλα μπέλου ἢ τὰ τῆς συ-
κῆς. ὥσπερ αὖ εἴποι τις σκολοπώδη. ἴνια δὲ ἢ ἐν μασὶ ἔχον
τα. καθάπερ τὰ τῆς πτελέας, ἢ τὰ τῆς ἡρακλεωτικῆς, ἢ τῆς
δρυός. τὰ δὲ ἢ ᾧξακαθίζοντα ἢ ἐκ τοῦ ἄκρου ἢ ἐκ τῶν πλαπίων.
οἷον, τὰ τῆς πρίνου. τὰ τῆς δρυός. καὶ σμίλακος. ἢ βάτου. καὶ
παλιούρου. ἢ τὰ τῶν ἄλλων. ἀκανθώδες ἢ ἐκ τῶν ἄκρων, καὶ τὰ
τῆς πεύκης. καὶ ὠίτυος. ἢ ἐλάτης. ἔτι δὲ κέδρου. ἢ κεδρί-
ας. φύλλα κάνθου δ' ὅλως ἐν μὲν τοῖς δένδροις οὐκ ὄντα οὐδέν,
ὧν ἡμεῖς ἴσμεν. ἐν ἑρπετοῖς δὲ ἄλλοις ὑλήμασιν ὄντα. οἷον ἥτε ἄκορ-
να. ἢ ἡ δρυωπός, ἔστι ὁ ἄκανος. ἢ χεδρὸν ἅπαν τὸ τῶν ἀκανθωδῶς ἐ
χόντων. ὥσπερ γὰρ φύλλον ἔστιν ἄκανθα πᾶσιν. εἰ δὲ μὴ φύλλα
τις ταῦτα θήσει, συμβαίνοι ἂν ὅλως ἄφυλλα εἶναι. ἐνίοις δὲ ἄ-
κανθαν μὲν εἶναι, φύλλον δὲ ὅλως οὐκ ἔχειν. καθάπερ ὁ ἀσπα-
ράγος. πάλιν δ' ὅτι τὰ μὲν ἄμισχα, καθάπερ, τὰ τῆς σκύλ
λης ἔστι τοῦ βολβοῦ. τὰ δὲ ἔχοντα μίσχον. καὶ τὰ μὲν, μακρόν. οἷον
ἡ ἄμπελος. ἢ ὀκιμόν. τὰ δὲ βραχὺν ἔστι οἷον ἐμπεφυκότα, κα
θάπερ ἐλαία. ἔστι οὐχ ὥσπερ ἡ τῆς φοινικοῦντος ἢ τῆς ἀμπέλου προ
σηρτημένον. διαφορὰ δὲ, ἔστι τὸ μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν εἶναι πᾶσι πρὸς
φυσιν. ἀλλὰ τοῖς μὲν φοινίκοις ἐκ τῶν κλάδων. τοῖς δὲ καὶ ἐκ
τῶν ἀκρεμόνων. τῆς δρυὸς δὲ ἔστι ἐκ τοῦ στελέχους. τὰ δὲ λαχανω-
δῶν τοῖς μὲν εὐθὺς ἐκ τῆς ῥίζης. οἷον κρομμύου. σκόρδου. καὶ χω
ρὶς. ἔτι δὲ ἀσφοδέλου. σκύλλης. βολβοῦ. ἰουλίσχου. καὶ ὅλως
τῶν βολβωδῶν

τῶν βολβωδῶν· ἢ τούτων δὲ, οὐχὶ πρώτη μόνον ἔκφυσις· ἀλλὰ καὶ ὅλος ὁ καυλὸς ἄφυλλον· ἐνίων δ᾽ ὅλαν γλύπται φύλλα εἰκός. οἷον, θριδακίνης, ὠκίμου, σελίνου, καὶ τ̃ σιτηρῶν ὁμοίως· ἔχει δ᾽ ἕνια τούτων ⸋ τὸν καυλὸν· εἶτα καρθάζονται, ὡς ἡθριδακίμη· ⸋ τὰ φύλλα καὶ καρθώδη πάντα· καὶ τῶν θαμνωδῶν· ⸋ ἔτι δὲ μᾶλλον οἷον, βάτος· σαλίουρος· κοινὴ δὲ διαφορὰ πάντων ὁμοίως δένδρων ἢ τῶν ἀμπέλων· ὅτι τὰ μὲν, πολύφυλλα, τὰ δ᾽ ὀλιγόφυλλα· ὡς δ᾽ ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ πλατύφυλλα· τὰ ὀξύφυλλα· καθάπερ μύρσινον· τὰ ἴ, ἄπτακτα καὶ ὡς ἔτυχε· καθάπερ χαμαιδάφνη τὰ σελῆσαι τ̃ ἄλλων ἰῶν· ἴδιον δὲ ἐπὶ τ̃ λαχανωδῶν· οἷον, κρομμύου, πηγάνου, τὸ κοιλόφυλλον· ἀ δὲ καὶ αἱ διαφοραὶ τ̃ φύλλων, ἢ μεγέθει, ἢ πλήθει, ἢ σχήματι, ἢ πλατύτητι· ἢ κοιλότητι· ἢ στερότητι ἢ ξηρότητι· ἢ λειότητι· καὶ τῶν περὶ καρθάζειν· ἢ μή· ἔτι δὲ καὶ τὰ τῶν πρόσφυσιν· ὅθεν ἢ διά· τὸ μὲν ὅθεν, ἀπὸ ῥίζης· ἢ κλάδου· ἢ καυλοῦ· ἢ ἀκρέμονος· τὸ δὲ διά, ἢ διὰ μίσχου· ἢ διαὐλου· καὶ εἴδη πάλιν ἐκ τούτων· ⸋ ἔνια καρποφόρα μεταξὺ πέπλη φότα τὸν καρπόν· ὥσπερ ἡ ἀλεξανδρεία δάφνη ἐπιφυλλόκαρπος· αἱ μὲν οὖν διαφοραὶ τ̃ φύλλων κοινοτέρως πᾶσαι εἴρηνται· ⸋ χαμαιδάφνειον δὲ τούτοις· σύγκριτα δὲ τὰ μὲν, ἐξ ἰνός, ἢ φλοιοῦ, ἢ σαρκός· οἷον, τὰ τῆς συκῆς, ἢ ἀμπέλου· τὰ δ᾽ ὡς πέρ ἐξ ἰνὸς μόνον· οἷον τὸ καλάμου, ⸋ σίτου· τὸ δ᾽ ὑγρὸν ἀπέντων, κοινόν· ἅπασι γὰρ ἔνυπάρχει ⸋ τούτοις καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐπιπεδίοις, μίσχος· αὔθος· καρπός· ἔτι ἄλλο· μᾶλλον δὲ καὶ τοῖς μὴ ἐπιπεδίοις· οὐδὲν γὰρ αὐτῶν τούτου· δοκεῖ δὲ καὶ τ̃ μίσχων, τὸ μὲν, ἐξ ἰνῶν μόνων συγκεῖσθαι· καθάπερ τὸ δ᾽ σίτου ⸋ τοῦ καλάμου· τὸ δὲ, ἐκ τ̃ αὐτ̃· ὥσπερ οἱ καυλοί· τ̃ δ᾽ αὐθῶν, τὸ μὲν, ἐκ φλοιοῦ καὶ φλεβὸς ἢ σαρκὸς μόνον· οἷον τὸ ἐν μίσῳ τῶν αἱρῶν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν σαρκῶν· ὁ μὲν γὰρ, ἐκ σαρκὸς καὶ ἰνός· οἱ δὲ, ἐκ σαρκὸς μόνον· οἱ δὲ, ⸋ ἐκ δέρματος σύγκεινται· τὸ δ᾽ ὑγρὸν ἀκολουθεῖ ἢ τούτοις· ἐκ σαρκὸς μὲν ⸋ ἰνὸς, τὸ τ̃ κοκ

κυμήλων καὶ σικύων· ἐξ ὑγροῦ δὲ καὶ ἑρματος, τὸ τῶν συκα-
μύνων ἢ φλοιός· αἰγοι δὲ καττίμον ξόπον μεμιγμένοι· σάν
των δὲ ὡς εἰπεῖν, τὸ μὴ ἔξω φλοιόσ· τὸ δὲ ἔνδοσ σαρξ· τῶν δὲ, καὶ
σαυρίων· ἔχατον δὲν ἅπασι τὸ σπέρμα· τοῦ το δὲ ἔχον ἐν ἑαυ-
τῷ ὑγρὸν καὶ θερμὸν σύμφυτον· ὧν ἐκλειπόν των, ἄγονα καθά
περ τὰ ᾠά· καὶ τῶν μὴν, εὐθὺς τὸ σπέρμα μετὰ τὸ σπερέχον·
οἷον, φοίνικος, καρύου, ἀμυγδάλησ· πλείω δὲ τούτων τὰ ἐμ
περιέχοντα, ὡσ τὰ τοῦ φοίνικος· τῶν δὲ μεταξύ, σαρξ· ἢ πυ
ρηνώδη· ὥσπερ ἐλαίασ, καὶ κοκκυμηλέας, καὶ ἑτέρων· ἢ ἰα ὅλη σὰ
λοβῷ· τὰ δὲν ὑμῷ· τὰ δὲν ἀγγείῳ· τὰ δὲ, καὶ γυμνόσπερμα,
τελείωσ· ὧν λοβῷ μὴν οὖν μόνον τὰ ἑπέτεια· καθάπερ τὰ χε
δροπὰ, καὶ ἕτερα πλείω τῶν ἀγρίων· ἀλλὰ καὶ τῶν δενδρων ἔ
νια· καθάπερ ἥ τε κερωνία (ἣν τινα καλοῦσι συκῆν αἰγυπτί-
αν) καὶ ἡ κικὶς, καὶ ἡ λωλοιτία περὶ λιπάραν· ἐν ὑμῷ δὲ ἔ-
νια τῶν ἐπετείων· ὥσπερ ὁ σικυὸς καὶ ἡ κέγχρος· ὡσαύτως δὲ
καὶ ἔνια ἀγγειόσπερματα· καὶ γυμνόσπερματα· ἀπλᾶ σπέρμα
τα μὴν, οἷον, ἥ τε μήκων· ἢ ὅσα μήκωνι· καὶ σησάμου ὑδατώδη·
γυμνόσπερματα δὲ, τῶν τελαχάνων πολλά, καθάπερ αὐήθου
καὶ σελινάνησον· κύμινον· μάραθρον, καὶ ἕτερα πλείω· τῶν δὲ δέν
δρων οὐδὲν γυμνόσπερμον, ἀλλ' ἢ σαρξὶ περιεχόμενον ἢ δέρ-
μασιν· τὰ μὴν, σπερματικοῖσ· ὥσπερ ἡ βάλανος καὶ τὸ ῥοϊ-
κόν· τὰ δὲ, ξυλώδεσιν· ὥσπερ ἡ ἀμυγδάλη, καὶ τὸ κάρυον· ὃ
δὲν δὲ ᾠὰ γγειόσπερμον εἰ μήτις τὸν κῶνον ἀπλοῦν θήσει, δι᾽
τὸ χωρίζεσθαι τῶν καρπῶν· αὐτὰ δὲ τὰ σπέρματα, τῶν μὴν
ὑθὺς σαρκώδη· καθάπερ ὅσα κάρυα καὶ βαλανηρά· τῶν δὲ,
ἐν πυρῆνι τὸ σαρκῶδεσ ἔχοντα καθάπερ ἐλαίασ καὶ δαφνί-
δοσ· καὶ ἄλλων· τῶν δὲ ἐν πυρῆνι μόνον ἢ πυρῆνα ὠδει γε καὶ
ὥσπερ ξηρά· καθάπ τὰ κνικώδη· καὶ κεγχραμιδώδη, ἁπλᾶ
λὰ τῶν λαχανηρῶν· ἐμφανίσαντα δὲ τὰ τοῦ φοίνικος· οὐ δὲ
ποιλότητα

κοιλότητα ἐχει τοῦτο οὐδεμίαν. ἀλλ' ὅλον ἔξορθον. οὐμὴν ἀλ
λ' ὑγρότης ἐστὶ καὶ θερμότης ὑπάρχει δηλονότι καὶ τού-
τῳ καθάπερ ἑτέροις. διαφέρουσι δὲ καὶ τῷ, τὸ μὲν, ἀθρόα
μεταξὺ μήλων εἶναι, τὸ δὲ, διεζωτα καὶ χεδόν. ὥσπερ τὸ τῆς
κολοκύντης καὶ σικύας. καὶ τῶν δένδρων. ὡς περ συκῆς.
μηλέας. καὶ τῶν ἀθρόων. τὸ μὲν, ᾧ τινι περιέχεται. καθά
περ τὸ φλέος. καὶ τῆς ἀμπέλου. καὶ μηλέας. καὶ τῆς ἀμπε
λου. καὶ συκῆς. τὸ δὲ μεταξὺ μήλων εἶναι. μὴ περιέχεσθαι
δὲ ὑφένος ὥσπερ τὸ σε χυρὰ τῶν ἐπιτείων. εἰ μήτις θείη τ'
σάχυν ὡς περιέχον. οὕτω δ' ἔσται καὶ ὁ βότρυς. καὶ πᾶλος τὸ
βοξυώδη. καὶ ὅσα δὴ φέρει διὰ βοσίαν καὶ χώρας ἀρετὴν ἀ-
θρώους τοὺς καρπούς. ὥσπερ ἐν συείᾳ φασὶ καὶ ἄλλοθι τοὺς
ἐλαίας. ἄλλα, καὶ αὐτὴ δοκεῖ τις εἶναι διαφορά. τῷ τὰ μὲν,
ἀφένος μίσχου καὶ μιᾶς προσφύσεως, ἀθρόα γίνεσθαι. καθά-
περ ἐπί τε τῶν βοτρυηρῶν καὶ σε χυρῶν εἴρηται. μὴ περιε-
χόμενα κοινῷ τινι γίνεσθαι, τὰ δ', μὴ γίνεσθαι. ἐπεὶ καθ' ἕκαστόν
γε λαμβάνοντι τῶν σπερμάτων ἢ τῶν περιεχόντων, ἰδίαν
ἀρχὴν ἔχει τῆς προσφύσεως. οἷον, ἥτε σαρξ, καὶ ἡ ξοιά. ἢ πά
λιν ὁ πυρός, καὶ ἡ κριθή. καὶ ὁ σπυρλός. ἥκιστα δ' ἂν δόξειεν τὰ
τῶν μήλων καὶ τὰ τῶν ἀπίων, ὅποι συμβούλῃ τε καὶ περιέ-
λκεται. καθάπερ ὑμένι τινὶ δερματικῷ, περὶ ὃν τὸ περι-
κάρπιον. ἀλλ' ὅμως καὶ τούτων ἕκαστον, ἰδίαν ἀρχὴν ἔχει καὶ
φύσιν. φανερώτατα δὲ, τῷ κεχωρίσθαι τὰ τῆς ξοιᾶς. ὁ γὰρ σπυ
ρλὸς ἑκάστῳ πρόσφυκεν. οὐχ ὥσπερ τῶν συνθέτων ἐδήλωσε διὰ
τὴν ὑγρότητα. καὶ γὰρ τοῦτο ἔχουσι διαφοράν, καίπερ ἀμ
φότερα περιεχόμενα σαρκώδει τινὶ, καὶ τῷ τοῦτο περιέ-
χεσθαι μετὰ τῶν ἄλλων. τὸ μὲν γὰρ, περὶ ἕκαστον ἔχει
τὴν σύριγγα, τὸ σαρκῶδες τοῦτο τὸ ὑγρόν. αἱ δὲ κεγχρα-
μίδες ὥσπερ κοινόν τι σῶμα, καθάπερ καὶ τὸ γένος τοῦ
ὅσα τὸν αὐτὸν ἔχει τρόπον. αἱ μὲν τοιαῦται διαφο-

κοιλότητα ἔχει τοῦτο οὐδεμίαν· ἀλλ' ὅσον ἐξορθον· οὐμλὼ ἀλ-
ρὰς τάχ' ἅπτος λάβοι πλείους· ὧν δι' ἃς κυλιωτάτους ἅμά-
λισα φῂ φύσεως μὴ ἀπορεῖν· αἱ δὲ καταὶ χυλοὺς καὶ τὰ χρώμα-
τα καὶ τὰς ὅλας μορφάς, χρόνον φανεραὶ πᾶσιν ὥστε μὴ δεῖ
σθαι λόγου· πλὼ τοσοῦτον, ἢ ὅτι χρῶμα οὐδὲν πεπεικάρπιον οὐ
θύγραμμον, οὐ δὲ γωνίας ἔχει· τῶν δὲ χυλῶν· οἱ μὲν εἰσιν ἡμῶ-
δεις, ὥσπερ ἐλαίας, δάφνης, καρύας, ἀμυγδάλης, πεύκης, πίτυ
ος, ἐλάτης· οἱ δὲ μελιτώδεις· οἷον σύκου, φοίνικος, δρυός· βα-
λάνου· οἱ δὲ δριμεῖς· οἷον ὀρεπάμου, θύμβρας· καρδάμου· νά-
πυος· οἱ δὲ πικροί· ὥσπερ ἀψινθίου· κενταυρείου· διαφέρου-
σι δὲ καὶ ταῖς δυνάμεσι· οἷον ἀνήσου· κέδρου· ἐνίων δὲ ὑδα-
ρεῖς αὖ δόξειεν· οἷον οἱ τῶν κοκκυμηλίων· οἱ δὲ ὀξεῖς ὥσπερ
ῥοῶν· καὶ ἐνίων μήλων· ἀπάντων δὲ ἰνώδεις καὶ χρυσὸν ἐν τού
τῳ ζῇ μύθετον· ἄλλοι δὲ ἐν ἄλλοις εἴδεσιν· ὑπὲρ ὧν ἀπάν
των ἀκριβέστερον ἐν τοῖς περὶ χυλῶν ἐπτέον· αὐτάστε ταῖς
ἰδέας διαριθμουμένους ὁπόσας· ἔτι τὸ πρὸς ἀλλήλους διαφο
ράς· καὶ τίς ἡ ἑκάστου φύσις καὶ δύναμις· ἔχει δὲ καὶ ἡ τῶν δέν
δρων αὐτῶν ὑγρότης ὥσπερ ἐλέχθη διάφορα εἴδη· ἡ μὲν γὰρ
ὕδατώδης· ὥσπερ ἡ τῆς συκῆς καὶ τῆς μήκωνος· ἡδὲ, ὡσπὶ ὠ-
δης· οἷον, ἐλαίας, τῆς πεύκης· ἔτι κωνοφόρων· ἄλλη δὲ ὑδαρίς· οἷ
ον, ἀμπέλου· ἀπίου· μηλέας· ἔτι τῶν λαχανωδῶν δὲ, οἷον· σικύου, κο
λοκυνθης, θριδακίνης· αἷς, ἥδη δριμύτητα τινὰ ἔχουσι· καθά
περ ἡ τοῦ θύμου· ἢ θύμβρας· αἱ δὲ ἔτι ὠώδεις· ὥσπερ αἱ τοῦ σελίνου
ἀνήθου· μαράθρου· ἔτι τοιούτων· ὡς δὲ πολλῶς εἰπεῖν, ἅπασαι κατὰ
πλὼ ἰδέαν φύσιν ἑκάστου δέ μέρους ἢ ὡς καθόλου εἰπεῖν φυτοῦ· πᾶν δὲ
ἔχει κρᾶσιν τινὰ καὶ μίξιν ἰδίαν· εἴπερ οἰκεία δηλονότι τυγ
χάνει τρῖς ὑποκειμένοις καρπῖς· ὧν τοῖς πολέσι συμφαίνει
ταύτης ὁμοιότης, ὀκάκεια βία· ὀδὲ παφή· ἀλλ' ἔν τοῖς πεπεκτι-
οις· διὸ μᾶλλον καταπρασίαν λαμβάνει ἡ ψῆφιν καθαρὰν ἢ
εἰλικρινῆ

εἰλικρινῆ ἢ τοῦ χύλου φύσιν. δεῖ γὰρ ὥσπερ τὸ μὲν, ὕλην ὑ-
ποδέχεσθαι· τὸ δὲ, εἶδος καὶ μορφώ· ἔχει δὲ αὐτὰ τὰ σπέρμα
τα καὶ οἱ χιτῶνες οἱ περὶ αὐτὰ διαφορὰν τῶν χυλῶν· ὡς δὲ-
πολλῶς εἰπεῖν ἅπαντα τὰ μόρια τῶν δένδρων καὶ τῶν φυτῶν
οἷον, ἰσχὰς· λαχανώδους· ἀκρέμονα· φύλλον· καρπὸς, ἔχει τιν' οἰκειό
τητα πρὸς τὴν ὅλην φύσιν· εἰ δὲ παραλάβῃ καὶ τούτοις τὰς
ὁσμὰς καὶ τοὺς χυλοὺς, ὡς τὰ μὲν, εὔοσμα καὶ εὐώδη, τὰ δὲ, ἄ-
οσμα καὶ ἄχυλα παντελῶς εἶναι τῶν τοῦ αὐτοῦ μορίων· ἐ-
νίων γὰρ εὔοσμα ἡ αὐτὴ μᾶλλον ἢ τὰ φύλλα· τῶν δὲ, αὖ πά-
λιν ἡ φύλλα μᾶλλον καὶ οἱ κλῶνες· ὥσπερ τῶν στεφανωμα
τικῶν· τῶν δὲ, οἱ καρποί· τῶν δ' οὐδέτερον· ἐνίων δ' ἀμφοῖν· τῶν δὲ
τὸ μέρος· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τοὺς χυλούς· τὰ μὲν γὰρ, βρωτά·
τὰ δ' ἄβρωτα τυγχάνει ὄντα ἐν φύλλοις ἢ καρποῖς· ἰδαίλα
τον δὲ τὸ ὠὴ τῆς θερμότητος· παύτης γὰρ τὰ μὲν φύλλα γλυκέα,
ἢ πολλὰ τῶν ζώων ἐσθίει· ὁ δὲ καρπὸς οὐδενὶ βρωτός· ἐπεὶ τό γε
αὐάπαυσιν οὐδὲν θαυμαστόν· ὥστε τὰ μὲν φύλλα μὴ ἐσθίεσθαι·
τοὺς δὲ καρποὺς οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν ἀλλὰ ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων ζώων·
ἀλλὰ ἢ διὰ τοῦτον ἢ τῶν ἄλλων τοιούτων ὕστερον πειρα
τέον θεωρεῖν τὰς αἰτίας· νῦν δὲ τοσοῦτον ἐγὼ δῆλον, ὅτι καὶ πά-
σας τὰς μορίων γλεύους εἰσὶ διαφοραὶ πολλαχῶς· ἐπεὶ καὶ τῶν αὐ-
τῶν, τὰ μὲν ὀξέα χυώδη· καθάπερ τὸ τῆς ἀμυγδάλου, καὶ συ-
καμίνου· καὶ τοῦ κιτρίου· τὰ δὲ, φυλλώδη, καθάπερ ἀμυγ
δάλης· μηλέας· ἀπίου· κοκκυμηλέας· τὰ μὲν μέγεθος ἔχει,
τὸ δὲ τῆς ἐλαίας φυλλῶδες ὄν, ἀμέγεθες· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς
ἑπετείοις καὶ ποώδεσι, τὰ μὲν φυλλώδη, τὰ δὲ, χυώδη· ἀκάν-
θων δὲ, τὰ μὲν, ὀξέα· τὰ δὲ, μονόχροα· τὰ μὲν τῶν δένδρων τάχε
πολλὰ μονόχροα· λευκανθῆ· μόνον ὡς εἰπεῖν τὸ τῆς ξοάς φοινι
κῶν· τὰ δὲ μυγδάλης ὑπέρυθρον· αὖθις δὲ τῶν ἡμέρων ὅτι αὐθῶδες
ἔστιν ἀγρίων· οἷον, τὸ τῆς ἐλάτης· πρό
κινον γὰρ τὸ παύτης αὖθος· ἢ ὅσα διάφασιν ἐν τῇ ἐξω θαλάττῃ

ξόδων ἔχειν πλὴν χόαν· ἐν δὲ τοῖς ἑστιατικοῖς· καὶ δὴν τὰ γε πλείω τοιαῦτα μὴ δύνασθαι ἀνθεῖν· λέγω δὲ δυνατὸν, ὅτι ἕτερον ἄνθος ὑπὸ τῷ ἄνθει, ἔχει κατὰ μέσον, ὥσπερ τὸ ξόδον, καὶ τὸ κεῖνον ἴον τὸ μέλαν· ἔνια δὲ καὶ μονόφυλλα φύεται, διὰ γραφλὴν ἔχοντα μόνον τὸ πλειόνων· ὥσπερ τὸ φλιασιώνης· οὐ γὰρ καχώεισαι ταύτην ὑπὸ τῷ ἄνθει τὸ φύλλον ἕκαστον· ὃ δὲ δεῖ τὸ χειρίου τὸ κάτω μέρος, ἀλλὰ ἐκ τὸ ἄκρων ἀποφύσεις γωνιώδεις· καὶ δὴν τὸ φλέλαιος τοιοῦτόν ὄζει· διαφέρει δὲ καὶ τῇ ἐκφυσιν ἡ θέσιν· τὸ μὲν γὰρ ἔχει περὶ αὐτὸν τὸν καρπόν· οἷον ἀμυγδαλέα· ἐλαία· ἧς καὶ διαπίπτοντα διαστιξ ημύα φαίνεται· καὶ τοῦτο σημεῖον λαμβάνουσιν, εἰ καλῶς ἀπώνθηκεν· ἐὰν γὰρ συγχαυθῇ ἢ βρεχθῇ, σῶα ποβάλλει τὸν καρπὸν, καὶ οὐ στιξ ημύον φαίνεται· καὶ δὴν τὰ πολλὰ τῶν ἐν μέσῳ τὸ περικάρπιον ἔχει· πάχα δὲ καὶ ἐπαύ τοῦ τὸ περικαρπίου· καθάπερ ξόα· μηλέας· ἄπιος· κοκκυμηλέας, μύρεινος· ἡ τῶν χεφρυτανισῶν ξόδων νιά· καὶ τὰ πολλὰ τ στεφανωτικῶν· κάτω γὰρ ὑπὸ τὸ ἄνθος ἔχει τὰ σπέρματα· φανερώταται δὲ ἐπὶ τοῦ ξόδου διὰ τὸν ὀγκ· ψνία δὲ καὶ ἐπαύ τῶν τῶν σωμάτων· ὥσπερ ὁ ἄκορος, καὶ ὁ κνίκος· καὶ πάντα τὰ αὐτῷ δη· καθέκαστον γὰρ ἔχει τὸ ἄνθος· ὁμοίως δὲ καὶ τῶν πωδῶν ἔνια· καθάπερ τὸ ἀνθέμιον· ἐν δὲ τοῖς λαχανώδεσι ὁ πράσινος, καὶ ἡ κολοκύντη· καὶ ἡ σικύα· πάντα γὰρ ἐπὶ τῶν ἄκρων ἔχει· καὶ προσαυξανομένων, ἐπιμένει τὰ ἄνθη πολὺν χρόνον· ἄλλα δὲ ἰδιωτέρως· οἷον, ὁ κισσός, καὶ ἡ συκάμινος· ἐν αὐτοῖς μὲν γὰρ ἔχει τοῖς ὅλοις περικαρπίοις· οὐμὴν ὅτε ἐπ' ἄκροις οὔτε περὶ λιφόσι καθέκαστον· ἀλλ' ἐν τοῖς ἀνὰ μέσον· εἰ μὴ ἄρα ὁ συκόμορος διὰ τὸ χνοῶδες· ὅτι δὲ ἁπλᾶ τῶν ἀνθῶν ἔνια, καθάπερ ἐπὶ τῶν σικυῶν· ἃ ἐκ τῶν ἄκρων φύεται τοῦ κλήματος· διὸ καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτά· κωλύει γὰρ τὸν τοῦ σικυοῦ βλάστησιν· φασὶ δὲ καὶ φ μηλέας τὸ μηδικὸν, ὅσα μὲν ἔχει τῶν ἀνθῶν ὥσπερ ἡ λακκάτη πρὸς τὸ περικάρπιον ἐκ

μέσου

μέσου· τὸ εἶναι γόνιμα ὅσα δὲ μὴ ἔχει, ταῦτ' ἄγονα· εἰδὲ καὶ ἐπ-
πλέον τινὸς ταῦτα συμβαίνει τῶν ἀνθοφόρων, ὥστε ἄτονον
ἄνθος φύειν ἢ τι κεχωρισμένων ἢ τι μή, σκεπτέον· ἐπεὶ γὰρ ἡ
νία καὶ ἀμπέλῳ καὶ ξοᾶς ἀδύνατον εἶτι λεοκαρπεῖν· ἀλλὰ,
μὴ μέχρι τοῦ ἄνθους ἡ γλύκασις· γίνεται δὲ καὶ τόδε τῆς ξοᾶς ἄν
θος πολὺ καὶ πυκνόν· καὶ ὅλος ὁ ὄγκος πλατύς, ὥσπερ ὁ τῆ
ξοῶν· κάτωθεν δ' ἕτεροι δύο ὡς μικρὸν ὥσπερ ἐκτετραμμέ
νοι κότινος ἔχων τὰ ἄνω μυχώδη· φασὶ δέ τινα δ' καὶ τῶν ὁμοι-
ογλυκῶν, τὰ μὲν ἀνθεῖν, τὰ δὲ οὔ· καθάπερ τῶν φοινίκων τὸν μὲν
ἄρρενα ἀνθεῖν· τὸν δὲ θῆλυ οὐκ ἀνθεῖν· αὐτόθυς προφαίνειν τὸν
καρπόν· τὰ μὲν οὖν τῇ γλυκύτητι τοιαύτην τὴν διαφορὰν ἔχει·
καθάπερ ὅλως ὅσα μὴ δύναται τελεοκαρπεῖν· ἡ δὲ τοῦ ἄνθους
φύσις ὅτι πλέους ἔχει διαφοράς, φανερὸν ἐκ τῶν προειρημέ-
νων· διαφέρει δὲ τὰ δένδρα καὶ τοῖς τοιούτοις καὶ τὰ τὴν καρπο
τοκίαν· τὰ μὲν γὰρ, ἐκ τῶν νέων βλαστὸν φέρει· τὰ δ' ἐκ τῶν ἐνῶν·
τὰ δὲ ἐξ ἀμφοτέρων· ἐκ μὲν τῶν νέων, συκῆ· ἄπιος· ἐκ δὲ τῶν ἐνῶν,
ἐλαία· ξοά· μηλέα· ἀμυγδαλῆ· ἄπιος· μύρρινος· ἢ χαμαὶ τὰ τοι
αῦτα· πάντα γὰρ ἐκ τῶν ἐνῶν· ἐὰν δὲ ἄρα τι συμβῇ κνῆσαι
καὶ αὐξῆσαι (γίνεται γὰρ καὶ ταῦτα τοιοῦτος, ὥσπερ ἡ ἐλαία μυρ-
σίνῃ, καὶ μᾶλλον ἐπεῖν περὶ τὰς βλαστήσεις) τὰ μετάρσια
κρούσαντα οὐδὲν ἂν ποιῆσαι τελεσφόρον· ἀλλ' ἢ μικρὰ γενῆ φθείρεται· ἐξ ἀμ
φοτέρων δέ, καὶ τῶν νέων καὶ τῶν ἐνῶν, εἴπερ ἄρα μηλέαι τ'
ἀμφόρων, ἢ εἴπερ ἄλλο καρπιμον· ἐπεὶ ἡ ὁ ὄλυνθος ἐκπίπτων
καὶ σῦκα φέρων ἐκ τῶν νέων· ἰδίως τε τὴν δὲ ἐκ τοῦ σελέχους
ἔκφυσιν· ὥσπερ ἐν αἰγιλίπῃ συκαμίνου· καὶ ταύτην γὰρ
φασὶ φέρειν ἐκ τοῦ σελέχους· οἱ δὲ ταύτης μὲν ἐκ τ' ἀκρεμόνος
ὥσπερ καὶ ἐν κερωνίᾳ· αὕτη γὰρ ἐκ τούτων φέρει· πλὴν
οὐ πολύν· καλοῦσι δὲ κερωνίαν, ἀφ' ἧς λαὸν καὶ τὰ αἰγιλίπια
καλά μηλα· ὅτι δὲ καὶ τὰ μὲν, ἀκρόκαρπα τῶν δένδρων καὶ
ὅλως τῶν φυτῶν τὰ δὲ, πλαγιόκαρπα· τὰ δ' ἀμφοτέρως

πλείω δὲ ἀκρόκαρπα τῶν ἄλλων ἢ τῶν δένδρων. οἷον τὰ πεσι-
τηρῶν τὰ σεχωώδη. ἢ τῶν θαμνωδῶν, ὀξείκη. ⟨καὶ⟩ ωειραία καὶ
ἄνησ. καὶ ἀλλᾶπα. καὶ τῶν λαχανωδῶν τὰ κεφαλόρειζα. ὅξ
ἀμφοτέρων δέ, καὶ τῶν δένδρων ⟨καὶ⟩ ια καὶ τῶν λαχανωδῶν. οἷον
βλίτον. ἀναδράφραξις. ξάφανος. ἐπεὶ καὶ ἐλαία ποιεῖ
πως τοῦτο. καίφασιν ὅταν ἄκρον ἐνέγκῃ, σημεῖον εὐφορίας
εἶναι. ἀκρόκαρπος δέπως καὶ ὁ φοῖνιξ. πλὴν τούτου γε καὶ
ἀκρόφυλλον, καὶ ἀκρόβλαστον. ὅλως γὰρ ἐν τῷ ἄνω πᾶν τὸ
ζωτικόν. τὰς μὲν οὖν κατὰ μέρη διαφοράς, πειρατέον ἐκ
τούτων θεωρεῖν. αἱ δὲ τοιαῦται τῆς ὅλης οὐσίας φαίνονται. δὴ
λονότι τὰ μὲν ἥμερα, τὰ δ' ἄγρια. καὶ τὰ μὲν καρπιμα, τὰ
δ' ἄκαρπα. καὶ ἀείφυλλα. καὶ φυλλοβόλα, καθάπερ ἐλέχθη.
τὰ δ' ὅλως ἄφυλλα. καὶ τὰ μὲν, αὐθητικά, τὰ δ' αὖ αὐθῆ. ἢ
πρωϊβλαστῆ δὲ, καὶ πρωΐκαρπα. τὰ δὲ ὀψιβλαστῆ, καὶ ὀψί-
καρπα. φύσιν δὲ καὶ ὅσα παραπλήσια τούτοις. καὶ τὰ
μὲν τοιαῦτα ἐν τοῖς μέρεσιν, ἢ οὐκ αὐτῶν τῶν μορίων ὄντων. ἀλλ'
ἐκείνη ἰδιωτάτη καὶ τρόπον τινὰ μεγίστη διάστασις, ἥπερ ἢ ἐ-
πὶ τῶν ζώων. ὅτι τὰ μὲν, ὑγρά, τὰ δὲ, χερσαία. καὶ γὰρ τῶν
φυτῶν ἐστι τὰ τοιαῦτα γένη, ὃ οὐδὲν ἄν φύεσθαι ἐν ὑγρῷ.
τὰ δὲ, φύεται μὲν, οὐχ ὁμοίως δέ, ἀλλὰ χέρρω. πάντων δὲ τ'
δένδρων ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν καὶ τῶν φυτῶν, εἴδη πλείω συγ-
χάνει καθ' ἕκαστον γένος. ἡδὺ γὰρ οὐδέν ἐστιν ἁπλοῦν. ἀλ-
λ' ὅσα μὲν ἥμερα καὶ ἄγρια, λέγεται, ταύτην ἐμφανεστά-
την ἔχει τὴν μετάστασιν διαφοράν. οἷον, συκῆ. ἐλαία. κότυ.
ἄπιος. ἀχράς. ὅσα ἴδια ἑκατέρων τούτων, τὰ μὲν φύλλα καὶ
λαις μορφαῖς τε καὶ μεγέθεσι. καὶ τὰ μὲν ἄγρια αὐξάνεται τὰ πλεῖ-
στα, καὶ ἐμπεσοῦσι. τῶν δὲ ἡμέρων ἢ ὠνομασμένων, πλείω.
καὶ ἀλάθησις κοινοτέρα. λέγω δ' οἷον, ἀμυγδάλη. συκῆ. ῥόα. μη-
λέα. ἀπίη. δάφνη. μυρρίνη. τῶν ἄλλων. ἡ γὰρ χρῆσις οὖσα κοινή.
σωθηναι ποιεῖ τὸ διαφοράς. ἴδιον δὲ καὶ οὗ τὰ ἑκατέρων.

τὰ μὲν

τὰ μὲν γὰρ ἀγρίᾳ τῷ ἄρρενι ἢ τῷ θήλει ἢ μόνοις ἢ μάλιστα δὲ αἱροῦσι· τὰ δὲ ἥμερα πλείοσιν ἰδέαις· ὅτι δὲ τῶν μὲν, ἔχον τι λαβεῖν ἢ διαιρεθῆναι τὸ εἶδος· τῶν δὲ, χαλεπώτερον, διὰ τὴν πολυχοΐαν· ἀλλὰ δὴ τάς μὲν τῶν μοείων διαφορὰς καὶ τῶν ἄλλων ὑσιῶν, ἐκ τούτων πειρατέον θεωρεῖν.

περὶ δὲ τῶν γενέσεων, μετὰ ταῦτα λεκτέον.

τοῦτο γὰρ ὥσπερ ἐφεξῆς τοῖς
ἐρημικοῖς
ὅδὸν

ΤΕΛΟΣ

Θ ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Β'.

Γενέσεις τῶν δένδρων καὶ ὅλως τῶν φυτῶν, ἢ αὐτόματα· ἢ ἀπὸ σπέρματος· ἢ ἀπὸ ῥίζης· ἢ ἀπὸ παραφύσεως· ἢ ἀπὸ ἀκρέμονος· ἢ ἀπὸ κλωνός· ἢ ἀπὸ τοῦ λοιποῦ τελέχους ὁδήν· ἢ ἔτι τοῦ ξύλου κατακοπέντος εἰς μικρά· ἢ γὰρ ὅλως ἀναφύεται· τούτων δὲ ἡ μὲν αὐτόματος, πρώτη· τίς· ἢ δὲ ἀπὸ σπέρματος καὶ ῥίζης φυσικώτατα δόξαιεν ἄν· ὥσπερ γὰρ αὐτόματοι καὶ αὐταί· διὸ καὶ τοῖς ἀγρίοις ὑπάρχουσιν· αἱ δὲ ἄλλαι τέχνης ἢ προαιρέσεώς· ἀφανεστέρα δὲ βλάστη καὶ πάντα τὰ ζόφωδη· τὰ δὲ πολλὰ καὶ πολύῤῥιζα· ἐλαία μὲν πάντα φύεται, πολλαχοῦ καὶ κλωνός· δρῦς καταπεπηγυῖα καθάπερ ἡ συκῆ τῆς κραδίης, ἢ ἐξ ἀρχῆς ῥάβ

δυ καίρι φασί γέτινος ἤδη καὶ χάρακος παγείσης, ἐπ πρὸς τ
κιπὸν συμβιῶσαι ἢ ὑγιάσαι δένδρον· αἰγὰ παίμιόμτι τὸ ρι
οῦρν· θάτερα δὲ τὰ πολλὰ τῆς φύσεως· συκῆ δὲ τοὺς μὲν ἄλλ
ξόπους φύεται πάντας· ἀπὸ δὲ τῶν πρέμνων ἐπ τ ξύλων ἀφύ
εται· μηλέα δὲ ἢ ἄπιος ἀπὸ τ ἀκρεμόνων παγνίως· ἄμπε
λος πολλὰ τάττι πολλὰ πάνθ' ὡς εἰπεῖν ἐνδέχεσθαι δοκεῖ ἢ ἀπὸ φύ
των, ἐὰν λεῖοι ἐπ νέοι ἐπ αὐξῆς ὦσιν· ἄμπελος φυσικώτερα ἑαίως ἐ
κβάλλει· τὸ δὲ ἐνδεχόμενον ὡς δεῖ τὸν λεπτέον· ὅλως γὰρ ὀλίγα
τὰ ἀπ' τ ἄνω μᾶλλον βλαστάνοντα ἐπ γυμνώμενα, καθάπερ
ἄμπελος ἀπὸ τ κλημάτων· αὔτη δ' οὐδ' ἀπὸ φύλλ πρώρας, ἀλ-
λὰ πὸ τοῦ κλήματος φύεται· ἐπ εἰδήτι τοιόνδε ἔτερον ἢ δένδ
ρον ἢ φρυγανῶδες· ὥσπερ δοκεῖ τό, τε σήσαμον, ἢ ἰωνία· καὶ
τὸ σισύμβριον, ἢ ὁ ἔρπυλλος· ἐπ τὸ ἐλέγιον· κοινὸν δ' ἐπὶ τῆ μὲν οὖν
ὅλῃ φύσει, ἤτε ἀπὸ τῆς παραφυάδος, ἢ ἀπὸ σπέρματος ἄ-
φυεται, ἢ ὅσα ὄχει σπέρματα ἢ ἀπὸ σπέρματος γίνεται· ἀ
πὸ δὲ παραφυάδος ἢ τῶν δάφνῃ φασὶν, ἑαίτις τὸ ἔργον πα
ρελὼν φυτεύσῃ· δεῖ δὲ ὑπορρίζον μάλιστα τὸ παραφυόμενον
ἢ ὑπόπρεμνον· ὁμοίως δὲ ἐπ ἀπὸ φύτου θέλει βλαστάνειν ἐπ
ξοά, ἢ μηλέα ἐξινή· βλαστάνει δὲ ἐπ ἀμυγδάλη φυτευομένη· κα
τὰ πολλοὺς δὲ ξόπους ὡς εἰπεῖν ἡ ἐλαία βλαστάνει, ἐπ γὰρ ἀπὸ
τοῦ σελέχους, ἢ ἀπὸ τοῦ πρέμνου καὶ τοῦ κοπτομένου, ἢ ἀπὸ φλοι
ός, ἐπ ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἀπὸ ῥάβδου ἢ ἀπὸ χάρακος, ὥσπερ
εἴρηται· τ δ' ἄλλων, ὁ μύρρινος· ἢ γὰρ οὗτος ἀπὸ τ ξύλων καὶ
τῶν πρέμνων φύεται· δεῖ δὲ ἢ τούτου καὶ φλοιὸς ἐλαίας τὰ ξύλα
διαιρεῖν μὴ ἐλάττω τοῦ δαμιαίου, ἢ τὸν φλοιὸν μὴ πτελαιρ'''·
Τὰ μὲν οὖν δένδρα βλαστάνει καὶ γίνεται κατὰ τοὺς εἰρημένους
ξόπους· αἱ γὰρ ἐμφυλεῖαι καὶ οἱ ἐνοφθαλμισμοί, καθάπερ μί
ξεις τινές εἰσιν, ἢ καττάλλον τρόπον γενέσεις· περὶ ὧν ὕστερον λε
κτέον· τ δ' ἐφυγρανωδῶν ἢ πολυδῶν τὰ μὲν πολλὰ ἀπὸ σπέρμα
τος ἢ ῥίζης· τὰ δ', ἢ ἀμφοτέρως· ἔνια δὲ καὶ ἀπ' τ βλαστ' ὥσπερ εἴ

ρηται

ρηται· ῥοδωνιὰ δὲ καὶ κεινωνιὰ, καταικοσθέντων τῶν καυλῶν
ὥσπερ καὶ ἡ ἄμπελος· φύεται δὲ ἡ κεινωνιὰ καὶ ῥοδωνιὰ· καὶ
ὅλου τοῦ καυλοῦ τιθέντες· ἰδίως τοῦτο δὲ ἡ ἀπὸ δακρύων, μὴ γὰρ ἂν
τῶ δοκεῖ τὸ κρίμνον φύεσθαι, ὅταν ξηρανθῇ τὸ ἀπορρυέν· φασὶ δ'
καὶ ἀπὸ τοῦ ἱδρῶτος· καὶ γὰρ τοῦτο ἀφίησι δάκρυον· φύε
ται δέ πως καὶ κάλαμος· ἑαύτης διατέμνη τὸς ἡλικιώτας
βλαστήσας, ἢ ἂν κατακρύψῃ κόπρῳ καὶ γῇ· ἱδρῶτος δὲ ἀπὸ ῥίζης
φύεσθαι καὶ τὰ κεφαλόρριζα, τοσαυταχῶς δὲ οὔσης φλ διχῶς
μερὸς· τὰ μὲν πολλὰ τῶν δένδρων, ὥστε περιελήφθη πρότερον ἐν
πλείοσι ξόωσις ὥσφασίν τινες· ἔνια δὲ ἀπὸ σπέρματος φύεται
μόνον· οἷον ἐλάτη, πεύκη· πίτυς· ὅλως πᾶν τὸ καρποφορῶν· ἔτι δ'
φοῖνιξ· πλὴν εἰ ἄρα ἐν βαβυλῶνι καὶ ἀπὸ τῶν ῥάβδων ὡς φα-
σί τινες μοχλύφλ· καυσαρίτη δὲ, παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀ-
πὸ σπέρματος· ἐν κρήτῃ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ σελέχους· οἷον τὸ φλ ὁ
ρείας ἐν τέρρᾳ· παρὰ τούτοις δ' ἐρίζειν· ἢ κουριζομένη καυσά
ριπος· αὔξεται δ' ἀπὸ φλ τομῆς βλαστάνφ, πάντα τὸν πρόκνον τιμο
μένη, καὶ ἀπὸ γῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ μέσου, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρω· βλα-
στάνφ δὲ καὶ ῥίζαις χοῦ ἀπὸ τῶν ῥιζῶν· φανίως δὲ· περὶ δένδρω-
ὸς ἀμφισβητοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ, ἀπ' σπέρματός φασι μόνος·
οἱ δὲ καὶ ἀπὸ ῥίζης πλίχεως· οἱ δὲ, καὶ ἀπαυτοῦ τοῦ σελέχους
κοπέντος· ἀπὸ παραφάδος ἢ μὴ ῥίζης· ἀδὲν φύεσθαι τῶν μὴ πα
ραβλασταινόντων· ἀ πάντων δὲ ὅσων πλείους αἱ γενέσεις· ἢ ἀ-
πὸ παραφάδος· καὶ ἔτι μᾶλλον ἢ ἀπὸ παραφυάδος· ταχίστη
δὲ καὶ εὐκλεξὴς ἐὰν ἀπὸ ῥίζης ἢ παραφυὰς ᾖ· καὶ τὰ μὲν οὐ-
τως ἢ ὅλως ἀπὸ φυτωτηρίων πεφυτευμένα πάντα δοκεῖ τὸς
καρποὺς ὀξομοιοῦν· ὅσα δ' ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῶν δυναμένων
οὕτω βλαστάνειν, ἄπαντα ὡς εἰπεῖν χείρω· τὰ δὲ καὶ ὅλως ὀξίσα
ται τοῦ γένους· οἷον ἄμπελος· μηλέα· συκῆ· ῥοιά· ἄπιος· ἔκτιγξ
φλ κεγχαμίδος οὐδὲν πίμπεται γένος ὅλως ἥμερον, ἀλλ' ἢ ἐρινε
ὸς, ἢ ἀγρία συκῆ· διαφέρουσα πλλάκις· καὶ τῇ χοιᾷ· καὶ γὰρ ἐκ

μελαίνης λευκὴ, ἐκ δὲ λευκῆς μέλαινα γίνεται· ἔκτη φλὰμπὴ λουφὴ γυναίκας, ἀγύνης· καὶ πολλάκις ἕτερον γένος· ὅτὲ δὲ ὅλως οὐδὲν ἥμερον, ἀλλὰ ἄγριον ἐνίοτε· καὶ τοσοῦτον ὥστε μὴ ἐκπέπτειν τὸν καρπὸν, ἀὐδ' ὥστε μὴ ἢ ἀδρύνειν· αὐξάνεται μόνον ἀθικνεῖσθαι· φυτεύοντες δὲ, ἢ ἐκ τῶν φλοιῶν πυρήνων ἀγρία ἔλαιος, καὶ ἐκ τῶν φλοιῶν ξοάνων τῶν πλατυφύλλων ἀγεννὴς· καὶ ἐκ τῶν ἀπυρήνων, σκληρά· πολλάκις δὲ καὶ ὀξεῖα· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐκ τῶν ἀπίων καὶ ἐκ τῶν μήλων· ἐκ μὲν τῶν ἀπίων, μοχθηρὰ καὶ ἄχρεως· ἐκ δὲ τῶν μήλων, χείρων τε τῷ γένει· καὶ ἐκ πλατείας ὀξεῖα· καὶ ἐκ στρουθίου κυδώνιος· χείρων δὲ καὶ ἀμυγδάλη, καὶ ζεῦ χυλῷ καὶ τῷ σκληρῷ ἐκ μαλακῆς· διὸ καὶ αὐξηθεῖσαν ἔγκεν ξίζειν κελεύουσιν· εἰ δὲ μή, τὸ μόσχευμα μεταφυτεύειν πολλάκις· χείρων δὲ καὶ ἡ δρῦς ἀπὸ βελανιδῶν τῶν ἐν πύργοις πολλοὶ φυτεύσαντες, οὐκ εὐλύναν θ' ὁμοίαν πρίειν· δάφνη δὲ καὶ μυρρίνη διαφέρειν πρός φασιν· ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δ' ὀξίσκεσθαι καὶ οὐδὲ τὸ χρῶμα σώζειν· ἀλλ' ὀξέος ἐρυθροῦ καρποῦ πίνεσθαι μέλαιναν· ὥσπερ καὶ τὸν ἐν αὐταῖς δρυῒ· πολλάκις δὲ καὶ τὴν κυπαρίττου ἐκ θηλείας ἄρρενα· μάλιστα δὲ τούτων ὁ φοινίξ δοκεῖ δύο μόνα ὥσπερ εἰπεῖν τελείως τῶν ἀπυρήνων· καὶ πεύκη ἡ κωνοφόρος· ἡ πίτυς ἡ φθοροποιός· ταῦτα μὲν οὖν ἐν τοῖς ἡμερομένοις· ἐν δὲ τοῖς ἀγρίοις δηλονότι πολεῖν καὶ τὰ λόγου ὡσαύτως τοῖς ἡμέροις· ἐπεὶ θάτερόν τε καὶ ἄτοπον· εἰ δ' ἡ χέρσος καὶ ἐν ἐκείνοις καὶ ὅλως ἐν τοῖς ἀπυρήνοις μόνον· εἰ μήτι τῇ θραπείᾳ δύναιτο μεταβάλλειν· διαφέρουσι δὲ καὶ τόποι τόπων, καὶ ἀὴρ ἀέρος· ἐνίοις γὰρ ἐκφέρειν ἡ χώρα δοκεῖ τὰ ὅμοια· καθάπερ καὶ ἐνίοις, αὐαίνεσθαι ὀλίγα καὶ ὀλιγοχρόνια λαμβάνειν μεταβολήν· ὥστε ἐκ σπέρματος ἀγρίου πρίειν ἥμερον, ἢ ἐκ χέρσου ἁπλῶς ποιεῖν μέλαν· τοῦτο γὰρ ἐπὶ φλοιοῦ μόνον ἀκηκόαμεν ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἐν κιλικίᾳ συμβαίνειν· ἐν αἰγύπτῳ μὲν γὰρ τὴν ὀξεῖαν καὶ

ἀπορρεῖσαν

ασα ρεῖσαν ἐ φυτευθεῖσαν, γλυκεῖαν γίνεσθαι ὡσαύτως ἀποίνωδη. ὡσ
εἰ δὲ σόλος φοινικίας παρὰ ποταμὸν φύναρον οὗ ἡ μάχη
ποτὲ διαρεῖον ἐγένετο, πᾶσαι γίνονται αὐτόρριζοι. ὅλως γὰρ
καὶ ἔστιν τὸν παρ' ἡμῖν φοίνικα φυτεύσῃ τις βαβυλῶνι, κάρπι-
μόν τε γίνεται καὶ ὁμοιοῦται τοῖς ἐκεῖ. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον
καὶ ἐπὶ σῦκα ἑτέρα προσάμιλον ἔχει καρπόν. οὕτω καρέπων γὰρ αὐ
τὸς φοινικίας καὶ φοινικαπείας. σημεῖον δέ, ὅτι μεταφε-
ρόμενα τὰ κεῖθεν, ἄκαρπα. τὰ δὲ καὶ ὅλως ἀμελαχῆ γίνεται.
μεταβάλλει δὲ καὶ τῷ τροφῷ καὶ διὰ τὸν ἄμπελον ἐπιμέλειαν.
οἷον καὶ τὸ ἄγριον ὁμήμερούται, καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ἡμέρων ἔνια, μὴ
ἀποβρεῖ, τὰ ξύλα, καὶ ἀμυγδάλη. πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἀγρίων καὶ ἐκ
κριθῶν ἀναφυῆναί φασι πυροὺς καὶ ἐκ πυρῶν κριθάς. καὶ
πῶς τὸν αὐτὸν τρόπον ἄμφω. τῶν τε μὴν οὖν ὡς μυθωδέ-
στερα δεῖ δέχεσθαι. μεταβάλλει δ' οὖν τὰ μεταβάλλοντα τὸν
τόπον τοῦτον αὐτομάτως. ὁμαλαιῇ δὲ ὥρᾳ. ὡς πηγῶν αἰγυ-
πτίων καὶ κιλικίας, περὶ τῶν ῥόων μέν, οὐ δὲ διὰ μίαν θερα-
πείαν. ὡσαύτως δὲ καὶ ὅπου τὰ καρπιμαῖα πανταχοῦ γίνεται. κα
θάπερ καὶ τὸ πέρσικον τὸ ὁμαλαιγύπτιον, μὴ ὁ φοίνιξ ἐν τῇ ἑλλάδι, καὶ
εἰδήτις κομίσειε τῶν ἐν κρήτῃ λεγομένων αἰγείρων. ἔνιοι δέ φα
σι καὶ τῶν ὅλων, ἐὰν εἰς ἐλεφὸν ἔλθῃ σφόδρα τόπον, μὴ ξηραίνε
νεσθαι. φύσει γὰρ ψυχρά. εὔλογον δὲ ἀμφοτέρως συμβαίνειν κα
τὰ τὰς ἐναντιώσεις. εἴπερ μὴ δ' ὅλως ἔνια φύεσθαι θέλει μεταβάλλοντα τοὺς τόπους. καὶ κατὰ μὲν τοὺς χώρους αἱ τοιαῦται
τοιμεταβολαί. κατὰ δὲ τὴν φυτείαν τὰ ἀπὸ τῶν σπερμάτων
φυτῶν μὲν ἀκαθάπερ εἴλεκται. πάντοιαι γὰρ αἱ ὁμαλαιαί. ἢ
τοῦτο τῇ θεραπείᾳ δὲ μεταβάλλει. ξύλα καὶ ἀμυγδαλῆ. ξύλα
μὲν κόπτοντα ὕδωρ λαβόντα, καὶ ὕδατος πολλοῦ ῥυτοῦ. ἀμυ-
γδαλῆ δέ, ὅταν πάππαλόν τις ἐνθῇ, καὶ τὸ δάκρυον ἀφαιρῇ τὸ ἐ
πιῤῥέον πλείω χρόνον, καὶ τὴν ἄμπελον ἀποδιδοῦ θεραπείαν. ὡ-
σαύτως δὲ δηλονότι, καὶ ὅσα ὁμημερούται τῶν ἀγρίων ἢ ἐπα-

γρι οὗται τῶν ἡμέρων· τὰ μὲν γὰρ θρασπέια· τὰ δ' ἀθερα πυσία
μεταβάλλῃ· ῥᾳλιὼ εἴ τις λέγῃ μὴ ἂν μεταβολιὼ ἀλλ' ἐπίδοσιν εἰς
τὸ βέλτιον εἶναι καὶ χεῖρον· οὐ γὰρ οἷόν τε τὸν κότινον ποιεῖν ἐλαί-
αν· οὐδὲ τὴν ἀχράδα ποιεῖν ἄπιον· οὐδὲ τὸν ἐρινεὸν συκῆν· ὁ γὰρ ἐπὶ
τοῦ κοτίνου φασὶ συμβαίνειν· ὥστε ἀνωτερικόπης τὴν θαλίαν,
ὅλως μεταφυτευθῇ, φέρειν θάλος μεταξύ μήτε ταῦτα με-
τάλλη· Ταῦτα μὲν οὖν ὁπωτέρως δεῖ λαβεῖν, οὐθὲν ἂν διαφέροι·
φασὶ δὲ καὶ αὐτομάτην τινὰ γίνεσθαι τῶν τοιούτων μεταβο-
λήν· ὅτε μὲν τῶν καρπῶν· ὅτε δὲ καὶ ὅλως αὐτῶν τῶν δένδρων·
ἃ καὶ σημεῖα νομίζουσιν οἱ μάντεις· οἷον ξοανὸν ὀξεῖαν, γλυκεῖαν
ἐξενεγκεῖν καὶ γλυκεῖαν, ὀξεῖαν· καὶ πάλιν αἱ ὅλως αὐτὰ δέν-
δρα· ὥστε ἐξ ὀξείας γλυκεῖαν γίνεσθαι, καὶ ἐκ γλυκείας ὀξεῖαν·
χεῖρον δὲ καὶ τὸ εἰς γλυκεῖαν μεταβάλλειν, ἢ ἐξ ἐρινεοῦ συκῆν, καὶ
ἐκ συκῆς ἐρινεόν· χεῖρον δὲ τὸ ἐκ συκῆς, καὶ ἐξ ἐλαίας κότινον ἢ
ἐκ κοτίνου ἐλαίαν· ἥκιστα δὲ τοῦτο· πάλιν δὲ συκῆν ἐκ λευ-
κῆς μέλαιναν, καὶ ἐκ μελαίνης λευκήν· ὁμοίως δὲ τοῦτο καὶ
ἐξ ἀμπέλου· καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἴδια καὶ παρὰ φύσιν λαμ
βάνουσιν· ὅσα δὲ σωμήθη τῶν τοιούτων οὐδὲ θαυμάζειν ὅλως· οἷ
ον τὸ τὴν κάπνιον ἄμπελον καλουμένην· ἢ ἐκ μέλανος γὰρ
βότρυος λευκὸν, καὶ ἐκ λευκοῦ μέλαν φέρειν· οὐδὲ γὰρ οἱ μάν-
τεις τὰ τοιαῦτα κρίνουσιν· ἐπεὶ οὐδ' ἐκεῖνα παρ' οἷς πέφυκεν
ἡ χώρα μεταβάλλειν· ὥσπερ ἐλέχθη περὶ φλοξοᾶς ἐν αἰγύπτῳ·
ἀλλὰ τὸ ἐν λαῦθα θαυμαστόν· διὰ τὸ μίαν μόνον ἢ δύο· καὶ ταύ
λασεῖν τῷ ποιεῖν τὸ χρόνῳ ποιὰ μίαν· ἀλλ' εἴπερ ἐν βοὸς παντὶ μᾶλ
λον ἐν τοῖς καρποῖς γίνεσθαι τὴν παραλλαγήν· ἢ ἐν ὅλοις τοῖς
δένδροις· ἐπεὶ καὶ τοιαύτη τις ἀξία γίνεται περὶ τοὺς καρ
πούς· οἷον ἤδη ποτὲ συκῆ τὰ σῦκα ἔφυσεν ἐκ τοῦ ὀπιθεν τῶν ἐ-
ρινεῶν· καὶ ῥόα δὲ καὶ ἄμπελος ἐκ τῶν σελεχῶν· καὶ ἄμπε-
λος ἄνευ φύλλων καρπὸν ὃν ἤνεγκεν· ἐλαία δὲ τὰ μὲν φύλλα,
ἀπέβαλε, τὸν δὲ καρπὸν ἐξήνεγκεν ὃ καὶ θετταλῷ τῷ πεισιστρά

του

τουγδυέσθαι λέγεται. συμβαίνει δὲ μὴ διὰ χειμῶνας τοῦτο, καὶ διὰ
ἄλλας αἰτίας ἔνια τῶν δρυκούντων εἶναι παραλόγως. οὐκόντως
δ' οἷον ἐλαία περὶ ἀπροκαυθεῖσα τελέως, ἀνεβάσησεν ὅλη αὐτὴ
καὶ ἡ θάλλα. ἐν δὲ τῇ βοιωτίᾳ, καὶ ἀβρωθέντων τῶν ἔρνων ὑπὸ
τελέβων. πάλιν ἀνεβλάστησε. τὰ δ' οἷον ἀπέπεσεν. ἥκιστα δ' ἴ-
σως τὰ τοιαῦτα ἄπορα. διὰ τὸ φανερὰς ἔχειν τὰς αἰτίας. ἀλ
λὰ μᾶλλον θῆλυ μὴ ἐκ τῶν οἰκείων τόπων φέρειν τοὺς καρ-
πούς. ἢ μὴ οἰκείως. μάλιστα δὲ θῆλυς ὅλης φύσεως σήπεται μελαν
λή. καθάπερ ἐλέχθη. περὶ μὲν οὖν τὰ δένδρα τοιαῦτά τινές
εἰσι μεταβολαί. τῶν δὲ ἄλλων, τὸ τισὶ σύμβριον εἰς μίμηθην δο-
κεῖ μεταβάλλειν, ἐὰν μὴ κατίχηται τῇ θεραπείᾳ. διὸ καὶ μετα-
φυτεύουσι πολλάκις. καὶ ὁ σῦρον εἰς αἶραν. ταῦτα μὲν οὖν ἐν
τοῖς δένδροις αὐτομάτως εἰπεῖν γίνεται. τὰ δὲ τοῖς ἐφετείοις
διὰ παρασκευῆς. οἷον, ἡ τίφη. καὶ ἡ ζειὰ μεταβάλλουσιν εἰς σῦ
ρον ἐὰν πλιαθεῖσαι σπείρωνται. καὶ τοῦτο οὐκ εὐθύς. ἀλλὰ τῷ ξέ
τῳ ἔτει. ἡδὺν δὲ παραπλήσιον τοῦτό ἐστι τῷ τὰ σπόρμαλα καὶ τὰ τ'
χώρας μεταβάλλειν. μεταβάλλει γὰρ καὶ ταῦτα καθ' ἑκάστην
ὥραν, καὶ ἡδὺν ἐν τῷ ἑτέρῳ χρόνῳ καὶ ἡ τίφη. μεταβάλλουσι δ' καὶ
οἱ ἄγριοι σῦροι. καὶ αἱ κριθαὶ θεραπευόμεναι καὶ ἐξημερούμεναι
κατὰ τὸν ἴσον χρόνον. καὶ ταῦτα μὲν ἔοικε χώρας τε μεταβο-
λῇ καὶ θεραπείᾳ γίνεσθαι. ἡ ἑνὶ ἀμφοτέρῳ. τὰ δὲ τῇ θεραπείᾳ μό
νον. οἷον πρὸς τὸ τὰ ὄσπρια μὴ γίνεσθαι ἀτέρμονα, βρέξαντα
κελεύουσιν ἐν νίτρῳ νύκτα τῇ ὑστεραίᾳ σπείρειν ἐν ξηρᾷ. φα-
κοὺς ὥστε καὶ δένδρους γίνεσθαι φυτεύουσιν ἔμβολον. τοὺς ἐρεβίν-
θους δὲ ὥστε μεγάλους αὐτοῖς τοῖς κελύφεσι βρέξαντα σπεί
ρειν. μεταβάλλουσι δὲ καὶ κατὰ τὰς ὥρας τοὺς πόρους πρὸς
κουφότητα. καὶ διὰ λυσιτέλειαν. οἷον, ἐάν τις τοὺς ὀρόβους ἑαρινοὺς
σπείρῃ, τεθραύλυπρίηνον ται, καὶ οὐχὼς οἱ μετοπωρινοὶ βαρεῖς.
γίνεται δὲ καὶ ἐν τοῖς λαχάνοις μεταβολὴ διὰ τὴν θεραπείαν.
οἷον, τὸ σέλινον ἐὰν σπαρῇ κατασκαπτηθῇ καὶ κυλινδρωθῇ

ἀναφύεσθαί φασιν οὖλον, μεταβάλλοντος δὲ καὶ τὴν χώραν ἐξαλεί
φουσι, καθάπερ καὶ τἄλλα· ἢ τὰ μὲν πλείω τοῦ κοινοῦ τὰ πάντως
ὄζειν· εἰ δέ τινα κατὰ μέρωσιν ἢ ἀφαίρεσιν μέρους, δένδρον ἄζειν
γίνεται καθάπερ τὰ ζῷα, οὕτω ἐοικέναι δεῖ· οὐδὲν γοῦν φα
νερὸν κατάστε τὴν διαίρεσιν, εἰς τὸ πλείω καὶ ἐλάττω φέρειν ὥσ
περ καὶ μᾶλλον· ἀλλ' ἢ ἀπόλυται τὸ ὅλον, ἢ διαμένον τοῦ καρ-
πὸν φορεῖ· τὸ ὑπῆρχε, κοινὴ τις φθορὰ πᾶσιν· ἄτοπον δὲ μὴ δόξειεν.
μᾶλλον δ' ἐν τοῖς ζώοις αἱ τοιαῦται μεταβολαὶ φυσικαὶ καὶ
πλείους· καὶ γὰρ κατὰ τὰς ὥρας ἔνιά δοκεῖ μεταβάλλειν, ὥσπερ καὶ
ὁ ἱέραξ, ἡ ἔποψ· ἡ ἀλλαττῶν ὁμοίων ὀρνέων· καὶ κατὰ τὸ πῶν ἀλ
λοιώσεις· ὥσπερ ὁ ὕδρος ἐπέχει ξηραινομένων τῶν λιβάδων·
φανερώτατα δὲ ἡ κατὰ τὰς γενέσεις ἔνια· μὴ μεταβαίνει δι' ἀπλείό
νων ζώων· οἷον, ἐκ κάμπης γίνεται χρυσαλλὶς· εἶτ' ἐκ ταύτης ψύ
χη, καὶ ἐπτάλλων δ' ὅτι ἂν τοιοῦτον· ἐξ ἑνὸς γὰρ τοῦ πλείω· ἀλλ' ἐκεῖνο συμβαίνει περὶ τὰ δένδρα ὅλως πᾶ
σαν τὴν ὕλην· ὥσπερ ἐλέχθη πρότερον, ὥστε αὐτομάτως με
ταβλαστάνειν, μεταβολῆς τινος γινομένης ἐκ τῶν ὀρανίων
τοιαύτης τὰ μὲν δὴ περὶ τὰς γενέσεις μεταβολάς, ἐκ τού-
των θεωρητέον· ἐπεὶ δὲ καὶ αἱ ἐργασίαι αἱ θρεπτικαὶ μεταλα
συμβάλλονται· καὶ ἔτι πρότερον αἱ φυτεῖαι, ἢ ποιοῦσι μεγάλας
διαφορὰς, λεκτέον καὶ περὶ τούτων καὶ πρῶτον περὶ τῆς φυ
τειῶν· αἱ μὲν οὖν ὧραι πρότερον εἰρηνται, καθ' ἃς δεῖ τὰ φυτὰ λαμ
βάνειν καὶ λαθεῖν ὡς τάχιστα· ἔχει δ' ὁμοίως γε, εἰς ὃ μέλλει φυτεύειν ἢ
χείρου· τοὺς δὲ σκληροὺς προσορύττειν ὡς πλείστῃ χώρᾳ βαθυτέ-
ρας ἀεὶ τοῖς ὠμοπλαισορριζοτέροις· λέγουσι δέ τινες ὡς δεῖ
μίαν κατωτέρω δικνεῖται ζιῶν ἢ μι ποδῶν, διὸ καὶ ἐπιτιμῶσι
τοῖς ἐν μείζονι βάθει φυτεύουσιν· ὀρθῶς ἐοίκασι δὲ ὀρθῶς λέγειν ὠμοπλ
λῶν· ἀλλ' ἐὰν μὲν σώματος ἐπιλάβηται βαθέος, καὶ χώρας τοιαύ
της, ἢ καὶ τόπου, πολλῷ μακρότερον ὠθεῖ, τῇ φύσει βαθύρεια
ζον, πύκνωσις δέ τις ἔφη μετὰ φυτῶν μεμοχλευμένων, μείζω
τὴν ῥίζαν

τ̂ ρίζαν ἔχειν ἢ ὀκτάπηχυ, καίπερ ὀλίγον ὀξαιρεθέισης, ἀλλ' ἀπορραγέισης· τὰ δ' φυτὰ τέλεα, ἐὰν μὲν ἐνδέχηται, ὑπόρριζα, εἰ δὲ μή, δλεῖ μᾶλλον ἀπὸ τ κάτω ἢ τ ἄνω λαμβάνειν, ὡλ ἀμπέλου· ἢ τὰ μὲν ἔχοντα ῥίζας, ὀρθὰ ἐμβάλλειν, τὰ δὲ μὴ ἔχοντα ταύτοβάλλειν τ φυτευτέου, οἷον ὠιθαμῆ μίκρῳ ὠλεῖον· ἔνιοι δὲ κελεύουσι καὶ τ̂ ὑπορρίζων ὑπερβάλλειν, πιθάνως δ' τὼ θέσιν ὁμοίαν, ἣν πρεῖχεν ἔνια τ̂ν δένδρων τὰ πρὸς βορέαν, καὶ τὰ πρὸς ἕω, ἢ τὰ πρὸς μεσημβρίαν· ὅσα δὲ ἐνδέχεται τ̂ν φυτ̂ν ἢ προμοχλεύειν· τὰ μὲν, ἐπεὶ τ̂ν δένδρων· οἷον ἐλαίας· μηλέας· ἀ ὠίου συκῆς· τὰ δ' ἀφαιροῦντας· οἷον, ἀμπέλου· ταύτης γὰρ οὐχοἷόν τε ἐπεὶ τ̂ς μοχλεύειν· ἐὰν δὲ μὴ ὑπορρίζα, τὰ φυτὰ μὴ δ' ἀποπρέμνα, λαμβάνειν καθάπερ καὶ φ ἐλαίας καὶ συκῆς ἢ τ̂ν ἄλλων· φυτεύειν δὲ καὶ ἡ συκῆ, ἐάν τις κράδην τάχιστα ἀποξύνας σφυρᾶ ποιήσῃ, ἄχρι οὗ ἂν ἀπολίπῃ μικρὸν ὑπὲρ φ γῆς· εἶτ' ἀνφ ἄμμυδαλῶν ἄνωθεν ὠῒ χώσῃ· καὶ πίνεσθαι δέ φασι, καὶ καλίῳ ταῦτα τὰ φυτὰ, μέχρι οὗ ἂν ᾖ νέα, παραπλήσια καὶ τ̂ν ἀμπέλων, ὅταν ἀπὸ τ παιπάλου· προσδαπανᾶν δ' ὁπαίπαλον θ' ἑκάστῳ ὧ κλήματι τὰ τὼ ἀνθέμων· φυτεύουσιν οὕτω καὶ ἐλαίας καὶ ἄλλα τ̂ν δένδρων· ἢ συκῆν ἢ ἐὰν ἐν σκύλλῃ φυτευθῇ, θᾶττον ὠμεραίνει· καὶ ἧττον ὑπὸ σκωλήκων καταθίεται· ὅλως δὲ πᾶν ἐν σκύλλῃ φυτευόμενον ἔβλαστε, καὶ θᾶττον αὐξάνεται· ὅσα δ' ἐκ τ σελέχους καὶ δρακοπόδων φυτεύεται, κάτω πρέπον λαβεῖν τὴν τομὴν δεῖ φυλάττειν· δρακόπεδα δὲ μὴ ἐλάττω ἀσσαρίου μιᾶς ὥστε ἐλέχθη· καὶ τὸν φλοιὸν προσεῖναι· φυτεύεται δὲ ἐκ τ τοιούτων ἔρνης· βλαστανόντων δ' ἀεὶ προσχωννύειν, ἄχρις οὗ ἂν γένηται ἕρπον· ὧν τὴν μὲν οὖν φ ἐλαίας ἰδίᾳ καὶ τ̂ν μυρρίνου καὶ δ' ἄλλων κοινόπεδα πᾶσιν· ἄμεινον δὲ καὶ ἐρίζωσθαι καὶ φυτεύειν μάλιστα φ τυχούσης συκῆς· φυτεύειν δὲ καὶ ἐρᾶν, μὴ μυρεΐνους, καὶ δάφνας πυκνὰς κελεύουσι μὴ πλέον δυεσπάσας ἢ ἐνιαύσιον πόδα· μηλέας δὲ μικρῷ μακρότερον· ἀ ὠίους δὲ καὶ

ὀχυρὸς ἐπιμαλλον· ἀμυγδαλᾶς δὲ καὶ συκᾶς πρὸς τὸν πολέμιον· ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν ξοιάν· περὶ εὐθυδρίαν δὲ καὶ πρὸς τὸ πόμα τὰς ὑποστάσεις· ἐν γὰρ τοῖς ὀρθμοῖς ἐλαττον ἢ ἐν τοῖς πεδίνοις· μέγιστον δ' ὡς εἰπεῖν, τὸ τὴν πρόσφορον ἑκάστῳ χώραν ἀποδιδόναι· τὸ τε γὰρ ὑδρεύεσθαι μάλιστα· ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐλαίᾳ μὲν καὶ συκῇ· μὴ ἀμπέλῳ τὴν πεδινὴν φασιν οἰκειοτάτην εἶναι· τοῖς δ' ἀκροδρύοις τὰς ὑπωρείας· χρὴ δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ὁμογενέσι μὴ ἀποιεῖν τὰς οἰκείας· ἐν πολέσι δὲ ὡς εἰπεῖν διαφορᾶς τὰ τῶν ἀμπέλων δύο· ὅσαι τε ὀρεινὴν ἔδος ἔχουσιν εἴδη, τοσαῦταί τινες δ' φασὶ καὶ ἀμπέλων εἶναι· φυλάττεσθαι μὲν οὖν καὶ τὰς φύσιν ἀγαθὰς εἶναι· φυλὴ δὲ φύσιν δὲ ἄκρα· λαῦτα μὲν οὖν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κοινὰ πάντων· τῶν δὲ φοινίκων ἴδιά τε καὶ φυλέα παρὰ τὰ ἄλλα· καὶ ἡ μετὰ ταῦτα θρεπτέα· φυτεύουσι γὰρ πολέους εἰς ταυτὸ τιθέντες, δύο ἄνω, καὶ δύο κάτω ἐπιδοῦναι· πρὸς ἓν εἰς ἅπαντας· τὸ γὰρ ἐκφύσιν οὐτ' ἐκ τῶν ὑπαίων κόλων ποιεῖται καθάπερ τινές φασιν, ἀλλ' ἐκ τῶν αὐτῶν· διὸ καὶ ἐν τῇ ἐπιζεύξει τῶν ἐπιτιθεμένων δεῖ ἐπικαλύπτειν τὰς ἀρχάς· ὅθεν καὶ ἐκφύσεις φανεραὶ δὲ εἰσὶ τοῖς ἐμπείροις· δι' ἃ δὲ τοῦτο δ' εἰς τὸ αὐτὸ πολέους τιθέασιν ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐν θ' ἀθρόος ἡ φυλέα· τούτων δὲ αὐτῶν ῥίζαι πρὸς ἀλλήλας συμπλέκονται, καὶ διὰ τοῦτο αἱ πρῶται βλαστήσεις· ὥστε συμπίπτειν τὸ σέλεχος· ἢ μὴν οὖν ἀπὸ τῶν καρπῶν φυλέα, τοιαύτην τίς· ἡ δὲ ἀφαιροῦ τοῦ, ὅταν ἀφέλωσι τὸ ἄνω· ἐν ᾧ περὶ ἐγκέφαλος· ἀφαιροῦσι δὲ ὅσον δίπηχυ· χίσαντες τοῦτο κάτω τιθέασι τὸ ὑγρόν· φιλεῖ δὲ χώραν ἀμμώδη· διὸ καὶ ὅπου μὴ τοιαύτην τυγχάνει, περιπάττουσιν ἄλας οἱ χωργοί· τοῦτο δὲ δεῖ ποιεῖν μὴ περὶ τὰς αὐτὰς ῥίζας· ἀλλ' ἄποθεν ἀφιστάντα περὶ πολὺ φυὸν ὅσον ἡμίεκτον· ὅτι δὲ τοιαύτην ζητεῖ χώραν, καὶ ἐκεῖνο περιοῦν τεκμήριον· παντὶ χῶρῳ πολὺ θ' φοινίκων, ἀμμώδεις αἱ χῶραι· καὶ γὰρ ἐν Βαβυλῶνι φυσιν ὅπου οἱ φοίνικες πεφύκασι· καὶ ἐν λιβύῃ δὲ, καὶ ἐν αἰγύπτῳ ἡ μὴ φοινίκη·

καὶ φοινίκη. καὶ τῆς συρίας δὲ φλ κόιλης, ὧν ἐνδοὶ πολεῖς οἱ τυγχάνουσιν ἐχουσαι, ἐν μὲν τοῖς μόνοις τόποις ἀμμώδεσιν εἶναι τὰς δυνα μένους θησαυρίζεσθαι. τοὺς δ' ἐν τοῖς ἄλλοις οὐ δυναμένους, ἀλλὰ σήπεσθαι. χλωροὺς δ' ἢ δεῖς εἶναι καταναλίσκεσθαι οὕτω. φιλεῖ δὲ καὶ ὑδρίαν σφόδρα τὸ δένδρον. περὶ δὲ κόπτου δὲ αμφισβητοῦσιν. οἱ μὲν γὰρ οὐφασι χαίρειν, ἀλλ' ὠφελεῖσθαι τοιοῦτον εἶναι. οἱ δὲ, κεχρῆσθαι καὶ ἐπίδοσιν πολλὴν ποιεῖν. δεῖ δ' ὑδρύφυτον μάλα κατὰ τῆς κόπτου. καθάπερ οἱ ἐν ῥόδῳ. τοῦτο μὲν οὖν ἐπισκεπτέον. ἴσως γὰρ οἱ μὲν, οὕτως, οἱ δ' ἐκείνως θεραπεύουσι. καὶ μετὰ τὸ ὑδρεῖος ὠφέλιμος ἡ κόπτος. ἄνυδρος δὲ τούτου, βλαβερά. ὅταν δὲ ἐν ἰσχάσια γένηται μεταφυτεύουσι καὶ τῶν ἄλλων συμφέρα λαμβάνουσι, καὶ πάλιν ὅταν δύσεται (χαίρουσι γὰρ σφόδρα τῇ μεταφυτείᾳ). μεταφυτεύουσι δὲ, οἱ μὲν ἄλλοι τὸ ἦρος, οἱ δὲ ἐν βαβυλῶνι περὶ τὸ ἀμπελον. καὶ ὅλως εἰσὶ πολλοὶ φυτεύουσιν, ὥστε καὶ συκαμινομεύου καὶ αὐξανομεύου θαττον. μέσου μὲν ὄντος οὐχάπτονται, πλὴν ἀναδοῦσι τὴν κόμην, ὅπως ὀρθοφυῆται, καὶ ἐκβλοι μὴ ἀπορθῶνται. μετὰ δὲ ταῦτα περιτέμνουσιν. ὁπόταν ἀδρὸς ἤδη γένηται καὶ σῶχος ἔχει. ἀπολείπουσι δὲ ὅσον ἀποθαμὼν τῶν ῥάβδων. φέρει δὲ ἕως μὲν ἂν ᾖ νέος ἀσύρρηνον τὸν καρπόν. μετὰ δὲ τοῦτο συρηνώδη. ἄλλοι δέ τινες λέγουσιν ὡς οἵτε κατὰ συρίαν οὐδεμίαν προσάγουσιν ἐρασίαν. ἀλλ' ἰδίᾳ καθαίρουσι καὶ ἐπιβρέχουσιν. ἐπιζητεῖ δὲ μᾶλλον τὸν χαμαιπαῖον ὕδωρ ἢ τὸ ἐκ τοῦ φρέατος. εἶναι δὲ πολὺ τοιοῦτον ἐν τῷ αὐλῶνι, ἐν ᾧ καὶ τὰ φοινικόφυτα τυγχάνει, τὸν αὐλῶνα δὲ τοῦτον λέγειν τοὺς σύρους, ὅπου διατείνει διὰ φλ ἀραβίας μέχρι φλ ἐρυθρᾶς θαλάττης. ἣν πολλοὺς φάσκειν ἐλπλυθέναι. τούτου δὲ ἐν τῷ κοιλοτάτῳ πεφυκέναι τὸ φοίνικας. λαῦταμὲν ὃν τὰ χαμαιφοτέρως αὐ εἶναι τὰς

χώρας ὥς φησι καὶ αὐτὸς τὸ δένδρον διαφέρειν καὶ τοὺς ἐρασίους.
οὐκ ἄτοπον. γένη τῶν φοινίκων ὄντα πλείω. πρῶτον μὲν τῇ ὥσ
περ ἐν μεγάλῃ διαφορᾷ τὸ μὲν, καρπιμον, τὸ δὲ ἄκαρπον, ὃ ξ
ὧν οἱ περὶ βαβυλῶνα τάς τε κλίνας καὶ τὰ ἄλλα σκεύη πρι
οῦνται· ἔπειτα τῶν καρπίμων οἱ μὲν, ἄρρενες, αἱ δὲ, θήλειαι·
διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων, καθὸ ὁ μὲν ἄρρην αὐθις πρῶτος φέ-
ρει ἐπὶ πλεῖστον ἄθησ, ἡ δὲ θήλεια καρπὸν βυθύμακρον· αὐτῶν δὲ τῶν
καρπῶν διαφοραὶ πλείους· οἱ μὲν γὰρ, ἀπύρηνοι· οἱ δὲ μα λα
κοπύρηνοι· καὶ τοὺς χροιᾶς, οἱ μὲν λευκοὶ, οἱ δὲ, μέλανες· οἱ δὲ,
ξανθοὶ· τὸ δὲ ὅλον οὐκ ἐλάττω χωρὶς τὰ φασιν εἶναι τῶν συνήθ.
οὐδ' ἀπλῶς τὸ εἶδος· διαφέρειν δὲ καὶ κατὰ τὰ μεγέθη καὶ κα
τὰ τὰ σχήματα· καὶ γὰρ σφαιροειδεῖς ἐνίους ὠσαν εἰ μῆλα· καὶ
τὰ μεγέθη τηλικαῦτας ὡς πέπαρας εἰς τὸν σάκχον εἶναι· ἔπι δὲ
καὶ ὑπόδλους· ἄλλους δὲ μικροὺς ἡλίκους ἐρεβίνθους· καὶ τ
χυλοῖς δὲ πολὺ διαφέροντας· κράτιστον δὲ τὴν τῶν λευκῶν καὶ
τῶν μελάνων τὸ βασιλικὸν καλούμενον γένος ἐν ἑκατέρῳ
μεγέθει καὶ ἀρετῇ· αὐάνιμα δ' εἶναι ταῦτα λέγουσι· σχεδὸν γὰρ ἐν
μόνῳ τῷ Βάπουκή πρώτῳ παλαιοῦ περὶ βαβυλῶνα· ἐν νήσῳ
ὃ ἴδιον τὸ γένος φοινίκων ὄντων, ὃ οὐ πεπαίνει τὸν καρπὸν, ἀλ
λ' ὠμὸν ὢν ἡ δυσῳδία καὶ γλυκύ ὄντι· τῷ δὲ γλυκύ τητι καὶ
δ' ἂν ἔχει· ἐνίοις δ' οὐ μόνον διαφέρουσι τοῖς καρπίοις, ἀλλὰ καὶ
αὐτῷ τῷ δένδρῳ· κατὰ δὲ τὸ μῆκος καὶ τῷ ἀλλοιομορφίᾳ, οὐ
γὰρ μεγάλοις μακροὶ, ἀλλὰ βραχεῖς· ἐπιδέκτιμοί τε τῶν ἄλ
λων· καὶ καρποφοροῦντες αὐθις ξιφεῖς· πλοῖα δὲ ἃ οὗτοι πλεῖ
κύπριον· εἰσὶ δ' οἳ καὶ συρίαν καὶ πλοῖα αἴγυπτον φοίνικος, οἱ φέ
ρουσι τριακόσιος καὶ πεντακοσίους, ἀνδρομήκους δ' ὄντας· ἕτερον δὲ
πλοῖον ἐκ κύπρου, ὃ καὶ τὸ φύλλον πλατύτερον ἔχει τὸν καρ
πὸν μείζω πολλῷ καὶ ἰδιόμορφον· μεγέθει μὲν, ἡλίκον ξόανον· τῷ
σχήματι δὲ προμήκης· οὐκ ὢν χυλὸν δὲ ὥσπερ ἄλλοι, ἀλλ' ὁμοί
ως πάσης ρίζαις· ὥστε μὴ καταδέχεσθαι, ἀλλὰ διαμασησαμένῃ
ἐκβάλλειν.

ἐκβάλλειν. γίνεται μὲν οὖν ὥσπερ εἴρηται πολλάκις ἐν τοῖς
μέσοις διώκεσθαί φασι τῶν ἐν σωλῆσι τοὺς ἐν τῷ αὐλῶνι· τοὺς δ' ἐν
αἰγιλίπωι καὶ κύπρωι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις χλωροὺς φαλίσκε
σθαι. ὅστις δὲ ὁ φοῖνιξ ὡς μὲν ἁπλῶς εἰπεῖν μονοσέλεχες ἢ μονο
φυές· ἔστι μὲν ἀλλὰ γίνονται τινες διφυεῖς, ὥς περ ἐν αἰγιλίπωι
θάπερ διπρόανε ἔχοντες· τὸ δ' ἀνάστημα τοῖς σελέχουσιν ἀφῆκε χίσις
καὶ ὡσαύτως χυπρῶι πρὸς ἀλλήλους ἐοίκασι. φασὶ δὲ καὶ
τοὺς ἐν κρήτηι πολέμους εἶναι τοὺς διφυεῖς· ἐνίους δὲ καὶ τριφυεῖς· ἐν
δὲ τῆι λακωνικῆι καὶ πεντεγκέφαλον· οὐκαλῶς γοῦν φασὶν
ὑγροφωτέραις χώραις γίνεσθαι πολέμους τοιούτους· καὶ τὸ ὅλ[ον]
δὲ τὸ εἶδος πολέμους τὰς διαφοράς· ἄμοδέ τι γένος ἐστίν, ὅ φασι
γίνεσθαι πλεῖστον περὶ τὸν αἰθιοπίδα, ὃ καλοῦσι κύκας· οὗτοι δὲ
θαμινόδους, ἀλλ' ἐν τῶι σέλεχι ἔχοντος, ἀλλὰ πολέμους καὶ ἐνίοτε συν-
νεφῆ μέχρι τινός εἰσι· τὸ δὲ ξύλον οὐ μακρὸς, ἀλλ' ὁ-
σον πηχυαῖον μὲν ἀλλὰ λεπτόν, ὧν δὲ τῶν ἄκρων τὸν κόμιον· ἔχου
σι δὲ καὶ τὸ φύλλον πολὺ, καὶ ὥσπερ ἐκ δυοῖν συγκείμενον ἕλα
χίσιν· καὶ οἱ μὲν τῆι ὄψει φαίνονται· τὸν δὲ λοιπὸν ἢ τῶι χρώματι
καὶ τῶι μεγέθει καὶ τῶι χυλῶι διάφορον ἔχουσι· σκορδυλότερον γὰρ
καὶ μεῖζον καὶ εὐσομώτερον, ἥπιον δὲ γλυκύ· ὠφελοῦσι δὲ ἐν ξη
ροῖς ἔτεσιν, ὥστε καὶ πλοῦτον ἔχ· διὸ καὶ τὰ λαμβάνοντος τὸν νέον τὸν
ἔνον· πρίασθαι δὲ ἢ ἀργυρίου τῶν· ὠνεῖσθαι μὲν οὖν τούτων ὀπίσω
οἱ δὲ χαμαιρεφεῖς καλάμωνοι τὸ φοινίκε, ἕτερόν τι γένος ὄντων,
ὥσπερ ὁμώνυμον· καὶ γὰρ ἐξαιρεθέντος τοῦ ἐγκεφάλου, ζῶσι,
καὶ κομπένγος ἀπὸ τῶν ἐξιζῶν παραβλαστάνουσι· διαφέρουσι δὲ
καὶ τῶι καρπῶι καὶ τοῖς φύλλοις· πολὺ γὰρ ἡ μαλακὴ ἔχου
σι τὸ φύλλον· διὸ καὶ πλέκουσιν ἐξ αὐτοῦ τάσσια σωρίδας καὶ
τοὺς φορμούς, πολλοὶ δὲ καὶ τῆι κρήτηι μόνον ταῦτα, καὶ ἐτιμᾶτο
ἐν σικελίαι· ταῦτα μὲν οὖν ὠφέλιμον εἴρηται κατὰ ὑποθέσεως·
ἐν δὲ τοῖς τῶν ἄλλων φυτείαις πάντα πολλὴν πίστιν παρὰ τὰ φύλ
λα, καθάπερ τῶν κλημάτων· οἱ μὲν οὐθὲν διαφέρουσι

φασὶν. ἥκιστα δὲ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων. ἔνιοι δὲ ξοάδα εἶναι καὶ σκιαῖζειν μᾶλλον τὸν καρπόν. ἔτι δ' ἧττον ἀποβάλλειν, τοὺς κοτίνους. συμβαίνειν δὲ τοῦτο φασι καὶ ἐπὶ φιλυκῆς. οὐ γὰρ ἀποβάλλειν ἀνάσιμον φυτευθεῖσαν. ἔτι δ' ἀβαρεστέραν εἶναι μεταξύ. οὐκ ἀποβάλλειν δέ, οὐδ' ἑαυτὸς ἀποκλάσει φυομένης ὥσπερ τὸν καρπόν. αἱ μὲν οὖν φυτεῖαι καὶ χωρὶς ὄμπρον ἔχουσι, χρεὼν ὡς τύπῳ περιλαβεῖν, εἴρηται. περὶ δὲ φιλύρας καὶ θραπείας, τὰ μὲν ὅτι κοινά. τὰ δὲ ἴδια καθ' ἕκαστον. κοινὰ μὲν, ἥ τε κατάπαγη καὶ ἡ ὑδρεία καὶ ἡ κόπρωσις. ἔτι δὲ ἡ διακάθαρσις καὶ ἡ ἀφαίρεσις τῶν αὐῶν. διαφέρουσι δὲ τῷ μᾶλλον καὶ ἧττον. τὰ μὲν φίλυδρα καὶ φιλόκοπρα, τὰ δ' οὐχ ὁμοίως. οἷον, ἡ κυπαρίττῳ ὡς πρὸς οὐ φιλόκοπρον οὐδὲ φίλυδρον, ἀλλὰ καὶ ἀπόλλυσθαί φασιν, ἐὰν νέαν οὖσαν ἐφυδρεύωσι πολλῷ. ξοὰ δὲ καὶ ἀμπέλῳ φίλυδρα. σευκῇ δὲ, ἀβλασοτέρα μὲν, ὑδρευομένη. τὸν δὲ καρπὸν ἰσχνότερον. πλεῖω φιλυκρίνης. αὕτη δὲ φύλυδρος. διακαθαίρεσθαι δὲ πάντα ζητεῖ. βελτίω μὲν τῶν αὐῶν ἀφαιρουμένων ὥσπερ ἀλλοτρίων, ἃ καὶ τὰς αὐξήσεις καὶ τὰς ξοφὰς ἐμποδίζει. διὸ καὶ ὅταν ᾖ γεράνδριον, ὅλως κόπτουσιν. ἢ γὰρ ἐλάσησις μέα σύνεται τοῦ δένδρου. πλείστης δὲ διακαθάρσεως φησὶν Ἀνδροτίων δεῖσθαι, μύρρινον καὶ ἐλαίαν. ὅσῳ γὰρ αὖ ἐλάττω καὶ τανύτερα, ἄμφω ἐλαστήσει, καὶ τὸν καρπὸν οἴσει πλείω. πλεῖα δὲ μᾶλλον λούσεως. ταύτης γὰρ ἀναγκαιότερον καὶ πρὸς ἐλάσησιν καὶ πρὸς δύκαρπίαν. ἁπλῶς δὲ καὶ ταύτῃ τῇ ἄμπελῳ θεραπείαν πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν ἑκάστῳ οἰκείαν. δεῖσθαι δέ φησιν Ἀνδροτίων ἢ κόπρου δεομένας καὶ πλείσης ὑδρείας, ὥσπερ καὶ φιλυκρίνης διακαθάρσεως ἐλαίαν καὶ μύρρινον, καὶ ξοάν. οὐ γὰρ ἔχειν μήτραν οὐδὲ νόσημα, καὶ τὰ γῆς οὐδὲν. ἀλλ' ἐπειδὰν παλαιὸν ᾖ τὸ δένδρον, ἀποτέμνειν δεῖ τοὺς ἀκρέμονας. ἔπειτα τὸ στέλεχος θραπεύειν, ὥσπερ αὖ ἐξ

ἀρχῆς

ἀρχῆς φυτευθέν. οἱ δέ φασι πολυχρονιώτατον καὶ ἰσχυρότατον μύρρινον εἶναι καὶ ἐλαίαν. ταῦτα μὲν οὖν ἐστι σκέψασθαι τάχ᾽ ἂν καὶ μᾶλλον, ἀλλὰ περὶ μὲν μήτρας. ἡ δὲ κόπρος οὐ τὴ πᾶσιν ὁμοίως, οὐθ᾽ ἡ αὐτὴ πᾶσιν ἁρμόττει. τὰ μὲν γὰρ, ἀρι μέλας δεῖται, τὰ δ᾽ ἵππου. τὰ δὲ, πάντελῶς κούφης. ἀρι μυτάτη δὲ, ἡ τῶν ἀνθρώπων. καθάπερ καὶ χαρτόδρασος. ἀρίστην μὲν οἶμαι ταύτην φασὶ δευτέραν δὲ, τὴν ὑάενον. ξίτην δὲ, αἰγός. τετάρτην δὲ, προβάτου. πέμπτην δὲ, βοός. ἕκτην δὲ, ὄνου. ἡ δὲ συρμαία τίτος ἄλλη καὶ ἄλλως. ἡ μὲν γὰρ, ἀθηνεσέραλαύτης. ἡ δὲ κρείττων. τὴν δὲ σικαπάνην πᾶσιν οἷόν τι συμφέρειν, ὥσπερ καὶ τὴν ὁσκαλσιν τοῖς ἐλάτλοσιν. ὑγρὰ φέρουσα γὰρ σύνεσθαι. ξέφεις δὲ δοκεῖ καὶ ὁκονιορτὸς εἶναι καὶ θάλλειν ποιεῖν. οἷον, τὸν κόπρινον. διὸ καὶ ὑποκομιοῦσι πολλάκις. οἱ δὲ, καὶ τοὺς συκᾶς ὑποσκάπτουσιν ἔνθα τούτου. μεγάροι δὲ καὶ τοὺς συκίους, καὶ τὰς κολοκύντας. ὅταν, οἱ ἐτησίαι πνεύσωσι, σκάλλοντες κονιορτοῦσι. καὶ οὕτω πλυκυτέρους καὶ ἀπαλωτέρους ποιοῦσιν, οὐχ ὑδρεύομενοι. τοῦτο μὲν οὖν ὁμολογούμενον. τὴν δ᾽ ἄμπελον οὔ φασι δεῖν ἢ ὑποκονιεῖν, ἢ ὅλως ἄπτεσθαι περικάζοντος τοῦ βότρυος. ἀλλ᾽ εἰ ὥρας, ὅταν ἀπομελαμθῇ. οἱ δὲ, τὸ ὅλον μὴ δὲ τότε. πολλοὶ ὅσον ὑποτίλαι τὴν βοτάνην. ὑπὲρ μὲν τούτων ἀμφισβητοῦσιν. ἐὰν δὲ τιμὴ φέρῃ καρπὸν, ἀλλ᾽ εἰς βλάστησιν ξέπτεσθαι, χίζοντος τοὺς σελέχους τὸ κατὰ γῆν, καὶ λίθον ἐντιθέασιν ὅπως ἂν ῥίζαγῇ, καί φασι φέρειν. ὁμοίως δὲ καὶ ἑάν τις τῶν ῥιζῶν τινα περιτέμνῃ. διὸ καὶ τῶν ἀμπέλων τοῦτο ποιοῦσιν ὅταν ξυγῶσι τὰς ἐπιπλοκάς. τῶν δὲ συκῶν πρὸ τῷ περιτέμνειν λατέφραν περιπλάττουσι καὶ κατέχουσι τὰ σελέχη. καί φασι φέρειν μᾶλλον. ἀμυγδαλῆ δὲ καὶ ταύτην ἐγκόψαντες σιδήρου. ὅταν περαίνωσιν ἄλλον ἀντεμβάλλουσιν ὑπὸ τὸ σχίσμα τὸ ἕτερον. καὶ τῇ γῇ κρύπτουσιν. ὃ καλοῦσί τινες κολάζειν. ὡς ὑβρίζον τὸ δένδρον. λανθάνει δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῆς ἀπίου καὶ

ἐπ' ἄλλων τινὲς ποιοῦσιν· ἐν ἀρκαδίᾳ δὲ καὶ τῷ δυθύλλῳ καλοῦσι ζειάν· πολὺ γὰρ τὸ δένδρον τοῦτο περὶ αὐτοῖς· καίφασιν ὅταν πάθῃ τοῦτο καὶ τὸν μὲν μὴ φερούσας φέρειν τὰς δὲ μὴ περπούσας εἰς πέπειν καλῶς· ἀμυγδάλῳ δὲ καὶ ἐκ πικρᾶς πίνεσθαι γλυκεῖαν, ἐάν τις περιορύξας τὸ σέλεχος, καὶ πλήξας μικρὸν ὅσον πελαγισιαῖον, πανταχόθεν τὸ ἀπορρέον δάκρυον, ἐπὶ ταυτὸ ἐᾶν καταρρεῖν· τοῦτο μὲν οὖν εἴη πρόσταγμα τὸ φέρειν ἄμυγδαλον καὶ πρὸς τὸ δύκαρπεῖν· ἀπορβάλλει δὲ πρὸ τοῦ πέμψαι τὸν καρπὸν ἀμυγδαλῆ· μιλέα· ρ' ὁα· ἄσιος· καὶ μάλιστα δὴ πάντων συκῆ καὶ φοῖνιξ· πρὸς ἃ καὶ τὰς βοηθείας ζητοῦσιν· ὅθεν καὶ ὁ ἐρινασμός· ἐκ γὰρ τῶν ἐλαιῶν κρεμαννυμένων, σῆτες ἐκ δυόμενοι, καταθέουσι καὶ πιαίνουσι τὰς κορυφάς· διαφέρουσι δὲ καὶ χῶραι πρὸς τὰς ἀποβολάς· περὶ γὰρ ἀπαλίαν οὔ φασιν ἀποβάλλειν· διὸ οὐδ' ἐρινοῦσιν· οὐδ' ἐν τοῖς καταβορείοις καὶ λεπτογείοις· οἷον, ἐὰν φαλύκῳ φλὶ μεγαρίδος· οὐδὲ φλὶ κορινθίας ἔνιοι τόποις· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ τῶν ὠνυμάτων κατάστασις· βορείοις γὰρ μᾶλλον ἢ νοτίοις ἀποβάλλουσι καὶ πλείονα καὶ πλέων χυλοτέρα καὶ πλέων χλόη ταὶ μᾶλλον· ἔτι δ' αὐτῶν τῶν δένδρων ἡ φύσις· τὰ μὲν γὰρ ἀποβάλλει· τὰ δ' ὀλίγα, οὐκ ἐκβάλλει· καθάπερ ἡ λακωνικὴ· καὶ αἱ ἄλλαι· διὸ ἡ ἐκ ἐρινάζουσι ταύτας· ταῦτα μὲν οὖν ἔνια τόποις καὶ τοῖς γένεσι καὶ τῇ κατασκόπῃ τοῦ ἀέρος ἔχει τὰς διαφοράς· οἱ δὲ ἄλλοι, ἐκ δύο τρόπων μὲν ἐκ τοῦ ἐρινεοῦ καθάπερ εἴρηται· γίνονται δὲ ἐκ τῶν κεγχραμίδων· σημεῖον δ' λέγουσιν, ὅτι πεπτὸν ἐκ δύωσιν, οὐκ ἔνεστι κεγχραμίδες· ἐκδύονται δ' οἱ πολλοὶ ἑλκα τὰ λείποντος, ἢ πόδας ἢ πτερόν· γίνος δέ τι καὶ ἕτερον ὅ τῶν ψηνῶν, ὃ καλοῦσι κεμπτινάς· οὗτοι δ' ἀργοὶ καθάπερ κηφῆνες· καὶ τοὺς εἰσδυομένους τῶν ἑτέρων κτείνουσιν· αὐτοὶ δὲ ἐναποθνήσκουσιν· ἐσθίουσι δὲ μάλιστα τῶν ἐρινεῶν τὰ μέλανα, τὰ ἐκ τῶν πεζῶν χωρίων· πολλὰς γὰρ ἔχει ταῦτα

ταῦτα

ταῦτα κεγχραμίδας· πυρώσκεται δὲ τὸ ἐριναζόμενον τῷ ἐρυθρὸν εἶναι καὶ ποικίλον καὶ ἰσχυρόν· τὸ δ' ἀνερίναστον λευκὸν καὶ ἀσθενές· προστιθέασι δὲ τοῖς ἀρομβύοις ὀπὸν ὑός· ὅπου δὲ πολεῖς ὁ κονιορτός, ἐν ταύτῃ πολεῖται καὶ ἰσχυρότατα γίνεται τὰ ἔριφα· φασὶ δὲ ἐριφάζειν καὶ τὸ πόλιον, ὁπόταν αἰγὶ πυρῷ ἢ πολιῷ, καὶ τὴν φλ πελέας κύπτειν· ἐγγίνεται γὰρ καὶ ἐν τοῖς θηρίοις ἄπαξ κυίσκεις· οἱ δ' ὅταν ἐν τοῖς συκαῖς σύνωνται, καταθύουσι τοὺς ψῆνας· ἄκῃ δὲ τούτου φασὶν εἶναι, τοὺς καρκίνους προπέξονσιν· πρὸ γὰρ τούτοις πρέπειν τοὺς κυίσκας· ἀλλὰ γὰρ δὴ ταῖς μὲν συκαῖς αὔτανξοήθειαι· τοῖς δὲ φοίνιξιν οἱ ἀπὸ τῶν ἀρρένων πρὸ φρὺς θήλεας· οὗτοι παίρεισιν οἱ ἐπιμύειν ποιοῦντες καὶ ἐκ πέπλου· ὁ καλοῦσί τινες ἐκφλοιότητος ὀλυνθάζειν· γίνεται δὲ τόνδε τὸν τρόπον, ὅταν ἄνθῃ τὸ ἄρρεν, ἀποτιμόντες τὴν ἀνθήρας ἀφ' ἧς τὸ ἄνθος, λύθυς ὡς πεπ ἔχει, τὸν τιχοῦν καὶ τὸ ἄνθος καὶ τὸν κονιορτὸν καταστείουσι κατὰ τὸ καρπωτοῦ φλ θηλείας.

καὶ τοῦτο πάθη, διατηρεῖ καὶ οὐκ ἀποπαλλφ· φαί
νεται δ' ἀμφοῖν ἀπὸ τοῦ ἄρρενος τοῖς θή
λεσι βοήθεια γίνεσθαι· θῆλυ γὰρ καλοῦ
σι τὸ καρποφόρον· ἀλλ' ἡ μὲν
οἷον μίξις· ἡ δὲ κα-
τ' ἄλλον
τρόπον.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ. Γ.

Περὶ δὲ τῶν ἡμέρων δένδρων εἴρηται, λεκτέον ὁμοίως καὶ περὶ τῶν ἀγρίων, εἴ τέ τι παυτὸν καὶ ἕτερον ἔχουσι τοῖς ἡμέροις, εἴθ' ὅλως ἴδιον ἕκαστον φύσεως. αἱ μὲν οὖν γλυκύτητες ἀπολαί τινες αὐτῶν εἰσι· πάντα γὰρ ἀπὸ σπέρματος ἢ ἀπὸ ῥίζης φύεται, τοῦτο δ' οὐχ ὡς οὐκ ἐνδεχόμενον ἢ ἄλλως· ἀλλ' ἴσως διὰ τὸ μὴ πειρᾶσθαι μηδένα μὴ δὲ φυτεύειν· ἐνίοις δ' ἂν ἐλαμβάνομεν τόπους ἐστὶ τηλέπους· ἡ θρακίαν ἄρμοῦσαν, ὥσπερ ἡ νῦν· τὰ δὲ λοιπὰ ἡ ἡ φίλυδρα· λέγω δ' οἷον πλάτανον· ἰτέαν· λεύκην· αἴγειρον· πτελέαν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα τὰ τοιαῦτα φυτευόμενα βλαστάνει καὶ πάχος καὶ μῆκος ἀπὸ τῶν παραπάδων· ὥστε μεγάλας οὔσας ἤδη καὶ ἰσοδένδρους αὐτὰς μεταθείη δ' ἂν μέν φυτεύεται δὲ τὰ πολλὰ αὐτῶν ἡ καλαμωτὴ νύμφα· καθάπερ ἡ λύκη καὶ ἡ αἴγειρος· τούτων μὲν οὖν πρὸς τὴν σπερματικὴν καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ῥιζῶν ἡ αὐτὴ γένεσίς ἐστι· τῶν δὲ ἄγων ἐκεῖναι· πολλὰ δ' ὅσα μόνον ἀπὸ σπέρματος φύεται, καθάπερ ἐλάτη· πεύκη· πίτυς· ὅσα δὲ ἔχει σπέρμα καρπὸν, καὶ ἀπὸ ῥίζης πάντα, ἡ ἀπὸ τούτων· ἐπεὶ ἡ τὰ δρυοκοῦμλα ἄκαρπα εἶναι, γλυκεῖαν φασιν· οἷον πτελέαν· ἰτέαν· σημεῖον δὲ λέγουσιν, οὐ μόνον, ὅτι φυτεύεται πολλὰ τῶν ῥιζῶν ἀπορρίπτουσα, καθ' οὓς ἂν ᾖ τόπους· αἰγὰς δὲ τὰ συμβαίνοντα θεωροῦντες· οἷον ἐν Φενεῷ ἡ ἀρκαδίᾳ, ὥστε ἐξ ἐρράπτη τὸ σῶμα θρομβοῦν ὕδωρ ἐν τῷ πεδίῳ· φραχθέντων τῶν ἐξερέθρων· ὅπου μὲν ἐπύοσαν ἰτέαι πεφυκυῖαι τὸ καταπνεῦμα τὸ

ὅπου

τόπου· τῷ ὑστέρῳ ἕπεσθαι μὲν τὴν ἀναξήρανσιν ἐν ταύτῃ αὔ-
ξησιν ἀναφύμασι φασὶν ἰτέαν· ὅπου δὲ πελέας, αὔξησις πελέας, καὶ
θάπερ καὶ ὅπου ῥοῦκαι καὶ ἐλάτας· πύκας καὶ ἐλάτας· ὥσ-
περ μικρὸν μυρίων κἀκείνων· ἀλλὰ τὴν ἰτέαν ταχὺ προκατα-
βάλλειν πρὸ τοῦ τελέως ἀδρύνειν καὶ πέσσειν τὸν καρπόν· διὸ μὴ
τὸν ποιητὴν ὀρθῶς προσαγορεύειν αὐτὴν ὠλεσίκαρπον· ἡ δὲ
πελέας κἀκείνης μεῖζον ἀπολαμβάνουσιν· ὅταν γὰρ ὑπὸ τὸ εἰς τὴν
ἐχομένην ὥρας ὀκαρπὸς ἀπενεχθῇ· φύεσθαι φασι· παραπλή-
σιον δὲ ἔοικεν εἶναι τὸ συμβαῖνον· ὁ καὶ ἐπὶ τῆς φρυγανικῆς, μὴ πω
δῆλον τιμῶνδέν· ὀκ ἐχόντων γὰρ σπέρμα φανερόν, ἀλλὰ τὸ μυ-
οῖον χυδέν, τῶν δένδρων, ὡς περ τὸ θύμον· ὅμως ἀπὸ ῥύτων βλαστά-
νουσιν· ἐπεὶ ὅτε πλάτανος ἔχει φανερῶς· καὶ ἀπὸ ῥύτων φύεται·
ῥῦτο δὲ ξύλων τι δῆλον· καὶ κεῖνο μέγιστον σημεῖον· ὥφθη γὰρ
ἤδη που τὲ πεφυκυῖα πλάτανος ἐν ξίφει χαλκῷ· ταύτας τοίνυν
τὰς χυλώσεις ὑπολητέον εἶναι τῶν ἀγρίων· εἰ δὲ τὰς αὐτομά-
τους· ἃς εἰ οἱ φυσιολόγοι λέγουσιν· Ἀναξαγόρας μὲν τὸν αἰέρα,
πάντων φάσκων ἔχειν σπέρματα· μὴ ταῦτα συγκαταφερό-
μενα τῷ ὕδατι γυμνὰ τὰ φυτά· Διογένης δὲ, σπερμοῦσθαι φυ
ὕδατος εἰ μίξιν τινὰ λαμβάνοντος πρὸς τὴν γῆν· Κλεόδη-
μος δὲ σωζεσθαι μὲν ἐκ τῶν αὐτῶν τοῖς ζώοις· ὅσῳ δὲ θερμο
τέρων ἢ ψυχροτέρων· τοσοῦτον ἀπέχειν τῶν ζώων εἶναι· λέγουσι
δέ τινες ἢ ἄλλοι περὶ φλοιώσεως· ἀλλ' οὐ τὴν μὲν ἀσπερμη-
μονίαν ὡς ἀναθήσεως· ἅπαντα δὲ ὁμολογοῦμεν εἰ ἐμ-
φανῆ· οἷον ὅταν ἐφοδεύσῃ τὴν τοῦ ποταμοῦ παρεκβάντος τὸ
ἐπέκειθρον· ἢ ἢ ὅλως ἑτέρωθι ποιήσαι μοῦσαν, καθάπερ ὀνέσιος ἐν τῇ
αὐδηρίτιδι πολλάκις μεταβαίνει· καὶ ἅμα τῇ μεταβάσει πο-
σαύτην ὕλην συνεναῖ τοῖς ῥοπαῖς ὥστε τῷ ξίφει ἕπεσθαι σωμηρε-
φῆν· καὶ πάλιν ὅταν ἐπιμβρίσῃ καταλάβῃ πλεῖον χρόνον· καὶ
ἐνίοτε ἐνίοις ἔλαττον πάντα φύεσθαι· ἔοικε δὴ μὲν τοῖς ποταμῶν ἐ
φοδοις ἐπάστην σπέρματα εἰ καρπούς· εἰ χυλὸν χρύσφασι τὴν

τ πωωδων, ἡ δὲ πρμβελία ῥῦ ταῦ τὸ ἐποίφ. συγκα περφέρει πολ
λὰ τῶν ωερμάτων, ἅμα σῆψίν τινα τῆς γῆς ⸋ τοῦ ὕδατος·
ἐπεὶ ἡ μίξις αὐτὴ τῆς αἰσυπίας γῆς δοκεῖ τινα χυμὸν ἂν ὑ-
λῶν. ἐνιαχοῦ δὲ ἂν μόνον ὑωερτάσωνται καὶ κινήσωσιν, δι-
θὺς ἀναβλασταίνφ τὰ οἰκεῖα τῆς χώρας. ὥσπερ ἐν κρήτη μυ
ωάρι ποιοῦσιν· λέγεται δὲ παρασωλήσιόν τι τούτῳ καὶ ῥῖς ἐλάπο-
σιν. ἅμα γὰρ κινουμένοις ἀναβλασταίνει πόα τις ἐν ἑκάστοις· ἐν
δὲ τοῖς ἡμιβρόχοις ἐὰν ὑπομείνφ, φαίνεται φασὶ πρίβολον·
αὗται μὲν οὖν ἐν τῇ μεταβολῇ τῆς χώρας εἰσίν, εἴτε ⸋ ὑωερ-
χόντων ωερμάτων, εἴτε ⸋ αὐτῆς πως διαπιθεμένης· ὅπερ ἴ
σως οὐκ ἄτοπον, ἐγκαταικλφομένων ἅμα τ ὑγρῶν· ἐνιαχοῦ
δὲ καὶ ὑδάτων ὠῶδεστομένων, ἰδιώτερον ἀναστεῖλαι ὕλης ωλῆθος.
ὥσωερ ἐν κυρήνῃ ωεωώδους τινὸς γεωμένης ⸋ παχέος· ὅτω γὰρ
ἀναβλάστησεν ἡωλησίον ὕλη ωρότερον ὅτι ὅσα· φασὶ δὲ ⸋ τὸ σίλ-
φιον ὅτι ὂν ωρότερον, ἐκλοιπούσης τινὸς αἰτίᾳ φανῆν· ξόπος μὲν
ἓν λοιπὸν τοῖς τ λοιπῶν γεωέσεων· ωάν δὲ κάρφιμα ἢ ἄκαρφα· καὶ
ἄφυλλα ἢ φυλλοβόλα· ἢ ἀνθοῦντα ἢ ἀνανθῆ· κοινὰ γὰρ τινα δι
αιρέσεις ὡὶ ωεύντων εἰσίν· ὁμοίως μὲν ὧν τὰ ἀγρίων· ἴδια δὲ
ωρὸς τὰ ἥμερα τ ἀγρίων· ὀφικαρπία τε ἢ ἰσχύς, ⸋ πολυκαρ-
ωία τῷ ωροφαίνφ· ωεωαίνφ τε γὰρ ὀφιαίτερον, καὶ τὸ ὅλον αὐ
θεῖ, ⸋ βλασταίνφ ὡς ἐωὶ τὸ ωᾶν, ⸋ ἰσχυρότερα τῇ φύσει· ⸋ ωρο-
φαίνφ μὲν ωλείω καρωόν· ἐκωέωφ δ᾽ ἧττον· εἰ μὴ ⸋ ωάντα
τὰ ἄλλα ἢ ταὐτὸ μοιογενῆ· οἷον, ἐλαίας καὶ ἀ ὠίου, κότινος καὶ
ἀγρίς· ἄωαντα γὰρ οὕτως, ωλὴν εἴ τι ωαίνιον, ὥσωερ ὡὶ τῶν
κραινίων καὶ τῶν οὕων· ταῦτα γὰρ δι᾽ φασι ωεωαίτερα καὶ
ἡδύτερα τὰ ἄγρια τ ἡμέρων εἶν· καὶ εἰδή τι ἄλλο μὴ ωρος
δέχεται γεωργίας, ἢ δένδρον, ἢ καί τι τῶν ἐλαωόνων· οἷον τὸ σίλ
φιον· καὶ ἡ καύλος· ⸋ τῶν χερσαίων· ὁ θέρμος· ἃ καὶ μάλι
στ᾽ ἄν τις ἀγρίαν εἰπὼν φύσιν εἴποι· τὸ γὰρ μὴ ωροσδέχεσθαι ἡμέ
ρωσιν, ὥσωερ ἐν ῥῖς ζώοις τὸ ἄγριον τῇ φύσει· καίτοι φησὶν

ἴσως ὧν

Ἴσως, ἄτων καὶ ἄγριον ἢ ἥμερον εἶναι· ἢ θεραπευόμενον μὴ, ἥμερον· μὴ θεραπευόμενον δὲ, ἄγριον· τῇ μὴ, ὀρθῶς λέγων, τῇ δὲ, οὐκ ὀρθῶς· ὅσα μελούμενον μὴ ἂν ἄτων, χεῖρον γίνε) ἢ ἀπαγριοῦται· θεραπευόμενον δὲ, ὅ κἄπαν βέλτιον ὥσπερ εἴρη)· ὁ δὴ χωριστέον· ἐπὶ μὲ, ἀγρία· τὰ δὲ ἥμερα λεκτέον· ὥσπερ τ ζώων τὰ σιτοφαγοτικά· ἢ τὰ δεχόμενα τι θάσου· ἀλλὰ τ ὕδωρ μὴ ὁ δὲν ἴσως δ α φέρῃ πρὸς τέρωσ ξητέον· ἄτων δὲ τὸ ἐξαγριούμενον, τοῖστε καρπὸς χεῖρον γίνε), ἢ αὐτὸ βραχύτερον, ἢ φύλλοις· ἢ κλωσὶ, ἢ φλοιῷ· ἐπὶ τῇ ὅλῃ μορφῇ· ἢ πυκνότερα ἐπὶ ὀρθότερα ἢ ὀρθότερα ἢ συκληρότερα ἐπὶ ταῦτα ἐπὶ ὅλη ἡ φύσις γίνεται, ὡς ἐν λάτοις μάλιστα φαίνεται διαφορᾶς τ ἡμέρων ἢ τῶν ἀγρίων γινομένης· διὸ ἐπὶ ὅσα τ ἡμερουμένων τοιαῦτα τυγχάνῃ, ταῦτα ἄγρια φασὶν εἶναι· καθάπερ τὴν πύκλον, ἢ τὸν κυπάρειττον· ἢ ὅλως ἡ τὰ ἄρρενα· ἐπὶ τὴν καρδίαν ἢ, ἐπὶ τὴν δρῦν βάλανον· ἔτι ἢ τῷ φιλόπτυχα ἐπὶ ὀρθὰ μᾶλλον εἶναι· ἢ τῷ φυλλαμβάνε) πρὸς τὴν ἀγριότητα τ δένδρων, ἢ ὅλως τ φυτῶν· ἡμέρων καθαὼ τὸ λαμβανόμενον, εἴτε κ ἐπὶ συμβεβηκός· ὁ μὴ τ ἀγρίῳ ἀφορισμὸς εἰθεῖτως εἴτε καὶ ἄλλως λεκτέον, οὐδὲν ἂν ἴσως δι ἀνάγκη πρὸς τὰ νῦν· ἐκεῖνο δὲ ἀληθὲς ὡς ἐν τύπῳ καὶ ἁπλῶς τε εἰπεῖν, ὅτι μᾶλλον ὀρθὰ τὰ ἄγρια, ἢ εὐθὺ εἶ τὰ πλείω μᾶλλον ἐν τούτοις τοῖς τόποις· ἐὰν μή τις λαμβάνῃ τὰ φίλυδρα ἐπὶ ἄξαπετάλιμα, ἢ ἀλσώδη· ταῦτα γὰρ ἐπὶ τὰ τοιαῦτα τυγχάνῃ ὠφελιμώτερα μᾶλλον· οὐμὴν ἀλλ' ἔνεστι τοῖς μεσόλοις ὄρεσιν· οἷον παρνησῷτι· ἐπὶ κυλλήνῃ· καὶ ὀλύμπῳ τῷ θηρικῷτι ἐπὶ τῷ μυσίῳ, καὶ εἴποι τοιοῦτον ἕτερον· ἄτων τὰ φύεται, δὲ ἀ τὴν πολυδένδρειαν τῶν τόπων· ἔχουσι γὰρ λιμνώδη, καὶ ἐνύδρους, ἐπὶ ξηροὺς, καὶ γεώδεις· καὶ θερεώδεις· καὶ τοὺς ἀνὰ μέσον λειμωναδεις· καὶ χεδὸν ὅσαι διαφοραὶ φυτῶν· ἔτι δὲ τοὺς μὲν, κοίλους καὶ ὑδρεινούς· τοὺς δὲ, μετεώρους· καὶ προσηνέμους· ὥστε δύναιτ' ἂν παντοῖα ἐπὶ ἐν τ τόποις φέρ". ἀδὲν ἧττον δὲ ἐπὶ μὴ

οὔτω παύμφορα τῶν ὀρῶν· ἀλλ' ἀνωτέρας τινὸς ὕλης ἡ πάσης ἢ τῆς πολείσης· οἷον πὰ ἐγκρήτῃ τῇ ἰδαίᾳ· καὶ πάρισος ἐκεῖ· ⟨ἐ⟩γὲ περὶ κιλικίαν ⟨ἐ⟩συέλαν, ἐν οἷς κέδρος· ἐνίαχοῦ δὲ τῆς συ-
είας τέρμινθος· αἱ γὲ διαφοραὶ φι χώρας τὴν ἰδιότητα
ποιοῦσιν· ἀλλ' εἴρηται πρὸ ἴδιον ὡς ἐπὶ πᾶν· ἴδια δὲ πὰ ῥιάδε τ̃
ὀρφνῶν, ἀ ἐνῥῖς πεδίοις ἀ φύεται· περίτε μακεδονίαν, ἐλάτη·
πεύκη· πίτυς ἀγρία· φίλυρα· ζυπία· πυγὲς· πύξος· ἀνδράχνη
μίλ° ἄρκευθ° τέρμινθος ἐλαινεός· φιλύκη· ἀφάρκη· καρύα· δρὸς
βάλανος· πρίν· τὰδὲ, ἢ ἐν τοῖς πεδίοις· μυρίκη· πτελέα· λεύκη·
ἰτέα· ἀσπφ° ῥαπανέα· θηλυκραπανέα· κλήθρᾱ· δρῦς· λαχάθη· ἀχ̃ᾱ·
μηλέα· ὀξυά· κύλαστρον· μελία· παλίουρος· ὀξυάκανθα· ἄκαν
θος· ἣν ἐν μὲν τῷ ὄρφ πεφυκυῖαν ζυπίαν καλοῦσιν· ἐν δὲ τῷ
πεδίῳ, πλεῖνον· οἱ δὲ ὠνομάκασι, ἢ ἕτερον τοι οὖσιν εἶδος σφενδά
μνου καὶ ζυπίας· ἅπαντα δὲ ὅσα κοινὰ τῶν ὀρῶν καὶ τῶν πεδί
ων, μείζω μὲν καὶ καλλίω τῇ ὄψι τὰ ἐν τοῖς πεδίοις γίνεται·
κρείττω δ' τῇτι τῶν ξύλων καὶ τῶν καρπῶν, τὰ ὀρφνά· βελτίω
ἀχαΐδος· καὶ ἀτίου· καὶ μηλέας· αὖται δὲν τοῖς πεδίνοις κρείτ
τους· οὐ μόνον ἐνῥῖς καρπῖσ αἰγὰ ἢ τοῖς ξύλοις· ἐν δὲ τοῖς ὄρεσι
μικραί, ὀζώδης, ἢ ἀκανθώδης γίνονται· ταύτ̃ δ' ⟨ἐ⟩ν τοῖς ὄρεσιν ὁ-
ταν ἐπιλάβωνται τ̃ οἰκείων τόπων, ἢ καλλίω φύεται· ⟨ἐ⟩ὐθηνεῖ
μᾶλλον· ὡς δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν τὰ ἐν τοῖς ὁμαλέσι τῶν ὀρῶν καὶ
μάλισα· τ̃ δὲ ἄλλων τὰ ἐν τοῖς κάτω ⟨ἐ⟩κοίλοις· τὰ δὲ ἀπὸ τῶν
ἄκρων, χείρισα· πλὴν εἴ τι τῇ φύσει φιλόψυχον· ἔχει δὲ καὶ ταῦ
τα αὐτῶν διαφορὰν ἐν τοῖς αὐτομοίοις τῶν τόπων· ὑστερον οὖ ὕ
στερον λεκτέον· νῦν δὲ διαιρετέον ἔκαστα κατὰ τὰς διαφο-
ρὰς τὰς εἰρημένας· ἀείφυλλα μὲν οὖν ὅσα τῶν ἀγρίων, ἅπερ
πρότερον ἐλέχθη· πεύκη· πίτυς ἀγρία· πύξος· ἀνδράχνη·
μίλος· ἄρκευθος· τέρμινθος· φιλύκη· ἀφάρκη· δάφνη· φελλό·
δρῦς· κήλαστρον· ὀξυάκανθος· πρῖνος· μυρίκη· τὰ δὲ ἄλλα πάν-

τα

τὰ φυλλοβολῆ· τὰ δ' ἔτι περιπόν ἐνιαχοῦ, καθάπερ ἐλέχθη
περὶ τῆς ἐν κρήτῃ πλατάνου καὶ δρυός, καὶ ἔτι που τόπος τις ὅ-
λως δύσξοφος· κάρπιμα δὲ, τὰ μὲν ἄλλα πάντα· περὶ δὲ ἰτέ
ας, καὶ αἰγείρου, καὶ πτελέας, ὥσπερ ἐλέχθη διαμφισβητοῦσί
τινες· τὴν ἄσταφυλον μόνην ἀκαρπεῖν φασιν· ὥσπερ καὶ οἱ ἐν ἀρκα
δίᾳ· τὰ δὲ ἄλλα πάντα τὰ ἐν τοῖς ὄρεσι καρποφορεῖ· ἐν κρήτῃ δὲ
καὶ αἴγειροι κάρπιμοι πολεῖς εἰσί· μία μὲν ἐν τῷ σομίῳ τοῦ αὖ
τοῦ ἐν τῇ ἴδῃ, ἐν ᾧ τὰ ἀναθήματα τοῦ ἀνάκειται· ἄλλη δὲ μικρὰ πολη
σίον· ἀπωτέρω δὲ μάλιστα δώδεκα σταδίους πεύκινα κρή-
νην σαύρου καλαμῶνα πολλά· εἰσὶ δὲ καὶ ἐντῷ πολησίον ὄρει φοι ί-
δης ἐν τῷ κεδρίῳ καλαμῶνι· καὶ περὶ τραπεζίαν δὲ ἐν τοῖς ὄρεσι· οἷ-
μόνην τε τριούτων τὴν πελέαν κάρπιμον εἶναι φασι· καθάπερ
οἱ περὶ μακεδονίαν· μεγάλη δὲ διαφορὰ πρὸς καρπὸν ἡ ἀκαρ
πίαν ἢ ἡ τῶν τόπων φύσις· ὥσπερ ἐπὶ τε περσίας ἔχει καὶ τε
φοινίκων· ἡ μὲν ἐν αἰγύπτῳ καρποφορεῖ· ἢ δ' ἐν περσίδι πολησίων τό-
πων· ἐνθάδε δὲ μέχρι τοῦ αὐθεῖν μόνον ἀφικνεῖται· ὀλίγοι δέ τε
εἰ μὴ βαβυλῶνα θαυμαστός· ἐν τῇ ἑλλάδι δὲ, οὐδὲ πεπαίνει· ὡσαύ-
τως δὲ οὐδὲ ἐν λιβύῃ καρπόν· ὁμοίως δὲ οὐδὲ περὶ ἀθηνέας
τοιαῦτα δέ ἐστιν· ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν ἐλαττόνων φυτῶν ἢ ὑλημάτων
ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ καὶ σωρῷ χώρᾳ, τὰ μὲν καρπιμα· τὰ δὲ ἄ-
καρπα γίνεται· καθάπερ καὶ τὸ κενταύριον ἐν τῇ ἡλείᾳ, τὸ μὲν
ἐν τῇ ὀρεινῇ καρπιμον· τὸ δὲ ἐν τῷ πεδίῳ, ἄκαρπον· ἀλλὰ μόνον
αὐθεῖ· τὰ δὲ ἐν τοῖς κοίλοις τόποις οὐδὲ αὐθεῖ· πολλὰ κακῶς δι-
κεῖ δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὁμογενῶν ἢ ἐν μιᾷ προσηγορίᾳ,
τὸ μὲν ἄκαρπον εἶναι· τὸ δὲ, καρπιμον· οἷον πρίνος· ὁ μὲν καρ
πιμος· ὁ δὲ ἄκαρπος· καὶ κλήθρα δὲ ὡσαύτως· αὐθεῖ δὲ ἄμφω·
χεδρὸν δὲ ὅσα καλοῦσιν ἄρρενα τῶν ὁμογενῶν ἄκαρπα, τού-
των τὰ πολλὰ τὰ μὲν, αὐθεῖν φασι· τὰ δὲ λίγον· τὰ δὲ ὅλως
οὐκ αὐθεῖν· τὰ δὲ, αὖ πάλιν, τὰ μὲν ἄρρενα μόνα καρποφο-
ρεῖν· ὁμοίως δὲ καὶ τῶν αὐτῶν φύεσθαι τὰ δένδρα, καθάπερ

Ἀπὸ τῶν καρπίμων ἡ ἐν ἀμφοῖν ὅτως ἐνίοτε πυκνὴν εἶναι τὴν ἔκφυσιν· ὥστε τοὺς ὀρεοτύπους μὴ δύνασθαι διιέναι μὴ ὁδοποιήσαντας· ἀμφισβητεῖ δὲ καὶ περὶ πάντων ἐνίων ὥσπερ εἴπομεν· οἱ μὲν γὰρ ἄγριον τὸν θύμον, οἱ δὲ ἥμερον· Ἀπὸ τῶν ἀκάνθων ὁποία καρύαν· καὶ δρῦν ἢ πεύκην· Πάντων· οἷον δρυὸς μὲν τὸ βάλανον· ἔτι δὲ πύκν

δη. λύκη. πελέα. ἰτέα. αἴγειρος. πλάτανος δὲ μικρῷ ὀψιαίτερον τούτων. τὰ δὲ, ἄλλως πως ἐνισαμβύου τοῦ ἦρος. οἷον ἐλένεός. φιλύκη. ὀξυάκανθος. σκολίουρος. τέρμινθος. καρύα. δρὸς βάλανος. μηλέα δὲ ψίβλασος. ὀψιβλαστότατον δὲ χεδρὸν, ἴψος. ἀρέα. τεραγωνία. θύμος. μίλος. αἱ μὲν οὖν βλαστήσεις, οὕτως ἔχουσιν. αἱ δὲ ἀνθήσεις, ἀκολουθοῦσιν ὡς εἰπεῖν κατὰ λόγον. οὐμὲν ἀλλὰ σχεδὸν πάντα μᾶλλον δὲ σὺν πλέον ἢ τὰ καρπῶν τελείωσις. κραναία μὲν δὴ ἀποδίδωσι πρὸ ὀπωρινῆς θερινάς. ἢ πρώϊος χεδρὸν, ὥσπερ πρῶτον ἦν ὄψιος. ἣν δή τινες καλοῦσι θηλυκραναίαν. μεταῦ τὸ τὸ μετόπωρον. ὅτι δὲ ὁ ταύτης καρπὸς ἄβρωτος. καὶ τὸ ξύλον ἀσθενὲς καὶ χαῦνον. τοσαύτη δὴ διαφορὰ περὶ ἄμφω. τέρμινθος δὲ περὶ πρωΐου ἀμυγδάλου, ἢ καὶ μικρῷ ὀψιαίτερον ἀποδίδωσι. μηλέα δ' ὀσφέδαμνος, τῷ θέρει τὸν καρπόν. κλήθρα δὲ, καὶ καρύα, μὴ ἀχεδόν τι χεῖμος, μετὰ πρωΐου. δρῦς δὲ ἡ μὲν βάλανος, ὀψιαίτερον ἔτι περὶ πλάτανος δύσιν. ὡσαύτως δὲ μὴ φιλύκη, μὴ πρῖνος. καὶ σκολίουρος. καὶ ὀξυάκανθος, μετὰ πλάτανος δύσιν. ἡδὺ ἄρια, χειμῶνος ἀρχομένου. δὲ μηλέα μὲν πρῶτοις ψύχεσιν. ἀχρὰς δὲ ὀψία χειμῶνος. ἀνδράχνη δὲ μὴ ἀφάρκη, τὸ μὲν πρῶτον πεπαίνουσιν ἅμα τῷ βόρειν περικάζοντι. τὸ δὲ ὕστερον ἀνθοῦντι. δοκεῖ γὰρ ταῦτα δὲ καρπὸς ἀρχομένου τοῦ χειμῶνος. ἐλάτη δὲ μὴ μίλος ἀνθοῦσι μικρὸν πρὸ ἡλίου ζοῶν. δὲ φοινικέλατης τὸ ἄνθος κόκκινον. καὶ ἅμα καλόν. τὸν δὲ καρπὸν ἀφιᾶσι μετὰ δύσιν πλειάδος. πεύκη δὲ ἐλάτυς προτεροῦσι τῇ βλαστήσει μικρὸν, ὅσον ὥστε τινὰ καὶ δὲ καὶ ἡμέραις. τοὺς δὲ καρποὺς ἀποδίδωσι μετὰ πλειάδα κατὰ λόγον. ταῦτα μὲν οὖν μετριώτερον ἔχει. ὥστε τῶν δὲ πλείστην. ἡ ἀρκεύθος. δὲ ἡ κέλαστρος, ἡ πρῖνος. ἡ μὲν γὰρ ἄρκευθος ἐνιαύσιον ἔχειν δοκεῖ. περικαταλαμβάνει γὰρ οὐδὲ τὸν θερισμόν. ὡς δέ τινες φασὶν οὐδὲ θερισμόν. διὸ μὴ προαφαιρῶσι, καὶ χοῦς τινὰ τηροῦσιν. ἐὰν δὲ ἐξ ὧν ἡ δένδρου τις, ἀπεξηραίνεται.

φασὶ δὲ καὶ τὸν πρῖνον οἱ περὶ Ἀρκαδίαν ἐνιαυτῷ τελεῖν· ἔ-
μαρι τ' ἔνον ποιοῦνται· ἔτι νέον ὑποφαίνει· ὥστε τοῖς τοιούτοις μά-
λιστα συνεχῶς τὸν καρπὸν ἔχειν· φασὶ δὲ ἔτι καὶ κήλαστον ὑ-
πὸ τοῦ χειμῶνος ἀποβάλλειν· ὀψίκαρπον δὲ σφόδρα, καὶ φίλυρα,
καὶ σύξος· τὸν ὄψικαρπον ἄβρωτον ἔχει παντὶ ζώῳ· φίλυρα· θη-
λυκρανείας· σύξος· ὀξύκαρπα ὄψ, καὶ κιττός· καὶ ἄρκευθος· ἃ πρώ-
ην καὶ ἀνδράχνη· ὡς δ' οἱ περὶ Ἀρκαδίαν φασίν, ἔτι τούτων ὀ-
ψικαρπότερα, χεδρὸν δ' ὅσον τῶν ὀψιέρεα· γωνία· θύμα· μίλ·
αἱ μὲν οὖν τῶν καρπῶν ἀποβολαὶ καὶ ποιότητες, τοιαύτας
ἔχουσι διαφοράς, οὐ μόνον πρὸς τὰς ἡμέρας τ' ἀγρίων· αἰγὰς δ'
πρὸς ἑαυτάς· συμβαίνει δ' ὅτ' ἄρξωνται βλαστάνειν τὰς μὲν αἰγας σπα-
νιώτερον βλάστησιν καὶ τὸ αὔξησιν ποιεῖσθαι· πώμην δ' ἢ μὴ ἐλάττην
δρῶν διαλείπειν· καὶ ξηρὰς ὁρμὰς εἶναι· καὶ ξηρὸς ἀφιέναι βλαστούς· διὸ
καὶ ξίσλιποι· ὅταν δὲ δένδρη ὅταν βλαστάνῃ λιπᾷ· πρῶτον μὲν
ἄκρα ἀέρος· εὐθὺς ἰσαμφὸν τὸ θαργηλιῶνος· ἐν τῇ ἰδίᾳ πε-
ρὶ πεντεκαίδεκα μάλιστα ἡμέρας· μετὰ δὲ ταῦτα διαλείπειν
τὰς περὶ ξιάκοντα ἢ μικρῷ πλείους, ἐπιβαίνεται πάλιν ἄλλους
βλαστούς· ἀπὸ δὲ ἄκρας τῆς κορυφῆς ἕως τῆς ἐπὶ τῷ προτέρῳ
βλαστῷ· καὶ τὰ μὲν, αὖθις, τὰ δὲ ἴσα πλάγια κύκλῳ ποιεῖται
τὴν βλάστησιν· οἷον γόνυ τρισὶ μέμυκε τὴν τοῦ πρώτου βλαστοῦ
κορύνην, ὥσπερ καὶ ἡ πρώτη βλάστησις ἔχει· γίνεται δὲ τοῦτο πε-
ρὶ τὸν σκιροφοριῶνα λήγοντα· κατὰ δὲ ταύτην τὴν βλάστη-
σιν, καὶ ἡ κικὶς φύεται πᾶσα, καὶ ἡ λευκὴ καὶ ἡ μέλαινα· φύεται
δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μυκτὸς ἀθρόως· ἐφ' ἡμέραν δὲ μίαν αὐξηθεῖσα
πολὺ τῆς πτελέας, ἐὰν ὑπὸ τὸν καύμακος λιφθῇ, ξηραίνε-
ται· καὶ ἀναυξὴς ἐπὶ τὸ μεῖζον· γίνεται γὰρ ἂν μείζων τῷ με
γέθει· διόπερ τινὲς αὐτῶν οὐ μεῖζον ἔχουσι καυάμου τὸ μέγεθος·
ἡ δὲ μέλαινα, καὶ ἐπὶ πλείους ἡμέρας διχωρίσθη· καὶ αὐξάνε-
ται καὶ λαμβάνουσιν ἔνια μέγεθος μήλου· διαλείπουσι δὲ μετὰ
τοῦτο

τοῦτο περὶ πεντεκαίδεκα ἡμέρας. πάλιν τὸ πρίνου ἐκβάλλεται βλαστοὺς ἑκατομβαιῶνος ἐλαχίστας ἡμέρας τῶν πρότερον· ἴσως γὰρ ἐξ ἢ ἑπτὰ τὸ πλεῖστον ἡ δὲ βλάστησις ὁμοία ἡ τὴν αὐτὴν ξόπον· ἐλθουσῶν δ' οὐτῶν οὐκ ἔτι εἰς μῆκος· αὐξεῖς πάχος ἡ αὔξησις τρέπεται· πᾶσι μὲν οὖν τοῖς δένδροις αἱ βλαστήσεις φανεραί· μάλιστα δὲ τῇ ἐλάτῃ καὶ τῇ πεύκῃ, διὰ τὸ σοιχεῖν τὰ γόνατα· καὶ ὀξὺ ἴσου τοὺς ὄζους ἔχειν· ὥρας δὲ καὶ πρὸς τὸ τέμνεσθαι τὰ ξύλα τότε, διὰ τὸ λιπαρεῖν· ἐν γὰρ τοῖς ἄλλοις καιροῖς ὑπὸ αἰσχρὸς ὀφλοιός· ἀλλὰ καὶ περιαιρεθέντος μέλαν τὸ ξύλον γίνεται καὶ τῇ ὄψει χεῖρον· ἐπεὶ καὶ πρός τι τὼχρεία οὐδέν· ἀλλὰ καὶ ἰσχυρότερον, ἐὰν μετὰ τὼ πέψασιν τῶν καρπῶν τ μηθῇ. Ταῦτα μὲν ἴδια τῶν προφημμένων καρπῶν ἐστί· κοινὰ δὲ τῶν μὲν νῦν καὶ τῶν ἐκ μετοπώρου γινομένων, μετὰ τὴν ἐκεῖνων χειμῶνα καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ θέρους ἐσομένων· ἴδιον δ' ἐνίοις ὑπάρχει καὶ τὸ φύλλα καλουμένους κάρυον· οἷον, ῥῖς τε προφημμένοις· ἔχει γὰρ καὶ ἐλάτη, καὶ πεύκη. καὶ δρῦς. καὶ ἔτι φίλυρα· καὶ καρύα· καὶ δρὸς βάλανος· καὶ σίτυς· αὗται δὲ γίνονται δρυὶ μὲν, πρὸ φύλλων βλαστήσεως ὑποφαινούσης φύλλων ὥρας· ἔτι δ' ὧδε περὶ ἡμῶν φυλακὴ μεταξὺ σίτου ὄντα· τῆς μὲν ἀρχῆς ἐσομένης καὶ τῆς φυλλικῆς βλαστήσεως· τῇ δ' ὕδατι τῷ μετὰ τὼρου μετὰ τὴν φυλλοβολίαν, ὑθὺς αἱ παραὶ τῆς· καὶ ὥστε ἐσομένης καθαίρεσθαι μέλανα βλαστάνειν καὶ διαμένειν τὸν χειμῶνα μέ-

χι τοῦ ἦρος. ἡ ὑπ' ἡρακλεωτικὴ, μετὰ τὴν ἀπολλὼ τοῦ καρποῦ
φύει τὸ ὀξυώδες ἡλίκον σκώληξ ὢν μεγέθης ἐξ ἑνὸς μίκρου πιώδη
ἃ καλοῦσί τινες ἰούλους. τούτων ἕκαστον ἐκ μικρῶν σύγκεται
μορίων φολιδωτῶν τῇ τάξει. καθάπερ οἱ στρόβιλοι φλοιώδης.
ὥστε μὴ ἀνομοίαν εἶναι τὴν ὀπὴν στροβίλῳ νέῳ ἢ χλωρῷ. ὅλῳ
προμηκέστερον καὶ ἡδὺν ἰσοπαχὲς ἀπ' ὅλου. τοῦτο δὲ αὔξεται
τὸν χειμῶνα. καὶ ἅμα ἔαρι ἤδη χάσκει. τὰ δὲ φολιδώτα τὰ ἠξαν
θὰ γίνεται. καὶ τὸ μῆκος λαμβάνει καὶ τριδάκτυλον. ὅταν δὲ
τοῦ ἦρος τὸ φύλλον βλαστάνῃ, ταῦτα ποιεῖ πάλιν. καὶ τὰ τοῦ καρύου
καλουμένου τερηκάρπια γίνεται, συμμεμυκότα κατὰ τὸ μί
κρον τοσαῦτα ὅσα καὶ κατὰ ἄνθη. τούτων δὲν ἑκάστῳ, κάρυον
ἕν. περὶ δὲ τῆς Φιλύρας ἐπισκεπτέον. καὶ εἴ τι ἄμορφον καὶ χυ-
λοφόρον. ὅτι δὲ καὶ τὰ μὲν, δύο ξύλα. τὰ δὲ, δυσὶ ξύλοις. δύο ξύλοις μὲν
τὰ τε πάρυδρα. οἷον, πτελέα. πλάτανος. λύκη. αἴγειρος. ἰτέα.
καί τοι περὶ ταύτης ἀμφισβητοῦσί τινες ὡς δυσὶ ξύλοις. καὶ
τῶν καρποφόρων δὲ, ἐλάτη. πεύκη. δρῦς. δύο ξύλοις ἔστιν δὲ, μί
λος. καὶ λύκαρα. φηγὸς. ἄρκευθος, σφένδαμνον. ὀρία. ζυγία.
μελία. κλῆθρος. πίτυς. ἀνδράχνη. κρανέα. πύξος. ἀχράς.
καρποφορεῖ δὲ δύο, ἐλάτη. πεύκη. πίτυς. κἂν ὁπωσοῦν λικνοῦν
νοῦν μέγεθος λάβωσιν. ἡ δὲ αὔξησις καὶ ἡ βλάστησις, τῶν μὲν
ἄλλων, ἄτακτος κατὰ τοὺς καρποὺς καὶ τοὺς βλαστούς.
τῆς δὲ ἐλάτης ὠθουμένου καὶ συνεχῶς καὶ ὕστερον. ὅταν γὰρ
ἐκ τοῦ στελέχους τὰ πρῶτα χλωθῇ, πάλιν ἐξ ἐκείνου ἡ ἑτέρα
φύεται πλὴν ἴσα μὴ τὸν αὐτὸν ξόπον. ἐπὶ τούτου ἀεὶ περιεῖ μετὰ πά-
σας τὰς ἐπιβλαστήσεις. ὧν δὲ τοῖς αἰγείροις ἄδηλοι οἱ ὄζοι κατ' ἀλλήλους.
πλὴν ἐπί τινων ὀλίγων. ἔχει δὲ μὴ τὴν διαφορὰν ἡ αὔξησ' πάντων κοινὴν
μέρη τινὰ καὶ ἀγρία. τὰ μὲν ἐκ τοῦ ἄκρου τῆς βλαστ' μὴ ἐκ τῶν πλαγίων
φύεται. καθάπερ ἄπιος. ἐρινεός. συκῆ. μύρρινος. χειδὸν ἀεὶ πολεῖται. τὰ
δὲ ἐκ τοῦ ἄκρου μὲν οὐκ αὐίησιν. ἐκδὲ τῶν πλαγίων μὴ αὐτὸ προω
θεῖται τοῦ βλαστάνου. ὥσπερ ἐλάτη. τὸ ὅλον στέλεχος. ἔτι ἀκρέμονες. συμβαί
νει δὲ καὶ τῆς

ναὶ δὲ καὶ φλοιὸν πυρρὸν καὶ ξύλον καὶ τὴν ἡρακλεωτικῆς, ἢ ἄλλων· ἀπορήσειε δ' ἂν τοιούτων εἰς ἓν φύλον ἀποτελοῦσιν οἱ βλαστοί· διὸ καὶ λογικῶς ὅτι ἐμβλαστάνει μὴ αὐξάνεται μὴ ἔχοντα ἀρχήν· ὁμοίως δὲ ξόπου τὴν ἀνάξησιν καὶ τοῦ σίτου· καὶ γὰρ οὗτος ἀεὶ τῇ προώσει τῇ ὑπαρχούσῃ αὐξάνεται· καὶ κολοβωθὲν τὸ φύλλα καθάπερ ἐν τοῖς ἐμβοσκομένοις· ὅλως δ' οὐ φύεται οὐδὲ κατὰ ῥίζαν φύλλα καθάπερ ἔνια τῶν χερσοπόων· οὐ τὴν μὲν οὖν διαφορὰν ἂν εἴη βλαστήσεως ἄμα καὶ αὐξήσεως· βαθύρριζα δ', ὡς φασί τινες, ἐστὶν τὰ ἄγρια· διὰ τὸ φύεσθαι πολὺ ἀπὸ τοῦ ὕδατος· διὸ καὶ ὀρθῶς λέγουσιν οἱ δέ φασιν ὅταν ἐμβιώσῃ πέρσω καθιέναι τὰς ῥίζας· ἐπεὶ τῶν λαχάνων τὰ πολλὰ ἧττον ἐμβιώσῃ, μᾶλλον δὲ καθιενέσεραι ὁμοίως φυόμενα τῇ γῇ· βαθύρριζα δ' ὅσα ἐν ἀγρίων ἐστὶν ἢ ἡμέρων· ἐλάττην δὲ σύνηθες, μείζω· ἐπιπολαιότερον δ' θρᾶττον καὶ κονιορτώδη καὶ ἀπαλά· διὸ καὶ ἡ κονιορτὸς καλεῖται· τοῦτο μὲν οὖν ὀλιγόρριζα· ὁ δὲ θρᾶττον πολύρριζον· συμβαίνει δὲ τοῖς αὐτοῖς ῥῖζαι μὴ κατὰ βάθος ἔχουσι, μὴ δ' ἴσχνισται ἐλάττην μὴ πυκνήν, καὶ προσρίζοις ὑπὸ τῶν πνευμάτων ἐκπίπτειν· οἱ μὲν οὖν περὶ ἀρκαδίαν φασὶν οὕτω λέγεσθαι· οἱ δὲ καὶ τῆς ἰδίας, βαθυρριζότατον τὸν ἐλάττην δρυός· ἀλλ' ἐλάττους ἔχειν· μὴ ὠθυρριζοτέραν εἶναι· βαθυρριζότατον δὲ καὶ τὸν κονιορτώδη, καὶ τὸν ἡρακλεωτικήν· τὸ δὲ ῥίζας λεπτὰς καὶ ἰσχυράς, τὸν ἡρακλεωτικόν· τὸν δὲ κονιορτώδη πολύρριζον ἀμφοτέρως ἐμβιοῦν δεῖν· δυσόλεθρον δὲ τὸν κονιορτώδη· καὶ πολυσόφενδαμον καὶ λίτυν· τὸν δὲ μελίαν, πολύρριζον· δεῖν πυκνόρριζον καὶ βαθύρριζον· καὶ πολλοὺς δὲ καὶ ἀρκεῖσθαι καὶ κέδρον, καὶ θρᾶττον λεπτὰς καὶ μελίαν· ἔτι δὲ ξύλον· μὴ δὲ τὸν καὶ πολυόρριζον καὶ ὀλιγόρριζον· τὸν δὲ δᾶον, ἐπιπολαίους μὲν, ἰσχυρὰς δὲ μὴ παχείας μὴ δυσόλεθρον· καὶ ἔτι μετρίας· βαθύρριζα μὲν οὖν μὴ ὁ βαθύρριζα, τὸν τοιοῦτον δ' ἐστὶν· ἀπροκοπέντος δὲ τοῦ σελέχους, τὰ μὲν ἄγρια πάντως εἰπεῖν ἀβλαστάνειν· τὰ δὲν αἰεί ζαι πρότερον

τύχωσι πεπονηκῶς. πόκη ὃ ἐλάτη τελείη ἐξιζῶν αὐτετεῖς αὐαίνου, ἐὰν τὸ ἄκρον ἐπικοπῇ. συμβαίνει ὃ ἴδιόν τι περὶ τὴν ἐλάτην· ὅταν γὰρ κοπῇ ἢ κυλουθῇ ὑπὸ πνεύματος ἢ καὶ αὔξου τινός, περὶ τὸ τελεῖον τοῦ στελέχους· ἔχει γὰρ μέχρι τινὸς, λεῖος καὶ ἄζον ἐστὶ ὅμοιον· ἢ καὶ ἡλίκον τελεῖον περιφύεται μικρὸν ὑποδὲ ἕτερον εἰς ὕψος· καὶ καλοῦσιν, οἱ μὲν ἄμφαυξιν· οἱ δὲ, ἀμφιφύαν· τῷ μὲν χρώματι μέλαν· τῇ σκληρότητι δὲ ὑπερβαίνον· ὧν δὲ τοὺς κρατῆρας ποιοῦσιν οἱ περὶ Ἀρκαδίαν· τὸ δὲ πάχος, οἷον ἐὰν τύχῃ τὸ δένδρον, ὅσῳ περ ἂν ἰσχυρότερον καὶ ἐγχυλότερον· ἢ παχύτερον· συμβαίνει δὲ καὶ κεῖ μοίδιον ἐν αὐτῷ τούτῳ περὶ τὴν ἐλάτην. ὅταν μὲν γὰρ τοὺς ὄζους ἄπαντας ἀφελὼν ἀποκόψῃ τὸ ἄκρον, ἀποθνήσκει ταχέως· ὅταν δὲ τὰ κατωτέρω τὸ καταλύον ἀφέλῃ, ζῇ τὸ καταλειπόν· περὶ ὃ δὴ καὶ ἡ ἄμφαυξις φύεται· ζῇ δέ. καὶ δῆλον, ὅτι τὸ ἔγχυλον εἶναι καὶ χλωρόν· εἴπερ ἀπαρέβλαστον· ἀλλὰ γὰρ τοῦ τὸ μὲν ἴδιον φύλλον ἐλάτης· φέρει δὲ τὰ μὲν ἄλλα, ἅμα τι καρπὸν τὸν αὐτόν, ἃ τὰ καλοῦνιον τὸν ἐπιγινόμενα ταῦτα· φύλλ, αὔθος· βλαστόν· τὰ δὲ, βρύον, ἢ ἕλικα· τὰ δὲ πολείω· καθάπερ ἥ, τε πελέα τόν, τι βόξυον καὶ τὸ θυλακῶδες, χρῶμα συκῆ καὶ τὰ ἑρινα τὰ προαπροβάτου τα, ἃ εἰ τὴν ἄρα τὸ συκῆ, ὀλυνθοφοροῦσιν· ἴσως δὲ ξόπον τινὰ ἄκαρπος ἔστος· ἀλλὰ ἡ ἀκλείω τικὴ καρύα, τὸ ἴουλον· καὶ ἡ πρῖνος τὸν φοινικοῦν κόκκον· ἡ δὲ δάφνη τὸ βότρυον· φέρει μὲν καὶ ἡ καρποφόρος εἰμὴ καὶ πᾶσα, ἀλλὰ καὶ γένος τι αὐτῆς· οὐμὲν ἀλλὰ πολίου ἡ ἄκαρπος· ἣν δὴ καὶ ἄρρενα τινὲς καλοῦσιν· ἀλλὰ πύκη τ' προαπροβάτου τα κύπαρον· πλεῖσα δὲ πάντων ὑδρῦς φέρει τὸν καρπόν· οἷον τὴν τεκικίδα τῷ μικρᾷ· καὶ τὴν ἑτέραν τῷ πιπώδη μέλαιναν· ἔτι δὲ καὶ συκαμινώδες ἄλλο τῇ μορφῇ· πολὺ σκληρὸν καὶ δυσκάτακτον· ἀσάπιον δὲ τοῦτο· καὶ ἕτερον αἰδοιώδη χρόαν ἔχον· τὴν δὲ μηλέαν δέ τι σκληρὸν κατὰ τὸν ἐπαμάσσοντα· καί τε πρωτόμυον· καὶ πρόσκμφορόν τινα, ῥυτίδι καὶ παύρου κεφαλῇ·

κεφαλῇ· περὶ καταπύμθμ | ὃ ἐμ δοθὲν ἔχει πυρῆνα, ἐλαία ἀγρὸ φυλώ· φύ | δὲ καὶ τὸν ὑπενίων καλάμθμον πίλον· τοῦτο δὲ- σὶ σφαιρίον ἐλεῶδες, μαλακόν· περὶ πυρηνίου σκληρότερον περ φυκός· ᾧ χρῶν ταις πρὸς τοὺς λύχνους· καίεται γὰρ καλῶς, ὡς- περ ἡ ἡμέλαινα κικίς· φύ | ὃ ἢ ἕτερον σφαιρίον κόμιν ἔχον· τὸ μὲν ἄλλα, ἀχρεῖον· καπὸ ὃ τὸν ἐαρινὸν ὥραν ἐπιβάπτον χυ- λῷ μελιτηρίῳ, καὶ καὶ τὸν ἀφλὸν ἢ κατὰ τὴν ξύσιν· φύ- | δὲ πτερώνης τῶν ὀρνέων μαχαλίδας, ἕτερ | σφαιρίον ἀμικρὸν ἢ κοιλόμικρον, ἴδιον, ἢ ποικίλον· τῷ μὲν ἐπανεικότας ὀμφαλὸς ἐπιλύκους· ἢ ἐπεσιγμὴν ἔχει μέλανας· τὸ δὲ μὲσον, καὶ κοβαφὸν ἢ λαμπρόν· αὐοιγόμθμον δὲ ὅτι μέλαν καὶ ἐπίσαμπρον· ἀσάμιον δὲ περαφύ | καὶ λιθάδιον καὶ σπροφδὲς ἐπὶ πολεῖον· ἕ- τι δὲ μον φύτου ἀσανιαίτερον φυλλικόν· συμπεπιλημθμένος· πρόμηκες· σφαιρίον· ἐπὶ δὲ τοῦ φύλου φύ | καὶ τὴν ἓξ ἕξ σφαιρίον λευκὸν δένδρεσ ὑδατώδες, ὅταν ἁπαλὸν ᾖ· τοῦτο ὃ ἢ μύασ ἐνίοτε ἔνδον ἔχει· τελφθέμενον δὲ, σκληρύνεται· καὶ κικί- δας μικρᾶς λείας τρόπον· ἡ μὲν οὖν δρῦς τοσαῦτα φέρ | περὶ τὸν καρπόν· οἱ γὰρ μύκητες ἀπὸ τ ξύλων καὶ παρὰ τὰς ῥίζας φυόμενοι, κοινοὶ ἢ ἑτέρων εἰσίν· ὡσαύτως δὲ ἢ ἰξία· ἐν γὰρ αὐ- τῇ φύεται ἢ ἐν ἄλλοις· ἀλλοὐδὲν ἧττον ὥσπερ ἐλέχθη πλείσο φόρον ὄζόν· εἰδέναι δὴ καθ' ὁδὸν φέρ | μέλι καὶ μελίττας, ἔτι μᾶλλον· φύεται δοῦν ἢ ὁμελίπωδες οὗτος χυλὸς ἐκ τοῦ ἀέ ρος· ἐπὶ ταύτῃ μάλιστα προσίζειν· φασὶ δὲ ἢ ὅταν κατακολουθῇ γίνεται λίβον ὀβαυτῆς· ταῦτα μὲν οὖν ἴδια τῆς δρυός· πάντων δὲ ὡσπερ ἐλέχθη τ δένδρων ὡς καθ' ἕκαστ' ἂν λαβεῖν, διαφοραὶ πλείους εἰσίν· ἡ μὲν, κοινὴ πᾶσιν, ἣ διαιροῦσι τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄρ- ρεν· ὧν τὸ μὲν, καρποφόρον· τὸ δὲ, ἄκαρπον ἐστιν ὧν· ἐν οἷς δὲ ἄμ φω καρποφόρα, τὸ θῆλυ καὶ καρπότερον· πλείοσι ταῦτα κα λεῖσιν ἄρρεν· καλεῖσι γράτων· ἡ δὲ διαφορὰ ἐν τῇ φορᾷ, ἢ ὡς τὸ μὲν ἥμερον διήρηται πρὸς τὸ ἄγριον· ἑτέρα δὲ κατεῖδος

αὐτῶν τῶν ὁμογνωμόνων· ὑποτεταγμένα μὲν γὰρ τὰ ἴδια μορφαῖς τῶν μητροφανῶν ἐστιν οἷον δρυὸς δὲ γένη μὲν τὰ αὐτὰ τὰ μὲν γὰρ μάλιστα διαιροῦσι· καὶ ἔνιοί γε ὑθὺς τὴν μὲν ἡμερον καλοῦσι, τὴν δὲ ἄγριαν· οὐ τῇ γλυκύτητι τοῦ καρποῦ διαιροῦντες· ἐπεὶ γλυκύτατος τῆς φηγοῦ· τὴν δὲ ἄγριαν ποιοῦσιν· ἀλλὰ τῷ μᾶλλον ἐν τοῖς ἐρασίμοις φύλλοις· καὶ τὸ ξύλον ἔχειν λιότερον· τὴν δὲ φηγὸν, ξαχὺ καὶ ἐν τοῖς ὀρεινοῖς· γένη μὲν οὖν οἱ μὲν, τέτταρα ποιοῦσιν· οἱ δὲ, πέντε· διαλλάττουσι δ' ἔνια τοῖς ὀνόμασιν· οἷον τὴν τὰς γλυκείας φέρουσαν, οἱ μέν, ἡμερίδα καλοῦντες, οἱ δὲ, τὸ μύδιον· ὁμοίως δὲ καὶ ἑτέρων· ὡς δ' οὖν οἱ περὶ τὴν ἰδέαν διαιροῦσι, τάδε ἐστὶ τὰ εἴδη· ἡμερίς· αἰγίλωψ· θλατύφυλλος· φηγός· ἀλίφλοιος· οἱ δ', ὑθύφλοιον καλοῦσι· κάρπιμα μὲν πάντα· γλυκύτατα δὲ τὰ τῆς φηγοῦ καθάπερ εἴρηται· καὶ δεύτερον τὰ τῆς ἡμερίδος· ἔπειτα τῆς θλατυφύλλου· καὶ τέταρτον ἡ ἀλίφλοιος· ἔχατον δὲ καὶ πικρότατον, ἡ αἰγίλωψ· οὐκ ἐν ἅπασι δὲ γλυκεῖαν τοῖς γλυκείαις· ἀλλ' ἔνιαι μὲν πικραὶ, καθάπερ ἡ φηγός· διαφέρουσι δὲ καὶ τοῖς μεγέθεσι καὶ τοῖς χώμασι τῶν βαλάνων· ἴδιον δὲ ἔχουσιν, ἥ τε φηγὸς καὶ ἡ ἀλίφλοιος· ἀμφότεραι δὲ παραλιθάζουσιν ἐν τοῖς ἄρρεσιν καλαμῶνοις· ἐξ ἄκρων τῶν βαλάνων ἑκατέρωθεν· αἱ μὲν, πρὸς τῇ κελύφῃ· αἱ δὲ, πρὸς αὐτῇ τῇ σαρκί· διὸ καὶ ἀφαιρεθέντων, ὅμοιαι φαίνεται κοιλώματα τοῖς ἐπὶ τῶν ζώων· διαφέρουσι δὲ καὶ τοῖς ξύλοις καὶ τῇ ὅλῃ μορφῇ· ἡ μὲν γὰρ ἡμερὶς οὐκ ὀρθοφυής, οὐδὲ λεία, οὐδὲ μακρά· πεζίκομος γὰρ ἡ φυτεία καὶ ἀπεσταλμένη καὶ πολυμάχαλον· ὥστε ὀζώδη καὶ πολυμάχαλον γίνεσθαι· τὸ δὲ ξύλον ἰσχυρὸν μέν, ἀσθενέστερον δὲ τῆς φηγοῦ· τοῦτο γὰρ ἰσχυρότατον· καὶ ἀσαπέστατον· οὐκ ὀρθοφυὴς δὲ οὐδ' αὕτη, ἀλλ' ἧττον ὅτι τῆς ἡμερίδος· τὸ δὲ ξύλον ψαθυρώτατον ὡς τι καὶ τὴν ὅλην βραχεῖαν εἶναι· καὶ γὰρ ἡ φυτεία πεζίκομος.

πτελέα κομος καὶ ταύτη μὲν ἀεὶ εἰς ὀρθόν· ἡ δὲ αἰγίλωψ ὀρθοφυ-
έστατον· ⸌ὑψηλότατον· καὶ λειότατον· καὶ τὸ ξύλον εἰς μῆκος ἰσχυ
ρότατον· φύει ⸌ἐν ἱεροῖς ἐρχομένοις καὶ ἀσεμνίως· ἡ δὲ πλατύφυλ-
λος δλύτερον ὀρθοφυΐα καὶ μῆκος· πρὸς δὲ τὴν χρείαν τὴν οἰκο
δομικὴν χείρων μετὰ τὴν ἀλίφλοιον· φαῦλον δὲ καὶ εἰς τὸ
καίειν καὶ ἀνθρακεύειν, ὥσπερ ⸌ἡ τῆς ἀλιφλοίου· καὶ θερπω-
δέστατον μετ' ἐκείνην· ἡ γὰρ ἀλίφλοιος παχὺ μὲν ἔχει τὸ στέλεχος·
χαῦνον δὲ καὶ κοῖλον ἐὰν ἔχῃ πάχος ὡς ἐπὶ πολύ· διὸ καὶ χεῖρον εἰς
τὰς οἰκοδομίας· ἔτι δὲ σήπεται ταχύ· καὶ γὰρ πεφυκὸς ὀξὺ
τὸ δένδρου· διὸ καὶ κοίλη γίνεται· φασὶ δέ τινες οὐδ' ἐγκάρδιον
εἶναι μόνιμον· λέγουσιν ὡς καὶ κορωνοβλῆτες αὐτὴν μόναι πί-
νουσι· καίτοι ὕδωρ οὐκ ἔχουσαι τῶν ἀϊολέων τινές· οὐδὲ περὶ
τὰ ἱερὰ χῶνται τοῖς ξύλοις· καὶ τὰ μὲν οὖν τὰ ξύλα ⸌τὰς ὅ-
λας μορφὰς, ἐν τούτοις αἱ διαφοραί· κικίδας δὲ ποιοῦσι
φέρει τὴν ὕλην· μόνη δὲ εἰς τὰ δέρματα χρησίμη ἡμιρίς· ἡ δὲ
τῆς αἰγίλωπος καὶ τῆς πλατυφύλλου, τῇ μὲν ὄψει παρομοία
τῇ τῆς ἡμιρίδος, πλωλιδοτέρα· ἀχεῖον δὲ· φορᾷ δὲ καὶ τὴν ἑτέ
ραν τὴν μέλαιναν, ἣ τὰ ἔρια βάπτουσιν· ὁ δὲ καλλὸς τινὸς φλοι
σκον ὁμοίως τοῖς βραγχίοις· ἡ αἰγίλωψ μόνη φέρει πῶλον καὶ
βράγχιον· καὶ ⸌τὸ χυᾶον καταμύνεται, καθάπερ ξύ-
γχος ὀθονίου μακρόν· φύει δὲ ῥυτὸ ἐκ τοῦ φλοιοῦ ⸌ὁμὲν ἐκ τῆς κο
ρώνης· ὅθεν ἡ βάλανος, οὐδὲ ξ ὀφθαλμοῦ· αἰγὲκ τοῦ πλατάνου τῶν
ἄνωθεν ὄζων ἔχει· ἡ δὲ λίφλοιος ὠὴ μελίαν τοῦτο φύει, μὴ βρα
χύ· οἱ μὲν οὖν ἐκ τῆς ἴδιας ὅτω διαιροῦσιν· οἱ δὲ περὶ μακεδονίαν,
τίπαρα χύνη πριοῦσιν ἐτυμόδρυον, ἢ τὰς πλυκείας, πλατύφυλ[λ].
ἢ τὰς πικρᾶς, φηγόν· ἢ τὰς σποδύλους, ἄσπεν· ταύτας οἱμὲν, ἄκρας ὧν
ὅλως, οἱδὲ, φαῦλον τ' καρπὸν, ὥστε μηδὲν ἐσθίειν ζῷον πλὴν ὑός, ἢ
ταύτην ὅταν ἑτέραν μὴ ἔχῃ· ἢ τὰ πολλὰ λαμβάνεσθαι πεινῶ-
σαι· μοχθηρὰ δέ· ⸌τὰ ξύλα πελεκηθέντα μὲν, ὅλως ἀ-
χεῖα· καταρρήγνυται ⸌καὶ διαπίπτει· ἀπελέκητα δὲ βελτίω διὸ

ϛ οὕτω χωλῶν τὰς μοχθηρὰς δὲ καὶ εἰς καῦσιν ϛ εἰς ἀνθρακίαν μ.
ἀχερώδης ὅλως ὁ ἄνθραξ, διὰ τὸ τὴν ὕλην μὴ συνθλίβειν, ὅλης
τοῖς χαλκοῦσι. τούτοις δὲ χρησιμώτερος τῶν ἄλλων, διὰ τὸ ἀ
ποσβέννυσθαι ταχύ, ὅταν παύσηται φυσώμενος· διὸ ὀλίγος
ἀναλίσκεται· τὸ δὲ φλοιῶδες χρήσιμον εἰς τοὺς ἄξο-
νας μόνον· καὶ τοιαῦτα· δρυὸς μὲν οὖν ταύτας ποιοῦσι τὰς ἰδέ
ας· τῶν δὲ ἄλλων ἐλάττους· ϛ χειρὸν τάχ' ἂν τὴν ὅλην διαιρῶσιν ἄρ
ρενι καὶ θήλυ, καθάπερ εἴρηται, ὅλως ὀλίγων· ὡς ὄντος ἢ πτε
κυ· πευκῆνος γὰρ τὸ μὲν, ἄμορον ποιοῦσι, τὸ δὲ ἄγριον· τῆς δὲ ἀγρί-
ας δύο χρόα· καλοῦσι δὲ, τὸ μέν, ἰδέαν· τὴν δὲ, παραλίαν·
τούτων δὲ ὀρθοτέρα καὶ μακροτέρα, καὶ ξύλον ἔχουσα
παχύτερον, ἡ ἰδέα, τὸ δὲ φύλλον λεπτότερον καὶ ἀμενη-
νότερον, ἡ παραλία, μὴ λιπότερον τὸν φλοιὸν καὶ εἰς τὰ δέρμα
τα χρήσιμον· ἡ δὲ ἑτέρα, οὐ· μὴ τῶν προβίλων· ὁ μὲν οὖν παραλί
ας, σποδύλος τε μὴ διαχάσκων παχέως· ὁ δὲ τῆς ἰδέας μακρό
τερος καὶ λαιρὸς καὶ ἧττον χάσκων, ὡς ἂν ἀγριώτερος· τὸ δὲ ξύ
λον ἰσχυρότερον τὸ τῆς παραλίας· δεῖ γὰρ ἢ τὰς τοιαύτας δι
αφορὰς λαμβάνειν τῶν ἀγγείων· εὐωλμος γὰρ διὰ τὴν χρείαν·
ὀχότερον δὲ ϛ παχύτερον ὥσπερ εἴπομεν ἡ ἰδέα· ϛ πρὸς τού
τοις τὸ πλατύτερον ὅλως τὸ δένδρον· μελανότερα ἢ μὴ γλυκυ-
τέρα μὴ λεπτοτέρα μὴ δυωδεκτέρα, ὅταν ᾖ ὠμή· ἐφθεῖσα δὲ χέρσων
ἐκβαίνει· διὰ τὸ πολὺν ἔχειν τ' ὀρ· ἔοικασι δὲ πως ὄρει διαιρῶσιν
ὀνόμασιν ἰδίοις, οἱ ἄλλοι διαιρεῖν ἄρρενι ϛ θήλει· φασὶ δὲ
περὶ Μακεδονίαν ϛ ἀκαρπότατον γένος ὅλως εἶναι πεύκης· ϛ τὸ μὲν
ἄρρεν βραχύτερόν τε καὶ σκληρότερον· τὸ δὲ θῆλυ δυμηκέστερον· ϛ
τὰ φύλλα λιπαρὰ καὶ παχέα καὶ μαλθακὰ μᾶλλον ἔχει· ὥστε δὲ τὰ
ξύλα τῆς μὲν ἄρρενος πρὸς μήξια καὶ σκληρία· ϛ ἐν ταῖς ἐργα
σίαις σφόδρα· τῆς δὲ θηλείας εὐεργατὴν ὑπάρχειν ϛ μαλακώτε
ρα· χεδὸν δὲ κοινή τις ἁπάντων τῶν ἀρρένων καὶ θηλειῶν·
ὡς οἱ ὑλοτόμοι φασίν· ἅπαντα δὲ τὸ ἄρρεν τῇ πελεκήσει σκληρα χύ-

τερος

τερ]ὴν ἐστεραμμένον μᾶλλον· ⸢ δυσερχότερον ἢ τῷ χώμα
τι μελάντερον· τὸ δὲ θῆλυ μικρότερον· ἐπεὶ καὶ τῷι αἰτίδα τ]
καλουμένῳ, ἡ θήλεα φ] πύκνος ἔχει· τοῦτο δὲ ὅτι τὸ ἐγκάρ-
σιον αὐφ]· αἴτιον δὲ ὅτι ἀπτυκοτέρα, καὶ ἧττον ἐμδαδός, ἢ λφο
τέρα ⸢ δικτυανωτέρα· σπέρματα δὲ ἐν τοῖς μέγεθος ἐχουσι τῶν δέν
δρων, ὁ τὸν ἐκ τοῦ τὰ στελεσα τῶν τὰ λευκὰ καὶ τὰ κύκλῳ·
τούτων γὰρ στελεκρεθέντων, καὶ καταλφθέισης φ] μήζασ·
ἐκ ταύτης στελεκᾶται· ὅστε ἧ δύχρων σφόδρα καὶ λεπ]όϊνον· ὁ δὴ
οἱ στερὶ τὴν ἴδλιν δεδλουργοὶ καλοῦσι συκῆν· τὸ ἐπιγινόμενον
ἐν ταῖς στύκαις ἐρυθρότερον τῇ χροιᾷ φ] δεδὸς ἐν τοῖς ἄρ
γεσίν ὅστε μᾶλλον· δυσῶδες ἧ φῦτο· ⸢ οὐκ ὀζῃ δεδόσ· οὐ δὲ καίε
ται, ἀλλ' ἀπ' στηδᾶς ἀπὸ τοῦ στυρός· στύκης μὲν οὖν ταῦ τάγκοι
δσιν ἡμερόντε καὶ ἄγριον· καὶ φ] ἀγρίας ἄρρεν ἀτε καὶ θή-
λειαν, ἡ ξίτιν τὴν ἄκαρπον· οἱ δὲ στερὶ τὴν ἀρκαδίαν, ὅτι τ]
ἄκαρπον λέγουσιν, ὅτι τὴν ἡμερον στύκῳ· ἀλλὰ τοῦτον εἶναί
φασι· καὶ γὰρ τὸ σέλεχος ἐμφανέστερον ἐναι τῇ τοίτυϊ, ἢ ἔχει
τὴν τελεπτότητα τὸ μέγεθ', ἢ ὧ τ' ἐργασίαις αὐτὸ τὸ ξύλον· τὸ δὲ
φ] πύκνῃ στεχύτερ] ἢ λφότερ ⸢ ὑψηλότερ] εἶναι· ἢ τὰ φύλ
λα τ' μ' πύκνῳ ἔχειν πομὰ καὶ λιστερὰ, ἢ βαθέα ⸢ κεκλιμέ
να· τὴν δ' τοίτυν ⸢ τὴν κωνοφόρ]τὴν, ὀλίγα τι καὶ ἀχμωδέ
στερα καὶ στεφρικότα μᾶλλ]· ἐστὶ τ] τοίτυν αὖ ἐμφανεστέρ φ]
πύκ· καὶ τ' τοίτυν ἔχειν ὀλίγην τι ἢ μικρ, ὥσπερ ἢ τὴν κωνο-
φόρ]· τὴν δ' στύκῳ, ὑώδη καὶ πολλώ· φύεται δὲ ἐν μὲν τῇ ἀρκαδίᾳ
ἡ τοίτυς ὀλίγη· στερὶ δὲ τὴν ἠλείαν πολλή· οὗτοι μὲν οὖν ὁλῳτῶ
χρόφ δ' ἀμφισβητοῦσιν· ἡ δὲ τοίτυς δοκεῖ φ] πύκνος διαφέ-
ρειν, τῷ λιστερωτέρα τε εἶναι καὶ λεπτοφυλλοτέρα, καὶ τὸ μέ
γεθος ἐλάττωμ καὶ ἧττον ὀρθοφυής· ἔτι δὲ καὶ τὸν κῶμον ἐλάτ
τω φέρειν καὶ στεφρικότα μᾶλλον· καὶ τὸ κάρυον στιπωδέστε-
ρον, ἄμφω δὲ ξιλόφυλλα· καὶ τὰ ξύλα λευκότερα καὶ ὁμοιό
τερα τῇ ἐλάτῃ ἢ τὸ ὅλον ἀστώδη· διαφορὰν δὲ ἔχει μεγά-

λω πρὸς τὴν πεύκην· πεύκην μὲν οὖν καυθῆσαι τὸ ῥιζῶν ὅτι ἀ
ναβλαστάνει· τὴν πίτυν δὲ φασὶ πρὸς ἀναβλαστάνειν· ὥστε
εἰς λέσβον ἐμπρησθέντος τοῦ πυρραίου ὄρους τοῦ πιτυώδους· νό
σημα ἦν πᾶσι πεύκαις τοιοῦτον πλέοσι συμβαίνειν οἱ περὶ
τὴν ἴδην· ὥστ' ὅταν μὴ μόνον τὸ ἐγκάρδιον ἀλλὰ καὶ τὸ ἔξω τοῦ
στελέχους ἔνδοθεν χλόην ποιῇ, τηνικαῦτα ὥσπερ ἀπὸ πνίγεσθαι· ὃ
τὸ ἦ αὐτὸ πάσχειν συμβαίνει, διὰ βάθος τοῦ δένδρου ὡς αὐτὸς
εἰκάσειεν· ὅλον γὰρ γίνεται σαθρόν· περὶ μὲν οὖν τὴν πεύκην τὸ
σύμπτωμα τοῦτο πάθος· ἐλάτην δ' ὅστις, ἢ μὲν ἄρρενα· ἢ δὲ θήλεια· διά
φορὰς δὲ ἔχουσι, τοῖς φύλλοις· ὀξύτερα γὰρ καὶ κεντητικώτερα
τοῦ ἄρρενος καὶ ἐπεσταμμένα μᾶλλον· διὸ καὶ οὐλότερον τῇ ὄ
ψει φαίνεται τὸ δένδρον ὅλον, καὶ τῷ ξύλῳ· λευκότερον γὰρ καὶ
μαλακώτερον καὶ εὐρετέστερον τὸ θηλείας, καὶ τὸ ὅλον σέ-
λεχος εὐμηκέστερον· τὸ δὲ τοῦ ἄρρενος, ποικιλώτερον καὶ πλα-
τύτερον καὶ σκληρότερον καὶ πρεμνήρεστερον μᾶλλον· ὅλως δὲ φαυ
λότερον τὴν ὄψιν· ἐν δὲ τῷ κώνῳ τῷ μὲν τοῦ ἄρρενός ἐστι κά
ρυα ὀλίγα ἐπὶ τοῦ ἄκρου· τῆς δὲ θηλείας ὅλως οὐδέν, ὡς οἱ
ἐκ μακεδονίας ἐλέγοντες· ἔχει δὲ πτέρυγας τὸ φύλλον μὴ ἐπ' ἔλατ
τον, ὥστε τὴν ὅλην μορφὴν εἶναι θηλοειδῆ, καὶ παρόμοιον μά
λιστα τοῖς βοιωτίοις κυπαρίσσοις· πυκνὸν δὲ οὕτως, ὥστε μήτε
χιόνα διιέναι μήθ' ὑετόν· ὅλως δὲ μὴ τῇ ὄψει τὸ δένδρον καλόν·
καὶ γὰρ ἡ θλάσησις ἰδίαν τινὰ ὥσπερ εἴρηται, παρὰ τὰς ἄλ-
λας, καὶ μόνῃ τάξιν ἔχουσα· τῷ δὲ μεγέθει καὶ μέγα καὶ πο-
λὺ θηλυ πεύκης εὐμηκέστερον· διαφέρει δὲ καὶ κατὰ τὸ ξύλον
οὐ μικρόν· τὸ μὲν γὰρ θηλυ ἐλάτης ἐνῶδες καὶ μαλακὸν καὶ
κοῦφον· τὸ δὲ θηλυ πεύκης, δαιδῶδες, καὶ βαρύ, καὶ σαρκωδέστε
ρον· ὄζους δὲ ἔχει, πολλοὺς μὲν ἡ πεύκη· σκληροτέρους δὲ, ἡ ἐ-
λάτη· χαλᾶν δὲ πάντων ὡς εἰπεῖν σκληροτέρους· τὸ δὲ ξύλον
μαλακώτερον· ὅλως δὲ οἱ ὄζοι πυκνότατοι, καὶ στρεπτικαὶ
μόνον διαφανεῖς ἐλάτης καὶ πεύκης· καὶ τῷ χρώματι δια-
δῶδες.

δρῦς. καὶ μάλιστα διάφοροι τὸ ξύλου μᾶλλον, ἢ φλοιὸς ἐλάτης. ἔχει δὲ ὥσπερ ἡ πεύκη τὼ αἰγίδε, καὶ ἡ ἐλάτη τὸ λευκὸν λοῦσον καὶ λοῦμμον οἷον αὐτίστροφον αἰγίδι τῷ λευκόν· ἢ δ' αἰγὶς, εὔχρως διὰ τὸ ψῶδες δυ. πυκνὸν δὲ καὶ λευκὸν, γίνεται, καὶ καλὸν, καὶ ἐκ τῶν πρεσβυτέρων ἤδη δένδρων, ἀλλὰ σαπρότατον τὸ χαῦνον· τὸ δὲ τυχὸν, διαφυλλοῖ. ἐξ οὗ καὶ τῶν ζωγράφων πινάκια ποιοῦσι, καὶ τὰ γραμματεῖα τὰ πολλὰ καὶ ἐσωτερικὰ καὶ τὸ βελτίονα. οἱ δὲ περὶ Ἀρκαδίαν ἀμφότερα καλοῦσιν αἰγίδα. καὶ τῷ φλοιῷ πεύκης καὶ τῷ φλοιῷ ἐλάτης. καὶ εἶναι πολὺ τὴν τῆς πεύκης. ἀλλὰ καλλίω τὴν τῆς ἐλάτης. εἶναι γὰρ τῆς μὲν ἐλάτης ὀλίγην καὶ λείαν καὶ πυκνήν, φλοιὸν δὲ πεύκης ὀλίγην. τὴν μέντοι οὖσαν οὐλοτέραν καὶ ἰσχυροτέραν, καὶ τὸ ὅλον καλλίω. οὗτοι μὲν οὖν ἐοίκασι τοῖς ὀνόμασι διαφωνεῖν. ἡ δὲ ἐλάτη, πάντας ἔχει τοὺς διαφορὰς πρὸς τὴν πεύκην καὶ ἔτι περὶ τὴν ἄμφαυξιν ἰδεῖν πρότερον εἰ πορρω. ὁ ξύλον δ' οὐκ ἔχει διαφοράς. ἀλλ' ὅτι μονοξυλοῦ. ὀρθοφυὲς δὲ καὶ λεῖον καὶ ἄνοζον. καὶ πάχος καὶ ὕψος ἔχον σχεδὸν ἴσον τῇ ἐλάτῃ. καὶ πάλιν παρόμοιόν τι τὸ δένδρον. ξύλον δὲ ὑπόχρουν ἰσχυρὸν ὑπόινον, καὶ φλοιὸν λεῖον, καὶ παχὺ φύλλου, δυσχιδές. προμηκέστερον ἀστίου. καὶ ὀξυκανθίζον ὀξέως. ἐοίκασι οὔτε πολλοῖς, οὔτε καὶ τοῖς βάθος. ὁ δὲ καρπὸς λεῖος. βαλανώδης ὑπὲρ ἐχίνῳ. πολλὼ οὐκ ἐν ἀκανθώδει καὶ λείῳ. καὶ οὐχ ὡς ἡδὺς βάλανος ἀκανθώδης. προσεμφερὴς δὲ καὶ καὶ κατὰ τὴν γλυκύτητα, καὶ κατὰ τὸν χυλὸν ἐκείνῳ, γίνεται δὲ καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι λεύκη τε, καὶ χήσιμον ἔχει τὸ ξύλον πρὸς πολλά. ἢ γὰρ πρὸς ἁμαξουργίαν. καὶ πρὸς κλινοποιΐαν, ἢ εἰς διφρουργίαν, ἢ εἰς ξαπεζίαν, ἢ εἰς ναυπηγίαν. ἡ δ' ἐν τοῖς πεδίοις μέλαινα ἢ ἄχρηστος πρὸς ταῦτα. τὸν δὲ καρπὸν ἔχουσι ὡραῖα πολύσιτον. μονοξυνὲς δὲ καὶ ἡ μίλος. ὀρθοφυὴς δὲ καὶ δύαξις. ἢ ὁμοία τῇ ἐλάτῃ. πολλῷ οὐχ ὑψηλὸν οὕτω. πολυμάχαλον δὲ μᾶλλον. ὅμοιον δὲ καὶ τὸ φύλλον ἔχει τῇ ἐλάτῃ, ἢ λιπαρώτερον δὲ καὶ μαλακώτερον

κώτερον· ἢ τὸ ξύλον ἡ μὲν ὀξ ἀρκαδίας, μέλαν Ⓒ φοινικοῦν· ἡ δ' ἐκ τ̄ ἴδης, ξανθὸν σφόδρα καὶ ὅμοιον τῇ κέδρῳ· διὸ καὶ τοὺς σωλοῦν τάς φασιν ὀξ ἀπαλᾶν, ὡς κέδρου σωλοῦντας· σῶν δ' εἶναι καρδίαν, ὅταν ὁ φλοὶ πελαιρεθῇ· ὅμοιον δὲ τ̄ φλοὶ ἔχειν Ⓒ τῇ ξαχύτητι Ⓒ τῷ χρώματι τῇ κέδρῳ· ἴζας δὲ μικρ̄, καὶ λεπτὰς καὶ ὠὶ πολαίας· σαφήνιον δὲ τὸ δένδρον περὶ τὴν ἴδιαν· ὡς ἐὶ δὲ μακεδονίαν Ⓒ ἀρκαδίαν, ἢ πολὺν καρπὸν φέρει σροφυ— λον μικρῷ μείζω κυάμου· ἢ τῷ χρώματι δ' ἐρυθρ̄ ἢ μᾶλλον· φασὶ δὲ τὰ μὲν λόφους, ἐὰν φάγῃ τ̄ φύλλ' ἀποθνήσκειν· τὰ δ' ἢ μηκάζοντας, ὅδεν σοάχ· ἢ τὸν καρπὸν ἐσθίουσι καὶ τῶν ἀνθρώπων τινές· ἢ ὅτι ἡ ὗς Ⓒ ἀσιμήν· ὅτι δ' ἢ καὶ ὁ ὄρυς μονοφάγος· ὡς καὶ λέοντάς τινας ὀρύ ανόμοφυές τι ὀξύ ᾳ· τῇ τε φυτείᾳ τῷ φλοιῷ φύμα δ' ἀσφοδίλῃ τοῖς χήμασι· σολὺ σρομηκέσρα σολῷ· ἢ εἰς ὀξὺ ζωνῆ μᾶλλον ἢ μείζω· σολύιναι δ' ἀπὸ τῆς μέσης σολυροφ δῶς· τ̄ ἄλλ' ὑθεῖ Ⓒ μετάλλ καταστενουσῶν ἢ σοάχ' ἐχουσῶν· ἔτι δ' ἐρυσιδώμᾶ κ̄ τ̄ ἴνας· Ⓒ χαραγμ' ἔχον τακύκλῳ λεπτόν· τὸ δ' ξύλ σκληρ' ἢ ἄχροον ἐκλευκον· καρπὸν δ' μικρ̄ σρόμακρον ὅμοιον κεθῇ· ξανθόν· ἴζας δὲ ἔχει μετρίως· ὕυδρον δὲ ἡ φα ραγῶδες· λέγει δὲ ὡς σκιῶδες εἰς οἰκεῖ ἐ σφέρειν· δυσθάνα τον δ' φησὶ Ⓒ δυς κρ̄ ἐὰν ᾖ· τῆς δὲ φιλύρας, ἡ μ̄, ἄρρεν ὄζει, ἡ δὲ θήλεια· διαφέρουσι δὲ τῇ μορφῇ τῇ ὅλῃ Ⓒ τῇ τοῦ ξύλου· Ⓒ τὸ μ̄ εἶναι κ̄ σῆμον, τὸ δ' ἄκαρπον· τὸ μ̄ δ τ̄ ἄρρεν ξύλον, ξ̄ρ̄ Ⓒ ξανθὸν, ἢ ὀζῶδέσρερον ὄζει ἢ πυκνότερον· τὸ δὲ τ̄ θηλείας, λευκότε ρον· ἢ ὁ φλοὶ τ̄ μὲν ἄρρεν παχύτερος· ἢ πελαιρεθεὶς ἧκαμ μᾶσι διὰ τὴν σκληρότητα· τῆς δὲ θηλεᾶ λευκότερ' ἢ ὠὶ καμπὴς ὀξὺ τ̄ κίσας πρὸς σιν· ἔτι δ' ὠὶ ὠδέσερον τὸ τῆς θηλείας· ἢ ἡ μ̄ ἀ- κ̄ ξ ω ἢ ἀμανθής· ἡ δὲ θήλεια, ἢ ἀνθ' ἔχει ἢ κ̄ ξ πόν· τὸ μ̄ ἀνθ' κα- λευκῶδες ᾱͅ δὲ τὸν τοῦ ξύλου μίσχον· ἢ ᾱͅ δὲ τὴν εἰς νέωτα κάρχω ἐφ' ἑτέρου μίσχου· χλοερὸν δὲ ὅταν ᾖ καὶ λευκῶδες· ἐκ καλυπτόμε νον δ' ὠὶ ξανθὸν· ἡ δὲ ἀνθήσις, ἀμ̄ τ̄ ἡμέροις· ὁ δὲ κ̄ ξ πὸς σροφύλ·

προμακρος

πρόμακρος ἡλίκος κύαμος. ὅμοιος τῶ τοκιπῆ. γωνίαν ἔχων
ὁ ἀδρός, πέντε. οἷον ἰνῶν ὀξειχουσῶν καὶ εἰς ὀξὺ συναγομένων.
ὁ δὲ μὴ ἀδρός, ἀδιαρθρότερος. διακνιζόμενος ὃ ὁ ἀδρός ἐ
χει μικρὰ πάπαι καὶ λεπτὰ σπερμάτια, ἡλίκα καὶ ὁ φλ ἀνδραφά-
ξυος. τὸ δὲ φύλλον ὁ φλοιός, ἡδύ καὶ γλυκύ. τῶ δὲ μορφῆ
κιτρῶδες τὸ φύλλον. σκληρὸν ἐκ προσαγωγῆς μᾶλλον ἢ σπειφέ
ρεται πρὸς τῶ μίσχω κυρτότατον. ἀμαξοειδὲς μέσον καὶ εἰσὸ
ξύτερον τῶ συναγωγὴν ἔχον καὶ μακροτέραν. ἔπυλον δὲ κύ
κλῳ κεχαραγμένον. μήκη δ΄ ἔχει τὸ ξύλον μικρὸν, καὶ οὐ πο
λὺ μακροτέρους τοῦ ἄλλου. μαλακὸν γὰρ καὶ τὸ ἄλλο ξύλον. τὰ
δὲ σφενδάμνου καθάπερ εἴπομεν δύο γένη οὖσιν. οἱ δὲ, ξία.
ἓν μὲν δὴ τῶ κοινῶ προσαγορεύεται σφένδαμνον. ἕτερον δὲ ζυ
γία. τρίτον δὲ κλινόξυλον. ὡς οἱ περὶ Σάγδιανα. διαφοραὶ δ΄ ὅδε τῆς
ζυγίας καὶ φλ σφενδάμνου, ὅτι μὲν σφένδαμνος, λευκὸν ἔχει τὸ
ξύλον καὶ ἰνῶδες. ἡ δὲ ζυγία, ξανθὸν καὶ οὖλον. τὸ δὲ ξύλον
οὐ μέγεθος. ἄμφω τῆ χρήσιμοι τῶ φλ πλατάνου. τετανόν. λε
πτότερα δὲ ἢ ἀσπαρμότερα ἢ μαλακώτερα καὶ προμηκέστερα
τὰ δὲ χίμαιθ΄ ὅλα εἰς ὀξὺ συνήκοντα, καὶ ὀχοῦτω μεσοχιδῆ. ἀλ
λ΄ ἀκροχιδέστερα οὐ πολύ. ἴνας δὲ ὡς κατὰ μέγεθος. ἔχει δὲ καὶ
φλοὶ μικρῷ ξανθότερα τοῦ φλ φιλύρας. ὑπωχρότερον, παχὺ καὶ σκλη
ρώτερα, ἢ ὁ φλ πίτυος. λύκαμπη. ῥίζαι δὲ λίγαι, ἢ μετέωροι, ἢ
οὖλαι χαλὸν αἱ πλεῖσται. καὶ αἱ ξανθαὶ, καὶ αἱ φλ λεύκης. πίνε
ται δὲ μάλιστα ἐν τοῖς ἐφύδροις ὡς οἱ περὶ τὴν Ἴδην λέγουσι.
ἢ ὅτι σπάνιον. περὶ Ἄνθανδρον δὲ καὶ Ἴλιον. τὸν δὲ καρπὸν ἁλίσκεται
προμήκη, σπερόμοιον τῷ σπαλιούρῳ. πλὴν προμηκέστερος.
οἱ δὲ ἐν τῷ ὀλύμπῳ. τὴν μὲν ζυγίαν ὄρθον μᾶλλον, τὴν δὲ σφέ-
δαμνον καὶ ἐν τοῖς πεδίοις φύεσθαι. εἶναι δὲ τὴν μὲν ἐν τῷ ὄρει
φυομένην ξανθὴν. καὶ δύχρουν καὶ οὖλον καὶ σκληράν. ἢ καὶ πρὸς
τὰ πολυτελῆ τῶν ἔργων χρῶνται. τὴν δὲ πεδινὴν, λευκὴ
τερον καὶ μαλακωτέραν καὶ ἵππον οὖλον. καλοῦσι δ΄ αὐτὴν ἔνιοι πλῆ

μον, οὐ σφόδρα μικρὸν· καὶ φύλλα ὅλως οὐλότερα τὰ ξύλα σωμε-
σραμμένα· ἢ ὡς τῷ πεδίῳ ταύτην φύεσθαι μᾶλλον, ἢ βλασά-
νην πρωίτερον· ὅστις ἢ μελίας γλυκύλυο· τούτων δ' ἡ μὲν, ὑπό-
λευκη ἢ μικκὸς ὅστις· τὸ ξύλον ἔχουσα λευκὸν ἢ οἶνον, καὶ μαλα-
κώτερον· καὶ ἀνοζότερον· καὶ οὐλότερον· ἡ δὲ ταπεινοτέρα καὶ
ἥπιον ὠαξικός· καὶ ξαχυτέρα καὶ σκληροτέρα καὶ ξανθοτέρα
τὰ δὲ φύλλα, τῷ μὲν χρώματι διαφορεῖ πρὸς τὰ τῆς φύλλου δέ-
φνης· εἰσὶ δὲ ὀξύτερον ὑποπεπλατυμένα· χαραγμὸν δέ τινα ἔχοντα κύ-
κλῳ καὶ ἐπικαμπῆ ἕλκον τα· τὸ δὲ ὅλον ὅπως εἴποι τις ἄφυλλον·
τῷ ἅμα φυλλορρεῖν ἀφ' ἑνὸς μέχρι μίαν οἷον καὶ
τὰ ζῆνα συζυγίαν· τὰ φύλλα δὲ καθ' ἕκαστον πέφυκε· συχνῶν
δ' ἰχρυσῶν τῶν συζυγιῶν· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς οἴνης· ὅσα δὲ τῶν μὲν
ξαχέα τὰ ζῆνα τα· καὶ αἱ συζυγίαι τὸ πλῆθος ἐλάττους· τῶν δὲ
τῆς λεύκης καὶ μακραὶ καὶ πλείους· καὶ τὰ καθ' ἕκαστον φύλ-
λα μακρότερα καὶ στενώτερα· τὴν δὲ χρόαν πρασώδη· φλοιὸς
δὲ λεῖον ἔχει· καὶ πυρὸν δὲ καὶ λεπτὸν καὶ τῇ χρόᾳ πυρόν· πυ-
κνόριζον δὲ, καὶ παχύριζον· καὶ μετέωρον· καρπὸν ὃν οἱ μὲν
περὶ τὴν ἴδην οὐχ ὑπολαμβάνουσιν ἔχειν οὐδ' ἄνθος· ἔχειν δὲ λο
βῷ καρπὸν λεπτὸν καρυηρὸν, ὡς τῶν ἀμυγδαλῶν ὑπόπικρον
τῇ γεύσει· φέρει δὲ καὶ ἕτερα ἄπια, οἷον βρύα· καθάπερ ἡ δάφνη
πολὺ στρυφνότερα· καὶ ἕκαστον καθ' αὑτὸ σφαιροειδὲς, ὥσπερ
τὰ τῶν πλατάνων· τούτων δὲ τὰ μὲν, περὶ τῶν καρπῶν· τὰ
δ' ἀστερτὰ μικρά πολύ· καὶ τὰ πλεκτὰ οὕτω· φύεται δὲ ἡ
μὲν λεῖα περὶ τὰ βαθύσκια μάλιστα καὶ ἐφυδρα· ἡ δὲ ξα
χεῖα καὶ περὶ τὰ ξηρὰ καὶ πετρώδη· ἔνιοι δὲ καλοῦσι τὴν
μὲν, μελίαν, τὴν δὲ, βουμελίαν, ὥσπερ οἱ περὶ Μακεδο-
νίαν· μείζων δὲ καὶ μακροτέρα ἡ βουμελία· διὸ καὶ ἥττονος
οὔλον· φύσει δὲ τὸ μὲν, πεδινὸν καὶ λεῖον· τὸ δὲ ὀρεινὸν εἰ ξα
χύ· ὅσα δὲ ἡ μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι φυομένη, δύσχους, καὶ λεῖα καὶ
στερεὰ, ἢ πλίχρα· ἡ δ' ἐν τῷ πεδίῳ, ἄχους, καὶ μανὴ, ἢ ξαχεῖα·

τὸ δ' ὅλον

τὸ δ' ὅλον ὡς εἰπεῖν τὰ δένδρα, ὅσα καὶ ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἐν τῷ ὄρει φύεται, τὰ μὲν ὀρεινὰ δύσχροά τε καὶ στερεὰ καὶ λευκὰ γίνεται καθάπερ ὀξυπέλεα, καὶ πεύκη· τὰ δὲ πεδινὰ, μαλακώτερα καὶ εὐχρούστερα, καὶ χείρω· πλὴν ἀπίου, καὶ μηλέας, καὶ ἀχράδος, ὡς οἱ περὶ τὸν Ὀλυμπόν φασι· ταῦτα δ' ἐν ἀμφοῖν πεδίῳ κρείττω καὶ τῷ καρπῷ καὶ τοῖς ξύλοις· ἐν μὲν γὰρ τῷ ὄρει ξηρότερα καὶ ἀκανθωδέστερα καὶ ὀζωδέστερα εἰσίν· ἐν δὲ τῷ πεδίῳ λειότερα καὶ μείζω καὶ πιδακώδη· τὸν καρπὸν ἔχουσι γλυκύτερον καὶ σαρκωδέστερον· μεγέθει δὲ αἰεὶ μείζω τὰ πεδινά· κρανέας δὲ, τὸ μὲν ἄρρεν, τὸ δὲ, θῆλυ· ὧν δὴ καὶ θηλυκρανέαν καλοῦσιν· ἔχουσι δὲ φύλλον μὲν ἀμυγδαλῆ ὅμοιον· πλὴν λιπωδέστερον καὶ ταχύτερον· φλοιὸν δ' ἰνώδη, λεπτόν· τὸ δὲ στέλεχος οὐ παχὺ λίαν· ἀλλὰ παραφύει ξάβδους ὡς ἄπιος ἐλάττους ἢ θηλυκρανέα· καὶ θαμνωδέστερόν ἐστι· τοὺς δ' ὄζους ὁμοίους ἔχουσιν ἄμφω τῇ ἄπιῳ· καὶ κατὰ δύο καὶ κατ' ἄλλους· τὸ δὲ ξύλον, τὸ μὲν τῆς κρανέας ἀκαρδιον καὶ στερεὸν ὅλον· ὅμοιον κέρατι τὴν ἰσχύν· τὸ δὲ θῆλυ κρανέας, ἐν τριῶν λυγίσιν μαλακώτερον καὶ κοιλαινόμενον· διὸ καὶ ἀχρεῖον εἰς τὰ ἄκρα· τὸ δ' ὕψος τὰ ἄρρενος, δώδεκα μάλιστα πηχέων, ἡλίκη τις ἐλαίη· τὸ γὰρ ὅλον στέλεχος, ὕψος οὐκ ἴσχει· φασὶ δ' οἱ μὲν ἐν τῇ Ἰδῃ τῇ Τρωάδι, τὸ μὲν ἄρρεν, ἄκαρπον εἶναι· τὸ δὲ θῆλυ, καρπιμον· θυρσῶνα δὲ καρπὸς ἔχει παραπλήσιον ἐλαίᾳ· ἧ ἐλάττω μέν ἐστι γλυκὺς καὶ δυώδης ἄνθος δὲ ὅμοιον τῇ τῆς ἐλαίας· καὶ ἀπανθεῖ δὲ, καὶ καρποφορεῖ τὸν αὐτὸν τρόπον, τῷ ἐξ ἐνὸς μίσχου πλείους ἔχειν· χεδρὸν δὲ καὶ τοῖς χρόνοις παραπλησίως· οἱ δ' ἐν Μακεδονίᾳ, καρποφορεῖν μὲν ἄμφω φασίν· τὸν δὲ τῆς θηλείας ἄβρωτον εἶναι· τὰς δ' ἴσας δὲ μοίως ἔχειν τοῖς ἄπιοις ἰσχνὰς καὶ ἀνωλέθρους· πίνεται δὲ καὶ ταῦτα τὰ ἔνυδρα, καὶ οὐκ ἐν τοῖς ξηροῖς· φύεται δὲ ἀπὸ σπέρματος καὶ ἀπὸ παραφάδος· κέδρον δ', οἱ μὲν φασιν εἶναι δύο, τὴν μὲν, λευκίαν,

τὴν δὲ, φοινικῶν· οἱ δὲ μονοφόρῳ, καθάπερ οἱ ἐν τῇ ἴδῃ· παρόμοιον
δὲ τῇ ἀρκεύθῳ· διαφέρει δὲ μάλιστα τῷ φύλλῳ· τὸ μὲν γὰρ φύλλον
κέδρου, σκληρὸν καὶ ὀξὺ καὶ ἀκανθῶδες· τὸ δὲ φύλλον ἀρκεύθου
μαλακώτερον· δοκεῖ δὲ καὶ ὑψηλοφυέστερον εἶναι ἡ ἀρκευ-
θος· οὐ μὴν ἀλλ' ἔνιοί γε οὐ διαιροῦσι τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἄμφω
καλοῦσι κέδρους, τὴν παρασήμως κέδρον, ὀξύκεδρον· ὀζοῦ
δὲ δὴ δ' ἄμφω καὶ πολυμάχαλα, καὶ ἔστι μὲν ἀεὶ ἔχοντα τὰ
ξύλα· μᾶλλον δὲ μὴν ἀρκεύθου ἐστὶ κραὺ καὶ πυκνὸν, ὅ
ὅταν κοπῇ ταχὺ σήπεται· ἡ δὲ κέδρος τὸ πλεῖον ἐγκαρ-
διον καὶ ἀσαπές· ἐρυθροκάρδια δ' ἄμφω· καὶ ἡ μὲν φοινικέδρου·
δυώδης· ἡ δὲ φοινίκης, οὐ· καρπὸς δὲ μὲν τῆς κέδρου ξανθὸς
μύρτου μέγεθος ἔχων· δυώδης, ἡ δύς ἐαθίεσθαι· ὁ δὲ τῆς ἀρκεύθου
τὸ μὲν ἄλλο ὅμοιος· μέλας δὲ καὶ σφυρὸς καὶ ὥσπερ ἄβρω
τος· διαμένει δ' ἐπὶ σχίνου τὸν· εἶθ' ὅταν ἄλλος ἐπιφυῇ, ὁ πρεσυσι
νὸς ἀποπίπτει· ὡς δὲ οἴεται ἀρκαδίας λέγουσι, τρεῖς ἀμακαρ-
πους ἔχει· τὸν τε πρεσυσινὸν οὐ πάνυ πίπτειν καὶ τὸν προπρεσυσινὸν
ἤδη πέπονα καὶ δυώδη μόνον· καὶ λέπτον τὸν νέον ὑπαφαίνει· ἔφη δὲ Σά
μιος ἡμῖν κομίσαι τοὺς ὀρεοτύπους αὐτῷ ἀνάνθεις ἄμφω· τὸν
δὲ φλοιὸν ὅμοιον ἐδόκει κυπαρίττῳ, τραχύτερον δὲ· ῥίζας δὲ μα
κρὰς ἀμφοτέρους ἡμῖν ἐπιπολαίους· φύονται δὲ περὶ ταὐτὰ πε-
δία καὶ χειμέρια, καὶ τούτους τοὺς τόπους ζηλοῦσι· μεταίλης δ'
ὀλίγα χιόνα· ἀνθεῖ δὲ μὴν· σατάνης· αἰθηνοφόρος· ὡς οἱ περὶ τὴν ἴ
δην διαιροῦσι· φέρει δὲ ἡ μὲν σατάνεια τὸν καρπὸν μείζω καὶ λευ
κότερον ἢ χαυνότερον, ἢ λοὺς πυρῆνας ἔχον τὰ μαλακωτέ
ρους· αἱ δὲ ἄλλαι, ἐλάττω εἰσὶ καὶ ὠοειδέστεραι καὶ σφυρότεραι, ὥσ-
τε δύνασθαι πλείω χρόνον θησαυρίζεσθαι· πυκνότερον δὲ καὶ τὸ
ξύλον τούτων ἐστὶ ξανθότερον· τὸ δὲ ἄλλο ὅμοιον· τὸ δὲ ἄνθος πα-
σῶν ὅμοιον ἀμυγδάλῃ· πλὴν οὐκ ἐρυθρὸν ὥσπερ ἐκεῖνα· ἀλ
λ' ἐγχλωρον· μετέθηκε μέγα τὸ δένδρον καὶ πετάνομον· φύλλον
δὲ τὸ μὲν

δὲ, τὸ μὲν, ἐστὶ λυγώδες καὶ ἐν ἄκρῳ σελινοφόρες, μείζοσι χήμασι τέτανον· ἰνῶδες· λεπτότερον σελίνου καὶ προμηκέστερον, καὶ τὸ ὅλον κατασχήμα τοῦ πευκεκαρμένου δὲ ὅλον· μίσχον δ' ἔχει λεπτὸν, μακρόν· πρὸς τὸ φυλλορροεῖν δ' ἐρυθραίνεται σφόδρα· πολύρριζον δὲ τὸ δένδρον καὶ βαθύριζον· διὸ καὶ χθόνιον καὶ δυσώλεθρον· καὶ τὸ ξύλον ἔχει πυκνὸν καὶ στερεὸν καὶ ἀσαπέστατον· φύεται δὲ καὶ ἀπὸ σπέρματος καὶ ἀπὸ παραφυάδος· νόσημα δὲ αὐτῶν ὅδε, ὥστε μηδὲν ἧττον τὰς σκωληκόβρωτας τὰς ἴνας. εἰ οἱ σκώληκες μεταίλοι, καὶ ἴδιοι ἢ οἱ ἐκ τῶν δένδρων τῶν ἄλλων. τὰ δὲ οὖσα δύο χυμὸν ποιοῦσι· τὸ μὲν δὴ καρποφόρον, θῆλυ· τὸ δὲ ἄρρεν, ἄκαρπον· οὐ μὴν ἀλλὰ δύο φέρουσι τοῖς καρποῖς· τῷ τὰς μὲν, στροβύλους, τὰς δὲ, προμήκη, τὰς δὲ, ὠοειδῆ φέρειν· δύο φέρουσι δὲ καὶ τοῖς χυλοῖς· ὡς γὲ ἐστὶ τὸ μὲν ὠμὸν ὠοειδέστερα καὶ γλυκύτερα τὰ στροβύλα· τὰ δὲ ὠοειδῆ πολλάκις ὀξεῖα καὶ ἧττον ὠοειδῆ· φύλλον δ' ἀμφοῖν τὸ μὲν, μίσχον μακρὸν ἐνοειδῆ· περφύκασι δὲ σοι χηδὸν ἐκ τῶν πλαισίων πτερυγοειδῶν ὡσεὶ ὄνυξ τοῦ ὄλου, λοβοὺς δὲ ἔχοντος ἐχομένους ἕως φλοιοῦ· πλὴν μεσοῦσιν ἀπαυτῶν ὑπὸ συχνοῦ τοῦ κατὰ μέρος· φυλλοβολεῖ δὲ οὐ κατὰ μέρος, ἀλλ' ὅλον ἅμα τὸ πτερυγῶδες· εἰσὶ δὲ περὶ μὲν τὰς ἐσπλαισιότερα καὶ βραχύτερα, ἐλάττους· πάντων δὲ ἔπ' ἄκρῳ τὸ τοῦ μίσχου φύλλον πεπλατυσμένον· ὥστε καὶ πάντ' εἶναι πεπλατυσμένα· τῷ δὲ χήματι διαφορὰ φύλλου· πλὴν χαραγμὸν ἔχοντα καὶ βραχύτερον· καὶ οὐκ εἰς ὀξὺ τὸ ἄκρον συνηγμένον· ἀλλ' εἰς περιφερέστερον· αὖθις δὲ ἐχεβοξυωδες· ἀπὸ μιᾶς κορύνης καὶ πολλῶν μικρῶν καὶ λιπῆ συγκείμενον, καὶ ὁκοῖον ἐπὶ ὁπαλοῦ βοτρυώδης· πολλὰ δὲ ἀπὸ φλοιοῦ αὐτῆς κορύνης· ὥστε εἶναι καθάπερ κηρίον σκωληκόβρωτον, ἐπὶ τοῦ δένδρου ὁ καρπὸς ἄπεπτος ὤν· ἔπειτα γίνεται μᾶλλον τῶν μεσαιλων καὶ ἀπίων καὶ ἀχράδων, καίτοι πολὺ σφοδρότατος· γίνεται

ἢ ἁ αὐτὸ τὸ δένδρον σκωληκόβρωτον, ἢ ὕτως αὐξάνεται μικρόσκιον, καὶ ὁ σκώληξ ἴδιόν ἐστιν· ἐρυθρὸν δὲ καὶ σύριγξ καρποφορεῖ δ' ἐπὶ μικρόν, καὶ ὀλιγοχρόνιος γὰρ αὐθὺς φύεται μετοπωρόθεν δ' ὅταν ἀποβάλλῃ τὸ φύλλον, αὐθὺς ἴσχει τὴν καρυώδη κόρυμβον παρακεκαλυμμένην ὡς ἂν ἡδὺ βλαστικόν· ἡ δὲ μαδύς τὸν χειμῶνα· αὐξάνεται δὲ ὀξὺ καὶ ἡ οἰνηὰ καὶ ἡ μεσπίλη. φλοιὸν δὲ ἔχει λεῖον ὑπόλιπον, ὡς περ τὸ περσαίνδρυον· τὸ δὲ ξανθὸν ἐπιλυκάνουσι· τὸ δὲ περσαίνδρυον πράσινον, καὶ μέλαινα· τὸ δὲ δένδρον, ὑμένεσθαι· ὀρθόφυες· εὔρυθμον τῇ κόμῃ· χαῦνον γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σφόδρα μαλαμβάνει κατὰ τὴν κόμην, ἐὰν μή τις ἐμποδίσῃ· τὸ δὲ ξύλον, στερεόν· πυκνόν· ἰσχυρόν· ῥίζας δὲ οὐ πολλὰς μὲν οὐδὲ κατὰ βάθους· ἰσχυρὰς δὲ καὶ πολυχείρας, καὶ αὐτὸ λέθρους ἔχει· φύεται δὲ, καὶ ἀπὸ ῥίζης, καὶ ἀπὸ περιφαδίου· καὶ ἀπὸ σπέρματος· τόπον δὲ ζητεῖ ψυχρὸν ἔνυδρον· φιλόζωον δ' ἐν τούτῳ καὶ δυσώλεθρον· ἀμπελὼ καὶ καὶ φύεται ἐν τοῖς ὄρεσιν· ἴδιον δὲ τῇ φύσει δένδρον ὁ κέρασός ἐστι· μεγέθει μὲν μέτριος· ἡ γὰρ εἰς τέτταρας καὶ εἴκοσι πήχεις· ἔστι δ' ὀρθόφυες σφόδρα· φύλλον δ' ὅμοιον ἔχει τῇ μεσπίλης, σκληρὸν δὲ σφόδρα καὶ πλατύτερον· ὥστε τῇ χροιᾷ πόρρωθεν φανερὸν εἶναι τὸ δένδρον· φλοιὸν δὲ τὴν λειότητα καὶ τὴν χρόαν καὶ τὸ πάχος, ὅμοιον φιλύρᾳ· διὸ καὶ τοὺς κίσσας ἐξ αὐτῶν ποιοῦσιν, ὡς καὶ ἐκ τῶν φιλύρας· περιφέφυκε δὲ οὗτος οὔτε ὀρθόφυής· οὔτε κύκλῳ κατῆσον· ἀλλ' ἐκ δὲ μέλη φέρει, κάτωθεν ἄνω προσάγων· ὥσπερ ἡ ἀναγραφὴ τῶν φύλλων· καὶ λεπιζόμενον οὕτως ἐκδέρεται· ἐκεῖνος δὲ ἐπίτομος γίνεται· καὶ οὐδύνατο μέρος αὐτοῦ τι τὸν αὐτὸν τρόπον ἀφαιρεῖσθαι, καὶ τὸ πάχος χιζόμενον λεπτόν· ὡς ἂν φύλλον· τὸ δὲ λοιπὸν προσμύδνυτι δύνατος καὶ σώζειν τὸ δένδρον, ὡσαύτως περιφυκός· περιαιρουμένου δὲ ὅταν λοιπὸν τὸ φλοιοῦ, συνεκραίνει καὶ τὸ

πτὴν

τὴ τῶν ὑγρότητα, καὶ ὅταν ὁ ἐξωχιτὼν περιαιρεθῇ, μόνος ὁ ὑπολιθώδης ἐστὶ μελαίνεται δὲ ὑπὸ λιμνώδους ὑγρασίας, ἡ πόλις ὑπερφύεται τῷ δενδρῳ ἐπιχιτῶνι ἀλλ' ἐκείνου τὴν λεπτότερον πέφυκε, καὶ τὸ ξύλον ὅμοιον τοῖς ἰσὶ τῷ φλοιῷ ἐστὶ δὲ ὑπόλευκον, καὶ αἱ ῥάβδοι φύονται τὸν αὐτὸν τρόπον λιθύδους δὲ ὄζους δὲ αὐξανομένους συμβαίνει, τοὺς μὲν, καὶ τῷ ἀεὶ ἀπὸ μυελοῦ. τοὺς δ' ἀνωμαλοῦς. τὸ δ' ὅλον οὐ πολύοζον τὸ δένδρον ἀλλ' ἀμοιρότερον τοῦ λεπτοφλοίου. πολύρριζον δὲ καὶ ἐστιπολαιόρριζον, οὐκ ἄγαν δὲ παχύρριζον. ἡ ἔκφυσις καὶ φλοιὸς ῥίζης καὶ τοῦ φλοιοῦ τοῦ περὶ αὐτὴν ἡ αὐτή. ἄνθος δὲ λευκὸν ἀστῷον καὶ μεταλλῶδες. ἐκ μικρῶν ἀνθῶν ξυγκείμενον κηρῶδες. ὁ δὲ καρπὸς ἐρυθρὸς, ὁμοίως δρυοτύρῳ τὸ σχῆμα. τὸ δὲ μέγεθος ἡλίκον κύαμος. τοῦ δρυοτύρου μὲν ὁ πυρὶν σκληρός, τοῦ δὲ κερασοῦντος μαλακός. φύεται δ' ὅπου καὶ ἡ φιλύρα. τὸ δ' ὅλον ὅπου πταμοὶ καὶ ἔνυδρα. φύεται δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς μάλιστα δὲ ἐν ὑδρηλῷ καὶ ἐν τοῖς σκιεροῖς. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις θαμνώδης ἐστὶ ἐν ἑστεῶσι ξηροῖς μέχρι καὶ φυλλορροίας εἰς μῆκος. εἰς τὰ μὲν τὰ εἰς ὕψος. τὸ δὲ ὕψος τῶν ῥάβδων οὐ μέγα λίαν. ἀλλὰ καὶ μάλιστα ἑξάπηχυ, τῶν δὲ στελέχων πάχος τῶν χειροδρύων ὅσον περικεφαλαίας. φλοιὸς δὲ λεῖος. λεπτός. καὶ πυρός. τὸ δὲ ξύλον χαῦνον καὶ κοῦφον. ξηρανθὲν. ἐντιθεώμενον δὲ ἔχον μαλακόν. ὥστε δόλου καὶ κοιλαίνεσθαι τὰς ῥάβδους. ἐξ οὗ καὶ τὰς βακτηρίας ποιοῦσι τὰς κάφας. ξηρανθὲν δὲ, ἰχυρόν. καὶ ἀγήρω ἐὰν βρέχηται, κἂν ᾖ λελεπισμένον. λεπίζεται δὲ αὐτόματον ξηρανόμενον. ῥίζας δὲ ἔχει μετεώρους. οὐ πολλὰς δ' οὐδὲ μεγάλας. φύλλον δὲ τὸ μὲν καθ' ἕκαστον μαλακὸν πρόμηκες, ὡς τὸ τῆς πλατυφύλλου δάφνης. μεῖζον δὲ καὶ πλατύτερον καὶ πρὸς τὸ ἐπιφερέστερον ἐκ μέσου καὶ κάτωθεν. τὸ δ' ἄκρον εἰς ὀξὺ μᾶλλον στρογγύλον. κύκλῳ δ' ἔχον ἀκροδρυμόν. τὸ δὲ ὅλον περὶ

ἐν ἀμίσχου, παχὺ, καὶ ἰνῶδες, ὡς ἀὐ ἡλωνίου· τὸ μὲν, ἔνθεν
τὸ δὲ, ἔνθεν καὶ τὸ νῦν ἐπὶ συζυγίαν πεφύκασιν ἐν φύλλων δύ-
χουλαὶ ἀπ' ἀλλήλων· ἐν ᾗ ὀξὺ ἄκρου τὸ μίσχου· ὑπερυθρα τὰ φύλλα,
ἐπιφανῶς, καὶ χαῦνα καὶ σαρκώδη· φυλλορροεῖ δὲ τοῦτο ὅλος·
δὸς ὅσπερ φύλλον ἅπαν τὸ ὅλον· ἔχουσι δὲ ἡ οἰκλῶνος οἱ νέοι
γωνοειδῆ πανε· τὸ δ' ἄνθος λευκὸν ἐκ μικρῶν λευκῶν πολλῶν, ὧν τὴ
τοῦ μίσχου χύσει κυλιωδέσι ἐν ὠοειδὲς ἔχει λοβεώδη, ἐπὶ βραχέος·
ἔχει δὲ καὶ τὸν καρπὸν ὁμοίως πρὸς ἑνὶ μίσχῳ παχεῖ· βοτρυώδη
δέ· γίνεται δὲ καὶ ὡς σταφυλὴ μέλας· ὠμὸς δὲ ὢν, ὀμφακώ
δης· μετέβαλε δὲ μικρῷ μείζων ὀρόβου· τὴν ὑγρασίαν δὲ οἰνώδη τῇ
ὄψει· καὶ τοὺς χεῖρας δὲ τελείους· ἀναβλαστεῖ δὲ ἡ τοὺς κιφα
λάς· ἔχει δὲ ἡ τοῦ ὠοῦ σκοπὸς ὁμοιοειδῆ τὴν ὄψιν· παύρυδρον δὲ ἡ ἰτέα
καὶ πολυειδές, ἡ μέλαινα καλουμένη, τῷ τὸν φλοιὸν ἔχειν μέ
λαιναν καὶ φοινικοῦν· ἡ δὲ λευκὴ, τῷ λευκῷ· καὶ λίους δὲ ἔχει τὰ
ξάνθους καὶ χρησιμωτέρους εἰς τὸ πλέκειν ἡ μέλαινα· ἡ δὲ λευ
κὴ καὶ πυροτέρας· ὅτι δὲ καὶ ἡ μελαίνης καὶ ἡ λευκῆς ἐ
δὲν χθὼν μικρὸν, καὶ οὐκ ἔχον αὔξησιν εἰς ὕψος· ὥστε καὶ
ἐπ' ἄλλων τοῦτο δένδρων· οἷον, κέδρου, Φοίνικος· καλοῦσι δὲ οἱ
περὶ Ἀρκαδίαν ἰτέαν ἀλικίαν, τὸ δένδρον· οἷον τὰς δῶς
περ ἐλέχθη καρπὸν ἔχειν αὐτῷ χθόνιμον· ὅτι δὲ καὶ ἡ πτε
λέας δύο χθόνη· καὶ τὸ μὲν, ὀρθὴ πτελέα καλεῖται· τὸ δὲ, πτελέα,
διαφέρει δὲ ἡ θαμνώδες εἶναι τῷ πτελέαν· δύο ξέστερον δὲ
τῷ ὀρθὴ πτελέαν· φύλλον δὲ ἀχνόν, περικεχαραγμένον ἡ συ-
χῆ· προμηκέστερον δὲ τοῦ ἡ ἀσπίου· πρανὴς δὲ καὶ οὐλεῖος·
μίσγεται δὲ τὸ δένδρον καὶ τῇ ὕψει καὶ τῷ μεγέθει· πολὺ δ' οὐκ
ὄντος περὶ τὸν ἴδην, ἀλλὰ σπάνιον· τόπον δὲ ἔφυδρον φι
λεῖ· τὸ ξύλον ξανθὸν καὶ ἰσχυρὸν, καὶ δύιμον· καὶ αἰχρόν· ἄ-
παν τε γὰρ καρδίας· χρῶνται δ' αὐτῷ καὶ πρὸς θυρώμα
τα πολυτελῆ· καὶ λωρὸν μὲν, εὔτομον· ξηρὸν δὲ, δύστομος
ἄκαρπον δὲ νομίζουσιν· ἀλλ' ἔνιοις κωρύκιοι, τὸ κόμμι, καὶ
θυείαπα

θηρί' ἄπακων ωποφδὴ φέρφ. τὰς δὲ κάχρυς, ἰδέας ἰσχι τὰ μὲ
τὸ ωὸ ρουπολὰς καὶ μικρὰς καὶ μελαίνας. ἐν δὲ ταῖς ἀλ-
λαις χώραις ὀκ ἐπισκέπτεται. ἡ δὲ λεύκη καὶ ἡ αἴγφρ. μο
νοειδής. ὀρθοφυὴς δὲ ἄμφω. ωλὴ μακρότερον καὶ λειότερος
ἢ αἴγειρος. τὸ δὲ χ̃ματ̃ῶν φύλλων ωαρόμοιον. ὅμοιον δὲ καὶ
τὸ ξύλον τ̃ μνόμενον τ̃ῇ λευκότητι. οὐδέτερον δὲ τούτ̃ ὸ ἴδιον
θ' ἑκάτερον δοκεῖ. ἡ κερκὶς δὲ ωαρόμοιον τ̃ῇ λεύκῃ, ἐ ζ̃ῳ μετέθφ
τ̃ῳ τ̃ῆ κλάδ ἔχει λεύκῃ ἔχειν. τὸ δὲ φύλλον κιτ̃ῶδες μ̃, αἰγώ
νιον ἢ ἐκ τ̃ ωαύου. τ̃ῇ δὲ μίαν ωρομήκη ἐ εἰς ὀξὺ συνήκασαν. τ̃ῷ
δὲ χρώματι χλοῦν ὅμοιον τὸ ὑπ̃ιον ἐ τὸ ωραμνῶ. μίχρι ἢ ωροσπε
τ̃ὴ μνόν μακρῷ καὶ λεπ̃ῷ. ἀπὸ ὁ οὐκ ὀρθ" ἀλλ' ἐγκεκλιμέν̃.
φλοὶ δὲ ωραχύτερον φ̃ῇ λεύκης μᾶλλον ὑπόλεπρον ὥσπερ
ὁ φ̃ῇ αἰχμάδος. ὐκαρπον ἢ μονοχνὲς ἢ ἡ κλήθρα. φύσει δὲ ὀρθο
φυῶ'. ξύλον δ' ἔχον μαλακὸν ἀντιεικάνῳ μαλακιῷ. ὅστε
δ' ὅλας καὶ λαίμεσθαι τὰς λεπ̃ὰς ἐξάβδους. φύλλον ἢ ὅμοιον αἰγείῳ.
ωλὴ μεῖζον ἐ ἰνωδέστερον. ξαχύφλοιον δέ. ἐ ὁ φλοὶ εἰσωθ'
ἐρυθρ̃ὸ'. ἀπὸ ἢ βάπ̃ῃ τὰ δέρματα. ἐίζας δὲ ὠὴ ωλαίσας ἡλίκον
δάφνης. φύ ἐ δὲ ἐν τοῖς ἐφύδροις. αὔξ δὲ ὀδὲ μ̃. σπ μύδε ἢ. τὸ
μὴ φύλλον ἔχει ὅμοιον τ̃ῇ καλουμ̃ήκαρύᾳ. ωλὴ μικρῷ
στενώτερον. τὸν φλοιὸν δὲ ποικίλον. ξύλον δὲ ἐλαφρὸν. χ̃ήσι
μον δὲ εἰς βακτηρίας μόνον. εἰς ἄλλο δὲ οὐδέν. ἡ δὲ κολυτέα
ἔχει τὸ μὴ φύλλον ἐπ̃ύθεμ τ̃ῇ φ̃ῇ ἰτέας. πολύοζον δὲ καὶ πο-
λύφυλλον. καὶ τὸ δένδρον ὅλως μέγα. τὸν δὲ καρπὸν ἕλλο
βον. καθάπερ τὰ ὑδροωὰ λοβοῖς ωλατέσι καὶ οὐ στενοῖς. ἐ
τὸ ωορμάτιον τὸ ἐνὸν, μικρὸν καὶ οὐ μέγα. σκληρὸν δὲ
μετρίως, οὐκ ἄγαν. οὐ δὲ πολύκαρπον ὡς κατὰ μέγε-
θ. ωανίον δὲ τὸ ἐν λοβοῖς ἔχειν τὸν καρπόν. ὀλίγα γὰρ τοι-
αῦτα τ̃ῶν δένδρων. ἡ δὲ ἡρακλεωτικὴ καρύα, φύσει γὰρ
καὶ τοῦτ' ἄγριον, τ̃ῶτ μηδὲν μὴ δὲ πολὺ χ̃ῆρον γίνεσθαι τ̃ῶν
ἡμέρων τὸν καρπόν. καὶ τ̃ῷ δύνασθαι χειμ̃ῶνας ὑποφέ-

ρφν· ἡ τῷ πολὺ φύεσθαι κατὰ τὸ ὄρη, ἡ πολύκαρπον ἐν τῷ φο
ραῖσ· ἔτι δὲ τῷ μὴ δὲ σελεχῶδες, ἀλλὰ θαμνῶδες εἶναι ῥᾴ-
διοισ αὐτὸ μαχαλῶν καὶ αὐόζοις· μικραῖσ δὲ καὶ παχείαις ἐνί
αις· ἢ μὴ ἀλλὰ ⟦τὸ⟧ ὀξυμορῶται διαφορὰν ἔχειν τὸν κᾶπον ἀ πᾶσ
δὲ δύναιβελτίω, ἡ μεῖζον τὸ φύλλον· κεχαραγμένον δ' ἀμφοῖν ὁ
μοιότατον τὸ τῆ κλήθρῳ, πλὴ πλατύτερον, ⟦καὶ⟧ αὖ τὸ τὸ δένδρι μεῖ
ζον· κᾶπιμώτερον ἢ ἧ αἰεὶ γίνεται κατακοπόμενον τὸ ἐάβδους· μύη ἢ
δύο, ἀμφοῖν· αἱ μὲν γὰρ ἐρυθρόμυλλοι ἢ πρόμακρον φέρουσι τὸ κά-
ρυον· ἐκλευκότερον δὲ τὸ τῆ ἡμέρων, καὶ καμπυκαρπεῖ· μάλιστα δ' ἐν
τοῖσ ἐφύδροισ· ὀξυμορρῶν ἢ τὰ ἄγρια μετὰ φυλλώμῃ· φλοιὸν ἔχει
πλέονα ὠὴ πόλαι, λεπτὸν· λιπαρὸν· ἰδέᾳ δὲ μύλακι ἔοικε τὸν αὐτῷ
τὸ ἢ ξύλον σφόδρα πλίχος· ὥστε καὶ τὰ λεπτὰ πάνυ ἐᾶν δύναται πείθο
μενα τῇ, νέα πρίσασι· ἡ τὰ παχέα δὲ καὶ παξύσαντες ἔχειν ἢ ἧ ἐν τε
ειῶν λεπτῶν, ξανθῆ ἢ κοιλαίνεται· ἰδέᾳ δ' αὐτῷ τὸ πεὶ τὴν ἰσχὺν ὡσπερεὶ
πρέμνον· τῷ δὲ τερεβίνθῳ, τὸ μὲν ἄρρεν· τὸ ἢ θῆλυ, τὸ μὲν οὖν ἄρρεν, ἀκμῆν· δὸ
ἡ καὶ λᾶσιν ἄρρεν· τῷ δὲ θηλείᾳ, ἡμὲν ἐρυθρὸν βύθυσ φέρει τὸν κᾶπον ἡλί
κῃ φακῆ ἡ ἀπεπῶν· οἱ ἢ χλοερὸν ἐνέγκασα, μετὰ ταῦτα ἐρυθραίνει·
ἡ ἀμᾷ τῇ ἀμπέλῳ ὡσεὶ ὠδίνουσα, τὸ ἔχα τὸν πρίεῃ μέλανα· μέ
γεθοσ ἡλίκον κύαμον· ξυτινώδησ ἧ ἢ τυρώδεστερον· ὅστα δὲ τὸ δέν-
δρον πεὶ μὲν τὴν ἰδέαν ⟦καὶ⟧ τὴν μακεδονίᾳ βραχὺ, θαμνῶδεσ ἐστραμ
μένον· πεὶ δὲ δάμασον τὸ συεῖ, μέτρῃ ἧ πλὺ ⟦καὶ⟧ καλὸν· ὄρος γάρ τι
φασὶν εἶναι παμμέγεθον τερεβίνθου· αἰγοδὲ οὐδὲν ὠφελεῖσθαι· ξύ
λον δὲ ἔχει πλίχρουν· ἡ ἐίζασι ἰσχυρὰν ⟦καὶ⟧ βαθεῖαν, ἧ τὸ ὅλον αὐτῷ λε-
θρον· αὖθοσ δὲ ὅμοιον τῷ φιλαίᾳ· τῷ χρώματι δὲ ἐρυθρὸν
φύλλον· περὶ ἔνα μίσχον πλείω διάφυσιν ἔχει κατὰ συζυγίαν· ὥσ-
περ καὶ τὸ φιλύρινον, καὶ τὸ ὀξύ ἄκρου περιπόν· πλὴν ἀγωνιώ-
τερον φιλύρινον· καὶ διαφυσέστερον δὲ κύκλῳ· καὶ λιπαρὸν ἅμα
ἅπασαν τῷ καρπῷ· φέρει δὲ καὶ κορυθίδα τινὰ κοίλα· καθά-
περ ἡ πελέα· ἐν οἷσ θηρεύεται κωνοπόδαι· ἐγγίνεται
δὲ περὶ ὑπόνομοι ἐν τούτοισ καὶ πλίχρουν· οὐ μὴν ἐγκαῦθέντα, ἡ
ῥᾳδίωσ

ξυτίνη συμίσεται· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ξύλου, ὁ δὲ καρπὸς οὐκ ἀφίησι
ξυτίνης τὸ πλῆθος· ἀλλὰ προσέχεται μὲν τοῖς χροιῇ· ἧττον μὴν τοῦ
θη με τὴν συμπαγήν σωι ἔχεται· τὸ πλῆν ὁμοίως δὲ, ὁ μὲν λευκὸς
ἧττον ἀσπαλος ἐστὶ τὸ πλεῖον· ὁ δὲ μέλας ὑφίσταται· ἡ δὲ πύξος μεγέθει μὲν
οὐ μεγάλη· τὸ δὲ φύλλον ὅμοιον ἔχει μυρσίνῃ· φύεται δ' ἐν τοῖς ὑ-
χροῖς τόποις καὶ ξηροῖς· ἧττον δὲ τὰ νότια τοῖς ὄρεσι, καὶ ἧττον γίνεται·
ψυχρὸς ὁ ὄλυμπος μακεδονικὸς· ἧττον δὲ ἐν ταύτῃ γίνεται· τὸ οὖν
μεγάλοι· μέγιστοι δὲ καὶ κάλλιστοι ἐν κυρήνῃ· ἐν δὲ ὠμήκει ἧττον πά
χος ἔχουσαι πολὺ τῆς ἄλλας· διὸ καὶ τὸ μέλι ὀχηρὸν, ὅζον φλοι
ώδους· τὸ δὲ πλῆθος πολύ· κράτιστον δ' ὄζον, οἱ ὑπερτεταμένα καλοῦ
σιν· ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον μεσαίλῃ· τέτανον, τὸ δὲ μεῖζον ἐκέ
νου καὶ τὸ πλατύτερον καὶ προμηκέστερον· τὸν δὲ χαρακτῆρα οὐκ ἔχομεν,
ὥσπερ κἀκεῖνο· γίνεται δὲ τὸ δένδρον οὐ τεμεγάλη, ὅ τε πάχος· τὸ
δὲ ξύλον, ποικίλον, ἰσχυρὸν, ξανθόν· ἔχει δὲ φλοιὸν οἷον με-
σαίλῃ· μονόρεζον δ' εἰς βάθος ὡς ἐπὶ τὸ πολύ· καρπὸν δὲ ἔχει στρο-
γύλον ἢ λίκνον ἢ κόκκυμι· ὥστε ὠμὸς μὲν ὢν, ξηρὸς γίνεται, καὶ ἐπὶ
μελαίνει· ἔστι δὲ τὴν γεῦσιν ἡδὺν χυλὸν μεσαιλώδες· διόπερ οἷον ἀ
χρὶς ἀδόξης εἶναι· μονοφλοιὸς δὲ ἡ οὐκ ἔχον διαφοράν· ὁ δὲ πρῖνος
φύλλον μὲν ἔχει δρυώδες, ἔλαττον δὲ ἐπικαμπύλον· τὸν δὲ φλοι
όν, λεπτότερον δρυός· αὐτὸ δὲ τὸ δένδρον μέγεθος ἅπερ ἡ δρῦς
ἐὰν ἔχει τόπον καὶ ἔδαφος· ξύλον δὲ πυκνὸν καὶ ἰσχυρόν· βα
θύρριζον δ' ἐστὶ καὶ πολύρριζον καρπὸν δὲ ἔχει βαλα-
νώδη· μικρὰ δὲ ἡ μάλανος· πιέσι καταλαμβάνῃ δὲ ὁ νέ-
ος τὸν ἔνον· ὀψὲ γὰρ πεπαίνει· διὸ καὶ διαφορεῖν τιμῶσί φασι·
φέρει δὲ καὶ παρὰ τὴν βάλανον κόκκον τινὰ φοινικοῦς·
ἔχει δὲ καὶ ἰξίαν καὶ ὑφέαρ· ὥστε ἐνίοτε συμβαίνει τέτ-
ταρας ἅμα καρποὺς ἔχειν αὐτόν· δύο μὲν τοὺς ἑαυτῆς,
δύο δ' ἀλλοτρίους, τόν τε φλοιὸν καὶ τὸν τοῦ ὑφέαρος· καὶ
τὴν μὲν ἰξίαν φέρει ἐκ τῶν πρὸς βορρᾶν· τὸ δὲ ὑφέαρ· ἐκ
τῶν πρὸς μεσημβρίαν· οἱ δὲ περὶ ἀρκαδίαν δένδρον τιμί

λακα καλοῦσιν· ὅ ὅστιν ὅμοιον τῷ πρίνῳ, τὰ δὲ φύλλα οὐκ ἀκανθώδη ἔχει· ἀλλ' ἀπαλώτερα καὶ βαθύτερα καὶ διαφορὰς ἔχοντα πλείους· ὁ δὲ τὸ ξύλον ὡς πρὸς ἐκεῖνο σκληρὸν καὶ πυκνόν· ἀλλὰ μαλακὸν ἐν τοῖς ἐργασίαις· ὃ δὲ καλοῦσιν οἱ ἀρκάδες φελλόδρυν, τοιάνδε ἔχει τὴν φύσιν· ὡς μὲν ἀπλῶς εἰπεῖν ἀνὰ μέσον πρίνου καὶ δρυός ὅστι· καὶ ἔνιοί γε ὑπολαμβάνουσιν εἶναι θῆλυν πρίνον· διὸ καὶ ὅπου μὴ φύεται πρῖνος, τῷ χρῶνται πρὸς τοὺς ἀμάξας· καὶ τοιαῦτα· καθάπερ οἱ περὶ λακεδαίμονα καὶ Ἠλείαν· καλοῦσι δὲ οἰγιλωπα καὶ ἀρίαν τὸ δένδρον· ὅστι δὲ μαλακώτερον καὶ μανότερον τοῦ πρίνου· σκληρότερον δὲ καὶ πυκνότερον φελλοδρυός· καὶ τὸ χρῶμα φλοιοῦ τοῦ ξύλου, λευκότερον μὲν τοῦ πρίνου, οἰνωπότερον δὲ φελλοδρυός· τὰ δὲ φύλλα προσοικεμὲν ἀμφοῖν· ἔχει δὲ μείζω μὲν ἢ ὡς πρῖνος· ἐλάττω δέ, ἢ ὡς δρῦς· καὶ τὸν καρπὸν τοῦ μὲν πρίνου κατὰ μέγεθος ἐλάττω· τοῖς δὲ λαχίσασι δὲ βαλανίοις ἴσον· καὶ γλυκύτερον μὲν τοῦ πρίνου, πικρότερον δὲ φελλοδρυός· καλοῦσι δέ τινες τὸν μὲν τοῦ πρίνου τὸν ταύτης καρπὸν, ἄκυλον· τὸν δὲ φελλοδρυὸς βάλανον· μήτραν δὲ ἔχει φανερώτερον ἢ ὁ πρῖνος· καὶ ἡ μὲν φελλόδρυς, τοιαύτην ἔχει φύσιν· ἡ δὲ κόμαρος ἢ τὸ μεμαίκυλον φέρουσα τὸ ἐδώδιμον, ὅστι μὲν οὐκ ἄγαν μέγα· τὸν δὲ φλοιὸν ἔχει λεπτὸν μὲν, παρόμοιον δὲ μυρίκῃ· τὸ δὲ φύλλον μεταξὺ πρίνου καὶ δάφνης· ἀνθεῖ δὲ τὸ καλούμενον μενεξιῶνος· τὸ δὲ ἄνθος πέφυκεν ἀπὸ μίσους κρεμάσθαι ἐπακρον βοτρυδόν· τῷ δὲ μορφῷ ἕλικα ὅστι μὲν ὅμοιον μύρτῳ προσήκει· καὶ τῷ μεγέθει δὲ τηλικοῦτον· ἄφυλλον δὲ καὶ κοῖλον ὡσπερ ὠὸν ἐγκεκολαμμένον· τὸ σῶμα δ' ἀνεωγμένον· ὅταν δ' ἀποθάνῃ, καὶ ἡ πρόσφυσις τῆς ὕστερον· τὸ δ' ἀπανθῆσαν λεπτὸν, ὡσπερ σφόνδυλος περὶ ἄτρακτον, ἢ ἄρυφος δωρικός· ὁ δὲ καρπὸς, ἐνιαυτῷ ὡς φασὶ πέπανται· ὥστ' ἄμα συμβαίνει τοῦτον τὸν ἔχειν, καὶ τὸν ἕτερον ἀνθεῖν· πα-

ρόμοιον ἢ τὸ φύλλον ἢ ἀνδράχνη ἔχει τῷ κομάρῳ. μέγεθος δυὸ καρπῶν μέγα. τ' ἢ φλοιὸν, λευκὴ ἔχει ἢ περιρρηγνύμενον. καρπὸν δὲ ἔχει ὅμοιον τῇ κομάρῳ. ὅμοιον δὲ ἐστὶ τὸ τοῖς τὸ φύλλον ἢ τῆς κοκκυμηλέας. τὸ ἢ δένδρον μικρόν. ἴδιον δὲ ἔχει ἢ τὸ ἐκ ῥαπρῶθαι τ' κ̓ρπόν. τὸ ῥ δὲ φλοιὸς ἀκανθώδη μὲν αὐτὸ δένδρ. τὰ μὲν ἂν κοινότερα πλείοσι χώραις ἢ γῆρις. ἔνια δὲ ἰδιώτερα. καθάπερ ἡ ὀφελμός. ὃς γίνεται μὲν ἐν πυρρίαι. τὸ ἢ δένδρον ἐστὶ σελεχῶδες μὲν ἢ ὀλιγόκλαδον. δύμηκες δὲ πάνυ. ἡ ὠὰ ξύλον ἰσχυρόν. τὸν ἢ φλοιὸν παχὺν σφόδρα ἡ καταρρηγνύμενον. ὥσπερ τῆς πίτυος. πλὴν μείζω. τὸ ἢ φύλλον, ὅμοιον ταῖς μελίαις, παχὺ, προμηκέστερον. καὶ εἰφυλον. αἰγὶ φυλλοβολοῦν. καρπὸν ἢ αἰεὶ φέρει βαλανηφόρον ὅμοιον τῇ ἀγρίᾳ. πεπαίρεσι δὲ τ' φλοιόν. ἢ φασὶ δεῖν πάνυ διαιρεῖν. εἰ ἢ μή, χεῖρον γίνεται τὸ δένδρ. ὅταν ἀποξηραίνηται δὲ πάλιν ὑγιὲς ἐν τρισὶν ἔτεσιν. ἴδιον δὲ καὶ ἡ κολουτέα περὶ λιπάραν. δένδρον μὲν ὠὰ μέγεθος. τ' ἢ καρπὸν φέρει ἐν λοβοῖς ἡλίκον φακόν. ὃς ἐσθίεται τὰ πρόβατα θαυμασίως. φύεται ἢ ἀπὸ σπέρματος καὶ ἐκ τῆς τῶν προβάτων κόπρου μάλιστα. ὥρα ἢ τῆς φυτείας, ἅμα ἀρκτούρῳ δυομένῳ. δεῖ δὲ φυλάττειν προβρέχοντας. ὅταν ἤδη διαφύηται ἐν τῷ ὕδατι. φύλλον δ' ἔχει παρόμοιον τύλῃ. βλαστάνει δὲ τὸ πρῶτον μονοφυές, ὡς ἐτῆ μάλιστα ξίαι. ἐν οἷς καὶ τὰς βακτηρίας τέμνουσι. δοκοῦσι γὰρ εἶναι καλαί. καὶ ἐάν τις κολούσῃ, ἀποθνήσκει. καὶ γὰρ ἀπαραίβλαστόν ἐστιν. εἶτα χλοῦται καὶ ἀποδενδρᾶται τῷ τετάρτῳ ἔτει. ἤδη περὶ τὸν ἴδιον, ὡς καλοῦσι κολυτέαν, ἕτερον εἶδός ἐστι. θαμινώδης δὲ καὶ ὀζώδης, καὶ πολυμάχαλον. ἀσαίνιον δὲ, οὐ πολύ. ἔχει δὲ φύλλον διαφυοειδὲς ἀπὸ τυφύλλου διάφυσις. πολὺ στρογγυλότερον καὶ μεῖζον, ὥστε ὅμοιον φαίνεσθαι τῷ τῆς πελέας. προμηκέστερον δὲ, τὸν χόανον ἐπιπλατύτερα χλοερόν. ὅπισθεν δὲ ἐπιλευκαῖνον. καὶ πολύινον ἐκ τῶν ὄπισθεν ταῖς λεπταῖς εἶσι. καὶ ταῖς ῥίζαις. ἡ μεταξὺ τ'

πλευροειδῶν ἀπὸ μέσης καταπεινουσῶν. φλοιὸν δοῦλίαν, ἀλλοῖον τὸ τῆς ἀμπέλου. τὸ δὲ ξύλον σκληρὸν καὶ πυκνόν. ἔίζας δὲ ἐπὶ πολλαίους καὶ λεπτοὺς καὶ μανάς. οὐλας δ' ἔνιαχή μὴ ξανθὰς σφόδρα. καρπὸν δοῦκ ἔχειν φασὶν οὐδὲ ἄνθος. τῷ δὲ κορυνώδη ἄχυρον ἢ χοὺς ὀφθαλμοὺς τοὺς περὶ τὰ φύλλα λείους σφόδρα καὶ λιπαροὺς ἢ λευκούς. ἔμ μὲν χήματι δὲ καχρυώδης. ἀποκοπὲν ἢ μὴ ἐπιλαμπθὲν, παραφύεται καὶ ἀναβλαστάνει. ἴδια δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν ἴδην ὄζον. οἷον ἥτις ἀλεξανδρεία καλαμώδη δάφνη μὴ συκῆ τις μὴ ἄμπελος. τῆς μὲν οὖν δάφνης ἀνθρύτῳ τὸ ἴδιον, ὅτι ἐπιφυλλόκαρπον ὄζον. ὥσπερ ἡ ἡκεντρο μυρρίνη. ἀμφότεραι γὰρ τὸν καρπὸν ἔχουσιν ἐκ τῆς ἐάχνης τοῦ φύλλου. ἡ δὲ συκῆ. θαμινώδες μὲν, ἡ δ' ἀχύλιον. πάχος δ' ἔχον. ὥστε ἢ τὴν χυαῖον εἶναι τὸ περίμεζον. τὸ δὲ ξύλον ἐπεσταλμένον, πλίχρουν. κάτωθεν μὲν λεῖον καὶ αὔοζον. ἄνωθεν δὲ περίκομον. χρῶμα δὲ καὶ φύλλα ἢ φλοιοῦ, πελιόν. τὸ δ' ἄχμα τοῦ φύλλου ὅμοιον τῷ τῆς φιλύρας. ἡ μαλακὸν δὲ ἢ πλατύ, καὶ τὸ μέγεθος παραπλήσιον ὡς ἄνθος μεσπιλώδες. ἢ ἀνθεῖ ἅμα τῇ μεσπίλῃ. ὁ δὲ καρπός, ὃν καλοῦσι σῦκον, ἐρυθρὸς ἡλίκος ἐλάας. πλὴν στρογγυλώτερος. ἐάθμος δὲ, μεσπιλώδης. ἔίζας δὲ ἔχει παχείας, ὡς αὖ συκῆς ἡμέρου καὶ πλίχρας. ἀσαπὲς δ' ὅτι τὸ δένδρον. ἢ καρδίαν ἔχει στερεάν· οὐκ ἐντερεώνιον. ἡδὲ ἄμπελος φύεται μὴν τῇ ἴδῃ, περὶ δὲ τὰς φαλακρὰς καλουμένας. ἔστι δὲ θαμινώδες ξαβδίοις μικροῖς. τένον τοῖς δὲ οἱ κλῶνες ὡς συγγενιαῖοι. πρὸς οἷς ἔάπες εἰσὶν ἐκ πλατέος μέλαιναι. τὸ μέγεθος, ἡλίκη κύαμος. γλυκεῖαι. ἔχουσι δ' ἔν τοῖς γυμνοῖς τινὰ μαλακόν. φύλλον στρογγύλον ἀχιδὲς μικρόν. ἔχει δὲ καὶ τἄλλα χεδὸν ὅμοια φύσεις τὰς ἰδίας. τὰ μὲν, δένδρων. τὰ δὲ, θαμνῶν. τὰ δ' ἄλλων ὑλημάτων. ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῆς ἰδιότητος εἴρηται πολλάκις, ὅτι γίνεται καθ' ἕκαστους τόπους ἢ ὧν αὐτοῖς τοῖς ὁμογενέσιν ἡ διαφορά. καθάπερ ἢ τῶν δένδρων ἢ τῶν θαμνῶν ὁμοίως ἔσται

τῶν

τῶν αὐγῶν ὥσπερ εἴρηται πολέσων. ὡς περὶ ξάμνα. ἢ παλιόρρα. ἢ ἴσον. καὶ ξύ. καὶ κι πῦ. καὶ βαίρυ. ἢ ἑτέρων πολλῶν. ξάμνος τι γὰρ ἡ μηλέα μέλαινα. ἡ δὲ λευκή. καὶ ὁ καρπὸς διάφορος. ἀκαρπιφορεῖ δὲ ἄμφω. τὸ τι ἴσου τὸ μηλ. λευκόν. τὸ δὲ. μέλ. καὶ τὸ ἄνθος ἑκατέρου καὶ ὁ καρπὸς κατὰ λόγον. ὁ μηλ. λευκ. ὁ δὲ. μέλας. γλίων δὲ ὡς περ ἀμυγδαλὴ μέσον ὂν τὸ ἄνθος ἐπιπορφυρίζει. ἢ οὔτε οἰνωπόν. οὔτε ἐκλευκόν ὄζον. ὥστε περπῦ. ἔχει δὲ καὶ τὰ φύλλα λεπτότερα καὶ λειότερα καὶ τοὺς ξάβδους. τὸ λευκόν. ὅτι παλίουρος ἔχει διαφοράς. ἄπαντα τὰ δὲ ταῦτα καρποφόρα. καὶ ὅμως παλίουρος χυλοβῷ τινι τὸν καρπὸν ἔχει. καθάπερ τὸ φύλλον. ἐν ᾧ ξία ἢ τέτταρα γίνεται. χρῶνται δὲ αὐτῷ πρὸς τοὺς βῆχας οἱ ἰατροὶ κόπτοντες. ἔχει γλοιότητα τινὰ ἰσχνότητα καὶ λίπος. ὥσπερ τὸ τοῦ λίνου σπέρμα. φύεται δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς ἐφύδροις. καὶ ἐν τοῖς ξηροῖς. ὥσπερ ὁ βάτος. οὐχ ἥπιον δέ ὄζει τὸ δένδρον πύρυδρον. φυλλοβόλον δὲ καὶ οὐχ ὥσπερ ἡ ῥάμνος ἀείφυλλον. ἔτι δὲ καὶ τοῦ βάτου πλέω χιόνι. μείζην δὲ ἔχοντες διαφοράν. ὅτι ὁ μὲν ὀρθοφυὴς καὶ ὕψει ἔχων. ὁ δὲ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ θύσανος ἀμπέλου τῶν νέων. ἴσα τὰ φύλλα εἰς δύο. καὶ τὰ δηλα δὲ ἐκ τῶν φλοιῶν. ὥστε τοιχεῖν. βάπτουσι δὲ τούτῳ καὶ οἱ σκυτοδέψαι τὰ λευκὰ δέρματα. ἄνθος λευκὸν βοτρυῶδες. τῷ χρῶμα τι δὲ τὸ ὁλόχρυσον ὅσυγρας ἔχον. ὥσπερ καὶ ὁ βότρυς. ἀπανθήσαντος δὲ ὁ καρπὸς ἅμα τῇ σταφυλῇ ἐρυθραίνεται. καὶ γί

νον ταὶ οἷον Φακοὶ λεπτοὶ συγκείμενοι· βοτρυδὸν δὲ τὸ χῆ-
μα καὶ τούτων· ἔχει δὲ τὸ φαρμακῶδες τοῦτο ὁ καλεῖται
ξοῦσ ὠ αὐζ ὁσῶδες· ὁ ἢ τ ξ̔ ὃ δι ἡμμύης ἔχει πολλάκις· ξίζα
δὲ πολλαὶ ἢ μονοφυής, ὡς τι ἀμασκάπτεσθαι ξᾳδίως ὀλόρρι
ζα· τὸ δὲ ξύλον ἐντερεώνιον· ἄφθαρτον δὲ, κοπτόμενον· ἐν ὑγρῷ
σι δὲ πίνεται τοῖς χόρτοις· βύθιον δὲ μάλιστα ἐν ταῖς ἀρτιλώδεσι·
πολυφόρον ὃ ὁκιπόσ καὶ γὰρ ἐπίξηρος· ὁ δὲ, εἰς ὕψος αἰρόμενος· ἢ
τῶν ἐν ὑγρῷ τοπλείω χρόνον· ξίζα δοῦν φαίνεται τὸ μέγιστον· ὅ, τε λω
κὸ σ', ὁ μέλας· ὁ ξίτον ἥλιξ· εἴδη ὃ ἑκάστου φύτων τοπλείω· λω
κὸς γῆ, ὁ μὲν τῷ καρπῷ μόνῳ, ὁ δὲ ὁ τοῖς φύλλοις ὀξύ· πάλιν
ὃ τῶν λευκοκάρπων μόνων, ὁ μὲν ἀσπρὸν ἢ πυκνόν καὶ σωρεῖτι
κόπαρπον καρπὸν ἔχει καθάπερ εἰς σφαῖραν· οὗ δὴ καλοῦσί τι
νες κορυμβίαν· οἱ δὲ ἀθήνησιν ἀχαρνικόν ἀσδυόμενον· ὁ δὲ, ἐ
λάττω δασυχυμένος, ὥσπερ ἢ ὁ μέλας· ἔχει δὲ ἢ ὁ μέλας δια
φοράς· ἀλλοῦ χόμοίως φανερῶς· ἡ δὲ δὴ ἥλιξ ἐν μεγίσταις δια-
φοραῖς· ἢ γὰρ τοῖς φύλλοις τοπλεῖσον διαφέρει, τῇ τε μικρότη
τι καὶ τῷ γωνοειδεῖ, καὶ εὐθυμότερα εἶναι· τὰ δὲ τοκιττοῦ πε
ριφορέστερα καὶ ἀτοπλᾶ· ἢ τῷ μήκει τῶν κλημάτων· καὶ ἔτι τῷ
ἀκαρπος εἶναι· διατείνουσι γὰρ τὸν χρόνον τῷ μὴ ἀκρι πάσθαι τῇ
φύσει τὴν ἥλικα, ἀλλὰ τῇ ἐκτοκιττοῦ τιλφοσμόν· εἰ δὲ ταῦτ
ἀκριποῦται καθάπερ τινές φασιν, ἡλικίας ἂν εἴη διαφέ
ρειν, οὐκ εἴδους ἡ διαφορά· καθάπερ καὶ φλ ἀπίου πρὸς τὴν
ἀχράδα· τὴν τὸ μὲν φύλλον τούτης, πολὺ διαφέρει πρὸς τ
κιττόν· τὸ μὲν γὰρ τοῦτο ὠὸλίγοις ὀξύ· ὥστε παλαιοῦμενον
μεταβάλλειν ὥσπερ ἐπὶ φλλύκης καὶ τοκρότωνος· εἰδικὸν
τοπλείω τῆς ἕλικος· ὡς μὲν τὸ προφανέσταται μέγιστα λαβ
ξία· ἥτις λοιρὰ ἡ πρώδης, ἥπερ τοπλείστη· τοῦ ἑτέρα ἡ λευκή· τοῦ
τρίτη, ἡ πρικία, ἣν δὴ καλοῦσί τινες θρακίαν· ἑκάστη ὃ τούτων
δυνεῖ διαφέρειν· καὶ γὰρ τῆς χλοώδους, ἡ μὲν λεπτοτέρα ἡ μα
κροφυλλοτέρα καὶ ἔτι τοῦ κνοφυλλοτέρα· ἥδιστον πάντα τοῦ

πέχουσι· καὶ

τ̓ ἔχουσα· ἢ ϕλ ποικίλ᾽, ἢ μὴ μεῖζον, ἢ δ᾽ ἔλαττον τὸ φύλλον, ϵ̓ τ̑ ποικιλίαν διαφέρουσα· ὡσαύτως δὲ ἢ ϕλ μετάθ ϵ̓ τῇ χροιᾷ δὲ αφέρουσιν· δυαξεσάτη δὲ ἡ ποώδης· ϵ̓ ἐπὶ πλεῖσον προϊέναι· φανεραὶ δ᾽ εἶναί φασι τὴν ἀπλοιπουμένων, οὐ μόνον τοῖς φύλλοις ὅτι μείζω ἢ πλατύτερα ἔχει, ἀ μὰ ϵ̓ τοῖς βλαστοῖς· εὐθὺς γὰρ ὀρθοὺς ἔχει· ἢ οὐχ ὥσπερ καταπεκαυμένη ἢ διὰ τ̑ λεπτό τητα ἢ διὰ τὸ μῆκ᾽· τ̑ ὑ κισσώδ ϕ, ἢ βραχύτεροι ἢ παχύτεροι· ὁ ἢ κισσὸς ὅταν ἄρχηται φυτεύεσθαι· μετέωρ᾽ ἔστι ἢ ὀρθὸν τὸν βλαστόν· πολύρριζος μὲν οὖν ἄπας κισσὸς ἢ πυκνόρριζος· σπειρόμενος· ταῖς ῥίζαις δὲ ξυλώδεσι ϵ̓ παχείαις ἢ οὐκ ἀγαν βαθυρρίζοις· ἢ μάλισα δ᾽ μέλας· ἢ τὸ λευκὸ ὀπραχύτατος· ἢ ἀγριώπατος· διὸ ἢ χαλεπὸς παραφύεσθαι πᾶσι τοῖς δένδροις· ἀπόλυσι γὰρ πάντα ἢ ἀφαναίν ϕ, παραιρούμενον τὴν ξοφλώ· λαμπανόμ ϕ δὲ μάλισα πάχος οὗτος ἢ ἀπὸ δένδρου ὅταν· καὶ σύνεται αὐτὸ καθαὐτὸ τὸ κισσοῦ δένδρον· ὡς δ᾽ ἔπι τὸ πολὺ ἀεὶ πρὸς ἕτερόν φ φιλεῖ ἢ ζητεῖ· καὶ ὥσπερ ἐπαυλόκαλόν ἐστιν· ἔχει δ᾽ εὐθὺς ἢ τῆς φύσεώς τι τοιοῦτον· ἢ γὰρ τῶν βλαστῶν ἀφίκασιν ἀεὶ ῥίζας αὐτὰ μέσον τῶν φύλλων· αἷς ὥσπερ ἐνδύεται τοῖς δένδροις ἢ τοῖς τείχοις· οἷον ὄφεπί τινες πεποιημμέναις ὑπὸ τῆς φύσεως· διὸ ἢ ὄφαιρόμενος τὴν ὑγρότητα ἢ ἕλκων ἀφαναίν ϕ· ἢ ἐὰν ὑπερκοπῇ κάτωθεν, διώκαται διαμένειν ἢ ζῆν· ἔχει δὲ ϵ̓ τέραν διαφορὰν κατὰ τὸν καρπὸν ὁ μικρόν· ὁ μὲν γὰρ, ἐπίγλυκύς ἐστιν· ὁ δὲ, σφόδρα πικρὸς ἢ τοῦ λευκοῦ ϵ̓ τοῦ μέλανος σημεῖον δ᾽ ὅτι τὸν μὲν ἐσθίουσιν οἱ ὄρνιθες· τ̑ δ᾽ οὔ· τὸν μὲν οὖν περὶ τὸν κιττὸν, ὅτως ἔχει· ἢδὲ σμίλαξ· ἔστι μὲν ἐπαυλόκαρπον· ὁ δὲ καρπὸς ἀκανθώδης· ἢ ὥσπερ ὀρθόκανθον· τὸ δὲ φύλλον, κισσώδες μικρ᾽ ἀγώνιον, καὶ τὸ μίσχου πρόσφυσιν νοτηρόν· ἴδιον δ᾽ ὅτι τὴν τεθὰ μέσου τούτου ὥσπερ ἀάχνην λεπτὴν ἔχει, ϵ̓ τὰς σημείσεις ἀναλήψεται ἂν ἀπὸ ταύτης ὥσπ᾽ τὰ τ̑ ἄλλων, ἀλλὰ περὶ αὐτὴν περιφερεῖς ἠγμένας ἀπὸ τῆς προσφύσεως τοῦ μίσχου τῷ

φύλλῳ· παρὰ δὲ τὸν καυλὸν τὸν ἄγριον τὰ παρὰ τὰς μελί-
φυλλας τὰς φυλλικὰς, ἐκ τῶν αὐτῶν μίσχων τοῖς φύλλοις παρα-
πέφυκεν ἴσχλος λευκὸς ⸫ ἑλικῴς· ἄνθος δὲ λευκὸν ἢ ὑώδες ἢ ἐρυ-
θρόν· τὸν ὦν καρπὸν ἔχει προσεμφερῆ τῷ σχύλῳ ⸫ μηλώθρῳ ἢ
μάλισα τῇ καλαμώδει σαφυλῇ ἀγρίᾳ· καὶ τοῖς κρέμασοι δοκεῖ
βότρυϊ καὶ πῇ οὖ τρόπον· παραιγύζει δὲ ὡς πρὸς τὴν σαφυ-
λώ· ἀπὸ γὰρ ῥώσος σημεῖα οἱ μίσχοι ὁραγικοί· ὁ δὲ καρπὸς ἐρυ-
θρὸς ἔχων πυρῆνας, τὸ μὲν ἐπὶ παν δύο· ἐνίοις μείζοσι δὲ τρεῖς·
ἐν δὲ τοῖς μικροῖς ἕνα· σκληρὸς δ' ὁ πυρὶν μέλας· ⸫ τῷ χρώ
ματι μέλας ἔξωθεν, ἰδίαν δὲ τ βοτρύων, ὅτι ἐκ πολαπίων τι τ
καυλῶν παραθειπίζουσι· καὶ κατ' ἄκρον ὁ μέσος βότρυς τὸν καυ
λόν, ὡς περὶ τῆς ἐλάμου καὶ τῆς βάτου· τοῦτο δ' ἤδη ὡς ⸫ ἀ-
κρόκαρπον, ⸫ πολαπιακαπαλαιόκαρπον· τὸ δὲ ὑώνυμον προσαγορευ
όμενον δένδρον, φύεται μὲν ἀλλοθί τι, ⸫ τῆς λέσβου ἐν τῷ ὄ-
ρει τῷ ὀρκυνίῳ ὀρδύνῳ καλουμένῳ· ἔστι δ' ἡλίκον ἐλάα· καὶ τὸ φύλ
λον ἔχει ἐλαώδες· μεῖζον δ' ἢ χαμαιδάφνη· καὶ μαλακὸν ὡς περὶ
ἐλάα· ἡ δὲ βλάστησις ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῆς περὶ τὸν προειδεῶνα· ἀν
θεῖ δ' ὅτε καὶ ἥρος· τὸ δ' ἄνθος ὅμοιον τὴν χρόαν τῷ λευκῷ ἴῳ· ὀζει δ' ἡδ-
νὸν ὡς περ φόρου· ὁ δὲ καρπὸς ἐμφερὴς τὴν μορφὴν μετὰ τοῦ
κελύφους τῷ τῆς σκοάμυ λοβῷ· ἔνδοθεν δὲ στερεὸν ὡς μηλώ δηκρη
μνόν· καὶ τὰ τὴν τετρασοίχιαν· τοῦτο ἐσθιόμενον ἀπὸ τ προ
βάτων, ἀποκτείνυσι ⸫ τὸ φύλλον καὶ ὁ καρπός· μὴ μάλισα τὰς
αἶγας, ἐὰν μὴ καθάρσεως τύχη· καθαίρεται δ' αὐόχως· περὶ μὲν
δὴ δένδρων μὴ θαμνωδῶν εἴρηται· περὶ δὲ τῶν ἐξῆς περὶ τ λεπτομερῶν
λεκτέον·

ΤΕΛΟΣ

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Δ'.

Α Ι Μὲν οὖν διαφοραὶ τῶν ὁμογνωμονούντων ἀλλήλοις πρότερον· ἅπαντα δὲν τοῖς οἰκείοις τόποις καὶ ἴδιον ἔνεστι, καὶ μᾶλλον αὐξητικὰ ἢ πρὸς τοῖς ἀγρίοις εἰσὶν ἑκάστοις οἰκεῖοι, καθάπερ ῥῖς ἡμέροις· τὰ μὲν γὰρ φιλεῖ ῥύσεις ἐφύδρους ἢ ἑλώδεις· οἷον αἴγειρος, λύκη, ἰτέα· ἢ ὅλως τὰ μὲν ἀκρυῶς πρὸς μέσον φυόμενα· τὰ δὲ, τοὺς ὑποκειμένους ἢ ὑγιλίους· τὰ δὲ μᾶλλον τοὺς παλιοκίους· φύκη μὲν γὰρ ἐν τοῖς προσηλίοις καὶ λίμνῃ ἢ μεδίῃ φύεται· ἐν δὲ τοῖς παλιοκίοις ὅλως ἀφύεται· ἐλάτη δ' αὐάπαλλ, ἐν τ' παλιοκίοις καὶ ἰσχνοῖς· τοῖς δ' ὑγιλίοις ἀχρόμοιος· ἀνάρκαδα δὲ μᾶλλον περὶ τὴν κρανίαν καλοῦμεν, πόρος ὀξύπους κοῖλος ἢ ἀκάνθης, εἰς ὃν ἀ δέπρθ' ὅλως ἥλιον ἐμβάλλειν φασίν· ἐν τούτοις δὲ πολὺ διαφέρουσιν αἱ ἐλάται καὶ τῷ μήκει καὶ τῷ πάχει· οὐμὲν ὁμοίως γε πυκναὶ, οὐδ' ὡραῖαι· ἀλλ' ἥκιστα καθάπερ αἱ πεύκαι, αἱ ἐν τοῖς παλιοκίοις· διὸ καὶ πρὸς τὰς τελευτὰς τῶν ἔργων, οἷον θυρώματα καὶ εἴ τι ἄλλο παραδοξότερον, οὐ χρῶνται τούτοις· ἀλλὰ πρὸς τὰς ναυπηγίας μᾶλλον καὶ τὰς οἰκοδομίας· καὶ ξανθὴ καλλίστη ἐν ταμεῖαι καὶ ἀκέραιαι αἱ ἐκ τούτων· ἔτι δὲ ἴσαι τῷ μήκει διαφέρουσιν· ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἰσχυροί, τοῖς ἐκ τῶν προσηλίων· ἀλλὰ τῇ βραχύτητι πυκνότεροί τε ἐκείνων καὶ ἰσχυρότεροι πάμπαν· χαίρει δὲ σφόδρα καὶ ἡμίλιθος τοῖς παλιοκίοις, καὶ ἡ πάδδος, καὶ θραῦ πᾶλος· περὶ δὲ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων καὶ τοὺς ψυχροὺς τόπους, θέα μὲν φύεται εἰς ὕψος· ἐλά-

τὴν δὲ ἀρκευθος φύεται μὲν ὅπ εἰς ὕψος ὃ καθάπερ ἡ ωτειὰ τὴν ἄκραν κυλίνδω. φύεται δὲ ἡ ἀκίλασρος ὠὴ τ ἄκρων καὶ χειμριωτάτων. ταῦτα μ ὃν αὐτις θέη φιλόξυλα. τὰ δ αὖ μαῦον χαίρει φ προσηλίοις. ἡ μὰ λὰ δ ρύοσυμ βαίνει τ χώραν οἰκείαν ἑκάς ω τ δένδρων. συκρήτη ζῶν φασιν ὠὴ τ ἰδίοις ὄρεσι ὠὴ τ λευκοῖς καὶ λυμβύοις. ὠὴ τ ἄκρων ὅπερ οὐδέπρτι ἐπιλείπει χιών. καὶ ὅ ἴπον ἐλάν. πλείστη δ αὐτη ἡ ὕλης ὅλως δ συ τὴν ὑσω ὠὴ ἐν τ ὄρεσιν. ἔστ ὃ ὡς πε ὅ πρότερ ἐίρη ἡ τ ἀγρίων ὅ τ ἡμερ. τὰ μ ὄρφνα. τὰ ὃ. πεδινὰ δ μαῦον. αὐαλοῦ α ὃ ὠὴ συναὐτ ὃ οἷς ὄρεσι. τὰ μ ὑπ αὐτ ὑπερκάτω. τὰ ὃ. περὶ τὰς κορυφ. ὥστε ὠὴ καμίω γίνε ὠὴ ὠὰθενῆ. παντα χοῦ ὃ ὅ πασῶν τ ὕλης πρὸ βορραῦ τὰ ξύλα πυκνότερα ὠὴ καλλίω φέρφ. ὠὴ ἀ πλῶς καλλίω. ὠὴ ὅλως ὃ πλέω συ τ πρὸς βορέοις φύε. αὐξάνε ὃ ἡ ὠὴ θᾶσι τὰ πυκν δὲ μ ὄντα μαῦον εἰς μῆκος. διὸ ὠὴ ἀόζα. ἡ δὐθέα ὅ ὀρθοφυῆ πάνε. ἡ κωπεῶνες ἐκ τούτων κάλλισοι. μαῦον δὲ εἰς βάθος ἡ πάχος. διὸ ὅ σκολιώτερα ἡ ὀζωδέστερα ὅ τὸ ὅλον στερεώτερα ὠὴ πυκνότερα φύε. χεδὸν ὃ τὰ αὐτὰ ἔχει διαφορὰ σ τ ἄλλοις, ὅ συ τ πελασκίοις, ἡ ὠὴ τ δυηλίοις, ἡ ὠὴ τοῖς δυπνόοις. ὀζωδέστερα γὰρ ὅ βραχύτερα ὅ ἤπιον δὐθέα τὰ ἐν τοῖς δυηλίοις ἢ τοῖς προσηνέμοις. ὅτι δὲ ἕκαστον ζητεῖ ἡ χώραν οἰκείαν ὅ κράσιν ἀέρος, φανερὸν, τῷ τὰ μὲν, φέρφ ἐνίστε τόπους, τὰ δὲ μὴ φέρφ. μήτε αὐ τὰ γινόμενα μήτε φυτευόμενα ἐᾳδίως. ἐὰν δὲ ὠὴ ἀν πλάβητον μὴ καρποφορεῖν, ὥσπερ ἐπὶ τ Φοίνικος ἐλέχθη, ὠὴ τῆς αἰγυπτίας συκαμίνου. ὠὴ ἄλλως. εἰσὶ γὰρ πλέω. ὅ φὶ πλέοσι χώραις. τὰ μὲν, ὅλως φυλλοβόλα, ἀναυξῆ ὃ καὶ ἄκαρπα ὠὴ τὸ ὅλον φαῦλα. ὠὲ ὧν ἴσως λεκτέον ἐφ ὅσον ἔχομεν ἴσον. ἐναίγιπφ γὰρ ὀστέον ἐνι ἀδένδρα πλέω, ἤ, τε συκάμινος, καὶ ἡ πλάτανος καλουμένη, καὶ ἡ βάλανος. καὶ ἡ ἄκανθος, καὶ ἕτερα πλείω. ἔστ δὲ ἃ μὲν συκάμινος παρα πλησία ὡς τῇ ἐν ταῦθα συκαμίνῳ. καὶ γὰρ τὸ φύλλον ἔχει καὶ τὸ μέγεθος, καὶ τὴν ὅλην πρόσοψιν. τὸν

σοφίαν· τὸν δὲ καρπὸν ἰδίως φέρει παρὰ τὰ ἄλλα, καθάπερ ἐλέχθη καὶ ἐν τοῖς ἐξ ἀρχῆς· οὐ γὰρ ἀπὸ τῶν βλαστῶν, οὐδ' ἀπὸ τῶν ἀκρεμόνων, ἀλλ' ἐκ τοῦ στελέχους· μέγεθος μὲν, ἡλίκον σῦκον· ὃ τῇ ὄψει ὑπερακόλουθον· ἔχει χυλῷ δὲ καὶ τῇ γλυκύτητι τοῖς ὀλύνθοις· πολὺ γλυκύτερον πολύ, ἢ κεχαμίδας ὅλως ἂν ἔχοντα· πολὺ θᾶττον δὲ πολύν· ἢ πέπειρον ἀδιώρικτον, αὖ μὴ ὠμὸν ἐνέγκωθῇ· αἰγὲς γὰρ τὰς ὀνυχας σιδηρᾶς, ἐσθίουσιν· ἄδηλον ὠμὸν ἐνέγκωθῇ, τὰ παρταῖα πέπειρα· τῶν δὲ φθαρέντων, πάλιν ἄλλα φύει, ἢ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου μηδὲν παραμένοντα· ἢ τοῦθ' ἡμῖν, ξὶς, οἱ δὲ πολεμονέκις φασὶ γίνεσθαι· πολύοπον δὲ τὸ δένδρον σφόδρα ἐστί· καὶ τὸ ξύλον αὐτῆς, εἰς πολλὰ χρήσιμον· ἵδρυν δὲ ἔχειν δοκεῖ παρὰ τὰ ἄλλα· μηθὲν γὰρ ὄζειν ὑθὺς χλωρόν· αὐαίνεται δὲ εἰς βυθόν· εἰς βάθυνον δὲ ἐμβάλλουσι καὶ εἰς τοὺς λίμνας ὑθύς, καὶ ταριχεύουσι· βρεχόμενον δὲν τῷ ὕθατι, ξηραίνεται· καὶ ὅταν τελέως ξηρὸν γένηται, τότε ἀναφέρεται καὶ ἐωνεῖται· καὶ δοκεῖ καλῶς τότε τε ταριχεύεσθαι· γίνεται γὰρ κοῦφον καὶ μανόν· ἡ μὲν οὖν συκάμινος ἔχει ταύτας τὰς ἰδιότητας· ἔοικε δὲ παρασιτικὴ τις ἡ φύσις εἶναι καὶ φθειρικὴ καλουμένης κυπρίας συκῆς· ἡ γὰρ ἐκείνη φέρει τὸν καρπὸν ἐκ τοῦ στελέχους, καὶ ἐκ τῶν παχυτάτων ἀκρεμόνων· πολὺ ὅτι βλαστὸν τινα ἀφίησι μικρὸν ἄφυλλον ὡς περὶ ἰξίον· πρόσω δὲ ὀκρᾷ· τὸ δὲ στέλεχος μέγα καὶ παρόμοιον τῇ λεύκῃ· φύλλον δὲ τῇ πελέᾳ· πεπαίνει δὲ τέτταρας καρπούς· ὁσαυτὸν περ αὐτὴ καὶ αἱ βλαστήσεις· ὀδενὶ δὴ τρεπαίνει, μὴ ἐπὶ μηθένος ἰδεῖν ἐλαιᾶς ἢ ἐκρυένος τοῦ ὄρους· ἡδὺς γλυκύτης, προσεμφερὴς τῷ σύκῳ· ἢ ἔσωθεν ῥῖσι ἐλαιοῖσι· μέγεθος ἡλίκον κοκκύμηλον· ταύτῃ δὲ ἔξω πολυσία ἡ ἣν οἰωνες κορωνίαν καλοῦσιν· ἐκστελέχους δὲ καὶ αὐτὴ φέρει τὸν καρπὸν· ἀπὸ δὲ τῶν ἀκρεμόνων ὡς πρὸς ἔπος μὲν ὀλίγον· ὁ δὲ καρπὸς ἔμοβος· ὃν καλοῦσίτινες αἰγύπτιον σῦκον, δυσμενικόν· ὃ δὲ πᾶν) δὲ ὅλως περὶ αἴγυπτον, αἰγὰς περὶ συείαν· ἢ ἐν ἰωνίᾳ δὲ, περὶ κνίδον καὶ ξόδον· ἀείφυλλος, ἢ αὖθ' λω

κὸν ἔχον· ἢ ἔτι βαρύτατον· μὴ μετιωρίζον ὃ σφόδρα, ἢ ὅλως
ἐκ τῶν κάτω παραβλαστικόν· ἄνωθεν δὲ ὑπεξηραμμένον·
ἔχει δὲ ἅμα μὲν τὸν ἔνον ἢ τὸν νέον καρπόν· ἀφαιρεῖται δὲ θατέ
ρα μετακινούμενος δ' ὁ ἕτερος λύθυς φανερὸς κυδμῷ· κύφ γὰρ ὥσπερ
βότρυς ὁμοχήμων· εἶτα ξηθεὶς αὐθεῖ περὶ ἀρκτοῦρον ἢ ἰσημε
ρίαν· ἀπὸ τούτου δὴ δι' αμβῴφ τὸν χειμῶνα μέχρι κυνός· ἡ μὲν ὃν
ὁμοιότης, ὅτι τελεχόκαρπα ἀμφοραὶ δυεῖ εἰρημέ-
ναι πρὸς πλῶσυκάμινον· ᾧ αὐτῷ πῷ δ' ἐστὶν ἕτερον, πυρσία κα
λούμβμον· τῇ μὲν προσόψει μέγα ἢ καλόν· ὧ ξ' ἀπλήσιον ὃ μάλι-
στα τῇ ἀπίῳ, ᾗ φύλλῳ, δ' ἀνθεσι· ἢ ἀκρέμοσι, δ' τῷ ὅλῳ χήματι·
πλῶλλὸ μὲν, ἀείφυλλον· τὸ δ' φυλλοβόλον· κύπτον δ' φέρφ πολύν·
δ' ποῖσαν ὥραν πετταίνφ· πιεικαταλαμβάνφ δ' ὀνέος ἀεὶ τ' ἔν].
πέπφ δ' ὑπὸ τρὺς ἐτησίας· τὸ δὲ ἄλλον ὠμότερον ἀφαιρῶσι καὶ
τιθέασι· ὅστ δὲ μέγεθος ἡλίκον ἄπιος· δ' χήματι δὲ πρόμα
κρος· ἀμυγδαλώδης· χρῶμα δὲ αὐτοῦ ποῶδες· ἔχει δὲ ἐντὸς κά
ρυον ὅσον περ τὸ κοκκύμηλον· πλὴν ἔλαττον πολὺ καὶ μαλα-
κώτερον· πλὴ δὲ σάρκα γλυκεῖαν σφόδρα καὶ ἡδεῖαν καὶ δύπε
πον· οὐδὲν γὰρ ὠχλεῖ, πολὺ προσευεγκαμβύων· δύεται δὲ τὸ δένδ
δρον καὶ μήκφ καὶ πάχει καὶ πλήθφ πολύ· ἔχει δὲ καὶ ξύλον ἰσχυ
ρὸν καὶ καλόν· τῇ ὄψει μέλαν, ὥσπερ ὁ λωτός· δ' οὗ ἡ τὰ αἰτέλ
ματα, ἢ τὰ κλινίδια· δ' πρατίζια, δ' τὰ αὐλία τὰ ριαῦτα πι
οῦσιν· ἢ δ' βάλανος ἔχει μὲν πλὴν προσηγορείαν ἀπὸ τοῦ κάρυ· φύλ]
λον δ' αὐτῇ ὃ σπλήσιον, τῷ φλ μυρρίνης· πλὴν προμηκέστερος·
ὅστ δὲ τὸ δένδρον ἀπαθὲς μὲν δ' μέγεθος· ὃν ἀφυὸς δὲ, ἀλ
λὰ παρεσχαμμένον· τὸν καρπὸν δὲ τοῖς κελύφεσι χῶν ταυοὶ
μυρεντοὶ, κότονται· δ' ὧδε γὰρ ἔχει· τὸν δὲ καρπὸν αὐτοῦ ἀχεῖ
ον· ὅστ ἢ καὶ τῷ μεγέθφ δ' τῇ ὄψει παρασπλήσιον τῷ φλκαπτα
ειος· ξύλον ἢ ἰσχυρόν· καὶ εἰς ἅμαξα τε χήσιμον, ἢ εἰς ταῖς ναυπη
γίας· τὸ δὲ καλούμβμον λευκιόφορον, ἔστιν ὅμοιον τῷ φοίνι-
κι· τ ἢ ὁμοιότητι δ' τὸ τέλεχος ἔχει μὴ τὰ φύλλα· διαφέρφ δ' ὅτι
μὴ φοίνιξ

μὴ φοίνιξ μονοφυὲς ἢ ἀπολῦσθαι, τὸ δὲ προσαυξηθὲν χάλε
πας ἐκ γένεος ἄκρον· εἶτα πάλιν ἑκάτερον τῶν ὁμοίων· ἔτι δὲ
τὰς ῥάβδους βραχέας ἔχει ἐκ δὲ πλάτος· χλωρὸν ὑπὸ φλοιῷ κα-
θάπερ τῷ φοίνικι πρὸς τὰ πλέγματα· κέρνον δὲ ἴδιον ἔχει πο
λὺ διαφέρον ἢ μεγέθει ἢ χήματι ἐκ κυλῷ· μέγεθος μὲν ἔχει
χειρόβλητες· στρογγύλον δὲ καὶ οὐ προμήκη· χρῶμα δὲ ὠχρὸν
ξανθόν· χυλὸν δὲ γλυκὺν καὶ βύσσινον· ἀκάθρυπτον δὲ ὥσπερ ὁ φοί-
νιξ, ἀλλὰ κεχωρισμένον καθ' ἕνα· σπυρῆνα δὲ μέσον καὶ σφό-
δρα σκληρόν· ὃς δὲ πρὸς κέρκισι τορυνοῦσι τὰς εἰς τοὺς στρώμα
πεῖς τὰς διαπεινίλας· διαφέρει δὲ πολὺ τὸ ξύλον τοῦ φοίνικος· τὸ
μὲν γὰρ μανὸν καὶ ἰνῶδες καὶ χλωρόν· τὸ δὲ πυκνόν, καὶ βαρύ· καὶ σαρ
κώδες· καὶ διατμηθέν, ὅλον σφόδρα καὶ σκληρόν ἐστιν· καὶ οἶμαι δὴ
σέρσαι πάμπυ ἐτίμων αὐτόν· καὶ ἐκ τούτου τὰ κλινῶν ἐπιδύ-
τους πόδας· ἐδάφη, καλεῖται μὲν, διὰ τὸ εὐκαμπῆ εἶναι ὅλον
τὸ δένδρον εἶναι, πολλῷ τοῦ στελέχους· καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν βλαστῶν ἢ
ἐπὶ τῶν φύλλων ἔχει, μεγέθει δὲ μέτριον· καὶ γὰρ δώδεκά πηχυς
ἐξ αὐτῶν ἐρέφιμος ὕλη τέμνεται· δοκὸν δὲ τὸ χύλον αὐτῆς· ἡ
μὲν γὰρ ὄψις λευκή· ἡδύ, μέλαινα· καὶ ἡ μὲν, ἀσθενής τε καὶ ὠσκη-
τος· ἡ δὲ μέλαινα· ἰσχυροτέρα τε καὶ ἀσκητος· διὸ καὶ ἐν ταῖς ναυ
πηγίαις χρῶνται πρὸς τὰ ἐγκοίλια αὐτῆς· τὸ δένδρον ὃ οὐκ ἄγαν
ὀρθοφυές· ὁ δὲ καρπὸς ἔλοβος, καθάπερ τῆς χερσοκῶμ· ᾧ χρῶνται οἱ ἐγ
χώριοι πρὸς τὰ δέρματα αὐτὰ κικίδος· τὸ δ' αὖθις ἐκ τῆς ὄψεως, κα
λόν, ὥστε καὶ σεφάνους ποιεῖν ἐξ αὐτοῦ· καὶ φαρμακῶδες· δὸς μὴ
συμμέτρως τοῖς ἀξόοις γένηται· ἔστι δὲ καὶ τὸ κόμμι ἐκ ξύλου, καὶ πολὺ
γίνεται· καὶ αὐτόματον αὖθις χύσεως· ὅταν ὑπονοστῇ, μετὰ ζέσιν
ἔτος εὐθὺς αὐαβεβλάστηκε· πολὺ δὲ τὸ δένδρον ἐστί· καὶ δρυμὸς μέ
γας περὶ τὸν Θηβαϊκὸν νόμον· οὗπερ καὶ δρῦς, καὶ ἡ πανσέλινος πολε-
τή, καὶ ἡ ἐλαία· καὶ γὰρ ἡ ἐλαία περὶ τοῦτον τὸν τόπον ἐστί· πλη
σίον τοῦ ποταμοῦ μὲν ἀκάρδαμον μόνη, πλείω δὲ ἑξακόσια στάδια ἀπὸ
χειμαστηρίοις δ' ὕδασιν· εἰσὶ γὰρ κρῆναι πολλαί· τὸ δ' ἔλαιον οὐ-

δὲν χεῖρον τοῦ ἐνθάδε· πολλῷ καὶ κωδέστερον, διὰ τὸ ἀσανίως ῥῖσ
αἴλοὶ χρῆσθαι τῇ φύσει· τὸ δὲ ξύλον τοῦ δένδρου καὶ σκληρὸν καὶ
παραπλήσιον τεμνόμενον πρὸς τὸν χρόαν τῷ λωτίνῳ. ἄλλο δέ τι δέν
δρον ἡ κοκκυμηλέα· μέγεθι μὲν τῷ μεγίθει τῷ φύσιν ὅμοιον
ῥῖς μεσπίλοις· καὶ τὸ μέγεθος παραπλήσιον· πρῶτον μὲν ἔχουσι
ῥῆμα εὐφυλλον· ἄρχεται δ' ἀνθεῖν μηνὸς πυανεψιῶνος· τὸν δὲ κα
πὸν ποιεῖ περὶ ἡλίου τροπὰς χειμερινάς· φύλλον δὲ ἔχει· οἷον
περὶ πρὸς βαΐδα καρπικὸν, διὰ τὸ ἀφθονίαν τοῦ δέν-
δρου ξηραίνουσι τὸν καρπόν· καὶ τὸν πυρῆνα ἐξαιροῦντες, κό
πτουσι καὶ πριοῦσι, παλάθας· οἴδημα δὲ ἴδιόν τι φύεται περὶ
μέμφιν· ὃ καὶ φύλλα καὶ βλαστοὺς καὶ τὸ ὅλον μορφὴν ἔχει
οὐχὶ ἴδιον, ἀλλ' ἐκ τοῦ συμβαῖνον περὶ αὐτὸ πάθος· ἡ μὲν δὴ πρό
σοψις ἀκανθώδης ἐστὶν αὐτοῦ· ἡ δὲ φύλλον ἐλαῖον ὅμοιον ταῖς πε
ίσιν· ὅταν δέ τις ἅψηται κλαδίου, ὥσπερ ἀφαυλινόμενα τὰ
φύλλα συμπίπτειν φασίν· εἶτα μετά τινα χρόνον ἀναβιώσκε
σθαι πάλιν ἡ θάλλειν· ἡ τὰ μὲν ἴδια τῆς χώρας, ὡσαύτως δένδρα,
τις ἢ θάμνος εἶπεν· τὰ δ' ἐπιφανέστερα ταῦτ' ἐστὶ· περὶ δὲ τὸ ἐν τῷ
ποταμῷ ἡ ῥῖς ἔλεσιν ὕστερον ἐρῶμεν, ὅταν περὶ τῶν αἰγῶν τὸ
ἐνύδρων· ἄφανταί ἐν τῇ χώρᾳ τὰ δένδρα τὰ τοιαῦτα μεγάλα
ἡ ῥῖς μήκεσι ἡ τοῖς πάχεσιν· ἐν τοῦν μέμφιδι τηλικοῦτον δέν
δρον εἶναι λέγεται τὸ πάχος, ὃ ξεῖς ἄνδρες ὑπολύναντες περιλαμ-
βάνειν· ὅστις ἐστὶ μισθὸν τὸ ξύλον καλόν· πυκνόν τε δὲ σφόδρα ἡ
τῷ χρώματι λωτοειδές· ἐμλιβύη δ' ὁ λωτὸς πολεῖσος ἡ καύκασος, ἡ
ὁ παλίουρος· ἡ ἔν τισι μέρεσι, τῇ τε νασαμωνικῇ, καὶ παρ' ἄμμω-
νι καὶ αἰγοῖς, ὁ φοίνιξ· ἐν δὲ τῇ κυρηναίᾳ κυπάρισσος, ἐλαίαι τε
καλλίσαι, καὶ ἔλαιον πολεῖσον· ἰδιώτατον δὲ πάντων τὸ σίλφιον·
ἐπεὶ καὶ κόπρον πολλῷ ἡ χώρα φέρει καὶ εὔοσμον· ἔστι δὲ τοῦ
λωτοῦ, τὸ μὲν ἴδιον χυλὸς ὑμένθος, ἡλίκον ἄκανθ' ἡ μικρ'
ἔλαττον· φύλλον δὲ, ἐν τομαῖς ἔχον καὶ πρινώδες· τὸ μὲν
ξύλον, μέλαν· χρῶνται δ' αὐτοῦ πολλῷ διαφορὰς ἔχον παρὰ τὰς καρ

ποῖς

πρῖς. ὁδὲ καρπὸς ἡλίκος κύαμος. πεπαίνει δὲ ὥσπερ οἱ βότρυες, μεταβάλλων πρὸς χροιάς. φύεται δὲ καθάπερ τὰ μύρτα παρὰ λήλας. τοῦ κυάνου δὲ τῶν βλαστῶν. ἐσθιόμενος δὲ ἐν τοῖς λωτοφάγοις καλουμένοις. γλυκύς. ἡδύς. καὶ ἀσινής. καὶ ἔτι πρὸς τὴν κοιλίαν ἀστραθής. ἡδέων δὲ ὁ τύρηνος. ὅστε καὶ τοιοῦτον γένος. ποιοῦσι δὲ καὶ οἶνον ἐξ αὐτοῦ. πολὺ δὲ τὸ δένδρον ἐστὶ πολύκαρπον. τὸ δὲ Ὀφέλλουσι τὸ τοιοῦτον νικᾶν ἐβάδιζεν εἰς καρχηδόνα καὶ τούτῳ φασὶ τοὺς ἐκείνους ἡμέρας ἀπολλύντων τῶν ἐστιατηδείων χρῆσθαι. ὅστε μὴ οὖν ἐν τῇ μήτρᾳ τῇ λωτοφαγίᾳ φέρειν καλαμῶνι, πολύς. οὐ τὴν δὲ ἀπόφασιν καὶ ἀπέχει μικρόν. ἀλλ' οὐ ταῦθα μόνον, ἀλλὰ πολλῶ πλείων ἐν τῇ ἠπείρῳ πλεῖστον γὰρ ὅλως ἐν τῇ λιβύῃ καθάπερ εἴρηται, τοῦτο, καὶ ὁ παλίουρος ὅστιν. ἐν γὰρ ὑετοῦ εἰσι, τούτοις εἰς καῦσιν χρῶνται. διαφέρει δὲ οὗτος ὁ λωτὸς τοῦ παρὰ τοῖς λωτοφάγοις. ὁ δὲ παλίουρος τοῦ μυωδέστερος τοῦ λωτοῦ. φύλλον δὲ παρόμοιον ἔχει τῷ ἐνταῦθα. τὸν δὲ καρπὸν διάφορον. οὐ γὰρ πλατὺν, ἀλλὰ στρογγύλον καὶ ἐρυθρόν. μέγεθος δὲ ἡλίκον τὰς κέδρους ἢ μικρῷ μεῖζον. πυρῆνα δ' ἔχει οὐστιναθτόμνον καθάπερ τοῖς ξοάνοις. ἡδὺν δὲ τὸν καρπόν. καὶ ἐσθίουσιν οἶνον ἐποιχεῖ, καὶ αὐτὸν ἡδέως γίνεσθαι φασι, καὶ τὸν οἶνον ἡδέως ποιεῖν. ἔνιοι δὲ τὸ τοῦ λωτοῦ τοῦ δένδρου θαμινώδες εἶναι φασὶ πολύκλαδον. ὥστε σκέπειν δὲ δύσκολος. τὸν δὲ καρπὸν μετὰ τὸ κάρυον ἔχειν. τοῖς δὲ ἐκτὸς οὐσαρκώδεσ. ἀλλὰ δέρματος δέστερον. ἐσθιόμενον δὲ, ὀχρὸν τὸ χροῦν γλυκύ, ὡς δύσομον. καὶ τὸν οἶνον ὃν ἐξ αὐτοῦ ποιοῦσιν οὐδὲ διαμένειν. ἀλλ' ἢ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας. εἶτ' ὀξύνει. ἡδέως μὲν οὖν τὸ καρπὸν ἐν τοῖς λωτοφάγοις. ξύλον δὲ κάλλιστον τοῦ ἐν κυρηναίᾳ. θερμοτέραν δὲ εἶναι τὴν χώραν τῶν λωτοφάγων. τοῦ ξύλου τὴν ἴζαν εἶναι μελανωτέραν μὲν πολύ. πυκνὸν δ' ἔππον καὶ εἰς ἐλάττω χρησιμώτερον. εἰσὶ γὰρ τὰ εὐχρειότατα καὶ τὰ ἐσκολιώτατα χρῆσθαι. τῷ ξύλῳ δὲ εἴστι χρῦς αὐτὸς καὶ εἰς ἄλλα πλείω. ἐν δὲ

τὴν μὴ ὑομβώδη φησὶ λίβυης· αὐχάτη πλείω φύεσθαι, ἢ φοίνικας μεταίλας ἢ καλούς· ἐμὴν ἀλλοῦ που μὲν φοίνικα ἐλαμυρίδα τινὲς εἶναι ἢ ἔφυδρον τὸν τόπον· ἐν ᾧ συμπολῶ βάθη σφόδρα· ἔστι δὲ ὑπόδενδρον· ἐν δὲ ἀλικίᾳ πλησίον ὄντων ἀλλήλοις· ὅπου τὰ μὲν ἄλλα φύεται, καὶ ξηρὸν καὶ ἄνυδρον· ἐνίοις δὲ τὰ φρέατα εἶναι ἑκατὸν ὀργυιῶν, ὥστε ὑποζυγίοις ἀπὸ ξοχμαλίδος ἀνιμᾶσθαι· καὶ θαυμαστόν, ὡς ὁτὲ ὠρύχθη τὰ βάθη· τὸ δοῦν τῶν ὑδάτων τῶν ὑπὸ τοὺς φοίνικας· ἢ ἐν ἀμμώδει εἶναι· διαφορὰν δὲ ἔχειν τὰ εἰρημένα· φύεσθαι δὲ ἐν τῇ μὴ ὑομβώδει τὸ θαύμινον πολύ· καὶ ἄλλα ἴδιά τε καὶ πλείω γίνεσθαι ἐν ταύτῃ· καὶ πτῶκα· καὶ δορκάδα· καὶ στρουθόν· καὶ ἕτερα τῶν θηρίων· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἄδηλον, εἰ ἐκποδίζει πυρετόμβωμα· διὰ γὰρ τὸ τάχος δύνασθαι καὶ ταχὺ παραγίνεσθαι· ἄλλως τε καὶ δι' ἡμερῶν τινῶν φαίνουσι, καθάπερ καὶ τὰ ἡμιόλια καὶ τὰ τριταῖα καὶ τὰ τεταρταῖα ποιοῦσι· τὰ δὲ τῶν ζώων· οἷον ὄφεων, σαυρῶν· καὶ τῶν τοιούτων, φανερὸν ὅτι ἄποτα· τοὺς δὲ λίβυας λέγειν ὅτι τὸν ὄνον ἐαθέντα ταῦτα· ὡς καὶ παρ' ἡμῖν γίνεται πολύπους τις μέλας· συσπειρόμενον εἰς ἑαυτό· τοῦτον ἢ πολὺν πέσθαι σφόδρα· ὑγρὸν τὴν φύσιν εἶναι· δρόσον ἢ ἀεὶ ἐν τῇ μὴ ὑομβώδει πολλήν· ὥστε δηλονότι τὸν μὲν φοίνικα ἐπὶ πολὺ φύεσθαι ἐν αὐύδροις· τό, τε ἐν φλιῆς αὐτὸν ἐν τρέφει, μὴ πρὸς τούτοις ἢ δρόσος· ἱκανὴ γὰρ ὥστε τὰ μεσίθη ἢ τὴν φύσιν αὐτῶν ξηρὰν ἂν ὅσαν ἐκ τοιούτων σωζεσθῆναι· ἢ δένδρα μὲν πολεῖσθαι οὐδὲ ὥραια· ἀεὶ δὲ λιθοβολεῖσθαι λεκτέον ὕστερον· ποιόν τι τὴν φύσιν· ἐν δὲ τῇ οὐσίᾳ ἁπλῶς ἑκάστοις ἴδιά πάθη συγχάμφθαι· τὰ μὲν φορύσιν αἰχμῆρα, τὰ δὲ φύσιν· οἷον κισσὸν μὴ ἐλάττην φασὶν εἶναι ἐν τῷ ἄνω τοῦ ἐπὶ θαλάττης πέντε ἡμερῶν· αὐχένα ἐν δοῖς φανῆναι, ἢ τῷ ὄρει τῷ μικρῷ καλουμένῳ· ὅθεν δὴ μὴ τὸ δύνασθαι εἶναι μυθολογοῦσι· διὸ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐξ ἰνδῶν ποτὲ ἀπιὼν ἐστεφανωμένος ἐπαμμὴ εἶναι καὶ αὐτὸς καὶ ἡ στρατιά· τῶν δὲ ἄλλων

ἐν μηδίᾳ

γὰρ μηλέας μόνον· περικλίδην δὲ αὐτὴν δικεῖ ἡ σωσάπολιν ὡς
τῷ πρώτῳ καίτοί γε φιλοτιμήθη Ἄρταξέρξης ἐν τοῖς βασιλέ
σιν ἐρῖσ περὶ βαβυλῶνα φυτεύων πολλάκις ἡ πραγματευόμε
νος· αἰγὸς δὲν ἐπὶ φ πλέον· ὁ δὲ ἐδύνατο ζῆν ὥσπερ ταῦγα πὸ ἐκφλ
ἐλλάδος· ἴδιον μὲν οὖν δένδρ ἡ χώρα διὰ τῶν τρ ἀέρ κράσ· ἀ
ναγκαίως δ' ἐχ ἡ πύξον ἐν φιλύραν· ἡ δὲ περὶ ταῦτα πρου
σιν οἰ ἐν τοῖς βασιλείοσις· ἕτερα δὲ ἰδιαφορ ἡ δένδρα ἡ ὑλή-
ματα· ἡ ἔοικ ὅλως ὁ τόπος ὁ πρὸς ἀνατολὰς, ἡ μεσημβρίαν,
ὡσπερ ἡ ζῳα· ἡ φυτὰ φορ ἵδια βασ ἀλλὰς αὖγος· οἷον ἥ, τε μή
δια χώρα ἡ πέρσις, αὖγα τε ἔχει πλέω, ἡ τὸ μῆλ τὸ μηδικ" ἡ τὸ
πέρσικ" καὶ λεμ· ἔχει δ' τὸ δένδρον τοῦτο φύμ μ' ὅμοιον ἐν χειρ"
ἴσον τῷ τῆς ἀνδράχνης· ἀκανθας δὲ, οἵας ἀπ, ἡ ὀξυάκανθος.
λέπας δ' ἡ ὀξ' σφόδρα ἡ ἰσχυράς· τὸ δ' μῆλον δικεαθίζ μ', ὥσ
μον δ' πρόσω, ἐν τὸ φύλλον τοῦ δένδρου· κἂν εἰς ἱμάτια τιθῇ τὸ
μῆλον, σκῶπα διατηρεῖ· χρήσιμον δ', ἐπειδὰν τύχ πεπωκώτις
φάρμακ, ἡ πρὸς σόμαχος ὠφελῇ ἂν· ἐὰν δ' τις ἐψήσας ἐν τῷ ζω-
μῷ ἡ ἐναύῳ τινί, τὸ ἔσωθ δ' μῆλα ἐκπέσῃ εἰς τὸ σόμα ἐν καπ
ροφήσῃ, ποιεῖ τ' ὀσμ ἡδεῖαν· πείρ δ' τοῦ ἐρ εἰς πρασιὰς ὀξα
ρεθὲν τὸ σπέρμα ἡ εἰργασμένας ἐπιμελ· εἶτα ἀρδ διέ δια τε
τάρτης ἡ πέμπ ης ἡμέρ· ὅταν δὲ ἀδρόμ πολλαφυτῷ πάλιν
οὖ ἐαρ εἰς χωρίον μαλακ" ἐν ἔφυδρον καὶ οὐλίαν λεπτόμ· ὡς λεῖ
ον ριαῦτα· φέρ δ' τὰ μῆλα πλείσαν ὥραν· τὰ μ' ον, ἀφήρη· τὰ δὲ
ἀμθεῖ· τὰ δ', ἐκπέπ· τ δ' αὐθῶν ὅσα ὥσπερ εἴπ μ' ἔχει καθάπερ
ἡλακάτην ἐκ μέσου τινὲ ἐξέχουσαν, ταῦτα πέδιλ ἐθνι μα· ὅσα δ' μή,
ἄπυα· πείρ δ' ἡ εἰς ὄρχαν διατεξημ· καθάπ οἱ φοίνικ
τὰρ μ' ὃν ὥσπερ εἴρη) περὶ τ' περσίδα ἡ τ' μηδίαν ὄντ· ἡ δ' ἰνδ
καὶ χώρα τοῦτ καλαμῶνα ἔχει συκᾶ· ἡ καθήσιν ἐκ τ' κλά-
δων τ' εἰ ζας ἀνέκασον ἔτ, ὥσπερ εἴρη) πρότερ· ἀφίησι δ' ἐκ
τ' νέων, αἱ δ' ἐκ τῶν ἐνῶν ἡ ἔτι παλαιοτέρ· αὗται δὲ σωπάτων
σι τῇ γῇ, ποιοῦσιν ὥσπερ δρύφρακτον κύκλῳ περὶ τὸ δένδ-

δρον. ὥστε γίνεσθαι καθάπερ σκηνήν. αἷς δὴ καὶ εἰώθασι διαζῆ
βειν. εἰσὶ δὲ αἱ ἑίζαι φυόμεναι διάδηλοι πρὸς τοὺς κλάδους.
λευκότεραι γὰρ καὶ λαχνειαι μᾶλλον καὶ δὴ φύλλοι. ἔχει δὲ τὸ
κάτω κόμιον πολύ. μὴ τὸ ὅλον δένδρον. δύκυκλον. καὶ ᾧ μὲν
θη μέγα σφόδρα ἡ δὲ ἐπὶ δύο σπιθαμὴν φασὶ τὴν σκιάν. ἡ
δὲ πάχος τοσοῦτον ἐνίοτε. πλειόνων ἢ ἑξήκοντα δακτύλων.
τὰ δὲ πολλὰ τεσσαράκοντα. τὸ δὲ φύλλον ἐκ ἐλάττον ἔχει πέλ
της. καρπὸν δὲ σφόδρα μικρόν. ἡλίκον ἐρέβινθος. ὅμοιον δὲ σύ-
κῳ. ὃν καὶ ἐκάλουν αὐτὸν οἱ Ἕλληνες συκῆν. ὀλίγον δὲ θαυμαστῶς τὸ
καρπὸν ἀλλ' οὐδὲ τὸ τοῦ δένδρου μέγεθος. ἀλλὰ καὶ τὸν ὅλον. φύε
ται δὲ τὸ δένδρον περὶ τὸν ἀκεσίνην ποταμόν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον δέν
δρον. καὶ τῷ μεγέθει μέγα. καὶ ᾧ δύκαρπον θαυμαστῶς καὶ με
γαλόκαρπον. ἔχουσι τοῦτο ξοφῆ τῶν ἰνδῶν οἱ σοφοὶ καὶ ἀπεχό-
μενοι. ἕτερον δὲ, ᾧ τὸ φύλλον τῷ μὲν μορφῷ πρόμηκες. τοῖς
τῆς ροδῶν πτερυξὶ ὅμοιον. ἀπαρατίθεται δὲ καὶ πρὸς τὰ κράνη. μῆ
κος δὲ ὡς δύο πήχεων. ἄλλο τι ἔστιν οὗ ὁ καρπὸς μακρὸς μὲν οὐκ
εὐθύς, ἀλλὰ σκολιός. ἐσθιόμενος δὲ γλυκύς. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ δηλ
μὸν πρὸς ἓν ἀνάλογον. ἀπὸ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀπεκήρυξε μὴ ἐ
σθίειν. ἔστι δὲ ἕτερον δένδρον ὁ καρπὸς ὅμοιος τοῖς κρανέοις. μὴ ἕτερα
δὲ πολλαχοῦ φέροντα τῶν ἐνταῦθα Ἑλλήνων. αἰγαιώνυμα. θαυ-
μαστὸν δοῦδέν φησὶ ἰδιότητος. χρόνον δὲ ὥστε δή τινές φασιν. ὃ δένδρον
ὅλως τὸ δένδρων, ὃ δὲ τὸ ὑλημάτων, οὐδὲ τὸ πωδῶν, ὅμοιόν ἐστι
τοῖς ἐν τῇ ἐλάᾳ, πλὴν ὀλίγων. ἴδιον δὲ μὴ ἡ ἐβένη φησὶ χώρας
ταύτης. ταύτης δὲ δύο χθόνα. τὸ μὲν, ξύλον ἡ καλ". τὸ δὲ, φαῦ
λον. σπάνιον δὲ τὸ καλ". θατέρου δὲ πολύ. τὸν δὲ χόανον ἀθησαυρίζο
μένων λαμβάνειν τὸν ὄχθον. αἰγὸς θὺς τῇ φύσει. ἔστι δὲ τὸ δένδρον
θαμνῶδες. ὥσπερ ὀκιωτικός. φασὶ δεῖναι τὰς μίνθον. οἷόν ὅμοι
ον τῇ τερμίνθῳ. ὁ τὸ μὲν φύλλον ἡ τὴν κλῶνας καὶ πᾶν μὲν
ὅμοια ἔχει τῇ τερμίνθῳ. τὸν δὲ καρπὸν διάφορον. ὅμοιον γὰρ παῖς
ἀμυγδάλαις. ἐν δὲ ἐν βάκχοις τὴν τέρμινθον ταύτην, ἡ κάρυα
φέρειν.

φέρ᾽, ἡλίκα τὰ ἀμύγδαλα, διὰ τὸ μὴ μικρὰ εἶναι· καὶ τῇ ὀπῇ ὅμοια. ἔστι δὲ ἡ ἀμυγδαλὴ κρείττων τῆς ἀμυγδάλης· διὸ καὶ ἐσθίεται μᾶλλον· ἐξ ὧν δὲ τὰ ἰσχάδια ποιοῦσι· τὸ μὲν φύλλον ὅμοιόν ἐστι τῇ συκαμίνῳ· τὸ δὲ ὅλον φυτὸν τοῖς κυμινοειδέσιν ὅμοιον· φυτεύουσι δὲ ἐν λοῖς πεδίοις αὐτὸ καὶ τὸ ὄρχους· διὸ καὶ πόρρωθεν ἀφορᾶσθαι ἀμπελοειδὲς ὄν· ἔχει δὲ καὶ φόινικας ἐνίας μέρη πολλούς· καὶ ταῦτα μὲν ἐν δένδρου φύσει· φέρει δὲ καὶ σπέρματα ἃ διὰ τὰ μὲν ῥῖσι χερσαίοις ὅμοια· τὰ δὲ τοῖς πυρῆσι καλουμένοις· ἐρέβινθος μὲν γάρ, ἔστι φασί, καὶ τὰ μακρὰ παρ᾽ ἡμῖν ὄντα· ἕτερα δέ ἐστιν ὥστε παραπλήσια ποιεῖν τὰ ἐψήματα, ἢ μικρὸν διαφέρειν ὡς φασιν, ἂν μήτιος ἀκόσκυαμος εἶναι καὶ πυροί, ἢ ἄλλό τι χνοῦς ἀγρίων καλουμένων· ἐξ ὧν ἡ ἀρτοποιηθεῖσα, ἡ χόνδρος καλουμένη, τοῦτο ποιοῦσιν ἔστι δὲ μικρὸν ἐλάττων τοῦ ἐρεβίνθου· ἐὰν δὲ ἐψηθέντες ἐν ἀχύροις ἐσθίειν ἐπιφέρωσιν· μᾶλλον δὲ ἐπιφέρουσι τὸ καλούμενον ὄρυζον· ἐξ οὗ τὸ ἔνημμα· τοῦτο δὲ ὅμοιον τῇ ζειᾷ· ἔστι δὲ ποιεῖν, οἷον χόνδρος· οὐ ποιοῦσι δὲ τὸν ὄφιν ποιοῦντες ὅμοιον ταῖς αἴραις καὶ τὸν πολυπόδιον ἐν ὕδατι· ἀποχεῖται δὲ καὶ εἰς σάκχαρ, ἀλλ᾽ οἷος φόρβιον· ὥστε ποιεῖ κέγχρος, ἔστι δὲ ὄλυρα· ἄλλος δὲ ὄκαλλαν οἱ ἕλληνες φασί· τοῦτο ὅμοιον μὲν τῇ ὄψει καὶ τὸ βάκορας· διαφέρει δὲ τοσοῦτον πρὸς ἀλφάδος λύσιν· διαφέρει δὲ καὶ αὐτὴ τῇ χώρᾳ, ᾗ τὸν μὲν, φέρειν ἔνια, τὸν δὲ μὴ φέρειν· ἡ γὰρ ὀρεινὴ ἔστι ἄμπελος ἔχει καὶ ἐλαίαν· ἔστι δὲ ἄμπελος ἀκρόδρυα· πολλὰ ἄρπον τὸν ἐλαίαν χεδρὸν δὲ ἢ τὸν φύσιν· ὥσπερ μεταξύ κοτίνου ἐλαίας· ἔστι δὲ τῇ ὅλῃ μορφῇ· ἔστι δὲ τὸ φύλλον τοῦ μὲν πλατύτερον τοῦ δὲ στενώτερον· ταῦτα μὲν οὖν ἔστι τὸν ἡμερικόν· ἐν δὲ τῇ ἀγρίᾳ χώρᾳ καλουμένη ἀκανθώδης ἔστιν· ἐφ᾽ ἧς γίνεται δάκρυον ὅμοιον τῇ ἰλυείᾳ ἢ τῇ ὀπῇ τῇ ὁσμῇ· τοῦτο δ᾽ ὅταν ἐπιλάμψῃ ὁ ἥλιος καταῤῥεῖ· πολλὰ δὲ ἄλλα περὶ τὰ ἐν ταύτῃ καὶ ἐν τῇ χώρᾳ ἐν τοῖς πολλαχοῦ γίνεται· ἐν ἑτέροις δὲ τόποις ἔστιν ἀκανθώδης λευκὴ ζίοζος ὀξὺς καὶ σκυταλία καὶ βακτηρίας ποιοῦσιν· ὁ δὲ ἀστὼ δῆσος δὲ

καὶ μανή· ταύτην δὲ καλοῦσιν ἡράκλειαν· ἄλλο δὲ ὕλη, μέγεθος μὲν ἡλίκον ῥάφανος· τὸ δὲ φύλλον, ὅμοιον δάφνῃ, καὶ τῷ μὲν μεγέθει καὶ τῇ μορφῇ· τοῦτο δ' ἐπιφάγοι ἂν ἀποθνήσκειν· διὸ καὶ ὅπου ἴασι, τούτους ἐφύλαττον διὰ χειρῶν· ἐν δὲ τῇ κεδρωσίᾳ χώρᾳ πεφυκέναι φασὶν, ἐν μὲν ὅμοιον τῇ δάφνῃ φύλλον ἔχον οὗ τὰ ὑποζύγια καὶ ὁπόσα ἐσθίει, μικρὸν ἐπιχόντα διεφθείρεσθαι παραπλησίως, διαπίπτειν δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὠμῶν ἔπος φέρει· καὶ τοῦτο ὕστερον καταπονηθῆναι· τοιαῦτα μὲν οὖν δυνάμεις ἡμῖν ζώων καὶ φυτῶν ἴσως καὶ παρ' ἄλλοις εἰσί· περὶ πότερα δὲ τῶν φυομένων ἢ πλεῖον ὀφείλομεν πρὸς τὰ λοιπὰ διελθεῖν, τὰ περὶ ἀραβίαν ἢ συρίαν καὶ ἰνδούς· οἷον ὁποβάλσαμον καὶ ἡ σμύρνα καὶ ἡ κασία, καὶ τὸ ὁποβάλσαμον, καὶ τὸ ὁποκινάμωμον, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα· περὶ ὧν ἐν ἄλλοις εἴρηται διὰ πολλῶν· ἐν μὲν οὖν τοῖς πρὸ ἐμοῦ τι καὶ μεσημβρίαν, καὶ ταῦτ' ἴδια· καὶ ἕτερα δὲ πλείω τούτων ὄντα· ἐν δὲ τοῖς πρόσθεν, οὐχ ὁμοίως· οὐθὲν γὰρ ὅ, τι ἄξιον λόγου λέγεται, πλὴν περὶ τὸ κοινὸν τῶν δένδρων· οἷ καὶ φυλόψυχα τυγχάνει καὶ ὅσα καὶ πρὸς ἡμῖν· οἷον πεύκη, δρῦς, ἐλάτη, πεύξος, ὃ δὲ βάλανος, φίλυρα, καὶ τὰ μαλακὰ τοιοῦτον· χεδὸν γὰρ οὐδὲν ἕτερον παρὰ ταῦτ' ἔστιν· ἀλλὰ μᾶλλον τῶν ἄλλων ὑλημάτων ἔνια τοὺς χυοὺς ἐχήτεις τόπους· καθάπερ καὶ ταύριον, ἀνήμητον· ἔτι δὲ φαρμακώδη παῦρα ῥίζαις καὶ τοῖς ὀπῖς· οἷον ἐλλέβορος ἐλατήριον

πήριον

τήν, οἱ δὲ μμωνίαν· χρῶνται δὲ καὶ τοῖς ῥιζώμασι· τὰ μὲν γὰρ
τῷ πότῳ ἢ τῇ θρᾴκῃ γίνεται· τὰ δὲ περὶ τὴν οἴτην· καὶ τὸν πάρ
νασσόν· καὶ τὸ πήλιον· καὶ τὴν ὄσσαν· καὶ τὸ παρθένιον· καὶ ἐν τέ
τοις δέ τινάς φασι θλεῖσον· πολλὰ δὲ καὶ ἐν τῇ ἀρκαδίᾳ· ἢ ἐν
τῇ λακωνικῇ· φαρμακώδεις γὰρ αὗται· τῶν δὲ ὑωδῶν οὐδὲν
ἐν ταύταις· πλὴν ἴριος ἐν τῇ ἰλλυρίδι καὶ περὶ τὸν ἀδρίαν· αὕ-
τη δὲ χρῆσιν καὶ πολὺ διαφέρουσα τῶν ἄλλων· ἀλλ' ἐν τοῖς ἁλιε
μοῖς καὶ τοῖς πρὸς μεσημβρίαν, ὡς περ ἀντικείμενα τὰ ὑώδη·
ἔχασι δὲ καὶ τὴν κυπάρειττον οἱ ἁλιεῖς μᾶλλον· ὥσπερ κρήτη·
λυκία· ῥόδος· κέδρον δὲ, καὶ τὰ θρᾴκια ὄρη καὶ τὰ φρύγια· τῶν
δὲ ἡμερουμένων ἥκιστά φασιν ἐν τοῖς ψυχροῖς ὑπομύδη δέ-
φνην καὶ μυρρίνην· καὶ τούτων δὲ ἧττον ἐπὶ τῶν μυρρίνων· σή
μειον δὲ λέγουσιν· ὅτι ἐν τῷ ὀλύμπῳ δάφνη πολλὴ, μύρει
νος δὲ ὅλως οὐκ ὄντ· ἐν δὲ τῷ πόντῳ περὶ ἀμισὸν, καὶ ποῖον, οὐ
δ' ἕτερον· καὶ περ ἀμισοῦντων καὶ πάντα μηχανωμένων πρὸ
τὰς ἱερωσύνας, συκᾶς δὲ πολλὰς καὶ ὑμεττίδας· καὶ ἐλαίας
περισκευαζόμενοι· ἄγριοι δὲ καὶ μηλέας, καὶ παντοδαπὰς
ταύτας καὶ χρῆσαι· αἱ δ' ἐκείναι· πλὴν εἰ μὴ ἀρραότιαι· φιλεῖ δὲ ἀγρίας
ὕλης, ὅθ' ὁρῦς, πελέα· μελία, καὶ ὅσα τοιαῦτα· πύκνος δὲ, καὶ
ἐλάτη, καὶ πίτυς, οὐκ ὄντ· οὐ δ' ὅλως οὐδὲν ἔνδενδρον· ὑγρὰ δ'
αὕτη, καὶ χείρων πολὺ τῆς σινωπικῆς· ὥστ' οὐ δὲ πολὺ χεῖρον
ταύτῃ, πλὴν πρὸς τὴν ὑγασίθρια· ταῦτα μὲν οὖν περὶ τὸν
πόντον, ἢ ἐν τισὶ τόποις αὐτοῦ· ἐν δὲ τῇ προποντίδι γίνεται
καὶ μύρρινος· καὶ δάφνη πολλαχοῦ ἐν τοῖς ὄρεσιν· ἴσως δ'
ἐνίαις καὶ τῶν τόπων ἴδια θετέον· ἕκασοι γὰρ ἔχουσι τὰ δια-
φέροντα· ὥσπερ εἴρηται κατὰ τὰς ὕλας, οὐ μόνον τῷ βελ-
τίῳ καὶ χείρῳ τὴν αὐτὴν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τῷ φέρειν, οἷον· ὁ
μὲν τμῶλος ἔχει καὶ ὁ μυσικὸς ὁ λυμπρὸς πολὺ τὸ κάρυον· καὶ
τὴν δρῦν βάλανον· ἔτι δὲ καὶ ἄμπελον· καὶ μηλέαν· καὶ ῥόαν·

ἡ δὲ ἰδη τὰ μὲν οὐκ ἔχει τούτων, τὰ δὲ, ἀσπάνια, περὶ δὲ μακε-
δονίαν ἡ τὸν περιπόν ὄλυμπον· τὰ μὲν ὄδε, τὰ δ' οὐκ ὄδε τού
των, ἐν δὲ τῇ βοιωτίᾳ καὶ περὶ τὴν μακεδονίαν, τὰ μὲν βοιωτικὰ
πολλά· τῶν δὲ ἄλλων οὐθέν, οὐ δὲ δη περὶ τὸ πήλιον, οὐ δὲ τὰ
ἄλλα τὰ ἐνταῦθα ὄρη βραχὺς δ' ὄδε τόπος ἐστὶν, καὶ ὅλως τὴν
ναυπηγήσιμον ὕλην· φέρει μὲν γὰρ εὐρώπης δοκεῖ τὰ περὶ τὴν
μακεδονίαν, καὶ ὅσα φέρει θράκης, καὶ περὶ ἰταλίαν· φέρει δὲ ἀ-
σίας· τὰ τε ἐν κιλικίᾳ καὶ τὰ ἐν σινώπῃ καὶ ἀμισῷ· ἐπὶ δὲ ὁμύ
σιος ὄλυμπος, καὶ ἡ ἰδη, πολὺ οὐ πολὺ, ἀλλ' ὑπὲρ συριακὸν ὄρος
ἔχει, καὶ ταύτην χῶραν πρὸς λάσ ξυήρφασ· ἀλλὰ καὶ λὰ φίλυ
δρα καὶ τὰ παραπλήσια ταῦθ' ὁμοίως· ἐν μὲν γὰρ τῷ ἀθρίᾳ
πολλάκις οὐ φασὶν εἶναι· πολὺ περὶ τὸ δρομήδους ἱερόν· ἀσπα
νία δὲ καὶ ἐν ἰταλίᾳ πάσῃ· καίτοι πολλοὶ μεγάλοι πρασ-
μοὶ περὶ ἀμφοῖν· ἀλλ' οὐκ ἔοικε φέρειν ὁ τόπος· ἐν ῥήτῳ γοῦν,
ἀσ δρομύσιος πρεσβύτερος ὁ τύραννος ἐφύτευσεν ἐν τῷ παρα
δείσῳ, ἃ εἰσι νῦν ἐν τῷ γυμνασίῳ φιλοτιμηθεὶς· οὐ δὲ δύνα-
ται λαβεῖν μέγεθος· ἔνιοι δὲ πλείσην ἔχουσι πλάτανον· οἱ
δὲ πελέαν, καὶ ἰτέαν, οἱ δὲ μυρίκην· ὥσπερ ὁ αἷμος, ὥστε
τὰ μὲν τοιαῦτα καθάπερ ἐλέχθη τῶν τόπων ἴδια θετέον· ὁ-
μοίως ἔν τε τοῖς ἀγρίοις καὶ τοῖς ἡμέροις· οὐ μὴν ἀλλὰ τάχα
ἂν εἴη καὶ τούτων ἐπίτηδες, ὥστε διακοσμηθέντων δύνασθαι
τὴν χώραν φέρειν· ὃ καὶ νῦν ξυμβαῖνον ὁρῶμεν καὶ ἐπὶ ζώ-
ων ἐνίων· καὶ φυτῶν· μεγίστην δὲ διαφορὰν αὐτῇ φησὶ φύσε-
ως τῶν δένδρων καὶ ἀπλῶς τῶν ὑλημάτων ὑπολαμβάνειν, ἢ
καὶ προτέρους ἔφαμεν· ὅτι τὰ μὲν, ἔμφυτα· τὰ δ' ἔνυδρα τυγ-
χάνει· καθάπερ τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν· οὐ μόνον ἐν τοῖς
ἕλεσι καὶ τοῖς λίμναις καὶ τοῖς ποταμοῖς γὰρ, ἀλλὰ καὶ
ἐν τῇ θαλάττῃ φύεται ὑλήματα ἔνια, ἔνθα τῇ ἔξω καὶ τῇ πε
ρὶ ἡμᾶς, καὶ δένδρα· ἐν μὲν γὰρ τῇ περὶ ἡμᾶς μικρὰ τῶν-

τὰ φύόμενα,

τα φυόμενα καὶ οὐδὲν ὑπερέχον ὡς εἰπεῖν φλοιὸν ἐλάττης. ἐλάτη δὲ καὶ τὸ τοιοῦτον καὶ ὑπερέχον τα, καὶ ἕτερα δὲ μείζω δένδρα. τὰ μὲν οὖν περὶ ἡμᾶς, δῆλα τά δε. φανερώτατα τα μὲν καὶ κοινότατα καὶ ἰδιώτατα τοὺς τόπους. ἐλάτη. συκῆ. δρῦς. ἄμπελος. φοίνιξ. τούτων δὲ τὰ μὲν πρόσγεα, τὰ δὲ, πόντια τὰ δ' ἀμφοτέρων τῶν τόπων κοινά. καὶ τὰ μὲν πολυφόλλη, καθάπερ ὁ φύκος. τὰ δὲ, μίαν ἰδέαν ἔχοντα τὸ γὰρ φύκους, τὸ μὲν ὅλον πολὺ τὸ φύλλον τετανοφόλις, χρῶμα ποῶδες ἔχον. ὁ δὴ καὶ πρᾶσον καλοῦσί τινες. οἱ δὲ ζωστῆρα. ῥίζαν δὲ ἐχινοειδεστέραν ἔξωθεν. ἄμωθεν δὲ λεπύλια. μακρὰν δὲ ἐπιφανῶς καὶ λῶπι χρῶντα παρομοίαν τοῖς κρομμυοπτεύοις. τὸ δὲ ξυλόφυλλον ὥσπερ τὸ μάραθρον οὐ ποῶδες, οὐδὲ ἔξωχρον. οὐδὲ ἔχον καυλόν. ἀλλ' ὀρθόν πως ἐν αὐτῷ. φύεται δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν ὀστράκων ἢ ἐπὶ τῶν λίθων. οὐχ ὥσπερ θάτερον πρὸς τῇ γῇ. πρόσγεια δ' ἄμφω. καὶ τὸ μὲν ξυλόφυλλον πρὸς αὐτῇ γῇ. πολλάκις δὲ ὥσπερ ἐπικλύζεται μόνον ὑπὸ θαλάττης. θάτερον δὲ ἀνωτέρω. πέφυκε δὲ ἐν μὲν τῇ ἔξω τῇ περὶ Ἡρακλείας στήλας θαυμαστόν τι τὸ μέγεθος ὡς φασι, καὶ τὸ πλάτος μεῖζον ὡς πλάσταιον. φαίρεται δὲ τοῦτο εἰς τὴν ἔσω θάλατταν τῷ ῥιζῷ τῷ ἔξωθεν. καλοῦσι δὲ αὐτὸ πρᾶσον. ἐν ταύτῃ δὲ, ἔνιοι τὸ ποὶ ἰσῶς τ' ἐπαίρω τὸ ὀμφαλῷ. λέγεται δὲ ἐρίτευον εἶναι. καὶ φύεσθαι μὲν τὸ ἦρ λίπος τος. ἀκμάζειν δὲ τὸ θέρους. τὸ μετοπώρου δὲ φθίνειν. καταὶ ὃ τὸν χειμῶνα ἀπόλυσθαι καὶ ἐκπίπτειν. ἄπαντα δὲ καὶ ἄλλα τὰ φυόμενα χέρσω καὶ ἀμαυρότερα γίνεσθαι τὸ χειμῶνος. ταῦτα μὲν οὖν οἷον πρόσγεια εἰρήσθω θάλατταν. τὸ δὲ πόντιον φύκος, ὃ οἱ πολλοὶ ἀμακολυμβῶσι, πλάτος. καὶ ἐν κρήτῃ δὲ φύεται πρὸς τῇ γῇ ἐπὶ τῶν πετρῶν πολὺ καὶ κάλλιστον, ᾧ βάπτουσιν οὐ μόνον τὰς ταινίας, ἀλλὰ καὶ ἱστία καὶ ἱμάτια, καὶ ἕως ἂν πρόσφατος ᾖ βαφήν, πορφύρεον καὶ κάλλιστον ἡ χόα φλοιὸν πορφύρας. γίνεται δὲ καὶ ἐν τῇ πρὸς-

βόρρω καὶ πλεῖον καὶ καλόν· ὥσπερ αἱ πτοιαὶ καὶ ἄλλα τοιαῦτα. ἄλμα γάρ ὄστου ὅμοιον τῇ ἀγρώστι· καὶ γὰρ τὸ φύλλον πλατὺ καὶ στιφρὸν ἔχει· καὶ τῷ ῥίζαν γιγνατώδη καὶ πεφυκέναι πλαγίαν, ὥσπερ τῇ φλ ἀγρώστιδος· ἔχει δὲ καὶ καυλὸν καλαμώδη καθάπερ ἡ ἄγρωστις· μεγέθει δὲ ἐλάττων πολὺ τοῦ φύκους· ἄλμος δὲ βόθυον, ὃ φύλλον ἔχει πρῶτος τῇ χόᾳ· πλατὺ δὲ καὶ ἀνάλογον τοῖς θριδακίναις· πλὴν χρυσίον δέ ἐστιν, καὶ ὥσπερ σπειρόμενον· καυλὸν δὲ οὐκ ἔχει· ἀλλ' ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς πλείω τὰ τοιαῦτα ἡ πάλιν ἀπάλμης· φύεται δὲ ἐπὶ τῶν λίθων τὰ τοιαῦτα πρὸς τῇ γῇ καὶ τῶν ὀστράκων· καὶ τὰ μὲν ἐλάττω χλόη ταῦτ' ἐστίν· ἡ δὲ δρῦς καὶ ἡ ἐλάτη, πρόσγλοι μὲν ἄμφω· φύονται δ' ἐπὶ λίθοις καὶ ὀστράκοις· ῥίζας μὲν οὐκ ἔχουσαι, προσπεφυκυῖαι δὲ, ὥσπερ αἱ λεπάδες· ἀμφότεραι μέν, οἷον σαρκόφυλλα· μνημονεύτερον δὲ τὸ φύλλον πάχος, καὶ παχύτερον φλ ἐλάτης· πολὺ δὲ καὶ ὀκανόμοιον τοῖς τῶν ὀστρίων λοβοῖς· κοῖλον δ' ἔνδοθεν· καὶ οὐδὲν ἔχον ὑπαὶ τοῖς· τὸ δὲ φλ δρυός, λεπτὸν καὶ μυρικώδες· χρῶμα δ' ἐστὶ πορφυρὸν ἀμφοῖν· ἡ δ' ὅλη μορφὴ φλ μὲν ἐλάτης ὀρθὴ καὶ αὐτὴ καὶ τῶν ἀκρεμόνων· φλ δὲ δρυὸς σκολιωτέρα καὶ μᾶλλον ἔχουσα πλάτος· γίνεται δὲ ἄμφω καὶ πρὸς λύκαυλα· καὶ μονοκαυλότερον δὲ ἡ ἐλάτη· τὰς δὲ ἀκρεμονικὰς ἡ αὐτὴ φύσις, ἐλάτη μὲν μικρὰς ἔχει καὶ εὐθείας ἁπλᾶς μονάς· ἡ δὲ δρῦς βραχυτέρας καὶ σκολιωτέρας καὶ πυκνοτέρας· τὸ δ' ὅλον μέγεθος ἀμφοτέρων ὡς συγγενιαῖον ἡ μικρὸν ὑπεραίρον· μεῖζον δὲ ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν τὸ φλ ἐλάτης· χήσιμος δὲ ἡ δρῦς εἰς βαφὴν ἐρίων παῖς γυναιξίν· ἐπὶ μὲν τῶν ἀκρεμόνων προσπεφυκυῖαι τῶν ὀστρακοδέρμων ζωόφυτα· καὶ κάτω δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ καυλῷ περιπεφυκότων τινῶν ὅλων, ἐν τούτοις δ' ἐλυκότες οἱ ὄνυνοι καὶ ἄλλ' ἄττα, καὶ τὸ ὅμοιον πο-

λύποδι· ταῦτα μὲν οὖν προσγλακαὶ ξάδια θεωρηθῆναι· φασὶ δέ

πως

πηδὸν καὶ ἄλλως δρῦν εἶναι πομτίαν· ἢ καὶ καρπὸν φέρῃ· καὶ ἡ βάλανος αὐτῆς χηνίμη· τοὺς δὲ σκινθούς, καὶ κολυμβητοὺς λέγῃ, ὅτι καὶ ἕτεραι μεγάλαι τινὲς τοῖς μεγέθεσιν εἰσι· ἡ δὲ ἄμπελος ἀμφοτέρως εἴρηται· καὶ γὰρ πρὸς τῇ γῇ, ἐπὶ πολὺ καὶ τὰ φύλλα καὶ τὸν καρπὸν ἡ πρότια· ἢ, δὲ συκῆ ἄφυλλος μὲν, τῷ μεγέθει δ' οὐ μεγάλη· χεῶμα δὲ τὸ φλοιοῦ φοινικοῦν· ὁ δὲ φοῖνιξ ξύλον μὲν πόντιον, βραχυτέλεχος σφόδρα· καὶ χαλὸν δύθεσιαι ἐκ φύσεως τῶν ῥάβδων, κάτωθεν, οὐ κύκλωθεν αὐτοὺς καθάπερ τῶν ῥάβδων οἱ ἀκρέμονες· ἀλλ' ὡς ἂν ᾖ πλάτει κατὰ μίαν συνεχεῖς· ἐνίοις χοῦν δὲ καὶ ἀσταλάττουσι· τῶν δὲ ῥάβδων ἡ τῶν ἀπροφύσεων τούτων, ὁμοία ξόπον πως ἡ φύσις, τοῖς τῶν ἀκανθῶν φύλλοις τῶν ἀκακιῶν· οἷον, σόγκοις, καὶ τοῖς τοιούτοις· πλὴν ὀρθαὶ, οὐχ ὡσπερ ἐκεῖναι, καὶ περικεκλασμέναι, καὶ τὸ φύλλον ἔχουσαι διαβεβρωμένον ὑπὸ τῆς ἄλμης· ἐπεὶ τῶν γε δόλγ ὄγκον τὸν μέσον γε καὶ λὸν, ἢ ἄλλης ὄψις παραπλησία· τὸ δὲ χεῦμα τούτων καὶ τῶν καυλῶν καὶ ὅλου τοῦ φυτοῦ ὀξέρυθρόν τι σφόδρα καὶ φοινικοῦν· καὶ τὰ μὲν ἐν τῇδε τῇ θαλάττῃ, τοσαῦτα τὸ δύο· ἡ γὰρ ἀσπληνία, καὶ αἱ πλύσιαι καλούμεναι καὶ εἴ τι τοιοῦτον, ἑτέραν ἔχει φύσιν· ἐν δὲ τῇ ἔξω λίμνῃ περὶ Ἡρακλέους σκήλας, τότε πρόσον ὥσπερ εἴρηται φύεται, καὶ τὰ ἀπολιθούμενα ταῦτα· οἷον θύμα· καὶ τὰ δαφνοειδῆ καὶ τὰ ἄλλα· τῆς δὲ ἐρυθρᾶς καλουμένης ἐν ἀραμία μικρὸν ἐπάνω κόλπου, ἐν μὲν τῇ γῇ δένδρον οὐδὲν φύεται· πλὴν τῆς ἀκάνθης τῆς δηλέας καλουμένης· ἀσπληνία δὲ καὶ αὐτὴ διὰ τὰ καύματα, καὶ διὰ τὴν ἀνυδρίαν· οὐχ ὕει γὰρ, ἀλλ' ἢ δὶς τῶν τετράρων ἢ πέντε· καὶ τότε λάβρως καὶ ἐπ' ὀλίγον χρόνον· ἐν δὲ τῇ θαλάττῃ φύεται· καὶ καλοῦσιν αὐτὰ δάφνην καὶ ἐλαίαν· ὅτι δὲ ἡ μὲν δάφνη ὁμοία τῇ ἀρίᾳ· ἡ δὲ ἐλαία τῷ φύλλῳ· καρπὸν δὲ ἔχει ἐλαίας· ὥσπερ ἀπλήσιον δὲ ταῖς ἐλαίαις, ἀφίησι ὑγρὸν δάκρυ!

ἐξ οὗ οἱ ἰατροὶ φάρμακον ἔναιμον σωτιθέασιν· ὁ δ' ἀνεπτὸς ὀφ
θαλμὸς ἀγχεβόν· ὅταν ὑὗδατα τὰ ὠλεῖω γένηται, μύκητος φύον τα
πρὸς τῇ θαλάττῃ μέλανα τόπον· οὗτοι δὲ ἀπολιθοῦνται ὑ
πὸ τοῦ ἡλίου· ἡ δὲ θάλαττα θηλειώδης· ὠλείστος δὲ ἔχει τοὺς καρ
χαρίας, ὥστε μὴ εἶναι κολυμβᾶσιν· ἐν δὲ τῷ κόλπῳ τῷ καλου
μένῳ κερῴῳ· ἐφ' οὗ καταβαίνουσιν οἱ ἐξ αἰγύπτου, φύεται μὲν
δάφνη τε καὶ ἐλαία καὶ θύμον· ἡ μὲν χλωρά τε· ἀλλὰ λιθοδὴς τὰ
ὑπεξέχοντα φλοιὸς θαλάττης· ὅμοια δὲ καὶ τοῖς φύλλοις καὶ τοῖς βλα
στοῖς τοῖς χλωροῖς· ἐν δὲ τῷ θύμῳ καὶ τὸ τοῦ ἄνθους χρῶμα δι' ἀ
δηλον, ὡς ἂν μὴ πόρρωθεν ἐξωθήκῃ· μήκη δὲ τῶν δένδρυ
φίων ὅσον εἰς ξ ἢ ἐς ἑπτὰ πήχεις· οἱ δέ, ὅτι ἀναάλουσιν ἐξ ἰνδῶν
ἀποσαλένταν ἀπὸ ἀλεξάνδρου, τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ φύόμενα
μέχρις ἂν ᾖ ἐν τῷ ὑγρῷ, χρῶμά φασιν ἔχειν ὅμοιον τῷ φυκίοις·
ὅταν δ' ἐξενεχθέντα τιθῇ πρὸς τὸν ἥλιον ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ
ἐξομοιοῦσθαι τῷ ἁλί· φύεσθαι δὲ καὶ χοίνικας λιθίνους παρ' αὐτὴν
τὴν θάλατταν· οὓς οὐδεὶς ἂν διανοίᾳ τῇ ὀφθῇ πρῶτον ἀλη
θινούς· θαυμασιώτερον δὲ τούτου λέγουσι· φύεσθαι γὰρ δένδρύ
φια ἄπια, τὸ μὲν χρῶμα ἔχον παόμοιον κέρατι βοός· τοῖς δὲ ὀ
ζοις ξαχάνῃ καὶ ἀπὸ ἄκρου πυρά· ταῦτα ὑθραύεσθαι μὲν, εἰ συγ
κλώσῃ τις· ἐκ δὲ τούτων τῶν ἐμβαλλόμενα καθάπερ τὸν οἶ
δηρον, διάπυρα γενόμενα· τηλικοῦτον ἀποφύχοι τὸ καθίσαι
καὶ τὴν αὐτὴν χόαν λαμβάνειν· ἐν δὲ ταῖς νήσοις ταῖς ὑπὸ τῆς
πλημμυρίδος καὶ τὰ λαμβανόμενα δένδρα μεγάλα πε
φυκέναι λίκα πλάτανοι· συμβαίνειν δ' ὅθεν ἡ πλημμυρὶς ἐπέλ
θοι, τὰ μὲν ἄκρα κατακρύπτεσθαι ὅλα· τῶν δὲ μεγίστων ὑπε
ρέχειν τοὺς κλάδους, ἀφ' ὧν τὰ πρυμνήσια ἀνάπτειν· εἶθ' ὅταν πά
λιν ἄμπωτις γένοιτο, ἐκ τῶν ῥιζῶν· ἔχειν δὲ τὰ δένδρα φύλ
λα μὲν ὅμοιον τῇ δάφνῃ· ἄνθος δὲ τοῖς οἴνοις ἐν ᾧ χρώματι τῇ
ὀπῇ· καρπὸν δὲ ἡλίκον ἐλαία· ἐν τούτου δὲ ὠὸν ἔχειν σφόδρα· ἐν τοῦ
μὲν φύλλα οὐκ ἀποβάλλειν· τὸ δὲ ἄνθος ἐν τῷ καρπῷ ἅμα
τῷ φθινοπώρῳ

τοῦ φθινοπώρου γίνεσθαι. τὸν δὲ ἔαρ ἀποῤῥεῖν. ἄλλα δ' ἐν αὐτῇ τῇ θαλάττῃ πεφυκέναι, ἀείφυλλα μὲν, τὸν δὲ καρπὸν ὅμοιον ἔχειν τοῖς θέρμοις. περὶ δὲ τὴν περσίδα τὴν ἐπὶ καρμανίαν, καθ' ἣν ἡ τῶν μυρεϊκῶν γίνεται, δένδρα ὄζὸν ὑμένα φέρει, ὅμοια τῇ ἀνδράχνῃ καὶ τῇ μορφῇ καὶ τοῖς φύλλοις. καρπὸν δὲ ἔχει πολὺν ὅμοιον τῷ χεώματι τοῖς ἀμυγδάλοις ἔξωθεν. τὸ δὲ ἐντὸς σωληνίπεται καθάπερ σωληνάριον πᾶσιν. ὑποβέβρωται δὲ τοῦτο τὸ δένδρα πάντα καὶ τὸ μέσον ὑπὸ τῆς θαλάττης. καὶ ἔσηκεν ὑπὸ τῶν ῥιζῶν ὥσπερ πολύπους. ὅταν γὰρ ἡ ἄμπωτις γένηται, θεωρεῖν ἔστιν. ὕδωρ δὲ ὅλως ἐν τῷ τόπῳ. καὶ τὰ λείπονται χέρσον δὲ ὑπὸ ὑδάτων ἀναπλέουσιν. αὖ τοῦτο δ' εἰσὶ θαλάττης. ὃ καὶ δῆλον οἷον τοῦτο, ὡς ξέφουσι τοῦτο καὶ οὐ τῷ ὕδατι. πολλὰ εἴπτοις ῥίζαις ἐκφλοῖς ἕλκουσι. δύλογον δὲ καὶ τοῦθ' ἁλμυρὸν εἶναι. καὶ γὰρ οὐδὲ καὶ τὰ βάθους αἱ ῥίζαι. τὸ δ' ὅλον ἐν τῷ γένῳ εἶναι. τῶν δ' ἐν τῇ θαλάττῃ φυομένων, καὶ τῶν ἐν τῇ γῇ ὑπὸ φλοιὸν πολυμυελίδος καὶ τὰ λαμβανομένων, καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ θαλάττῃ μικρὰ καὶ φυκώδη. φύεται δ' ἐν τῇ γῇ, μεγέθη καὶ χλωρὰ καὶ ἄνθος ἔχοντα. καρπὸν δ' οἷον θέρμος. ἐν τύλῳ δὲ τῇ μήσῳ (κεῖται δ' αὐτὴ ἐν τῷ ἀραβικῷ κόλπῳ) τὰ μὲν πρῶτα τοσοῦτον πλῆθος εἶναί φασι δένδρων ὅτ' ἐκβαίνει ἡ πολυμυελὸς, ὥστ' ἀπορεῖν. φύεται δὲ ταῦτα μετὰ θης μὲν ἔχειν ἡλίκα συκῆ. τὸ δὲ ἄνθος ὑπερβάλλον τῇ ὠχρότητι. καρπὸν δὲ ἄβρωτον, ὅμοιον τῇ ὄψει τῷ θέρμῳ. φέρει δὲ τὴν νῆσον καὶ τὰ δένδρα καὶ τὰ ἐριοφόρα πολλά. ταῦτα δὲ φύλλον μὲν ἔχειν ὅμοιον ἵππῃ ἀμπέλῳ. πλὴν μικρόν. καρπὸν δὲ οὐδὲν φέρειν. ἐν ᾧ δὲ τὸ ἔριον, ἡλίκον μῆλον ἐαρινὸν συμμεμυκός. ὅταν δὲ ὡραῖον ᾖ ἐκπετάννυσθαι καὶ ἐξαίρειν τὸ ἔριον, ἐξ οὗ τὰς σινδόνας ὑφαίνουσι, τὸ μὲν ὑπτιλεῖς, τὸ δὲ πολυτιλεστάτας. γίνεται δὲ τοῦτο καὶ ἐν ἰν-

δοῖσ ὥς πῃ ἐλέχθη καὶ ἐν ἀραβίᾳ. εἶναι δὲ καὶ ἄλλα δένδρα τὸ ἄνθος ἔχοντα ὅμοιον τῷ λευκοΐῳ, πλείονα ὅλου τῷ μεγέθει, τὰ μὲν πλατύφυλλα ὥς πῃ τὸ ῥόδον. τοῦτο δὲ τῷ μὲν νύκτα συμμύειν. ἅμα δὲ τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι δοκεῖν ὀσφραίνεσθαι. μεσημβρίας δὲ τελέως διεκπύθεσθαι. πάλιν δ' ἕωθεν δεῖλησ συναγεσθαι. καὶ κατὰ μικρὸν τῷ νύκτα συμβαίνειν. λέγεται δὲ τοὺς ἐγχωρίους, ὅτι καθύδει. γίνεσθαι δὲ καὶ τοὺς φοίνικας ἐν νήσῳ καὶ ἀμπέλους, ἢ τὰ μὲν ἀροδρυμὴ συκᾶσ. αἱ φυλλορροοῦσιν. ὕδωρ δ' οὐράνιον γίνεσθαι μὲν, δεῖ μιὼχεῖσθαί γε πρὸσ τοὺσ καρποὺσ. ἀλλ' εἶναι κρήνας μὲν ἐν τῇ νήσῳ πολλὰσ ἀφῶν πάντα βρέχειν. ἀεὶ καὶ συμφέρει μᾶλλον τῷ σίτῳ, τοῖσ δένδρεσι. διὸ καὶ ὅταν ὕσῃ, τοῦτο ἐπαυλίεσθαι καθάπερ εἰ οἰκατάπλουν τισ ἐκεῖνο. τὰ μὲν ἐν τῇ ἔξω θαλάττῃ δένδρα τάδε νῦν θεωρήμενα, χεδρὸν τοσαῦτά ἐστιν, ὑφ' ὧν τοῖσ ποταμοῖσ καὶ ὧν τοῖσ ἕλεσι καὶ ταῖσ λίμναισ, μεταὶ ταῦτα λεκτέον, ξία δέ ἐστιν εἰδῆ τ' ἐν τούτοισ. τὰ μὲν δένδρα, τὰ δ' ὡσπερ ποώδη, τὰ δ' ὁλοχμώδη. λέγω δὲ ποώδη μὲν, οἷον τὸ σέλινον, τὸ ἕλφον, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. ὁλοχμώδη δέ, κάλαμον. κύπειρον. φλεών. ῥοΐνον. βούτομον. ἅπερ χεδὸν κοινὰ πάντων τῶν ποταμῶν καὶ τῶν τοιούτων τόπων ἐστίν. ἐνίαχοῦ δὲ καὶ βάτοι. καὶ παλίουροι. καὶ τὰ ἄλλα. δενδρώδη δέ, καθάπερ ἰτέα. λύγη. πλάτανος. τὰ μὲν. ὥστε τοῦ καταπρύπτεσθαι. τὰ δὲ, ὥστε μικρὸν ὑπερέχειν. τῶν δὲ, αἱ μὲν ῥίζαι καὶ μικρὸν τοῦ στελέχους ἐν τῷ ὑγρῷ. τὸ δὲ ἄλλο πᾶν σῶμα ἔξω. τοῦτο γὰρ καὶ ἰτέα, καὶ κλήθρα. πλατάνῳ. καὶ φιλύρα. καὶ πᾶσι τοῖσ φιλύδροισ συμβαίνει. χεδὸν δὲ καὶ ταῦτα κοινὰ πάντων τῶν ποταμῶν ἐστιν. ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ μέλανι πέφυκεν. οὐ μὴν πολλή γε ἡ πλάτανος, ἀλλὰ σπανιωτέρα, ἔστι ταύτησ. ἡ λύκη. πλείστη δ' ἐλαία. καὶ κουμέλι. τῶν γε ὑπὸ γῆν φυομένων, τὸ μὲν ὅλον πολὺ πλῆθόν ἐστιν εἰς τὸ ἀριθμήσασθαι καθ'

θαι καθ' ἕκαστον· οὐ μὴν ἀλλ' ὥστε γε πᾶσιν εἰπεῖν, ἅπαντα ἐ-
δώδιμα· καὶ χυλοὺς ἔχοντα γλυκεῖς· διαφέρειν δὲ δοκεῖ τὴν γλυ
κύτητι καὶ τῷ πρόφιμα μᾶλλον εἶναι, ξία λαῦτα· ὁ, τε πάπυ
ρος· καὶ τὸ καλούμενον, σάρι· καὶ ξίφιον ὀμνάσιον καλοῦσι· φύε
ται δὲ ὁ πάπυρος οὐκ ἐν βάθει τοῦ ὕδατος, ἀλλ' ὅσον ἐν δύο πή χε
σιν· ἔνια χοῦ δὲ καὶ ἐλάττονι· πάχος μὲν οὖν ῥίζης καρ-
πὸς ἀνδρὸς βραχίονος· μῆκος δὲ, ὑπὲρ δέκα πήχεις· φύεται
ὑπὲρ ῥηγμῖνος αὐθι· πλαγίας ῥίζας εἰς τὸν πηλὸν καθιεῖ-
σα λεπτὰς καὶ πυκνάς· ἄνωθε, τοὺς παπύρους καλουμέ-
νους προηγούμενος, μίσθος ὥστε πρὸ πήχεως κόμην ἔχοντας ἀχρεί
αν ἀθενῆ· καρπὸν δὲ ὅλῳ θέρει· τούτους δ' ἀναδίδωσι καὶ τὰ
πολλὰ μέρη· χρῶνται δὲ τούτοις μὲν ῥίζαις αὐτὶ ξύλου, ὁ μόνον
τῷ καίειν, αἰγὶ μὴ τῷ οἰκοδομῆσαι αἰγὶ ποιεῖν ὀχ αὐτοῦ πᾶν τοδὲ πά-
πυρος γὰρ ἔχει τὸ ξύλον ⟨ε⟩ καὶ λόγον· αὐτὸς δὲ ὁ πάπυρος πρὸς πλεῖ
στα χρήσιμος· ⟨ε⟩ γὰρ πολοῖα πιοῦσιν ὀχ αὐτοῦ· ἢ εἰς μὲν μίβλια τὰ
τε πλέκουσι καὶ ψιάθους καὶ ἐσθῆτας πάσας καὶ στρωμνάς, καὶ
χλαῖνά τε καὶ ἔτι πρὸς ἄπλοιαν· μὴ ἐμφανέστατα δὴ τοῖς ἔξω τὸ βι
βλία· μάλιστα δὲ καὶ πλείστη σπουδὴ πρὸς τὸν προφὼ ἀπαυ-
τοῦ γίνεται· μασῶσι γὰρ ἄπαντες οἱ ἐν τῇ χώρᾳ πάπυρ⟩
καὶ ὠμὸν ἢ ἐφθὸν ἢ ὀπτὸν· καὶ τὸν μὲν χυλὸν καταπίνουσι· τὸ
δὲ μέσον μασσόμενοι ἐκβάλλουσιν· ὁ μὲν οὖν πάπυρος τοιοῦτός τε
καὶ τοιαύτας παρέχεται τὰς χρείας· γίνεται δὲ ἐν συρίᾳ,
περὶ τὸν λίμνην, ἐν ᾗ καὶ ὁ κάλαμος ὁ δωδώνης· ὅθεν καὶ Ἀν
τίγονος εἰς τὰς ναῦς ἐποιεῖτο τὰ χοινίκια· τὸ δὲ σάρι, φύεται
μὲν ἐν τῷ ὕδατι περὶ τὰ ἕλη καὶ τὰ πεδία, ἐπειδὰν ὁ ποτα
μὸς ἀπέλθῃ· ῥίζαν δὲ ἔχει σκληρὰν καὶ σωληνοειδῆ μήκη·
μὴ ἐξαύτης φύεται τὰ σάρια καλούμενα· ταῦτα δὲ, μῆκος
μὲν εἰς δύο πήχεις· πάχος δὲ ἡλίκον ὁ δάκτυλος ὁ μέσος ἢ
χειρός· ξίγωνον δὲ τοῦτο· καθάπερ ὁ πάπυρος· καὶ κόμην ἔ-
χει παραπλήσιον· μασῶνται δὲ ἐκβάλλουσι καὶ τοῦτο τὸ

μάσημα· τῇ ῥίζῃ δὲ οἱ σιδηρουργοὶ χρῶνται· τὸν γὰρ ἄνθρακα ποιεῖ χρηστόν, διὰ τὸ σκληρὸν εἶναι τὸ ξύλον· τὸ δὲ μυρσινῶδες πωδέστερόν ἐστιν, ὥστε οὐδεμίαν παρέχεται χρείαν πλὴν εἰς ξόφλιον· καὶ τὸ μὲν γλυκύτητι διαφέρουσι, ταῦτα δ' ἐστίν· φύεται δὲ καὶ ἕτερον ἐν τοῖς ἕλεσι καὶ ταῖς λίμναις, ὃ οὐσιώδη τὴν γῆν· τὸ μὲν φύσιν ὅμοιον τοῖς κρίνοις· πολυφυλλότερον δέ, καὶ παράμηλα τὰ φύλλα καθάπερ ἐνδίσοι χα· χρῶμα δὲ λευκὸν ἔχει σφόδρα· χρῶνται δὲ οἱ ἰατροὶ πρός τε τὰ γυναικεῖα αὐτῷ, καὶ πρὸς τὰ κατάγματα· σημαίνει δ' ὥσπερ καὶ ἀποφέρεσθαι· ἕτερα δὲ ἀπαυτῶν τὰ ὠλεῖα· ταῦτα δὲ ἅπαντα ἐν τῷ ποταμῷ· ἐμὴ ὄρος οὖσ' ἐξέφερεν· ὁ δὲ κύαμος φύεται μὲν ἐν τοῖς ἕλεσι καὶ ταῖς λίμναις· καυλὸς δὲ αὐτοῦ μὲν ὁ μακρότατος εἰς τέτταρας πήχεις· πάχος δὲ δακτυλιαῖος· ὅμοιος δὲ καλάμῳ μελαντῷ ἀγριάτῳ· διαφύσεις δὲ ἔνδοθεν ἔχει διόλου διαλημμένας ὁμοίως τοῖς κρίνοις· ἐπὶ τούτῳ δὲ ἡ κωδία παρομοιάσφοκίῳ περιφορεῖ· καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν κυτάρων κύαμος μικρὸν ὑπεραίρων αὐφλ· πλήθος δὲ οἱ πλεῖστοι ξιάκοντα· τὸ δὲ ἄνθος διπλάσιον ἢ μήκωνος· χρῶμα δὲ ὅμοιον ῥόδῳ καταπορφυρίζοντι· ὠφελοῦσι δὲ τοὺς ἡκωδίας· παραφύεται δὲ φύλλα μεγάλα παρ' ἕκαστον τῶν κυάμων· ὧν καὶ τὰ μεγέθη πλάτος θεπαλικὴν ὀθόνην ἔχοντα καυλὸν τῷ τῶν κυάμων· σωζόμενα δ' ἕκαστον τῶν κυάμων· φανερὸν δὲ καὶ τὸ μικρὸν σωλήνιον ἐξ οὗ φύεται ἡ ὠλή· τὰ μὲν οὖν περὶ τὸν καρπόν, τοιαῦτα· ἡ δὲ ῥίζα παχυτέρα τοῦ καλάμου τοῦ παχυτάτου· ἡ δὲ φύσει ὁμοίως ἔχουσα τῷ καυλῷ· ἐσθίουσι δ' αὐτὴν καὶ ὠμὴν, καὶ ἑφθὴν, ἢ ὀπτήν· καὶ οἱ περὶ τὰ ἕλη, τούτῳ σίτῳ χρῶνται· φύεται μὲν οὖν καὶ πολὺς αὐτόματος· δεῖ δὲ ἀλλὰ καταβάλλουσιν ἐν σηπεδόνι· ἀχρειώσαντος δὲ μάλα πρὸ τοῦ καταπεχθῆναι σήπεσθαι καὶ μένειν καὶ διαφθαρῆναι· καὶ οὕτω κατασκευάζουσι τοὺς κυάμονας· αὖ δ' ἅπαξ ἀναπλάβηται, μένει.

διὰ τέλους

δὲ τέλος. ἡ χερσὶ γὴ ῥίζα. καὶ οὐ πόρρω τῶν καλάμων. πολὺ ἐπανεξήκουσα. διὸ καὶ ὁ κροκόδιλος φεύγει. μὴ πρὸ ὀφθαλμῶν τῶν ὀφθαλμῶν, ἵν' μὴ ὀξὺ καθορᾶν. γίνεται δὲ οὗτος καὶ ἐν συρίᾳ καὶ κατὰ κιλικίαν. ἀλλ' οὐκ ἐκ πάντοσιν αἰχῶραι. ἢ περὶ τορώνην τῆ χαλκιδικῆς ἐν λίμνῃ τινὶ μεξίᾳ τῷ μεγέθει, καὶ αὐτὴ πέπλῳ καὶ τι λῷον καὶ τελεοκαρπεῖ. ὁ δὲ λωτὸς καλούμενος, φύεται μὲν ὁ πολεῖος ἐν τοῖς πεδίοις. ὁ— ταν ἡ χώρα κατακλυσθῇ, τούτου δὲ ἡ μὲν τοῦ καυλοῦ φύσις ὁμοία τῇ τοῦ κυάμου. καὶ οἱ πέπαλοι ὡσαύτως, πολὺ ἐλάττους καὶ λεπτότεροι. ἐπιφύεται δ' ὁμοίως ἁ λωτὸς τῷ τοῦ κυάμου. τὸ ἄνθος αὖ τοῦ λευκὸν ἐμφερὲς τῇ σεμνότητι τῶν φύλλων τοῖς τῆ κρίνων. πολλαὶ δ' εἰσὶ καὶ ἑτερόμηλους φύεται. ταῦτα δ' ὅταν μὲν ὁ ἥλιος συμμύῃ, συγκαλύπτει τὸν καρπόν. ἅμα δὲ τῇ αὐξομένῃ τοῦ λῇ δυόμενος, καὶ ὑπὸ τοῦ ὕδατος βύεται. τοῦτο δὲ ποιεῖ, μέχρις ἂν ἡ καρπὸς ἐκτελεωθῇ, καὶ τὸ ἄνθος ἐκπεσῇ. ἐν δὲ καρπὸς τὸ μέγεθος ἡλίκον μήκωνος. ἐν μεγίστῃ καὶ διέζωσται τοῖς κατὰ μῆκος τὸν αὐτὸν ξόπον τῇ μήκωνι. ἔλυτρον δὲ ἐστὶν ὅμοιον τῷ κηρίῳ. ὃ καρπός. ὅστις δὲ παρόμοιος τῇ κέγχρῳ. ἐν δὲ τῷ ὑφρατῇ τῶν καρπὸς φασὶ δὲ τὸ ἄνθος δύνειν, ἢ ὑπερβαίνειν ἐν ὥρας, μέχρι μέσων νυκτῶν, ἡλίῳ δύνοντι πόρρω. οὐ δὲ ῥᾳδὲ καθιέναι τὸν τῶν χεῖρα λαβεῖν εἶναι. μετὰ δὲ ταῦτα ὅταν ὄρθρος ᾖ. πάλιν ἐπανιέναι. καὶ πρὸς ἡμέραν ἐπὶ μᾶλλον ἄνθος τῷ ἡλίῳ φανερὸν ὑπὸ τοῦ ὕδατος καὶ ἀνοίγειν τὸ ἄνθος. αὖ οἰχεῖν δὲ ἔτι ἀναβαίνειν. συχνὸν δὲ τὸ ὑπεραίρον εἶναι τοῦ ὕδατος. τὰς ἢ κωδίας ταύτας οἱ αἰγύπτιοι συμθέντες εἰς τὸ αὐτό, σήπουσιν. ἐὰν ἢ σαπῇ, κέλυφος ἐν τῷ ποταμῷ κλύζονται, ἐξαίρουσι τὸν καρπόν. ξηράναντες δὲ ὀπτῶσαμ— πτοῖς. ἄρτους ποιοῦσι. καὶ τούτων τῶν χῶν τὴν στίφων. ἡ ῥίζα τοῦ λωτοῦ καλεῖται μὲν κόρσιον. ἔστι δὲ ἐδώδιμον. ἡλίκον μῆλον κυδώνιον. φλοιὸς δὲ πέπικται περὶ αὐτὴν μέλας. ἐμφερὴς

τῷ καυσαμαικῷ καρύῳ. τὸ δὲ ἐντὸς λευκόν. ἐψόμενον δὲ καὶ ὀπτόμενον γίνεται λεκιθῶδες. ἡ δὲ ἐν τῇ προσφορᾷ. ἐσθίεται δὲ καὶ ὠμόν. ἀρίστη δ' ἐν τοῖς ὕδασιν αὐτὴ ὠμή. καὶ τὰ μὲν ἐν τοῖς ὕδασι χεδρὸν ταῦτά ἐστιν. ἐν δὲ τοῖς ἀμμώδεσι χωρίοις, ἃ ἐστὶν οὐ πόρρω τοῦ ποταμοῦ, φύεται καὶ τὸ σίλλιον καὶ λευκὴ ἀθάλη. στρογγύλον τῷ σχήματι. μέγεθος δὲ ἡλίκον μέσπιλον, ἀστρύγημον δὲ, ἄφλοιον. φύλλα δὲ ἀφίησιν ἀπ' αὐτοῦ ὅμοια κυπείρῳ. ταῦτα σωάγοντος οἱ καὶ τὴν χώρᾳν, ἐνθοῦσιν ἐν βρυτῷ τῷ ἀπὸ τῶν κριθῶν, καὶ γίνεται γλυκέα, σφόδρα. χρῶνται δὲ πάντες ὥσπερ ξαπήμασι. τοῖς δὲ βουσὶ καὶ τοῖς προβάτοις ἄπασι τὰ μὲν φύλλα καὶ δοὺς μάδην ἐστίν. ἐν δέ τῳ χθῷ ἐν παῖς λίμναις καὶ τοῖς ἕλεσι φύεται διαφέρον. ὃ καὶ χλωρὸν μέμονται. καὶ ξηραίνοντες παρέχουσι καὶ τὰ χειμῶνα τοῖς βουσὶν, ὅταν ἐργάζωνται. καὶ τὸ σῶμα ταῖς χοιρίνοις τοῦτο μὲν οὖν τὰ, λαμβάνοντες οὐθέν. ὅτι καὶ ἄλλο παράφυόμενον αὐτόματον ἐν τῷ σίτῳ. τοῦτο δὲ ὅταν ὁ σῖτος ᾖ καθαρός, ὑποπτήσαντες καταβάλλουσι τὸ χειμῶνα ὑγρὰν τὴν γῆν. ἐλαστήσαντος δὲ, τιμῶντες καὶ ξηραίναντες παρέχουσι καὶ τοῦτο ἀνθρώποις καὶ ἵπποις καὶ τοῖς ὑποζυγίοις, σὺν τῷ καρπῷ τῷ ἐσπομένῳ. ὁ δὲ καρπὸς, μέγεθος μὲν ἡλίκον σήσαμον. στρογγύλος δὲ καὶ τῷ χρώματι χλωρῷ. ἀγαθὸς δὲ διαφορόντως. ἐν αἰγυπτίῳ μὲν οὖν τὰ πάντα χεδρὸν ταῦτα ἄντικα λάβοι. ἔκασοι δὲ τῶν ποταμῶν ἐοίκασιν ἰδόντι φέρειν. ὥσπερ καὶ τῶν χερσαίων. ἐπεὶ οὐ δὲ ὁ πρίβολος ἐν ἅπασιν, οὐ δὲ πάντα χοῦ φύεται. ἀλλ' ἐν τοῖς ἑλώδεσι τῶν ποταμῶν. ἐν μείζοσι δὲ βάθει πενταπήχει ἢ μικρῷ μείζονι, καθάπερ οἱ περὶ τὸν στρύμωνα. χεδρὸν δ' ἐν τοσούτῳ καὶ ὁ καλαμος καὶ τὰ ἄλλα. ὑπερέχει δὲ οὐθὲν αὐτοῦ, πλὴν αὐτὰ τὰ φύλλα, ὥσπερ εἰσημέναι καὶ κρύπτομαι τὸν πρίβολον.

ὁ δὲ πρίβολος

ὁ δὲ ξίβολος αὐτὸς μὲν ὢν τῷ ὑδατινώδει εὐσ βυθόν. τὸ δὲ φύλ-
λον ὀξὺ πλατὺ προσεμφερὲς τῷ τῆς πτελέας. μίσχον ἔχει σφό
δρα μακρόν. ὁ δὲ καυλὸς ὀξὺ ἀκροσυβαθύτατος. ὅθεν τὰ φύλλα
καὶ ὁ καρπός. τὰ δὲ κάτω λεπτότερος σὺν μέχρι φλοιοῦ. ἔχει
δὲ ἀπερ καὶ φυκός τι ἀπαυτοῦ τοῦ ξιχώδη. τὰ μὲν πλεῖστα παρά λ-
ληλα. τὰ δὲ, καὶ παραλλάττοντα κάτωθεν ἀπὸ φλοιοῦ μικρά
λα. τὰ δὲ ἄνω ἀεὶ ἐλάττω προϊοῦσιν. ὥστε τινάς τι λωτοῦα μικρὰ
πέμπειν εἶναι. καὶ τὴν διαφορὰν μεγάλην τὴν ἀπὸ τῆς ῥί-
ζης πρὸς τὸν καρπόν. καὶ παραβλασήματα πολλά. καὶ γὰρ ξία
καὶ τέτταρα. μέγιστον δ' ἀεὶ τὸ πλησιέστερον φλοιοῦ ῥίζης. εἶτα
τὰ μετὰ τοῦτο, καὶ τὰ ἄλλα κατὰ λόγον. τὸ δὲ παρα-
βλάσημα ὅτι μὲν ὥσπερ καυλὸς ἄμοσ, λεπτότερος μὲν τοῦ πρώ
του. τὰ δὲ φύλλα καὶ τὸν καρπὸν ἔχων ὁμοίως. ὁ δὲ καρπὸς
μέλας. καὶ σκληρὸς σφόδρα. ῥίζαν δὲ ἡλίκην καὶ ποί-
αν ἔχει, σκεπτέον. ἡ μὲν οὖν φύσις, τοιαύτη. φύεται μέν τοι
ἀπὸ τοῦ καρποῦ πίπτοντος, καὶ ἀφίησι βλαστὸν τοῦ ἥρος.
φασὶ δ' οἱ μὲν εἶναι, ἐστέτεον. οἱ δὲ διαμένειν τὴν μὲν ῥί-
ζαν εἰς χρόνον. ὥς ἥς καὶ τὴν ἡλάστησιν εἶναι τοῦ καυλοῦ. τοῦ
το μὲν οὖν σκεπτέον. ἴδιον δὲ παρὰ τὰ ἄλλα, τὸ τὰ παρα
φυομένων ἐκ τοῦ καυλοῦ πρίχωδῶν. οὔτε γὰρ φύλλα ταῦ-
τα, οὔτε καυλός. ἐπεὶ τόγε τῆς παραβλαστήσεως, κοινὸς
καλάμου καὶ ἄλλου. τὰ μὲν οὖν ἴδια θεωρητέον ἰδίως δια-
λουότι. τὰ δὲ, κοινῶς. διαιρεῖν δὲ χρὴ καὶ κατὰ τόπους. οἷον
εἰ τὰ μὲν ἕλεια. τὰ δὲ, λιμναῖα, τὰ δὲ πρὸ ἁμιαμαλλον, ἢ ἢ
κοινὰ πάντων τῶν τόπων. διαιρεῖν δὲ πῖα ταῦτα ἐν τῷ ὑγρῷ
τῷ ξηρῷ φύεται, ἢ πῖα ἐν τῷ ὑγρῷ μόνον. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν
κοινότατα προσειρημένα πρότερα. ἐν ὧν τῇ λίμνῃ τῇ περὶ ὀρχο
μενὸν τὸ δ' ὄζει. τὰ φυόμενα δένδρα καὶ ὑλήματα. ἴτέα. ἐλάα.
πτ. σίδη. κάλαμ, ὅ, παλ λητικ ὁ ἕτερ. κύπειρ. φλεώ. τύφη.
ἔτι μίνανθος ἢ τὸ καλούμενον ἵππον. ὁ γὰρ προσαγορεύουσι

λέμνα, τοῦτο πλεῖον τὸ καθ' ὕδατός ἐστι. τούτων δὲ τὰ μὲν
ἄλατινώριμα· ἡ δὲ ἐλάτινθος· καὶ ἡ σίδη· καὶ ἡ μίμανθος·
καὶ ἡ ἰκάμη, καὶ τὸ ἴπνον· ἴσως μὲν φύεται καὶ ἐτέρωθι· προσα-
γορεύεται δὲ ἄλλοις ὀνόμασι· λεκτέον ὃ περὶ αὐτῶν. ἐστι δὲ ἡ μὲν
ἐλάτινος, φυτὸν θαμνῶδες, ἢ παρόμοιον λοῖσι ἄλλοισι, φύλλ' ἔχει
τῷ μὲν χρώματι παραπλήσιον· μακρὰ δ', ὥσπερ αἱ μυρσίναι,
χνοώδη· ἄνθος δὲ, τῷ φλόμῳ ὅμοιον ἐλαφρόν· καρπὸν δὲ οὐδένα
φέρει. φύεται δὲ ὁ πλεῖστος μὲν ἐν τοῖς πλοιάδων νήσοις· εἰσὶ δ'
ἐν Θάσῳ καὶ ἐν ταύτῃ πολλοί, ὥσπερ ἐν αἰγύπτῳ περὶ τὰς ἕλης
ἐν θεσπρωτίδι, καὶ ἐν ἄλλαις λίμναις· ἐλάττων δὲ καθ' ὕδατος. ἡ μὲν
οὖν ἐλάτινος τοιοῦτον· ἡ δὲ σίδη, τῷ μὲν μορφοῦσθαι ὁμοία τῇ
μήκωνι· ἔστι γὰρ καὶ ὠνωκυπινῶδες τοιοῦτον ἔχει, πολὺ μείζονώς
κατὰ λόγον· μεγέθει δὲ ὅλος ὁ ὄγκος, ἡλίκον μῆλον· ὅταν δ' ὀγυμνὸν,
ἄλλα ὑμῶδες περὶ αὐτὸ λευκοί· ἔστι δὲ τούτοις ἔξωθεν φύλ-
λα πρώδη, παραπλήσια τοῖς τῶν ῥόδων, ὅταν μὴ κάλυξιν ὦσι τὰ
παρὰ τὸν ἀριθμόν· αὐτοὶ δὲ, τοὺς κόκκους ἐρυθροὺς μὲν ἔχει,
ζέσει δ' ὁμοίους ταῖς ῥίζαις, ἀλλὰ πιεφορεῖς· μικρὸς
δὲ καὶ ὁ πολὺς μείζους κάγχρυ· τὸν δὲ χυλὸν ὑδατώδη πικρόν· καθά-
περ ὁ τῶν πυρῶν· ἀδρύνεται δὲ τὸ θέρος· μίσχον δ' ἔχει μικρὸν, τὸ
δὲ ἄνθος ὅμοιον ῥόδῳ κάλυκι· μεῖζον δὲ καὶ χρῶμα τὸ πολὺ τῷ
μεγέθει· τὸ δὲ τοῦ μὲν φύλλου ὡς τὸ φύλλον τοῦ ὕδατος· μετὰ δὲ ταῦτα
ὅταν ἀποπνιγῇ συσπᾷ τὸ καρπώσιμον, καὶ ταλλίνεται φέρε-
σιν εἰς τὸ ὕδωρ μᾶλλον· τὸ δὲ σῶμα ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ τὸν μὲν κό-
κκον ἐκχεῖν· κύστιν φορεῖν δὲ τῶν ὡς τὴν λίμνην τοῦτο· καὶ τὸ βούτομον·
καὶ τὸ φλεώς· εἶναι δὲ τὸ βουτόμου μέλαινα· τῷ δὲ μεγέθει παρα-
πλήσιον τῇ φλοιδί, τὸ δὲ φλεὼς τῷ καλάμῳ μὲν ὠανθήρικι·
ᾧ χρῶνται πρὸς τὰς κονίας· τοῦτο δ' ἔστιν, οἷον πλακοῦντας ἐσθίουσι
τιμαλαι· ἐσθίουσι δὲ καὶ τὸ φλεὼς καὶ τὸ βουτόμου, τὸ
μὲν θῆλυ ἄκαρπον· χρήσιμον δὲ πρὸς τὰς στολώσεις· τὸ δὲ ἄρρεν ἀ-
χρεῖον· περὶ δὲ φλοιὸν καὶ τὸ μυρτάνθους καὶ τὸ ἴπνου σκεπτέον

ἰδιώτατον

ἰδιώτατον δὲ τούτων ὄζὸν ἡ τίφη, καὶ τὸ ἄφυλλον εἶναι, καὶ τῷ μὴ πλύρριζον τοῖς ἄλλοις ὁμοίως· ἐπεὶ πᾶλλα ὀχῶδη ἐστὶν εἰς τὸ κάτω τὴν ὁρμὴν ἐχούσας δυνάμεις· μάλιστα δὲ τὸ κύπειρον ὥσπερ ἡ ἄγρωστις· διὸ καὶ δυσώλεθρα ἐστὶ ταῦτα, καὶ ὅλως ἂν τὸ γένος τὸ τριόδους· ἡ δὲ ἴρις καὶ κύπειρα πολύτιμα τῶν ἀγῶνα παραγάττεται τὴν αὐλωμαλίαν, τῷ τὸ μὲν εἶναι ὡς χυτὴν ἡ σαρκώδεις αὐτάς· τὸ δὲ λεπτὸν ἡ ξυλώδεις, καὶ τῇ βλαστήσει καὶ τῇ γένεσει· φύεται γὰρ ἀπὸ τοῦ πρεμνώδους· ἑτέρα λεπτὴ καὶ τὸ πλάγιον· εἶτα τὴν αὐτὴν σωίσασα πάλιν τὸ σαρκώδες· ἀφ' οὗ ὀκαυλός· ᾧ ὦ καὶ ὀβλαστός· ἀφίησι δὲ ἡ εἰς βάθος τὸν αὐτὸν χόρτον ἴρις· διὸ καὶ πάντων μάλιστα δυσώλεθρον, καὶ ἔργον ὀξελεῖν· χαλὸν δὲ παρὰ πολησίου φύεται ἡ ἄγρωστις ἐκ τῶν γονάτων· αἱ γὰρ ἴρις ζωνατώδης· ὀξὺ καύσου δὲ ἀφίησιν ἀμάβλαστον καὶ κάτωθεν ἴζαν· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ἄκανθα καὶ ἀνώθους· ἀμὸ καλαμώδης, ἀδὲ γονατώδης ἡ ἴζα ταύτης· ταῦτα μὲν οὖν διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ πολείου εἴρηται· φύεται δὲν ἀμφοῖν καὶ ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν ὑδατι, ἰτέα· κάλαμος ὁ αὐλητικός· κύπειρον· τίφη· φλεώς· βούτομος· ἐν δὲ τῷ ὕδατι μόνον σίδη· περὶ γὰρ τῆς τίφης ἀμφισβητοῦσιν· καὶ μᾶλλον δὲ ἐλαττοῦται φυομένων αἰεὶ τὲ ἐν τῷ ὕδατι μένειν φασὶ· φύεσθαι δ' ἔνια τούτων καὶ ἐπὶ τῶν πλοιάδων· οἷον, τὸ κύπειρον καὶ τὸ ὑδρόμον καὶ τὸ φλεώς· ὥστε πάντα τὰ μέρη ταῦτα κατέχειν· ἐδώδιμα δὲ τὰ ἐν τῇ λίμνῃ τάδε· ἡ μὲν σίδη· καὶ αὐτὴ καὶ τὰ φύλλα, τὸ προβάτου· ὁ δὲ ὀβλαστός, χοῖς ὑσίν· ὁ δὲ καρπὸς, χοῖς ἀνθρώποις· τοῦ δὲ φλεῴ, καὶ τῆς τίφης, ἡ τοῦ βλαστός· τὸ πρὸς ταῖς ἴζαις ἁπαλόν· ὁ μάλιστα ἐσθίεται τὰ ὡς δία· ἴζα δὲ ἐδώδιμος ἡ τοῦ φλεῴ μόνη χοῖς βοσκήμασιν· ὅταν δὲ αὐχμὸς ᾖ, καὶ μὴ γένηται τὸ κατὰ κεφαλὴν ὕλην, ἅπαν τὸ αὐχμεῖ ταὶ ἐν τῇ λίμνῃ· μάλιστα δὲ ὁ κάλαμος· ὑπ' ἔνιοι καὶ λοιπὸν εἰπεῖν· ὑπὸ γὰρ τ' ἄλλων χαλὸν εἴρηται· τοῦ δὴ καλάμου δύο φασὶν εἶναι γένη τόν τε αὐλητικόν, καὶ τὸν ἕτερον· ἐν ᾧ εἶναι τὸ γένος

τοιέτερα. διαφέρει δὲ ἀλλήλων ἰσχύι ἢ λεπότητι καὶ ἀθενείᾳ. καλοῦσι δὲ τὸν μὲν ἰσχυρὸν ἢ παχύν, χαρακίαν· τὸν δ' ἕτερον εὐλόκιμον. φύεται δὲ τὸ μὲν εὐλόκιμον ἐν τ' ὀλοάδων· τὸ δὲ χαρακίαν, ἐν τοῖς κώμυσι. κώμυθος δὲ καλοῦσι, οὗ ἂν ᾖ σωρὸς θρυπτόμενος κάλαμος ἢ συμπεπλεγμένος ταῖς ῥίζαις· τοῦτο δὲ πίνεται καθάπερ ἀνθέρικος ἢ χλοερὸν φλιόμενος δύμφον ἢ χλωρόν· πίνεται δὲ καὶ τὸν χαρακίαν ἢ οὐ λυπηρός· μακρότερον μὲν τοῦ ἄλλου χαρακίου· σκωληκόβρωτον δὲ· τούτου μὲν δὴ ταύτας λέγουσι τὰς διαφοράς· ἐν δὲ τοῖς αὐλητικοῖς τὸν μὲν, φύεται δὴ ἐν ἕλεσι, ὡς ἔστιν δ' ἃ φασι· καὶ τοῦτον εἶναι τὴν πάχιστον καὶ λιθώδη· τὸν δὲ λίμνης· ὅτι δὲ τοῦτο δοκεῖ συμβαίνειν ἐν τοῖς πρότερον χρόνοις, μάλιστα δὲ ἐν ἕλεσι, διὰ τὴν ὑγρότητα τοῦ καλάμου τὴν ἐροῦσαν, τὸ συμβεβηκὸς ὡς πάχος λαμβάνοντες· πίνεται δ' ὅταν ἐμβεβάσας ὑγρομβύης διεμβύῃ τὸ ὕδωρ διὰ τῆς φυλάκου ἀνελὼν ἢ καλλίω· τοῦτον δὲ μάλιστα μνημονεύουσι χρόνου πρῶτον ὕστερον χρόνῳ, ὅτι συνέβη πρὸ χρόνου φανῆναι· πρὸ τούτων γὰρ ἐφασαν ἔτι πλεῖον βαθυνθῆναι τὴν λίμνην· μετὰ ταῦτα ὕστερον ὡς ὀλοιμὸς ἐγένετο σφοδρός, πληθῦναι μὲν αὐτὸ· ἀπὸ μὲν οὖν τοῦ ὕδατος, ἀλλ' ἐκλελοιπότος χειμῶνος, ἀχθῆναι τὸν κάλαμον· φασὶ δὲ καὶ βαθυνομένης φλιόμενα τὰ ἐπιόντα ἔτη, ἀδρύνεσθαι· ἢ γίνεσθαι τὸν μὲν ἀδρυθέντα ζωπότατον· ὃ δὲν μὴ συμπαγὲν μένῃ τὸ ὕδωρ, βομβυκίαν· τὸν μὲν οὖν χυλὸν, τοιοῦτον· διαφορὰ δὲ τῶν καλάμων ὡς καθόλου λαβεῖν ἀξιοῖ τις ἐν τῇ φύσει· ἀπληθέστερον δ' ἐὰν ᾖ καὶ ἀσαρκότερον, ἢ ὅλως ὑθμὸν τῇ προσόψει· καὶ γὰρ τὸ φύλλον πλατύτερον ἔχει καὶ λευκότερον· τὸν δὲ αὐθέκλωνα ἐλάττω τῶν ἄλλων· τὸν δὲ ὅλως οὐκ ἔχειν· ὃν προσαγορεύουσιν ἀμούχιον· ἐξ ὧν ἄδηλον μὲν φασί τινες χυλέσθαι τὸ ζύμωμα· καταρθοῦν δ' ὀλίγον χρόνον διὰ τὸ ὀρθοσίαν· τὸ δὲ θέρος μὴν ὡραῖον εἶναι· πρὸ Ἀνθεστηριῶνος μηνὸς ἀπλῶς πάντα τὸν καλάμου τοῦρον.

κτούρω, μονοβρομιῶνος μηνός· τὸν γὰρ οὕτω τμηθέντα συχνοῖς μὴν ἔτεσιν ὕστερον γίνεσθαι χήσιμον· ἢ προκαταλήγειν λέγεσθαι πολλῆς· συμμένειν δὲ τὸ σῶμα τῶν φλοιῶν, ὁ πρὸς τῇ ἀκρείᾳ εἶναι χήσιμον· ἐπεὶ δὲ εἰς τὼ πλάσιν μετέβησ', ὑγρὴ μετεκινήθη· τὰ μὲν οὖσι γὰρ δρυὴν τοῖσι προφορεῶνος ἢ ἑκατομβαιῶνος, ὡς πε εἰ πρὸ προσῶν μικρόν· ἢ ὑπὸ ξοωτάς· γίνεσθαι λέφασιν πρῖμόν τε χήσιμον, καὶ κατὰ λήνωσ βραχέασ δεῖσθαι· εἰ κατασσά σματα τὰς φλοιὰς ἔχειν· ῥοῦ δὲ ἀναγκαῖον ῥῖς μετὰ φλάσματος αὐλῶσι· τοῦ μὲν οὖν ζωὴ τοῦ ταύτας εἶναι τὰς ὥρας τῆσ τομῆσ· ἡδέρτασία γίνεται τὸν αὐτὸν πρόπον· ὅταν συλλέξωσι, τιθέασιν ὑπαείθριον τῷ χειμῶνος ἐν ζῷ λέμματι τῷ δῄρος περικαθάραντες καὶ ἐκξύναντες, εἰς τὸν ἥλιον ἔθεσαν· τῷ θέρους δ', μετὰ ταῦτα σωτεμόντες εἰς τὰ μεσογόνια, πάλιν ὑπαίθριον τιθέασι χρόνον τινά· προσλείπουσι δὲ τῷ μεσογναστίῳ τὸ πρὸς τοὺς βλασοὺς ζόμυ· τὰ δὲ μίκη τὰ τούτων οὐ γίνεται δ' παλαιῶν ἐλάττω· βέλτισα μὲν οὖν εἶναι τῶν μεσογονίων πρὸς τῷ ζωγραφοῖαν ὅλα τῷ καλάμῳ τὰ μέσα· μαλακώτατα δὲ ἔχει ζώη τὰ πρὸ τοὺς βλασούσ· σκληρότατα δὲ τὰ πρὸς τῇ ἐίζῃ· συμφωνεῖν δὲ τὰς γλώττας τὰς ἐκ τοῦ αὐτοῦ μεσογναστίου· τὰ δὲ ἄλλα δ' συμφωνεῖν· ἢ τῷ μὲν πρὸς τῇ ἐίζῃ αἰεὶ στερὰν εἶναι· τῷ δὲ πρὸς τοὺς βλασοὺς δεξιάν· τμηθέντος δὲ δίχα τοῦ μεσογονίου, τὸ σῶμα τῆς γλώττης ἑκατέρᾳ γίνεται κατὰ τὴν τοῦ καλάμου τομήν· ἐὰν δὲ ἄλλον τινὰ τρόπον ἐργάζωσιν αἱ γλῶτται, ταύτασ οὐ φαύλους συμφωνῇ· ἢ μὲν οὖν ἐργασία, τοιαύτη· φύεται δὲ φλέβος μὲν μετὰ ξὺ τοῦ κισσοῦ· καὶ τοῦ μέλανος ἔτος ὄρος προσαγορεύεσθαι λεκανία· τοῦτο δὲ τὰ ἄπια χύλοι καλούμενοι βαθύσματα φλίμνης· ἐν οἷσ καλλισον φασὶ γίνεσθαι ἢ καθὸν ἢ προβατία καλαμῶνα καταφέρει· τὸ δὲ τὸ ποταμὸς ξέων ἐκλιβάδας· κάλλισος δὲ δοκεῖ γίνεσθαι πάντων περὶ τὸ ὀξῆαν καλαμῶνα κάμπτον· οἷ δὲ ὄρος ἔτος ὄστρ ἐμβολὴ τοῦ κισσοῦ· γίνεται δὲ αὐτῷ περὶ

ον ὑγρόν, ὃ προσαγορεύουσιν ἰσχάδα· πρόσβορρος ὁ τόπος αἰγὸς τ̄ πτόξεως καὶ μισθωτοῦ ὄντος, ὃν καλοῦσι βοηδρίαν· φύεσθαι δέ φασι καὶ ταύτην ὑγρὰν καὶ λαμπράν· τὸ δ' ὅλον ἀνάπηρον καὶ θαυμάσιον ὑγρᾶς χώρας ἰλυώδους, ἢ ὀχυρὸς αἰματίου, ἢ πρὸ τῶν βάθυσμα τ̄ λίμνης, καὶ ἴσον ἐνεῖναι κάλαμον· περὶ δὲ τ̄ βοηδρίαν, ταῦτα πάντα ὑπάρχει· ὅτι δὲ ὀχυρὸς μεταλλωτέχει ξοωλὴ εἰς τὸ πρίειν καλὸν κάλαμον, σημεῖον ἔχουσι· καθὸν δὲ πρὸν ὁμιλεῖ καλὸν μὴ ἐμβάλλ λφ, βαθείας ὄσης τ̄ λίμνης ἢ τοιαύτης δύσειε ἢ ὑλώδους, ἢ ὅλως μὴ φύεσθαι ἢ φαῦλον· ἡ μὲν γὰρ ὕλη ἐστὶ φύσις τοιαύληπτικὴ, καὶ ἡ κατεργασία, ἢ τίνας ἔχει διαφορὰς πρὸς τοὺς αἰγός, ἱκανῶς εἰρήσθω· γένη δὲ ταῦτα μόνον, ἀλλὰ πλείω τοῦ καλάμου τυγχάνφ, φανερὰς ἐχοντα τῇ αἰσθήσει διαφοράς· ὁ μὲν δὴ σαρκὶ ἢ τοῖς γόνασιν· ὁ δὲ, μανὸς καὶ ὀλιγοστόματος· ὁ δὲ μὲν κοῖλος· ὃν καλοῦσί τινες σύριγγα· ὁ δὲ μὴ ἔχει ξύλον καὶ σαρκώδης· οὗ, στερεὸς ὁ σὺν μικρῷ· ἢ οὗ μ̄, βραχύς· οὗ, εὐαξὴς καὶ ὑψηλὸς καὶ βραχύς· οὗ, λεπτὸς καὶ πολύφυλλος· οὗ, ὀλιγόφυλλος καὶ νόφυλλος· ὅλως δὲ πολλαί τινες εἰσὶ διαφοραὶ καὶ τοῖς φύσεις καὶ τοῦ χεῖ· ἕκας δὲ πρὸς ἕκαστα χήσιμος· ὀνόμασι δὲ ἄλλοις προσαγορεύσι· κοινὸν δέ πως ὄνομα· ὃν μὴ λοχμωδέστατον εἶναι φασιν· ἐν· καὶ μάλιστα φύεσθαι ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ τοῖς λίμναις· διαφέρει δὲ καὶ μικρὸν καὶ λαμπρόν, τόν τε ἐν ὑγρῷ καὶ τὸν ἐν τοῖς ὕδασι φυόμενον· ἴδιος δὲ καὶ ὀχυρὸς, ὃν δὴ κρητικόν τινες καλοῦσιν· ὀλιγόγονατος δὲ σαρκωδέστερος δὲ τούτων, καὶ μάλιστα καὶ μάλιστα δεχόμενος· καὶ ὅλως ἀπεθάνατον δυνατόν, ὡς ἂν θέλη τις θερμαινόμενον· ἔχουσι δὲ ὡς πρὸς λέχθη καὶ τὰ φύλλα μεταλλάττοντα διαφοράς, ὁ μὲν θ καὶ μετέθ μόνον, ἀλλὰ καὶ χροιᾷ· πρίνος γὰρ ὀλιγωνικὸς καλόν· ἐστὶ δὲ καὶ τῇ θέσει καὶ προσφύσει· κάτωθεν γὰρ ἔνιοι πολεῖσα φέρουσι τῶν φύλλων· αὐτὸς δὲ ὡς περὶ ἐκθάμνου πέφυκε· χεδὸν δέ τινα δ' φασὶ τῶν λιμναίων ταύτην εἶναι τὴν διαφοράν, πολύφυλλον καὶ ὀλιγόφυλλον· καὶ ὁμοίως ἔχειν ξόπον τινὰ τὸ φύλλον τῷ τοῦ κυπείρου

πείρου, καὶ φλεώ. ⸫ βρύου ἢ βοτόμου. σκέψασθαι δὲ τοῦτο. γέ-
νος δέ τι καλάμου φύεται καὶ ἑτοιμότερον. ὃ ὄκ εἰς ὀρθὸν ἀλλ' ἐπὶ
γῆς ἀφίησι τὸν καυλόν, ὥσπερ ἡ ἄγρωστις, καὶ ὕστω πρὶ εἰσαστιὼ
αὔξησιν. ὅθεν ἔνιοι μὲν ἄρρενι στερεόν. οἱ δὲ θήλυν, κοῖλον. διαιροῦσι δὲ
τοῦτον τῷ ἄρρενι ἢ θήλει. φύονται δὲ ξενικὸς πουθμένος πολλοί.
⸫ οὐλοχμώδεσι. τὸ δὲ φύλλον οὐ μακρόν. αἰγιλώπι ὅμοιον τῇ ἰτέᾳ. ᾧ
μεγέθει μεγάλοι καὶ ὑπαργεῖς. ὥστε καὶ κοντίαις χρῆσθαι. φύονται δὲ
πρὶ ποιεῖτ' ἀκεσίνιω ποταμοί. ἀπ' ἧς κάλαμος ὑάζω. ἡ τιμιό-
μενος ἢ ἐπικαιόμενος καὶ μίων βλασταίνει. ἔτι δὲ πολυχύλιστος
ἢ πολύειλος. διὸ καὶ δυσωλεθρος. καὶ δὲ εἴδεα γενα τοιάδε, ὥστε καὶ ἡ τῆ
γρώστιδος. πολλὰ δὲ πανταχοῦ ὁμοίως ἀλλὰ ποιεῖ μὲν καλάμῳ ἱκανῶς
εἰρήσθω καὶ τὰ λοιπὰ ἔστω εἰπεῖν ὡς αὐτὰ ἐκ τοῦ γένους τοῦ πρὸ αὐτοῦ ποιεῖ χοίνικος.
ἢ ⸫ τοῦτο τὸ ἐνύδρων θετέον. ὅθεν ἔστι καὶ τοιαῦτα εἴδη, καθάπερ τὰ
μὲν διαιροῦσιν ὅτι ὀξὺς καὶ ἄκαρπος ὃν δὴ καλοῦσιν ἄρρενα. ἢ ὁ κάρ-
πιμος. ὃν μελαγκρανισμὸν καλοῦσι, διὰ τὸ μέλανα τὸν καρπὸν
ἔχειν. ταῦτα δὲ τούτου ⸫ σαρκωδέστερος καὶ πρίτος τῷ με-
γέθει καὶ τῇ παχύτητι καὶ ὑσαρκία διαφέρων, ὁ καλούμενος
ὁλόχοινος. ἢ μὲν οὖν μελαγκρανίς, αὐτόστιβος καθαὐτόν. ὁδὲ
ξυός, καὶ ὁλόχοινος, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φύονται. ὁ καὶ ἄτοπον φαί-
νεται καὶ θαυμαστὸν ἐνιδεῖν, ὅλης κοσμηθείσης φυλλοινίας. οἱ
πολλοὶ γὰρ ἦσαν ἄκαρποι τῶν φυκότες ἐκ τοῦ αὐτοῦ. κάρ-
πιμοι δὲ ὀλίγοι. τοῦτο μὲν οὖν ὡσκεπτέον. ἐλάττους γὰρ ὅλως
οἱ καρποί. πρὸς γὰρ τὰ τοιαῦτα τὸ χρησιμώτερος ὁ ὁλόχοινος.
διὰ τὸ σαρκῶδες καὶ μαλακόν. κόρυνα δ' ὅλως ὁ κάρπιμος, ὃς
αὐτοῦ τοῦ γραμμώδους ὀξοειδήσας. καὶ πεῖται ἐκτίκτει κα-
θάπερ ὠά. πρὸς μιᾷ δὲ ἀρχῇ γραμμώδεσ ἔχει τοὺς πειρασχυ-
ώδεσ μίσχους. ἐφ' ὧν ἄκρων πειρατολασίους τὰς τ' ἀγρίων ἔχει
στρογγυλότητας, ἐπιχαζόμενον. ἐν τούτοις δὲ τὸ πειρμάτιον ἀκιδω
δές ὅστε μέλαν ἑκάστῳ προσεμφερὲς τῷ τοῦ ἀστερίσκου. πολλὰ μὲ
νυ ὑπὸ τῶν ἰζάνει δὲ ἔχει μακρὰν ἢ πασχύτερον πολὺ τοῦ χοίνικος. αὖ

τὴν δὲ αὐαίνεται καθ' ἕκαστον χώραν· εἶθ' ἑτέρα πάλιν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ χοίνου καθίεται· τοῦτο δ' ἦν ἐν τῇ ὄψει φανερὸν ἰδεῖν, τὰς μὲν αὔρας, τὰς δὲ χλωρὰς καθιεμένας· ἡ δὲ κεφαλὴ ὁμοία τῇ τῶν κρομμύων ἢ τῇ τῶν γητείων, συμπεφυκυῖα ἐκ πολλῶν εἰς ταὐτό· ἦν πλατεῖα κάτωθεν, ἔχουσα κελύφη ὑπέρυθρα· συμβαίνειν δ' ἂν ἴσως τὸ ἐξ ὑγροῦ εἶναι· αὐαίνον δὲ καὶ πάλιν ἡ τροφή· ἦν ἡ τοῦ αὖωθεν πάλιν ἡ γένεσις· τῶν μὲν δὴ χοίνων τοιαύτη τις φύσις· ἡδὺ δὲ ἢ μὴ ὀβάτος ἢ ὁ πολίγρος, ἔνυδρά πως ἐστὶν ἡ πύρυδρα, καθάπερ ἐνιαχοῦ· φανεραὶ δὲ καὶ τούτων διαφοραί· πρὸς ἀμφοῖν γὰρ εἴρηται πρότερον· τὸ δὲ νήσων τὸ πολλάδων τῶν ἐν ὀρχομενῷ, τὰ μὲν μεγέθη πανταχοῦ τυγχάνει· τὸ δὲ πλῆθος αὐτῶν ὅσον ἑξήκοντα σταδίων πρὸς πρεῖμετρον· ἐναίρυπται δὲ μεταξὺ σφόδρα σωίζεσθαι, ὥστε καὶ ὑς ἐναύριος ἐμπίνεσθαι πολύς· οὓς μὴ κυμήτε τοῦσι διαβαίνοντες· μὴ πρὸς μὲν ἐνύδρων ταῦτ' εἰρήσθω· πρὸς δὲ βραχυβιότητος φυτῶν μὴ δένδρων· τῶν μὲν ἐνύδρων ἐπὶ πολύ φαμεν ἔχειν, ὡς ἂν καθόλου λέγοντες, ὅτι βραχυβιώτερα τὰ χερσαίων ὅσα καθάπερ καὶ τὰ ζῷα· οὐ γὰρ ἅπαντα ἴσα βίους ἴσορροπεῖ τοῖς χερσαίοις· τὰ μὲν οὖν ἀγριάφας ὀδὰς μίαν ἔχειν ὡς ἂν εἴποιεν οἱ ὀρεοτύποι διαφοράν· ἀλλὰ πάντα εἶναι μακρόβια καθόλου βραχύβιον· αὐτὸ μὲν γὰρ οὐ φύσει ἀληθὲς λέγομεν· ἅπαντα δ' ὑπερτείνει πολὺ τὴν αἰῶνα ζωήν· ὁμοίως δὲ τὰ μέν, μᾶλλον· τὰ δὲ ἧττον μακρόβια, καθάπερ ἐν τοῖς ἡμέροις· πρία γὰρ ταῦτα, σικύα· τὰ δὲ ἥμερα, φανερῶς διαφέρει· ἔστι τὰ μέν, εἶναι μακρόβια· τὰ δὲ βραχύβια· ὡς δὲ πολλῷ εἰπεῖν, τὰ ἄγρια τῶν ἡμέρων μακροβιώτερα· καὶ ὅλῳ μὲν τὰ ἀντιδιηρημένα καθ' ἕκαστον· οἷον κότινος, ἐλαίας· καὶ ἀχράς, ἀπίου· ἐρινεός, συκῆς· ἴσχνοτέρα δὲ καὶ στυφνότερα καὶ ἀγριώτερα τῶν περικαρπίων· τὴν δὲ μακροκιότητα μαρτυροῦσιν ἐπίτε πυθμὴν καὶ ἡμέρων καὶ ἀγρίων, καὶ παραδεδομέναι φῆμαι παρὰ τῶν μυθολόγων· ἐλαίαν μὲν γὰρ λέγουσι τὴν Ἀθήνησι· φοίνικα δὲ τὸν ἐν Δήλῳ·

κότινον

κότινον ἢ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἀφ᾽ οὗ στέφανος. Φηγοὺς δὲ τὰς ἐν Δω-
λίῳ τὰς ἐπὶ τοῦ Ἴλου μνήματος. τινὲς δέ φασι καὶ τὴν ἐν Δελφοῖς
πλάτανον Ἀγαμέμνονα φυτεῦσαι, ἐπὶ τῶν ἐν καφύαις τῆς Ἀρ-
καδίας. τοῦτο μὲν οὖν ὅπως αὐτὸ ἔχει τάχ᾽ ἕτερος ἂν λόγος. ὅτι
δὲ δένδρου μεγάλη διαφορὰ τὸ δένδρων, φανερόν. μακρόβια μὲν γὰρ
τά τε προφημόα καὶ ἕτερα πλείω. βραχύβια δὲ τὰ τοιαῦτα
ὁμολογοῦμεν ὡς ὅιον, ξοιά. συκῆ. μηλέα. ἐπὶ τούτων δὲ καὶ μᾶλ
λον. καὶ ἡ πλυκεῖα τῆς ὀξείας, ὡς περ τῶν ξόανα καὶ ἀσύρματος. βρα
χύβια δὲ καὶ ἀμπέλων ἔνια χθαμαὶ καὶ μάλιστα τὰ πλύκαρπα.
δοκεῖ δὲ τὰ πύρινα μᾶλλον βραχυβιώτερα τῶν ἐν τοῖς ξηροῖς εἶναι.
οἷον, ἰτέα. λεύκη. ἀκτή. αἴγειρος. ἔνια δὲ χηράσκει μὲν ἡ σὰρ πε-
ταν ταχέως. ἀβλαστάνει δὲ πάλιν ἐκ τῆς αὐτῆς, ὡς περ καὶ αἱ δρύ-
φναι. ἐπὶ μηλέαι. ἡ ξοαὶ, καὶ τὰ ἐν Ἰλίῳ τὰ πολλά. περὶ ὧν ἡ σκέ
ψαιτ᾽ ἄν τις. πότερα τὰ αὐτὰ δεῖ λέγειν ἢ ἕτερα. ἐπὶ καθάπερ εἴπομεν τὸ
τέλεχος ἀπροκόψαντας, ὡς περ ποιοῦσιν οἱ γεωργοί. πάλιν αὖ ἀθερα
πεύσῃ τῆς βλαστησ. ἢ εἰκὸς ἐκκόψαντα ἄχρι τῆς ῥίζης ἐπικαύσειν.
ἐπὶ ἢ γοῦν ταῦτα ποιοῦσιν. ὅτι δ᾽ ἐπὶ τῶν αὐτομάτου συμβαίνει. πό
τερα δὴ γοῦν τὰ αὐτὰ δεῖ λέγειν, ἢ ἕτερον. ἢ μὲν γὰρ ἀεὶ τὰ μέ-
ρη τὰς αὐξήσεις ἢ φθίσεις φαίνεται παραμένουσα ἢ ἔτι τὰς διὰ
καθάρσεις τὰς ὑπ᾽ αὐτῶν, ταύτη μὲν αὐ δόξειεν ταὐτὸν εἶναι. τὴν
αὐ ἐπὶ τούτων ἢ ἐκείνων διαφέροι. ἢ δῶς περὶ σίας ἐπὶ φύσις ἐν
δένδρου, μάλιστ᾽ ἂν φαίνοιτο τὸ τέλεχος, ὅταν μεταλλάττῃ τοῦτο,
καὶ ἂν τὸ ὅλον ἕτερον ὑπολάβῃ τις. εἰ μὴ ἄρα διὰ τὸ ἀπὸ τ᾽ αὐτ᾽
ἀρχῶν εἶναι, αὐξῆσθαι. καίτοι πολλὰ καὶ συμβαίνει καὶ τὰς εἰ
ξασ ἑτέρας εἶναι. καὶ μεταβάλλειν τῶν μὲν, σπομένων. τῶν
δ᾽ ἐξ ἀρχῆς βλαστανουσῶν. ἐπεὶ ὡς γε τινὲς φασι τὰς ἀμπέλους
κροβιωτάρυς εἶναι. τῶν μὲν φύειν ἑτέρας, αἱ ἐξ αὐτῶν ἀεὶ σπορα-
νασπληροῦσθαι, χεῖλοιον δ᾽ ἴσως δικαιοτάτην σύγκρισιν, ἐὰν μὲν μὴ
τὸ τέλεχος. αὕτη γὰρ οἷον ὑπόθεσις ἐν φύσις δένδρων. τοῦτο μὲν οὖν
ἀποτίρωσ πρὸς λεκτέον, οὐδὲν αὐ διενέγκῃ πρὸς ταὐτῶν. τάχα

δὲν εἶναι μακροβιώλαρυ, τὸ πάντως δυνάμωυ αὐλῆκεῖν, ὥσ-
περ ἡ ἐλαία, ἢ τῷ στελέχει ἢ τῇ περιβλαστήσει, ἢ τῷ δυσω λέ
θρους ἔχειν τὰς ῥίζας· δοκεῖ δὲ ὀβίος τῆς πεμιᾶς εἶναι, καθὸν στέ-
λεχος ἤδη τιὼ ἀρχὴν τιθέντα μέζον, ἀναμετρεῖν τὸν χρόνον μά
λιστα πεὶ ἔτη διακόσια· εἰδ' ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀμπέλωυ λέγουσί
τινες, ὡς πεμαίρουμηύων τῶν ῥιζῶν καὶ τὰ μέρη, δύναται δια
μηύειν τὸ στέλεχος ἢ ὅλη φύσις ὁμοία καὶ ὁμοιοφόρος ὁ ποσο-
νοῦν χρόνον, μακροβιώτατον αὖ εἶη πάντων· φασὶ δὲ δεῖν οὕτω
ποιεῖν, ὅταν ἤδη δοκῇ καταφρέεσθαι κλήματά τι περιαιρεῖν, ἢ
καρποῦσθαι ἐνιαυτόν· μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τὰ σκάνταυτα ὧν θά
τερα τῆς ἀμπέλου, περικαθαίρειν πάσας τὰς ῥίζας· εἶτα μοχλῆ
σαι φρυγάνων καὶ ἐπαμήσασθαι τιὼ γῆν· ῥύτῳ μὲν οὖν τῷ ἑ
τεροκακῶς φέρειν σφόδρα· τῷ δὲ ὑστέρῳ βέλτιον· τῷ δὲ τρίτῳ
τετάρτῳ, καθίσασθαι καὶ φέρειν πολλοὺς καὶ καλούς· ὥστε μη-
δὲν διαφέρειν, ἢ ὁτεῖ ἥκμαζεν· ἐπεὶ δὲ πάλιν ἀποβλήσῃ,
θάτερον μέρος καταπάσσειν καὶ θερα πεύειν ὁμοίως, ἢ ὅτως
αἰεί διαμηύειν· ποιεῖν δὲ τοῦτο μάλιστα διετῶν δέκα· διὸ καὶ
οὐκόπτειν οὐδέποτε τοὺς τοῦτο ποιοῦντας, ἀλλ' ἐᾶν χρυσᾶς πολ
λὰς ταῦτα τὰ στελέχη διαμηύειν· ὥστε μὴ δεμενῆσθαι τοὺς
φυτεύσαντας· τοῦτο μὲν οὖν ἴσως τῶν πεπειραμένων ἀκού
ειν τε δεῖ καὶ πιστεύειν· τὰ δὲ μακρόβια καὶ βραχύβια, διὰ τῶν εἰρη-
μένων θεωρητέον· νοσήματα δὲ τοῖς μὲν ἀγρίοις φασὶ συμ-
βαίνειν, ὑφ' ὧν ἀναιροῦνται· φαύλως δὲ διατίθεσθαι καὶ μάλιστα
ἐὰν ἥλως, ὅταν χαλαζοκοπηθῇ, ἢ μελασταίνειν μέλλοντα, ἢ ἀῤ-
ῥόμενα, ἢ αὐθοῦντα· καὶ ὅταν ἢ πνεῦμα ψυχρὸν ἢ θερμὸν ἐπι-
πνήσαι κατὰ τούτους τοὺς καιρούς· ὑπὸ δὲ τῶν ὡραίων χειμώ
νων οὐδὲ αὖ ὑπερβάλλοντος ὥσιν, οὐδὲν πάσχειν· ἀλλὰ καὶ συμ
φέρειν πᾶσι χειμασθῆναι· μὴ χειμασθέντα γὰρ κακοβλαστότε-
ρα γίνεσθαι· τοῖς δὲ ἡμέροις, ὅτι πλείω νοσήματα τρέφει· καὶ τὰ μὲν
ὡς πρὸς κοινὰ πᾶσιν ἢ τοῖς πλείοσι· τὰ δ' ἴδια καὶ κατὰ γένη

κοινά,

κοιμᾶ. οἷον, τότε σκωληκᾶται. καὶ ἀσταβολεῖται. καὶ ὀσφακελισμός. ἅπαντα γὰρ ὡς εἰπεῖν καὶ σκώληκα ἔχει. πολιὰ τὰ μὲν ἐλάττους. τὰ δὲ πλείους. καθάπερ συκῆ. μηλέα. καὶ ἄπιος. ὧν δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἥκιστα σκωληκᾶται τὰ δρυμέα καὶ ὁ πρίνος καὶ ἀσταβολεῖται ὡσαύτως. μᾶλλον δὲ τοῖς ἐν ἀκμῇ τοῦτο συμβαίνει. πάντων δὲ μάλιστα τῇ τε συκῇ καὶ τῇ ἀμπέλῳ. ἥδε λαία πρὸς τὸ τοὺς σκώληκας ἔχειν (οἱ δή, ἅτινα τὰ συκῶν διαφθείρουσιν ἐντίκτοντες) φύλλα καὶ ἦλον. οἱ δέ, μύκητα καλοῦσιν. ἔνιοι δὲ λοπάδα. τοῦτο δ' ἔστιν οἷον ἦλοι αὐτῶν. διαφθείρουσι δ' ἔνιότε καὶ αἰνέαι ἐλαῖαι διὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς πολυκαρπίας. ἡ δὲ ψώρα καὶ οἱ πρὸς φυόμενοι κολλίαι, συκῆς εἰσιν. οὐ πάσαν τε χοῦν δὲ τοῦτο συμβαίνει ταῖς συκαῖς. ἀλλ' ἔοικε καὶ τὰ νοσήματα πάσχειν κατὰ τοὺς τόπους, ὥσπερ τοῖς ζώοις. ἐπεὶ παρ' ἔνιοις οὐ ψωριῶσι. καθάπερ οὐδὲ περὶ τὴν αἰνείαν. ἁλίσκεται συκῆ μάλιστα, καὶ ὀφακελισμῷ καὶ κράδῳ. καλεῖται δὲ ὀφακελισμὸς μὲν, ὅταν αἱ ἴζαι μελανθῶσι. κράδος δ' ὅλαν οἱ κλάδοι. καὶ γὰρ καλοῦσί τινες κράδους. ὅθεν καὶ τοὔνομα τῇ νόσῳ. ὁ δ' ἕλινεός, οὔτε κραδᾶ, οὔτε ὀφακελίζει, ὅτε ψωρᾷ, οὔτε σκωληκοῦται ταῖς ἴζαις ὁμοίως. οὐδὲ δὴ τὰ ἐρινὰ τινος ἀποβάλλουσιν, οὐδὲ ἐὰν ἔνια φυτὰ θῶσιν εἰς συκῆν. ἡ δὲ ψώρα μάλιστα γίνεται, ὅταν ὕδωρ ἐπὶ πολὺ γένηται μὴ πολύ. ἐὰν δὲ πολύ, ἀποκλύζεται. συμβαίνει δέ ποτε καὶ τὰ ἐρινὰ ἀπορρεῖν καὶ τοὺς ὀλύνθους. τῶν δὲ σκωλήκων τῶν ἐν ταῖς συκαῖς, οἱ μὲν, ἐξ αὐτῆς γίνονται. οἱδὲν τίκτονται ὑπὸ τοῦ καλουμένου κεράσου. πάντες δὲ εἰς κεράστην ἀποκαθίστανται. φθείρουσι δὲ οἷον πρίονες. νοσεῖ δὲ συκῆ καὶ ἐὰν ἐπομβρία γένηται τά τε πρὸς τῇ ἴζῃ ὥσπερ μασθοί. τοῦτο δὲ καλοῦσι λοπάδα. ἢ δ' ἄμπελος πρασιᾷ. τοῦτο δὲ μάλιστα αὐτῆς ὅταν πρὸς τῷ ἀσταβολεῖσθαι, ἢ ὅταν ὑπὸ πνευμάτων βλασθῇ κοπῶσιν. ἢ ὅταν ἐρεσίᾳ συμπαίθῃ, ἢ πρίστον ὑπλίαλμηθῇ.

ξοὰς, δὲ γίνεται, ὁ καὶ λᾶσί τινες ἀμύεσθαι, ὅταν ἐπιν ιφθῇ καὶ τὰ τῷ ἀποπνεῖν. ἢ ὅταν κρυφῇ πωθῇ. τὸ δὲ παίθος ὄζειν ὡς τι ἀπρ ρεῖν τὰς ῥάτας. ⸫ τὰς ἐπιμηκύνσας εἶναι μικρέας. ἔνια δὲ ἡ ξι γώσαν τα νοσεῖ καθάπερ ἡ ἄμπελος. ἀμβλοῦν ται γὰρ οἱ ὀφθαλ μοὶ τῆς πρωτοτόμου. καὶ πάλιν ὑπερμανθέν τα. ζητεῖ γὰρ ⸫ τούτων τῷ συμεξίαν, ὡς περ ἡ φλὶ ξοφῆς. ὅλ ὃ παῦν τὸ πα ρὰ φύσιν ἐπικίνδυνον. μεγάλα ὃ ξυμβάλε ται καὶ τὰ ῥαύμα τα ἡ αἱ φλεγμοὶ τῆ τ πιεσικαπόντων, εἰς τὸ μὴ φέρφν τὰς με τα βολὰς ἢ καυμάτων ἢ χειμώνων. ἀσθενὲς δὲ ὂν διὰ τῷ ἕλκωσιν ⸫ τὸν πόρον, δύχερός ταφνδεῖ ταῖς ὑπερβολαῖς. χεῖρον ὃ ὥς τινες οἷον ⸫ τὰ φλεῖσα τῆ μοσκμάτων, ἀπὸ φλεγμῆς γίνε ⸫ ται καὶ λούμενα, ἢ τὰ σφακελίζον τα, διὰ τὸ ἀπὸ ταύτης εἶ- ναι τῆ ξιζῶν τὸν πόρον. οἷον ⸫ ἢ δύο ταύτας εἶναι μόνας νόσους. οὐμὲν αἰγὰ τοῦτο γε ὕκάπαν ὁμολογεῖ μένον. πάντων δὲ ἄθε νέσα τον ἡμιλέα ἡ ἡελνή. ἢ τούτων ἡ λυκεῖα. ἔνια ὃ ἀπορώσεισ ὰν εἰς φθορὰν γίνον ταί τινων, αἰγεῖς ἀκαρφάιαν. οἷον ἐάν τις τῆς πίτυος ἀφέλῃ τὸ ἄκρον, ἢ τοφοίνικος, ἄκρ τα τε γίνε ⸫ ται ἀμφω ἀ κεῖ, ⸫ ὃ χόλως αὐαιρεῖ ται. γίνον ⸫ δὲ νόσοι ⸫ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐὰν μὴ κτ καιρὸν τὰ πνεύματα ⸫ τὰ ὀράνια χεῖται. συμβαί νει γὰρ ὁτὲ μὲν ἀποβάλλειν, χυομένων ἢ μὴ χυομένων ὑδάτων. οἷον ἰὰς συκᾶς ὁτὲ χέρσο, γίνεται σηπομένας καὶ καὶ τα πνι σομένας. ἢ πάλιν αὐαξηραινομένας κτ τὸ δέον. χεῖσον ⸫ ἐὰν ἐπαυθοῦσί τισιν ἰφύσῃ, καθάπερ ἐλαίᾳ καὶ ἀμπέλῳ. σῶμα πορρεῖ γὰρ ὁκαρπὸς δὲ ἄθένειαν. ⸫ μιλήτῳ ⸫ τὰς ἐλαίας, ὁ ταν ὠσι περὶ τὸ ἀνθεῖν, κάμπαι κατεσθίουσιν, αἱ μὲν, ἰὰ φύλλα αἱ ⸫ τὰ ἀνθη. ἕτεραι ⸫ δὲ γένη. μὴ φιλοῦσι τὰ δένδρα. γίνονται δὲ, ὅ ταν ᾖ νότιος καὶ τὰ δὺ δμέρα. ἐὰν δὲ ἐπιλάβῃ καύματα, ξήραν- ται. περὶ δὲ τὰ ῥαῦτα προφαίνονται μὲν πολὺν καρπὸν ἀεί. ὑ- πὸ δὲ τῷ ἀνθησιν τὰ πόμα ἀπόλυται. ἰὰ μὲν δὴ ποιαῦτα τ τόπων ἴδια. γίνε ται δὲ καὶ ἀμονόσημα περὶ τὰς ἐλαίας

ἀρχήνιον

ἀρχήιον καλὸν μᾶλλον. φύεται γὰρ τοῦτο καὶ διαφθείρει τὸν καρπόν. ἐπικάρδιον δὲ καὶ κύμινα τέτταρα, καὶ ἐλαίαν καὶ βόρυν καὶ ἄμυγδα καρπούς. οἱ δὲ καρποὶ σκωληκοῦνται τοιῶνδε. οἷον ἐλαίας. ἀπίου. μηλέας. μεσπίλης. ξύλας. καὶ ὅταν φλοιὸς ἐλαίας σκώληξ, ἐὰν μὲν ὑπὸ τὸ δέρμα γένηται, διαφθείρει τὸν καρπόν. ἐὰν δὲ τὸν πυρῆνα διαφάγῃ, ὠφελεῖ. ἐὰν δὲ ὑπὸ τῷ δέρματι εἶναι ὕδατος ἀπορρυτοῦρον γλυκὸ μᾶλλον. γίνονται δὲ καὶ ἐν τοῖς δρυοτρώτοις σκώληκες. ὥσπερ χείρας εἰς τὸν ξύσιν. ὅλως δὲ καὶ δοκοῦσιν εἶναι σαπροί. διὸ καὶ γίνονται ῥῖς νοτίοις, καὶ μᾶλλον ἐν τοῖς ἐφύδροις. ἐγγίνονται δὲ καὶ ἀκμὴ πρὸς ἔνιαι τῶν δένδρων. ὥσπερ ἐν τῇ δρυὶ καὶ τῇ συκῇ. καὶ δοκοῦσιν ἐκ τῆς ὑγρότητος σαπίσαι τῆς ὑπὸ τὸν φλοιὸν σαπισμῶδες. οὕτω δὲ ὅτι γλυκεῖαν γευομένοις. γίνονται δὲ καὶ ἐν λαχάνοις τισίν. ἔνθα δὲ κάμπαι, διαφερούσης δηλονότι τῆς ἀρχῆς. καὶ τὰ μὲν μοσήματα τοῦ χρόνου ταῦτα καὶ ἐν φύτοις ὄντα. ἔνια δὲ πάλιν τῶν κατὰ τὰς ὥρας καὶ τῶν καθαπὲρ τὰ σπερμάτων ἀναιρεῖν πέφυκεν, ἃ οὐκ ἄν τις εἰπροιενόσους. οἷον λέγω τὸν ἐκ ψήνα. καὶ ὃν καλοῦσί τινες κλαυθμόν. ἄλλα δὲ παρ' ἕκαστοις πέφυκε πυρήματα ἀποπλύναι καὶ ἀπικάμψαι. οἷον ἐν χαλκίδι τῆς βοιβίας, ὀλυμπίας ὅταν πυρὸν μικρὸν πρὸ ξοπῶν ἢ μετὰ ξοπὰς χειμερινὰς, ψυχρός. ἀποκάμπτει τὰ δένδρα. μὴ ἔστω αὖα ποιεῖ καὶ ξηρά, ὡς ἐδάφους φιλίου καὶ χρόνος πολὺς γένοιτ' ἄν. διὸ μὴ καλοῦσι κλαυθμόν. ἐγένετο δὲ πρότερόν τι πολλάκις ἤδη καὶ ἐπ' Ἀρχίππου ἐτῶν τριακοντάετες, σφοδρός. πνεῦσαι δὲ μάλιστα τῶν πνευμάτων οἰκοῦσιν οἱ αὐλῶνες, ἢ ὅσοι περὶ τοὺς ποταμούς. ἢ αὖ πάλιν οἱ ἀπὸ τοῦ πεδίου. τὰ δένδρων δὲ μάλιστα συκῆ. δεύτερον δὲ ἐλαία μᾶλλον ὁ κότινος ἐπέχνησεν. ἰσχυρότερος ὤν. ὃ καὶ θαυμαστὸν ἦν. αἱ δὲ ἄμυγδαλαι τὸ πρέμνον. ἀποθνῄσκει δὲ αἱ μηλέαι, ἢ αἱ ἄπιοι, καὶ αἱ ξύλαι αἱ ἐγγύμνοι. διὸ καὶ τοῦτο ἧττον θαυμαστόν. ἀποκαίεται δὲ ὑπὸ τοῦ τελέχους. καὶ ὅλως δὲ μᾶλλον καὶ πρότερον ὡς εἶπον, ἀπὸ τῶν κάτω φανερὸν δὲ γίνεται, τὰ μὲν ἄμα περὶ τὴν βλάστησιν. ἢ

ἐλαία δὲ τὸ ἀείφυλλον, ὕστερον. ὅσαι μὲν οὖν αὖ φυλλοβολήσουσιν, αὖ καὶ βιβρώσκουσι πάλιν· ὅσαι δὲ μὴ τελέως, ἀπόλλυσι. καὶ ῥᾳδίως μὲν οὖν ἀποθνήσκει καὶ τὰ φύλλα αὖ καὶ τὰ ἄνθη τῶν, αὖ καὶ βλάπτεται πάλιν αὖ τὸν ἀπροβαίνειν· μὴ τὰ φύλλα αὖ καὶ βίωσιν· ἐνίοις δὲ καὶ πολλάκις τοῦτο συμβαίνει· καθάπερ καὶ ἐν Φιλίπποις· τὰ δὲ καὶ ὅταν μὴ τελέως ἀπόλλυται, τάχιστα αὖ καὶ βλαστάνει· ὡς τὸ αὖθις τὸ ἄμπελον καὶ ῥοφοῦν, ὡς περ ἐν Θετταλίᾳ· ἐν δὲ τῷ πάντων, ὅτι καὶ πάνυ τοχαστικόν, αἱ μὲν ἐκπλήξεις ἐνιαύσιον δηλοῖ· ὁ τὸ μὲν ὑπὸ ψύχους, ἐὰν ἡμέριον ᾖ τὸ ἔτος· ὁ τὸ ὑπὸ πάγων, ἐὰν πολὺν χρόνον διαμένωσιν· ἀμφότερα δὲ μάλιστα γίνονται καὶ ξηροῖς, καὶ τὰ τεθαρακότα· γίνονται δέ, οἱ μὲ πάγοι τοῖς αἰθρίαις· καὶ ὑπὸ ψύχη μάλιστα ὑφῶν ἡ ἔκπληξις, ὅταν αἰθρία σφόδρα αἰφνίδιος καὶ ταφέρουσα· ταῦτα δέ ἐστιν ὡς ὅταν τὰ ξύλα πολὺ πολλαπλάσια φέρουσα· φορόμενα φανερά· πεσόντα δὲ διαμένει· ὅταν δὲ τὸ θερμὸν ἐκτόπου· αἰγὰς δὲ αἱ μὲν νόσοι, πρόσαι τε καὶ τίνες πίνουσι, μὴ πάλιν αἱ δὲ ὕδατος βολὴ χειμῶνος ἢ καὶ νοσημάτων φθοραί. καὶ αἱ δὲ πνευμάτων ψυχότητες ἢ θερμότητες, διὰ τούτων θεωρεῖσθωσαν· ὡς ἐνίοτε δὲν αὖ κωλύοι καὶ τὰ ἀγρίοις ἢ μὴ οἰκοίμας· μὴ κατὰ τὸν λιμὸν τὰ δένδρων φθοραί, μὴ ἐπὶ μᾶλλον κατὰ τὰ τῶν κάτω· ὁ καὶ συμβαίνον ὁρᾶν μᾶλλον· μὴ οὐκ ἂν πεῖσαι δὲ ἐκεῖνα πολλάκις· αἰγὸς χρὴ μοίως οἴμαι παρατετηρηκέναι· λοιπὸν δὲ εἰπεῖν ὅσα παραιρουμένων πνῶν μορίων ἀπόλλυται· κοινὴ μὲν δὴ πᾶσι φθορὰ τοῦ φλοιοῦ περιαιρεθέντος κύκλῳ· πᾶν γὰρ ὡς εἰπεῖν οὕτως ἀπόλλυται καὶ ξύλον δοκεῖ· πλὴν ἀμπέλου καὶ αὐτὴ δὲ ἐάν τις τὸν σάρκα σφόδρα τέμῃ, καὶ τὸν μέλλοντα καρπὸν διαφθείρει· πλὴν εἰ ἄρα φελλοῦ· τοῦτον γὰρ φασι καὶ ὠφελεῖν μᾶλλον περιαιρούμενον, δηλονότι τοῦ ἔξω καὶ κάτω πρὸς τὴν σαρκί· καθάπερ καὶ τῆς καὶ τῆς ἀμπέλου, καὶ φελλύρας· ἐξ οὗ τὰ χοινίκια, καὶ μαλάχης τῶν ἐλαπόνων· ἀμοῦ χ κύριος οὐδ' πρῶτος, ἀπὸ ἐστιπολῆς· ὃς καὶ αὐτόματος

αὐτόματος ἐνίοτε ἀποβάπτῃ, διὰ τὴν ἀπόφυσιν θατέρου· καὶ γὰρ φυλλορροΐα μία τ' δένδρων ὀξύν· ὥσπερ ἡ ὀάνδρακλος ἢ πολύταμος· ὡς δέ τινες οἷον τὰ πάλιν ὑποφύφνεος· ὁ δὲ ἔξωθεν, ἀποξηραίνει ἡ ξύλου τὰ ἡ αὐτόματος ἀποβάπτῃ πολλῶν· ἀλλ' ὁμοίως ἐπίδηλος· φθείρουσι μὴν οὖν ὡς οἷόν τε πάντα περὶ αἰρουμένου· διαφέρει δὲ βραδύτερον ἢ μᾶλλον ἢ ἧττον· ἔνια γὰρ πλείω χρόνον διαμένει, καθάπερ συκαῖ· καὶ φίλυραι ἢ δρῦς· οἱ δὲ ζῆν φασι πρὸς τὰ ἢ καὶ πρὸς μυθακὸν φλοιόν, οἷον πωρόδαφος ἰδέαν τινὰ φύσιν ἔχειν· βοηθεῖν δὲ πειρῶνται, διαχαλάπουντες πηλῷ, ἢ περιδοῦντες φλοιοῖς καὶ καλάμοις ἢ ῥοῖς τοιούτοις, ὅπως μὴ ψύχῃ μηδ' ἀποξηραίνῃ· ἔστι δὴ φασί που φυῶναι καθάπερ ἐν ἡρακλείᾳ τῇ ξαχαινῇ τὸ συκᾶς· δεῖ δὲ ἅμα τῇ τ' χερείας ἀρετῇ ἢ τῇ τοῦ ἀέρος κράσει, τὸ ὠφελιμοῦσθαι τοιαῦτα εἶναι· χειμώνων γὰρ ἢ ἡ καυμάτων ἐπιπονωτέρων ὄφορῶν, ῥᾴθυμος ἀπόλλυσι· διαφέρουσι δὲ καὶ ὧραι· περὶ δὲ τὴν βλάστησιν ἐλάττης ἢ πεύκης ὅτι καὶ λοπῶσι, τὸ θαρυηλιῶνος, ἢ σκιροφοριῶνος, αὔτως περιέλη παραχρῆμα ἀπόλλυσι· τὸ δὲ χειμῶνος πολέμου χρόνον αὐτέχει· ἢ ἔτι μᾶλλον τὰ ἰχυρότατα, καθάπερ πρῖνος· καὶ δρῦς· χρονιωτέρα γὰρ ἡ τούτων φθορά· δεῖ δὲ καὶ τὴν περὶ αἵρεσιν ἔχειν τὴν πολίτης· πάντων μὲν, μάλιστα δὲ τὰ ἰχυρότατα τούτων· ἐπεὶ αὔτως πανταχοῦ ποιήσει, ἄδηλον ἀπόπτωμα τὸ μὴ ἀπόλλυσθαι· καίτοι φασί γε τινὰ δ' ἐὰν ὀπωσοῦν, συμφθείρεσθαι πάντως· ἀμπέλου δὲ τ' ἀσθενεστέρων ῥυτέον· οἷα καὶ μὴ κύκλῳ περιαιρεθῇ, φθείρεσθαί φασιν· ἃ ἢ λυπρὰν ἔχειν χώραν καὶ ἔξοφ'· αὔτη μὲν δὴ καθάπερ εἴρηται, κοινὴ φθορὰ πάντων· ἰοῦ δὴ καλοῦσιν ἐπικοσμοῦν δένδρων μόνον πεύκης· ἐλάτης· πίτυος· φοίνικος· οἱ δὲ ἢ, κέδρου· ἢ λευκοπεύκου φασί· ταῦτα δὲ ἐὰν περιαιρεθῇ τὸν κόμιν, μὴ ἄνωθεν ἐπικοπῇ τὸ ἄκρον, φθείρεσθαι τὰ μὴ οὐβλαστάνειν· καθάπερ οὐδὲ πεκαυθέντα ἢ πάντα, ἢ ἔνια· τὰ δ' ἄλλα πάντ' μὴ περικοπέντα βλαστάνει· ἔστι δὲ καὶ ἰδιώτης·

καθάπερ ἡ ἐλαία· διαφθείρεται δὲ τὰ πολλὰ, καὶ ἀνθῇ τὸ στέλεχος· οὐδὲν γὰρ ὑπομένει δακεῖν, ὥλιὸ ἀμπέλου, μὴ συκῆς, ἢ ξύλας, ἢ μιλέακος· ἔνια δὲ καὶ ἐλκωθῇ, καὶ μεῖζον ἢ βαθύτερον ἀπόλλυται· τὰ δ' οὖν δένδρα τὰ μὲν ἄχρι καθάπερ ἡ πεύκη διαδουρεῖ μόνη· ἃ δ' ὧν δὴ τὰς ῥίζας συλλέγουσιν· οἷον, ἐλάτας· τερμίνθους· μὴ δὲ δὴ τούτων εἰς βάθος ἢ ξύλωσις μὴ ἕλκωσις· ἢ δ' ἀφόρων φοείδες γίνονται· μὴ δ' ὀλιγοφόρων πολύφοροι· τὰ δὲ, μὴ τελέκεσ ὑπομόνῃ ἢ ὀρθὰ ἢ τετόνται, ὑπὸ τῶν πνευμάτων· ὥστε πάλιν αὐίσασθαι· ἢ ζιῶ· καὶ ἰλαξάνῃ· οἷον ἰτέα· ἢ τὰ λάταν Θ· ὁ στερουνέβη καὶ ἐν αὐτάνδρῳ, καὶ ἐν Φιλίπποις· ἐκτετούσης γὰρ· ὡς ἀπέκοψαν τοὺς ἀκρέμονας καὶ ἐπελέκησαν, ἀνεφύη νύκτωρ πολάταινος, κουφισθεῖσα τῶν βάρους, μὴ αὐξεβίω· ἢ ὀφλοιὸς στερεέφυ πάλιν· ὥσπερ ἀπεπελεκημένη δὲ τύχανεν ἐκ τῶν δύο μερῶν· ἐῶ δὲ τὸ δένδρον μέσον· μῆκος μὲν μεῖζον ἢ δεκάπηχυ· πάχος, ὥστε μὴ ἐξαίφνης αὖ στελλαβεῖν τὰ πέρας ἄνδρας· ἡ δὲ ἐν Φιλίπποις ἰτέα, πεπελεκόπη μὲν πρὸς ἀκρέμονας, οὐμῶ ἔφερε πελεκήθη· μάντις δέ τις ἔπεισεν αὐτοὺς, θυσίαν τε προθεῖναι, ἢ τηρεῖν τὸ δένδρον ὡς σημεῖον ἀγαθὸν στρατοῦ· ἀνέσχη ἢ ἐν σαλείροις ἐνῶ μυρσείνη λύκιν τις ἐκστεροῦσα· τῆς ἢ μήκρας ἄνδρας· ἡ δὲ ἄθην ὡς εἰπεῖν φθείρει δένδρον· σημεῖον ἢ ὅτι πολλὰ κοίλα τὸ μέγεθος ἐχόντων δένδρων ὀλίγην· οἱ δὲ περὶ ἀρκαδίαν φασὶ μέχρι τινὸς ἀφιρεθῆναι τὸ δένδρου· τελέως δὲ ξάπαντος ἀφαιρεθέντος· ἢ στεύκην φθείρεσθαι· ἢ ἐλάτ· ἢ ἄλλο πᾶν· κοινὴ ἢ φθορὰ πάντ· καὶ αἱ ἴζαι στελλοῶσιν, ἢ πᾶσαι· ἢ αἱ πλεῖσαι ἢ μέγισαι ἢ κυεώπασαι τὰς ῥίζας· αὗται μὲν ἂν ἀφαιρέσε· ἢ δ' ὑπὸ τὰ ἐλάτα, προσθέσεις τινὶ μᾶλλον ἢ ἀφαιρέσεσι· πλέμιον δὲ ἢ μὴ ῥῦρ πᾶσιν ἐλαιον ἐπιχύσαι τοῖς ὑπολείμασι τὰ ἰζῶν· ἰχύς ἢ μᾶλλον τὸ ἔλαιον ἢ τοῖς νέοις ἢ ἄρτι φυομένοις· ἀσθενέστερα δ· διὸ ἢ ἅπτεσθαι κωλύουσι· φθοραὶ δὲ ἢ ὑπ' ἀλλήλων εἰσὶ, ὡς παραιρεῖσθαι τὰς ξοφὰς ἢ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐμπρόσθεν· χαλεπὸς ἢ ὁκιπόσ παραφυ

ὁμῶσ· χαλεπὸς

ὁμῶνος· χαλεπὸς δὲ καὶ ὁ κύπιρος, ἀπολέσει γὰρ ταύνθως εἰπ̃ν.
ἡμερότερον δὲ τούτου τὸ ἄλιμον· ἀπόλλυσι γὰρ τὸν κύπιρον.
ξυία δὲ, οὐφθείρει μῶν. χέρρω δὲ ποιεῖ τοῖς δυνάμεσι τ̃ν χυ-
λῶν καὶ τ̃ν ὁσμῶν· οἷον, ἥ ἐάφανος καὶ ἡ δάφνη τῷ ἄμπελον.
ὀσφραίνεσθαι γὰρ φάσι καὶ ἔλκειν· διὸ καὶ ὅταν ὁ πλησίον βλα
στὸς γένηται, πάλιν ἀνασπέφειν καὶ ἀφορεῖν, ὡς πολεμίας
οὔσης τ̃ς ὁσμ̃ς. Ἀνδροκύδης γὰρ καὶ παραδείγματι τούτῳ
κατεχρήσατο πρὸς τὴν μοίθειαν τὴν ἀπὸ τ̃ς ἐα-
φάνου γινομένην πρὸς τὸν οἶνον, ὡς ὀχελαύουσαν
τὴν μέθην· φύγμα γὰρ δεῖ ἕλξασαν τῷ ἄμπε
λον τὴν ὁμιλίαν· αἱ μὲν οὖν φθοραί· πῶς τι
νὸν ταῦτα καὶ πόσαι ἕκαστα ποσαχῶς. φανερὸν
ἐκ τ̃ν προειρη
μένων.

:~ΤΈΛΟΣ:~

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Ε.

Εἰ δὲ τῆς ὕλης ποία τέ ἐστιν ἑκάστη, καὶ πῶς ὡραία τέμνεσθαι, καὶ πρὸς ποῖα τῶν ἔργων χρήσιμα, καὶ ποία δύσεργος ἢ ὠργός· καὶ ἔτι ἄλλο τῆς τοιαύτης ἰδέας ἔχεται, πειρατέον ὁμοίως εἰπεῖν. ὡραία δὴ τέμνεσθαι ξύλα, τὰ μὲν σφόγγυλα ὅσα πρὸς φλοισμόν, ὅταν βλαστάνῃ· τὸ τε γὰρ εὐπεριαίρετος ὁ φλοιός, ὃ δὴ καλοῦσι λοπίαν, διὰ τὴν ὑγρότητα τὴν τῶν ὑποπιπτόντων αὐτῷ· μετὰ δὲ ταῦτα δυσπεριαίρετος, ἢ τὸ ξύλον μέλαν γίνεται ἢ δυσειδές. τὰ δὲ τεχνάζοντα μετὰ τοῦτον· ἀφαιρεῖται γὰρ ἡ τελείωσις τὴν δυσειδίαν. ὅλως δὲ πᾶν πρὸς ἰσχὺν ὡραιότατον· οὐ μόνον πεπαυμένου τοῦ βλαστήσεως· ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἐκπεπαῦσθαι τὸν καρπόν· ἀλλὰ διὰ τὸν φλοισμὸν ἀώροις οὖσιν, ὡραίοις συμβαίνει γίνεσθαι πρὸς σφόγγυλα· ὥστε ἐναντία αἱ ὧραι καὶ συμβεβηκός· ὑστεραία δὲ τὰ ἐλάττονα γίνεται καὶ τὸν πρῶτον καρπόν· ἐπεὶ δὲ μάλιστα μόνον περιαιροῦσι τὸν φλοιὸν, ἐλάττης· ὥστε μὲν τέμνεται τοῦ ἔτους· τότε γὰρ ἡ βλάστησις· τὰ δὲ ἄλλα, ὅτε μὲν μετὰ τροπομίαν, ὅτε δὲ μετὰ πρυμνὸν καὶ ἀρκτοῦρον· οἷον, ἀρία· πτελέα· σφένδαμνος· μελία· ζυγία· ὀξύα· φιλύρα· πάντα δέ ἐστιν τε καὶ ὅλως ὅσα ὀρύπτεται· δρυὸς δὲ, ὀψιαίτατα καὶ τὰ χειμῶνα μετὰ τὸ μετόπωρον· ἐὰν δὲ ὑπὸ τὸν λοπὸν τὸν τῆς ἡθῆς, σήπεται τάχιστα ὡς εἰπεῖν· ἐάν τε ἔμφλοιος· ἐάν τε ἄφλοιος· μὴ μάλιστα

μάλισα μὲν τὰ ἐν τῷ πρώτῳ λοπῷ τῷ δευτέρᾳ ἢ τὰ ἐν τῷ δευτέρῳ ἢ τὰ ἢ τὰ ἐν τῷ τρίτῳ· τὰ ἢ μετὰ τὴν πέπανσιν τῶν καρπῶν· ἄβρωτα δὲ ἁμῶς ἢ καὶ ἀλόπτοα· πολὺ ὑπὸ τὸν φλοιὸν ὑπόδυσμοι οἱ καλούμενοι σκώληκες· ἐσθίουσι γὰρ ἀφαιροῦσι τὸ στέλεχος· οἷς ὀφραίνουσι χρῶνται τινες, ὡραῖον ἢ τμηθὲν τὸ δρύϊνον· ἀσαπὲς τε ἀθρόον ἀπόλλυται γίνεται δὲ σκληρὸν καὶ πυκνὸν ὥσπερ κέρας· πᾶν γὰρ ὅμοιόν ἐστιν ἐξικαρδίῳ· πολὺ τόπι φλοιοῦ, καὶ πρὸς φαῦλον· συμβαίνει δὲ τοῦτο ἐναντίως, ὅταν τι κατὰ τὴν βλάστησιν τέμνωνται· καὶ ὅταν μετὰ τοὺς καρπούς· τότε μὲν γὰρ ἀναξηραίνεται τὸ στέλεχος οὐ παραβλαστάνει τὰ δένδρα· μετὰ δὲ τοὺς καρποὺς, παραβλαστάνει· δύο τομώτερα δὲ διὰ τὴν σκληρότητα καὶ ταύτην τὴν ὥραν· κελεύουσι δὲ καὶ δεδυκυίας φοινικίνης τέμνειν, ὡς σκληροτέρων καὶ ἀσαπεστέρων ποιουμένων· ἐπεὶ δὲ αἱ ῥίζαι τῶν καρπῶν παραλάπτουσι, δῆλον ὅτι καὶ αἱ ἄκμαι πρὸς τὴν τομὴν παραλάπτουσιν· ἀεὶ γὰρ ὀφιαίτεραι τῶν ὀφικαρποτέρων· δίων καὶ πειρῶν τάς τινες ὁρίζειν καθ' ἕκαστον· οἷον λεύκῃ μὲν καὶ ἐλάτῃ, ὅταν ὑπολινῶσιν· ἔτι δὲ ὁ ξύλον, καὶ φιλύραν, καὶ σφένδαμνον, καὶ ζυγίαν· φοινίκων· δρῦν δὲ ὥσπερ εἴρηται μετὰ τὸ φθινόπωρον· φασὶ δέ τινες καὶ τὴν ὡραίαν εἶναι τοῦ ἦρος, ὅταν μέλλῃ τὴν καλουμένην ἀνθεῖν· καὶ τὴν πίτυν, ὅταν ὁ βότρυς αὐξηθῇ· ποίαν μὲν οὖν ὡραίαν καθ' ἕκαστον χρόνον, οὕτω διαιρεῖται· πάντων δὲ δῆλον ὅτι βελτίω τὰ τῶν ἀκμαζόντων δένδρων, ἢ τῶν νέων κομιδῇ, καὶ γεγηρακότων· τὰ μὲν γὰρ ὑδατώδη· τὰ δὲ γεώδη· πλείστας δὲ χρείας καὶ μεγίστας ἡ ἐλάτη καὶ ἡ πεύκη παρέχονται· καὶ αὖ τὰ καλλίστα καὶ μέγιστα τῶν ξύλων ἐστί· διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων πολλοῖς· ἡ μὲν γὰρ πεύκη, σαρκωδεστέρα τι καὶ ὀλιγόινος· ἡ δὲ ἐλάτη, πολύϊνος καὶ ἄσαρκος· ὥστε τινὰς ἑκάτερον ἐκ τῶν μερῶν· τὰς μὲν γὰρ ἴνας, ἰσχυράς· τὴν δὲ σάρκα μαλακὴν καὶ μανήν· διὸ τὸ μὲν βαρύ, τὸ δὲ κοῦφον· ἔνδακρυν γὰρ· τὸ δὲ

ἁδρείδον, ἢ καὶ λευκότερον· ἔχει δὲ καὶ ὄζους πλείους μὴ ἡ πεύκη
σκληροτέρους δὲ ἢ ἐλάτη πολλῷ· μᾶλλον δ' ἢ σκληροτάτους
πάντων· ἄμφω δὲ πυκνοὺς καὶ κρατώδη τῷ χρώματι ξαν
θοὺς, ἢ δρεδώδη· ὅταν δὲ λιμνθῶσι, ξέα καὶ ἐκ τῶν τῆς ἐλάτης ἢ
ἐκ τῶν φηγοῦ πεύκης ἐπιπολὺ χρόνον ὑγρότης· ἢ μᾶλλον ἐκ τῶν
φηγοῦ ἐλάτης· ὅτι δὲ καὶ πολύλοπον ἡ ἐλάτη, καθάπερ τὸ κρό-
μυον· ἀεὶ γὰρ ἔχει τινὰ ὑπὸκάτω τοῦ φαινομένου, καὶ ἐκ τοιού
των ἡ ὅλη· διὸ καὶ τοὺς κώπας ξύοντες ἀφαιροῦσι περιῶν καθ' ἕνα
ὁ μαλῶς· ἐὰν γὰρ οὕτως ἀφαιρῶσιν, ἰσχυρὸν ὁ κοπεών· ἐὰν δὲ
παραμάξωσι ἢ μὴ κατὰ τὸν ὁμοίως, εὐθενής· πλὴν ἢ
οὕτως· ἐκείνως δὲ, ἀφαίρεσις· ὅτι δὲ καὶ μακρότατον ἡ ἐλάτη
ἢ ὀρθοφυέστατον· διὸ καὶ τοὺς κοραίας τοὺς ἰσοὺς ἐκ ταύτης
ποιοῦσιν· ἔχει δὲ καὶ τοὺς φλέβας τὰς ἴνας εὐγνωστάτας τῶν
πων· αὐξάνει δὲ πρῶτον εἰς μῆκος ἄχρις οὗ ἀφίκηται τὸ ἡλίου· εἶτα
ὄζος οὐδείς, οὔτε παραμελάσης οὔτε πάχος γίνεται· μετὰ
ταῦτα εἰς βάθος· ἢ πάχος· οὕτως αἱ τὸ ὄζον ἐκφύσεις καὶ πα
ραβλαστήσεις· ταῦτα μὲν οὖν ἴδια φύσεως· τὰ δὲ, κοινὰ καὶ
πεύκης καὶ ἐλάτης· ἢ τῶν ἐλάτων καὶ ἄλλων· ὅτι γὰρ ἡ μὲν, τε-
τράζοος· ἢ δίζοος· καλοῦσι δὲ τετραζόους μὲν, ὅσαις ἐφ' ἑκά-
τερα φύλλα ἀντιπεπόνηκε δύο κτηδόνες εἰσὶν, ἀνάντιαν ἔχουσαι τὴν
φύσιν· ἔπειτα καθ' ἑτέραν τὴν κτηδόνα πρὸ τοῦ τὴν τελέκη
σιν· ἀνάντιας τοὺς πλαγιαῖς φύλλα κτηδόνα φέρουσιν ὅταν ἐφ' ἑκά
τερα φύλλα ἀντιπεπόνηκε ἡ πελέκησις ἀναιρεῖ· τοῦτο γὰρ ἐξ ἀ-
νάγκης συμβαίνει διὰ τὴν φύσιν τῶν κτηδόνων· τὰς δὲ τοι-
αύτας ἐλάτας καὶ πεύκας τετραξόους καλοῦσιν· εἰσὶ δὲ
πρὸς τὰς ἐργασίας αὐτῶν ἀκαλλίστας· συκνόλατα γὰρ ἔχουσι τὰ
ξύλα καὶ λαὸ αἰτίδας αὐτῶν· φύουσι δὲ· αἱ δίζοοι δὲ κτηδόνας
μὲν ἔχουσι μίαν ἐφ' ἑκάτερα φύλλα ἀντιπεπόνηκε, λαύτας δὲ ἀναν-
τίας ἀλλήλαις· ὥστε καὶ τὴν πελέκησιν εἶναι δίπλῆν· μίαν δὲ
καθ' ἑκατέραν κτηδόνα τοῖς πλαγιαῖς ἀνάντιας· αἱ πολύτη-

Τὰ μὲν

Τα μὲν οὖν τοῦτ ἄφασιν ἔχειν τὰ ξύλα. χείρισα δὲ πρὸς τὰς ἐρ
γασίας διαφέρεται μάλισα. μονοξόσι δὲ καλοῦσι, τὰς
ἐκ μιᾶς μόνου κτηδόνα. τὴν δὲ πελέκησιν αὐτ̃ῶν γίνε-
σθ τὴν αὐτὴν ἐφ ἑκάτερα περ ἐν πελεκῶνος. φασὶ δὲ μανό τη-
τα μὲν ἔχειν τῇ φύσει τὰ ξύλα. ταῦτα δὲ πρὸς τὰς διασρο-
φὰς ἀσφαλέσατα. διαφορὰς δὲ ἔχουσι τοῖς φλοιοῖς καθ ἃς
πωρέζουσιν ἰδόντες βάθος τὸ δένδρον πεφυκὸς πρίονσι. τ
μὲν γὰρ λικτηδόνων καὶ ἀσράβων, ἡ φλοιὸς λεῖος καὶ ὀρθός.
τ̃ῶν δ ἐν αντίων ξαχύς τις καὶ διεσραμμένος. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τ̃ῶν
λοιπ̃ῶν. ἀλλ ὅσα τις πρὸς ὀλίγα. μονόξοα δὲ πλείσ̃α ἄλ
λων. ἄπασα δὲ ἡ ὕλη, μείζων ἐν ὀρθοτέρα καὶ ἀσραβεσέρα καὶ
σριφνοτέρα, καὶ ὅλως κάλλιων καὶ πλέων ἡ ἐν τοῖς προσβο-
ρείοις, ὥσ πρ καὶ πρότερον ἐλέχθη. καὶ αὐτοῦ τ̃ δένδρου δὴ τὰ
πρὸς βορρᾶν. σκνοτέρα καὶ μεανικώτερα. ὅσα δ ὑπὸ παρα-
βορρᾶ ἢ ἐν πρὸς πνῳ, ταῦτ τοῦ σρέφ ἐν πλάγια λήγει πλάγια μικρὸν ὁ
βορέας. ὥσ τ εἶναι πλάσραμμένα αὐτ̃ῶν τὸν μήκαν. ἀνάγκη
ὀρθόν. ὅσα δ ὅλα μᾶ τοῦ τοιαῦτα, ἰσχνά. τ μηθὲν τα ὑπ ἀσθενῆ, διὰ
τὸ πολ̃ ἔχειν πλάγια. καλοῦσι δὲ οἱ τέκτονες ἐπίτοκα ταῦτα
διὰ τὸ πρὸς τ χειρ̃ότερον. ὅλως δὲ χείρω τὰ ἐκ τ̃ ἐφύλλ̃ ἢ
ὑδρ̃ καὶ παλιομ̃ῆ καὶ τ̃ῶν σωμπρεφ̃. ἐν πρὸς τὸν τεκτονικὸν
χρείαν ἢ πρὸς τ̃ πυρρυσικ̃. αἱ μ̃ ἂν τοιαῦται διαφοραὶ πρὸς
τοὺς τόπους εἰσὶν αὐτ̃ τ̃ ὁμολογ̃. ὡς δὲ ἁπλ̃ εἰπεῖν. διαιρέσει
χάρτην κατ̃ τ̃ χώρας, ἢ φασὶν ἀείσην μὲν εἶναι φιλύλης πρὸς
τὸν τεκτονικ̃ χρείαν, τὸν εἰς τὸν ἐλάδα πλάσανον μάλιστα τὴν
μακεδονικόν. λείαν τε χάρτην ἐν ἀσράβην, ἐλέχθη τύπον. δὲ
τέρανν τὸν ποντικόν. ξίτην δὲ τὴν ἀπὸ τ̃ ξυλάκου. τε τάρ
τὴν δὲ τὴν αἰανικόν. χρείσην δὲ, τήν τε παρνασσιακὸν καὶ τὴν
βοιωτικόν. καὶ γὰρ ὀζώδης καὶ ξαχὺς καὶ τραχὺς πέδας. περὶ
δὲ φιλαρκαδικ̃ῆς σκεπτέον. ἰσχνότατα δὲ τ̃ῶν ξύλων ὄζοι, τὰ
πλάγια λεῖα. καὶ τ̃ῇ ὄψει δὲ ταῦτα ἐλάχισα ὀζώδη φαίνεσθ τὰ

κακοτροφηθέν τα· ἢ τοι χειμῶνι πεσθέν τα, ἢ ἅλμῳ τινὶ τοι
οὑτῳ· τὸ γὰρ ὅλον· τὴν πολυοζίαν εἶναι ἐνδιαφανῆ ξοφίας· ὅταν
κακοξοφήσαν τα αὐαλαίῃ πάλιν δυσθενήσῃ, συμβαίνῃ κα-
τα πίπτειν τοὺς ὄζους ὑπὸ φλοιοφυσίν· δυξοφῆν γὰρ ἡ αὐξα
νόμενον ἀναλαμβάνῃ· ὁ πολλάκις ἔξωθεν μὴ λεῖον τὸ ξύλον
διαιρούμενον ὀζώδες φαίνεται· διὸ καὶ οἱ τοὺς κάρυα ξέοντες
μὴ ξᾶν· ἐὰν γὰρ αὖ τα ἔχωσιν ὄζους, ὀζώδη τὰ ἐκτὸς φανε
ρά· ἅμα δὲ καὶ αἱ σαπρίαι διὰ χειμῶνας τὴν κακοτροφίαν ποι-
οῦσιν· τρέφεται δὲ καὶ λοῦσιν, ὅταν ᾖ τὸ τραφῆναι ἐν αὐτῇ μέζων, καὶ
κύκλοις πλείοσι χρῆσθαι πλείοσιν· οὐθ' ὡσπερ ὁ ὄζος ἀπλῶς, οὐ-
θ' ὡς ἡ σὺν αὐτῷ τῷ ξύλῳ· διὸ ὅλως διαφέρουσα καὶ ὁμα-
λίζουσα· χαλεπώτερον δὲ τοῦτο πολὺ ἢ δυσεργότερον τὰ ὄ-
ζων· ἔοικε δὲ παραπλησίως ἔχειν ὡς ἐν τοῖς λίθοις ἐπίνευσις τὰ
καλούμενα κέντρα· ὅτι δὲ πεύφυσιν, καὶ τὰ λαμβάνῃ φύσιν ὄζος·
Φανερόν τα τον ὀξ αὐτῆς τῆς αἰσθήσεως· τὸ μὲν γὰρ ἐκτὸς
τὸ μοι· πολλάκις ἀπὸ τοῦ δένδρου μέρος τι αὐτοῦ συμπεφθὲν
ὑπὸ θατέρου συμφυοῦς γλυφῆν· ἢ ἐάν τις ἐκλιθαθῇ λίθον εἰς
τὸ δένδρον ἢ μὴ αὐξόμενον τοιοῦτο, καταπρύπτει πεὶ φλοιὸν
φλοιὸν πεὶ φύσεις· ὥσπερ ἐπὶ τὸν κότινον συνέβη τὸν ἐν μεταῤ
ἐν τῇ ἀγορᾷ· οὐκ ἐκκοπέντος, λόπην ἀλῶναι δὲ ξ πεσθῆναι
τὴν πόλιν ὡς πεὶ ἐγένετο Δημήτριον· ἐν τῷ δὲ διαχειρομένων κνη
μῖδες ὑπερέθησαν ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀπεικῆς κρημνοί· ὅθεν μὲν κοτί-
νῳ· οὐ ἀνετέθη τὸ πρῶτ' ἐγκοιλαθέντ'· τοῦτο δὲ ἐπὶ μικρὸν λοι
πόν· πολλαχοῦ δὲ καὶ ἄλλοθι γίνεται πλείονα λοιαῦτα· ἐπὶ ταῦτα μὲ
ὡς περ εἴρηται κοινὰ πολλοῦ· κατὰ δὲ τὰς ἰδίας ἑκάστου φύσεις αἱ τοι
αὐταί εἰσι διαφοραί· οἷον, πυκνότης· μανότης· βραύτης· κουφό
τ· σκληρότ· μαλακότ· φθαρτότ· ἢ, ἡ ἑτέρα τοιαύτη· καὶ
ναὶ δὲ ὁμοίαν τὴν τῶν ἡμέρων καὶ τῶν ἀγρίων· ὥστε πεὶ πάν
των λεκτέον· πυκνότατα μὲν οὖν δοκεῖ βραύτατα, πύξος
εἶναι καὶ ἔβενος· οὐδὲν οὐδ' ὧν τὸ πύθατος, ταῦτα πινεῖ· μὴ ἡ μὲ πύ
ξος· ὅλη·

ξθ, ὅλη· φλ δὲ ἐβένου, ἡμήτρα, γνῆ καὶ ἡ τοῦ χρώματος ὅσῳ με
λανία· τῶν δ' ἄλλων ὁ λωτός· σύκινον δὲ καὶ ἡ φλ δρυὸς μήτρα
ἰῶ καὶ λοῖσι με λανδρυον· καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ τοῦ κυτίσου· παρο
μοία γὰρ αὕτη δοκεῖ τῇ ἐβένῳ εἶναι· μέλαν δὲ σφόδρα καὶ σύ
κινον τὸ φλ τερμίνθου· περὶ ᾗ δὴ συρίαν με λαίτερόν φασιν εἶ
ναι φλ ἐβένου· ἐκ τούτου γὰρ τοὺς λαβαὸς τῶν ἐγχειριδίων
ποιεῖσθαι· τορνεύεσθαι δ' ὄζ αὐτῶν ἡ κύλικας θηλυκλέους· ὥστε μὴ
δ' ἀμέλγειν δυσχερῶναι πρὸς τοὺς κορασμέους· λαμβάνῃ δὲ τὸ ἐγκάρ
διον· δεῖν δὲ ἀλείφειν τὸ ξύλον· οὕτω γὰρ εὐανθέστερον καὶ κάλλιον καὶ
μελαίτερον· εἶναι δὲ καὶ ἄλλο τι δένδρον, ὃ ἄμα τῇ μελανίᾳ,
καὶ ποικιλίαν τινὰ ἐχειν ὑπέρυθρον, ὥστε εἶναι τὴν ὄψιν ὡς ἂν
ἐβένου ποικίλης· ποιεῖσθαι δ' ὄζ αὐτῶν καὶ κλίνας, καὶ δίφρους
καὶ τὰ ἄλλα τὰ παραπλήσια· τὸ δένδρον δὲ μέγα σφόδρα καὶ
καὶ μόφυλλον εἶναι, ὅμοιον λοῖς ἀπίοις· παῦται μὲν οὖν ἄμα τῇ
μελανίᾳ, καὶ σύκινον τὴν ἔχει· σύκινον δὲ καὶ ἡ σφενδάμνου
καὶ ἡ ζυγίας, καὶ ὅλως σχεδὸν τὰ οὖλα· ἔτι ἐλαία δὲ καὶ ἡ κότι
νος· ἀμυγδαλὴ δ' ἄγρια· μανὰ δὲ, τῶν μὲν ἀγρίων καὶ ἐρεθίμων, τὰ
ἐλάτινα μέλισσα· τῶν δ' ἄλλων τὰ ἄκτινα, καὶ τὰ σύκινα· ἔτι τὰ
φλ μηλέας, ἢ τὰ φλ δάφνης· σκληρότατα δ', τὰ δρύϊνα, καὶ
τὰ ζύγια, ἔτι τὰ φλ ἀχλάδος· καὶ γὰρ ἀποβλίθουσι παῦτα πρὸς τὴν
πρύσωσιν μαχλάξεως χάριν· μαλακὰ δὲ μᾶλλον μὲν τὰ μα
νὰ καὶ τὰ χαῦνα· τῶν δ' ὑσαρκεστάτων μάλισσα φιλύρα· δοκεῖ δὲ
καὶ θερμότατον εἶναι τοῦτο· σκληρὸν δὲ, ὅτι μάλισσα ἀμβλύνῃ τὰ
σιδήρια· τῷ γὰρ βαφῷ αἰτίᾳ δὲ τῷ θερμότητα· θερμὸν δ' ἔστι
καὶ τὴν ἡ δάφνη, καὶ ὅλως ὧν τὰ πυρὰ πίπτει· Μενέσωρ δέ-
φησι καὶ συκάμινον· ψυχρότατα δὲ τὰ ἔμυδρα καὶ ὑδατώδη, καὶ πλί-
χρα· τὰ τιτύινα καὶ ἀμπέλινα· διὸ καὶ τὰς ἀσπίδας ἐκ τούτ
ων ποιοῦσι· συμμύει γὰρ ταχέως· κουφότερα δὲ τὰ φλ ἰτέας· μανό
τερον δὲ· διὸ καὶ τούτῳ μάλιστα χρῶνται· τὸ δὲ φλ ταλαπένου λιχρό-
τητα μὲν ἔχει· φύσει δὲ ὑγρότερον τοῦτο· καὶ τὸ φλ πτελέας· σημεῖον

δένδρα μετὰ τὴν τομήν, ὅταν ὀρθὰ σταθῇ, πολὺ ὕδωρ ἀφίησι τὸ δὲ φλοιὸν καμίνου, σμικρὸν ἅμα καὶ λίχνον· ὅθεν δὲ καὶ ἀσταβές ἐστιν τὸ φλοιὸν πελέας· διὸ καὶ τοὺς στρόφεις τῶν θυρῶν ποιοῦσι πελείνους· ἐὰν γὰρ οὗτοι μύωσι, καὶ αἱ θύραι μύουσιν ἀσταβεῖς· εἰ δὲ μή, διαστρέφονται· ποιοῦσι δὲ αὐτούς, ἐμβαλόντες πρίνου τὰ ξύλα, τό, τι ἀπὸ φλοιοῦ ἴζης ἢ τὸ ἀπὸ τοῦ φύλλου τὸ ἄνω· συναρμοσθέντα γὰρ ἀλλήλοις, ἑκάτερα κωλύει τὸν ὁμοίως ἔχοντα· εἰ δὲ ἐκεῖνο κατὰ φύσιν, ἧττον ἐξωθεῖται, ᾧ ταῦτα πέπτωσε μὴ φορά· τοὺς δὲ θύρας οὐκ εὐθὺς σωτηλοῦσιν· ἀλλὰ πήξαντες ἀφιᾶσι· κάπειτα ὕστερον· οἱ δέ, τῷ ξύλῳ τὼ ἔτει σωτελέσαν, ἐὰν μᾶλλον ἀποδείξωσι· τὸν μὲν ἧττον θέρους ἀναξηραινομένων δύσαντα· τὸν δὲ χειμῶνος συμμύσιν· αἴτιον δ' ὅτι φλοὸς ἐλάττης τὸ μανὸν καὶ σαρκώδη ἕλκει τὸν ἀέρα ἐνίκμον ὄντα· ὁ δὲ φοῖνιξ, κοῦφον καὶ δύοργος, καὶ μαλακόν, ὥσπερ ὁ φελλός· βελτίων δὲ τοῦ φελλοῦ, ὅτι λίχνος· ἐκεῖνο δὲ θρασύτερον· διὰ τοῦτο τὰ εἰδωλα μῶν ἐκ τούτων φοινίκων ποιοῦσι· τοῦτο δ' ὡς φαῦλον παρήκασι· τὰς ἴνας δὲ οὐδ' ὁ-
λου ἔχει· οὐδ' ἐστὶ πολὺ καὶ μακρὰς, οὐδ' ὡσαύτως τὴν θέσιν ἔλκει μόνον· ἀλλὰ πάντοθεν ὡς ἀναξηραίνεται δὲ καὶ λειαινόμενον καὶ πριόμενον τὸ ξύλον· τὸ ἔθυον, οἱ δὲ θύαν καλοῦσι, παρ' ὅμοιόν τι σίνεται ἐν τῇ κυρηναίᾳ· τῷ μὲν μορφῇ ὁμοίου κυπαρισσίῳ καὶ τοῖς ἐλάδοις καὶ τοῖς φύλλοις ἐν τῷ σελέχει καὶ τῷ καρπῷ· μᾶλλον δ' ὥσπερ κυπάρισσον ἀγρίαν· πολὺ μὲν καὶ ὅπου νῦν ἡ πόλις ἐστὶ, νῆσος ἦν διαμμηνομένοισιν ὀρόφασι πᾶσι τῶν ἀρχαίων ἅσασι· ἀσαπὲς γὰρ ὅλως τὸ ξύλον· οὐλότατον δὲ τῷ ἐΐζᾳ ἐστὶ, καὶ ἐκ ταύτης τὰ ἀσυδαιότατα ποιεῖται τέκτονες· τὸ ἄγαλμα τὸ ἐν φέσῳ, ἐκ τῆς κέδρου· κυπαρίσσου ξύλου· ξύλου· τὸ δὲ ἐλάτῃ καὶ ἐκ τῆς ἐλαίνων ῥίζης· ἀρραγὲς γὰρ αὖται, καὶ ὁμαλῶς πως σαρκώδεις· ταῦτα μὲν οὖν ἰδιότητα τὰ τῶν ξύλων καὶ φύσεως καὶ χρείας ἀποδεκτέα· ἔστι δὲ καὶ

ρέα δὲ ἡ μὲν κάφα, δῆλον ὡς τῇ πυκνότητι καὶ μανότητι καὶ λυγρό
τητι καὶ ξηρότητι, καὶ τῷ λιθώδει· καὶ σκληρότητι καὶ μαλα
κότητι, καὶ πλέον· ἐνίοτε μὲν οὖν ἅμα ἡ σκληρὰ καὶ βαρέα, καθά
περ τὸ ξύλον· ἡ δὲ κοῦφα, ὅσα δὲ κραῦρα, καὶ τῇ σκληρότητι σκλη-
ρότατα, ταῦτ' οὐκ ἔχει βάρος· ἅπαντα δὲ τὰ ἄγρια τῶν ἡμέ-
ρων, ἢ τὰ ἄγρεναστῶν θηλειῶν, πυκνότερά τε καὶ σκληρότερα ἢ
βραχύτερα, καὶ τὸ ὅλον ἰσχυρότερα· καθάπερ καὶ πρότερον εἴπομεν·
ὡς δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ ἀκροδρύα τῶν καρπίμων, καὶ τὰ χέρσωτῶν
καὶ ἡμέρων καρποτέρα· εἰ μή που καρπιμώτερα τὸ ἄρρεν, ὥσπερ ἀλ
λαχόθι φασί, καὶ τὴν κυπάρισσον, καὶ τὴν κρανίαν· αἰγὰς δὲ τῶν μὲν
πέλας φανερῶς αἱ ὀλιγοκέρατοι, ἢ πυκνοφθαλμότεραι
καὶ στερεώτεραι· καὶ μηλέων δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἡμέρων· ὅσα τῶν
δὲ φύσει, καὶ πολύκαρπα· ἔθνη· λωτός· πύξος· ἐλαία,
κότινος· πεύκη ἔνδενδρος· ἀρία· δρῦς· καρύα, βοϊκή· τούτων
δὲ χρονιώτατα δοκεῖ τὰ κυπάρισσα εἶναι· τὰ ζῳῶδη ἐφέξῃ
ξῶν αἱ θύραι τὸν νεὼν τὸν νεὼ, τὴν σανίδα μόνα, τὰ πάντα ἐκ τῆς
τοῦ ζωγράφου· μόνα δὲ ἡ σελίνου δοκεῖ· διὸ καὶ τὰ σπουδαζόμε
να τῶν ἔργων, ἐκ τούτων ποιοῦσι· τῶν δὲ ἄλλων ὅσα ὑέσσατον, με
τὰ τὰ κυπάρισσα καὶ τὰ θυώδη, τῶν συκάμινον εἶναί φα
σι· ἰσχυρὸν ἅμα καὶ δύσρυτον τὸ ξύλον καὶ σαπρούμενον μέλαν
ὥσπερ λωτός· ἔτι δὲ ἄλλο πρὸς ἄλλο καὶ ἐν ἄλλῳ ὅσα ὑέσσατον· οἷον
ἐλέα μὲν ἐν τῇ ἀείῳ· δρῦς δὲ καὶ τορυπομένη, καὶ ἐν ὕδατι
καταβρεχομένη· δοκεῖ γὰρ ὅλως ὅσα πέσσειν εἶναι· διὸ καὶ εἰς τοὺς
ποταμοὺς ἢ εἰς τοὺς λίμνας ἐκ τούτων ναυπηγοῦσιν· ἐν δὲ
τῇ θαλάττῃ σήπεται· τὰ δ' ἄλλα δι' ἅμα μᾶλλον· ὥσπερ καὶ ὑ-
λοτόμοι τοῖς ἐχυόμενα τῇ ἅλμῃ· δοκεῖ δὲ καὶ ἡ ὀξύτης τοῦ ὕδατος
ὅσα πέσσειν εἶναι, καὶ βελτίων γίνεσθαι βραχομένη· καὶ ἡ καρύα δὲ ἡ δὲ
βοϊκή, ὅσα πέσσει· φασὶ δὲ καὶ τὸν πεύκινον ἐλάττους μᾶλλον ὑπὸ
τερηδόνος ἑαθίεσθαι· τὸν μὲν γὰρ εἶναι ξηρόν· τὸν δὲ πεύκινον ἔ-
χειν γλυκύτητα· καὶ ὅσῳ ἐνδεδωτέρα μᾶλλον· τὸν δ' ἑαθίεσθαι

περιόδους· πολλὰ κοτίνου καὶ ἐλαίας· τὰ δὲ οὐδὲ τὴν πικρότητα
τὰ περιόδων· θρίπας χιλιοστὸν ἔθας ἔχει μὲν ἐν τῇ θαλάττῃ σηπό-
μενα ὑπὸ περιόδων· τὰ δ' ἐν τῇ γῇ ὑπὸ σκωλήκων ἀθρίπων·
οὐ γὰρ γίνεται περιόδων, ἀλλ' ἢ ἐν τῇ θαλάττῃ· ὅτι δὲ ἡ περιόδως
τοῦ μὲν μεγέθους μικρόν· κεφαλὴν δ' ἔχει μεγάλην ὁδόντας·
οἱ δὲ θρίπες ὅμοιοι τοῖς σκώληξιν, ὑφ' ὧν πεπονήνεται καὶ λέγεται μι-
κρὸν τὰ ξύλα· καὶ ὅτι ταῦτα φύεται· πεπονημένα γάρ, ὅ-
ταν εἰς τὴν θάλατταν ἐκνεχυθῇ, σήπει· τὰ δὲ ὑπὸ τῶν περιόδων ἀ-
νήλωται· τῶν δὲ σκωλήκων τῶν ἐν τοῖς ξύλοις, οἱ μὲν εἰσιν ἐκ τῆς
οἰκείας σήψεως· οἱ δ' ἐκ τῆς τῶν ἑτέρων· ἐνίοτε γὰρ ὥσ-
περ ἐν τοῖς δένδροις ὀκρᾶσις καλούμενος· ὅταν τις πνεύμα
κοιλαίνῃ ὥσπερ γραφεὺς ὥσπερ οἱ μυόχοδοι· φύεται δὲ λάπυρος μὲ-
δὲν ἐν ὑγροῖς καὶ ξηροῖς, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι πέσσειν, καθάπερ
τὴν πεύκην· φασὶ δὲ καὶ τὴν ἐλάτην φλοιωθεῖσαν ὑπὸ τὴν βλάσ-
σιν ἀσαπῆναι διαμυδῆναι ἐν τῷ ὕδατι· φανερὸν δὲ γίνεσθαι ἐν φανερῷ
φλοιώσαντι· ὅτι καὶ τοῖς ἐλιμνώθη τὸ πεδίον βραχέντος τοῦ
βορείου· τότε γὰρ τὰς ὑφύρας πριοῦνται ἐλατίνας καὶ ὅταν ἐ-
παναβαίνῃ τὸ ὕδωρ ἄλλως καὶ ἄλλως ἐθιστὸν ὡς ἐρράγη καὶ
ἀπῆλθε, πάντα εὑρεθῆναι καὶ ξύλα ἀπῆν· τοῦτο μὲν οὖν ἐκ
συμπτώματος· ἐν τύλῳ δὲ τῇ νήσῳ τῇ περὶ τὴν ἀραβίαν, εἶναί
τί φασι ξύλον, ὃ ξύλα τὰ πλοῖα ναυπηγοῦνται· τοῦτο δὲ ἐν μὲν
θαλάττῃ χρόνον ἄσηπτον εἶναι· διαμυδᾷ γὰρ ἔτη πολλῷ ἢ διακό-
σια καταβυθιζόμενον· ἐὰν δὲ ἔξω, χρόνιον μὲν, θᾶττον δὲ σήπε-
θαι μᾶλλον δὲ καὶ ἕτερον λέγουσιν· οὐδὲν πρὸς τὴν σῆψιν· εἶ-
ναι γάρ τι δένδρον, ὃ ξύλα τὰς βακτηρίας τέμνεσθαι ἢ πίνεσθαι
καλὰς ὀφόδρα· πικιλίαν δέ τινα ἐχούσας ὁμοίαν τῷ τοῦ τί-
γριος δέρματι· εὖρον δὲ ὀφόδρα τὸ ξύλον τοῦτο· ὅταν δέ τις ῥί-
ψῃ πρὸς στερεώτερον τόπον καταγίνεσθαι, καθάπερ τὰ κεραί-
μια· ἢ τὸ φιλυρίκης δὲ ξύλον, οὐχ ὥσπερ ἐν ταῖς Ἀθήναις·
ἀλλὰ ἰσχυρὸν ὥσπερ πρίνινον· ἢ ἄλλό τι τῶν ἰσχυρῶν· τοῦτο μὲ-

οὖν ἅμα μηνύει χώρας τινὰς ἀέρος διαφορὰς καὶ δυνάμεις.
τῶν δὲ ὁμογενῶν ξύλων οἷον δρυΐνων. πευκίνων, ὅταν τε εὐχύ
ων τύχωσι. τὰ εὐχυόμενα γὰρ οὐκ ἐν ἴσῳ βάθει πάντα δύνεται
λάπτειν. ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς αὐτῇ τῇ γῇ. τὰ δὲ μικρὸν ἀνωτέ
ρω. τὰ δ' ἐν πλείονι βάθει. πάντων δὲ τὰ πρὸς τῷ ἐρίζανθάτ-
τοντα δύεται καθ' ὕδατος. καὶ ἐπιπολῆς μᾶλλον. ὅσα δὲ καὶ τὰ μὲν
βάρη τῶν ξύλων, τὰ δὲ, δύσεργα· βάρος μὲν, τὰ μαλακά, ἢ
πάντων μάλιστα θιλύρα· δύσεργα δὲ καὶ τὰ σκληρὰ, καὶ τὰ
ὀζώδη, καὶ οὐλαῖα ἔχοντα τοὺς τροφάς· δυσεργότατα δὲ, αὐρία
δρῦς· ὡς δ' ἁπλῶς τὰ μὲν βαρέα ὅσῳ πευκίνου ὀζώδη ἐλάττονος· ἀεὶ
δὲ τῶν ὁμογενῶν τὸ μαλακώτερον τοῦ σκληροτέρου κρεῖττον· σαρ
κωδέστερον γάρ· καὶ βύθιον σκοπεῖν τοὺς σανίδας οἱ τέκτονες
οὕτως· τὰ δὲ μοχθηρὰς διαιρεσιδύνεται τὴν τῆμφη τὰ σκληρὰ
τῶν μαλακῶν· αὐίνησι γὰρ ἐν τοῖς μαλακοῖς, ὥσπερ ἐλέχθη πρό
εἰσι θιλύρας· παράκοπα δὲ μάλιστα ταῦτα· διὸ καὶ οἱ σκυτο-
τόμοι πρὸς οὖν τοὺς λοὺς πάνακας ἀρχέδους· μήκιστα δὲ πάντα μὴ
ἔχει, ἃ φασιν οἱ τέκτονες· φανερὰ δ' εἶναι μάλιστα ἐν τῇ ἐλάτῃ·
φαίνεσθαι γὰρ οἷον φλοιώδη τινὰ τῶν ἐνιαυσίων αὐξήσεων νύ
κλωπ· ἐν ἐλάτῃ δὲ καὶ πεύκῃ καὶ τοῖς τοιούτοις οὐχ ὁμοίως· διὸ καὶ
δοκοῦσί τινες ἔχειν τὴν δυνάμει πεύκον ἢ ἐλάτην· μάλιστα γὰρ ἔλ
κεσθαι ταῦτα τῶν ξύλων· ὅτι δὲ τὸ ἕλκεσθαι, τὸ συμπίπτειν
κινουμένης φλοιοῦ· ἔοικε γὰρ ὡς ἐπὶ χρόνον πολύν· διὸ
παντάχοθεν μὴ ἅμα· μάλιστα δ' ἐκ τῶν γυρωμάτων ὅταν ἐρῶσιν
ὁ ἀὴρ διαβῇ, καὶ διὰ τοῦτο χαίρουσιν· ἀεὶ τοῦτο δ' ἂν δόξειεν,
ὅτι ἐν μὲν τοῖς ξύλοις τοῖς στρογγύλοις, ἄλυπος ἡ μήτρα,
καὶ ἀκίνητος· ἐν δὲ τοῖς παρακιμηθεῖσιν, ἐὰν μὴ ὅλως ἐ
ξαιρεθῇ, κινεῖ τὴν παρασπίφυσ· μᾶλλον δ' εἰκὸς γυμνωθεῖσαν ἀ
ποθνήσκειν· ὁμοίως δὲ οὔτε ἴσοι καὶ αἱ κρᾶναι διαιρεθεῖσ' ἀχεῖοι· οὐρ
ἢ κατὰ συμβεβηκὸς ὅτι χιτῶνας ἔχει ἄμυδις· ἰχῶρόπαστον ἢ τὴν λε-

πλάτον, τὸν ἔλατον. ξηρότατον δὲ τοὺς ἄλλους ἀνάλογον. ὅταν οὖν χαθῇ, πελαιρεῖται τὸ ξηρότατον· ἡ δὲ μήλη καὶ τὸ ξηρὸν σπερμάτιον· διαφέρει δὲ ἐλαχίστη μόνη τὸ ξύλα, καὶ ἐν τοῖς χυλοῖς καὶ τοῖς πρίσμασι· ὅταν μὴ ὡς δεῖ πρίωσι· δεῖ γὰρ ὀρθὴν τὴν πρίσιν εἶναι καὶ μὴ πλαγίαν· οἷον οὕσης φλ μήτρας ἐφ' ἣν τὸ α ἐπὶ μὲν τῆς β γ τέμνῃ, ἀλλὰ παρὰ τὴν β δ· φθείρεσθαι γὰρ οὕτω φασὶν ἐκείνως ζῆν· ὅτι δὲ πᾶν ξύλον ἔχει μήλην, ἐκ τούτων οἷον τεκμήριον· φανερὸν γὰρ ὅτι καὶ δρυὸς τοῦ πρέμνου ἔχειν, οἷον τοῦ ξύλου· λευκὸν· πρῖνον· σκληρὸν δέ· τοὺς γὰρ ἐκφλοιώσαντας τῶν θυρῶν τῶν πολυτελῶν ποιοῦσι μηλὴν ἐκ τούτων, συμφέρουσι δὲ οἱ ἀρχιτέκτονες ὅτι ἐκ μήτρας· τοῦτο δὲ σημεῖον, ὅτι πᾶσα μήλη ἔλκεται, καὶ αἱ τῶν σκληροτάτων, οἷς δήπουθεν κεχρῆσθαι καλοῦσι· ὥστε δὲ ὡς εἰπεῖν ξύλου σκληροτάτου, μανοτάτη ἡ μήλη, καὶ αὐτῆς φλοιὸς ἐλάττης· μανοτάτη μὲν οὖν, ὅτι τοὺς ἴνας ἐκθεῖ διὰ πολλοῦ· ἡ γὰρ σαρκώδης τὸ αὐτὸ μέσον, πολύ· σκληροτάτη δ', ὅτι καὶ αἱ ἴνες σκληρότατοι ἡ γὰρ σαρκώδης διὸ καὶ οἱ ἀρχιτέκτονες συμφέρουσι παραιρεῖν τὸ πρὸς τὴν μήτραν, ὅπως λάβωσι τὸ ξύλου τὸ εὐκρότατον καὶ μαλακώλατον· τῶν δὲ ξύλων, λεπτή· πελεκητά· τὰ δὲ σφογγύλα· χυτὰ μέν, ὅσα διαιροῦντες κατὰ μέσον πρίζουσι· πελεκητὰ δέ, ὅσων ἀποπελέκουσι τὰ ἔξω· σφογγύλα δέ, δῆλον ὅτι τὰ ὅλως ἀφαιροῦσι· τούτων δέ, τὰ χυτὰ μέν, ὅλως ἀρραγῆ, διὰ τὸ γυμνωθεῖσαν τὴν μήλην ξηραίνεσθαι καὶ ἀποθνήσκειν· τὰ δὲ πελεκητὰ καὶ τὰ σφογγύλα· διὰ τὸ ἐν ἀπειλῆφθαι τὴν μήλην· οὐδὲν γὰρ ὅτι τῶν ἀεὶ πάντων οὐ ῥήγνυται· τοῖς δὲ λωτίνοις καὶ τοῖς ἄλλοις οἷς εἰς τοὺς σφόγγους χρῶνται πρὸς τὸ μὴ ῥήγνυσθαι, βόλβι τὸν περιτιθέασιν, ὅπως ἀναξηραίνῃ καὶ διὰ πυθμὴν κατὰ μικρὸν ἡ ἐκ φλοιὸς μήτρας ὑγρότης· ἡ μὲν οὖν μήλη οἱονεὶ ἀόρατον ἔχει δύναμιν· βαρὺ δὲ ἐνεγκεῖν, ἰσχυρά, καὶ ἡ ἐλάττη καὶ ἡ πυκνή, ἀπαλαίπωρα· οὐδὲν γὰρ εὐδόκιμον ὧν ὥσπερ ἡ δρῦς

ασιν, ὥσπερ ἡ δρῦς ἡ τὰ τ̀ πεύκη. ἀλλ' αὐτωθ̃οισι· σημεῖον δὲ ὅτι οὐδέποτε ξήνυνται καθάπερ ἐλαία καὶ δρῦς· αἰγὰ πρότερος σύριγγας, καὶ ἄλλως ἀπαυδῶσιν· ἰσχυρὸν δὲ ἡ ὁ φοῖνιξ· αὐάσιμα γὰρ ἡ κάμψις ἢ λοῖσθ ἄλλοις γίνεται· τὰ μὲν γ̃ εἰς τὰ κάτω κάμπτεται· ὁ δὲ φοῖνιξ εἰς τὰ ἄνω· φασὶ δὲ ϵ̓ τῷ πεύκῳ ϵ̓ τῷ ἐλάτῃ αὐτωθεῖν· τὸ ἢ φλ ὑβοϊκῆς καρύας, γίνεται γὰρ μέσας, ἢ χρῶνται πρὸς τὴν ἔρεψιν, ὅταν μέλλῃ ξήνυσθαι ψόφοις, ὥστε προαισθάνεσθαι πρότερον· ὅπερ καὶ ἐν αὐτῇ δρυῒ συμπέπτωκεν ἐν τῷ βαλανείῳ· ϵ̓ ταύτης ὀξὲ πήδησαν· ἰσχυρὸν δὲ τὸ τ̃ συκῆς· τῷ εἰς ὀρθόν· ἢ ἐλάτη μάλιστα ὡς εἰπεῖν ἰσχυρ̃· πρὸς ἢ τοὺς τ̃ῶν τεκτόνων χρ̃ῶ, ἐχέκαμον μάλιστα ἡ ἐλάτη, διὰ τὴν μανότητα καὶ τὴν ὑθυπρείαν· οὐ δὲ γ̃ ὅλως οὐδὲ ῥήγνυσθαί φασιν· ἐὰν δὲ κολληθῇ· ὑτονῷ τοῦτον δὲ φιλύκη ϵ̓ ἡ λευκότης ὥσπερ ἡ τῆς κηλάστρου· τ̃ῶν ἄλλων ἡ φιλύρα· τὸ γ̃ ὅλον ὑπόξυλον ὥσπερ ἐλέχθη διὰ μαλακότητα· ἔκαμπτον δὲ ὡς μὲν ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅσα πλίχρα· διαφέρει δὲ δοκεῖ συκάμινος ἡ ἐλαία· διὸ τὰ ἰκρία ϵ̓ ταῖς στεφάναις, ἡ ὅλως ὅσα περὶ τὸν κόσμον, ἐκ τούτων ποιοῦσιν· ὑπρίσαι δὲ καὶ ὑγρὰς τὰ ξυλοτόμα τ̃ῶν πάντων ξηρῶν· τὰ μὲν γὰρ πεύκινα τὰ δὲ, ἴσαν τοῦ· τὰ δὲ λευκὰ λίαν συμμύει· καὶ ἐνδέχεται ἐν τοῖς ὁδοῖσι τὰ πρίσματα, καὶ ἐμπλάπτει· διὸ καὶ ταφρεύουσιν ἀλλήλων τοὺς ὁδόντας, ἵνα ὀξαίνηται· ὅτι δὲ ϵ̓ δυσξυπνοτέρα λίαν λευκή· βραδέως γὰρ ἀναφέρεται τὰ ἐκλυπήματα, διὰ τὸ μαρέα εἶναι· τ̃ῶν δὲ δρυῶν λαχάνου· καὶ ὑθὺς ὁ ἀὴρ ἀναθερμαίνει μᾶλλον ἀναδίδωσι· πάλιν δὲ τὰ λεῖα καὶ ξηρὰ διὰ τὴν σκληρότητα, δύσρις· καθάπερ ὄστρακον συμβαίνει πρίειν· διὸ καὶ ῥυτῶντες ἐπιβρέχουσιν· ὑπελεκητότερα δὲ καὶ ὑπορνότερα καὶ ὑξοώτερα, τὰ λευκά· προσκάθηται γ̃ὰρ τὸ ῥρμωτήριον μᾶλλον, καὶ οὐκ ἀπτηδ̃ῶ· καὶ ἡ πελέκησις διὰ τ̃ μαλακωτέρων ἑάων, καὶ ἡ ξέσις ὁμοίως· καὶ ἔτι λοφο-

πέρα· ἰσχυρότατον δὲ καὶ ἀκρανίᾳ· τῶν δ' ἄλλων οἱ χάνισαι πε-
λέᾳ· διὸ καὶ τοὺς προφέρασθαι πρὸς ἐλέχθη τοῖς θύραις πε λεῖν
πριῶσιν· ὑγρότατον δὲ μελίᾳ· ἧ ὀξύη· καὶ γὰρ τὰ μελιναρίατα ἐν
δδόντα, ἐκ τούτων· ὅλως δὲ πρὸς ποίᾳ φύλλης ἑκάστη χρηστὴ
μή, ἡ πρίᾳ μαντηγήσιμος, ἡ οἰκοδομικὴ (πλείστη γὰρ αὐφύη
χρεία ἡ ἐν μεγίστοις) πειρατέον εἰπεῖν, ἀφορίζοντα καθ' ἕκα
στον τὸ χρήσιμον· ἐλάτην μὲν οὖν ἧ πεύκην κέδρος ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν
ναυπηγήσιμος· τὴν μὲν δὴ ξυήρφασι ἧ τὰ μακρὰ πλοῖα, ἐλάτην δὲ
σὺ δὲ καὶ κουφότητα· τὰ δὲ στρογγύλα, πεύκην δὲ καὶ τὸ ἀσαπές·
ἔνιοι δὲ καὶ τὰς ξυήρφασι, δὲ καὶ τὸ μὴ δύπρ ἐλάτης· οἱ δὲ κισσυείαν
ἧ φοινίκων, ἐκ κέδρου· ἀσαμίζουσι δὲ πεύκης· οἱ δ' ἐνίκυπρον πί
τυος· ταύτην γὰρ ἧ νῆσος ἔχει· δοκεῖ δὲ κρείπων εἶναι τῆς πεύκης·
ἡ τὰ μὲν ἔνια ἐκ τούτων· τὴν δὲ ξόανον, τελήρεσι μὲν δρυΐνην, ἵνα αὐτὰ
χήπος τὸν νεωλκεῖ· τὴν δὲ οἰκίας, πεύκινον· ὑπιθίασι δ' ἔτι ἧ δρυΐ
νην, ἐπὰν μεωλκῶσι λοῖσι μὲν ἐλάπος ὀξύη· ὅλως δὲ ἐκ τούτου τὸ
χέλυσμα· οὐχ ἅπαξ δὲ οὐδὲ τὴν κόλλησιν ὁμοίως δρυΐνην τὴν πεύ
κίνην ἡ ἐλατίνων· τὰ μὲν δὴ πυκνά· τὰ δὲ μανά· τὰ μὲν ὅμοια
τὰ δὲ οὐ· δεῖ δὲ ὁμοιοπαθῆ εἶναι τὰ μέλλοντα συμφύεσθαι, ἡ μὴ ἐ-
ναντία καθάπερ εἰ λίθον ξύλον· ἢ τὸ ρνέα τοῖς μὲν πλοίοις
ἥνεται συκαμίνου· μελίας· πελέας, πλατάνου· ἰσχὺν γὰρ
ἔχειν δεῖ καὶ ἰσχύν· χρείᾳ δὲ ἧ πλατάνου· ἀχὺ γὰρ σήπε-
ται· ταῖς δὲ τελήρεσιν ἔνιοι καὶ σὺν ἵνας ποιοῦσι, διὰ τὸ ἐ-
λαφρόν· τὸ δὲ στερέωμα πρόσω· τὸ χέλυμα, καὶ τὰς ἐποτί-
δας, μελίας· καὶ συκαμίνου· καὶ πελέας· ἰσχυρὰ γὰρ δεῖ
ταῦτ' εἶναι· ναυπηγήσιμα μὲν οὖν ὕλη χρεὼν αὕτη· οἰκο-
δομικὴ δὲ πολλῷ πλείων· ἐλάτη, καὶ πεύκη, καὶ κέδρος
καὶ ἄρκευθος· ἀπλῶς δὲ ὡς εἰπεῖν πᾶσα χρήσιμη· πλὴν εἴ τις
ἀσθενὴς πέφυκεν· οὐκ εἰς ταυτὸ γὰρ πᾶσαι· καθάπερ οὐδ' ἐπὶ
φύλλων· αἱ δ' ἄλλαι πρὸς τὰ ἴδια τῶν τεχνῶν, οἷον, σκυτίνη
καὶ ὁργάνων, καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον· πρὸς πλεῖστα δὲ χρεὼν ἡ
ἐλάτη

ἐλάτη παρέχεται χρείαν. ἡ γὰρ πρὸς τοὺς πίνακας τοὺς γραφομένους· τεκτονικὴ μὲν ἂν ἡ πελασιοτάτην κρατίστη ἐὰν ᾖ λεπτοτάτη· λύεται γὰρ ὡς εἰπεῖν πᾶσι χρῆσθαι· ναυπηγικὴ δὲ ἡ εὐικμοτέρα μὲν τὴν κάμψιν, ἀναγκαῖον· ἐπεὶ πρόσεστι τὴν κόλλησιν ἰσχυροτέραν συμφέρει· ἴσασι γὰρ καὶ νῦν τὰ ναυπηγούμενα, καὶ ὅταν συμπέσῃ καθελκυσθέντα, συμμύει καὶ σέζει· πάλιν τε ἀνύγει πάντα τὰ πάσχοντα ξυνικμαζόμενα· τότε δὲ δέχεται κόλλησιν, ἢ οὐχ ὁμοίως· δεῖ δὲ καθ' ἕκαστον λαμβάνειν εἰς ποῖα χρήσιμός ἐστιν· ἐλάτη μὲν οὖν ἡ πευκὴ καθάπερ εἴρηται πρὸς ναυπηγίαν καὶ πρὸς οἰκοδομίαν, ἢ ἔτι πρὸς ἅμαξαν ἔργων· εἰς πλέω δὲ ἡ ἐλάτη· πίτυϊ δὲ χρῶνται μὲν εἰς ἄμφω, καὶ οὐχῆττον εἰς ναυπηγίαν· οὐ μὴν αἰγὰς ταχὺ λύουσι πίτυες· δρῦς δὲ πρὸς οἰκοδομίαν καὶ πρὸς ναυπηγίαν, ἔτι δὲ πρὸς τὰ κατὰ γῆς καταρυπόμενα· πλύρα δὲ πρὸς τὰ σαμιδώματα τῶν μακρῶν πλοίων, καὶ πρὸς κιβώτια, καὶ πρὸς τὴν τῶν μέτρων κατασκευήν· ἔχει δὲ καὶ τὸν φλοιὸν χρήσιμον· πρός τε τὰς κίστας (ποιοῦσι γὰρ ἐξ αὐτῆς, σφενδαμνός τε, καὶ ζυγία, πρὸς κλινοποιΐαν) καὶ πρὸς λαὶ ζυγὰ τῶν λοφούρων· καὶ ὅλως πρὸς λαὶ πολυτελῆ τῶν ἔργων· μίλος δὲ εἰς παρακομίσματα κιβωτοῖς καὶ ὑποβάθροις καὶ ὅλως τοῖς τοιούτοις, πρῖνος δὲ πρὸς ἀξονάστε, καὶ μονοσφόρους ἁμάξας, καὶ ὀξυστάλυραις καὶ ψαλτηρίοις· ὀξύα δὲ πρὸς ἁμαξοποιΐαν καὶ ἁρμοποιΐαν τε καὶ τροχοποιΐαν· πτελέα δὲ πρὸς θυροποιΐαν καὶ τορνιάγρας· χρῶνται δὲ καὶ εἰς τὰ ἁμαξικὰ μεταφορίως, σύξος δὲ, εἰς ἀξονάστε τοῖς ἁμάξαις καὶ εἰς ἑλικηθρατοῖς ἀροτροις· αἴγειρος ἢ τοῖς ζυγαστὴν εἰς τὰ πρεμαστὰ τῶν ἱστῶν· ἄρκευθος ἢ εἰς τορνίας καὶ εἰς τὰ ὑποπόδια καὶ εἰς τὰ καταρυπώματα καὶ κατὰ γῆς διὰ τὸ ἀσαπές· ὡσαύτως ἢ καὶ λιβοϊκὴ κέδρος· ἡ πρόσφατον καὶ κατόρυξιν ἔτι μᾶλλον ἀσαπές· πύξῳ δὲ χρῶνται μὲν πρὸς ἔνια· οὐ μὴν ἀλλ' ἥτε

ὠπῶν ὀλύμπῳ γὰρ νομὴ· διὰ τὸ βραχεῖα τε εἶναι καὶ ὀζώδης,
ἀχερῶν· τερμίνθῳ δὲ, οὐδὲν χρῶν τοῦ πολλῷ τῷ κασπῷ καὶ τῇ ἕτ
τίνῃ· ὁ δὲ φιλύκῃ, πολλῷ τοῖς προβάτοις· ἀεὶ χέρσῳ δασεῖα τῇ
ἀφαύρᾳ, εἰς χάρακάς τε ἡ τὸ καίφ· μηλάσῃ δὲ ἡ μύα, πρὸ ἕα
κτηείας· ἔνιοι δὲ καὶ δάφνῃ· τὸς γὰρ τερόντικας καὶ κοῦφας
ταῦτας ποιοῦσιν· ἰτέᾳ δὲ, πρός τε τὰς ἀσπίδας ἡ τὰς κίσσος
τὸ καυᾶ· καὶ τἆλλα· προσαναλαβεῖν δέ ἐστι τῶν ἄλλων ἕκα-
στον ὁμοίως· δρῦς τοιῦ καὶ πρὸ τὰ τεκτονικὰ τῶν ὀρεινῶν ἕ
κασα κατὰ τὴν χρείαν· οἷον, σφυρὸν μὲν καὶ τερέτριον, ἄξι-
σα μὲν μίνεται κοτίνου· χρῶν τοῦ δὲ καὶ πρὸς ξίνοις καὶ μελεί-
νοις καὶ πελείνοις· τὰς δὲ μεγάλας σφύρας ποιτυίνας ποι
οῦσιν· ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἔχει τινὰ τάξιν· καὶ
ταῦτα μὲν αἱ χρεῖαι διαιροῦσιν· ἑκάστη δὲ φλ ὕλης ὥσπερ
καὶ πρότερον ἐλέχθη διαφέρει κατὰ τοὺς πόδας· ἔνθα μὲν
ὕλωρος, ἔνθα δὲ κέδρῳ μίνεται θαυμαστὸν, καθάπερ καὶ περὶ
συείαν· ἐν συείᾳ γὰρ ἔν τε τοῖς ὄρεσι διαφέρον τα μίνεται τὸ
δένδρα φλ κέδρου καὶ τῷ ὕψει καὶ τῷ πάχει· τηλικαῦτα
χέρσου, ὥστ' ἔνια μὲν μὴ δύνασθαι ξεῖς ἄνδρας περιλαμ
βάνειν· τοῖς δὲ παραδείσοις ἔτι καὶ μείζω καὶ καλλίω· φαί-
νεται δὲ, ἐάν τις ἐᾷ καὶ μὴ τέμνῃ, τόπου οἰκεῖον ἕκαστον ἔ-
χον φύσεθαι θαυμαστὸν τῷ μήκει καὶ πάχει· ἐν κύπρῳ γοῦν
οὐκ ἐτέμνον οἱ βασιλεῖς· ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸ δυσκόμιστος
εἶναι· μήκει μὲν ἕως πηχῶν εἰς τὴν ἐνδεκόρητον δεκαξίους τε
θέντων, ξεις καὶ δεκαόργυιον· αὐτὰ δὲ τὰ ξύλα τῷ μήκει θαυ-
μαστὰ καὶ ὄζα καὶ λεῖα· μέγιστα δὲ καὶ παρὰ πολὺ τὰ ἐν
τῇ κύρνῳ φασὶν εἶναι· τ ἐν τῇ λατίνῃ καλῶν νομῷ ὑπερ-
βολῇ, ἢ τῶν ἐλατίνων ἢ τῶν πευκίνων, μείζω ταῦτα ἢ καλλίω
τῶν ἰταλικῶν· οὐδὲν γὰρ εἶναι πρὸς τὰ ἐν τῇ κύρνῳ· πολλοὺς
γάρ ποτε τοὺς ξωμαίους βουλομένους κατασκευάσασθαι πολοῖον
ἐν τῇ νήσῳ πέντε καὶ εἴκοσι ναῶν, ἢ τηλικοῦτον εἶναι τὸ μέγεθ
τ δένδρων, ὥστε

τῶν δένδρων. ὥστε τοὺς πλέοντας εἰς κόλπους τινὰς ἢ λιμένας
δι' αἰχμῆς τοῖς ἱστοῖς ἐπὶ τὸν οὐρανὸν. καὶ ὅλως πᾶσαν τὴν νῆ-
σον δασεῖαν ἢ ὥσπερ ὑλώδη τὴν ὕλην. διὸ μὴ ἀποφαίνειν τὴν
πόλιν οἰκίζειν. διαβάντα δέ τινα ἀποτέμνεσθαι πάμπολυ πλῆ
θος ἐκ τόπου βραχέος. ὥστε τὴν λικαύτην ποιῆσαι χειρίαν, ἢ ἐχρή
σαντο οἱ πρεσβύτεροι τοῖς ἱστοῖς. οὐ μὴν ἀλλὰ διαπρεσεῖν αὐτῇ ἐν ᾧ
πελάγει. κύρνος μὲν οὖν ἐστι διὰ τῶν ἄνεσιν, ἐστὶν ἢ τὸ ἔδαφος τ'
ἀέρος, πολὺ διαφέρει τ' αἰῶνι. ἢ ὅτι λατὶν' ἔφυσε πᾶσα. ἢ μὴ
πεδάνη δάφνῃ ἔχει μυρείνῃ ὀξύνῃ θαυμαστόν. τηλικαῦ
τα γὰρ τὰ μήκη τίμνουσι, ὥστ' εἶναι διὰ νεὼς τ' λυρηνίδων ὑ-
πὸ τ' ξόπτον. ἢ ὀρφνή, πεύκῃ ἢ ἐλάτῃ· τὸ δὲ κιρκαῖον καλού
μενον, εἶναι μὲν ἀκρανύχηλιν. διεσεῖαν δὲ σφόδρα, καὶ ἔχειν δρῦς
καὶ δάφνῃ πολλὴν ἢ μυρείνῃ. λέγει δὲ τοὺς ἐγχωρίους, ὡς ἐν
ταύτῃ κιρκαίᾳ κατῴκηκε, καὶ διανύμαι τὸν τοῦ λαστήνορος τά-
φον. ὃς οὗ φύον ταῖ μυρείναι καθάπτ αἱ στεφανώτιδες. τ' ἄλ
λων ὄντων μεγάλων μυρρίνων. τὸν δὲ τόπον εἶναι τοῦτον ἐσ
ανδρὸς θέσιν. ἢ πρότερον μὴν ἦν μῆσον εἶναι τὸ κιρκαῖον. νῦν δὲ ὑ
πὸ πρεσβῶν τινῶν προσκεχῶσθαι καὶ εἶναι νῆσον. φησὶ δὲ μήσου τὸ
μέγεθος, περὶ ὀγδοήκοντα σταδίους. καὶ τὰ μὴ τῶν τόπων ἴ-
δια πολλῶ εἶναι διαφορὰν, ὥστε πᾶν ἔρημα ταῖ πολλάκις. τὸ δὲ πρὸ
τὴν πύρωσιν πῶς ἑκάστη φλοῦς ἔχει, λεκτέον ὁμοίως μὴ περι
ρατέον λαβεῖν. ἀνθρακιὰ μὴ οὖν ἀέλσοι γίνονται τῶν πευκο
πάτων. οἷον, ἀελίας. δρυὸς. κομάρου. στερεώτατοι γάρ. ὥστε πολὺν
χρόνον αὐτέχουσι, καὶ μάλιστα ἰχνύουσι. διὸ καὶ ἐν τοῖς ἀργυ
ρείοις, λίθοις χρῶνται πρὸ τὴν πρώτην τούτων ἔψησιν. χέλσοι
δὲ τούτων οἱ δρύινοι. γεωδέστατοι γάρ. χέρσος δὲ καὶ οἱ τῶν πρεσβυ-
τέρων τῶν νέων, καὶ μάλιστα οἱ τῶν περαν δρύων διὰ ταῦτα. ξηρό
ταται γάρ. διὸ καὶ πυρώδεις καιόμεναι. οἱ δὲ ἐλάτινοι κρεῖττον εἶναι. βέλ-
τιστοι δὲ οἱ τῶν ἐν ἀκμῇ. καὶ μάλιστα οἱ τ' κολαύβων. συμμέτρως
γὰρ τῷ πυκνῷ καὶ γεώδει καὶ τῷ ὑγρῷ. μείζους δὲ οἱ τῶν δύη-

λίων καὶ ξηρῶν καὶ προσβορείων, ἢ οἱ ἐκ τῶν πολισκίων καὶ ὑ-
γρῶν καὶ πρὸς νότον. ⸋ οἱ μὲν ἀκμητέρας ὕλης, τουκνῆς· ὑγροτέ
ρα γὰρ ἡ τουκνή· καὶ ὅλως ὅσα ἡ φύσει ἢ διὰ τὸν τόπον τουκ-
νότερα, ξηρότερα· ὧν ἁπάντων βέλτιον διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν·
χρεία ἢ ἄλλων ἄλλη· πρὸς ἔνια γὰρ ζητοῦσι τοὺς μαλακούς· οἷσ
ἐν τοῖς σιδηρείοις τοὺς φλογαρύας φλ καρύας βοϊκῆς, ὅταν ἤδη κε-
καυμένῳ ᾖ· καὶ ἐν τοῖς ἀργυρείοις τοὺς στυπίνους· χρῶνται ἢ
καὶ αἱ τέχναι τούτοις· ξηροῖσι ἢ καὶ οἱ χαλκεῖς τοὺς πευκίνους
μᾶλλον ἢ δρυίνους, καίτοι ἀσθενέστεροι· ἀλλ' εἰσὶ τῇ φύσει μὲν
ἀμείνους, ὡς ἅπασιν καταμαρτυρήσειν· ὅτι ἢ φλὸξ ὀξυτέρα
τούτων· τὸ ἢ ὅλον ὀξυτέρα φλὸξ καὶ ἡ τούτων, καὶ τῶν ξύλων
ἢ τῶν μανῶν καὶ κούφων, ἢ τῶν αὔων· ἢ ἢ ἐκ τῶν πυκνῶν καὶ
λιπαρῶν, νωθροτέρα καὶ βραχυτέρα· βασσῶν ἢ ὀξυτάτην τῶν ὑ
λημάτων· ἄνθρακα δὲ οὐ βούλονται διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸ σωματῶ
δες· τίμνουσι ἢ ἢ ἐκ ζητοῦσιν εἰς τὰς ἀνθρακιὰς τὰ νεθέα ἢ τὰ
πέρα· δεῖ γὰρ ὡς βουκνότατα θεῖναι πρὸ τὴν κατάφλεξιν· ὅταν
ἢ βραδύτερον ἐκλείπωσι τὴν κάμινον, ὀξάπτουσι· παρακεκρύμμενοι ὀβε
λίσκοις· εἰς μὲν τὴν ἀνθρακιὰν τὰ ριζωτὰ ξητοῦσι· δύσκαπνα
ἢ τῷ ὑγρὰ μὲν ὅλως τὰ ὑγρά· ⸋ τὰ χλωρὰ διὰ τοῦτο δύσκα-
πνα· λέγω δὲ ὑγρὰ τὰ ἑλαφρά· οἷον ἀλάτινον· ἰτέαν· λεύκιν·
αἴγειρον· ἐπεὶ καὶ ἡ ἄμπελος ὅτι ὑγρά, δύσκαπνος· ἐκ ἢ φλ
ἰδέας φύσεως, ὁ φοῖνιξ· οὗ δὴ καὶ μάλιστά τινες ὑπολήφασι δύ
σκαπνον· ὅθεν ⸋ Χερήμων ἐρίνησε· τοῦτο δύσκαπνον στρουθοί
νικος ἐκ γῆς ριζοφοιτήτους φλέβας· δρυμοῦ τοῦτος δὲ ὁ κα-
πνὸς συκῆς ἢ ἐλαίου ⸋ ἔτι ἄλλο ὀσῶδες· αἰτία ἢ ὑγρότης·
φλογισθέντα ἢ ἢ ἀπορραφέντα ἐν ὕδατι ἐπιρρύτῳ, ⸋ μεταῦτα
τα ξηρανθέντα, πάντων ἀκαπνότατα· ἢ φλόγας μαλακωτάτας
ἀφίησιν· ἄτε φλ οἰκείας ὑγρότητος ἐξηρημένου· δρυμὸς δὲ
φλ τέφρα ⸋ ἡ κονία ἡ ἀπαυτῶν· μάλιστα δέ φασι τὴν ἀπὸ φλ
ἀμυγδάλης· πρὸ ἢ τὰς καμινίας ⸋ τὰς ἄλλας τέχνας ἀλ-
λήλοις

λήλοις ὄζει χρησίμη· ἐμπροσθεῖ ἢ ἀείζει συκῆ ἢ ἐλαία· συκῆ μὲν ὅτι
πλίχρον τι ⸫ μανόν· ὥστε ἕλκει τι ἢ ὀδμήν· ἐλαία δ' ὅτι πυ-
κνὸν ⸫ λιπαρόν· πυρία μὲν γίνεται ἢ ἐκπλωῶν· ἄρεισα ἢ ὥσφη
σι Μενέσωρ ἐκκαρύα· τάχισα δὲ ἢ πλεῖσον ἀναπνεῖ· πυροὶ δέ
φασιν, ἄρεισον μὲν ἐκφλ ἀθραυέμης καλα μένος ὑπόπινων· ῥῦ-
το δὲ ὄζει τὸ δένδρον ὅμοιον τῇ ἀμυγδέλῳ καὶ τῇ οἰμανθῇ τῇ ἀ-
γρίᾳ· ὥσπερ ἐκεῖνα ⸗ ῥῦτο ἀναβαίνφ πρὸς τὰ δένδρα· δεῖ ἢ πλὼ
ἐχάραν ἐκρύτων ποιεῖν· τὸ δὲ πρύπανον ἐκδάφνης· ἀγδὲ ἐκ τοῦ
αὐτοῦ τὸ ποιοῦν ἢ πάχος· ἀλλέτερον δὲ θυδεῖ κατὰ φύσιν· ἢ
τὸ μὲν δεῖ παθητικὸν εἶναι, τὸ δὲ, ποιητικόν· οὐμὲν ἀλλὰ καὶ
ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐγγίνεται· ⸗ ὥσπερ τὴν δρῦν πλαμβάνουσιν ἀδὲν δρᾶ
φέρφ· ἀπαθὲς δὲ ἢ ἐκρέαμνος· ποιεῖ ἢ τοῦτο ⸗ πλὼ ἐχάραν χρησίμ·
πρὸς γὰρ ζεφύρους ἢ ἄχυμον εἶναι, δεῖ ἢ μανωτέραν· ἵνα ἢ ξίφις
ἰχύη· τὸ ἢ ξύλον ἀπαθέστερον· δὸ τὸ τῆς δάφνης ἀπαθέστερον
ἐρριζέζεται τῇ δριμύτητι· γίνεται γὰρ ἐκ ῥάμνου καὶ πρίνου· ⸗
θιλύρας· ⸗ χεδὸν ἐκ πάντων πλείστων, πλὼ ἐλάας· ὃ καὶ δοκεῖ ἀ-
τοπον εἶναι· ⸗ ἢ σκληρότερον ⸗ λιπαρὸν ἢ ἐλαία· τοῦτο μὲν γὰρ
ἀσύμμικτον ἔχει δηλονότι πλὼ ὑγρότητα πρὸς πλὼ πύρωσιν·
πάντα δὲ τὰ πυρὰ, βορείοις μὲν θᾶττον ἢ μᾶλλον ὀξάπτεται·
νοτίοις δὲ ἧττον· ⸗ ἐν μὲν γὰρ τοῖς μεσημβρίοις μᾶλλον· ἐν δὲ τοῖς κοίλοις
ἧττον· αὐτάφ δὲ πάντων ξύλων τὰ κέδρινα, ⸗ ἀπλῶς ὧν ἐλαιώδης ἢ ὑ
γρότης· διὸ ⸗ τὰ ἀγγέλματα φασὶν ἰδέαν ἔνιότε· ποιοῦσι γὰρ
ἐκ τούτων· ὃ δὲ καλοῦσιν ἰλεᾶαν τῆς ἐλαθείας ἔφυδρ\, ὑπὲρ δὲ ἢ
ἐκθύον ται πρὸς τοὺς ἑκατέρους, εἶναι σωμισσαμὲν ἢ φλοιὸν ὑγρό
τητος τοῦ χήματι μὲν σφογγύλης, μέγεθος δὲ ἡλίκον ἄπιος, ἢ ⸗
μικρῷ μεῖζον ἢ ἔλαττον· ἐκβλασάνφ δὲ μάλισα τὰ ἐλάϊνα, ἢ
ἀρτὰ κείμενα ἢ εἰρτασμένα πολλάκις, ἐὰν ἐκ μάδα λαμβά-
νη ⸗ ἐχῆ τὸ πρανότερον· ὥσπερ ἢ δρῦς φλοιὸς φλοιὸς ἐβλά-
στησε· ⸗ εἰς κιλίκιον πλίνθον τιθεὶς τῇ χώπῃ πηλός·

ΤΈΛΟΣ

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Ζ'.

ΔΕΙ μὲν δὴ δένδρων καὶ θάμνων εἰρῆται πρότερον· ἐπόμενον δ' εἶπεῖν εἴ τι τῇ φρυγανικῇ καὶ πόᾳ, καὶ εἴτινα ἐν τούτοις ἕτερα συμπεριλαμβάνομεν φύσεις, οἷον ἥ τε σιτηρὰ πόα δύο· πρῶτον δὲ λέγωμεν περὶ τῆς φρυγανικῆς· αὕτη γὰρ ἐγγυτέρω τῶν προφρημένων διὰ τὸ ξυλώδης εἶναι· παντάχοῦ μὲν ἴσως αἰεὶ τὸ ἄγριον τοῦ ἡμέρου βέλτιον· εἰ δὲ μή, περί τι τῶν φρυγανικῶν οὐσίαν· ὀλίγον γὰρ τὸ ἥμερον αὐτῆς· ὅπου δὲ καὶ ἐν τοῖς στεφανωτικοῖς ἐστιν· οἷον ῥοδωνιά· ἰωνιά· ἄνθος ἀμάρακος· ἡμεροκαλλές· ἔτι δὲ ἕρπυλλος· σύμβολον· ἐλένιον· ἀβρότονον· ἅπαντα γὰρ ταῦτα ξυλώδη καὶ μικρόφυλλα· διὸ καὶ φρυγανικά· καὶ ἐπὶ τῶν λαχανηρῶν δὲ μοίως· οἷον, ῥάφανος· σήσαμον· καὶ ὅσα παραπλήσια τούτοις ἐστίν· ὑφ' ὧν οὐχ ἧττον ἴσως ἁρμόττει καὶ τὰ τῶν οἰκείαν προσηγορίαν εἰπεῖν, ὅταν περὶ στεφανωμάτων καὶ λαχάνων ποιώμεθα μνείαν· νῦν δὲ πρῶτον περὶ τῶν ἀγρίων λέγωμεν· ἔστιν αὐτῶν εἴδη καὶ μέρη πλείω· καὶ τοῖς καθ' ἕκαστον γένος καὶ τοῖς ὅλοις εἴδεσιν, ἃ δεῖ διαιρεῖν· μείζην δ' ἄν τις λάβοι διαφορὰν τῶν ὅλων γενῶν, ὅτι τὰ μὲν, ἀνάκανθα, τὰ δὲ ἀκανθώδη τυγχάνει· πάλιν δ' ἐν ἑκατέρῳ τούτων πολλὰ διαφορὰ γενῶν εἰδῶν· ὑφ' ὧν καθ' ἑκάτερα πειρατέον εἰπεῖν· τῶν ἀκανθωδῶν δή, τὰ μὲν ἀστοιχειώτατα ἀκανθώδη· καθάπερ ἄσπαράγου· ἡ σπορπίος· οὐδὲ γὰρ ἔχουσι φύλλον οὐδὲν παρὰ τὸν ἄκανθαν· τὰ δὲ, φυλλάκανθα· καθάπερ ἄκανος· ἡ ἑλίσγιον· ἡ ῥῆκος· ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπὶ τῶν φύλλων ἔχει τὸν ἄκανθαν· διὸ φυλ

λάκανθα καλεῖται. τὰ δὲ καὶ παρὰ τὴν ἄκανθαν ἕτερον ἔχει φύλλον. ὥσπερ ἡ ὀνωνίς. καὶ ὁ ξίβολος. καὶ ὁ φλεώς. ὃ δή τινες καλοῦσι σοίβην. ὁ δὲ ξίφολος ἢ πτελέα καρπία φυλλάκανθόν ἐστιν. ἔχει γὰρ ἀκάνθας ἐν τῷ πτελεκαρπίῳ. διὸ καὶ τοῦτο ἴδιον πρόσωπον ὡς εἰπεῖν. ἐπεὶ πορφάκανθά γε πολλὰ ἢ τῶν δένδρων καὶ τῶν θαμνωδῶν ἐστιν. οἷον, ἀχράς. ἔρα. παλίουρος. μάτος. ζοδανία. κάπαρις. ἐν μὲν τοῖς ἀκανθώδεσι ταύταις ἄντικρυς ὡς εἰπεῖν τύπῳ λάβοι τὰς διαφοράς. ἐπὶ δὲ τοῖς ἀμακάνθοις οὐκ ἔστιν ὅλως διαλαβεῖν τοῖς χυμοῖς. ἡ γὰρ τῶν φύλλων ἀνωμαλία, μεγέθει καὶ μικρότητι καὶ χήμασιν, ἄπειρος, καὶ ἀσαφής. ἀμὰ δεῖ πειρᾶσθαι κατὰ μονοτρόπην διαιρεῖν. πλείω δέ ἐστι τὰ χυμὰ τὰ τούτων καὶ διαφορὰς ἔχοντα μεγάλας. οἷον γλυκύς. μήλωθρον. ἐρυθρόδανον. σμυρίς. κρέωρον. ὀξίφανον. θύμβρας. φακός. ἐλελίσφακος. πράσιον. κόνυζα. μελισσόφυλλον. ἕτερα ῥιζώματα τὰ τοιαῦτα ὅμοια. ἔτι τὰ ναρθηκώδη. ὑδρόκαυλα. καθάπερ μάραθον. ἴφθιον. μάραθρον. ναρθηκία. μαρθηξ. καὶ τὸ καλούμενον ὑπότινων μυόφωνον. καὶ ὅσα ὅμοια τούτοις. ἅπαντα γὰρ ἄντικρυς καὶ ταῦτα ὅλως εἴπειν ναρθηκώδη ἐστίν. τῆς φυτικῆς φύσεως θείη. εἴδη δὲ καὶ διαφοραὶ καθέκαστον τῶν εἰρημένων εἰσί. τῶν μὲν φανερώτεραι. τῶν δὲ, ἀφανέστεραι. καὶ ἡ κισσοῦ δύο χυμὴ διαιροῦσι. τὸ μὲν ἄρρεν. τὸ δὲ, θῆλυ. ᾧ τὸ μὲν μεῖζον καὶ σκληρότερον καὶ λιπαρώτερον ἔχειν. καὶ τὸ ἄνθος ὠχρὸν πορφυρίζον. ἄμφω δ' ὅμοια τοῖς ἀγρίοις. πλὴν ἐλάττω τὰ ἄοσμα. Δύο δὲ εἴδη καὶ τοῦ κνεώρου. ὁ μὲν γὰρ λευκός. ὁ δὲ, μέλας. ἔχει δὲ μὲν λευκὸς τὸ φύλλον δασυμακτῶδες, πρόμηκες. ὁμοιόχημον πρόπον πρὸς τὴν ἐλαίαν. ὁ δὲ μέλας, οἷον, ἡμυελεκωδέστερος. ἐπίγειος δὲ μᾶλλον ὁ λευκός. ἔστι δὲ ὀσμώδης. ὁ δὲ μέλας ἄοσμος. πλὴν δὲ ἐρίζαν τὴν εἰς βάθος, ἄμφω μεγάλην ἔχουσι. καὶ γὰρ ἀκρέμονας πολλὰς καὶ παχεῖς καὶ ξυλώδεις ἀπαυτῆς τῆς ῥίζης. ἢ μικρὰ ἄνω χιζομένου. ξυλωδεστάτην δὲ. πλίχον δὲ ὀφό-

δρα. διὸ καὶ χρῶνται πρὸς τὸ καταδεῖν καὶ προλαμβάνω, ὡς
περ τῷ οἰσῷ μελασάνῳ δὲ ἡ αἰθὴ μετῖσι μικέαν μετὸ πωε-
νικόν. ἡ αἰθὴ πολὺν χρόνον. καὶ φλοιζάνσ ἡ μέλαινα ἄκαρ-
πος· ἡδὲ λευκή, κάρπιμος· ἡ θύμον τὸ μὲν, λευκόν· τὸ δὲ μέλαν·
δύανθὲς δὲ σφόδρα περὶ ξοπὸς καὶ γὰρ αἰθὴ θερμάς· ἀφ οὗ
ἡ μέλι παλαμβάνει τὸ μέλι· καὶ τοῦτό φασιν οἱ μελιτ-
τουργοὶ δῆλον εἶναι πότερον δὲ μέλι ποῦσιν ἢ οὔ· ἄλως γὰρ ἀ
πορηθήσαν τος, οὐκ ἐὰ μέλι πεῖ· μελάπῃ δὲ ἡ ἀπόλυσι τὸ ἀν
θη σιν, ἐὰν ὕδωρ ἐπιχύνηται· σπέρμα δὲ κάρπιμον, ἡ μὲν θύμ-
βρα ἡ ἔτι μᾶλλον ἡ ὀρίγανος ἔχει φανερόν· τὸ θύμου δοῦκ ὄξυ
λαβεῖν· ἀλλ ἐν τῷ ἄνθῃ πως ἀναμέμικται· σπείρουσι γὰρ ῥοῦρ
καὶ ἀναβλασάνῃ· ζητοῦσι δὲ ἡ λαμβάνουσιν οἱ ὀξάλῃν ἀθήνησι
βολόμθμοι τὸ χυλός· ἴδιον δὲ ἔχει ἡ πρὸς ταῦτα καὶ χεδὸν πρὸς
τὰ αὐτὰ· ἡ κατὰ τὸ χρῶς· ὀχρόφασιν δύναθαι φύεσθαι ἡ λαμ
βάν· ὅπου μὴ ἀμπαπνοὴ δύκηται ἡ ἀπὸ θαλάσσης· διὸ ὀδὲν
ἀρκαδίᾳ πλὴν τὰ θύμβρά τε ἡ ὀρίγανον· καίπερ χριαῦται πολ
λαχοῦ· παραπλήσιον οὖν τὸ συμβαῖνον τοῦτο ἐπὶ
θελέας· οὐδὲ γὰρ οὐδὲκεῖνο δοκεῖ πρίασθαι σαδίων ἀπὸθα
λάσσης ἐπάνω φύεσθαι· σφάκελος δὲ ἡ ἐλελίσφακος διαφέ-
ρουσιν, ὡς αὖ τὸ μὲν ἥμερον, τὸ δ, ἄγριον· λειότερον γὰρ τὸ φύλλον
τοῦ σφακέλου ἡ ἔλαττον ἐπὶ ἧττον καὶ μικρότερον· τὸ δὲ τοῦ ἐλε-
λισφάκου βαρύτερον· δύο χρώματα τοῦ πρασίου· τὸ μὲν γὰρ ἔχει πο
ώδες τὸ φύλλον ἢ μᾶλλον ἐπικεχαραγμένον· ἔτι δὲ τὰς ἀνατομὰς
ἐν τόμους ἐν δήλας σφόδρα ἐπὶ βαθείας· ᾧ ἢ οἱ φαρμακοπῶ-
λαι χρῶνται πρὸς ἕνια· τὸ δὲ ἕτερον σποδυλότερον ἐπὶ ἀχμώδες
σφόδρα, καθάπερ τοῦ σφακέλου, ἡ τὰς ἐν τομὰς ἀμαυροτέρ
ἔχον ἐπὶ ἐπικεχαραγμένον ἧττον· κορίζης δὲ τὸ μὲν ἄγριον, τὸ δὲ
θῆλυ διαφορὰς δ ἔχει, καθάπερ τἄλλα τὰ ὧτω διαιρούμε
να· τὸ μὲν γὰρ θῆλυ λεπτοφυλλότερον· ἡ ξυνεστηκὸς μᾶλλον· ἐπὶ
τὸ ὅλον ἔλαττον· τὸ δ ἄγριον, μεῖζον τε ἡ παχυκαυλότερον, καὶ

πολυκλωνότερον

πολυκλωνότερον ἢ τὸ φύλλον μεῖζον ἢ μὴ λιπαρώτερον ἔχον· ἔτι δὲ τὸ ἄνθος λαμπρότερον· καρποφόρα δὲ ἄμφω· τὸ δ' ὅλον ὁ φιβλαστεῖ ἢ ὀφιανθεῖ περὶ ἄρκτουρον, ἢ μετ' ἄρκτουρ' λαμβάνφ· βαρεῖα ὑὴ ὁσμὴ τοῦ ἄρρενος· ἢ ὑπὸ τῆς θηλείας δριμυτέρα· δυὸ ἢ πρὸς ταὶ θηλέα χρησίμη. Ταῦτα μὲν οὖν ἢ τὰ ὁμοῖα ὡς περ διαφέρουσα· πάλιν ὑὲ ἕλλα μονοφδῆ τυγχάνουσα ἢ τ' πρότερον εἰρημένων· ἢ ἕτερα παρ' Ταῦτα· πλείω γρόβστ· τὸ ὑὴ μαρθηκῶδες (γένος γὰρ ἢ τοῦτο τ' φρυγανιώδων) πολλὰς περιέληφεν ἰδέας· ἐν οἷς πρῶτον ὑπὲρ τοὐκοινοῦ πᾶσι λεκτέον, ὑ περ ναρθηκός τε ἢ ναρθηκίας, εἴτε τὸ αὐτὸ γένος ὂν ἀμφοῖν, διαφέρον δὲ κατὰ μέγεθος, εἴτε ἢ ἕτερον ὡς περ τινὲς φασιν· ἢ δῆν φανερὰ φύσις ἀμφοῖν ὁμοία, πλὴν κατὰ τὸ μέγεθος· ὁμῶ γὰρ ναρθηξ πίνεται μέγας σφόδρα· ὁ δὲ ναρθηκίας μικρός· μονόκαυλα δ' ἄμφω, καὶ γόνατώδη· ἀφῶν τέτε φύλλα βλαστάνφ, ἢ καυλοίτινα δ' μικροί· βλαστάνφ ὑὲ παραπλὴξ τὰ φύλλα· λέγω δὲ παραπλὴξ ὅτι οὐκ ἐκ τῶν αὐτοῦ μέρους τῶν γονάτων, ἀλλ' ἐναλλάξ· πειφ ληφότα δὲ τὸν καυλὸν ὠὴ πολὺ καθάπερ τὸ ζῶν καλάμη· πλὴν ἀπηκεκλιμένα ταῦτα μᾶλλον δ' ἀὲ τ' μαλακότητα ἢ τὸ μέγεθος· μέσα δ' τὸ φύλλον ἢ μαλακὸν καὶ πολυχρόδες, ὥστε εἶναι ξιφώδες· ἔχει δὲ μέσα τὰ κάτω πρὸς τὴν γῆν, ἢ ἀεὶ κατὰ λόγον· αὐθος δὲ μικλινοφδές, ἀμαυρόκαρπον ὑ, παρόμοιον τῷ ἀνήθῳ· πλὴν μεῖζον· ὀξ ἄκρα δὲ χίζεται· ὑὴ ἔχει πίνας ὑ μεγάλους καυλούς· ἐν ταῦθα δὲ τότε αὖθος καὶ ὁ καρπός· ἔχει δὲ καὶ ἄνθος καρπόν· καὶ ἐν τοῖς παρακαυλίζουσι διόλου καθάπερ τὸ ἀνήθου· ἐστὶ δὲ καὶ ὁ καυλὸν βλάστησις τοῦ ῥος. πρῶτον μ' τ' φύλλ', ἔπειτα τὸν καυλόν, καθάπερ τ' ἄλλων· εἶ ζαν δὲ ἔχει βαθεῖαν· ὅτι δὲ μονόρριζον· ὁ μὲν οὖν μάρθηξ τοιοῦτος· τῶν δ' ἄλλων τὸ μὲν, ὁμοιότερον τούτῳ τὸν καυλὸν ἔχει· καθάπερ ὁ μαραθρος ὁ κώνει, ἢ ὁ ἀνήθινος, ἢ ὁ ἀνθρίσκος· τὸ δεῖον ἐκνευρόκαυλα τυγχάνφ· καθάπερ μάραθρον, μυό-

φωνον· τὸ ὅμοια τύρις· ἴδιος δὲ ὁ καρπὸς τῆς μανδραγό-
ρου, τῷ μέλας τε καὶ ἁγώδης· ἡ οἰνώδης εἶναι τῷ χυμῷ· μέ
γιστον δὲ ἡ ἰδιαίτατον φύσεις, ἥτε τοῦ σιλφίου, ἥ τε τοῦ πυ-
ρου τοῦ ἐν αἰγύπτῳ· ναρθηκώδη γὰρ ἑκατέρου· ὑπὲρ ὧν τοῦ μὲ
σπερμοῦ πρότερον εἴπωμεν ἐν τοῖς ἐνύδροις· ὑπὲρ θατέρου
δὲ νῦν λεκτέον· τὸ δὲ σίλφιον ἔχει ῥίζαν μὲν πολλὰ ἡ παχέ-
αν, τὸν δὲ καυλὸν, ἡλίκον νάρθηξ· χεδὸν δὲ καὶ τῷ πάχει πα-
ραπλήσιον· τὸ δὲ φᾶυλον ὃ καλοῦσι μάσπετον, ὅμοιον τῷ
σελίνῳ· σπέρμα δ' ἔχει πλατὺ φυλλῶδες, οἷον τὸ λειόμυρος
φύλλον· ἐπιπεδόκαυλον δέ ἐστιν, ὥσπερ ὁ νάρθηξ· ἅμα μὲν δὴ
τῷ ἦρι τὸ μάσπετον τοῦτο ἀφίησιν· ὃ καθαίρει τὰ πρόβατα
καὶ παχύνει σφόδρα· καὶ τὰ κρέα θαυμαστὰ ποιεῖ τῇ ἡδυ-
μῇ· μετὰ δὲ ταῦτα καυλὸν ἐκθέτθαι πάντα ξόπον, ἐφθόν·
ὃπερ ὁμ· καθαίρειν δὲ καὶ τοῦτο φασι τὰ σώματα· πεπαρέκον
τα ἡμέραις· ὁπὸν ὃπερ ὁμὸν ἔχει· τὸν μὲν ἀπὸ τοῦ καυλοῦ, τὸν δὲ ἀπὸ τῆς
ῥίζης· διὸ καλοῦσι τὸν μὲν καυλίαν, τὸν δὲ ῥιζίαν· ἡ δὲ ῥίζα τὸν
φλοιὸν ἔχει μέλαιναν καὶ τοῦτον ἀφελκύουσιν· ὅστις δὲ ὡς πλεί-
στα τῶν ῥιζοτομιῶν αὐτῆς· ἐξ ὧν ὁπόσον ἂν δοκῇ συμφέρειν
τὰ μιαινόμενοι πρὸς τὰ σώματα, καὶ τὸ ὑπάρχον τίμνουσιν·
οὐκ ὄντος γὰρ οὔτε παρατίμησιν, οὔτε ὠλεῖον τῶν τιμωμένων·
καὶ γὰρ διαφθείρεται καὶ σήπεται τὸ ἀργὸν ἐὰν χρονίζῃ· κατερ
γάζονται δὲ ἀθροιζόμενοι εἰς τὸν πειραιᾶ τόνδε τὸν τρόπον· ὅταν
βάλλωσιν εἰς ἀγγεῖα ἢ ἄλυρα μίξωσι, σείουσι χρόνον συχνόν·
ὅθεν ἡ τὸ χρῶμα λαμβάνει· καὶ ἐρεθίζει, ὅσον πρὸν ἤδη διαμέ
νῃ· τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν ὀρεσίαν καὶ τὸ μὲν οὕτως ἔχει· τὸ-
πρὸ δὲ πολλοῦ ἐστὶ τῆς λιβύης· ὠλείῳ γὰρ φησιν ἡ πρὸς ἡ-
λίας· τὸ ὠλείου δὲ διαφέρειν πρὸς τὸν σύρτιν ἀπὸ τῶν δύο τρό-
πων· ἴδιον δὲ τὸ φύεσθαι τὸν ἐργαζόμενον· ἐπὶ δὲ σωρευομένης
ἐπὶ ἀεὶ σωρὸν μεγάλου ὄντα χωρεῖν, ὡς ἀδεομένου δηλονότι
τὴν θεραπείας, ἀλλόντος ἀγρίου· φασὶ δὲ οἱ κυρηναῖοι φανῆ-

ναι τὸ

μαι τὸ σίλφιον ἕτεσι πρότερον ἢ αὐτοὶ τὴν πόλιν ᾤκησαν ἑπτά. οἱ
κᾶσι δ' μάλιστα περὶ ξιακόσια, ἐὸς Σιμωνίδην ἄρχοντα Ἀθήνη
σιν. οἱ μὲν δὴ οὕτω λέγουσιν. οἱδὲ τὸ σιλφίον τὴν ῥίζαν φασὶ γλυκέ
ϑειαν τὴν χυλίαν ἢ μικρῷ μείζονα. Ταύτην δ' ἔχειν ὡὴ τὸ μέσον
κεφαλίου, ὁ καὶ μεταιωρότατον ὄν, ⟨καὶ⟩ χεδὸν ὑπὲρ γῆς, ὀξεῖαν δὴ φύ
εσθαι. καλεῖσθαι δὲ ϑέλα. μετὰ ταῦτα δ' τὸν καυλόν. ἐκδὲ φύτου,
μαλύδαινα, ἡ τὸ καλούμενον φύλλον. φύρυ δ' εἶναι σπέρμα. ἡ
ὅταν νότος λαμπρὸς πνεύσῃ μετὰ κώνωπος, διαρρίπτει ὀξ ὧν φύε
σθαι τὸ σίλφιον. τῷ αὐτῷ δὲ ἔτει τὴν ῥίζαν γίνεσθαι ἡ τ' καυ
λόν. οὐδὲν δὲ φύτου ἴδιον. ἡ γὰρ τ' ἄλλων. εἰμὴ φῦλλα λέγουσιν
ὅτι εὐθὺς φύει μετὰ τὴν ἔκφυσιν. ἡ τοῦτ' ἴδιον ⟨καὶ⟩ διαφέρον τ'
πρότερον. ὅτι φασὶ δεῖν ὀρύττειν ἑωθινόν. ἐὰν δὲ ἐαθῇ, φέρειν
πᾶν τὸ σπέρμα ⟨καὶ⟩ τὸν καυλ'. χείρω δὲ γίνεσθαι ⟨καὶ⟩ ταῦτα ⟨καὶ⟩ τὴν ῥί
ζαν. ὀρυττομένους δὲ, βελτίους γίνεσθαι διὰ τὸ μεταβάλλεσθαι τὴν
γῆν. ἐναντίον δὲ χοῦρ τῷ φύτῳ τὴν ἐρχέσιμον. ἐαθέντα καὶ
τὰς ῥίζας προσφάτους καταταμνομένους εἰς ὄξος. τὸ δὲ φύλ-
λον τῇ χροιᾷ χρυσοειδὲς εἶναι. ἐναντίον δὲ καὶ τὸ καθαίρεσθαι τὰ
πρόβατα τὸ φύλλον ἐαθέν. φασὶ δὲ ⟨καὶ⟩ τὸν ἥρον ⟨καὶ⟩ τὸν χειμῶνος
εἰς ὄρος ἀφιέναι. νέμεσθαι δὲ τοῦτό τε καὶ ἕτερον ὅμοιον ἀκρο
κνῶ. θερμαντικῶδες μφω δὲ κεῖσθαι ⟨καὶ⟩ καθαίρουσιν μὲν οὐ πρὶ εἶμ.
αὐξηραίνειν δὲ ⟨καὶ⟩ συμπέττειν. ἐὰν δὲ πλεονοῦν ἢ κακῶς ἔχον ἐ
σέλθῃ πρόβατον, ὑγιάζεσθαι ταχέως ἢ ἀπροσδοκήτως. ὡς δὲ πιτορλὺ
σώζεσθαι μᾶλλον. Ταῦτα μὲν, ὁπότερ' ἔχει, σκεπτέον. ἢ ἣ καλεῖται
νη μαγύδαινα, ἕτερόν ἐστι τὸ σιλφίου. μανότερόν τε ⟨καὶ⟩ ἧττον δρι
μύ. ⟨καὶ⟩ τὸν ὀπὸν ἔχει. δ' ἀδηλος δέ ἐστι ⟨καὶ⟩ τῇ ὄψει ἢ τ' ἐμπύροις.
σίμη ⟨καὶ⟩ ἢ περὶ συρίαν, ἢ ἀκὴν κυρήνῃ. φασὶ δ' ⟨καὶ⟩ ἐν Ζακύνθῳ ὄζειν ἀσίῳ ὄρει
πολλῷ. ἔνιοι δὲ σίλφιον χοῦρ καλοῦσιν. εἰ δὲ φύτῳ τὴν ῥιζοτόμησιν ὡσ
περ τὸ σίλφιον, σκεπτέον. ὡσαύτως δὲ ⟨καὶ⟩ ἐπὶ τὸ ὅμοιον ἢ ὀξαλὴ
σιον ἔχει. φύλλα τε πέρι ⟨καὶ⟩ καυλὸν. ἢ εἰ ὅλως ἀφίησί τι δάκρυον.
τὴν μὲν οὖν ναρθηκώδη φύσιν ἐν τοῖς ῥιζώμασι θεωρητέον. τῆς δὲ

καυθικῆς, ἐπὶ μὴ δὲ λέγοι τις, ἐπειδὴ δύηρη τὸ μὲν ἀκανθῶδες ὅλ-
ον τὸ δὲ φυλλάκανθον, ὑπὲρ ἑκατέρου χωρὶς λεκτέον. καὶ πρίνου
δὲ περὶ τοῦ καὶ παρὰ τὴν ἄκανθαν ἔχουσι φύλλον. ὥσπερ ὅτε
φλεὼς καὶ ὀξίβολος. καὶ ἡ καάπτοαρις, ἴδιον ἔχει τὸ μὴ μόνον
τὴν ἐκτὸς καυλὸν ἄκανθαν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τὸ φύλλον ἐπακαν
θίζον. τῶν δὲ δύηρη μιῶν εἰδῶν, πλεῖστον μιὸν ὄντα τὸ φυλλάκαν-
θον. ἐλάχιστον δὲ ὡς εἰπεῖν τὸ ἀκανθῶδες ὅλως. βραχὺ γάρ τι πάμ
παν ὀξύ, ὥσπερ ἐλέχθη. μὴ ῥᾴδιον δὲ ξύλον λαβεῖν παράτε
ἀπαράλλαγον καὶ τὸν σκορπίον. ἀμφότερα δὲ ταῦτα ἀνθεῖ με-
τὰ ἰσημερίαν φθινοπωρινῶν. ὁ μὲν γὰρ σκορπίος ὑπὸ σαρ-
κώδει τῷ ἐπιδυῶντι τὸ ὑπὸ τὸ ἄκρατον φυλλάκανθος ἔχον τὸ ἄν
θος, ὀξὺ ἀρχῆς μιὸν λευκὸν, ὕστερον δὲ ἐπιπορφυρίζον. ὁ δὲ ἀσφάραγος
ἐκφύων παρὰ τὸς ἀκάνθους κορυφώδεις μικρόν. ἐκ τούτου δέ ἐ
στι τὸ ἄνθος μικρόν. ὁ δὲ σκορπίος μονόρριζον ἢ βραχύρριζον
καὶ βαθύρριζον. ὁ δὲ ἀσφάραγος, βαθύρριζόν τε τῶν μάλα, καὶ πο
λύρριζον, πυκναῖς ταῖς ῥίζαις. ὥστε τὸ ἄνω συνεχὲς εἶναι αὐτῷ
ἀφ' οὗ καὶ αἱ βλαστήσεις αὐτῶν τῶν καυλῶν. ἀναβλαστάνει δὲ ὁ
καυλὸς ἐκ φλοιοφαγείας τοῦ ἤρος καὶ ἐδώδιμός ἐστιν. εἶθ' οὕτως
ἀποξαχύνεται καὶ ὀξανθεῖται προϊόσης φλοιώρας. ἡ δὲ ἄνθησις
οὐκ ἐκ τούτου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πρότερον. οὐ γὰρ ἐστι τὸ
καυλόν ἐστιν. τὰ μὲν οὖν ὅλως ἀκανθώδη, τοιαύτην τινὰ ἔχει
φύσιν. τὰ δὲ φυλλακάνθων τὸ πλεῖστον μιῶν ὡς εἰπεῖν ἀκαν-
θῶδες τυγχάνει. λέγω δὲ τὸ ἀκανθῶδες, ὅτι τὸ κύημα καὶ φύλλον τὸ ἄν
θος ἢ καὶ ὁ καρπός, ἄκαινος ἢ ἀκανθῶδες, πάντων ὄντι. διαφο
ρὰν δὲ ἔχει φύλλον ἑαυτῷ ἢ μέγεθος καὶ σχήματι ἢ χρώματι καὶ πλή
θει καὶ ὀλιγότητι τῶν ἀκανθῶν ἢ τῶν ἄλλων. ἔξω γὰρ ὀλίγων πά
νυ, καθάπερ τοῦ σφονδύλου τε ἢ τοῦ σόλκου καὶ εἴπινων ἐτέρων, τὰ
λοιπὰ πάντα ὡς εἰπεῖν τοιαύτ' ἔχει φύσιν. ἐπεὶ καὶ ὁ κνήκος τῶν τε
φύσει ἀκανθώδη ἔχει. τὸ δ' ἥμερον ἄκανθον. ἀλλὰ τὰ μὲν
αὐτὰ πάντα. οἷον ἄκαρνα. λευκάκανθα. χαλκηδονικὸν. πολυάκαν
θος. ἀτρακτυλίς. ὀνόπυξος. ἰξίνη. χαμαιλέων. πολιὸν ἔχος οὐφυλ

λάκανθος· σκόλυμος· ἡ λυλφμωνία, Φυλλάκανθα· καὶ τὰ ἄλλα·
πολείω γρόβα· διαφέρουσι δὲ ἀλλήλῃ πρὸς τοῖς εἰρημένοις, τῷ τὰ
μὲν, πολύκαυλα εἶναι· ἢ ἀπὸ φύσεως ἔχειν ὡς περ ὁ κνῆκος· ἐλίκα
δὲ ἀνωθεν ἔχειν ὀξάκρα, καθάπερ τὸ ξύλος· ἢ τὰ μὲν ὀθὺς τὸ
πρώτοις ὑγρὸν βλαστάνῃ· τὰ δ' ὕστερον· ἔνια δὲ ἢ τοῦ θέρους·
ὡς περ ἡ τε ξάλιξ ὑπὸ πινομένη καλὰ μιχθῇ, ἢ ἡ ἰξία· ἢ ἡ ὠὶ τῶν
ἀνθῶν ὁμοίως· ὁ ἀνθὴς γὰρ ὁ σκόλυμος ἐπὶ πολὺ χρόνον· διαφο-
ραὶ δὲ τῶν ἀκανθῶν ἀκειοί· φλ κνήκου δ' εἴδη εἰσὶν· ἡ μὲν ἀγρία·
ἡ δ' ἥμερος· φλ δὲ ἀγρίας, δύο εἴδη· τὸ μὲν, προσεμφερὲς σφόδρα τῷ
ἡμέρῳ· πολὺ δὲ θυκαυλότερον· διὸ καὶ πολλαχοῦ ἐνίαις τῶν ἀρχαί
ων ἐχρῶν τῷ γωναικῶν· καρπὸν δ' ἔχει μέλανα καὶ μέγαν καὶ πικρόν·
ἡ δ' ἑτέρα διαφορὰ ἐπὶ τοὺς καυλοὺς ἔχει σπογκώδη· ὥστε τινὰ
νὰ ὠὶ γειόκαυλος γίνεσθαι· διὰ γὰρ μαλακότητα τοῦ τῶν φύλλων κα-
τακλίνεσθαι πρὸς τὰς ἀρούρας· κ ξ πὸν δ' ἔχει πικρὸν πώγωνος περ
ματώδη πᾶσαν· πολὺ μείζους ἢ τοὺς κνοτέρας ἀγρίας· ἴδιον
δὲ ἔχει πρὸς τὰ ἄλλα ἄγρια· τὰ μὲν γὰρ σκληρότερα ἢ ἀκαν-
θωδέστερα τ' ἡμέρου· αὖ τη δὲ μαλακωτέρα ἐπὶ λφοτέρα· ἡ δ'
καρνα προσεμφερὴς ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν καὶ τὰ τ' πρόσοψιν τῇ κνή
κῳ τῇ ἡμέρᾳ· χρῶμα δ' πίξανθον ἔχει ἢ λιπῶξ· ἀξακτυλὶς δέ
τις καλεῖται ἐπὶ λευκοτέρα τούτ· ἴδιον ἔχ τὸ φύλλ, ὅτι ἀφαιρε-
μῆ ἢ τῆσαρκὶ πρὸ φρόμηθ, αἱ ματώδη περιεῖναι τὸν χυλόν· διὸ ἢ φόνῃ
ἐνίοις καλῶσι τ' ἄκανθαν ταύτ· ἔχ τ' ὁμοίως δ μυλῶ ἢ φονώδη·
ὁ μὲν δὲ ἢ τελφοῖ τ' καρπὸν πρὸς τὸ μεγέθωρον· τὸ δ' ὅλον ὡς ἁπλῶς
εἰπεῖν, ἁπασῶν ἡ ἀκανθικὴ φύσις, ἐπίκαρπος· ἁπάντα δὲ ταῦτα
φύεται καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματος καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης· ὥστε
βραχύντινα χρόνον εἶναι τὸν αὐτὸν μέσον χρόνον τῆς ἐκ φύσεως τε καὶ
τῆς τοῦ σπέρματος πλειώσεως· τοῦ σκολύμου δὲ οὐχ ὁ-
μοίως τοῦ τὸ μόνον ἴδιον, ὅτι τὴν ῥίζαν ἐδώδιμον ἔχ καὶ ἐ-
φθὴν καὶ ὠμήν· ἀλλὰ καὶ ὅτι πᾶσ ἀείζην ὅταν ἀνθῇ·
ἢ ὅτι σκληρομῆ ἀφίησιν ὀπόν· ἴδιον δὲ καὶ τὸ φλαυθήσεως· ἐ

περὶ φυτῶν ξυλωδῶν. σαρκώδης δὲ ἐδώδιμος ἡ τραγία. ἡδὲ κύησις οὐκ ἀκανθώδης, ἀλλὰ προμήκης αὐτοῦ. ἡ τοῦ πόντου μόνον ἔχει τῶν φυλακάνθων αὐτὸ γραμμήν, ἢ ὀχαμαιλέων. ὁμοία δ' ἡ φυλάκανθος ὢν, καὶ καινίζει· γηράσκων δὲ τὸ αὐθος ἐκπαττόμενον, καθάπερ τὸ φλοιὸς ἡ τὸ φλοιμυρίνης· ἢ ὅσα παραπλήσια τούτοις ἕλκολουθεῖν μέχρι τοῦ θρόους· τὸ μὲν κυοῦν· τὸ δὲ, αὐθοῦν· τὸ δὲ, σπέρμαρς μὲν μικρὰν ἰκμάδα μέτρ[ον] ἔχον, ξηραινόμενον δὲ τὸ φύλλον διαχεῖται· ὅκέτι κεντεῖ· ἢ ἰξί νη δὲ φύεται μὲν οὐ πολλαχοῦ· ἰξίζόφυλλον δέ ἐστιν· ἀπὸ δὲ φλοὸς ἰξίζης μέσης ὁ σπερματικὸς ἄκανος ἐκπέφυκεν, ὥσπερ μῆλον δὲ μάλα ἐκ τοῦ κεκρυμμένου ἐκ τε φύλλου ἔχος δὲ ἐκ τοῦ ἀκροφέρεται τὸ δὲ κρυδόμενον· ἢ γοῦν τὸ ἐστὶν ἡ ἀκανθώδης ἢ μαστίχη· τῶν τε μὴ ὄντων καὶ τὰ λοιπὰ πάντα χοῦχι δόμενόν ἐστιν· ἢ ἧκάκτος καλουμένη σικελίαν μόνον· ἐν τῇ ἐμάδι δὲ ἐστιν· ἴδιον δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὸ φυτόν· ἀφίησι δὲ ὑθὺς ἀπὸ φλοὸς ἰξίζης καὶ λὰς ἐκ γείους· τὸ δὲ φύλλον ἔχει [ὁ] ἀκανθῶδες· καὶ λοῦσι δὲ τ[ὸ] καὶ λούσ· ἐδώδιμοι δέ εἰσι πρὶν λεπύμνους ἐκβῆναι μικρούς· καὶ θησαυρίζουσιν αὐτοὺς ἐν ἅλμῃ· ἕτερον δὲ καὶ λὸν ὀρθὸν ἀφίησιν· ὃν καλοῦσι πτέρυκα· πίνει δὲ ἧ γε[ν] ἐδώδιμος, πλὴν ἀθησαύριστος· τὸ δὲ σπερμάτιον ὠφελεῖ τὸ σπέρμα, τῇ μὲν μορφῇ ἀκανθώδες· ἀφαιρεθέντων δὲ τῶν ἀκανθῶδων σπερματίων, ἐδώδιμον καὶ τοῦτο [ὁ] ἐμφερὲς τῷ τοῦ φοίνικος ἐγκεφάλῳ· καλοῦσι δὲ αὐτ[ὸ] σκαλίαν· τὰ μὲν οὖν φυλάκανθα σκεπτέον ἐν τοιαύταις διαφοραῖς· τὰ δὲ ἧ παρὰ τὰ ἄκανθ[α] ἔχον τὰ φύλλον, οἷον τὰ ριαῦτα, φλεώς· ὀνωνίς· ἄκανθος· πρίβολος· ἰσάφυον· μυάκανθός τε σφόδρα καὶ τὸ φύλλον ἔχει ἀκανθῶδες· πολυχώδης δὲ καὶ πολύρριζον· οὐμὲν οὖν καὶ τὰ βάθη τὰς ἰξίζας ἔχον· βλαστάνει δὲ ἅμα τὰ φύλλα [τ]ὰ πρῶτα ἀφ' ὁπτῆ· ἧ ἀφίησι γὰρ τὸ φύλλον· οὐγρόδιον ἐπέτειον, αἰγὰ χρονιώτερος· τὸ δὲ φλοὸς πάχος ἴδιον ὥσπερ ἐλέχθη περὶ τὰ ταῦτα· καὶ γὰρ τὸ φύλλον ἐπακανθίζον ἔχει· ἧ τὸν καλὸν δὲ χῶσπ[ερ] ὄφεως

καὶ

ἐπὶ ἰσοδόφεως αὐξάνεσθαι τοῖς φύλλοις· μονόρριζον δὲ καὶ ἐσθίεται ὑπὸ χαμαίκαυλον· βλαστάνει δὲ ἡ αὐθεῖα τοῦ θέρους καὶ διαμηνύει τὸ φύλλον χλωρὸν ἄχρι τελευτῆς· χαίρει δὲ ὑφαιμμοις ἐπὶ λεπτομείοις χωρίοις· λέγεται δὲ ὡς ἐν τοῖς ὀρεσίμοις ὀθέλει φύεσθαι· μὴ ἰσῶται περὶ τὰς ἄστη μὴ ἐν δυηλίοις ὑπὸ φυομηνύη, ἐν δὲ χώστῳ σίλφιον ἐν ὀρεμνοῖς· τοῦτο μὲν ὀπάνητως ἀληθές· οὐ ξίβολος ἔ δον ἔχει, διότι τελεκαρπαίκανθός ἐστι· δύο δακτύλων μήκη· τὸ μὲν ἔχει φύλλον ὀρεβινθῶδες, ἕτερον δὲ φυλάκανθος· ἐν δὲ ἰδίοις ἐστὶ φαιμφω, καὶ πολλαχοῦ χεδὸν χιζόμενον· ὀψιβλαστεῖ μαῖον ὁ φυλλόκανθος τελεφύει τὰς αὐλ΄· τὸ δὲ σπέρμα ἐστὶ μὲν πρωΐον, σπασμῶδες· τὸ δὲ ὀψίον, στρογγύλον ἐπίμελαν ἐν λοβῷ· μὴ τὰ μὲν ὡς πρὸς ἀνάφυλλα ἐν ἀκάνθαις ἔχοντα χεδὸν ἐν τούτοις· ἡδὲ δωνίσται πορθάκανθον· ἐπέτειον δὲ φύλλον ἔχει· σπασμῶδες· ὡς περαπεφυκὸς ὡς ὅλον τὸ καυλόν· ὡς πρὸς στεφάνην τὸ ὅλως εἶναι μορφὴν δὲ ἀναλαμβανομένων ὑπὸ λήλων· κολλοβοάνθης δὲ ἐλλοβοάνθης ἀδιαφράκτη· φύεται δὲν τῇ πλίσσῃ ἡ γανώδῃ, μὴ μάλισται ἐν τῇ ποιείμῳ μὴ γεωργουμένῃ· διὸ πλέμιον τῆς γεωργουμένης· ἡ ἔτι δυσώλεθρος· ὅταν γὰρ λάβῃ χώρας βάθος, ὥθεῖ τὰ κάτω ὑθύς· μὴ καθαίκασος ἔρσα περφύσεως ἀφανῆ εἰς τὰ πλάγια, πάλιν εἰς τὸ ἕτερον ὠθεῖται κάτω· σαθεῖσα μὲν οὕτως ὅλη· τοῦτο δὲ βραχείστης γίνεται τῆς ῥίζης· ἀπόλυται ἔχον· ἐὰν δὲ μικρὸν ἀπολιφθῇ, ἀπὸ τούτου πάλιν βλαστάνει· ἄρχεται δὲ τῆς βλαστήσεως θέρος· τελεύτα δὲ μετοπώρου· τὰ μὲν δὴ ἄγρια τὴν φρυγανικῆς ἐκ τούτων θεωρείσθω· τὰ δὲ ἥμερα βραχεῖαν τινὰ ἔχει θεωρίαν, ἅπερ ἐν οἷς στεφανωτικοῖς ἐστι· τὰ δὲ καθόλου πειρατέον περὶ στεφανωμάτων εἰπεῖν, ὅσως ἄπαν περιληφθῇ τὸ γένος· ἡ δὲ στεφανωματικὴ φύσις ἰδέαν τινὰ ἔχει τάξιν, ἐπιμιγνυμένη δὲ, τὰ μὲν τοῖς φρυγανικοῖς, τὰ δὲ, τοῖς ποώδεσι δι' ἃ καὶ κεῖνα συμπεριληπτέον· ὧν μιμνησκομένους ὡς ἂν ᾖ καιρός, ἀρξάμεθα πρῶτον ἀπὸ τῶν φρυγανικῶν· δι' ἃς δὲ ἡ τούτων διαίρεσις ἡ κα-

τὰ τῶν χρεῖαν· τῶν μὲν γὰρ τὸ αὔθος χρήσιμον μόνον· καὶ τού
των τὸ μὲν, δύοσμον· ὡς ὠρίου· τὸ δὲ, ἄνοσμον· ὡς περ δύο αὖ-
θος· φλόξ· τῶν δὲ, καὶ οἰκλῶνος· καὶ τὰ φύλλα· καὶ ὅλως ἡ πᾶσα
φύσις δύοσμος· οἷον ἐρεβύλλου· ἐλενίου· σισυμβρίου τ' αὐγων· ἃ μὲ
φωὶ φρυγανικά· κἀκείνων τῶν αὐξήσεως πολλὰ ἡ φύσις φρυγα
νώδης, ἡ μὲν ἐπέτειος ὅσα μόνον· ἡ δὲ, πολυχρονίωτέρα· ὥσπερ τῆς
ἰωνίας τῆς μελαίνης· αὕτη δ' ἀκλόνητος· ἀλλὰ προσειλόφυλλος
ἢ ἀειφυλλος· ὡς δέ τινος φασὶ καὶ ἡ δίωλος μὲν ἡ δόλος φέρει τὸ αὖ-
θος, ἐὰν ξόπωτινὶ θεραπεύῃ· τοῦτο μὲν ἴδιον αὖ ἔχει· τ' αὐγων
μᾶλλον τ' ἀνθῶν αἱ μὲν ὅλαι μορφαὶ χρόαν ὡσαύτως φανεραί·
εἰδέτινας αὐγας ἰδιότητας ἔχουσι, ταύτας λεκτέον· ὅτι τὰ μὲν,
ἀπλᾶ δοκεῖ τοῖς εἴδεσιν εἶναι, τὸ δ' ἔχειν διαφοράς· ἁπλᾶ μὲν, οἷ
ον τὰ ξυλώδη· καθάπερ ἔρεβυλλος· σισύμβριον· ἐλένιον· πολιὰ
τὰ μὲν, ἄγρια· τὰ δὲ ἥμερα ἢ δύοσμα· τὰ δ', ἀοσμότερα εἶναι· τῶν
δὲ καὶ θεραπεῖαι καὶ χῶραι διάφοροι· ἡ μὲν ἔρεβος· ἔνιοι δὲ τ'
ἀνθῶν οἷον, τὸ μελαίνιον· ἃ δ' ἔχει δοκεῖ τὸ διαφορά· ὥσπερ τὸ λευ
κόϊον· ἐμφανὲς δὲ καὶ τούτων χροιὰ διαλλάττουσα· καὶ ἔτι δὲ μᾶλλον ἡ
τῶν κείνων· εἴπερ δὲ καθάπαξ φασὶν ἴδιαι καὶ πορφυραῖ· τ' ἀ
ξόδων πολλαὶ διαφοραί· πολίθῳ τι φύλλῳ, καὶ λιγύτητι· καὶ ξανθό
τητι ἢ λιότητι· καὶ χροιᾷ· καὶ δύοσμίᾳ· τὰ μὲν πολέα, πεντέφυλλα·
τὰ δ' δωδεκάφυλλα· ἢ εἰκοσάφυλλα· τὰ δέ τι πολλῷ πολέον ὑ-
περαίροντα τούτων· ἴδιαι δ' εἰναίφασιν, αἱ ἢ καλοῦσιν ἑκατον
τάφυλλα· πολέα δὲ τοιαῦτά ἐστι περὶ Φιλίππους· οὗτοι γὰρ
λαμβάνοντες ἐκ τοῦ παγγαίου, φυτεύουσιν· ἐκεῖ δ' γίνεται πολ
λά· σμικρὰ δὲ σφόδρα τὰ ἐντός· ἡ δὲ ἔκφυσις αὐτῶν ὅπως, ὡς-
τε εἶναι τὰ μὲν, ἐκτός· τὰ δ' ἔνδον· ἃ δύοσμα δὲ οὐδὲ μεγάλα τ'
μετέθεσιν· ἐνδὲ τοῖς μεγάλοις ἐνίοις μᾶλλον, ὧν πρᾶγμα τὸ κά-
τω· τὸ δὲ ὅλον ὥσπερ ἐλέχθη καὶ ἡ δύοσμία καὶ ἡ ἰδέα παρὰ τοὺς
τόπους ἐστίν· ἔστι γὰρ καὶ τὰ ἐν ταῖς οἰκίαις φυόμενα ἃ ἐστὶν ἃ πε

χαλαγὴν ὠσμίας ἢ ἀοσμίας. δύοσμόταται δὲ τὰ ἐν κυρήνῃ. δὸ καὶ τὸ μῦρον ἥδιστον. ἀπωλῶς δὲ καὶ τῶν ἰῶν ἡ τ' ἄλλων αὐθῶν ἄκραστοι. μάλιστα δ' ἐκείνου αἱ ὀσμαὶ διαφέρουτος δὴ τοῦ χρόμου. πλεῖστον γὰρ ὅτος δοκεῖ πεπραλάπφιν. φύεται μὲν οὖν ἡδοδωνίᾳ ἢ ἐκ τοῦ σπέρματος. ἔχει δὲ ὑπὸ τὸ αὐθος φύτῳ μήλῳ κυκκώδεσ ἢ αὐθώδεσ, ἔχον δέτιπα χοῦν, ὥστε ἐμφυὲς εἶναι τῶν πρώτων σπερμάτων. οὐμὼν ἀλλὰ διὰ τὸ βραδέως πεπαίνε θαι καὶ τακόπουτες, ὡς ἐλέχθη τὸν καυλὸν φυτεύσομεν ὡὴ καὶ μῆλον ἢ τερμονομῆλον, βέλτιον φέρῃ τὸ αὐθος. ἐὼ μὴ γὰρ ἐξαύξεται καὶ ἀπολοχμοῦται. δεῖ δὲ καὶ καταφυτεύειν πολλάκις καὶ γὰρ οὕτω φασὶ κάλλιον γίνεσθαι τὸ ἐόδον. αἱ δ' ἴξιαι ξαχύτεραι καὶ τοῖσ ξαίβδοισ καὶ τοῖς φύλλοισ. ἔτι δὲ τὸ αὐθος ἀχρούστερον καὶ ἀοσμότερον ἔχουσι καὶ ἔλαττον. τὸ ἴον τὸ μέλαν τοῦ λευκοῦ διαφέρει, καὶ τάττι ἄμα καὶ κατὰ τὴν τῶν ἰονίαν. ὅτι πλατύφυλλος. καὶ ἐγχειρόφυλλος, ἢ σαρκόφυλλός ὅστι, πολλὼ ἔχουσα ξίζαν. τὸ δὲ κείμενον τῇ μὲν χροιᾷ τῶν εἰρημένων ἔχει διαφοράν. μονόκαυλα δέ ὅστιν ὡς ἐπίπαν. διὸ καυλεῖ ὅπως μίως. τάχα δ' οὐ τοῦ τοῦ χώρας ἢ ἀέρος διαφορά. καθ' ἕκαστον δὲ καυλόν, ὅτι μὲν ἔμπριον, ὅτι δὲ πλείω γίνεται. βλαστάνει γὰρ τὸ ἄκρον. ἀπανιώτερα δὲ ταῦτα. ξίζαν δ' ἔχει πολλὼ σαρκώδη καὶ στρογγύλην. ὁ δὲ καρπὸς ἀφαιρούμενος ἐκβλαστάνει ἀποδίδωσι τὸ κείνον, πολλῶ ἔλαττον. περὶ δὲ τὴν ἀκρυώδη συξέυγνυμεν. ἢν καὶ φυτεύουσιν ὡς περ εἴπομεν. ὁ δὲ νάρκισσος ἢ τὸ λείριον, οἱ μὲν γὰρ τοῦτο, οἱ δ' ἐκεῖνο καλοῦσι, τὸ μὲν ἐπὶ τῇ γῇ φύλλον ἀσφαλῶδες ἔχει, πλατύτερον δὲ πολὺ, καθάπερ ἡ κεντωνία. τὸν δὲ καυλὸν ἄφυλλον μὲν, ποώδη δὲ, καὶ ὄζ ἄκρου τὸ ἄνθος. καὶ ἐν ὑμῷ τινὶ καθάπερ ἐν ἀγγείῳ μέσαν μὲν μέλαν καὶ μέλαιναν τὴν χροιάν, χείματι δὲ προμήκη. οὗτος δ' ἐκπίπτων πρὶν βλάστησιν αὐτόματον. ἁμᾶ αὐτῇ συλλέγουσι τὸ φυτεύσει. ἢ τὴν ξίζαν φυτεύσει. ἔχει ξίζαν σαρκώδη στρογγύλην με

πάλλιον δὲ σφόδρα. μετὰ δὲ ἄρκτουρον ἄνθησις καὶ ἀκμὴ ἴση
μικέλαμ. ὁ δὲ καρπός, πρώιμος μὲν τῇ φύσει καθάπερ καὶ ταῦτα,
πολλῷ φύλλῳ στενῷ. χειρὸν δὲ ὡς πρὸς τροφὴν ὀφυλόβοτον. ὀψιανθὴς
δὲ σφόδρα καὶ ὀψιβλαστές. ἢ πρωϊανθές, ὁποτέρως τις λαμβάνει
τὴν ὥραν. πολλαχοῦ δὲ ἀνθεῖ ἀπολείπων ἡμέρας. ὠθοῦσι δὲ μᾶλλον τῷ φύλ
λῳ καὶ ἄνθεσιν ὠθεῖ. δοκεῖ δὲ ἧττον πρότερον. ῥίζα δὲ πολλὴ καὶ σαρκώ
δης καὶ τὸ ὅλον βῶλον. φιλεῖ δὲ καὶ παστὰς γίνεται καλλίω
κα καὶ ξιβομένος κάτω τῆς ῥίζης. διὸ καὶ παρὰ τὰς ὁδοὺς καὶ
ἐν ῥῖσι κροτητοῖς, κάλλιστος. ἡδὲ φυτεία ἀπὸ ῥίζης. ταῦτα μὲν οὖν
οὕτω γίνεται. τὰ δὲ ἄλλα ἄνθη τὰ προφημένα πάντα ὠφέλι-
μα, οἷον, ἰωνία. δίος ἄνθος. ἴφυσον. φλόξ. ἡμεροκαλές. καὶ γὰρ
αὐταὶ καὶ αἱ ῥίζαι ξυλώδεις. ὠφέλιμα δὲ καὶ ἡ οἰνάνθη. καὶ ἡ τοῦ
το ἀνθώδες. τὰ μὲν οὖν ἀκανθώδη καὶ χειρὸν ἐνίοτε καὶ τοῖς ὁ-
μοίοις λυπέον. τὰ δὲ ἕτερα, πάντα μὲν ἀνθεῖ ἢ ὠφελιμοφορεῖ·
δοκεῖ δὲ ὁ πάντα, διὰ τὸ μὴ φανερὸν εἶναι πρῶτον τὸν καρπόν·
ἐπεὶ καὶ τὸ ἄνθος ἐνίων, ἀμαυρόν. ἄλλα δὲ βραδέως ἢ χαλεπῶς
τέρως παραγίνεσθαι τῇ φυτείᾳ. χρῶνται δὲ μᾶλλον ὡς πρὸς ἐ-
λέχθη καὶ καταῤῥᾳ. καίτοι διατείνουσί τινες ὡς οὐκ ἐχόν-
των καρπόν. αὐτοὶ γὰρ ξηραίνειν πολλάκις καὶ ἀποζέψαι καὶ
ὠφελῆσαι οὐδέποτε βλαστεῖν, οὔτε ἔρπυλλον. ὅτι ἐλλένιον. ὅτι
σισύμβριον. ὅτε μίνθαν (ὠφέλησε γὰρ καὶ ταύτης. ἀλλ' ὅμως ἐ
κεῖνο ἀληθέστερον. οἵτε πεπειράσθαι φάσκοντάς τινων εἰσίν.
ἥτε τὰ ἄγριον φύσιν ὠὴ μαρτυρεῖ· ἡ δὲ ἔρπυλλός ἐστιν ἄγριος.
οὐ νομίζοντες ἐκ τῶν ὀρῶν φυτεύουσι, καὶ ἐνσυκιῶνι καὶ ἀθήνη
σιν ἐκ τοῦ μητροῦ. παρὰ δὲ τοῖς ὅλως ὀρεσιβλήρια τόποι. κα-
θάπερ ἐν τῇ θράκῃ. καὶ σισύμβριον δὲ καὶ τὰ μὲν δριμυτέραν
ἔχοντα τὴν ὀσμήν. ἔρπυλλος δὲ ἐνίοις ἐν παντελῶς θυμώδης.
ἄδηλον ὅτι πότ' τὴν θύσιν λαμβάνει. ἀβρότονον δὲ μᾶλλον ἀπὸ σπέρ
ματος βλαστάνει ἢ ἀπὸ ῥίζης καὶ παραφυάδος. χαλεπῶς δὲ
ἢ ἀπὸ σπέρματος προμηχανώμενοι ὀργάζουσι. ὥσπερ οἱ ἀδώνιδος κῆ-

περὶ τῶν

πρὶ τὸ θέρους. δύσεται γὰρ σφόδρα ὅλως ἐπίκηρον. ὅπου μὴ ὁ ἥ
λιος σφόδρα λάμπει. ἐμβιῶσαι δὲ καὶ αὐξηθεὶν, μέγα καὶ ἰσχυ
ρὸν καὶ δενδρῶδες ὡς ὅτερ τὸ πτίσσινον. πολλῶ ξυλωδέστερον πο-
λὺ ῥῦφ μὴ ξηρότερον ἢ ἀχμωδέστερον. ὁδὲ ἀμάρακος, ἀμφοτέ
ρως φύεται καὶ ἀπὸ παραπαιάδος, μὴ ἀπὸ σπέρματος. πολύ-
σπερμον δὲ καὶ τὸ σπέρμα κύοσμον. ὀσμὴ μαλακωτέρα. δύνα-
ται γὰρ μεταφύεσθαι. πολύσπερμον δὲ καὶ τὸ ἀβρότονον καὶ οὐκαέος
σμον. τοῦτο δὲ ἰσχὰς μὲν ἔχει ὀρθὰς καὶ κατὰ βάθους. ὅστε γὰρ ὡς-
περ μονόρειζον τῇ παχείᾳ. τὰς δὲ ἄλλας ἀπαυτῆς. ὁδὲ μάρα
κος, μὴ ὁ ἔρπυλλος. ἢ τὸ σισύμβριον, καὶ τὸ ἑλένιον, ὧν πολὺς καὶ
πολυχιδεῖς ἢ ταπεινώδης. ξυλώδης δὲ πᾶσαι. πολὺ γὰρ μᾶλλον ἡ τοῦ
ἀβροτόνου, καὶ διὰ τὸ μέγεθος, καὶ τῇ ξηρότητι. τοῦ δὲ ἕρπύλ
λου, ἵδρως ἡ αὔξησις ἢ τῶν βλαστῶν. δύνανται γὰρ ἐφ' ὅσον οὖν μῆ
κος, χάραξ λαβών, ἢ πρὸς αἱμασιὰν φυτευθείς,
ἢ κάτω καθιέμενος. διεξέρχεται δὲ εἰς φρέαρ. εἴδη δὲ τοῦ μὲν
ἡμέρου λαβεῖν ὅ κ' ὅτι καθάπερ ἐλέχθη. τοῦ δὲ ἀγρίου φασὶν εἶ-
ναι. τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς ὄρεσι, τὸν μὲν θυμβρώδη τινὰ ἢ δριμύτε-
ρον. τὸν δὲ ὀσμὸν εἶναι μαλακώτερον. ὥρα δὲ φυτείας τελεί-
ου μετόπωρον. ᾧ δὲ αὐξάνεται ὡς πρῶτα φυτεύεται. ὁμοίως δὲ λ-
λένια καὶ τοῦ ἕρπυλλου φυτεύεται πάντα, θυλοίκια καὶ θύλυδρα,
καὶ θυλόκομπα μάλιστα. αὐχμὸν δὲ δέχεται. καὶ ὅλως ὀλιγοῦδρό-
ταται τοῦ ἕρπυλλου. κόπρῳ δὲ χαίρει. μάλιστα δὲ καὶ τῇ τῶν λ
λοφούρων. φασὶ δὲ καὶ μεταφυτεύειν δεῖν πολλάκις. καλ
λίω δὲ τὸ σισύμβριον, ὥσπερ ἐλέχθη καὶ ὀξήτατον μὴ καταφυ
τευόμενον. τῶν δὲν θῶν τοῦ μὲν, πρῶτον ἐκφαίνεται τὸ λευκόϊ-
ον. ὅπου μὲν ὁ ἀήρ μαλακώτερος, ἐνθὺς τοῦ χειμῶνος. ὅπου δὲ
σκληρότερος, ὕστερον. ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ ἡδυόσμου καὶ
τοῦ καλουμένου ἀγρίου. ταῦτα δὲ ὧν οἱ
σεφανωτοὶ κοιχῶν ται, πολὺ ἐκλέχει τῶν ἄλλων. μετὰ δὲ ταῦ
τα ὀνάγκιασος. καὶ τὸ λείριον. καὶ τὸ τοῦ βολβοῦ κώδιον. ἐμπολέ-

κουσι γὰρ ἔνιοι μὴ τοῦρ εἰς τοὺς στεφάνους· ἐστὶ δὲ τούτοις ἡ οἰ
νάνθη, καὶ τὸ μελάνιον· ἢ τῶν ἀγρίων ὅτι ἐλαφόχυσος, ἔτι τῆς ἀ
νεμώνης, ἡλιανθὶς καλλιμώνη, καὶ τὸ ξίφιον, ἔτι ὑάκινθος· ἔτι
γε δὴν ὅσοις ἄλλοις χρῶνται τῶν ὀρείων· τὸ ἢ ξόδον ὑστερεῖ τούτων·
ἔτι τελευταῖον μὴν φαίνεται· πρῶτον δὲ προλείπει τῶν ἐαρινῶν·
ὀλιγοχρόνιος γὰρ ἡ ἄνθησις· ὀλιγοχρόνια γὰρ καὶ τῶν ἀγρίων τὰ λοι
πά, πλὴν τῆς ὑακίνθου ἢ τῆς ἀγρίας ἢ τῆς ναρκίσσου· αὕτη τε ἢ δὲ
αμμώνιον· ἔτι τὸ λευκόϊον· ἢ ἔτι μᾶλλον τὸ φλόμιον· τὸ δὲ δὴ μελά-
νιον ὥσπερ εἴρηται, δι' ἔνια αὐτῶν θεραπείας τυγχάνον· ὡσαύ-
τως ἢ καὶ ἡ οἰνάνθη· ἡ γὰρ τοῦρ ἀνθικὸν μὲν, πρῶτος δὲ τῷ φύ
σει, ἐάν τις ἀποκνίζῃ ἔτι ἀφαιρῇ τὸ ἄνθος ἔτι μὴ ἐᾶσα ἐρμαφρυᾶσθαι.
ἢ ὅτι χρῶν οὖλον ἔχει· τὸ δὲ ἄνθος βοτρυώδες καὶ λευκὸν, καθά
περ τῶν ἀγρίων· ταῦτα μὲν οὖν ὥσπερ ἐαρινὰ φαίνεται· τὰ δὲ θε
ρινὰ μᾶλλον, ἥ τε λυχνὶς, ἡ τὸ δισσὸς ἄνθος· ἡ τὸ κήρινθον· ἡ τὸ ἰ
φυον ἡ ὁ ἀμάρακος ὁ φρύγιος· ἔτι ὁ ὀπόθασος καλούμενος, οὗτος
δὲ ὅδε ὁ πόος· ὁ μὲν ἔχων τὸ ἄνθος ὅμοιον τῇ ὑακίνθῳ· ὁ δὲ ἕτε-
ρος, ἄχρως· λευκός· ὠχρῶν τινα καὶ ποικίλα τὰ φύλλα, ἢ χρονιώτερος οὗ-
τος· ἀνθεῖ δὲ ἢ ἡ ἴρις τὸ θέρος· καὶ τὸ σφόδρον καλλόμενον τῇ ὀ-
φθῇ καλὸν τὸ ἄνθος· εὔοσμον δὲ μετρίως· τὸ δὲ λείριον τὸ ἕτε-
ρον, ἢ ὁ κρόκος ὅτε ὀρφνὸς εὔοσμος ἡ ὁ ἥμερος· εὐθὺς γὰρ ἀνθοῦ-
σι τοῖς πρώτοις ὕδασι· χρῶν τινα δὲ ἡ τῶν ἀγρίων τῷ τῆς ὀξυα-
κάνθου καρπῷ, ἔτι τῷ ἄνθει τῷ τῆς μέλανος· ἡ τοῖς μὲν ὥρᾳ
οὕτως ἑκάστων ἡ χύσις· ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν ὀλίγαι διαλείπουσι
τοῖς χρόνοις ὀλίγαι ἀναμθήσι· ἀλλὰ ἔτι ὀχεμὼν ἔχει, καὶ πιθανὸν
δοκῶν εἶναι διὰ τὴν κατάψυξιν τῶν μεγαπωλουμένων μετα-
λαμβανόντων· ἐὰν δὲ ἡ μέλανος ᾖ, πολῷ μᾶλλον· ἁπλῶς
γὰρ πάντα τὰ πολλὰ ἡ ἐπεκτείνεται τῆς οἰκείας ὥρας· καὶ ἐὰν
ὁ τόπος σύηλος ᾖ, μᾶλλον· διὸ ἢ συνέχεια πλέω· χρόνοι μὲν οὖν ὅ
τοι ἡ ὧραι κατὰ χύσεις· βίος δ' ἰωνίας μὲν τῆς λευκῆς, ἔτη
μέλιστα ξ' ἴα· γηράσκουσα δ' ἐλαττοῦται, καὶ ἀεὶ λευκοτέρα

φέρθ. ῥοδωνίας δὲ πέντε τὰ πρὸς τὴν ἀκτὴν καὶ ἑπτὰ μέ-
μνηται δηλονότι μὴ δ' ἐσχατιὴν ὁμόνης. χέρσῳ δὲ ταύτης τὰ ἐρό-
δεα τὰ ῥαστικούσης. πρὸς βοσμίαν δὲ καὶ ἐρόδων καὶ ἰωνίων τῶν ἄλ
λων αὐτῶν μέσον ὁ τόπος συμβάλλεται ἢ ὁ ἀὴρ πρὸς ἕκα-
στον οἰκείως. ἐν αὐλῇ γὰρ τὰ μὲν ὠφέλιμα ἀμαθύομαι ἢ ἀ-
μανθῆ καὶ ἀρώματα. αἱ δὲ μυρεῖναι θαυμασαὶ τῇ βοσμίᾳ. προ
τιμᾶν δέ φασι τὴν ταῦθα καὶ ἐρόδα καὶ ἴα καὶ τὰ ἄμαραῦν-
θη ἢ δ μήκωνα. ἢ δ ἀμυγδάλην πλείω τῶν παρ' ἡμῖν οὐκ ἐλαττοῦ χρό
νον τούτου. δοκεῖ δὲ πρὸς βοσμίαν διαφέρειν ὥσπερ ἐλέχθη καὶ
ὁ ἰνιαυτὸς, τοῖος ἢ τοῖος γενόμενος, οὐ μόνον ἐπομβρίαις καὶ
αὐχμοῖς, ἀλλὰ καὶ τῶν καιρόμενα γίνεσθαι ἢ ὕδατα καὶ πνεύ-
ματα, ἢ ἀπλῶς τὰς τοῦ ἀέρος μεταβολάς. τὰ δὲ ἐν
λοῖς ὄρεσιν ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν ἢ ἐρόδα καὶ ἴα ἢ τὰ ἄλ
λα ἄνθη, τῇ ὀσμῇ πολλῷ χέρσῳ γίνεσθαι. καὶ περὶ μὲ
τῶν στεφανωματικῶν καὶ ἁπλῶς
τῶν φρυγανικῶν, κεδρὸν
ἐν τούτοις καὶ
τοῖς ὁμοίοις
ὅσην ἢ ἴσο
είας.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ. Η.

Πρόμιον δὲ τ̃ εἰρημένοις περὶ τ̃ προσθεν εἰπεῖν· τοῦτο δ' ὅτι λοιπ" τῶν ἐξ ἀρχῆς διαιρεθέντ̃ μερῶν ἐν ᾧ συμπεριλαμβάνομεν πάντως ἢ τὰ λαχανηρά· ἢ τὸ σιτῶδες, ἢ πρῶτον περὶ τοῦ λαχανώδους λεκτέον, ἀρξαμένοις ἀπὸ τῶν ἡμέρων· ἐπεὶ πώρρι ομα μᾶλλ" τυγχάνει τῶν ἀγρίων· εἰσὶ δὲ ξέις αὐτοι πάντων τ̃ κηπευομένων, ἐν οἷς ἕκαστα πείρωσι διαιροῦντες τοῖς ὥραις· ἓξις μὲν ὃν ὁ χειμερινός, ἄλλος τις ὀθερινός, πρίτος δὲ ὁ μεταξὺ τούτων μεθ' ἡλίαν ξοπὰς χειμερινός, καλοῦσι δ' οὕτως ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν βλέποντες, ἀλλὰ πρὸς τὴν δύσιν καὶ τὴν χείμερινὸν μὲν γὰρ ἀρχὴ μετὰ τροπὰς χειμερινάς· τὸν δὲ μετοπωρινὸν μηνός, ἐν ᾧ πείρωσι ξάφανον, ξαφανίδα· τὸν γυλίδα· ἔτι καλοῦμέν τινες ἀνάπαυσιν, παῦλαν δ' ἔνιοι, πύστλιν· θερμαντικὴν, δύζωμον· λάπαθον, νάπυ, κοριάνδρον· ἄνηθον, καρδάμομον, καλοῦσι δὲ πρῶτον τοῦτον τῶν ἀρότων· τὸν δὲ δευτέρου πάλιν μεθ' ἡλίου ξοπὰς τὸν χειμερινὸν μηνός· ἐν ᾧ πείρωσι καὶ πανύοσι· πράσον· σέλινον· πάθυον· ἀνάφραξιν· τὸν περὶ τοῦ δὲ, ὃν καλοῦσι θερινοῦ μυρρινῶνος· ἐν τούτῳ δὲ πείρεται σίκυ· κολοκύνθη· βλῆτ[ον], ὠκιμ[ον]· ἀνδράχνη· θύμβρ[α]· πρίνη· ἢ πολέμ[ιον] ἄρρυς τ̃ ὁμοίων καθ' ἑκάστην ὥρ[αν]· οἷον ξαφανίδος, ὠκίμου· τ̃ ἄλλων· πάσι δὲ πείρεται χρὶς ἀρότρια τὰ ὠρία· διαφύε[ται] δὲ οὐκ ἐν ἴσοις πάντα χρόνοις, ἀλλὰ τὰ μ̃, ἧττον, τὰ δὲ, βραδύτερον, ὅσα

δύτερ|. ὅσα δυς φυῆ, τάχιστα μὲν οὖν ὠκιμ|ε|βλῆτ|, καὶ δύζωμ|.
|ε|τ χειμερινῶ ἐαφανίσ. ξιπαῖα γὰρ ὡς εἰπεῖν. θελαχίμαι ἢ, τε-
ταρταῖαι ἢ πεμπ|αῖαι. σίκυ@ ἢ καὶ κολοκύντη, περὶ τὰς ὡέν
τε ἢ ἕξ, οἱ δέ φασ ἑπτά. πρότερ| ἢ |ε|θᾶττον ὁ σίκυ. αὐξάχνη δ' ἐν
πολέοσι χρύτ. αὖθ' ἢ τ|ξ|ταῖον. κάρδαμ| ἢ |ε|νάτου, πεμπ|αῖα.
Τοῦτ|λ| δὲ, θέρ|ξ| μ' ἑκταῖον, χειμῶν ἢ δεκαπεῖον. αὐξάφαξυς δὲ,
ὀγδοαία. ἐαφανῆ ἢ δεκαταία, πράσιον δὲ ἑλ|γ|θυον, οὐκ ἐν ἴσ.
ἀλλὰ τὸ μὲν ἐννεαχαι δεκατεῖον. ἐνιαχοῦ δὲ εἰκοσαῖον γ|θυον
ἢ, δεκατεῖον. ἢ δὲ δεκαταία. κορίαννον δὲ, δυσφυᾶ, οὐ γὰρ ἐθέλει
βλαστάνειν τὸ μέον ἐὰν μὴ ἐλιχθῇ. θύμβρα δὲ καὶ ὀρίγαν|, ἐν πολέο
σιν ἢ τριάκοντα. δυσφυέστατον δὲ πάντ τὸ σέλινον. τετραρακο-
σταῖον γάρ φασιν, οἱ τὰ σιῶ τομώτερα λέγοντες, οἱ δὲ πεντηκο
σταῖον, ἢ τοῦτο κ|ε|πάντας τοὺς ἀρότους. ὠὰ σπείρουσι πάρτι
μβα ὠὰ πᾶσιν. ὅλ|ως| ὅσα κ|ε|πολέους χώρας σπείρε|ται τοῦτ' οὐθᾶττ
τόν γε πρᾶτα ἀναβαίνειν τῶν θέρους. ἢ θαμμάς. εἰ καὶ μηθὲν ἡ ὥρα
συμβάλλεται καὶ ὁ ἀὴρ πρὸς τὸ θᾶττον. ἐὰν δὲ μοχθηρὰ ἢ ψυχρὰ
καὶ τῷ ἀέρι πεπηγὸς βραδύτερον. ἐπεὶ ἢ χειμῶν ἢ ὐδρῶψ
ὠὰ ἡμερινῶν τοῖς ἀρότοις, ὅτι μὲν βραδύτερον. ὅτι δ', θᾶττον ἢ
βλάστησις. διαφέρ|ε| δὲ τοῦτο καὶ |τ|οὺς ἀρότους ἕκαστον. προϊέ
ται τε γὰρ ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ὑκρασιν. ὡς γὰρ ἁπλῶς εἰπεῖν ἐν
πλέοσι δεῖ τὰς αἰτίας ὑπολαμβάνειν τῶν τοιούτων, ἔν τε τοῖς σπέρ
μασιν αὐτοῖς καὶ ἐν τῇ χώρᾳ. καὶ τῷ ἀέρι καὶ ταῖς ὥραις. αἷς ἕκα
στα σπείρουσι. καὶ χειμώνων καὶ ὐδρῶν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν σκεπτέ
ον, ἐφ' ὧν τε παραλλάττουσιν οἱ χρόνοι καὶ ἐφ' ὧν οὔ. καὶ γὰρ τῶν
ἐαφανίδα φασί τινες ξιπαίαν καὶ θέρους καὶ χειμῶν@. τὸ δέ τε
λευταῖον ὥσπερ εἴρηται πρὸς μάλιστα τὰ τοῖς ὥραις. χρό-
νοι δ' οὖν οὗτοι φ|β|λαστήσεώς εἰσι καὶ λέγονται καθ' ἕκαστ|.
διαφέρ|ε| γὰρ πρὸς τὸ θᾶττον καὶ βραδύτερον καὶ ἡ τῶν σπερμά-
των παλαιότης. τὰ μὲν γὰρ ἀπὸ νέων σπερμάτων θᾶττον, οἷ-
ον, πράσον, γ|θυον, σίκυος. κολοκύντη. ἐνίοις δὲ |ε| προβρέχουσι

τὸ μὲν σίκυον πρὸς τὸ θᾶττον, ἢ ἐν γάλακτι ἢ ἐν ὕδατι· τὸ δ' ἀπὸ τοῦ λαιῶν· οἷον, σέλινον· τύτλιον· καρδαμον· θύμβρα· κορίαμον, ὀέιγαμον, εἴωερ μὴ φυτεύεται, οὐ τὸ ἀπὸ τοῦ νέου καθάπερ εἴπομεν· ἴδιον δ' φασὶν εἶναι τοῦ τυτλίου συμβαίνειν· οὐ γὰρ διαφύεσθαι τὰν ῥίζαν, ἀλλ' ὕστερον πολλῷ χρόνῳ τῆς τρίτης· διὸ καὶ ἐκ τοῦ μοῦ σπέρματος ὀλίγον ἐκ βλαστάνει. ἕκαστον δὲ τῶν σπερμάτων ἐὰν ἀνδρυνθέντα ἀποπίσῃ, διαμένει πρὸς τὴν ὥραν τὴν ἑαυτοῦ, καὶ οὐ πρότερον ἐκβλαστάνει· μὴ πολὺν δὲ· ἀλλ' ἐὰν ὀρωρυγμένον συμβαίνῃ· ἐὰν μὴ φθαρῇ, αἱ δὲ τελφώσεις τῶν καρπῶν ἀπάντων ἐπίνονται τοιαῦτα· πρότερον δὲ καὶ θᾶττον· ὡς ἀπολλεῖ· πρότερον τῶν ἄλλων· διαφέρει γὰρ μὴ ἡ ὥρα· τὰ γὰρ ἐν ταῖς θερμηνορίαις ἀναρρέντα· θᾶττον ἐκκαυλοῖ καὶ ἐκαρδμαλοῦται καθάπερ ξαφάνις· γογγυλίς· ἔνια δὲ μὴ δύναται φέρειν τὸν καρπόν· ἀλλὰ δίγνα· καθάπερ σέλινον· πράσον· σίνηθον· ἀνήθῳ χρόνον πλείονα· ἃ οὐκ ἔστιν ἐπίτειαι· τὰ γὰρ πολλὰ τούτων ἅμα τῇ τελφώσει τῶν σπερμάτων αὐαίνεται· πάντα δὲ ὡς εἰπεῖν ὅσα ἐκκαυλοῖ τελφοῖ τὸν καρπὸν, ἀπὸ τοῦ τελφοῦται καὶ τὸ χεῖμα· τῷ δ' ἐναβλαστάνειν ἐκ τῶν καυλῶν ἔχειν ἀκρεμονικὰ· πλὴν ὅσα μονόκαυλα· καθάπερ πράσιον μὴ γίνεται· ἔρυσιμον· καὶ σκόροδον· φίλυδρα δὲ καὶ φιλόκοπα πάντα· μᾶλλον δὲ τὰ ἀθηρέστερα· καὶ πλείονος ἐπιμελείας δέόμενα· τὰ δὲ ἢ τροφῆς· φύεται δὲ πάντα ἀπὸ τοῦ σπέρματος· ἔνια δὲ μὴ ἀπὸ παραπαστάδος· ἔρυσιμον ἐκκαυλοῖ καὶ ἐκκαρδμαλοῦται καθάπερ ξαφάνις· γογγυλίς· ἔνια δὲ μὴ δύναται φέρειν τὸν καρπὸν· ἀλλὰ δίγνα· καθάπερ σέλινον· πράσον· σίνηθον,

πήχεων. ὅπερ οὐ φασί τινες, ἀλλὰ βραδέως. διὸ καὶ ἀποφυ-
τεύουσιν. ὅσα δ' ἀπὸ ῥίζης φύεται, τούτων, ἢ μὲν ῥίζα χόρτοι, αὐ-
τὰ δὲ ἐστὶ φόα καυλά. διὸ καὶ παραβλασταίνουσιν αἱ ῥίζαι τῶν τοι-
ούτων. καὶ σίνονται πολέμους οὐ μόνον ἐν τοῖς ἡμέροις ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς
μὴ ἡμέροις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἀγρίοις ὥσπερ εἴπομεν. οἷον βολβοῖς.
γηθύοις. σκύλλαις. καὶ τοῖς ἄλλοις. παραβλασταίνει δ' ἔνια καὶ
τῶν μὴ κεφαλορριζῶν, χρονιωτέρων δέ, οἷον σίλλιον. καὶ λύτλι
ον. ἀφιᾶσι γὰρ ῥίζας, ἀφ' ὧν φύονται φύλλα καὶ καυλοί.
παραβλαστάνει δὲ καὶ σίνθυον καὶ πράσιον. καὶ παραφύεται κάτω
θεν οἷον βολβώδη τὴν ἀκεφαλίαν, ἐξ ἧς καὶ βλάστησις γίνεται τῶν
φύλλων. αὐξάνεται δὲ τὸ καυλοῦ, καὶ τὸ σπέρμα τῷ ἀφαι-
ρεθέντι. ἀλλὰ μὴ διὰ τὸ χρήσιμα εἶναι τὰ τούτων κεφαλ-
οὐ συλλέγουσι μᾶλλον εἰς ἐπιφάνειαν. διὸ καὶ οὐ φυτεύουσι. τάχα δὲ λαῶν
τε καὶ ὁμοζυγίᾳ, καὶ ξυνεπιφύεσθαι τῇ τοῦ κρομμύου φύσει. διὸ
καὶ οὐ θαυμαστόν. ἀλλ' ὅμως καὶ ἐπὶ πάντων καὶ ἡμέρων καὶ ἀ-
γρίων, ὅσα χρωμιώτερα μᾶλλόν ἐστιν, ἐπιφανέστερα δὲ τούτων, αἱ ῥίζαι
ἐπιβλασταίνουσιν, ὥσπερ ἐπὶ τῆς φυομένης καὶ τῶν θαμνωδῶν.
ἀλλ' ἐπὶ τῶν κρομμύων καὶ σκορόδων καὶ βολβῶν, καὶ ὥσπερ
ἀριθμός τις γίνεται τούτων. ἡ δὲ γένεσις ὥσπερ εἴρηται ξιχῶς
ἔστιν. ἀπὸ σπέρματος μὲν πάντων ἀπὸ δὲ καυλοῦ καὶ ῥίζης τῶν
ἐρημέων. τῶν δὲ καυλῶν κολαθέντων. πάντων μὲν ὡς εἰπεῖν
βλαστάνει, πλεῖστα τῶν ἀποκαύλων. ἐμφανέσταται δ' ὥσπερ ἐπὶ σι-
χεῖαν, ὠκιμον. θείδακ. ξάφανος. καὶ ἔτι μᾶλλον θείδακος ἰδίως φα
σὶ τοὺς παλιβλάστους εἶναι καυλούς. τὸν γὰρ πρῶτον ὀπώδη
καὶ πικρὸν εἶναι, ὥστ' οὐ φασὶ πολύν. οἱ δὲ τὸ ἐναντίον, ὀπωδέστερος τοῦ
τους. ἀλλ' ἕως ἂν ὦσιν ἁπαλοί, φαίνεσθαι γλυκυτέρους. ἀλλ' ἐπὶ
τοῦ ξαφανοῦς τοῦτο ὁμολογοῦμεν. ὡς εἰ πάλιν βλαστήσει, ἡδύ-
των ἀφαιρεθέντων τε τῶν φύλλων πρὸ τοῦ διακαυλίσαι. διαμέ
νουσι δὲ αἱ ῥίζαι πλείονα. ἀλλ' αἱ μὲν βλαστάνουσι πάλιν, αἱ δὲ
οὔ. ξαφανὶς οὖν καὶ σαγυλὶς διαμένουσι μᾶλλον ἐπὶ βλαστήσει ἢ
χεῖρον ἔχουσι. καὶ αὔξησιν λαμβάνουσιν. ὅπερ ποιοῦσι τινες ἐξε-

ωὐτηδες τ κηπωω ρ̃. ὁ βλαστάνουσι δὲ, ὁ δὲ ἄφιᾶσι φύλλον, ὁ δ' ἐπ
πος ἀφέλοι τ ὧν ὁ τοσαῦτα μόνα γιῶ. ἰδεῖν δ' τοῦτο ἡ ἐστὶ τ ἄλλ
ὃν δύ. τά τι πλεῖστα τ λαχανωδῶν, μονόρριζα τῇ παχείᾳ κ βά
θος ρ̃ίζη. ἡ δ' ὅσα παραφύᾳ τὰς ἴσο παχεῖς ταύτας. ὡς περόλλη
νον ἡ τὐτλι. ἀπὸ φλ μέσης π ἡ ω ζάφυσίς ὅτι ἡ ὁ ἡ δὲ ὀθὺς ἀπὸ
τ ἀρχῆς ἡ χόσιο. εἰς δ' ταὐτ τὴν μίαν, ἡ ἀπαυ τῆς τι ἡ φλ ἀπο
φυάδος, μικρὰ τ ρ̃αφανίδος τ τοῦ λίθος. ἡ αὗται μ
δή φασι φανερὰι δὲ τ χρεῖαν. ἡ δὲ τοῦ τευτλίου μία μ μα-
κρὰ παχεῖα ὀρθὴ, καθάπερ ἡ τ ρ̃αφανίδων. ἀπὸ φύσεις δ'
ἔχει παχ. ὁτὲ μ δύο. ὁτὲ δὲ ἡ τρεῖς. ὁτὲ δὲ μίαν. παρ' ὃ δὲ μι
ἐκ τούτων. σαρκώδης δ' ἡ ρ̃ίζα, καὶ τῇ χύσει τλυκεῖα, λ ἡδεῖα,
δὲ καὶ ὠμὴ ἐσθίουσί τινες. ὁ δ' φλοιὸς οὐ παχύς. οὐ δ' ἀφαίρε
τος, ὥσπερ ὁ τῶν ρ̃αφανίδων. ἀλλὰ μᾶλλον οἷον ὁ τῶν ἰσχο-
σελίνων. ὡσαύτως δ' καὶ ἡ φλ ἀνδραφάξεως. μία μὲν εἰς βά
θος. ἐκ ταύτης δὲ ἄλλαι, μονορριζότατον δὲ τούτων πάντων
τὸ λάπαθον. οὐ γὰρ ἔχει παχείας ἀποφύσεις. ἀλλὰ τὰς λεπτὰς
βαθυρριζότατον δὲ πάντων. ἔχει γὰρ μείζω ξιῶν ἡμιποδίων.
τὸ δ' ἄγριον, βραχυτέρᾳ. πολύκαυλον δὲ καὶ πολύκλαδον. λ
ἡ ὅλη μορφὴ τελφωθεῖσα, παραπλησία τῇ τοῦ τευτλίου. πολυ-
χρονιώτερον δὲ καὶ τοῦ ἀγρίου. ἡ ὅλως δ' πάντων τῶν λαχάνων ὡς
εἰπεῖν. διαμένει γὰρ ὁ πρόμνους χρόνον ὡς φασιν. ἔχει δὲ σαρκώδη
τὴν ῥάβδον λ ἔμπικτον. διὸ ἐξαιρεθεῖσα, ξηρὰ πολὺν χρόνον. τὸ δὲ ὠ
μὸν, μίαν μ τ παχεῖαν τὴν κ βάθος. τοῦτο δὲ μ τὰς ἐκπλε
πλεῖστας ὠφελεῖ μήκη. ἐνίοις δὲ οὐκέχει τὴν μίαν τὴν ὀρθὴν
οἷον τὸ βλίτον. ἀλλ' εὐθὺς πολ ἐξ ἀρχῆς λ μακροτέ
ρας φλ ἀνδραφάξυος. τῶν δὲ ῥιζῶν ξυλ δέχεται παχῶν αἱ
τὴν ὠκίμ. καθάπερ λ ὁ καυλ. ἡ γὰρ τὴν βλίτου, φλ ἀν-
δραφάξυ. τῶν τοιούτων. ἡ πον ξυλώδης. εἰσὶ γὰρ ὡς ἀπλῶς
εἰπεῖν μ σαρκώδεις, αἱ δὲ ξυλώδεις. οἷον ἡ τ τευτλίου. λ τῶν σε
λήν φλ ἰσχοσελίνων. λλα πάθη. ἡ ἐκφυ ἰδ. φλ τοῦ λίδ ἡ πάν
τ μάλιστα τ κεφαλοβ ξ. ὁ δὲ λ ἀνάξηραινόμενα σκληρύνεται τε-

λεῖ. ξυλώδης δὲ, ὥσπερ αἱ τῶν ὠκίμων. ἡ βλήτου. ἡ ἀνδραφάξυος. ἡ
ὀζώμων. ἢ ἀνήθου. ἢ λαπάθων. ἢ κοριάνν. ἡ ἁπλῶς τῶν ξόανα λ. ἔχει δὲ
δὴ ἡ ἀνήθου. ἢ τὸ κοριάννου, τὰ μονόρριζα ξυλώδη τὴν ῥίζαν ἢ δὲ μα
κρὰ δὲ τὰ λεπτὰς ἀπορφυλλάδας ἔχοντα πολύκαυλα ἢ ἀμφω ἢ πο
λύοζα. διὸ ἡ καὶ λόγον δέμνι τούτων τὸ ἀνώ πρὸς τὸ κάτω. βραχύρρι
ζα δὲ τὰ τοιαῦτα τοίδε. οἷον θείδαξ. ἀνδράχνη τῆς ὀρθῆς ἡ τὰ εἰ
ἢ θείδαξ ὥσπερ δὲ κέχειται τοιαύτας ἀπορφύσεις. αἰγὰς μόνον τὰ λεπτὰς. ἡ
μάλιστα δὲ μονόρριζον ὡς εἰπεῖν. ἁπλᾶ δὲ πάντα τὰ θρινακόβραχύρρι
ζα. ἢ ὁ σίκυος. ἢ ἡ κολοκύντη. ἡ ἱκύα. ἡ δὲ τῶν ἰσχάδων ἔτι μᾶλ
λον δὲ τὴν φύσιν. ἣ περ συμπεπλάσθαι τῇ ὥρᾳ. ἡ δὲ μεταφυτευο-
μένη θείδαξ. βραχυτέρας ἔχει τὰς ῥίζας τῶν ἄλλων ῥεύσεως. διὰ βλαστάνειν ἐκ
τῶν πλαγίων μᾶλλον. βραχυτέρας ἢ ἡ ἀγρία τῆς ἡμέρας ἐκ τοῦ ἀνώ. τὰ δὲ
πολυκαυλότερα. αὐθεῖ δὲ τὰ μὲν ἀγῶνα ἕκαστον ἀθρόον. τὸ δὲ ὠκιμοειδὲς
ἐκ μέσης κάτω πρῶτον. εἶθ' οὕτως ἀποπνεύσει. τὰ ἀνώ. διὸ καὶ πολυ
χόμιον ἐν τῷ αὐθεῖ. καθάπερ κύαμος τὸ ἡλιοτρόπιον καὶ λάχα-
νον καὶ ἀγρία δὲ τὰ ἀγρία. αὐθεῖ ἢ καὶ ὁ σίκυος καὶ λάχανον. καὶ ἐὰν μὴ
τοῦτο συμβαίνῃ. τὰ δὲ αὐθεῖ τὰ μὲν ἑκλύκαρα. τὰ δὲ μὴ λιμοῦται δὲ. τὰ δὲ μὴ
κρὰ ἐὰν μὴ περιφυείζονται. ὑγρὸν δ' ὀθνεῖον. τὰ δὲ σπέρματα διαφέρει καὶ
τὰ χήματος. τὰ μὲν ἐκλεῖσα σκορπιοειδῆ. τὰ δὲ προμήκη. τὰ δ' αὖ πλα-
τέα καὶ φυλλώδη καθάπερ τὰ τῆς ἀνδραφάξυος. ὅμοιον δὲ τῷ τοιούτῳ
φύλλον. τὰ δὲ σεσηραμμένα καθάπερ τὰ κυμίνου. καὶ τὰ χήματος
ὁμοίως τὰ μὲν μέλανα. τὰ δὲ ξυλώδη. τὰ δὲ λευκότερα. πάντα δὲ ἐλε
βοσπέρματα. ἢ γυμνοσπέρματα. ἢ ἐμφλοιοσπέρματα. ἢ παχυσπερ
σπέρματα. φανερὰ μὲν καὶ καυλίς. ἐλεβοσπέρματα. κο
ρίαννον δὲ καὶ μάραθρον. καὶ ἄνηθον. καὶ κύμινον. γυμνοσπέρματα. βλί
τον δέ. καὶ τύτλιον. καὶ ἀνδράφαξυς. καὶ ὄνιμον. ἐμφλοιοσπέρματα
θείδακίμη δὲ, παχυσπέρματον. πάντα δὲ πολύκαρπα καὶ
πολυβλαστῆ. πολυκλάδοτερον δὲ τὸ κύμινον. ἴδιον δὲ καὶ λέγεται
τὸ τοῦ φασὶ δ' καταρᾶσθαι τὴν βλασφημοῦσαν τὸ μὲν ἐλθεῖν καὶ
λ' ἔτεσθαι καὶ πολύ. δυσξήραντα δὲ πάντα μὴ ὡς εἰπεῖν. πλὴν τοῦ
κυμίνου. ἀχώστοτος. καὶ ἄπαξ ἀδρυμθέντα χὴ ξηραίνεσθαι καὶ ἀπο-

Περὶ δυσξηραντήρα δὲ τὰ ἐμφλοιοατέρματα καὶ τούτων

Τὰ προαφαιρῶντ αὐτὰ τὰ
ξηραίνοσιν· ἄ ωσι μὲν τὰ ὑπολύχνα καὶ πολυωτέρματα· πολυκαρπότα
τον ὑπὸ ὠλιμῦ· πρόσον· κρόμμυ· τὰ ὑπὸ ωλαγιόκαρπα μᾶλλ· οἷ
ξαφανίς· ζωπυλίσ· ἢ τὰ τοιαῦτα· τὰ δὲ ἄμφοτέρ· οἷ βλῆτ αὐθρά
φαξυσ· ἀμφότερα δὲ ταῦτα ἐκ τῶ ωλαγίσ· καὶ τόπε πλεῖσ αὐθὺσ
ὑπὸ ἑκάστ· προσκαθήμ· ἔχει τὸ σπέρμ· βοτρυώδες· τὰ δὲ κα-
λαιοτέρ· σπορμάτ· θᾶττον ἐκκαυλεῖ· τάχιστα δὲ τὰ ἐκ τ ἀκμαζόντ·
ὅσι μέρτις ἀκμὴ ἐστόν· αὐάλοι· ἢ τὸ καὶ ἀκολουθεῖ τ

Ἐὰν τὰ αὐτ αὐτ ἔχωσι θραπείαν·
δοκεῖ δὲ εἰς τὸ αὐθρο αὐτὸ θεμῆ, καμίωγόμενα μὴ βλαστάν· ὅτω δὲ
τὸ πράσου μὴ τὸ οὐσελίνου τιθέασιν, ἀποδήσαντ εἰς ὀθόνι· μὴ σπορὰ με
μέλαν· συμβαίνει δέ τι καὶ τόπ πρὸ αὐξησιν· καὶ λύσαι μὲν οὖν ὅτ' πα
μεταφυτεύη τὰ σέλινα, πάλα λ καὶ ταπρόῦ· ηλίκ ἀμβάλη πρὸ
τὸ σέλιν· τιθέναι δὲ τ ἐν τῷ ὀθονίῳ πάλαι, καὶ ταπρόσαν τα
μὴ ωλήσαν τα κόπρ μὴ χρῆ· ἐνίαι δὲ μὴ τ θέρμασ ὀξομοιοῦ μὴ τοῖσ τόπ· ἢ
δὲ σικύα ὁμοιοθέρμων μέν ταῖν ᾧ αὐ τιθῆ.

Λαμβάνειν τῆ χρῆ ἐνίαι προθε
ραπευθέν τα τ σπορμάτ· οἷ τὸ δὲ σικύ· ἐὰν ἐν τάλακτι βρέξαν τες
σπείρωσ· αὐτὰ λοιπὸν τάχιστα οἰκόθεν τ θραπεί· χρήσθε δὲ τ μᾶλ' ὅσ
πλείω· τ δ' οὐκ ὄντ· οἷον· ὠκίμ· λαπάθ· βλήτου, καρδάμου· ὑδρώ-
μου· αὐθραφάξυ· κοριάνου· αὐήθου, σπερμάτου· τούτ δὲ οὐφασὶν εἶναι
τ δὲ ὅσ, ἐραφανίδο σ, ἐραφάνου· ἰουλίου σικύου· κολοκύν τησ· κυ
μίνου· σκορόδου, θριδακίνησ· ἀναιροῦσι δὲ τ πεφύλ, ἢ τ ἐρίζασ· μὴ
τοῖσ χρώμασι· μηδὲ τοῖσ χυλ· μὴ τοῖσ ἀλ τοῖσ λοιούτοισ· οἷον τ ἐραφανί
δοσ·

Τὰ μὲν ἀξιεσύτατα δὲ

τὴν κορυνθίαν· ἢ ἡ τῶν ῥιζανέχειαν μὴ· ὠθεῖσθαι γὰρ εἰς τὸ ἄνω, ἢ οὐχ ὡσαύτως ἄμφω κάτω· τῶν ὀλιγοσπόρων, ὧν ἔμιοι καὶ λάσιθρακι ἰσχυροτάτη πρὸς χειμῶνα· τὴν δὲ βοιωτίαν, γλυκυτάτων ἢ τῶν χάμαι συρομένων· ἀχώριστον τὴν κλεωνέαν μακρόν· ὅσων δ' αὖ ἡ λεῖα λαὶ φύλλα· γλυκύτεραι ἢ ἡδίους· ὅσων δ' αὖ ξαχέα, δριμύτεραι· γένος δέ τι ἄλλο ἐστὶ παῦτα ὅσον· ὃ ἔχει τὸ φύλλον ὁμοιότροπον· ἐαφανίδος μὲν γὰρ ταῦτα· ἀγριολίδας δὲ, οἱ μὲν φασὶν εἶναι· οἱ δ', οὐ φασίν· ἀλλὰ λαὶ ἢ τῶν ἀρρένων ἢ τὴν θηλείαν φέρειν· ἔνεστι δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος ἀμφω· πρὸς δὲ τὸ ἀποθηλύνεσθαι, πηγνῦναι δεῖ μανῶς· ἐὰν μὲν γὰρ πυκνῶς, πάσας ἀπαρρενοῦσθαι· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐν γῇ μοχθηρᾷ σπείρωσι· διὸ καὶ τοὺς σπέρματι μεταφέροντες, φυτεύουσι παὶ εἰς φύσεις ἐλάττους· ὅτι δὲ ἢ τὸ σπέρμα τῆς ψυχῆς τὸ χεῖρον ἢ βέλτιον φανερόν· φαῦλον μὲν γὰρ χένης, λεπτόν, φαῦλον δὲ μοχθηρᾶς, ἀδρόν· χειμαζομένη δὲ χαίρουσα αὐτὴ ἢ ἐξαφανίς· διόπερ ἅμα γλυκαίνεσθαί τινα καὶ τὴν αὔξησιν εἰς τὴν ῥίζαν τρέπεσθαι, καὶ οὐκ εἰς τὰ φύλλα· τοῖς δὲ νοτίοις, καὶ ταῖς ὑδαίαις ἐκκαυλεῖ ταχύ· τοῦτο μὲν οὖν λόγου δεῖ ταὐτὸν ὁμοιώσεις ἐν ἀμφοῖν εἶναι ταῖς διαφοραῖς· φαῦλον δὲ ῥαφάνου ξυλῶδες καὶ διαφθειρόμενος, οὐλοφύλλου τι ἢ λαοφύλλου, καὶ ξύλης φαῦλον ἀγρίας ἢ τὸ μὲν φύλλον ἔχει λεῖον, μικρὸν δὲ ἢ πιεφερές, πολύκλαδον ἢ πολύφυλλον, ἔτι δὲ χυλὸν ἔχουσαδριμὺν καὶ φλεγμακώδη· διὸ καὶ πρὸς ταῖς κοιλίαις αὐτῷ χρῶνται ἰσχυρῶς· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν ἐκείνῳ εἶναι διαφορὰ καθ' ἕτερον· ἐπεὶ ἀστερμόν τι ἐστὶν αὐτῆς ὅσον ἢ κακόστερμον· τὸ δὲ ὅλον, ἢ οὐλη φαῦλον λεῖον χυλοτέρα ἢ μελαγχολοφυλλοτέρα· χυλότερον δὲ ἢ τὸ τῶν ἀγρίων τὸ λευκὸν τοῦ μέλανος, καὶ ὀλιγοστερμότερον, ὃ καλοῦσί τινες σικελικόν· ὡσαύτως δὲ καὶ φαῦλον θειοδακίνης· ἡ γὰρ λευκὴ γλυκυτέρα, καὶ ἀστοιχοτέρα· μέλαινα δὲ ἐστὶν ἄλλα τρία· τό, τε πλατύκαυλον, καὶ στρογγυλόκαυλον· καὶ ξύλον τὸ λακωνικόν· αὕτη δὲ τὸ μὲν φύλλον ἔχει σκολυμώδες· ὀρθὴ δὲ ἡ αὐξήσις καὶ ἀπαρράβλαστος ἐκ τοῦ καυλοῦ· τῶν δὲ πλατέων οὕτω τινὲς πλατύκαυλοι εἰσίν,

ὥστ' ἐνίους φασὶ θύραις χρῆσθαι καὶ ταῖς ἀπωθουμέναις· τὸ δὲ ὀπωδὸν
σφόδρα καὶ μικρόφυλλον καὶ λευκοκαυλότερον, ἔοικεν ἀγρίᾳ.
τῶν δὲ σελήνων ἡ μὲν ἐν τοῖς φύλλοις ἡ δ' ἐν τοῖς καυλοῖς αἱ διαφοραί.
τὸ μὲν γὰρ σευκνὸν, καὶ οὖλον καὶ δασὺ τὸ φύλλον ἔχει· τὸ δὲ μανότερον καὶ θλαστύτερον· καυλὸν δὲ μείζω· τούτων δὲ πάλιν
τὸ μὲν λευκόκαυλα, τὸ δὲ πορφυρόκαυλα ἢ πρινιλόκαυλα· τὸ
δ' ὅλον ἄπαν τὸ τοιοῦτον ἐμφερέστατον τῷ ἀγριῴ· σικύου δὲ ἡ
κολοκύντης φησὶ μὲν εἶναί φασι χυμήν· τὸ δ' οὐκ εἶναι· καθάπερ τῆς
ἐλαφαντίδος καὶ τῆς χαμαιπίτυος· ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ γένει τὰς μὲν
βελτίους· τὰς δὲ χείρους· τῶν δὲ σικύων ξηρία, λακωνικὸν, σικυωνίαν· βοιώτιον τούτων δὲ· ὁ μὲν λακωνικὸς ὑδρηρὸς μὲν βελτίων· οἱ
δ' ἕτεροι ἀνύδρωτοι· διαφέρει δὲ καὶ τὰ κρόμμυα, καὶ τὰ σκόροδα· πλείω δὲ τὰ κρομμύων τὰ γένη· εἰσὶ καὶ τὰ κεφαλώτα μᾶλλον γένη
δύο· κυίδια, σαμοθρᾴκια· καὶ πολλὰ τὰ σπάνια καὶ χυτὰ, ἀσκαλώνια·
τρίτα δὲ μέσα σπάνια μικρά· πλυτὰ δὲ ὑμάλα· τὰ δὲ χυτὰ καὶ ἀσκαλώνια· καὶ τὰ θραπτὰ διαφέροντα· καὶ δῆλόν ὅτι, τῇ φύσει· καὶ χειμῶνι μετὰ τὴν κοιμήσεως ἀρχήν· ἁμᾶ δὲ ὥρᾳ καὶ τὰ φύλλα πρωιαίτατα
τὰ ἔξω, καὶ τὰ αὖθις θραπτεύεται· πρωιαιρεθέντα δὲ τῷ φύλλῳ τὰ ἕτερα
βλαστάνει· καὶ μᾶλλον κάτω χίζει· διὸ καὶ λάσια χυτά· οἱ δὲ φασὶ πάντα δ' ὁμοίως εἰς τὰ κάτω, καὶ μὴ πορμοφυῆ· τὰ δὲ ἀσκαλώνια, ἰδία τῆς φύσεως· μόνα χυτὰ καθάπερ ἄτονα ἀπὸ τῆς ῥίζης, ἔτι δὲ καὶ αὐτὰ αὐξάνεται· διὸ καὶ ὑγρότατα· διὸ καὶ ταχὺ σήπεται· καὶ πρότερον ἀποθνήσκει τῶν ἄλλων· ἢ καὶ πρότερον ἐξαιρεῖται· πολλὰ δὲ χρόνια θέντα ἐν τῇ γῇ, σήπεται· φυτευθέντα δὲ καὶ ἀφέντα, καὶ πέρυσι φύλλα μόνα· εἶτα καινοῦται· καὶ αὐξάνεται· τοῦτο δὲ ἴδιον τοιαύτης
ἡ φύσις· διαφέρει δ' ἕνια αὐτῶν χρώμασιν· ἐν νήσῳ τὰ μὲν αἰγιαλόμοια, τὰ λευκὰ· λευκὰ δὲ σφόδρα τὰ χοιράδια· φέρει δὲ φασιν ὅμοια τὰ σαρδόνια·
ἰδιωτάτην δὲ φύσιν ἔχει τὴν κρητικὴν· ἐξαπωλήσιμα δὲ ὄντα τιμᾶται τὰ ἀσκαλώνια, εἰ μὴ ἄρα καὶ ταύτην· ἐν κρήτῃ δ' ἐστὶν, ὃ σφόμυλον μὲν εἶδος
πρίειν φυλλῶδες δὲ καὶ καυλῶδες μᾶλλον· γλυκὺ δὲ ὡς χυμῷ

τοῦτο γὰρ οἷον αὐάπαλλέχει τ᾽ἄλλ᾽. ἅπαντα δ᾽ ταῦτα τὸ μὲν πύμμα ἧττον βελτίω ἢ θάττον αὔξανεται. πάντα δ᾽ ὑφ᾽ ὑγρὸν μετ᾽ ἀρκτοῦρον ἐπιθρμῆς οὔσης τῆς γῆς. ὅσων τὰ ὕδατα πεφυτευμένα καταλαμβάνῃ. καὶ ὅλα δὲ φύεται τὰ καὶ διαπεμνόμενα ταῖς κεφαλαίοις. ὁ χόμοια δ᾽ αἱ ἐκβλαστήσεις. ἀλλ᾽ ἐκ μὲν τοῦ κάτω γίνεται κρόμμυα. ἐκ δὲ τοῦ ἄνω, πλόκ μόνον. ὀρθὸν δὲ διαπεμνόμενον. θὲν ὅλως, ἀβλαστέσθαι. τὸ δὲ γήτειον καλούμενον, ἀκέφαλόν τε καὶ ὡς πρὸς αὐχένα μακρὸν ἔχον. ὅθεν ἡ βλάστησις ἄκρα, καὶ ὠκεῖρε πολλάκις ὥσπερ τὸ πράσον. διὸ καὶ ἀειφύρουσιν αὐτὸ οἱ φυλάττοντες. τὰ μὲν οὖν κρόμμυα χεῖρον ταύτας ἔχει τὰς ἰδέας. τὸ δὲ σκόροδον, φυτεύεται μὲν μικρὸν πρὸ ξοάνων ἢ μετὰ ξοπόν. διαιρούμενον κεφαλήν. διαφορὰ δέ ἐστιν αὐτῶν, ὅτε τῶν ὀψίμων πρὸ τὰ πρώϊα. μέγεθός τί γε τοιοῦτον. ὅθεν ἐξήκοντα ἡμέραις τελεῖται καὶ μεγέθει καὶ μικρότητι. καὶ τῷ μεγέθει γέν τὸ διαφέρον ἐστί. μάλιστα δὲ τὸ κύπριον καλούμενον τοιοῦτον. ὅπερ οὐχ ἑψοῦσιν. ἀλλὰ πρὸ τοὺς μυττωλοὺς χρῶνται. καὶ ὠμὸν τῇ πρίψθαι μᾶσον ποιεῖ τὸν ὄγκον ἐκ πυκνοῦ μανοῦ. ἔτι τῷ μὴ ἔχειν ἔνια τὸ γέλγεσθαι. ἡ δὲ γλυκύτης καὶ ἡ εὐωδία καὶ ἀδρότης, χεῖρον πρὸς τὸς ὥρας γίνεται, καὶ τὸς θραπείας. ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων. τελεῖται δὲ καὶ ἀπὸ σπέρματος. ἀλλὰ βραδύ. τῷ πρώτῳ γὰρ ἔτει κεφαλὴν ἡλίκην πράσου λαμβάνει. τῷ δ᾽ ὑστέρῳ, τελεσθοῦται. καὶ τῷ ξίτῳ, τέλεον γίνεται. καὶ οὐδὲν χεῖρον. ἀλλ᾽ ἔνιοί γε καλλίονα φασὶ τοῦ σπετοῦ. τὰ ῥιζήν γεσθαι, ὀχόμοια. τοῦτο σκορόδου ὅταν ἀνοιγήσῃ ἡ γελὶς, κυρτοῦται πᾶσα. καὶ ἐν ταύθα αὐξηθεῖσα, διαιρεῖται πάλιν εἰς τὰς γέλγεις. καὶ ὀξὺ πολὰ γίνεται τῷ τελεῖσθαι τὴν κεφαλήν. τὸ δὲ κρόμμυον οὐδὲν ἐκ τῆς ῥίζης ἄλλο καὶ ἄλλο παραφύεται καθάπερ καὶ βολβοί. καὶ σκύλλα. καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ γὰρ τὰ κρόμμυα καὶ τὰ σκόροδα, μὴ ἀναιρουμένων. ἀλλ᾽ ἐώντων, πολλὰ γίνεται. φέρει δέ φασι καὶ τὸ σκόροδον ἐπὶ φλοφύρι ψθ. σκόροδα καὶ τὰ κρόμμυα. περὶ μὲν οὖν τ

χυμῶν ἱκανῶς εἰρήσθω. Φίλυδρα δὲ πάντα τὰ ἄμμα λάχανα καὶ λόκοπρα. πλὴν σκόρδων. τὸ δὲ ἄνισα φιλόκοπρον. τὰ χειμερινὰ δὲ ἧττον τῶν θερινῶν. ἔτι τὰ ὠμὰ κρείττω τῶν ἰσχνῶν. κόπρος δὲ μάλιστα ἐστὶν οὖσι τῷ σύρματίτην. τῷ δὲ τὸ ὑπόζυγιμον χθηραὶ, διὰ τὸ μάλιστα ὀξικμάζεσθαι. ζητοῦσι δὲ τῷ κόπρον ἄμμα τῶν σπόρῳ μάλιστα σῴζειν ἀναμιχθεῖσαν. οἱ δὲ καὶ σπείροντες ὑποβάλλουσι. χεῖν ταὶ δὲ τὴν αὐτὴν ὠμὴν τῷ χύλωσ. φιλυδρότερα δὲ τὰ χειμερινὰ τῶν θερινῶν, ἔτι τὰ ἀθηνῆ τῶν ἰσχνῶν. ἔτι δὲ τὰ πολεῖσα δεόμενα ξοφῆς, φίλυδρα. ἢ τὸ κρόμμυον. ἢ τὸ σήθυον. καίτοι φασί τινες ζητεῖν ἐὰν τὸ πρῶτον ἐγχώμῃ δύσηι ξίσ. τῶν ὑδάτων, αὔρισα τὰ πότιμα. ἢ τὰ ψυχά. χείρισα δὲ τὰ ἁλικὰ ἢ λυσμανῆ. διὸ ἢ ἐκ τῶν ὀχλῶν δύχρησα. συμφθείρεται γὰρ σπέρματα. πρό. ἀγχοῦσι γὰρ τὰ ἐκ δίφρων. ταῦτα γὰρ δυκεῖν ἢ φθείρειν τὰ θηρία πρόμματα κόνιμα, κατιδόντα. φασὶ δέτινες ὅτι χρῖσι κύοισι συμφέρει ὅτι τὸ κρομμύοις. αὐδεύσοι δὲ τὰ μὲν ἄμμα πρωῒ ἢ πρὸ ἑωθινοῦ. ὅπως μὴ καθάψηι. τὸ δὲ ὠκιμον, ἢ μεσημβρίας. ἢ διαβλασθέν φησιν ἧττον φασὶ θερμῷ τὸ πρῶτον αὐδεύμμα. τὸ δὲ πρὸ λύλιαν ὕδωρ δυκεῖ συμφέρειν. αἴγωστι μὲν ἐὰν μὴ ἔχηι κόπρον. πολλάκις γὰρ πεινῶν τὰ λάχανά φασι καὶ ταῦτα πωείζειν τοὺς ἐμπείρους τῶν κηπωρῶν. μεταφυλλόμμα δὲ ποιεῖν τα, καλλίω καὶ μείζω γίνεται. ἢ τὰ τῶν πράσων μεγέθη ἢ τὰ τῆς φανίδων, ἐὰν μεταφυτεύῃ. μάλιστα δὲ μεταφυτεύουσι πρὸ τοὺς ὡρμαστικούς. ἢ τὰ μὲν ἄμμα ὑπομμύῃ. οἷον γήθυον. πράσον. ἐράφου. σίκυου. σέλινον. ζπυλὶς, θείδαξ. πλίχος. ἄνισον παιδύαξέ-στερα μὴ μείζω ποιῆ τὴν ὠμὴν τῶν ὡρμάτων ποιεῖσθαι. θηλέα δὲ πρὸ μὲν τῶν ἐκφανίσι, φύλλα. τῆς δὲ ἐκφανίω, κάμπτει ἢ σκώληκος. ἢ ἐν τῇ θερινῇ. καὶ ἐν τοῖς πράσοις. ἢ ἐν ἄλλοις πολέμοις αἱ πρασοκουείδες. ταῦτα μὲν οὖν ἡ κρᾶσις ἀθροιοῦσα ἀπέλυσι. ὅταν κόπρος ἀθροάπου καταλάβῃ, φιλόπονον τὸ θηλέον αὐαδεύει. ἢ ἐν αἷς κοιμᾶται ἐν τῇ κόπρῳ. διὸ δὴ ῥᾴδιον θηρεύειν. ἄμμα δ' οὐκ ὄζει. τοῖς δὲ ῥαφανίσι πρὸ τοῦ φύλλ πρὸ

τὸ ὠὸν ἀπὸ ἐρίφων ὀρόβους· πρὸς δὲ τὸ μὴ γίνεσθαι φύλλας, οὐ φασὶν εἶναι φάρμακον οὐδέν· πρὸς δὲ τὸ ἄσχιστον ὠκιμον μὴ λευκαίνειν· κοιλίαν μου δὲ ἄλμαι· τὰ μὲν οὖν συμβαίνοντα διὰ τούτων θεωρητέος. τῶν δὲ σπερμάτων τὰ μὲν ὀξύτερα· τὰ δὲ, ἀσθενέστερα πρὸς διαμονήν, ἰσχυρότερα μέν· οἷον κοίλαινον· πεύτλιον· πράσον· κρὶ δρεμον, νάπυ· βύζωμον· θύμβρα· ἄλλως τε τὰ δριμέα πάντα· ἀσθενέστερα δὲ· σίκυον· τοῦτο γὰρ οὐκ ἐθέλει μένειν· αὐθρόα φαξις· ὠκιμον· κολοκύντη· σίκυον· ἀπλῶς τε τὰ θρίμματα τῶν χειμερινῶν μᾶλλον· διαμένει δὲ οὐδὲν πεπέρων ἧττον· ὥστε τὸ δὲ χήσιμον εἶναι πρὸς λοὺσ αὐτόρρυσ· αὖ δὲ ἄνηθον μένει βελτίω· διὰ δὲ ξηρὸς οὐδὲν χείρω· τὸ δ' ὑστερογενὲς ἥδιον χείρον· πρὸς δὲ τὴν μαγειρικὴν χρείαν ὠφέλιμα διαμένει· μᾶλλον δὲ ἀσθενέστερα πάντα ἀναγκαῖον εἶναι διὰ τὴν αὐξανομένην τῶν κώλυσιν· φθορὰ δὲ μάλιστα μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων· γίνεται γὰρ ἐν ἅπασι μὲν τοῖς δριμέσιν, ἥκιστα δὲ ἐν τῷ σικυῶνι· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὄξιμα μάλιστα ἐπιτήδεια τῇ βρώσει· διό καὶ πρὸς τὴν χρείαν χείρω· ἢ περὶ μὲν τῶν ὡρμάτων, ἢ δὲ τῶν κηπευομένων, ἱκανῶς εἰρήσθω· περὶ δὲ τῶν ἀγρίων καὶ μὴ ἡμέρων φυτῶν, πειρατέον ὁμοίως εἰπεῖν· λυγχάνει δὲ τὰ μὲν ὁμωνύμως τοῖς εἰρημένοις· ἔστιν δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα ἄγρια· ἃ χρήσιμα τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶ πολλαχῶς ἔχοντα τὴν οἰκείαν· τὰ μὲν τοῖς ἡμέροις, οἷον τοῖς γεώμηλοις ἐλάττω ταῦτα ἢ πραχύτερα, ἢ τοῖς καυλοῖς· ἢ μάλιστα τοῖς χυλοῖς δριμύτερα ἢ ἰσχυρότερα· καθάπερ ἥ τε θύμβρα· ἢ ὀρίγανος· ἥ τε ἐλάφειον ἢ τὸ φασήολον· ἐπεὶ ἢ τὸ λάπαθον ἄγριον· καὶ περδύσομον τὸ ἡμέρου· τὸ δὲ χυλὸν ὀξύτερον ἔχει τούτῳ μάλιστα διαφέρει· πάντα δὲ καὶ ξηρότερα τῶν ἡμέρων καὶ ἴσως αὐτῶν τούτῳ τάττει πολλὰ καὶ δριμύτερα καὶ ἰσχυρότερα· ἰδίως δὲ ἡ ἐλάφειον ἔχει περὶ τὸ ἄλμα τοὺς καυλοὺς πιεροφορέστερους ἢ λοτέρας φύλλου· ἢ τῷ τοῦ φύλλου πρόθεσιν· ἐκείνη μὲν ἔχει πλατεῖαν, αὕτη δὲ στενοφορέστερον· ἢ αὐτὸ τὸ φύλλον ἀγνώτερον· ἐπεὶ πάπαι αἴγα ξηρότερα ἢ τοῖς καυλοῖς

Τοῖς φύλλοις ἡ δὲ ζωπυλὶς καὶ τὴν ῥίζαν ἔχει μακρὰν καὶ ἐφανὶ δώδη, καὶ τὸν καυλὸν βραχὺν· θελδακίνη δὲ τὸ τὴ φύλλον βραχύτερον φλ ἡμέρᾳ τελφούμενον ἀκανθοῦται, καὶ τὸν καυλὸν ὁμοίως, τὸν ὀπὸν δὲ δριμὺν ἡ φῦ μακώδη· φύεται δ' ἐν τ αὐ ὀπίζοισι ἢ αὐτὴ ὑπὸ τὸ ὄρος μηνόν, καὶ φασὶ καθαίρ ὕδροπα· ἡ δὲ λὴ ὑπὸ φθαλμιῶν ἀπὸ ἄγ· ἡ αὖ γεμ ἀφαιῖ ἐν γάλακτι γυναικείῳ· τὸ δ' ἴσον σέλινον· καὶ ἐλφοσέλινον), ἡ ὀρεοσέλινον, ἡ πρὸ ἑαυτὸ διαφορὰν ἔχει ἡ πρὸ τὸ ἥμερον· τὸ μὲ γὰ ἐλφοσέλινον· τὸ δὲ ἀ τῷ ὀχλοὺς ἐν τ ἕλεσι φυόμενον, μανόφυλλόν τε ἢ διαὐ πίνεται· προσεμφερὲ δέ πως ἔοι σελίνῳ ἡ τῇ ὀσμῇ ἡ τῷ χυλῷ καὶ τῷ χήματι· τὸ δ' ἴσον σέλινον, φύλλον μὲν ἐμφερὲ τῷ ἐλφοσελίνῳ· διαὐ τὸ καὶ μεγαλόκαυλον, καὶ τὴν ῥίζαν ὥσπερ ξαφανὶς ἔχει· τὸ δὲ τάχος μέλαιν· μέλας δὲ καὶ ὁ καῦπός· μέγεθ δὲ μεῖζον ὀρόβου· χρήσιμ δὲ ἀμφω φασὶ πρὸ σφακελισμὸν εἶναι ἐν οἴνῳ πλυνεῖ λουτρῷ· καὶ τοῖς λιθιῶσι· φύεται δὲ ὅμως πανταχοῦ· γίνεται δὲ καὶ τὸ δάκρυον ὅμοιον τῇ μύρρᾳ· οἱ δέ φασιν ὥλως μύρραν· τὸ δὲ ὀρεοσέλινον μεῖζόν ἐστι διαφορὰν ἔχει· τὸ μὲν γὰρ φύλλον ἔοικε κονίῳ· ῥίζα δὲ λεπτή· τὸν δὲ καυλὸν ἔχει καθάπερ ἄνηθον· ὥλως ἐλάττω, διὸ δόασι καὶ τοῦτον ἐν οἷς μῶν αὐστηρῶν τῶν γυναικείων χάριν· ἔνιοι δὲ ὅλως ἀσύμβλητα τοῖς εἰρημένοις ὄντα, καταλέγουσι καὶ τοὺς χυλοὺς καὶ τὰς δυνάμεις· ὡς πρὸς οἷς καὶ ὅτι μέχρι μὲν ἡμέρας· ἀλλ' ἐκ τῆς προσόψεως ἔχει τὸ ὁμοιότητα, καθάπερ ἐν τοῖς στεφανώμασιν ἡ ἰωνία· τὸ γὰρ φύλλον ἔχει τὸ ὅμοιον· τούτῳ μὲν οὖν ἐν τοῖς εἰρημένοις αἱ διαφοραί· τὸ δὲ ἀγριοσέλινον λεγόμενον μετὰ ταῦτα ἑκτέον· ἡ ὅλη ἐμφανὴς ἐστὶν· ὃ μὲν τυγχάνει βρωτόν· καλοῦμεν δὲ λάχανα τὰ πρὸς τὴ μετάρ χρείαν· ὧν δὲ τῷ καθόλου κἀκεῖνα συνέχεται· διό ἡ πε εἰς ἐκεῖν λεκτέον· λάχανα μὲν δὴ τὰ τοιαῦτα καλεῖται καὶ χόρη· ἀφάκη· αὐδρυάλα· ὑποχοιρὶς, ἡμερίς· ἡ ὅλη ὅσα καὶ χωρεῖ ὧδη αὐτὰ διὰ τὴ ὁμοιότητα τ φύλ· διόπ ἐμφρὴ ἔχει τ καὶ χωρίῳ πάλιν καὶ καυκαλὶς

πάλιν καυκαλὶς, ἡθουσικὸν ἡδύοσμον· οἱ δὲ μυελέα ἄλλας καλοῦσιν, ὁ τὴν μίξιν ἔχει μακράν, ἢ γλυκεῖαν, τὰ δὲ φύλλα τῇ κρόκῳ ὅμοια, τῇ μακρότερα τὸν καυλὸν δὲ βραχὺς ἐφ' οὗ τὴν κάλυκα μεγάλην, καὶ ὀξὺ ἄκρου μέσον τὸν πόλιον τὸν πόλιον· ἀφ' οὗ καλεῖται ξανθοπώγων· ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλαι λοιπαὶ τοιαῦται μὲν ἰδέας ἔχει, τοὺς δὲ χυλὸς ἐδωδίμους ἢ ὠμοὺς ἢ ἐφθούς· ἔνιαι δὲ καὶ τοῦ πυρῶσαι· ὥστε καὶ μαλάττειν· ἢ τὴν τρίς, ἢ τὸ λάπαθον· καὶ ἡ ἀκαλήφη· καὶ τὸ πτερθένιον· τὸν δὲ σκόροδον καὶ ὠμὸν ἐσθίουσιν ὁ μὲν ὑπὲρ τοῦ πότερον· ἕτερα δὲ πλείω τούτων· ἐν οἷς καὶ πτερὶ μιαζόμενον ὀδὸν δὲ καὶ πικρότητα· κόρχορον ἔχει τὸ φύλλον ὠφελίμως· πάντων δὲ, τὰ μὲν ἐδώδιμα, τὰ δὲ, ἐπιτήδεια καυλαπυρχάνῃ· τὰ μὲν γὰρ ὀξαλίνου τοῦ· ὧν δὲ δὴ μέν οἱ σιν εἰς πλείω χρόνον αἱ ἕξεις· ἡδὺ δὲ καὶ ἐλαφρὸν τὰ τοιαῦτα ὀδὸν· φύεται δὲ τὰ μὲν, ἐκ πόρριζων ἢ ἀπὸ σπέρματος· τὰ δὲ ἕτερα, μόνα ἀπὸ σπέρματος, εἰμήτι ἐκ αὐτόματον, ἡ δὲ βλάστησις καὶ τὸ πων δὲ καὶ τῶν ἑλῶν, τὰ μὲν ἅμα τοῖς πρώτοις ὑέλοις ὀδὸν μετόπωρον μελέαν· οἷον ἀφάκη· καὶ τὸ τοῦ κύνωπος· καὶ ἰὼ καλοῦσί τινες βούπρηστιν· τῷ μὲ τὸ πολυφάδα, καθάπερ καὶ κιχωρίου, ἐκ χρόνου τὰ ἀμφῶν τῶν κιχωρωδῶν, ἢ τὰ μὲν δύθυς ἅμα τῇ βλαστήσει τὸ αὐθῷ ἀφίησι, καθάπερ ἡ ἀφία· τὰ δὲ, ὕστερον τὸ πολλῷ· καθάπερ ἡ ἀνεμώνη· τὰ δὲ, ἅμα τῷ ἦρι ἢ ἐκκαυλεῖ ἢ αὐθεῖ, καθάπερ τὸ κιχώριον καὶ τὰ κιχωρώδη, καὶ τῶν ἀκανθῶν, ὅσα λαχανώδη· διαφορὰ δὲ τῶν αὐτῶν πολλή, περὶ ἧς ἐν τοῖς πρότερον εἴρηται· χρόνον γὰρ ὀδὸν κοινὸν ἅπαντ· ἐνίοις δὲ ὅλως αὐαινθῇ, καθάπερ καὶ τὸ ἐτήσιον· συμβαίνει δὲ οἷς ἅμα τῷ καρπῷ τὸ αὐθῷ ἀφίησι ταχεῖαν εἶναι τὴν ἀφάνισιν· πλείω δὲ μὴ, ἀπιγηράσαντ τῷ πάλιν τὸ πρώτου, πάλιν ἄλλο καὶ ἄλλο παραφύεται καὶ τοῦτο πρὶν ὅλον τὸν χειμῶνα ἐκ τὸ ἔαρ, ἄχρι τοῦ θέρους· πολὺν δὲ χρόνον καὶ ὁ ἡλίσκων· τὰ δὲ ἄλλα οὐ ποιεῖ τοῦτο· καθάπερ οὐδὲ ὁ κρόκος· οὔτε ὁ ἐνόσμος· οὔθ' ὁ λευκός, οὔθ' ὁ ἀκανθώδης

οὗτοι δὲ δύσμοι· κοινὴ δ' ἡ διαφορὰ πάντων τῶν πωδῶν ἡ τοιάδε. τὰ μὲν γὰρ ἔστιν ὀρθόκαυλα καὶ μυρόκαυλα· τὰ δ' ἑρπετόκαυλα· καθάπερ μαλάχη· σικύα δ' ἄγριος· τὸ δὲ λιοξόπιον, ἔτι μᾶλλον ὡς εἰπεῖν τούτων· ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἀκανθώδεσιν οὖσι ξίβολος καὶ ἡ κάπαρις καὶ ἄμαι θλείω· καὶ γὰρ ἐκείνων ἡ διαφορὰ θλείων· ἔνια δὲ πεζὰ μὲν ὀρθόκαυλα, μὴ ἔχοντα δὲ πρὸς ὀρθίωσιν, ὠδύγδοκαυλα, καθάπερ ἡ βετόνη· καὶ ἡ θαψία· καὶ ἀθλῶς ὢν ὁ καυλὸς λεπτὸς καὶ μαλακός· καὶ μακρός· διὸ καὶ φύονται ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν ἄλσεσι· καὶ νὴ Δία καὶ αὐτὴ ἡ διαφορὰ πάντων, οὐ μόνον τῶν πωδῶν ἀλλὰ καὶ τῶν θαμνωδῶν· καὶ γὰρ ἡ ἕλιξ, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ ὁμίλαξ, πεζὰ μὲν ὀρθόκαυλον· ἔτι δὲ καὶ τῶν πωδῶν, τὰ μὲν πολύκαυλα· τὰ δὲ, μονόκαυλα· καὶ τῶν μονοκαύλων, τὰ μὲν ἀθερόβλαστα καὶ τὰ τὸν καυλόν· τὰ δὲ παραβλαστικά· καθάπερ ἐν λοῖσι ἡμέροις, ἥ τε ἀφανὶς καὶ ἄλλα τινά· πολύκαυλα δὲ ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν τὰ ὠδυσιόκαυλα· μονόκαυλα δὲ καὶ ὀλιγόκαυλα, τὰ ὀρθόκαυλα· τούτων δὲ ἀθεροβλαστα τὰ λειόκαυλα· κρόμμυον· πράσον· σκόροδον, ὡς ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἡμέροις ὑπάρχει· διαφορὰ δέ τις καὶ λοιπὰ δὲ τῶν πωδῶν ὅδε· τὰ μὲν ἐστὶ φύλλα· τὰ δ' ἐπικαυλόφυλλα· τυγχάνει δὲ ἀμφοτέρων, ὠδυσιόφυλλα μέν, κορυνόπους· αὔθεμον· ἄγχουσα· πρασανέμωνη· ἀφυλλανθὲς· ἀσφόδελος· ἀρνόγλωσσον· ἀστράγαλος· ὠδυκαυλόφυλλα δὲ· κρηθμὸς· αὔθεμον· τὸ φυλλῶδες· λωτὸν λευκόϊον· ἀμφοτέρως δὲ τὸ κιχώριον· ἡ γὰρ ὠδυτῶν καυλῶν ἅμα ταῖς ἐκφύσεσι ταῖς ἀκρεμονικαῖς, ἐκφύεται καὶ ἄνθος· καὶ τῶν φυλλανθῶν ἔνια πλὴν ὀλίγων δὲ ἐστὶ κομιδῇ καθάπερ ὁ σόγχος· ὅτι δὲ ἡ μὲν ἄκαρπα· τὰ δὲ καρπιμα· ἡ δ' ὅλως τῶν πωδῶν τὰ μὲν, ἄχρι τῶν φύλλων ἀφικνεῖται· τὰ δὲ καυλὸν ἔχει καὶ ἄνθος· καὶ σπόρον δὲ καὶ καρπὸν ὅσπερ τελεστικὸν τὴν φύσιν· εἰ μήτι καὶ ταὐτὸ ἄνθους καὶ καρποφορεῖ· ὥσπερ ἡ τῶν δένδρων· διαφέρει δὲ καὶ τὰ φύλλα χρόνον οὐκ ἐλάττοσιν· ἀλλὰ

πλείοσι

πλείοσι διαφοραῖς, ἢ τὰ τ δένδρων· ἢ πρὸς αὐτὰ ἃ ἐκεῖνα διαφορὰς ἔχει· μιᾶς μὲν ὡς εἰπεῖν, ὅτι τὰ μὲν ἀπὸ μίσχου προσπέφυκε· τὰ δέ, αὐτὰ μὲν ὡς ἀπλᾶ· τὰ δ, καυλικῇ τινι προσφύσει, ⸋ τῶν μὲν, ἐν τῇ βλαστήσει προτιρεῖ· τ δ πλείων τὰ φύλλα ἡδὺν ἐν τῇ ἀρχῇ μίσγει χυμὸν ⸋ μάλιστα ἐδώδιμα· τὰ δ, ἐκ τ δένδρων προωθεῖται ἀκαυλόν· διαφέρουσι δ ἢ τοῖς αὐξησι πολύ· ἐν μὲν γὰρ τοῖς δένδροις τάχιστα πλεῖστα λυκά· τὰ δέ, μικρ ὠὸ πορφυρίζον· τὰ δὲ ποώδη, ἢ χλοώδη· κεχρωσμένων δὲ αὖ θᾶκῶ πολλαὶ ⸋ παντοδαπαὶ χροιαὶ ἢ δύκρατοι ἢ μεμιγμέναι καὶ ὠόσμοι δὴ ἢ ἄοσμοι· ἢ ἐνίων τὰ μὲν δένδρα τῷ αὐθῳ ἀθρόαν ποιεῖται τὰς· τούτων δ ἕν μέρος ὥσπερ ἐλέχθη ⸋ περὶ τοῦ κίμου· διὸ ⸋ πολὺν χρόνον αὐθεῖ· καθάπ ἅ μάτε πολλὰ ἢ τὸ ἡλιοξόπιον ⸋ τὸ κιχώριον· πολλαὶ δ ⸋ τ ἰδίων διαφοραί· ἢ ξόπου τινὰ τάτων φανερώτερα· εἰσὶ δ αἱ μὲν, ξυλώδης· αἱ δὲ σαρκώδης ἢ ἰνώδης· ὥσπερ ⸋ τῶν ἡμέρων· καθάπερ αὖτε τοῦ ⸋ τῆς πόας τῆς πλείστης· αὐτ δ τούτων ἕκασαι πλείσας ἐ- χουσι διαφοράς· χρώμασιν· ὀσμαῖς· χυλοῖς· μεγέθεσιν· αἱ μὲν γὰρ λυκαί· αἱ δὲ, μέλαιναι· αὖ δ ἐρυθραί· καθάπερ ἥτε τῆς ἀγχούσης, καὶ τοῦ ἐρωθεδάνου· αἱ δ ὧσπερ ξανθαὶ ἢ ξυλοειδεῖς· ἢ γλυκεῖαι δ ἢ πικραὶ ἢ δριμεῖαι· ⸋ ὠώδης ἢ κακώδεις· ⸋ ἔνιαι δ ἐμ μακώδης, ὡς ἐν αὐτοῖς εἴρηται· διαφοραὶ δ ἢ τ σαρκωδῶν· αἱ μὲν ἐσ σμυῶλαι· αἱ δὲ πρόμηκες ἢ βαλανώδης, ὥσπερ ἀσφοδέλου ⸋ κρόκος· ἢ αἱ μὲν, λεπυλιώδης· ὥσπερ ἡ τοῦ βολβοῦ ἢ τῆς σκύλλης, ⸋ ὅσαι βολιωώδης· ἢ κρομμύου δὲ ⸋ ἡθύου, ⸋ ὅσα τούτοις ὅμοια· αἱ δὲ, ὁμαλεῖς, ἢ ψαθηραὶ, καὶ μάλα· καὶ διόλου· ⸋ ὥσπερ ἄφλοιοι καθάπερ τοῦ ἄρρου· αἱ δ ἢ φλοιὸν ἔχουσι πρὸς τῇ σαρκί· καθάπερ ἡ τοῦ κυκλαμίνου, ⸋ τῆς ζαγυλίδος· οὐχ ἅπασαι δὲ ὠώδης· ἢ γλυκεῖαι ἢ ὠῶσμοι· ἢ ἐδώδιμοι· οὐδαὶ πικραὶ ἄβρωτοι· αἱ δ ὅσαι ἀβλαβεῖς εἰσι τῷ σώματι μετὰ τὴν προσφοράν· ἔνιαι μὲν γλυκεῖαι μέν· θανάσιμοι δὲ ⸋ νοσώδης· αἱ δὲ, πικραὶ μὲν

ἢ κακώδης· ὠφέλιμοι δέ· τὸν αὐτὸν ἔχ(ου)σι τρόπον καὶ φύλλα ἢ καυ-
λοί· καθάπερ τὸ ἀνθίνου ἢ τὸ καναβείου· διαφοραὶ δὲ καὶ
κατὰ τὰς βλάστησιν ἢ κατὰ τὰς ἄνθησιν· οἷον ἀρχομένου χειμῶνος, καὶ
μεσοῦντος· ἢ πάλιν ἥρους· ἢ θέρους· ἢ μεταπώρου· καὶ ὧν τὰ καρπῶν
δὲ ὁμοίως, τὸ βρωτὰ εἶναι· ἢ καὶ λύειν εἶναι καὶ φύλλα· καὶ σπέρμα
τος· ἢ ῥίζας· καὶ χυμὸν τοῖς χρώμασι καὶ χρυσὸς χυλός· οἷον, ὀξύτητι· ἢ
γλυκύτητι· ἢ αὐστηρότητι· ἢ τοῖς ἄλλοις τοῖς τοιούτοις· ἀπολεῖ
πει καὶ τὸ μᾶλλον· τὰς μὲν γὰρ διαφορὰς ἐν τούτοις λεπτέον· διὰ ἣν
μὲν ὧν ἔχ(ου)σι τὰς ὥρας ἑκάστων, πρός τε τὰς βλαστήσεις· καὶ τὰς
ἀνθήσεις ἢ τελεώσεις τῶν καρπῶν, οὐδὲν ἀναβλαστεῖ ἢ καὶ πρὸ τῆ
οἰκείας ὥρας, οὔτε ῥίζοφυῶν· ὅτι τῶν σπερμάτων· ὅ τι τῶν σπερ
μοφυῶν· ἀλλ' ἕκαστον ἀναμένει τὴν οἰκείαν· ὅθεν πρὸ τοῦ ὑδατος οὐδὲν πά
σχον· ψυχὰς δὲ θερμὰ κομιδῇ ἢ τῇ ἀνθήσει· ἢ τῇ βλαστήσει· καθά-
περ ὅ τε σκόλυμος· καὶ ὁ σίκυος ἄγριος· ὥσπερ ἢ περὶ τὸ φρυγανι
κὴν ἐλέχθη· περὶ κομύζης τε ἢ καπαέλαδος ἢ τὸ αἴγων· οὐδὲν γὰρ
δὲ ἐκείνων ἀνθεῖ ἢ βλαστάνει πρὸ τῆ οἰκείας ὥρας· διὸ καὶ ταύ
τῃ δύξαιεν ἂν διαφέρειν τὸ δένδρων· τὸ μὲν γὰρ ἅμα πάντων
ἐγγὺς ἢ βλάστησις· εἰ δὲ μή, κατὰ μίαν γε ὥραν ὡς εἰπεῖν· τούτων
δὲ ἐν πολλαῖς, μᾶλλον δὲ ἐν ἀπάσαις ἡ μελάσησις· ἢ ἔτι μᾶλλον
ἡ ἄνθησις· ὥστε εἴ τις ἐθέλοι καταμανθάνειν, σχεδὸν σπανίως γίνεται κα-
θόλου ἐν ἑνὶ ἔτει ἢ ἢ βλάστησις καὶ ἡ ἄνθησις· αἰεὶ δ' ἕτερον ὑπὲρ ἕτερα δι-
αδέχομένας, πάσας ἀναλαμβάνει τὰς ὥρας· οἷον μετὰ τὰ ἀφά-
κιλα, ἔστιν ἡ ἀνεμώλια, καὶ ὁ ἡλιγέρων, ἢ τὰ αἴγα χειμερινά· μετὰ
δὲ ταῦτα, τὰ ἡλινά· καὶ μεταπωρινά· πολλὰ δὲ ὡς πρὸς ἐλέχθη καὶ τὰ
μέρος ἀνθέων ὡσαύτως τὰς ὥρας· ἔνια δ' ὅτως ἀνθεῖ καθάπερ
ἥ τε ἀφάκη ἢ ὀρνιθόγαλα· καὶ τὸ κιχώριον· καὶ τὸ ἀρνόγλωσσον,
αἴγα· διὰ δὲ τὸ συνέχειαν καὶ τὸ περικαταλήψιν τὸ ὑπάλ-
ληλον, ὀφαίνεται ἑξῆς ὂν ἐνιαυσίοις, ὀδόντα ποιᾶ πρῶτα βλα-
στάνει· καὶ ὅλως πρῶτα πρῶτ' ἐλαστάνει· ἢ ποῖα ὀψιβλαστεῖ, ἵνα
ζῇ· ἢ αὖ τῶν τε τούτων τὰς γενέσεις ἢ τὰς ὥρας· ὅταν τελε-

θέντως

θέντων τ̃ κ̃ρ̃π̃. παὶ λ̃ ἄ̃μ̃ ἀρχὰς ἐνισῶντ̃ φλοιένδι. ὅπερ μάλιστα δοκεῖ συμβαίν᾽ μετ᾽ ὀπὸ μερῶν ἐριῶν. ὁτὲ μὲν ἤδη τὰ ὡέρμαθ᾽ ὡλεῖσαι τελέωται. ⸋τ̃ δενδρι᾽ ϗ̃, κ̃ρ̃π̃ οἱ πολλοί. καὶ ἁ μα μεταβολὴ τῆς αὐξήσεως πρόσπνεῖ ⸋φλοῶδ᾽. ὅσα δ᾽ ἀτελῆ ⸋ ἄ̃ωε παι ἢ ὡεὶ καταλαμβάνει, τὸ τοῖς κ̃ρ̃ λόγον ἐκ περιόδου ἀνάβλαστος πνεῖ, ἀνάὐθησις. ἀνὴ τελέωσις. διὸ συμβαίνει. τὰ μ̃ ὑπὸ ξόπους αὐξ᾽, τὰ δ᾽ ὑπὸ κύμα. τὰ δ᾽ μετὰ ἀρκτοῦρον ἀνίσῃ μερίαν μερῶν ἐριῶν. ἁ μὰ ταῦτα μ̃ ἔοικε κοιμοτέρ᾽ ἔχειν σκέψιν, εἰς ἀφορισμ᾽ ἀρχῆς. ὅτι δ᾽ αἱ διαφοραὶ ὡλείους ἢ ὐκ ἐλάττους, ἐν τούτοις φανερόν. ἐπεὶ ⸋ ἀείφυλλα τ̃ τριάτων ὄντ᾽ μερίαν, καθάπερ τὸ ἡλιοξόπι. ἢ τὸ ἀδάντ᾽. ἀφωρισμένῃ δ᾽ μὲν τάτων περὶ τ̃ διαφορὰς ϗ̃ οἷς πάνου ⸋ ὧν, λεκτέον ἤδη τὰς καθ᾽ ἕκασον ἰδέᾳ.

ὅσα καὶ κ̃ τ̂ ἰδέαν ἑκάστου φύσιν.

λέγω δ᾽ οἷον τὰ σαχνώδη, καὶ τὰ σκανδικώδη. ἢ μυοφῶδα. ἢ ἔτι ἑτερόνδοξα τοῦτο κοιν᾽ ὧν ⸋ πάντ᾽ λαβ᾽. ὁ τῇ αἰσθήσει γνώριμον τ̃ φύλλοις, ἢ ἄνθεσιν ἢ ξίζαις. ἢ κ̃ρ̃π̃. ἐκ τ̃ φανερ᾽ ὁμερισμός. ὥσπερ καὶ τ̃ ξιζῶν. σαχνώδη μ᾽ ὄν ὄστιν, ὅ, τι ἀχύνωψ ὑπερμῶν ὀς τελείως ἔχων ἰδέας ἐν ἑαυτῷ. καὶ ὁ ἀλωπέκερος καὶ ὁ στελεφῶν ὄρος. ὑπερίων δὲ ἀρνόγλωσσον. τ̃ ὄρτυξ καλόμ᾽. ὡς ὁμοίως τούτῳ ξόπον τινὰ καὶ ἡθρυαλλίς. ἁ ὡλᾶ δὲ καὶ μονοφόδη πρόπν τινὰ ταῦτα ⸋ ἔχειν ὐκ ὀξιῶ οὐδ᾽ ἐνθρῴδη ἔχοντα. ὁ δὲ ἀλωπέκουρος, μελανὸν χνοωδέστερον, ὅτι καὶ ὅμοιον τοῖς τ̃ ἀλωπέκων οὐραῖς, ὅθεν καὶ τὄνομα μετέλαφεν. ὅμοιος δὲ τούτῳ καὶ ὁ στελεφοῦρος. ὡλὰ χωρὶς περ ἐκεῖνος αὐθεῖ κ̃ μέρος. ἁ μὰ δ᾽ ὅλου τοῦ σάχνος ὡς περ ὁ ἀουρός. ἡ δὲ ἄνθησις ἀμφοῖν χνοώδης. καθάπερ καὶ τοῦ σάχνος. ὡσαύτου δὲ τῇ ὅλῃ μορφῇ ᾧ πυρῷ. ὡλλὰ ὡλα τυφυλλότερον. ὡσαύτως δὲ τούτοις καὶ τὰ ἄλλα τὰ σαχνώδη λεκτέον. τὰ δὲ κιχωριώδη, ὡσαύτα μὲν ἐπετεόφυλλα ⸋ ἐριόφυλλα. βλαστάνῃ δὲ μετὰ ὡλλὰ ὡλλὰ τ̃

ἀπαίτησιν· τοῖς δὲ καυλοῖς ἡ αἴρεσις μεγάλας ἔχουσι διαφορὰς· οἱ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων ἀπολύτερον θάττους· ὁ δὲ τοῦ κισσοῦ μέγας, ἡ ἀποφύσεις ἔχων πολλάς· ἔτι δὲ πλίγξος καὶ δυσδιαίρετος· διὸ καὶ δεσμῷ χρῶνται· βλάβλασιν δὲ καὶ τῇ ἕλξει, καὶ ἄλλως μακρόρριζον· διὸ καὶ δυσώλεθρον· ὅταν δὲ ἐκλαχανίσωνται, πάλιν τὸ ὑπόλοιπον ἀρχὴν λαμβάνει γενέσεως· συμμιαίνει δὲ καὶ διαπνεῖν αὐτοῦ μέρος ἄλλο καὶ αὖθις· καὶ τοῦτο ἄχρι τοῦ μεταπώρου, σκληροῦ δὲ κάντος ἤδη τοῦ καυλοῦ· φέρει δὲ καὶ λομόν, ᾧ τὸ στέγασμα περὶ τὰ ἄκρα τῶν καυλῶν· ἡ δὲ ὑπόχωρησις λειοτέρα καὶ ἁπαλωτέρα τῇ προσόψει καὶ γλυκυτέρα· καὶ οὐχ ὥσπερ ἡ χαμαιράς· ἀλλὰ τὸ ὅλον οὐκ εὐώδυμος· αὕτη γὰρ ἄβρωτος· καὶ ἐν τῇ ξίζῃ δριμὺν ὀπὸν ἔχει καὶ πολύν· ἄβρωτος δὲ καὶ τὰ κέρατα καὶ ἀφάκη· προϊανθεῖς δὲ, καὶ τὰ χυμάσκει καὶ ἀποσαίνεται· εἶτ' ἄλλο φύεται πάλιν καὶ ἄλλο· καὶ τοῦτο παρέλλον ποιεῖ τὸν χειμῶνα καὶ τὸ ἔαρ ἄχρι τοῦ θέρους· τὸ δ' ἄνθος μικρὸν ὀφθέν· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ τοῦ κέρατος· καὶ γὰρ αὕτη τῷ ὥρᾳ αὐθεῖ καὶ πέρα τῶν ἀκρεμόνων· τὴν δὲ ὄσιν εὐφορωτέρα τῆς λειοτέρας τῶν λοιπῶν ὄζει· εὐώδυμος δὲ καὶ ἡ τοῦ ἄρου καὶ αὕτη ἡ τὰ φύλλα προσαφιεμένη τῷ ὄξει·

ΠΕΡΙ

ὄζιν ἡδεῖά τε ἢ πρὸς τὰ ἔψιγματα ἀ̓γαθή. πρὸς δὲ τὴν αὔξησιν
αὐτῆς ὅταν ἀπροφυλάσσωσιν. ἔχει δὲ μέγα σφόδρα τὸ φύλλον
ὁ ἀνορύξαντες, σρέφουσιν ὅπως αὖ μηδὲν βλαφθείη, ἀλλὰ πᾶσαν
ἔλκη τὴν ῥοφὼ εἰς ἑαυτήν. ὁ καὶ ὧν τ̃ βολβῶν τινὰ ποιοῦσι
σωτηθέντες. ἢ ὧν τὸ ῥακοειδέ(καλοῦσι γὰρ τὸ ῥακόμενον ἃ
ῥ̃) ἀλλὰ τὸ τὸν καυλὸν ἔχειν τινὰ ποικιλίαν ἄμφωτος ἢ φαρ-
μακώδης. ἀλλὰ ἡ τὸ φασγάνῳ καλῷ μὴν ὁμοίᾳ ἔψη-
θεῖσα. ἐ̓ξιφθεῖσα μὲν γὰρ μὴν ὅλῳ ἀλλήλῳ, πρὶν ἂν τὸν ἄρτον γλυ-
κὺν ἢ ἀσμένη. σρομύλη δέ ἐστι ἢ ἄφλοιος καὶ ἀπροφύσεις ἔχουσα
μικρὰς, ὡς πῦ τὸ γένυον. πολλοῖς δὲ δυσείσκουσι ταῖς σκολοπάσι.
χαίρει γὰρ καὶ συμέλῃ τὸ ζῷον. ἡ δὲ τοῦ θησείου, τῇ μὲν γεύσει πι
κρά. ξιβομένη δὲ, κοιλίαν ὑποκαθαίρει. φαρμακώδης δέ τι
νά ἐστι ἐ̓ξ ἑτέρου. πολλῶν δὲ οὔτε φαρμακώδη οὔτε ἐδώδι
μοι. καὶ αὖ τοι μὲν ἐν ταῖς ἴζαις αἱ διαφοραί. κατὰ δὲ τὰ
φύλλα, τοῖς τε μεγέθεσι καὶ τοῖς χρώμασιν, ὁ μὲν ἀσφόδε λ̓ μα
κρὸν καὶ σενώτερον καὶ ὑπόλιχνον ἔχει τὸ φύλλον. ἡ δὲ σκίλ
λα, θλαπτὰ καὶ ὠδιαίρετον. τὸ δὲ φάσγανον, ὑπόπινων δὲ καλὸ
μὲν ον ξίφος, ξιφοειδές. ὅθεν ἔχει ἐ̓πώνυμα. ἡ δὲ ἥβεια, καλα-
μωδέσερον. τὸ δὲ τοῦ ἄρου, πρὸς τὴν θλαπτότητα καὶ ἔγκοιλον ἢ
σκυτῶδές ὄζον. ὁ δὲ ναρκίασος, σενὸν ἐ̓πὶ πολὺ καὶ λιπαρόν. βολ
βὸς ἢ, ἢ καὶ βολβώδη, ὅταν τελῶς σενά. ἢ τοῦ κρόκου δέ τι σενώτε
ρον. καυλὸν δὲ, τὰ μὲν, οὐκ ἔχει τὸ ὅλον. ἀκαύλους, ὡς πῦ τὸ ἄ-
ρον τὸ ἐδώδιμον. τὰ δὲ τὸν τοῦ αὔθους μόνον. ὡς πῦ ὁ ναρκίασος
ἐ̓ὁ κρόκος. φύλλα δὲ ἔχει. καθάπῦ ἡ σκίλλα, ἢ ὁ βολβός. ἢ τὰ
βολβώδη. καὶ ἡ ἥβεια. ἢ τὸ ξίφιον. μέσσον δὲ πάντων, ὁ ἀσφό-
δελος. ὁ γὰρ αὐθέρικος μέγιστος. ὁ δὲ τῆς ἥβειδος, ἐλάττων μὲν,
σκληρότερος ἢ. τὸ δὲ ὅλον αὐθερικώδης. ὅθεν δὲ ἢ πολύκαρπος ὁ
ἀσφόδελος, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ ξυλώδης. τῇ μὲν μορφῇ, ξίγω
νος. τῷ δὲ χήματι, μέλας. γίνεῖ δὲ ἐν τῷ σρομύλῳ τῷ ὑποκά-
τω τοῦ αὔθους. ἐκπίπτων ἢ τοῦ θέρους, ὅταν ῥῦγος διαχάνῃ, τὼ αὖ

αὐτοῦ περὶ ἕκαστον μέρος ὥσπερ ἡ ἰῶ φλοιὸς μύλλης· ἄρχεται δὲ πρῶτον
ἀπὸ τῆς κάτωθεν· ἐνίοις δὲ τῷ αὐθεικῶδες ἔοικε σκώληξ. ὃς εἰς αὔριον μὲν
βαθὺ ζῶον πηνὸν αὐθημερινόν· εἶθ' ὅταν ὁ αὐθεικὸς αὐξανθῇ,
διαθέον ἐκπέτεται· δοκεῖ δὲ ἴδιον ἔχειν πρὸς τὰ ἄλλα τὰ φύκαινα·
διότι ξενὸς ὢν ἀποφύσεως αὐτῶθεν ἔχει· πολλὰ δὲ εἰς ξοφὴν ἔρχεται χήσιμα· ὁ γὰρ αὐθεικὸς ἐδώδιμος ξαθυόμυῒ· μὴ τὸ αὐτέρμα φρυγθμῷ· πάντων δὲ μάλιστα ἡδίζα κοπτομύῃ μετὰ σύκων· μὴ πολείζην ὄρνισιν ἔχει καθ' Ἡσίοδον· ἄωντα μὲν δὴ μὴ φιλόζωα τὰ κεφαλόρεζα· μάλιστα δ' ὀσκύλλα· μὴ ἄκρεμα μύῃ ζῇ· καὶ πολεῖσον μεχόμον διαμύῳ· δύ' ἀδὲ μὴ τὰ θησαυρεζόμυσῴζῃν, ὡς πρότιμον ξόαν ἐκπαπτυμῇ τομίχου· ἢ τῇ φυλλομύῳν δ' ἔνια βλαστάνῃ θᾶττον ἐν αὐτῇ· λέγεται δὲ μὴ πρὸ τῶν θυρῶν φλεισόδου φυλλθεῖσαν, ἀλεξιτήριον εἶναι φλιῶφρομύης δηλήσεως· πάντα δὲ ταῦτα αἰθρόα φύεται καθάπερ τὰ κρόμμυα ἢ τὰ σκόροδα· πρὸ βλαστάνῃσι δὲ ἀπὸ φλοίζης· ἔνια δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτέρματος φανερῶς· οἷον ὅ, τε αὐθρίκος ἢ τὸ λήριον· μὴ τὸ φάσγανον· μὴ ὁ βολβός. αὖ δὲ τοῦτο τὸ βολβὸν λέγεται, τὸ μὴ ἀπὸ πάντων βλαστάνῃ· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ μύου, αὐτοετές· τὸ δὲ, εἰς μέσον· καθάπερ τὸν γήλω πάφασι, μὴ τ' λαγόν· τοῦτο μὲν δὴ εἴπερ ἀληθές· κοινὸν ἑτέρων· κοινὸν δὲ ἴσως μὴ τὸ μέλλον λέγεσθαι, πολλῶν· θαυμαστὸν δὲ ὡς πάντων, ὅσπερ ἐπί τι τῆς σκύλλης ἢ τοῦ ξυρίσου συμβαίνῃ· τῇ μὲν ἀπ' αὐτῶν, ἢ τῇ ἐξ ἀρχῆς φυλλομύῃ ἢ τῇ βλαστανόντων, καθ' ὥραν τὸ φύλλον ἀνατέλλῃ πρῶτον· εἶθ' ὕστερον ὁ καυλός· ὡς δὲ τρύτων, ὁ καυλὸς πρότερον· τοῦ ναρκίσσου δὲ, ὁ τοῦ αὐθους μόνου βύθυ πρόωρον τὸ αὐθος· τῆς δὲ σκύλλης καθαὐτὸν εἰς ὕστερον, ἐπὶ τρύτων τὸ αὐθος ἀνίσχον προσκαθήμυον· περὶ ἕτερα δὲ τοὺς αὐθήσεις ξῆς· ὧν ἡ μὲν πρώτη δοκεῖ σημαίνειν τὸν πρῶτον ἀέρα τοῦ· ἡ δὲ δευτέρα, τὸν μέσον· ἡ δὲ τρίτη, τὸν ἔσχατον· ὅσαι δ' ἂν αὖται γίνωνται· οἱ δὲ ἀέρες χειδὸν ὅταν ἐκβαίνουσιν· ὅταν δ' οὕτως ἀπογράσῃ, ὅτι ἡ τῶν φύλλων βλάστησις πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον· ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ

τοῦ μαρκίσσου. ὁ λιὼ ὅτι καυλὸς ἕτερος ἔχει ὁ δὲ τοῦ ἀνήθους ὡς περ εἴπομεν, ὅτι καρπὸν φανερόν· αἰγὰς καὶ αὐτὸ τὸ ἄνηθος ἅμα τῷ καυλῷ καταφθίνει· ἡ ὅταν αὐανθῇ, τότε τὰ φύλλα ἀναπίλλει· πρὸς μὲν δὴ τὰς αἰγας τὰ σπέρματα τὰ φύλλων καὶ τὰ προαναθοῦντα τῶν φύλλων καυλόν, ὅπερ δοκεῖ πρίεσθαι τὸ πόφυον καὶ ἕτερα τῶν ἀνηθῶν· ἔτι τε τῶν δένδρων, ἡ ἀμυγδάλη μάλιστα ἢ μόνον· ὅτι ταῦτα μὲν ἅμα τῷ ἀνθεῖ προφαίνει τὸ φύλλον ὠθεῖ καὶ τόπον· ὥστε ἡ διαζητεῖσθαι περί τινων· περὶ δὲ φύτων οἷον ἀφ' ἕτέρας ἀρχῆς φαίνεται· ἡ δὲ διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἡμέρας· ἡ δὲ διὰ τὸ μὴ πρότερον βλαστάνειν, πρὶν τοῦ μ', τὸ ἄνηθος· τοῦτο καυλὸς ὅλος ἀπεπηράσθη· ἡ δὲ βλάστησις, πρότερα μὲν φλοιούμενος, ὕστερα δὲ ναρκίσσου· πολὺ δὲ τὸ φύλλον ἧττον ἀφίησι· ἔστι δὲ ἡ ἰσχὺς αὐτῆς ἡ μικρὰ καὶ μεγάλη· προσεμφερὴς δὲ τὸ σχῆμα τῷ βολβῷ· ὥστε καὶ ἡ πυρώδης· ταῦτα μὲν οὖν ἔχει σκέψιν· τὰ δὲ βολβῶν ὅτι ὥσπερ ἐνιαχοῦ, φανερόν· ἡ δὲ τῷ μεγέθει καὶ τῇ χρόᾳ καὶ τοῖς σχήμασι διαφέρουσι καὶ τοῖς χυλοῖς· ἐνιαχοῦ δὲ ὥστε γλυκεῖς, ὡς τὰ ὠμὰ ἐσθίεσθαι καθάπερ ἐν Χερρονήσῳ τῇ Ταυρικῇ· μετίσχει δὲ καὶ ἰδιωτάτην διαφορὰν τῶν ἐδωδίμων· ἔστι γάρ τι γένος τοιοῦτον, ὃ φύεται μὲν ἀπὸ ἀλῶν· ἔχει δὲ τὸ ἔδεσμα ὑπὸ τοὺς πρώτους χίτωνας, ὥστε ἀνὰ μέσον εἶναι τοῦ τε ἐδωδίμου τοῦ ἐντὸς, καὶ τοῦ ἔξω· ὑφαίνεται δ' ὀξαὐτοῦ καὶ πόδα καὶ αἰγὸς ἰμάτια· διὸ καὶ ἐδώδιμος τοῦτο· καὶ οὐχ ὥσπερ τὸ ἐν ἰνδοῖς πριχῶδες· πολεῖται δὲ καὶ τὸ βολβῶδη καὶ ἐλάττω· ταῦτα δὲ καθάπερ τὸ λευκόϊον ἢ βολβίνη· καὶ ὁ πτῖ· ὁ κύϊξ· ἡ δ' ὄπον τινὰ τὸ σισυβρίχιον· βολβῶδη δ' ἐστὶ ταῦτα, ὅτι σποφύλλα τοῖς ἕλξαι· ἐπεὶ τοῖς τε χρώμασι λευκὰ καὶ οὐ λεπτορριζώδη· ἴδιον δὲ τοῦ σισυβρίχου, τὸ φλοιὸς αὐξάνεσθαι τὸ καίτω πρῶτον, ὃ καὶ λοῦσι χειμῶνα· τοῦ δ' ὕποφαίνοντος, τὸ μὲν ταπεινοῦσθαι· τὸ δ' ἄνω τὸ ἐδώδιμον αὐξάνεσθαι· ἡ τὰ μὲν, τοιαῦτα ἔχει τὰς διαφοράς· ἴδια δὲ καὶ ταῦτα ἐν τοῖς ποιήσεσιν τό τε ἐπὶ τοῦ ἀδιάπτου συμβαῖνον· οὐδὲ γὰρ ὑγραί

νεται τὸ φύλλον βραχύμυον· οὐδὲ πόδηλόν ἐστι, διὰ τὸ πλω μονὴν ἐπιμύειν· ὅθεν ἡ προσηγορία· μύη δὲ τοῦ δύο· τὸ μὲν λευκόν· τὸ δὲ, μέλαν· χήσιμα δὲ ἀμφότερα πρὸς ἔκφυσιν κεφαλῆς· πριχῶν ἐν ἐλαίῳ ξιβόμυα· φύεται δὲ μάλιστα πρὸς θαλάσσῃ· ὡς δὲ οἷόν τε ταύτην δοκεῖ πρὸς σταφυλὴν τὸ ξιχόμανον πρίειν· ἔχειν δὲ τὸν καυλὸν ὅμοιον τῷ ἀδιάντῳ τῷ μέλανι· φύλλα δὲ μικρὰ ὀφόδρα μὴ πυκνά· μὴ πεφυκότα καταντικρὺ ἀλλήλων· ῥίζα δὲ οὐχ ἑστήκει· χωλὰ ἢ θιλεῖ σκιερά· τῶν δὲ καὶ μέρος αὐθούντων ἴδιον τὸ περὶ τὸ αὔθεμον· ὅτι τὸ μὲν αὔγουν πούντων ἴδιον τὸ κάτω πρῶτον ἀποκαθεῖν· τοὔργυ δὲ, τὰ αὖω τυγχάνῃ δὲ τοῦ τὸ μὲν κύκλῳ τὸ λευκὸν αὔθος· τὸ δὲ ἐν τῷ μέσῳ, τὸ χλωρόν· καὶ καρπὸς ὃς ἐκβαίνῃ καθάπερ τοῖς ἀκανθώδεσι, καὶ τὰ λιβανῶν τὸ πρόσφυσιν κεμμί· εἴδη δὲ τοῦ γρῦ θαλέω· ἴδιον δὲ μὴ τὸ περὶ τὸ ἀερίνω· ἢ ὃν τῶν ἰμάτιων αὐτά ἐστι διὰ τὴν ξαχύτητα· καὶ ὅτι δυσαφάιρετον· ἐν τούτῳ γὰρ ἐγγίνεται τῷ πράχει τὸ αὔθος οὐ προϊὸν, οὐδὲ ἐκφαῖνον, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ περιόμενον μὴ ἀπερμοδυνῶν· ὥστε παρόμοιον εἶναι τὸ συμβαῖνον, ὡς ἐπὶ τῶν θελέων καὶ κρηνῶν· ἐκεῖνά τε γὰρ ἐν ἑαυτοῖς ὠοτοκήσαντα ζωοδυνεῖ· καὶ αὐτὴ τὸ αὔθος ἐν ἑαυτῇ κατέχουσα ἡ πέπλου σα καρποτοκεῖ· ὅσα δὲ τὰς αὐθήσεις βλασταίνουσιν, ἀκολουθοῦντα τρῖς ἀγρίοις, οἷον τὸ ἡλιοξόστιον καλούμυον· (ὁ δὲ σκόλυμος· (ἅμα γὰρ ταῖς προσαῖς καὶ οὗτος) ἔτι δὲ τὸ χελιδόνιον (μὴ ἆρα τὸ αἷμα τῇ χελιδονίᾳ αὐθεῖ) ταῦτα δὲ δόξειεν αὐτῇ μὲν φυσικὸν ἔχειν τὴν αἰτίαν, τῇ δὲ, συμπωματικόν· πολλὰ δ' ἂν οἰκαῦτά ἐστιν ἐν ἑτέροις ἴδια· διὸ μὴ ἡ τοῦ ἀειζώου φύσις, τὸ μὲν ὑγρὸν ἀεὶ καὶ χλωρόν, φύλλον σαρκῶδες ἔχον μὴ λεῖον μὴ πρόμυκες· φύεται δ' ἐν τοῖς τῶν ἀλοπέδων τοῖς ἐπὶ τοῖχων αὐδήροις, μὴ οὐχ ἥκιστα ἐπὶ τῶν πρασίμων· ὅταν μὴ χύσῃ τὰς τῶν ἀμμώδεις ῥοάς· πολλαὶ δ' εἰσὶν ἴσως λαβοῦσαι ἑτέρας πειθάς· χρὴ δ' ὥσπερ πολλάκις εἴρηται πρὸς ἰδιότητα θεωρεῖν τὰς διαφορὰς πρὸς τὰ ἄλλα· πρὸ

μὴν, ἐν πλείοσιν ἰδέαις ὄζὴ καὶ χρόαν οἷον ὁμωνύμοις· ὥς περ ὁ
λωτός· φύουσι γὰρ εἴδη πολλὰ, διαφέροντα ἢ φύλλοις ἢ καυ-
λοῖς ἢ ἀνθέσι ⁊ καρποῖς· ἐν οἷς καὶ ὁ μελίλωτος οὗτος καλούμενος
⁊ διαιρεῖται δὲ παῖς κατὰ τὴν προσφοράν· ὅτι τε τῷ μὴ ῥύσ αὐ
τοὺς τόπους ζητεῖν· ὁμοίως δὲ καὶ ἕτερα πολλά· τὰ δὲ ἐν ἐ-
λάττοσιν· ὥσπερ ὁ σχοῖνος ὁμωνυμία τίνι παντελῶς εἰλημμέ-
νος· ὁ μὲν γὰρ ἐδώδιμος ⁊ ὥσπερ ἥμερον καρπὸν ἔχων ξα-
γώδη· ἕτεροι δὲ δύο εἰσίν· ὧν ὁ μὲν, ὕπνον· ὃ δὲ μανίαν ἐμποιεῖν
δυνάμενον· πολέων δέ τι δοθείς, ⁊ κτείνει· ὁμοίως δὲ τοῦτο καὶ
ἐφ' ἑτέρων ὄζει λαμβάνειν, ἀπ' ὀλίγων ἔχει διάστασιν· περὶ μὲν οὖν τ
ἄλλων τ πολλῶν, ἱκανῶς εἴρηται· περὶ δὲ σίτου καὶ τ σιτωδῶν,
μετὰ ταῦτα λεκτέον· τοῦτο γὰρ ἔτι καταλοιπὸν ἐστίν· ~~~~~

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Θ'

Ἰστέον ὅτι τὸ ὄγδοον τ Θεοφράστου περὶ φυτ βιβλίον, κγ μὲν
αὐθρόνικον περὶ φυτ ἱστορίας ἐπιγέγραπται· κγ δὲ ἕρμιππον,
περὶ φυτῶν καὶ πολλῶν.

Περὶ μὲν οὖν τ ἄλλων τ πολλῶν, ἱκανῶς εἰ-
ρήκαμεν· περὶ δὲ σίτου καὶ τῶν σιτωδῶν λέγω-
μεν ὁμοίως τοῖς πρότερον· τοῦτο γὰρ καταλοι
πον ἦν τῶν πολλῶν· δύο δὲ αὐτοῦ γένη τὰ μέ
γιστα τυγχάνει· τὰ μὲν γὰρ σιτώδη, οἷον πυροί·
κριθαί· τίφαι· ζέαι· τὰ αἶγα τὰ ὁμοιόκαρπα· ἢ ὁμοιόκριθα· τὰ δὲ,
κέδροπά· οἷον, κύαμος· ἐρέβινθος· φακός· ἢ ὅλως τὰ ὀσπρια προσα
γορευόμενα· περὶ τὸν δὲ σπερμῶνα τὰ, κέγχρος· ἔλυμος· σήσαμον·
κάρδαμον τὰ χηρῖς θερμοῖς ἀρότοις ἀνώνυμα κοινῇ προσηγο-
ρίαν· ὅσα δὲ ἡμῖν γένεσις αὐτῶν, μία ἐστὶν· φύεται ἀπὸ σπέρμα
τος, ἐὰν μήτε παλαίου ⁊ ὀλίζου ἀπὸ φθείζηται· ὧν ἔνια σπόρα τ

πολέσων δύο. πρώτη δὲ ἡ μάλισθ', ἡ περὶ πολθάδων δύσιν· ἣν ἡ
Ἡσίοδος ἠκολούθηκε. ⟨ἐ⟩χειδὸν οἱ πολεῖσοι· διὸ καὶ λεγόμενοί τινες αὐτῆ
ἄροτον. ἄλλη δὲ ἀρχομένη τοῦ ἦρος μετὰ τὰς προωΐας τοῦ χει-
μῶνος. οὐτῶν αὐτῶν δὲ ἑκατέρα. τὰ μὲν ἀ αὐτῶν θιλεῖ πρωϊαπο
ρεῖαθζ. τὰ ὑ, ὀψέ. διὰ τὸ μὴ διὼ καθαι φέρθν τοὺς χειμῶνας. τὰ
δὲ πρὸς ἀμφοτέρας τὰς ὥρας οὐκακῶς ἔχει καὶ πρὸς χειμῶ-
να ἡ πρὸς ἔαρ. πρωϊαπορα μὲν οὖν ὅσα πυρόσ. κειθή. καὶ τού
των ἡκειθὴ πρωϊαπορώτερον ἔτι δὲ ζειά. τίφη. ὁ λύρα. καὶ εἴ τι
ἕτερον ὁμοιόπυρον. ἀπαύτων γὰρ χειδὸν ὁ αὐτὸς χρόνος φλαπο-
ρᾶς. τ δὲ μεχρόπ μάλισθ' ὡς εἰπ, κύαμος. ⟨ἐ⟩κέγχ. λαῦτα δὲ
διὰ τὴν ἀσθένειαν προλαβεῖν τῇ ἐζώσει μούλεται τοῦ χειμῶ
νος. πρωϊαπορον δὲ καὶ ὀθέρμος. ἀπὸ φλάλλω γὰρ φάσι δεῖν κα
τεβάλλειν βυθύσ. ὀψίαπορα δὲ, τούτων αὐτῶν ὅσα διαφέρει τοῖσ
χύσιν. οἷον πυρῶν τι χύσις καὶ κειθῶν, ὃ καλοῦσι τρίγωνον
διὰ τὸ ἐν τοσούτῳ τελεῖσθαι. καὶ τ χρόνων τὰ τοιάδε. φα
κόσ ἀφάκη. πισόσ. ἐν ἀμφοτέραις δὲ ταῖς ὥραις. τῶν χρό-
νων καθάπερ ὅροβος. ἐρέβινθος. οἱ δὲ μὴ τὸν κύαμον ὀψιαπορεῖ
σουσιν, ἐὰν ὑστερίσωσι τ πρώτων ἀρότων. ἀπωλῶς ἢ πρωϊαπορεῖ
σι τὰ μὲν, διὰ ἰσχὺν ὡς οὐδὲν ἀμύνασθαι φέρειν τοὺς χειμῶνας. τὰ δὲ
διὰ ἀσθένειαν, ὅπως προλάβωσι ταῖς δυνάμεσι τὴν αὔξησιν. δύο μὲν
ἓν αὖ ταῦτα. τρίτη δὲ τῶν θερινῶν, ὧν εἰ πολμὲν, ἐνῇ κέγχρος καὶ ἴρε
ται καὶ μέλινος. ἢ σήσαμον. ἔτι δὲ ῥύσιμον, ⟨ἐ⟩ὄρμινον. χρόνοι
μὲν οὖν ἑκάστων οὗτοι. βλασταίνει δὲ τὰ μὲν, θᾶττον. τὰ δὲ, βρα-
δύτερον. καὶ κειθὴ μὲν καὶ πυρὸς, ἑβδομαῖα μάλισθ'. πρότε
ρον δὲ ἡ κειθὴ μᾶλλον. τὰ δ' ὄσπρια τετραταῖα, ἢ πεμπταῖα, πολὺ
κυαμ. κύαμος δὲ ἢ τ σταφυλῖν ἐν πολείοσ. ἐνιαχ δὲ ⟨ἐ⟩πτακαιδε
καταῖος. ὅτε δὲ ⟨ἐ⟩εἰκοσαῖος. δυσφυέσατ δ' ἐστὶν πάντ. ἐὰν δὲ μὴ καὶ
πασαρέντ ὠὸ πολὺ ὕδωρ ὠὸ χύνται, ⟨ἐ⟩πανστελλ. εἰδὲ τ ἐντὸς ἀρι
νοῖς ἀρότ θᾶττον ἡ ἔκφυσις διὰ τὴν ὥραν, σκεπτέον. χρὴ δὲ τὰς ἀνα-
βλαστήσ καὶ τὰς διαφύσ ταύτ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διαλαβεῖν. ἐνίοτε

γὰρ

γλήνια χοῦ καὶ ἐν ἐλάττοσιν ἡμέρασι, καθάπερ ἐν αἰγύπτῳ. ξι τὸν γλήφησι τὸ τεταρτὸν αὐξάνεται· ὧν αἴτιοι ὁ τε εἰρημένων· ὁ περὶ ὃν ἄλλος τρόπος· ὅταν ἡ χώρα ἡ αὐτὴ διαφέρῃ, ἢ πρωϊαίτερον ἢ ὀψιαίτερον ἀρόσειν· ἢ τὰ ὠθινόμενα αὖ ὅμοια τυγχάνῃ· ἢ μὴ ἡ μανὴ ἢ κούφη ὑπὸ ἀρότρου αἰεί, ταχὺ ἢ ἐξαδὲς ὡς αὐαδέστερα βραδέως· ἢ ὑγρὰ βαρέα, βραδέως· ἢ δὲ ἡ ἰσχὰς χειμῶνος ὑγροὶ ἢ αὐχμοὶ ὑδάτων ἢ πάλιν ὕδατος· ἢ ἐν τούτῳ πολὺ ἄζα μάττεται· ὡσαύτως ἢ ἐὰν ἢ μὴ ὡς προειργασμένη ἢ κόπρον ἔχουσα τυγχάνῃ· ἢ ἐὰν μηδὲν τούτων· ἐπεὶ ἡ αἱ τοῦ προϊσορεῖν ἕκασται ὀψισορίαι, αἱ χῶραι διαφέρουσιν· ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ ἐλάττω πάντα προϊσορεῖν εἰώθασι διὰ ψυχρότητα τῆς χώρας, ὥσπερ οἱ φωκεῖς, ὁπόταν οὖν οἱ χειμῶνες μήνας ποιῶσι καταλαμβάνοντας· βλαστάνει δὲ τὰ μὲν ἐκ τοῦ τὸ ἴζαν ἀφιέντα ἢ τὸ φύλλον· τὰ δὲ, ἑκάτερον ἐξ ἑκατέρου τοῦ ἄκρου· ὅταν μὲν οὖν ἢ κεφαλὴ ἢ τὶ φῇ μόνον ὅλον ὅσα σιτώδη, πάντα ἐξ ἑκατέρου· πάντα δὲ τὸ ἄνω τὸ βλαστόν· ἐν δέτι ἢ σωματοειδὲς ἐνεὸν ἀμφοῖν φῦλον ἴζης τοῦ καυλοῦ· νύσσει ἢ τὰ ἄλλα χόρτα, ὅταν ἡ ὁμοίως· ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ τὸ ἴζαν καὶ τὸν καυλόν· καθὸ ἢ πρόσφυσις αὐτῶν ὅτι πρὸς τὸν λοβόν· ἐν ᾧ ἢ ἔχουσιν οἷον ἀρχήν τινα φανεράν· ἐπεμπὶ δὲ μὴ αἰδοιώδεσ φαίνεται καθάπερ ὠὴ τὸ κυάμων μὴ τῶν ἐρεβίνθων· καὶ μάλιστα τὸ θέρμων· ἐκφύεται δὲ μὴ ἴζα κάτω· τὸ δὲ φύλλον καὶ ὁ καυλὸς ἄνω χωρεῖ· τοιαύτη μὲν οὖν πῆ διαφέρει· τῇ δὲ ὁμοίως ἔχει, τῷ πᾶν μὲν ἐκ τῆς πρόσφυσιν τοῦ λοβοῦ καὶ τοῦ σάκχους ἀφιέναι τὴν ἴζαν καὶ μὴ καθάπερ ἐν ῥῖς δενδρικοῖς ξύλοις ἀνάπαλιν· οἷον ἀμυγδάλη· μία ῥύᾳ· βαλάνῳ· τρίτον· ᾧ ἄττοσι δὲ ἴζα μικρῷ πρότερον ἐκφύεται τοῦ καυλοῦ· συμβαίνει δὲ ἔνια τῶν σιτωδῶν, ὥστε τὸ μὲν βλαστὸν ἐν αὐξῷ πρῶτον· αὐξανόμενον δὲ, δύσασθαι τὸ στέρμα τὸ στερεὸν βλαστάνειν πρῶτον· αὐξανόμενα δὲ πάντα καὶ ταῦτα· δι' ἃ δὴ χέρσο τὸ φα

πλείστων δύο. πρώτη δὲ ἡ μάλισθ', ἡ περὶ πλάδων δύσιν· ἣν ἡ
Ἡσίοδος ἠκολούθηκε· ☾ χειδὸν οἱ πλεῖστοι· διὸ καὶ λυπεῖ αὐτὸ
ἄροτον. ἄλλη δὲ ἀρχομένη τοῦ ἦρος μετὰ τὰς πρωΐας τοῦ χει-
μῶνος. οὐτῶν αὐτῶν δὲ ἑκατέρα· τὰ μὲν ἂν αὐτῶν θιλεῖ πρωΐαν
ρεῖαθζ· τὰ ὀψέ· διὰ τὸ μὴ δύνασθαι φέρειν τοὺς χειμῶνας· τὰ
δὲ πρὸς ἀμφοτέρας τὰς ὥρας οὐκακῶς ἔχει καὶ πρὸς χειμῶ-
να καὶ πρὸς ἔαρ· πρωΐαν ὁρᾶ μὲν οὖν ὄζι, πυρός· κριθή· καὶ τού-
των ἡ κριθὴ πρωΐα ῥώτερον ἔτι δὲ ζειά· τίφη· ὀλύρα· καὶ εἴ τι
ἕτερον ὁμοιόπυρον· ἀπτόντων γὰρ χειδὸν ὁ αὐτὸς χρόνος φλοι-
ρᾶς· τ δὲ γεχδροπ̃ μάλισθ' ὡς εἰπ̃, κύαμος· ☾ κέγχ° λαθῶται δὲ
διὰ τὴν ἀσθένειαν προλαβεῖν τὴν ἐζώσει· οὐλεῖται τοῦ χειμῶ-
νος· πρωΐαν δὲ καὶ ὁ θέρμος· ἀπὸ φλάλω γὰρ φάσι δεῖν κα-
τεβάλλειν βύθυσ· ὀψία δὲ, τούτων αὐτῶν ὅσα διαφέρει τοῖσ
χύσεσιν· οἷον πυρῶν τι χύσος καὶ κριθῶν, ὃ καλοῦσι πρίγωνον·
διὰ τὸ ἐν τοσούτῳ τελεῖσθαι· καὶ τ χεδροπῶν τὰ τοιάδε· φα-
κός ἀφάκη· πισός· ἐν ἀμφοτέραις δὲ ταῖς ὥραις· τῶν χεδρο-
πῶν καθάπερ ὅροβος· ἐρέβινθος· οἱ δὲ μὴ τὸν κύαμον ὀψὲ σπεί-
ρουσιν, ἐὰν ὑστερίσωσι τ πρώτων ἀρότων· ἀπλῶς δ' πρωΐας ποῦ
σι τὰ μὲν, διὰ ἰσχὺν ὡς οὐδ' ὅλως ἄμεινα φέρειν τοὺς χειμῶνας· τὰ δ'
διὰ θέσιν, ὅπως προλάβωσι ταῖς αὐλαίαις τὴν αὔξησιν· δύο μὲν
ἂν αὗται· τρίτη δὲ τῶν θερινῶν, ὡς εἰπεῖν, ἐν ᾗ κέγχος σπείρε-
ται καὶ μέλινος· ἣν σήσαμον· ἔτι δὲ ῥύσιμον, ☾ ὄρμινον· χρόνοι
μὲν οὖν εἰκάζων οὗτοι· βλαστάνει δὲ τὰ μὲν, θᾶττον· τὰ δὲ, βρα-
δύτερον· καὶ κριθὴ μὲν καὶ πυρὸς, ἑβδομαῖα μάλισθ'· πρότε-
ρον δ' ἡ κριθὴ μᾶλλον· τὰ δ' ὄσπρια τετραταῖα, ἢ πεμπταῖα, πλὴν
κυάμου· κύαμος δ' ἡμ̃ τ σταφυλῆς ἐν πλείοσ̃· ἐνιαχ̃ δ' ☾ πεντεκαιδε-
καταῖος· ὅτε δ' ☾ εἰκοσαῖος· δυσφυέσατ̃ δὲ τὸν πάντ̃· ἐὰν δ' ἡμ̃ καὶ
πρέν τ πλὴν ὕδωρ πλὴν χύνηται, ☾ πάντ̃ πλ̃· εἰδὲ τ ἐντὸς ἀρι
νοῖς ἀρότ θᾶττον ἡ ἔκφυσις διὰ τὴν ὥραν, σπεῖρε· χρὴ δ' πὰς ἀνα-
βλαστάσ καὶ πὰς διαφύσ ταύτ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διαλαβεῖν· ἐνίοτε

γὰρ

γλήνια χοῦ καὶ ἐν ἐλάπεσσιν ἡμέρασιο, καθάπερ ἐν αἰγύπτῳ. ξι τάῖον γλήφησι τι παρταῖον ἀνατίλλ". ὧδ αὖγοισ ἴ, ὧν ωλέιο σι τ' εἰρηλιδύων· ὁ περὴ δ' ἄλοξιν· ὅταν χώρα ἀὴρ δι αφέ- ρη, τ πρωϊαίτερον ἢ ὀψιαίτερ' ἀρόσειν· ἢ τὲ ἰῶ τινόμ' αὖ ὅμοῖ τυγχάνῃ· ἢ μὴ δ μανὴ τ κούφη χ ὑκάρπῳ ἀέῖ, παχὺ τ ξαδὲ ως αὐαδέδωσιν· ἢ ὀπλίχεα τ βαρεῖα, βραδέως· ἢ δ' ἐῖς τρῖς αὖ χμωδεστέρα βραδέως· ἔτι δ' αὖ χειμῶν ἰῶ χύνων τ αὐχμοὶ χ ὑδάαι τ πάλιν ὕδατα· ἢ δ' ἐν τούτ' πολὺ ἄξα μάτῃ σιν· ὡσαύ τ ἴ τ ἐαὺ ἢ μὴ ὧς προειργασμένη ἢ κόπ' ἐχουσα τυγχάνῃ· ἢ ἐαὺ μηδὲν τούτων· ἐπεὶ χ ωιεὶ τα πρωϊαπορεῖν ἑκασα τ ὀψιαπορ", αἱ χῶραι διαφέρουσιν· ὡῖοι ἴ ἢ ωιεὶ τὠ ἐμάδα πάντα πρωϊ απορεῖν εἰώθασι διὰ ψυχότητα φ χώρας, ὥς περ οἰφωκεῖς, ὁ- σως αὖ οἱ χειμῶνες μὴνί ωια κατα λαμβάνωσι· βλασταίνῃ ἴ τὰ μ', ἐκ τ αὐτοῦ τ ξίζαν ἀφιέντα χ τὸ φύλλον· τὰ ἴ, ἑκάτερ\ ὄξ ἑκατέρα τα ἄκρα· ὧν μ' ὧν ἢ κεῖθι χ τίφη ἢ ὅλ' ὅσα σι τώδη, ωάντα ὄξ ἑκατέρα· πάντα ὡ τ ξαίχει ωέφυκ· ἀπὸ μ' τα κάτω τα ωαχέος τ ξίζαν· ἀπὸ ἴ τ αὖω, τ βλαστόν· ἐν δέ τι χ σωιεχὲς τό νεῖ τὸ ἀμφοῖν φ τι ξίζης τα καυλ· κύαμ' χ τὰ ἄλλα χόρτο ωα, ὅ χ' μοίως· ἀλλ' ἐκ τα αὐτῷ τ ξίζαν καὶ τὸν καυλόν· κα- θὸ τ ἡ πρόσφυσις αὐτῶν ὅτι πρὸς τὸν λοβόν· ἐν ᾧ χ ἔχουσιν οἷον ἀρχήν τινα φανερά· ἐπ' μῖ δὲ ἢ αἰδοίωδες φαίνετ καθάπερ ἰῶ τ κυάμων ἢ τῶν ἐρεβίνθων· καὶ μάλιστα τ θρόμων· ἐκ τύ- των χ ἢ μὲν ξίζα κάτω· τὸ δὲ φύλλον καὶ ὁ καυλὸς αὖω χωρεῖ· τοῦτο μὲν οὖν πῇ διαφέρει· τῇ δ' ὁμοίως ἔχει, τῷ πᾶν γε κεῖ τ πρόσφυσιν τα λοβοῦ καὶ τα σάχυος ἀφιέναι τὴν ξίζαν καὶ μὴ καθάπερ ἐν ῥῖς δενδροικοῖς ξισὶν ἀνάπαλ· οἷον, ἀμυγδάλη· μα ρύῳ· βαλάνῳ· τ ῥιόν· ᾧ ἄ ωασι ἴ ἢ ξίζα μικρῷ πρόσφυ ἐκφύεῖ τα καυλ· συμβαίνει ἴ ἔμπε τ σι τώδεσ, ὥστε τι τ' μ' βλασ ἐν αὐῷ τ ὧ ωστέρματι βλαστάνειν πρῶτον· αὐξανομέν ἴ, δι' σαθαι τὰ στέρ ματα· πάντα δ' πως καὶ ταῦτα διαμορῇ· τὰ ἴ δὴ χόρτο τὰ φα

μερῶς· τὰ μὲν πρὸς δύθυρα ἡ ζεύξεται· τὸ δὲ ξύλον δύθυς ἐξω προω-
θεῖται· ἐν δὲ τοῖς χέρσοποῖς διὰ τὸ καθαυτὰ εἶναι· φύρ μὴν οὐδὲ
συμβαίνει· προτιρεῖ ὑπ' ἐρίζα μικρ'· ἀναφύεται δὲ, ἡ μὲν κειθὴ καὶ
ὀπυρός, μονόφυλλα· ὁ δὲ θεσσὸς, ⸂καὶ ὁ κύαμος· καὶ ὁ ἐρέβινθος, πο-
λύφυλλα· ἐρίζαν δὲ ἔχει τὰ μὲν χέρσοα πάντα ξυλοώδη καὶ
μίαν· ἀπὸ ταύτης καὶ ἀποφύσεις λεπταί· βαθυρριζότατον δὲ ὡς
εἰπεῖν τούτων ὁ ἐρέβινθος· ἐνίοτε δὲ καὶ παρακαθίησιν· ἀλλ' ὅπου
ρὸς ἡ κειθὴ ἡ τὰ αὔγα τὰ σιτώδη, πολύρριζα ἡ λεπόρει-
ζα· διὸ καὶ τὰ ξοβώδη πολύκλαδα· ἡ πολύκαυλα πάντα τὰ φι
αὐτα· χαλὸν δὲ ⸂καὶ ἐναντίωσίς τις ἑκατέρῳ ὄσι· τὰ μὲν γὰρ χέρσο
τὰ, μονόρριζά ἐστι, πολλὰς ἄνωθεν ἀπ' τ̄ καυλῶν ἀποφύσεις ἔ
χοντα· τὰ δὲ κυάμου· τὰ δὲ σιτηρὰ, πολύρριζα· πολλὰς δὲ αἰνίσσει
βλαστούς· ἀπαράβλαστοι δὲ οὗτοι· τὰ δὲ ἥμισυ πυρῶν τοιοῦ
το, ὃς καλοῦσι σιταινίας ⸂καὶ κειθαινίας· τὸν μὲν γὰρ χειμῶνα ἐν τῇ γῇ
μένει τὰ σιτώδη· διαχειλώσης δὲ φλοιώρασι, καὶ λ' ἀφίησιν ἐκ τοῦ μέ
σου, ⸂καὶ ἐμπαλιν τὸ καὶ συμμαίνει δὲ εὐθὺς ἐν τῷ ξίπῳ ἐμπατι, τοῖς δὲ,
ἐν τῷ τετάρτῳ, ⸂καὶ τὸν στάχυν ἔχειν· ἀλλὰ φανερὸν ἐν τῷ οἴκῳ· ἡ
νεῖ δὲ ἐν τῷ ὅλῳ καλάμῳ πλείω τούτων· ὥστε χαλὸν ἅμα τῷ
καὶ λαμοῦδας σωίζεσθαι μικρὸν ὕστερον· ἀλλὰ πρότερον φα
νερὸς γίνεται, πρὶν αὐξηθεὶς ἐν τῇ κάλυκι γένηται· ὅτε
δὲ ἀκύησις φανερὰ διὰ τὸν ὄγκον· ἀπελυθεὶς δὲ εὐθὺς αὐθεῖ μεθ'
ἡμέρας τέτταρας ἢ πέντε ἢ ὑὸς ἢ κειθή· ἢ αὐθεῖ χαλὸν ταῖ
σας· οἷ δὲ τὰς θελείσας λέγοντες, ἐν τ̄ ἐπαφάσιν ἀπανθεῖν· αἰγὰ τ̄
χέρσοπ̄ χόρτος ἡ αὔθησις· χορτωτάτη δὲ τ̄ μὴ αἴγου, ὀρόβου ἢ
ἐρεβίνθου· τούτων δὲ ἁπάντων, τὸ κυάμου· καὶ ἐν μείζῃ διὰ
φορᾷ· τετταράκοντα γὰρ ἡμερῶν αὐθεῖν λέγουσι· πλὴν οἱ μ' ἀεὶ
παρανθοῦντες ἑτέρου ἢ ἑτέρᾳ λέγουσι· κατὰ μέρος γὰρ αὐθεῖν·
οἱ δὲ ἀθλῶσ· ἡ γὰρ αὔθησις τῶν μὴ σαχυηρῶν, ἀθρόα· τῶν δὲ ἐλ-
λοιπωθέντων ἡ χέρσοπῶν πάντων, κατὰ μέρος· πρῶτα γὰρ αὐθεῖ
τὰ κάτω· ἢ ὅταν ταῶπα ἀπανθήσῃ, τὰ ἐχόμενα· ἢ οὕτως ἀεὶ

ϛαδίζ πρὸς τὰ ἄνω. διὸ πολλὰ τῶ ῥόβων τίλλει. τὰ μὲν κάτω καὶ περυκότα. τὰ δὲ μέσα χλωρὰ πάμπ. μετὰ δὲ τὰ πάνθησιν, ἀδρύνονται. ὠμά, μὴ κεκαθὴ τισα ραικον τοῖς μάλισα. ἔϛι δὲ ὠλησίως δὲ τίφη. μὴ ταῦξα τὰ γοι αὔξα τὰ. τισα ραικον τοῖς δέφασι καὶ τὸν κύαμον. ὥστε μὴ ἴσασι αὐθεῖν τὰ τιλφάδας. τὰ δ΄ αὔξα μὴ ἐλάττο σιν. ἐλαχίσας δὲ ἐρέβινθος. εἴπερ ἀπὸ φλοιοῦ ἐν τισαράκον τα τελεῖται τοῖς ἀϛάσας, ὥσπερ τινές φασιν. ἐπεὶ τόν γε λον ὅτι τάχιϛα φανερὸν. οἱ δὲ κέγχροι, καὶ τὰ σήσαμα. καὶ οἱ μέλινοι μὴ ὅλως τὰ θρινα χειδὸν ὁμολογεῖται τοῖς τεπαράκονθ΄ ἡμέραις λαμβάνειν. οἱ δέ φασι τὰ ἐλάττους. διαφέρει δὲ τὰ πρὸς τὸ τελέωσιν. χώρα τε χωρίς. τὰ ἀὴρ ἀέριος ἐν ἐλάττοσι μὲν ἔνιαι δοκοῦσιν ἐκφέρειν. ὥσπερ ἄλλο τε μὴ μάλισα ὠὸ δὴ λαίνου τος. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐν ὀξαμήνῳ. ταχέοι. δὲ περὶ ὃ τὸ ἐλλάδα. ταχέοι μὲν ἐν τῇ ἐβδόμῳ. παρὰ δὲ τοῖς τελέϛοις ὀγδόῳ. ταχέοι δὲ ἔτι πρὸς ἐπιλαμβάνουσιν. οὐμὸν ὀδὲ ἐκεῖ τόγε πᾶν πλῆθος οὕτως. ἀλλ᾽ ὅσον εἰς ἀπαρχήν. νομίζεται γὰρ πρὸς ἱερῶν τινων χρείαν. ἀλλ᾽ ὕπερ νέα τῷ ἕκτῳ μηνί. καὶ ταῦτα ἐκ τῶ ἄνω τὸ ταχέοι ὑπὲρ μέμνηται. λέγεται δὲ μὴ ἐν σικελίᾳ φλεσκηνίας ἐν ταῖς καλουμέναις μύλαις, ταχεῖαν τινα γίνεσθαι τῷ τελέωσιν τῶν ὀψί. τὸν τε ὠπορίων μὲν ἀπορητὸν ἐξ μῆνας. τὸν δὲ ὑϛάτῳ ταχέοι θορίζειν ἄμα ῥῖς πρώϊοις. ἀγχοῦ δὲ διαφερόντως εἶναι τῷ χώραν ὥστε τὰ ξιάκοντα χόας ποιεῖν. ἔχειν δὲ νομὰς θαυμασὰς ὅλως. ἐν μήλῳ δέ τι θαυμασιώτερον λέγουσιν. ἐν γὰρ ξιάκοντα ἡμέραις ταχέοι ἀναιρεῖν ταθερίζουσι. διὸ καὶ λέγειν αὐτούς ὅτι μέχρι τούτου δεῖ ταχέοι, ἕως αὖ ἴδῃ τὸ ἄνθος. γίνεται δὲ οὕτω ὄψιμα ταῦτα ὅτι πολλαχοῦ χῖς. διὸ καὶ τῶν διαδοῦναι τῷ χώραν πρόφλιν. καὶ ἔϛιν ὅτι τοφόρον μὲν ἐλαιοφόρον ἀγχοῦ. ἀμπελοφόρον δὲ μετρίαν. ὑπερβάλλον δέ τι τούτου μὲν ταύτ᾽ θαυμασιώτερον, τὸ περὶ χαλκίαν τῷ νῆσον τὸ ξοδίων γίνομένον. ἐκεῖ γέφασιν εἶναι τινα τόπον πρώϊον καὶ ὄφορον, ὡς ταχέοι φῶν.

μειθῶν, ἄμα τοῖς ἄλλοις θεὶς ταῦτας, σκέψουσιν εἰ
τὰ πάλιν· εἰ τὰ θορίζουσιν ἅμα τοῖς λοιποῖς· μείζει μὲν δὴ
εἴπερ ἀληθῶς αὕτη διαφορά· τὸ δ' εἰς ἑτέρᾳ χώραν μετενεγκόν
τας σκέψ' ὡς περ ἐκκλίνει φασὶν εἰς καπαδοκίαν ἢ ὅλως
τὴν ἐσθέκφυα τοῦ αὐρα, ἧττον ἄρτον· φανερὰ δὲ ἡ τῶν διάσασ· τὸ
δὴ τὴν αὐτὴν διαφοράν, ὡφ' ὥστερ ἄσαξ αἴγας, ⟨αἶγος⟩ δόσαν ἢ μίαν,
θαυμασιώτερον· αὕτη μὲν δὴ ἐν μείζει διαφορᾷ· τὸ δὲ κατὰ τὰς
ἄλλας χώρᾳ ἄρα μὲν δὲ μίαν τοιαύτην λαμβάνει διαφοράν·
προτερεῖ δὲ ταῖς ὥραις τὰ ἀθήνησι τὴν περὶ ἑλλήσποντον, ἡμέραις
πρὸ ἑκκαίδεκα ἢ ἄρα μῶν γίνεται· εἰ μὲν δὴ ἡ ὁποία ἡ πρότερον, με
τάθεσις ἂν εἴη τῆς χώρας· εἰ δ' ἅμα, δῆλον ὅτι γίνεται ἂν ὁ χρόνος· οὐ
μικρὰν δὲ πρὸς ταῦτα διαφορὰν δὲ οἱ φῶτες, καὶ ὥστε ἔμποιοι ⟨γίνεσθαι⟩ ὄν-
τες· τὰ δὲ ἐν σαλαμῖνι προτερεῖ πολύ, τὰ ἄλλα τὰ ἐν τῇ ἀττικῇ· ⟨τὰ⟩
ὅλως τὰ ἐν θαλάττῃ ἢ εἰς ταῦτα μὴ εἰς τοὺς ἄλλους καρποὺς·
ὡς τὰ περὶ τὴν ἀκτὴν καὶ λουμβίνην τῆς πελοποννήσου, ἢ τὰ
ἐλαφαλήκου τῆς μεγαρικῆς· πλὴν ἐν ταύτῃ γε συμβάλλεται τὸ
λεπτύνειν εἶναι καὶ ψαφαρὰν τὴν χώραν· ⟨τὰ⟩ μὲν περὶ τὰ δέ
νεσιν καὶ τὴν τελείωσιν, οὕτως ἔχει· διαφέρει δὲ καὶ ὅλα τὰ χθόνη
τοῦ διηρημένα τῶν χθονῶν· οἷον, σίδηρος· χέδροπα τὰ θερινά· καὶ κα
θέκαστον γένος τὰ ὁμοιογενῆ· τὰ μὲν στερεά, τὸ φύλλον ἔχει καλά
μη· τὰ δὲ χέδροπα, τὰ μὲν περὶ φερβά· οἷον, ὀκύαμος· ἢ χεδρὸν
τὰ τελεῖσθαι· τὰ δὲ, προμηκέστερον· οἷον, ὁ πισός· καὶ ὁ λάθυρος· καὶ ὁ
ὠχρός· καὶ τὰ τοιαῦτα· ⟨τὰ⟩ μὲν ἰνώδη· τὰ δὲ φλεβα καὶ αἰ-
να· τὸ δὲ σήσαμον, ⟨τὸ⟩ ἐρύσιμον, ἰδιώτερα δὲ ἀπὸ ταῦτα· πάλιν
ὅλων λόγον τὰ μὲν σπερματώδη ἢ κοῖλα· διὸ ἢ καλεῖται καλάμη· τὰ δὲ λ
λων χεδροπὰ ξυλωδέστερα· ξυλωδέστατα δὲ ὁ ἐρέβινθος· τὰ δὲ θρίνων,
κέγχρου μὲν καὶ μελίνου, καλαμώδη· σησάμου δὲ ⟨ἐρυσίμη·
νῦν δὲ ἡ κώδια μᾶλλον· ἢ τὰ μὲν ὄζειν, ὀρθόκαυλα καθάπερ πυρὸς ἢ
κριθὴ ἢ ὅλως τὰ πιτώδη καὶ θρίνα· τὰ δὲ, πλαγιόκαυλα μᾶλλον· οἷον ἐρέ

βινθος

βινθος. ὄροβος. φακός. τὰ δὲ πυρηνώδη καὶ λαχανώδη καθάπερ ὠχρὸς. σισός. λάθυρος. ὁ δὲ δόλιχος, ἐὰν ᾖ ἀκανθώδης ξύλα μακρά, ἀναβαίνῃ ἢ μή, ἔρπυλος. εἰδὲ μή, φαῦλος. εἰρυσιβώδης. μόνος δὲ μέλισσα τῶν χερσαίων ὀρθόκαυλος ὁ κύαμος. ἔχει δὲ τὰ αὐθη δὲ φοραὶ καὶ τῇ θέσει. περὶ ὧν μὲν οὖν χωρὶς καθόλου δὲ λέγομεν, ὅτι τὰ μὲν, χνοώδη καθάπερ περ τὰ πάντα τὰ χαλκώδους. τὰ δὲ, φυλλώδη. καθάπερ τῶν χερσαίων ἢ τῶν ἐλείων κολοβά. τὰ δὲ πολλὰ κολοβανθῆ. χνοῶδες δὲ τὸ τῶν κέγχρων καὶ μελίνου. τῶν δὲ σισύμβρια, φυλλῶδες. καὶ ὅτι δὴ τὰ μὲν, ἔχει περὶ αὐχμὸν τὸν πόντον. οἷον τὰ σιτώδη καὶ κεγχρώδη περὶ τὸ σίκυον. τὰ δὲ χερσαῖα, ἐξ αὐχμοῦ ὡς τοιαῦθ', ἢ ἀπ' ὀλίγου φλαῦτης ἀρχῆς γίνεται. καὶ τὰ αὐθη σιμ ὅτι τὰ μὲν ἀθρόαν, τὰ δὲ κατὰ μέρος πριεῖται. καὶ τὰ λαχανώδη δὲ τὰ πλείστα χυτοῖς. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ κατὰ τοὺς κάρπους. ὅτι τὰ μὲν ἔχει σίκυον. τὰ δὲ χερσαῖα, λοβόν. τὰ δὲ κεγχρώδη, φοβλόν. ἢ καὶ λαχανώδης ἀπὸ φύσιος φοβή. τὸ δὲ ὅλον τὰ μὲν, ἀγγεῖόστερμα. τὰ δὲ ἐν μὲν ὀστέρμα. τὰ δὲ, γυμνόστερμα. καὶ ἔτι τὰ μὲν, ἀκρόκαρπα. τὰ δὲ, πλαγιόκαρπα. καὶ ὅσα δὲ αὖ ἐστὶ φλοιὸν ἔχει φλοιοειδῆ. ὅλως δὲ πολυκάρπότερα καὶ πολυχούστερα τὰ χερσαῖα τῶν ὑγρῶν. ἔτι μᾶλλον τὰ θρινακία, κέγχρος. καὶ σίσαμον. αὖ τε δὲ τῶν χερσαίων μέλισσα φακός. ἀσφόδελος δὲ τὰ μικροστερμότερα μᾶλλον ὡς εἰπεῖν ὥσπερ καὶ τῶν λαχανωδῶν κύμινον, ἀπάντων ὄντων πολυσπερμοτέρων. ἰσχυρότερα δὲ, πρὸς μὲν χειμῶνα καὶ ὅλως τὰ δ' ἄνεμος. τὰ δὲ στερεά. πρὸς δὲ τὴν προφύν, τὰ χερσαῖα. τάχα δὲ τοῦτο μὲν ἡμῖν τοῖς ἄλλοις αὖ πάλιν. τὰ μὲν οὖν ὅλα χυμοὺς τοιούτους ἔχει διαφορὰς τὰ μὲν ὁμοιοχυμῆ. τὰ δὲ ὁμοιοχυμῆ. δηλονότι καὶ τὰ τῶν μερῶν αὖ ὡμαλίαν. οἷον τῶν στελῶν, πυρός. κριθή, σταφυλόφυλλότερον. καὶ λεπτοκαυλότερον. καὶ πυκνότερον. καὶ λιχνότερον ἔχει τὸν καυλὸν καὶ δυσαλθαστότερον. ἅμα δὲ καὶ ὁ μὲν, ἐν χιτῶσι πολλοῖς. ἢ γυμνή. μέλισσα δὲ γυμνοστέρμαρον ἀκανθῆ. πολύλοβον δὲ καὶ ἡ τίφη. καὶ ἡ ὀλύρα. καὶ πάντα τὰ

τοιαῦτα. καὶ μάλιστα πάντων ὡς εἰπεῖν ὁ κρόκος. ὅτι δὲ καὶ ὑ-
ψηλότερον ὁ κάλαμος τοῦ πυροῦ καὶ τῆς κριθῆς. καὶ τὸν σά
χυν ἀστερτημμ\ ἔχει τὸ φύλλα μᾶλλον ὁ σῦρος. ἴδιον δὲ τὸ ά
χυρον τοῦ κριθίνου τὸ σύεινον. εὐχυλότερον δὲ τὸ μαλακώτερον.
διαφέρει δὲ καὶ θλίψει τῷ σύρων. καὶ μὴν ἴσοι χειώδης. ὁ δὲ σῦ
ρος ἄσοι χος. καὶ παντα χόθεν ὁ μαλήτης. ἔστι μὲν ὅλῳ χλόῃ πρὸς τὸ
χλόος. τοιαῦται δὲ διαφοραί. καθ' ἑκάτερον δὲ τρόπον ἑκάστων τοιά
λλ' οἷον σῦρος κριθῶν. τὸ μὲν χλόῃ. καὶ τοῖς κατὰ τὴν αὐτὴν διαφέρον
τα σάχυσι. καὶ τοῖς αἰγίλωψι μορφαῖς. ἔστι δὲ καὶ τοῖς δυνάμεσι καὶ τῷ θέρ
μῳ. τὸ μὲν κριθῶν αἱ μὲν, εἰσὶ δὲ ἄσταχυοι. αἱ δὲ τριάστα-
χυοι καὶ πολυστάχυοι. καὶ ἓξάστιχοι. καὶ πολυστίχοι. καὶ χλόῃ τοιοῦτόν τι χλόος δ'.
πυκνότεραι δὲ ἀεὶ κατὰ θέσιν ὡς ἐπὶ πᾶν αἱ πολυστιχότεραι. διά
φορὰ δὲ μεγάλη καὶ τὸ καβλαστικώτερον εἶναι καθάπερ εἶπον καὶ τὸ ἰνδι
κὸν καὶ μὴ οἷς ἄχυρον ἔστι μὲν, μεταλοι καὶ μανότερον τῆς κριθῆς. τὸ δὲ ἐλάτ
τους καὶ πυκνότεροι. καὶ ἀπέχοντες δὲ τὸ φύλλων τῶν μὲν, πολύ-
των δὲ μικρόν. ὡς πρὸς τῶν ἀχίμειων καὶ λαχανωδῶν. καὶ αὐτῶν δὲ
τῶν κριθῶν αἱ μὲν, στρογγυλότερον ἐλάττους. αἱ δὲ, προμηκέστε
ραι καὶ μείζους καὶ μανώτεραι καὶ τὸ στάχυν ἔτι δὲ αἱ μὲν, λευκαί, αἱ
δὲ, ἐστὶ πρὸς φυλλίζουσαι. αὖ πρὸς καὶ πολυάλωρι δοκοῦσιν εἶναι.
καὶ πρὸς τοὺς χειμῶνας δὲ καὶ τὰ πνεύματα καὶ ὅλως τὸν ἀέρα τὸ
λευκὴ, ἰσχυρότεραι. πολὺ δὲ χλόῃ καὶ τὸ σύρων ἰῶθύς ὄντων, ἀπὸ τὸ χω
ρῶν ἐχόντων τὰς ἐσωνυμίας. οἷον, λιβυκοί. πόντιοι. θρᾷκες. ἀστύελοι.
αἰγύπτιοι. σικελοί. διαφέροντες δὲ καὶ τὸ χοῖς. καὶ τὸ μεγέθεσι. καὶ τὸ ἐν-
δεσι. καὶ τὸ ἰδιότησιν. ἔχουσι δὲ καὶ τὸ διωρισμένοις τὸ τὰς αἰγίλωψι, καὶ μά
λιστα τὸ πρὸς τὸ σίτησίν τινα καὶ ἀσθένειαν προσηγορευμένον οἷον καρηγρυ
πνὸς. ἀλεξάνδρειον. ὧν ἀσθενέστερος τὸ εἰρημένοις τὰς διαφο
ρὰς λεπτέον. ἀρχὴν δὲ οἰκεῖον, εἴτις λαμβάνοι τὰς τοιαύτας. οἱ
όνειοι οἱ μὲν πρῶϊοι, οἱ δὲ, ὄψιοι. καὶ δύαξεῖς. καὶ πολύοχοι. οἱ δὲ καὶ ὀ-
λίγοχοι καὶ μεγαλοστάχυες. οἱ δὲ μικροστάχυες. καὶ οἱ μὲν πυ
κνόλιβυκοι πολὺν χρόνον, οἱ δὲ ὀλίγον ἔχοντες ὡς περὶ λιβυκοῦ. καὶ κα

λαμον

λαμον οἱ μὲν λεπτόν· οἱ δὲ παχύν. ⟨ Τοῦτο δὲ λιβυκὸν ἔχει τὸ παχὺν ὀκαχυδ΄΄· ἔτι δὲ χιτῶν΄΄, οἱ μὲν ὀλίγ, οἱ δὲ πολύ· ὥς περ ὁ θρᾴκιος· ⟨ ὁ μὲν μονοκάλαμος· ὁ δὲ πολυκάλαμος· ἢ μᾶλλον ἢ ἧττον· ὁμοίως δὲ καὶ εἴ τι ἄλλο πλήσιον τούτοις ἢ τοῖς πρότερον εἰρημένοις τὸ δυνάμει· αἱ γὰρ τοιαῦται φυσικώτεραι δόξαι ἂν εἶναι τῆς διαφορᾶς· ᾗ αἷς ⟨ τὸ τῆς ζιμήν, ἢ τὸ τῶν δημήν ἢ εἴ τι ἐν ἐλάττοσιν ἡμέραις τελεῖται καθάπερ φασὶν εἶναι περὶ τὴν Βοιωτίαν ἡμέρας ἀπὸ φθινοπώρου ἀδρύνοντι ἢ τὰ λοιπὰ ἴσχειν· εἶναι δ΄ ἰσχυρὸν τοῦτον ⟨ θαρύτερον· οὐχ ὥσπερ τὸν ζίμινον κοῦφον· διὸ καὶ τοῖς οἰκέταις ἀζέχειν· ⟨ ὑπὸ οὐ γὰρ ἀπίτυρος ἔχειν πολύ· ἀσανιώτατον μὲν οὖν ⟨ τὸ χὸ εἰς τελείωσιν ἔτος· εἰσὶ δὲ ἡμῆ δέ μηνοίτινες· οἵπερ ἢ ἐκ σικελίας ἐκομίσθησαν εἰς Ἀχαΐαν· ὀλιγόχοοι δὲ ἢ ὀλιγόγονοι καὶ κοῦφοι κατὰ τὸ προσφορὰν ἢ δεῖν, ἡμῆ αὖ οἱ δέτινες οἱ περὶ Βοιβοί εἰσι, ⟨ μάλιστα ἐν τῇ καρυΐᾳ· πρίμηνοι δὲ πολλοὶ καὶ πάντα χοῦ κοῦφοι· οὗτοι καὶ ὀλιγόχοοι καὶ μονοκάλαμοι κατὰ τὸ ἔκφυσιν, καὶ τὸ ὅλον ἀθενεῖς· καρφόπατος μὲν οὖν ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, πανυ ⟨ ὁ ποντικός· θαρύτερος δὲ τὸ εἰς τὸν ἐλάδα πᾶν ἀγνομωμένον ὁ σικελός· τούτου δ΄ ἔτι θαρύτερος ὁ βοιωτός· σημεῖον δὲ λέγουσιν ὅτι οἱ μὲ ἀθλητοὶ ἐν τῇ βοιωτίᾳ ζιμνι χοίνικα μόλις ἁναλίσκουσιν· ἀθήναζε δὲ ὅταν ἔλθωσι, πενθημι χοίνικα ἐξαδ΄· κοῦφος ἢ ἐν τῇ λακωνικῇ· τούτων μὲν οὖν ἔνιοι τοῖς χώραις ἢ τῷ ἀεὶ τὸ αὐτὸν· ἐπεὶ ἢ περὶ τ΄΄ ἀσίαν πόρρω βάκζων, ἐν μὲν τινι τόπῳ οὕτως ἀδρ΄΄ εἶναί φασι τὸν σῖτον, ὥστε πυρὸν ἐλαΐ΄΄ μέγεθος λαμβάνειν· ἐν δὲ τοῖς πανσώτοις καλουμένοις, οὕτως ἰσχυρόν, ὥστε ἴππις πλεῖστον προσκεῖσθαι καρρήπνυσθαι· καὶ τ΄ μακεδόν΄ πολλοὺς τοῦτο ποιεῖ΄΄· ἄτοπον δὲ μὴ ἀνομολογεῖσθαι μὲν πρὸς τὸν τῶν ζιμήν΄ κουφότητα, τὸ περὶ τοὺς ποντικοὺς συμβαίνον· εἰσὶ γὰρ οἱ μὲν σκληροὶ, ἠρινοί· οἱ δὲ μαλακοὶ, χειμερινοί· πολὺ γὰρ διαφέρει τῇ κουφότητι ὁ μαλακός· ὁμοίως δὲ καὶ δύο

αὐτόπους ὡς ἔοικε πᾶν τὸ τοιοῦτον πρίουν ταν· τὸν μὲν χειμερινὸν, τὸν δὲ θερινόν· ἐν ᾧ καὶ τὰ ὅπλα καταμάλλουσιν· εἰσὶ δὲ καὶ οἱ μὲν καθαροὶ αἰρῶν· ὥσπερ ὁ Ποντικὸς καὶ ὁ Αἰγύπτιος· καθαρὸς δὲ ἐπιφανὴς καὶ ὁσιμελὴς, καὶ μάλιστα ὁ ἀκραγαντῖνος ὅκ αὐρώδης· ὁ ὁσιμελὴς, ἴδιον ἔχει τὸ μελάμπυρον καὶ λόμονον· ὅδεν ἀβλαβὴς· καὶ οὐχ ὥσπερ αἶρα βαρὺ κεφαλαλγὲς· ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα καθάπερ ἐλέχθη χώρας ἀναθετίου· καὶ ὅσον ἐμβάλλῃ τοῖς χθέσιν· ἐν δὲ τοῖς ὀστείοις οὐχ ὁμοίως ὅδε λαμβάνει τοὺς τοιαύτας διαφοράς· εἴτ' οὖν διὰ τὸ μὴ ὄζειν ταῦτ' ὁμοίως, εἴτε καὶ διὰ τὸ μονοειδέστερα τυγχάνειν· ἔξω δὲ ἐρεβίνθου καὶ φακῆς ἐπ' ὀλίσθον κυάμου, καὶ ὀρόβου· καθόσον ἅπτεται χωμάτων καὶ τῶν χυλῶν διαφοράς· τῶν τε ἄλλων οἱ πρῖνοι ἰδέας· οἱ δ' ἐρεβίνθοι καὶ λοιπαῖς μετέθεσι καὶ λοιπαῖς χυλῆ καὶ τοῖς χρώμασι καὶ ταῖς μορφαῖς διαφέρουσιν· οἷον κελοὶ ὀροβιαῖοι δὲ μέσον· ἐπὶ πᾶσι δὲ τὰ λευκὰ γλυκύτερα· καὶ ἧττον ὁ ὄροβος· καὶ φακὸς· καὶ ἐρέβινθος· καὶ κύαμος· ὁσπάσαμον· ὅδε γὰρ καὶ σπάσαμον λευκόν· ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τοῖς τοιούτοις δὲ ποιεῖ ὅδε τὰς διαφοράς· οἷον ὠὴ πάντα τὰ ἐλέβορα· τὰ μὲν, αὐτῶν διὰ φρακτὰ καὶ ὥσπερ συμφαύοντα τυγχάνει· καθάπερ ὄροβος· πᾶσι δὲ ὁ χέδροπος· τὰ δὲ λεῖα πᾶσι φέρει μᾶλλον· καθάπερ θέρμος· ἔτι δὲ μᾶλλον καὶ ἰδίᾳ τὸ σπάσαμον· καὶ τὰ μὲν μακρόλοβα· τὰ δὲ στρογγυλόλοβα· καθάπερ ἐρέβινθος· ἀνάλογον δὲ ἀκολουθεῖ καὶ τὰ πολύθηκα τῶν σωμάτων· ἐλάττω γὰρ ἐν τοῖς μικροῖς· ὥσπερ ἔνεστι τῷ ἐρεβίνθῳ καὶ ταῖς φακοῖς, καὶ παρὰ πολλὰ σπέρματα δεῖ σωσαί τοιαῦτα· καὶ ἃς ὠὴ τὰ σιτηρὰ ἐλέγομεν πρὸς τὰ σαρκώδη τὰ κατὰ κεφαλὴν· ἐπεὶ καὶ οἱ καλούμενοι λοβοὶ, χεδροειδῆ ἀκολουθοῦσι τοῖς σπέρμασίν εἰσιν· οἱ μὲν ὠὴ πολυσπερῆ ὥσπερ οἱ τοῦ φακοῦ καὶ τῆς ἀφάκης· οἱ δὲ κυλινδρώδεις μᾶλλον· ὡς οἱ τοῦ ὀρόβου· τοῦ αὐτοῦ γὰρ τὰ σπέρματα ἑκατέρωθεν τοιαῦτα χρῆσθαι σπέρμασιν· ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα διαφορᾷ πολλῷ ἄντικρυς ὧν ἕκαστον· ὧν αἱ μὲν, κοιναὶ πᾶσιν· αἱ δὲ ἴδιαι καὶ μόνῳ· ὅτι δὲ πάντα πρὸς πίφυκε λοῖς

λοβοῖς, καὶ ἔχει

λοβοῖς, καὶ ἔχει καθάπερ ἀρχήν τινα, τὰ μὲν, προέχουσαν· ὥσπερ ὁ κύαμος, καὶ ὁ ἐρέβινθος, τὰ δὲ, καὶ ἔγκοιλον, ὥσπερ θέρμος καὶ λάπαθος. τὰ δὲ, οὕτω μὲν ὑ φαυερ· ἐλάττω δὲ καὶ ὥσπερ ἀποσημαίνουσαν μόνον· διὰ μὲν, ἀπὸ φλοιὸς· ὃς ἐστὶν ὁ τοῦ σπερμάτου βλαστάνων ἐρίζωτος· καθάπερ ἐλέχθη· κατ' ἀρχὰς δὲ καὶ αὐτὸ ζέφυτος καὶ προσηρτημένον τῷ λοβῷ, μέχρι οὗ ἂν τελφωθῇ· φανερὸς δέ ἐστι καὶ ἐκ τῶν νῦν, καὶ ἐκ τῶν προφερομένων· περὶ μὲν οὖν τῶν κατὰ τὰς διαφοράς, ἅλις· ὠφέλιμα δὲ ξυμφέρει πάντα μάλιστα μὲν ἐν τοῖς ἀρότροις· οὐ μικρὸν, ἀλλὰ καὶ ἐν ξηρᾷ πνεῖ καταβάλλουσι· καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς ἡκέλους, ὡς μάλιστα αὐταρκεῖν δυνάμενα, ὅπου μὴ ὄρνιθας ἢ ἄλλοις θηρίοις ἐπιτήδειος ἡ χώρα· δοκεῖ γὰρ ὡς ἐπὶ πᾶν θ' ὁ πρῶτος τοῖς ἡμιβρόχοις· ἀπὸ μὲν γὰρ ἐκ γλαυκρῶν τὰ σπέρματα· ἧττον συμβαίνει πρὸς αὐαφύεσθαι πολλῷ· μετὰ δὲ τοῦτον ὁ ἐν ὑδρανῶν γίνεσθαι ποιεῖ ξυμφέρει· πολλῷ ὅσα δυσβλαστῆ ἐστὶ μᾶλλον· ὥσπερ ὁ τε κύαμος ἐδώδιμος· καὶ τὰ θρινώδη, οἷα ὁ κύμινος, καὶ ἐρύσιμα· δυσκονοστορεῖν δὲ καὶ μανοστορεῖν, καὶ πρὸς τοὺς χώρας βλέπον τα χρή· βέλτιον γὰρ ἡ πίδρακη ἀγαθή· δύνασται φέρειν φλοιὸν μικρὸν τινὰ καὶ λεπτόν· καί τοι λέγεταί τις λόγος, ὡς ὁ τὰ μὲν βέλτιον· ὁ τὰ δὲ ἧττον ἡ αὐτὴ δέχεται χώρα· καὶ οἰωνίζονται τὸ πλέον ὡς οὐκ ἀγαθόν· πεινῶν γὰρ μάθυς φασὶ τὴν γῆν· οὗτος μὲν οὖν ἴσως μὴ θέσεως λόγος· εἰ δέ τις πρὸς τὰ σπέρματα θεωροίη, καὶ μάλιστ' ἂν πρὸς αὐτῆς τῆς τόπους, ἅμα τῇ ἐδάφει καὶ τῇ θέσιν αὐαθεωρῶν τῶν τε πρὸς τὰ πνεύματα καὶ τὸν ἥλιον, οἰκεῖόν τε αὐαλαμβάνει τὰς διαφοράς· ἀμέλλοντα δὲ ἔχειν καὶ κόπρισιν πρὸς τοὺς χώρας· νῆσος δ' ἀμείνων καὶ χειμέρι καὶ ἐαρινῇ· ἔνια γοῦν καὶ ξυμφέρει· βαθείας δὲ ἀρόσεις αὖ ὡς ὑγρᾶς συνεχῶς· διὰ μικροῖς ἀρόσεσι χῶν ται· ὡς δ' ἄλλοις δὲ τὸ λίαν ἐργάζεσθαι βλάπτει· καθάπερ ἐν οἰκελίᾳ· διὰ καὶ τὸ ξένως ἔοικε πολλοὶ διαμαρτάνουσι· τῶν τὰ μὲν πρὸς τὰς χώρας· διαιρῶσιν ἢ τὰ σπέρματα, πρίᾳ πρῖον πρὸς

φορον· ὧν γὰρ τὰῖς χειμερινοῖς πυρὸν μᾶλλον ἢ κριθὴν, ἐν ὁλῇ
σῖτον ἢ χέρσοπαί· ἢ ὅλως ἐν ταῖς χέρσοις ἢ διὰ χρόνου κειμενου μέ
ναις· ἢ γὰρ αὖται πυρὸν φέρουσι μᾶλλον ἢ κριθώ· δέχεται δὲ ἐν
ἐπομβείαν μᾶλλον πυροὶς ἢ κριθή· καὶ ὧν ταῖς ἀκόπτοις φέρει
μᾶλλον· ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν πυρῶν πρὸς τὴν ποίαν πρός-
φορος· οἷον ἀκαιθὴ· ἢ σίφαι· καὶ ψαφαραὶ· ἢ λεπτὴ ταῖς ἄλμαις
ὁμοίως· ὕδωρ δὲ ὅταν μὲν χλονφορήσῃ καὶ κυήσῃ πολεῖον, ἅπασι
ξυμφέρει· αὐθοῦσι δὲ πυρὸν μὲν ἢ κριθαῖς ἢ τοῖς τώδεσι βλαβερ'· ἀ
πόλλυσι δ· ὀσπείοις δ' ἀμλαβὸν· πλὴν ἐρεβίνθου· ὅτι δὲ πολύσ
τῆς ἅλμης, ἀπόλλυσι δ' ὀφαλιζόντος, καὶ ὑπὸ καμπῶν κατα
σθιόμενοι· ἱ χυρότερον δ' ὁ μέλας ἐρέβινθος ἢ λευκὸς, τοῖς πυροῦ·
συμφέρει δέ φασιν ὧν τοῖς ἐφύδροις τόποις ὀψὲ σπείρειν αὐτόμ·
κυα μᾶλλον δὲ ἀνθῶν μάλιστα φιλεῖ βρέχεσθαι· διὸ μὴ δύνεται ὀψὲ
σπορεῖν ὥσπερ εἴπομεν, ὅτι πλὴν ἀνθεῖ· μετὰ δὲ τὴν ἀπάνθησιν
ὀλίσου ποιέμπειν ὕδατος δεῖσθαι· ἐλάχιστος γὰρ ἢ τελείωσις· ἀλ
λ' ὅταν ἀδρυνθῇ, καὶ βλάπτειν δοκεῖ τὸ σιτώδη, καὶ κριθὴ δὲ πυ
ροῦ μᾶλλον· ὧν αἰγιλώπει δὲ καὶ βαρυλῶνι καὶ βάκτροις, ὅπου
μὴ ὕεται ἢ χώρα σπανίως αἱ δρόσοι τὸ ὅλον ἐκφέρουσιν· ἐπεὶ
καὶ οἱ περὶ κυρήνην ἢ ὑετοειδεῖς τόποι· καίεται δὲ ταῦτα δὲ ποι
σιν ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν τὰ ἠρινά· διὸ καὶ ἡ σικελία πολύσιτος· πολ
λὰ δὲ τοιαῦτα καὶ μακεδόνια· τὰ δὲ χειμῶνος ὀλίγα· ζητεῖται δὲ
ἢ μὴ λεπτόγεως, πολλάκις μικρὸν· ἢ ὅτι μᾶλλον καὶ πολῦθος μὴ ἐνε
γκεῖν δύναται ἢ ἀϋδρίαν· πρὸς δὲ τὴν χώραν ἀϋδρίαν, ποιόν τε
πνεύματα καὶ αὔραν δοκοῦσι ξυμφέρειν· ἄλλα δὲ περὶ ἄλλ' τοι
αῦτα, καθάπερ καὶ πρότερον εἴρηται· ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ μᾶλλ
αὐχμὸς ἢ ἐπομβεία ξυμφέρει τῷ σίτῳ· οἱ γὰρ ὄμβροι ἢ ἄλλ
ἐναντίοι καὶ πολλάκις αὐτὰ τὰ σπέρματα διαφθείρουσιν· εἰ
δὲ μὴ, πολὺθος τοιοῦσι βοτάνης· ὥστε καὶ παπίλιῳ ἢ ἀζο-
φεῖν· τῶν μὲν οὖν ἄλλων σπερμάτων οὐδὲν εἰς ἄλλο πέφυκε με
ταβαίνειν σφόδρα· πυρὸν δὲ καὶ κριθὴν εἰς ἀέρα φασὶν μᾶλλον τε
πυρὸν γίνεσθαι

πυρόν. πάνεθαι δὲ τοῦτ' ἐν ταῖς ἐπομβρίαις. ἢ μάλιστα ἐν λοῖς ὑδροις καὶ ὀμβρώδεσι χωρίοις. ὅτι δ' οὐκ ὄντ ἦμινον ἡ αἶρακα θάπτ ἡ ἄλλη πόα, ἀπειρῶνῃ. καὶ τιθῶνται γράφοντες τοῦτο λέγω, ἐκεῖθεν δῆλον. εὐθὺς γὰρ τῶν χειμώνων φανερὰ γίνεται ἡ φυκιᾶ. καὶ διαφέρει πολλοῖς. ἔχει γὰρ τὸ φύλλον στενὸν. καὶ δασὺ καὶ λιπαρὸν. καὶ τούτων ἰδιώτατον τὸ λιπαρόν. ἡ γὰρ δασύτης καὶ ἡ τῶν αὐτῶν λόπος ὑπάρχει τῶν ἡμέρων. τοῦτο μὲν οὖν ἴδιόν τῶν. ἔστι τῶν λινοῦ. ἔστι γὰρ ἐκ τούτου φασὶ γίνεσθαι τὸν αἶρακα. τῶν δὲ ἐρεβίνθου πρὸς τὰ ἄλλα χλοροπό, τότε πρὸς τὸν αὐθησιν λεχθέν. ἢ τὸ τὰ χλοα τιλφοκαρπεῖν. ἰχυρότατον ὂν τῇ ξύλῳ δέσθαι τον. ἢ τὸ ὅλον μὴ ποιεῖν νφὸν καρπόν. τὴν γε πόαν ὄζα πόλλυσι. μάλιστα δὲ καὶ τὰ χλοα τὸν τρίβολον. ὅλως δὲ οὐ δεῖ ἡ τυχοῦσα λύμα ταῖ φέρειν αὐτόν. ἀλλὰ μελαγεῖον τινα δεῖ καὶ ὑφεσανεῖναι. τῶν δὲ ἄλλων καλίζηνεται ἀπὸ τῶν κυάμων, καὶ πρὸς τὸ κνοσπορουμένων καὶ πολὺν καρπὸν φερόντων. τὰ δὲ ἐν λοῖς θρινοῖς ἀρότροις ὀλίγου δεῖ πάντα. φασὶ δὲ καὶ τὰ μακραῖα συμφέρειν μᾶλλον αὐτοῖς τ. ἐκλογή. μέλινοι ἢ καὶ κέγχροι ἐλάττους ὕδατος. ἐὰν γὰρ ἔχωσι πλεῖον, φυλλοβολοῦσιν. ἰχυρότερον δὲ ὁ κέγχρος. οἱ δὲ μελίνοι, γλυκύτεροι εἰ καὶ ἀθενέστεροι. σήσαμον δὲ οὐδεὶς ἐαθέᾳ χλωρὸν οὐδὲ θρόμον. εἰ δὲ μὴ ἐρύσιμον, μὴ δὲ ὄρμινον, σκεπτέον καὶ ταῦτα εἰπικρά. ὅστε ἢ τὸ μὲν ἐρύσιμον ὅμοιον σησάμῳ. καὶ λεῖπος ἔχει. τὸ δὲ ὄρμινον. κυμινώδες, μέλαν. ὠφελεῖται δὲ ἅμα καὶ τὸ σήσαμον. περὶ μὲν οὖν τούτων σκεπτέον. ἐν δὲ ταῖς ἀγαθαῖς χώραις πρὸς τὸ μὴ φυλλομανεῖν, ἐῶσι μοῦσι καὶ ἐῶσι λείροισι τὸν σίτον. ὥσπερ καὶ ῥᾴθεπα λίαν. συμβαίνῃ δ' αὖ μὲν ἐπινέμωσιν ὁπόσα κισοῦν, μηδὲν ἀλλοιοῦσθαι τὸν καρπόν. αὖ δὲ ἐῶσι πείρωσιν, ἄστε μόνον ὀξίσασθαι τὸν πυρόν. καὶ πάνεθαι μακρὸν ἢ οὐχ ἁδρὸν, ὃν καλοῦσι καμακίαν. καὶ οὐκ ἀπὸ καθήσασθαι τέλειον. τοῦτο μὲν οὖν ὡς πολύροις συμβαῖνον θετταλοὶ

λέγουσιν· ἐν Βαβυλῶνι δὲ ἀεὶ ἡ ὡς ὥρα τὰ μῆλα ἐπικεῖσθαι μῆλα δύο· τὸ δὲ ξίλον τὰ πρόσω τὰ ἐπαφιᾶσιν· ὅτω γὰρ φύλλον καυλόν· εἰ δὲ μή, φυλλομανεῖ· γίνεται δὲ μὴ καλῶς ἐργασαμένοις πεντήκοντα ἔτεσι· τοῖς δὲ ἐπιμελῶς, ἑκατὸν ἔτεσι· ἡ δὲ ἐργασία, τὸ ὡς πλεῖστον χρόνον ἐμμένειν τὸ ὕδωρ· ὅπως ὑλωποιήσιμον· ὑλωποιὸν δὲ ὅσαν καὶ σκολιὸν τὴν γῆν, δεῖ πρίνασθαι μακρόν· ὑλωτὸν δὲ ὃ φέρει πόαν ὡς περὶ σίνα αἰγίπλωτον· τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα χώρας ἀρετῆς· φύεται δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ῥιζῶν σύριγξ καὶ κάλαθος πολλαχοῦ τῶν ὑστέρων ἔτεσι· αὐτοετὴς δὲ καὶ ἀπὸ τῆς εἰσκρεάσης ἁλμυρίδος ἐστέρνα καλάμου σύριγξ καὶ βλαστάνουσι τοῖς ὑπὸ χειμῶνος ἐκπεσοῦσι· παραβλαστάνει δὲ ὑδατῶδες μένον· ὁ δὲ σάχυς ὠτελὴς καὶ μικρός· ἀπὸ τοῦ τοιούτου βλαστάνουσι δὲ τῷ ὑστέρῳ ἔτει καὶ ἀπὸ τῆς καταπεσούσης μήκωνος καὶ συμπεσούσης μήκωνος, ὥστε μηδὲν εἶναι διῃλλῶσθαι εἰπεῖν· οἷον ὅταν μὲν λείπηται τὸ πρόσθεν, καὶ οἱ σάχυες μικροὶ, καὶ τούτους οὐκ καλοῦσιν ἄρνας· τὸ δὲ χέρσος ὅταν μὲν τοιοῦτον ποιῇ, ἢ ὁμοίως καὶ αἱ βλαστήσεις τοιαῦται· πρὸς δὲ αὔξησιν καὶ πρόφασιν μέσος καὶ τὸ αἴσιος κράσιος συμβαίνει· καὶ ὅλως, ἢ τοῦ ἔτους κατάστασις· δυσὶ γὰρ ὑδάτοιν δεῖ καὶ χειμῶνος καὶ θέρους, ἄνευ μὲν ὑδάτων, ἄφορα καὶ πλύκαρπα· καὶ ἐν ἁλμώδεσι καὶ λεπτομερέσιν· διὸ καὶ παροιμιάζόμενοι λέγουσιν, οὐκ ἀλῶσ, ὅτι ἔτος φέρει οὐχὶ ἄρουρα· μέγα δὲ καὶ αἱ χῶραι διαφέρουσιν· οὐ μόνον τῷ πίονα καὶ λεπτὰ καὶ ἔμβροα καὶ αὐχμώδη, ἀλλὰ καὶ τῷ ἄλλο τῷ ἐπιτήδειον, ἢ τοῖς πνεύμασιν· ἔνια γὰρ οὔσαι λεπτὰ καὶ φαύλαι τελεσφοροῦσι· διὰ τὸ πρόσθεν τὰ πνεύματα τὰ πνέοντα κεῖσθαι καλῶς· ἄλλα δὲ ἄλλοις τοιαῦτα· καθάπερ πολλάκις εἴρηται· τοῖς μὲν γὰρ τὰ ζεφυρικά, τοῖς δὲ τὰ βόρεια· τοῖς δὲ, τὰ νότια· συμβαίνει δὲ καὶ οὐ μικρὰ ἡ ἐρ-
γασία, ἢ μᾶλλον ἢ τῶν αὔρων· καταργαθεῖσα γὰρ ἡ ἀνάπωσις ἐκφέρει· ἢ ἡ κόπρος ἢ μεγάλα ποιεῖ· τῷ δὲ ἀθρόαν ἢ συμπεσεῖν ἢ ἐκρεῖν· προτρέχει γὰρ τὰ κοπριζόμενα τῶν ἀκόπρων ἡμέραις εἴκοσιν ἢ μέσαις.

ἄπασι

ἄπασι δὲ ξυμφέρει ὁ χέσιμος οὐ μόνον τοῖς περὶ τὸν σῖτ-. ἀλ
λὰ καὶ τοῖς ἄλλοις· πολλὴ πλεία. ταύτην δὲ φθείρειν φασὶν ἐπι
βαλλομένου ἀπὸ μυρσίνης ἢ πλείος ἐπικοιμωμένῃ τῇ προβά
τῳ· ὡς δέ τινες λέγουσι καὶ μηδὲ κλάδα τῆς κόπρου. καὶ τὸ οὖρον. τῶν
βοτρυμάτων ἕκαστον πρὸς τὴν ὥραν φύσιν ἁρμόττει· καὶ
ὅλως χρήσιμον πρὸς γένος καὶ ἀμπέλοις λοῖσι ὁμοίοις αὖ δὲ πειρῶν
ταῦτα διαιρεῖν· μεταβάλλειν δὲ καὶ ξενικὰ τῶν βοτρυμάτων· μάλιστα
μὲν ξυγίσιν ἔτεσιν εἰς τὰ ὠὰ χώρια· συμφέρει δ' ἐκ τῶν ἀλεφνῶν εἰς
τὰ μικρὸν ἔλαττον ἀλεφνὰ καὶ ἐκ τῶν ψυχρῶν ἀμάλλον ποιεῖσθαι τὴν
μεταβολήν· τὰ δὲ ἐκ τῶν δυσχειμέρων ἐν τοῖς πρωΐοις ὀψὲ ἀπέχει
ὥστ' ἀπαυχμοῦ φθείρεται· ἐὰν μὴ ὄψιον ὕδωρ σώσῃ· διὰ λᾶ τὸ
λιθῶδες φασὶ τὸ μίσγειν τὰ ξενικὰ τοῖς ἐπιχωρίοις
ἐὰν μὴ ὁμοίας· ἐπὶ σύμφωνα τῇ ὥρᾳ καὶ τὸν αὐξῆ
σιν· ὥστε ὁ ἐργασόμενος ἑτέρας δεῖται· τόσα τῆς γῆς διαφο
ρὰς καὶ τὰς τῶν βοτρυμάτων δυνάμεις· καὶ ἔτι τὰς ἑκάστῳ ὥρας· ὅτ
ὲ μὲν ἐτησίας χρήσιμον, ὁ πολυοσόπυρα τὰ βότρυα ποιεῖται· ἀθή-
ρας δ' ἔνιοι κελεύουσι τὰ πολλῶν πυρῶν ὁ κριθῶν δ' ἀφθειρομένων·
ἢ εἰ μὴ τοῦτο, ἀλλὰ φιλεῖ μάλιστα ἐν τοῖς πυροῖς γίνεσθαι καὶ
θάσπερ καὶ ὁ μελάμπυρος ὀρνιθικὸς καὶ ὁ τῶν βολβῶν σπέρμα· καὶ
ἅμα ἐν ἄλλοις τῶν σπερμάτων· ἐπεὶ δ' ὁμίλω ψδοκεῖ μᾶλλον ἐν
τοῖς κελεθαίοις· ἐν δὲ τοῖς ἀφάκοις ἀράκου τὸ ξανθὸν ὁ σκληρόν· ὡ

δὲ ταῖς ἀφέκαισο ὁ πελεκῖνος ὅμοιον τῇ ὀπῇ τῷ πελέκῃ· χρῆ-
ται καθ' ἑκάστον δὲ τῶν σωμάτων ξεφόμμυ ἢ σωμφαμι τυ μμυον· εἴτε
διὰ τὰς χώρας (ὅπερ οὐκ ἄλογον) εἴτε διὰ ἄλλην αἰτίαν· ἐνίαις δὲ
φανερῶς ὄντων ἀπλφόνων· ἀλλὰ διὰ τὸ μάλισα ἐντιθεῖν ἀθε-
νεῖν ἵνα τούτων φαίνεται, καθάπερ ἡ ὀροβάκχη τ ὀροβ καὶ
ἡ ἀσπαλίνη τ φακῆς· ἀλλὰ ἡ μὲν, μάλισα ὠμὰ λαλεῖ τ ὀρόβων
διὰ τὴν ἀθένφαν· ἡ δὲ ἀσπελίνη μάλισα ἐν τοῖς φακοῖς διὰ ξοφεῖ-
ξόπον δέ τινα παρασπλήσιόν ὄντι τῇ ὀροβάκχῃ ἐπιβάλλφ καὶ
κατέχει ὅλον ὥσπερ πλεκτάνη· ἁπτεται γὰρ οὕτως· ὅθεν
καὶ τὸ ὄνομα εἴληφε· τὸ δ' ὑπερφυόμμυον αὐθυσ ἐκφλρίζης τῷ κυ
μίνῳ καὶ τῷ βουκέρῳ τὸ αὐμόδωρον, μονόκαυλον· οὐκ ἀπεμφε-
ρὲς δὲ καὶ λῷ· πλεῖω βραχύτερόν τι πολύ, ἐπ' ἀνωθέν τι κεφα-
λῶδες ἔχει· ρίζαν δὲ ὑπερόγυλον· οὐδὲν δ' ἕτερον ἀφανταίνεται
πλὴν τὸ βούκερας· γίνεται δὲ ταῦτα ἐν ταῖς λεπταῖς ἀκαὶ ταῖς
πειραισ· ὥσπερ καὶ ἐν λιβύαις ἐν τῷ λιλαίτῳ μμυ οὐ γίνεται·
περὶ δὲ τὸν καύκασον ἢ εἴτισ ἄλλος τοιοῦτος τόπος· ταῦτα μμυ
οὖν κοινὰ πλφόνων ὄντα καὶ τοιχύφ μᾶλλ ἐν λοῖς εἰρημμύοισ διὰ
τὴν ἀθένφαν· τὸ δὲ τέρα μον ἢ ἀτέρα μον, λέγεται μμυ ἐπὶ τῶν
ἀσπελίων μόνον· ἢ καὶ ἄλλοσι ἢ ἐπὶ τ σιτωδῶν πλησιάζον ἢ καὶ
πάν τ τι συμβαίν· ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ τ αὐτὴν εἶναι χρείαν ἅ χ ὁμοί
ωσ ἐμφανέσ· ἐπεὶ οὐ δ' ἐπὶ τούτ ἀπάντων ὁμοίωσ· ἀλλὰ μάλι
σα ἐπὶ τ κυάμ λέγεται καὶ φακῆς· εἴτ' οὖν ἢ μάλισα πασχόντων
εἴτε καὶ διὰ τὴν χρείαν φαινομμύων· γίνεται γοῦν πολέον· πολ
λαχῆ γὰρ τόπι τινές εἰσιν, οἱ αἰεὶ φέρουσι τερά μονα· ἢ ἄλλοι πά
λιν ἀτερά μονα· τὸ δ' ὡς ἐπὶ πᾶν, οἱ λεπτόπω μᾶλλον τερά μο-
να, ἢ ἄερος καταστάσισ τις ποιεῖ τὴν τοιαύτην παραλλαγήν· σπ
μεῖον δὲ· ὅτι ταῦτα τὰ χωρία ἢ ὁμοίωσ ἐρημωθέντα φέρει πρτὶμ
τερά μονα· περὶ φιλίππους ὁ κύαμος λιχμώμμυ ἐὰν ὑπὸ
πνεύματος ἐγχωρίσ ληφθῇ, τερά μ' ὢν, ἀτερά μ' γίνε)· ταῦτα μ'
ἂν μηνύφ διότι πολλαχῆ τ δὲ τ χωρίων ἔνια σπορᾶ· ἢ ὁμοίκα
θήμμα

θή μὴν α ⸗ οὐ δὲ μί αν ἔχο μ τα κ̃ τὴν τ ιῶ δ᾽ α φο ραν̀, τὸ μὲν τε
ρά μο να, τὸ δ᾽ ἕ τε ρα μο να φέ ρ φ· ⸗ ἐνί οτε μὲν
αὔ λακ᾽ ὁ δ᾽ οὐ χ ζού
σης καρ πί ζε τ᾽ ζῳ̃ μά λι στα τοὺς θ᾽· εἶ τα κε λεύ· δὸ καὶ ὁ μὲν
ἀ χα θῶ ζη τεῖ χώ ρ᾽· ⸗ ὁ δὲ κρι θὴ δύ να τ᾽ ⸗ ἐν τ̃ ϡ α φαι ρω τέ ρα ισ ἐκ
φέ ρ φ ν· τ̃ δὲ χε δρο ω̃ μά λι στα ἐ ρέ βι νθ ⸗, καί πε ἐ λά χ᾽ ὀ̃ν χρόνον
ἐν τῇ γῇ μὲν ὤ ν· ὁ δὲ κύ α μ ⸗ ὥ σ πε ἐ λέ χθη ἀ λλ᾽ οὐ βα ρύ· ⸗
ὅ τι κο πρί ζε ν δο κεῖ τῷ ζῳ̃ δὲ μα νό τη τα κὴ βὼ σι ψί αν· δὸ κὴ
οἱ πε ρὶ μα κε δο νί αν ⸗ θε σ α λί αν· ὅ τ᾽ αὐ θῶ σι ν, αὐ α τρέ πο υσι τ̃
ἀ ρού ρα σ· τ̃ δὲ ὁ μοι ο πύ ρ ⸗ ὁ μοι ο κρί θω ν, οἷ ον ζ ϕᾶς· τί φη σ· ὁ λύ-
ρ᾽· βρό μ ϐ· αἰ πί λω π᾽· ἰ χυ ρό τε ρ᾽ ⸗ μά λι στα κα ρω ζό με νο ν᾽, ἡ ζ ϕά·
κὴ δὲ πο λύ ρ ρι ζο ν, ⸗ βα θύ ρ ρι ζο ν· ⸗ πο λυ κά λα μο ν᾽· ὁ δὲ κα ρπὸς
κου φό τα το σ καὶ προ σφι λὴς πᾶ σι τοῖς ζ ώ οις· τ̃ ῶν δ᾽ αἰ γῶ ν ὁ βρό
μ ϐ ⸗ πο λύ ρ ρι ζο σ· ⸗ ὁ δὲ τρά γο ς πο λυ κά λα μ ϐ ⸗· ἡ δὲ ὀ λύ ρα, μα
λα κω τέ ρ᾽ καὶ ἀ θε μέ στε ρο ν τού των· ἡ δὲ τί φη, πά ντ ω ν κου φό
τα το ν· κὴ δὲ ⸗ μο νο κά λα μο ν· δὸ καὶ χώ ρ᾽ ζη τεῖ λε πί ω· οὐ χ ὧ σ
πε ρ᾽ ἡ ξε ν᾽, πά ντ ϐ ⸗ ἀ χα θῶ· ὅ σ τι δὲ δύ ο ταῦ τα κὴ ὁ μοι ό τα τα τοῖ σ
πο ρ ο ῖσ· ὅ τ᾽ αἰ πί λω ϕ κὴ ὁ βρό μο σ· ὥ σ πε ρ ἄ γρι ἄ πα καὶ αὐ ὴ-
με ρα· ἐ πι κα ρπί ζε τα ι δὲ σφό δρα καὶ ὁ αἰ πί λω ϕ τὴν γῆ ν καὶ
ὅ σ τι πο λύ ρ ρι ζο ν καὶ πο λυ κά λα μο ν· ἡ δὲ ἄ ϊ ρα πα ντε λ̃ ἀ
πο ηγ ρι ω μέ νο ν· τ̃ ῶν ⸗ ἐ ν τοῖς θε ρι νοῖς ἀ ρό τοι σ, τὸ σή σα μο ν δο κεῖ
χα λε πω τέ τα τον εἶ ναι τ̃ ῇ γ ῇ· καὶ μά λι στα κα ρπί ζε σθα ι· καὶ πο-
λυ κα λα μώ τε ρο ν καὶ πο λυ κα λα μώ τε ρο ν καὶ πο λυ ρ ρι ζό-
τε ρ̃ κέ γχ ρου· δι α φέ ρ φ ⸗ τά τε πρὸ σ τῷ γῇ κου φα· ⸗ πρὸς τὴν ἡ
με τέ ρα ν προ φῶ· ἐ νί α γὰρ ἐ ναν τί ως· ὥ σ πε ρ τὰ χε δρο σα· ὴ
οἱ κέ γχ ρο ι· καὶ τὰ πρὸς ἡ μᾶ ς δὲ ὥ σ πε ρ ἐ λέ χθη τὸ ⸗ τά λ-
λα ζῷ α δὲ τ̃ ῶν ὡ ρα μά τω ν, τὰ μὲν, κοι νὰ πά ντ ω ν δ᾽ τὰ ν, οἷ-
ο ν ἐ ρυ σί ϐη, τὰ δ᾽ ἴ δι α τι νῶ ν· οἷ ον ὁ σφα κε λι σμὸς τοῦ ἐ ρε-
βί νθ ου· καὶ τὸ ὑ πὸ κα μά τω ν κα τα θέ ι ϐ ζ καὶ ὑ πὸ ϕύ λ-
λω ν θη ρί ω ν· ἔ νι α δὲ καὶ ϕό ρα ι σ καὶ ἄ λμα ι σ κα θά πε ρ τὸ
κύ μι νο ν· τὰ δὲ ἐ πι γι νό με να ζῷ α εἰ μὴ ὄ ξ αὐ τ̃ ῶν, ἀ λλ᾽ ἐ κ τ̃ ῶν

ἐξωθεν, οὐχ ὁμοίως βλάπτει· ἐστὶ γὰρ ἡ μὲν καθαρὸς ἐν
ρῖς πυροῖς· τὸ δὲ φαλάγγιον ἐν ὀρόβοις· ἄμαδ' ἐν ἄλλοις· ἐρυ
σίβαιδ ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν εἰς τὸ σιτώδη μᾶλλον τῶν ὀσπρίων· αὐ
τῶν δὲ τούτων ἡ κεκθὴ μᾶλλον ἢ πυρῶδες· ἡ δὲ κεκθῶν ἕτερα ἑτέρως.
μάλιστα δ' ὡς εἰπεῖν ἡ ἀχλὺς· διαφέρει δὲ καὶ τὰ χωρία θέσις
ἡ φύσις· οὐ μικρὸν δὲ προσπίπτει καὶ μετέωρα· διὸ ἐρυσίβη ἢ ἧττον
ἄμα δὲ τὰ ἔγκοιλα καὶ ἄπνοα· γίνεται δὲ ἡ ἐρυσίβη παν-
σελήνοις μάλιστα· ἀπόλλυται δὲ ὑπὸ τῶν πνευμάτων καὶ πυρῶν
καὶ κεκθῆ, ὅταν ἢ αὐθοῦν τα λιφθῇ· ἢ αὖ τι ἀποπνιγόμενα ἀθε
νῆ· μᾶλλον ἡ κεκθή· πολλάκις δ' ἤδη καὶ τῷ ἀβρύνεσθαι ὑ· ἐὰν μετέ
λῃ γὰρ πολὺν χρόνον ὑγρᾶς· ξηραίνει γὰρ ἡ ἀφαυαίνει· ὃ καλοῦσι
τινὲς ὀξανεμοῦσθαι· διαπόλλυσι δὲ ἥλιος ὁ ἐκνέφελος ἄμφω·
μᾶλλον πυρὸν ἢ κεκθήν· ὥστε μὴ δι' ὑγρὸν εἶναι τὸν σάκχον τῆς
ὄψεως τὸν κεν· τὸν δὲ πυρὸν ἀπόλλυσι καὶ οἱ σκώληκες· οἱ μὲν ἐμ-
βύθιοι κατεσθίοντες τοὺς φυόμενους· τοὺς ἐξ ἄξας· οἱ δὲ, ὅταν αὐχμῶν τος
ἀπολυθῶσι μὴ δύνωνται· τότε γὰρ ἐπιπόλαιος σκώληξ ἐσθίει
τὸν ἀποπνιγόμενον καλαμον· ἐσθίει δὲ ἄχρι τοῦ σάκχου· εἶτα ξανα
λώσας ἀπόλλυται· ἢ ἐὰν μὴ ὅλον ἐκφάγῃ τελέως αὐτὸς ὁ πυ-
ρός· ἐὰν δὲ ὑγιὴς γένηται καὶ λάμῃ ἐκβιάσηται τὴν ἀπόχυσιν·
τοῦτο μὲν οὖν τοῖς σάκχοις· θάτερον δὲ ὑγιὲς· γίνεται δὲ οὐ πάντα χῆ
τὸ περὶ τοὺς πυρούς· οἷον ἐν Θετταλίᾳ· ἀλλὰ κατὰ χώρας τινὰς ὥσ-
περ ἐν τῇ Λιβύῃ· καὶ τῆς Βοιωτίας, ὥσπερ ἐν τῷ Λημναίῳ· σκώ
ληκος δὲ γίνονται ἐν τῷ ὀχθηρῷ τῷ πρὸς, ὅταν ὑγρανθῶσι
θερμημερίαι γένωνται· καὶ καθάπερ ἐν τοῖς ἐρεβίνθοις αἰκάμπτει
τὰ δὲ ὄζα λώπουσι τὸ πρόφυτον ἀπόλλυσι δὲ καὶ ἐν τοῖς χλωροῖς
καρποῖς· οἷον ὄτι ἴπεις· καὶ οἱ ἐν τοῖς κυάμοις ἐμφυόμενοι ἐν
τοῖς ἄλμοις· ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς δένδρεσι καὶ ἐν τοῖς ξύλοις ἐλέχθη· πολ-
λὰ κράσεων καὶ λουμένων· πρὸς ἅπαντα δὲ τοῦτο μεγάλως
διαφέρουσιν αἱ χῶραι καὶ ἄλλως· ὁ γὰρ ἀὴρ εὐθὺς διάφορος τῷ
θερμὸς ἢ ψυχρὸς εἶναι· ἢ ὑγρὸς καὶ ξηρός· οὗτος δὴ ὁ νοτώδης·

διὸ καὶ ἐν

δὲ ἐν αἷς εἰώθασι γίνεσθαι, δι' ἃ καὶ εἰς γόμον τιθέασι. τῶν δὲ ὑδάτων ἡ μὲν αὐτὴ δύναμίς ἐστιν, εἴτε τὸ βλάστησιν εἴτε θησαυρισμόν· ἔνια μὲν γὰρ βλαστάνει μὴ τελφοῦται τάχιστα καὶ θησαυρίζεται κράτιστα· καθάπερ ἐλέχθη πολλάκις ἐν τοῖς ἔμπροσθεν· ἔνια δὲ βλαστάνει μέν, οὐ ταχέως δ' ἢ καθάπερ ὁ κύαμος· καὶ μᾶλλον ὁ πυρός· ταχὺ δὲ ἀφάνισις ὁ δὲ λιχὸς καὶ θᾶττον σήπεται· ἔτι δὲ καὶ ὁ κονιορτώδης καὶ ὁ κονίορτος· μᾶλλον δὲ ἐν τοῖς κονιορτοῖς ἢ ἀκονιάτοις γίνεται διαφθειρομένοις ἰδίαις ζώαις, καθάπερ ἐλέχθη πολλάκις ἐν τοῖς ἔμπροσθεν· οὗτος γὰρ οὐ ζωογονεῖ· καὶ σητοβρώτοις μᾶλλον ἢ σκώληξι· κοπτομένοις δ', καθάπερ ἴδιον πάντα δὲ μᾶλλον διαμένουσιν ἐρέβινθος καὶ ὄροβος· τούτων δ' ἔτι μᾶλλον ὁ θέρμος· ἀλλ' ἔοικεν οὗτος ὥσπερ ἀγρίῳ· διαφέρει δ' ὡς ἔοικε χώρα χώρας, καὶ ἀὴρ ἀέρος εἰς τὸ κόπτεσθαι μή, ταχὺ σήπεται· ἐν ἀπολλωνίᾳ γοῦν περὶ τὸν ἰόνιον, οὐκ ἐᾶθέασθαί φασιν ὅλως κύαμον· διὸ καὶ εἰς θησαυρισμὸν ἀποτίθενται· διαμένουσι δὲ καὶ περὶ κύζικον ὧν πολέω· μέτα δὲ πρὸς διαμονὴν μὴ τὸ ξηρὰ θρίζειν· ἐλάττων γὰρ ἡ ὑγρότης· θρίζουσι δ' οὐχ ὁμοίως τὰ μὲν χέδροπα πρὸς τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον συμμένειν· ταχὺ γὰρ καταρρεῖ· καὶ αὐανθῆναι, θρύπτεται· τὰ δὲ κριθαῖα, καὶ γλοιός τις κριθῶν, διὰ τὸ βελτίους εἰς τὰ ἄλφιτα γλοιάσθαι μὴ ἀπεξηραμμένας· διὸ καὶ εἰς θωμοὺς σωπτιθέασι καὶ σιροὺς καὶ κριθάς· καὶ διακοῦσιν ἀδρύνεσθαι ἐν θωμῷ μᾶλλον ἢ λίκνῳ σαρῶν· οὐκ ἐᾶθέασι δὲ σῖτος ὅταν νωθὴς περιφυῇ· ἀθέριστος δὲ μάλιστα διαμένει ὁ σῖρος· ἔτι δὲ μᾶλλον ὁ θέρμος· οὐ δὲ γὰρ θρίζουσι τοῦτον τὸν τρόπον ὕδωρ γλυκάνεσθαι, διὰ τὸ ἐκ τῶν δεσμῶν θερίζόμενον καὶ ἀπόλλυσθαι τὸ σπέρμα· πρὸς ἐκφύσιν δὲ καὶ τῷ ὅλῳ σπορὰν ἄριστα διακεῖται τὰ ἐνάερα· τὰ δὲ δίενα χείρω· καὶ τὰ τρίενα· τὰ δ' ὑπερτίθενται χέδροπα ἄγονα· πρὸς δὲ τὴν σίτησιν ἀρκοῦντα· εἷς γὰρ ἕκαστος ὡρισμένος εἰς γοῦν· καίτοι καὶ ταῦτα

παραλλάττῃ ταῖς δυνάμεσι διὰ τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἄνθρωποι
εἴζωνται. φιλοῦσι καττιτερίας ἐν χωρίῳ τινὶ τῶν καλουμέ-
νων πέντε καὶ τριάκοντα ἑτῶν διαμένειν φασὶ· γόνιμος δὲ
πρὸς αὐξησιν· εἰσὶ δὲ τῆς σίτησις ἑξήκοντα καὶ ἑβδομήκοντα· τὸ δὲ ὅλον οὐκό
πεδόν ἐστι· τὸ δὲ ἱμάτιον αὐτῆς ἄλλο χειμερινὸν πέδιλα, τὸ δὲ χωρὶς ἄλλο
τι ὑπηλλάττειν, καὶ οὐ πυρί· ἐὰν δὲ ἐμπαρῇ αἰεὶ καὶ οὐ λούεται ἔχουσι καὶ
δύσεξις καὶ μεσημβρίαν· φασὶ δὲ καὶ μανδρίαν τὴν ἄλλαις συλλαῖς
χώρας, διαμένειν δὲ θηρευόμενα πλὴν χοίρου· ἐρεβίνθου δὲ καὶ
θέρμου καὶ ὄρόβου καὶ κέγχρου καὶ τοιαῦτα· δηλονότι πρὸ τῶν πολέων
τῶν· ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς περὶ τὴν ἐλάδα τόποις· ἀλλὰ ταῦτα
μὲν ὥσπερ εἴρηται πρὸ τῶν ἄλλων· δοκεῖ δὲ καὶ τῆς εἶναι πο
ρώτατον, διὰ πολλὰ πολυπλανήσεως τὴν πυρ, ὥσπερ καὶ τὸ ὁ
λύνθιον καὶ ἐν κηρίνθῃ φιλοῦσιν· πρὶν δὲ χέρσῳ μὲν εἰς τὴν σίτη
σιν· ἀδρότερα δὲ τῇ προσόψει· ὥσπερ ἀπόπουσι δὲ χοίνικας εἰς τὸν μέ
διμνον· ὥσπερ θεῖναι τοῦ δὲ σίτου τὸ σπέρμα τὸ ἀπὸ λύτου καὶ
ἀβλαστῆσαι· καίτοι βαβυλῶνά φασι τὸ κριθὸς
τὸ ὥσπερ ἐν τῷ ἄλλῳ σπεῖραι· ὥσπερ τὸ φρυγόμενα· οὐδὲ δὲ λ
ὁτι διαφορά τις ὅτι φλοιοῦ ἢ ἀπολῆ ὥσπερ θερμασίας γίνε
ται καὶ ἡ σπάδησις· ἐν τοῦ μὲν τοιαῦτα χρὴ ὥσπερ εἰκὸς δό
ξαιεν αὖ εἶναι σπάνιος ἢ τῆς πολέις· ἐνίας δὲ ἔχει τινὰ ἰδιότητα ἢ τῆς
δυκάντων ὥσπερ ἀγρίων εἶναι κατὰ τὴν χύσιν καὶ ἐκφυσιν
ὥσπερ ὁ θέρμος· καὶ ὁ αἰπόλωψ· ὁ μὲν γὰρ θέρμος καίπερ ἰσχυ
ρότατος ὢν, ὅμως ἐὰν μὴ ὠθῇς ἄλλο καταβληθῇ, καὶ οὐφυὴς γίνε
ται καθάπερ εἴλεχθη· ὁ δὲ ὅλος ἐὰν ἐθέλῃ πρύπεδον τὴν σῆ· διὸ καὶ γὰρ
ὑπερρῦπος σπείρεσι· πολλάκις δὲ καὶ εἰς ὕλην ἢ βοτάνην τι
νὰ σπέρμα· διὸ καὶ τούτῳ σπανιάπῃ τὴν ἔριν τῆς γῆς βλα
στάνῃ· χώραν δὲ ὑφαιμον ζητεῖ καὶ φαύλην μᾶλλον· τὸ δὲ ὅλον
δὲ ἐθέλῃ φύεσθαι τῇ διφρυγμένῃ· ὁ δὲ αἰπόλωψ αὖ πάλιν· ἐν
γὰρ τῇ πυρίνῃ μήκαλλιον· καὶ ἐνίαις χοῦ δὲ πρότερον ἀβλα
στὸς ὢν, ἐὰν χωρισθῇ, βλαστάνῃ καὶ γίνεται πολύς, καὶ ὅλως ἢ

φιλεῖ

φιλεῖ χώραν ἀποδήμ. ἴδιον ἢ αὐτοῦ λέγεται πρὸς τὰ ἄλλα τὰ
σιτώδη σπέρματα, ἢ παρ' ἐνίοις τὸν βλάστησιν ἑκατέρου τῶν
σπερμάτων. διὸ οἱ βουλόμενοι τελέως φθεῖραι (δύσφθαρτον
δὴ φύσει τυγχάνει) τὸ σπέρμα ξηροῦσιν ἀποδόρους ἐπὶ δύο ἔτη.
ἢ ὅταν ἀναβλαστήσῃ, τὰ πρόβατα ἀφιᾶσι πολλάκις ἕως ἂν ἐκ
νεμηθῶσι· ἢ αὐτὴ γίνεται φθορὰ σπαντελής, ἅμα δὲ τοῦτο μαρ
τυρεῖ τὴν σπερμάτων βλάστησιν.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Θ.

Ὑγρότης ἡ οἰκεία τῶν φυτῶν, ᾗ δὴ καὶ λαβόντι τινὰ ὀνο-
μάτι κοινῷ προσαγορεύοντες· δύναμίν τινα ἔχει
δηλονότι τὴν καθ' αὑτὴν ἑκάστη· χυμὸς μὲν τοῖς
μὲν μᾶλλον, τοῖς δ' ἧττον ἀκολουθεῖ· τοῖς μὲν λαις
ὀνικὸν ἂν δόξειεν· ὅτων ἀσθενὴς καὶ ὑδαρὴς τὶς ὀδμὴ
πολεμίοις μὲν οὖν ὑπάρχει πᾶσι κατὰ βλάστησιν· ἰσχυροτάτη δὲ μάλι
στα ἐκφαίνουσα τὴν ἑαυτῆς φύσιν, ὅταν ἤδη πεύσηται βλαστάνοντα καὶ
καρπογονοῦντα· συμβαίνει δέ τισι τῶν φυτῶν καὶ ἰδίας ἔχειν· τὰ μὲν λευ
κά· οἷον τοῖς ὀπωρώδεσι· τοῖς δ' αἱματώδεις· οἷον τῇ κυπαρίσσῳ τῇ
ἀξονικῇ λίβανον καλουμένην ἀκανθώδη· τοῖς δ' ἄλλοις χρόα· ἐνδηλα δὲ μᾶλλον ταῦτα τὰ ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων καὶ λείων καὶ τὰ
δένδρα· καὶ ὑγρότης, τὰ μὲν πάχος ἔχει μόνον, ὥσπερ τὰ ὀπωρώδη· τὰ δὲ
καὶ δακρυώδης γίνεται· καθάπερ ἐλάτης· πεύκης· τερμίνθου·
πίτυος· ἀμυγδαλῆς· κράσου· πρέμνου, ἀρκεύθου, κέδρου· πλὴν ἐλάτης
τῆς ἀκανθώδους τῆς αἰγυπτίας· ἣν γὰρ αὖ τὴν φέρουσι κόμμι· πλὴν

ἐκ τῶ φλοιῶ· ἀλλ' ἐν τῷ ἀγείῳ· ἔτι δ' ἀφῶν ὁ λίβανος· μὴ ἡ σμύρνα· δάκρυα δ' ἅλατα· ἢ τὸ βάλσαμον· μὴ χαλβάνη, μὴ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον οἷον φασὶ τὴν ἀκανθαν τὴν ἰνδικὴν, ἀφῆς γίνεσθαι τὸ ὅμοιον τῇ σμύρνῃ· σωίσαι δ' ἅλατα καὶ γάνος καὶ ἀκάνθης καὶ ἰξίνης καλαμωδίνης, ἐξ ὧν ἡ μαστίχη· ἄττα μὲν οὖν ταῦτα δύσομαι· καὶ χαλβάνην ὅσα πιότητα μέν τινα ἔχει μὴ λίπος· ὅσα δ' ἀλιπῆ, ταῦτα δάκρυα· καθάπερ τὸ κόμμι, καὶ τὸ καλούμενον ἀμυγδάλης· ἔχει δὲ δάκρυα καὶ ἡ ἰξία καὶ ἐν κρήτῃ, μὴ ἐξ ἀγάκανθα καλαμωδίνη· ταύτην δὲ πρῶτον ὠνοῦντο μόνον ἐν κρήτῃ φύεσθαι· νῦν δὲ φανερὰ καὶ ἐν ἀχαΐᾳ καὶ ἐν πελοποννήσου μὴ αἴγοθι· μὴ τῆς ἀσσυρίας περὶ μήδειαν· ἢ τούτῳ μὲν πάντα ἔνεστι καὶ λοῖσθε ἔστε λέχεσθαι τὰ ἀκρέμονα τὸ δάκρυον· ἐνίοις δὲ ἐν τῇ ξίζαι· ὥσπερ τὸ ἰασσουλήνου καὶ τῆς σκαμμωνίας· καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν ἐξ μακρωδῶν· τῶν δὲ ἐν τῷ καυλῷ μὴ ἐν τῇ ῥίζῃ· καὶ γὰρ τὸν καυλὸν ὁ πίζουσι μὴ ἐνίων τὰς ξίζας ὥσπερ μὴ τὸ σιλφίου· τὸ μὲν οὖν τὸ ἰασσουλλιοῦν παρόμοιον τῇ σμύρνῃ· καίτοι δὲ ἀκούσαντες ὡς ἐν τιῦθεν ἡ σμύρνη, ἦλθον τὰς βλαστάμφ ἐν αὐτοῖς ἰασσουλλιῶν· φυτεύεται γὰρ ὥσπερ ἐλέχθη μὴ ἀπὸ δακρύου τὸ ἰασσουλλήμου, ἢ καθάπερ ἡ σκαμμωνία, μὴ αἴγα· τὸ δὲ τὸ σιλφίου ῥίζα μύ· καθάπερ αὐτὸ τὸ σιλφιόν· ὃ γὰρ ὀπὸς καλούμενος τὸ σιλφίου, δάκρυόν ἐστιν· ἡ δὲ σκαμμωνία ἐνίοτε αἴγα τοιοῦτον ὥσπερ ἐλέχθη φαρμακώδεις ἔχει τὰς δυνάμεις· πάντων δὲ τῶν εἰρημένων, τὰ μὲν αὐτομάτως σωίσαται· τὰ δὲ, ἀπαίνατομῆς· τὰ δ' ἀμφοτέρωθεν· τέμνουσι δὲ δηλονότι τὰ χρήσιμα καὶ τὰ μᾶλλον· ἐπὶ ξηρῶν τὸ ἀπὸ τῆς ἀμυγδάλης, οὐ δὲ μία χρεία δακρύου· διὸ καὶ ἀφέλκουσι· πολλαχοῦ δὲ καὶ φανερόν· ὅτι ὧν αὐτόματος ἡ ὀπὸς, τούτων πλείων ἡ ἐπιῤῥοὴ τῆς ὑγρότητος· οὐ τὴν αὐτὴν δ' ὥραν ἀπάντων αἱ ἐντομαὶ καὶ ἡ ὀπὸς· ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς ἀμυγδάλου μάλιστα ἰασσουλλιοῦσθαί φασιν, ἐὰν μικρὸν πρὸ τῆς ἐλαστήσεως ᾖ μηθῇ· τὸ δὲ μετοπώρου καὶ ἀρχομένου τοῦ χειμῶνος, ἧττον· καίτοι πρόσεστι καρποτοκίαν ἢ ὡραιότητα· πρῖνος δὲ

ὠραιότητα, ταῖς ὑπὸ πλείστων αὐξομένοις τῶν δὲ ἱρμίνθων ἡ τῆς πεύκης, ἡμιτελὴς ἐκτομὴ ἄμεινον γίνεται μετὰ τὴν βλάστησιν· τὸ δὲ πλῆθος ἀκείωται μετὰ τὸν καρπόν· ἀλλ' οἷς πλείω χρόνον ἡ ἐντομή· τὸν δὲ λίβανον καὶ τὴν σμύρναν ὑπὸ κύνα φασὶ καὶ ταῖς θερμοτάταις ἡμέραις ἀντέμυθον· ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ἐν συείᾳ βάλσαμον· ἀκεῖται δὲ καὶ ἐλάττων καὶ ἡ τούτων ἐντομή· καὶ γὰρ ἡ συρροὴ τῆς ὑγρότητος ἐλάττων· ὧν δὲ καὶ ὁ καυλὸς ἐκτέμνεται καὶ ἡ ῥίζα, τούτων ὁ καυλὸς πρότερον ὥσπερ καὶ τὸ σιλφίου· καυλοῦσι δὲ τῶν ὀπῶν τούτων, τὸν μὲν, καυλίαν· τὸν δὲ, ῥιζίαν· καὶ ὅτι βελτίων ὁ ῥιζίας· καθαρὸς γὰρ καὶ διαφανὴς καὶ ξηρότερος· ὁ δὲ καυλίας ὑγρότερος· καὶ διὰ τοῦτο ἄλυρον αὐτῷ περιπλέπουσι πρὸς τὴν πῆξιν· τὴν δ' ὥραν τῆς ἐκτομῆς ἴσασιν οἱ λίβυες· οὗτοι γὰρ οἱ σιλφιολέγνιδες· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ῥιζοτόμοι· καὶ οἱ τοὺς φαρμακώδεις ὀποὺς συλλέγοντες· ἡ γὰρ οὗτοι τοὺς καυλοὺς ὀπίζουσι πρότερον· ἁπλῶς δὲ πάντες καὶ οἱ τὰς ῥίζας καὶ οἱ τοὺς ὀπούς συλλέγοντες, τὴν οἰκείαν ὥραν ἑκάστων τηροῦσι· καὶ τοῦτο μὲν δὴ κοινόν· ἡ δὲ ῥητίνη γίνεται τὸν δὲ τρόπον· ἐν μὲν τῇ πεύκῃ, ὅταν ἀφελκωθείσης, ἡ δορὰ ἐξαιρεθῇ· συρρεῖ εἰς τὸ ἕλκωμα τοῦτο πλείων ἡ ὑγρότης· ἐν δὲ τῇ ἐλάτῃ καὶ τῇ πίτυι, ὅταν τευσάμενοι τῶν ξύλων ἀφελκώσωσιν· οὐ γὰρ πᾶσι ἀφορισμὸς ὁμοίως· ἀφελκοῦσι γὰρ καὶ τοὺς τερμίνθους ἐν ἀμφοῖν· καὶ ἐν τῷ σελέχει καὶ ἐν τοῖς ἀκρέμοσιν· ἀεὶ δὲ πλείων καὶ βελτίων ἡ εἰς τὸ σέλεχος συρρέουσα, τῆς εἰς τοὺς ἀκρέμονας· διαφέρουσι δὲ καὶ ταῦτα τὰ δένδρα· μελτίνῃ μὲν γὰρ ἡ τέρμινθος· καὶ γὰρ σωματικωτάτη καὶ δυωδεστάτη τὴν ὀσμήν· ἀλλ' ὀλίγη· δευτέρα δὲ ἡ ἐλατίνη καὶ πιτυίνη· κουφοτέρα γὰρ τῆς πευκίνης· πλείστη δὲ ἡ πευκίνη καὶ βαρυτάτη καὶ πιπωδεστάτη, διὰ τὸ μάλιστα ἔμδαδον εἶναι τὴν πεύκην· ἄγεται δὲ καὶ ἀπὸ ὑγρᾶς καὶ ἀπὸ ξηρᾶς· καίπερ τὰ ὅτι σωματικὰ καὶ πιμελῆ μᾶλλον ἐν ταῖς ξηραῖς φασὶ καὶ τὴν τέρμινθον

ωπῶθεῖσαν ωερὶ συρίαν· ὅτι γὰρ ὅρος ϖ καθάπερ ἐν λοῖς ἐμπρο
σθεν εἴπομεν μέσας, τερμίνθων μεσὸν ἅπασαν μεγάλων· ἔνιοι δὲ
φασι ἢ τῶν πίτυν· ἢ τῶν κέδρ, ἢ τῶν φοινικῶν· ἀλλὰ ταῦτα
μὲν οὐδὲν χόμενα λητέον διὰ τὸ ασαύνιον· ἐπεὶ οἵγε ωερὶ μα
κεδονίαν οὐ ἢ τῶν ωεύκων ωιποκαυτοῦσιν ἀλλὰ τῶν ἀρρενα·
καλοῦσι γὰρ ἄρρενα τῶν μὲ καρποφόρον· φλοὸς δὲ θηλείας ἑαύτο-
νατῶν ἐιζῶν λάβωσιν· ἅπασα γὰρ ἔνδενδρος ωεύκη ταῖς ῥίζαις·
καλίστη δὲ ωίπα γίνεται καθαρῶ τάτη, ἢ ἐκ τ ὀφόδρα ωρο
σηλ ϖ προσβόρ ϖ· ἐκ ἢ τῶν ωαλισκίων, ϖλοσηροτέρα καὶ βορ
βορώδης· ἐν γὰρ τοῖς ὀφόδρα ωαλισκίοις οὐδὲ φύεται ωεύκη
τοσαῦτα· ὅτι δὲ ϖ δυφορία τις καὶ ἀφορία καὶ ωλήθους καὶ
καλλονῆς· ὅταν μὲν γὰρ χειμῶν μέτριος γένηται, ωολὺ γίνε
ται καλλίω τῷ χρώματι λευκοτέρα· ὅταν δὲ ἰσχυρός, ὀλίγη ϖ μο
χθηροτέρα· ἢ ταῦτά μὲ ὅτι τὰ ὀείζοντα ωλῆθος ἢ καλλονῆς ὡίτ
της, ὀχή ωλυκλαδία τ ωευκῶν· οἱ ἢ ωερὶ τῶν ἴδην φασὶ, διαιρῶν
τες τοὺς ωεύκας ϖ τ μὲν καλοῦντες ἰδαίαν, τῶν ἢ, ωαραλίαν
τῶν ἐκ φλοιδαίας ωλείω ϖ μελανοτέρ πίνεσθαι· ϖ γλυκυτέρ· ἢ
τὸ ὅλ ὑκειμωδεστέρ ὠμ· ἐψηθεῖσαν δὲ ἐλαίπω ἐκβαίνφ· ωλείω
ν ἔχει τ ὀρ· διὸ μὴ λεπτοτέρ εἶναι· τῶν ἢ φλοὸς παραλίξανθοτέρ
ϖ ωαχυτέρ ὠμόν· ὥστε μὴ τὴν ἀφεψὶν ἐλαίπω γίνεσθαι· δια-
δωδεστέρ ἢ τὴν ἰδαίαν· ὡς ἢ ἀωλλ εἰπεῖν, ἐκφλοίσης διαδ ωλείω
μὴ ὑδαρεστέρ, ὠ ταῖς ἐπομβρίαις πίνεσθαι, ἢ ὠ τοῖς αὐχμοῖς· ϖ ἐκ
χειμερίν ἢ ωαλισκίτόπ, ἢ ἐκ τ ὑπόλ ϖ αὐλῶν· ταῦτα μὲν οὖν
ὅτως ἑκάτεροι λέγουσιν· ἀνάωλησθαι ἢ συμβαίνφ τὰ κοιλώ
ματα ωρῶ τὸ ωάλ ὀξαίρφ· τῶν μὲν ἀγαθ πευκῶν, ἐνίαυτῶ·
τῶν δὲ μετρίωτέρ, ὠδλωσὶν ἕτεσιν· τῶν δὲ μοχθηρ, ὠξίσιν· ἡ δὲ
ἀνάωλήρωσις, ὅτ ξύλου μὴ φλοὸς συμφύσ ἀλλὰ φλοὸς ωίπης ἐ-
σίν· ἐπεὶ τὸ ξύλον ἀδλώματ συμφύναι ἢ ὠ γένεσθαι πάλιν· ἀλ
λ ἡ ἐρασία διὰ τοσούτου χρόνου γίνεται φλοὸς ωίπης· ἀναγκαῖ-
ον ἢ δηλονότι μὴ τῷ ξύλῳ γενέσθ τινα ϖ φυσιν· εἴωερ ὀξαίρσ

μῶνης τῆς

μελάνης φλοιὸς καὶ καλομελάνης φλοιὸς πίτυος, νεκροί· τοῦτο μελάνειν
οὕτω λεπτέον· οἱ δὲ περὶ τὴν ἴδην φασὶν, ὅταν λεπίσωσι τὸ ξύλον· λεπίζουσι δὲ τὸ πρὸς ἥλιον μέρος ἀπὸ δύο ἢ ξύλου πάχος
ἀπὸ φλοιῆς, ἐν τούτῳ τὴν ἐπιρροὴν ποιοῦνται ἔνδεδον ἐν αὐτῷ
μέλισσαι· τοῦτο δ' ὅταν ἐκποιήσωσιν, ἐν ἑτέρῳ πάλιν ἐνδεδοῦσθαι· μὴ τὸ ξύλον ὡσαύτως· τὰς δὲ φιαλοῦσι διὰ τὴν ὑπορμίην
ἐκπίπτειν δένδρα ὑπὸ τῶν πνευμάτων, σαπέντα· τοὺς δὲ ξαίρειν
αὐτοὺς τὴν καρδίαν· τοῦτο μέλισσαι δαιδάλλουσι· ξαίρειν δὲ ἐκ τοῦ
ξύλου· μὴ γὰρ ταύτας ὥσπερ εἴπομεν ἐνδέδυσθαι κηρῶν· εἰκὸς δὲ
δῆλον ὅτι τὰς μελισσάχους ὥσπερ ἐλέχθη σωρεύειν τοῦ τοιούτου· τὸ
δὲ χείρονας διὰ πλείονος χρόνου· ἐὰν μὲν δυομένων μέν, πλείω
χρόνον αὐτέχειν· ἐὰν δὲ πᾶσαν ξαίρωσιν, ἐλάττω· δύνανται δ' ἔτι
οἷόν τε εἶναι μέλισσαι φιαλοῦσαι ξαιρέσεις ὑπὸ μελάνης· οὐχᾶμα δὲ
καρποφορεῖσιν αἱ πεῦκαι μὴ διαφορεῦσι· καρποφορεῖσι μὲν
γὰρ ὠθεῖσι νέαι· διαφορεῦσι δ' ὕστερον πολλῷ πρεσβύτεραι γενόμεναι· τὸ δὲ πίτταν καίεσθαι τὸν δὲ λόγον ὅταν κατασκευάσωσιν ὁ μαλλῶν τὸν ὥσπερ ἄλλο τι ποιήσαντες ἔχουσαν εἰς τὸ μέσον συρροήν, καὶ τοῦτον ἐδαφίσωσι καταχέασιν τὸν τοῦ πολιτικοῦ τῶν ἀνθρακευόντων· τοῦτο οὐκ ἔμβροχον· ἀλλὰ τὸ ξύλον ὀρθὸν πρὸς ἀλλήλους· ὥστε τὸ λαμβανόμενον ὕψος αἰεὶ κατὰ τοῦτο· τοῦτον δέ φασιν ὅταν ἡ σύνθεσις ᾖ κύκλῳ μὴ ὀγδοήκοντα ἐκατὸν πηχέων· εἰς ὕψος δὲ ὀγδοήκοντα πλέον ἢ πεντήκοντα· ἢ ἑκατὸν ἀμφοτέροις· ἐὰν ὦσι ἡδὺς τυγχάνῃ πάχος· σωθέντες οὖν αὐτὸν ὅτῳ σ, καὶ κατασκεπάσαντες τῇ ὕλῃ, χῶμα ποιοῦσι καταχρύπτουσιν, ὅπως μὴ διαμόλωσι μαλάττῃ τὸ πῦρ· ἀπόλλυται ἢ πίττα ῥύπου συμβαίνοντος· ὑφάπτουσι δὲ κατὰ τὴν ὑπολαμπρύνουσαν· εἶτα δὲ καὶ ταῦτα ἐπάξαντες τῇ ὕλῃ καὶ ἐπιχώσαντες, τηροῦσιν ἀναβαίνοντος κλίμακος, ἢ ἄν ὁρῶσι τὸν καπνὸν ὠθούμενον· καὶ οὐ βαίνουσιν αἰεὶ τῆς γῆς, ὅπως μὴ διαμόλωσι καταπυκνώσαντες ὀχετὸς τῇ πίττῃ, διὰ τὴν σωθέντος τὸ

ἀπορροὰς εἰς βόθυνον. ὅσον ἀπέχουσι πεντεκαίδεκα πήχεις. ἡδὲ πορρέουσα φλοιός, ἀνυχὰ γίνεται τοῦ ἀφλοῦ. καὶ εἰ δὲ μάλιστα δύο ἡμέρας καὶ νύκτας. τῇ ὑστεραίᾳ πρὸ ἡλίου δύνοντος ἐκκενοῦται καὶ γίνεται. καὶ οὐδέποτε ἂν ῥαφῇ τὸ συμβαίνει μηκέτι ἐξιέναι. πρὸς δὲ τὸν τόπον ἅπαντα τηρεῖσθαι χρὴ πνεῦμα. ὅπως μὴ διαλάμπῃ. εἰ θύσαι δὲ καὶ ἑορτάζουσιν ἐν τοῖς τόποις πολλοί τε καὶ λευκὴν εἶναι τὴν πόαν. οἱ μὲν δὴ περὶ Μακεδονίαν καίουσι τὸν πρόπυρον τοῦτον. οὐδὲ τῇ οὐσίᾳ φασὶ περὶ συρίαν ἂν εἰκὸς ὀλίγον τις τὴν δάδα, ἀλλ' ἐπεὶ τῷ πρὸ δένδρῳ προσκαίῃ. φέροντες ὀργανόν τι περὶ πεποιημένον, ᾧ τοῦτο περιαλείφοντες, εἶθ' ὅταν ἐκτήξωσι ταύτην πάλιν ἐπάλλουσιν ἄλλο μεταφέρειν. ὅρος δέ ἐστιν αὐτοῖς τις ἡ σημεῖα τοῦ παύεσθαι. καὶ μάλιστα δηλονότι τὸ μηκέτι ἐξιέναι. τὸ πολλαχοῦ δ' ὥσπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη τὰς τῶν μίμηθους. πεύκῃ δὲ φέρεσθαι οἱ τόποι. τὰ μὲν ὄν περὶ τὴν ἐκτὸς λίβανον καὶ τὴν πόαν, ὅτως ἔχει. περὶ δὲ λιβανωτοῦ, καὶ σμύρνης, καὶ βαλσάμου, καὶ ἔτι τοιοῦτον ἕτερον, ὅτι μὲν ἡ δυάκοπτος ἡ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, εἴρηται. πολλὴ δέ τις, ἡ τοῦ δένδρου φύσις. καὶ ἔτι περὶ τὴν γένεσιν ἢ τὴν συλλογὴν ἢ τοῦ αὐξάνειν ἴδιον αὐτοῖς ὑπάρχει, πειρατέον εἰπεῖν. ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν θυσιῶν. χρὴ δὲ πάντα πολεῖσθαι ἀπὸ τοῦ τόπων ὅτι, τῶν τε πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολάς. μὴ δὲν ὀλίβανον. ἡ σμύρνα ἡ κασία, ἢ ἔτι τὸ κινάμωμον, ἐν τῇ τοῦ ἀραβίων χώρᾳ, νήσῳ περί τινα βαρβαρικὰ καὶ ἀδραμύτας. καὶ κιτίβαιμα. καὶ μακάλι. φύεσθαι δὲ τὸ τοῦ λιβανωτοῦ καὶ τοῦ σμύρνης δένδρα, τὰ μὲν, ἐν τῷ ὄρει, τὰ δὲ ἐν ταῖς ἰδίαις χωρίαις ὑπὸ τοῦ ὑπόρειν. διὸ καὶ τὰ μὲν, θεραπεύειν, τὰ δοῦν. τὸ δ' ὄρος ἐστὶν φασὶν ὑψηλὸν καὶ δασὺ καὶ νιφόμενον. ἔστι δὲ ἔξω τοῦ καταμεῖναι εἰς τὸ πεδίον. ἐὰν δὲ τὸ μὲν τοῦ λιβανωτοῦ δένδρον, ὁμοίως ἐστὶ πολύκλαδον. φύλλον ἔχειν ἐμφερὲς τῇ ἀπίῳ. πολὺ ἔλαττον πολύ, καὶ τῷ χρώματι παραπλήσιος ὀφόδρα, καθάπερ τὸ πήγανον. λεῖον ἔχειν ὥσπερ τὸ δάφνιον. τοῦ δὲ σμύρνου ἐλάττονα ἐστὶ τῷ μεγέθει καὶ θαμνωδέστερον.

τὸ δὲ

τὸ δὲ στέλεχος ἔχει σκληρὸν ἡ σωτερα μοῖραν ἡ φλοιός· ἡ δὲ ἔντερον μαλακὸν καὶ ὁμοιον ἡ ἀνθράκινον· ἔτεροι δέ φασιν πεφηνέναι, περὶ μὲν τὸ μεγέθους, ἅπαντες συμφωνοῦσιν· ἔστι δὲ ἐλάττων ἡ δένδρων· ἐλάττων δὲ ἡ φλόμου ἡ σμύρνης ἡ τερεβινθίνου· φύλλον δὲ ἔχειν τὸ τοῦ λιβάνου· αἰγειρώδη μᾶλλον, ἀκανθώδεις δὲ ἧττον· φύλλον δὲ ἔχειν τὸ φλόμου ἡ σμύρνης ἀκανθῶδες ἡ ὁλόκληρον· φύλλον δὲ προσεμφερὲς ἔχειν τῇ πτελέᾳ· πολὺ δὲ ἔλαττον· ὄζους δὲ ἔχειν πολλούς, ὡς πρὸς τὸ φλοιόν· ἔφασαν δέ τινες καὶ τὸ ὄζους ἔχειν ἀκανθώδεις, οὐ διὰ ῥώων ἐκφύειν τὸ κόλπου, ζητεῖν ἐκβαίνοντες ὕδωρ ἐν τῷ ὄρει· ἧττον θεωρῆσαι τὰ δένδρα καὶ τὸ σμύρναν εἶναι δὲ μᾶλλον φοτέρων ἐν τοῖς μυρσίναις ἢ τὰ σελίχνας καὶ τοὺς κλάδους· αἰγειρώδη δὲ τὰ μᾶλλον, ὡς πρὸς ἀξίνην δοκεῖν πεπλῆχθαι· τὰ δὲ λεπτοτέρας ἔχειν τὰς κόμας· τὸ δὲ ἄκρον τὸ μὲν κατάπτυον· τὸ δὲ, πρὸς ᾧ δένδρῳ προσίχεσθαι· φιάλας οὖν μὴ ὑπερβεβλῆσθαι φιάλους ἐκτῶν φοινίκων πεπαλαιωμένων· ἐναίχου δὲ, τὸ ἔδαφος μόνον ἠδαφίσθαι ἢ καθαρὸν εἶναι· τὸν μὲν ἐν τοῖς φιάλοις λιβανωτὸν εἶναι· τὸν δὲ ἐν τοῖς φλοιοῦ· τὸν δὲ ἐν τοῖς δένδροις πρεσεχόμενον ἀποξέειν σιδήροις· δι' ὃ καὶ φλοιὸν ἐνίοις προσεῖναι· τὸ δὲ ὄρος ἅπαν μεμερίσθαι τοῖς σαβαίοις· πάντους δὲ εἶναι κυρίους· δικαίους δὲ τὰ πρὸς ἀλλήλους· διὸ οὐδένα τηρεῖν· ὅθεν καὶ αὐτοὶ δαψιλῶς εἰς τὰ πλοῖα λαμβάνοντες ἐνθέσθαι τὸν λιβανωτὸν καὶ φλόμυρνης, ἐρημίας οὔσης, μὴ ἀπωλέειν· ἐλέχθη δὲ καὶ τόδε· μὴ ἔφασαν ἀκούειν, ὅτι σπένδεται πᾶσαν θυσίαν σμύρνα καὶ λιβανωτὸς εἰς τὸ ἱερὸν τὸ τοῦ ἡλίου· τοῦτο δεῖναι μὲν τῶν σαβαίων ἀπώτατον ἢ πολὺ τῶν περὶ τὸν τόπον· τηρεῖν δὲ ἔχειν τοὺς ἄρραβας ἐμπόλους· ὅταν ἢ κομίσωσιν ἕκαστον, σωρεύσαντας τὰ ἐπὶ τοῦ τῶν σμύρναν ὁμοίως καταλιπεῖν τοῖς ἐπὶ φυλακῆς· πιθέν ἢ ἐπὶ τοῦ σωροῦ πινάκιον, γράφειν δὲ ἔχοντα τοῦ πολίτου τὸ μέγεθος τῆς τιμῆς· ἣν δεῖ προθεῖναι τὸ μέτρον ἕκαστον· ὅταν δὲ οἱ ἔμποροι πάντα πραγμάτων, σκοπεῖν τὰς γραφάς· ἤν τις δᾶν αὐτοῖς ἀρέσκῃ, με

ξήσαι μὲν οὖν πιθήναι πλὴν πλείστου τοῦτο τὸ χωρίον, ἔνθεν αὖ ἔλωνη. τὸ δὲ ἱερέα ξηραινόμενον, τὸ τρίτον μέρος λαβόν φησι πρὸς ὠθεῖν. τὸ λοιπὸν αὐχμῷ καταλιπεῖν· καὶ τοῦτο σῶν εἶναι τοῖς κυρίοις, ἕως αὖ ἔλωνη ξηραινόμενοι· αὗοι δέ τινες τὸ μὲν τοῦ λιβάνωτου δένδρον ὅμοιον εἶναι φασὶ σχίνῳ· ἀλλὰ καρπὸν ταῖς σχινίσι· φύλλον δὲ ὑπερυθρον· εἶναι δὲ τὸν μὲν ἐκτὸς νέων λιβανωτὸν, λευκότερον ἢ ἀσμότερον· τὸν δὲ ἐκτὸς ξηραινόμενον ξανθότερον ἢ ὑποσμότερον· τὸ δὲ τῆς σμύρνης ὅμοιον τῇ τερμίνθῳ· ξαχύτερον δὲ ἢ ἀκανθωδέστερον· φύλλον δὲ μικρῷ στρογγυλότερον· τῇ δὲ ξύσει διαμασσομένοις, ὅμοιον τῷ τῆς τερμίνθου· εἶναι δὲ ἢ τούτων τὰ ξηρανόμενα, ὑδατωδέστερα· γίνεσθαι δὲ ἀμφότερα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ· τὴν δὲ σῆν ὑποέρυθρον καὶ θλακώδη· καὶ ὑδατος πηγῆς, ποταμίους εἶναι· ταῦτα μὲν οὖν ὑπεναντίας τῷ νίφεσθαι καὶ ὕεσθαι τὴν ποταμὸν ὀξιέναι· τὸ δὲ ξηρὸν εἶναι τὸ δένδρον τῇ τερμίνθῳ, ἔνιοι φασὶν· οἱ δὲ ὅλως τέρμινθον εἶναι· κομιζθῆναι δὲ ξύλα πρὸς Ἀντίγονον ὑπὸ τῶν ἀρραβίων, τὸν λιβανωτὸν καταγνόντων, ὡς οὐδὲν διέφερε τῆς τερμίνθου· θᾶλλον δέ τοί σε μεῖζον ἕτερον ἀνόνημα προσηνόησεν· ὃ ὂν τὸ ἐκτὸς αὐτοῦ δένδρον, τὸν λιβανωτὸν γίνεσθαι ἢ τὴν σμύρναν· διόπερ ἐκεῖνος ὁλόγυρα θαλαμώτερος, ὁ δὲ τῶν ἀναθλιβόντων ὀξυρρώων πόλεως· ἐπεὶ ἢ τὸ ὑποερράδεων πεφυκὸς τοῦ λιβανωτοῦ δένδρον ἐν ἱερῷ τινι, διαφανοφθὲς ἔχει τὸ φύλλον, εἴτι δεῖ σαθμᾶσθαι τὸν λιβανωτὸν διΐεται, ἢ ὁ ἐκτὸς σελέχους ἢ ὁ ἐκτὸς ἀκρεμόνων, ὁμοίως ἀπὸ ὀφθῆς ἢ τῆς ὀσμῆς θυμιώμενον τῷ αὐγῷ λιβανωτῷ· πέφυκε δὲ οὗτος μόνον τὸ δένδρον ὀδεμιᾶς τυγχάνειν· ἔνιοι δὲ λέγουσιν ὡς ἡδὺ μόνον λιβανωτὸς ἐν τῇ ἀρραβίᾳ γίνεσθαι· καὶ γίων δὲ ἐν ταῖς ἐπικαμπόμασι νήσοις ὧν ἐν τοῖς ἔθνεσιν· ἐν ταύτῃ δὲ ἢ χρῆσθαι τῷ ἀνδρῶν οἷον ἂν θέλωσι· ἢ τάχα τοῦ ἐστὶ δὲ καὶ σίδηρον ἐν δὲ

χαλκοῦ

αίους

αἰουσ, σαθμῷ δὲ πλεῖον ἢ τρίτον μέρος μνᾶς. ἀρχὸς δὲ κομίζει
πᾶς ὁλιβανωτός. ὅμοιος δὲ τῇ προσόψει φλοιῷ. φ σμύρνης δὲ,
ἡ μὲν, σακτή· ἡ δὲ, πλαστή· δοκιμάζει δὲ ἡ μὲν ἀμείνων τῇ γεύσει· ἡ
ἀπὸ ταύτης τῶν ὁμόχρουν λαμβάνουσι. περὶ μὲν οὖν λιβα-
νωτοῦ καὶ σμύρνης, ἄχρι γε τοῦνῦν χρὴ δὲν φασὶν ἀκηκοάμεν.
περὶ δὲ κινναμώμου καὶ κασίας ταῦτα λέγεται. θάμνος μὲν ἀμ
φότερα ταῦτ' εἶναι οὐ μεγάλης, ἀλλ' ἡλίκης ἄτης. πολυκλάδης
δὲ ξυλώδης. ὅταν δὲ ἐκκόψωσι τὸ κινάμωμον, ὅλον διαιρεῖν
εἰς πέντε μέρη. τούτου δὲ τὸ πρῶτον πρὸς τοῖς βλαστοῖς βέλτιστον
εἶναι· ὁ τέμνεται σπιθαμιαῖον, ἢ μικρῷ μεῖζον· ἔπειτα δὲ τὸ
δεύτερον· εἶτα καὶ τῇ τομῇ ἔλαττον· εἶτα τὸ τρίτον καὶ τέταρτον.
ἔσχατον δὲ τὸ χείριστον, τὸ πρὸς τῇ ῥίζῃ. φλοιὸν γὰρ ἐλάχιστον ἔ-
χει· χρήσιμος δ' οὗτος οὐτὸ ξύλον· διὸ καὶ τὸ ἀκροφυὲς κράτι
στον· βέλτιστον γὰρ ἔχειν καὶ τὸν φλοιόν· οἱ μὲν, οὕτω λέγουσιν· ἄλ
λοι δὲ θαμνῶδές φασι· δύο δ' εἶναι χρόα, τὸ μὲν μέλαν, τὸ δὲ λευ
κόν· λέγεται δέ τις καὶ μῦθος ὑπὲρ αὐτοῦ· φύεσθαι μὲν γὰρ φα
σὶν ἐν φάραγξιν· ἐν ταύτοις δ' ὄφεις εἶναι πολλοὺς δεινὰ θανά
σιμον ἔχοντας· πρὸς οὓς φραξάμενοι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πό
δας, καταβαίνουσι καὶ συλλέγουσιν· εἶθ' ὅταν ὀξενέγκωσι, δι-
ελόντες πρίσι μέρη, διακληροῦνται πρὸς τὸν ἥλιον· ἢ ἰὼ αὖ λάχη· ὁ
ἥλιος, καὶ ταλείπουσιν· ἀποτόντες δ' εὐθὺς, ὁρᾶν φασι καὶ ὁμέ-
νων ταύτῃ· οὗτος μὲν οὖν τοῦτο μῦθος· τὸν δὲ κασίαν φασὶ
τὰς μὲν ῥάβδους πλατυτέρας ἔχειν· ἰνώδη δὲ σφόδρα, ἢ δὴ εἶ
ναι τὸ εὐφλοῦσαι· χρήσιμον δὲ καὶ ταύτης τὸν φλοιόν· ὅταν οὖν τέ
μνωσι τὰς ῥάβδους, καὶ τακόπτειν ὡς δακτύλου τὸ μῆκος ἡμι-
κρῷ μείζω· ταῦτα δ' εἰς νεόδρυον βύρσαν καταῤῥάπτειν· εἶτ' ἐκ
ταύτης καὶ τῶν ξύλων σκηνὰς πήγνυσθαι, ἀπὸ τὸ μὲν
ξύλον καὶ τὰ θήκη· τὸν φλοιοῦ δὲ οὐχάπτεται, διὰ τὸ πικρότη-
τα καὶ δριμύτητα τοῦ φλοιοῦ. καὶ περὶ μὲν κασίας καὶ κιν α-
μώμου, τοσαῦτα λεχθέντα· τὸ δὲ βάλσαμον πῶς μὲν ἐν τοῖς αὐλῶσι

τῷ περὶ συρίαν· παραλείουσι δὲ ἔνιαι φασὶ δύο μόνας, τὸν μὲν ὀ
σον εἴκοσι πλέθρων· τὸν δ' ἕτερον πολλῷ ἐλάττονα· τὸ δ' ἕν δρυ
μέγεθος μὲν ἡλίκον ἐλάα μεγάλη· πολύκλαδον δὲ σφόδρα· φύλ
λον δ' ἔχειν ὅμοιον πτελέᾳ· πλὴν ἐκλευκον· ἀείφυλλον δὲ εἶναι·
κλῶνα δὲ παρόμοιον τῇ τερμίνθῳ· καὶ μεγέθει καὶ χρώματι· δύο δὲς σφόδρα καὶ λῷστον μᾶλλον τοῦ δακρύου· τὸ δὲ δάκρυον ἀπὸ ᾠῶν τομῆς συλλέγειν· ἐν τέμνειν δὲ ὄνυξι σιδηροῖς ὑ
πὸ τὸ ἔαρ, ὅταν μάλιστα πνίγῃ ὧσι, καὶ τὰ σελέχη ἢ τὰ ἄ
νω· πλὴν δὲ συλλογὴν ὅλον τὸ θέρος πρίεσθαι· οὐκεῖναι δὲ πλὴν τὸ
ξέον· ἀλλ' ἐν ἡμέραις αὖ δρα συλλέγειν ὅσον κόγχην· πλὴν δοκῷ
διαφέρεσθαι καὶ πολλῷ, ὥστε ἀπὸ μικροῦ πλοῦ ἐφικνεῖ-
σθαι τόπου· ἀλλ' ὀφοιτᾶν ἐν ταύθα ἄκραπιν· ἀλλὰ τὸ σωκημέ
νον κεκραμμένον· πολλοῦ δεῖ χεῖσθαι κράσιν· ἢ τὸ ἐν τῇ ἐλά
δῃ πολλάκις εἶναι κεκραμμένον· εὔοσμα δὲ σφόδρα ἢ τὰ ξάβ
δα· καθαίρειν δὲ καὶ τῶν δὲ ἕνεκα, καὶ τοῦ διαφόρου πωλεῖσθαι τά
μια· καὶ πλὴν ἐργασίαν τὴν περὶ τὰ δένδρα χρόνου τοῦτον αἰτί-
αν εἶναι· ἢ τὴν βροχήν· βρέχεσθαι δ' ὅσον συνεχῶς· σωσαιτίαν δὲ δοκεῖ
εἶναι τοῦ μὴ μεγάλα πίνεσθαι τὰ δένδρα· ἢ τὴν τῶν ξαμάδων το
μήν· διὰ δὲ τὸ πολλάκις ἀπορρεῖσθαι· ξάβδους ἀφιέναι· ἢ δὲ
εἰς ᾠὰ ἐκτείνειν τὴν ὁρμήν· ἄγριον δὲ οὐδὲν εἶναι βάλανος
οὐδὲ μοῦν· γίνεσθαι δὲ ἐκ μὲν τοῦ μείζονος παραλείσου, ἀγγεῖα
δώδεκα ὅσον ἡμιχόα· ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου, δύο μόνον· πωλεῖσθαι
δὲ τὸ μὲν ἄκρατον δύο πρὸς ἀργύριον· τὸ δὲ μέλι καὶ τὸ λόγον
τῆς μίξεως· καὶ τοῦτο μὲν διαφέρον τι φαίνεται καὶ τὴν
εὐοσμίαν· ὁ δὲ κάλαμος γίνεται καὶ ὁ χοῖνος ὑπερβάλλον τι
τὸν λίβανον, μεταξὺ τοῦτο λιμαύρα ἢ αὖγα τινὸς ὀρυγμικροῦ
ὑντῷ αὐλωνίσκῳ λόγῳ· ἡ χὼς τινὸς φασὶ τὸν αὐτιλιβάνα·
καὶ μεταξὺ τούτων ὄζειν· ὃν αὐλῶνα καλοῦσι πεδίον πολὺ
ἢ καλόν· ὅπου δὲ ὁ κάλαμος ἢ ὁ χοῖνος φύεται, λίμνη μεγά-
λη τυγχάνει· πρὸς ταύτην δὲ ἐν τῷ ἕλει τῷ ἀνεξηραμμένῳ πε-

φύκασι

φύκασι· ἅπερ ὄξος ἔχουσι πολεῖον ἢ πρὶ ἄκουτας σαλάων· ἀδρακῶσι δὲ
χλωροί· ἁλμὰ ξηραινθέντες· τῇ προσόψει δὲ οὐδὲν διαφέρουσι
τῶν ἄλλων· εἰς βάλλονται δὲ εἰς τὸν τόπον, ὡθοῦσι ὁρμὴ προσβάλ-
λει· οὐμὲν πρῶτόν ἢ ἀπὸ πνοὴ γίνεται, καθάπερ τινὲς
φασι τοῖς προσφερομένοις εἶναι πρὸς τὴν χώραν· καὶ γὰρ ὁ τό-
πος οὗτος ἀπὸ θαλάττης ἀπέχει πολεῖους ἢ ἑκατὸν ὠνὶ τάκοντα
σταδίους· ἁλλ' ἐν τῇ ἀρραβίᾳ τὴν αὐτὴν πνοὴν εἶναι φασι τὴν ἀ
πὸ τῆς χώρας εὔορμον· ἐν μὲν οὖν συείᾳ τὰ πολλὰ τῇ ὁρμῇ, κε
δὸν ταῦτόν ἐστιν· ἡ γὰρ χαλβάνη, βαρύτερον μὲν μᾶλλον φαρμακῶ
δες· ἐπεὶ καὶ γίνεται αὐτὴ πολὺ συείαν, ἐκ τοῦ πάκους καλου-
μένου· τὰ δὲ ἄλλα πάντα τὰ εὔορμα, οἷς πρὸς τὰ ἀρώματα χρῶν
ται, τὰ μὲν ἐξ ἰνδῶν κομίζεται· κἀκεῖθεν μὲν θάλαττάν κα-
τα πέμπουσι ται· τὰ δὲ ἐξ ἀρραβίας· οἷον πρὸς τῷ κιναμώμῳ καὶ
τῇ κασίᾳ, καὶ κώμακον· ἕτερον δ' εἶναι τὸ κώμακον, καρπόν· τὸ
δ' ἕτερον πολυμίς γουσιν εἰς τὰ μυροθηκεῖα τῶν μύρων· τὸ δὲ
καρδάμωμον καὶ ἄμωμον, οἱ μὲν ἐκ μηδείας, οἱ δὲ ἐξ ἰνδῶν, καὶ
ταῦτα, καὶ τὴν νάρδον, καὶ τὰ ἄλλα ἢ τὰ πλεῖστα· οἷς μὲν οὖν εἰς
τὰ ἀρώματα χρῶνται, κε δὸν τάδε ἐστί· κασία· κινάμωμον· κὲ
δάμωμον· νάρδος· ναῖρον· βάλσαμον· ἀσσάλαθος· σύραξ· ἴ-
ρις· νάρδη· κάσος· πέπερι· κρόκος· σμύρνα· κύπειρον·
χοῖνος· κάλαμος· ἀμάρακον· λωτός· αὔηνος· τούτων δὲ τὰ
μὲν, ῥίζαι· τὰ δὲ, φλοιοί· τὰ δὲ κλῶνες· τὰ δὲ ξύλα· τὰ δὲ
στέμματα· τὰ δὲ δάκρυα· τὰ δὲ ἄνθη· ἢ τὰ μὲν πολλαχοῦ
γίνεται· τὰ δὲ πεπλάτταται καὶ δυσδιάτατα, πάντα ἐκ φθ
ἀσίας καὶ ἐκ τῶν ἀλλεινῶν τόπων· ἐκ γὰρ τῆς δυρωπίης οὐδὲν
ἔστιν ἔξω ἰέναι δος· αὕτη δὲ ἀφίησι μὲν ἰλυοειδῆ, οὐκ ἐν τῇ πρὸς θά
λαττάν χώρᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ ἀνακεχωρηκυίᾳ· κεῖται δὲ μᾶλλον
πρὸς ἄρκτον· τόποι δὲ τούτων διαφέρουσιν, ἐν οἷς ἀμείνων ἡ
ἰθιοπία δὲ πεπαύτηκεν δὲ μία· πολλοὶ γὰρ πεπαθήκασιν ἀ
ναχωρεῖν· τὰ γὰρ ἐν τῇ θράκῃ φυόμενα ἰρίζια, καθάπερ τὸ

τε τὴν ἀρδλῳ προσεμφορᾶν τὸν ὁμιλῶ ἔχον, καὶ ἕτερα ἅπαμι
κρότινα ἢ ἀσθενῆ τὸν δυωδίαν ἔχει· ἢ περὶ μὲν τῶν βοσμων ἐ-
πὶ τοσοῦτον εἰρήσθω· περὶ δὲ τῶν ὀσῶν, ὅσα μὴ πρότερον εἴρη-
ται, λέγω δοῖον εἴτινος φαρμακώδεις ἢ οὐ ἄλλας ἔχουσι δυ
νάμεις, πειρατέον ὁμοίως εἰπεῖν· ἅμα δὲ καὶ περὶ ξύλων·
καὶ γὰρ τῶν ὀσῶν τινος ἐκ τούτων· καὶ χωρὶς αὐ τοὺς καθ'
αὐτοὺς πολλοὺς ἐναντίας ἔχουσι δυνάμεις· ὅλως δὲ περὶ πάν
των φαρμακωδῶν· οἷον, καρποῦ· χυλισμοῦ· φύλλων· ξύλων· πό
σος· καλοῦσι γὰρ καὶ πόαν ἔνια τῶν φαρμακωδῶν οἱ ξυλοτό-
μοι· τῶν δὲ ξύλων τοὺς μὲν εἶναι δυνάμεως, καὶ πρὸς τοὺς ἰῶ· ζη
τοῦντας δὲ μάλιστα αἱ φαρμακώδεις ὡς χρησιμώταται, διαφέ
ρουσι τῷ τὰ μὲν πρὸ ταύτα, τὰ δὲ μὴ ἐναύταις ἔχειν τὴν δύναμιν·
ὡς δοῦν ἰῶνται, αἱ τοὺς μὲν ἐναὐταῖς ἔχουσι τὴν τοῖς καρ-
ποῖς τὰ τοῖς ὀπροῖς· ἰῶνται δὲ καὶ ἰῶνται τοῖς φύλλοις· τοὺς δὲ φυλλώδεις
δυνάμεις, τοὺς πολλοὺς χειδὸν πόας καλοῦσιν ὡς πρεῖρηται οἱ ξυλο-
τόμοι· ὁ μὲν γὰρ ὄπισμὸς ἐστὶ τὸ ὀπὸ ξυλομένων ὡς ἐώθασι τοθέ-
σθαι· τῶν μὲν, ἐνίοις μὲν οὐ· τῶν δὲ, προελήλυθότος· τὸν δὲ ξύλο
τομίαν, γίνεσθαι μὲν τινων καὶ ὑπὸ τὴν ῥοτομίαν, καὶ μικρῷ
πρότερον· οὐμὲν ἀλλ' ἥκιστα τοῦ μετοπώρου μετὰ ἔρκτου
ρου, ὅταν φυλλορροήσωσιν· ὅσων δὲ καὶ ὁ καρπὸς χήσιμος, ὅ-
ταν ἀμέρωσι τὸν καρπόν· ὅσα δὲ ὁ ὀπισμὸς, ἢ ἀπὸ τῶν καρπῶν ὡς
περ τὸ τιθυμάλλου· καὶ ἡ θειδακίνης, καὶ χειδὸν τῶν τοιούτων·
ἢ ἀπὸ τῶν ξύλων· ἢ περί τον ἀπὸ τὴν κεφαλῆς· ὥσπερ ἡ μήκω-
νος· ταύτης γὰρ μόνης καὶ τοῦ τοιούτου αὐτῆς· τῶν μὲν οὖν, ἐξ
αὐτομάτου ὀπὸς σωίσαται δακρυώδης· ὥσπερ ἡ πραγ-
καύθης· ταύτης γὰρ οὐδὲν τέμνειν δεῖ· τῶν δὲ τοιούτων δεῖ τὸ
μῆς· ὧν τινὰς μὲν ὠθοῦσι εἰς ἀγγεῖα σώζουσιν· ὥσπερ καὶ
τὴν θυμάλλου ἢ τοῦ μηκωνίου· καλοῦσι γὰρ ἀμφοτέρως· καὶ
ἀ τοιοῦτος ὅσα πολύοπα τυγχάνει· τῶν δὲ μὴ πολυοπῶν, εἰ τοιαῦτα

βάνουσιν

βαίνουσιν· ὥσπερ καὶ φλοιοδακίνης· ἐνίων δὲ οὐδὲ ὀπισμὸς, ἀμοῖον χυλισμός ἐστιν· ὥσπερ ὅσα καίοντος καὶ ὑδροπέπτα ὄντες, ἀπωθοῦσι καὶ λαμβάνουσι τῷ ἀποσαξιν· ξηρὸς δὲ δηλονότι καὶ ἐλάττων ὁ χυλὸς τούτων· ἔστι δὲ τῶν μὲν ἄμων ἐριζῶν τὸ χύλισμα ἀσθενέστερον τοῦ καρποῦ· τοῦ κωνείου δὲ ἰσχυρότερον· ἡ τὴν ἀπαλλαγὴν ἑωδέως ποιεῖ καὶ θᾶττον μικρὸς πάνυ καὶ τὰ πότιον δοθέν· ἐνορχότερον δὲ ἢ εἰς τὰς ἄλλας χρείας· ἰσχυρότερον δὲ καὶ τὸ φλοιᾶς· τὰ δὲ ἄλλα πάντα ἀσθενέστερα· οἱ μὲν οὖν ὀπισμοὶ χρόνον τοσοῦτον ταχὺς πίνονται· τῆς δὲ ἐριζοτομίας, οὐκέτι τοιαύτη διαφορά, πλὴν ἐν ταῖς ὥραις· οἷον θέρους ἢ μετοπώρου· καὶ τὸ τάχος δὲ ἢ τάσσε τῶν ἐριζῶν· οἷος τοῦ ἐλλεβόρου τὸ κάτω τοῦ λευκοῦ· τὸ γὰρ ἄνω τὸ παχὲ ὂν τὸ κεφαλώδη, φασὶν ἀχρεῖον εἶναι, ἢ δοδόνας ταῖς κυσίν, ὅταν βούλωνται καθαίρειν· καὶ ἐφ' ἑτέρων δέ τινων τοιαύτας λέγουσι διαφοράς· ἔτι δὲ ὡς οἱ φαρμακοπῶλαι καὶ οἱ ἐριζοτόμοι, τὰ μὲν ἴσως, οἰκείως· τὰ δὲ καὶ ἐπιτραγῳδοῦντες λέγουσι· κελεύουσι γὰρ τὰς μὲν, καταπίνειν ἰσαμοῦς τέμνειν, ὡς ὥστε ἑτέρας τέτταρας, καὶ τὸ θαψίαν, ἀλφιτομοῦντας λεῖον· τὸ γὰρ σῶμα ἀνοιδεῖν, ἐὰν ὀξυφώνταιτος· καταπίνειν δὲ καὶ τοὺς κωνοσβάστους τὸν καρπὸν συλλέγειν· εἰδὲ μὴ, κίνδυνον εἶναι τῶν ὀφθαλμῶν· τὰς δὲ νύκτωρ· τὰς δὲ, μεθ' ἡμέραν· ἐνίας δὲ πρὶν αὐτὸν ἥλιον ἐπιβάλλειν· οἷον καὶ τὸ καλούμενον κλύμενον· ἢ ταῦτα μὲν καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις, τάχ' οὐκ ἀλλοξίως δόξαιεν λέγειν· ἐπισημεῖς γὰρ τινῶν αἰδοιάμφις· ὀξάπτειν γὰρ φασὶν ὥσπερ πῦρ ἢ καταικαίειν· ἐπεὶ ἢ ὁ ἑλέβορος ταχὺ καρηβαρεῖν ποιεῖ, ἢ ὀδύνας πολυχρόνιον ὀρύπτειν· διὸ καὶ προεσθίουσι σκόροδα· καὶ ἄκρατον ἐπὶ πίνουσιν· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ὥσπερ ἐπίθετα καὶ πόρρωθεν· οἷον τὸ παιωνίαν, οἱ ὑπολευκοτάδην καὶ λοῦσι· νύκτωρ κελεύουσιν ὀρύπτειν· ἐὰν γὰρ ἡμέρας, καὶ ὀφθῇ πως ὑπὸ δρυοκολάπτου, τὸν μὲν καρπὸν ἀπολέγων κινδυνεύει

τοῖς ὀφθαλμοῖς· τὴν δὲ ἰξίζαν τέμνων, ἐκπίπτει τὴν ἔδραν· φυ
λάττεσθαι δὲ καὶ τὴν κυπαρισσίδα τέμνοντας ξηρόρριζον· ὅπως αὖ
ἄξωρος ἀποθέλθῃ· μὴ ἄμπας δὲ πίπτει ὁμοίως· τὸ δὲ πευκέδανον
τέμνειν, οὐδὲν ἴσως ἄτοπον· ἀλλ' ἔστι καὶ ἄλλο προστιθέασιν, οἷον
τὸ παρακλιθάν, τὸ ἀσκληπιάδου καλούμενον ἀντιμβάλλειν ἢ τὴν
σπαργανοπίαν μελιπούταν· ὅταν δὲ τὴν ξίφιον, ξηρὸν μήνους με-
λιπούτας, ἀντιβάλλειν μιαθόν· τέμνειν δὲ ἀμφὶ ξίφιον ἐκβαί
νοντα εἰς πρᾶσον· καὶ ὅτι ἀν πρῶτον τμηθῇ, μετέωρον ἔχειν· εἰ-
θοῦτω τὸ στερεὸν τέμνειν· καὶ ἄμα δὲ τοι αὐτὰ θλεῖν· στιφρά
φειν δὲ καὶ τὴν μανδραγόραν εἰς ξέστης ξίφη· τέμνειν δὲ πρὸς ἑσπέραν
βλέποντας· τὸν δ' ἕτερον κύκλῳ περιορχεῖσθαι καὶ λέγειν ὡς θλεῖσα
περὶ ἀφροδισίων· ῥοῦτο δὲ ὅμοιον ἔοικε τῇ περὶ τὸν κυμίνου λεγο
μένῃ καὶ τὴν ἐλλεβορίαν, ὅτ' αἰτοῦσι· στερεὰ γράφει δὲ καὶ τὸν ἔλλε
βορον τὸν μέλανα ἱστάμενον πρὸς ἕω· καὶ προσκατευχόμενον· ἀετὸν
δὲ φυλάττεσθαι καὶ ἐκδεξιᾶς καὶ ὀξαρίστερ· κίνδυνον δὲ ἔνιοις τοῖς τέ
μνουσιν· ἐὰν δὲ ὁ ἐπιὼν μὴ δι' ἀτιμίαν, ὁ ἀετὸς ἀποθνήσκει ἐνιαυτῷ·
ταῦτα μὲν οὖν ὡδὶ τέτως ἔοικεν ὥσπερ εἴρηται· πρόπριστοι δὲ εἰσὶ
τῶν ἰζοτομιῶν, θλιβοὺς εἰπόμενον· ὅτι δ' ὥσπερ ἐλέχθη τῶν
μὴ πάνυ χρήσιμα καὶ ἡ ἰξία καὶ ὁ κνῆκος· ἡ δὲ ὀπὸς· ὡς περ ἄλλου τινὰ
τῶν φαρμάκων· τῶν δὲ, ἡ ἰξία καὶ ὁ ὀπός· οἷον τῆς σκαμωνίας,
ἢ τοῦ κυκλαμίνου· καὶ ἡ ἰατρικὴ δὲ καὶ ἡ ἑτέρων· καθάπερ καὶ τοὺς
μανδραγόρου, τὸ μὲν φύλλον χρήσιμον εἶναί φασι πρὸς τὰ ἕλ-
κη μεταβολή τινος· τὴν δὲ ἰξίζαν πρὸς ἐρυσίπελας· ξυνθεῖσάν τε μὴ
ὀξεῖ δεθεῖσαν· μὴ πρὸς τὰ πρόσχρικά· καὶ πρὸς ὕπνον μὴ φίλξαι· δι' ὀ
ἄσιν δὲ καὶ οἴνῳ ἢ ὕδατι ὀξεῖ· τέμνουσι δὲ προχίσκους ὥσπερ ξαφανίδας· ἐ
νέφαντες δὲ ὑδρομέλιτι ἐκρέμασαν ὑπὲρ καπνοῦ· ὁ δὲ ἑλλέβορος ἐ-
πὶ ταῦτα, τῇ τε ἰξίζῃ καὶ τῷ καρπῷ χρήσιμος· εἴωθε δὲ καὶ ἐν ἀγκύ-
ραις καθάπερ φασὶ τῷ καρπῷ καθαίρεσθαι· ἔχει δὲ σπασμώδη τὸ
γον· πλείω δὲ καὶ τὸν πόνακος τὰ χρήσιμα ἢ οὐ πάντα πρὸς τὸ αὐ
τό· ἄλλο μὲν καρπὸς πρὸς τὰς ἐξαμβλώσεις, καὶ πρὸς τὰ σπα-
σμάτια,

σμάτια, ἢ τοὺς τοιούτους πόνους. ἔτι δὲ πρὸς τὰ ὦτα καὶ τὰς
φωνασκίας. ἡ δὲ ἴζα πρός τε τοὺς τόκους ἡ τὰ γυμαικεῖα,
καὶ πρὸς ὑπεζυπάων φύσεις. χήσιμοι δὲ καὶ πρὸς τὸ ἡρινὸν μυ
ρον διὰ τὴν ὠωδίαν. ἰσχυρότερον δὲ τὸ ωτέρμα φῆ ἴζης. πί
ται δὲ περὶ συείαν. καὶ τίμνεται περὶ πυραμηόν. τοὶ δὲ κυ
κλαμίνου, ἡ μὴ ἴζα πρός τε τὰς ἐκπυώσεις τῶν φλεγμονῶν.
ἢ πρόσθερμα τοῖς γωαιξὶ, ⸫ πρὸ τὰ ἕλκη, ἐν μέλιτι. ὁ ὄ ὀπὸς πρὸ
τὰς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καθάρσεις ἐν μέλιτι ἐγχόμωος. ⸫ πρὸ
τὸ μεθύσκεσθαι, αὖ ἐν οἴνῳ διαβρέχων διδόναι τις ποιεῖν. ἀσαθὴ ὄ τὴν
ἴζαν ⸫ εἰς ὠκυτόκιον περιάπτειν, καὶ εἰς φίλτρα. ὅταν ὄ ὀ-
ρύξωσι, καταικαίουσι. εἶ τοίνῳ λύσαντες ξοχίσκους ποιοῦ-
σιν, ὡς φῆ ξυγὸς ἢ ἐκ πόμεθα. ἢ τοῖσικυᾶ δὲ τοῖς ἀγρίοις, τὴν μ̄
ἴζαν ἀλφᾶ ⸫ ψώρας βοσκήμασι. τὸ δὲ ωτέρμα χυλιᾶν πρὸ
εἶ τὸ ἐλατήριον. τίμνεται δὲ τοῖ φθινοπώρου. ὁ τι γὰρ βέλτι-
στον. φῆ δὲ χαμαίδρυος, τὰ μὲν φύλλα πρὸς τὰ ἐξάγματα καὶ
πρὸς πραύματα ⸫ ἐλαίῳ τριβόμεα. πρός τε τὰ νεμόμεα ἃ
ἕλκη. τ̄ ὄκας τὸν καθαίρειν χολῶν. ἀγχεθὸν ὄ ἡ ὀφθαλμ̄. πρὸς
ὄ τὰ ἀργέματα, προσάπτειν τὸ φύλλον τρίφαντα ⸫ ἐλαίῳ. ἔχει ὄ
τὰ φύλλα οἷά πῃ δρυός. τὸ δὲ ἀνάσγμα φῆ ὅλης ὅσον ασιθα-
μιαῖον. βύσμον δὲ καὶ ἡδύ. τὸ μὲν οὖν μὴ πρὸς τὸ αὐτὸ φαίνε
τὰ μέρη χήσιμα τυγχάνειν, οὐκ ἴσως ἄτοπον. τὸ δὲ φῆ αὐτῆς
ἴζης τὰ μὲν, ἀνώ, τὰ δὲ, κάτω καθαίρειν, θαυμασιώτε-
ρον. οἷον τῆς πεδαφίας καὶ φῆ ἰχάδος. οἱ δὲ ὦτον καλοῦσι. καὶ
φῆ λιβανωτίδος. τὸ γὰρ αὖ καὶ κάτω καὶ ἀνώ τὰ αὐτὰ δυώ
σας καθαίρειν καθάπῃ τὸ ἐλατήριον, ὃ δὲν ἄτοπον. ἔχει δὲ ἡ θα-
πία, φύλλον μὲν ὅμοιον μαράθρῳ, ὠλιὼ ὠλατύτερον. καυ-
λὸν δὲ ναρθηκώδη. ἴζαν δὲ λευκὴν. ἡδὺ χαὶ ἡ ἄωσος, φύλλον
μὲν ἔχει ὡς ἡμερώδες βραχύ. καυλὸς δὲ ὠγείους ξυὸς, ἢ πέπα-
σας. ἴζαν ὄ, οἷον ἀσφόδελος, ὠλιὼ λεπτοτέρη. φιλεῖ ὄ ὀρέσι καὶ χω
ρία καὶ κολλακώδη. τίλλεται δὲ, τοῦ ἦρος. τοῦτο μὲν οὖν ἴδιον

τῶν εἰρημένων. ὁ δὲ ἐλέβορος ὅ, τε μέλας καὶ λευκὸς, ὥστε περὶ μὲν τοῦ μέλανος ἔνιοί φασιν οὐδὲν διαφέρειν· περὶ δὲ τοῦ λευκοῦ πολλοὶ διαφωνοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ ὁμοίους εἶναι, πλὴν τῷ χρώματι μόνον διαφέρειν· τὴν δὲ ἰσχὺν τὸν μὲν λευκὸν μείζω, τὸν δὲ μέλανα· οἱ δὲ τὸν μέλανα τὸ φύλλον διαφανῶδες· τὸν δὲ λευκοῦ, πρασῶδες· τὰς δὲ ῥίζας ὁμοίας, πλὴν τῶν χρωμάτων· οἱ δοῦν ὁμοίας λέγοντες, τοιαύτας φασὶν εἶναι τὴν μορφήν· καυλὸν μὲν αὐθεικώδη βραχὺν σφόδρα· φύλλον δὲ πλατύ χισον ὅμοιον τῷ τοῦ ἀρθικος· μῆκος ἔχον δύ μηκῶν· ἐν θὺς δὲ κεφαλὴ ῥίζης ἡρτημένου τι καὶ ἐπιμήκους· πολύρριζον δὲ μέλαιναις λεπταῖς καὶ χρηστοῖς· αὐαιρεῖν δὲ τὸ μέλαν ἐν ἱππουρις ἐν βοῦς· καὶ ὗς· ἀπὸ δὲ νέμεσθαι τοῦτον· τὸν λευκὸν δὲ νέμεσθαι τὰ πρόβατα μὴ ἐκ τοῦ πρώτου σωφθῆναι τὴν δύναμιν, καθαιρομένων ἐκείνων· ὡραῖος δὲ μετὰ ὡρῶν· τὸ δὲ ἦρος, ἄωρος· ἀλλὰ πρὸς τὴν ὠυλαίαν οἱ ἐκ τῆς οἴτης συλλέγουσι· πλεῖστος δὲ ἐν ταύθα φύεται μὴ ἄφεσος· μοναχοῦ δὲ φύεται τῆς οἴτης περὶ τὴν πυράν· μίσγεται δὲ πρὸς τὴν πόσιν· ὅταν δὲ μὴ μίσγη, τὸ τῆς ἐλεβόρου σπέρμα· τοῦτο δὲ πρὸ ἄφεσον· φύεται δὲ ὁ μὲν μέλας πανταχοῦ· μὴ γὰρ ἐν τῇ βοιωτίᾳ καὶ ἐν εὐβοίᾳ καὶ περὶ ἄμοις πολλοῖς· ἄφεσος δὲ ὁ ἐκ τοῦ ἐλικωνος· καὶ ὅλως τὸ ὄρος εὐφάρμακον· ὁ δὲ λευκὸς, ὀλιγοχοῦ· βέλτιστοι δὲ καὶ οἱ σμικρὰ μάλιστα τὰ πάχη· οἱ ταῦος· πρωτικός· ἐλεάτης· μακεδονικὸς· φασὶ δὲ τὸν ἐλεάτην· ἐν ταῖς ἀμπέλοις φύεσθαι, καὶ πρὸ τὸν οἶνον ὕστερον δυσρηστικὸν, ὥστε καὶ λαθεῖν ἐνίους πάμπολυ τῷ πίνοντας· ἄφεσος δὲ πάντων καὶ τὸ αὖθις οἰταῖος· ὁ δὲ θεσσαλὸς καὶ ὁ αἰτωλὸς (γίνονται δὲ καὶ ἐν ταύθα πολλοί· καὶ ὠνοῦνται καὶ πωλοῦσιν οὐκ εἰδότες) σκληροί τε καὶ ἄζηλον ποιοῦσι. ταῦτα μὲν οὖν ὅμοια ταῖς μορφαῖς ὄντα, δυνάμεις ἴδιας ἔχουσι· καλοῦσι δὲ τὸν μέλανά τινες ἐκ τοῦ τιμόνος καὶ ἀνθυρόντος· μελαμπόδιον, ὡς ἐκεῖνα πρώτου τιμόνρις· καθαίρουσι δὲ καὶ ὕας αὐτῷ καὶ πρόβατα, σωθεπάδοντες τὴν

μὰ

ναι ἐπωφελῆ. καὶ εἰς ἅλμα δὲ πολεῖω χρῶνται. πολλὰ δέδοκται τοῖς παιδάσι καὶ οἱ πιθύμαυροι τῆς ἐτεραίας. φανάκης καλοῦσιν πρῶτον μὲν τὸ ἐν συνεχείᾳ, περὶ ὃ μικρῷ πρότερον εἴρηται. αὐγαὶ ὀξίαι. τὸ μὲν χειρώμφουν καλὸν μέν. τὸ δὲ ἡράκλειον. τὸ δὲ σκληπεῖον. ἔχει δὲ τὸ μὲν χειρώνειον, φύλλον μὲν ὅμοιον λαπάθῳ. μεῖζον δὲ καὶ παχύτερον. ἀνθος δὲ, χρυσοειδές. ρίζαν δὲ, μακράν. θυλεῖ δὲ τὰ χοιρία τοὺς πίονας. χρῶνται δὲ πρός τε τὰς ἕλκωσι καὶ τοὺς φαλακρίας καὶ τὰς ὀπὰς καὶ τὰ ἄλγη ἐς πιεπτέον. δεδόντες ἐν οἴνῳ, καὶ ἀλείφοντες μετὰ λαίου. τοῦ δὲ ἕλκους τὸ δῆγμα καταπλάττοντες ὀξυμέλιτι ἢ ὄξει ἢ οἴνῳ θερμῷ. τῶν δὲ ξηρῶν, ἐν οἴνῳ δοῦναι καὶ καταπλάττειν. τὸ δὲ ἡράκλειον, φύλλον μὲν ἔχει μέτριον καὶ πλατὺ καὶ ξιφοειδὲς μῆκος πλῆθος ὡς παιωνιώδους. λευκὴν δὲ καὶ παχεῖαν σφόδρα. καὶ φλοιὸν παχὺν καὶ ἀλικώδη. καυλὸν δὲ ἔχει γονατώδη παντοδαπόν. φύλλον δὲ ὅμοιον τῇ ἀγαφίᾳ, πλὴν παχύτερον. ἀγαθὸν δὲ εἶναι φασὶν ἐρωτικῶν τε ξύσματα πίνειν, καὶ ἀσθενοῦς ὅταν αἷμα πτύῃ ἐν αὐτῷ ἐν μελικράτῳ. καὶ κεφαλῆς ξέοντα καὶ λαίῳ ἀλείφειν. καὶ ἄλλοτι ἀνὰ πρῖνος ἀφανές. καὶ γλαυκὸς ὁ δρύινος ἐν οἴνῳ ξύοντα. δοκεῖ δὲ καὶ τοὺς μακροὺς ἀρρωστήμασι ἐγκλίνειν. ἔστι δὲ καὶ ἕλκη ὑγρὰ ἐπιπολάζοντα, προκαταπλάζοντα οἴνῳ θερμῷ. τῶν δὲ ξηρῶν, ἐν οἴνῳ δοῦναι καὶ καταπλάττειν. τὸ δὲ ἡράκλειον, φύλλον μὲν ἔχει μέτριον καὶ πλατὺ καὶ ξιφοειδὲς μῆκος πλῆθος δακτύλου τὸ πάχος, ἀκρανῆ ἢ τριακρανῆ. τῇ γεύσει μὲν ὑπόπικρον. τῇ δὲ ὀσμῇ καθάπερ λιβανωτοῦ καθαροῦ. ἀγαθὸν δὲ φλεγμονῶν ἱερᾶς νόσου μιγνύμενον φακοῦ τρύγι, ὅσον τεταρτημόριον, πίνειν. καὶ ὀδυνωμένοις κατὰ τὰς ἕδρας, ἐν οἴνῳ γλυκεῖ. καὶ ἕλκεσι τῶν μὲν ὑγρῶν, ξηρά. τῶν δὲ ξηρῶν, ἐν μέλιτι. αὗται μὲν οὖν αἱ τοῦ ὄντος ἔχουσι τὸ διαφορᾶς τι καὶ δυνάμεις. ἄλλα δὲ φανάκη τὸ μὲν λεπτόφυλλον. τὸ δὲ πλατύφυλλον. αἱ δὲ δυνάμεις ἀμφοῖν αἱ αὐταί. προσθετέον τι τῇ γυναικείᾳ, καταπλάσματα μετὰ λιβανωτοῦ, καὶ πρὸς τὰ ἕλκη τὰ αἰγὸς πρὸ τοῦ ἐμοῦ, καὶ ἀναστόμωσιν ἢ καὶ ἰσχύν. οἱ πιθύμαυροι.

τ̃ χρύχων ὁ μὲν, ὑπωόδης· ὁδὲ, μανικός· καὶ ὁμὲν ὑπωόδης
ἐρυθρὰν ἐχ̃ει ῥίζαν ὥσπερ αἷμα· ξηραινομένου δὲ ὑπόμελάν
λευκόν· ἔνιοι δὲ πρὸς ἐρυθρότερον κόκκου· φύλλον δὲ τιθυμάλῳ
ὅμοιον, ἢ μικρᾷ τῇ πλυκείᾳ· ἔχει δὲ καὶ ὀδοὺς ἡ ῥιζα μεγάλους· πού-
λου φλοιὸς τὸ φλοιοῦ τὴν λίαν, ἔχοντος χυλὸν ὠμὸν πικρόν
τῳ, διδόασι δὲ ποιεῖ καθύδατι· φύεται δὲ χωρὶς τὸ μνήμα
σιν· ὁδὲ μανικὸς, οἱ μὲν θρύον καλοῦσιν αὐτὸ, οἱ δὲ ῥιζοπόνον· λευκὸν
ἔχει τὴν ῥίζαν, ἔνιοι μακρὰν ὡς πήχεος· μὴ κοίλην· διὸ δὴ δάκτυλος, ἐὰν
μὴ ὄντως ὡς τὸ πάχος μὴ ἐλάττων ᾖ δυοῖν ἐλαττῶν κάλλιστον εἶναι, δραχ-
μῆς ἄθλῳ· ἐὰν δὲ μᾶλλον μαίνεσθαι ἢ φαντασίας πρὸς φαίνεσθαι,
δύο δραχμάς· ἐὰν δὲ ὥστε μὴ παύσασθαι μαινόμενος, ξέστου· ἔνιοι
πίνουσι, φασὶν ὡς τὸ κέντταυρον· ἐὰν δὲ ὥσπερ ἀπο-
κτεῖναι, τέτταρας· ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον ὑοσκυάμῳ, πολὺ
μεῖζον· τὸ δὲ καυλὸν ὡς περὶ ὀργυιᾶς· κεφαλὴ δὲ ὡς πυθμήν· μείζω δὲ
ἢ πεχυτέραν· ἔοικε δὲ ἡ πλατάνῳ κατὰ πῶ· τὸ δὲ τιθυμάλου, ὁ μὲν
ἥλιος καλάμῳ κόκκος, φύλλον ἔχει περιφερές· καυλὸν δὲ ἡ
τὸ ὅλον μέγεθος ὡς σπιθαμῆς· τὸ δὲ καρπὸν ἀμάτου ὅταν
ἄρτι πυκάζῃ σαφυλή· ξηρανθεὶς δὲ κατὰ δύο πρίεται τρι-
φθεὶς, ὅσον πρίνου μέρος ὀξυβάφου· ὁδάρχλου καλάμῳ, τὸ μὲν φύλλον
λαιῶδες ἔχει· τὸ δὲ ὅλον μέγεθος, δίπηχυαῖον· τοῦτον ὀθίζουσιν
ἅμα πρυῒ ἡμῶν· καὶ θρασεύσαντες, οὕτω χρῶνται· καθαίρει δὲ κά-
τω μᾶλλον· ὁ δὲ μυρτίτης καλούμενος τιθύμαλος λευκός·
τὸ μὲν φύλλον ἔχει καθάπερ ὁ μύρρινος· τὸ δὲ ἄνθος
ἐπ' ἄκρου· κλήματα δὲ φίνεται ἐπὶ γῆς, ὡς σπιθαμιαῖα· τοῦ
τα δὲ ὑπὸ καρπὸν· ἀπὸ δὲ τοῦ καρπὸν· τὰ μὲν,
πῶν, τὰ δὲ εἰς νέον τα περυκότα ἀπὸ τῆς αὐτῆς ῥίζης· φι-
λεῖ δὲ ὄρη καὶ χωρία· ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ καλεῖται κάρυος,
ἅμα δὲ τὸ δρυῶν δαικελιάς· ξηραίνοντες ἢ ἀποκαθαίροντες
αὐτὸ τὸ κέγχρου, πολύανθος ἐνύδατι καὶ πάλλ' ξηραίνοντες, διδόασι
δὲ συμμιγνύντες δύο μέρη τ̃ μελαίνης μήκωνος· τὸ δὲ συναμφότερον

ὅσον

ὅσον ὀξύβαφον· καθαίρει ὑφλέγμα κάτω· ἐὰν ὑπὸ κάρυον αὐ
τὸ δι δῶσι, ξίφανται ἐν οἴνῳ γλυκεῖ δι δόασιν· ἢ ἐν σησάμῳ πεφυ
γμένῳ καταξαγῆ. Ταῦται μὲν οὖν ταῖς τε φύλλοις καὶ τοῖς
καρποῖς, χήτημα· τὸ δὲ λιβανωτίδων (δύο δ' εἰσὶν) ἡ μὲν ἄκαρπος·
ἡ δὲ καρπίμη ἡ μὲν ἡμέρα καλεῖται τῷ φύλλῳ χρησίμη· ἡ δὲ μόνον ἡ
ξίζη· καλεῖται δὲ ὁ καρπὸς κάχρυς· ἔχει δὲ αὐτὴ τὸ μὲν φύλλον ἔοι
κὸς σελίνῳ ἐλείῳ· μεῖζον δὲ πολύ· καὶ λὸν δὲ μέγεθος τὸ κος
ἢ μείζω· ξίζαν δὲ μεγάλην ἡ παχεῖαν λευκὴν ὀζᾶσαν ὥσπερ λι
βανωτοῦ· καρπὸν δὲ λευκὸν καχρὺν προμήκη· φύεται δὲ μά λι
στα ὄρεσιν αὐχμηρὰ χωρία ἢ καὶ ποταμῶν· χρησίμη δὲ ἡ μὲν ξί-
ζα, πρός τε τὰ ἕλκη καὶ πρὸς τὰ γυναικεῖα πεμομμένη ἐν οἴνῳ αὐστη
ρῷ μέλανι· ὁ δὲ καρπὸς πρός τε τὰς σταγόνας, ἢ πρὸς τὰ ὦτα ἢ
ἔρυσιμα· ἢ πρὸς ὀφθαλμίας, καὶ ὥστε γέλα γυναιξὶν ἐμποιεῖν· ἡ δὲ
ἄκαρπος, ἔχει τὸ φύλλον ὅμοιον θελδακίνης φλησκρᾶς· ξαχύτε
ρον δὲ καὶ λευκότερον· ξίζαν δὲ βραχεῖαν· φύεται δὲ ὄρεσιν ἐν πέτραις
πολείοις· δύο δὲ καθαίρει ἡ ξίζα καὶ ἄνω ἢ κάτω· τὸ μὲν πρὸς τὴν
χολὴν ἄνω· τὸ δὲ πρὸς τὴν φλῆν κάτω· κωλύει δὲ καὶ εἰσὶ μάτια,
τιθεμένη τοὺς σπῶτας· συμπέπτει δὲ καὶ περὶ σπυροτομίας· χαμαιλέ
ων δὲ ὁ μὲν λευκός· ὁ δὲ, μέλας· αἱ δὲ δυσὶ μέσ τῆ ξιζῶν, καὶ αὐται
δὲ αἱ ξίζαι τοῖς εἴδεσι διάφοροι· τὴν μὲν λευκὴν, καὶ γλυκεῖαν· καὶ
παχεῖαν· καὶ ὁμοιοῦται χρυσοβαρῆσαν· χρησίμη δέ φασι πρὸς τὰς
ῥῆξιν ὅτ' ἐγκαθῆ καὶ παρεμπαθεῖσα, ὥσπερ ξαφανὶς ἐμφλομένη ἐφ' ὃ-
λοκρίνῳ· ἢ πρὸς τὰ ἕλμινθας τὴν πλατεῖαν· ὅταν δὲ ξαφθίδα προ
φάγῃ, πίνειν ὠὸ ξύον τε καὶ παύτην, ὅσον ὀξύβαφον ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ·
ἀναιρεῖ δὲ καὶ κώνα· ἔστι δὲ κώνα μὲν, ἐν ἀλφίτοις ἀναφυραθεῖσα
μετὰ ἐλαίου καὶ ὕδατος· σὺν δὲ, μετὰ ξαφάνου μιγνυμένη τῷ ὀ-
ρείῳ· γυναικὶ δὲ δίδοται ἐν πυρῷ γλυκείᾳ καὶ ἐν οἴνῳ γλυκεῖ· καὶ
ἐὰν βάλῃ τις ἀσθενοῦντος ἀνθρώπου διαπεπεμμένα ξαφανὶς εἰς βιώσιμα,
λύει καὶ λύσει ξῆς ἡμέρας· καὶ ὥσπερ πεπεμένη, βιώσιμα· φύεται
δὲ ὁμοίως καὶ παχεῖα· ἔχει τὸ φύλλον ὅμοιον σκολύμῳ· μεῖζον δὲ· καὶ

τὸ δ' πρὸ τῆς γῆς. τὸ δὲ κεφαλὴ ἔχει ὁμοίαν ἀκάνθῳ μεγάλῃ. οἷόν ἀκανθον καλοῦσιν. ὁ δὲ μέλας, τὸ μὲν φύλλον παρόμοιόν σκολύμῳ δὲ ἔχει, τὸ δὲ ἔλαττον καὶ λεπτότερον. αὐτὸς δ' ὅλος ὅσον πῆχυν ἀδὸν. ἡ δὲ ῥίζα παχεῖα καὶ μέλαινα. δάκρασθεῖσα δὲ, ὑπόξανθος. φιλεῖ δὲ χωρία ψυχρὰ καὶ ἀργά. λύπᾳ δὲ λέπραν ὀξελαύνῃ δὲ ἐνόξῳ ξιβόμῃ, καὶ πρὶ βεῖς ἐπαλείφόμενον. καὶ ἀλφὸν ὠσαύτως. ἀναιρεῖ δὲ καὶ φθεῖρας κύας. μίκωνος δὲ λεῖόν ἐστιν ἄγριαι τὸ πλέον. ἡ μὲν κορασπίτις καλουμένη. ἡ δὲ μέλαινα. ταύτης τὸ φύλλον ὡς φλόμου τῆς μελαίνης. ἔλαττον δὲ μέλαν. τοῦ δὲ καυλοῦ τὸ ὕψος ὡς πήχυιον. ῥίζα δὲ βραχεῖα. καὶ ὠλὴ πόλαιος. ὁ δὲ καρπὸς καὶ μαύλῳ ὅμοιος περὶ ὧν κεφαλῶν. συλλέγεται δὲ περὶ τροπὰς θερινάς. ξηραίνεται δὲ καθάρσιον κοιλίαν. τὸ δὲ φύλλον ἄργεμα προβάτοις ἀφαιρεῖ. φύεται δὲ παρὰ τὴν θάλατταν, οὗ ἂν ᾖ τειχώδη χωρία. ἑτέρα δὲ μήκων ῥοιὰς καλοῦσιν ἡμερὰ ὁμοία κηχωρίῳ τῷ ἀγρίῳ. ὃ καὶ ἐαθίεται. ἐν τοῖς ἀρουραίοις δὲ φύεται μάλιστα κριθαῖς καὶ θέρους. ἄνθος δὲ ἔχει ἐρυθρόν. καὶ λύεται δ' ὅσην ὄνυχα τῷ δακτύλῳ. συλλέγεται δὲ πρὸ θερισμοῦ τῶν κριθῶν. ἐγχωροτέρα δὲ μᾶλλον. καθαίρει δὲ καὶ κάτω. ἑτέρα δὲ μήκων, ἡ ρακλεία καλεῖται. τὸ μὲν φύλλον ἔχουσα οἷον σρουθὸς, ᾧ τὸ ὀθόνια λευκαίνουσι. ῥίζαν δὲ λευκὴν ὠλὴν πόλαιον. τὸ δὲ καρπὸν, λευκὸν. καθαίρει αὐτῶν ἡ ῥίζα. χρῶνται δὲ τὸν πρὸ τῆς ὠλῆς πότους ἐν μελικράτῳ. ταῦτα μὲν οὖν ὡς περὶ μόνων μάτην ἀσιωπήλητα. τὸ δὲ ῥίζῶν καὶ ἐν τοῖς χυλοῖς αἱ διαφοραὶ καὶ ἐν ταῖς ὀσμαῖς. αἱ μὲν, χρήσιμοι δριμεῖαι. αἱ δὲ, πικραί. αἱ δὲ γλυκεῖαι. αἱ μὲν δύοσμοι. αἱ δὲ βδελυραί. γλυκεῖα μὲν, ἥτε νυμφαία, καὶ λευκὴ μήκων. φύεται δὲ ἐν ταῖς λίμναις, καὶ ἐν τοῖς ἑλώδεσιν. οἷον ἐν τῇ τῇ ὀρχομηνίᾳ, καὶ μαραθῶνι. καὶ περὶ κρήτην. καλοῦσι δ' αὐτὴν οἱ βοιωτοὶ μαδώνειν. καὶ τὸν καρπὸν ἐσθίουσιν. ἔχει δὲ τὸ φύλλον μέγεθος τοῦ κύαμου. εἶτα δὲ φασιν ἴχαιμον, ἐὰν πρίψας τις ὠὴ τὴν γλυκεῖαν ἐπιθῇ. χρήσιμη δὲ ἡ πρὸς τὰς δύσεις περὶ τὸ νομὴν. γλυκεῖα δὲ ἡ ἡ σκυθική. ἡ ἔνιοί γε καλοῦσιν αὐτὴν δὴ

θυ

θυ γλυκεῖαν αὐτῶν· γίνεται δὲ περὶ τὸν μαιῶτιν· χρησίμη δὲ
πρός τε τὰ ἀθ ματα, καὶ πρὸ βῆχα ξηρὸν, καὶ ὅλως τὸ περὶ τ'
θώρακα πόνους· ἔστι δὲ πρὸ τὰ ἕλκη ἐν μέλιτι· δύναται δὲ καὶ
τὸν δάψαν παύειν, ἐάν τις ἐν τῷ σόματι ἔχῃ· διὸ καὶ τὴν τε καὶ
τὴν ἱππακὴν διάζειν φασὶ τοὺς σκύθας ἡμέρας μὲν ἕνδεκα καὶ
δώδεκα· ἡ δὲ ἀεὶ σολοχία τῇ ὀσφρήσει μόνῳ ὠφελιμῶ· τῇ δὲ γεύσει
πικρὰ σφόδρα· τῇ χροιᾷ δὲ μέλαινα· φύεται δὲ ἐν λοῖς ὄρεσ
ἢ βελτίστη· φύλλον δὲ ἔχει προσεμφερὲς τῇ ἀλσίνῃ· πολὺ στρογ
γότερον· χρησίμη δὲ πρὸ πολλά· μὲν αἱρίστη πρὸ κεφαλῆ· ἀγρι
θὴ δὲ καὶ πρὸ τὰ ἄλλα ἕλκη, καὶ πρὸ ἕρπητα μὲν πρὸ ὕπ
πρὸ ἕτερα· τὰ μὲν οὖν προσάζειν κελεύουσιν ἐν ὕδατι αὐαδεύ
σαντα καὶ κατα πλάττοντας· τὰ δὲ ἄλλα εἰς μέλι ἐγχύσαντα
μὲν ἔλαιον· πρὸ δὲ τὰ τῶν ἕρπητῶν ἐν οἴνῳ ὀξίνῃ σίνδῃ, μὲν ἰῶν τὸ
δ μα ἰῶν πολάττειν· εἰς ὑπ ὂν δὲ ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ νίσσειν· ἐ-
αὐ δὲ αἱ μῆξαι προσπέσωσι τῷ ὕδατι ἀπεκλύζειν· αὖται μὲν
ἂν γλυκεῖαι· αἵγειαι δὲ πικραί· αἱ δὲ βαρεῖαι τῇ πεύσει· σίμῃ δέ τι
νος τῶν γλυκέων· αἱ μὲν, ἑκάστη καὶ καθάπερ ἡ ὁμοίως τῇ σκο-
λύμῳ ἡ περὶ τέγεαν· ἰῶ καὶ Γάντιον ὁ ἀνδριάντοποιῶ φα-
γών ἐργάζόμενον ἐν τῷ ἱερῷ ἐξέπεσεν· αἱ δ' θανατηφόροι καθάπερ
αἱ περὶ τὰ μέταλλα τὰ ἐν τῇ θρᾴκῃ· κούφη δὲ καὶ ἡ δεῖα παί-
νυ τῇ γεύσει· καὶ τὸν θάνατον ὑπνώδη τινὰ ποιοῦσι καὶ ἐλα
φρόν· ἔχουσι δὲ καὶ τοῖς χρώμασι διαφοράς, οὐ τὰ λευκῷ καὶ
μέλανι καὶ ξανθῷ μόνον, ἀλλ' ἔνιαι μὲν οἰνοχρῶτες καὶ ἐρυθραὶ κα
θάπερ ἡ τὸ ἐρυθοδάνου· ἡ δὲ τὸ ὠχρὸν τὸ φύλλου ἢ περ τὸ ὠχρόν.
(καλοῦσι γὰρ ἀμφοτέρως) ὀρυπτὸ μὲν ἡ ἐρυθρά· ξηραινομένη δὲ
μέλαινα γίνεται μὲν τετράγωνον· ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὥσπερ οἶνα
ρον· μικρὸν μὲν καὶ τῷ χροιᾷ ὅμοιον· μὲν αὐξάνεται δὲ φθίνοντι ἅμα
τῇ ἀμπέλῳ· πάντων δὲ τὸ φύλλα· διὸ μὲν προσηγορία· καὶ
λοῦσι δὲ ὠχρὸν τῷ ὑποληπτούσι· καὶ κνήμας ἔχει κοίλας· τὸ δὲ ἐρυ-
θρόδανον καὶ φύλλον ὅμοιον κισσῷ, τῷ στρογγυλότερον· φύεται

δ' ὧν αἱ μὲν ὡς ὥστε ἀγρωστις· φιλεῖ δὲ καὶ παλίσκια χωρία· οὐρηπ
κὴ δέ· διὸ καὶ χρῶνται πρὸς τὰ τῆς ὀσφύος ἀλγήματα καὶ πρὸς
τὰ φλίσκους· ἔνιαι δὲ ἰδιόμορφοί τινες· ὡς περί τι τὸ σκορπίω
καλούμενον, ἢ καὶ τὸ πολυπόδιον· ἡ μὲν γὰρ ὁμοία σκορπίῳ· καὶ
χρησίμη δὲ πρὸς τὰ ὠλήγματα αὐτοῦ καὶ πρὸς ἀλλᾶς· ἡ δὲ τοῦ
πολυπόδιου διαφορὰ· μὴ ἔχουσα κοτυληδόνας ὥσπερ αἱ τοῦ πολύ
ποδος ὠλεκτάνας· καθαίρει δὲ κάτω· καὶ ὠφελάφητα ἐστὶ ὠιφα
σιν ἐμφύεσθαι πολύποδα· ἔχει δὲ φύλλον ὅμοιον τῇ πτελείᾳ τῇ με
γάλῃ· καὶ φύεται ἐν τοῖς πέτραις· τὰ δὲ τῶν ῥιζῶν αἱ μὲν
πλείω χρόνον· αἱ δὲ ἐλάττω διαμένουσιν· ὁ μὲν γὰρ ἑλέβορος
πρὶ ἀκοντα ἔτη χρήσιμος· ἡ δὲ ἀριστολοχία πέντε καὶ ἑξ· χαμαιλέ
ων δὲ τὸ μέλας, τεσσαράκοντα· κενταυρὶς δὲ, δέκα ἢ δώδεκα·
πόα δὲ ἡ ῥίζα μὴ σύμμικτον· πευκέδανον δὲ πέντε ἢ ἕξ· ἀμφέ-
λεκτος δὲ ἀγρίας, ἐνιαυτόν, ἐὰν ἐν σκιᾷ ἦ καὶ ἄθλιπτος· εἰ δὲ μὴ
σαπρὰ ἔσται καὶ σκώληκόβρωτος· ἄλλαι δὲ ἄλλους ἔχουσι χρόνους· πάντων δὲ
ὅλως τῶν φαρμάκων πλεῖστον διαμένει χρόνον, τὸ ἐλατήριον καὶ
τὸ παλαιότατον ἀρίστου· ἀξιόλογος δ' ἂν τις ἔλεγχος καὶ ἀλαζὼν ὁ ἔμπυ
ρος, ὡς εἰ πέρα αὐτῶν διακοσίων ἐτῶν· θαυμαστὸν δὲ τῇ ἀρε τῇ·
δοῦναι ἢ τὴν ἀναθυμίασιν· αἰτία δ' ἡ χρονιότης ἢ ὑγρότης· διὰ
ταύτην μὴ ὅταν κόψωσι πιθέασιν εἰς τίφρας ὑγρᾶς· καὶ οὐδ'
ὡς ξηρὸν γίνεται· ἀλλ' ἄχρι πεντήκοντα ἐτῶν σβέννυσι προσα-
γόμενον τοὺς αὐχμούς· φασὶ δὲ μόνον μάλισα ὑπὲρ ἴνδων
εἶναι τὸ φαρμάκων· αὐτὴ μὲν γὰρ ἰδιότης ἐστὶ δυσάμεσ· τῶν δὲ ῥι
ζῶν ὅσαι μὲν γλυκύτητα τινὰ ἔχουσι, συμβαίνει θερμαντικὰς
εἶναι χρονιζομένας· ὅσαι δὲ δριμεῖαι, τοῦτο μὲν μὴ σήπειν·
ἀμαυροῦσθαι δ' αὐτῶν τὰς δυνάμεις μανουμένων ἐκ τοῦ μὴ·
τῶν δ' ἔξω θηρίων, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἅπτεται ῥίζης οὐδεμιᾶς· ἡ δὲ
σφονδύλη πασῶν· τοῦτο μὲν οὖν ἴδιον ἐστὶ τοῦ ζώου φύσεως·
πᾶσαν δὲ χέρσω γίνεσθαι ῥίζαν, ἐὰν ἐάσῃ τις πληρωθῆναι καὶ ἀ
ναθυμιᾶσθαι τὸν καρπόν· ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν καρπὸν ἐὰν ὁ αὐτὸς

τὴν

πλὴν ξίζαν, ὡς ὠὴ πολὺ δὲ αἱ φαρμακώδεις, οὐκ ὀρίζομεν. ὧν
δὲν μὲν τὰ σπέρματα φαρμακώδη, οἷον τὰ δὲ ὀρίζομεν. χρῆσθαι
δέ τινα μᾶλλον φασὶ τῇσι ξίζαις. ὅτι ἰχυρότερον ὁ καρπὸς,
ὥσθ' ὑπερεγκεῖν τὸ σῶμα. φάρμακα δὲ οὐ καθόλου τοῦτο ἀλη-
θές. ἐπεὶ καὶ αἱ ἀνδρόσαιμοι ἑλλεβόρου δύνανται.
ὅτι ὁ καρπὸς ὁμοίως σπάμῳ. φαρμακώδεις δὲ δοκοῦσιν εἶ-
ναι τόποι. μάλιστα μὲν ἔξω Φρυγίας οἱ περὶ Τυρρηνί-
αν καὶ τὴν λατίνων. ἐν ᾗ καὶ τὴν κίρκην εἶναι λέγουσι. καὶ ἔστιν μᾶλ
λον ὡς Ὅμηρος φησι περὶ αἴγυπτον. ἐκεῖθεν γὰρ τὴν ἐλέ-
„ νιον λαβεῖν, ἐθνικά τινές οἱ πάρεισιν λυδάμνα θῶν. παράκοι
„ τις, αἰγυπτία. τὴν πολεῖσα φύει ζείδωρος ἄρουρα. φάρμακα,
„ πολλὰ μὲν ἐσθλὰ τετυγμένα. πολλὰ δὲ λυγρά. ἐν οἷς δὲ καὶ τὸν μη-
δεὶς ἐκεῖνόφησιν εἶναι. ἄχολ' ὡς τε λίθῳ πρὶν καὶ ἀσαθέσθαι
τ' κακῶν. καὶ χεδὸν αὖται μὲν εἰσὶν ὅσαι περ ἀπὸ τ' ποιητῶν ὑ
πολελέχθαι, καὶ δ' Ἀχιλλεὺς τοῖς ἐλεγείοις ὡς πολυφάρμακ' λέ
„ γει τὴν Τυρρηνίαν. Τύρρηνοι γενεαὶ φαρμακοποιὸν ἔθνος. οἱ δὲ γ'
ποιοὶ τοὺς τοὺς ὡσ φαίνονται μετέχειν τῶν φαρμάκων. ἀλλὰ τῷ
μᾶλλον καὶ τῷ ἧττον διαφέρειν. καὶ γὰρ οἱ πρὸς ἄρκτον καὶ με-
σημβρίαν καὶ οἱ πρὸς ἀνατολὰς, ἔχουσι θανασίμους δυνάμεις.
ἐν αἰθιοπίᾳ γὰρ καὶ ἰοὺς οἱ σοὺς χίονσι ῥίζας τοιούτους θανατηφόρους. ἐν
δὲ σκύθαις αὐτή τε ἑτέρα πολέμου. αἱ μὲν παραλήμματα ἀ
πολλάπουσαι τοὺς προσεμένους μύους. αἱ δ' ἐν χρόνοις. αἱ μὲν, ἐ
λάττοσιν. αἱ δὲ, πλείοσιν. ὥστ' ἐνίους καταφθίνειν εἰς ἰνδρύς τε
καὶ ἑτέρα μέρη πλείω. περιπατεῖν δ', εἰ περ ἀληθῆ λέγουσιν.
ἥτε δύναμις μὴ τὸ αἷμα διαχεῖν, καὶ οἷον ὑπερφύγειν. καὶ πάλιν ἡ
σιωπᾶσθαι ἢ πρὸς ἑαυτὴν ὠὴ σω μὴν. αἱ δὴ φασὶν ὑρᾶσθαι
πρὸς τὰ τ' ὄφεων τ' θανατηφόρων δήγματα. περὶ δὲ τὴν θρά-
κην εἶναι μὲν καὶ ἑτέρας οὐκ ὀλίγας. ἰχνοτάτην δ' ὡς εἰπεῖν
τὴν ἵππιον. ὧν δὴ λέγουσιν. οἱ μὲν κεντηθέντος φλεβὸς, οἱ δ'
ἠὀφθαλμοτρίβῃ διατμηθέντος ἵππου ἢ κωλύειν τῷ χύσιν ταῦτα

μὴν οὖν ὡς περ εἴπομεν δηλοῦν τὸ κοινόν· καὶ τῶν ἔξω τόπων οἱ φαρμακώδεσατοι, οὗτοί εἰσι, τῶν δὲ περὶ τὴν ἑλλάδα τόπ̃, φαρμακωδέσατ᾽ ὄν τό, τε ὑπὲρ λί\ τὸ ζὼν θετταλίαι· ἢ τὸ τελέθρι\ τὸ ζὼν τῇ δυβοίᾳ· ἢ ὁ παρνασός· ἔτι δὲ ἡ ἀρκαδία· ἢ ἡ λακωνική· καὶ γὰρ αὗται φαρμακώδεις ἀμφότεραι· διὸ καὶ οἱ γε ἀρκάδες εἰώθασιν ἀντὶ τοῦ φαρμακοποτ᾽ λακτοποτ᾽ λέγειν τὸ ἔξ· ὅταν οἱ ὀποὶ μάλιστα τοιούτ φύλλ᾽ ἀκμάζωσι· τότε φαρμακωδέσατ᾽ ὂν τὸ γάλα· ὥστε οὐδὲ τὸ βόσκον· ἐκεῖ γὰρ πολυμόνα τον καὶ παμφάγωτατον πάντων ὀνοῦς· φύεται δὲ μάλιστα μὲν ἐν λοῖς, ὅτι ἐλέβορος ἀμφότερος ἢ ὁ λευκὸς ἢ ὁ μέλας· ἔτι τὸ δαῦκ\ δαφνοφόρις κροκόεν· καὶ ἰὼ ἐκεῖνοι μὲν ῥάφαν\ ἀγρίαν καλοῦσι· τῶν δὲ ἀζῶν τινες, κέραν· ἢ ἰὼ οἱ μὲν ἀλθέαν· ἐκεῖνοι δὲ μαλάχην ἀγρίαν· ἢ ἀειστολοχία· ἢ τὸ σέσελι· ἢ τὸ ἱππομάραθρον· καὶ τὸ πευκέδανον· καὶ ἡ ἡρακλεία· καὶ ὁ σχοῖνος ἀμφότερος· ὅ, τε φοινικοῦν ἔχων τὸν καρπὸν· καὶ ὁ μέλανα· φύεται δὲ καὶ ὁ σίκυος ὁ ἄγριος· ἐξ οὗ τὸ ἐλατήριον συντίθεται· ἢ τὸ τιθύμαλλ᾽ ὂν ἐξ οὗ τὸ ἱπποφαές· ἄρισ᾽ ὂν δὲ τὸ περὶ τίρυαν· καὶ ἐκεῖ μάλισα πολυδάζεται· φύεται δὲ καὶ ἐπὶ πολέον· πλεῖς\ δὲ καὶ κάλλιστον φύεται περὶ τὴν ἀλφειάν· ἡ δὲ πανάκεια γίνεται καὶ τὸ πεζαῖον περὶ φοφίδα καὶ πλείστη καὶ ἀείζη· τὸ δὲ μῶλυ περὶ φαρεὸν καὶ ζὼν τῇ κυλλήνῃ· φασὶ δ᾽ εἶναι ἢ ὅμοιον ὡς Ὅμηρος εἴρηκε· τὸ μὲν ῥίζαν ἔχον σφοῦλλο· προσεμφερὲς κρομμύῳ· τὸ δὲ φύλλ᾽ ὅμοιον σκίλλῃ· χρῆσθαι δὲ αὐτῷ πρός τε τὰ ἀλεξιφάρμακα καὶ τὰς μαγείας· οὐ μὴν ὀρύττειν γε εἶναι χαλεπὸν ὡς Ὅμηρος φησί· τὸ δὲ ἠκώνιτον, ἄρισον περὶ σοῦσα, καὶ ἐν τοῖς ψυχροτάτοις τόποις· γίνεται δὲ καὶ ἐν τῇ λακωνικῇ τὰ πολλὰ τούτων· ἐν γὰρ αὐτῇ πολυφάρμακος· ἐν ἀρκαδίᾳ δὲ ἡ πεζαία καὶ θαπολλὴ ἡ οὐδὲν χείρων ὡς οἱονταὶ φλικριτικῆς· ἀλλὰ ἢ τῇ ὀψὲ καλλίων· καὶ δαῦκον, περὶ τὴν παρνηθὼ διαφέρει· τοῦτο δὲ θορμαντικὴ φύσει· ῥίζαν δὲ ἔχει μέλαιναν· φύεται δὲ τὰ πολλὰ τούτων ἢ

ἐν τῷ

ἐν τῷ περιπατῶ. καὶ περὶ τὸ πλέθριον. ἢ ταῦτα μὲν κοινὰ πολλόνων χώρων. τὸ δὲ δίκταμον, ἴδιον φησὶ κρήτης. θαυμαστὸν δὲ τῇ δυνάμει καὶ πρὸς πολέω χρήσιμον. μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς τόκους τῶν γυναικῶν. ὅτι δὲ τὸ μὲν φύλλον παρόμοιον τῇ βλήχῃ. ἔχει δέ τι καὶ τὸν χυλὸν ἐμφερές. τὰ δὲ κλώνια λεπτότερα. χρῶνται δὲ τοῖς φύλλοις. οὐ τοῖς κλωσίν, οὐδὲ τῷ καρπῷ. χρήσιμον δὲ πρὸς πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα. μάλιστα δὲ ὡς περ ἐλέχθη πρὸς τὰς δυστοκίας τῶν γυναικῶν. ἢ γὰρ ὑποκεῖν φασι πρὸ ἐμέν. ἢ παύφυγε τὰ πόνους ὁμολογουμένως. δίδοται δὲ πόσιμον ἐν ὕδατι. ἀσαίμιον δὲ ὄντι. καὶ γὰρ ὀλίζῳ ὁ τόπος ὁ φέρων. ἐστὶ τοῦτον αἱ αἶγες ἐκνέμουται δὲ καὶ τὸ φιλεῖν. ἀληθῶς δέ φασιν εἶναι καὶ τὸ περὶ τῶν ἐλάφων ὅτι φαγούσας ὅταν τοξευθῶσιν ἐκβάλλειν. τὸ μὲν οὖν δίκταμον τοιοῦτόν τε. καὶ τοιαύτας ἔχει τὰς δυνάμεις. τὸ δὲ ψευδοδίκταμον, τῷ μὲν φύλλῳ ὅμοιον. ἧττον δὲ κλωνίοις δὲ λεπτόν. τῇ δὲ ὠμότητι μᾶλλον. βοηθεῖ μὲν γὰρ καὶ ταῦτα. χεῖρον δὲ πολλῷ καὶ ἀσθενέστερον. ὥστε οὐθὲν ἂν τῷ σώματι φαίνεται ἡ τοῦ δικτάμου δύναμις. θερμαίνει γὰρ ἀπὸ μικροῦ σφόδρα. τιθέασι δὲ καὶ τὰς δεσμίδας συναίρεσθαι καὶ καλάμῳ πρὸς τὸ μὴ ἀποπνεῖν. ἀσθενέστερον γὰρ, ἀποπνῦσαν. λέγουσι δέ τινες ὡς ἡ μὲν φύσις μία ἐστὶ τοῦ δικτάμου καὶ τοῦ ψευδοδικτάμου. διαφέρει δὲ τὸ ἐν ὑγροτέροις φύεσθαι τόποις, χεῖρον εἶναι. καθάπερ ἄλλα πολλὰ πολέω τούτων καὶ τὰς δυνάμεις. τὸ γὰρ δίκταμον φιλεῖ χώραν ξηρὰν εἶναι. ὥστε δὲ καὶ ἕτερόν τινα δίκταμνον ὡς τερ ὁμώνυμον. οὔτε τῷ ὄψιν ἔχον, οὔτε τῇ δύναμιν τῇ αὐτήν. φύλλον τε γὰρ ἔχειν ὅμοιον συμβαίνῳ. τούστε κλῶνας μείζους. ἔτι δὲ τῇ χεῖρα καὶ τῇ δύναμιν ἐλαφρὰν εἶναι τοῖς αὐτοῖς. τοῦτο μὲν οὖν ὡς περ ἐλέχθη θαυμαστὸν ἁπλῶς ἐστὶ φύσου. φασὶ δέ τινες ὅλως τῶν φύλλων καὶ τῶν θάμνων καὶ ἁπλῶς τῶν ὑποκειμένων τὰ ὑγρὰ τῇ διαφέρειν. τῶν δὲ ἄλλων τῶν πολέων τὰ ὑγρὰ τῷ περ ναστῷ. τὸ δ' ἀκόνιτον γίνεται μὲν ὡς φασι καὶ ὑγρῇ καὶ ξηρᾷ

κύμβω. πλεῖσον δὲ ἢ ἄριστον ἐν ἡρακλείᾳ τῇ ἐν τῷ πόντῳ. ἔχει δὲ
φύλλον μικρὸν ἰχνοειῶδες. ῥίζαν ὁμοίαν τῷ χρώματι τῷ χρώ-
ματι καρύᾳ. τὴν δὲ δύναμιν τὴν θανατηφόρον ἐν ταύτῃ. τὸ
δὲ φύλλον καὶ τὸν καρπὸν ὀδόντι φασὶ προσεῖναι. καρπὸς δέ ὀδόντι πρὸς
οὐχ ὑλήματος. βραχεῖα δὲ ἡ πρόσηψις οὐδὲν ἔχουσα ποιεῖν ὁμοίαν
λὰ παρομοίαν τῷ σίτῳ. τὸ δὲ σπέρμα οὐ σφόδρα χυηρόν. φύεται δὲ πανταχοῦ
οὐκ ἐν ταῖς ἀκόμαις μόνον, ἀφ' ὧν ἔχει τὴν προσηγο-
ρίαν. αὔτη δὲ ὀδόντι κώμης τῶν πελανδύμων. φιλεῖ δὲ μάλιστα
τοὺς πεζώδεις τόπους. ὀνέμετται δὲ οὔτε πρόβατον ἄλλο ζῷ
ον οὐδέν. συμπίθεται δὲ ξόπον τινὰ πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι. ἢ ὅπαν
πρὸς εἶναι. διὸ καὶ τοὺς ἰσχνοὺς οὐκ ἐπισαμβύους ἐμπιθέναι, σπᾶ-
κῶς τι χρῆσθαι. καὶ πρὸς ἄλλα ἄττα πονόμβυον ὀδεμίαν αἴσθησιν
ποιεῖ, οὔτ' ἐν οἴνῳ οὔτ' ἐν μελικράτῳ. συμπίθεται δὲ, ὥστε καταχό-
μους τοὺς καὶ τοὺς ἀναιρεῖν, οἷον δίμωον. ξίμωον. ὀξάμωον. ἐνίαυ
τόν. τοὺς δὲ, ἢ δύο ἔτη. χείρισται δὲ ἀποσμάττῃ χρῆς ἐν πολέμῳ. χρό
νῳ καταφθίνοντας τοσοῦτον. ξᾶσαι δὲ τοὺς παραχρῆμα. λυ
τικὸν δὲ φάρμακον οὐχ οὕρῆσθαι ὡς περὶ κούομβυ ἔτερόν τι φύε
σθαι. ἀλλά τινα ὅμοια τοῖς ἐνεγκαμβύοις βοήθειαν ποιοῦσι τοὺς ἐγ-
χωρίους ἀναισθήτους τινὰς μέλιτι ἢ οἴνῳ ἢ τοιούτοις τισί. ποιοῦσι
δὲ καὶ πύρους καὶ ἐρυθρούς. ἀλλὰ καὶ τὸ ἐφημέρου φάρμακον λύρῆ-
σθαι. ἕτερον γάρ τι ῥίζιον εἶναι ὃ ἂν ἐφήμερον ἀποσμάττῃ. τοῦτο
δὲ τὸ φύλλον ὅμοιον ἔχειν τῷ ἐλειόρῳ ἢ τῷ αἰείῳ. καὶ τοῦ ποά
τους εἰδέναι. διὸ μὴ τοὺς ἀνδράποδα φάσι πολλάκις παρορμηθέν
τας χρῆσθαι. καίπερ ἰατρεύειν αὐτοὺς πρὸς τοῦτο ὁρμῶντας. ἢ γὰρ
ὃ δὲ ταχεῖαν ποιεῖσθαι τὴν ἀποσμαγὴν ὃ δὲ ἐλαφρόν. ἀλλὰ δυ
χερῆ καὶ χρόνιον, εἰ μὴ ἄρα δι' ὀλιγοθρόησιν εἶναι καὶ ἀκατα-
σκεύας ὡς δεῖ. φαροὶ ζῶσι καὶ παραχρῆμα ἀποσμάττει. καὶ
ὕστερον χρόνῳ. τοὺς δὲ καὶ εἰς ἡμέραν τὸν ἀγῶνα. ἢ τοὺς δόσεις δύβοηθεῖ

βοήθημα ἄλλας δὲ βοηθήσιμον· ὥσπερ καὶ ἑτέρα τῶν θαμαι τηφό
ρων· τὸ γε μὴν ἀκόνιτον, ἄχρηστον ὥσπερ εἴρηται τοῖς μὴ ἐπισταμέ
νοις· οὐδὲ κεκτῆσθαι δὲ ἄξιῶν· ἀλλὰ θάμνα τὸ μὲν εἶναι τὸ ζημίαν· τὸ
δὲ τῶν χρόνων διαφορὰν ἀκούειν εἶναι καὶ τοὺς τοὺς συλλογισ· ἴσο
χρόνους γὰρ τοὺς θανατους γίνεσθαι τοῖς ἀπὸ φυλ συλλογῆς χρό-
νοις· θρασύας δὲ ὁ μαντικὸς ῥηθὲν αἰτιᾶται τοιοῦτον ὡς πρὸς ἔλε
γχον· ὥστε ἀδύνατον εἶναι μὴ ἄπονον τὸν ἀπόλυσιν· ἴσοις ὁποῖς χρώ
μενον, κωνείου τινὰ μήκωνα μὴ ἑτέρων τοιούτων· ὥστε πιόντα μὲν
εἶναι τὸν ὑπνον μικρὸν ὅσον εἰς δραχμῆς ὁλκῆν· ἀβοήθητον δὲ πόν
τῳ καὶ δυνάμενον διαμένειν ὁπόσον οὖν χρόνον μὴ δοῦναι ἄλλο οὐδέν μή·
ἐλάμβανε δὲ τὸ κώνειον, οὐχόθεν ἐτύγχανεν· ἀλλ' ἐκ σούσων, καὶ εἴ
τις ἄλλος τόπος ψυχρὸς μὴ θαλλίσκει· ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἄλ
λα σωματοειδῆ δὲ καὶ φάρμακα πολλὰ ἐκ πολλῶν· ὧν δὲ καὶ
Ἀλεξίου ὁ μαθητὴς αὐτοῦ, μὴ δεῖν ἔφη ἐντεῦθεν· καὶ γὰρ φυ
σικὴν ἐμπειρ· ταῦτα μὲν ἔν τε ῥηθέντα δοκεῖ πολλῷ μᾶλ
λον ἢ πρότερ· ὅτι διαφέρει τὸ χρῆσθαι ὡσαύτως ἑκάστῳ, φανερὸν ἐκ
πολλ· ἐπεὶ μὴ κίστις φασὶ τῷ κωνείῳ πρότερ· ἀλλ' οὕτω, αἰγὰς τρίβον
τας καθάπερ οἱ ἄλλοι χρῆσθαι· νῦν δὲ δ' ἀμφὶς τρίψαντες· αἰγὰς ὡσ
αὐτῶς ἐπιόντες ἀφελόντες τὸ κέλυφος (τοῦτο γὰρ τὸ τῶν δυσχέ
ρειαι πρέχ· δυσκατέργαστος οὖν) μετὰ ταῦτα κόπτουσιν ἐν ὄλ-
μῳ, εἶτα διαπήσαντες λεπτὰ, ὡς πάντων τὸ ἐφ' ὕδωρ πίνουσιν·
ὥστε ταχέως μὴ ἐλαφρὰν εἶναι τὴν ἀπαλλαγ· ἀπόντων δὲ τῶν
φαρμακωδῶν αἱ δυνάμεις ἀσθενέστεραι τοῖς σωματίοις μικροῖς·
Τοῖς δὲ, μὴ ἀνενεγκεῖν τὸ ὅλ· ἐνίοις γὰρ ἐλέβορ· ἐαθέντα πολὺ ὥσ
τε καὶ ἀλλὰ σκ· δέσμ· ὅλας, δεῖν πάσχουσιν· ὅπερ ἐπὶ τῆς θρασύ δὲ
νόταθ' ὡν ὡς ἐδόκει τὸν πειρᾶσ· ποιοῦσι δὲ τρυθ' ὡς ἔοικεν
τινομ· τινα· διὸ μὴ πρὸς τὸν φάρμακον ὅλον θαυμαζόμεν
ὡς καθάπερ μίαν ῥίζαν ἢ δύο, παραχρῆμ' ὁπόσον μὴ ἀναλώσας ὅλον τῷ δέσμῳ, ἐποίησεν ἀδύνατον· ἐλεγε δ' ὅτι καθ' ἑκάστην ἡμέρ· τοῦτο πρὶν μὴ αὐτὸς μὴ ἕτερον κινδυνεύειν γὰρ ἔνια,

τ̃ φαρμάκ̃ τῇ ἀσωνηθείᾳ φαρμακα πνεῳ̃ν· τάχα δὲ ἀλη
θέστερ̃ον εἰπ̃ὼς τῇ σωνηθείᾳ ὁ φαρμακα· προσδεξαμένης γὰρ
ἡ φύσις ὡσπερ καὶ κατακραθ̃ούσης, οὐκέτι φαρμακα· καθά-
περ ἡ Θρασύ̃λλου ἔλεγεν· ἐκεῖν̃ο γὰρ ἔφη τὸ αὐτὸ, τ̃ὸ μ̃ὴ φαρμακ̃ὸν εἶν̃αι
τοῖς δὲ, τὸ φαρμακ̃ὸν, διαιτ̃ᾶτ̃ο φύσεις ἐκάς̃τ̃ῃ· ὥστε μὴ δεῖν μὴ ὡ̃ὸ δὴ
νὸς διαπνῶ̃ν̃τ̃ος· περὶ δὲ τοῦ δηλονότι πρὸ̃ τῇ φύσει μὴ τὸ ἔθος· Εὔδημ̃ὸ
ς̃ὸ̃ν ὁ φ̃ὴ μακεδὼν πόλης ὠδόκι μ̃ὸ σφόδρα κ̃ῃ τ̃ὸ τὰ χ̃ὶ σωνηθέμεν̃ὸς
μηδὲν πείσεσθαι πρὸ̃ ἡλίου δύνοντος, κατέφαγε μέτρι̃ον πάνυ
καὶ οὐκ ἀπέχρη̃σε τ̃ὸ δεῖπνον· ὁ δὲ χ̃ῖ̃ος Εὔδημος πάνυ ἐλέβορον
οὐκ ἐκαθάι̃ρε το· καίπερ ἔφη πῖ̃ν μιᾷ̃ ἡμέρᾳ δύο μὴ εἴκοσι πό
σεις ἐν τῇ̃ ἀ̃ὥρᾳ̃, καθήμεν̃ος ὡ̃ὶ̃ τ̃ὸ σκοῦ̃· ἐ̃ὰν οὐκ ὀ̃ξανάσχῃ̃ται πρὸ̃
τοῦ διέλκειν γίγνεσθαι· ὁτ̃ὲ δὲ λαθὼν ἐκλούσασθαι, ἢ δὴ πῖ̃ὼ̃ σ̃ὸ̃ς ὡς ἐ
ὠώθη, καὶ οὐκ ὀ̃ξέμεσεν· ὡλλὰ οὗ̃τος ζοίνθου τίμα παρασκευ
ασάμεν̃ος καὶ τίχε· πίασεν γὰρ ἑπτὰ πάντων ἐπ̃ὶ̃ ὄ̃ξ̃ος ὀ̃ξυμ̃ύ̃, ὡς
ἔ̃ιν ἔφη μετὰ τοὺ̃ ἐβδόμου πόσιν, καὶ ὡὐ̃λ̃ὺ̃στερον ἐ̃ν̃ οἴνῳ τὸν αὐ
τὸν ζόον· τοὺ̃ ἔ̃τ̃ζ κιασήεσθαι ὅ̃τ̃ω̃σ ἰσχ̃ὺ̃ρ̃ὸ̃ ἔ̃ιν̃αι δύναμ̃ιν, ὥστε εἰ σ̃ὰ̃
τις εἰς ὡ̃ὸν ζέοντα ἐμβαίη, ποιεῖν τοὺ̃ ζέοντ̃ὸ̃ς, οὐ παραχ̃ῦ̃μ̃ὸ μό
νον· ἀλλὰ καὶ ὅλ̃ὸ· καταξηραίνουσάν τε δηλονότι, καὶ ἀναδεχομέ
νη̃ τὸ πνεῦ̃μ̃α καὶ τοῦ̃το διίσαν· ὅ̃τ̃ος μ̃ὲ̃ν οὖν ἤ̃γε ὡλ̃ὴ̃θ̃ῆ̃, ταύτ̃ην τ̃ὴ̃ν βοη
θείᾳ̃ κατέχειν· ὅτ̃ι δ̃ὲ̃ τὸ ἔθος ἰσχ̃υρ̃ὸ̃ν, ἐκ πολ̃λ̃ῶ̃ν φανερ̃ὸ̃ν· ἐπεὶ καὶ
τὸ ἀ̃ν̃ήθ̃ινον, τὰ μ̃ὲ̃ν̃ ἐν̃ αὐ̃τ̃ῷ̃ πρόβατα, φασὶ τ̃ὴ̃ν μέμιλλαι· τὰ δ̃ὲ̃ν
ἐν̃ πάντων ἐμ̃ῶ̃ν, δ̃ὲ̃ γίνε̃ται πότερα δ̃ὲ̃ καινίων· ἢ ὡ̃ὸ̃ς δή τινος λέγου
σιν οὐκ ἔχοντα χολ̃ήν· αἰγὰ̃ δ̃ὲ̃ ταῦ̃τα μ̃ὲ̃ν ἑτέρ̃ᾳ̃ αὐ̃τ̃ῶ̃ν εἶ̃ν̃αι θεωρ̃ῶ̃· αἱ δ̃ὲ̃
ξίφαι̃ νῆ̃ τὰ ὑλήμ̃ατα, καθάπερ εἰ̃ρ̃ηται πρ̃ὸ̃τ̃ε̃ρ̃ον· οὐ
πρὸ̃ς τὰ ἔ̃μ̃ψ̃υχα σώματα μόνον, ἀλλὰ δ̃ὲ̃ πρὸ̃ς τὰ ἄ̃ψ̃υχα· λέγου
σι δ̃ὲ̃ ἄ̃ν̃ι̃α̃ν θάνατον εἶ̃ν̃αι, ἢ τῶ̃ν̃ι̃ον τὸ ὕδωρ ἐμβαλομένη· τῶ̃ν
νῦ̃ν̃αι δ̃ὲ̃ ἡ τῶ̃ν̃ τ̃ῆ̃ς ἀλθαί̃ας ῥίζαν ἐφ̃ύ̃τ̃ι̃ς ζίν̃ῃ̃ ἐμβαίη δ̃ὲ̃ θῆ̃ὺ̃
τατ̃ον· ἔχει δ̃ὲ̃ ἡ ἀλθαία, φύλλον μ̃ὲ̃ν̃ ὅμοιον τῇ̃ μαλάχ̃η̃· τῶ̃λ̃ὸ̃ν
μεῖζον ἢ̃ δασύτερον· τοὺ̃ς δ̃ὲ̃ καυλοὺ̃ς μαλακοὺ̃ς· ἄνθος δ̃ὲ̃ μήλι
νον· καρπὸ̃ν δ̃ὲ̃ οἷ̃ον μαλάχ̃η̃· ῥίζα δὲ ἰνώδη λευκὴ̃· τῇ̃ χεύσει
ὥ̃ὡ̃σ̃τ̃ε̃ρ̃

ὃ ὥσπερ τ̃ μαλάχ᾽ ὁ καυλός· χρῶμ᾽ ὃ αὐτῇ πρός τι τὰ ἐρίσματα τὰ
μὴ τὰς βᾶχ᾽ ἀμφιλυκεῖ· ἐπὶ ὧν τὰ ἐλκηνὰ ἐλαίῳ· ἐτέρᾳ δέ τινα
σπωνιφορμώλων τ̃ μὲν ἐάσασι σπωνάπ᾽ ἡμῖν εἰς τὸ αὐτὸ· μὴ τ̃ μ̃ σπήπυῶν
τ̃ ὃ μὴ ἔλκειν· ὡς πρ̃ ἡ λίθῳ· ἐπὶ τὸ ἥλκεσθαι· ἐπὶ αὗται μὲν ἐν τοῖς ἀ
ψύχ᾽· τὸ ὃ θηλύφυον, οἱ ὃ σκορπιοῖ καὶ λῦσι διὰ τὸ τὼ ἐρίζα νομοί
ως ἐχ᾽ τῶν σκορπίῳ· ὧν ξυόμ᾽ ἀποκτείνειν τὸν σκορπίον· ἐὰν δὲ
τις ἐλέβορ᾽ λευκ᾽ καὶ τὰς ῥίζας, ῥάλ᾽ αὐίσασθαί φασιν· ἀπέλιοι
ὃ ἐπὶ βᾶς, μὴ ὑποζύγια, ἢ πρόβατα, μὴ ἀπολῶν τε ξάπτειν ἐὰν εἰς
τὰ αἰδοῖα τεθῇ ἡ ἐρίζα ἢ φύλλα αὐθημερ̃· χρήσιμ᾽ ὃ πρ̃ σκορ
πίου πληγ̃ ποιόμεν· ἔχει ὃ τὸ μὲν φύλλ᾽, ὅμοιον κυκλαμίνῳ· τὼ
ὃ ἐρίζα νῶς περ ἐλέχθη σκορπίου· φύει ὃ ὡς περ ἡ ἄγρωστις· μὴ ῥίζα τὰς
ἔχει φιλεῖ ὃ χωρία σκιώδη· εἰ ὃ ἀληθῆ τὰ περὶ τ̃ σκορπ̃, ἥδη ἐπὶ
τοῦλαιὰ καὶ πίδακας τὰ λοιπὰ τῶν· μὴ τὰ μυθώδη ὃ ἁ καλός τις σύσκι
ασι· τὼ δὲ τοῖς ἥμεσι τὸν σῶμα σι χωρεῖς τ̃ πρὸς ὑγείαν νόσ᾽ μὴ θάνα
τον ἐπὶ πρὸς αἴγεσ δυνάμ᾽, ἐχ᾽ φασὶν ὁ μόν᾽ ποιεῖ τ̃ σωμα τικ̃, πε
ὶ τὸ γλυκὺ μὲν ἐπὶ ἀγορ̃ ἡ ἐμι ἀγέα πὸ τ̃ τὸ αὐτὸ πρ̃ ἀμφω καθάπερ
ὧν τὸν ὀρχ᾽ καὶ λουμ̃· δυοῖν ὄντοιν, τὸν μὲν μεγάλου, τὸν ὃ μι
κροῦ, τὸν μὲν μέζ᾽, ὑπὸ τὸν πρ̃ ἐπὶ πρὸς τ̃ ὁμιλί᾽ ἐν πάλαι τὰ δὲ
μὴ αἰσθῆσ ὁρμῶν· τ̃ ὃ ἐλάττω σίν ἐσθαι μὴ καὶ λύφν· ἔχει ὃ τὸ μ̃ φύλλ᾽
σιλφῶδες· μᾶλλ᾽ ὃ ἢ μὴ ἔλαττον· τὸν ὃ καὶ λ᾽ ὁμοιότατον ἀ ἀπὸ ἀσύ
ρῳ· ἢ τοι ἀκανθῶδ᾽· ἄρτ᾽ ὃ ὡς περ ἐλέχθη τὸ ἀπὸ μ̃ φύσει μὴ τ̃ αὐτ̃.
ἐπεὶ τὸ δύσειν πάντας λοιπὸν δῶμφς, ἢ κ ἄπορ᾽· ἢ ἐπὶ ἄλλοί
τινων ἢ Ἀριστόφιλος ἐλεγχνὸ ὠλατικ̃ ὀφ̃ μακροπώλης
ὅτι πρὸς ἀμφότερα δυνάμεις ἐστὶ ἔχει· τὸ μὲν ὥστε μᾶλ
λον δύνασθ̃, τὸ δὲ ὅστε ἀπολῶσ μὴ δύνασθαι· τούτης δὲ ἐπὶ
τὸ ὅλον δύνασθ̃ τὴν ἀδυναμίαν· καὶ γὰρ εἰς χρόνον ὠφελοῦμεν
ὃ ἴσον δὲ μείων ἢ πρίμνον· ἢ κεχρῆσθαι πρ̃ τοὺς παῖδας ὅτε βού
λοιντο τὰ μὲν κολάσαι ἢ σωφρονίσαι· ἐνίοις δ᾽ εἶναι καὶ εἰς τὸ αὖ
ρεινοῦσθ̃ ἢ θηλυνεῖν· διὸ καὶ καλοῦσι φύλλον, τὸ μὲν ἀρρενοῦσθ
νον· τὸ δὲ θηλύσθνον· ὁμοίως δ᾽ ἄμφω· μὴ μορφὴν ἔχοντας ὠκίμου·
ὁ δὲ καρπὸς, τὸν μ̃ θηλυζόμου, καθάπερ ἐλαίας βρύου· ὠχρότη-

ρος δὲ τὸ ἀρρενοπόνου· οἷόν περ ἐλαίας ὅταν φύῃ ἐκ τοῦ βρύου· δάκρυον ὠφέλιμον πρὸς ἀνῶν· πρὸς δὲ τὸ μὴ γένιμον εἶναι τὸ ὠὸν μαστὸν λευκὸν πεσσὸν καρπόμφασιν· πρὸς δὲ τὸ γένιμον τὸ καρπὸν ἐν ὕδατι· φύεται δὲ τοῦτο ὥσπερ λίνον πύελον· ὃ καρπὸς οἷς κέγχρος· ἄνθος δὲ φασιγλῶν· ἀνθεῖ καρπὸν ὠὸν μέλιτος· πρὸς δὲ τὸ λεπτὰς ἐν οἴνῳ πλυνεῖν μετὰ λιθαργύρου· γυναικὶ δὲ ἐάν τε δοθῇ, ἐὰν μὲν ἐκκύμονι, ἐκβάλλειν φασίν· ἐὰν δὲ μή, τὸ ὂν ἄτεκνον ποιεῖν· διαφέρει δὲ τὸ πεισθὲν λυπεῖσθαι· τῷ μὲν φύλλον ἔχον μονόκωλον, ῥίζαν δὲ μεταλλικὴν μακρὰν μέλαιναν· λύει μὲν οὖν αἱ δυσκρασίαι πρὸς τὰς γονάς· θαυμάσιον τοῦτο δὲ ὁ ἰνδὸς εἶχε· δοκεῖ δὲ προσφερὲς καὶ μέγα, ἀλλ' ἀλφιτῶδες· φασὶ δὲ τὸ αἰδοῖον τείνεσθαι· τὸ δὲ ὑπὸ ἄκανθαν μὲν ὄντα ἰσχυρὰ εἶναι, ὥστε ὁ πόας αὖ βάλλοιντο, πλησιάζειν· τὸ δὲ χρησάμενος φάναι ἂν δώδεκα· αὐτὰ μὲν οὖν λέγειν καὶ γὰρ ὁ ἰνδὸς ἰσχυρὸς καὶ μέγας· ὅτι δὲ βδελυκτόν τί ποτε πολλοῖς ἐστὶν· τὴν δὲ πρόεσιν αὐτῶν τοιαύτην εἶναι κατὰ σχολήν· τελευτῶν δὲ εἰς αἷμα ἀγαγεῖν· ἔτι δὲ σφοδροτέρως ὁρμᾶν τὰς γυναῖκας ὅταν χρήσωνται τῷ φαρμάκῳ· αὕτη μὲν οὖν ἡ περὶ ἀληθοῦς περβάλλουσά τις δύναμις· τὸ δὲ λοιπὸν εἶναι φύσεως τινὰς τοιαύτας αἳ ποιοῦσιν ὁρμητικωτέρους, οὐκ ἄπο τρόπου· ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς προφίμοις χυλοῖς ὁρῶμεν οὔσας καὶ ἐν ὑγροῖς, καὶ ἐν ξηροῖς· ἔτι δὲ πρὸ τούτου ἄλλας δυνάμεις ποιεῖν· ἐνίας γὰρ φασὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν ᾧ ἕψεται γονὰς εἶναι ὥστε καὶ ἐνθεαῖ· ἐνίας

χοῦ

χοῦ δὲ ἄγθμον· ὡς ἐν πυρᾷ· τοῦτο γὰρ ἡ πῶν τὸ οἰ ἰαξοί· ἐν ἥρα
κλείᾳ δὲ ὥς φασι τ᾽ ἀρκαδίας οἶνός ἐστιν· ὃς τῷ μὲν αὐθῷ πινόμῳ
ὀβίζει· τὸν δὲ γυναῖκ᾽ ἀτεκμήσας ποιεῖ· ὠδέλλ᾽ ἐν ἀχαΐᾳ ἡμῖν
λισα ποιεῖ καθῶν᾽, ἀμπέλα τὸ γένος ἐστὶν ἀφ᾽ οὗ ὁ οἶνος ὀβαμβλῦν
ποιεῖ τ᾽ γυναῖκ᾽ ἐγκύμον᾽ ὄσας· καὶ αἱ κύνες φάγωσι τ᾽ βοτρύων ὀβαμ
βλῶσιν αὐτάς· κἢ ὅτ᾽ ἂν γλῶσ᾽, ὄθ᾽ ὁ βότρυς ὀδὲ μίαν αἴσθησ᾽ ποιεῖ
ᾧ δ᾽ αἱ ταῖς αὐγαῖς ὄθ᾽ ὁ οἶνος· ἐν βοιζηνίᾳ ὁ οἶνος ἀγθόμῳ ποιεῖ λὸς πίνον
τας· ἐνθάσωσ᾽ αὐτοὶ τινὰ ποιοῦσιν ὑπνωτικὸν οἶνον· ἐστὶ δ᾽ ὁ ἀγρευπνί
τις τ᾽ πίνοντας· αἰγὰς δ᾽ οὐ μὲν αἱ δυνάμεις πρὸς τὰ σώματα ἡ μὲν τ᾽
σωματικὸς· πρὸς δὲ τ᾽ ψυχ᾽ τ᾽ μὲν εὐφρώνων ὥσπερ ᾠδὴ κινῶν ἡ ὀβίσ τά
ν᾽ καθάπερ ἐλέχθη πρότερ᾽· ἡ δὲ οἰνοθήρας ἰσχὰς δοθεῖσα μὲν οἴνῳ
πρὸ τοῦ πρότερ᾽ ποιεῖ ἱλαρώτερ᾽ τὸν ἤθ᾽· ἔχει δ᾽ ὁ οἰνοθήρας, τὸ μὲν φύλ᾽
ὅμοιον ἀμυγδάλῃ· πλατύτερον δὲ· τὸ δ᾽ αὖθις ἐρυθρῶς ὥσπερ ξύλον· αὐ
τὸς δ᾽ μέγας ὡς θέμ᾽· ἰσχὰς δ᾽ ἐρυθρὰς μεγάλη· ὁρφὸς δ᾽ αὐ ἀνθείσης
ὡς ὥσπερ οἶνος· φιλεῖ δὲ ὀρεινὰ χωρία· φαίνεται δὲ οὐδ᾽ τὸ ἄκρον· οἷον
προσφορά τις γίνεται δυνάμ᾽ ἔχοντ᾽ οἰνώδη· αἰγὰ τὰ δύνθρωπα ἢ
πιθανώτερα, τά τε τ᾽ ποσὶ καὶ τῇ τ᾽ ἀλεξιφαρμακὶ λεπ-
πυλλίων· τ᾽ τοσώμασι καὶ τ᾽ οἰκίαις· ἔνιοι δήφασι τὸ ξυπόλιν καθ᾽
Ἡσίοδον μὴ Μοσαῖον εἰς πᾶν πρᾶγμ᾽ ἀποδεῖον χρήσιμον εἶναι· ὃ δὲ
ὀρύπτουσιν αὐτὸν ὑπὸ κτώρων καὶ μῦς ἀπέχειν· καὶ τὰ περὶ τ᾽ ὠκλεί
ας δὲ καὶ δύδοξίαν ὁμοίως καὶ μᾶλλον· δύκλῳ γὰρ φασιν ἀεὶ πρίειν τὸ
αὐτάρριζον καλόν· τοῦτο δ᾽ ὅμοιόν ἐστι τῇ ἀσπαλίνῃ· ῥίζα δὲ
ἐχύπτης· ὁ δὲ καρπὸς ὥσπερ μόχθου ῥίνας ἔχει· τὸν δ᾽ ἀπὸ τούτου
ἀλφόν· μῦν δύδοξεῖν· δύδοξεῖ δὲ, καὶ ἐάν τις τοῦ ἐλφοχύσου τῷ αὖ
θῷ στεφανοῦται, μύρων ἀλείφων ἐκχυσίου ἀσφύρου· ἔχει δὲ ὁ ἐλεί
όχρυσος, τὸ μὲν ἄνθος χρυσοειδές· φύλλον δὲ λευκόν· καὶ τὸν καρ
πὸν δὲ λεπτὸν καὶ σκληρόν· ῥίζαν δὲ εὐπέλαστον μὴ λεπτόν· χρῶν
ται δὲ αὐτῷ πρὸς τὰ δακετὰ ἐν οἴνῳ· καὶ πρὸς τὰ πυρίκαυστα
κατακαύσαντες μὴ μίξαντες μέλιτι· τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα,
καθάπερ, ἢ πρότερον ἐλέχθη, σωσαύξῃ βουλόμενοι δεῖ πάσας ἐαν

τ τέχν, αἰτ τ ρίζ ἡ τ κξπ ν τ ὸ φύσ, ἐπεὶ πλ ἔχ σι καὶ
παντ οίας δυνάμ ς, ὅσαι τ αὐ τὸ δύνασθ ἡ τ αὐτ αἰτίαι, ἐν τοσ λ
ὅσαι τὰ ἐναντία, δι απορήσειεν ἄν τις κοιν ἴσως ἀπόρημα καὶ ἐ
φ ἑτέρ ἀπόρ. πότερ ὅσα τ αὐτ αἰτία ἔχ μίαν τιν ἀδύναμίν
ὄντ ν, ἢ ἡ ἑτέρ ἐνδέχ ται τ αὐτὸ πάσχειν. ἔτ τὸ μὲν οὖν ταύτ ἀπορή-
σω. εἰ δέ τιν ἐν αἰτίαν τὰς φύσεις. ἡ τ δυνάμ ς ἔχ μὲν εἰπ, παῦ
ρα ητέον. τὸ δ πέπτ, καρπὸς μὲν ὄντ ν ἢ αὐτ τὸ χρήσ. τὸ
μὲν οὖν προσῳλ ὥσπερ ὄροβ. κέλυφος ἔχ ἐν ἐν σάρκα καθάπερ
αἱ δαφνίδες ὑπέρυθρ. τὸ δ πρόμικρ, μέλαν. ὡρμάτια μικρ
νικα ἔχ. ἰσχυρ δὲ πολὺ τοῦτο θατέρ. ὡρματικὰ δ ἀμφ. διὸ
καὶ πρ τὸ κώνωπ βοηθεῖ ταῦτά τε καὶ ὁ λιβανωτός. ὁ δ κνίδ
κόκκ, προσῳλ ἐρυθρ τῇ χροιᾷ. μεῖζον δὲ τοῦ σπέρμ. ἰσχυ-
ρότερ δ πολὺ τῇ θερμότητι. διὸ καὶ ὅταν διδῶσι μασᾶσθαι τὸν πόν
δύασι γὰρ πρ τὴν κοιλίας λύσιν ἐν αὐτῷ ἢ στέατι πεπλάτ-
υνται. καὶ γὰρ ἄλλως τὸν φάρυγγα θερμαντικόν δ καὶ ἡ τοῦ
πεπεδένου ῥίζα. διὸ καὶ ἄλειμμά τι ποιοῦσιν ἐξ αὐτῆς ἰδρω
τικόν. ὥσπερ ἐξ ἄλλων. δύναται δ ἡ τοῦ πεπεδένου καὶ πρὸς τ
αὐλῶνας. τὸ δὲ σπέρμα οὐ χρήσιμον, οὐδ ὁ ὁπὸς αὐτῆς. πίνεται δ ἐν
ἀρίθμ δέ, δακῦκον δὲ σπερὶ τὴν ἀσαρτικὴν ἀχαΐας διαφέ-
ρ θερμαντικὸν φύσει. ῥίζαν δὲ ἔχει μέλαιναν. θερμαντικὸν δ
καὶ δριμὺ καὶ φλ ἀμπέλου φλ ἀγρίας ἡ ῥίζα. διὸ καὶ εἰς ψί
λωθρον χρήσιμον, καὶ ἐφηλίδας ἐπάγ ν. τῶν δὲ κ πῶν φιλοῦ-
σι τὰ δένδρα. τέμνεται δὲ πᾶσαν ὥραν. ὀπώρας δὲ μάλιστα.
δράκοντ τὸν δὲ ῥίζα, βῆχας ἐν μέλιτι δι δομένη παύ ν χρησίμη.
καὶ λὸν δὲ ἔχει ποικίλον ὀφιώδη. σπέρματι δὲ οὐ χρῶνται.
ἡ δὲ τῆς θαψίας ἐμετική. ἐὰν δέ τις κατάχ, καθαίρει
καὶ ἄνω καὶ κάτω. δύναται δὲ καὶ τὰ πελιώματα ἐξαίρειν
ὑπώπια δὲ ποιεῖ. ἄλλα ἔκλυκα. ὁ δὲ ὁπὸς ἰσχυρότερος αὐτῆς.
καθαίρει δὲ ἡ ἄνω καὶ κάτω. σπέρματι, δ' οὐ χρῶνται. γίνεται
δ καὶ ἄλοφι μὲν. ἀτὰρ καὶ ἐν τῇ ἀττικῇ. καὶ τὸ βοσκήματος

ταύτης

ταῦτ᾽ ἀχάπη ἐστὶ τὰ ἐν χώρᾳ τὰ ὑ ξέμα βόσκει· ἢ δὲ αἵρεσις αὐτ̃ πό
μει· ἢ δὲ ἀφθείρει· τὸ ὑ πολυπόδιον μετὰ τὰ ὕδατα καὶ ἐν βαίῃ· ὡσέρμ̃ ὑ
οὐφύῃ· τὸ ὑ τ̃ ἐβένου ξύλ, κ̃ μὴ τ̃ πρόσοψιν ὅμοιον τύξῳ· φλοι-
ὠδὲν δὲ, μέλ᾽ πόμει· χρήσιμον ὑ πρ̃ ὀφθαλμ̃ ἀκόμητρι βόμβ· ἡ δὲ
ἀρίστη λοχία, πρὸ χρ̃α, ἢ ἐὰν ὁμβρήσῃ, πικρά· τῷ χρώματι μέλαι
να ἐν ὑ ὄσμ̃· τὸ ὑ φύλλον τρογγύλον· ὁ πολὺ ὑ τὸ ὑ πρ̃ τ̃ γ· φύει ὑ μά
λιστα ἐν λόφοις ὄρεσιν· ἢ αὐτὴ βελτίστη· τὸ δὲ χρ̃αν αὐτ̃ εἰς πολλὰ
κατατεθμῶσιν· ἀρίστη μ̃ πρὸς τὰ κεφαλόβλαστα· ἀγαθὴ ὑ πρ̃
τὰ αἰγὰ ἕλκη, ἢ πρὸς ὕπν, ἢ πρὸς τὰ ἔρωτα τὰ, ἢ πρὸς ὑστέρ̃ ὡσ
πεσόσ· τὰ μὲν σὺν ὕδατι ἀρδόμενα μύνη ἢ κατὰ πλατ̃ μύη·
τὰ δ᾽ ἄλλα εἰς μέλιτος μύη ἕλαι· τ̃ ὑ ἔρπετ̃ ἐν οἴνῳ ὀξίμῃ πο
μύη· ἢ ὠ̃ τὸ δῆγμ̃ πα πο μύη· εἰς ὕπν ὑ ἐν οἴνῳ μέλαι αὐστη
ρῷ κριθεῖσα· ἐὰν ὑ αἱ μῆτρ̃ πρὸς τὸ στόμα, ᾧ ὕδατι ἀποκλύζῃ· αὖ
τη μ̃ ὁμ̃ ἐοικεδιαφέρ̃ τ̃ πολυχρησίᾳ· τ̃ δὲ σπ̃ α μμωνί̃ ὡσπ̃
ὀξ ἐν αὐτ̃ ὁ ὀπὸς μόνος χρήσιμ̃· αὖ ὁ δ᾽ οὐδὲν· ἢ ὑ τ̃ πτ̃ εἰδ̃ ἰσχα μόν
ῷ χυλῷ πλυκύστυφ̃· ἑλμινθα ὑ πολατ̃ ἐν ἐκβαίῃ· ὡσέρμ̃ ὑ δὲ ἔχει
δ᾽ δὲ ὀπὸν· τέμνεθαι δὲ ὡραίαν, μετοπώρᾳ φασίν· ἡ δὲ ἔλμις σύμ
φυτ̃ ἐνίοις ἔθνεσιν· ἔχουσι γὰρ ὡσὠ̃ πᾶν αἰγύπτ̃ιοι· ἀρραβδ̃.
ἀρμηνίοι μεταδίδες· σύροι· κίλικ̃· θρᾷκ̃ δ᾽ οὐκ ἔχουσιν, οὐδὲ
φρύγες· τ̃ῶν δὲ ἑλλήνων θηβαῖοι τε οἱ περὶ τὰ γυμνάσια· καὶ ὅ-
λως βοιωτοί· ἀθ̃αῖοι δ᾽ οὔ· πάντων ὑ τ̃ῶν φαρμάκων ὡς ἁ-
πλῶς εἰπεῖν βελτίω τὰ ἐκ τ̃ῶν χειμερινῶν καὶ προβόρρωμ̃
ξηρῶν· διὸ μὴ τ̃ ἐν δύβοίᾳ τὰ ἐν ταῖς αἰγαίοις, ἢ τὰ ἐν τῷ τ̃ πελεθρίῳ
φασί· ξηρότερα γάρ· τὸ δὲ πελέθριον σύσκιον·

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΓΕΡΙ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΡΙΖΩΝ ΤΟ, Κ′.

ΠΕΡὶ δὲ τ̃ῶν ῥιζῶν, ὅσαι φαρμακώδεις καὶ ὁ ποίας
ἔχουσι δυνάμεις, εἴτε ἐν αὐταῖς, εἴτε ἐν λοῖς ὀποῖς, ἢ
καὶ ἐν ἄλλῳ τῳ̃ τ̃ῶν μορίων, ἢ καὶ τὸ ὅλον εἴτι φρυγε

μικὸν ἡ πρῶδες ἐχει τοιαύτας δυνάμεις, καὶ περὶ τῶν χυλῶν τῶν γευόμεθα, καὶ τῶν ἀόσμων, ποιᾶσι διαφορὰς, αἵπερ μάλιστ' ὀθνεῖον φύσει καί τ' ἐρίζων, πλείους μέν εἰσιν αἱ δυνάμεις τῶν πολεμίων· ζηλῶν δὲ μάλιστα αἱ φ' μακρώδεις ὡς χρησιμώτατοι· διαφέρουσι, τῶν μὴ πρὸς ταῦτα τῶν μὴ ἐν τ' αὐτ' ἔχ' τὸ δύναμιν· ὡς πρὸ εἴρηται μικρῷ πρότερον· ὡς δ' ἔστιν ἰδεῖν αἱ πλεῖσαι μὲν αὐτ' ἔχουσι· μὴ τ' καρπ' μὴ τ' ὀπ'· ἐνιαι δὲ μὴ ἰδεῖν τ' φύλλ' χ' δὲ δὲ τάστε φυλλώδεις δυνάμεις τὰς πολλὰς πόας καλοῦσιν οἱ ῥίζοτόμοι.

Ταῦτα μόνα τοῦ δεκάτου ἐν τοῖς ἀντιγράφοις εὑρήκαμεν· εἰ μὴ ἄρα τῷ ἐννάτῳ συμπίπτει ταῦτα λοιπά.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ· Α·

ΩΝ φυτ' αἱ γενέσεις, ὅτι μὲν εἰσὶ πολλαί, μὴ πόθεν, μὴ τίνα τ· ἐν τοῖς ἰσορίαις εἴρηται πρότερον· ἐπεὶ δὲ οὐ πᾶσιν οἰκείως ἔχει διελθεῖν, τίνα τ' ἑκάστοις μὴ διὰ ποίας αἰτίας οὐχ αὗται καὶ χωρὶς τῆς τ' ἰδί' οὐσίας· νῦν γὰρ καὶ συμφωνεῖν ἔοικε τοῦς λόγοις τ' εἰρημένοις· ἢ μὲν ἂν ἀπὸ τοῦ σπέρματος γένεσις, κοινὴ πάντων ὅσα τ' ἐχόντων σπέρμα· πάντα γὰρ δύναται γενᾶν· νῦν τοῦτο μὴ τῇ αἰσθήσει φανερὸν ὅτι συμβαίνει· καὶ τὰ δὲ τοῖς λόγοις ἴσως ἀναγκαῖον· ἡ γὰρ φύσις οὐδὲν ποιεῖ μάτην· ἔνιοι δὲ ἐν τοῖς πρώτοις καὶ κυριωτάτοις· πρῶτον δὲ καὶ κυριώτατον τὸ σπέρμα· ὥστε τὸ σπέρμα μάτην ἂν εἴη μὴ δυνάμενον γενᾶν· εἴπερ τοίνυν τοῦτο χάριν ἐστὶ τὸ σπέρμα· ἐκ τούτου τὸ φυτὸν

ὅπερ

ὅπερ ἐκ τ᾽ ἄλλων πάντων λαμβάνειν ἔστιν ὁμολογούμενον· αἰγὶ
διὰ τὸ μὴ χρῆσθαι τῇ γεωργίᾳ ἐπὶ τοῖς ὀπωρικοῖς ἀπαυξήμασι τε
ραχύνεσθαι· ἢ διὰ τὸ μὴ εἶναι αἰσθάνεσθαι ἐπὶ τὴν λαμβάνειν μήτε τὸ δένδρον μήτε τὸ πῶμα τὸ σπέρματος, διὰ ὃ τ᾽ ἄν οἷον τοῦτον πάντα ἀπὸ ὕδατος
ματ᾽ ἐνδέχεσθαι· καίτοι καθάπερ ἐν τοῖς ἰσοπέδοις εἴρηται. Φανερὸν τοίνυν τοῦτο, ἐπειδὴ πάντα τὰ σπέρματα ξόπερ ἡβλάστησε αὐτό, εἰ μήτε αὐ
τομάτων ἐκ σύρροῆς καὶ σήψεως, μᾶλλον δὲ αἰγοειδώσεως γιγνομένης φυσικῆς· ὅτι μὴν οὖν κοινὴ πᾶσιν ἡ διὰ τοῦ σπέρματος
γένεσις, φανερόν· εἰδέναι μὲν οὖν ὅτι τὰ μὲν ἐκ σπέρματος, δῆλον ἄλλο τοῦτον ὥσπερ καὶ ζῳά τινα ἢ ἐξ ἀλλήλων ἢ ἐκ τῆς·
διὸ καὶ γενέσεις κ᾽ τ᾽ ἰδίας ἑκάστης φύσεως· ὅσα μὲν οὖν ξηρὰν μονοφυῆ ἐκβλάστησε, αὐτὰ οὐδεμίαν ὡς εἰπεῖν δέχεται φυτείαν, ὅτε ἀπὸ ῥίζας ἀποσπάσθησ· ὅτε ἀπὸ ἀκρέμονος· τὰ μὲν ἀπὸ ῥίζας ἀποσπάσθησ, τὸ μὴ
ἔχειν τὰ μονοφυῆ· τὰ δὲ ἀπὸ ἀκρέμονος, ἢ κλωνός, διὰ τὴν ξηρότητα· ἀεὶ γὰρ τὸ μέλλον βλαστάνειν ἔχειν τε δεῖ τὴν ἐμβρυϊκὴν ὑγρότητα,
ἢ ταύτην λύσασθαι τῇ· τὰ δὲ φύσει ξηρά, διὰ τὸ ὀλίγην ἔχειν, ὅταν
ἀπὸ δένδρου ἀφαιρεθῇ τὰ χὴ διαπνεῖν καὶ αὐτμίζειν, συμμεξάγνυσθαι μὲν τὸ σύμφυτον θερμὸν καὶ αὐτὰ διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν· τὰ δὲ ἀπο
σβέσαντα, συμμιγνύντα τινὶ τῶν θερμῶν ἢ ὑγρῶν, ἢ μονοφυῆ δέχεται καὶ τὰς ἄλλας δυνάμεις τὴν τε ὑγρότητα καὶ θερμότητα τὴν
ξύμφυτον· ὥστε βλαστάνειν καὶ μόνον ἀπὸ παντὸς ἀποσπάσματος· ἀλλ᾽ ἔνια,
ἢ ἀπὸ τῶν ἄκρων· οἷον συκῆ· ἢ ἄμπελος· καὶ τῶν ἀκάρπων ἔνια μᾶλλον
δρῦς· ὥσπερ πτελέα· ἢ ἀκτή· ἢ λεύκη· ἢ αἴγειρος· καθόλου μὲν οὖν ἢ τύπου,
τοῦτ᾽ οὐσίαν τ᾽ ξόπ[ερ] ἡ μὲν αἰγὶ μᾶλλον τὸ ξηρὸν ἢ μονοφυῆ καὶ ἀπο
σβεστικὸς φοινικος, δέχεται καὶ ἑτέρας γενέσεις πλὴν τῆς ὀρθοτάτης.
τοῦτο δὲ ἔστι βάλλειν φασὶ μοχλοὺς μὲν βαβυλῶνος τ᾽ ἀπαλωτάτους,
καὶ ὅτ᾽ ἐμβιώσωσι μεταφυτεύοντι· ἢ ὠτ᾽ πλὴν τῆς ἐλαίας πρὸ
τοις ἐφ᾽ ἀποκόψαστος αὖω φυτῶσι ῥίζας· ἢ βλαστάνειν ἀπὸ
τοῦ ἐγκεφάλου μόνου· αἰγὶ καὶ κάτωθεν αὖξειν τ᾽ ῥίζας· ἔτι δὲ αὖ
πλέονος ὧν ἢ ἐνίκμου ἢ γῆ τυγχάνει, πολλαχόθεν ῥίζοφυεῖν καὶ

ἐκβλασάνφν· ὁ μὴν τοι μέγεθος τοῦτο λαμβάνφν· ἐπὶ δὲ πανύ-
κνος, ἢ ἐλάττης, ἢ εἴ τι παρα πλήσιον τούτοις, τοι ὅτον συμβάι-
νφν ὀδὲν· ὁ δ' ἰσχυρότατος· πλὴν εἴ τινος παρα μελασάνφ.
καθάπερ φασὶν ἐν κρήτῃ περὶ τοὺς καλαμῶνας δρυίτας· ἐν
ταύτῃ γὰρ ἄλογόν ὀδὲν, ὥστε καὶ τοὺς ἄλλας παραφυάδας υ-
περρίζους οὔσας ἐν ὑδρους ἢ ταύτας βλασάνφν· ἐπεὶ εἰ μὴ ἦ
σαν ὑπόρειζοι, χαλεπὸν ἦν ἀδλύμα τον· τοῦτο μὲν οὖν ὡς πρῶ-
τόθεσιν λεχθὲν μένει· ὁ δ' φοῖνιξ, ἀπὸ μὲν τῆς ἀβδλων μελασάνφ, χώ-
ρας δὲ ὀσίας ἐν ὑφυίας πρὸς τὸ θαττον μελασάν· τὸ δὲ πὸ τῆς ἄσα
λο τάτ', ὑλογενὲς ὑγρότητα τοιαύτα ἐν μητικώτατα· ἀπὸ δὲ
τοι ἐγκεφάλου διὰ τῆς ὑπερκάτω μᾶλλον ὅτι ἐν τοῦ ὑλογενοῦς· ἐν τῶθεν γὰρ
ἐν ἡ τῆς ἀβδλων φύσις· ἡ δὲ λεῖον αὐξητὴ αὐτὴ ζωτική· διὸ ἐκβλα
στουμένου καὶ πορήσαν τος, θνήσκφ· ἐπεὶ μὴ ἐκ τῶν πολαγίων ἐκ
φυσιος, ἔχοντός ὅτι τὸν ἐγκέφαλον· ἐξαιρουμένου γὰρ αὐαίνεσθαι
καὶ λόγον· εἰ πεῖ μὴ τὸ φυκότος καὶ ἐρειζωμένου τοῦτο συμβαίνφ· ἡ
δὲ ἔκφυσις, δηλονότι παν ταχόθεν· πάντα χοῦ γὰρ διαμένφ μέ
χρι τινὸς ἡ ὑγρότης ἢ ἡ θερμότης· διὰ τὸ μὴ δύξήραν τον εἶναι
τῇ πυκνότητι τῶν πόρ, ἀπὸ δυσιάπνοτον· ὁ μὲν οὖν φοῖνιξ
διὰ ταῦτα πολεμαχῶς γίνεται· τῶν ἄλλων τῶν ὁμοφυῶν οὐ-
δὲν· διὰ τὸ μὴ τοιαύτην ἔχειν τὴν φύσιν· ὅσα δὲ πολέμους μὲν ἄ-
πας τρόπους, ἔχει καὶ ἐν αὐτοῖς διαφοράν· τὰ μὲν γὰρ ἀπὸ πα-
ρασπάδος καὶ ἑίζης καὶ κλωνὸς, οὐ πάντως δύναιντ' ἂν καὶ
ἀπὸ ξύλου καὶ ἀπὸ ἀκρεμόνος· καθάπερ ἀμπελος· καὶ συ-
κῆ· τὰ δὲ πάλιν ἀπὸ τῶν βλαστῶν· ὥσπερ καὶ ἡ ἐλαία· τὸ δ' αὖ τι-
ον ἐν ἀμφοῖν, παντὸν καὶ παρα πλήσιον· ἀμπέλου μὲν γὰρ ἡ σου
κῆς ἡ τῆς ἀλλῆς τοιαύτης, ξηρὰ ἢ ξυλώδη τὰ μέσα· καὶ ἐνίων ξη-
ρὰ· τὸ δὲ τρυχὺ, δυσβλαστές· τὰ δὲ ἄκρα, ἁπαλὰ καὶ ἔμυγρα, κα
θάπερ τὸ κλῆμα καὶ ἡ καρδία· καὶ ἡ φυλλὰς δὲ ἡ τῆς ἀλλοίου·
ἐλαίας δὲ, τὰ μὲν τῆς ἀκρεμόνων ἔνικμα, διὰ τὴν λιπαρότητα καὶ ἡ
πυκνότητα· ἡ ἀμφοτέρως δύξήραντα· τὰ δὲ ξηρὰ διὰ λεπτότητα

τὰ ξηρὰ καὶ

τα, ξηρὰ καὶ οὐ δλω ά μθμ α δ᾽ α μθμ φμ· ὡσαύτως καὶ ἀπὸ· ηλά-
μυγδάλης· ἢ μηλέας· ἢ δάφνης, καὶ αἴγων· ἀβλάστητα γὰρ τὰ τοῦ-
των, δι᾽ α᾽ τὴν αὐτὴν αἰτίαν· πλὴν ἔτι ἀσάμιον ἢ ὡς πυρα
λόγῳ· ἐ γὰρ τὸ ἀπὸ ἀκρεμόνων ξύλων, ἀσάνιον· οἷον ἀμυγδάλης·
δάφνης ἢ ἀδλώ α τον· ἐπεὶ οὐδὲ ἀπὸ πυρα ἀσά δυο ἐθέλφ ξα-
δ᾽ ως· αἰτία δ᾽ ὅ᾽ σπ ἐλέγο μθμ ἡ ξηρότης· ἢ φύρυ ζ᾽ ετη πυ-
κνότης· ἀθενέστερ ἢ ἐ πρὸς τὸ δ᾽ ατηρῆσαι ὧ᾽ πλεῖον τὸ μᾶλ
λον· ὅσα δὲ ηλὰ ξύλων ἐμβί α ἐ δλώ α τα βλαστάνφ, οἷον, ἐλαί α
μύρρινος· κότινος· ηλ αὐτὰ τῇ πυκνότητι καθάπ ἐλέχθη τη
ρεῖν πλὴν ζωτικὴν ἀρχήν, ἔχοντά τινα ὑγρότητα τοιαύτην· ὁ ἢ
ἱκανὸν ἐὰν ᾖ πυκνότερ ἢ ξηρ ἢ ἀ ᾧ ἄβλαστον· ἐπεὶ δὲ ἐ ἡ ᾧ α
βλάστησις τ᾽ χοιάτ· δι᾽ ὃ πρεμνώδη ἐ ξωτερ α μμένην πως εἶ
ναι τ᾽ εἶ ζαν, ὥσπερ ἢ φ δάφνης· ἰσχύ ἢ μᾶλλον, ἢ ἐ δυσώλεθρα
τὰ τοιαῦτα· τὸ ἢ κατα λφθὲν μ᾽ ἀεὶ βλαστικόν· τ᾽ ἢ μακρορρί
ζων, δι᾽ τ᾽ τ᾽ εἶ ζῶν ἰσχύν· ὥσπερ ἀ᾽ πίτ· ηλοκκυ μηλέας· ἢ ἐ τέρ·
πάχα ἢ καθόλ α πεὶ πάντων ὧ᾽ δε λεκτέον· πρῶτον μὲν ὅτι με
τέωρα ἢ οὐβαθύρριζά ὅ᾽ στι, εἰκαίτινας εἰς μάθος καθικό᾽, ἀλ
λ᾽ ἰᾶς ηλὼ πολλῆς· ἔ πει θ᾽ ὅτι πάντων, ὅταν συρροῆς γινομέ
νης σωθερμανθῇ τοῦτο, ἢ ᾧ εμφθὲν ὑπὸ τοῦ ἡλίου καθάπ ἐρκυῆ
σαν ἐκτάκῃ· ἢ ἢ ἐκ᾽ ἀκρεμόνων, ὅτω ἐ ἐκ᾽ ἄκμων οἱ βλασοί·
τούτων ἢ ὑ ηκφμῇ, κ᾽ λόγον ἤδη τὸ ᾧ α βλαστάνφ· ἢ ἢ ἰζα με
τέωρος οὖσα ἢ συρροὼ λαμβάνουσα, τούτῳ ἐκθερμαίνουσα καὶ
πέπουσα, μεθίησι τὸν βλαστόν· τὰ μὲν ἢ ἂν πλεῖσα ᾧ α ὐτὸ τὸ σύ-
λεχος ἐκβλαστάνφ· μετεωρόπτατα γὰρ αὖται· ἐ ἥκιστ ἐλαία η ἐκ
τ᾽ πρέμνων· ἄ᾽ κοτος δὲ ἐ ἑόα, η ὅσα μὴ μόνον ἐ ώνεγυσ, αἰγὰ δι᾽ α
πλοῦ μακρόρριζα ὄντα, ἢ ὧν αὖ ἡ ἰζα μετέωρος ἢ, τούτη τ᾽
βλαστὸν ἀφίησι· ἐν ταύθα ἢ ἡ συρροὴ ἡ πέψις θερμαινομένη·
διὸ ἐ ἄπακτος ὁ τόπος· ἄπακρος ὁ μετεωρισμὸς η ἡ συρροή· τὰ
δ᾽ ἄκ ᾧ τα ἡ ὑζωα καθάπερ αἴγειρος η λεύκη· η συμπλιρῦν δύ
να ᾽ βλαστάνφ· τὰ δ᾽ ἄλλα ὁμοίως, ἀλλ᾽ ἐπὶ τ᾽ ὑλημάτων η πο

ωδῶν ἐνίων τοῦτο συμβαίνει. πρὸς δὲ τὴν δλῆ μεταβῆναι τὸν λόγον. ὑπὲρ γὰρ τῶν δένδρων ἱκανῶς εἴρηται. φύτων δὲ τὰς μὲν γένεσιν ἐκ τῶν αὐτῶν θεωρητέον, κοινοτάτην ποῖόν τὴν ἀπὸ σπέρματος πιθέντας. ἔστι δὲ καὶ πλείους εἰσὶ τούτων. εἴδη ἕκαστα τῶν προειρημένων ἐφάπτεται, ταύτην διαιρετέον. οἷον ὑπὲρ ἧς νῦν λέγομεν φησὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης. ἔνια γὰρ καὶ αὐτόματα βλαστάνει, ἢ φυτεύουσιν ἀπὸ τῆς ῥίζης. ὥσπερ τὰ κεφαλόρριζα, ὅλως ὧν ἡ σὰρξ ὀστώδης ἢ σαρκώδης ὀστῶν ἢ ῥίζα. δεῖ δὲ ἢ τὸ μὲν ὑδατῶδες μηδεμίαν ἔχειν. ὥσπερ φησὶ Ζηρυλίδης ἢ ξαφανίδος. δύξη γὰρ αὖται καὶ ἀθενεῖς εἰς δαμονιῶ. ἀλλ' ἤτοι χιτῶνας ἔχειν πολείους καὶ ἅμα πλιχρότητά τινα καθάπερ ἡ τοῦ βολβοῦ, καὶ σκίλλης. ἢ ὅλως δύχυλόν τινα ἢ δύσαρκον εἶναι καθάπερ αἱ τοῦ ἀμαράκου τοῦ λωτοῦ ἢ τοῦ λφρίου ἢ τὸ ὁμοίων. αἱ γὰρ ῥιαῦται, φυτείαν μόνον δέχονται ἢ μέταρσιν. καὶ τούτων αἱ μὲν, καὶ πλείω χρόνον διαμένουσιν. αἱ δὲ, ἐλάττω κατὰ τὰς ἰδίας φύσεις ἑκάστου. ἄλλαι δ' αὖ πάλιν εἰσὶ πολλαὶ, αἱ μὲν ἀφ' ἑαυτῶν χώραις ἀφιξόσι βλαστόν. οἷον αἱ τῶν ἐπετειοκαύλων. μεταρόμεναι δοῦδιώδαν διὰ τὴν ξηρότητα. τὴν γὰρ αὐτὴν αἰτίαν ὑπολητέον ἢ ὧν τούτων, ὧν περὶ ὧν τινων. ἔστι δέ τινων καὶ ἀπὸ παραπαστάδος, ἢ ἀπὸ τῆς ἄκρης φύεται ἢ γένεσις. ἀπὸ παραπαστάδος μὲν, ξαφάνης τοῦ γένους. τῆς δὲ στεφανωτικῆς, οἷον ἀβροτόνου ἢ σισυμβρίου ἢ ἐρισύλου. ἢ ἀπὸ τῆς ἄλλης ἐνίων τῆς αὐτῶν τοῦ γένους τε καὶ ἀβροτόνου καὶ τῶν στεφανωτικῶν. καὶ γὰρ ἔχει ταύτας, καὶ καθίησιν εὐθὺς ῥίζας ἐκ τῶν βλαστῶν, ὥσπερ ὀκιμόσ. οὗτος γὰρ δὴ μάλιστ' ὅλως ἔμβρυος, καὶ εἰς δυόμματος. εἰς αὐτὰ τὰ δένδρα, ἢ ὑπὸ τὴν γῆν κρυπτόμενος. τῶν δὲ λαχανωδῶν, τὸ ὤκιμον. ἢ γὰρ τοὺς ἀπὸ φυτείας ἐκ τῶν ἄνω δέχεται. καθάπερ ξυλώδεις ὄν, ἀλλ' ἔτι δυσξήραντόν ἐστι, ταύτην φύεται. διὸ ἢ πολὺν χρόνον διαμένει. ἢ κολοβόμενον, πάλιν βλαστάνει. ξυλώδεις δὲ ἢ τὸ ἀβρότονον. αἰτίαν δὲ τῆς πυκνότητος ἢ δρι-

μύτητος

μύτητι φυλακιώ. ὥς περ ὁ κισσός. καὶ οὕτω φύεται καὶ ἡ κισσύμβιος. αὗται μὲν οὖν κοιναὶ πλειόνων. αἱ δὲ τοιαῦται ἰδιαίτεραι καὶ ἐλάττους. ὥσπερ τῆς κερκωνίας καὶ ἰσοδωνίας. καὶ ὁ κάλαμος ὁ χωθεὶς φύεται καὶ βλαστάνει. ταῦτα δὲ ὅμοια ἦν ῥαπτόσια, ⟨καὶ⟩ τὰ φιλύκια, ⟨καὶ⟩ ἔτι ἄλλο βλαστητικὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου. διὸ καὶ ὑπὸ τῶν αἰτιῶν πάντων δύο αὖ, καὶ διατηρεῖν τὴν ὑγρότητα ⟨καὶ⟩ θερμότητα τὴν ἐμφυτον. ⟨καὶ⟩ τὸ τὴν καταικόπτειν ἦν ἡ κατάξυλον. ἐκ μὲν τοῦ ἐλάττονος καὶ ἀνιεῖσθαι, θάττων ἡ ἀρχὴ ἦν ὀκολωτέρα. τὸ δὲ μέγεθος ἦν συμπεπτωκὸς, ἢ ὁμοίως παθητικὸν οὐδὲ βλαστητικόν. διὸ καὶ τὰ σκόροδα διαιροῦσιν εἰς τὰς γέλγεις. ⟨καὶ⟩ τὸ κρόμμυον ἀφαιροῦσι τὸ εἴδος κάτω ἦ τὰ κεφάλια. ταῦτα γὰρ παρέχει τὸν βλαστόν. ἀλλότριον δὲ τὸ ζωτικὸν, τὸ μὴ ζῶν. ὥσπερ καὶ τῶν δένδρων τὰ ἀφαυαινόμενα. τῆς μὲν οὖν ἐλαίας καὶ τὸ μυρρίνων οὐδὲν ποιεῖ διαιρεῖν τὸν φλοιόν. ἀποσήπει γὰρ καὶ τηρεῖ τὴν ζωήν. τῶν δὲ κρομμύων καὶ σκορόδων δεῖ, διὰ τὸ μὴ τοὺς ζῶντας μὴ δὲ τοὺς κυρίους ἀφαιρεῖν. ἐπεὶ κἀκείνων ἔστις ἀφαιρεῖ τοῦτο, βλαστάνει. ἰδιωτάτη δὲ βλάστησις ἡ ἐκ τῶν δακρύων. οἷον τοῦ θαλλοῦ καὶ τοῦ κέδρου, καὶ ἐνίων ἑτέρων. οὐκ ἄλλο δὲ ἄλλο μολυβδοῦ μὲν ἡ τῆς ἐκ τῶν καυλῶν. οὐδὲν δ' ἕτερον, ἀλλ' ἢ ξυνηθροισμένοις δεῖν εἶναι, ἢ τὴν ἐκεῖθεν ἀρχὴν τὴν ζῳνιμον. οὐ γὰρ αὐτῶν θερμότητος. ἡ τοιαύτη ὑγρότης. ὅτι δὲ τῶν φύντων οἱ ὀποὶ καὶ τὸ δάκρυα γενητικὰ, πρὸς τοῖς ἐπάνω καὶ πρότερας αἰτίας ἀνενεκτέον. ὅτι δὲ δεῖ καυλοὶ, δῆλον ἐξ ἐλάττονος. ἔτι λόγον ἔχει πρὸς ὅτι, ὅπερ ἐλέχθη πρότερον. ὅτι πλείους αἱ γενέσεις ἢ τῶν ἄλλων ἢ τῶν αὐγῶν, ῥᾴδιον γενέσθαι τὰ ἀτελέστερα, ἢ ἀπὸ πλάτους ἀρχῆς. αἱ μὲν οὖν ἐκ μορίων, ὁρῶμεν ἢ διὰ τίνας αἰτίας, ἐκ τῶν θεωρείσθω. ἐν δὲ τοῖς ἀλέκτορσι καὶ θήλεσι καὶ συνιδεῖν ἐστὶ χαλεπόν. αἰδοῖα γὰρ οὐκ ἔχουσιν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐλαττόμενα, ⟨καὶ⟩ μάλιστα τὰ ἐπιτείνοντα ἢ πρωΐμα. διὸ καὶ ἐν τοῖς μείζοσι δῆλον ὅτι συμβαίνουσιν, ὅταν ἡ ἐπιμ

βείαι καταχώσιν, ἢ ἄλλη τις ἰδιότης γιγνομένη περὶ τὸν ἀέρα τὴν
γῆν. οὕτω γὰρ ἡ τὸ σίλφιον ἀναπεῖλαίφασιν ἐν Λιβύῃ, πηγὴ
δατος πηλὸς ὕδατος πνομένου καὶ ταχέος· καὶ τὴν ὕλην ἣ τὴν νῦν
οὖσαν ὀξέτερας πηλὸς λοιαύτης αἰτίας· ἃ μὲν πρότερον αἰδέ-
πεμβείαι, ἃ σήψεις τινὰς πρὸς ἀλλοιώσεις, ἐπιπολὺ δυναμέ
νου τοῦ ὑγροῦ· καὶ ξέφη ἃ ἐπαύξη μενὰ ἀνταις τὰ σπερμάτα
θερμαίνοντος τοῦ ἡλίου καὶ καταξηραίνοντος· ὥσπερ ἃ τὴν τῶν
ζώων γένεσιν οἱ πολλοὶ ποιοῦσιν· εἰ δὲ δὴ καὶ ὁ ἀὴρ σπέρματα δέ
δωσι συγκαταφέρων, ὥς πού φησιν Ἀναξαγόρας, καὶ πολλῷ μᾶλ
λον· ἄλλας γὰρ αὖ ποιεῖν ἀρχὰς καὶ ξοφάς· ἔτι δοὐ ποταμοὶ καὶ
αἱ συρροαὶ ἃ ἐκρήγματα τῶν ὑδάτων πολλαχόθεν ἐπάγουσαι
σπερμάτων ἃ δένδρων καὶ ὑλημάτων· διὸ καὶ αἱ μεταστάσεις τῶν
ποταμῶν πολλοὺς τόπους ποιοῦσιν ὑλώδεις τοὺς πρότερον
αὐύλους· ἀλλαῦται μὲν οὐκ αὐτόματοι δόξαιεν ἄν· ἀλλως πῶς
σπειρόμεναί τινες ἢ φυτευόμεναι· τὸ δὲ τῶν καρπῶν, οἰηθείητίς
ἂν μᾶλλον αὐτόματον εἶναι, μήτε φυτευομένων μήτε ἀπὸ
σπέρματος γινομένων· ὅπερ δὴ ἀναγκαῖον μὴ δεῖτερον λέγειν.
ἀλλὰ μὴ πρὸ ὑκλῶ ῥᾳδίαλη θὲς εἶναι τῶν μᾶλλον μᾶλλον
λαμβάνουσι τὰ σπέρματα φύσεως, ὅπερ ἐν ταῖς ἰ
σοτείαις ἐλέχθη πρότερα τῶν ἰδίων τῶν τελέας· ἐπεὶ καὶ τὰ ἐλαττόν
πολλαὶ δὲ ἀναλαμβάνουσι τὰ πολλῶν· ὥσπερ καὶ περὶ τὸ θύμον καὶ ἐ
τέρων ὡς εἴπομεν, κατὰ μὲν τὴν ὄψιν οὐφανερά, κατὰ δὲ τὴν
δύναμιν φανερά· ὁμοίως γὰρ τὰ αὐθῶν γίνεται καὶ δυ
σόρατα καὶ μικρά· καὶ τῶν δένδρων ἔνια σπέρματα τυγχάνει·
καθάπερ καὶ φλικυπαρίπου· ταύτης δὲ ὁ καρπὸς ὀκαρπὸς σφαι-
ροειδής ἐστιν· ἀλλὰ τὸ ἐγκείμενον ἐν τούτῳ λεπτὸν καὶ ὥσπερ
πτυῶδες ἃ ἀμύγδαλον· ὅπερ ἐκκόπτεται διαχασκόντων τῶν
σφαιρῶν· διὸ καὶ ἐμπείρου τινός ἐστι συλλέξαι τὴν θυμαίαν πο
ρατηρῶν αὐτὸ τὸ σπέρμα πνοιζόμενον· ὥστε πολλῶν μὲν
οὖν καὶ ἡγοῦ τὸ συμβαίνειν· καὶ μάλιστα ὅσα συνεχῶς ἐν ταῖς ὕλαις

ταῖς

ταῖς ἀγρίαις καὶ τοῖς ὀρεσίνοις. οὐ γὰρ ἐᾴδιον αὐτομάτως σωθησομένων θᾶττον τὸ συνεχές· ἀλλὰ δυοῖν θάτερον, ἢ ἀπὸ ἐλάττονος ἢ ἀπὸ σπέρματος βλαστάνειν· ὀλίγα δὲ ἀκαρπότατα τῶν ὁμογενῶν οἱ ὑλοτόμοι φασὶν εἶναι ταῦτα, ἢ τοι λανθάνειν εἰκὸς, ἢ διὰ τὸ καταναλίσκειν εἰς ἄλλα τὴν τροφὴν ἀκαρπότατα γίνεσθαι θάτερα τῶν αἰμπέλων τῶν τρυγώντων, ἢ ὅσοις ἄλλοις φυτῶν καρποφόρων· τὸ δὴ καὶ λύειν τοῦτο συμβαίνειν ἐπὶ τῶν ὅλων ὥσπερ τῶν μερῶν πρὸς κατανάλωσιν· ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὡς ἐπιδοξαζόμενον εἰρήσθω· δεῖ δὲ ἀκριβέστερον ὑπὲρ αὐτοῦ σκέψασθαι καὶ διορίσασθαι τοὺς αὐτομάτους γενέσεως· ὡς δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀναγκαῖον πάντα διαθερμαινομένης τῆς γῆς, καὶ ἀναθυμιωμένης ἅμα ἀθροιζομένης τε μίξεως ὑπὸ τοῦ ἡλίου· καθάπερ ὁρῶμεν καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· λοιπὸν δὲ εἰπεῖν ὑστέρους τῶν ἄλλων γενέσεως, οἷον τῶν κατὰ τὰς ἐμφυτείας τοὺς ἐνοφθαλμισμούς· ἀπλῶς δέ τις λόγος ἐστὶν ἐν ἀρχῇ εἰρημένος πρότερον· ὥσπερ ἂν γῆ χρῆται τὰ ἐμφυτευόμενα, ἐμφυτεία δέ ἐστι καὶ ἐνοφθαλμισμὸς, ἀλλὰ μόνον ἡ τάξις· ἀλλ' ἐνταῦθα διωλυόντι ἐστὶ τὸ βλαστάνειν ἐστὶ τὸ γενναῖον, ὑγροτέρα ἐστὶν ἡ φύσις· ὥσπερ ὀφθαλμὸν ἔχων ἀρμόττει θατέρῳ· ἐστὶ προφυὴν ἔχων ἀποδίδωσι τῷ οἰκείαν βλάστησιν· ὡσαύτως τε τοιαῦτα, διὰ τὸ κατεργάζεσθαι τὰς τροφὰς, ἢ τὸν διὰ τὸν ἐνοφθαλμισμῶν ἔτι μᾶλλον· καθαροτέρα γὰρ αὕτη· ὥσπερ ἐν τοῖς σελέχεσιν ἤδη τὸ κρεῖττον· ὑπερφυὲς δεῖ εἶναι τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον· ὁ δὲ ὀφθαλμὸς ὡς περ ὁμογενές. εὐλόγως ἢ καὶ αὐτόπλημις μάλιστα τὸ ὁμόφλοιον· ἐλαχίστη δὲ ἡ ἐξάλλαξις τὸ ὁμογενές· ὥσπερ μετάθεσις γίνεται μόνον· ἅμα δὲ συμβαίνει καὶ χυλοὺς καὶ πνεῦμα ὁρᾶν ἢ τὸ ὅλως ἐστὶν πρὸς τὸ βλάστησιν· ὥστε ὅταν ὅμοιόν τι ἢ μὴ ὁμοιοπαθὲς τὸ κρεῖττον, ἐξ ἀμφοτέρων εὔλογον τὸ τέλος τῆς αὐξήσεως· ἐνίοτε δὲ αὐτοῖς, ὅταν ᾖ πολὺ· ὁ μὴ πρὸς γένεσιν ἢ λοῖς ὁρίζεται τὸ καιρὸν ἐξάλλαττει· εὔλογον ἢ καὶ ὥραν· μᾶλλον ἢ ἴσως ἀναγκαῖον, καθάπερ μὴ ὅλως ἐστὶν βλάστησις ἁπλῶς, μεγάθους τινὸς μὴ

ἔαρ ἢ κωλύσει τὴν τομήν· δεῖ δὲ ὀργῶν φέρειν· ὥσπερ καὶ πολιόσιοι δὲ οἱ λόγοι καὶ περὶ ἕκαστον, ὅπερ καὶ περὶ φυτείας· οἱ μὲν γὰρ ἐν ἀρχῇ αὐξήσεως ἐπὶ πᾶσι μορίοις, ἔτι κυόντων· ἅμα δὲ ἢ ἐγκύσεως βλαστήσεως ἢ ὀφλοιοῖς τὴν φύσιν ἢ περὶ λαμβάνειν· οἱ δὲ περὶ τὴν ἐπώρκτουρον· παρὰ σχῆμα μὲν δοῦναι ἰσχύσαι, ἢ οἷον τὴν σπάνιν· προσφυὲς δὲ γλυκὺ μὲν πρὸς τὸ ἔαρ, αὐθρόον δὲ ποιεῖ τὴν βλάστην· ἀπὸ ἰσχυροτέρας ἀρχῆς· δυσλόγως δὲ καὶ τὸ τὸν μαχαλὲ ἐνοφθαλμίζειν τὸν στιλφοτάτας καὶ νεωτάτας· ἀντιλαμβάνεται γὰρ ἧττον μᾶλλον διὰ τὴν στιλφότητα καὶ ἡλικίαν· δύσκολα καὶ δυσλαξῆ ὄντα τὰ νέα· μᾶλλον δὲ ὑφυῆ πρὸς ἐνοφθαλμισμόν. ὥσ οὐκ ἔνι λαβεῖν ὅσων ἡ ὑγρότης ἔχει τὸ πλῆθος· ἔτι δὲ μαλακόφλοια καὶ ὁμόφλοια ἢ ὁμοιοπαθῆ· διὸ ἢ εἰς τὰ παραπολύσιμα φύσει ἢ ἡλικία, καὶ μᾶλλον ὁ ἐνοφθαλμισμός· ἢ τὸ πλῆθος, καὶ ἀντιληπτικὴ· ὅτι φλοιὸς μαλακὸς ὤν, καὶ ὁμοίως ὑμῆν ἐστι, ἢ οὐ ποιεῖ μεγάλῳ τῷ μεταβολῷ· ἔτι δὲ ῥῖς μὲν ἄλλοις βραχὺς ὁ καιρός, διὰ τὸ ταχέως εἶναι τῷ βλάστησιν· ἢ ἐλαία δὲ πλείω χρόνον, διὰ τὸ πλείω χρόνον πρίεσθαι τοὺς ὀφθαλμούς· ἔτι ὃ ἄπαλα εἶναι καὶ ἀθρόα δεῖ τὰ ξύλα, ἢ τὸν τόπον αὐτῆς ὑγρὸν εἶναι πάντα τὸ θέρος, ἢ ἀπὸ τούτων μάλιστα πάντων βλαστάνει· διὰ γὰρ τούτων οἷον ταύτην ἢ πέπαρας πέντε μῆνας δύεσθαι τῷ ἐμφυτείαν· τὸ δὲ ὕδωρ τῷ μὲν ἐνοφθαλμισμῷ, πολέμιον· ἐκσήπει γὰρ ἢ ἀπόλλυσι παραῤῥέον διὰ τὸ ἀθέμφαν· διὸ καὶ ἐὰν κωὶ δοκεῖ ἀσφαλέστατος εἶναι· καὶ ῥίνων ἧττον· οὕτω ποιεῖ δοῦσι τοῖς φλαιοῖς, ὥστε μὴ ῥᾳδίως ἀῤῥεῖ· τῇ δὲ μφυτείᾳ χρήσιμον, ἂν μὴ ᾖ ὑγρὸν τῇ φύσει· διὸ οἱ μὲν, αὐτῇ πηλὸν ἐπικολλαίουσιν· οἱ δὲ, χύτραν προσβάλλουσιν ὕδατος, ὥστε καὶ τὸ μικρὸν ἐπιῤῥεῖν· ἀναξηραίνεται γὰρ ἂν ταχὺ, μὴ ἔχον ὑγρότητα· διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἐλκώσεως· ὀρθῶς ἂν εἰς τὸ διατηρεῖν ἀῤῥαγῆ τὸν ὀφθαλμὸν ἢ τὸν φλοιὸν καὶ τὸ ἔμπλαστρον οὕτως ἀπτέον, ὥστε μὴ γυμνὸν τὸν μίσχον· ἐκχύτου ἢ ἢ γυμνωθείσης, ἀναξηραίνεται καὶ

νεται καὶ

νεται διαφθείρεται· διὰ γοῦν τοῦτο καὶ περὶ δοῦσι φιλοραίκενω
θὲν φλοιοί· καὶ ὧν τούτοις περιαλείφουσι πηλῷ περιχω μέ-
νῳ, ὅπως ἐμμονος ἡ ὑγρότης ᾖ, ἢ μὴ θῆλυ μὴ θῦδωρ μήτε φύ
χος παραλυτῇ· ἢ ὅταν χόσαντες ὑπιθῶσι τὸ ἔνθεμα, σφηνοῦ
δες πρίσαντες, ἐνσφύρᾳ ἐλαύνουσιν, ὅπως ὁτὶ μάλιστα προσα-
χθῇ· χρὴ δὲ ἢ φλοιὸς φλαὐτῶν, συμμιξίαν τινὰ ὑπαρ
χειν· διὸ καὶ τὴν μὴ ἄμπελον προαποτέμνουσιν ἡμέραις τι-
νὶ πρότερον, ὅπως προαποῤῥυῇ τὸ δάκρυον καὶ μὴ σήπηται
μὴ δῦρωτιᾷ· ἐόα δὲ καὶ συκῆ ἢ ὅσα τούτων ὀξὺ ξηρότερα, πα-
ραχρῆμα· δεῖ δὲ καὶ πρὸς τοὺς χώρους προσλαμβάνειν τὰς εἰ-
κείας ὥρας ἢ πρὸς τοὺς τῶν δένδρων φύσεις· ἐπεὶ τὸ μὲν, ἔυ
δρα· τὸ δὲ, ξηρὰ καὶ λεπτόγεα· καὶ ἄμεινον τὸ ἔαρ· οἰκεῖον γὰρ
ὕστως διὰ τὸ ὀλίγον ἔχειν τὸ ὑγρόν· ἐν δὲ τῇ ὑστείῳ ἢ πηλώδει,
τὸ μετόπωρον· τὸ γὰρ ξηρὸν, πολλὴν ὑγρότητος πρὸς τὸ διατη
ρεῖν, ἕως ἔτι διαμένῃ τὸ δάκρυον· ὀείζουσι δέ τινες τοῦτο περι
άκοντθῇ μέραις· ὕλοθεν δὲ καὶ τὸ καλλικαρπότερα ταῦτα γί
νεσθαι· εἰ μάλιστα ἐὰν τὰ ἤμερα εἰς τὰ ἄγρια τιθῇ τοὺς τῶν φλοι
ῶν· ὑγροφία γὰρ συμβαίνει πλέωνα, διὰ τὴν ἰσχὺν τῶν ὑπερφυόντων·
διὸ καὶ κελεύουσι, κοτίνους φυτεύσαντας, ἐν ὀφθαλμίζειν ἢ ἐμφυ
τεύειν ὕστερον· αὐτὰ γὰρ βαίνουσι μᾶλλον ἰσχυρότερον· εἰ προφλοιῶσι
τὸ σῶμα πλέω, καὶ ἰσχαρπότερον τὸ δένδρον ποιεῖ· ἐπεὶ εἴ τις
αὖ πάλιν τὸ ἄγριον εἰς τὸ ἥμερον ἐμβαίη, διαφορὰν μέν τι-
να ποιήσει· τὸ γὰρ καλλικαρπεῖν, οὐχ ἥκιστα· τὰ δὲ περὶ τὰς φυτείας
καὶ τὰς ἐμφυτείας, ἱκανῶς εἰρήσθω· τὰ δὲ σπέρματα πάντων ἔχειν
τινὰ προφὴν ἐν αὑτοῖς, ἢ σωματικὴν τῇ ἀρχῇ, καθάπερ ἔνιοι
ἢ εἰ ἀπὸ κακῶν· Ἐμπεδοκλῆς εἴρηκε, φάσκων ὠοτοκεῖν μακρὰ δένδρα· παραπλησίαν τῶν σπερμάτων ἡφύσιν τοῖς ὠοῖς· πολλαχοῦ δὲ περὶ
πάντων εἰπεῖν· εἰ μὴ μόνον τῶν δένδρων· ἅπασαν γὰρ ἔχει τινὰ προ-
φὴν ἐν αὑτῇ· διὸ καὶ δύναται διαμένειν εἰς χρόνους· ἀπὸ γὰρ τῶν
ζώων οὐθὲν φθείρεται χωριζόμενα, πλὴν τῶν ὠοτόκων· ταῦτα δὲ ὡς

ωτερ εἰρηται ξοφλω ἔχονται καὶ φυλακλω ἅμα φλάρχης δια-
μλύφ. χουι οὐτερα δὲ ἑτέρων ἕτερα. ἢ μάλιστα τὰ πυκνὰ ⸗ ξη
ρὰ ⸗ ξυλώδη. καθάπερ τὰ τῶν φοίνικος. ὁ γὰρ λέγει ὅτι ἔξω
οὐδεμίαν ἄξει σδυσιν, ὅτι ἐναὐτοῖς ὑγρότητα τοῦτο διαφθερο
μλύην. ὅθεν ἢ ὅτι θηριοῦται, καθάπερ τὰ σιτηρὰ τ̃ ωτερμά
των, ὅτι αὐαξηραίνει, καθάπερ τὰ τ̃ λαχάνων. ἀλλ᾽ ἐν αὐτ̃ῷ ωτε
εισέγον σώζει τὴν ἀρχήν. ὅτι δὲν ἅπασι ωτέρματα, καὶ κεῖθεν δῆ
λον. ἃ δὲ δυκεῖ ξηρὰ ⸗ ὡς περ κελυφανώδη πάμπαν, οἷα τὰ τ̃
λαχάν̃, ταῦτα κινεῖται κατὰ τὰς οἰκείας χώρας. ἐὰν ⸗ ὅτι
δὲν ἰκμάδος λάβῃ. ἢ διὰ τοῦτο ἐν ὑπερῴοις τιθέασι, καὶ κρε-
μανύουσιν ἐν ἀξαείχοις ⸗ οὕτε ξαίνουσιν, ὅθεν ὅλως ἐκφέρου
σιν εἰς τὰ οἰκήματα. τ̃ δὲ δὴ λοιπῶν ἢ τ̃ῇ αἰσθήσει φανερὰ τὰ
προσόντα. ἁπάντε δὴ τ̃ σαρκωδῶν ὡς περὶ γαλακτ̃ῶδες διαλαμ
βανόντων. χρόνῳ ⸗ ὁμολογούμ̃ενον τοῦτο ἢ ὠὴ τ̃ ζῴων ἐστίν. οὐδὲ
δὲν ἐν τούτοις ἅπαν τὸ κάτω προϊὸν ωτέρμα, καθαρ᾽ ἐλείλικει-
νὲς ὑπολητέον. ὅσα ⸗ ξυλώδη ⸗ ωυρρηνώδη πεέικεί᾽ πσι, φυ
λακῆς χάριν οἰητέον. ὡς ωτερ ἢ τὰ δερματικὰ ἢ ὑμλυώδη. πάν
τα δὲ ταῦτα πρὸς τὴν ωωτηρίαν ἐστίν. ὑγρὰ δὲ ἢ ἀρχὴ δλωά μφοτέ
ρ̃. ἔχουσι ⸗ τ̃ ζωτικὰς ἀρχὰς ὥσπερ ἐλέχθη, ἢ εἶναι ἢ ἀκρέμο
νες καὶ ξύλα ⸗ καυλοὶ χωριζόμλυοι τ̃ φυτ̃. ὥστε κινεῖν ⸗ μέ
χρι τοῦ βλαστάνφν. οἷον αὔτη σκίλλαι, ἢ ὅσα σκιλλώδη. ἢ τὰ τ̃
ἐλαίας ξύλα, ἢ οἱ τ̃ κεέμνων καυλοί. καὶ οἱ τῆς βλήχου κλωνδ-
αὐθεῖ γὰρ ἢ αὐτὴ ωτερὶ ξοπάσ. ὁ καὶ μάλιστα θαυμαστόν. ἐπεὶ
πέ,τε αἴγα φαίνεται τὴν ἀέχειν ὑγρότητα κούφλω καὶ λίχνου.
τὰ δὲ λιπαρὰ ⸗ ἔτι ωτερέχαθ̃. τὰ μλὺ, χ̃ῖ ωσι, τὰ ⸗ ωυκνό
τητι τῇ αὐτ̃. ὥστε μὴ δύξήραντα εἶναι τοῦ ἀέρος μεταβαίνοντ̃.
ἢ τῆς οἰκείας χώρας συμπαθῆτε γίνε ⸗ βλαστάνφ. ἢ δὲ βλ̃ηχ̃
ξηρὰ φαίνε ⸗ παντελῶς. ἀλλὰ δῆλον ὡς ἔχει τινὰ τοιαύτ̃ ἀρ-
χὴν, ἢ κινεῖται τῇ τοῦ ἀέρος ἅμα μεταβολῇ ἢ ἀλλοιώσει. θαυ-
μαστὸν δὲ τὸ τῆς χώρας. οὐ γὰρ ἀνίεμλύης, ἀλλοῦ μᾶλλον ἐπιτεί

νόσης, εἰ μὴ ἄρα περὶ τὰς ἀλκυονίδας· ἱκανὸς γὰρ ὁ πρόσσουν χρόνος εἰς τοὺς τ' ἀθενῶν καὶ μικρῶν μεταβολάς· αἱ μὲν οὖν γενέσεις, πόσαι τε καὶ ποσαχῶς καὶ τίνος ἑκάστοις οἰκεῖαι, φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων· ὑβλαστῆ δὲ ἡ αὔξησις τὰ ἐκ τῶν φυλλομένων μᾶλλον ἢ τῶν σπερμάτων, ὡς λόγος· ἄλλως τε καὶ ὑπὸ εἶδος λιφθῆ· προϋπάρχει γὰρ πολλὰ τῶν μορίων, ἃ δεῖται μόνον τροφῆς· τῶν δ' ἐκ τῶν σπερμάτων ἅπαντα τὰ τοιαῦτα αὐξάνεσθαι πρῶτον· ἔπειθ' οὕτως αὐξηθῆναι· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ὅσα εἴδους φυῇ τυγχάνει· καθάπερ τὰ κεφαλόποδα· ἡ δὲ ἐν φύτοις προίσχει τῆς φύσεως· ὧν ὡς πλείων ἡ ὁρμὴ πρὸς τὴν βλάστησιν, ἢ τῶν σπερμάτων· εἰς ὠθήματα δὲ ἐκεῖνα δεῖ πρότερον· ὅσα δὲ καὶ τὰ τοὺς ἰδίους φύσεως, ὡς αὖ μύθῳ πρὸς μύθους ὁ συγκείμενος λάβοιτις ποτέρῳ κατὰ τ' εὐθύτητας τ' αὖ ῥηπτέον ὡς περ Δημόκριτος· ὕδατος ἡ φορὰ ἡ ἀνεμπόδιστος, ὡς φησίν· ἢ μᾶλλον ὅσα μανότερα ἢ ὑγρότερα· τὰ μὲν γὰρ πυκνὰ καὶ ξηρά, ὡς σαύξηται· ὡς δὲ γλίσχρον τὸ πυκνὸν καὶ ξηρὸν καὶ πικρόν, ὡς τὸ βραδεῖαν εἶναι τὴν ἐπίδοσιν· θᾶττον δ' ὀλίζονα μὲν πολλὰ διὰ τὴν μανότητα· καὶ ὅλως ἡ ὑγρότης εὔβλαστόν τι καὶ εὔτροφον· σημεῖον δὲ καὶ τὸ κατὰ τοὺς τόπους καὶ τοὺς φυτεύοντες συμβαῖνον· ἐν μὲν τοῖς ὑδατώδεσι καὶ ἀπνευμάτοις, ἔτι δ' ὅταν ἡ φυτεία πυκνή, αὔξησις μὲν τὰ δένδρα· μανὰ δὲ ἢ ὑγρὰ μᾶλλον· ἐν δὲ τοῖς πνευματώδεσι καὶ ψυχροῖς καὶ τῇ φυτείᾳ μανῇ, ἀναυξέστερα μέν, πυκνότερα δὲ καὶ ξηρότερα· συνίστησι δὲ τὰ πνεύματα ἢ τὰ ψύχη, ὅλως ὁ προσπίπτων ἀήρ· ἅμα δὲ καὶ συστέλλεται καὶ ἀλαμβάνει τὸν ἴσον ὄγκον· ὡσαύτως δὲ ὅταν ἡ φυτεία μανή· καὶ γὰρ ὧν ταῦθ' πυκνότερα ἢ εἰς βάθος αὐξανόμενα μᾶλλον· ἐν δὲ τ' πυκναῖς ἀνάπαλιν· φανερὸν δὲ καὶ ὧν τ' ἄλλων ζώων τοῦτο συμβαῖνον· ἢ μάλιστα ὧν τ' αἰῶν· αὔξησις δὲ τὰ θήλεα τ' ἀρρένων, ὑγρότερα ἢ μανότερα τ' φύσιν ὄντα· δῆλον δ' ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων, ἐάν μὲν ἢ συκῆ, ἢ ἄμπελος, αὔξησις· φοίνιξ δὲ καὶ κυπάρισσος καὶ δάφνη καὶ πεύκη καὶ ἐλαία,

δυσαυξῆ. καί τοι τὸ λύθυπρεῖν ὑπάρχει τοῖς τρύτων· ἀλλ᾽ οἷον
κρότης ἢ ξηρότης ἢ ἄμφω κωλύσ. ἡ γὰρ ξηρότης αὐαυξές· ἔτι δὲ
πρὸς τοὺς ἐνιαφλεαθενέας· ἡ δὲ τοιαῦτα δυσαυξῆ ἡ δύσρο
φα· δεῖ δὲ μὴ κρατεῖσθαι μὴ δὲ κωλύεσθαι τῷ κράδην ὑπὸ τοιοῦτο
ε ἔχοντο· ἐπεὶ καὶ τὸ λύθυπρ᾽ προσδεῖται διωάμεως ἡ τ᾽ κατεργα
στικ᾽ τ᾽ ἀσθενοῦς· ἀλλ᾽ ὅμως δεῖν ὄφελος· δυσαυξῆ μὲν δὴν
δυσαυξῆ τ᾽ριοὺτ᾽ ἀφορισέ. ἄσαντα δὲ χέρσω τὰ ἐκασπέρμα
τοσῶσ ἐπίπαν· ἐνδὲ τοῖς ἡμέροις, οἷον ῥόα· συκῆ· ἄμπελ· ἀμυγ
δαλῆ· ἡ δὲ ὁλαχρόη μεταβάλλ· ἢ ἐκπασσοῦται πολάκ᾽ ἐνια·
καθάπ᾽ ξηρότης ἰσοείαισ εἴρη). τοῦτον δὲ τὸν ἀσθένα τῶν
σπερμάτων· κρατεῖται δὲ ὑπὸ φλοιῶρροῆσ πολέμονος ὄσης· καὶ
ὥσπ᾽ ἀκάσσαι γίνε) διὰ πολῆθος προφ᾽ διωάμεα σπέπφυ, ὅτω
ἡ χέρσω γίνε) διὰ τὸ μὴ κρατ᾽· ἡ διὰ ῥύρ θάσσοι τὰς ἀμυγδά-
λασ, ὅταν προσαυξηθῶσιν, ἐνοφθαλμίζ σιν· ἐκ μαλακ᾽ σκλη
ρὰι γίνου) μετὰ τ᾽ φυτείαν· εἴη δὲν τ᾽ ὄρη ἢ ὠῖ τ᾽ αἰγων πρ᾽· ὅσα
δ᾽ ἰσχυρὰ τ᾽ σπερμαπᾶ, ταῦτα διαμύφ μᾶλλον· ὥσπερ ὁ, τι φοί
νιξ, ἡ σεύκη ἡ κωνοφόρ καλαμύη· ἡ σῖτος ἡ φθφοφόρ· ὡσαύ
τως δ᾽ ἡ τὰ τ᾽ ἀγρί᾽· ἴσως δ᾽ ὑπ᾽ ἔχει ταῦτα μεταβασιν εἰς τὸ χέρ᾽.
ἢ ἀγριότ᾽ ἔχα γον· αἰγ᾽ ὐχυλία ἡ ἡ συσταρκία τ᾽ ὧν πρὸς ἀλ
ληλα γίνε). διὰ τὸν ἀέρα ἡ ἀπλῆτ᾽ ὥρᾳ· ἐπεὶ ἡ τὰ ἡμέρα εἰς τ᾽ ὧρ
α διαφέρφ· διώαν) δ᾽ τινες χῶραι διατηρ᾽ τὰσ φύσεις· αἱ μὲν μὲ
χι τινὸς, αἱ δὲ πολ᾽ αἰ᾽, ἡ μεθίσαν) πρὸς τὸ βέλτ᾽, καθάπερ εἴ-
ρη) πρεί τι τ᾽ ἐναιγύπῳ ἡ ἀχυλία ξοῶν· αἱ μ᾽ ἢ πλυκεῖαι ἢ οἱ
νώδφσ· αἱ δὲ σύρηνοι ἢ καυίκοικοι γίνου) πρεὶ τ᾽ ὠίναρ᾽ πα
μόν· ἀ πολ᾽ δ᾽ ὅταν οἰκεῖαν χώρ᾽ λάβωσιν οἱ καρποί, μαῖον δ᾽ ὠάν
ται τὰ χθόη διατηρ᾽· ὅταν μάλισ᾽ ἐνωθινῇ ἡ καυικαρπῇ τὰ δ᾽ ἔν
δρα· ἐν ᾗ τ᾽ ἐπετείοις σπέρμασι παντα χοῦ πρὸς τ᾽ χώρ᾽ ἡ μεταβο
λὴ γίνε), πολ᾽ δ᾽ ἡ κὰθὺς ἀπαρέντων· ὀλίγος δ᾽ ἐν τῇ γῇ χρόν· αἰγὰς
ξίτω δὴ ἔτει· ὁπότε δ᾽ αἰγοιῶπας πρὸς τ᾽ ἐκπλέωσιν ὥσπερ καὶ
τὰ ζῶα· καὶ γὰρ ταῦτα πριγονήσαν τα σπερεξομοιοῦται· οὐμὴν
ἀλλ᾽ ἔπίδηλον

ἀλλ᾽ ἐπίδηλον μέτα ποιεῖ. ὁ πρῶτος ἐνιαυτός. τὰ μὲν ἐκ τῶν σπερμάτων χέρρω δὲ διὰ ταύτας τὰς αἰτίας. ἥδε πέπτεσις βλάστησις (αὕτη γὰρ οἷον δευτέρα γένεσίς ἐστιν) ἀκάμα γίνεται πᾶσιν. ἀλλὰ παραλλάττει τῶραις. ὥστε ἡδὺ ἐν τῇ ἐναντίας ἐνίων εἶναι. ἢ τὰ μὲν, θέρος. τὰ δὲ, χειμῶνος βλαστάνει. ὁμοίως δὲ καὶ ἀκαρπίαν. ἔστι δὲ αὕτη διέστηκε τρισὶ χρόνοις. ὡς μὲν ἂν ἁπλῶς εἰπεῖν τὰ πρὸς ἑκάστην ὥραν σύμμιξον ἔχοντα τὴν κρᾶσιν, ταῦτα. ἢ πῶς βλαστήσεις ἐν ἑκάστῃ καὶ πῶς τελεώσεις τὸ καρπὸν ἀποδίδωσιν. ὑμῖν αὖ δεῖ ἢ τοῖς καθ᾽ ἕκαστα πειρᾶσθαι διαιρεῖν. ἐνίοις μὲν γὰρ βλαστῆσαι ἢ βλάστησις διὰ ἰσχὺν καὶ πολυτροφίαν. ὥσπερ ἀμυγδάλη. ξοιά. ἢ ὅλως τὰ ἄγρια τῶν ἡμέρων μᾶλλον. ἐνίοις δὲ διὰ ἀσθένειαν. ὥσπερ τὰ ποώδη καὶ ἐφέτεια. ἢ γὰρ ἀνθεῖ πολλὰ τῆς τοῦ χειμῶνος καθάπτεσθαι ἢ αὐξάνεσθαι. φαίνεται δὲ οὐδὲ μηλέαι προανθεῖν διὰ ἰσχύν, ἀλλὰ βλαστεῖ. ἐκάτερα δὲ λόγως πρωϊβλαστεῖ. τὰ δὲ ἰσχυρὰ ἢ τὰ ἀσθενῆ. τὰ μὲν γὰρ τὴν διαμονὴν τῷ πλήθει προωθεῖ. τὰ δὲ ὑπὸ μικρῶν δύκινητα τοῦ ἀέρος. μέγα δὲ καὶ ἡ ὑγρότης ἢ μαλακότης εἰς τὸ προϊέναι. ὥσπερ ἢ ἐπὶ φλοιὸν πρώτης φύσεως ἐλέχθη. τὸ δὲ ξηρὸν ἢ ψυχρὸν οὐ τὸν αὐτὸν ὁμοίως θύλλης ἔχει πλῆθος. ὅσα δὲ ἐν ταῖς ἐναντίαις ὥραις ἐκβλαστάνει. τούτων αἴτιον τὴν δι᾽ ὑγρότητα καὶ θερμότητα. τὰ μὲν ψυχρὰ τοῦ θέρους. τὰ δὲ θερμὰ τοῦ χειμῶνος βλαστάνει. ὥστε ἑκατέρῳ φύσιν σύμμιξον εἶναι πρὸς ἑκατέρῳ τῶν ὡρῶν. ὅτῳ δοίη Κλείδημος, ὃ καλῶς μὲν ἂν ἴσως. δεῖ δὲ φύλλα λέγειν. δεῖ δὲ καὶ τὴν ὀλιγότητα καὶ ἀσθένειαν. ἔτι αἰγοσιωαίτη προστιθέναι, καθάπερ ἐπὶ τῆς λαχανωδῶν ὁρῶμεν. ἢ μὲν γὰρ αὐδρακάχνη καὶ ὁ σύκιον ὅλως τὰ τοιαῦτα, καθυγρὰ καὶ ψυχρά. τὸ δὲ ὠκιμον, ξηρὸν καὶ ξυλῶδες. ἀλλ᾽ ὅμως οὐδὲν ἧττον πρὸ τῶν θερμηρίων βλαστάνει, εἴ ποτε διαμονὴν πλείωσιν. αὔτιον ἢ ἀσθένεια. καθάπερ ἐπὶ φλοιοκύας καλουμένης. αὕτη γὰρ δένδρου ὕψος λαμβάνουσα καὶ ξυλουμένη τὸν κλῶνα ὥσπερ ἢ ἀμυγδαλῆ δρῦς, ὅμως ἐπὶ κηρόν τε καὶ ὀδὼν ἀπὸ τῶν θερμ-

νῶν· ἀλλὰ δεῖται πρῳρωτέρω τοῦ ὥρου τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς τὸ με
τρίως, ἢ τὸ ἀκανθώδη ἢ πρώδη ἢ ξυλοκέφαλα· καθάπερ
ὅτι σκορπίος καὶ λόφος, καὶ τὸ τίφυα ἢ ἄκανθα βασιλι-
κή· ἢ τὸ λείριον· φύλλα δὲ ἢ μεταξύ· εἴτε δὴ ὕστερα χρὴ
ὀφθαλμίστερα ταῦτα λέγειν, εἴτε πρωϊαίτερα, γίνονται τῶν
ὑδάτων (δοκεῖ δὲ διαφέρειν πρός γε τὸ νῶν) ἀλλ' ἐκεῖνο φανερὸν, ὡς ὅτι
μεταθεῖ ἢ σμικρότητι τὸ πρωϊβλαστὲς ἀπὸ ψιβλαστὲς ἀφορισέον,
ὅ τι ποσῶ θερμότητι καὶ ὑγρότητι ἢ ξηρότητι μόνον· αἰτία δὲ τοῦ τινα,
συμμετρίαν ἕκαστον ἔχειν πρὸς τὸν ὡρ· γίνεται γὰρ ἅπτα λωτά
τη· φαίνεται γὰρ ἅπαντα τῶν οἰκείαν αὔξησιν τελείωσιν· τὰ
δὲ, καὶ βλαστάνει· τελέως δὲ καὶ ἀκίνητα ὄντα ὁμοίως δένδρα,
καὶ ὑλήματα καὶ πόαι· φανερὸν τοῦτο γίνεται ἀπὸ τῶν ἀγρίων· ἐν
οἷς δὴ ἡ ἀθροισις αὐτοφυὴς ἢ αὖ παρασκευῆς· πάντα δ' ὡς εἰ
πεῖν ἢ τάττει πολεῖσα τὸ μετοπωρινὸν ἢ τοῖς ὑλήμασι καὶ λοιπὸν
φρυγανικοῖς καὶ πόαις ἐστὶν ὅτιν· ἐπεὶ δένδρον γε οὐδὲν, πολλοῦ εἰ
μή τι καὶ τοῦ τοιούτου λαβεῖν τὰ ἀείφυλλα τῶν
δένδρων, ἢ ὀψιβλαστότερα ἢ ὀψικαρπότερα, διάτι πυκνό
τητα καὶ ξηρότητα· κατὰ μικρὸν γὰρ ἢ ἀπορροὴ, ἢ δὲ τὸ σπεῖ
χειν ἀεὶ φλοιὸν τὰ φύλλα διὰ μονὴν ξοφῆς· ἢ πνεῦμα ἀθροισμὸς
ὥστε ἀφορμαῖ· ἀλλὰ πὸ φλοὸς κινεῖται φλοιοῦ οἰκείας τὸ καθή
κον· ταύτια γὰρ αὐτὸς λάβοι τὸ πρωϊβλαστῆ καὶ πρωϊκαρπα
τὰ φύλλων· οἷον τόν, τι κιττὸν ἢ τὸν ἔλαμον ἢ εἴ τι τοιοῦτον·
ἢ δὲ ἰδιότης, εἴτε διὰ θερμότητα ῥύτων, εἴτε μανότητα καὶ ὑ-
γρότητα, εἴτε καὶ διὰ ταύτας ποίας τὰς αἰτίας συμβαίνει, διαι
ρετέον, αὐτὸ τοῦτο πρῶτον ἴσως εἰπόντας, πῖα θερμὰ, ἢ ποῖα
ψυχρά· καὶ τοῖς ποίοις λητέον· ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων εἰς
τοῖς ὕστερον πειρατέον εἰπεῖν· διὰ τὶ δὲ τὰ μὲν, πρωϊβλαστῆ·
τὰ δὲ, ὀψιβλαστῆ, ταύτας αὐτὶς ἀποδίδωσι τὰς αἰτίας· ὅσα δὲ κα
τὰ πᾶσαν ὥραν βλαστάνει τινὰ καὶ ἀνθεῖ καὶ καρποτοκεῖ, καθά-

πῃ

ωερ ἡ ωερσικὴ μηλέα, ⟨ εἴτι ἄλλο τοιοῦτον, ἀ ωορήσειεν αὖ
τις ἀ μόνον ὅτι ἀ πρὸς ωάσας ἁρμόττῃ τὰς ὥρας ἠκρᾶσιν, ἀλ
λ' ὅτι οὐδ' αὖ τὰ αὐ τοῖς ὁμοιοβλαστάνῃ τὰ γὰρ ἡ καὶ ὁμοιοκ ξπεῖ·
τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς κεχωρισμένοις τ ὁμογνωῶν ἀξιοῦμεν ⟨ ὁρῶμεν
συμβαῖνον· τὸ μὲν οὖν ωάθος, ὅμοιον φαίνε) τοῖς ἐπικνϊσκο
μένοις ζώοις ωλάπα· τοῖς μὲν, φανερά· τοῖς δὲ, λόγου δεο-
μένη· τὰ μὲν γὰρ ἀ χάμα λαμβάνοντα τὰς ωαρ ἔτέρων ἀρ-
χὰς, οὐδ' ἴσως εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ὁδ' ἄμα κήσκεται· εἰ μὴ κα-
θάπερ ἄμα κατα λάβοι· τῶν δὲ, δι' ἃ τὴ βλάστησις οὐχ ἅμα, οὐ
ῥᾴδιον εἰπεῖν· ἀνάγκη γὰρ δι' ἃ τὰς ῥίζας μηδ' ἅμα μὴδ' ὅμοί
ως ἔχειν ἢ τοὺς ἀκρέμονας, μὴ δέχεσθαι μὴδ' ἐκωέπῃ ἐξ ὧν ἡ
ωρώτη βλάστησις· ταῦτα δὲ δι' ἃ τὶ ⟨ τίνος ἕνεκα γένοιτ' ἂν, ὃκ
εὔλογον εἰπεῖν· εἰ μὴ γὰρ ἄμωτελος ση μαινομένης, τάχα δόξ ἐ-
εν οὐκ ἀλόγως δέχεσθαι· τὸ μὲν γὰρ μὴ ἐκωέπῃν τὸν καρπὸν,
ὑπόλειμμα τὸ ωολὺ ωοιεῖ ταῦ ὑγρότητος τοῦ ἰνίου· ταῦτο δ' ὃ
ωάσχει ἀήρ ὑω' ἀβλαβῆς μὲν λακός, ἐκτήκεται· καθάπερ ἡ ἄλλοις τῶν
δένδρων αἱ ωρῶται βλαστήσεις ὑω' ὑγρου· ⟨ ἡ μελία ἥδοσα ἄμα
τοιαῦτα, τελεσθεῖσα ἐκωέπῃ· διὸ τὸ μεμέλεσθαι αὖ ὁ τὰ βλα
στάν", ἄρτιον· ἡ ταῦτα ωὸ μιᾶς ὁρμῆς· αἱ μὲν γὰρ ἂν ἀ ωοπέαι ῥᾴδιον αὖ
τοῖς ⟨ ἰοιαῦτα εἶναι) ωερὶ τὰ τῶν· ωρὸς ἃ τὸ τ' αἰτίαν τοῖς ἀ ωο
ρᾳμένοις λέγειν, ωρῶτον λητέον ὅ ωερ εἴρη) ἡ ωρότερ· ὅτι ωᾶς
δένδρον ἀρχὰς ωολλὰς ἔχει ωρὸς τ βλάστησιν, ἢ ωλὴν ἐξ ωροκι
ων· τὸν γὰρ δὴ ὡς ωερ ἐλέχθη ῥιζόσιας ὅτι ἡ ωολλαχόθεν ζῇ· διὸ ⟨ βλα
στητικόν· εἰ δοῖ ωρῶτοι φύτ ἀναδηναι ὅτεροι· ἐκ τ ἀρχῶν ἢ τὰ τ,
ὅθ' ὁμοιοι ωάντως, οὐ ωᾶσοι· ὅθ' ἅμα βλαστάνουσιν οἱ βλασοί· ἀλλ' ὅ
ταν ἢ ωλείωμ συρροὴ καὶ ἰσχυροτέρα, κατὰ ταῦτα θᾶττον ἢ
πλεῖον· ἕκασος γὰρ αὐτῶν ὡς ωερ φυτὸν ἔστιν ἐν τῷ δένδρῳ
καθάωερ ἐν τῇ γῇ· μὴ ἅμα δὲ τῆς βλαστήσεως οὔσης, μὴ δι'
ὃς φλοιχύος, ὡ λόγως οὐδὲ τ καρπῶν ἡ ωέψις ἅμα γίνε) ωάν
των· ἐπεὶ ⟨ ἡθέσις διαφορὰν ωοιήσει τ μᾶλλον· οἷον, ἡ ωρὸ ἀναφλ'.

ἢ δύσεως ἢ πρὸς ἄρκτον ἢ μεσημβρίαν· ὥσπερ καὶ ὅλων τῶν δένδρων εἰ ἐν ὑδατώδει τόπῳ πρωϊβλαστῇ ταῦτα, ἢ πρωΐκαρπα· τοιαύτης δὲ φιλοφύσεως οὔσης φιλοιμῆς, ὅπου μὲν ὁ ἀὴρ μαλακὸς καὶ ὑδατώδης, ὀλίγον χρόνον βλαστητικὰ τὰ δένδρα γίνεται· καθάπερ καὶ περὶ αἴγυπτον· ὅπου δὲ χειμὼν ἔσκληρός, πολύν· τὸ γὰρ ὅλον βραχύβιος μέν ἐστι φύσις δένδρων, ἡ φιλοφυὴς τροφὴ δαψιλὴς εἴη, εἰ ὁ ἀὴρ εὔκρατος· ἐπεὶ καὶ τοῦ μὴ φυλλορροοῦντα πρός τινα, οἷον συκῆ καὶ ἄμπελος, διὰ τοῦτο οὐ φυλλορροεῖ καθάπερ εἴρηται, διότι δι' ἀρκὴς ἡ τροφή· τοῦτο μὲν οὖν κοινὸν ἐπὶ πολλῶν ὄντα· τὰ μὲν γὰρ διὰ τὴν φύσιν, τὰ δὲ, διὰ τὸν τόπον ἔχει τι παθητόν· διηρημένων δὲ τῶν μὲν, φυλλοβόλων, τῶν δὲ ἀφύλλων, αἰτίας δὲ οὔσης τῆς ἀφύλλοις φιλοδρεπείας φιλοξοφῆς, διῶν τὰ μὲν, διὰ τὴν ἰδίαν φύσιν, τὰ δὲ διὰ τὸν τόπον τοιαῦτα· πρῶτον δὲ καὶ ὡς ἐφεξῆς τούτοις τὴν ἀειβλάστησιν θετέον· ὅτι τὸ ἀείφυλλον οὐκ ἀειβλαστές· ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ὥσπερ διατηρεῖν μόνον δύναται τὸ προϋπάρχον· ταῦτα δὲ καὶ προσαυξάνειν ἑτέραν διὰ τὴν ἰδίαν δηλονότι φύσιν· τοῦτο δὲ οὐ συμβαίνει μέχρι πολλοῦ· τὰ μὲν, ἅμα τοῖς ἄκροις, τὰ δὲ, οὐ διαλείπων· ὥσπερ ἡ ἄμπελος· ὁ δὲ τοῦρις μέχρι τινὸς δύναται· ἐνίοις γὰρ ἡ φύσις, ὥστε ἐκφέρειν καὶ προάγειν· ὅσης δὲ τοιαύτης φιλοτιμίας, οὐδὲν ἄτοπον ἤδη, τὰ μὲν, τελεσφορεῖν, τὰ δὲ ἀνθεῖν, τὰ δὲ βλαστάνειν· τὰ δὲ, μέλλειν· ἐπεὶ περ οὐδὲν τοῖς ἄλλοις δένδρεσιν ἄνθος τὰ μέρη· διαφέρει τε τοῖς χρόνοις, ὅτι τὰ μὲν ἅμα παρόλιγον τῷ ἐφεξῆς· ἀλλ' ἔκεινο μᾶλλον ζητητέον τίς ἡ πρώτη ἡ κρᾶσις καὶ σύστασις τοιοῦτον· ἔοικε δὲ θερμότητι τινὶ καὶ ψυχρότητος· καὶ τοῖς μὲν ἀειφύλλοις προσεκπεπτεῖν γὰρ δεῖ· καὶ διὰ τὴν τροφὴν λαμβάνειν· καὶ διὰ τοῦτο πέττειν ὥστε γίνεσθαι· ἡ γὰρ ἀειβλάστησις ἐκ πρωΐας γίνεσθαι· ἐπεὶ τό τε πλείους ἅμα ἐκπέττειν· τὸν μὲν τέλεον· τὸν δ' ἀτελῆ, τόν δ' ὑπερφυὲς μᾶλλον συμβαίνει καὶ τοῦ ἀρκεύθου καὶ τῶν βραδυτέρων τι ἡ ἐκ-

πτῶσις

ωτερψις, ἡ δὲ λυσιτελὴς ὀκτώ· ἡ μὲν οὖν τούτων αἰτία, μέχρι τούτων εἰρήσθω τανῦν· πότερα δὲ βλάστης ἡ αὔξησις ἅμα τῶν ἄνω τι γίνεται ἢ τῶν ὑπὸ γῆς, ἢ δηλον μᾶλλον τοῖς χρόνοις· ὡς γάρ τινες φασι, τὰς μὲν ἐίζας αὐξάνεσθαι μεγαθώρηξ ἢ χειμῶνος· τὰ δὲ στελέχη ἢ τοὺς ἀκρέμονας, ἀέρος θέρος μᾶλλον ὑπὸ τὸ ἄστρον· τοῦτο δὲ λέγειν ὅτω συμβαίνει ἐν τῇ πρώτῃ τε νέσει κατακολουθεῖν· ἐν ἐκείνῃ γὰρ τὰς ἐίζας πρότερον ἢ τὸ βλαστὸν ἀφιέναι πάντας· προϋπάρχειν γὰρ ἀναγκαῖον, ᾧ τὰ προφανῆ ἐπαύξεται· φανερὸν δὲ καὶ ἐν τοῖς μετοπωρινοῖς φυτείαις· τότε γὰρ εἰζοῦται· βλαστάνει δὲ τὰ φυτὰ μᾶλλον ἢ ὕστερον ἀρχομένου τοῦ ἔαρος· εἰ γὰρ ὑπῆρξαν, εἰσὶ πεταλώδη· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐπαινοῦσι τὴν τῶν φυτείαν, ὅτι μᾶλλον τ' ἀρχὰς ἰσχυρὰς ποιεῖ δι' ὧν ἡ τε στελέχους καὶ τ' ἄγαν γένεσις· ὡς τὰ εὐθὺς ἀναβλαστάνοντα πρὸς τ' βλάστησιν, ἀθηνᾶ καὶ ἄκανθα παρέχει, καὶ θάτερα τ' ἀστερμάτων οἱ ἀδώνιδος κῆποι· πιθανὸς δ' ἡ τούτου δόξα εἶναι ὁλίγοις, ὅτι τὰ μὲν ἄνω κωλύει διὰ τ' πάχος ἀέρα ψυχόμενον· τὰ δὲ κάτω στεγάζόμενα τῇ γῇ, ἅμα συγκαταπλήθεται ὑπὸ τοῦ θέρους διὰ τὴν ἀντιστάσιν· ἔτι τὴν ὑγρότητα καὶ ξοφὴν προαύξει· πάντα γὰρ αὐτοῖς ὑπάρχει, δι' ὧν ἡ αὔξησις καὶ ἡ γένεσις· σημεῖον δὲ καὶ τὸ ἐπὶ τοσοῦτον συμβαῖνον· ὅσα ὑπὸ τοῦ χειμῶνος πλούμενος, εἰζοῦται μᾶλλον, ὃ δὴ καρκινᾶν λέγουσιν· ὡς τ' ἀπὸ τοῦ ἄνω διώσεως καὶ ξοφὴν τὰ κάτω ξεπομένων· ταύτην μὲν οὖν δόξειεν ἂν μερίζεσθαι τὸ φῦλ' αὐξήσεως· τὴν δὲ λέγειν πάλιν οὐκ ἂν δόξειεν· ἔνια γὰρ τῇ πρώτῃ γενέσει προτρέπει μὴ εἰζας τῶν βλαστῶν· ὁμοίως τοσοῦτον, ὥστε χρόνου πλῆθος· ἀλλὰ βραχύτατον τῶν φυτῶν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ζώων ἡ καρδία καὶ τὰ περὶ καρδίαν· ἀθρόως γὰρ ὡς εἰπεῖν ἡ φύσις οὖσιν καθάπερ ἢ τύχη ποιεῖ κατὰ μέρος· ἅμα δὲ πάντα τὰ θρόα καταβαίνει· σημεῖον δὲ ἕτερον ἕτερα πρότερον· εἰ ἐπὶ τῇ πρώτῃ γενέσει τὰ μὲν πάντων ἀναγκαῖον ὄντα· αἰγός τε μὲν τῇ ξοφῇ ἐπὶ αὐξήσει· τὰ μὲν, πρό

πέρον ξέφεσθαι, τὸ δ' ὕστερον· ὥσπερ δὲ καὶ τῶν ζώων· αἷμα γὰρ
μάλιστα τούτων καὶ ὅλος ὁγκῶδ· ὥστε καὶ συνέχειαν ἡ ξέφεσ
ις ἐνδείκνυσιν· ὁ δὲ καὶ τὴν αὔξησίν ἐστι φανερόν· ἐπεὶ καὶ ἀφαιρεῖται
τὸ θερμότατον ὁ δὴ δοκεῖ πλεῖστον ἔνδειν ξοφάς· διαιρεῖται δὲ
καὶ μέρη τῷ χωρίζειν· ἢ πάλιν ἐν τῷ σώματι τῷ ἐνόντι· οἷον,
πνεῦμα· ἢ ὕδωρ· δεῖ δὲ ταῦτα εἰκός· ἀλλ' ὅταν ἅμα τῇ ὥρᾳ ἐκ
νηθῶσιν, ὁμοίως δ' ὅλων δύνασθαι τῶν φυτῶν· ἐν ὑγρότητι τὸ γλυκύ,
οὐχ ὥσπερ ἐμπεδοκλῆς διαιρεῖται μᾶλλον· τῷ μὲν γῆν εἶναι τὸ
ξίζας, τὸν δ' αἰθέρα, εἰς τοὺς βλαστούς, ὡς ἑκάτερον ἑκατέρῳ
χωρίζεσθαι· ἀλλ' ἓν μιᾶς ὕλης, καὶ ὑφ' ἑνὸς αἰτίου γινόμενον·
ὡς ἡ τῶν ὅλων σύστασις μικρὰ, εἰ περ ἐλάμβανε πρὸς ἕξιν, ἡ κατὰ
τὰς προφὰς ἢ κατὰ τὰς αὐξήσεις· ὥστε δ' ὅλαις χώραις χω
ρίζεσθαι, μέγα κομιδῇ τὸ διάστημα τῶν χρόνων· ἤδη δὲ τοῦ ψύχους
κώλυσιν βλάστησιν, ἀληθὲς μὲν, οὐκ ἔστι δὲ ποιεῖ μερι-
σμὸν φυτικόν· ἀλλ' ὥσπερ εἰσυμβαίνοντι τινὶ πρὸς αὔξεσιν
τὰς ξίζας· ὃ μὴ καθηκούσης ἐνίοτε πνεῦσθαι τῷ ὥρᾳ· ὅταν αὖ-
πνοὴ ὀχεμών· ἡ μὲν γὰρ βλάστησις κατέχεται· τὸ δὲ πρί-
ζων οὐκ ὠλύεται διὰ τὴν ἀλέαν· ὅταν δὴ προορῶμεν τὰ
χωσιν, εἰς ἔκφυσιν ἢ αὔξησιν ἐρχόντων· ἀλλὰ τοῦτο οὕτω φύ
σεως θεῖον· ὃ διακωλύσῃ ποτὲ συμβαίνει τῶν ἐκτός· ἀλλ'
σα τῇ ὁρμῇ γίνεται τῇ αὐτῆς· ὡραίων ἢ χειμώνων καὶ ὑδρεύο
μενων, ἅμα τοίνυν καὶ τὸ κάτω λαμβάνει τὰς αὐ
ξήσεις· ἐπεὶ ὅπου ἀὴρ ὑγρὸς καὶ μαλακὸς, βραχύν τινα χρό
νον ὥστερ εἴρηται διαλείπουσιν αἱ βλαστήσεις, ἐν μειζομένων
τοὺς χρόνους· τοὺς δὲ χειμῶνας οὐ μόνον τὰς βλαστήσεις ἀλλὰ τὰς ξί
ζας ὅλως ἔχειν, ὥστερ ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητος ἢ αὖ
τῶν αὐξήσεως ἢ γενέσεως· οὐκ εἰς πολὺν καταλαμβάνουσαι
βάθος, οὐ γὰρ ἡλιοειδεῖται· πολλαχοῦ δὲ καὶ τοιοῦτός ἐστι τόπος ὑγρὸς ἢ
μανὸς ἢ κενός· μὴ γὰρ τοῦτον συμβαίνον τὸς ἀπορήσειεν αὖ-
τὸς ὑλόγως· διὰ τίνα ποτὲ τῶν αὐξάνονται τὸν χειμῶνος, προφὴν τι
λαμβάνοντα

λαμβάνον ταις ἀποστέγουτ̃ τὸ ψύχους. τὸ χαδὲ καὶ τοῦ-
το κοινὸν ἀπόρημα καὶ ἐπὶ τ̃ων ἄλλων μορ̃ων. ἅπασιν μὲν γὰρ
ζῶον ξέφεται. τὸ δ' ἐνόρμῃ φῦ αὐξήσει ὂν, οὐκ αὔξει. τὸ δὲ φυ
τὸν πάντα χῆ, μὴ τὸ μέσα ⸗ τὸ πάλαι ἀπορρμᾶ πρὸ αὐξησιν
εἰ μὴ ἄρα συμβαίνῃ, τότε μὲν αὐξάνεσθαι τοὺς ὅλους ὄγκους
ἅμα δὲ τῇ ὥρᾳ διαχελώσῃ τὸ ἐκβλαστήσεως γίνεσθαι. τοῦτο
δὲ οἷον γύνεσίς τις ἤδη. διὸ καὶ οὐκ ἄλογον ἐπεὶ τοῖς ὥσπερ
κύουσι κατέχειν ἢ σῶα θρύζουσι καὶ λαμβάνουσι πρὸ-
πλὼ κύησιν. ἐν οἷς ὀγκ⊖ γίνεται καὶ αὔξησις. εἶθ' ἅμα ταῖς ὥ-
ραις ἀποτίκτουσιν. ἔχουσι γὰρ δήπουθεν οἱ κλάδοι καὶ οἱ ἀκρε-
μονες ⸗ ἐν ἑαυτοῖς ἀρχὰς ζωτικάς. αἱ διαθερμαινόμεναι τῇ ὥ-
ρᾳ, προΐενται τοὺς βλαστοὺς, καὶ μὴ ἔχουσι μῦν τ̃ων κάτω. οὗ
τοδὲ μάλιστα φανερὸν ⸗ ἐπὶ τοῖς ἀφαιρουμένοις φυτοῖς τ̃ων ἀμ-
πέλων τε καὶ ἑτέρ̃ ἐστὶ τιθεμένοις ἐν πίθοις. προβλαστάνουσι
γὰρ οἱ βλαστοὶ φῦ ὥρας καθηκούσης. ὅτε δὲ καὶ τὰ τ̃ων νύμφα
κλήματα. ἢ κεφάλας. ⸗ χάρακος. ἐξ ὧν αὔξεσθαι ἐβλάστησεν ὅσ⸌
εἰς ἀρχήν. κἀκεῖθεν δὲ οὐκ ἐρριζώθησαν. ὡς ἔχοντα μὲν ⸗ ἐν ἑαυ
τοῖς ἤδη τ̃ ἀρχὰς καὶ τ̃ θρεπτικόν. ξοφῆς δὲ δεόμενα καὶ τ⸌
τόκον. ἧς μὴ μεμοιρήκασι κατὰ ξηραίνεται. διὸ καὶ οὐκ εἰκαίως καὶ
κῶς λέγειν, οἱ φάσκοντες δεῖν τοὺς νέους κ̃ξ πους, ἔτι
τ̃ων ἑτέρ̃ ἐπόντων. τοῦτο γὰρ δῆλον, οὐ δυνάμει λέγουσιν. ὡς
μὲν οὖν αὐξήσεις, ἔστι ἂν ἀμφοτέρ̃ συμβαίνῃ. οὐ μὴν αἰεὶ διὰ
ταῦτ' ἀναγκαῖον ἀντὶ τ̃ ὅλ̃ τ̃ δένδρων μείζονα λαμβάνοι
σθαι. ζητήσειε δ' ἄν τις ἐκ τ̃ μικρῷ πρότερον εἰρημένων, πό-
τερον τὰ δένδρα κ̃ χειμῶνα κύει πρὸ καρποτοκίαν, τὰ δὲ
ρ⊖ ἀποτίκτει, καὶ τοῦθ' οἷον περιόδους χρόνοις ὡρισμένοις καὶ
θάττους τ̃ ζώοις, ἢ διὰ τ̃ ἔνδειαν φῦ τροφ̃ συμβαίνει, ⸗ διὰ τ̃ φυ
σικὴν τοῦ τοῦ ἀέρ⊖. εἰ γὰρ ἐν τοῖς δένδρεσι μὴ μαλακ̃ αἰεὶ βλα
στάνουσιν, οὐκ ἂν ἐν ὡρισμένῃ ἐν τ̃ χρόνοις ἡ κύησις. εἰ δὲ μὴ οὕ
τως τὰ τ̃ ὥραις. ὡς ὅλον ἅμα βλαστάνειν πάλιν ἢ ἐπὶ τὸ

ὀργῶν ἀποτίκτειν, εἰ τινὰ σωεχῆ ὁ ἀὴρ ἀκολαθοίη λούτοις ἴ-
σως, οὐδὲ τὰ σωρὰ τῶν ποιητῶν λεγόμενα, δόξειεν ἂν ἀλόγως
ἔχ", ὃ δ' ὡς Ἐμπεδοκλῆς ἀέφυλλαι ἢ ἐμπεδόκαρπα φύσει θάλ
λειν, καρπ" ἀφθονίη σι καὶ τῆρα πάντ' ἔνιαυτόν· ὑποτιθέμενός τι
νὰ τῶν ἀέρ@ κράσιν τὴν ἠειρὶ κοινὴν ἐκείνοδὲ τὸ ἴσως ἐν
τούτοις ἀπορήσειε, πότερα καὶ πανόσεις ὅμοιαι τ' καρπῶν ἢ
ἐνδεέστεραι γίνονται· ἀσθενεστέρου ὄντος τοῦ θερμοῦ ἢ φλ ὥρας ὑ
γροτέρας· τὸ μὲν οὖν ὡς καθ' ὑπόθεσιν θεωρείσθω· ἐν δὲ τῇ πρῶ
τῃ ὁδῷ τ' ὡρῶν, ἔοικε τοὐδένδρα κενωθέντα τοῦ θέρους, ἐκ φλ
βλαστήσεως καὶ φλ καρποφυΐας ἀνατιπληροῦσθαι πάλιν· εἶτ'
ἐκ ταύτης φλ ἀνατιπεφυκέναι τὰ φύλλα μὴ μελασάνφ μὴ τοὺς
ἱκνᾶ μὲν γὰρ καιρὸς ἔχοντάσσασθαι τῷ κύησιν ἢ ἐν τοῖς μέρεσι
ἐν τοῖς ὅλοις· ὡς λόγως ἢ ἢ αἱ φυτείαι ἢ αἱ ἐπιβλαστήσεις γίνον
ται κ' πλείους ὥρας· δοκοῦσι δ' ἐναντίας εἶναι μετόπωρόν
τε ἔαρ ἐκυν@ ἐπιτολή· εἰ γὰρ ὠὶ ξοπὰς βραχείας, ἀλλὰ μὲ
τ' ἀρκτοῦρ ὠὶ βλαστάνφ πλείω ἢ ὑπὸ κύνα· τὸ μὲν οὖν ἔαρ οὐ δὲ
θαυμάζεται· ζωτικωτάτη γὰρ ἡ ὥρα ἢ μάλιστα γόνιμ@, ὑ-
γρότατος ὅσα θερμή· τὸ δὲ θέρ@ ὡς πρὸς ἐναντίον· ξηρότατον γὰρ
ἐμπυροτάτη ἢ μάλιστα ὑπὸ τὸ ἄστρον· ἔτι δὲ τὸ μετόπωρον ὅ
μόνον ξηρὸν ἀλλὰ ψυχρόν· ἤδη μεταβάλλον ἐπιλαμβανού
σης φλ ὥρας· ἐναντίωται δὲ ταύτῃ ἥ βλαστήσεις ψυχρότης καὶ ξηρότ.
ἀλοπία μὲν γὰρ δὴ τις φαίνεται διὰ ταῦτα· οὐ μὲν οὔτε πρ@ τὰς βλαστήσεις ἐναντία τοῦτ' ἔστιν, οὔτε αὖ ἀσύμφωνα κατὰ
τὰς δυνάμεις· ἀλλ' ἔχοντάτην ὁμοιότητα· δεῖ γὰρ δὴ τὴν ὥ-
ραν ὑγρότητα τοιάτην ἔχειν θερμότητα ἔχειν· ὥσπερ καὶ τὸ ἔαρ· αὕτη
μὲν ὁμολογουμένη μάλιστα πρ@ βλάστησιν· ἐν ἀμφοῖν ἥ τοῦ
το συμβαίνει· καὶ ἐν τῇ τοῦ κυν@ ὠὶ τολῇ μετ' ἄρκτουρον· ὑπὸ
αὐτὸ τὸ ἄστρον, καὶ πρόντος ἐμπύρου τοῦ ἀέρ@, ὁμοίως γὰρ ἐπι
πνεῖ· ἢ νεφηλωτίσαται· ἢ αὐτὰ τὰ δένδρα δι' ὑγραίνεται φαινε
ρῶς· καὶ ὑπὸ τὸν φλοιὸν αὐτῶν διαδίδοται τις ὑγρότης, ὅθεν ἢ ξύλου
κατὰ

καὶ τοῦτο τὸν καιρὸν, εἴτ' ὂν σπανιολαυνομένου τοῦ ὑγροῦ αὐξησάσης πνομένης, εἴτε διὰ πλῆθος αἰτίαν. πλὴν συμβαίνει γε τοῦτο τὸ ἀραιοῦσθαι διὰ τὴν κοιλίαν μᾶλλον λύειν. καὶ τοὺς πολλοὺς πίνοντας, καθυγραινομένων τῶν σωμάτων. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ πόσις ποτὲ καθυγραίνειν μᾶλλον. ὅθεν καὶ ὑδρωπικὰς ἀναλύσεις καὶ ἑτέρας μεταβολὰς πίνοντας πλείους. αἰγὰς δὲ καὶ μᾶλλον αἰτίαν ἔκασται συμβαίνειν τοῦτο, ἑτέρας λόγον, ὅτι καὶ ὀξυγραινομένου τοῦ φυτοῦ τοῦ ἐξωθεν ἀέρος ὄντος καὶ ἀντιστατικοῦ, καὶ ὡς βλάπτουσιν ὅ καὶ ἄλλος, φανερὸν ἐκ τοῦ εἰρημένου. τὸ μὲν γὰρ ὥσπερ ἐν χώρᾳ ἐλέχθη ξηρᾷ καὶ ψυχρόν ὄντων. ἀλλὰ μᾶλλον θερμῷ. ἅμα δὲ καὶ τῇ τοῦ ἄσματος μεταβολῇ, ἐν τῷ ἀείδειν πίνειν. διὸ καὶ ὡς σπερμίξειν πρὸς συμβαίνειν γίνεσθαι τοῦ ὑγροῦ καθορμοῦ, καθάπερ καὶ ἐν τῷ ἥλιον προσγίνεσθαι τὸ θερμὸν ἀπὸ φλογώρασιν. ἐν ταύτῃ δὲ τοῦ θερμοῦ προϋπάρχοντος ὑγρότητος ὡς γίνεσθαι διὰ τὴν αὔκησιν καὶ κατάψυξιν τοῦ ἀέρος. ὅλως δὲ καὶ τὰ μὴ καρποφόρα, καὶ ὅλως τὰ νέα τοῦ πρεσβυτέρου ὠμότερα. καὶ τὰ ἐν τῷ ὑγρῷ καὶ χειμερίοις ὥραις. τὰ μὲν γὰρ πρὸς καρπὸν μὴ πρεσβύτερα, ξηρότερα, τὰ μὲν εἰς τοὺς καρποὺς καὶ τὴν ἀλωήν. τὰ δὲ καὶ τῇ φύσει τοιαῦτα. τὰ δὲ ἄκρα πάντα νέα, καὶ ὑγρότητα ἔχει καὶ θερμότητα πλείω. πάλιν δὲ ὅπου μὲν οἱ τόποι χειμέριοι καὶ ὑγροὶ τυγχάνουσι καὶ ὁ ἀὴρ ὑπνους, ἐν ταύτῃ καὶ τὰ μεταφωτινὰ γίνεται μακρὰ καὶ ὑγρὰ καλά. πολλάκις δὲ καὶ ὕδατα θερμὰ καταγε τὰς πλείστας. ὥσθ' ὑγροῦ τοῦ ἀέρος ὄντος, ἐπιπνομένου ἑτέρου, δύβλαστότερα γίνεται καὶ διαυξῆ μᾶλλον. ἐπεὶ καὶ τὰ δοκοῦντα διὰ καρπεῖν μηλέων τίτινα καὶ ἀπίων, ἐν τούτοις μάλιστα γίνεται τοῖς τόποις, ἅτε παρεμπιπτούσης ἐπὶ πολὺ τῆς ὥρας. καὶ τὰ χὴ τῶν προτέρων ἀφαιρουμένων. ἃ καὶ προϊκαρπῶν τοῦ, ὅμως διαφέρει. θᾶττον δὲ πάλιν ἀναπληροῦται. διὸ καὶ χεῶν τίτινα τοῦτον τῶν πρὸς τὴν ἀλωὴν βλεπόντων καὶ κυϊσκον τίτινα τοῦτον τῶν πρὸς τὴν ὥραν βλεπόντων. οὐ μὴν ἀλλ' οὐδέν πως εἰπεῖν τὰ διακαρπούντων ὅμοιον γίνεται τοῖς ἐξαρχῆς. ἀλλως ὁρμὴν μόνον τοῦ φυτοῦ λαμβάνοντος,

ὁ σωσεκτελέσαντος τοῦ ἡλίου ἢ τοῦ ἀέρος· ἢ ἐφ' ἑτέρων ἔτι μᾶλλον συμβαίνει· προφαίνει γὰρ καρπὸν ἢ ἕλκει· ἢ μύει μόνον· αἰεὶ μέχρι τοῦ προλῆξαι μόνον· ἐπεὶ καὶ βλαστικώτατα, βλαστικώτατα δοῦλα ὡς εἰπεῖν τὰ μάλιστα αὐξῆ τῇ φύσει· ὥλλ' ἔτι διὰ ξηρότητα κωλύει καθάπερ ἡ ἀμυγδάλη· ἢ ἔτιν ὑπόγυος ἡ ἀφαίρεσις τοῦ καρποῦ πρὸς τὴν ὥρας ἐν βλάστησιν· ἐὰν οὖν μακρὸν χρόνον μεταξὺ ποιῶσιν, διὰ ἄλογον ἢ ἔδαφος ἐμπεφυκέναι ἅπαντα τοιούτων· ὥσπερ καὶ περὶ δόνον φασὶ τῆς μακεδονίας· οὐκ ἰσχυρῶς δεόμενα τῆς τροφῆς, χόνον ἢ λαβόντα ἱκανὸν, ἐξέφλιξε τὸ ἄνθος· ὅλως δ' ὀλεονάκις εἴρηται, μαλακὸν καὶ ὑγρὸν τὸ ἀέρος καὶ τὸ ξηρὸν αὐχρότου, αἰεὶ δυνατὸν βλαστάνειν, διὰ πάντα, ἀλλ' ἔνια τοῦ δένδρου· τὰ δ' ἐλάττω τούτων, ἔτι μᾶλλον· ὃ καὶ νῦν ἐπιτινωσκεφαινόμενον συμβαίνει τόπους ἐχόντων δυσκεπεῖς καὶ προσκλύσεις· διατελεῖ γὰρ ἀνθοῦντα δοκεῖ καὶ ἡ οἰνάνθη· καὶ τὸ ἴον τὸ μέλαν, καὶ ἄλλα πολλὰ· θερατείας δέ τινος προσγινομένης, ἔτι μᾶλλον· ὅτι δὲ μεγάλων ξόανων ὁ χόρτος παρέχεται πρόσκλυσις ὢν καὶ δυσκέτους, καὶ αὐτὰ τὰ δένδρα μαρτυρεῖ· φύεται γὰρ ἐν τούτοις ἔνια, καὶ τὰ μὲν ἄλλα χώραν οὐ φυόμενα· καὶ καρποφορεῖ, τῶν ἄλλων οὐ φερόντων· καὶ προανθεῖ· καὶ προμελασταίνει πρότερον τῶν λοιπῶν· ὑπὲρ μὲν οὖν τούτων, ἱκανῶς εἰρήσθω· τὸ δ' ἐπὶ τῶν διαφερόντων δένδρων, ὁμοίως ἔστιν ἃ πρότερον ὅσα τῶν ἐπὶ τῶν προβάτων γενομένων· ἐκεῖνα γὰρ ὑποκήσαντα καὶ δυσθανάτησαν, πάλιν ὁρμᾷ πρὸς κύησιν ἐκπρούσης ἔτι τῆς ὥρας· καὶ τὰ δένδρα παραιρεθέντων τῶν πρώτων καρπῶν, εὐθὺς πάλιν ἑτέρους· εἶτα δ' ἴσως χώρας τε δύξόφυτα τοιαῦτα, τῆς τεθραπείας πλείονος ἢ ἀμφοῖν· καὶ μάλιστ' ὡς εἰπεῖν τῆς τοῦ ἀέρος κράσεως· ὅπως λάβῃ τὸν χρόνον ἱκανὸν εἰς τὴν κύησιν· διὰ τοῦτο γὰρ οὐδὲ ἐάντις ἀφέλῃ τὸν καρπὸν ἢ ἄνθος, δύναται πάλιν ἕτερα φυτεῦσαι· διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν τὸν τῆς κυήσεως χρόνον οὐ γὰρ οἷόν τε ἅμα τοῦ κυῆσαι φυτεῦσαι· ὥστε ταὐτὸν συμβαίνει τοῦ προϋπάρχοντος· ἅμα ἢ ὥσπερ τὰ σπέρματα

ἀρχὴ

ἀρχὴν διὰ τίν' ἕλκωσιν, ὥστε μὴ βλαστάνειν ἀπὸ τούτου καινῆς
ἄμπελον νομίζουσιν οὐκ ἐκπρίειν φλοιῶσαι. τούτων μὲν οὖν ἕνεκα
πάσας ὑπολητέον τὰς αἰτίας. αἱ δ' ἀνθήσεις τῶν καρπῶν οὐκ
ἀεὶ τὰς βλαστήσεις γίνονται. βλαστάνει γὰρ τάχιστα μὲν ἅπασιν
αὐτοῖς κατὰ μίαν ὡς εἰπεῖν ὥραν. τοῦ δὲ φαίνεσθαι τοὺς καρ-
ποὺς πρὸς ἔτεσι χρόνοις ὕστερον, ἐνίοις τὸ αἰτίαν ὑπολητέον. ὅτι
τῶν μὲν φύλλων καὶ βλαστῶν εὐκινητότερα, καὶ ῥᾷον αὐξησο-
μενότερα ἔχοντα καὶ πρωϊβλαστότερα τῶν αὐθῶν. ὅσα μετὰ τῶν σωματικωτέρων ὀγκων ὀφιαίτερον
γίνεται, καθάπερ τὸ φλοιός. ἐν γὰρ τῷ κτίνῳ τὸ αὔθος. τὰ δ' ἄρ
γὰ τῶν εἰργασμένων πρωϊβλαστότερα. καθάπερ ἄμπελ°. μη-
λέα. ἐλαία. συκῆ. τὰ δ' ἄλλα διὰ τὸ κατέχειν ἔνια τὴν θρομότη
τα μᾶλλον, μὴ αὐάσκαπτομένης φλοιός, μὴ δὲ γυμνουμένης τῆ
ξυλώδους ἢ μεσόλης ἢ ξηροῦ ἢ λιπαροῦ τὴν φύσιν εἶναι. δυσκατερ
γαστότεροι γὰρ οἱ τοιοῦτοι. διὸ καὶ προανθοῦνται ἔνια τὸν καρ-
πὸν ἔχειν πολὺν χρόνον, ὥσπερ ἀμυγδαλῆ. δυσαπόπαστος γὰρ
ὁ ξυλώδης. τὸ δ' ἄνθος ὠθεῖ διὰ τῆ προτέραν λεχθεῖσαν αἰτί'ᾱ. ὑπερ
καίονται δὲ ταῦτα συμμετρίαν τινὰ ἔχει καὶ τάξιν. αὐξὰ καὶ
αὐτῶν τῶν αὐθῶν. ὅσα μετὰ τῶν σωματικωτέρων ὀγκων ὀφιαίτερον
γίνεται, καθάπερ τὸ φλοιός. ἐν γὰρ τῷ κτίνῳ τὸ αὔθος. τὰ δ' ἄρ
γὰ τῶν εἰργασμένων πρωϊβλαστότερα. καθάπερ ἄμπελ°. μη-
λέα. ἐλαία. συκῆ. τὰ δ' ἄλλα διὰ τὸ κατέχειν ἔνια τὴν θρομότη
τα μᾶλλον, μὴ αὐάσκαπτομένης φλοιός, μὴ δὲ γυμνουμένης τῆ
ξυλώδους ἢ μεσόλης ἢ ξηροῦ ἢ λιπαροῦ τὴν φύσιν εἶναι. δυσκατερ
γαστότεροι γὰρ οἱ τοιοῦτοι. διὸ καὶ προανθοῦνται ἔνια τὸν καρ-
πὸν ἔχειν πολὺν χρόνον, ὥσπερ ἀμυγδαλῆ. δυσαπόπαστος γὰρ
ὁ ξυλώδης. τὸ δ' ἄνθος ὠθεῖ διὰ τὴν προτέραν λεχθεῖσαν αἰτίαν

αἰτίας· εἰς πλέω δὲ καὶ μικρὰ μεμειγμένων τῶν ἀρχῶν
οὐκίνητα γίνεται τῷ περιέχοντι πρὸς σλάσιν· ἔτι δὲ καὶ ἡ ξη
ρότης συμβάλλεται· καὶ γὰρ διὰ τοῦτ' ἐλάττων ἡ ὑγρότης· τὸ δὲ
ἔλαττον οὐκινητότερον· καμίων μὲν γὰρ καὶ ἀθροωτέρα τῶν ἐρ-
γασμένων ἡ σλάσις καὶ ἡ κρηπίς· πρότερα δὲ ἐκείνη·
αὐτὸ γὰρ οὗτ' αὔξεται πρήθεται· διατὶ τὰ ἄγρια τῶν ἡμέρων ἰσχυ-
ρότερα ὄντα, τοὺς καρποὺς οὐ πεσσύει· καὶ τὰ γὰρ τὰς ῥιζὰς μει-
ζους ἔχειν καὶ τὰς πέψεις εἶναι· μία μὲν δὴ τις αἰτία τὸ σλῆ-
θος τῶν κράσεων· οὐ γὰρ τοσοῦτον ὑπερισχύουσι τῇ ἰσχύϊ, ὅσω
πλείω τοσοῦτο μιμέξουσι τὸν κρατοῦντα· ἅμα δὲ σλήθει πολλῷ,
καὶ οὐκέτι γίνεται πέψις· διὸ καὶ οἱ γεωργοὶ σαίρουσιν, ὅταν
ὦσι σλείω· ἔτερα δ' ἔστι τὰ σύκινότερα καὶ ξηρότερα καὶ εἰς ἑαυτὰ
μᾶλλον ἕλκοντα τὸ ὑγρόν· ἢ δὲ προφὴ καὶ ἡ πέψις ὑπὸ δύσει φύ-
γρότητος· ἰὼ οὐξάδομ αὔτις ἀπὸ μύλων λαμβάνω· αἱ σλῶσι δ' οὐ
τὰ ἰσχυρότερα ξοφιμώτερα· καθάπερ οὐδ' ἐπὶ τῶν ζώων· ἀλ
λ' ἕτερα τοσαῦτα πρὸς κρηπίδα ἰσχὺς ἢ δύναμις· μό
νον γὰρ καὶ εὐδίοδον καὶ ὑγρὸν εἶναι δεῖ τὸ καρποτοκῆσον· ἢ ἔσω
κνότης ἐναντίον· ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν γυναικῶν ἡ ἐπὶ τῶν ἄλ-
λων ζώων· ὁ καὶ ἡ γεωργία βούλεται πρίειν· ἀφαιροῦσά τε τὰ περι-
τιὰ καὶ ξοφὼ παρέχουσα καὶ εὐδηλα καὶ εὔπνοα πριοῦσα·
προφαίνει μὲν οὖν σλεῖω καρπὸν, διὰ τὸ πρότερον εἰσημένον· τὸ δ'
ἔχειν οὐκ ἐκπέπεσι διὰ ταύτας τὰς αἰτίας· ἡ δὲ πέψις ὅσον ἐν
τῷ περικαρπίῳ· τοῦτο δεῖ γίνεσθαι καὶ λαβεῖν χυλὸν ἁρμότ
τοντα πρὸς τὴν ἡμετέραν φύσιν· ἴσως δ' αὐτὸ τοῦτο πρότερον ὧν
ἔχει διελεῖν, ὅτι πέψις ὅδε· ἡ μὲν γὰρ τῶν πεπαικαρπίων· ἡ δ' αὖ τῶν
κράων· καὶ ἡ μὲν πρὸς ταῖς ἡμετέραις προφάσι· ἡ δὲ πρὸς γένη
σιν καὶ διαμονὴν τῶν δένδρων· οἱ γὰρ καρποὶ καὶ τὰ σπέρμα-
τα τούτων χάειν· ἑκατέρα δ' ἔσω ἐναντιοῦται πρὸς τὴν ἑτέ-
ραν· ἅμα γὰρ τὸ ἐπικάρπιον ὑγρότερον καὶ πλεῖσον, καὶ ὁ καρ
πὸς ἐλάττων· καὶ ἅμα μείζων οὗτος· καὶ τὸ περικάρπιον ἔ-

λαττον ἢ

λαπτον καὶ σκληρότερον καὶ δυσχυλότερον· πρὸς δὲ ὁ δὴ καὶ γεωρ-
γίαν μεμηχάνηται, κωλύουσα τὴν τούτων αὔξησιν καὶ ξοφήν.
ἅπασα γὰρ ὡς εἰπεῖν καὶ ἥμερον ἀγρίου καὶ γεωργοῦμενος
ἀγεώργητου, καὶ κάλλιον εἰργασμένου τὸ χεῖρον· μικροπρε-
νέστερον ἂν ὑγρανόμενον τι μᾶλλον καὶ τὴν τροφὴν περιαιρῶν
εἰς τὸ πεπαίνεσθαι εὐκαιρότερον· ἔτι δὲ τοὺς χυλοὺς εἰς συμμε-
τρίαν ἢ μετέρασε χρείας· αἱ μὲν οὖν πέντε ποσοῦτον διαιροῦσι,
εἴπερ χρὴ καὶ τὴν μὴ εἰωθυῖαν πρότερον λέγειν· τάχα δ' ἄν τις ἀπο-
ρήσειεν ἐκεῖνο καὶ ἀξιώσειεν· ὁ τὰ ἰχυρότερα κατακρατεῖ, τοῦτο
καὶ τὰ ἀσθενέστερα κατακρατεῖν· τὸ δὲ σπέρμα πάντων ἰχυ-
ρότατον· κοινὸν γὰρ τέλος πάντων τῶν φυτῶν ἐστιν· ἐπεὶ σπερ
ἡ τοῦ ὁμοίου γένεσις τέλος· ἅμα δ' ἂν καὶ ἐν τοῖς ζώοις δοκεῖ τε-
λεσιουργὸς ἐπιμήνεσθαι τῆς φύσεως· ὅταν δὲ ἐλλείπῃ διὰ τὴν
ἡλικίαν, ἢ παραίτιον διὰ τὸ γῆρας, ἀδυνατεῖ τὸ γεννᾶν· διὸ
ἀλόγως δ' ἄν τις ἀπορήσειεν, διὰ τί ἀξιοῖ· ἐν τελειότητι μὲν γὰρ
ἐν τῷ σπερμοφύλ. ἐν τοῖς ζώων ὡς ἂν ἡλικίαν λάβοι τις αὖ· οὐ μὴν
διὰ τὰ ἰχυρώτατα σπερματικώτατα, ἀλλὰ χεῖρον ἐναντίως· ἐ-
τέρωθεν μοιζομένης τῆς ξοφῆς ἢ δυνάμεως· ὃ δὴ καὶ ἐπὶ τῶ φυ
τῶν σημαίνει κατὰ λόγον συμβαῖνον· οὕτω δὲ καὶ τὴν ἀναλογί-
αν λαμβάνειν· ὡς ὁπότερον αὖ τούτων ὁρμήσῃ, θάτερον ἐμφω-
λεῦσαι· διαρκεῖν γὰρ ἀδύνατον πρὸς ἄμφω· τοῦτο γὰρ χεῖ-
ρον ἐν ἅπασιν ὁμολογούμενον· ἐν δὲ τοῖς φυτοῖς ξηρὸς τινὰ εἰ
σιν οἱ μυελισμοὶ πρὸς αὐξὸ τὸ δένδρον καὶ τὴν βλάστησιν· ὥσπερ ἐ
ναντίον τ̃ καρπ̃, ἐὰν τελεῖον γένηται τὸ ξυμμέτρως· διὰ τοῦ γὰρ
ἀκαρπίαν, ἢ παλίν ἐν ἑαυτῷ ἢ ῥῖς πεπαιρόποις· ἡ γὰρ εἰς τὸ
ἕτερον ὁρμή, κωλύει τὴν ἑτέραν· ὥσπερ ἂν ἐπὶ κείνων οὐκ ἄλογ̃,
τὸ δ' ὧν τόνων· ἀλλ' ἔχει τὸ αὐάλογ̃· τὰ μὲν ἄγρια εἰς τὴν τροφὴν
εἰς αὐτὴν ὑγρότητα ἄγοντα, παραίτια τῶν πεπαιρόπων
ὧν, ὥστε μείζω γίνεσθαι τὸν καρπόν· τάχα δ' οὐδ' ἄν τι δόξειεν ὅ-
λως ἄκαρπον εἶναι· τὸ μᾶλλον ἐφικνεῖσθαι τὰ ἄγρια τῶν σπερμάτ̃

ὡς περὶ ὄνου καὶ πυκνότερά τε καὶ ξηρότερα τὴν φύσιν. διαθήλυ-
νουσι γὰρ αἱ κατεργασίαι καὶ αἱ προφάσεις. τοῦτο μὲν οὖν ὡς καθ'
ὁμοιότητά τινα λεχθήτω πρῶτον εἰρήμενον. τῶν δὲ πεπάν-
σεων, εἰς μὲν τὴν ὑγίειαν, αὕτη κυριωτέρα· πρὸς ἣν τὴν ἡμετέρ
χρείαν ἡ τῶν περικαρπίων· ἐν ποτέρᾳ δ' ἡδέως τὸ τελφότερον,
ἄλλος λόγος· ἐπεὶ οὕτως γε ἐν τοῖς φύλλοις μόνον χρώμεθα ἐν
ταῖς ῥίζαις, ὥσπερ τ λαχάνων, αὕτη κυριωτέρα πέψις ἔσον·
καίτοι γε τοῦτο τέλος ἐν τοῖς σπέρμασιν, οἷς ἡμεῖς οὐδὲν χρώ-
μεθα πρὸς τὸ τρόφιμον· ὅτι δέ τις καὶ οὗτος ὁ λόγος, ὡς διὰ τὸ
ὑγρότητα τῶν ἀγρίων οὐδὲν αμμένων πέπων. τοὺς δ' πυρηνώδεις
ἐκ τῆς ξυλώδους καὶ πεπωματικῆς πνεύματος τροφῆς, ὥσπερ
καὶ ἐν τοῖς ξύλοις· αὐτὸ μὲν τοῦ ποσῶς ἀκαιρῶς εἰ ὁ πυρηνώδης ἐκ τοῦ
πεώδους καὶ ξυλώδους· ἀλλὰ τὸ σπέρμα οὐκ εὐθὺς ὁμοίως· ἀλλ' ἐκ τῆς
καθαρωτάτης, ὥσπερ ἐν τούτῳ· πέφυκε δὲ καὶ θερμὰ μάλιστα
σπερμοφύτ, εἰ θερμότερα ἂν εἴη· καὶ γὰρ τ ἡμέρων θερμότητος
ἐκφέρει σημεῖον ἡ τῶν ὀπῶν διάμικτις· ὁ μὲν γὰρ φλοιός, τὸ
μὲν γάλα πανίσιμον· ὁ δὲ τοῦ ἐλαιοῦ, ἀπανίσιμον, ἢ καυστικόν· πρὸς αὐτὸ
δὲ τοῦτο πάλιν ἀντίκειται τίς ἐστιν καθόλου πίστις ὑπὸ τ θερ-
μότητος· ὅτι καὶ ἄγρια μᾶλλον τ ψυχρὰ δύναται διαμένειν· ἢ ὅλως
ἢ διαθερμότητα ἢ ἰσχύς· ἀλλ' ὑπὸ μὲν τούτων τάχα αὖ ὕστερ
εἴη λεκτέον· πλείων γὰρ ὁ λόγος, καὶ ἔχων τινὰ ἀπορίαν· πῖα θερ-
μὰ καὶ ψυχρὰ καὶ τοῖς ποίοις διοριστέον· ἔτι προσέτι τ πίων τὸ αὖ
πιον, εἴτε μόνον, εἴτε μεθ' ἑτέρων· ἔτι τίνων ἢ ἡ σὰψις δόξειεν ἂν ἔχειν
διαίρεσιν καὶ ἀπλῶς πρὸς ἡμᾶς· οἷον ὅσα τ ἀριμύτητι· καὶ ὅσα τ
φαρμακώδεσι χυλοῖς, ἃ δὴ καὶ ἐπαινοῦσι, καὶ μάλιστα χρῶνται τοῖ
οὕτοις· ταῦτα μὲν οὖν ὥσπερ ἰδιόλησι τίς φύσεως· πρὸς δὲ τὸ δηλο-
νότητα καὶ αἱ ξοφαὶ καὶ αἱ καπνώδεις τείνουσιν, ἢ τοὐναντίον αἱ
ἄρσαι, καθάπερ τὸ σιλφίῳ καὶ τῇ καπτάρῃ· καὶ εἴ τι ἄλλο φύγει
τὴν ὑγρασίαν. εἴ τι πάλιν αὖ πρὸς τὸ ξηρὰν καὶ ὑγρὰν καὶ χει
μερινὸν· ἐξ αὐτοῦ δὲ τούτου τὸ χάνλις πάλιν ἀπορήσειε κοιμήσ

λινα

τινὰ ἀπορίαν ⸂καὶ καθόλου πότερ⸃ τὴν φύσιν ἐκ τ̃ αὐτομάτ̃ μᾶλ
λον θεωρητέον, ἢ ἐκ τ̃ῶν κατὰ τὰς ἐργασίας· καὶ ἐν ὁπτέροις τὸ
κατὰ φύσιν· χεδὸν δὲ τοῦ τοταὐτὸ· μᾶλλον δὲ μέρ⊖ τούτου· ⸂ἆ
πότερον ἐκ τ̃ῶν ἀχρίων ἢ ἐκ τ̃ῶν ἡμέρων· ἡ μὴν γὰρ φύσις ἐν αὐ
τ̃ῇ ταὐσ ἀρχὰς ἔχει· καὶ λέγομεν τὸ κατὰ φύσιν· τὸ δ' ἐκ τ̃ῶν αὐ-
τομάτων ῥιοῦτον· τὸ δ' ἔξωθεν ἄλλως τε καὶ κατὰ τέχνην· ἀ-
φ' ἑτέρας γὰρ ἀρχ̃ς· οὐδ' ἐν τοῖς ζώοις ὅσα πλάττεται ἢ κατα-
ναγκάζεται πρ⊖ μικρότητα καὶ μέγεθ⊖ καὶ τὸν ὅλον τύπ⸃
φ̃ μορφ̃ς, οὐθετίαταῦ τως κατὰ φύσιν· ἡ δ' ἀεὶ πρόσω τὸ μέλ
λ⸃ ὁρμᾷ· καὶ τοῦθ' ὡς πρ̃ ὁμολογούμενόν ἐστι· ταύτην δὲ τὰ ἐκ
φ̃ θορᾶς πείας· ἄμαγὰρ πλείωσις γίνεται φ̃ φύσεως· ὅταν ἓν
ἐμφ̃ς τυχάμῃ, ταῦτα προσλαμβάνφ δὲ τέχνης· οἷον ξοφ̃ς
τε ποιότητα καὶ ἀφθονίαν· ⸂τ̃ ἐμποδίζοντ̃ καὶ τ̃ῶν κωλυόντ̃ ἀ
φαίρεσιν· ἃ παρέχοισι δηλονότι οἱ οἰκεῖοι τόποι πρὸς ἕκας⸃
ᾧ οἷς δὴ φαμὲν δεῖν θεωρ̃ τὰς φύσεις αὐτ̃ῶν· ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἀ
πὸ τ̃ῶν ἔξωθεν μόνον παρέχοισιν, οἷον ἀέρος καὶ πνεύματος καὶ
ἐδάφους, καὶ τροφ̃ς· ἡ δὲ χωρίσις καὶ ἐν αὐτοῖς μετακινεῖ καὶ
μεταθήσιν· ὥστ' εἴπ̃ ἐκεῖνόγε προσαπαιτεῖ πρὸς τὸ βέλ-
τιον, καὶ ταῦτα προσδέχοιτ' ἄν, ὡς ἂν οἰκεῖα προσαπαιτ̃· ἡδαῦ
τὴν μὴ ζητεῖν ὕλ⸃, ἄλλως τε καὶ ἐκ τούτ̃ ἡρτημένων ἐν τού-
τοις ἐχουσαν τὰς ἀρχ̃· ἐπεὶ καὶ ἐκεῖνοτ̃ αὐτομάτ̃ ἄτοπ̃ συμβαί
νφ, καὶ ὡς πρ̃ παρὰ φύσιν, τὸ ἐκ τ̃ῶν αὐτομάτ̃ χέρω γίνεσθαι, ἢ ὅ-
λως μὴ ὁρίσασθ⸃ τοὺς γόνους· οὐδὲ γὰρ δὴ τοῦτο κατὰ φύσιν,
ἀλλ' εἰς τὸ ὅμοιον ἀποβλητέον· αἱ μὲν οὖν ἀπορίαι χεδὸν αὗται
τε καὶ τοιαῦται· φαίνεται δ' ⸂ἐκ τούτ̃ πρότερ̃ ἂν διαι-
ρετέον τὰς φύσεις, ὥσπερ καὶ τοὺς πέπλους λέγομεν· τοῖς μὲν ⸃ ἃ
αὐτόματόν ἐστιν οἰκειότερα· τοῖς δ' ἡ τ̃ῆς θρᾳπείας καὶ γεωρ⸃·
ἔνια δ' ἀμφοτέρ⸃· ὧν οὖν μὴ θεωρητέον· ὥσπερ καὶ ἡ φύσις διῄρη
ἡμέροις καὶ ἀχρίοις· ὁμοίως ἐν τοῖς ζώοις καὶ φυτοῖς· ἑκατέ-
ροις γάρ ἐστι φύλα φυσικὰ καὶ οἰκεῖα· καὶ πρὸς σωτηρίας

καὶ πρὸ δυσμῶν καὶ πρὸς αὔξησιν καὶ βλάστησιν, καὶ πρὸς τὴν τῶν καρπῶν γένησιν. ἴσως δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς καρπίμοις πάλιν ἄντις δέλοι, τὰ μὲν εἰς τὸ αὐτόματον ἀφιείς· τὰ δ' εἰς ὧν μέλλομεν καὶ τριτασίαν μόνον· ἀλλὰ ἢ τούτων μὲν ἐν ταῦθ' ὁ δυσερισμός· περὶ δὲ φλοιοῦ πάχεως, ὅθεν ὁ λόγος ὥρμηται, πάλιν τὰ ἐφάλλοις ὡς λεκτέον, ὡς ἐπὶ τὸ πᾶν· ὧν μὲν ὁ καρπὸς ὑγρὸς καὶ γυμνὸς ἢ λεπτὸν ἔχων περὶ αὐτὸν κέλυφος, ταῦτα μὲν πρὸ ἴσκαρπα, καθάπερ ἄμπελος· μὴ συκῆ· μάλιστα δὲ συκάμινος· αὕτη μὲν γὰρ γυμνὸν ἔχει τὸν καρπόν· ὥστε ὅσον αὖ ὁ ἥλιος ἐπιθῇ ταχὺ προπλάσσει, βραχείας δεόμενον θερμότητος· ἅμα δὲ καὶ ἐν αὐτῷ συναυξάζεται δύναμις ἰσχυρὰ ἢ ἀθρόως ἐπιοῦσα, καθάπερ καὶ πρὸς τὴν βλάστησιν· ἡ γὰρ ὀψιότης ἐποίησεν ἀθροισμόν· ὅθεν αὔξησις ἀθρόα, καὶ μετὰ φορᾶς γίνονται νεανικῆς, ὥστε καὶ φόβον παρεῖναι· καθάπερ τινές φασι, καὶ πέψασται χεῖς· παράμοιον γὰρ τὸ συμβαῖνον, ὥσπερ καὶ τοῖς σίτοις ὑπὸ χειμώνων κατὰ χωμάτων· ἀναθέντος γὰρ οὗτοι ταχέως πυροῦνται τὰς αὐξήσεις· ὥστε μὴ πολὺ καθυστερεῖν, εἰ μὴ κατὰ λόγον τοῖς ὑδατώδεσιν· ἔτι δὲ καὶ ταύτῃ συμβαίνει τὸ μὴ ἀθρόον ἅμα καὶ κατὰ μέρος πέπειν· διὸ καὶ πολὺν διαμένει χρόνον, καὶ ὠμὰ θλεῖον δὴ τούτοις ἡ ὑγρότης λεπτὴ καὶ ὑδατώδης· ἡ μὲν οὖν τῆς συκαμίνου, διὰ τοῦ τὸ πρῴως· ὡς δὲ Μενέσωρ φησίν, ἡ μὲν βλάστησις αὐτῆς ὀψία, διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ τόπου· ἡ δὲ πέψις ταχεῖα διὰ τὴν ἀραιότητα· ἡ δὲ τῆς ἀμπέλου καὶ τῆς συκῆς ὀψιαίτεροι, ὅτι καὶ τὸ μελύφη πεπαίνεται, καὶ ὑγρότητος πλείων καὶ ταχυτέρα· καὶ τὸ μὲν σῦκον, μεῖζον τῷ ὄγκῳ, ἧττον ἀθροοτέρα ἡ πέψις αὐτοῦ· οἱ δὲ βότρυες ἧττον πλείους ὡς πρὸς τὴν δύναμιν· ἢ ἐν τούτοις ἀθρόος ὁ καρπὸς καὶ ὁ διαφλεγμός· ἔτι δὲ ὑπόσκιοι καὶ ὁμοίως ὑπαίθριοι· ἧττον ὑγρότης πολλή· φύσει γὰρ τὸ δένδρον φίλυδρόν ἐστιν· ἅπαντα γὰρ τὰ πλυκέα βραχυτέρας ποιεῖ τὰς πεπάνσεις· ἐὰν δὲ δή τις καὶ πρὸς τὰς ἡμετέρας

χρείας

χεῖ ποιῆται δὲ φαιρέσεις, ἔτι μᾶλλον αὐτῶν μὴν οὖν τούτων γε δὴν ἐν τούτοις αἱ αἰτίαι τοῦ πρότερον καὶ ὕστερον· οὐ μὴν καθόλου τῶν δένδρων ὅτι τὸ πρῶϊον· πολλαὶ γὰρ διαφοραὶ καὶ ἀμπέλων καὶ συκῆς· ὥστε ἴσως ἐπὶ τούτων πάνυ τοῦτο ἀναιρήσεται· διὸ πρὸς ἴσως τὸ καθόλου λεκτέον αἰτίας· πρωΐκαρπα μὲν, ὅσα μήτε καύθυδρα μήτε ψυχρὰ τοῖς ὀπωρινοῖς, ἢ πρὸς γυμνὰ ἢ λεπτόφλοια ὑμένος ἔχοντα χόμμα, καὶ τῷ πέπτειν ἔχοντα τὴν χυλὸν ὑδαρῆ καὶ μὴ παχέαν ὀψίκαρπα δὲ τἀναντία τούτων· ὅσα καθυγρὰν ψυχρὰ τοῖς καρποῖς, ἢ τοῖς περικαρπίοις, ξυλώδη καὶ ξηρά· ἢ ὧν αἱ πέλοι καὶ τοιαῦται, καὶ ἅμα πλέους· ἔτι δὲ ὧν οἱ χυλοὶ παχεῖς τὸ πέψει λιπαροί, καὶ αὖ πάλιν τὰ ἔχοντα λεπτὴν περικάρπιον δύναμιν· ἀνξηροί τε καὶ ὀλίγην ἔχοντες ἅμα καὶ τοιαύτην ὑγρότητα πρὸς τὴν πέψιν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα κωλυτικὰ τῶν φθορῶν· ἐκ δὲ τῶν καθ' ἕκαστα θεωρουμένων συμφώνως ὁ λόγος τῶν γινομένων· τῶν γὰρ ἀειφύλλων, ἃ φανθὼς εἰπεῖν ὀψίκαρπα· ξυλώδεις δὲ καὶ οἱ καρποὶ καὶ τὰ περικάρπια· καθάπερ φαίνεται κυπαρίττου· τούτων δὲ ξηροὶ ἢ λιπαροὶ ἢ πλιχρότητά τινα ἔχοντες· ὥστε φθορὰ κέδρου· καὶ φλοιξύας· διὸ ἐνίοτε μεγάλοι δυσκατέργαστοι τῷ εἶναι τοιοῦτοι· καὶ ἅμα διὰ τὴν πυκνότητα, μικρὰ καὶ ἡ ἐπιρροὴ καὶ ἡ ἐπίτασις ὅλη· τῶν δὲ μὴ ἀειφύλλων, ὅσα καθυγρά τε καὶ ψυχρά· καὶ ὅσα μεώδη· καὶ γὰρ ἡ ψυχρότης καὶ τὸ πλῆθος, δυσέρπτερον, καὶ τὸ μεώδες· καὶ ἡ ξηρότης· ὥστε φθορὰ τῶν ἀχράδων, καὶ τῶν μηλέων· ὅσα δὲ κέκραται πρὸς τούτοις καὶ ἐνθρμασίᾳ τυγχάνει καὶ μανᾷ, ταῦτα καὶ πρωϊβλαστῆ καὶ πρωΐκαρπα, συμμετρίαν ἔχοντα τῆς μίξεως καὶ ἐν αὐτοῖς καὶ πρὸς τὸ περιέχον· χρὴ δὲ λαμβάνειν ἕκαστα ὡς πρότερον εἰρημένων, ἐὰν μήτις ᾖ κώλυσις· οὐδὲν γὰρ ἐν τούτῳ κύριον ἐπενεγκεῖν· οὔτε πρωϊκαρπίαν οὔτε ὀψικαρπίαν, οὐδέτε πλείω πάντα, ἐὰν ἕτερα ἅπαντα ἐναντιώτατα· λέγω δ' οἷον ἔνια γυμνό

μόκαρπα μὲν, ὀλίγα δὲ καθάπερ σμίλαξ καὶ ἄμπελος βοᾶδη. ταὶ δὲ, πρὸς τῷ ὀλίγῳ καὶ καὶ τὸ μέρος πεπαίνεται. καθάπερ ὁ βάτος. τούτων δὲ τὰ μὲν, ψυχρὰ, τὰ τῇ φύσει ὀλίγα καρπαὶ καὶ ὀλιβλαστῆ. ὅσα δὲ γυμνὰ καὶ ἀκέλυφα, οὐχ ἱκανὰ ὡρι λαμβανόμενα τῇ ὥρᾳ. τὰ δ' ὅτι ξηρὰ τῇ φύσει. πᾶν γὰρ ξηρὸν ἱκμάδος δεῖται καὶ πρὸς τροφὴν καὶ πρὸς πέψιν. ὡς ὁ ὀβλαστὸς ἀμφοτέρων μετέχει τῶν ὡρῶν, ἐπὶ πολὺν χρόνον παρεκτείνων. ἀλλ' ὥστε τύπῳ εἰπεῖν ταύτας ὑπολητέον εἶναι τὰς αἰτίας. ἐπεὶ καθ' ἡλικίαν ὀλίγα καρπότερα. ἢ μὴ κατὰ τὰς ἐνιαυσίους χώρας. οἷον τὰ μέτρια τῶν φυτῶν διὰ πλῆθος ὑγρότητος ἢ τὸ ὅλον ξοφῆς, ὀλίγα καρπα. τὰ δ' αὖ πάλιν ὡς ὅτι φορὰ πέρρωται τῆς ἡλικίας ὄντα, καθάπερ τὸ ἐν αἰγύπτῳ λεγόμενον δένδρον. ὃ ἑκάστῳ ἔτει μυθολογοῦσι φέρειν καρπόν. ἡ δ' αὖ συκάμινος οὐ δύναται, διὰ ξοφίαν καὶ πλῆθος ὑγρότητος, μὴ ἐπικνισθέντων ἢ ἐπαλειφθέντων ἐλαίῳ τῶν ἀξόνων. οὐ μόνον δὲ τὸ πλῆθος ὀλιγοκαρπεῖν ποιεῖ τῆς ξοφῆς, ἀλλὰ καὶ ἀκξπεῖν ἔνια. καθάπερ ἐπί τῶν ἀμπέλων εἴρηται καὶ ἐπὶ τῆ ἀμυγδάλῳ, καὶ ὅλως τῶν διατιτραινομένων καὶ κολαζομένων. ἔστιν γὰρ ὅτων τοῦτο παθεῖν τῆς ὑγρότητος ἀστε λαθεῖν, τὰ μὲν ἐξ ἀκάρπων καρπιμα, τὰ δὲ καὶ μικαρπότερα καὶ ἐγχυλότερα φύεσθαι. τῆς δὲ ἀμυγδαλῆς ἑαύτης ἐκκόψασι τὸν πάπαλον ἐπικαθάρσει τῷ ἐπιῤῥοῇ τῆς ὑγρότητος, ἐπὶ ἔτη δύο ἡ ξία καὶ γλυκεῖαν ἐκ πικρᾶς πίνεσθαί φασι. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ συκῆ ῥιζοτομηθεῖσα καὶ κατακλασθεῖσα, ὧν φορός τις ἐξ ἀφόρου γίνεσθαι, καὶ πολυκαρπεῖν μᾶλλον. ἔχει δὲν δὲ καὶ περὶ τὰς ἀμπέλους τὸ ἔρα γώσας ὁμοίον ἔξω. καὶ γὰρ τούτων ἀφελεῖν δεῖ καὶ ἀμπαυσᾶσαι τῷ μελάσσοιν καὶ ὁρμιῷ. ὅσῳ καρποτοκῶσιν. ἐν τῷ αὐτῷ δέπως χρόνει τῆς αἰτίας ἔξω, καὶ τὸ μὴ τὴν ἀρίζαν καὶ βάθραν καὶ βαθύγαιον ἀρίζην εἶναι τοῖς δένδροις. ἀλλὰ τὴν δευτέραν. τῷ δὲ σίτῳ ἐκείνῳ. ἐν μὲν γὰρ τῇ κατὰ βάθος

ἰούσης

ἰούσης φλ ρ΄ίζης, καὶ φλ χώρας ἀξερφοῦσ, πλείω τῆς συμ-
μέξου προφλὼ ὠϊαῶν ταις· ἐν δὲ τῇ λεπτογείῳ καὶ μὴ βαθείᾳ,
τὰσ ρ΄ίζασ ἀναγκαῖον ὠὶ πολαιοτέρασ εἶναι, καὶ ξοφλὼ ἐλάττ-
τω καὶ σύμμεξον· ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς φα φαραῖσ καὶ ταῖσ ωε-
ξώδεσβλύουσι ταις λαμπάνφ ἱκανὼ καθιέμβανα καὶ βιαζόμε
ναταῖς ρ΄ίζαις· ἔτι δὲ καὶ κατα φύχειν τὰς ρ΄ίζασ, εἴγε πεξώ-
δης δοκεῖ μᾶλλον, ὅωερ ἐπιζητεῖ τὰ δένδρα· ὁ δὲ σῖτοσ· ἐν μ΄ τ΄
ἀτρεθαῖς συλλαμβάνφ μὴν πλείω· διὰ τὸ μὴ κ΄ βάθοσ εἶναι τ΄
ρ΄ίζας· ἐν δ΄ ταῖς μοχθηραῖς, ⟨ καταξηραίνεται, διὰ τὸ μὴ ἔ΄χ΄ πλ
λὰς καὶ ταυτύξεωσ δεῖται, διὰ τὸ μὴ κατὰ βάθοσ εἶναι· ὅ ταις
δ΄ ἐπομβείαι γλύωνται πολὺς ὁ διασωζόμενοσ, χείρων ὄστ΄ν· ἐ-
πεὶ καὶ οἱ τῶν δένδρων καρποὶ διὰ τὸ κρατεῖσθ΄ τῷ πολίθφ τ΄
ξοφῶδ΄σ, ὀξίσαν ται τῶν γλυκῶν, ὥσπερ ἐλέχθη πρότερον· ἄ΄τοπον δ΄
αὖ δόξειεν τὸ τῶν ὁμογλυκῶν ἑνία, τὰ μὲν, εἶναι πρωΐα, τὰ δ΄ ὄψια
καθάπερ συκαῖ τέτταρεσ, καὶ ἄμπελοι, ἢ μηλέαι, καὶ ἄπιοι· ἢ
τάλλα· τῶν γὰρ ζώων οὐδὲν τοιοῦτο, πλὴν κυν⟨· ἄλλα πε-
ριστόχρονα κατὰ τὰς κυήσεισ καὶ ταῖσ ἐκ ξοφάσ· ἀλλὰ μό-
νον παραλλάττει ταῖσ ὥραισ καὶ τοὺσ τόπουσ· καὶ μά-
λισθ΄ ξυναυξομένου· τάχα μὲν οὖν καὶ ἐλαττώσεισ ἐ
νίων ὕστεραι, καὶ παραδιδόασι τὸ αὐάλογον· οὐ μὴν ἀλλ΄ ἐ-
φ΄ ὧν τοῦ τὸ μὴ ὄστ΄ν, ἔοικεν ὥσπερ ἐν ὁμωνυμίᾳ γίνεσθ΄
τὸ ἀπόρημα, ὅστ΄ γὰρ ὠθὺ τῇ Φύσει καὶ τοῖσ ζώοις καὶ τοῖσ
φυτοῖς, ὥσπερ τὰ ἥμερα καὶ τὰ ἄγρια καὶ πολύκαρ-
πα· τὰ δ΄ ὀλιγόκαρπα· τὰ δ΄ ὅλως ἄκαρπα· τὰ γὰρ τῶν ἐ-
ρινεῶν, ἕτερον γλύ⟨· οὐ δυνάμενον πέπθειν, οὐδὲ δύνεσθ΄
πρὸς τὴν τελείωσιν· ἕτερον δὲ τὸ τῶν ἀμπέλων τῶν μα-
νομένων καλουμένων· αἳ οὐ μόνον βλαστάνουσιν, ἀλλὰ καὶ
πέπουσι καὶ ἀνθοῦσι καὶ βοτρυοῦνται, καὶ οὐδύνανται τε-
λεσθ΄ν· ὡσαύτωσ δὲ καὶ τῶν ξύλων· καὶ ἔτι ἄλλο μέχρι τοῦ ἄν-
θους ἀφικνεῖται μόνον· ἐν γὰρ τῇ ἰδίᾳ φύσει τὸ διαφορὰ

ἕκαστα τούτων ἔχοντα, δικαίως ἂν πρᾶγμα λέγοιντο καὶ τὸ εἶδος.
ὅσα δὲ δύναται τὴν αὐτὴν ἢ μείζω ἢ ἐλάττω ἢ αὐτῆς, καὶ τὰ ἄλλα μέ-
ρη καθάπερ ἡ μυδικὴ μηλέα, τοῦτο μείζω πρὸς ἔχει ἰδιότης
δύναμιν ἐν ἑαυτοῖς. εἰ περὶ δὲ τέλος τοῦτο δρᾷ. ὡς ὁμοίως
τὸ συμβαῖνον, ὥσπερ ἐν τῷ ἀείπροτι ἐλέχθη τῷ μακρῷ καὶ
δυσρότῳ. καθ' ὃν ἡ καρποφορία ἡ βλάστησις. πλὴν ἐκεῖνο μὴν
ὁ αὐξαίτι. δι' ὃ μὴ πᾶσι κοινὸς. ἐν ταῦθα δὲ ἡ τοῦ δένδρου φύσις καὶ
δύναμις, δύσρατος πρὸς ἀπόσασι τὰ σώματα. ἐπεὶ δ' ἕτερον τὸ
ποιεῖ καρπώσιμον (τοῦτο γὰρ πρὸς τὴν χρῆσιν ἡμῶν) ἀνάγκη μὴ τοῦ
των ὅρον τινὰ τὸν χρόνον εἶναι. τὸν δὲ ὑπερβάλλοντα, λυμαίνε
σθαι, χειμώνων τε καὶ ὑδάτων καταλαμβανόντων. τὸν δὲ καρπὸν
μὴ εἶναι. συγκαταρρέουσι γὰρ τούτοις προσεκπεπόνθασιν, ὥσπερ
οἱ φλοιοὶ πεπόνθασι τὴν ὅλως τῶν καρποφόρων. προσήρτηται
γὰρ ἔτι τῶν κάρυα, ἐκ τοῦ δὲ τὰ κάρυα καὶ καταλείπονται κε
νοί. ταὐτὸ δὲ συμβαίνει τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν κυπαρίττων. ἀλλ' ἔνθα
μὲν τὸ σπέρμα καρυώδες, ἔνθα δὲ μυρώδες καὶ ἀμύγδαλον. ὅσα
μὲν οὖν ξυλώδεσιν ἢ ὁρματικοῖς τοῖς πεπέχεται, καθάπερ
τὰ τὰ κάρυα ἢ βάλανοι, ταῦτα μὲν πεπεπὸ μὴ δύναται τηρεῖται
πρὸς τὴν φυλακὴν ὥραν. ὧν δὲ σαρκώδη τὰ περικάρπια,
ταῦτα δὲ σπεπομένη ἢ πεπεπρεόντα, αὐτὰ καθ' αὑτὰ σώζεται τὰ
μὴ ὄντα ξυλώδη. καθάπερ τὸ χίγδρον ἢ τὸ τοῦ φοίνικος, ἢ
ὁ τῆς ἰτέας πυρήν. τὰ δὲ, ἐν ὑμέσι ἢ χυτῶσι πεπεκόμμασι τελέ
οσι. τὰ δὲ καὶ ἀλλήλοις πως συμφυῆ μὴ ὄντα, καὶ κοινὴν πεπεχὴν
ἔχοντα, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἀπίων καὶ μήλων. ἅπαντα δὲ ταῦ
θ' ὡς εἰπεῖν ἐν μείζοσι πεπεκαρπίοις, ἵνα τελείως δύνηται μὴ χό-
νον. τῶν μὲν οὖν καρπῶν, αὐτὴ φυλακὴ καὶ σωτηρία πρὸς τὴν
χρῆσιν. ἡ δὲ τῶν πεπεκαρπίων ὁμοίως ὅρον τινὰ ἔχει καθάπερ
ἐλέχθη πρὸς τὴν χρείαν. ἐπεὶ καὶ οἱ ξυλοὶ χρονιζόμενοι μὴ αὐαγραι
νόμενοι, χείρους γίνονται. τῶν δὲ, οὐ δὲ τελείους. οὐ δὲ ἀπότινος
ὥρας, ὥσπερ οὐ δὲ τῶν ἐλαιῶν ἀπὸ ἔρκτούρου. μέχρι τούτου
γὰρ τὸ ἔλαιον

γὰρ τὸ ἔλαιον ἐγγίνεσθαι δοκεῖ. κζ΄ ἢ τοῦτο φησὶ σαρκῶδη αὔξησις
εἰ ἐάν γε δὴ πλείω πριῇ ὕδατος. εἰ χεῖρον γίνεσθαι τὸ ἔλαιον, ἀμόργην
λαμβάνον πλέω. πολλάκις δὲ καὶ σὺν πρωΐμῳ καρπου. πε
ειμένους δὲ τοὺς καρπους, εἰ οὐκ εὐθὺς ἀφαιρεῖσθαι. ὅτι μὴ καὶ κατερ-
γασίαν μὴ ἡ ἀφαίρεσις χαλεπωτέρα. ἢ ἔτι τὰ δένδρα λυμαί-
νοιτ' ἂν ἐκβλαζόμενα. φαίνεται δ' ὡς ἐπὶ τοῦτ' ἀληθές, ἡ τοῦ
θερμοῦ φύσις, δημιουργεῖν τὸ ἔλαιον καὶ τὴν λιπαρότητα τοῦ
χυλοῦ, συμμετρίαν ἔχουσα πρὸς τὸ ὑπεκείμενον. ἡ δὲ πλέων ὡς
περ ἀλλοτρία καὶ ἐπίθετος πρὸς πεπλωμάτος χῶρον. οἷον ἂν
πιαίνουσα μᾶλλον εἰς τὴν σάρκα τὴν τοῦ χυλοῦ δύναμιν. ὃ καὶ τοῦ
θέρους καὶ τοῦ χειμῶνος συμβαίνει, γινομένων ὑδάτων ἐκ δυὸς,
καὶ βραχομένων τοῖς ναιματίοις, ἐν ὁρμῇ φησὶ αὐξήσεως οὔσης. ἐκ
σαρκῶδη τοιγὰρ. καὶ ἀπολλύουσι τὸ ἔλαιον, διὰ τὴν πλυτροφίαν
ἂν. ἂν μὴ μετὰ ταῦτα αἰθρίαι σμικραὶ καταξηράνωσιν. οὕτω
δὲ σώζειν ἢ πολιθύνειν μᾶλλον. ὁ περ ἤδη πρότερον πολλάκις
εἴρηνε. εἰ χρὴ τὴν λιπαρὸν ἤδη ἐκφέρουτ' Νικοδώρου. διὸ εἰ ῥύσις
ἐγγίνεται καλῶς. ἐκ γὰρ τῆς ἡμισείας ἡ αὐτή. τὸ μὲν πρῶτον, ὅτι πρὸς
τὴν χρείαν τὴν μετέρχεσθαι ἐκ λάτων ἢ ἐκ τοῦ πρότερον δῆ
λον. ἐν οἷς ὑπὲρ τῶν ἀγρίων εἴπομεν. φέρει δὲ τοὺς καρποὺς τοὺς
μὲν, ἐκ τῶν ἐνῶν. τοὺς δὲ, ἐκ τῶν νέων βλαστῶν, μέσῳ τοὺς τοῖς φύ
σεσιν ὠθοῦσι κατὰ τὰς κρούσεις. ὅσοι μὲν ξηροὶ εἰ σύκνοι καὶ
ξυλώδεις, τοῦτο μὲν ἐκ τῶν ἐνῶν. ἅτε μικρᾶς καὶ βραχείας ἔ
σης φησὶ ἐπιῤῥοῆς. ἅμα δὲ καὶ ὁ βλαστὸς ἀσθενὴς, ὥστε μήτε
μετενεγκεῖν δύνασθαι μήτε κατασχεῖν. ὡς περ ὁ τῆς ἐλαίας.
ὅσοι δ' ὑγροὶ καὶ μανοὶ ἢ τὸ ὅλῳ ὑγρὸν ἔχουτ Νικοδώρου. διὸ εἰ ῥύσις
ἐγγίνεται καλῶς. ἐκ γὰρ τῆς ἡμισείας ἡ αὐτή. τὸ μὲν πρῶτον, ὅτι πρὸς
τὴν χρείαν τὴν μετέρχεσθαι ἐκ λάτων ἢ ἐκ τοῦ πρότερον δῆ
λον. ἐν οἷς ὑπὲρ τῶν ἀγρίων εἴπομεν. φέρει δὲ τοὺς καρποὺς τοὺς
μὲν, ἐκ τῶν ἐνῶν. τοὺς δὲ, ἐκ τῶν νέων βλαστῶν, μέσῳ τοὺς τοῖς φύ
σεσιν ὠθοῦσι κατὰ τὰς κρούσεις. ὅσοι μὲν ξηροὶ εἰ σύκνοι καὶ
ξυλώδεις, τοῦτο μὲν ἐκ τῶν ἐνῶν. ἅτε μικρᾶς καὶ βραχείας ἔ
σης φησὶ ἐπιῤῥοῆς. ἅμα δὲ καὶ ὁ βλαστὸς ἀσθενὴς, ὥστε μήτε
μετενεγκεῖν δύνασθαι μήτε κατασχεῖν. ὡς περ ὁ τῆς ἐλαίας.
ὅσοι δ' ὑγροὶ καὶ μανοὶ ἢ τὸ ὅλῳ ὑγρὸν ἔχουτ ἀθρόως τὴν ὁρ
μὴν ἢ πολλήν. διὸ ἄμφω δύνασθαι πρίειν ἅμα τοῦτο βλαστὸν εἰ τ'
καρπόν. ὁ μὲν ἀμφὶ ἢ ἐκ τῶν ἐνῶν φέρουτ ἀπροβλαστήσαι μάτι πρὸ
εἶτα μικρὸν. ἢ οὐκ εὐθὺς ἐκ τοῦ ξυλώδους ὁ καρπός. ὁ δὲ γὰρ ὁ δὲ
πέφυκεν, ἂν μή τι παραλλάττῃ. ἰδιωτάτη δὲ καὶ πρὸς τὰ ἄμπε
λος πρὸς αὐτὰ τὰ ξυλώδη τῶν καρπῶν, ἡ γένεσις τοῦ φοίνικος.

οὐ γὰρ φέρει ἀπὸ τῶν ἐνέων ἢ νέων, ἀλλὰ τῶν κυουμένων πρό
τερον· ὥσπερ τὰ σαχνὰ τῶν σπερμάτων ἐκφαίνει· ἐκ γὰρ τῶν
ὁμοίων ἐκφαίνεται καθάπερ σάχυς ἡ ἐάβδῳ, ἔχουσα περὶ
ἑαυτὴν τὸν κέγχρον· αἱ τε ἄνησα δ' ἄντικα τῶν ξηρότητα τοῦτον δένδρων
καὶ τῶν ὅλων μορφῶν· ἐπεὶ γὰρ φυλακῆς οἱ καρποὶ δέονται,
καὶ ἔξω σωιζόμενοι, καὶ ὑπ' αὐτῶν προφαινόμενοι, τοῖς μὲν
ἄλλοις, τὰ φύλλα σφῶν ταποιεῖ καθάπερ εἴρηται, τούτοις δὲ ἐ
πεὶ σπερ οὐ σπαρὰ τὸ φύλλον ὁ καρπός, ἀναγκαῖον ἐν τῷ τόπῳ
τῶν σύσσωμον γενέσθαι, ὅσῳ ἰσχυρὸν ἤδη καὶ μεμορφωμένον ἀπο-
δοθῆ· τῷ ἀεί· διόπερ ἐν τῷ συγγενεῖ καὶ οἰκείῳ τὴν κύησιν ἐ
ξέτεικεν· ἴσως δὲ εἴσπερ ὅμοιον τῷ σαχνοβολεῖν· τοῦτο δ' ἴσως
μονόξυλον· καὶ τὴν αἰτίαν κοινωνίαν λεκτέον· ἀλλ' εἰ ἄρα μόνῃ
τῶν δένδρων τῷ φοίνικι τοῦτο συμβαίνει· τὸ γὰρ ἴδιον ἐν τοῖς
ὁμοιογενέσι θαυμάζεται· σπερὶ μὲν οὖν τούτου σκεπτέον· πα
ρωνία δὲ τόφορα δὲ καὶ οὐκ ἐπιφόρα τῶν δένδρων ὡς τύπῳ
λαβεῖν, τὰ ξηρὰ καὶ ξυλώδη καὶ ὅσα μὴ ἐκ τῶν νέων ἀλλ' ἐκ
τῶν ἔνων φέρει τὸν καρπόν· οἷον γὰρ προσυλλέξαι δεῖ καὶ προ-
γυμνῶσαι τὸ χωνιῶν· οὐ δύνατον δ' ἅμα ταῦτα· διὰ τὸ πρότερον
λεχθεῖσαν αἰτίαν· ὥσπερ τὰ ξύλα καὶ ξύλοφα· μάλιστα δ' ἴσως
δήλως ἡ ἐλαία τοιοῦτο· καὶ γὰρ ἀσθενέστατον καὶ ἰσχνότατον·
καὶ ἅμα ῥαβδίζομένη πονεῖ καὶ κατακεκομμένη τὰς θα-
λείας· ἐπεὶ καὶ ὅσοι τε μὴ οὕτω συλλέγουσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτο-
μάτως ἀεὶ τὴν ἀπορρέουσαν ἀποσείονται ἐπιφορεῖν φα-
σι μᾶλλον· μέγιστα δὲ καὶ αἱ χῶραι διαφέρουσιν· ἐν γοῦν τῇ ἀλ-
θείᾳ φασὶν ὡς αἰεί τι καρποφορεῖ· παραλλαγὴν δὲ ποιοῦνται καὶ
πρωιαίαν ὅσαι ἰσχυρότεραι τῶν ἐκ τῶν νέων φερόντων, οἷας αὖ ὁ
θεὸς ἄγει τὰς ὥρας, οὕτως ἢ τὰ τῶν καρπῶν ἀποδιδόασιν, ὡσ
περ καὶ τὰ ἐκ τῶν νέων καρποφοροῦντα· καὶ γὰρ ταῦτα σῳα
κολουθεῖ ταῖς ὥραις καὶ τῇ κράσει τοῦ ἀέρος· συμβαίνει δὲ ὅ
ταν μὲν ὑβλαστῶσιν ἅπαν, ἀκαρπεῖν μᾶλλον· ὅταν δ' ὀλίγα καρ-
πῶσιν

πωῶσιν, ἀβλαστεῖν, ὡς οὐδὲν ἀμφοῖν διήκειν τῆς φύσεως, ἀλλὰ μὴ βλαστανάλισκόσης θάτερον πρὸς θάτερον. ἴδιον δὲ τὸ ὠὴ φλοιοῦ μὴ τῆς λοιπῆς, ἀμπέλων ὥς τινές φασι συμβαῖνον. τοῦτο δ' ὅταν ἀβλαστῶσι, τότε μάλιστα· διὸ καὶ πρότερον εἰρημένον ἀληθές· ἡ δὲ ἀβλαστεία ἀφαιρεῖται τῆς πρύς· μεθ' ὃ τοῦτο μάλιστα χωρὶς ἀρετῆς ἰσχύι τῶν δένδρων· ἀντὶ μὲν ἀφθονίαν· τὰ δὲ ἐλκυόμενα διὰ τὴν ἰσχύν· ὥσπερ ἡ ἀμυγδαλὴ καὶ ἡ ἐλάα· δῆλον δ' ὡς ὅσα τὴν φύσιν ἀσθενῆ, ταῦτ' ἂν μᾶλλον βλαστάνοι· αἰτία δ' ὅμοιος αὐτῆ ἡ ἀβλαστία γίνεται πρὸς τὴν κατ' εὐθηνίαν· διὸ καὶ μήθ' ὑπερβλαστεῖν μήτε κακοβλαστεῖν ἐστὶν τὸ καρποφορικώτατον· ἡ δὲ συκῆ καὶ ἡ ἄμπελος ἡ τοιαύτην μάλιστα λαμβάνει τὸ ξύμμετρον διὰ τὴν ἀσθένειαν· διὸ δεῖται ἴσως καὶ χώρας ἐν μὴ ἀφθόνῳ, ἵνα μὴ δέηται ταύτης ἡ ὑπερβολή· διόπερ εἰς τὰς νήσους τὰ τοιαῦτα μᾶλλον συμβαίνει· κοινὸς δὲ ὁ λόγος περὶ πάντων τῶν ἀσθενῶν· τούτου μὲν οὖν ἐν τούτοις τὸ αἴτιον ὑπολητέον· ὡς δέ φασιν ἔνιοι τοῖς καρποῖς τὸ πεπαίρειον πρότερον μᾶλλον, ἢ καὶ τοῦ μὲν καρποῦ καὶ τὸ σπέρμα πίπτει· τοῦτο δὲ μόνον ὅτι ξυλώδη ἢ πυρηνώδη πίπτει τὰ πολλὰ τῶν σπερμάτων, τὰ δὲ τοιαῦτα σωίσασθαι βραδύτερον· αἰτία δ' ὅτι τέλος ὥσπερ ἐλέχθη τὸ σπέρμα δεῖ δὲ τὸ ἕνεκα ἄλλο πρότερον, ἢ ἐκείνο τι εἶναι· ὧν πρὸ οὐδὲν ἔχουσι φύσιν τῶν τοιούτων φύσεως· διὸ οὐχ ἅπαντα ἐνίων τὰ πεπαίρεια σπέρματα σπερμοφόρα, καθάπερ τῶν βοτρυωδῶν μικρὰ ἐάγες, ὡς ἀκέπι δωδεκαμοίρια πεπαίνουσι φλοιοῦ ταύτας· γλυκεῖα δ' οὐδὲν ἧττον τῶν μεγάλων· ἢ δῆλον ὡς ἀραιὸν ἐκπέψαι τὸ πεπαίρειον ἔοικεν, ὥσπερ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἢ τοῦ ἀέρος ἢ τῆς ὥρας σηπέσθαι· τὸ δὲ σπέρμα τῆς φύσεως ἰσχυρότερον εἶναι· πρὸς ἡμᾶς δὲ τὰ μὲν οὐδέν· τὰ δὲ ἐλάττονι χρόνῳ· ἐλάττων γὰρ ἡ χρεία· διὸ καὶ τὰ βύρσινα μᾶλλον ζητοῦμεν ἢ ἐφ' ὅσον διαμένει χρῆσθαι· ὥσπερ οἱ τὰ βόρυσι τοὺς ἀπηγρότους ποιοῦντες· ἡ δὲ φύσις δῆλον ὡς ἀμφοῖν ἀποδοῦναι βούλεται τὸ σύμμετρον· ὁ πρότερον δὲ νῦν πλεονάζει, δὲ

τερον ἔλαττον· τοῦτο δὲ τῶν μὲν, διὰ γρότητα καὶ ἀπλῶς διὰ ξύλο
φίαν γίνεσθαι· διὰ δὲ τὴν ποιότητα ἔφαμεν ξυμπίπτειν· τὸ δὲ διὰ ξη-
ρότητα καὶ πυκνότητα ἢ τὸ ὅλον διὰ ξυλοφίαν· ἢ πρὸς μὲν τὴν
ἑκατέρου πλέωσιν ἢ φύσιν, τάχα δὴ ἢ τῇ φυτῇ χρῆσιν ὅλως ἢ
προϊβλασίαν, ἄφαντα τὰ τοιαῦτα, τίνι τρόπῳ ἢ τοῦ ἡ
λίου δυνάμιν ἀντιτατόν, ἢ τὰς ἰδιάσεις ἑκάστων φύσεως· εἴ τῶν
ὑγρότητι καὶ ξηρότητι καὶ μανότητι καὶ τοῖς τοιούτοις διαφορού
σας, εἴτε θερμότητι ἢ ψυχρότητι· ἢ γὰρ ἰδιότητας τῆς φύσεως· τού
των δὲ τὰ μὲν ἄλλα δῆλα τῇ αἰσθήσει φανερά· τὸ δὲ θερμὸν καὶ ψυ
χρὸν, διαμφισβητεῖται μὴ ἀντιλέγειν· καθάπερ τὰ ἄλλα τὰ τῷ
λόγῳ κεινόμενα· περὶ ὧν καλῶς ἔχει διωρίσθαι πρώτους ἄλλους· ἐ-
πεὶ ἢ πολλὰ πρὸς ταύτας ἀνάγκη τὰς ἀρχάς· ἀνάγκη δὲ ἐν τῷ
συμβεβηκότων ἅπαντα τὰ τοιαῦτα σκοπεῖν· ἐκ τούτων γὰρ
κεῖνομεν ἢ θεωροῦμεν τὰς δυνάμεις· μία μὲν οὖν αἰτία λέγε
ται τῶν θερμῶν καὶ ψυχρῶν, ἡ εἰς τὸ κάρτιμον ἀνάγουσα καὶ ἀ-
καρπον· ὡς τὰ μὲν θερμῶν καρτίμων ὄντων· καθάπερ ἢ ὠὴ τῶν
ζώων τῶν ἐμψύχων ἢ ζωοτόκων ἢ ὠοτόκων· ἑτέρα δὴ κατὰ
τὰς χώρας· οἷον ψυχάς· τὰ γὰρ ἐν ἀνατίαι ἐν τοῖς ἐναντίαις δυ
νάμεσι διαμένειν· τὰ μὲν θερμὰ ἐν τοῖς θερμοῖς· τὰ δὲ ψυχρὰ ἐν τῷ
ψυχροῖς· οὕτω γὰρ εὐθὺς ἢ τὴν φύσιν γίνεσθαι, ὡς ὑπὸ μὲν τοῦ
ὁμοίου φθείρεσθαι μᾶλλον διὰ τὴν ὑπερβολήν· ὑπὸ δὲ τοῦ ἐναντίου
σώζεσθαι μᾶλλον οἷον διακρασίας τινὸς γενομένης· ὥσπερ καὶ ἐμπεδο
κλῆς λέγει περὶ τῶν ζώων· τὰ γὰρ ὑπέρπυρα τὴν φύσιν ἀγαθὰ
εἰς τὸ ὑγρόν· συμπεπλούθηκε δὲ ταύτῃ τῇ δόξῃ ἢ Μενέσωρος οὐ
μόνον περὶ τῶν ζώων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν φυτῶν· θερμότερα γὰρ εἶναί φησι
τὰ μᾶλλον ἔμυδρα· οἷον σχοῖνος· κάλαμος· κύπειρος· διὸ καὶ ὑπὸ τῶν
χειμώνων οὐκ ἐκπίπτουσιν· ἢ τῶν ἄλλων, ὅσα μᾶλλον ἐν τοῖς ψυ
χροῖς διαμένει· οἷον ἐλάτη· πεύκη· κέδρος· ἄρκευ-
θος· κιττός· περὶ τούτου γὰρ οὐδὲ τὴν χόνα τὴν θερμότητι ἐπιμέ
νειν· ἔτι δὲ σκολιὸν εἶναι διὰ τὴν ἐντεῦθεν θερμὴν οὖσαν

καὶ διαιρέφειν. ξίνην δαὐτίαν λέγειν, τὸ πρωϊβλαστῆ μὴ πρωΐκαρπα εἶναι. φύσει γὰρ καὶ ὁ ὀπὸς αὐτὸς ὢν θερμὸς, μὴ βλαστάνειν πρωΐ ποιεῖ, καὶ ὥσπερ τοὺς καρπούς. σημεῖον δὲ πρινεῖ καὶ γύγρου τόν τε κισσὸν καὶ ἕτερα ἄττα. τετάρτην δὲ τῶν ἀνθρύλλων. διὰ γὰρ θερμότητα ταῦτα οἴεται διατηρεῖν. τὰ δὲ, ἐνδείᾳ τοῦ φυλλοβολεῖν. προσυπολείπειν δὲ τῆς ἐρημβώδεις καὶ τὰ τοιαῦτα, σημεῖόν ἐστιν, ὅτι τὰ ξύρια ἄφυλλα μὴ κάλλιστα ἐκφυρεῖται ἢ τὰ δένδρων. ὥστε εἴη τις καὶ τοῦ ξυρὸς ὄντα τὰ τέχνα, ἐκπυρβώλυκα. μὴ τὰ μὲν ὑπὲρ τῆς θερμότητος λεπτόμυκα, χειρὸν ταῦτα τὸν καρπὸν ἔχει διαφθοράν διὰ τὸ πρώϊον λεχθέντος, ὡς οὐκ ὄντα καρπιμώτερα θερμότερα· τὰ δὲ θήλεα τῶν δένδρων πολυκαρπιμώτερα μᾶλλον, ἧττον δὲ θερμὰ τῶν ἀρρένων. ὥσπερ ἐκ φύσεως ζώων ὁμοιότητος λεπτέον ἢ μὴ ὁμώνυμον· ἔτι δὲ τὰ ζῶα τὰ πολυγονώτερα, θερμότερα· ἢ καθάπερ σαρκοφάγα καὶ λάμαργα· μόνα γὰρ τῶν θερμῶν δοκεῖ, κύων ἢ ὗς πολυτοκεῖν· αὐτῶν δὲ τῶν ὁμογνωμόνων τὰ ὁμοιοφυέστερα πολυγονώτερα· καθάπερ ἐπὶ τῶν ὀρνίθων· ἡ γὰρ θερμότης ὀξαύξειν φαίνεται καὶ διαρθροῦν τὰ μέλη ἢ συμπληροῦν· ἀλλὰ μὴ εἰς τὴν ζωογονίαν ἢ εἰς τὴν καρποφορίαν καὶ ὠέπαυσιν, συμμιγείσης τινὸς δεῖ τοῦ θερμοῦ ἢ οὐχὶ περβολῆς· εἴπερ αὖ τὴν μὲν ξηραίνειν καὶ πυκνοῖ μᾶλλον· ὥστε ταῦτα μὲν ἐν ἀμφισβήτησιν· προσδεόμενα δέ τινος διορισμοῦ περὶ τῶν ἐνύδρων ἑρπετῶν ἢ ἀμφισβήτησις· ὑγρὰ γὰρ οὔτε γυμνοῖ, οὔτε δὴ πρέφειν· ὅτιοῦ ζῆν πέφυκε τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ τὸ ὅμοιον· ἐπεὶ καὶ Ἐμπεδοκλεῖ πρὸς τοῖς αἰγοῖς ἡ γῆ πεπόηται, ὅπερ ἡ ἐν ἑτέροις εἴρηται· τὸ γὰρ νήσασαν ἐν τῷ ξηρῷ τὴν φύσιν μεταίρειν εἰς τὸ ὑγρόν· ὥσπερ δ' ἀνέμνησε, καὶ πῶς οἷόν τε ἡ διαμένειν οὐ τὸν οὖν χρόνον, εἴπερ ἴσως ὁμοίαν τοῖς νεῦν· ἔτι δὲ τὸ συμβαῖνον κατὰ τὴν νῦν γένεσιν ἀποσημαίνει· ἅπαντα γὰρ φαίνεται τὰ ζῶα ἢ τὰ φυτὰ ἢ διαμένοντα ἢ γενόμενα ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις, ὁμοίως ἔνυδρα καὶ χερσαῖα, καὶ εἴ τις ἄλλη τοιαύτη διαφορά· διὸ ἢ ἀνάγκη μὴ ὑ

πὸ τούτων, ωαθητικὰ δὲ πὸ τῶν ἐναντίων, ὅτι μεμιγμένης φλ με
ταβολῆς γινομένης· ἀσύμφωνοι δὲ αἱ δόξαι πρὸς αὐτὰς, ὅταν ἅ-
μα τι τὸ ἔνυγρα θερμότερα ἢ ηὴ καρπιμότερα· πολλὰ γὰρ ἅ-
καρπα τῶν ἐνύδρων· ηὴ πάλιν ὅταν τέτι προϊβλαστῆ ηαὶ προ
ϊ καρπα· ηαὶ τὰ ἀείκαρπα ηαὶ ἀείφυλλα, θερμὰ λέγωσιν· ὀψι
καρπώτατα γὰρ ὡς εἰπεῖν τὰ ἀείφυλλα· ⸗ τὸ ὅλον ὥσπερ
πρότερον εἴρηται προϊβλαστῆ ηὴ προϊηξῆσαι δὲ ἀθέμφαν· ἐνια
δὲ ηὴ συμπαρακολουθεῖ βλαστάνοντα ηὴ ἀνθοῦντα πολέμω χρόνου.
ὥσπερ ἡ ἐν τοῖς ἐρινεοῖς ὀπὴ ἱερώτερον, ἔχει δηλονότι συμμε-
τρίαν τινὰ ηατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ξοφῆος· ὁ δὲ προσπλέγδην περὶ τὸ
πυρήν, οὐηέτι ἴσως φαίνεται θερμότητος αἰὴ ἀνθηρότητος ἕνεηεν σπ
μεῖον· ἡ γὰρ πρίψις ὀξὺν ἡ ποιοῦσα τὸ πῦρ· σφοδρότερα δὲν
τοῖσι ἡ ἧ μᾶλλον ὀξαφοῦν δυναμένη τὸ ὑγρόν· ἀλλὰ δὴ μά
λιστα ἐηεῖνα φαίνεται ηαὶ ηζ| τῶν ἀνθῶν θερμὰ ηαὶ ηζ| λό-
γον· τὰ λιπαρά τε ⸗ τὰ δριμέα ἧ δύσμα οὕτως ἔχει· πάντα
γὰρ ταῦτα ἐνθερμότητι δοηεῖ εἶναι· διὸ ηὴ ξηρά τε ὄντα ηὴ ὡς
ἐπίπαν πυηνὰ ηὴ ἀσαπῆ· ηὴ τοὺς χυλοὺς ἔχοντα λιπαρεῖς
ηὴ δριμεῖς· ὅθεν τε ὀδὰξ ηὴ ἀφρων· ηὴ ἡ πεύλη θερμὴ ἧ δὲ πύρω
τός ἐστιν· οὐμὴν μόνα γε ταῦτα· ἀλλὰ ⸗ ἅλμα δηεῖ θερμὰ εἶν
ηαθάπξ ⸗ φίλυρα· ηαὶ ὅλως ὅσα τῶν τοιούτων ξηρὸν ἀφλὸν αἰί-
νησι· χρὴ δὲ ηαὶ ταῖς τοιαύταις διωρίσμεσιν ἀθρεῖν τὰ θερμὰ ηαὶ
ψυηρὰ ἐνυφ· οἷον, ὅσα ηζ| ταῖς προσφοραῖς τοῖς σώμασι θερμό-
ητας παρασηευάζει ηαὶ πέψεις, ἢ σωτάξεις, ἢ ηὴ τὸ ὅλον ηα-
τὰ τῶν ἀφλῶν ηὴ τῶν γόμφων διαδίδωσι τὴν αἴσθησιν· οὐ γὰρ ἔτι
ταῦτα λόγου δεῖται πρὸς τὴν πίστιν· ἀλλὰ ἧ ἡ τῆς ἀξονχείας
μαρτυρεῖ, ηὴ ἡ αἴσθησις· ὡς δὲ ἐπὶ τὸ πᾶν, πολέμω ταῦτα ἐν ὑγροῖς
θερμῇ ἢ ψυχροῖς ἢ οὐηέτι πω ἐνεῖ· διὸ ἧ πρὸς τὰ ἐναντία γένεσι
⸗ τοῦτο μεμιγμένα· τὸ μὴν τοι παρέπεσθαί τινα προφὴν
εἰς τὸ διαμένειν ἐν τοῖς ψυχροῖς ἔνια τῶν θερμῶν, πάχαντος συγ
χωρήσειεν· ἀλλὰ τὸ ποῖα ηὴ πῶς τοῦτο πειρατέον διορίζειν, εἰ
μὴ ἄρα

μὴ ὄρος ἀφωλωσίχυι τιμὶ μᾶλλον ἢ εἰζῶν ἢ τ ὅλων σωμάτων
ἢ δυσμονή· καθάπ ξ μὴ φλαπίου· μὴ φλαχράδος· καὶ τῆς ἀμυγ
δαλῆς· ἢ δὴ, μὴ ἥκιστα ἐμσπήγνυσθξ· ἔτι μὴν θερμότητος ἐκ
τούτων λεπτέος ὁ διορισμός

ΤΈΛΟΣ

ΘΕΟΦΡΆΣΤΟΥ ΓΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ· ΤΟ Β′

ΠΕΡΙ ΔΕ ΤΑ ΣΒλαστήσεις ἢ καρποφορίας
τ δένδρων ἔ ἀφωλως τῶν φυτῶν, ὅσα μὴ πρό-
τερον εἴρηται, πειρατέον ὁμοίως ἀποδοῦ-
ναι, διαιροῦντας χωρὶς ἕκαστα, τάττ κ τὰς ἐνι
αυσίους ὥρας γινόμενα, ἢ ὅσα κ τὰς γεωργι
κὰς θραπείας· δύο γὰρ δὴ μορί ταῦτ ἔστ· τὸ μὲν, ὥσπερ φυσι-
κὸν ἢ αὐτόματον· τὸ δὲ, τέχνης καὶ παρασκευῆς δεόμενον
εἰς τὸ εἶναι· ὁλόγως δ ἄμφοῖν ἔστιν οὐχ αὑτός· ἀλλ ὃ μὲν, οἷον
φυσικός· ὁ δὲ, ὠφελητικός· ὅτι γὰρ ἡ φύσις οὐθὲν μάτην, ἢ, τι δι-
άνοια, βοηθεῖν θέλ τῇ φύσει· ἐπεὶ δὲ πρότερα τὰ φ φύσεως, ὑ
πὸ τούτων ἢ ἐκτέον πρότερον· μέσον μὲν ὅμως ἀφωλως εἰπεῖν
ὡσαυτὶ δένδρῳ ἔ ἡμέρῳ ἢ ἀγρίῳ ἢ ὅλως ὑφυτ ὡσαυτὶ πρὸς
ὑβλαστάνειν ἢ ὐκαρπίᾳ, τὸ χειμαθῆναι χειμῶσιν ὡραίοις καὶ
καλοῖς· ὅτω δ αἰβλαστήσεις καίγισαι ἢ αἰ καρποτοκίαι γίνον
ται· καλ ὃι δὲ χειμὼν, ἐὰν πλυυδρίαν τε ἔχ βόρφον, ἔ χιόν πολ
θος, ἢ τὸ ὅλ ψύχ χωρὶς πάγου· δεῖ δ κενωμὸν τὸ δένδρα
μετὰ τοὺς καρπούς, ἀντὶ πληρωθῆναι πάλιν φ τροφῆς, ἢ

ταύτην πέψαι ἢ καταχεῖν, εἴπερ βύβλασιν ἢ βύκαρσαν μέλλει γενήσεσθαι. ξοφὸς μὲν οὖν πλῆθος ὄμβρου πλήθει· τὸ δὲ καταχεῖν ἢ πέψαι ταύτῃ, ἐὰν ὀχεμὼν πίεσῃ καὶ μὴ βύθιος ᾖ ὁ λιμήν· τοὺς γὰρ εἰς ἀσφαλῆ ἀφθόνου ξοφοῦς, διὰ δὲ τοῦτο δεῖ τὸ ὦ δένδρῳ· ἢ ταύτῶς περ καὶ μύλῃ ἢ πεπομφήν χρόνου λαμβάνειν σύμμετρον· ὅτε ἔσται ὑγρὸν ἐὰν μὴ καταφθαρῇ τὸ ψύχος· τὸ δὲ ἡμαλακότης τοῦ ἀέρος ἐκκαλεῖται τὸ βλάστησιν· διὸ χρούς τε ὄμβρος συμφέρει βορέου, μὴ νότιος εἶναι, ἢ πλῆθος χόνος· ὅσῳ τηκομένη καὶ κατὰ μικρὸν διαδύηται πρὸς τὸ ἔδαφος καὶ μὴ ἀθρόον τὸ ὑγρὸν ἀπορρυῇ πρόσω· ἅμα τε ἡ τὴν γῆν ἀναζυμοῖ συγκατακλείουσαν ἢ ἐναπολαμβάνουσαν τὸ θερμόν· ὃ ἢ τοῖς σπέρμασι συμφέρει· εἴζωθέν τε γὰρ ἢ ὠφέλησαν τῇ πλήσει ἢ τῇ καταστάσει τοῦ ψύχους, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ διαχελώσῃ, ταχείας ποιεῖ ἢ ἀθρόας αὐξήσεις· ἀλλὰ τὰ μὲν σπέρματα προσεπιζητεῖ ἢ τοὺς ὀρφνὰς ὑετοὺς μᾶλλον καὶ κατὰ μικρόν τε ἢ πλείους πνομένους, διὰ τὴν ἀσθένειαν καὶ τὸ ὠὸ τὸ λαιον τῶν εἰζῶν· τὰ δὲ αὖ ξηραίνων ταῖ, ἢ τὰ δὲ πάλιν δύοντα· τὰ δὲ δένδρα, ἢ ἰσχυρότερα ἢ βαθυριζότερα, ἢ ἅμα διάπλεα προφῆς ᾖ ἑαυτοῖς· ὥστε τι πρόπαν τινὰ μᾶλλον τὸ σωρηθῆσαι τοὺς δεῖ δὲ πρὸς τὴν πέψιν ἢ τὴν βλάστησιν· σημεῖον δέ· τὸ μὴ βλαστάνειν πρὸ τοῦ ἦρος· ὅτι δὲ πολυϋδρία συμφέρει τοῖς δένδροις, καὶ κεῖθεν φανερόν· ἐν ταῖς ἐπομβρείαις ἄπασιν θᾶσσον εἰ πεῖν δύθεν ἢ μᾶλλον· ἀλλ' ὅταν μὲν ὦσιν ὀπαί, δυσχείμονες ἢ ἀθενέστεροι πόνοι· βορείων δὲ δυόντων, ἰσχυραί τε λείχωσι πλείω μᾶλλον· ἅπτεται μὲν γὰρ ὅσα κόρρα ὅσπερ, αὐτάς τε ξωπεσῶσι καὶ ἵνα πεπληφότα οἰκεῖον θερμόν· ὃ πρὸ ἀεὶ μαλακὸς ὁ ἀὴρ, ἢ ταύτῃ δὲ βλαστίας καὶ δυσκαρπίαι γίνεται τῶν δένδρων· ὥσπερ ἢ αἰγύπτῳ, διάτε τὴν ἀξοφίαν ἢ διὰ τὸ μηδὲν αὐτικόπτειν τὸ ἔξωθεν· ἀφθόνου δὲ ἢ ξοφὸς ὅσπερ καὶ τὸ ἀέρος δὲ πρόφασις, ὁ λόγος ἢ ἡ βλαστία ἢ ἡ ὠκυπία· πρὸς δὲ τὸ ποιεῖν αὐτὴ ἢ φαύλων ἢ τινῶν δεῖ τοιούτου τινὸς ἴσως ἐτέρας κρά-

σεως

σεως. ἐν ταὐθαὶ δ' ἐὰν μὴ καθ' ὥραν ἔτους αἱ βλαστήσεις ὦσιν, ἀλ
λὰ προεκδρόμως ἢ δι' ξοφίαν ἢ αὔεσιν τοῦ ἀέρος, ὡς τὰ μὴ φύχη δι
ελυμήναρ ἢ ἐοίκασι. διὸ ἢ οἱ ὅταθεν χειμῶνος χα
λεπὰ τοῖς δένδροις. ὅταν γὰρ ἄπαξ ἐκτέκωσιν, εὐθὺς οἱ κ' ποὶ
μαλακοῦ τινος ἀέρος δέον ἢ δι' μηνοῦσ εἰς τὴν ἐκ ξοφιώ. ἢ
μάλισ' ἐν ταῖς ἀρχαῖς. ὅτι γὰρ ἀσθενέσαροι. τὸ δ' ἀσθενὲς, οἷόν τι θη
λήσεως δεῖται. ἢ ὅλως πᾶσα μεταβολὴ ἢ χρύσις, δεῖται φι
λοιαύτης ὑκρασίας. μεταβολαὶ δ' ἅμα ἢ ὡς πὸ χρύσεις τινὸς
ἢ, τὸ βλάστησις ἢ ἡ αὔθησις, ἢ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον. ἐν αἷς ἢ σωλεῖ
σαι φθοραὶ γίνον) τῶν κ' ξωῶν ἐρυσιβου μηώων τε ἢ ἀφικνεομ
μῆ καὶ ἀφαιτούντων. ἢ τὸ ὅλον χειμαζομηώων. ἐπεὶ ἢ πὸ ἀέ—
χρια μάλισα συμβαίνφ πρῶ ὅταν μάλισα ἀρ' τὸ βλαστῶν ὅμ
των ὠὴ γίνηται τὸ πνεῦμα ψυχρὸν ἄχον ἢ θερμῶ. ἀφρρεῖ γὰρ ἄμ
φω ἢ ἀπόλλυσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὴν ἐν τοῖς καθ' ἕκασα δεῖ θεωρῶ.
ἡ δ' ὅλη διάθεσις ἢ κατάσασις τοῦ ἀέρος εἰς τὴν τῶν δένδρων ὠ-
θένφαν. ὅτι δὲ ταύτη ξυμφέρφ, φανερὸν ὅδε μὲν τῇ εἰρημηώς.
ἐπήμηον δέ σως φύσις ὅδε ὠὴ περὶ τῶ ὡραίων ἢ ὑδάτων εἰπεῖν.
ὡραιότατα μὴν γὰρ τὰ χειμερινὰ διὰ τὰς λεχθείσ' αἰτίας. δεύ-
τερα δὲ τὰ πρὸ φῆ βλαστήσεως. ὅτω γὰρ ἀθροωτέρα τε ἢ καλλί
ων ἡ βλάστησις, ἐκ πληρωθέντων πόντων τὰς μορφὰς. εἰδὲ μὴ,
ἀβλαστεῖσ ἢ ἀμπελοι γίνον), ἢ τὰ λλα τῇ μὴν, ἐχόντων, τῶν δὲ
πεπομηώων. ξίτα ἢ μετὰ τ) ἀπαίνθησιν, ἃ πρὸς τὴν ξοφιὼ ἢ
δη ἢ τελέωσιν ὅδε. ταῦτα ἢ μὴ ὠὴθύς. αἰὼ ὅταν ὁ καρπὸς ἰχύσῃ. εἰ
ἢ μὴ, συμβαίνφ τὰ μὴν ἄλλα ἢ ἀπορρεῖν. κἂν μὴ φῦρ πάθῃ δι
υγραινόμηα χείρω ἢ ἀσθενέστερα γίνεσθαι. τὴν δὲ λαίαν ἢ ὠὴ—
βλαστοῦσαν ἀποβαίνφ, ἅτι φῆ ξοφῆς ἰόσης εἰς τὸν βλαστόν. ἀὼ
εια μὴν οὖν ταῦτα. χείρισα δὲ ἢ παραπλησιώτατα περὶ τὸς
αὐθήσεις ἑκάσων. ἅ πασι γὰρ ἀσθενῆ. ἢ πάνθ' ὡς εἰπεῖν ἢ τάχε
πλεῖσα ἀπόλλυται ἢ ἀποπίπφ, τὰ μὴν ἐρυσιβούμηα. τὰ δὲ
ὑγραινόμηα. τὰ δὲ πομηώον τα χεῖρον αὐθεῖν. πλὼ εἴπινων ὁ

λίγων· ἢ τοῦ τοῦ χεῖμον ὄντων ἐν τοῖς φρυγανικοῖς ἢ πρώϊσιν· οἷον, τὰ στεφανωτικὰ κ᾽ὅλως τὰ ἄγρια ἢ αὐτόματα τ᾽ ἀνθῶν· ἔτι δὲ τ᾽ πρωΐμων ἐνια, κ᾽ τ᾽ ἡμέρων σπερμάτων τὰ χερσοπόα· ταῦτα δὲ μᾶλλον, ὅτι ἐν θάττονι· ἢ διὰ χιὼν ἑαυτῶν τι ἢ τῶν προσφύσεων, καθάπερ κ᾽ τὸ ξόανον, κ᾽ τὸ κέρινον, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα τοιαῦτα· ἢ διὰ ξηρότητα φλοιὸς φύσεως, ἀνάλαμβάνοντων τὸ ὑγρόν· ὠμὰ κρατεῖ γὰρ οὕτω τὸ κρατοῦν, ἀπεπτέον· ὧν δὲ οἱ καρποὶ χρονιώτεροι, ἢ πλείονος δέονται ξοφῆς ἢ πέψεως, οἷον ἐλαίας κ᾽ τὰ ὀψιαίτερα· καθάπερ ἀμπέλῳ ξόανον ἐλαίᾳ τ᾽ ἄλλοις· ἁπλῶς δὲ ἑκάστοις πρὸς τὴν ἑαυτοῦ τελείωσιν· διὸ καὶ οὐχ ἁπλῶς ἄπασι καιρός, ὥσπερ ὁ τοῦ χειμῶνος πρὸς τὴν βλάστησιν· ἀλλ᾽ ἕτερος ὁ τοῖς ὀψικάρποις ἢ πρωϊκάρποις· ὡς πέρ καὶ τ᾽ σπερμάτων τοῖς χειμερίοις· καὶ ἁπλῶς ῥῖσι ὀψίοις ἢ πρωΐοις· ἁπλῶς δ᾽ ἀεὶ τὰ βόρεια βελτίω τῶν νοτίων· ἢ γὰρ ψυχρότερα· κ᾽ τὴν ἀπόλαυσιν πρὸς τελείω, ξηροτέρων καὶ ἰσχνοτέρων καὶ τ᾽ δένδρων· ἔτι δὲ ἀφαιρεῖ τὸ πεπτόν· ἢ ἀποξηραίνεται ἢ οὐκ ἐᾷ προσκαθήμενον διυγραίνειν· οὐδ᾽ ὑπὸ τοῦ ἡλίου σηπεψόμενον λυμαίνεσθαι· διὸ κ᾽ τὰ ὠμὰ πνεύματα ὠφελεῖ· κ᾽ μᾶλλον ἐὰν ᾖ βόρεια· περιαιρεῖ γὰρ ταῦτα κ᾽ ἀπόλαυσιν πρὸς τελείω· διὰ ταῦτα ἢ κ᾽ τὰ παρὰ πόλιν, ἢ τὰ νυκτερινὰ βελτίω τ᾽ ἡμερινῶν· ἀπόλαυσίς τις ἢ πίνειν πόλεως, μὴ δύθυσ ἀφαιρουμένου τοῦ ἡλίου· καὶ τ᾽ ἄλλων ἀκινδυνότερα· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, καὶ τ᾽ πνευμάτων, τὰ βόρεια τ᾽ νοτίων βελτίω· ἢ τὰ πρὸς τ᾽ ἀπογείων ὅτι ψυχρότερα· ἢ τὰ ἀπὸ δύσεως, τ᾽ ἀφ᾽ ἕω· καθόλου γὰρ ὡς εἰπεῖν τὰ ψυχρὰ τ᾽ θερμῶν, ἐὰν μὴ ἀρτιβλαστῇ καὶ ἐν αὐθήσει λαμβάνῃ· ἅττα γὰρ ἀπτεται καθάπερ τὰ ψυχρὰ, καθάπερ εἴρηται· βελτίω ἢ ἧ τὰ ζεφύρια, καὶ αἱ προωραί· ἧ ὅλως αἱ ὧραι τ᾽ σκληρῶν καὶ διατόνων· τὸ μὲν γὰρ πρέφει θάττον ἢ πιλοῖ ἢ κωλύει τὰς αὐξήσεις· ἰσχύει δ᾽ ἴσως καὶ τὴν θέσιν τ᾽ χώρας· ἅμα γὰρ ἄλλοις τοιαῦτα· καθάπερ ἐ

λέχθη ἢ πρότερον· διὸ καὶ ὡς ἐπίπαν εἰπεῖν, βελτίω τὰ βόρεια τῶν νοτίων· ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τὰς χώρας· οὔτε γὰρ διψάμφω, ἢ δεῖ τὸ μὴ χειμῶνος εἶναι θερμόν· τὸ θερμὸν ψυχρόν· βοηθεῖ δ' ἕτερα ἑτέροις πρὸς τὰς ὥρας ὥσπερ εἴπομεν· ἐὰν δὲ ὅμοια, βλάπτει· περιεῖναι δ' ὑπερβολῇ· δύο δὲ ἦν ἂν μὴ τὰ αὐτὰ πᾶσιν οὔτε τροφὰ ἢ ὠφέλιμα ἢ βλαβερὰ ἅπασι· διὸ τοῖς μὲν νότοις ἰσότης· ἴσα γὰρ ἀμφέλιμος· ὡσαύτως ἢ ὀξέφυλλ· ἢ τὰ ἄμπωτα ἕκαστος· ἅπασι δὲ χαλεπὰ καθάπερ εἴρηται τὴν βλάστησιν δύθυς. ἢ θερμαὶ λίαν ἢ ψυχραὶ πνέοντα· διαφθείρει δ' ἄμφω διὰ τὸ ἀθέμφαν· ὡς δὲ τὸ ξηρὸν εἰπεῖν, δύπνουν εἶναι χρὴ τὸν τόπον· ἕτερος δὲ δύπνους καὶ ὅλως ὁ προσήνεμος ἀναωξής· χειμὼν δὲ μολογουμένη τις ἢ τοῦ ἀέρος διάθεσις ὅδε· Τόπος δ' ὁ δύκρατος ἀὴρ ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν ἄφυτος τοῖς δένδροις· συμμιγὴς δ' ὢν ἢ δύκαρπος· οἱ δὲ πελοποννήσιοι ἑφ' ἑκάτερα διαφθείρουσιν· οἱ μὲν τοὺς καρπούς· οἱ δὲ ὅλα τὰ δένδρα· πολλὰ ὅσα πέφυκεν οἰκεῖα τούτοις· ἔνια γὰρ δὴ ταῖς ὑπερβολαῖς χαίρει· οἷον τὰ μὲν ὑδρόφιλα· καθάπερ φοίνιξ· τὰ δὲ φιλόψυχα μᾶλλον· ὥσπερ ὀκίπλος καὶ ἡ ἐλάτη· ταῦτα γὰρ ὅλως ἐν τοῖς ἐμπύροις οὐ φύεται· χαλεπὸς δὲ καὶ σύξυλος ἡ φιλύρα καθάπερ ἐν ταῖς ἰσοθείαις εἴπομεν· αἴτιον δὲ ἡ θερμότης καὶ ἡ ξηρότης· οἷον γὰρ πυρὶ πῦρ γίνεται· συμμιξίας δέ τινος δεῖται ἡ τὸ ὅμοιον· ὡσαύτως δὲ οὐδὲ τῶν ψυχῶν ἔνια φύεται τῶν ψυχῶν, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν· ἔστι δὲ καὶ τῶν ἐναντίων διὰ τὸ συμμιξίαν τινὰ πρὸς ἄλληλα ὥστε τὸ μὴ διώκεσθαι βλαστάνειν· ἀεὶ δὲ δεῖ τινα ἔχειν κρᾶσιν τῆς φύσεως πρὸς τὸ περιέχον· ἔοικε δὲ κοινὸν εἶναι τοῦτο διὰ τῶν ζώων· καὶ γὰρ τῶν ζῴων καθ' ἕκάτερον τῶν τόπων ἴδια τυγχάνει· τὰ μὲν, δι' ὀμβρίαν, τὰ δὲ διὰ ξηρότητα τὴν τοῦ ἀέρος διάθεσιν· ὅτι δὲ ἡ τροφὴ οὐκ ἔχοντα τὰς οἰκείας· ἐνδέχεται γὰρ ἢ πλῆθος κωλύειν ὁμοίους ἢ τὰ ζῷα ἢ τὰ φυτά· τάχα δ' ἢ ἑτέρας πολλοὺς αἰτίας, αἳ πρὸς τὰς ἰδίας φύσεις εἰσὶν ἀναντίαι· μείζω

δυοῖν διαφορᾶ κ΄ τὰ ἔνυδρα καὶ χερσαῖα ζῶα ⸋ φυτά· περὶ ὧν
δὲ ζητοῦμεν λόγον ὡς εἰπεῖν· πολὺ γὰρ τὰ πότιμα θερμότερα
καὶ ψυχρότερα· τοῦτο δὲ ἀμφισβητεῖται ⸋ ἄλλα δὲ συσυγκε-
χωρημένα τῇ φύσει τίθεται· καίτοι τὰ καθόλου μὴ κοινὰ πρῶ-
τον δεῖ ζητεῖν· διῳρισμένων γὰρ τούτων, καὶ τὰ κατὰ μέρος φανε
ρά· τὰ μὲν ἴσως κωλύοι τἂν οἰκεῖα τὸ χαλεπόν, εἴτε πολέμιαι
τύχαι συγχέουσιν, εἴτε μία· περὶ δὲ τῶν καθ' ἕκαστα μᾶλ
λον ἐπορεύμεθα· ἡ γὰρ αἴσθησις δόξαν ἀρχὰς ἐπιφέρει· καὶ
ἔτι μᾶλλον πολέμους ἐστὶ τῶν φυτῶν· ἐμφανέστατα γὰρ τὰ συμ
βαίνοντα περὶ αὐτά· μετίστη δὲ διαίρεσις καὶ πάλιν τὸν αὐτὸν
τόπον τοῖς ἡμέροις ἢ ἀγρίοις· ἀεὶ γάρ τι μαλακωτέρας ἢ ὑ-
γροτέρους ζητεῖ τοὺς ἀέρας· οὐμὴν ἀλλ' ἔνι γε ἢ τῶν ἡμέρων ἀ
φωρίσθη βλασταίνειν ἐν τοῖς θερμοῖς ἢ ψυχροῖς· οὐμόνον διὰ τὸ
ἀθένειαν ἢ τὴν κράσιν· αἰγὰς δέ τινας ἔπαθον καθάπερ ἡ ἐλαία καὶ
θερμὸν ἢ σύκινον ἐν τοῖς φυτοῖς, διὰ τὸ μετέωρον τὸ εἶδος· ἐμ
φαίνει δ' ἡ ἄχερδος ἐν τοῖς σφόδρα θερμοῖς· ὥσπερ περὶ αἴγυ-
πτον· μορέαι δὲ ἢ αἴ ἄπιοι ἢ μηλέαι, θαυμάσιαι· τὴν δὲ αἰτίαν
ἂν σκεπτέον· ἐπεὶ δοκοῦσι θερμαὶ δόξειν εἶναι· τὰ μὲν οὖν ὅλως οὐδὲ
βλαστάνει ἐν ἀέρι ψυχρῷ δηλονότι· τὰ δὲ βλαστάνει μέν· ἀκμάζει δ' οὐ γίνε-
ται· καθάπερ ἡ πτελέα· ἡ αἴγειρος περὶ ῥόδον· προϊόντι δὲ οὕτω·
φέρει μὲν, ὀλίγον δ' ἢ καρπὸν· ⸋ γλυκυκαρπεῖ ἐκεῖ μόνον·
ὁμοίως δὲ καὶ ὀφοίνικες· ⸋ ἔτι μᾶλλον ἐν τοῖς περὶ Βαβυλῶνα καὶ
συρίαν καὶ νίκαρπος· ὁ γὰρ ἀὴρ διὰ ψυχρότητα μὲν ὅλως οὐδέ-
χεται· τὸ δ' ὅσον εἰς βλάστησιν· ἔνιαι εἰς καρπόν· οἷον οἰκεῖος ἦν διὰ
τὴν λιθότητα καὶ φύσιν· διὰ τὴν αὐτὴν δ' αἰτίαν οὐδὲ αἱ συκαῖ
περὶ αἴγυπτον, ὅλως ἐκείνοις τοῖς τόποις χρησταί· θερμὸς γὰρ
ὢν ἄγαν ὁ ἀὴρ, περιλείει καὶ οὐ ποιεῖ πέψιν· ἀλλ' ἐκφλέγει
τὴν τροφίαν· ἢν γραίνει μόνον ἀφέσαν τὸ οὖσα· διὸ καὶ τοῖς με
λέθοις γίνεται μικρά· τοὐναντίον δὲ ὁ ψυχρός· ἐξαίρει γὰρ τὴν ὑ-
γρότητα· τὴν δὲ, οὐ διὰ πρὸς τὴν οἰκείαν πέψιν ἄγει· ὥσπερ

ἐν παῖς

γὰ τοῖς ἐλαίαις· διὸ ἢ μὲν, ἀσαρκοι τὰ πολλὰ· μεγαλόρριζοι δὲ τὰ γὰ τοῖς ψυχροῖς· αἱ δὲ, σαρκώδεις μὲν, αὐέλαιοι δὲ· πλείονος γὰρ τοῦ θερμότητος δεῖται πρὸς τὴν πέψιν· αἱ μὲν οὖν τοῦ ἀέρος κράσεις ἢ διαθέσεις τοιαύτας τινὰς παρέχονται διὰ νάμασι· ἐπεὶ δὲ καὶ ἑδάφη μεταλλάττει διαφοράς, λεκτέον ἢ περὶ τούτου· ἢ γὰρ αὐταὶ καθ' φύσεως· ἔτι δὲ βάλλεσθαι ἄμφω πίνεται ἢ διὰ τὸν ἀέρα ἢ διὰ τὴν γῆν πολλάκις· ὅτι μὲν γὰρ τὰ κάτω χηνότατα, τὰ δὲ περὶ τὰς φάλαγγας· καθάπερ ὅταν ἀμμώδης ἢ κρημνὸς ἢ κατακεκαυμένη τις τυγχάνῃ· εἰζῶσι γάρ. καὶ ξόφλιον οὐδεμίαν τῶν τοιούτων ἔχει· καὶ χαλὸν αἱ μὲν ἀβλαστοί εἰσιν αὐτῶν· ἢ εἴ τις ἄρα δένδρος ὅλως ἢ φυλλώδης, βλαστήσειεν ἂν ἀκάρπως· ἀκακῶς δὲ ἡ διαίρεσις πρὸς τὰ σπέρματα καὶ τὰ δένδρα λέγεται· τῷ τὴν μὲν πίτυραν, ἀμείνω εἶναι τὸ φόρον· τὴν δὲ λεπτοτέραν δενδροφόρον εἶναι· λαμβάνει γὰρ ὥσπερ καὶ πρότερον εἴπομεν ὅσον τὸ ἀστῶδες τὰ ἐπίτεια τὴν ὠὴν πολλῆς τροφῆς· ὧν δὲ μὴ ὀλίγην μὴ δὲ ξύραν τὸν εἶναι· καθάπερ ἐν ταῖς λεπταῖς τὰ δένδρα· διὰ τὸ μεγάλας ἢ ἰσχυρὰς ἔχειν τὰς ἑξάς καὶ τὴν ἐκβάθους· αὖ τὴν δὲ ἐν μὲν τῇ πίτυρᾳ, λευκὴν λίαν οὖσαν, βλάστην μὲν ποιεῖ καλὴν ἢ μέγεθος τὸ δένδρου· καρπὸν δὲ οὐ ποιεῖ διὰ τὸ μὴ ἐκπέττειν· ἐν δὲ τῇ λεπτοτέρᾳ, ξύμμετρα πάντα πρὸς ἄμφω· ἢ κρατοῦσα τὰ δένδρα διώκει καὶ πρόκριν· ἢ ἐν πάσῃ πίτυρα πάντα ἀνὰ συμφέρει φυτεύειν· χειμαίνει γὰρ μᾶλλον τὸ δένδρον, ὥστερ ἢ Μενέστωρ φησί· τοιαύτην δεῖν τὴν πλινθίδα· χῶμα δὲ πολὺ καὶ λεπτὸν· ἀεὶ δὲ ὑγρὸν ὡς ἢ ἄλισα κρεμαμένη, καὶ ὅλως μανήτις ὅσα ἢ μὴ ψυχρὰ καὶ ἔνικμος· ἢ δὲ δόδος οὕτως ἑξαιρεῖ ἀνὰ ἢ ξόφλιον· ὅπερ βούλονται ἢ αἱ ἡμερώσεις ἢ αἱ καταπεπταισίαι καὶ κοπρίσεις ποιεῖν· αὕτη δὲ πρὸς ἄλλα τὰ δένδρα ἁρμότερον μᾶλλον, ὥστερ ἢ διαιρῶσιν· οἷον ἡ πιτυλάς· ἢ ἔτι μᾶλλον ἡ λευκόκαρδος ἐλαιοφόρος· ἱκμάδα τε ἔχει καὶ πνεῦμα πολύ· δεῖται δὲ ἢ ἀμφοῖν· ἡ δὲ λιθμονία καὶ ἔφαμμος, ἀμπελοφόρος ἀγαθή·

ἁ ὅλως ὕπτις αὖ ἡ μανὴ ἡ κούφη ⸋ λεπτὴ ⸋ ἔφυδρος οὕτως, ὥστε τὸ οὐράνιον ὕδωρ συνικνεῖσθαι πρὸς τὸ ἐναὐτῇ· ξοφὴς γὰρ πολλῆς ἡ ἄμπελος δεῖται· διὰ τὸ θερμὴ ἡ μανὴ καὶ ὑγρὰ ἁ πολύκαρπος εἶναι· τάχα δὲ ἡ διαὐτὸ ταῦτα ἁ πολύκαρπος· ἔτι δὲ οὐκοῦσά τοι τ̃ ὑγρῶν αἰεί ἐστι καθάπερ αἱ τ̃ ξηρῶν, ὥστε δύνασθαι ⸋ ἰωὶ ἀσθαι ἡ μὴ αὐτέχειν ἁ διδόναι· τὸν αὐτὸν δὲ ξὸ πον ⸋ τ̃ ἄλλων ἑκάστοις ἐστὶ τὶς οἰκεία πρὸς τὴν φύσιν ⸋ ἡ αὖ τὴ τοῖς μὲν, μᾶλλον τοῖς δ̃ ἧττον· ὡς δ᾽ ἁπλῶς εἰπεῖν τοῖς μὲν πολεῖσιν οὐ συμφέρει ἡ αὐτὴ ἀρα· δοκεῖ γὰρ καταξηραίνειν μᾶλλον τὰ μετρίως· διὸ ⸋ λυμαίνεσθαι ἁ νοσεῖν· ὅσα γ̃ λυπρὰ, τούτοις ξυμφέρει· σημεῖον δὲ ὅτι τὰ λάχανα ⸋ ὁ δὴ μήτρφος κ̃ξ πὸς ζῳ̃τ̃ τοιαύταις ὠθωνεῖ· πάντα γ̃ ταῦτα λυπρὰ τῇ φύσει· τὰ δ᾽ φύσει λυπρὰ προτέρας ξοφῆς δέονται· δηλᾶν δὲ οἷον ⸋ τ̃ τ̃ αὐῶν τοιαύτην φύσιν· τ̃ δ᾽ ἐκλίμνας, ἡ χαίρ᾽ μάλισα ταύτη ἁ ὠὶ δύ δ̃ πρ᾽ ὀὐχοι ⸋ ἰχύν· ὑγρὰ δ᾽ ὄντα τὰ σώμα δεῖσθαι ξοφ᾽ πλ᾽ ⸋ ἁ ωιέρας· ὑπὸ γ̃ τ̃ ξηρ᾽ ⸋ λυπρῶν οὐθὲν ὠφελεῖσθαι, διὰ τὸ μὴ ἀ πλαύφν, αἰγὰ καὶ ὠὶ κίν δ̃ ωα εἶν᾽ πρὸς νόσους αἴγας τι ἡ μάλισα δὲ ταὶς φθοιλίασ· ὁμοί γ̃ ⸋ ὠὶ τ̃ δένδρων ἔχει τοῦτο· πολ̃ ταῦτα μὲν ὅμοια διατελεῖ· τὸ δὲ σῶμα, ὅταν αὐακομιαθῇ, μεταβάλλῃ εἰς τ̃ τεῖ μμέν ⸋ ἄκνισον· ὅ᾽ς μ̃ ὃν καθόλα πος δὸ ειομός· διαφοραὶ γ̃ πολλαὶ ἡ φλοιᾶς ἁ τ̃ δένδρων ὥστε πολ̃ ἡ τ̃ ἀμ πέλων, τ̃ μὲν, ἡ πεδινὴ, τ̃ δ᾽ ὀρεινὴ μᾶλλον ἁρμόττει· καὶ ἐναὐτ̃ ταύταις αἱ τοιαίδε ταῖς τοιαῖσδε· μικραὶ γ̃ παραλλαγαὶ φανόμεναι, μεγάλας ποιοῦσι ξοπὰς εἰς τ̃ φύσιν· τὸ δ᾽ πολ̃, ξά δ᾽ εἰπεῖν ὥς πος ⸋ κελεύσι, τὰ μὲν σερεὰ ⸋ σύκνα φυ τεύει· τὰ δ᾽ ἄραια ἁ ὑγρὰ ἐν τοῖς μαλακωτέροις ἁ ἐφυγροτέρ᾽· ἑκατέρ᾽ γ̃ οὕτως· αἱ ξοφαὶ γ̃ δ̃ ἦλον ὅτι σύμμετροι, τοῖς μὲν, πολ̃ ὧν δεομένοις· τοῖς δ᾽ ὀλίγων· ἡ τὸ καθόλα λεχθὲν ὑπ᾽ πάντων ἴσ τ̃ δένδρ᾽ ἀληθές· ὅτι καθ᾽ ἑκατέρ᾽ τὰς χώρ᾽ ἑκατέρα δεῖται τ̃ δένδρ᾽ φυτεύειν· αἰγ᾽ ἔντ᾽ καθ᾽ ἕκαστα τὸ ἀκριβὲς μαῖον ἰσως αἰσθῆ πι

κὴν δεῖται σωμέσεως. λόγω δὲ ὀκὼ μᾶς ἀφορίσας. ἐπεὶ δ᾽ πρῶ
ἥλιον διαφορᾶς, οἷον ἀνιόντα, ἢ δυόμενον, ἢ μεσοῦντα, ἢ ὡς ἄλ-
λως ἔχον, δεῖ μὴ ἀγνοεῖν, πρὸς τὰ φυτὰ οἰκεῖος. ἢ ὅλως τὰ ὁμογε-
νῶν. ὅπερ οἰγᾶμπελος περὶ πετρῶδη διαιρᾶ. ὅταν συμάγωσί τι
να λαβόντες φυτεύσωσιν. ὁ γὰρ τὰ τὰ τιθέασιν εἰς ἑκάτερον τὸ
μέρος. αὐξὰ διαιροῦσι, μὴ πρὸς μεγάλως διαφορὰν ἄτω τὰ φυτευ
θέντος δὲ αὖ ἀ πάλιν. ὁμοίως δ᾽ τοῦτ᾽ ἔχει καὶ τῶν λοιπῶν. αὐτῶς
περ ἐλέχθη πρότερον, αἰαθητικὰς ταῦτα δεῖται συμέσεως. ὡς δὲ
πολλᾶς ἢ μέσην ἔχουσα τὴν ἐναντίωσιν, τὸ νοτερὸν καὶ ξη
ροῦ δὲ ὑγροῦ. καὶ καρφὸ δὲ βαρέος. ἔτι δὲ τὰ ἄνω πρὸς τὰ κάτω
σύμμετρα τούρισ, πάσων ἀεί ἐστι πρὸς ἅπαντα ὡς εἰπεῖν δέν
δρα τὰ καὶ σπέρματα. φαίνεται γὰρ ὁμοίαν τὴν ἀέρα
πρὸς τὰς ἄλλας χώρας. ὁμοῦ ἀμαῦτε τούτων ἢ πρὸς θάτερον
μέρος ἀποκλίνουσα φλεγμαντικώτερον. ὡδὲ ἀπολιθεμ-
πνεῦσαι ἀεί. οἷον τῷ κούφῳ καὶ μανῷ δὲ ἔμπικνον. ἔχει τὰ γὰρ
προφῷ ἐν ἑαυτῇ. καὶ ὑδατώδης ὅτε τὲ ἐλαιῶν. καὶ ξηρὰ καὶ βαρεῖα
καὶ ξηρά. δῆλον ὡς ἐναντία. καὶ δὲ τὰ παραλαγὰ τὰ ἀντιθέ
σεων, καὶ τὰς πρὸς ἑκάς ἔξουσιν ἤδη διαφοράς. οἷον, ἐὰν ἢ μανὴ
μὲ καὶ λεπτή, βαθύγεως ἢ καὶ ξηρὰ καὶ ἄνυδρος, δενδροφόρῳ μὴ
ἀγαθή. στοφόρος δὲ κακή. διὰ γὰρ τὴν μανότητα διεισὶς
εἰς βάθος τὸ χειμέριον ὕδωρ. ὥστε τὸν μὴ ἐφικνεῖ-
σθαι διὰ τὸ ἐπιπολῆς εἶναι. τὰ δένδρα δεῖς βάθος καθέμ-
τα τὰς ἕξας ἐφικνεῖσθαι καὶ ἕλκειν. ὡσαύτως δὲ καὶ εἴ-
τις ἄλλη τοιαύτη διαφορά. τὸ γὰρ προσφορὸν ἀποδώσει
τινὶ χρῆσθαι διὰ τὴν παραλαγήν. οὐκ ἀηδῶς δὲ οὐδ᾽ οἱ τοῦ-
την ἀθέσιν ὑπολαμβάνουσιν, ἥτις ἂν ᾖ θερμή τε καὶ ἔνικμος.
ἄμφω γὰρ ἔχειν ἀεὶ δεῖ, προφλοῦ τε καὶ τὸ κατιρτιζόμενον. ὑ-
λόγως ἢ μετὰ τὸ πρωϊνὸν δρόσον ἀτμίζειν. αὐξὰ τ᾽ μὲ, ἔνικμον αὐτ
εἶμεν, τ᾽ ἢ ξηρόν. τ᾽ μὴ ἂν ἔνικμον σιτοφόρον ἀγαθήν. ἱκανὸν γὰρ
ἔχειν πρὸς τὴν ἐκπροφλοῦ ὑγρὸν τῷ σίτῳ. τοῖς δὲ δένδροις ἔλατ

πον· τὴν δὲ ξηρὰν, σιτοφόρον φαίνεσθαι, διὰ τὸ μὴ ἔχειν μηδὲ τὰ τῷ τροφῇ ἀρκοῦσαν· ἐστὶ ταὐτὸ δὲ πεφέρον, ἢ ὅσοι φασὶ δεῖν πίφρανται εἶναι ἢ μὴ σαγώδη μηδὲ πυκνὴν μηδ' ἄλμυρὰν· ἀλμάρτε μὴν ἢ ψαθυράν· ξοφιώτις γὰρ οἴονται δεῖν ἔχειν ἢ θερμότητα, ἢ ἔτι ταῖς ἕλκαις εὐδιόδον εἶναι· φάντα δὲ ἰαῦτα οἰκεῖα πρὸς αὔξησιν καὶ καρποτοκίαν· ὁμοίως δὲ οἱ τὴν μελάγχειαν ἐπαινοῦντες, ὥσπερ Λεωφάνης· εὐθὺς γὰρ ἀποδιδόναι πειρᾶται τὰς αἰτίας· ὅτι διὰ μὲν ὄμβρον καὶ αὐχμὸν φέρειν δοκεῖ οὖσα ἢ γῆ ὑγρὰ ἢ τοιαύτη· τὴν μὲν οὖν ἀρετὴν φλιχόρας, καθάπερ εἴρηται, διὰ τὴν αὐτὴν πως ἢ ἐν τοῖς αὐτοῖς λαβεῖν· ἐν οἷς καὶ ἀποδιδόασι πάντες· αἱ διαφοραὶ δὲ περὶ ὠλείας εἰσὶ καὶ ταύτης ἢ τῆς φυτῆς, πειρατέον πρὸς ἕκαστον λαμβάνειν καὶ θεωρεῖν· ταῖς μὲν τῶν ὑδάτων διαφοραῖς τὸ ὠφέλιμον (ἢ δὲ ταῦτα οὐ μικρὰν ἔχει μερίδα πρὸς αὔξησιν ἢ προφὴν) ὁμοίως τοῦτοις λητέον· ὅσα μὲν ἂν θερμὰ ἢ νιφόμενα καὶ συπτικὰ ᾖ, καὶ εἴτις ἄλλος τοιοῦτος χυλὸς, ἄξοφα καὶ ἄγονα φυτῶν ἐστὶν ἃ ὠλοποιεῖν· ὠλὴ δέ τις συγγενὴς αὐτοῖς ἐκφέρειν δοκεῖ καθάπερ καὶ θάλαττα καὶ ἡ θάλαττα πάσχει τοῦτο· οὐδὲν ὡς εἰπεῖν ἐστὶν ὕδωρ ἀνεπιτήδειον ἢ ποτίμων ὠλείων ὄντων ἢ ἐκτροφή· καθάπερ τοῖς ἐνθρέμμασι θερμοῖς· καθαπερεὶ τὸ δῶρ περὶ ἢ ζῴων ἢ φυτῶν ἄγγεα· ἢ δὲ θάλαττα καὶ πολλὰ ἢ πανυρία φύει· ἢ ὅτιν ὥσπερ ζῴων τι γένος ἐν αὐτῇ ἢ φυτῶν· ὅσα δὲν τῇ ἀκτῇ δένδρα μέγεθος ἔχοντα ἢ ξηρὸν τυγχάνει, ὥσπερὶ τούτων οὐκαύτις ἴσως ἀποδοίη τῇ θαλάττῃ τὸ ξοφῶδες· αἰγὲν δέ χαλεπώτατον ἔλκει ἐν τῇ γῇ ταῖς εἴζαις· τὸ δὲ θάλαττον πᾶν ἀβλαβῆ ὥσπερὶ ἔχουσαν εἶναι καθάπερ καὶ τὸ ὕδωρ τοῖς ἐνύγροις· ἀλλὰ τούτων μὲν πέρι, λόγος ἕτερος· ἢ ὅσα δὴ πρὸς αὐτῇ τῇ θαλάττῃ φύεται, χρήσιμά πως τῇ ἀλμυρίδι πρὸς σώτηριαν καὶ ξοφιώδη· ἔοικε δὲ καὶ τοῦ ῥοδόντι γένος εἶναι· καθάπερ καὶ μήλα, καθάπερ αὖ καὶ μέσον ὄντα· τὸ δὲ λιχὰ τῶν ὑδάτων ὑδατώδη, ξέφη μὲν ἢ ταὶ ἐπιφάνεια· χεῖρον δὲ τῶν γλυκέων· αὐαυξῆ γὰρ ποιεῖ καὶ

εἰ καὶ καθ' ὑπόταρα τοῖς δένδροις ἢ τοῖς λαχανώδεσιν ἢ ὅλως ἐπετείοις εἶναι καθάπερ φασίν, οὐκ ἄλογον, ὅσῳ πλείω χυρότερα· τάχα δ' αὔξησις προσφορὰ τὸ ὅλον ὥσπερ τοῖς φύλλοις. εἰ δὲ καὶ οἱ ἄλες ἅλμαι μόμφοι· ἅλμα γὰρ ὑγρὸς ὁ χυλός· δ μὲν οὖν αἰγὰς καὶ τὰ λαχανώδη δύσβατα ποιεῖ ἀλικὰ προσφορᾶς. καθάπερ ἀφαύω· γλυκαίνω· ὠχραίνω· ξηραίνω· βελτίω δ' ἐνίοις τὰ ἁλυκὰ ἀρδόμενα ταῦτα· διὸ προσίενται τὰ ἀφανῆ νίτρῳ τινὲς καὶ μιγνύουσιν ἐν τῷ βρέχειν· ὥσπερ οἱ ἐναιγύπτιοι καὶ γλυκυτέρας καὶ ἁπαλωτέρας· καθάπερ ἡ ἔμπαλιν· τοῦτο δὲ συμβαίνει· ὅλως ἡ ἁλυκότης προσφορός· ὅτι ψυκρότητά τινα ἔχουσα ἐν τῇ φύσει· ταύτῃ δ' ἀναδυομένη ὥσπερ ἀναστομοῦσα τὰ ἁλυκὰ ὀξαίνει· διὸ καὶ ἁλμυρίσιν ἢ ἐάφαν ἀείζει· τὸ δὲ πικρὸν ἀξοφόντιον δύσχυλον· ὥστε ὀξαγθμῷ τόρυ καὶ γλυκύτερα καὶ ἁπαλώτερα καὶ εὐαυξέστερα γίνεται· τὰ δ' αἴγεια χείρω· διὰ τὸ μὴ ὀξαίδην τὸ αἰγόξυον ἁλλὰ τὸ οἰκεῖον ὠμὸν καίουσα· ἄλλον δ' ὅτι καὶ ὠμὸν τὸ λοιπὸν πικρῶν ὁμοίαν αὐτὸν ἔχει· καθάπερ καὶ ὀκορωνόπους ὀξαὶ τὰ κιχώρια λοῖς δριμέσι· οἷον κρομμύῳ· σκορόδῳ· τὸ αἴγειον οὐκέτι προσφορόν· ὁ μὲν ἀφαιρεῖ τὴν δριμύτητα, διὰ τὸ ὁμοιότητα τὸν χυλῶν· τὸ δὲ ὅμοιον ὠμὸν τὸ ὁμοίῳ φέρει· καὶ εἰς τὸ πέρας ὠφελεῖ· καθάπερ ἐπὶ τῶν καθαιρόντων καὶ ὀξαινόντων τὰς ἐντοιχοίσεις, καὶ τὰ μὲν ἁλυκὰ τοῖς τοιούτοις πρόσφορα διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν· εἰδὲ ἀληθὲς ὃ ἔλεγεν Ἀνδροθένης, ὑπὸ τῶν ἐν τύλῳ τῇ νήσῳ τῇ περὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν, ὅτι τὰ ναματιαῖα μᾶλλον συμφέρει τῶν οὐρανίων, ἁλυκὰ ὄντα τοῖς δένδροις ἢ πᾶσι τοῖς ἄλλοις, διὰ καὶ ὅταν ὕσῃ τύφρις ἐπιφαίνειν, αἱ πάσαι πᾶν τὸ τὴν σαπήθειαν· τὸ γὰρ ἔθος ὥσπερ φύσις γίνεται· συμβαίνει δὲ τὰ μὲν ἀραιὰ γίνεσθαι τοῖς δένδρεσιν· καὶ τὰ δένδρα καὶ τὸν σῖτον καὶ τἆλλα· διὰ καὶ πολὺν ὥραν σπείρουσι· ταῦτα μὲν οὖν ὡς ὑποθέσεως εἰρήσθω· τὸ δὲ ποτίμων τὸ ψυχρὰ κέλτισα· καὶ ὃ πίνειν πρίει μάλιστα, διὰ τὸ ἀνεπαισθήτως ὀθρυῶδες, μὴ καπνίζειν τὸ εὔξαιν· δεῖται

ὑ τὰ δένδρα ταύτης· ὅτι δὲ βελτίω, σημεῖον τὸ γλυκύτερα γίνε
σθαι ἢ ὑγρότερα τῆς ψυχροῖς ἀρδόμενα, καὶ λάχανα ἢ ἕλ
κος καρπὸς ἢ τὰ ἄλλα ὁμοίως· ἔοικε δ' ἔχειν λόγον ἔχεν, ὥς-
περ ἢ ὧν τ' δύο ὑδάτων τὰ νυκτερίδας ἢ τὰ βόρεια· ἢ ἐπαυ
τῶν δὲ τῶν πνευμάτων, ὅταν τὰ βόρεια ἢ μὴ νότια· ἢ ὅλως ὅ-
ταν ψυχρὰ ᾖ μὴ θερμά· τῷ δ' αὐτὴν ὄνησιν πάντα ἔχει· ᾖ δι'
τὰς αὐτὰς ἀνάγκας τὰ θερμὰ διαχεῖ ἢ αὐαίνει· καὶ ἀθενδ'
πρὶν ἢ τὸ σύμφυτον θερμόν· ὑπόβολή δέ τις ὅσον ἴσως ᾖ τοῦ ψυ-
χροῦ καὶ πρὸς ξοφλῶ καὶ πρὸς χύσιν, ὥσπερ ἢ ὧν τ' ζώων· ἐπ-
περ ἀφαιρεῖται τ' τοῦ θερμοῦ δύναμιν, ἀφαιρεῖται τ' ξοφλοῦ· ἀ
φαιρεῖται γὰρ τῷ ζωλοῦ· οὐμὼ πολλοῦ, δὲ ἐν πολλοῖς· ἐὰν μή τι
να ἢ ἄλμον ἔχῃ χυλὸν ἀλμύριον· δὲ γὰρ ὁμοιον καὶ ὧν τ'
ζώων ὅσα τ' ἐν αὐτοῖς· ἐκεῖναι μ' γὰρ ὅλως ὑπὸ τοῦ γρ τ' ωμὸν ἔχου
σαι ἢ ἐν ὑγρῷ ξυνίσαν σαι· ταῦτα δὲν τῇ γῇ· ἢ ἐν τῷ ἀέρι· μι
γνυμένου δὲ τοῦ ὕδατος τούτοις, οὔτε τῷ ἐκτῆς γῆς ὅτι τῷ οἰ
κείαν ἀφαιρεῖται θερμότητα· ὥλιὼ δ' ἔστιν ὁ ἀὴρ ὅλ᾽ ριγ᾽· ὅτ᾽
ἢ ἀβλαχὴς, ἢ ἄζηλ᾽ ἢ ἐπὶ τὸ ὅλον· τὰ μ' ὄν ψυχρὰ διὰ ταῦτα βελ
τίω· τὰ δ' πότιμα τ' ἀπότων, ὅτι ξοφιμώτερα· μι γνυμένη γὰρ
ἢ ἁλμυρίς, ἢ πᾶσ ὁτιοῦν χυλὸς, οὐμόνον ἀξοφίας ἀλλὰ ἢ
ἄλλας μελάβας ἐμποιεῖ, καθάπερ ὧν τ' σωμάτων· ἢδὲ μίξις
τ' ὑδάτων ἢ τοσαύτη χρήσιμος, ὅταν τὸ μὲν ἄγαν σκληρὸν ἢ
ᾖ ὥσπερ ἄπεπτον ἢ ὠμόν· τὸ δὲ θῆλυ ᾖ μαλακὸν ᾖ, ἢ ὠγα τι
νὰ χεώδη συνεπιφέρῃ χυλόν· ὅπερ ἔχει τὰ θαλερὰ ἢ κοπριώ
δη· ἢ γὰρ φθοι αὐτοῖς δέονται τροφῆς· διὸ πολλάκις ἐν ξ μόσει λε
πτὸν ἢ καθαρὸν μὴ καθαρῷ ᾖ παχεῖ· ᾖ φρεατίαιον μᾶλλον
παίῳ, ἢ ξυτὸν ὀμβρίῳ εἰ μὴ τῷ καὶ ἀ ὥλως αἰτίῳ· θαυμασιώ
τερον δ' ἂν δόξειεν, εἴτι γλυκὺ ᾖ ἀπότιμον ἢ ὅλως ἄτροφον, εἰ
μὴ τελεσφόρ᾽ ὄν· ὥσπερ ᾖ ἐπὶ τὸ πεὶ τὴν πυραίαν· ὃ ἢ ἐν τ'
ἰσοείαις, εἴρηται· τὴν δι' τίαν ἔνδυσιν αὐτοῖς λάβοι τούτων· ἢ
ὅτι πάντως ἀθενδ'· ὅπερ οὐκ εἰκὸς· ἐπεὶ καὶ ὁ ἀὴρ δοκεῖ ξ'

φάμεν, ἢ ὅτι χυλὸν ἔχει κακοποιὸν, ὃς λανθάνει τῷ γεύσει. ὅθεν ἐκδηλούμενον φαίνεται καὶ ὧν τούτου τοιοῦτος. καὶ γὰρ ἀνθρωποκτόνα ἐστὶν ἔνια καὶ τὰ φυτὰ ὥσπερ ἀπλησίαν τινὰ λαμβάνει διάθεσιν. οὐ γὰρ δὴ τὸ μεγάλην τροφὴν εἶναι λεκτέον, ὡς δὲ καὶ τὸ μὴ δύνασθαι κρατεῖν ἀξιοφῦ καὶ χέρνης πίνεται. περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω. τοὺς δὲ τόπους ζητεῖν τοὺς οἰκείους οὐ μόνον τὰ πρὸς πᾶσι καὶ ἴδια τῶν δένδρων ὥσπερ εἴπομεν ἀλλὰ καὶ τὰ κοινότερα γένη. τὰ μὲν γὰρ φιλεῖ ξηρούς. τὰ δὲ ὑγρούς, τὰ δὲ χειμερινούς. τὰ δὲ προσηλίους. τὰ δὲ σκιούς. ἢ ὅλως, τὰ μὲν ὀρεινούς. τὰ δὲ, ἐλώδεις ὥσπερ καὶ διαιροῦσιν. οὐκ ἀεὶ δὲ πάντας τοὺς αὐτοὺς ἴσως. ἔστι δὲ διὰ μίαν αἰτίαν. ἀλλὰ διὰ πολλάς, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς πρότερον ἐλέχθη. καὶ παρὰ τὸ συγγενὲς τῆς φύσεως ἕκαστον ἄγειν πρὸς τὸν οἰκεῖον. ἐν ᾧ ὥσπερ καὶ τὰ αὐτόματα φύεται. τὸ δ' αὐτόματον μιμεῖται τὴν φύσιν. ὥσπερ ἐκ τῶν αὐτῶν αἱ προφαὶ καὶ αἱ γενέσεις, καὶ αἱ καθ' ἕκαστον διαιρέσεις. οἷον, ἢ θερμότης. καὶ ἡ ψυχρότης. καὶ ἡ ξηρότης. ἢ ἡ ὑγρότης. ζητεῖ γὰρ προσφορὰν τῇ κράσιν. ἔτι δὲ τὰ ἀθενῆ. καὶ ἰσχυρά. ἢ βαθύρριζα. καὶ ἐπιπολαιόρριζα, καὶ εἴτις ἄλλη διαφορὰ τῇ μέρει. πολλάκις δὲ ἢ διὰ πλείω τούτων. καὶ ἐνίοτε τὰ μὲν ἔχοντα. τὰ δὲ, δὲ οὐκ ἔχοντα. πάντα γὰρ ταῦτα, ἔστι δὲ τὰ ὅμοια ζητεῖ τὸ ὅμοιον. καὶ τὰ ἀνόμοια μὴ τὸν αὐτὸν, ὅταν μὴ ᾖ τις παρὰ λόγον ἡ φύσις. ἐν οἷς καὶ τὰ περὶ τὴν ἐλάτην καὶ πεύκην ὁρᾶν. ἡ μὲν γὰρ χαίρει παλιοκίοις. ἢ δὲ πεύκη, τοῖς προσήλοις. ἐν ἐλείμοις δὲ οὐ φύεται πᾶν. ἢ κακῶς. θερμὰ μὲν ἴσως ἄμφω. καθάπερ φασίν. ἀλλ' ἡ μὲν ἐλάτη, ξηρόν. ἢ δὲ πεύκη, ὑγρόν. σημεῖον δὲ ἢ μὲν πεύκη φύσις. ἄμα δὲ ὑγρότητος πλῆθος ἡ δὲ πρόσηλος τόπος οἰκεῖος. πέψις δ' οὕτω μᾶλλον. ἀεὶ δὲ κρατεῖ τὸ ὑπερβάλλον, ἢ ὀρεξις ἢ ἡδονή. ὡς ἐν τοῖς δικαίοις παραλλάττει τῶν ὁμολογῶν, ἀεί τινα ζητητέος τοιαύτην διαφοράν. ἐπεὶ ὅσα μὴ ὁμολογεῖ, τὸν αὐτὸν ζητεῖ. καθάπερ οἰκεῖόν τὸ πάρυδρα ἢ ἀλοώδη ῥᾴδιον εἰπεῖν. ὁ μὲν

θερμὸς καὶ ξηρός. τὸ δὲ, ἡ φύσις ὅλως συγγενής. ἐνίοις δὲ καὶ τούτων ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα διαφορὰ ἔοικε τὴν αἰτίαν. ὁμοίως δὲ καὶ ὅσα φυλλοβολεῖ τὰ μὲν γὰρ καρπὸν ἀμφότερα συρρωώδη καὶ οὐ χυλὸν ἔχει· τὰ μὲν γὰρ ἡλίῳ παραπλήσιον Θ, ταχὺ καταξηραίνεται· σικυὸς δὲ, καὶ μελοπέπων καὶ κολοκύνθη καὶ ἀγγούριον, καὶ μέχρι τοῦ μαραίνεσθαι τὸν καρπὸν ἔμπροσθεν ἐκβάλλει τὰ φύλλα· διὸ καὶ τὰς ῥίζας συκῦ φυτεύουσι καὶ τὰς μυρρίνης ἵνα συσκιάζωσιν ἄμπελον, καὶ προβολὴν ἔχωσι τοῦ ἡλίου· ἄμπελος δὲ καὶ μυρρίνη ταχὺ μὲν ἐκβάλλουσι τὰ φύλλα, οὐκ ἐνοχλοῦσι δὲ τοῖς καρποῖς· εἰ γὰρ αὖ ταναντία ἐστὶ τῷ φυτεύειν, καθάπερ ἄμπελος καὶ συκῆ, οὐκ ἂν ὁμοίως καρποὶ ἐνῆγον γὰρ ὅμοια, ἡ πέψεως δεῖται πολλοῦ· αἱ μὲν οὖν τῶν τοιούτων παραλλαγαί, διὰ τοιαύτας τινὰς εἰσὶν αἰτίας, ὅπου μὴ ἡ ἄλλοτι συμβαίνει κωλύουσα καὶ σὺν θ' πρὸς ὠμοκαρπίαν· ὥσπερ αἱ τε ταραντηφὴ ἐλαίας· ἡ γὰρ ἄπνοια κατὰ τὴν αἴσθησιν· ἀποκάεται γὰρ πολλὰ καὶ ὅταν πνεύσῃ τοιοῦτόν τι πνεῦμα πρωτον, ἢ τῇ ἅλμῃ τῇ ὠμοφόρῳ μόνῃ καταθέει ἡ λυμαίνεται τὰ αὐθη· δοκεῖ δὲ καὶ ὁ μίλαξ τὰς ἄνω πνοὰς ἐκβαίνειν· ἤδη δ' ἀψὴ τῶν ἀνθῶν ἀποκάει· διὸ μὴ μαύτεσθαι θύουσιν, ὥστε μὴ ἐκβλῶσαι, μὴ φασὶ κωλύειν· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἡ ἔτι καὶ σωτῆρα ἢ μὴ προσφορόν ἐστι τὸν ἀέρα ἐνίοτε γὰρ τῶν εὐκάρπων φυτῶν, ὁ ἀὴρ ἐκτρέφει τῇ εὐκρασίᾳ καθάπερ ἐλέχθη καὶ τοῖς οἰκείοις πνεύμασιν· εἰ δὲ μὴ πέψις τῶν καρπῶν, τοῖς μὲν, ὑπὸ θρυμοῦ δοκεῖ, τοῖς δ' ὑπὸ ψυχροῦ γίνεσθαι, καὶ συμβεβηκὸς ἂν εἴη ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ γινόμενον· τὸ γὰρ θερμὸν ἐν ἀμφοῖν πέπειν ἐστὶ μία τις ἡ αἰτία· φανερὸν δὲ οὐχ ὁμοίως διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν· ὅλως δὲ τῶν φυτῶν τοῖς αὐτοῖς δυνάμεσι ὑπολειπτέον αἰτίᾳ εἶναι· ξυμβαίνει δὲ τοῖς ὀψικάρποις ὑπὸ τοῦ χειμῶνος πεπαίνεσθαι, πειναταλαμβανομένοις τῇ ὥρᾳ· ὀψίκαρπα δ' ὥσπερ ἐλέχθη διὰ πολέμους αἰτίᾳ· ὅσα μὲν οὖν ἐστὶ τῇ φύσει σῦκα τοιαῦτα

μα

τῶν χυλῶν, ὥσπερ ἡ ἀμπελ. ὅτω γὰρ μᾶλλον ἡ πίωσις. ὅσα δὲ ξηροκαρπότερα καθάπερ ὁ μύρευ. καὶ γὰρ τοῦτο τῶν ὀλίγ
καρπῶν ἐλαφροτέρων. ἀπεξηραίνει γὰρ ἡ ἀποστέφει τὸ ἄγ. ἡ δὲ
δύκρασία καὶ ὁ ὑγρότερ, καὶ ὁ ὑπνότον ἀὴρ, ὠχροφώταρος.
ἐπεὶ οὐδὲ τὰ ὑγρότερα τῇ φύσει πέπονσιν αἱ ὑπερβολαὶ τῶν
χειμώ. ἀλλὰ τὸ μὴ ὅλως αὐαξηραίνουσι. τῶν δ' ὀξαιροῦν ται
τὸν οἰκεῖον χυλὸν, ὥσπερ τῶν συκῶν. αὐστηρὰ καὶ δριμὰ καὶ λιπαρὰ
ναπυ, τά, τε ὑγρότητι μᾶλλον πλεόνι καθάπερ τ' ὑγρῶν
τὸ μι μαίκυλκ. καὶ ἑνία πεπόδη καὶ σφυδνὰ καὶ ἰσχυρὰ τὴν φύ
σιν. οἷον βάλανος. ἀχρ'. οὖον ὀψὲ ἢ ταῦτα λαμβάνῃ τὴν οἰκεί
ὑγρότητα. Τοιαῦτα δὲ τὰ μέσπιλα. τὰ μῆλα τὰ ἄγρια. τὰ
πάμθ' ὅλως πεπαίνεσθαι. καθάπερ ἡ ἀχράς. καὶ τὸ ἄρν. οὐ τὴν
αὐτὴν μὴν πέπανσιν, ὥσπερ ἰσῶ τῷ δένδρῳ τ' φυσικ. ἔχουσαν
δέπνα γλυκύτητα τ' τοιαύτην ἐδώδ. ἐτ' οὖν σῆψιν αὐτ' χὴ
λέγ'. ὥσπερ ἰσῶ τ' δρυοτ τῶν ἐλαῶν φασιν, εἴτινας καὶ ἄλλων τινὰ
δυάθεσιν ὥσπερ δρ. ὁ μὲν ἀλλ' ἴσως οὐθὲν ἂν κωλύνῃ τῇ ἐξω
θερμότητι πέπεσθαι, καθάπερ τὰ ἄκ. πεπαν μὴν ἤδη τ' ἰσῶ
ρόεικ τῶν δένδρ. τότε μὲν δ' αἰέτινα ἰσῶ ὄσης, οὐκ ἐκπέπτει κωλυ
όμ' ἅμα δὲ τὰ φύλλ. μὴ προσγινομένης δ' ἑτέρας. ἅμα δὲ τῇ τοι
θερμοῦ συστάσει καὶ ξηρᾷ, διάμφω πέπεται καὶ λαμβάνῃ τὴν
μεταβολ. ἐπεὶ τῇ οἱ ἰσῶ τῶν δένδρ καρπὶ πεπαινόμενοι καθά-
περ οἱ βότρυς, ἀφαιρεθέντος γλυκύτεροι γίνον. τοῦ ὑδατώδους
ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ξηραινομένου. ἐπαὐτῶν δὲ τ' ἀμπέλων. ὅταν
ἰσῶ τρέφωσιν, ἢ καὶ μηράσαντες ἀπορραφίδωσιν. χρήσιμον δ' καὶ ἐν
τ' ἄλλοις πάντεσσι τοιαύτη μεταβολή. τ' μὲν ἐπ' ἔλαττον. τ'
δ' ἰσῶ πλεῖον. ἐνίοις δ' ἐναντίως. τῇ γὰρ ἐπαὐτ' τῶν δένδρ ἐν τόποις
θερμοῖς καὶ οἰκείοις ἀπέπανται, ἰσῶ νιφόμενα ἢ ἐπαλφθέντα ἐλ-
λείπ. καθάπερ καὶ πρότερ ἐλέχθη δ' ἀ τοῖς δρυοφόροις πρὸς τὰ
ἐν αἰγύπτῳ συκάμινα. τοῦτο δὲ πάσχοντα ἢ ἀπορᾶσιν τιμᾶς ἐ
λαβεῖν ὑγροῦ καὶ πνεύματ. τῇ γὰρ θερμῇ εἰσδέχ. τῶν δὲ λαχανω

δῶν ἐνιαχοῦ πολλὰ πέφυκεν καὶ μεταβάλλειν, καθάπερ ἡ κολοκύνθη· πέψεως μὲν γὰρ καὶ ἀφειψίας ἢ ἀπλῶς γινομένων μεταπολλῶν, ἐν τούτοις ἡ αἰτία· τὸ δένδρον αὐτῶν ἀεὶ τὰ ἐν τοῖς ἀπύοις ἢ φαλιστικοῖς ὀρθὰ καὶ ἀσταθῆ, ἢ λιπότερα ἢ δύμηκες τὰ ἐλάτας, καθάπερ φασὶ ἢ περὶ τὸν Αἶμον· ἃ μὲν δὲ μανότερα καὶ ὑγρὰ καὶ ἀσθενέστερα τὰ τοιαῦτα γίνεται· διὰ τὸ μήτε ὑπὸ τοῦ ἡλίου, μήτε ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ψύχους λαμβάνειν αὐξήσεις· ἀπροβλητικὰ δὲ μάλιστα τῶν καρπῶν πρὸς τὰ πνεύματα, συκῆ· καὶ φοίνιξ· καὶ ἀμυγδαλή· ἃ δὲ τὴν ἐναπόληψιν ὑγρότητος τίνος, ἢ πνεύματος, ὥσπερ καὶ τὰ δεῖ τὴν προαίρεσιν ἔχειν ἀσθενῆ, τοὺς δ' ὄγκους μείζους· ὥσπερ ἡ ἀμυγδαλή· καὶ μηλέα ἢ ἄπιος· ἱκανὸν γὰρ ἢ ὁτιοῦν δυύγραμμα ἀσθενὲς ποιῆσαι· ἢ ἃ μὴ τούτοις τε καὶ πνεύματι ἐπίνεται μέγεθος· ἢ ἕξιν τοῖς μὲν αὐτή· ἀσθενὴς γὰρ αὐτῇ ἡ πρὸς φύσιν· ὡς δ' ὅταν ψεκάδας ἢ δρόσοι πίωσιν, εἰς δυόμενα καὶ τὸ ἄνθος, αὐυγραίνει καὶ πρίει τὴν βολήν· διὸ ἢ καταύξησι τὰ δένδρα, καὶ οὐκ ἀφίασιν εἰς ὕψος· ὅσων οἱ κύτινοι μὴ ὀρθοὶ πυόμενοι δὲ χωροῦσι τὸ ὑγρόν· οἱ δὲ, καὶ αὐάπτελλ' ἐλαίοισι φυτεύειν τοὺς ξηροὺς· τούτου χάριν ὅσων δύσυδρα καταμύσωσιν· ὅτι δ' ὑγρότης αἰτία φθορᾶς βολῆς· καὶ κεῖθεν δῆλον· αἱ γὰρ ἄπιοι καὶ ἀμυγδαλαῖ, καὶ μὴ βρέχωσι, νότου δὲ ἢ ὁ ἀὴρ καὶ ἐπινεφής, ἀπροβάλλουσι τὰ ἄνθη ἢ τοὺς πρώτους καρπούς, ἐὰν εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπάνθησιν ἢ· καὶ τοῦτ' ἐπὶ

καὶ

ηὴ τ τοι οὑτων ἐν τῇ προσαρτήσει τινὰι τοῖς ὄγκοις ἡαὶ τίκ. τῶν ὃ
συνθων ηὴ τῶν φοινίκων, ἀκὲν τούτοις δὲ ἰμόν, ἀλλὰ ηαὶ ἐν τῇ αὐ
τῶν λαχάσει. διὸ ηὴ ἐερμάζουσι τὰς συκᾶς. τοῦτο δὲ ποιοῦσιν ὅ-
σους οἰ ἡλῶδας οἱ ἐκ τ ἐερινῶν τ ὠὴ κρεμάννυμῳ σνό μυοι, δι οί-
γουσι τὰ ὠὴ τ συκῆς. ἡ μ ν γλύεσι δὲ ἐκείνων. ζηρῦντ ὃ τ ὁ μοίαν
προφλώ, ἐκπέπ|ουτ ῳ προσίπ|αν τ ἐπὶ φλ συκῆς ἐερινῶν. συμ
βαίνῃ δὲ τοῦτο ηαὶ ἐπὶ τῶν ἐερινα ζομένων, ὅταν ἐπαυῦ τῶν τῶν συ
κῶν ἐπιγλύωνται. διὸ ηὴ παραφυλάττουσι τ συκαῖς ἐριμὸς ἐπὶ τ
ἄκρ. ὅπως ηε τ ἀνεμον ἡ πτῶσις οὐεία γίνεται, ταῖς μὲν πρωί-
αις, πρωΐας. ταῖς δ' ὀψίαις, ὀψίας. ταῖς δ' μέσαις, μέσ. ἵνα ηῇ τ
οἰηείαν χώραν ἑηάστοις ὁ ἐερινασμὸς ᾖ. διοιχθέντος δὲ τ μέσου
τῷ ὑγρότητα ἐηβόσηον ταὶ τῷ πλέω. ηαὶ πῷ ἔξω θεν ἀείδιο-
δον δ' δάσι ηαὶ τὸ ὅλον ὑπροὔστερα ποιοῦσι. συμβαίνῃ γὰρ ἄ-
ματῇ θερμότητι τῇ ηατεργασομένῃ, συγηατελλείεσθαί τι,
τωνῦμα, ηαθάπερ τοῖς ἐητομένοις. οὗ χωρισθέντος ἄματῇ ὑγρό-
τητι ηαὶ διεηπωνύσαντος, ἐπιπλέῃ. τὰ γὰρ αἴτια τοῦ ἀποβάλ
λειν ταῦτ' ἐστίν. ὁ λόγως δὲ ηαὶ πόνον τινὰ ηαὶ εἰσδύσιν ποιεῖ πρὸς
οἰ ἡλῶδας εἰς τὰ ἐρινεά. πόνον μὲν γὰρ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ῥᾳ
δίως μὴ δὲ πλέουργεῖν τοὺς ἐριμεούς. ὥσπερ γὰρ ηαὶ τῶν
ἄλλων σπερμῶν ηαὶ ἐν τούτοις ζωοποιεῖ ἡ φύσις. οὐκ ἔχον
τες ζοφλώ, ζηρύντος δὲ τῷ οἰηείαν, φέρονται πρὸς τὸ ὅμοιον.
ἡ γὰρ ἐπιθυμία πᾶσι τοῦ συγγενοῦς ὥσπερ τοῖς φθείρσιν αἵματος.
ἐξ ὧν διαφθαρέντος, γλύεσις. ὁ λόγως ἐν ἐν τ λεπτογείοις ηαὶ ηα
πυρόροις οὐ γίνεται τ ἐερινισμ. ξηρὰ γὰρ πόνον τῇ φύσει δὲ
ὀλιγότητα τῆς ζοφ. ὃ δὲ δὴ εἴτις ἑτέρα χώρα τοιαύτῳ ἔχει τ
κράσιν ὥστε τοῦ μὲν ἔχον ἐκδιδόμ τ ζοφλώ. ἡ δὲ ἀποβολὴ διὰ τὸ
ψίαν τὸ μὴ κρατ. ὅσαύτως δὲ ὅπου κονιορτὸς πολύς. αὐαξη
ραίνῃ γὰρ ηαὶ ὄζος. ἀφ' οὗ δόξειεν, ὅτι βορείοις ἀποβαίνουσι
μᾶλλον ἢ νοτίοις. ξηροτέρ ὄντ. αἴτιον δ' ὅτι συκνούμενα μᾶλλ τὰ
ἐερινεὰ ηωλύῃ διεκπν, ἅμα δ' ἴσως ηαὶ τῇ ξίς τις πίνεται τὸ

ὀπου· ταύτην γὰρ ἔνιοι φυλοβολίας αἰτίαν φέρουσί τινες.
ὥσπερ εἴπομεν· ὅσα δ' ὀψία πέπανται τῶν γλυκέων οὐκ ἀπαβάλλει
διὰ τὴν ὀψιότητα ψυχλασίσεως· οὐδὲ ἐπισυμβαίνει καὶ τα-
κλείαθζ ἢ ἐναπολαμβάνεσθαι τὸ πνεῦμα διὰ τὴν ὥραν· ἀλλ' ἔτι
κρατεῖ αὐτὸ πεπεισάμενον τὸ θερμόν· ἅμα δὲ καὶ φύσει ξηρά-
ζεσθαί, ἡ ὀψὲ διὰ γραίνεται· διὸ ἔνιοι τ' ἀρδεύουσιν αἱ τοιαῦται ζητοῦ-
σι, καὶ δέχονται μᾶλλον· ἔοικε δ' εἶ πεπρὴ αὔοιξις τριεῖ τὴν ἐπιμονὴν
ὑπνοιαύσει ἢ ἀπεισίαν ποιοῦσα, ὥσπερ αἰθλητοῖ ζόπον τινὰ συμ
βαῖνον ἐπὶ τῶν ψυχρῶν αἰλύπτῳ συναμίμν· ἀλλὰ τοῦτο διαμφισβη-
τοῦσί τινες ὡς ἀρ' οὐκ αὐόιζουσιν οἱ ψῆνες· ἀλλὰ συμμύφμπει
ζουσιν, ὅταν εἰσδύωσιν· ὅθεν καὶ τὴν αἰτίαν ὄζειν ἐκ τοῦ ψαντίκ
φέρφν, ὡς τούτου χάειν ἐναζομένων· ἐαὶ γὰρ συμμύωσιν, οὔθ' ἡ
δρόσος, οὔτε τὰ ψεκάδια, δύνανται παραφέρφν· ὑφ' ὧν ἀπατῶ-
πτοισι διαθορμαινομένων, ὥσπερ οἰκύπνοις ῥοῶν· ὅτι δὲ
τοῦ τὰ αἴτια, μιμύφ τὸ συμβαῖν· ἃ δέ τινές φασιν, ἀπο-
καίγουσι γὰρ μᾶλλον ὑδατίων ἐστιπνομένων· σημεῖον δ' ὅτι καὶ ἐπὶ
νόδζε τοῦ συμμύσαι χάειν· ἐαὶ γὰρ μὴ ἔχωσι πεῖα πῖφ τῇ ἄμ-
μῳ ὑποταύποισιν ἵνα συμμύσωσι· ἡ δὲ κονιορτὸς ἢ πρὶ εἰ διὰ ῥῦρ
ἐπιμύφι, ὅτισυμμύφ κονιορτούμμα· τὰ δὲ τῶν ὀπίων, οὐ διό
γεται κατέκειν τὸν καιρ· ἀλλὰ συμμύφ· διὸ ἡ ἐπιμύφ· ἔτι οὐδὲ
ὅλῃθαυμασμοῦ δέομ μετὰ ταῦτα ἰχύοντα· ἔτι ἅμα φι ὥρας με
τα μεβλικῇ· αὐόιμεταίτιεσθαι δ' ἂν ἀπορπῖφ· τὸ μὲν οὖν αἰτίαν
ἀμφοτέρ λαβεῖν συνέχ· τάχα δ' αὖτις φαίνεται τὰ μεούδὲν ἐπε
μαντιοῦσθαι· καὶ γὰρ ὑδάτων ἐστιπνομένων, ἀσθενέστερα τὰ ἐνι-
μενὰ καὶ πλείων ὑγρότης γίνετ· διὸ ἐκ πνευματρυμμύωσιν ἀπο
βολὴν· ἢ τῇ ἄμμῳ πάπφ ἀποξηραίνει βουλομένους· διὸ μὴ τ' κο-
νιορτ' ὠφελ· ὅταν ῥ' ἢ τὸ ὑγρὸν τὸ φι ἀποβολῆς αἴτιον· εἰμὲ οὖν μη-
θὲν ἀπολέγφ, δῆλον ὡς ἐν ἐκείνῳ τὸ αἴτιον· εἰδὲ ἐνδυτοῦται, συμβαί
νφ αὖ ἐκείνως μὲν ἀπὸ τ' ἐντὸς εἶναι τῶν ἀρχήν· μὴ εἴτι δ' ἂν πρὸ
ὠνιόμοιτοτῶν ἐκτός· ὅτων δ' ἀπὸ φι ἐξωθεν ὑγρότητ, ὑφ' ὧν μά

λιστ' ἂν

λις· αὖ ἀπροαίπ̃η τὰ ὀρθὰ πεφυκόταη μὴ κατακλίνη· καθά-
περ οἱ κύτινοι· πιθανὸν δὲ ἡ ἐξ αὐτ̃ τὴν αἰτ̃ εἶναι ἀφ' ἑ ἀπροβολ-
ὥσπερ μοσπσάντων· πολλῶν μὲν νόσος ἴσως κοινὴ πάντων τ̃ κ̃ξ
πῶν· τοῦσυμμύφ' ὅταν εἰσδύωσιν οἱ ὑλῶδ, ἀνάγκη τινὰ λέ-
γειν αἰτίαν· ἐπεὶ τό γ' ἐμβόσκεσθαι τῷ ὑγρότητα τῷ ἐν ὑπάρχου-
σαν οἰκείαν οὖσαν, ἀληθ̃· ὅσπερ πρὸς τὸν ὠμόν, χρήσιμ̃· τὰ
μὲν τοι σῦκα χείρω ποιεῖ· κενωθέντα γὰρ τὰ ἐρινεάζουσιν· αἰγὰς δὲ πο-
λεῖ τὸν ὀπόν· ὅθεν ἔνιοί γ' οὐδ' ἐρινεάζουσιν· αἰγὰς δὲ πολ-
λοὺς κηρύττουσιν, ὡς ἀνορίμασα· ἡ δοκεῖ πολὺ διαφέρειν· ἔτι
δ' ἔχειν τοῖς βορείοις ἵππον ἀπροπίπτειν· συμμύφ γὰρ μᾶλλον, εἰ
μὴ ἄρα ζ̃ξ ξηρᾶσθαι διαχάσκ· φαίνεται δ' οὖν πολέους αὐτι-
λοπίας ἔχειν τὸ πρότερον· εἰ μὴ ἀ̃ξ ἀμφοτέρως συμβαίνφ καὶ
ἐνδέχεται· τὸ δ' ἐνίους τόπους μὴ δεῖσθαι τ̃ ἐρινασμ̃, οὐκ ἄτοπ
ὥσπερ ἐλέχθη· συμμιξί ανέχοντας ἅμα τῆς ἐκτροφῆς τοῦ ἀέ-
ρος· ἐπεὶ ὅτι γε ὑγρότης πολὺ καθ' ὅλ τὸ χρύος, καὶ ἐξ αὐτ̃ τ̃ ἀ
γρίων δ̃λον· ἔστ γὰρ ἡ ἀπεψία διὰ τ̃το γίνεται· ἢ ἐρινάζουσι καὶ
κείνους ὅσους ὠμείνωσι, διὰ τὰς αὐτ̃ αἰτίας· ἔστ δ' φορῶσιν· ἐ-
νιοι δὲ καὶ τριφορῶσιν αὐτ̃ διὰ πολῆθος ζοφῆς· ἀφαιρ̃ μὲν γὰρ
τῶν πρώτων, ἑᾳδίως ἕτερα φύουσι· καὶ πάλιν τούτων ἕτερα,
πολυθύμτίς τε τ̃ ὑγρότητι καὶ μέχρι τούτου κρατοῦντες· ὠμὸν
πλεῖον ἢ οὐδυνάμην διὰ τὴν ὑπερβολήν· μόν γὰρ δὴ τοῦτο τ̃
ἀχρῖ̃ μετ' ὀλίγων ἀτελῆ φέρφ τὸν καρπόν· εἰ μὴ ἄρα ἐνταῦθα
αὐτ̃ ὧν τὸ τέλος· φύεται γοῦν ἡ αὐτόματος· ἢ ἔστ αὐτομάτων
γένεσις, ἑκατέρματος· ἔστ ὅσα δὴ διὰ σῆψίν τινα, μᾶλλον δ' ἅμοί
ωσιν γίνεται τ̃ς γ̃ς· ὥστε ἔστ τοῦτο ὠλεσίκαρπον αὖτις ἔφη κα
θάπερ ὁ ποιητ̃ς τὴν ἰτέαν· ἐπεὶ τἄλλα καὶ ἀκαρώτους ἔχει πᾶ
σι τοὺς κ̃ξ πους, ὅμως ἐκτελεῖ ἔστ ὠεπαίμφ κατὰ τὴν τ̃ς φύσε
ὁρμήν· ἅμα δὲ γὰρ αὔτη μὲν ἰδιότης ἂν τις εἴη πρὸς τὰ αἴγεα· τὸ
δ' ὠμὸν τ̃ φοινίκ̃ συμβαῖνον, οὐ ταυτὸν μέν, ἔχει δέ τινα ὁμοιότητα
τούτῳ· διὸ καλοῦσιν ὀλωθάζφ αὐτοὺς· τὸ γὰρ ἀπὸ τ̃ς ἄρρενος

αὔθις, ἐὰν ὁ κονιορτὸς μὴ χωρῇ συγκαταπατούμενος, ποιοῦσί τινα τῇ θερμότητι καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει ξηρότητα καὶ ὑπνοιαν· διὰ τοῦτων δὲ ἡ εὐωμονή· φαίνεται δὲ τρόπον τινὰ ὅμοιον τούτῳ καὶ ἰχθύων συμβαῖνον· ὅταν ὁ ἅρπαξ ὠὸν ῥαίνῃ τοῖς ᾠοῖς ἀποτίκτουσιν τὸν θορόν· ἀλλὰ τὰς μὲν ὁμοιότητας, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις τὰ μὲν λαμβάνειν· τῶν δὲ ὁμοιωμάτων, ἐν οἷς τὰ μὲν ἄκαρπα, τὰ δὲ, καρπίμων, τῶν ἀγρίων, ἃ δὲ θήλεα, τὰ δ' ἄρρενα καλοῦσιν, ᾗ ἐκείνῃ τῇ αἰτίᾳ περὶ λαμβάνεται τῇ καὶ πρότερον εἰρημένῃ περὶ τῶν καρπῶν· ὅτι διὰ τὴν ὑγρότητα καὶ ἰσχὺν ἡ θῆλυ ἄκαρπα μᾶλλον· συμβαίνει γὰρ ἄφαυντα, εἰς ἑαυτὰ καταναλίσκειν· ἡ δὲ καρποφορία, δεῖται μετὰ φυσικῆς τινὰ πέψεως· ἐκ ταύτης γὰρ ὁ καρπὸς, ὥστε καὶ τοῖς ζώοις τὸ σπέρμα· ξηρανθὲν δ' εἰς ἕτερον ἀεὶ καταναλισκόμενον, ἀφαιρεῖται τὴν γένεσιν· ἡ δὲ φύσις ἡ θῆλυ ἀρκὲν εἰς ἀμφω μὲν λαμβάνουσα τὸ σύμμετρον· οἷς μὲν οὖν ἐνίοτε τοῦτο συμβαίνει, τότε ἄκαρπα γίνεται· οἷς δ' αὐθὺς, ἐν ταύτῃ ἡ ὁρμὴ τῆς φύσεως ὅλης, ἄκαρπα· διὸ δὴ καὶ τῶν ἀγρίων ἔνια τοιαῦτ' ἐν τοῖς ὁμογενέσιν· ἀπερίχυρότερα δὲ καὶ συκῆ πεφυκυῖα καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μείζω γίνεται διὰ τὴν εὐξοφίαν· ἐπεὶ μὴ μικρόκαρπα πάνθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μείζω· καὶ τὰ εἰς μέγεθος ὁρμητικὰ μικροκάρπότερα· καθάπερ καὶ ἡ ἰνδικὴ συκῆ καλουμένη· θαυμαστὴ γὰρ ὅσα τῷ μεγέθει, μικρὸν ἔχει φύσει τὸν καρπόν· καὶ ὀλίγον· ὡς εἰς τὴν βλάστησιν ἀναλίσκεσθαι πολὺν τὸν καρπόν· καὶ γὰρ ὀφόδρα μεγαλόφυλλος· ἀφ' ὧν ἔοικε διὰ τὴν εὐβοΐαν καὶ ἡ τῶν ἐξωτικῶν τις καθ' ἡμᾶς ἐν Μυτιλήνῃ φύσις· ἴσως δ' ἀνάπαλιν· ὅτι ἡ εἰς ταῦτα καταμερίζεται· διὰ τοῦτο δὴ ἀθηνέσερος ὅτι μὴ ἐλάττων ὁ καρπός· ὑπὸ δὲ τὰ ἐξωτικὰ ἐν ἑτέροις εἴρηται· μόνα δὲ καὶ μάλιστα τῶν μονοκαρπόων αὔξησιν λαμβάνει μεγέθους, ἄμπελος καὶ συκῆ· δύναται γὰρ ἡ μὲν, ἐφ' ὅσον δὴ ἀφικνεῖσθαι κλῆμα τοῦ μύου· καὶ ἔδαφος ὃ λάβοι ἔχουσα ἡ δὲ καὶ εἰς ὕψος αἴρεσθαι· ἡ πολύκλαδος ἡ μὲν, πολὺ καταλαμβάνει τόπον· ὡς λόγος ἔχει μακροβιώτε-

ρα τὸ ἄκαρπα τῶ καρπίμῳ. ἢ τὸ ὀλιγόκαρπα τῶν πολυκάρπων. ὅσα μὴ διὰ θένδρων ἢ ὑγρότητα ἢ διὰ ἄλλ' τινὰ αἰτίαν ἀκάρπα, ἢ ὀλιγόκαρπα. καθάπερ τά τε πέρυδρα ἀλοώδη ὅσα μόνα καὶ δύσκτα, καθάπερ ἡ δάφνη. ταῦτα μὲν γὰρ ἢ ἐστὶ τοιοῦτον αἰτίον, διὰ τ' εἰρημένην αἰτίαν. ἢ ὃ καρποτοκίαν ὅλην φησὶ φύσεως ἀφαιρεῖσθαι τὸ κυοφορῶσαι. ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων συμβαίνει. τὸ δὲ πολυτοκώτατα τῶν θηράσκειν φησὶ τά χισθαι ἀπόλλυσθαι. φανερὸν δὲ μᾶλλον ἐπὶ τῶν δένδρων. ὅσα γὰρ πολύφορα καὶ πολύκαρπα, ταῦτα ἧττον ὅλως καταγηράσκειν πέφυκεν, ἢ ἐπὶ τοῖς ὁμογενέσιν. οἷον ἀμπέλοις συκαῖς. τοῖς ἄλλοις. τὰ δὲ σέριφα ἧττον ὀλιγόκαρπα χρονιώτερα ὡς εἰπεῖν δή ποτε, μᾶλλον δὲ πολλάκις ὑπερκαρπήσαντα τὸ δένδρα, διὰ ἀθένειαν ἀφαυαίνθη. ἢ μᾶλλον τοῦθ' αἱ ἄμπελοι πάσχουσι. καὶ τἆλλα δὲ τὰ πολύκαρπα. διὰ τὸ ἐξαναλίσκειν τὴν φύσιν εἰς τροφὴν καρπούς. καὶ τοῖς σιτηροῖς καὶ ὡρίμοις, ἢ ὅλως τοῖς ἐπετείοις συμβαίνει. διὸ ἢ ἐπέτεια. συναυξάνουσι γὰρ εὐθὺς αἱ ἐίζαι τῷ φυτῷ τῶν καρπῶν. διὰ τὸ αὐτὸ αὐταῖς ἀναγκαῖον ἐκλείπειν μετὰ φύσεως, τὰ δένδρα πάσχειν μέν. ἢ δὲ πάσχει τοῦτο, ἢ δὲ φανερὰ πάντες. ὥστε ἰσαμμένης ἢ φύσεως ἐξελήλασιν. ἐὰν δέ τι ὠφελήσωσιν τοιοῦτον ἐκ τοῦ ἀέρος. ὥστε πίεσιν ἢ κακῶσαι ἧττον, οὐ μόνον τοὺς περκαρπήσαντας, ἀλλὰ καὶ πολυκαρπήσαντας, πρὶν πολλάκις ἢ φθεῖραι. κενωθὲν γὰρ ἀπ' ἀσθενοῦς. ὡς ἀσθενεῖ δὲ τὸ μὴ ἰσχυρόν. διὰ τοῦτο καὶ τὰ χειμαζόμενα, τῶν ἀχειμάστων θᾶττον ἀποθνήσκει. καὶ τὰ βελτίω τῶν χειρόνων. ἢ τὰ ἥμερα ὅλως τῶν ἀγρίων. καίτοι τάχ' ἂν δόξειεν ἄτοπον, τὰ μᾶλλον τυγχάνοντα θεραπείας. ἀμελείᾳ θεραπεία προσκαρποτέραν, οὐ προσκαρπίαν. αὔξει δ' ἀμελεία. τὸ δὲ μακρόβιον ἐν τῇ ἰσχύϊ. ἰσχυρὸν δὲ τὸ πυκνὸν καὶ στέλεχος. ὅθεν καὶ θάσιοι τὰς χωρίας ἀπομιθοῦνται, οὐ φροντίζοντες τῶν ἄλλων ἐτῶν. αἰγὰς καὶ βοῦλον ταῖς κακουργίαις. ὑστερεῖ δὲ τῷ τελευταίους συγγράφουσι πρὸς τὴν αὔξησιν καὶ τὴν ψιν. συμβαίνει δὲ τοῦτο καὶ τῶν ζώων. καὶ γὰρ τὰ ὅλως

ὦ τοκα, βραχύβια· ἢ ταὐ ὑπερτοκήσαντα πολάκις ἀπόλλυ), ἢ
μάλιστα ἰῶ ἀειδῶν χ̄ τ̄ τι σωανθρωπενομμώων αἱ ὄρνιθες· αὖ
τη τιδὴ βραχυβιότητος αἰτία· ἢ ἐναντία δηλονότι μακρο-
βιότητος ὥσπερ εἴρη). ἢ ὅσα δὲ ἀθέρμανα ὄφθαρτα, μὴ πάντ)
ὁμοτα πολύκαρπα· ἀλλ' ἐνιαὴ ἄκαρπα καθάπερ ἐν τοῖς ἐπι-
πέδοις, ὥσπερ σικιά· περὶ ἧς καὶ πρότερ ἐλέχθη· ταῦτα δ' εἰς τε-
λείωσιν ἀφικνεῖται δυνατ) τῆς φύσεως· ἐνιαὴ δὲ τῶν δένδρων
ἄφθαρτα δὲ μανότητα ἀθένεις· ἃ κ' ὁμοτα πολύκαρπα· καθά
περ ἡ δάφνη· ταύτης γὰρ ὄβριμ, ἢ μὴ ἄκαρπ, ὡς περὶ Βρυοφόρος·
πολλ' ἄχα πλ)ταύτη· αἰγὰ κ)μέρη καὶ ἡ φθορὰ καὶ τὸ γῆρας· εἰ
δὲ τὸ μάλιστα παχυνόμμων ὡς εἰπ" σήπετ) μὴ φθείρετ), παραβλαστή-
σεις ἔχειπλ", ὡς ὅμοι) ἐν ζόπ)πτὰ ἀφαυαινομμύοις ἀκρέ
μοσιμ μὴ τῶν δένδ, ἀλλ' ἡ διαφορὰ τ μ', ὅτι τὸ κυριώτατ)· τ δὲ
τῶν ἀστηρτημμῶν τιμωεῖ· ἀλλ' ὅτι ἡ παραβλάστησις ἀπὸ τῶν αὐ
τῶν, διὰ τοῦτο ταὐτὸ δυκεῖ καὶ τὸ δένδρον εἶν". περὶ οὗ μὴ δυνατο-
ρήθη πρότερ)· ἀρχαὶ δ' ὄφθαρσιτ ἀθενέστ, ἢ ἀπὸ πλημ, καὶ ἀπὸ
πνωμάτ μεγέθους, μὴ ἀφ' ἑτέρ τῶν τοιότ· ἐκπλ" γὰρ μὴ ἱκανὸν ἐπ)
ἀθενδ· ἐὰν δ' πρὸς τούτῳ μὴ πολύκαρπ ᾖ, καθάπερ ἡ ῥόα ἢ
μηλέα ἢ ἀπαρινὴ, μὴ μᾶλλ" ἐξ ἀμφοτέρ γὰρ, τάχα δ' ἐκ πλειόνων αἱ
ἀρχαί· καὶ αἴγε μηλέαι καὶ σκωληκόδητα ταῦτα· θᾶττον δὲ αἱ
γλυκεῖαι· καὶ τοῦτο σάφρονοι· μὴ ὅλ)τηρόσκοιον, οὐ χαὶ μηλέαι
μόν), αἰγὰ καὶ αἱ ξόαι· τὸ γὰρ πτιμώτατ" ἀφαιρεῖται φ) φύσ).
ἄμμ δ' καὶ αἱ μηλ, ὥσπερ ἄγριαί τινδ· αἱ δ' μορ" τυγχάνουσιν· ἀ
νάλογ" δὲ καὶ αἱ ἀστύρλωοι τῶν ἀστυρλωωδῶν· καὶ αἱ μαλακο
στύρλωοι τῶν σκληρῶν· καὶ ἐπὶ μυρρίνων δὲ ⟦τῶν⟧ ἄλλων ὡσαύ
τως· καὶ γὰρ πλεῖον ἀφαιρεῖται φ) φύσεως· καὶ τὸ ὅλον ἀ-
θενέστερα καὶ μανότερα ταῦτα· διὸ καὶ πρωϊκαρπότερα· θᾶτ-
τον γὰρ καὶ μᾶλλον ὑπακούφ τῷ ἀέρι τὸ ἀθενδ· ὡς δὲ Δη-
μόκριτος αἰτιᾶται, τὰ ὑθέα τῶν σκολιῶν ⟦ε⟧παχυβιώτε-
ρα καὶ πρωϊβλαστότερα διὰ τὸ ἀνάγκας εἶναι· τοῖς μὴ γὰρ

τα χὺ

τὰ χὺ δὴ ἀπὸ μὲν τῆς ῥίζης, ἀφῆς ἡ βλάστησις καὶ οἱ καρ-
ποί· τοῖς δὲ βραδέως, διὰ τὸ μὴ εἶναι αὔρην τὸ ὑπὲρ γῆς· ἀλλ' αὖ-
τὰς τὰς ῥίζας ἀπολαύειν· ἢ μακρόῤῥιζα ταῦτα εἶναι καὶ ἀπὸ
χύῤῥιζα· δόξειε δ' ἂν οὐ καλῶς λέγειν· ἢ γὰρ τὰς ῥίζας ἀθρεμ-
φῆσιν εἶναι τῶν ὑδάτων· ἐξ ὧν ἀμφοτέρων, δεῖπον γίνεσθαι τὸ φθο
ρᾶν· τὰ χὺ γὰρ εἰς τὸ ἄνω διϊέναι, ἢ τὸ ψύχος καὶ τὴν ἀλέαν ὧν τὰς
ῥίζας δὴ ἀπὸ τῆς ὑδατοτρέφειαν· ἀθρεῖς δ' οὔσας οὐχ ὑπομένειν· ὅλως
δὲ τὰ πολλὰ τῶν τοιούτων κάτωθεν ἄρχεσθαι γηράσκειν· διὰ τὴν
ἀθρέμμαν τῶν ῥιζῶν· ἔτι δὲ τὰ ὑπὲρ γῆς διὰ τὴν λεπτότητα, καὶ
πόρρω αὐτὸ τῶν πνευμάτων, κινεῖν τὰς ῥίζας· τούτου δὲ συμ
βαίνοντος, ἀπορρήγνυσθαι καὶ σαπροῦσθαι· καὶ ἀπὸ τούτων τῷ ὅλῳ
δένδρῳ πάσχειν τὸ φθορᾶν· εἰ μὲν δὴ λέγει, ταῦτ' ἀληθῆ· ἐμὴν
δόξειεν ἂν ὡς ὡσαύτως εἰρῆσθαι καλῶς λέγειν· οὔτε γὰρ τὸ τῶν ῥιζῶν ὄζειν
ἀληθὲς, ὥσπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη· τὸ τῶν μακροβίων εἶναι μα
κρὰς καὶ παχείας· οὐ γὰρ μακρόβιον, οὐθὲν συκῆ· οὔθ' ἕτερα τῶν μα-
κροῤῥιζῶν ἐστὶ πάντα ἢ χύῤῥιζα, ὅτι τὰ μὲν ὑδατικὴν τὴν ὀρθὴν βραχύβια·
οἷον ἐλάτη· φοίνιξ, κυπάριττος· οὐ δ' ἀνάπαλιν δὲ τὰ τὰ ὑπὲρ γῆς
καρπὰ· οὐδὲ πρωϊκαρπεῖ· καίτοι καὶ ταῦτα ἐχέτω ὑθύς τοιού-
των μὲν τῶν πόρων ὄντων ἢ τῶν ῥιζῶν μὴ μακρῶν· ὅσα δὲ ἀπὸ φλοι
αὐφλοι αἰτίας, ἅπαντα δεῖ συνακολουθεῖν τοῖς αὐτοῖς· ἀλλὰ
μήποτ' οὐ τοῦτο ἢ τὸ αἴτιον· ἀλλὰ τὰ προφθημένα πρότερον· ἐναίσι
μὲν τὸ δυσφυὲς ὅλως μικρόκαρπον ἢ ὀλιγόκαρπον ἢ ὅλῃ
τὸ ἰσχνόν ἐστιν· ἡ γὰρ ξηρότης· ἢ ἡ ξηρότης· καὶ ἡ στερεότης· καὶ
ἡ λιπαρότης, ἐν οἷς ὑπάρχει μακροβιότητος ἢ πάντων τῶν
τοιούτων, αἰτία· τὰ δ' ἐναντία τῶν ἐναντίων· ὅσα δὲ πολυκαρ-
πεῖ τὰ, μὴ βραχύβια, μὴ δὲ τὰ χὺ πρόσθεν· καθάπερ ἄπιος
ἀμυγδαλῆ, δρῦς, ἢ πρεσβύτερα γινόμενα, καρποφορώτερα κα
θάπερ ἐλέχθη· παραμυθούμενος γὰρ φησὶν ὅτι παραιρεῖται τὸ
πολὺ φλοιὸς· ὥστε ῥᾴδιον καταπέπτειν τὴν λοιπήν·
ἅμα δ' ἴσως συμβάλλεται καὶ τὸ μὴ ζωπυρεῖσθαι, ἢ πᾶσιν, ἢ τισίν·

ἡ γὰρ ἄπος καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ ἀμυγδαλὴ προφαίνουσι πολύ· ἐκ
ξέφουσι γὰρ πολλάκις τοῦτον· ὅτε δὲ ἐν τῇ τελφώσει ὁ πόνος καὶ
ἡ ἀπόστασις· ἡ δὲ συκάμινος ἐλαφρόν τι καὶ ὑδατῶδη μικρόν.
ὡς πρὸς τὸ μέγεθος ἔχει τὸ δένδρου τὸν καρπόν· αἰγὰς γὰρ περὶ μ
μακροβιότητος, ἐν τούτοις ἔσωσαν αἱ αἰτίαι· περὶ δὲ πολυκαρ
πίας τ' δένδρων, εἴρηται πρότερον· ὅτι τὰ θερμὰ ἢ μανὰ ἢ ὑγρά·
τῶν δὲ ἀπορμάτων ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν τὰ ἐλάττω πολυχρονώτερα· καὶ
ἢ τὰ ἐλάχιστα, μᾶλλον· καθάπερ κέγχος, σήσαμον, ἐρύσιμον· μήκων·
κύμινον· αὖ τὶ δὲ δοκεῖ καθόλου μὴ κοινῶς εἰπεῖν, ὅλι τὰ ἐλάττω,
ἔχον ἐπιπλέον ἐν ὅτῳ ξαδίῳ τὸ πλῆθος· ὥστε εἰ συτέρω· ὅτι πολύ-
πους τὰ τοιαῦτα, ἀβλαστότερα καὶ θᾶττον ὑπακούσαι τῷ ἀέρι· ση-
μεῖον δὲ καὶ ἡ ὀλιγοχρονιότης ἡ τελφώσει· ἐπεὶ μὴ τὰ σπέρματα
δι' ἃ τοῦθ' ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν πολυκαρπότερα τῶν δένδρων· ἢ αὐτῶν
τούτων τὰ χέρσωσι τῶν στωμύλων· θᾶττον γὰρ ἡ τελείωσις καὶ ἡ
ἄδρωσις· ἔτι δ' οἱ καυλοὶ τῶν πλείστων ἰχυροί· μὴ οὐ ξυλώδεις καὶ
οὐ μονοφυεῖς, αἰγὰς πλείους μὴ ἀκρεμονικοί· πολλῶν δ' ἢ ἰχυρῶν
ὄντων, ὅλον ἡδὺ μὴ τὸ τῶν καρπῶν πλῆθος· αἴγωσι καὶ αἱ ῥίζαι
μὴ αὐλιαῶσιν· ὥσπερ τῶν ναρθηκωδῶν ἢ νεφαλορρίζων· ἀλλ'
αἰεὶ διαδιδῶσιν ὧν αὖ λαμβάνωσιν, ὅπερ ἐστὶ τῶν χερσοῦς
ὄντι, μὴ ἐστὶ τῶν ἄλλων τῶν πλείστων· μονόρριζα γὰρ καὶ οὐ πα-
χύρριζα· ἀλλ' ὅτι τὰ ἄνω φερόμενα τῇ ὁρμῇ καὶ μᾶλλον ὡς
εἰπεῖν τὸ κύμινον· μικρὰ γάρ τι ἡ ῥίζα τούτων πάμπαν· ὅσα
δὲ ἰχυρόρριζα τούτων (ἔνια γὰρ τοιαῦτα καθάπερ ὀκίγ-
χος καὶ ὁ μήλινος) ταῦτα δὲ κατὰ λόγον ἀποδίδωσι τοὺς
καυλοὺς ἀπ' ἰχυρῶν ἰχυροὺς καὶ πολυχεῖς· ὥστ' ὅταν ἀπὸ
μικρᾶς ἀρχῆς πολλοὶ γένωνται, κατὰ λόγον ἤδη καὶ τὸ
καρπὸν εἶναι πολύν· ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν σικυῶν καὶ κρι-
θῶν· ὅταν ἐξ ἑνὸς πλείονες ἐκπλασθῶσι κάλαμοι· πλείους
γὰρ οἱ στάχυς· ταὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν λαχανηρῶν ὅσων·
ὅλι πολύσπερμα καὶ ἰχυρόρριζα τυγχάνει· τὰ μὲν γὰρ πλεί

σους

σους καὶ λοὺς ἀφιᾶσι· τὰ δ' ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἀκρέμονος τελέ-
ως· ἅπαντα γὰρ ἀποδενδροῦται τῇ ὁμοίᾳ καὶ καυλίσαντα· πα-
χύθεν ἢ καὶ ἐκ πολλῶν πολὺς ὁ καρπός· ὅταν οὖν κατὰ τὸ ἀέ-
ρος δὺ μὴ ὑπῇ τυγχάνῃ· βραχὺς ἢ ἤδη ἐπ' ἀχείμαντος τοῖς ὁμοιο-
γοις· ἢ ἡ φύσις εἰς τὰ ἄνω μᾶλλον ὁρμᾷ· καὶ μὴ ἀφ' ἁπάντων τῶν ῥι-
ζῶν· ἀλλὰ σωρῷ καὶ προσέτι μανῇ, ὡς εἴρεται καθ' ὁλόθεν· καὶ ἢ
δὴ ταῦτα πολυκαρπότερα γίνεται τῶν ἄλλων· ὁδὶ κύαμος ἢ ἑτέ-
ρα χέδροπος ἄλλο μὴ πολύκαρπος, διὰ ταῦτ' εἰ ὀλιγόκαρπος· διὸ δὴ ἐπ'
πρωϊαπορεῖ· προλαμβανόμενον λοὺς χειμῶνας εἰς τὴν ῥίζωσιν·
ἔτι δ' ἐπίκηρον ἐν πολλοῖς ἡ τοιαύτη· ὥστε αὖ καὶ προφανῆ μὴ
δύνασθαι τελεσθῆναι· ἢ δ' ἀθέρα, ἢ τῇ αἰθήσει φανερά· μανὸν γὰρ
καὶ κενὸν καὶ οὐ πολύρριζον· ὥστε δύοδον τῷ καλουμένῳ· ὃ
μὴ οὖν πολυκαρπεῖν, ἐν τούτοις αἰτίαι καὶ τοῖς ἐπωετείοις
καὶ τ' χρονιωτέροις· ἐπεὶ ἐπ' αἱ δὲ ἀκαθάρσεις τῶν δένδρων καὶ αἱ
κατακοπαί, ποιοῦσι πολυκαρπεῖν· ὅτι τὰ μὲν αὐτὰ τὰ κωλύ-
τα δ' αὐτὰ λαμβάνει τ' τροφ'· τούτων δὲ ἀφαιρεθέντ', εἰς τὸν
καρπ" ἡ ὁρμή· καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ἥρακλεωτικ' καρπ" θαμνώ
δεσι πρὶν ὑποκατακόπῃ τ· ἀναλίσκουσι γὰρ ἀπὸ δένδρου μᾶλλον
ὠφέλουσι τροφ'· αἱ δὲ μεταβολαὶ τ κ' ὡρ' κ' τ' χώρ· δηλονότι κ'
τ' ἀέρα καὶ τὰ ἐδάφη γίνου· διὰ τί δ' τ' ἢ ἐκ τούτων αἱ ξοφαὶ πάσ·
ἰσχυρ" δ' ἡ τροφὴ πρ' ὁμοίωσιν, εἴγε καὶ ἐν τ' ζώοις οὕτ' ἢ ἐν τ' θήλεσιν ὁ
μοιότης· φαίνε' δ' ὁ μόνον τὰ σπέρματα ἢ τὰ φυτὰ ἢ τὰ δένδρα μεταβαίνῃ· ἀλλὰ καὶ τὰ ζῶα· ἢ τροπή τις ἀεὶ μᾶλλον τοῦ τα·
ἢ δ' τ' ξοφὰς ὁμοιοῦ κ' τοὺς τόπ'· ὧν δὲ τ' καρπ' οὐχ ὁμοί τοῦ
τοιῶδ' ἢ· οὐ μ" ἀλλὰ καὶ ὧν ταῦθ' ὑπάρχει καὶ μᾶλισα ἐκδήλ' καὶ
τὰ χρώματα· καὶ τὰ μεγέθη καὶ τ' χυλούς· χρώματα μ" οἷον τὰ
σπέρματα· λευκὰ γὰρ ἐκ μελάνων, ἢ μέλανα ἐκ λευκῶν, μεταβαίνει·
χυλοὺς δ' καὶ οἱ καρποί· τὸ δ' ἐκ τῶν χρωμάτων ἢ οὐκ ἐμφανὲς, ἢ
οὐχ ὁμοίως συμβαίνει· πολὺ δ' αὖ ὁλ' μεταξὺ τὸ δένδρον, ὥστε καὶ μέλα
νος εἶναι λευκοῦ, ὃ πρ' ἐνίοις συμβαίνει τοῖς ἐκ σπέρματ' φυο-

μένοις· κοινοῦ δὲ τοῦ πάθους ὄντος ὁμοίως ζώων τε καὶ φυτῶν, κοι-
νὸν τὸ ἀναδεῖσθαι καὶ τὸ αὐτόρριζον εἶναι· ἐπεὶ κἀκεῖνο ὅμοιον ἐν τε τ̣ῖ̣ς
σπέρμασι τοῖς ἐν τοῖς ζώοις· ὥστε μὴ δι' ὃ τὰ μὲν ἀναδήσαντα με-
ταβάλλειν· ἅπαντα γὰρ κ̣ι̣ν̣ε̣ῖ̣ται καὶ μεθίσταται· τὰ δ'
ὧν τῶν δένδρων αὐτόρριζα οὐ λόγως· ἀσθενέστατα γὰρ ἐν ἀρχῇ· ἢ μά-
λιστ' ὅταν ἐκ σπέρματος· ἀ̣π̣ο̣σ̣ώ̣σ̣α̣τ̣ι δὲ μὴ θαυμάζει μάλιστα
ὧν τῶν δένδρων εἰς τὸ βέλτιον μεταβολή· καθάπερ ἐν αἰγύπτῳ τε καὶ
ἔτι μᾶλλον ἐν Κιλικίᾳ τῶν ξύλων· ἔτι δὲ ἄφλοια μυρεύνης περὶ αἴγυ-
πτον δυώδια· τὰς γὰρ ὧν τὸ χεῖρον καὶ πολλὰς ὁρῶμεν ἅπαντα χρό-
διὸ καὶ θαυμάζομεν· ὅτιν δ' ἂν δηλονότι μὴ ὧν τῶν σπερμάτων συμ-
βαῖνον· ὅταν εἰς τὸ κέλτιον ἢ χεῖρον ὁμοίως· ἐν τούτῳ γὰρ ἡ διαφο-
ρά· ἔστι γάρ τι μὲν ἀεὶ τοῦτο μᾶλλον ὅταν φυτευθῇ τὸ δ' ἄμφω καὶ ἄλλο μᾶλ-
λον· ἐπεὶ τό γε γινόμενον ταὐτό· παραιρεῖται γὰρ ἀεὶ τ̣ῆ̣ς φύ
σεως ἑκατέρων ὡσαύτως ἀμφοῖν· ξυμβαίνει γὰρ τοῦτο ἐπὶ τῶν
ζώων· ἐκ μελαίνων γὰρ λευκὰ γίνεται καὶ ἐκ βαλιῶν μελανικά· αὖ-
τη δὲ ἐν ταύτῃ δοκεῖ τῶν μὲ φανερῶν εἶναι τὸ ὕδωρ· τ̣ῆ̣ δὲ ὅλως
αἱ ζοφαὶ καὶ ὁ ἀήρ· ὥστε καὶ κἀκεῖ χρὴ νομίζειν, μὴ ἕτερα ἄλλοθι τοιού-
τοις συμβαίνειν, τ̣ῆ̣ αὐτ̣ῆ̣ εἶναι μὴ παραπλησίως ἀνάγκη· τὸ δὲ καθ' ἕ-
καστα μᾶλλον ἴσως δὲ μὴ μόνον αὐτ̣ῆ̣ς δοθέντα, τ̣ῆ̣ ἐμπειρίαν προσλαβόν,
χώρᾳ μὴ τόποις δὲ τ̣ῆ̣ ἴσῃ· ὁμοίως δὲ ὧν φύτων παραπλήσιοι φαίνε
ται, μὴ ὅσα δὲ τ̣ῆ̣ θεραπείας αἰτιοῦται· πρῶτ̣ον μ̣ὲ̣ν καθόλου πᾶσι τὸ
πῦ̣ ἡμῖν δόμενα· δεύτερ̣ον δὲ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ βέλτ̣ι̣ον χαίρειν
γύμνα· καὶ γὰρ τοὺς πυρῶνας ὥσπερ ἐπόμενον ἐλάττους ἔχειν· τὰ
δὲ βελτίονα· ἔτι δὴ πυρὸς ἡ ἐλαία γλυκαίνει τι τὰς ῥόας καὶ μαλα-
κοτέρας ποιεῖ· δεῖται γὰρ ἡ σφυρότης τοιούτης καὶ ἡ σκλη-
ρότης ἐπικουρίας· ἔ̣ι̣ γὰρ τὸ ὑδατῶδ̣ὲ̣ δεῖται βοηθείας· οὐ μόνον γὰρ
δὴ τοῦτο δεῖται· ἢ πρόσθεσίν τινα λαμβάνον, ἢ ἀφαιρέσεως
ἑτέρου γινομένου· καθάπερ ἐπὶ τῶν ἀμυγδαλῶν ἐλέγθη
τῶν κολαζομένων καὶ περιαιρουμένων τὰς ῥίζας· καὶ ἐπὶ
τῶν συκῶν τῶν καταχιζομένων· ἀφαιρεθέντος γὰρ τοῦ πολήθους

φλ

τ ξοφ. ἰχύϕ μᾶλ᾽ τὸ σύμφυτον θρμ᾽ εἰσ τὸ κατέλοιπεν. ἰδίω-
πάτηδ᾽ αὖ δόξϕεν ἡ ἀπὸ ϕλ τ εἰζῶν ἐὰν θρ ἀπεῖ· τῆς τε κόπρου τ
ὑείας ταῖς ῥοαῖς παραμιγομένης. ⟨ εἴτις ἀ μυριάω τῇ τιμὴ δ
δο ξοφὴ δῇς γλυκαίνϕ τὸν χυλ᾽· λέγε ὅλως ἡ πρ λυϋδρία ⟨ ψυ
χροϋδρία πρι ἔτημα μεταβολ᾽· ⟨ ἐμφανέσατα δὴ ἡ μάλισα αἱ τ
ἐδαϕ ἐμ᾽ ⟨ τα αἰέρ φύσεις· ὥσπερ ἐν αἰγύπ ῳ ἡ κιλικία.
ἐν τάτοις δ ἡ ζη ἐὰν ὅλως δ ἐῖ τὰς ἀλλοιώσεις ἡ μεταβολάς, ἐδαϕ
ϕ ⟨ ὕδατι ἡ αἰέλ ἐργασία· καὶ δ ἀ πλ ἡ γεωργία μεθίσησ.
ὀξημροῦσα τὰ δένδρα ἡ τοὺς καρπούσ· ὑπὲρ μ᾽ οὖν τῶν λοιπῶν
ἑτεραί τινὸσ αἰτίαι· ὑπὲρ δὲ ϕλ ἀπὸ τ εἰζῶν μεταβολῆς, ὑπὲρ
ἧς τανῦν ὁ λόγοσ, ἐκεῖνο δ ἐῖ λαβεῖν· ὅλι καθάπερ ἀρχαίτινὸσ αἱ
ῥίζαι τῶν δένδρων· ἀκολουθεῖν δὲ ϕιλεῖ ταῖς ἀρχαῖσ τὰ ἄλλα·
διὸ ἡ ἐπὶ τῶν συκίων ἐλέχθη πρότερ᾽· ὅλι μ ρεχομένων ἐν γέλα
κ τ τῶν ὡρμάτων ἢ ἐν μελικράτῳ, γλυκύτεροι γίνονται· ἢ
ἐπ᾽ ἄλλων· αὖται δὲ ⟨ τὴν τροϕὴν πεπεμμένην μᾶλ᾽ λαμβά
νουσι· ἢ αὖ ταὶ μεταβάλλουσαι, συμμεταβάλλϕ ποιοῦσι ⟨ τὸ
δένδρον· ἀπὸ γὰρ τούτων ἡ διάδοσις· ἐπεὶ ⟨ αἱ πλυϋδρίαι ἡ τὰ
ἐδαϕη ἡ αἱ κατεργασίαι, περὶ ταύτης πρῶτον ἡ ἀπὸ τούτ
ἀρχόμεναι, τὰ ἄλλα συναλλοιοῦσι· πρὸσ ἕτερα δ᾽ ἴσωσ ⟨ ἕτε
ραι βοήθϕαι συνεργοῦσιν· οἷον αἱ χάσεις συκ᾽· ⟨ ηλάσεις τ ἀμ-
πέλων· καὶ αἱ κολούσεισ τῶν ἀμυγδαλῶν· ἢ πλησμοί, ἢ δυσ-
ερούντων τοὺσ πιπάλουσ· ἀπορρεούσης γὰρ τῆς ὑγρότητοσ,
ἢ καταλϕπομένη ἔχον ἐκπέπειαν γλυκύτητοσ· τοὺσ δὲ ὀϕθαλ
μιζομένουσ οὐ πέϕυκε μεταβάλλειν· ὅτι καθάπερ ἀρχήπροσ
ἑτέρα τούτων ἐστὶν, ἧς ἐκέτι δύνα ⟨ κατακρατεῖν· ὡσπερ γὰρ γῆ
χῆ ταὶ τῷ ὑποκειμένῳ τὸ ἐμφυτευόμενον ἢ ἐνοφθαλμι-
ζόμενον, ὥσπερ ἐλέχθη· καὶ εἰσὶν αὖ ταὶ δύο μεταβολαὶ καὶ ἀ
πὸ δυοῖν, ἥτε ἀπὸ τῶν ῥιζῶν· καὶ ἀπὸ τῶν ὀϕθαλμιζομένων
ἢ ἐγκεντριζομένων ἢ ἐμφυτευομένων· ἢ μὲν αὐτ τ ὑποκει-
μένῳ ἀλλοιουμένων· ἡ δὲ ἑτέρων τινῶν ἐμβαλλομένων· διὸ ἡ ἥτ

τον ἐπὶ ταύτης τὸ θαυμαστόν· διὰ τὶ δ' ἡ ῥόα μάλιστα μὲν μεταβάλλει τὴν μανότητα καὶ τὴν ἀραιότητα, αἰτιάσασθαι πάντες· δύνηται γὰρ τὰ τοιαῦτα πρὸς μεταβολήν· ὡσαύτως δὲ καὶ ἔτι ἄλλη τῆς φύσεως ἰδιότης· εἰς δὲ τὸ χεῖρον μεταβολαὶ δῆλον ὡς ἐναντίαι, καὶ ἐμφανεστάτη κοινοτάτη πᾶσιν ὡς ἁπλῶς τοῖς φυτοῖς· τὰ μὲν γὰρ ὡς εἰπεῖν ἀπαγορεύουσι, ἐνίοτε δὲ καὶ οἱονεὶ πληρώσεως τινὶ μεταβάλλουσιν εἰς τὸ χεῖρον, κολούθμασι τὴν πρώτην ὕλην τὰ φυτά· καθάπερ ἡ ἀμυγδάλη· πικρὰ γὰρ ἐκπλυνείασθαι φύεται, καὶ ἐκ μαλακῆς σκληρά· τὰ δ' ἄλλα οὐκόθεν ἐπίδηλα μεταβάλλοντα· καίτοι τά γε φυτὰ ἀμπέλου φυτὰ καὶ ἀπόλλυται πονοῦντα· τὰ δὲ καὶ μεταμάλλειν εἰκὸς μᾶλλον ἢ· τὴ γὰρ ἀμυγδαλῆ καὶ τὸ ὅλον φαίνεται παράλογον· ἰσχυρότερον γὰρ τῶν δένδρων· ἔνια δὲ καὶ μελτίω κολούθμασί φασι γίνεσθαι, καὶ καθάπερ οἱ χοῖροι τῷ ἄπιον τῷ φωκίδα· τὸ μὲν οὖν ἰσχνὸν ἡ ἀμυγδαλῆς, οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ λαμβάνεται δένδρῳ· κολουθεῖσα μὲν γὰρ ἰσχνά· φυομένη δ' ἀθενής· ἄλως τε καὶ ἀπ' ὠτέρματος· ἐπεὶ καὶ μὴ κολουθεῖσαι, πικραὶ γίνονται καὶ σκληραί, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον ἐλέχθη· πᾶν γὰρ ὅλως ἀπ' ὠτέρματος ὄξαλμοιοῦται πρὸς τὸ χεῖρον· κινηθείσης δὲ φυσικῆς ὁρμῆς, εἰκὸς ἔτι μᾶλλον· οἷον γὰρ ἄλλη καὶ ἀθερεσέρα γέγονεν· ἐπεὶ καὶ τὰ ἐντὸς μᾶλλον κωλύεται μὴ ἐν καιρῷ κινούμενα· μὴ ἡ γῆ δυσδιάδηκτος, ἢ βρεχομένη· ὁ δὲ ἐν ἀρχῇ μέτρος, καὶ διὰ τέλους πρὸς τὸ τελείωσιν· ἐπὶ μόνης ἢ ταύτης μάλιστ' ἔνδηλον εἶναι τῷ μεταβολῇ, οὐκ ἄτοπον μὴ διὰ τὰς προφημένας αἰτίας· μὴ διότι φύει μὲν ἀμπέλου καὶ τῶν ἄλλων οὐθενὸς ὁ καρπὸς τελεσφούμενος, πικρὸς ἢ ὀξύς· ἀλλ' ἤτοι γλυκύς, ἢ οὐκ ἐνέφθη· ταύτης δ' οὐχ ὑπάρχει τοιοῦτος οὐθὲν ἐν τοῖς τελείοις καὶ οὐκαρποῦσι· τὰ χαδὲ τῶν ἄλλων ὅστις εἰς τὸ στρυφνότερον, ἢ ὑδαρέστερον, ἢ μὴ ὁμοίως γλυκύ· λανθάνει δ' ἐν τῷ ἡμετέραν αἴσθησιν· μὴ γὰρ αὐτῶν τῶν ὁμογενῶν, αἱ μὲν μᾶλλον·

λον, αἰ δὲ πον ριαῦ ται· συμβαίνῃ δὲ ταῖς κολουθείσαις, αὖ πρες
εύτεραι γίνονται πάλιν ὠμότητων ται καὶ δυσκαθαίρων
ται, γλυκύτεραι γίνεσθαι, ἢ τέλος ἀπροκαθίστασθαι πρὸς τὴν φύ
σιν· αἴτιον δ' ἔτι πρὸς τῷ εἰρημένῳ, ὅτι τῷ μὲν, ἡ κόλυσις κω
λύσασα τὴν εἰς τὸν ὄγκον βλάστην κατέμιξε, καὶ χεῖρω τῆς
ὑγρότητος τὴν εἰς τὸν καρπὸν ἐποίησε· πλείονος δὲ οὔσης, ἅπε
τος σ· ὥστε ὠμός· καὶ κατακοπομένη δὲ λαμβάνῃ τινὰ ἀ-
ραιότητα ἢ ἀφαίρεσιν· ὡς πρὸς ἣν ὅταν οἰσφῆνθ' δυσκρουσθῶ-
σιν· ἐλάττονος δὲ γινομένης, καὶ αὐτὸ μᾶλλον ἰσχὺν δυσὶ τὴν
σθένειαν, ἐκπέπτειμᾶλλον ἢ ἀπροκαθίσασθαι· ταύτης μὲν οὖν
ὥσπερ αὐξανούσης πάλιν ἡ φύσις· ἐνίοις δὲ ἐὰν μὴ κολουθῇ,
τὸν καρπὸν οὐκέτι· καθάπερ ἥ ἄμπελος ἡ καυθηρέος κα-
λουμένη· διὸ καὶ κολούουσιν ἄκρον τὸν βότρυν· εἰ δὲ μή, σήπε
ται καὶ διαφθείρῃ· δῆλον οὖν ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν ὅτι ἀφαιρέσεως
δεῖ ταῖς ὑγρότησι· καὶ ἡ φοινικὶς καλουμένη, βελτίων πρὸς δέν
δρωσιν, ἢ πρὸς δύκαρπίαν· ἐκβλέφῃ γὰρ ἄνευ μὴ κολουθεῖσα, καὶ
γίνεται μονόκολος ἢ ἀσθενής· εἰ δὲ μή, ὥσπερ ἀβλαστήσασα δένδρα
ται· τάχα δ' ἄν τις συμβάλοιτο τοῦ τὸ πρὸς δύκαρπίαν· ἰσχυρο-
τέρας γὰρ γινομένης, ἡ πέψις καλλίω· τῶν λαχανωδῶν ἢ πωδῶν ὅ'
σα κακούμενα καὶ κειρόμενα, βελτίω· καθάπερ τά, τε πράσα
καὶ ἡ ῥάφανος, ἰὼ πάλιν βλαστήσῃ, καὶ ἡ μηδική· καὶ ἡθέλησε
νῦ γὰρ ὠφέλιμον· ἅπασαν τοιαύτην τῇ ἀπαλότητι καὶ εὐτροφίαν.
βελτίω καὶ εὐχυλότερα γίνεται· παραιρεῖται γὰρ ἡ δριμύ-
της ἢ ἡ ξηρότης, ἢ εἰς ἄνθος ἡ ὀφῶλες ὑπὸ τούτων· ἅπαλαὶ δὲ
καὶ εὐτραφῆ γίνεται, διὰ τὸ πολὺ εἶναι ἰσχυροτέρας εἶναι, καὶ
ὅλως αὐξανομένων ἔτι μᾶλλον κολουομένων ἰσχύος· αἱ δὲ, καὶ
ἰώδεσιν ἐοίκασι πλέω, καὶ καταπέπουσι μᾶλλον· ἔτι δὲ ἀφαιρε
μένων τῶν ξυλωδῶν καὶ σκληρῶν, ἡ ἰώδους πλείων μηδε-
νὸς ἐμποδίζοντος· ἡ δὲ πρώτη βλάστησις ἐξ ἀθηνοῦς ὡς μη-
μένη, μᾶλλον χείρων· ὥσπερ καὶ μὴ οὖν ἐν τοῖς χυλοῖς αἱ μετα-

βολαί· γίνονται δὲ καὶ κατὰ τὰς ὁρμὰς μάλιστα μὲν αὐτομάτως διὰ τὸν ἀέρα καὶ τὴν χώραν· ὑσμώτεραι γὰρ ὑπ' αὐτῶν αἱ ξηραὶ ποιοῦσι· διὸ ἀνὴρ τοιοῦτος· διὸ καὶ τὰ ἄγρια ὑσμώτερα· τάχα δὲ οὐ πάντως οὐδ' ὀσμωδέστερα· δριμύτερα γάρ· ἀείζηι δὲ ἡ μίσπη καὶ ὁ μέσος· ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ ὑδαρῆ καὶ ἄοσμα· καὶ ὅτε μὲν ὀσμῶν καὶ χυλῶν, αὐτὰ καθαυτὰ δεῖ θερωρεῖν ὑπὲρ πλέον γίνοις ὕστερον· αἱ δὲ μεταβολαί, διότι καὶ γίνεται καὶ φυσικῶς ἐκβραπείας, φανερὸν ἐκ τῶν ἐρημίων· ἔνιαι δὲ δοκοῦσιν ὅλων τ' δένδρων καὶ φυτῶν αὐτόματα τοίνυν εἶναι μεταβολαί· καθάπερ τὸν λύκον ὀξαιγίδρᾶθαί φασι, καὶ φύλλοις καὶ τῇ ὅλῃ προσόψει· ἔτι τὸ συμβεβηκὸς, εἰς μίνθην μεταβάλλειν μὴ κατέχόμενον ταῖς ὀρχήσεσις, μὴ μεταφυτευόμενον πολλάκις· ἔτι δὲ καὶ τὸν πυρὸν ὀξαιροῦνται, καὶ τὸ λίνον· αὕτη μὲν οὖν εἴπερ ἀληθὴς ὥσπερ φθορά τις ἔοικεν εἶναι, διὰ πλῆθος ὑγροῦ· γίνεται γὰρ διεπομβείαν· ἀλλοιωθείσης δὲ τῆς ἀρχῆς, ἀλλοῖον τὸ αὐξανόμενον· ἡδαῖα ἐξ ὑδρου· ἢ, τὸ τῆς λύκης· εἰ ἄρα δὴ μεταβολὴ γινομένη τις αὖ εἴη, ὡς χυνομένου τοῦ δένδρου μᾶλλον· ὃ συμβαίνει διὰ τὴν ἡλικίαν· εἰς βάθος γὰρ ἡ αὔξησις ἀπογηρασκόντων· ἐν ᾧπερ οἵ, τε φλοιοὶ ὡς χύτροι, καὶ οἱ ἀκρέμονες μείζους ἢ πλείους· ὁ δὲ τῶν φύλλων μεταχηματισμὸς, καὶ ἑτέρων κοινός· ἐπεὶ ἢ τὰ τοῦ κρότωνος, ἔνια περιφερῆ φύλλα τὴν ἀρχὴν, ὕστερον ἀπηγωνιῶντα, καθάπερ αἰνα δὴ ἀρθρόφυλλα· τοῦτο δ' ὅτι ῥᾴδιον τὸ ἀπόλλυσθαι ἢ τὸ πλυνόν· ἀθηνῆς δὴ ἀρχή· τὸ δὲ συμβεβηκὸς εἰς μίνθην κατὰ τὴν ὀσμήν· εἴπερ ἄρα μεταβάλλει μόνον ἀπολύον τὴν οἰκείαν, ὀξαμαυρούμενον διὰ τὴν ἀγρίαν· ἐκείνῳ δοὺλαμβάνον, ἀλλ' ὥσπερ ὅμοιόν τοῖς καλαμίνθαις πνόμενον· ἢ μεταβολὴ ποιεῖσθαι εἰς ὅμοιόν τι, ἢ ὀπώρᾳ τελέως φθειρομένων· ἡ δὲ θηραπεία καὶ ἡ μεταφυτεία, κατέχει καὶ σῴζει τὴν φύσιν· σημεῖον δὲ ὅτι ἢ τὸ ἄγριον τοιοῦτον τῇ ὀσμῇ· καὶ δὴ καὶ κεῖ-

νο τὸ

νο τὸ φῦλ φύσεως ἐναντίον· ἡ μὲν γὰρ μίμθη βαθύρριζον· τὸ δὲ
συμβιον ὠφέλιμον, καὶ οὐχ ὁμοίως πολύρριζον· ὥστε μᾶλ
λον ἔοικεν ἐπίγε τῶν τοιούτων κατὰ φαντασίαν ἢ μεταβο-
λὴ ἡμέρας· καὶ ὡς περὶ τὸ ἥμερον εἰς τὸ ἄγριον· ἀδετέρως δὲ
τοπον· ἐπείγε καὶ οἱ τόποι μεταβάλλουσιν· εἰδὲ καὶ ὠφέλιμων
ων τοῦ τὸ συμβαίνῃ καθάπερ φασὶν ὠφέλιμῶν ὀρνίθων καὶ χρώ-
μασι καὶ ῥίμασι καὶ δυσχέμεσι, καὶ τοῦ τὸ καθ' ἕκαστον ἐνιαυ
τὸν οὐκ ἐν πλήθῃ χρόνου πλείονι, καὶ θαυμάσειεν ἄν τις μᾶλ
λον, εἰ μή τι συμβαίνῃ καὶ ἐνταῦθα τοιοῦτον· ἀταυκτοτέραν ἢ
καὶ μᾶλλον ξυγκεχυμένω εἰκὸς εἶναι ταύτην τῶ φύσιν· τὰ
χαλεπώτερα· διὸ καὶ μεταβάλλῃ· οὔτε χρώμασιν οὔτε ἐν
τοῖς ἄλλοις φθαρμένω· καὶ τοῦτο ἐν ὀλίγοις· ὥστε εἰς ἄλ
λογε μεταβάλλειν φυτόν· οὔτε γὰρ κατὰ τῶ χύσιν οὐ
δὲν μεταβάλλει τὰς μορφὰς, ὥσπερ ἔνια τῶν ζώων· ἀλλ' ἐ-
πῶλῆ τις ἡ φύσις πάντων· ἀλλαὶ μεταβολαὶ γίνονται καθά-
περ πολλάκις λέγεται, τοῖς τε χυλοῖς μάλιστα καὶ τοῖς ὀσ-
μαῖς καὶ τοῖς μεγέθεσιν, αὐτῶν τε τῶν καρπῶν καὶ τῶν φύλ
λων· καὶ γὰρ τὸ σενόφυλλα, πλατυφυλλότερα γίνεται καὶ
ὅλων τῶν δένδρων τούτων· διὰ τοῦτο καὶ ζητεῖ τόπον ἕκα-
στον οἰκεῖον· οἰκείῳ δὲ ἐνίῳ πέφυκεν· διόπερ καὶ οὐ πάσιν ἄ
ειστος· ἀλλ' ἔνια λεπτὴν καὶ λυπρὰν χώραν φιλεῖ· τὸ δὲ φαμ
μον· ἔνια δὲ καὶ ἀμμώδη τινὰ, καθάπερ ἡ ἐλάφαν· διὸ δὲ
καὶ τὸ φῦλ χώρας πρόσφορον· ἢ γὰρ τὸ οἰκεῖον φῦλ φύσεως, ἢ τὸ
πρὸς ἰσχὺν καὶ δύναμιν ἁρμόττον· οἷον ταῖς ἀμυγδαλαῖς ἡ
λεπτή· βαθεῖαν γὰρ οὖσης καὶ πρανῆ, ὀξυβρίσασαν διὰ τὴν
ὑγροφίαν, ἀκαρπουσι· καθόλου δὲ περὶ τῶν δένδρων· ἀλλα
δὴ τὸ μὲν περὶ τὰς ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολὰς ἄχρι τούτων
διωρίσθω· θαυμαστὸν δὲ τὸν δὲν δόξειε, καὶ ὅλως, ἀ τοπὸν τὴν
παράδοξον εἶναι, τὸ ἔνια μὴ δύνασθαι βλαστάνειν ἐν τῇ γῇ καὶ
σπέρματα καὶ φυτά· καθάπερ ἡ ἰξία· καὶ ἡ σελίς· καὶ τὸ

ὑφέαρ. ὧν τὴν μὲν, καλοῦσιν ὑβοεῖσ. τὸ δ' ὑφέαρ. ἁρμόδεσ. ἡ δὲ ἰξία κοινῇ φασιν, οἱ μὲν, εἶναι πάντα μίαν τινὰ φύσιν. ᾧ δὲ ἐν ἑτέροις φύεσθαι διαφέρειν καὶ διοικεῖν. τὸ γὰρ ὑφέαρ ἐν ταῖς ἐλάταις καὶ πεύκαισ πίνεται καὶ ἡ σελίς. ἡ δ' ἰξία καὶ ἐν δρυΐ, καὶ ἐν τερμίνθῳ, καὶ ᾧ ἑτέροις πλείοσιν. οἱ δὲ, διαφέρειν. καὶ σημεῖον λέγουσιν, οὐ μικρόν. εἰ γὰρ ἀληθὲσ ὡσ ὁμόρροσ ᾧ τοῖσ ὁμογνώσιν ἕκασον ἐμφύεται τούτων, οἷον, ἐλάταις ἢ πεύκαισ, ἀλλὰ μὴ ᾧ τῷ αὐτῷ πλείω καθ' ἑκάτερον μόριον. ἐν δὲ σελὶς, ἡ ἰξία, ᾧ δὲ ὑφέαρ. ἔτι δὲ μόνον ταῖς μορφαῖσ ὅ δὲ καρπὸσ ὁμοίωσ ἔχειν φασί. καίτοι τοῦτό γε πάντα χόρτον διατηρεῖται, καὶ ἐν ταῖσ πλεῖσον διαφερούσαισ χώραισ. ἐπεὶ, τότε τῶν μὲν ἀείφυλλον εἶναι τῶν ἰξίων, οὐθὲν ἄτοπον. καὶ ἡ μὲν, ἀειφύλλοισ ἡ δὲ, ἐνφυλλοβόλοις ἐμβιώναι. συμβαίνει γὰρ ἔνθα μὲν ἔχειν, ἔνθα δὲ μὴ ἔχειν διαρκῆ τὴν πρόφασιν. αἰτία δὲ αὐτὴ τῆσ ἀειφυλλίας καὶ μὴ, καθάπερ εἴπομεν. ἀλλὰ μὴν τό γε μὴ ὁ ποτέρως ποτ' ἔχει πρὸσ τὸ νῦν ἄτοπον οὐθὲν διαφέρει. τὸ δὲ μὴ φύεσθαι χαμαὶ μηδαμῶς ἄτοπον. ἄλλωσ τε καὶ οὕτω πολλὰ καὶ ἰσχυρὸν ἔχουσαν καρπόν. εἰ δὲ καὶ σπέρματα τοιαῦτά ἐστιν, οἷον τὸ περὶ βαβυλῶνα τῇ ἀκαν θη περὶ τὸ ἄστρον ὠὸ σπειρόμενον, φασὶν αὐξηθὲν μορὸν ἀναβλαστάνειν, καὶ τὰ χὺ πλείω λαμβάνειν, ᾧ τὸν ἄκανθαν. ἔτι δὲ τὸ συεικὸν βοτάνιον, ὁ καλάμινος καλούμενοσ, καὶ δένδροισ καὶ ἀκάνθαισ ἐμφύεται ἢ ἄλλοισ τισί. τῇ μὲν, ἐλαίᾳ ωνεῖται, τῇ δὲ, πλείω τὸ θαυμαστόν. ἀμφότερα γὰρ ἔοικε τὸ πλῆθοσ ἐν ταῖσ πόροισ δόξαισ. ὅτε μὲν ὡσ φυκὸσ ἄτω μὴ θαυμάζειν, ὅτε δὲ μᾶλλον θαυμάζειν διὰ τὸ πλῆθοσ. ἐπεὶ τόγε ἐμφύεσθαι ᾧ ἐν δένδροισ ἢ ᾧ φυτοῖσ ἑτέροις. τὸ καὶ ἐν τῇ γῇ φυόμενον διὰ τόπον. ἀλλὰ καὶ πυόμενον ὡσπερ ὁ κισσὸσ ἐν πολλοῖσ. ἔτι γὰρ τοῦτο παραδοξότερον. ἐπὶ μὲν ἐλάφου κέρασιν ὧπται, ᾧ ἡ τέρμινθοσ δὲ ᾧ ἐλαίᾳ ᾗ τὸ πολυπόδιον ἐπί τισι δένδροισ. ᾗ ὅσα δὴ ἀσαμιώτερα ᾧ πρατωδέστερα

τερα τῶν δ' ἑτέρα φαίνεται, καθάπερ ἡ δάφνη ποτὲ μὲν πλατύ-
νῳ ἢ ἐνδρυΐ, καὶ τἄλλα ὅσα ὡσαύτως προφαίνουσιν· ὅταν
γὰρ εἰς χώδες πεφυκὸς διὰ σῆψιν ἐμπέσῃ τὸ σπέρμα, διε-
βλάστησεν· εἶτα ζῇ τὴν ξοφλὼ τὴν ἐκ τοῦ δένδρου λαμβάνον·
ἢ ὡς τὸ κισσοῦ τὸ περὶ τὰς πέτρας βλαστοῦν, εἴπερ ὡς οὐκ
ἄλογον· ἀλλὰ τὰ ἐν ἑτέρῳ μόνον φύεσθαι, καὶ δὲ μή, τοῦτ'
ἄτοπον· προσφιλῆ γὰρ ἀλλήλοις καὶ σύμβιον, καθάπερ
τὰ φυτά, τάχ' ἂν εἴη· τὸ δ' ὅλως ὡς ἢ γῆς μὴ φύεσθαι, θαυμαστόν·
ἄλλως τε καὶ κρὴ νέχον ἢ σπέρμα ἢ ἀπὸ τούτου βλαστάνον· εἰ
γὰρ ὡς ἐκ διαφορᾶς τινος τῶν ἐνόντων δένδροις ἡ γένεσις, ὥσπερ ἐν
τοῖς ζώοις ἐγίνεται τριῶν τὰ ζῷα, λόγον τινὰ εἶχεν· ἀλλ' οὐκ ἔστιν
οὐδὲ γίνεται· ὅλως ἀπὸ σπέρματος· ὅταν οἱ ὄρνιθες ἐσθίοντες
τὸν καρπὸν προαιρῶνται τὴν σπερμάτων τῶν δένδρων· ὅτι γὰρ
αὐτὸς ὁ καρπὸς σωζόμενος ἢ ὠμὸς ἐστι, διεβλάστησε· τὸ μὲν οὖν
θαυμαστὸν, πολὺ ἐκπλῆξαι· ἔοικε δ' ὁμοιόν τι συμβαίνειν
ἐμφυτείαις ἢ τοῖς ἐνοφθαλμισμοῖς· ἐριμοτέρων γὰρ λαμβά-
νει ξοφλὼ, καὶ ὥσπερ κατεσταλμένῳ ἢ πεπιεσμένῳ χρῆται· ὃ
δὴ ἰδίᾳ ζητεῖν φαίνεται· τὸ δ' τοιαύτης δεόμενον, ἀθερὲς ἂν
εἴη τῇ φύσει· τοῦτο δ' πάλιν οὐκ ἔοικεν· ἀλλ' ἰσχυρὸν εἶναι δεῖ
μον, ἢ ἰσία· ἢ κέλις· ἢ τὸ ὕφεαρ· τοῦρις γὰρ δὴ τοὺς βοῦς
ἢ τὰ ὑποζύγια χυλοῦσιν ἢ ἀναξέφθοις μετὰ τοὺς θερισμούς·
ἔτι δ' ἢ αὐτὸς ὁ καρπὸς φθίσεως μηνύει τὴν ἰσχύν· ἀλλὰ μὴν
εἴγε ἰσχυρὰ ἢ μὴ ἀθενῆ, διὰ τίν τοῦ βλαστάνει καθαπτὰ ἢ φύε
ται· διαμισάσθαι γὰρ τὴν γῆν, τῶν ἰσχυόντων ὀξέν· ὅπερ πρίεται καὶ
ὁ θερισμός· εἰδαῦ ψυχρὸν ἔχει τὸ σπέρμα ἢ δύσπεπτον, ἀλλὰ
χρονιώτερον ἐχεῖν εἶναι τὴν ἔκφυσιν, ὥσπερ ἐτέρων· ἐπεὶ καὶ
σευτλίων ἔνια φασὶ τῷ ὕστερον ἐτει διαφύεσθαι διαβλαστάνειν·
οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ταύτη κίνδυνος, ὥστε σαπῆναι· διὰ μὴν γὰρ ἢ
τοῦτο φαίνεται ἐτέρα πολὺ τούτων ἀθενέστερα· ταῦτα μὲν
οὖν οὐλύει τὴν ἀπορίαν, ἀλλ' ἐπέξωσι μᾶλλον· ἡ δὲ ῥίζα λεπτὴ

φυσικῶς ἀκολουθοῦσι κατὰ τὸ πνόμμ\. ὅτι τὰ φύκεν ἐν ἑτέ
ρῳ μόνον ταῦτα πίνεσθ, καθάπερ ἡ ζῶα ἐν ζώοις· οἷον τὰ τὴν
ταῖς πίναις ἢ ὁ ἄλλα ὅσα ζωοτροφεῖ· τὰ λὼ τῇ μὴ, οὐκ ἔχομμ
τὴν χρῆσιν, τῶν δὲ ἔχομμ λέγειν· τὸ δὲ ἀπὸ φλῇ τῇ ὀρνίθων πρὸς
φορᾶς εἶναι τὴν ἀρχὴν, ὥς περ συμβεβηκός ὅτι πρὸς τὴν γέ-
νεσιν· ὅπερ καὶ ἐπὰ λλων γίνεται· καὶ τορύπῃ γὰρ ἡκίπλα θη-
σαυ εἰζομμήν ταὶς βαλαύους ὁ ἄλλα τῶν ὀρνέων· πεμαιρεθέν
τος γὰρ τοῦ ἰξοῦ καὶ καθορμαθέν τος ἐν ταῖς κοιλίαις, ὁπέρ ὄσθ
ψυχρότατ\ ζῴων τῷ περιπώματικα τὰ πίτον τὸ σπέρμα κα
θαρ᾽· καὶ τὸ δένδρου λαμβάνομ τός τινα μεταβολὴν ὑπὸ φλ
κός πρου διαβλασάνῃ καὶ φύεται· τὴν δ᾽ ἰξὸν ὠλόγως ἔχειν ᾗ δὲ
τὴν δύτροφίαν, καὶ μάλιστ᾽ ὅσω διὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν· ἰσχυρὸ
τερα δὲ εἰκὸς τὰ ἐν ταῖς ἐλάταις ζ\ πεύκαις εἶναι· πολέων γὰρ
ἡ τροφὴ καὶ λιπαρώτερα· πολλὰ δὴ φύσις φαίνεται ἡ ἐν τοῖς
ζώοις τοιαῦτα ποιεῖν· ὥστε ἕτερον ἑτέρῳ χρήσιμον εἶναι πρὸς σω
τηρίαν ζ\ γένεσιν, ὥσπερ ἐν τῇ ἱστορίαις τῇ περὶ τούτων εἴρη\). διὸ
ζ\ ἐν ταῦθα ἴσως οὐθαυμαστέον τὸ τῶν ὀρνίθων, εἴτι ἐστὶ τοῦτο ἔτ
τι κατὰ συμβεβηκὸς λέγειν· ὃ δὲ λεκτέον ὅτι διὰ καὶ ὧν ἡ πίνεσις εἰ
μὴ διὰ τοῦτους· οὔτε γὰρ ἴσως ταῖς πίναις βίος, εἰ μὴ διὰ τ᾽
καρκίνον· οὐδὲ τῇ μελιτοφάγῳ φύσις, εἰ μὴ διὰ τ᾽ γόν\ ὡς φασίτι
νος· οὐδὲ τοῦ κόκκυγος, εἰ μὴ ὧν ἡ ὑπολωϊς καὶ εἰς τὴν νε-
οττίαν τὰ ὠὰ τίθησιν· ἀλλ᾽ ὥσπερ καὶ φθοραὶ ἡ σωτηρία τι
νὸς πίμονται ἀλλήλων καὶ εἰς τοὺς βίους καὶ εἰς τὰς γενέ
σεις, οὕτω καὶ πρὸς τὰ φυτὰ δηκόμ οὐθὲν κωλύει παρὰ τῶν
ζώων· ὥστε ταύτην ἢ τοιαύτην αἰτίαν ὑπολητπέον εἶναι τ᾽
ἀπορηθέντων· ἐν δὲ τοῖς ἐπιπωτρομμένοις ἀφίρηται καὶ τὸ
ξυμβεβηκός· προαιρέσει γὰρ δρῶσιν· ἀλλὰ τὸν καιρὸν δηλο
νότι λαμβάνουσι φλεπιπορᾶς, ὅταν ὀργᾷ τὸ ὑποκείμενον, ὥστε ἡ ἄκανθα φαίνεται περὶ τὸ ἄστρον· ἔνικμον γὰρ δεῖ
καὶ ὑαφρὸν εἶναι· πρὸς τὴν δαβλάστησιν δὲ ταχὺ τῆς ἐκφυ

σεως

σεως, οὐ μόνον δὲ τοῦτο καὶ τὴν ὥραν, ἀλλὰ δηλονότι ⟨καὶ⟩ δὲ
τὴν ἰδίαν σύνεται φύσιν. καὶ περὶ μὲν τούτων, ἄλις. ὅτι δὲ ἡ
ἐν τοῖς φυτοῖς ἐνία σωφρονεῖ πρὸς τὴν ἀλήλων σωτηρίαν
καὶ γένεσιν, καὶ ἐκ τῶνδε φανερόν. ἡ μὲν γὰρ τοῖς ἀγρίοις τὰ
φυλοβόλα τοῖς ἀφφύλοις· ὅτι ἡ σηπομένων συμβαίνει καθάπερ
πρὸς πρίζεσθαι τὴν γῆν ὑπὸ καὶ πρὸς ὑπροφίαν καὶ πρὸς τὴν βλά-
στησιν τῶν σπερμάτων χρήσιμον. ἐν δὲ τοῖς ἡμέροις, ὅσα τοῖς φυ-
τοῖς ὠφελοῦσι τὰ ἀμπέλων, ἀφαιρεῖν κουλόμενοι τὸ ὑγρὸν
θος φλοιὸς ὑγρότητος· καὶ τοῖς λαχάνοις, ἢ τοῦτο χάειν ἢ τῶν
νομένων θηρίων ἐν ταῖς ῥαφανίσι· τοὺς ὀρόβους πρὸς τὰς
ψυχάς· καὶ ἔτι τοιοῦτον ἕτερον ἑτέροις· οἶσθα γὰρ καὶ τοι-
οῦτα καὶ ἐν τοῖς ἀνθρωπίνοις φλοιοῦ ὑπάρχειν· ἄλλως
τε εἰκὸς ἡ τέχνη μιμεῖται τὴν φύσιν· ἔτι δὲ ὅσα πρὸς δένδρα
καὶ περὶ ἄλλον κωλὸν τυγχάνει· ταῦτα ⟨δὲ⟩ τὰ πρὸς ἕτερα δὲ
κεῖται καθάπερ, τὴν κισσὸν καὶ ἡ σμίλαξ, καὶ ἡ σύκυα, καὶ ἄλλα τ
τα· καὶ τῶν ἑλαπόνων, ἔρεβυλον, καὶ ἡ ἀσίνη· φύεται γὰρ ταῦ
τα ζῆ πρότερον· μὴ ἔχοντα δὲ, χαμαίκαυλα γίνεται, οἷον ὅσα
καὶ δενδροῦθας πέφυκε· καθάπερ κισσός· ὅτι δὴ καὶ ἄμπε
λος τοιοῦτον· οὐ γὰρ αὐξάνει φέρειν τὰ κλήματα καὶ τὴν βλά
στησιν, ἢ οὐχ οἷόν ⟨τε⟩ ἀκμὴν ἔχοντα τὸ ὑπερέσον· ἀλλὰ ⟨τὸν⟩ ἔλι
κα δοκεῖ τοῦτον χάειν ἔχειν, ὅσως διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν σύνεται ἢ
οἷον δεσμός· ὥσπερ καὶ κισσὸς τὰ ἐλάτια τὰ ἐκ τῶν ἐλατῶν· ὅσα δὲ
κοῦφα καὶ λεπτὰ, ῥᾳδίως ἀναβαίνει ἢ ὠθεῖται· καθάπερ ἡ
ἀσίνη· καὶ ὁ θέρμος· καὶ ὁ δόλιχος· φύεται δὲ ταῦτα βλάπτει
τὰ δένδρα καὶ τὰ πιέζοντα τὰ ὠθοῦσι μᾶλλον τὰ ἢ τὴν τροφὴν
ἀφαιροῦμενα· τὰ μὲν, τῷ κωλύειν· ὁ δὲ κισσὸς ⟨τὸ⟩ ἐμφυόμενον
ἐξαιρεῖν· διὸ χαλεπώτατος τοῖς δένδροις οὗτος· πρὸς γὰρ τοῖς
ἄλλοις, ἀείφυλλος ὢν ἢ ἰσχυρὸς, ἀεὶ δεῖται τροφῆς πολλῆς· ἀ
φαυαίνεται δὲ τελέως, ὅταν ὠθῇ τὰ ἄκρα σιωπωμένη· τότε γὰρ
πίπτει καὶ ἐξαιρεῖται παντάπασιν τὴν ξοφλώ· οὐ χαλεπὸς

δ῎ισως οὐδὲ ἐν αὐλοις πεπλεῖόσι λαβεῖν τὸσ βλάβασ· πλωϑ῎ε
πλείουσ εἰσὶ τῶν ὠφελίμων, ὥσπερ καὶ τοῖσ ζώοις· ἐπεὶ καὶ ταῖσ
ὀσμαῖσ ἔνια βλάπτεται· καθάπερ ἡ ἄμπελοσ τῇ φλοιοφαγίᾳ
τῇ φλοιοφάγου· καὶ τοῦ τοὐϑὺσ ἐκδηλοῖ κατὰ τὴν βλάσκησιν·
ὅταν γὰρ πλησίον ᾖ φλοιοφάγου καὶ φλοιοβόσκου ὄβλασὸσ, ἐ
πισκέπτεται τὸ ἄκρον αὐτοῦ καὶ ὥσπερ ἀνακάμπτει διὰ δρι-
μύτητα τῆσ ὀσμῆσ· ὀσφραντικὸν γὰρ ἡ ἄμπελοσ, ὥσπερ καὶ
ὁ οἶνοσ δῆλοσ ἑλκύσασι τὸσ ἐκ τῶν παραφορῶν ὀσμάσ· ἧττον μᾶλ
λον καὶ ϑᾶττον ὁ κατασαμυσμένοσ διὰ τὴν ὀλιγότητα καὶ
τὸ γυμνόν· ἀλλὰ τὸ μὴ τοιοῦτον γένοσ ἑάδιον ἐν πλοίοισ ὥσπερ
ἐλέχθη σωϑῆναι· ὅσα δὲ κοινὰ γένουσ πρὸσ, ἢ καὶ πλείονωσ
μὴ ὁμογνωμονεῖ· οἷον τὸ τρέφειν τὰ φύλλα τὴν φιλύραν καὶ τὴν
ἐλαίαν καὶ τὴν πτελέαν ταῖσ προβατίσ ταῖσ ϑηλείαισ· καὶ ὡσ ἐ
νιαχῶσ αὐϑῶσ, νύκτωσ μὲν συμμύει, μεϑ῾ ἡμέραν δ῾ ἀνίσταται·
καὶ ὡσ ἐν τῷ δύφρᾳ τῇ λέγουσιν, οὐ μόνον τὸ λωτοῦ τὸ αὖ
ϑοσ αὐοίσεϑαι καὶ συμμύειν, ἀλλὰ καὶ τὸν καυλὸν, ὁτὲ μὲν, ἀνα-
βαίνειν, ὁτὲ δὲ, δύεϑαι, καὶ ἀποβαίνειν ἀπὸ τοῦ δυσμῶν μέχρι μέ-
σων νυκτῶν· ὡσαύτωσ δὲ καὶ ἔτι ἄλλο τοιοῦτον, ἐν ἅπασι καὶ πᾶσιν
ταὐτοῦ κοινὸν αἰτίαν ὑπολαμβάνειν εἶναι· ἑάδιον δὲ ἴσωσ ἐν
τοῖσ ὁμογνωμονοῦσιν ἰδεῖν· ἐπὶ δυοῖν τῶν εἰρημένων, ἢ μὴ τῶν φύλλων
τροφὴ γίνεται, διὰ τὸ ϑερμὸν τοῦ τὸν καιρὸν καὶ μάλιστα πάντων
ἀεὶ φυλλοβολοῦσιν· ἡ δὲ πτελέα πρότερον ἐρινεοῦ πάντων τούτων·
ἐνομωμένησ οὖν τῆσ φυλλοβολίασ, ἀναγκαῖον μάλιστα πάσχειν τὰ
φύλλα· καὶ τὰ μὲν ἀϑενῆ ὡσπερ χειμαζόμενα, καταξηραινόμε-
να πίπτει· τὰ δὲ μᾶλλα τὴν ὠτοτροφὼ μόνον λαμβάνει· ἅπασι
μὲν οὖν τοῦτο συμβαίνει, ἢ μᾶλλον ἢ ἧττον· φανερὸν δὲ μάλιστα ἐ
πὶ τούτων, ὅτι μεταβολὴ διαφορᾶ τῶν χρωμάτων τοῖσ πρανέσι
πρὸσ τὰ ὑπαῖα, τὰ μὲν, λευκαῖα, τὰ δὲ, ὑδατώδη καὶ ὑγρά· μᾶλ-
λον δὲ ἐπὶ τῆσ φιλύρασ· μείζω γὰρ ἡ ἐκ λευκότερα· δεῖ δ῾ ἴσ-
μοίωσ καὶ ἐπὶ τῆσ

μοίως δ' ἐπὶ τῆς πτελέας· τὰ δ' ἄφυλλα, οἷς μὴ συμβαίνει φύλλα τὸ δὲ καὶ τὸ κατὰ κεῖνον τὸν καρπὸν ἀκμήν τινα δ' ὡς περ ἰχμήν τινα εἶναι τῆς βλαστήσεως, διὰ τοῦτο καὶ συμβαίνει· τὰ γὰρ ἰχμὴν τὴν δὲν ἔχοντα ξηρά· ἢ ἧττον ὑγρά. ἀνθῶν συμπτώσεις, ἢ λαφροτέρας ἐᾶν ἰδεῖν· ὑπὸ γὰρ τοῦ ψύχους δ' τῆς ἀλέας πίπτεται πλείστων ἀνθέων· συμμύει μὲν γὰρ ξηρὸν ὂν οἷον πνεῦμά τι ὑγρόν· σημεῖον δὲ ἀπολείπει γὰρ ἡ τὸ θερμόν· ἀνοίγεται δὲ πάλιν διὰ χρόνου δ' ἀνιέμενος, ὅπερ ὁ ἥλιος ποιεῖ· τὰ δὲ πλέον καταδυόμενα ἢ ὑπερέχοντα, δῆλον ὅτι ψυχρότερα καὶ ἀθενέστερα· διὸ μᾶλλον συμπάσχει τοῖς μεταβολαῖς· ἡ δὲ αἴθησις οὕτως ὀξεῖα πνοῇ ἡ τοῖς καθ' ὕδατος, οὐκ ἄλλως· ἄμμος τε καὶ ἐν τόποις θερμοῖς καὶ ἐκ πύροις· ἐπεὶ δ' ἐν τοῖς μὴ τοιούτοις αἰσθάνεσθαι τὰ χεῖματα πάντων ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἄστρων· φαίνεται γὰρ οὐ συμπάσχειν οὐ μόνον τὰ ἐπὶ γῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ γῆς ὕδατα προσοῖς τε καὶ ἐπιπολαῖς· ἐφ' ἑνίων δὲ ἄστρων καὶ αὐτὴ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλαττα μεταβάλλει· φάσχει δέ τι παραπλήσιον τούτῳ δ' τὰ ἀνθῶν πολλὰ μεθ' ἡμέραν· ἀεὶ γὰρ συμπερίφέρεται τῷ ἡλίῳ, νύοντα δ' ἐγκλίνοντα πρὸς αὐγήν· μᾶλλον δὲ τοῦτο καταμαθεῖν ἐν ταῖς ἐλάττοσιν· ἐνίων δὲ ἡ τὰ φύλλα συμπάσχει ταὐτό· καθάπερ ἡ μαλάχης καὶ τὰ τριόντων· αἴτιον δὲ τοῦ ὑγρὸν ἡ ἀφαίρεσις· ἡ γὰρ αὐξάνει θερμαίνων ὁ ἥλιος, ἐν τούτῳ ἡ ἔγκλισις· αὐξάνει δὲ καθαπερεὶ τὸν ὠσηὶ τοῦτο πρὸς ἥλιον· ἀποστρέφεται γὰρ δ' πεπάγεται· τοῦτο μὲν οὖν ὡς πάσεως χάριν εἰρήσθω πρὸς τὸ πρότερον ἐηθέν· ὕστερον δὲ περὶ τῶν ἄλλων ὅσα συμβαίνει τοῖς δένδρεσι ἢ φυτοῖς, πειρατέον ἐκ τῶν δένδρων μεταθέναι καὶ θεωρεῖν, τὴν ἰδέαν ἑκάστου λαμβάνοντας καὶ τὴν τῆς χώρας φύσιν· ἐκ τούτων γὰρ τὰ κοινὰ πάθη, καὶ αἰκαὶ τὰ ἴδια ῥᾴων ἂν μάλιστα θεωρεῖν, ἢ τὸ ἁρμόττον, καὶ τὸ οἰκεῖον ἑκάστοις γίνεται φανερόν· δεῖ δὲ καὶ τὸ ὅμοιον ἢ τὸ αὐτὸ δυνάμει θεωρεῖν· πολλὰ γὰρ δοκεῖ δια φέρειν διαφορᾷ, ὥσπερ καὶ

ὧν τὴν δ' ἀρχὴν καὶ ταῦτα μὴν ἐνταῦθα ἐχέτω τὸ πέρας.
ὅσα ἢ κατὰ πόρισμας συμβαίνει, καὶ
ὧν χάριν ἕκαστα ποιοῦσι.
λεκτέον ὁμοίως

ὡς.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΓΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Γ'

Γ

ΠΕΡΙ τῶν φυτῶν στοιχεῖα δύο ἀπολαμβάνει τις ἐν ὅλοις μίαν μὲν, τὴν ἐν τοῖς αὐτομάτοις πο-
νομένην, ἥπερ ἀρχὴ τῆς φύσεως· ἑτέραν δὲ τὴν
ἐκ φιλονοίας καὶ τέχνης. ὧν δὴ φαμὲν συν-
εργεῖν τῇ φύσει πρὸς τὸ τέλος· ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς
πρότερον εἴρηται, λεκτέον ὁμοίως καὶ περὶ ταύτης, ἥτις αὐτομάτου
του προόντος εἰπόντας, ὅτι τῶν δένδρων ἔνια τῶν ἐλαττόνων
ὑλημάτων, δέχεται χωρίαν· οὐδὲ γὰρ αὐξήσεται μὴ, οἷον πέ-
ρας, τῆς ἀρχῆς, μεταβαίνουσιν ἐκ τοῦ αὐτοφυοῦς, εἰς τὸ διὰ τέχνης·
ἄρτον δὲν ἴσως δόξειε τὸν ὑλεχθέν, εἰς τὸ προσλαμβάνον θερα-
πείαν, ὥσπερ χώραν οἰκείαν, μὴ μᾶλλον ὑθεν εἶναι καὶ μικρῷ πρό-
σω ἐρχόμενον τῇ φύσει τέχνης· αἰγὸς κόσμον ἄρτον δὲ μόριον.
ἀρχῆς ἢ αὐτοῦ πλεῖον τὴν δὲ, τῆς φύσιν ἑκάστου μὴ ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἶναι,
μὴ ἐκ μιᾶς τινος ὕλης· μὴ δὲν πᾶσι ταὐτὸ τέλος πέψεως δεῖν
νόμιμος τοῦ καρπῶν· αἰγὸς ἑκάστου πρὸς ὃ τρέφονται, ξύλοις ὁμοίοις
καὶ τοῖς ἄλλοις· μᾶλλον δέπως φύλλοιν γοῦν οὐδὲ ἔχομεν τὴν
τρέφουσιν καὶ ξύλοις· ἀναφέρομεν καὶ ταῦτα πρὸς τὴν ἡμετέραν χρεί-
ὥσπερ δοκεῖ καὶ πρότερον· ἐπεὶ δὲ ξῶν σωτηρίαν ἕκαστον ἡ ζητεῖ-

τον

των, καὶ τὸ πρόσφορον οὐκ ἀτὸ τὸ ποιὸν μόνον ὄντ᾽ ἀλλ᾽ καὶ κατὰ τὸ ποσὸν, ἐν ἀμφοτέροις ἂν εἴη τοιοῦτον οἰκεῖον· ἡ δὲ γεωργία πολλῆθός τι τροφῆς καὶ ποιότητα κατασκευάζει· κατεργάζομένη γὰρ γῆ, καὶ ἀπόλαυσιν πλείω δίδωσι, καὶ μετα βάλλουσ χυλούς· ὥστ᾽ εὐλόγως οὐκ ἂν εἴη πρόσφορα ζώιοις· οἷον, ὅσα ξηρά τε καὶ δριμέα καὶ πικρά· καὶ ἁπλῶς ὅσα φαρμακώδη· καὶ ἐν τούτοις παρέχεται τὴν χρείαν ἡμῖν· ἐκθηλύνεται γὰρ ἀφαιρουμένων τῶν δριμέων· καὶ τὸ μὲν, ὅλως οὐκ ὠφέλιμα καρπούς· τὸ δ᾽ ὑγροτέρους καὶ χείρους· ἃ καὶ ὑδαρέστερα γίνεται· καθάπερ τὸ ἀψίνθιον καὶ τὸ κηπαύειον· καὶ ὅλως ὅσα φαρμακώδης δύναμις, ἢ χυλὸς εἴζων, ἢ κατὰ καυλὸν, ἢ καρπὸν ἢ κλῶν· αἰτιολογεῖν δ᾽ τούτοις ἢ ὅσα δριμύτητα ἔχει δὴ κατὰ τὴν γεῦσιν· ὧν καὶ ἡ κάπαρις ἔοικεν εἶναι, καὶ τὸ σίλφιον, ἢ τὸ λάπαθον, ἢ θύμβρα, καὶ τὸ θύμον· τὰ μὲν γὰρ ὅλως οὐδὲ φύεται τούτων ἐν τοῖς ἡμέροις, ἢ καλῶς· τὰ δὲ, χείρω παρέχεται τὴν χρείαν· καθάπερ τὸ λάπαθον, καὶ ἡ θύμβρα, ἢ ἡ κάπαρις· ἔνια δὲ καὶ τὰς γλυκύτητας αὐτῶν λαμβάνει καὶ θυμοειδῆ μᾶλλον ἢ πολυθυούμενα τῶν τροφῶν· ὥσπερ τὸ κράμβον· ἢ γὰρ τοῦ τὸ χεῖρον ἡμερούμενον γίνεται· ἢ ἁπλῶς δὲ αὐτὸ τὸ δένδρον ὑδαρέστερ ἢ μανὸν καὶ ἀσθενές· φιλόψυχον δὲ τὸ κύπειρον μὲν ὁ καρπὸς, ἵππουρις δὲ ὁ ἄνω· ἀφαιρεῖται γὰρ τὴν τοῦ προφίου ἢ τὸ εὔοσμον· ὁ δὲ λάπαθος λόγος καὶ περὶ σιλφίου καὶ θέρμου, καὶ ἔτι τοιοῦτον ἕτερον· τὸ μὲν γὰρ οὐχ ὁμοίως ἔχει τὴν δριμύτητα, καὶ τὸ πολιοῦν ἢ ὑδαρεστέρ᾽ εἶναι τὴν τροφὴν· ὁ δὲ θέρμος ἄκαρπος ἐστὶ, καθάπερ ὑλομανῶν, καὶ ὀχυρεύεται· περὶ ἢ τὴν ἐναντίωσιν κατεργασίαν καθάπερ εἴρηται, πολὺ τὸ παρέχουσα ζοφῆς· ἐκ δὲ τῆς ἀρχῆς ταμιεύεται τὸ σύμμετρον ἕκαστον ἑαυτῷ, ἢ λαμβάνει τὴν οἰκείαν χώραν· ἢ αὐτοφυὴς γίνεσθαι ἐν ταύταις· ἁπλῶς δὲ τὸ μέσον ὥσπερ πολλάκις εἴρηται, τὸ λαβεῖν οἰκεῖον ἀέρα ἢ τόπον· ἐκ γὰρ τούτων ἢ ἡ ὠφέλεια ἢ ἡ ἀκαρπία.

ταῦτα ἢ ἐναντία φαίνεται τοῖς παρὰ φύσιν ἡμαρτημένοις· εἴτε γὰρ ἀέρα μαλακώτερον μεταπίθενται, καὶ ξοφλῶ ἀμοιότέραν λαμβάνουσιν· ἐξ ἀμφοτέρων ἢ τούτων ἡ μεταβολὴ ἢ οἷον ἕκστασις ἢ φύσεως· ὡὶ μαρτυρεῖ δ' ἔτως ἢ ἐν αὐτοῖς τοῖς χειμῶσι γινομένοις, τὸ μὴ θιλ'' ἑνιαυτὴν ἀκμὴν βῆ καὶ τὴν πολλὴν ἀμπέλων ἐξωρχησίαν· ὥστε ἢ ταύτην ζητεῖν τινα ὅρον· καὶ πρόπην τινὰ, οὐδὲν κωλύει κατὰ τὴν μετάβασιν οὕτως, ἑνιαυτὴν μὴ ἢ ζητεῖν ὅλως· ὅτι μὲν δὴν ὁ πάντα προσδέχεται τοὺς χειμῶνας, φανερὸν ἔσω διὰ ῥύτων· ἴσως γὰρ τὰ μὲν, ὅλως οὐ δεῖται· τὰ δὲ ὑγιείας κομιδῆ τοὺς αἰτίους· ἢ ἢ χειμῶνα, δυοῖν ὄντων ἐξῶν αἱ ξοφαὶ ἡδέως θέμφαι, φ τετῆς παραστευάζῃ βοήθειαν· τὸν ἀέρα δὲ ἐπαυξῆσαι πρὶν ἐλθεῖν· ἀλλὰ δεῖ πρὸς μεταβολὰς ἢ τοὺς ὥρας τοὺς χειμῶνας, αὐτοὺς τοὺς δένδρα ἢ τὴν χώραν διακεῖσθαί πως· ἵνα, τε ἀπολαύῃ τὴν προσαύξησιν καὶ προφθῶ, ἢ μὴ πάσχῃ μηδὲν ὑπὸ τῶν ἐναντίων· δεῖ γὰρ ἢ πρὸς ταῦτα φυλακῆς· λέγω δ' οἷον χωμάτων ἢ διακαθάρσεις· ἢ βλαστολοπίας· ἢ κοπρίσεις· καὶ σκευωρίαν, ἢ ὅσα ἄλλα πραγματεύονται· καὶ περὶ φλαύρου σίμου ἢ ἢ ὑπερμαχυμένης ὁμοίως· τοῖς μὲν γὰρ, ὠφέλιμα· τοῖς δὲ διὰ κίσα· τοῖς δὲ τὸν αὐτὸν χόρτον δὲ τὴν αὐτὴν ὥραν ἀποδιδόναι δεῖ· τοῖς δ', ἴσως οὐδὲ πρίειν ἐνίοις τὸ ὅλον· ἀεὶ δὴ καὶ φαίνονται διαιροῦντες οἱ γεωργοί· καθάπερ καὶ ἐν τῇ διακαθάρσει, τὰ μὲ σιδήροις, τὰ δ' ταῖς χερσί· τὰ δὲ διὰ κύραις τισὶ κελεύοντες ἀφαιρεῖν· οἷον τῆς τε ἐλαίας ἢ τῆς ἀμπέλου ἢ φλομυλέας· ὅπως μὴ ἐλκώμενα πρὸς ἢ διὰ τὴν λεπτότητας καὶ ξηρότητας τῶν κλάδων· καὶ ἀφαιρεῖν δεῖ τούτων ταῦτά τε ἢ τὰ πρώξανα μόνον· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τῶν ἀμπέλων διαιρετέον, τάς τε πρωφρόμους, ἢ τὰς ὀψιτόμους, ἢ τὰς βραχυτόμους· ἢ τὰς μακροτόμους, ἢ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως· ἀναφέρονται ἀεὶ πρὸς τὸ τέλος· ὁ μὲν ὂν σκοπὸς ἕκαστος, ἢ ἡ καθ' ἕκαστα διαίρεσις· ὑφ' ἑκάστου δέ ἐστιν ὁ λόγος, ὁ τὴν αἰτίαν ἔχων, ἣν δεῖ μὴ λανθάνειν· ὁ δ' αὖ τοῦτο πρίων, ἢ ᾧ ἔθος καὶ συμβαίνοντι κατακολουθεῖν·

καὶ ὀρθοῖ μᾶλλον ἴσως, ὅτι οἷόν τε καθάπερ ψυχὴ πρακτική. τὸ δὲ τέλειον ἀμφοῖν. ὅσοι δὲ καὶ τὸ θεωρεῖν μᾶλλον αἱροῦνται, οὐ τὸ τοιοῦτον τοῦ λόγου καὶ τῆς αἰτίας. ἀντιλέγεται δὲ περὶ πάντων. ἔστι τὰ μὲν ἀφελῆ τὰ δὲ εἰς τὸ βέλτιον καὶ χεῖρον, ὥσπερ καὶ τὰς ἁρμονίας τέχνας. ἐνταῦθα δὲ ἧττον ἰδιώτερόν τι συμβαίνει. πρὸς γὰρ τὴν χώραν ἔνιοι τεταγμένοι, τὰ πρόσφορα πολλάκις καθόλου λέγουσιν. ὅτε δὲ καὶ ἀμφοτέρως ἔνομοίωσαν, ἄνευ τούτου τὸ βέλτιον. ὁπρῖα γὰρ αὐὴ τὰ ἀπὸ θέρους συμβαίνοντα, τοιαῦτα ἀπροβαίνει καὶ τὰ κατὰ τὰς ὀπώρας. οὐδὲ γὰρ δεῖ μᾶλλον ἀκολουθεῖν τῇ τοῦ ὅλου καταστάσει ἢ διαφορᾷ τῶν δένδρων, καὶ φυτῶν καὶ σπερμάτων, ὡς πολλάκις ἁμαρτανόμενα τῇ ἀπὸ τοῦ τόπου ἀκρασίᾳ· ἢ τῇ αὐτῇ δυνάμει, τὰ μὲν ὑπομένει, τὰ δέ τινα ἀναμάχεται. καθάπερ καὶ τῶν ἀνθρώπων ἡ φύσις ἀπὸ φυσικῆς. ὥστε καὶ μᾶλλον ἀντιλοσίαι πρὸς ταῖς κοιναῖς τῶν τεχνῶν, ἢ διὰ ταύτας εἶναι τὰς αἰτίας· ὁμοίως ἀλλὰ ἢ σιωπολογεῖται πολλάκις δὲ πάντ', ὡς περ ὀβαύτ τῆς πραγμάτων ἐπιφόραι εἰσίν· τὰ μὲν καθόλου, τὰ δ' ἴδια, περὶ μὲν γένεσιν ἢ χώραν· οἷον ὑθὺς τὰ περὶ γένεσις ἢ φυτείας· ὑπὲρ ὧν ἄρχαιεπὸν εἰπεῖν τὰς αἰτίας· ἀεὶ γὰρ δεῖ φυλάττειν ὑπὲρ ἐφ' ὀργῶσαν τὴν ἀρχήν· ἅτω δὲ ἢ βλάστησις καὶ μίξις καθάπερ τοῖς ζώοις· ὅταν εἰς βουλομένῳ πέσῃ τὸ σπέρμα τὸ ὑστέραν· ὀργᾷ δ' ὅταν ἔνι κινοῦσ' ἢ, ἢ θερμὴ ἢ τὸ τοῦ ἀέρος ἔχει σύμμιξα· τότε γὰρ δύναται τότε ὑπὲρ βλαστὸς καὶ ὅλως αὔξαφήσεται· τοῦ τοδ' ἐνδυοῖν ὥραιν εἶναι μάλιστα τοῖς τε δένδροις, ἔαρι ἢ μετοπώρῳ· καθάπερ καὶ φυλάττουσι μᾶλλον· ἢ κοινοτέρως ὑπάρχει· ὅτε γὰρ ἢ, τὸ μὲν ὑγρὸν καὶ ὁ ἥλιος θερμαίνων ἄγει· καὶ ὁ ἀὴρ μαλακός ἐστι καὶ εὐδιώδης· ὥστε ἐξ ἁπάντων εἶναι τὴν ἐκβλάστησιν ἐφαμῶς γίνεσθαι τῶν δένδρων· οἱ δὲ ἐπισκοποῦντες αὐτὴν μᾶλλον τοῦ ἀέρος, τοιαῦτα λέγουσιν· ὅ-

τι τὰ φυτὰ θέρμ᾽ ὅσης ἐπὶ τῆς γῆς ῥίζωται κάλλιον· δεῖ δ᾽ ἀεὶ
τὴν ἀρχὴν ἰσχυροτέραν ποιεῖν, ἀφ᾽ ἧς μὴ τῶν ἄλλων χύσεως καὶ
ὅλως ἡ ζωή· διὸ καὶ τὴν βλάστησιν ἅμα τῷ ἦρι καλὴν γίνεσθαι μὴ
ἀθρόως· ἐκβεβηκέναι ἤδη καὶ κυούσης τῆς γῆς· τοῦ δ᾽ ἦρος εἰς φυ
χρὰν τὴν μειόνων τὴν (φυχρὰν γὰρ ἔτι σφόδρα μένει ἐκ τοῦ χειμῶ
νος) ῥίζωσιν καὶ κακοβλαστεῖς γίνεσθαι τὰς ῥίζας· καὶ διὰ τοῦτο
τοὺς κελεύουσι τὸν μετοπώρου μᾶλλον φυτεύειν, ὅσα δύναται
βλαστάνειν· ἔνια γὰρ οὐδύναται· καθάπερ ἄπιος· μηλέα, ἧ
ὅλως τὰ λεπτὰ καὶ ξυλώδη· ἡ γὰρ ξηρὰ φύσει· καὶ διὰ τὴν ἀ-
θένειαν οὐχ ὑπομένει τοὺς χειμῶνας· ὅτι τὸ μὲν μετόπωρος
ἔγκυμον εἶναι καὶ εὔφορον· τὸ δὲ ἐαρινὸν ἀρτικυίσκεσθαι· τὸ
δὲ τίκτειν ἀμφοτέρας τὴν αὐτὴν ὥραν· ὥστε συμβαίνει τῷ μὲν
ἄρτι κυϊσκομένῳ, πολὺ τὸ φλαῦρον τίκτειν τῶν βλαστημάτων·
τῷ δ᾽ ὀπώρᾳ κύοντι καὶ εὐφόρῳ τὰ πλεῖστα τίλεια καὶ καλά·
ῥᾴδιον γὰρ λαύτας καὶ τοιαύτας λέγουσι τὰς αἰτίας· οὐ μὴν ἀλ
λὰ καθάπερ εἴρηται, κοινότερα πᾶσιν ἢ τοῖς πλείοσιν ἐστὶ τοῖς
ὀπῖος καὶ φυτοῖς ἡ τοῦ ἀέρος ὄψις· αὐτάρκη γὰρ τὰ φυτὰ πρὸς
μὴ μύα, καὶ ἀὴρ μαλακὸς καὶ ὑβλαστὴς, καὶ ὅλως ἡ ὥρα χει-
μερία τοιαύτη· καὶ αἱ ἡμέραι θερμότεραι καὶ μᾶκος ἔχουσαι, τα
χέως ποιοῦσι τὰς βλαστήσεις· ἡ δὲ ἐίζωσις ἰσχυρά· καὶ οὕτω διά
τε τὴν τῶν φυτευτηρίων ὁρμὴν (εἰς ἄμφω γὰρ ὁμοίως ὄντι) καὶ
διὰ τὸ τὴν γῆν ὀργᾶν· ἢ καὶ ἔλι τὸν ἀέρα σωρεύειν· ὁ γὰρ
ἥλιος οὐ μόνον δοκεῖ τὰ ὑπὲρ γῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ γῆς δύ-
ναται φέρειν καὶ καλλίω ποιεῖν· σημεῖον δ᾽ ὅτι τῶν ῥιζῶν ἡ βλά-
στησις ἢ οὐγίνεται ῥᾳστώνῃ τῆς τοῦ ἡλίου δυνάμεως·
ἢ χείρων· ὁ δὲ χειμὼν ὑπολαμβάνων τὴν φυτείαν, ἔνια μά-
λιστα δοκεῖ φθείρειν· οἷον τῆς μὲν ἐλαίας ἀφιεὶς τὸν φλοιόν·
τῆς δὲ συκῆς ῥαχύνων, καὶ τοῦ πυὸς τὸν ὀπὸν τὸν ἐν τῇ
καρδίᾳ· καὶ τῶν ἄλλων δὲ τῶν πλείστων τοιούτων τι πι-
ούντων· ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἀφορίζοιτ᾽ ἂν ὁ φάσκων

τὴν

τὴν μεγοπωλιν ὡς εἶναι τὴν βελτίω, τοῖς δεχομένοις λέγων. ἔτι δὲ πλείω ταῦτα φησὶ φύσεως αὐτῆς ὄντα σημεῖα τῶν πρὸς τὴν φυτείαν ὡρῶν. πρῶτα μὲν αὐτὰ τὰ δένδρα τοῦ ἦρος, εἶτα τὸ, κοινοτέραν εἶναι πᾶσι ταύτην. δῆλον οὖν ὡς φυσικώτερος αὐτὸς θείη ταύτην. ἐπεὶ εἴ ὁπου πλείω καὶ τοὺς ἐτησίας ὠθεῖν εἰ μὴ ἐμβλαστάνοι τὰ δένδρα, τηνικαῦτα εἴ τ' φυτεύοιτο πρὸς ὁμοίως ἀκολουθεῖν τῇ τοῦ ἀέρος κράσει καὶ τῇ τ' φυτῶν ὁρμῇ. τάχα δ' καὶ ἡ ὁρμὴ γίνεται διὰ τὸ πλείω. ὅπου δὲ μὴ θερμὸς ὄμβρος πολύς, ὥστε ἐν αἰθρίᾳ καὶ ἐν ἰνδοῖς, ἢ πεὶ αἴγυπτον ὀνεῖλος, ἐνταῦθα δὴ πρὸ ῥύτων ἢ μετὰ τούτους εἰκὸς τὴν φυτείαν ἁρμόττειν. τηνικαῦτα γὰρ ἡ τοῦ ἀέρος κρᾶσις, σύμμετρος. εἶναι δὲν δεῖ καὶ τοῖς κατὰ φύσιν τόποις πρὸς τὰς ὥρας. οἷον τοὺς μὲν ὑκρόφρυς τῷ ἀέρι, τοῦ ἦρος. τοὺς δὲ ξηροὺς ἢ ἐπόμβρους ἢ ἐλείους, θρύπτει ὑπὸ τοῦ ἄστρου. ὥσπερ καὶ ἐν τῇ λακωνικῇ πολλὰ φυτεύουσι. τοὺς δὲ εὐχμοὺς, μετοπώρου. συμβαίνει γὰρ οὕτω θερμὴς οὔσης γίνεσθαι ψυχρὸν καὶ τὸ χειμῶνα, ἢν χρὴ δὲ τοῦ πέλας, τὴν αὔξησιν ἀκατακλυσμώνης εἰς τὰς εἴζας ἴέναι. πλείονος δ' ὄντος καὶ ἰσχυροτέρου ῥιζώματος, πλείων ἡ βλάστησις ἔσται καὶ καλλίων. εἰ δὲ μὴ ὡρῶν τῶν εἰς τὰς φυτείας, ἱκανῶς εἰρήσθω. ἐπεὶ δὲ ὑπόκειται τὴν γῆν ἐνικμόν τε δεῖν καὶ ὑπόδυον εἶναι τοῖς εἴζαις, ὅσως μήκεις καὶ ταχεῖαι καὶ ἰσχυραὶ γίνωνται, διὰ ταῦτα δεῖ τ' πυρούς προορύττειν ἐκ πολλῶν. μάλιστα δὲ γῆ ἀπὸ πρότερον. ὅπως ἡ γῆ καὶ ἡλιωθῇ καὶ χειμασθῇ. καθ' ἑτέραν τὴν ὥραν. ἄμφω γὰρ ταῦτα ποιεῖ μανὸν καὶ χῦμον. γῆ δὲ καὶ διορίζουσι τοὺς χόνας. ἀπὸ δ' προσώπων θρινῶν, μέχρι ἀρκτούρου. τὸ τε γὰρ τὴν τε γῆν διακεῖσθαι μάλιστα καὶ τὴν ἔξω καὶ τὴν ἐνδοῦσι γύροις καὶ βλαστάνειν ὅλως οὐδέν. φυτεύουσι δὲ τὴν μεγοπωλιν φυτείαν μετὰ πλειάδος δύσιν. δεξάμενόν τε τῷ ἄστρῳ ὕδωρ. ὅπως ἐνικμος ἡ γῆ γινομένη, παρέχῃ τροφὴν. εἶτα τοὺς τύρους

ἀκούθυς συμπληροῦσιν, ὅπως εἰζωθῇ τὰ κάτω πρότερον· εἰ δὲ μή, φέρονται πρὸς τὰ ἄνω· πρέφει γὰρ ἡ αὔξη τὰ μὴν ἥλιος καὶ ἀήρ· ὄντων δὲ τῶ μὲν, βαθυρείζων· τῶ δὲ πολλαὶ πολλαιορείζων, διὰ τοῦτο τοὺς δύρας οὐκ ἰσοβαθεῖς ὀρύττουσι τοῖς ἐπιπολαιορείζοις· οἷον ἐλαίᾳ καὶ συκῇ, βαλλόμενοι πρέφει, καὶ ὡς πρὸς ἀὴρ τιταπόμενοι πρὸς τὰς φύσεις· ὅσας δὲ καὶ τῶν ὑδάτων τὰς μὲν ἀπολαύουσι καὶ τὰ δένδρα καταψύχουσι (δεῖ γὰρ δὴ πρὸς ἀμφοτέρας τὰς ὥρας παρεσκευάσθαι) διὰ τοῦτο βάλλουσι κάτω λίθους, ὅπως συρροὴ γίνηται τοῦ ὕδατος, καὶ τὰ θέρους οὗτοι καταψύχωσι τὰς ἔζας· οἱ δὲ, κλιματίδας ὑποτιθέασιν· οἱ δὲ, κέρα μον παρακαρρύττουσιν ὕδατος· οἱ δὲ, ξύλον καὶ ἐὰν μὴ παχές· εἶτ' ἐξαίρουσιν, ὅπως ἐχμοζοφλὺ ἀεὶ τὰ φυτὰ, διὰ κμαζομένης φλοιῆς, καὶ συρρεόντων τῶν ὑδάτων· ἁπλῶς δ' ὕδωρ δεῖ τηρ', ὅπως μὴ πρὸς τοὺς ὁμβρύους χμομένους καὶ πρὸς τ' ἀέρα καὶ τὸν ἥλιον ἐξῇ συμμίξφσι· αἱ γὰρ τροφαὶ καὶ αἱ αὐξήσεις διὰ τούτων· ἐπεὶ δὲ ἡ γῆ βορείοις μὲν, ὠμοπηγία, καὶ ξηρά· νοτίοις δὲ, κεχυμένη μὴ ἔνικμος, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ φυτὸν ὑγρότερον καὶ αὐτὸ ἑαυτοῦ μᾶλλον, διὰ ταῦτα βελτίων ἡ τοῖς νοτίοις φυτεία· ταχεῖα γὰρ ἡ εἴζωσις καὶ ἡ βλάστησις, ὅταν ὀργῶν εἰς ὀργῶσαν τιθῇ, ἢ τὰ τοῦ ἀέρος ἢ μαλακὰ ἢ δύμβυῆ· δεῖ γὰρ δὴ τὸ μέλλον ἔσεσθαι καλόν, ἅμα κάτωθεν καὶ ἄνωθεν βλαστάνειν· τοῖς δὲ βορείοις ἅπαντα τἀναντία σύνεται· εἰζῶν γὰρ καὶ κακοπαθεῖν τὸ φυτόν· ἔτι δὲ φλοιῆς πεπαγήσας, οὔτε εἰζᾶσθαι ῥᾴων ὁμοίως, οὔτε βλαστάνειν· ἢ μὲν οὖν τοιαύτη παρατήρησις, τοῦ ἀέρος ἂν εἴη· τὰ δὲ φυτουτίνεια, δεῖ λαμβάνειν ἀπὸ νέων τε τῶν δένδρων ἢ ἀκμαζόντων· καὶ ὅλως λεῖα ταῦτα καὶ ἰθύπαπα καὶ ὡς κάλλιστα· ἡ γὰρ αὐτὴ λαμβάνειν καὶ ἰσχὺς καὶ τοιαῦτα μάλιστα· ἡ δὲ τῶν ὑλικίαν ἢ τὸ πάχος, ὑβλαστότερα τυγχάνει· τό, τε γὰρ λεῖον ὡς τὸ ῥυπὸν ἢ ἀποκρωτον· τὸ δὲ τραχὺ καὶ ὀζόμμον ἄλλως τε τυφλοῖς ὄζοις, ὡς

πρ

περ ωεπωκρωμένον, ἑαυτὰ ζῶσιν ἐκβεβλαστηκότ εἰς τοὔργου ἀ-
θερέστερον. ὅσον μὴ δ' ἡ φύσις τοιαύτη. καθάπερ τῶν κλημάτ.
διὰ τοῦ το γὰρ ἰῶ τῶν δένδρων ἔνιοι μοχθοῦσιν. οἱ δ' περιαιροῦσι
τὸ θάλλον τῶν κλάδων. ὅπως μὴ ἐξαμαλώσῃ τὸ δύναμις
εἰς τὸ βλάστησιν. ἐπὶ δ' οὐθύτητος. ἔργον ἦ οὐ δύοδον ποιεῖ
τὴν ῥοὴν, ὥστε ταχεῖ εἶναι αὐξήσεις. ὀρθῶς δὲ ἢ τὸ μᾶλλον ἐξ
ὁμοίου γῆς, εἰ δ' μὴ, μὴ χέρομ λαμβάνειν. ἢ μᾶλλον γὰρ, οὐδὲ μίαν ποιή-
σει μεταβολήν. ἢ δ' ἰῶ τὸ βέλτιον προφέρειν. μέτεστι γὰρ μετα
βολαὶ τοῖς ἀθερέσιν. ἀθενὲς δὲ τὸ φυτόν. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τ
θέσεις τῶν φυτωμένων τοῖς αὐταῖς ἀποδίδασι. καὶ τὰ πρό-
σβορα ἐνότια ἢ πρὸς ἕωα καὶ δυσμάς. ὡς ἰῶ τῶν δένδρων εἰ χεῖρον
λόμενοι τῆς, ἐπιμέλισθαι μηδὲν ἧ φύσεως καὶ τῶν εἰωθότ
μεταβολῆ, ὡς οὐκ ἂν ἐξαίφνης ἐνεγκόντων μεταβολήν. ἐπεὶ ἢ
τοὺς τόπους ὅτι μάλιστα ὁμοίως ζητοῦσι. διὰ τοὺς αὐτοὺς αἰτί. ἢ
προμοχθοῦντ ἂν φυλάττουσιν. ἰσχυρότερα γὰρ ἢ ὥσπερ ἤδη βεβιω
κότα. καὶ τὰ φυτὰ μάλιστα μὲν ὑπὸ ῥίζαν λαμβάνουσιν. ἔχει
γὰρ οὕτως καὶ ἀρχάς. εἰ δὲ μὴ, μᾶλλον ἀπὸ τῶν κάτω ἢ τῶν ἄνω. ἢ
γὰρ ταῦτα ἐμβιώτερα ὄντα, πλὴν ἀμπέλου καὶ συκῆς, ἢ εἴ τι ἄλ
λο ὑγρὸν ὥσπερ εἴρηται. τὰ γὰρ ὑγρὰ, κάλλιον ἀπὸ τ ἄνω βλα
στάνει. τὰ δ' αἶγα διὰ τὴν ξηρότητα καὶ τὴν λεπτοδερμίαν. τὰ μ
ὅλως οὐ βλαστάνει. τὰ δὲ, χεῖρον. τὰ δ' ὑπερῥίζων. ὡς προπερι-
νημένον τι φύσεως ἔχει, καθάπερ τὸ μεμοχθημένον, ᾧ δεῖ χῆ
θαι. καὶ διὰ τοῦ το μέλιτον λέγουσιν, ὀρθὰ κελεύοντ ἂν τὰ τοι-
αῦτα τιθέναι. καὶ μὴ ὑποβάλλοντ ἂν τὰ μέρη, ὥσπερ τοῖς ἀρ-
ρίζοις, ὅπως μὴ ἐξίζα βλαστάνῃ. συμβαίνει γὰρ δοκεῖ πλατίων
τιθεμένων ἀφαναίνεσθαι τὰς πρότερον. ἄτοπον δ' ζητεῖν ἕτε
ρας, ἀποβάλλοντας τὰς ὑπαρχούσας. ὀρθῶς δὲ καὶ τὸ μὴ πο-
λὺ φλοιὸν ὑπερέχειν τὸ φυτόν, εἰ δὲ μὴ, γίνεται δυσαυξὲς, ὅτ
ἂν πλέον τοῦ περιφερομένου τὸ πιοῦν. ἔνιαι δὲ καὶ ἀφαναίνεται.
καθάπερ ἡ συκῆ, καὶ εἴπ' ἄλλο μανόν. ἅμα δ' ἢ αὐξομένα φέ

ρε τοὺς μᾶλλον ἡ ξοφὴ πρὸ τὴν βλάστησιν. ὁ καὶ ἐπὶ τῶν κατακο
πτομένων συμβαίνει· τὰ γὰρ πρὸ τὴν γῆν ὅτι μάλιστα κοπέν
τα, θᾶττον παραγίνεται τῶν ἐν ὕψει. φανερὸν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τ[ε]ὰμ
πέλων φυτῶν, καὶ ἐὰν παύσῃ τομὴν ζητεῖ κατὰ τὴν φυτείαν· τῶν γὰρ
ἐλαίας καὶ τῶν μυρρίνων καὶ ὅλως ὅσα φύεται, μείζων πάντων
ἀποστέγουσα τὰς ῥαδ, ὅπως μηθ' ἥλιος μήθ' ὕδωρ λάβῃ· κίν-
δυνος γὰρ νοσῆσαι ξαυλόν· ὥστε καὶ λείφουσι δὲ οἱ μὲν, ὅταν λὸν μόν[ον]·
οἱ δὲ, σκίλλαν ὑποτιθέντες· ἔνιοι δὲ μῶθεν τὸν πυλόν· ἐπὶ τούτῳ δὲ
τὸ ὄσχακον· δοκεῖ γὰρ ἡ μὲν σκίλλα, χλωρὸν παρέχειν· ὁ δὲ πυλὸς
ἐκείνων τηρεῖν· τὸ δ' ὄσχακον τὸν ὑπνόν· ὁ δὲ κόπρος, ὅτι μὲν καὶ
μανοῖ τὴν γῆν καὶ διαθερμαίνει, δῶν ἀμφοτέρων ἡ ὑβλαστεία,
φανερόν· ὑστερεῖ δὲ τῇ χήσεως ἀμφισβητοῦσι, καὶ ὀχ ὡσαύτως
χρῶνται πάντες· ἀλλ' οἱ μὲν, εὐθὺς ἀναμίξαντες τῇ γῇ, πρὸ τὸ
φυτὸν προσβάλλουσιν· οἱ δ' ἀνὰ μέσον τριῶσι τῆς τε πρώτης [γ]
τῇ ἐπάνω· κάτωθεν γὰρ παραλαμβανομένων, εἰς τὸ ἄνω φέ
ρειν φασὶν ὅταν ὑσπι· μέλτιστον γὰρ εἶναι τὸν χυλόν· ἄνωθεν δ'
ὀξικμάζεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου· καὶ ὕοντος οὐ δεῖ κινεῖσθαι τὸ κάτω·
πάντες δὲ τοῦτο τοσοῦτον συμφωνοῦσιν· ὥστε μὴ δριμεῖαν καὶ
ἰσχυρὰν, ἀλλὰ νοῦφλω· διὸ μὴ μάλιστα χρῶνται τῇ τῶν λωφόρων·
ἡ γὰρ δριμεῖα καὶ ἰσχυρὰ, διαθερμαίνει μᾶλλον· ἡ δὲ καὶ ξηραίνει·
χρὴ δὲ καὶ πρὸ τὴν χώραν ἑκάστῳ ποιεῖν τὸ ἁρμόττον· οἷον ἐὰν
μὲν τις ἐμπεσύρῳ φύτῳ φυτεύσῃ τοὺς γύρους, ὕδατος ἐμπι-
πλάναι πρότριτον· μὴ ἐπειδὰν ἀναπίωσι, τότε βάλλειν· ὅπως
ἔνικμος ἡ τῇ χυλομυίᾳ, μᾶλλον δέχηται καὶ καλλίω τρίβῃ τὴν ῥί
ζωσιν· ἐὰν δὲ ἐν ἀλμώδει ἢ ἐφάμμῳ, λίθους περιτιθέναι πε-
ρὶ τὸ πρέμνον τοῦ φυτευτηρίου, μὴ περιχωννύναι γλῶ· ὅπως ἀπο
στέγωσι τὴν ἀλμυρίδα· συμφέρει δὲ καὶ ἅλμον πότιμον παραβάλ
λειν· ἀλφίφους ἐκ ποταμοῦ ἢ χαράδρας· ἀποστέγει γὰρ μὴ ταῦτα
μὴ ἅμα διαύτῃ παρέχεταί τινα δύναμιν· ἐὰν δ' ἐφυδρανα-
ματώδη, τάφρους ὀρύσσουσι, τὰς μὲν πολλαπλοῦς· ἵνα τὸ ὕδωρ

δέχωνται

δέχονται· τοὺς δὲ ὀρθίους, καὶ λίθων πληροῦνται καὶ γῆς, ὥστε
μὴ ἄπνευμα φέρειν καταφανές· εἶτα ἄμμον ἐμβάλλουσι καὶ χοῦν·
ἄνωθεν γὰρ τοῦ τοιούτου φέλει πρὸς τὴν ὑπερβολήν· αἱ τε πολλὰ
τοιαῦτα φέροι δέχόμεναι τὸ ὕδωρ, ξηροτέραν ποιοῦσιν· αἵτ' ὀρθίαι
καὶ τῶν λίθων ἐχόμεναι, δέχονται τοιαύτην συνέξοδον· ὅτι δὲ ἄμμος ὁ χοῦς
ἀναξηραίνουσι, δι' αὐτοῦ τ' ἀνοίγεσθαι λίθοι τοῖς τοιούτοις,
οὐκ ἐκλεκτέον· ὑπάρχει δὲ φύσει τὸ βοηθοῦν ὅλως ἐν ὀρείαις· ἐὰν
ὀρύττων τις λίθους εὕρῃ πρόχμαλον, ἢ ἄμμον, ἢ τὴν μοχθηράν, δι'
ἃ κωλύει τὸ μὴ συμμιγνύναι μηδὲ σκεδαννύναι ταύτην· ἀλλὰ φοβοῦ
τῶν βαθύτερον τὸν χοῦν ἢ τῶν τάφρον ὀρύξαντα, τόν τε ξόχ-
μαλον ὑποστρωννύναι, καὶ τὴν ἄμμον· ὁ μὲν γὰρ λίθος, ὁ μὲν
πλατὺς ἡ συμφύσις, μελάπτει τὰ δένδρα· ὁ δὲ ξόχμαλος ὑπικά-
τωτεθεὶς· ψύχει τε παρέχεται· τόν τ' ὕδωρ δέχεται· καὶ ταῖς ῥί-
ζαις ὑπόδοδον ποιεῖ τὸν τόπον· ἀπολωβᾷ τοὺς χελίθους ἐκλέγ-
ουδ' ἐκ γῆς λῆσιν τοιαύτην φέρει· καὶ γὰρ ἀλέαν παρέχει
τοῦ χειμῶνος, καὶ ψύχει τοῦ θέρους· ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὰς ἄλ-
λας διαφορὰς τῆς χώρας, τὰ προσφορὰ λητέον· ὡς γὰρ ὅλως εἰ-
πεῖν, ἁδενὸς ἔλαττον· αἰγὰς πάντων πρῶτον καὶ μέγιστον τὸ δύ-
ναθαι θεωρῆσαι· πρῖον ἐν πρίᾳ χώρᾳ φυτεύτεον· οὐ μόνον ἀπολῶς
ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν αὐτῆς ἕξιν, ὅταν αὐξομαλὴς ἢ κατὰ τοὺς ξό-
πους ἐκάστους· ὥσπερ λέγεται πολλάκις ἡ οἰκεία μετάστασις ἔχ-
ειν τινὰ καὶ πρὸς αὐτὰ λημψιν ἢ πρὸς ἀκαρπίαν· ὁ μὲν καθόλων τῶν
χυμῶν ὄζει· καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ὁμοφύλοις· οἷον, ὡς μὲν ἁπλῶς εἰ-
πεῖν ἡ συκῆ φιλεῖ τοὺς ξηροὺς τόπους· οἱ γὰρ ὑγροὶ σήπουσιν· ἢ
οὐ καλῶς ὡς παίνουσι, διὰ τὸ ἐν αὐτῷ εἶναι τὸν καρπὸν ὑγρόν, οὐ
μὴν, ἀλλ' ὅσοι γε ὑδροφύεσθαι ζητοῦσι καθάπερ ἡ λακωνικὴ, τὰ
ἔφυδρα ζητοῦσιν· ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἀμπέλων, αἱ μὲν στερεαὶ
καὶ συκραὶ καθάπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη, τὴν ὀρφὴν μᾶλλον
φιλοῦσιν· αἱ δὲ μανραὶ καὶ ὑγραὶ, τὴν πεδινήν· ἑκατέρας γὰρ ἡ
ξοφὴ πρὸς τὴν φύσιν σύμμετρος, παῖς μὲν ἐλάττονα ἔσα· τὸ δὲ

πολύ ὅλως δὲ καὶ ἀκρόδρυα καλὰ δυκεῖ περὶ τοὺς ὑδρεί ας
εἶναι· σημεῖα δὲ ποιοῦνται τὴν αὐτομάτην γένεσιν· ὅπου
γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ γυμνάζει, τοῦτον οἰκεῖόν ἐστιν εἶναι τόπον· αἱ δὲ καὶ
θέσεις διαφοραί, δηλονότι κυριώτατα· ἡ γὰρ ὑδρία πολ
λαὶ μὲν ἀμπέλοις· καὶ τὸ ὅλον ὥσπερ μία τις αὕτη διαφορά καὶ
θ' ὕψος καὶ ταπεινότητα, πολλῶν ὄντων ἑτέρων καὶ μειζόνων· ὥς
περ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται· ὧν οὐδὲ μία θετέον εἶναι χή· τὴν
τοῦ χειμωνίαν καὶ ἔφυδρον, μᾶλλον οἱ πλείους ὁμολογοῦσιν ἀγα-
θὸν εἶναι τοῖς ἀμπέλοις· ὥσπερ καὶ τὴν δύγμον ἐλαίαις καὶ συ
καῖς· αἱ μὲν γὰρ, ὑγροτέρας δέονται μαλακωτέρας ζοφοῦ·
σαι δέ, ξηροτέρας μὲν σωματωδεστέρας ὅλως δ' αἰεὶ τὰ μὲν ξηρὰ, ξηρᾶ
ζητεῖ χώραν· τὰ δὲ ὑγρὰ, ὑγρᾶν· οἷς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀρίστη τοῖ-
σιν ἡ μέση καὶ κόφη, μὴ ἔνικμος· ὑπόξαφὴς γὰρ μάλιστα μὲν δύναται·
εἰ μὴ ὅσα διὰ τὴν ἰσχὺν λαμβάνουσι πολὺθος τροφῆς, ὀξυβρίζει·
καθάπερ ἡ ἀμυγδαλῆ· ταύτῃ γὰρ ἡ λεπτόγειος ὑγροτέρα τοῦ πό
ρου ὑδρηλὸς καὶ ἥλιος, ἐν αὐτῇσιν ἢ τῇ ὑβοῇ παλίσκιος ὁδρόσε
ρός· οὐ μικρὸν ἢ οὐ πρὸς τὰ πνεύματα καλῶς κεῖσθαι τοὺς τό
πους· ὥστε καὶ τοῦτο θεωρητέον· οὐ πάντα μὲν γὰρ ἄπαντα ζητεῖ·
τροφαίτατα γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις βελτίους· οἱ καρποὶ καὶ πειρότε
ροι· πνεύματα δὲ καὶ προσήνεμον, οὐδὲν ὡς εἰπεῖν τῶν γε ἡμέρ·
ων ὠφελεῖ· καὶ μικρὰ καὶ καυλώδη γίνεται διὰ τοὺς πολλοὺς τοὺς ὑπὸ τῶν
πνευμάτων· ἔνια δὲ οὐδὲ τῶν ἀγρίων· οὐ γὰρ τελεσφορεῖ· καθάπ-
περ δὲ καὶ τὴν εὐοικίαν φασίν· ἀλλὰ μέχρι τοσούτου ἀφικνεῖσθαι·
τοῖς δ' ὧν χρῖς ὑπηνέμοις, ὠφελεῖ τι καὶ πολυκάρπους γίνεσθαι· τὸ
γὰρ ὅλον ὥσπερ πολλάκις εἴρηται, συμμετείας πρὸς ἕκαστα δεῖσθαι πρὸς τὴν φύσιν· ὁμοίως ἔν τε ταῖς ἄλλαις τροφαῖς, καὶ
ταῖς τοῦ ἀέρος μεταβολαῖς· ἀλλὰ γοῦν· μὴ αὖ εἶναι δόλους καὶ
κοινόν· τοῖς μὲν ὑγρότητος καὶ ξηρότητος τῶν φυτευομένων, οὐχ
οὕτω πρὸς τὸν τόπον ὡς πρὸς αὐτὰ τὰ φυτεύματα σκεπτέον·
ὅσα τε φιλόσκια καὶ μή· ὅσα μακρόῤῥιζα καὶ βραχύῤῥιζα·

τὰ μὲν·

τὰ μὲν γὰρ δηλονότι μόνα, τὰ δ' ὑπὸ νὰ φυτευτέον· φιλόσκια
δ' ὧν οἱ καρποὶ ξηρότραγα καὶ πυρηνώδη, ὥσπερ δρῦς ἢ μυρ
ρίνου· καὶ ὅσα φύσει μανότητα καὶ ξηρὰ καὶ μὴ μακρόξυλα, κα-
θάπερ ἡ δάφνη· τῶν μὲν γὰρ ὁ καρπὸς ἡλιούμενος σφυφνοῦται
νεται· τὰ δ', ὥσπερ προβολῆς δεῖται καὶ πρὸς τοὺς χειμῶνας καὶ
πρὸς τὰ καύματα διὰ τὴν ἀσθένειαν· οὐκ ἐνοχλεῖ γὰρ τῷ πα
ρῷ διὰ τὴν βραχυρριζίαν· καίτοι πρὸ ἄστεως τὰ τοιαῦτα
πολοῦ φυτεύειν, ὅπως μὴ ζῶντες ἔξω τὴν τροφὴν μὴ δαπανῶσι, ξο φοῦ
τε ἐλάττω λαμβάνοντα, καὶ τοῦ πυρύματος ἀποκλείωμεν· δεῖ
ὀρθῶς μελέσθαι· ἀλλ' ἑκάτερα διαιρετέον ὥσπερ εἴρηται· χρὴ
δὲ καὶ πρὸς τὸν τόπον ὁρῶντα προϊέναι τὰς ἀποστάσεις· ἐν γὰρ τοῖς
ὀρεινοῖς ἐλάττους ἢ ἐν τοῖς πεδινοῖς· ἐπ' ἔλαττον γὰρ αὐτὰ δεῖ αὔξε
αύξοντα καὶ ἡ κόμη· ὅπαν δὲ φυτὸν ὅταν ἐκβλαστῇ τὸ πρῶτον,
ἐὰν ἐριζωθῶσι μηδὲν κινοῦντα τῶν ἄνω· καθάπερ ὠὴ τῶν ἀμ
πέλων ποιοῦσιν· ἀφιέντας τοὺς ῥάχας· εἶθ' ὅταν ἰσχύσῃ, τότε πε
ριαίρειν τὰ ἄνω καὶ παλίντονα τὰ κάλλιστα καὶ ὠὴ τὴν δόξαν τα
πεφυκότα· καὶ τὰ μὲν γὰρ τὰ δένδρα, τοῦτ' ἀναγκαῖον οὐχ ὥσπερ
ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀφαιρεῖν ἐνδέχεται πάντα τὴν τιμὴν ἰσοῤῥοπῶν· ξ'
εἴξου γὰρ ὄντος, ἐὰν περιαίρῃ καὶ κινῇ τις ἀθρόον, σωθήσεται
μᾶλλον· ἐὰν δ' ἐρριζωμένου καὶ ἰσχύοντος, οὐ τοσοῦτον ἔσται,
ὅ τὴν τροφὴν ἀποδώσει πλείονα τοῖς καταλείπουσιν· ἢ δ' ἀναγω
γὴ ὅ ὠὴ καὶ λᾶσθαι ποιοῖ τ' φυτεῖαν, οἷον χηματισμός
ὅστε, ἢ μόρφωσις τ' δένδρων, ὕψει τε καὶ ταπεινότητι, ὅ πολέ-
τεσι ρῖσ ἄλλοις· ὡς δ' ἐπίπαν φυτεύουσι τὰ ὑψηλά· πολλὰ δ' ὅσα
φύσει τοιαῦτα καὶ ὅστε καὶ βούλεται· καθάπερ φοίνιξ· πεύκη·
κυπάρισσος δὲ καρπότερα· σήπεται γὰρ διὰ πολὺ φλοιῶδες· ὁ
σης καὶ ἐνταῦθα καταμαλισκομένης· ἀλλὰ δεῖ πολὺ κλάδον
ὅ πολυβλαστῆ ποιεῖν· ἅμα γὰρ τῇ πολυκαρπίᾳ καὶ δύσφυτη-
τότερα ἢ τὸ ὅλον δύθραυστότερα γίνεται· διὸ ὅ περιαιρετέ
ον ἢ κωλυτέον τὰς μὴ κατὰ καιρὸν βλαστήσεις· χρὴ δὲ μὴ λοι-

αὐτὴ θραπεία καὶ κατάσασις ὁμοίαις τῇ διακαθάρσει τυγχάνῃ πλείων ὄντων τῶν δένδρων· ὑπὸ ἴσης καὶ διαιτίου πρῶτον τῶν κατὰ τὰς θραπείας, εἶθ' οὕτω περὶ τῶν ἄλλων· ὥσπερ γὰρ ἐφεξῆς ταῦτα τῶν περὶ τὴν φυτουργίαν ἐστί· κοινοτάτη μὲν οὖν καὶ μάλιστα ἐνδηλος ἡ τῶν ἀμπέλων τυγχάνει· πάντες γὰρ χώματα, καὶ πάντες ἀμπελουργοῦσιν· ὡς σπερ ὑπαὶ ἀναγκαίου μέν οἱ φυτουργίας, διὰ τὴν βλάσιν ἢ κωλυβλασίαν· ὑπὲρ ἴσης ἐπεὶ δὴ καὶ ἐν τῇ βλαστήσει καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις διηκείβω μάλιστ' ἡ θραπεία, πειρατέον αὐτὰ καθ' αὑτὰ θεωρεῖν ὕστερον· νῦν δ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων λέγωμεν· οὐ δὲ γὰρ οὐδ' ἐν τούτων μικρόν ἐστι, τὸ καταστήσαι θαύμαστον τὰ δένδρα, καὶ τὰ κακῶς πεφυκότα καὶ τὰ ἐμποδίζοντα τὰ τοὺς καρποὺς ἀφαιρεῖν· ἐμποδίζει γὰρ οὐ ταῦτα μόνον· ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπωτέρω μάλα, καὶ αὐτὰ ὅλα τὰ παρακαίρως πεφυκότα· διὸ δεῖ ταῦτ' ἐξαιρεῖν τὰ μεταπιθέναι τῇ βλάστησιν εἰς τὸ δένδρον· ἔοικε γὰρ ὥσπερ ὀχετείαν τις εἶναι φλὴψ τροφῆς τῶν δένδρων· ὅσον ἀνάγκη τις· εἰς γὰρ τὰ κατάλληλα μόρια αἰεί· καὶ ταῦτ' αὔξει· τοῦτο δὲ συμβαίνει, διότι τοῖς μέρεσιν ἄρτια πέφυκε· καὶ ἔτι προσπεπλασμένα κατ' ἐνιαυτόν· ἐπεὶ καὶ εἴπερ ἀεὶ βέλτιον κολούειν τὰ αὐτῶ, πρὸς τὰς ῥίζας ἡ τροφὴ πᾶσα φέρεται· κἀκεῖναι λαμβάνουσιν αὔξησιν· ὥστε πᾶσιν παράπλησα τὰ χωρία· καὶ τέλος αὐξήσει μᾶλλον τὰ αὐτῶ, πάσης ἐνταῦθ' ὥρμηκυίας ἡ ζοφῆς· οἷον γὰρ ἡδὺ φύσις γίνεται χρονιωτέρων· ἢ μὲν οὖν ἄμπελος ἀεὶ τῷ τομῇ ἐπιζητεῖ κατ' ἐνιαυτὸν διὰ τὸ αὐξεσθαι· τὸ ἄμπαγα, τὰ μὲν παρέρπει· τὰ δὲ, διὰ τὸ ξαίνεσθαι· ἡδὺ δὲ τὸ αὐξεσθαι· ἐπεὶ εἴ τί τοιοῦτον εἴη, δέοι τ' ἂν ἀφαιρεῖν ἀεὶ τῶν ὑγρῶν πλείονα· ἅμα δὲ ἕλκωσις πόνον παρέχει καὶ κακοῖ τὰ δένδρα· διὸ καὶ μετὰ τῶν διακαθάρσεων, ὥσπερ οἷον τὰ δεῖν κοπρίζειν, καὶ τῷ ἄλλῳ ἐπιδιδόναι θραπείαν· ὅπως ἐπανορθώσει τὴν ζοφὴν τῶν κακοπαθειῶν· ἀλλὰ μόνον τύχοιμεν ἐν τῇ τῶν αὔξων ἀφαιρέσει πρέπειν.

εἰσθαι· ταῦτα γὰρ οὔτι πού ποιεῖ τὴν ἐλκώσει, κωλύσ τι προσπη
πηλύαξοφάσ· ἐν δὲ τῇ διακαθάρσει, τό τι μὴ καρπωτικὸν διαι
ρετέον, ἢ ὅσα τ̃ῶν ἑτέρων αὐξήσιν ἀφαιρεῖται, ἢ ὅσα διαπέφυ
κεν· ἐν τοῖς ἔξω γὰρ δεῖ τιθὲ βλάστησιν εἶναι· ἢ ἐπὶ τὰ ποτὲ ἢ
ἀλλήλοις ἐπιβάλλοντα, ἃ ὅσα τιθὲ ἐκφυσιν ἐκ τ̃ μέσων ἔχει· πάν
τα γὰρ ταῦτα κωλύ τὸ πνεῦμα κωλύ τὸν ἥλιον ἀφαιρεῖται· δεῖ δὲ ἢ δύ
πνουν εἶναι ἢ πρόσπλοκον τὸ δένδρον· διὸ κωλύ οὐκακῶς οἱ οὕτως ἐνθυ
μίζοντες, ὡς τι πρὸς μεσημβρίαν βλέπειν· καθάπερ οἱ τὰς σικύ
ας, κωλύ τὰ ἄλλα, ἃ μάλιστα τὴν ἐλαίαν· ἐπεὶ δ' ὡ΄πον ἢ διακά
θαρσις διὰ τοῦτο πολυχρὸς, διὰ τοῦτ' οὐ τὴν τυχοῦσαν ὥραν, ἀλλ' ἃ
μετὰ πολλά δει λιπαίνειν· ἰσχυρότατα γὰρ τότε ἃ μάλιστα αὐτ̃ῶν τὰ
δένδρα, καταναλωκότα τὸ ὑγρὸν εἰς τοὺς καρπούς· ἕτερον δὲ
οὐδέπω δεῖ τῇ μύᾳ· τὰ δ' ὄψικαρπότερα δῆλον ὅτι καὶ τὸ λοιπὸν
μετὰ τὴν τ̃ῶν καρπῶν ἀφαίρεσιν· ἴδιον δ' ἐπὶ τῆ συκῆς· μόνη
γὰρ διακαθαίρεται μικρὸν πρὸ τῆ βλαστήσεως· αἴτιον δ' ὅτι τότε
μάλιστα εὐσύμφυτος· δεῖ δὲ ταὐτὸ ποιεῖν ἐν ὅν τῇ μαῦ
πονεῖ μάλιστα δὲ τοῦ μετοπώρου καὶ πρὸ πολλά· ξηροτέρ
ας τῆς ὥρας, οὐδ' ὑγρᾶς συμφύναι· σήπεται τι παραρρέ
οντος τοῦ ὕδατος· καὶ ὑπὸ τ̃ῶν χειμώνων κακοπαθεῖ· καὶ τὸ
ὅλον διαφθείρεται· τοῦτο μὲν οὖν ἴδιον τ̃ῶν ἀθηνῶν καὶ μανῶν·
οὐκ ἴσον δὲ πάντων ἡ ἀφαίρεσις· αἱ μὲ πολέων τ̃ῶν μᾶλλον δεο
μένων· δεῖ δὲ τὰ εὐβλαστοῦντα πολλῆς γυομένης· οἷον ἐλαίας
δοκεῖ καὶ ῥόα καὶ μύρτον· ὅσῳ γὰρ αὔτιος ἐλάττω τούτοις κα
ταλείπῃ, βέλτιον βλαστάνει· καὶ τοὺς καρποὺς φέρει βέλτι
ον· τοῦτο δ' ὅτι πυκνόβλαστα ἢ λεπτόβλαστά ἐστι καὶ ταχὺ παρ
αυαινόμενα· διὸ καὶ φρυγανικώτατα τὰ πάντων τῇ προσό
ψει· χρὴ δὲ καὶ ὅσα πρὸς τὰς τομὰς ἀθενῆ, καθάπερ ἀπίᾳ καὶ
μηλέα, καὶ ἐλαίαν λεπτόφλοιον· ἃ γὰρ ταῦτα πονεῖ
διὰ τὰ τοιαῦτα τούτων ἢ ταῖς χερσὶν ἀφαιρεῖν, ὥσπερ ἐλέχθη
τισὶ κελεύουσιν, ἢ τοῖς σιδήροις, ὡς ἐλαφρότατον κίνδυνον

ἅμα τῷ πόνῳ δὲ τὴν ἕλκωσιν· ὥσπερ καὶ τῇ ῥιζῶν ἐντὴ σκα
πάνῃ τιξωσκομμένων χείρω γίνεται, πολλάκις δὲ καὶ νοσεῖ καὶ
ἀφαναίνεται, τὸν αὐτὸν ξόπον οἰεαθζ χὴ καὶ ἀπὸ τῶν ἄνω-
θεν ἐν τοῖς μὴδυναμμένοις φέρφν· καὶ περὶ μὴ καθάροωσ
ἀρκείτω τὰ εἰρημμένα· ῥίζοτομεῖται δὲ μετὰ τὴν φυτείαν,
καὶ ὅταν ᾖ νέα σαίνθ ὡς εἰπεῖν, ὅσωστι καὶ τὰ βάθους ὠθῶντα,
καὶ πλείω λαμβάνωσιν αὔξησιν· μάλισα δ' ὧν ἐστι πολλὸς αἰ
ξίζαι· καθάπερ ἐλαία καὶ ἄμπελθ· ὅταν δὲ πρισβύτιραγέ-
νηται, τὰς μὴ ἐστιτείους καὶ ὅλως τὰς ἐπιπολῆς ἀφαιρε-
τέον· ὅσως αἱ κάτω πλείους καὶ ἰσχυρότιραι πέμπονται· φθεί-
ρουσι γὰρ ἐκεῖναι αὐτὰς, καὶ ἐμποδίζουσιν· αὐτοῖς δ' οὐδύ-
ναται σαρέχειν ξοφιώ· ἀλλὰ καὶ πονοῦσι, ἢ ὑπὸ τοῦ ἡλίου
καὶ ὑπὸ τοῦ ψύχους· ἀφαιρετέον δὲ καὶ τὰς αὔας· προσῆρ-
τηται γὰρ καὶ ἄλωσ λυμαίνονται, καὶ σκώληκας ἐμπι-
οῦσι τοῖς δένδροις· τὰς δὲ ἅλμας οὐ κίνητέον· οὐδὲ γὰρ τῷ
δακαθάρσιν ὅσην ὥσπερ τῶν αὐωτριεῖαθζ· καὶ γὰρ τὸ γυμνὸν
ἐπὶ πλέον χαλεπὸν, καὶ ὅλως οὐκ εὔσημον· οἷον ἀφαιρετέον· ἄ-
μα δὲ καὶ σαθενοῦν φυομμένην, μόνον δὲ ἰσχύουσα τὴν σροφὴν
ἀσφαλῶσει· κάλλιον δ' ἐὰν σανταχόθεν· τὸ ὃ δὴ μῆκθ καὶ σολά
Τθ, ὅσον αὖ ᾖ πλέον, ὠφελιμώτερον· ὥστε τὰ σρὸ τὴν βλαά-
στησιν καὶ τὴν ὠξοφίαν μόνον δεῖ σαρασκευάζφν· περὶ δὲ ἀρ-
δεύσεως καὶ ὑδάτων, χρὸν εἴρηται σρότερον· ὅσα γὰρ ἐν τοῖς οὐ-
ρανίοις ὠφέλιμα, κατὰ σρίασ ὥρασ, ἢ ἔτους, ἢ νύκτωρ, ἢ με-
θ' ἡμέραν, δηλονότι καὶ ἐν τοῖς ἐσπερίοις καὶ ὀκτινομμένοις ὁ-
μοίως ἔχει· τὸ δὲ θέρβσ ὠλόγωσ μάλισα χρῶν ται, διὰτ' ασά-
νιν τῶν ἐκδθ· καὶ ἅμα σρὸ τὴν ἐκξοφιὼ τῶν καρσῶν ἀ-
ναγκαῖον· οἱ δὲ, καὶ οἷον ται τότε μάλισα δεῖσθαι, σλείσης ἀ-
φαιρέσεως καὶ κυριωτάτης γινομμένης· ἰσχυ δ' ὥστερ ἐν τοῖς
ἄλλοις καὶ ἐν τούτοις τὸ ἔθοσ· οἷον γὰρ φύσις ἐστὶ ται· διὸ σ τὰ
ἐν τοῖς ξηροῖς καὶ αὐύδροις, οὐδὲν ζητεῖ, σολλὼ τὸ δυσχαῖον, ἢ

χέρω

χείρω γίνεσθαι βραχύμυα, καθάπερ τὰ ἐωθινὰ ταμιὴ βράχεσθαι· καὶ κίνδυνος ἂν μὴ σωφρόνως ἀποδιδῶ, βράχειν ἀρξάμενος· ἐκείνως τε γὰρ ἀφαιρεῖσθαι τὴν ἰσχὺν ἢ τὴν ξηρῶν, ἢ ἑτέραν οὐδαμοῦ ἀμφοτέρων πλεῖον διαμαρτάνῃ· ὥστε πολλάκις ὑπὸ τῶν καυμάτων αὐαίνεσθαι· χαλεπὸν δὲ οἱ καρποὶ χείρους τῶν μὲν πλείονος δὲ χυμῶν· ἐὰν δὲ συμμίξῃς, ἀλλὰ καὶ πολεῖον ἢ πολῷ μᾶλλον· ὥστε εἰ δὲ κοπρίσεως ἀκολούθως δηλονότι τῇ ἰδίᾳ καθάρσει μετὰ τοὺς χρόνους· ἄλλως τε εἰ καὶ μετ' ἐκείνων ὑθὺς κοπρίζῃ δεῖ· ἅμα ἢ ἢ ὑδὶ αὐδύναιν τὸ δὲ χαλᾶν συμμιχῶς· ἀλλ' ἀφαυαίνον ταιδιὰ τὴν θερμότητα· τὸ γὰρ τὴν ψιλὴν κοπρίζειν, οὐχ ὅμοιον· ἢ ἐκείνῃ μὲν γὰρ εἰς πολὰ μερίζεται καὶ ἀναλίσκεται· τὰ δὲ οὐ μόνον τῶν ὡρμάτων· ἢ ταῦθα δὲ εἰς αὐτὰς τὰς ῥίζας δύεται· καὶ οὐ δύναται πᾶν διαδιδόναι τοῖς καρποῖς οὐχ ὁμοίως δὲ τροφὴν ὁ δὲ πολύχρων· ὥστε πάλιν ἄλλης καὶ ἄλλης ἐπιμομένης, ὡς ἐκθερμαινόμενον, αὐαίνεσθαι· ἐπεὶ καὶ ὁ ὗτος, ἂν τις κατακόρως χρῆσθαι, καὶ ἐπιγίνηται πολὺ ὕδατος· διὸ καὶ ταῖς ἐπομβρίαις χρησιμώτερος ὅτι συμμιχὴς καὶ πολείων κοπρισμός· ἢ δὲ ταῖς αὐχμώδεσι καὶ λεπταῖς ὁ σύμμικτος, διὰ ταῦτα δὲ ἴσως οὐδὲ ἡ δριμύτητα τοῖς δένδροις ἁρμόττει· καίτοι δόξειεν ἂν ἄτοπον εἶναι, τὸ μὴ τοῖς ἰσχυροτέροις, ἀλλ' ἐν τῷ προφθημένῳ τὸ αἴτιον λεπτέον· ἐπεὶ ἢ τοῖς λαχάνοις διὰ τοῦθ' ἁρμόττει· διὰ τοῦ χαμεθ' ὑδρεύεσθαι ἢ χύλωσις· καὶ ὅλως ὅτι πολῷ τῷ ὑγρῷ χρῶνται καθ' ἡμέραν, καὶ αὐτὰ φύσει ὑγρά· φυλλοφορεῖν γὰρ εἰθέλουσιν οὐ καρποφορεῖν αὐτά· οὐ μὴν ἀλλ' ἐνίοις τι χρῶνται ἢ πρὸς τὰ δένδρα τῶν ἰσχυροτέρων· καὶ μάλιστα εἰς μελανότητα καὶ μεταβολὴν τῶν καρπῶν· οἷον τῇ πρὸς τὸ πλὺν καὶ νῦν καὶ αὖ σύρουσι πρὸς τὰς ῥίζας, καὶ τὰς ἀμυγδαλὰς ἐκ τῶν κρῶν γλυκείας· καὶ ὡς παρὰ τοὺς μυρρίνους κελεύουσιν ἰσχυροτέραν ἔτι παραβάλλειν, οἷον πηλὸν βριθυδεστικόν· καὶ οὖρον παραχεῖν ὅταν ἐκβλαστήσωσιν· ὡσὰν ἀσυρίων πνο-

μᾶλλον· οἱ δὲ καὶ τῇ ἐλαίᾳ συμφέρειν οἷον ταῖς πρὸς ἀκαρδίαν ἔοικε δὲ τὸ ἐν τῇ ἀρχῇ μέσα διαφέρειν· εἶναι καὶ τὰ τῶν σικύων σπέρματα ψίλακτιβρεχόμενα καὶ μελικράτῳ γλυκυτέρους ποιεῖ· νομίσειε δ' ἄν τις ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων γίνεσθαι λαχάνων· ἀλλ' ἴσως τὸ ἧττον χρησιμώτερον· ἡ δὲ ἰσχὺς τῶν δένδρων ἀρχή τις οὖσα, καὶ τὰ πρωϊκάρπια σωιζόμενα τὰ ἐφ' ἑαυτῆς· περὶ μὲν οὖν τούτων καὶ πρότερον εἴρηται· τὴν δὲ χρησιμωτάτην πρὸς τὰς δυνάμεις ἀποδοτέον· τῆς μὲν ἧττον ἐλάττονας, τῆς δὲ μᾶλλον πλείονας· δεῖ δὲ καὶ τὴν πρὸς φόρον ἑκάστοις τῶν δένδρων μὴ ἀγνοεῖν· οὐ γὰρ ὥσπερ ὕδωρ τὸ αὐτὸ πᾶσιν, οὕτω καὶ κόπρος· ἀλλ' ὥσπερ τὰ ἐδάφη πρὸς ἕκαστον οἰκεῖα, οὕτω καὶ ἡ κόπρος· ἐπεὶ καὶ κατὰ τὰς ἡλικίας τῶν δένδρων ὅτι τις διαφορά· διὸ καὶ φυτεύοντος, ὑποβάλλουσιν οὐθὺς ὡς ὥσπερ ἐλέχθη τὴν τῶν λοφούρων, ὅτι κουφοτάτη· τὸ δ' ἀθήμονα, κουφοτάτης δεῖται· τὸ δ' ὅλον, ἐν ταῖς θραπείαις τ' δένδρων, ὅσα μὲν κοινὰ πᾶσίν ἐστι, ταῦτα τῷ ποσῷ καὶ τῷ ποιῷ διοίσει καὶ τοῖς καρποῖς· οἷον, τομή· διακάθαρσις· σικαπάνη· κόπρισις· ταῖς δ' οὖν ἀμπέλοις ἡ μὲν τῶν λόφων ἐστὶν παραμάλοις κόπρος· οὐ γὰρ δύναται φέρειν δὲ ἐλαττόνων· οὐ δ' ὄστρεα βοήθεια καθάπερ τοῖς δένδροις ἡ ὕδρευσις· ἀλλ' ἐκ καίνεται· διὸ καθάπερ ἐλέχθη πᾶσι ἐπιμβείαις χώρας συμφέρειν μᾶλλον· ἄλλως γὰρ κίνδυνος μὴ ἐπιγινομένων τῶν ἐκδύσεων· σικαπάνη δὲ πᾶσι συμφέρει· ταύτας γὰρ ἐμποδίζοντας καὶ τὰ παραιρούμενα τὰς ξοφὰς ἐξαίρειν· καὶ αὐτὴν τὴν ἐπικμοτέρᾳ πρεῖν καὶ κουφοτέραν· εἴ τις δὲ ἄρα ἐγκαταμίγνυσι τύμῃ (ἀνάγκη γὰρ ἐγκαταμίγνυσθαι κινούμενον) ἐκμάσσειν τὰ δίδωσι καὶ παρέχει ξοφλόν· διὸ ἧττον ἀνυδρεῖον σικάπτειν καὶ μεταβάλλειν πλάκις, ὥσπερ καὶ πρότερον εἴρηται· συμφέρει δ' ἡ σικαπάνη καὶ τοῖς ἐλαιῶσι καὶ τοῖς ἐφύδροις· καίτοι δόξειεν ἂν ἄτοπον εἶναι τοῖς ξηροτέροις, ἀλλ' οὐδὲν ἄτοπον·

τὴν

τὴν μὲν γὰρ ξηραίνῃ, τὴν δὲ ὑγραίνῃ· δεῖται δὲ ἑκατέρα τοῦ ἐναντίου· τροφῆς δὲ πλείονος καὶ βελτίονος, αὐξητὸ τὸ δένδρον αὔξεται· καὶ οἱ καρποὶ καλλίους· πρίεται γὰρ καὶ τοὺς σαρκώδεις ἐλάττους, καὶ ὅσα ξυλώδη καὶ δερματικὰ τοῦ ἐκτός· οἷον ἀμυγδαλῆς· καρύας· βαλανίδος· τούτων λεπτότερα τὰ φλοιώδη. τὰ δ' ἐν τοῖς, μείζω· τὸ γὰρ ὅλον ἡ αὔξησις ὑγραίνῃ, καὶ τὸ σαρκῶδες αὔξει· διὰ ταῦτα καὶ κατὰ λόγον ἀμφοῖν τὸ συμβαῖνον· ποιεῖ δὲ καὶ ξυλότερα καὶ μείζω καὶ ἡδίω μετὰ φιλανθρωπείας· ὅτι καὶ ξηρὸν πλείονος καὶ πέπτικώτερον μᾶλλον· ἐπὶ δὲ τοῦ κράνου (περὶ τούτου γὰρ μάλιστα αὐτὰ λέγεται) δῆλον εἰ περ ὡς ἀληθῶς πλεῖον ἀναλαμβάνῃ τοῦ μέτρου ξηροῦ· ὥστ' ἂν ποιῇ ξύλον· ὅπερ ἐπὶ ἐλαίου συμβαίνῃ περὶ καρπώσεις, ἐν ταῖς πίερσις λίαν χώραις καὶ ξύλοις. ἡ μὲν οὖν σκαπάνη, πάντα ταῦτα τὰ σώματα βλάπτει· καὶ τὸ ὅλον ὠφελεῖ διὰ τὸ ἐξαιρεῖν τὰ παρασιτούμενα· ἐπεὶ καὶ τὰ φυτὰ ταῦτα καὶ τὰ παραπλήσια· ἀλλὰ τὴν ὅλως αἴρεσιν, πολλοῦ ὅσα ἐν φαρμάκου μέρει· λέγω δ' οἷς τὰς κεφαλὰς ἰῶσι πίερον τοῖς τῶν ἀμπέλων φυτοῖς, ἢ εἴ τι ἄλλο ξηρόν, ὅσῳ φλοὸς ὑγρότητος ἀφαιρεθῇ· ἢ ὡς ταῖς ἐλαφίνοις τοὺς ὀρόμους πρὸς τὸ μὴ καταπίνεσθαι. ἢ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτο· ἢ ὅσα προσφιλῆ τυγχάνῃ· καθάπερ ἐλαία δοκεῖ τῶν δένδρων ἡ μύρσινος· τάττει γὰρ ἴζας συμπλέκεσθαι φίλας τῶν δένδρων ἄν δροτίων, καὶ τὰς τῆς μυρσίνου ῥάβδους φύεσθαι διὰ τῶν ἀκρεμόνων φιλεῖ ἐλαίας· τὸν τηκαρπὸν ἔχουσα τὴν ἡλίου καὶ τῶν ἀνέμων προβολὴν, ἐλαίαν ἀσαλῆ πίνεσθαι ἢ γλυκύν· ἐλάττου ἢ τὴν ἐν τοῖς προσήλοις· ἄλλο δ' οὐδὲν ἐθέλῃ φυτεύεσθαι πρὸς ταῖς ἐλαίαις· ὑμὴν δὲ καὶ πεύκη δοκεῖ πᾶσιν εἶναι· διάτι τὸ μονόρριζον εἶναι καὶ βαθύρριζον· ὑποφυτεύεται γὰρ ὑπὸ τὴν μύρσινον καὶ δάφνη καὶ ἕτερα πλείω· καὶ αὔξησιν λαμβάνῃ· φανερὸν ὅτι μᾶλλον παρολκοῦσιν αἱ ῥίζαι τὰς σκιάς.

σκιαὶ γὰρ πολλῶ ποιεῖ ἡ πεύκη· κ͞ι λόξην ἔχει τὰ ἄνθη τε ὀλι
ζόρριζα καὶ βαθύρριζα· καὶ πρὸς τοῖς, ᾧ μὴ κ͞ι τῶν αὐτὴν ὠ-
φ᾽ ἣ βλάστησις καὶ καρποκία· ξοφλώτι ᾗ ἐλαχίστην ποιεῖται ταῦτα· ἢ ἄνθη τὰ οἱ χρόνοι τῆς τι βλαστήσει τῆς τε-
λφώσεως καρπ͞ν, ἢ πόα λυπῶσι· χαλεπώτατα δ᾽ ἄμπελος
ἀπ᾽ ἄνθ᾽, συκῆ ἐλαία· ἡ γὰρ ξοφ᾽ πολλ᾽ ἀμφότερα λαμβάνει,
ἢ σκιὰν παρέχει πολεῖς· χαλεπὸν δὲ ἡ ἀμυγδαλῆ, διά τι τὴν
ἰσχὺν τὴν πολυρριζίαν· καί τοι φυτεύουσί πω δ᾽ ἐν τ᾽ ἀμπε
λῶσι ἀσινέστατ᾽, ξοφ᾽ τι ἐλαφρὸ δεδομένην, ἄμα δὲ καὶ τὸ πρωϊνὸ
πολὺ καὶ μὴ πολύσκιον ἔχουσαν· ὁ μὲν ὀρθῶς μελέτησιν· οὐ
δ᾽ ὅτι ἡ σκιὰ λυπεῖ καθάπερ εἴρηται, ἢ τὸ ὄψι, ὥσπερ ἰσχὺς τ᾽ ἐριζῶν·
ἀφαιρεῖται γὰρ τὴν ξοφ᾽ τῶν παρρυμένων· αἱ δὲ κουφότατα
ἀσινέστατα δ᾽ τὰ μηλέα, ἢ ῥόα· ἐν γὰρ ὁ πολύριζα, ἢ ξο-
φὴς ἐλαφρᾶς δεῖται, ἢ ταχὺ γηράσκουσιν· ὥστε μὴ πολὺν χρό
νον ἐνοχλεῖ· ἀπολλῦσι δ᾽ ἅπαντ᾽ ὠσὶν ἐν βλάπτῃ τὴν παρὰ φύσιν· καί
τοι συμβαίνει γ᾽ ἐνίοτε τῶν παραφυτῶν παρὰ μικρόν οὐδὲ τίρος
ἢ θάτερον αὐξάνεσθαι· τοῦτο γὰρ ἤδη τινὶ σωτήριον ἄμ᾽ τῶν φυ-
κῶν ἀναδενδράδων ἢ συκῆς· ὡς αἱ συκαῖ παρηρέθησαν· αἴτιον
δ᾽ ὅτι μεγάλων ἐποίησε μεταπολλ, σωπυξημῶν ἤδη ἢ σωεκτε
θραμμῶν· ὥσπερ γὰρ μία φύσις ἐστὶ μία τοιαύτ᾽ χρόνου μιμνήσκοντ᾽
ὠθὺς παρεῖλεν· ὃ χ᾽ ὅτι ἀνεφύαμεν, ἀλλὰ ἢ δύσαυξες ἢ καλ
λίους ἐποίησε· καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων δένδρων θεωρείσθω· πε
ρὶ δὲ ἀμπέλων, ὅσα μὴ κοινὰ καὶ ἐν τοῖς πρότερον εἴρηται,
λεκτέον ὁμοίως· ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ χώραν διαφέρει καὶ αἱ χώ-
ραι, τοῦτο χρὴ πειρᾶσθαι διαιρεῖν τὰ πῖα καὶ λαῖς πίαις
οἰκείας· κατὰ φύσιν μὲν γὰρ ἐὰν φυτεύῃ τις, ἀγαθά· πα-
ρὰ φύσιν δὲ, ἄκαρπα γίνεται· τὸ δὲ κατὰ φύσιν, χρὴ δ᾽
καθ᾽ ὁμοιότητά τινα λαμβάνουσιν ὡς εἴπομεν· ἐν μὲν τῇ
στερεᾷ καὶ αὐχμώδει τὰ στερεὰ καὶ τῶν λευκῶν καὶ τῶν με-
λάνων· ὡς δ᾽ ἐπὶ τὸ πᾶν, τὰ μέλανα στερεώτερα· ἐν δὲ τῇ

ἐπόμβρῳ

ἐπόμβρῳ, τὰ μανά· διάδηλα δὲ τὰ πυκνὰ καὶ τὰ μανὰ τοῖς μήτραις, ἃς δεῖ θεωρεῖν ἀποτέμνοντας τὰ μέσα τ̃ν κληματίδων· ἔχει γὰρ ἡ μὲν μανὴ πομφώδη, τὸ δὲ ξύλον λεπτόν, ἡ δὲ πυκνή, μικράν· τὸ ξύλον, παχύ· ὅτι ἑκάτερον ἑκατέρᾳ τῇ χώρᾳ συμφέρει, διὰ τῶν διαφορ̃· ὧν μὲν γὰρ ἡ μήκη μεγάλη, τούτων αἱ πρόοδοι βέβαιοι· ὧν δὲ μικρά, σφοδρότητι ὀλίγοι· διὸ αἱ αὐταὶ σπέρ προφ̃ς ἐλάττου δεῖται πυκνά· ἡ ἀμπ̃ διὰ τὴν δύναμιν τὸ ὑγρὸν εἰς τὸ θέρος· ὁ γὰρ ἥλιος οὐχ ὁμοίως ἐξάγει διὰ τὴν πυκνότητα· διὸ μικρᾶς φλοιοφορήσεως ἐμποδὼν, ἐπαρκοῦσιν αἱ ῥίζαι τὸ σύμμετρον εἰς τὸν καρπ̃· αἱ δὲ μανα̃, πολλ̃ς μὲν φλοιοφορήσεως οὔσης, ὀλίγης δὲ φλοιώδους διὰ τὴν ξηρότητα φλοιοῦ, ταύτας κλήματα ἀθενῆ καὶ τοὺς καρποὺς ἀτελεῖς φέρουσι· τῇ δὲ ἐπόμβρῳ, προσφορώτατον τὸ μέσον· ἄτε πολλ̃ς τροφ̃ς δεόμενον· καὶ μεγάλης φλοιοφορήσεως ἐμποδὼν, ὁ ἥλιος ἐξάγει· ἡ τοσούτῳ πλέον ἐπιδόσεις εἰς μέγεθος ἢ εἰς εὐκαρπίαν· ἄφθονον μὲν γὰρ ξοφὸν ἔχει· ταύτης ἡ κατακράτησις ἡ πέτ τουσα ῥᾳδίως· διὰ οὗτος ἡ ἡλμωνία δοκεῖ ταῖς ἀμπέλοις εἶναι κρατίστη· διότι πρὸς τῷ λύφην μὴ πίδρακα εἶναι, καὶ ἐφυδρότατον· ὥστε μὴ δύνασθαι τὸ οὐράνιον ὕδωρ διϊκνεῖσθαι πρὸς τὸ ἐκφλοιοῦν· ἡ δ' ἄμπελος, ὕδατος πλείστου δεῖται· διὰ τὸ ἐν ᾧ καρπῷ πλεῖστον ἔχειν τὸ ὑγρόν· ἔτι δὲ μάλιστ' ἂν τύχειν δύνασθαι ἐν ταῖς ἐπομβρίαις· ἐὰν δὲ ἡ χώρα μήτε αὐχμηρὰ μήτε ἔπομβρος, ἀλλὰ μέση τυγχάνῃ, τὰ αὐτὰ μέσον φυτεύειν, ὅσα μήτε πυκνὰ μήτε μανά· χρὴ μὲν οὖν πρὸς ἑκάστην ταῦτα οἰκεῖα διαιρεῖσθαι· περὶ δὲ τ̃ν σπερμάτων, ἐπείπερ ἰσχυρότατα δεῖ, διὰ τοῦτ' ἂν τιμᾶν κελεύουσιν ὡς ἐκ ψυχροτάτης χώρας λαμβάνειν· πυκνότατα γὰρ ὄντα μᾶλλον ἔχειν ὥστε καὶ ἐν ταῖς λεπτ̃ς αὐτὰ λαμβάνεσθαι· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ μοσχεύματα δεῖν ὅτι ταὐτὸ ἐπομβρίους μᾶλλον ἐμβάλλειν· ἢ τὸ φυτεύματα τῶν πάντων τ̃ν δένδρων ὁ-

τὰ παὶς εἴζας τοὺς καθεμιάς τῶν φυτευμάτων ἀθενεῖς σόσους ἐκοπτεν, ἢ τῶν μεμοχθυμένων ἰσχυρότερα. ἡ ὠθὺς αὐτὰ λαμβάνεται. τὰ δὲ τάχη τῶν φυτῶν εἰς μὲν τὸ φθινόπωρον, οἰκεῖα. δεῖ γὰρ μάλιστα ἰσχυρὰ καθάπερ λέχθη μὲν. εἰς ὃ τὴν αὐχμηρόν, μήτε παχέα, μήτε λεπτά. τὰ μὲν γὰρ, ὅτι ἂν δύναιτο σῴζεσθαι. τὰ δὲ ἀσθενῆ, κίνδυνος μὴ πρὸ τῆς βλαστήσεως ἀποξηρανθῇ. παραλάπτουσι δὲ καὶ οἱ χρόνοι φθινοπωρινοὶ καθ' ἕκάτερον. τὴν μὲν γὰρ ἔτι θερμὴν καὶ ὑγρὰν, ὀλίγον πρὸ ἰσημερίας δεῖ. τότε γὰρ ξηρότατα θερμότατα. τὴν δ' αὐχμηρὰν θερμὴν, μετὰ ἡλίου δύσιν. ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον βρέχηται, τοσούτῳ βελτίων ἡ μετάστασις. τὴν δ' ἄλλην ἅπασαν τὴν μεταξὺ μὲν πρὸς τοῦτον τὸν χρόνον. χεὶ δὲ καὶ τὴν ἐργασίαν προεῖσθαι πρὸς τὴν χώραν εὐθὺς ἀπαυτῶν τῶν γύρων ἀρξαμένους. οἷον ἐν τῇ ἐπόμβρῳ μήτε μεγάλης ὀρύττοντας μήτε βαθεῖς. ὅσῳ μὴ πολὺ σωιστάμενον εἰκοπῇ τὸ ὕδωρ. διὰ τοῦτο γὰρ ἐὰν σφόδρα κάτομβρος ᾖ τοῖς παραλλὰ τοῖς σιδηροῖς φυτεύουσι. μὴ δεῖ συσκάπτειν αὐτὸ ἔτι, μὴ δὲ τὸ ὕστερον, ὅσῳ μάλιστ' ὀκνηράν τὴν γῆν τὸ φυτὸν εἶν. ἐὰν δ' αὐχμηρὰν καὶ ξηράν, δῆλον ὡς ἐναντίως. οὐ γὰρ γύρους ἅμα ποιεῖσαν εἰ δύναιτο τὸν ὀρυκτόν. ἵν' ὡς μάλιστα σωιζομένη δέχηται τὸ ὕδωρ. εἰ δὲ μή, τάφρους ὡς βαθυτάτας ἐμβάλλοντας, συσκάπτειν ὅτι μάλιστα πρὸς αὐτὸ τὸ φυτόν, ὅσῳ ἥκιστα διαθερμαίνηται τοῦ θέρους. ὁμοίως δὲ καὶ τἆλλα τούτοις ἀκόλουθα ποιεῖν. ὡς γὰρ ἁπλῶς εἰπεῖν ἀληθὲς τὸ καὶ πρότερον λεχθέν, ὅτι δεῖ ταῖς ἐργασίαις, τὴν μὲν ὑγρὰν, ξηραίνειν, τὴν δὲ ξηράν, ὑγραίνειν. διὸ καὶ τοῦ ἔαρος κελεύουσιν ὡς καθύτατα σκάπτειν. ὅσῳ ὅτι πλεῖστον ἐγκαταμιχθὲν πνεῦμα, καταίσχυνσιν ποιεῖ. ὡς περ γὰρ εἴρηται πολλάκις οὐκ ἀπὸ τοῦ ἀέρος, ἡ τροφή. λαμβάνουσι δὲ καὶ κατὰ τὰς ὀρεινὰς καὶ ἀνεμώδεις τὰ πρόσφορα τῆς φυτείας. οἷον τοὺς τυλώδεις ὀρύττοντας τοῖς καθαροῖς πνεύ-

μασι

μασι. ἡ δὲ φυτὸν τιθέντα τὸν αὐτὸν ξόπον. ὅσως ἡ βλάστησις μὴ ἐν αὐτῷ ἀμπτασθαι πνεύματι θραύεσθαι γὰρ ἐκείνως αὐάξη. μὴ δὲ ἄμπελ ὑ ὥσπερ ὠθοῦσα ὃ δὲ φύσιν αὔξη. τὸ δὲ γρ τι πάσχουσα, χεῖρ ἡ ἄμπελ. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀκόλουθα πρὸς τὴν χώρ. τὰς μὲν γὰρ φυτείας, ἐν ἑκάστοις οὕτω διατάττειν πρὸς δὲ τομὰς ὅσα τάττουσι φυτῶν βραχείας, ὡς αὐξηθῶσιν. ἄμπ ἡ γῆ αὐχμηρὰ καὶ ξέφλη ἀδύνατος τὸ πολύκ ἢ τὴν ὀρφνὴ καὶ ψυχρὰν, ἢ καὶ ὅλως ἔναερον καὶ τὸ ἔαρ τέμνεσθαι βάνται. τὸ γὰρ ψύχος ἀπροξηραίνει. ὥραν δὲ φησὶ τομῆς χρόνον τὴν αὐτὴν πάσιν ἀποδιδόασιν ὑπαὶ τὴν τὴν βλάστησιν. ὅσως τὸ φυτὸν πλῆρες ὂν τοῦ ὑγροῦ πρὸς τὴν ἀφαίρεσιν ὁρμήσῃ, καὶ ὁ βλασὸς ὅτι καίριος χρόνος. τὴν δὲ τομὴν ὁ καρπὸν χάριν, ἁμαὶ βλαστοῦ γίνεσθαι. τὴν δὲ μετοπωρινὴν, καρπῶ. διόπερ ἐκείνῳ ποιητέον ὡς ἂν ὑθὺς μετὰ πολλάδος λύσιν. τότε γὰρ ἐὰν σωρευσθῇ τε μάλιστα καὶ ἥκιστα τὸ μηδόμβα δακρυρροεῖν ἢ ξήνυσθαι. μεθ' ἥλιον δὲ ξοπὰς καὶ μετὰ ζεφύρου πνοάς, ἀμφότερα πάσχειν τὰ τὰ τεμνόμβα. καὶ τότε φυτὸν ποιεῖ. καὶ τὸν βλασὸν ἐξ ἄκρου φύεσθαι πρὸς τῇ τομῇ. διὰ τὸ τὴν ξοφὼ τὴν μὲν ἐξερρυηκέναι. τὸ δ' ἐν τοῖς ἄκροις καταλελεῖφθαι. τὸ μὲν δὲ, τὸ μὲν, ἐν τῇ χέρσῳ φυτευόμβα τῷ ξίτῳ ἐτεῖ. θᾶττον γὰρ παραγίνεσθαι. διὰ τὸ ἀόρθ τὴν εἶναι τὸ γῆν καὶ ἀκάρπωτον. τὸ δ' ἐν τῇ γεωργουμβένῃ, ὀψιαίτερον. τὴν δὲ ἄμπελον ἀγαθὴν δεῖ κύκλῳ περὶ τὸν σωθμόν. πάντα χόθεν γὰρ ὁμαλοῦς οὔσης, καλλίω καρποτέρα. τοῦτο δ' οὐ χαλεπὸν, ἑαυτὴ καταλίπῃ μὴ τὸ κάλλιθῶρμηκότα τῶν κλημάτων, ἁμὸ τὸ ἄρισχα φυτικότατον πρὸς τὴν ἀγωγήν. ἀρκεῖ γὰρ εἷς ὀφθαλμὸς λιφθεὶς εἰς τὸ δένδρον. ἐὰν δέτις ἀπορῇ, καὶ τοῦτ' οὐδὲ τὴν ἄμπελον ὠρμηκέναι, κατὰ τὸ αὐτὸ τῶν λιφθέντων κλημάτων ἀφελεῖν τοὺς ἐντὸς ὀφθαλμούς, ὅσως εἰς τοὺς ἔξω ξέουσα ἡ ξοφὴ χίσῃ τὴν ἄμπελον. ἀεὶ γὰρ πρὸς τὸ ζῶν καὶ τὸ

δεχόμενον ἢ ἐπιρροή· διὸ καθάπερ ἐλέχθη ῥᾴδιον πιέσθαι τὰς
ἀγωγάς· τοῦτο δ' ἐν ταῖς ἐνίκμοις ἢ ἀτρεβαῖσ· ἐν δὲ ταῖς αὐχμώ-
δεσι καὶ ξηραῖς, ἀνάγκη τὰ βέλτιστα λιπεῖν· ξηρὰ γὰρ οὖσα καὶ
ὀλιγόξοφ, οὐ ῥᾳδίως ἑτέρας προΐσται· διὸ συνακολουθη-
τέον τῇ ὁρμῇ· καὶ δὲ πρὸ τὰ πνεύματα τῇ αὐτῇ τομῇ χρῆ-
σθαι καὶ μὴ βιάζεσθαι παρὰ φύσιν· τῶν μὲν οὖν φυτῶν τοιαύτας καὶ
διὰ ταῦτας, περὶ οὖν ταῖς τάσεσθραπείας· τῶν δὲ μετέλλων τῶν τε
ὠνὴ ἥδη, πρῶτον μὲν μέσον ὄντων καὶ ἄμπελος
γεωμήν, εὐβλαστότερα, εὐκαρπότερα, ἀπολυχνιωτέρα πό
νετον· δεύτερον δὲ καὶ ξόπυρον τὸ πρὸ τούτῳ παραπλήσιον, ἢ βλα
στολογία· καὶ γὰρ ἐν ταῦθα εἰδέναι δεῖ, τὰ ποῖα συμφέρει κατα λι
πεῖν καὶ τὰ ποῖα ἀφαιρεῖν· καὶ πρὸ λοὺς ἑτέρους καρπὺς καὶ
πρὸ τὴν ὅλην φύσιν· τὰ δ' ἄμα ἥδη κοινότερα καὶ ῥᾴω· ἐάν
τε δ' ἔχοντα διάνοιαν, ὥστε καιρὸν ζητεῖν καὶ τρόπ\· αἱ δὲ διαφο-
ραὶ κατὰ τὰς ὥρας τῶν ἔργων, τὰ μὲν καὶ ἐν τοῖς ἄμοις εἰσίν,
οὐ μὴν ἀμὰ ἀλλὰ πλείσταις τὰ τὴν ἀλάσιν καὶ τὴν ἀμπελουρ
γίαν· ὑπὸ ῥῆσ καὶ πειρῶν ταύτας διαιρεῖν· ὅσα τοῖς χώροις πρού-
μνοι καὶ ταῖς χώραις τὸν ἀφορισμόν· ὁ δ' ἀφορισμὸ καὶ διὰ τοῖς
καὶ τὴν ὥραις ἑκάστοις ὥραις δεῖ· καὶ καὶ τὴν θρασχομεῖν ἢ μακρο-
τομεῖν· ἐπεὶ τά γε ἔθος τὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν ὅλην τομὴν τ' ἀμπέ
λων, ὥστε ταχὺ τὰ αὐτά· ῥᾴδιον δ' ἔνιοί γε τὸν αὐτὸν ἀποδιδόασ
ἐπί τε τῶν χωρῶν καὶ φ' ὁμοίας χώρας ἀφορισμόν· οἷον, τὸ θρα-
χυτομεῖν, ἔν τε ταῖς καυσώδεσι καὶ ξηραῖς, καὶ τῶν ἀμπέλων ὅσαι
τοιοῦτον τυγχάνουσαι· εὐκαρπότεραι δ' εἶναι τὰ· δὲ τὸ μᾶλ
λον δύνασθαι τρέφειν· μακροτομεῖν ἢ ταῖς ἐναντίαις καὶ ταῖς ἐνα
ντίας· οἷον ἐν τοῖς ἐφύγροις καὶ ὑπαφέσι· καὶ ὅσαι τῶν ἀμπέ-
λων τοιοῦτον· φύσει τε γὰρ καὶ πρότερας εἶναι καὶ τὸν πρόμνον
καρπὸν ἐν ἄκροις μᾶλλον φύεσθαι τοῖς κλήμασιν· ἔνιοι δὲ καθό
λου περὶ πάντων διαιροῦσιν οὐκ εἰς τὰς ὥρας ἀποβλέποντες·
ἀλλ' εἰς αὐτὰ τὰ γένη καὶ τὰς διαθέσεις· κελεύουσι σκοπεῖν πρὸ τὴν

τὴν

τὴν μήζαν. ὥσπερ ὠὴ τοῦτ' εἰπομὲν ἐν ῥῖς ἀπὸ τομνομὲνοις τ' νέων κλημάτων. ἐαὺ μὲν γὰρ ἔχῃ πολλὼ, πολὰ ϵ βραχέα καταλιπεῖν· ὅπως βραχέων μὲν ὄντων διώκηται τὸ φέρμ· ἀπὸ πολλῶν δὲ πολὺς ὁ καρπὸς γίνεται· ἐαὺ ϑ ὀλίγην ὁ πολὺ τοῦ ἑνὸς κλήμαχρς ἔχουσαμ, ἐλάττω μὲν τὸ πλῆθος, μείζω ϑ τὸ μέγεθος· δεῖ δὲ ὅσῳ ἐλάττω τὴν μήτραν, τοσούτῳ μακρότερα λείπειν ἐν ἀπόσασις· καθόλου μὲν οὖμ ὅτῳ τὸ μέγεθος τὴν βραχύτητα τ' κλημάτων καθ' ἕκάςην πρὸς τὴν μήζαν τὴν ἐν τοῖς ἀπὸτόμοις, ὅῳως ἴσῃ τὸ πλάτος ἢ τῷ πελφληφότι κλήματι· φλὰξ ἀμπέλου τομνομὲνης ὀξίσου, πρός τε τὴν ἕξιν τὴν ἑαυτῆς, ἢ πρὸς τὴν τοῦ καρποῦ φοραὺ, πολυχόμιον ἔσεσθαι ἢ ἀγεθὴν δὲ καὶ τέλεσ· ἐαὺ δὲ ἡ μήζα πολέομ μέρος κατέχῃ φλοιοῦ, καρπὸν μὲν γίνεσθαι πολὺ, τὰ δὲ κλήματα τὰ ἀμπελικὰ, δεῖ τ' φλοφῆς ἀφαίνεσθαι· ἐαὺ δὲ τὸ κλῆμα τὸ ἐντῇ τομῇ δῶμα τὸν ἢ ἢ μεσαικὸν, καρπὸν ὀλίγον ἀπὸ μικρᾶς τ' μήζας· γίνεσθαι δ τὸν μ' βόζω, ἀπὸ τῆς μήζας· τὸ δὲ κλῆμα, ἀπὸ τοῦ πελφληφότ' κλήματος· δηλοῦν δὲ τὴν ἀμπελον αὐτήν· τὰ γὰρ ἐκ τ' ἑνὼν νέων βλαστήματα τὰ πόντα ἄκαρπα γίνεσθαι δὰ τὴν μικρότητα τῆς μήζας· ἢ τὰς νέας τ' παλαιῶν ἀφορωτέρας δὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ὡς ἀπὸ τῆς μήζας τῆς πεσαρκός· ϵ γοῦν τὰ γὰρ τοῦ πνομένα· ὅπερ ἀδῦ πολαμβάνουσιν, ἀδ' ἔοικεν· εἰ ὥσπερ ἐξαιρεθείσης, ἢ μὲν σαὶξ γίνεται, τὸ ϑ ξύλον οὐ γίνεται· πολλὼ εἰ ἄρα τῷ ἐνδοτάτῳ τῆς μήζας ἐξαιρουμὲνης· φοῦ τὸ μὲν οὖν ὡῳ σκεπτέον· εἰδ' ὅλως αἱ μείζους ἔχουσαι τὰς μήζας ὠκαρπότερ' ϵ πολυκαρπότεραι τυγχάνουσιν, ἀδὲν αὖ διαφέροι πρὸς τὰ νῦν· κοινοτάτην μ' δεῖ ταύτην εἶναι ϑάσαις· ὅσαι ϑ κλήματα μὲν πολὰ φύουσι, κ ξ πὸν δ' ὀλίγον, τούτων τὰ μὲν ἐξ ἄκρας τὰς πρώτας ὡς μακρότατα λείπειν· τὰ δὲ πρὸς αὐτὸ τὸ στέλεχος βραχέα· ὅπως ἀπὸ μὲν βραχέως ῥμῆς, ἡ ἄμπελος αὔξηται· ἀπὸ δὲ τ' ἐξ ἄκρου κλημάτων, ὁ καρπὸς, ἀπὸ μεσαίλης τῆς μήζας πολύς· ὅταν ϑ βλαστάνῃ.

περιαιρεῖν τὰ ἄλλα πάντα· πλὴν ὅσα καρπὸν ἔχει, τούτων δὲ
καὶ ἀφίζειν τὰς κορυφὰς ἐν αὐταῖς ταῖς οἰνάνθαις, ἵνα μήθ' ἡ
ἄμπελος εἰς τοῦτο τὸ κλῆμα ἀφίῃ τὴν αὔξησιν ὅπερ ἀπὸ τῆς
μνεῖ), ἢ τὰ περιττὰ προφήσωσι ληθεῖσα, ὥστε ταῖς οἰνάνθαις αὔξε
τὸν βότρυν· ἀεὶ γὰρ δεῖ τοῦτο ζητεῖν ἐκ τῆς τομῆς, ὅπως ὅτι ἄμ
πελος ἰσχύσῃ, καὶ ὁ καρπὸς ἔσται πλύσ· αὕτη μὲν δὴ καθόλου τις
ὄζει κοινὴ πάσαις· ὥραν δὲ φυλάμπασος, οἱ μὲν, ταῖς χώρ
μόνον δυαιροῦσιν· οἱ δὲ τῷ χρόνῳ ἐφάπτονται· κελεύουσι γὰρ μὲν
ἐν τῇ ξηρᾷ θερμῇ πρωΐας ἀμπελουργεῖν ὅταν τάχιστα παύ
σωνται φυλλοβολοῦσαι· τὰς δὲ ἐν τῇ ψυχρᾷ καὶ ὑπόμβρῳ μικρ
πρὸ φλογώσεως· αἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ ξηρᾷ δυσσῴζουσαι τὸ ὑγρ
αὐταί τε βελτίους γίνονται, καὶ ὁ καρπὸς ἡδυοινότερος· αἱ δὲν
τῇ ψυχρᾷ μεθεῖσαι τὸ ὕδωρ, αὗται μὲν οὐδὲν χεῖρος· ὁ δὲ καρ-
πὸς ἀσηπότερος καὶ ἡδυοινότερος· τὰς δὲ ἐν τῇ μέσῃ καὶ ὑ-
κρατῷ, κατὰ τὸ μέσον τῶν ὡρῶν· ἔνιοι δὲ ὅλως πρωΐ πάσας
κελεύουσιν, ὥσπερ ἔφαμεν· ὅτι πανχύτερόν τε τὸ κλῆμα γίνεται
καὶ ἀμβλωπὲς οὐκέσονται· ἢ ἐὰν δύσκαυσα συμβήσῃ, τὰς τομὰς ἐ-
πιξηραίνεσθαι· πάντας δὲ ταῦτα συμφέρει· χειμῶνος μὲν οἱ πλ-
λοὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπόλλυσθαι· ἢ δὲ τομὴ βίᾳ ξηραινομένη
ξύπνους ταῖς· πολὺ δ' ἔαρος ἧττον, ἢ πιδάκρυον, ἢ ἀμβλωπὲς ὑπάρχον
ταῖς πολλοί· καίτοι τινὲς οὐδὲ ταῦθ' ὑπολαμβάνουσιν, αἰγῶς
πίκρουσαν τὴν ἄμπελον εὐθὺς ὅταν τρυγηθῇ, καὶ τότε γινό
μενον τὸν καρπόν· ἢ οἷόν θ' ἅμα δύο χήνας ἔχειν· ὀρθῶς λέ
γουσι· σπεύδομεν γὰρ θέρους τὸν κρῆμνον ὅταν ᾖ πολὺ τὸ ὑγρ· ἐκ δ'
τοῦ ἢ τῷ χρόνῳ ἐλάττον· τὸ μέλιον ἢ ἐὰν δέῃ ἐρεθίσαι τὰς τομὰς
μῶνος ὀρθὰς ἀρχομένου θέρους, εὐθὺς τὰ κλήματα συνοφθαλμ
σπεύδομεν δὲ καὶ τὸ πλῆθος τοῦ ὑγροῦ· τοῦτο δ' ἐργάσεται πλ-
ροῖ· τὸ δὲ λιον θερμαίνον τὸ πηγνύναι, τὴν συνοτέρην ὀφθαλμὸν
γίνεσθαι· τὸ δὲ βόξυς πλείους· οἱ δὲ ταῦτα κελεύοντες, αἰγῶς πρὸς αἰτί
λέγουσι· φασὶ δὲ τὸ δεῖν ὑπὸ τὴν θερμὴν ἢ λειπομένου καὶ τὸ πρωΐ·

καὶ ὁ ὡς

καὶ ὅσως τὸ ὕδωρ εἰς τὰ καυλώματα τῶν κλημάτων ἔλθῃ, μὴ ἔχῃ ξοφλοῦν φύσιν θέρμ. τὰς δ' ἐν ῥῖς ἐφύδροις ἢ ὅσα τῶν χλωῶν ὑδατικά. Τοῦ ἦρος, ὅσως διεσκεδασμένον τὸ ὑγρ', μὴ πηθείσης ἐν ὥρᾳ. λοιπὰ ἀποξύῃ. διὰ γὰρ τὸ πολὺ θος ὑστερίσασα, τοῦθ' ὑβρίζῃ. ἀλλὰ καὶ ἐγκλημα τοῦ αὖξ. φυτοῖς ἢ ὅσοι τοῖς τοιούτοις, μὴ ὠὶ ἀσειρῆν ὠὶ τὰ αὐθηρὰ δ' ἐᾶν κελεύθας μὴ κυάμους. ἐπειδὴ ταῦτα ξηραντικώτατα πάντ'. αἱ μὲν οὖν αἰτίαι, χρὴ δὲν αὖται ἕκάστων. ἀκριβεστάτη δ' ἡ ἀμφῶν διαίρεσις, ἐν τε τ' χώραις καὶ τοῖς χυμοῖς, καὶ πρὸς τὰς ὥρας, ἢ πρὸς τὸ βραχυτομ' ἢ μακροτομ'. ἡνίκα δ' οὐ φέρουσι, καὶ βραχὺ πηθῶσιν. αἰεῖς τὴν βλάστησιν ξέπορ). καθάπερ ἡ ἀφύτευος καὶ λαμβάνη. ἢ ἐν ἀκαύθῳ ὠὶ πέπηξας ὀφθαλμὸς ἐλαχίστ' τέμνουσιν. αἱ μακροτομούμεναι, ταχὺ καταῤῥάσκουσι διὰ τὴν πολυκαρπίαν. νέας δὲ ὕσας, ἀναγκαῖον μεραχυτομ', ὅπ' εἰζωθῶσι. ἢ ὡσεὶ μὴ ἀμπελουργίας, ἐκ τούτων αὖ τις θεωρήσειεν. ἐπεὶ δ' ὅμοιον τῷ τοιούτῳ, μὴ ὡς περ δὴ τὴν βλασταλοπίαν, δεῖ καὶ ταύτην αὖθις περιεῖδαι ἢ βλαστολοπ', ὅταν διαφαύῳ τὸν κηπόν. μετὰ δὲ ταῦτα αὖθις τὸ δένδρον σκάπτ' ἢν, ὅταν ὁ καρπὸς μὴ ὁ βλαστὸς μέσος ὢν μὴ ἐν ὁς μὴ τοῦ βλαστάν', ὡραίαν λάβῃ τὴν σκιαφαίνω. ἐπεὶ τὰ πάλιν, βλαστολοπ' πρὸ τοῦ αὐθεῖν. συμβαίνῃ δὲ ἐν τούτῳ τὸ σχύζειν αὔξεσθαι, διὰ τὸ μὴ ὥσως συνεστάναι τὰς ἐάγας. ὅταν δὲ ἀπανθήσῃ, τὸ μὲν, συνέστηκεν αὖ, συνίσαν ἡσὺ αὔξον). τὸ δ' ὅλον αὐχμαία μάλιστ' ὠοδ' ὁδαῖ ζητεῖτ' ἔργων. ἤτε βλαστολοπία ἢ σκαφὴ ὁ μέσος. τῇ γὰρ ἀμφοτέρῳ τότε συμβαίνῃ πρὸς αὔξησιν ὁρμᾶν. ὥστε δ' ὀντων κλάδων ἢ τ' βλαστῶν, ἐν οἷς ἀρχεῖ τὸν μὲν εἰς μέσον κλάδον. ἐὰν δ' ὁ κλάδος μὴ παρεθῇ, καὶ λῶς ζημιοῦσι. βλαστάνῃ μέχρι φλοιῶν ὠὶ ῥλῆς. ὅταν δὲ ὠὶ τέλῃ, παύεται τὸ μέλλον καὶ λῶς ἐγκύμονα πίνεσθαι. θερμαίνομένου δὲ τοῦ ἡλίου, τὸ προηγούμενον τ' βλαστῶν ἄπαλ' ἀπροσκλῆρα καὶ παύεται. ὥσπερ μὴν ἡ δὲ φλοιώσεως, φύσιν ἔχει συνίσασθαι τῷ ὑγρότητα τοῦ βλαστοῦ, ἢ ἐκ ταύτης φύεσθαι

τὸ μὲν καρπόν. ὅσα δὲν πολλοὶ σὺν ἡλίου δροσόβολοι, κρατεῖ τὸ ἡλίου
μὴ πολέω χρόνον αὔξεται. καιρὸν δέ τινα ζητεῖ καὶ ἥδιαν σολὴν μὴ
ἀκόλαστος· ὁ μὲν γὰρ πολὺς μόγις δὲ χαλεπὸν καταμαθεῖν. τὴν
δὲ προκόνισιν, τὸ μὲν ἐν τοῖς πρώτοις καιροῖς, ὅταν ἄρχωνται πε-
κάζειν οἱ βότρυες, μὴ ἐὰν ἄχρις ὅτε πεπανθῶσιν, ὀρθῶς ἔχει· κωλύου
σι γὰρ τὸν ὁρμὴν φθείρειν αὐτῶν τοὺς πέρας κινήσει· διὸ δεῖ τὸ
πρανοῖόν τι δεῖν μικτὸν, ὡς ὅλως ἀχρεῖον ἐλάττονα κόρον. ἥτις
χρεία μαρτυρεῖ, καὶ τὸ ἐφ' ἑτέρων παρόμοιον· οἱ γὰρ οἰκονομοῦντες
φεύγουσι τοὺς ἀπολλύειν τροιπένεσθαι, καὶ τὰ κρυπτόμενα τῷ μο
νιορτῷ· διὸ καὶ μετατρέπουσι· θαυμάζεται δὲ ἐξηρὸς ὢν τρέ-
φει· τὸ δαίσιον ἴσως ἐκ πολλόνων αὐξάνει· μὴ τῷ κινυμένης φλοιᾶς
ναὶ δόξαν ξοφλοιὸν ἐνίκμου τινὸς ἀέρος, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀπίμω-
δῶν ἐλέχθη· καὶ τῷ προβολλὼ ἅμα πρὸς τὸν ἥλιον εἶναι· καὶ ἔτι καπ
ξηρανόμενον ἀπολιξηρότητι μὴ μαλακῇ, μᾶλλον ἐπιπαστὸν τὸν
τὴν προφλοιὸν τῆς ἀμπέλου· πάντα γὰρ ταῦτα συμφορεῖ καὶ πρὸς
τὴν ξοφίαν καὶ πέψιν· ἡ τῶν σικύων κατάκρυψις, ὅπ' ἄλλοις· ἀ
ναξηραίνων δὲ ὁ ἥλιος σκληρώφ· διὸ καὶ ὑπὸ τὰ φύλλα κρύπτουσιν·
ὥστε ἔπιβολλὼ ἔχοντος μὴ βρεχομένων ἀμφοτέρων, ὑπραφεῖς
πίνον ἢ μὴ ἀπαλοί· μὴ πιεὶ μὲν ἀμπέλων, ἱκανῶς εἰρήσθω· πάντων
δ' ἰδιώτατον εἶναι δοκεῖ τὰ κατὰ τὰς θηραπείας οἱ ἄλλοι οἱ φθίσφοί
νιξι παραπλησίως μὴ γὰρ πρὸς ὑβλαστίαν ἢ πρὸς ὑκαρπίαν
χρήσιμον· ἐπεὶ ὅσάγε πρὸς ἰαξείαν τιμὰ τῶν τριόντων ἢ φυλα-
κὴν, ὁδὲν ἄφρον· οἷον, ἡ τέφρα ταῖς συκαῖς ἢ τῷ σπαπένῳ· ξηρὰ
γὰρ πρὸς τὸ μὴ σηπωλικοῦσθαι μὴ δὲ σήπεσθαι τὰς εἴζας· βοη-
θεῖ γὰρ καταξηραίνουσα· περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἡ φλάμνησις παρέχου
σιν (οἱ μὲν γὰρ τρίβουσιν, οἵδε κένωσ) ἀπολλῆ μέν τις αἰτία, ὅτι
φιλεῖ χρεία ἁλμυρώδη· σημεῖον δ' ὅτι παρ' οἷς πολλῆθος φοινίκων,
ἢ τοῦ ρίσ ὄζην· οἷον, λιβύη· συρία ταῖς ἅλμαις· καθάπερ γὰρ
οἰκεία τινὰ βοήθειαν βοηθοῦσι διὰ τῶν ἅλμων· ὅτι μὲν γὰρ ὀφοί-
νιξ χαίρει τῇ ἁλμώδει, κοινὴ πᾶσι αἰτία λέγεται πᾶν· περὶ πάντων·

ὅσα

ὅσα ζητεῖ τόπους διαφόρους, ἀπὸ τῆς πρώτης μετίσων ἀρχομένοις. οἷον ἐνύδρων. χερσαίων. καὶ ὅσαι δὴ καθ' ἑκάτερα τούτων διαφοραί. δῆλον δὲ ὡς τῇ κράσει ποσοῦμμε ξοίτι δοικεῖοι καθ' ἕκασα τυγχάνουσιν ὥσπερ ἐπὶ τῶν ζώων. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τούτων, καὶ ἡ αὐτὴ ζήτησις. οὐμὴν ἀλλ' ἔτι τις ἂν περὶ τοῦτο ἀπορήσειεν, πότερον ἀμφοῖν τὴν αἰτίαν ζητητέον. ἢ τὴν μὲν ἑτέραν ἀφετέον, τὴν δὲ ἑτέραν, οἷον τὰς μὲν εἴζας, ἢ πάντα ἀμφω συμβαίνει διὰ τὰ ἄλλα. τὰ μὲν γὰρ ποιεῖ κύφην ἢ χαύνην. τὰς δ' εἴζας οὐχ ἁπλῶς φερέρας ἀλλὰ χυτέρας ἐλκοτιῶδες τι πάσχοντας, τὴν πόρος τὴν αὐτὴν ἀναδιδόασιν, ἢ ἔτι τὴν καταπλοκήν. ὁ πάντα πόρος ὁ ποιεῖ. διὰ τὸ ἔμφυσον ἢ. ὁ δὲ φοίνιξ, τὸν μὲν αὐτὸν περιέχοντα ζητεῖ θερμόν. ὅτως ἢ ὡσαύτως ἔχουσι τὸ καρπῷ. τὰς δὲ εἴζας καταπλοκὴν διὰ τὴν ξηρότητα. τοῦ δὲ περιοῦσι μοῖ ἄλλος. ὅθεν ἐστὶ μὲν χρῶνται βλ χώνιοι. τῇ πόρῳ ὃ οὐχ ὁμοίως. ἔχει δ', μόνῳ τούτῳ συμφέρει, τὴν ἰδιότητα φύσεως αἰτιατέον. ὥσπερ γὰρ τὸ ξύλον, ἢ αἱ εἴζαι διάφοροι τῶν ἄλλων. διόπερ αὐξηθεῖσαι μᾶλλον ἐπὶ ταῦτα τὰ τροφὴν καὶ αὔξησιν ἀρκοῦντα. καὶ τὸ ὅλον δένδρον αὔξουσι. περὶ ἓν δὲ ἐστὶ ὡς ἡ γεωργία τὰς εἴζας ποιεῖται πάντων ἀλλοιοτέρας. οὕτω δὲ διαμορφοῦνται τῶν ἀγρίων ἕνια. καὶ ἡ πόρος δὴ ἰσχυροτάτη τὸ αὐτὸ τοῦ χορτῶν. καθάπερ ἡ σικυρδεψικὴ τὰς τῶν μυξσίνων, ἢ ἄρον παραχόμενον. ἄμφω γὰρ διαδιώκεται μᾶλλον. αἱ δ' εἴζαι δέον τὰς φλοιοδείξεως τῶν ἄλλων, ὅσαύτως καὶ τὸ ξοιῶν. ἢ γὰρ ταύτας παραχέουσι. ἢ τὸ σικυρδεψικὸν παραβάλλουσι. τὸ μὲν οὖν χόμοιως φλοιμυξσίνης, ἀλλ' ἧττον. αἱ δὲ ὑγραὶ καὶ σαρκώδεις οὐδέν φλοιοδείξεως καὶ δείξεως. ὅλως δεῖ μεταβολὴ τὸ δένδρων διὰ τὰς θεραπείας. ὥστε ὀξέων ἢ πικρῶν τὸ πέπανθαι. καθάπερ αὖ τὸ ξοιὰ ἢ αἱ ἀμυγδαλαῖ, ἢ ἔτι ἄλλο τὰς εἴζας ἀλλοιοῦσθαι μεταβάλλουσιν, οὕτω τὸ γῆν καὶ τὸ προφὸν αὖ τὴν μὲν γὰρ ὠμὸν πρία ἢ τέπαρα ἑτέρα πέπεψ. ὠμὸν τοσοῦτον γὰρ θεραπεία. ξόαι δ' εἴζαι δια μὴ σοι ἢ τὸν πλείω χρόνον. μετα

βολὴ δὲ λόγῳ τῶν καρπῶν ἐκ πεπομμένου μᾶλλον ἢ ξυλοφῆς. ἐκ πέπεται δὲ πῶς τοιούτῳ ποιάν τινα τὴν πέψιν· τὸ δ' ὅλον ὥσπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη περὶ τῶν σπερμάτων, κινεῖ μὲν οὖν πεπαίνουσα μᾶλλον ἢ τὸ μανὸν καὶ ὅλως φλοιῶδες, συμμεταβάλλει δὲ τὸ μανὸν καὶ ὅλως φύσις· αἱ ξυλοφαὶ δὲ κινοῦσι καὶ ὄζα ποιοῦσιν, ἐὰν πολὺν χρόνον· ἐπεὶ δὲ ὅσα τοῖς θερμοῖς ἀρδευόμενα βελτίω, καθάπερ τὰ μηλέα δοκεῖ καὶ ἡ ἐλαία καὶ ὁ μύρσινος. ἔστι γὰρ οὗτος αὐχμηρὸς ὥσ φασί τινες· ὄζα ἀρχὰς οὕτω σωώφθη κεν σύμπτωμα πρὸς λουξῶν ὄνος μυρσίνου καὶ ὄζα μελαμμύου· τούτου γὰρ αὐχμηρὰ γενομένου, λαμβάνοντες ἐφύτευον· ὅθεν τὸ γένος αὐθημισγένεσ. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔχοντά τινα, πρὸς ὃ εἴρηται τὰ ἐξ ἀρχῆς· ἡδὺ λικότης τε ὑδάτων, ὅτι καὶ τὰ λαχανώδη πιαίνουσιν ἁρμόττει· καὶ ὅτι τῷ λουξῷ χρῶνται πρὸς ψύλλα, πρότερον εἴρηται· διὸ καὶ τὰ δῶσ ἔοικὸς οἰκεῖον παραληπτέον· ἀπὸ γὰρ τούτων δηλονότι καὶ ξυλοφῆς καὶ τούτων ἡ λυκύτης· ἀλλὰ τοῖς μὲν, ἡ πικρότης τοῖς ἐν τοῖς χυλοῖς σύμφυτος· τῷ δὲ φοίνικι σταφνότης, ὡὲ ἐξαισρουῦσι μὲν οἱ ἄλλοι ἐκ φλοιῶς ἀρχῆς· περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἱκανῶς εἰρήσθω· τὸ δὲ μηλέαν μὲν τῷ θηλυφοίνικι τὸν κρῆνα, αὖ μὴ τὸ τοῦ ἄξενος αὖθος καταισθάνωσιν ἅμα τῷ κομιορτῷ· καταῦρυ (ὃ γὰρ ῥοῦρ λέγουσί τινες) ἴδιον μὲν ὂν ἀπαλὰ πα ρόμοιον δὲ τῷ ἐλαιμασμῷ τὸ συνθλῶν, ἐξ ὧν ἡ τὸ τηλφογονεῖν, μηδὲ υταρκεῖν αἰ τὸ θῆλυ ἡμάλισα αὐτὸ σε ἀφαιρεῖν· πλὴν ἐχρῶ γοῦν τὸ μὲν φοῖνος ἡδύνοιν, ἀλλ' ἐπὶ πάντων ἢ τῶν πλείσων εἶναι· τὴν γὰρ φύσιν ὅτω κεῖνομμὲν τοῦ μύσ· ἀπὸ πώτα ρον δὲ ἡ ἐπαῦ τῆ τέ των τὸ τοῦ φοίνικ· ὃ δὲ ἐλαιμασμὸς δοκεῖ φανερὸν ἔχειν τὴν αἰτίαν· ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ἅλις· ἡδὲ τῶν ἄμυγδαλῶν ἰδιότης ὅσον ὀξὺ, συμφανε στέρας ἔχει τὰς αἰτίας· οἷον ὡς τὸ μὲν ἀμυγδαλῶ, ὅταν ἄρχηται καρ προφορεῖν, ὅτι τὸ δρύουσιν, οὔτι κοπρίζουσιν, ὅτι διακαθαίρουσιν εἰ μὴ τὰ αὖ α μόνον· οὐδὲ λο τῶν τριούτων οὐδὲν δρῶσι· πάντα γὰρ ἀφαιροῦσιν, ὅσα σμὴ πιχύσασα ἀποβάλλη τὸ σκαρπὸς ὧν

τῷ

ἀνθφ. δὸ καὶ χώραν οὐκ ἀναδηὴν ζητοῦσιν· ἐὰν δέ με τὰ ταῦτα ἀ-
καρπῇ, τάς τε ἐίζας συμνώσαντες παραδόασι τῷ χειμῶνι,
καὶ τὰς ἄλλας κολούσεις προσφέρουσι τὰς ἐιρημένας· ὁμοίως δὲ
καὶ ὅσον οἰφλοιοὶ περιαιροῦνται· καθάπερ ἀμυάλη· κέδρου· φιλύ
ρας καὶ ὅλως τῶν φλοιοὲξαγῶν· αὐτὴ γὰρ ἡφύσις ἐνταῦθα ἔοικ'
ἐπιλελημῶσαι τὸ συμφέρον, ἀφεῖσα μὴν καὶ ἀλότριον ποι-
οῦσα· τὸ δ' ἀλότριον ἄφαυον, βλαβερόν· ὥσπερ καὶ τὸ ἀῦον· καὶ τὸ
ὠὴ τῶν ἄλλων δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅπου τισὶ δι' ὁτησοικεία πρὸ'
τὴν φύσιν· καὶ ὡς ἐὶ μὴν δένδρων, ἐκ τούτων θεωρητέον· ἔχει δὲ
ὁμοίως καὶ ὡὴ τῶν στεφανωματικῶν, καὶ ὅλως τ' φρυγανικῶν.
χεδὸν ὴ τ' λαχανικῆς· τὰ μὴν γὰρ ὄζει κοινὰ πᾶσιν, οἷον ὕδρωσις.
κόπρωσις, ἢ τοιοῦδε τος ὀρῆσία· τὰ δὲ ἴδια καθ' ἕκαστον γένος· οἷον
ὑδρακάθαρσις τοῖς φρυγανικοῖς, ὁμοίως τῶν στεφανώμασι καὶ λα
χάνοις· ἐὰν γὰρ ὅ ἔρσον λθῇ αὐανίνεται καὶ μὴ δύνακαθαιρόμθῳ.
καὶ τὸ συσύμβιον, καὶ τἄλλα· τὰς δὲ δὴ ξοδωνίας οὐκ ἀναπόδου
σι μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠὴ κάρσιν· αὐανθεῖσι γὰρ γίνονται ἐὰν λοχμῶν
ται, μὴ τοῦρ πέχουσαι, δὺ ξοφίαν· ὴ ἧς ἄφανος ὴ καὶ τὸ σπήλε
νον ἀποσκληρῶν ται καὶ ἀποξηραίνον ται· κολουθέντα δὲ ἐὰ
πολυβλαστῇ γὰρ ὁμόμα, μείζω καὶ καλλίω καὶ χυλότερα· δὲ καὶ
καὶ τῶν χυλῶν ἐὰ τῶν ὀσμῶν ἀσφαιρεῖα θ τὸ ἄλεμδρι μύ· τῇ γὰρ με
σότητι τὸ ἡδὺ καὶ τὸ σύμμιξον· ἐνδὲ τοῖς λαχάνοις ἀφαίρεσις μὲ
γάλη, πολλῶ ὅσα κφρόμθμα καλλίω· καθάπερ τὸ πράσον ἤπι τ'
πολυβλάστων· ἢ δὲ τῶν παραφυλλομόνων ἀφαίρεσις, ὴ καὶ τῶν
τῶν ὁμογλωσσῶν ὅταν ὦσι μικραί· καθάπερ ἡ δὶς καθάρσεις ποιεῖ,
ξοφιῶ πλείω ποιοῦσα καὶ αὐξάνει τοῖς λοιποῖς· ἔχει δὲ καὶ δύο τη-
τας ζώϊα, καθάπερ ὠὴ τὸ μεγάμορον πρότερον ἐλέχθη· ὴ ἐπάλμων
δύο· ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἐλάττω ἀρχὴ δὲν φανερά· λοιπὸν ὃ ἀῶϊ περ
αὐτὸ κείμθμα χοῖς περὶ τὰ δένδρα, τὰ περὶ τὴν φιλλώτιωρίαν
δύο· ἐν ταύτῃ δὲ ἥ τε φλοιῆς καὶ τερπασία, καὶ ἡ τῶν αὐόρων ὠρα· ὴ
μὲ τὰ ταῦτα πασα ρέν των καὶ τερχησία· πρότερον δὲ τὰ τούτων ἢ

καὶ ἅμα τὴν οἰκείαν ἐκάστῳ σπέρματι ἰδέαν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν
δένδρων. ὅτι δὲ καὶ κατὰ τὰς ἐργασίας τὸ οἰκεῖον οἱονεί, τοῦ
μὲν θέρους μᾶλλον, τὸ δὲ χειμῶνος ἐὰν ἢ σκάπτῃ ἢ τι τοιοῦτον
ἕτερον· ἄωρος ἐπιχειροῦσί τινες διαιρεῖν· δεῖ γὰρ ὥσφασιν μὲ
ἔτι μβρον καὶ στερεὰν καὶ βαρεῖαν καὶ τὴν πίφραν, θέρους ἐργά-
ζεσθαι, καὶ ῥῖσα ἀρότροις καὶ τῇ σκαπάνῃ· τὴν δὲ ξηρὰν καὶ μα
νὴν τὴν λεπτὴν καὶ κούφην τὴν χειμῶνος· διὰ μὲν ἢ μὲν, ξηραίνειν,
καὶ λεπτὴν καὶ κούφην καὶ χειμῶνος μὲν· διὰ μὲν ἢ μὲν, ξηραίνειν,
ἕτερα τῇ ἑτέρᾳ πίνεται· διὸ ταῦτα ποιοῦσι μεταῤῥεῖς· καὶ δὲ
τῶν πέντε ἢ ἐξ σκάπτοντες βαθεῖαν, ἀναβάλλουσι τὴν κάτω
θεν ἐφ' ὅσον δύνεται τὸ ὕδωρ, ἵνα καινὴν ποιῶσιν· ἡ γὰρ πρό-
φιμος ἀεὶ καταῤῥεῖ ὑπὸ τοῦ ὕδατος· ὥστε δεῖ μελύσαι τὴν
ξηρὰν καὶ τὴν θερμὴν τῶν ὑδάτων· ὅπως λαμβάνουσα πλῆθος
ὕδατος ἐκπρέφειν δύνηται· καὶ τὴν ἐπομβρίαν δῶσαι τοῦτο·
ἵνα τὰ σπέρματα λαμβάνωσι· καὶ βλαστοῦντα καὶ αὐξηθέν
τα θερμῇ τῇ γῇ δυνατώτερα δέχηται τὸν ὄμβρον· ἐὰν δὲ μὴ
ἐξήρᾳ, προσερπύσαν μὴν ὀσ τὴν γῆν, ὀψὲ ποιεῖ θαι τὸν πό-
ρον· ὥστε δεῖ τὸν μὲν πρωϊνὸν μανὸν, τὸν δὲ ὄψιον· πυ-
κνόν· ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἔχει εἴσωσιν· ὁ δὲ ἔχει καὶ γίνεται πολυχοΐας·

ταῦτα

τοῦ παμβῶ οὖν καὶ τὸ τοιοῦτο, πλείω χρόνον, διακενοῦν εἴ
τις ἐθέλοι τὰς ἐρεσίας μᾶλλον, ὧν ἕκαστα δεῖ σκοπεῖν πρὸς
τὴν χώραν· ἔνια γὰρ οὐδέχονται τὰς ἀκενεώσεις· ἀλλὰ διαμαρ
τοιεῖν ὀρθίων· ὅπερ ἐπιθετικὸν ἂν ἐλθὼν εἰς συρακόσας ἐκκοεῖν
θουτίων ἐρεσίαν τὴν ἐν τοῦτον μεταφέρων· ὡς τὸ χωλὸν τὸ
δοκοῦν ἀγαθὸν ἐκλιθολογήσας διέφθορεν· ὃς ἐπί πωτο γὰρ
ὄσιτος, οὐκ ἔχων οὐδεμίαν προβολῶ, ἐξαιρεθέντων τῶν λίθων·
καὶ ὡς ἐν συνεχείᾳ κατὰ βάθος ἀρόσασαν ἐξήραινεν· ὑπὸ γὰρ τοῦ θέ
ρους διακαιομένη, ὡς πλεῖον ὑπὸ τοῦτος οὖσα διέκαιε· ἢ μι
κροῖς ἀρόξοις οἱ σύροι χρῶνται· διὸ τοῦτο μὴ πειρατέον ἐ
πικείμην· ὡς δὲ κοινῇ καθόλου φασὶν εἰπεῖν, μέσσον μὲν ἢ πρῶ
τον, εἰ τῷ πρωτῷ χώραν κατείργασται καλῶς· εἰς διεργασ-
μένῳ δὲ καὶ λῷστον τὸ σπέρμα, ἐκφύεται διημερωθείσης τ ζ·
εἰθὲ κόπρισις ἤδη καὶ αὖη θεραπεία μετὰ ταῦτα διαβεβλη-
κότων· οἷον σικάλισις· καὶ πρασμός· ἢ δὲ καὶ περασία ἐν τῷ νεᾶν
καὶ ἑμφοτέρας τὰς ὥρας ἢ θέρους ἢ χειμῶνος, ὅπως χειμα-
σθῇ· ἢ ἁλισθῇ ἢ πῇ· καθάπερ ἢ ὑπὸ τ φυτείας ἐλέχθη· πολλάκις
δὲ μεταβληθεῖσα, μανὴ δὲ κόφη ἢ καθαρὰ γένεται τ ὕλης· ὥστε
ἐξαδὲ ἐκ πρέφειν· ἢ διὰ τοῦτο κελεύουσιν ὅδε τὰ χέρσα τὰ συμ
βάλλειν εἰς τὰ νέας, ἐὰν μή τις ὀφείλῃ πρώϊον, ὅπως μὴ κωλύσωσι τὰ
θερμὰ νέασιν· ἀγαθὴν δ' οἷον τὴν χόμα τοῦτο χειμερινὴν
νέας καὶ ὀχὶ τὴν πάχνη εἶναι· διαθάλπει γὰρ ἢ μανὴν τὴν γῆν·
καὶ ὅταν μετὰ τοὺς πρώτους ἀρότους νεάσωσι, πάλιν τοῖς ἥρ
μεταβάλλουσιν, ὅπως τὴν ἀμαφυομένην πόαν ἀπολέσωσιν· εἶτα
θέρει ἀρῶσι· ἢ καὶ πάλιν ὅταν μέλλωσι σπείρειν, ὑπάροσαν, ὡς δεῖ καὶ
θάτερα ἐλέχθη πρὸ κατεργάσεως, ἢ ὡς τάχου μάλιστα σπουδά-
σαι· διὸ τ ἀπὸ τ δικέλ ἐρᾶσι μᾶλλον ἐπαινοῦσιν, ἢ τὴν διὰ τοῦ ἀ
ρότου· δοκεῖ δὲ πολλὰ ἀξιαπί· θετταλοὶ δὲ χερότερον ἐπὶ δικέλ
ὄργειν ἔχουσ· ὁ καλοῦσι μίχ· ὁ μᾶλλον εἰς βάθος κατιόν, πολεῖν τὴν
πλείω πῇ κατωτέρω θεν· αὖτη μὲν τ χώρ ἡ κατεργασία· συμ

καίνφ τοῖς εἰς ταῦτα πονήσασιν, ἢ πονεῖν τοῖς ἄλλοις κακοπαθεῖν. ὅσοι δ' αὖ μᾶλλον κοτέρως, ἀναγκάζονται πολλάκις καὶ ἀλλεῖν καὶ βοτανίζειν, ἅτε πολλῆς πόας ἐκφυομένης. οὔτε γὰρ ἀπόλυται τὰ σπέρματα. προτρεῖ δὲ τοσούτου, ὥστε τὴν ἀρχὴν ἀπὸ προῦ πάρχειν. ἐπεὶ πρότερον αὐξηθέντος τοσούτου, πολλὰ κατα πνίγεται καὶ ἀπόλυται. ἢ τὸ ὅλον οὐχ ὁμοίως βλάπτει τὰ σπέρματα. τὰ δοῖκεῖα τῇ μὲν ἐπόμβρῳ καὶ ψυχρᾷ, τὰ ἀνασόμοτατα πρὸς τὴν ὀπωρινὸν ἂν. ὁμοίως καὶ σπυρῶν καὶ κειθῶν καὶ τῶν ἄλλων· ἀραιὰ γὰρ ταῦτα· τὰ δὲ ἄλλα, πλέον ἢ ὄμβρου δεῖται· καὶ τὰ μέλανα δὲ λυπηρά· ἐὰν δὲ ξηρὰ ᾖ ἐρυθρὰ ἢ ἐν ψυχροῖς τόποις, παλίνοσα· καὶ τὰ λευκὰ μᾶλλον τῶν μελάνων· ὀλιγαίτερα πρὸς ἅπαν ὑδάτων· αὔξεται γὰρ καὶ φθείρεται καὶ τὰ λευκὰ μᾶλλον τῶν μελάνων· ἐν δὲ ταῖς κρασίαις τὰ ἀνὰ μέσον· οἱ μὲν, οὖν ὅτῳ διαιροῦσιν· οἱ δὲ ἄλλως· ὡς δὲ πλεῖστα εἰπεῖν, ἡ μὲν λεπτὴ κειθοφόρος ἀμείνων· ἡ δὲ παχεῖα, σπυροφόρος· αἱ μὲν γὰρ ἐλάττονος καὶ κουφοτέρας δέον τὰς ξοφῆς· αἱ δὲ, πλέονος καὶ σωματωδεστέρας· τῶν δὲ πυρῶν ὁ μὲν ξίμηνος ἐν τοῖς λεπτογείοις καλλίων· σύμμεικτος γὰρ ἡ ξοφὴ κούφη κούφοις· ὁ δὲ λυβικός· καὶ ὁ δρακοντίας, καὶ ὁ σταγγίας, καὶ ὁ σελινούσιος ἐνάταεθῆ· πολύξοφοι δ'· σημεῖον δ' ὅτι κάλαμον ἔχουσι σαχύν· ἅ πολὺν δεῖ ἐπιβαίνοσι χρῖφος· εἰδέτις πολυχίτων, ὥσπερ ὁ θρᾴκιος ἐν τῷ χειμερινῷ· ἀπαθὴς ὑπὸ τοῦ ψύχους· ὁ δὲ χαῦνος καὶ μανὸς, ὥσπερ ὁ καλχηδόνιος, ἐν τοῖς ἐπόμβροις· ξοφῆς δὲ πολλῆς δεῖται· διὸ καὶ πολύκαλαμος· ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν λευκῶν· ἡμιόλιος δὲ μελάνου· ὥσπερ καὶ ἐρέβινθον· ἢ ὄκρα φή, κύαμον φορβήν καμίων· σύμμεικτα δὲ ἑκάστου τὸν αὐτὸν τρόπον· ἀεὶ πρὸς τὰ ξοφῆς ἀνακτέον, συμπαραλαμβάνοντα καὶ τὰ σπέρματα· ἢ δύηλος, καὶ ἀπολλυμένου, τὰ ἀθενέστερα συμφέρει μᾶλλον· ἢ δὲ ἐναντία τὰ ἰσχυρά· εἰ αὐξήσεται καὶ πολλῶν δεῖ, τὰ ὀλιγόσπορα· καὶ ξηρά· καθάπερ τὴν ἀχλίδα· καὶ λευκαίνει μᾶλλον ἐκ πί-

πτουσα

πέπασα τ᾽ ξοφάς· ἡ φέρφ᾽ ἢ ἡ πυρά μονα τὰ ξηρὰ ἢ τὰ πρόσηλα·
ὥπφ γὰρ ὁ ἥλιος μᾶλλον· ὡς δὲ τοῖς σύγγειοις ἢ πίοσιν ἢ χθαμαλώτερα·
πυρὸς δὲ κεῖθι ἧς ἐν τοῖς ὁμβρώδεσιν ὑδατεινᾶ μᾶλλον· ἢ ἡ τὸ ὅλον δὲ
πρὸς τὰ σεισμώδεις ἰσχυρότερος· φέρφ δὲ ἢ ἡ ἐν τοῖς ἀκόπρῳ μᾶλ
λον· αἴτιον δὲ ὅτι θερμοτέρων, ἐκπέπφυδε μᾶλλον· ἢ κόπρος δὲ χθα
μαλώτερα ἐπιζητεῖ, διὰ τὸ ἐχεγγύειαν εἶναι δι᾽ ἣν ἐκφλικόπρα γίνεται· ἢ
τὸ ὅλον ἰσχυρότερος ὄντα, καὶ πρωϊπωρεῖται· ἢ ἡ ἐν τοῖς ψυχροῖς καὶ τα
βάλλεται μᾶλλον· ἡ δὲ ἰσχὺς θερμοτάτη ἢ τῷ μᾶλλον πολυχίτω
να εἶναι· διὸ ἢ ἡ διὰ χόνου πεωρεῖται μᾶλλον· πυρὸς φέρφ μᾶλλον ἢ
κεῖθάς· καὶ πανταχρατεῖ γὰρ τῆς προφῆς ἰσχυροτέρας ὄσης ὁ πυρὸς
μᾶλλον· ἐπέχει δ᾽ ὁμοίως ἐθέλφ φέρφ μὴ ἐμπωληθείσης τῆς ὑ-
λης· ὅτω δ᾽ ὥσπερ μανδάτου ἢ κοπρίζει· ὡσὶ δὲ πολλῶν εἰπεῖν, ἐν πά
σαις τούτοις μεγίσαις ἢ κοινοτάταις διαφοραῖς· ἐν τῇ τῆς χώ-
ρας φύσει· τῇ τ᾽ ὡερμάτων ἰσχύϊ καὶ ἀσθενείᾳ· ἢ ἐν τῇ τοῦ ἑτέρος
ἡράσεως· διὸ σκεπτέον ταῦτα· χειμῶνος μὲν ὑγρὸν ὄμβροι, πανταχοῦ
μᾶλλον χήσιμοι· εἰσὶ γοῦν τοῖς ψυχροῖς καὶ ἀνάβλεπτοι μᾶλλον· ὥστε
σύμμιξον ἀποδίδοται μέγεθος· μάλιστα δ᾽ ἐν τοῖς ἀπαθαῖς χώ-
τοις γὰρ νότιος, ἢ ὁ ταινδύδας, ταχὺ αὐαδίδωσι ἢ πρὶ οὖσι λοχαίαν·
ἢ τὸ πρὸς ἐρυσιβώδη· τὸ δὲ βορεινότερον, πρότερον ἀποχεῖται
τῶν μανοπόρων· ὅτι μὲν, εἰσὶ καὶ τῶν χίζεται διὰ τὸ ἔ-
χειν τόπον· τὸ δ᾽ ὕθυσι εἰς τὸ αὖ πρέχει· χὴ δὲ ἢ τὰ οἰκεῖα ὡέρ
ματα πρὸς διαφορίαν καὶ τὰ νοσήματα τὰ συμβαίνοντα λαμ
βάνειν· οἷον, ἐρυσίβας· ἐπεὶ ἐν τοῖς ὁίλοις ἢ ἀπιόοις γίνεται τὰ μὴ
ἐρυσιβούμενα· τοιαῦτα δὲ τὰ ἐπιλινῆ τῷ σάχυϊ καὶ μὴ
ὀρθά· διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸ ἐπικύπελλον συμφέρφ τὸν σάχυν· ὅ-
πως ἀποξέῃ καὶ μὴ ἐμμένῃ τὸ ὕδωρ καὶ ἡ δρόσος· ὑπολεί-
πουσι δὲ οἱ μακροὶ σάχυσι μᾶλλον· οἱ δὲ πλατεῖς ἢ βραχεῖς
ὀρθότεροι· διὸ ἐρυσιβᾶν· ταῦτα ὑ χήσιμα· ἐν ὧν ὁ σάχυς ἀπὸ τῆς
πολυτ φύλλων· ὡς ἐν τοῖς φύλλοις ἐμμένῃ μᾶλλον ὑγρότ. ὥστε
πλησίον μόνον τοῦτο ἄπτει· πόρρω δὲ οὐ· διὸ ἢ μὴ ἀχμαίς

κειθή ἡ λευκὴ καὶ μέλαινα, ἐρυσιβώδης· ὀρθοὶ δὲ οἱ στάχυες· ἡ δὲ τὸ
κειθος ἀσφαλής· ἀπηνὴς δὲ ἡ προσήνεμα τὰ χωρία ἢ πολὺ
ἐρυσιβῶντα· διὰ γὰρ τὴν νέμησιν ἀποπίπτει ὑγρόν· ἐ
πεὶ ἡ ὁπόταν ὑσαν τος πνῶμα ἐπιγένηται, καὶ πάλιν ἐπιλαμβάνῃ
νυξ, ἧττον· τὸ μὲν γὰρ διέσεισεν, ὁ δὲ λιμὸς αὖθις ἐπέγνω σε, οὐκέ-
πρισεν σῆψιν· ἀλλ' ἐξήρανε πρότερον· καὶ ἐρυσίβη, σα πρότης τός·
οὐδὲν ἧσσα πρὸν ἀνυδατίαν τος αἰγοτρίασε· μάλιστα ἐρυσίβου
ται σῖτος ταῖς παρασελήνοις· διὸ καὶ τὴν σελήνην τῇ θερμότητι σύ
στειν φλυκτώδη· ἀσθενέστατα δὲ καὶ ὑγρότατα πάντων ἀπο
εἰπεῖν, τὰ λευκὰ τῶν μελάνων, καὶ τῶν φυτῶν ὅσα καὶ τῶν ζώων· ὅ-
τι μὲν οὖν οἰκεῖα τὰ αὐτὰ σώματα ταῖς χώραις λεπτέον, φανερὸν ἐκ
πολλῶν· νοσήματα δὲ ἐνίοις πᾶσι τοῖς αὐτοῖς σώμασιν ὡς ἀπόλλωσι πᾶ
σι καὶ τὴν ἀσυμμετρίαν φησὶ προφῆς τε ἁπάντων ἔχειν τὸ ἀέρος· ὅ
τι μὲν, ἢ μᾶλλον, πλείων ἢ ἐλάττων, οὐδὲ, κάτομβρος ἢ καὶ ταύχηρος ἄ-
γαν, εἰ μὴ τὸν καιρὸν αὐτῶν γραινόμενος τύχη· ὁτὲ γὰρ ἡ οἰκουμένη
κες ἐπίνομοι τοῖς ὠχροῖς, καὶ τοῖς λαθύροις, καὶ τοῖς πιοσοῖς· εἰ αἰκάμ
πασι τοῖς ὀρεβίνθοις· ὅταν οἱ μὲν ἀναξηρανθῶσι, καὶ μεταξὺ ἐπίνων
πάντα μικρίαν· τὸ δὲ ὀρεβίνθων, ὅταν ἡ ἅλμη κατακλυσθῇ· εἰ αἰκά
πλυνανθῶσι· πασι γὰρ ἡ φύσις ζωογονεῖ, μιξαμένη πως
τὴν ὑγρότητα τὸ θερμὸν, καθάπερ ὕλην οὖσαν τὴν ὑγρότητα τοῦ
θερμοῦ πρὸς τὴν πέψιν· ὁ εἰ καὶ τῶν πυρῶν συμβαίνει τῇ οἰκουλή
κας· ἡμῖν δὲ ἐν τῇ εἴξαις, ὅταν νότια πολέων μετὰ τῆς πρώτης ἐπιγέ-
νηται· ὅτε δὲ αὖ γραινομένης φλοιὸς, καὶ τὸ ἀέρος ὂν ψυχρὸν θερμόν, ζωο
ποιεῖ πως ἡ θερμότης συναύξουσα τὴν εἴξαν· ὁ δὲ, ξηρὸν μὴ αὖθις καὶ
παθές· πέφυκε γὰρ ἐκ ταὐτὸ ἑκάστοις ἡ ξύσις καὶ ξοφή· ἅτε δὲ δὴ
τὸν ἐπιχυθὲν δὴ τὸν αὐχμὸν μὴ δῶν, τὸ εἰς καταπλαθόμενον ὑγρὸν ὑ
πὸ τοῦ θερμοῦ, σήψεως σπορὰ μύσος ἐζωοποίησεν· ἐθὸς μοίως ἡ ξοφὴ
δὲ ἀπὸ τοῦ αὐχμοῦ· τοῦτο δὲ ἔοικε, καὶ ἐπὶ τῶν μηλέων μὴ ὅλως ἐπὶ τὸ
δένδρων συμβαίνειν ὅσα σηπεδόνα ποιεῖ δι' ὑφήσεως· διὰ τὸ ὀλίγον εἶ
ναι τὸ ὕδωρ

μαι τὸ ὕδωρ ἡ μὴ μόνον ἐν τῷ δένδρῳ, σῆπτιν ἐποίησεν ἀφ' ὧν ὁ σκώληξ, ὅταν μὴ φθάνοσι τροφὴ πίνηται. τότε γὰρ ἡ ἰῶ ἐξ οὗ πρόσταξε ἀνωδυνοδόδοταιναὶ πολέων οὖσα καταρατεῖ οὐσίωτος παραπλήσιον δὲ τὸ συμβαῖνον ὅτι τῇ ἀμπέλῳ· ἡ γὰρ ἐν ταύτῃ τὸ νοτίοισοῖ πεσπίνουσι μᾶλλον, ἄτε δυσχείμανο μόνος, τῷ ἀέρ γομούντ', εἶτ' ὄθυσόξεαθέουσι τὸ ὁμοχλών· ὡσαύτωσδὲ καὶ ἐπὶ τ ἐλαιῶναὶ κάρπους· ἢ ἐφῶν ἀ μὴ εἰσίνεται ζῶα περὶ τὴν βλάστησιν ἢ τ' ἀνθησιν ἢ ὕστερ· πάντ' δὲ κἂν περὶ πολησοῖ ὀδίσωι σάμ' ἢ δ' ἀμπέλῳ μάλισα τοῦ τοσυμβαίνφ· διότι φύσει ὑγρόν ὄζει· ἢ ὑγρότης αὐτῆς, ἄχυλος ὕδατώδης· οὐ πάσα θεσάτη γὰρ ἡ τοιαύτη· ἡ γὰρ ἀχυλος δὲ οὐπίνουσα τὸ ὅλον ἴσως, ὅταν οὖ πυρς τε ἢ μὴ ἔνυγρος μὴ δ' ὦ τροφος ὁ τόπος ὑπάρχη· ἢ περὶ μὲν νοσημάτων ἐν τ ὕστερον ἐπιπολέον ῥητέον· ἐπιρρεῖν δὲ κελεύουσιν οἱ μὲν, πλάδος· ξηρὸ γὰρ ἀνίκμον τε ὂν σαν διαφυλάττειν τὸ σπέρμα τῆμ· οἷς δὲ μᾶλλον πολιάσει δυομβρίαις· ὥς περὶ Κλεῖδημ· ἐπιγίνεσθαι γὰρ ὕδατα ἢ πο μὰ τῇ ἑβδόμῃ μετὰ τὴν δύσιν· ἄμεινον δ' ἴσως ἢ ἀσφαλέσα τον εἰσορύττειν· ἐπεὶ δὰν ἐμβληθῇ διὰ λαβούμενον· ὅπως μήτ' ἐμβληθῇ· πηλῷ, μήθ' ὑμιβραχεῖ ἢ μίηλον, ὡς δὴ καλοῦσί τινες ἀμαθίαν· ἡ μὲν γὰρ ὑγρὰ ἢ πηλώδης, διαχεῖται ἐκ τῆς λακκοῦ· ἢ ἐὰν ξηρανθῇ, σῶμα λείφει ἢ οὐδὲν διδόασιν· ἡ δ' ὑμιβραχὴς, κατασκήπτει· τοσοῦτον γὰρ ἔχει τὸ θερμὸν ἢ τὸ ὑγρόν, ὥστε κινῆσαι μὲν, μὴ ἐκβιάσασθαι δὲ, μὴδ' ἐκβλαστεῖν, εἰ μὴ χείλεσος οὗτος τῶν ὑδάτων· ὁ γὰρ ὠχυρὰ σπορᾶ πνόμενος, καθ' ὥραν ἔτους οὐκ ἀπόλλυσι τὸ σπέρμα· τοὺς δὲ πρὸ τῆς ἐαρινῆς τροπῆς σπόρους, Κλείδημος φησὶν ἐπισφαλεῖς εἶναι· θερμὰ γὰρ ἔσαν ἢ βαρεῖαν τὴν γῆν, ἀτιμιδώδη πίνεσθαι, καὶ ἐοικέναι ἐρίοις κακῶς βεβρεγμένοις· ἔτι δὲ ὑδώρ ἀθροῖσαι ἀτίμιδας ἐλκειν οὐδὲ διαπέμπειν, ἄτε θερμὸν οὐκ ἔχουσαν ἱκανὸν, καὶ ἐπαλείφειν ἐλαττον· ἀλλὰ τὰ ὄψια δεῖ σπείρειν ὑπὸ τροπάς· συμφέρει δὲ καὶ ὁρομβρίοις καὶ ἀραιοῖς· οὐδὲ ἐπιπίνεσθαι πολείους ἡμέρας, ὅπως διαβλαστῶσι, μετὰ δὲ ταῦ-

σας, ἢ ὑγρὰ σύρφακες καὶ μέτρια λεπτὰ χειμῶνος, ἰσχυρῶς ἐξειργόμενον
ἤδη καὶ ἀπεξηραμμένων· αὐθέξουσι δὲ μᾶλλον· ἐπεὶ καὶ λούμενα βελ-
τίω καὶ ἐγκαρπότερα· φλοιὸς εἴζης ἰσχυούσης, ἥτε προφητολεία, καὶ
ἡ αὔξησις μετὰ ταῦτα θάττων· τὰ γὰρ εὐθὺς αὐαξέχοντα, λεπτὰ καὶ
ἀσθενῆ γίνεται· ἡ δὲ μακρὰ πρὸ φλοιώρας κυϊσκόμενα καὶ ἀπροφθόρα
ρεῖ· τὸ γὰρ ὅλον ἡ πάρωρος θύπροφία, σφαλερά· διὸ καὶ ἐπιτίμηνου
σιν· οἱ δὲ, κέρδεσιν· ἀπαθῆ δὲ καὶ ἡ χιὼν, ὅταν ζυμοῖ καὶ μανοῖ τὴν
προφλοῦτα παρέχει· καὶ ἐγκαταλιλείσασα τὸ θερμὸν, αὔξειν τε καὶ
ἰσχύειν ποιεῖ τὴν εἴζαν· ἢ καὶ τὸ ἀπορούμενον οὐκ ἀφανές· διὰ τὰς
ψυχρὰς χώρας καὶ ὑδρηλὰς σιτοφόρους, καθάπερ ἡ θρᾴκη· καὶ ὁ πο
ταμός· καὶ ἡ λιβύη· καὶ ἡ αἴγυπτος, πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις τοιοῦτο χειμών
τε καὶ τὰ καύματα, καθάπερ ἐν ταῖς καταρρᾳσίαις ἐλέχθη τῆς
γῆς· ἀδένδρου ἔλαττον· ἀλλὰ πάντων μέγιστος ὁ περιέχων αὐτὰς πρὸς δὲ
καὶ εἰς ὑδάτων, καὶ βίας χειμώνων καὶ πνευμάτων· ὁ τοῖα γὰρ αὖ
ἢ ταῦτα, καὶ τὰ αὐτέρματα οὕτως ἐκτελεῖται· ὅ καὶ ἡ παροιμία
καλῶς, ἔτος φέρει, οὔτε ἄρουρα· μέγα δὲ καὶ ἡ θέσις τῆς χώρας,
ἢ πρὸς τὰ πνεύματα καὶ τὸν ἥλιον· ὥσπερ ἐπὶ τῶν δένδρων ἐλέ-
χθη· πολλαὶ γὰρ οὖσαι λεπταὶ καὶ φαῦλοι, τελεσφόροι γίνονται,
διὰ τὸ πρὸς ταῦτα κεῖσθαι καλῶς· ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἁπάσης χώ
ρας, καὶ χειμώνων δεῖται πολλῶν· αὐξάνεται γὰρ ὑδάτι καὶ τανύεται ἐνι
σχύουσι· λεχαίους ποιοῦσιν ὡς ἐπὶ πολὺ καὶ ἐρυσιβώδεις· ὁ δὲ
χειμὼν πιλώσας καὶ καρηνώσας τὰς εἴζας, σύμμετρον εἰς τὸ
ἔαρ πρίει τὸ μέγεθος· ὅλως δὲ καὶ τὴν χώραν ἂν εἰργασμένην λά-
βῃ, μανοῖ· διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν καὶ εἰς τὸ ἔαρ αἱ αὐξήσεις
ταχεῖαι γίνονται καὶ ἐκφύσεις καὶ τελεφώσεις· ὥστε δοκεῖν μὴ κα
τὰ λόγον ἐπιλείπειν τῶν ἐν ταῖς ἀλεεναῖς, ἀλλὰ καὶ προτρέπειν
ὡς ὥσπερ τὰ πεπιεσμένα, ἰσχυρᾶς τῆς ὁρμῆς γινομένης, διὰ τὸν
ἀθροισμόν· καὶ τὸ ἀέρος ὑπηρετοῦντος, ταχεῖαι μὲν αἱ ἐπιδόσεις
καὶ αἱ τελειώσεις γίνονται· ταῦτα μὲν οὖν ἐν ταῖς τῆς χώρας
διαφοραῖς ἔστι· τὰ δὲ πάθη καθάπερ ἐπὶ τῶν ζώων ἐκτὸς μοί

ωνται

ων ἢ τῶν χειρόνων· λητέον ὅσως δὴ μηδεμία μεταβολὴ ὠφελεῖ τὸ βέλτιον μένειν· καίτοι φασὶν ἐκ φλαύρου θῆς ἰσχυροτέρα γίνεσθαι· διὸ καὶ ὠφελοῦσι δύο ἔτη δασμῷ τινὶ δυνάμιν· εἰς γῆν γὰρ ἀληθῆς, ὅμοιον ἂν εἴη ἢ τὸ ὠφελεῖν τὰ φυτευόμενα, τὸ τὰ κάλλιστα ἢ ἰσχυρότατα λαμβάνειν· ὥστε ἄμφοτέρως ἂν ἔχοι λόγον· χρὴ δὲ μὴ ταῖς τῶν ἀέρος ἀνωμαλίαις προσέχειν· οὔτε γὰρ τὰ ἐκ τῶν ὑπάλων καὶ πρωΐων εἰς χοὺς ὀψίσι καὶ δυσχειμέρους, ὅτι τὰ ἐκ φύτων εἰς ἐκείνους ἁρμόττειν· τὰ μὲν γὰρ προτιρεῖν δοκεῖ· τὰ δὲ ὠφέλιμα ἀπόλυτος καὶ αὐυδρίας· ὀψία γὰρ ὄντα, βραδέως τελευτᾶσι καὶ ἀπτίκτει· διὸ καὶ ὑστερεῖ· ταυτὸ δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ τῶν ἀσπερμάτων· ὅσα γὰρ σύβλαστα, ἢ τὰ χὴ παραγίνεται· καθάπερ τὰ ξυλίνα μηναῖα ἀσπαράγγια πρωΐα, προτιρεῖ καιρόν· εἰ μὴ τοιοῦτόν ἐστιν ὃ προλαβεῖν τοῦ χειμῶνος πρὸς τὸ ἔξω σῶσαι· ὥσπερ καὶ τὸν κύαμον διὰ τοῦτο πρωϊάσαι φασίν· ἢ ἅμα διὰ τὸ φιλεῖν αὐθοῦν τὰ βρέχεσθαι καὶ αὐανθεῖν, πολλὸν χρόνον· ὀψὲ γὰρ ἀσπείρόμενος οὐκαὶ βρέχει τὸ· τὸ ὑδωρεῖν αὐτῷ θεῖν, τούτῳ μὲ συμφέρει διὰ τὴν μακρότητα· ζεῖ σίτῳ δὲ ἀσύμφορον διὰ τὴν λεχθεῖσαν πρότερον αἰτίαν· τοῖς ὑάκινθοις χέρσοπρῖσ ἀβλαβὲς, πολλὸν ἐρεβίνθου· τοῦ ὑπολύει· καταπολυθείσης ὑφάλμης, ὥσπερ συμφύτου πυρὸς σεροῦ, σφακελίζεται ἢ ὑπερκαμπτῶν καταθίεται· ζωογονεῖται γὰρ ὥσπερ ἔρηται· μεραχένιος δὲ οἴνῳ τῷ ἀστέρι μακτος, ἤπου δοκεῖ νοσεῖν· ὅπερ οὐκ ἄλογον ἔχον τοῦτον ἀριθμοῦντας· διατηροῦσι γὰρ αὖ τοῦτο· τὸ γὰρ ὅλον ἑαυτὸς ἀμοιώσας καταβάλλει τὸ ἀστέρμα, καθάπερ πρότερον ἐλέχθη, μεταβάλλει φυτὰ ἢ χοὺς καρποὺς ἢ κάλλον· οἷα ἡ ἀρχή, τοιαῦτα ἢ τὰ ἀπὸ φλάρχης· ἔτι δὲ ῥᾳδιουργοῦσιν ἢ ταῖς ζοφαῖς αἰγοιόμμα μεταβαίνει καὶ ὅλα χθὲς τῶν δένδρων ὡς περὶ ἀγρίαν ἡμέραν γινόμμα, καὶ ἐκ μελάνων λευκά· καὶ κῆπος ὁμοίως· ὡς-πὴ πρὶν αὐτὸ πρίον πεπονόμῃ, ἢ κάρφῳ αἰγοιῶν ἢ τὴν ἐλάαν αὐθὺς ἢ τὸ καινὸν ἢ ἔχαγον τὸμ κῆπον· ἀπωθηκὸς δοῦ συμφέρει καὶ τὸ

μικρὸν ἐκφύειν, οὐδὲ λίους ὠὴ λαμβάνειν· ἀλλὰ ψυχὴ πνεῦμα
καὶ ὠὴ ἐφειν· ὅσῳ μὴ ὠὴ καθήμενον τὸ ὕδωρ, ὠὴ λαβὼν ὁ ἥ-
λιος ἐρυσι βώσῃ. φιλιὼ πρὶν ὅσαι· διὸ μὴ αἰσθρόσσο
βόλοι χῶραι ἢ ἔγκοιλοι μὴ ἀπνεύμα
τοι, μᾶλλον ἐρυσι
βώδεις.

ΠΕῚ δὲ πλείους αἱ γενέσεις τῶν φυτῶν, ῥύτων μὲν κοινο-
τάτη πᾶσιν ἡ ἀπὸ σπέρματος, ἢ ὅσα ἔχει σπέρμα ἢ
καρπὸν, ἀπορήσειεν ἄν τις, διατί ποτε οὐκ ἀνάλογον
ἢ ἰσχὺς ἑκάστῃ ὅτι τῶν σπερμάτων, ἀλλ᾽ ἀσθενεστέρα τῶν
ἰσχυροτέρων· οἷον, τὰ τῶν δένδρων, τῶν ἐπιτείων· ἀμφο
τέρως γὰρ φαίνεται τὸ ὁμολογούμενον· ἔστι δὲ ἀπὸ τῶν ἀσθενεστέρως
σπερμάτων ἰσχυρότερα πολλά· τὰ γὰρ σπέρματα μείζω τῶν
δένδρων· τῆς δὲ ἀσθενείας ἢ τῆς ἰσχύος ἐκεῖνα σημεῖα· τὰ μὲν γὰρ
ἐπίτεια ὅταν σπαρῇ, διαμένῃ τὰ αὐτὰ καὶ ἔξω μοιοῦσι τοὺς καρ-
πούς· τὰ δὲ τῶν δένδρων μεταβάλλῃ μὴ χείρω ποιεῖ· μὴ τὰ μὲν τα χεῖ
αν ἀποδίδωσι τὸ τελείωσιν· τὰ δὲ χρόνιον μὴ βραδεῖαν· μὴ ἀμά
σαλιν ὑπολαμβανομένων· ἰσχυρότερα γὰρ ὄντα τὰ δένδρα, βρα
δύτερον ἐκ πέπλῃ τοὺς καρπούς· ἔτι δὲ τὰ μὲν, ἐνίκ ελύφεσι δέρ
ματικοῖς καὶ ξυλώδεσιν· οἷον, τὸ τῆς ἐλαίας· μὴ τὸ τῆς κοκκυμη-
λέας· καὶ

λέας. καὶ τὰ φλοιώδη. καὶ ἀμπέλου. καὶ μηλέας. ἔνια δὲ ἐν ξυ-
λώδεσι. τὰ δ' αὐτὰ πολλὰ ἐν σκληροφύλλοις σαρκώδεσι. καὶ ὅ-
λως ὅσα καρυον ἐντὸς ἔχει φλοιὸν σαρκῶδες. τὰ δὲ τοιαῦτα γυμνά. καὶ
μάλιστα τὸ πυρου καὶ φλοιοειδῆς. εἰδὲ μή, ἀλλὰ τῶδέ τι περιέχεται λε
πτὸν. ἀεὶ δὲ τὸ ἀθηνέστερον ἡ φύσις εἰς πλείω τίθεται φυλακήν.
αἱ μὲν οὖν ἀποδείαι σχεδὸν αἱ αὐταί. δεῖ δὲ λαβεῖν πρῶτον αὐτὰς
ἀρχὴν τήνδε. τὸ σπέρμα μὴ μόνον ἔχειν δύναμιν τοῦ ποιεῖν, ἀλ
λὰ καὶ τοῦ πέσσειν. ὅπερ καὶ μάλιστα τῶν φυτῶν φύσεως, ἀ
ληθές. ἢ κατ' αὐτὸ ἢ τὸ μᾶλλον ἀμφοῖν εἶναι τὸ ἐνέργειαν.
καὶ ζόφον τινὰ οὐχ ἧττον τοῦ πέσσειν. τότε γὰρ καὶ ἡ ἐν τοῖς σπέρ
μασι κινοῦσα δύναμις, οἷον διαθερμαίνομένων. διὸ καὶ οὐ φέρε-
ται βλαστάνοντα κατὰ τὸ αὐτὸ αἴτιον. ἀλλ' ὅταν ἡ αἰτία τοῦ
ἀέρος καὶ τοῦ χωρίου κράσις. ὑποκαίεται δὲ τοῦτο, φανερὸν ὡς δεῖ
ἰχῦδες, ἀλλ' ἀθηνείας μᾶλλον ἢ τοῦ χυβλαστίας. τὸ γὰρ ἀθηνὲς ὑπο-
πεπεθέστερον εἰς τὸ πεπεθεῖν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ φλοιώ-
σεως. τὰ ἀθηνέστερα ἔχοντα ἐκτυλοῦσθαι καὶ τῶν περιεχόντων καὶ
τῶν ἐν αὐτοῖς αὐλακῶν. ὃ καὶ περὶ ζώων δέδεικται. αἰεὶ γὰρ τὰ ἰχυρό
τερα χονιωτέρας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ περιέχεται καὶ τὰς κυήσεις. ἔτι τὸ
τροφάς. ἅμα δ' ὥσπερ, ἐὰν τὰ μὲν, αὐτοῦ τοῦ χειμῶνος σπέρ-
ματος ὑγιεινικὰ σώματος οὖν μικρὸν ὑποκαῖται. τὰ δὲ ἐν ὄγκοις
μείζοσιν. οἱ καταναλίσκουσι καὶ ἀντιπνέουσιν εἰς ἑαυτὰς τὰς ζο
φάς. ὥσπερ τὰ μὲν, ὀλιγάκαρπα, τὰ δ', ὅλως ἄκαρπα ποιεῖς.
ὡς ἐπὶ τῶν ζώων συμβαίνει τῶν ἐκπεπαχυμένων καὶ ὀζοφου
μένων. τοῦ μὲν οὖν θᾶττον ἐκτυλοῦν, οὐχ ἧττον ἰχύος. ἀλλὰ παῦ τὰ
τὰ αἴτια. διὸ καὶ πολυγονώτερα. καίτοι πέφυκεν αὐτὸ εἶπερ
εἰ τοῦ πλήθους, φάσκων πλείω τὰ ἀπὸ τῶν δένδρων εἶναι. πολ
λὰ γὰρ ἕκαστον ἔχει τῶν περικαρπίων. τὸ δὲ δένδρον ἀφ' ἑνὸς γε-
νῆσθαι σπέρματος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὰ ἐλαφρότερα ἢ οἷον
ἀστερίσκους φανέν. τὸ δὲ μὴ δύνασθαι πηγεῖν τὰ χύλα μὴ δ'
ὁμοιοῦν ἐπάμφω ἔχει τὸ αἴτιον. ἔτι τῷ πλείω χρόνῳ τὰ φλοι

γῆς μᾶλλον κατακρατεῖσθαι· ἢ τῷ τῶν σωματικῶν ὄγκους ἀνωτάτω. ὁ γὰρ ἥλιος καὶ τῆς ἀκαρσίας αἴτιον, καὶ τῆς ἀκαρσίας ὑλόης· φανερωμένης δὲ τῆς ὑγρότητος καὶ τῆς αὐξοφυΐας, μεταβαίνει· τὰ δὲ πίτεια μᾶλλον ἀρχόμενα ἐν τῇ γῇ πίνει· ἢ ὀλίγῳ ἔλαττον· καὶ αὐξοφυῶ· διὸ καὶ ἅμα ἀφίεσθαι μιᾷ ὥρᾳ τῶν γονέων· ἀλλὰ τῷ ξηρότερα εἶναι· ὁτὲ γὰρ πρίεται τὰ μεταβολὰ· ὡς θᾶττον ἐκεῖνα διὰ τὸ πλῆθος τῆς αὐξοφυΐας, εὐθὺς τοῦ τὸ σπέρμα σχολῇ λόγου· πολλῷ δὲ τὰ μὲν εἰς τὸ χεῖρον αἰεὶ μεταβάλλει· ταχύ, καὶ ὡς τὸ βέλτιον· ἐὰν ἡ χώρα τοιάδε καὶ ὁ ἀήρ· αὐξάνεται δὴ τοῦ τὸ μὲν ἕτερον· εἰς ἄμοδον ὕλης ἐξίσαται ὑγρότητα· τὰ μάλιστα τῶν ὀρεινῶν ἢ ἰχνοτέρα· καθάπερ ὁ πυρὸς ἢ ἡ κελθή· μόνα γὰρ ὀξαιρεῖται· μᾶλλον δὲ καὶ ὑγρότερα· ὡς τὴν τοῦ τοὐμολογοῦ μὲν τὸ πλείω ξοφλῶ ἔλαττον· ὀλίγῃ θέρμῃ ὡς ἐπὶ πολὺ καὶ τὸ ὅλον· τὰ μὲν οὖν κατὰ τὰς ἐλάττους, ἐν τούτοις ἂν εἴη· τὰ δὲ πλείω ἐξωδαμοῦ λῷον φυτευόμενα, ἀλλὰ μὴ ἄλλῃ συμβαίνει κατὰ τοὺς χρόνους· ἀμείνω, ἀλλὰ δὲ λογοῦ ἐνίοτε πρότερα τῶν δενδρίνων εἰς τὴν φθοράν· οἷον ὅσα ἐν πετραίοις ἔδεσι καὶ ἀκροτόποις· καὶ ἀνεμώδεσιν· οἷον, ὅταν χωλιαθῇ ἢ σαπῇ· γυμνὸν γὰρ αὖ ἀξηραίνεται μὴ θυήσκει· τὰ δὲ ἐν ὑδρομανέσι καὶ μὴ χωλιόμενα· καὶ γὰρ ὑγρότερα· ἐν ὑδρομανέσι δὲ χεῖται τὸν ἀέρα· μάλιστα δὲ δι' ἃ μὴ φύει τὰ ἐν ξυλώδεσι, καὶ τούτων ὅσα πυκνόν τι τὸ κέλυφος ἔχει, ἐν αὐτοῖς λιθαρά· καθάπερ τὰ καρύα τὰ ἡρακλεωτικά· πολλῷ ἐκ πικροῦ τὰ· τὰ δὲ μύγδαλα ἐλάττω χρόνον· ἐλάχιστον δὲ τὰ μασιλικὰ μόνα· μανώτατον γὰρ τὸ πέρικ, καὶ ἥκιστα συμφυές· διὰ μὴ εἶναι τὸ φλοιὸν ἐλαίας, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτο· τῶν δὲν σαρκώδεσι, πετραίοις, χονιώτατον τὸ τοῦ φοίνικος, ἄττα ξηρότατον ὂν καὶ πυκνόν· τὰ μὲν οὖν τῶν δένδρων, διὰ ταύτας τὰς αἰτίας, τὰ μᾶλλον, τὰ δὲ ἧττον διὰ μὴ· χεῖρον ἢ τὰ τῶν στωδῶν διὰ τὰς ῥαθυμοῦ αἰτίας· ἢ γὰρ τῷ περιέχειν πλείοσι χιτῶσιν ἢ διαμονή, καθάπερ ὁ κέγχρος· ἢ τῷ λίπος ἔχειν· ὡς τὸ τοῦ σήσαμον· ἢ τῷ δριμύτητά τινα ἢ πικρότητα χυλοῦ· καθάπερ ὁ θέρμος ὁ ἐρέβινθος.

ἐρέβινθος· ἀλλ' ὅμως ἐρέβιρθος μέλας γίνεται διὰ φθειρόμενον.
ὁ δὲ πυρὸς, μᾶλλον δὲ κεκοιθῆσι τῶν χέδροπων, διὰ τὸ θερμότης
ῥεῖθρας καὶ χιτῶνας ἔχειν πολέους· ἡ γὰρ ἀνκειθὴ καθάπερ γυμνή.
τὰ δὲ χέδροπα, πεπεχέα μᾶλλον τοῖς κελύφεσιν· ἀλλὰ μανὰ τὴν
κύτην τάτταν ἔχοντα φαίνεται· ἀχῆπον δ' αἴτια ταῦτα φθορᾶς.
διὰ τὴν ὀκύαν καὶ τὴν ὠχρὰ πέψιν κόπτεται· τάχα δὲ λιθέσαν εἰς
πεῖν ὡς κεῖται τὰς χώρας· ἐν ἀπολλωνίᾳ γοῦν τῇ περὶ τὸν ἴόνιον
πολλάφασιν ἔτη διαμένειν τοὺς κυάμους· πολλὰ δὲ καὶ περὶ κύ
ζικον· ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς τούτων διαμονῆς καὶ τὸ ὅλον τῆς φύ
σεως, τάχα ἐν τοῖς ὕστερον ἐπιπολέον ἐρεθίσθη· πρὸς δὲ τὰ τῶν δέν
δρων συμπερινόμενα, ταῦτα σχεδὸν ἔχει τὰς διαφοράς· ἐν δὲ τοῖς τῶν
λαχανωδῶν, τὰ μὲν ἀπλατῆ ὁμοίωσιν ἀποδίδωσι· ξάφανος
γὰρ καὶ ἄπαπος· δοκεῖ γὰρ ἀπλατὴς καὶ δενδρικώτερα· τὰς δ'
ἐκφύσεις πολέους αἰγίλωπος, ὅτι ταῦτα περαπλάτυντος· τὰ
μὲν γὰρ ξυλώδη ταῦτα διαβλαστάνει καθάπερ ὠκιμον· σίκυος· κο-
λοκύντη· τὰ δὲ, πεπονίδες, καὶ ἑρπετά· τὰ δὲ πεντεκαιδεκαπόδια·
καθάπερ πράσον· τὸ δὲ σέλινον τετρακοσάδιον· ἐνίοις δὲ πεν
τηκοσάδιον· δυσφυέστατον γὰρ τοῦτο πάντων· δυσφυὲς δὲ καὶ τὸ
ξυλῶδες· οὐ γὰρ βλαστάνει μὴ βρεχθέν· αἰτία δὲ ἡ σκληρότης· ὥστε
γὰρ ξυλῶδές ἐστι τὸ φυόμενον· ἡ δὲ τῶν πυτλίων ἀνωμαλία, τῷ
τὰ μὲν ὕστερον μινύειν, ἐπιβλαστάνειν, τὰ δὲ, δυοῖν, τὰ δὲ, πολέοσι·
τὰ δὲ καὶ ἐνιαυτῷ· σημαίνειν δ' ἔοικε τὰ φορμάτων αὐτῶν ἀτε-
ραμνότητα πρὸς τὴν βλάστησιν· τὰ δὲ θερινὰ φυόμενα, δῆλον ὡς διαθέειν
μᾶλλον δύναται· διὰ ταχύτητα παραγίνεται, καὶ τὴν
τῶν ὡρῶν φύεται, φέρειν οὐ δυνάμενα τὸν χειμῶνα· τὰ μὴ
ὄντα ξηρὰ, καθάπερ καὶ τὸ ὠκιμον· τὰ δ' ὑγρὰ καὶ μὴ ψυχρὰ, καθά-
περ ὁ σίκυος καὶ ἡ ἀνδράχνη· θαυμαστὸν δ' ἂν δόξειε τοῖς ἀβρο-
τόνου μᾶλλον· διότι θερμὸν ὂν τὴν ἀλέαν διώκει· αἰτία δὲ ἡ ἀθέ-
νεια· πρὸς μὲν γὰρ ἀθενεῖ· καὶ πρὸς τοὺς χειμῶνας ἐστὶ πρὸς
τὰ καύματα· τὸ δ' ὅλον οὐκ ἔοικεν ἡ θερμότης μᾶλλον ἀλλὰ

σεῖν· εἰ ὥσπερ θερμὰ τὰ δριμέα· καὶ γὰρ τὸ πράσον· καὶ τὸ σήπειον
καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ θύμβρα, καὶ ἡ ὀρίγανος· δυσβλαστῆ· δεῖ γὰρ ἔ
χειν τινὰ ὑγρότητα, καὶ οὐχ ἧττον ἁλμὰ μᾶλλον ἴσως ὕδα
τος τὸ βλαστές, πρὸς δὲ τὸ ποιεῖν καὶ πέψιν· ὅλως δ' ὡς ἐν γένει
λαβεῖν ξηρότητος τῶν σπερμάτων τὰ σεφανωτικὰ καὶ τὰ τῶν
λαχάνων· ὅθεν καὶ τὰ ἔχοντα τὰς ἰκμάδας ἐλκῶδη· διὸ καὶ κρεμανῦ
σιν αὐτά· ἢ οὐ ξαίνουσι τὰ οἰκήματα· οὐδ' ὕδωρ εἰς φέρουσιν
ἀπαλῶς· ἡ δὲ δαμονὴ θησαυριζομένη, πρός τε τοὺς πόρους καὶ
πρὸς τὰς ἄλλας χρείας· παραπλήσια καὶ τοῖς σιτηροῖς ξένι μα
μενὰ εἰς τὴν ξαιτίαν μάλιστα· χρήσιμα δὲ πρὸς τὰ λαπαλεώχρό
να, ὥσπερ ὁ σῖτος εἰς ξοφλώ. ⟨τοῦτο δὲ κατὰ λόγον, ὥσπερ
καὶ τοῖς ζώοις πρῶτον ἀπολιπεῖν τὴν τῆς γονῆς· καὶ γὰρ ἐν τούτοις
ἡ ἀρχὴ τοῦ γυμνοῦ· ὅπερ αὔξεσθαι πέρας θέμενον· τὸ δὲ λοιπὸν ὡς
ξοφλοῦν καὶ ὕλην προσπεριμένον· ἀλλὰ τὸ ὅλον καλεῖται σπέρ-
μα· διὸ καὶ ζωὴ αὐτάφασιν μὴ ζῶν· ὅταν δὲ ἀμυδρὰ ταύτην ἔφθα
ρέναι, καθάπερ ⟨τὰ ἴα· συμβαίνει δὲ τοῦτο καὶ τοῖς βαλανώδε
σι καὶ τοῖς ἄλμοις· εἰς βλάστησιν δὲ τὰ ἔνια τῶν νέων οὐκ ἄλλο-
γον εἶναι βελτίω, ξυνεστηκότα τε ⟨οἷον αὐτὰ αὐτῶν ὄντα μᾶλ
λον· πρόσεστι γάρ τις καὶ τούτων πέψις ἀπὸ πνεύσαντος τοῦ αἰγο-
κτίου· χρονιζομένου δέ, παλινπῆρας ⟨φθίσις· περὶ ὅτου ἐκκαυ
λεῖν, τὰ χλοα μὲν τὰ ἀπὸ τῶν ἀκμαζόντων ὡς ἰσχυροτάτων· τε
λέωσις γάρ τις ἡ ἐκκαύλησις· εἰ περὶ κῆπόν τέλθῃ, οὐκ ἄλογον·
δυτέρα δὲ ἡ ἐκ τῶν παλαιοτέρων, καὶ γὰρ ἐκ τούτων οἷον καθα
ρωτέρα τις καὶ πλείων ἡ δύναμις· ἐν δὲ τοῖς νέοις ἀναμεμιγ-
μένη· καὶ τὸ πλέον εἰς τὴν ξοφλοῦν ἀπουσα καθάπερ ἐν τοῖς ἄλ· αἰεὶ
γὰρ ὀψιαίτερα τὰ πολύξοφα· διὸ καὶ εἰμὴ τὰ ἀπὸ τῶν ἀκμα-
ζόντων ἐκκαυλεῖ πρῶτα, αἰγὰ τὰ ἀπὸ τῶν παλαιοτέρων, οὐκ
ἄλογον· περὶ οὗ δὴ ⟨αὐτὶ λεγόμενοί πινες· ἐκκαυλεῖν γάρ φασι
τὰ ἀσθενέστερα μᾶλλον ὥσπερ ἐπὶ τῶν λαχάνων· αἴτιον δὲ ὅτι οὐ
πασθένεστέρα τε καὶ ἐλάττω προφλοῦ ἔχοντα τὰ λφοῖ, τὸ δὲ ἐκκαυλεῖν

ὥσπερ

ὥσπερ τελέωσιν. διὸ καὶ τῶν δένδρων τὰ πρεσβύτερα θᾶττον
πέπτει καὶ μᾶλλον τοῦ καρποῦ. τὰ δὲ ἐν ἀκμῇ πλείους μὲν
καλλίους ἔχει. βραδύτερον δέ. φαίνεται δ' οὖν εἰ τοῦτο ἀληθὲς
ὅτι τὰ χυλώδη τὰ παλαιότερα. μεμίχθαι γάρ τι ὑπὸ τοῖς
περιττώμασι δοκεῖ, οἷον ὕλη καὶ τροφὴ τοῖς ἀρχαίοις. ὧν δεῖ προσ-
περιγράφεσθαι πρότερον ἢ εἰς τὰς βλάστησιν ἐλθεῖν. εἴη δ' ἂν
λέγειν πρόσθεν τὸ καυλεῖν ὡς ἔπος εἰπεῖν ὑπὸ ἰζουμένων τῶν παλαιῶν. εἰς
δὲ τὸ αὐξάνεσθαι φερόμενον, ταχεῖαν ποιεῖται τὴν τελείωσιν. ὡς-
περ χεδρὸν καὶ ἐλάτη τῶν ὀλιγοχρονίων πάντων ὄντων. καθάπερ καὶ
ἐπὶ τῶν μήλων λέγεται. τοῦ γὰρ χρόνου δηλονότι τοῖς ἀκμαῖς, καὶ
τοῖς φύσεως ἑκάστων ληπτέον. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν, ὁμοιότητα
τούτων ἔχει. τὰ δ' ἄλλα καθ' ἕκαστον χυλῶ αὐτὰ καθ' αὑτὰ λέ-
γεσθαι ἐπὶ πλέον. ἐπιτέον δὲ τοῖς τῶν δένδρων καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ
πρὸς τὰ ἄλλα θεωρῆσαι. ἅ τοπον δ' ἂν δόξειε καὶ ἄμαθαυμα
σὸν, εἰ ἀπὸ τῶν ἀτελῶν ἔνια χυλοῖ. καὶ ταῦτα δένδρων φύ-
σεις μεγάλας οὕτως. οἷον, ἰτέας καὶ πτελέας. ἀτελῆ γὰρ τὸ
ὠμόν. ἆρ' οὖν ἔστι ταῦτ' ἀληθῆ, διαιρετέον τὴν τελεότητα
τινὶ τε πρὸς ἡμᾶς καὶ πρὸς τὴν χύσεσιν. ἡ μὲν γὰρ πρὸς ξοφῆ,
ἡ δὲ, πρὸς δύναμιν τοῦ χυμοῦ. ἔνια δὲ ἄτροφα. χυννητικὰ δ' ἅ τε
δὴ σως αὐάπαλλ. τάχα δ' ἔκειμη. πρὸς δὲ τὰ νῦν ἡ διαίρεσις. ὅτι τὴν
ὠφέλιμον τιθέμεθα χρώμασι καὶ χυλοῖς καὶ ὠμότητι καὶ τοῖς
τοιούτοις. ἐπεὶ τό γε δῶδώδμον ὑπάρχει καὶ τοῖς τῆς ἁλμυρᾶς
καὶ ἄλλοις. ἀλλοῦ τοῦ τὸ κύριον. ἀλλὰ τὸ χυμοῦ. ἕκαστον γὰρ τὸ
ἔργον κέκτηται. καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς ὑποθέσιν. ἐκεῖνο δὲ ἀ-
πορῶν τὸν, εἰ τελεούμενα χύσιος τινὸς, ἄχυα γίνεται τὸ ὅλ.
καίτοι ἀπὸ ὠμάτων γινομένου τοῦ δένδρου. καθάπερ ἐπὶ τῆ
κυπαρίττου. τὸ γὰρ ἄρρεν χύσις ὅλως, ἄχυον. πολλὰ δὲ καὶ τῶν
θηλέων. ἐπεὶ τόγε μὴ καρποφορεῖν ἔνια τῶν ὁμοχύων ἔστιν ἃ
τοπον. καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν ὡρμάτων αὐτὸ συμβαίνειν ἄτοπ. ἀλ
λ' ἴσως τοῦ τόγε καὶ ἀναγκαῖον. τὸ δὲ μηδὲν ὅλως χύσιμον ὥσ-

πρὸς ἐλέγχει τὴν φύσιν. ὅτι καὶ μάτην. ὃ καὶ ἡμῖν ὑπῆρξεν
πρότερον τὰ πρότερον. καὶ τὰ μὲν φλοιτελέα ἀμφισβητούμενα
καὶ φλοιτέας. ὁ δ' ὁρμενεὺς ὁμολογούμενος ἀγνοεῖ. καὶ ἀπεπος
εἰς τὴν ἡμετέραν ξοφίαν. ἀγνοεῖ δὲ καὶ τὸ τὸ θύμου αἴθος μὴ ἄλ
λων, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἡμετέραν αἴσθησιν ἀφανῆ. τὸ δ' ἄνθος μόνον φα
νερόν. ἀλλὰ τὰ μὲν τῶν δένδρων ἢ πυρῶν τε, καὶ ἄλλως ἴσως ἀ-
πορίας ἔχει. καὶ γὰρ τὸ περὶ τοὺς Φοίνικας ἄτοπον καὶ λόγου
δεόμενον. εἰ τὸ οὕτως ἀμέλει τὰ τῶν ἔνια τὰ σπέρματα, καὶ
θάπερ εἰ φλικυπαρίπου. τὰ γὰρ τοιαῦτα δήλως τινὰ ἔμνοιαν
μὴ ὑπὸ τὸ μὴ ἔχειν ἔνια ξοφίαν πρὸς ἕαυτοῖς. πολλὰ ἴσως ἄλ
λοις αἴτια καὶ ὕλη καὶ ξοφή. καὶ ἱκανόν τισιν αὐ ἔχει. τὸ δ' ἀκατηρή-
σιον. ὑπὲρ ὧν τῶν σιτηρῶν καὶ ὅλως τῶν ἐσπερίων, αἱ μὲν τοιαῦ
ται διαφοραὶ ξάσιος. οἷον, αἱ κῆ πὰς μλασχήσεις εἰ πλφώσεις καὶ
τὰ λοιπὰ πάθη τὰ συμβαίνοντα τοῖς τοιούτοις. περὶ δὲ φλιξ ἐ-
ρλλα τῆς. εἰς ἕτερον γένος, ὥσπερ ἐκ πυρῶν εἰς αἵρας. μὴ εἰδὴ πάλ
λιν τῶν αἱρῶν, εἰς σπυρόν, μὴ τ ζεῖα εἰς βρόμον, ἄτοπον αὐτῷ τινὶ
συμβαίνον τὰ τῷ ἰδίῳ. μόνα δὲ ταῦτα μεταβάλλ τ σπερ-
μάτων φύσις ὡς. ὁ γὰρ ἐκ φλ πίφης μὴ φλ ζειᾶς πυρὸν σπαρα-
θὲν μὴ τύχῃ. καθάπερ οἱ τὰ σπέρματα προβρέχοντες εἰς
τὰ πλύματα. ἀτοπώτερον πρὸς τὰ μόνα λ ὅτι ἰσχυρότερα δοκοῦντα τῶν
χερσαίων εἶναι. τὸ δ' ἀσθενὲς, εὐφθαρτότερον. φθοραὶ δέ τισι ἢ ἐκ
κρίσεις, καὶ μᾶλλον πυρὸς ἢ κριθῆ ἰσχυρότερον. ἔτι δὲ τὰ μὲν ἰσχυ-
ρότερα, εἰς τὸ ἀσθενέστερον μεταβάλλ. ἢ δὲ αἵρα, εἰ πυροῦ καὶ
κριθῆς ἰσχυρότερον. ὥσθ' ἅμα συμβαίνει λ τὸ παρὰ φύσιν τοῦ
κατὰ φύσιν ἰσχυρότερον. ἢ δὲ φθορὰ μὴ ἡ μεταβολὴ δυοῖν
θάτερον. ἢ ἐν τοῖς σπέρμασιν ἢ ἐν τῇ λόῃ. σπέρμα μὲν ὃ
ζηλάκτωσις. σῆψις. ὅλως δ' ἄχρηστον. ὧν οὐδὲν φύσει. μόνη δὲ λόη
ἐζωθέν των ἤδη. τὰς δὲ ἐξίζας μεταβάλλει ἄτοπον. ὅθεν δὴ τ
τοιούτοις περιπεσόν μοί τινα ὡς ἀλόγιστος. ὅλως οὐδὲ γί
νεσθαί φασι τὴν ἔκφασιν, ἀλλ' ὑπὸ ὀμβρείας φύεσθαι καὶ σωίσα-

σθαι τὴν

αὔξησιν, ὅ καὶ καθαύτην φαίνεται ποιοῦσα. μὴ πάσα ῥέμ-
των πυρῶν ἢ κεγχρίδων ἐν ταῖς ἐπομβροτάταις χώραις· αἱ μὴν ἂν
ἐναντιώσεις αὗται δοκοῦσιν ἐλέγχεσθαι τοῖς ἔργοις· πολλοὶ γὰρ
ὅσα σπείραντες πυρὸν ἢ κριθὰς, ἐθέρισαν ἄρας· τὴν δὲ ἀξέ-
ωσιν καὶ τὴν μεταβολὴν, θέσιν μὲν ἂν ἀμφοτέρως εἶναι· καὶ
τὸ πάθος ἀλλοιοῦσθαί καὶ τῶν ξηρῶν· ἡ γὰρ ἐν τῇ χλόῃ μετα-
βολὴ, δηλεῖ μᾶς· συμφυεῖς δ' οὔσας, οὐκ ἄλογον συμπάσχειν· ἐπεὶ
γένεσιν μὲν ἅπαξ φθαρέν, οὐ φύσιμον ὅλως ἐστὶ τὸ μὴ κοινόν·
οὐ δὲ γὰρ ξηρὰ φθαρεῖσαν ξηρὰν ἐποίησεν· τὴν δὲ τοῦ πάθους
ἀρὰν, οὐδεμίαν τῶν εἰρημένων ὑπολιπεῖν ἐστὶν ἢ χλόης
ἀλλοίωσιν, ἢ πίνεται διὰ πλῆθος τῆς τροφῆς· αὕτη
δὲ τὸ μὴ ὅλον, οὐκ ἀπόλλυσι· μεθίστησι δὲ εἰς ἕτερον ἐπικρατοῦ
σάσως τῆς ἀρχῆς· τὸ δὲ συμπαθὲς ὅμοιον, τόπον τινὰ καὶ ἐπὶ τῶν
ζώων, ὡς καὶ τὴν ἀλογίαν ἢ τὸ θηλυκρατὲς πάσῃ τοιαύτῃ φορᾷ, ἢ ἔτι
μείζων ἐναλλαγὴ γίνεται πρὸς τὴν παρὰ φύσιν· δεῖ γὰρ δὴ
τὴν γῆν ὥσπερ τὸ θῆλυ νοῆσαι, καὶ τὸ αὐτάλογον οὕτω λαμβά-
νειν· ὅταν οὖν ἐκ ταύτης ἡ τροφὴ πλείων πίνηται διὰ τὸ ἐπομ
βρίας, τότε τῷ ἔκστασιν συμβαίνειν· οὐ φθείρουσαν μὴν ὅλως τὴν
γονιμικὴν δύναμιν, ὁμοιοῦσαν δὲ ἕτερον· οὐ ζώου δὲ φύ
σεως οὔσης (οὐ ζῴου γὰρ πολὺ τὸ τῶν ζώων) οὐ λογον καὶ δια-
μένειν μᾶλλον ταύτην· ἐπεὶ καὶ αὐτὸ σωματικῆς ἀρχῆς αὐ
τόματα πολλὰ σωίζεται, καὶ ἐκ τῶν ἐλαττόνων καὶ τῶν μει
ζόνων φυτῶν· ὅθεν καὶ τοῦτο αὐτὸ εἶναι φανερὸν, εἴ τις ἀκολουθήσει
τῇ αὐταλογίᾳ, ὅτι τῇ τῶν σωμάτων ἀλλοιώσει καὶ οὐ τῇ φθο
ρᾷ μεταβολῇ· καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ζώων οὕτω γίνεται, καὶ ἅμα
δὴ τότε ἀθενέστατον, ὅταν ἐν μεταβολῇ τυγχάνῃ τῇ κατὰ
τὸν βλάστησιν· ἤδη δ' ἐκβεβλαστηκὸς ἐρριζώμενον ὥσπερ γέ
γονε· τούτου δὲ καὶ μείωσις εἰς αὔξησιν καὶ ζωῇ ἢ καὶ τῷ ὅλῳ
φθορᾷ, οὐκ εἰς μεταβολήν· ἔτι δὲ καί φασιν οἱ ἔμπειροι φανε-
ρὸν εἶναι τὸ φύλλον αὐτάτελλον φθίσαντος ἀρίστας λιπαρώτερ[ον]

καὶ πρωΐτερον ἢ σεληνώτερον, ἢ οὐχ ὕστερον τοιοῦτο πνεῦμον· ἐκ μὲν οὖν τούτων δόξειεν ἂν ἴσως τοῦ τοιούτου αἴτιον εἶναι· οὐ μέντοι, οὐδὲ θάτερον ἀλλὰ δύναμιν δ' ἄλλην· ὥστε ἐν τῇ χλόῃ μεταβάλλειν ἂν μοι δοκεῖν τῶν ἐριζῶν· τοῦτο γὰρ ἀνάγκη συμβαίνειν· ὥσπερ τῶν δένδρων ὅσα μεταβάλλει ταῖς θραπείαις τοὺς καρποὺς ἐξ ὀξέων καὶ πικρῶν εἰς γλυκεῖς καὶ πρότιμους, ἢ ἐκ πλυπυρρίζων εἰς ἀπυρρίζους· ἡ δ' αἰτία ἡ μεταβολῆς ὁμοίως καὶ ταύτης πολλή θέ προφῆς, ὅταν ἐπιμελείαι γίνωνται, καὶ ὡς γε δέπρος φασὶ μάλιστα τοῦ ἦρος· ἐὰν ἥλιοι σφοδροὶ λάμψωσιν, ὥστε ἐξ ἀμφῶν πολυμόνος μεταστάσεως· ἐνίαχοῦ γὰρ ἐν τοῖς τόποις ἑλώδεσιν ὅλως τοῦ τοσυμβαίνειν· καὶ τότε φύλλον μεταβάλλειν· ὥστε πάσιν εἶναι φανερόν· ἐὰν δὲ ταὶ ἔαρινα μὴ γένηται, πρὶν γίνεσθαι πυρῶν πολῦθος· ὥστε τοῦτο μὲν οὐδετέρως ἄλογον· εἰ δὲ ἀμφοτέροις συμβαίνει, τάχ' ἂν οὐδ' ἄτοπον εἴη· διαφορὰν δέπειναι, ὡς αἴρειν μὲν καὶ τῶν ἐαφῶν καὶ τοῦ ἀέρος· ἐπεὶ καὶ πάρεστιν ὑθὺς μεγάλην λάβειν πολυυδρίαν ἐπιγίνεσθαι· συμβαίνειν δὲ ἀσθενεστέρας εἶναι τὰς ῥίζας· τὸ δ' ἀσθενές, ἀπαθέστερον· ἢ μὲν οὖν ἐξαλλαγή, διὰ τοῦτ' ἂν εἴη· τὸ δὲ μόνα ταῦτα πάσχειν, ἔτι δ' ἰσχυρότατα δοκοῦντ' εἶναι (καὶ γὰρ ἡ ῥίζα ἰσχυρὸν) μιᾷ τινι λύσει τἀν αἰτία καὶ τοιαύτη· διὰ γὰρ τὸ πολυρριζότατα τὰ μὴ ἰσχυρότατα εἶναι, πολείσιν ἔχοντα ὑπομονῇ· τὰ δ' ἄλλα, φθείρεται τελέως· ἔτι δὲ ὥρα καθ' ἣν ὁ αὐτός, ἐπομβροτέρα καὶ πολείω χρόνον ἐν τῇ γῇ γίνεται· τὰ δὲ πρὸ τὸ ἔαρ καὶ διαγελῶντος ἤδη τοῦ ἀέρος, ἐν δυκρασίᾳ μᾶλλον, καὶ δύθυς εἰς τὴν βλάστησιν ἡ αὔξησις· διὸ καὶ οὐδέτερον οὐδὲν εἰκὸς διαφορᾶς αὐτῶν αὖ πρὸς διαφθορὴν γίνεται· τὸ μὲν γὰρ καὶ τὴν αἶραν ἀξιοῦν, ἄτοπον· εἰς γὰρ τὸ σύνεγγυς καὶ ὁμογενῶς πως αἱ μεταβολαί· τὸ δὲ μὴ δεῖσθαι μὴ δ' εἰς αὔξησιν ἀκτέον ὡς ὅλως φθορὰ μύων, ἀλλὰ τοῖς ὁμοιοπύροις αὖ εἴη ὁμοίοις κρίθοις μᾶλλον εἰς σεῖραν· τούτων δὲ τὰ μὲν ὅλως οὐχ ὑπομέ

νφ δι' ἀὴν ἀοθένφαν, ὥσπερ ἡ τίφη. τὰ δὲ εἰς τὸ συμπενθῆ μᾶλλον μεταβάλλφ. καθάπερ ἡ ζφὰ πρῶτον τὸν βρόμον. ὁ δὲ πυρῶ, εἰς τίφην οὐ μεταβάλλφ καὶ ζφὰν ἐξαμβλούμφ. ὅτι πολέμων ἡ ξοφὴ καὶ ἰσχυροτέρα δ' ἂν συμβαίνφ. τοιαύτη δ' οὖσα, οὐκ αὖ ἐκθηλύνφεν, οὐ δὲ εἰς τὸ σφοδρότερον ἀγάγοι, καὶ ὅλως ἐκ βήσεται γένους. ἐπεὶ μᾶλλον αὔτις δι' ὃ λόγως θαυμάσειεν. ὅτι οὐκ εἰς τὸν ἄγριον πυρόν. ὥσπερ καὶ ἄλλα. τυγχάνφ δὲ καὶ φύτου παραπλησία τις ἡ αἰτία. μεταπίπτει γὰρ ἀπλῶς ἡ φύσις. ἄγονον δὲ καὶ λόγου δεόμφον. εἰ καὶ τὸ λινὸν ἐξαιροῦντες. μεταλλη γὰρ ἡ διάσασις, εἰ μὴ ἄρα καὶ τοῦτο τῆς τροφῆς ὀλκόν. φιλεῖ γοῦν χώραν ἀγαθήν. ὥστ' ἐκ φλυπερβολῆς ἡ διάσασις. ὁ δὲ θέρμου, ἰσχυρὸν ὢν καὶ πρώϊον ἐξαιρούμφον, οὐ δὲ εἰς ἓν μεταβάλλφ διὰ τὴν ἄγαν ἰσχύν. ἐπικρατεῖ γάρ. δεῖ δὲ τὸ μέλλον μεταβάλλφν μὴ ἀγαθὸν εἶναι. μήτε ἄγαν οὐαθόν. τὸ μὲν γὰρ οὐ μεταπίπτειν. τὸ δ' ὅλον ὡς αὖον φθείρεται καθάπερ ἐλέχθη. σκεπτέον δὲ καὶ εἴ τι τῶν ἄλλων σπερμάτων ἢ τῶν ἀγρίων ἢ τῶν ἡμέρων δέχεται τοιαύτην ἀλλοίωσιν. ἢ οὐ περὶ μὲν ἀγρίων, ἀρκείτω τὰ εἰρημένα. τὰς γὰρ ἐν αὐτοῖς τοῖς γένεσι πυρῶν μεταβολὰς, οἷον ἐκ τοιῶνδε τοιόνδε γίνονται, ἢ κριθὰν καὶ τἆλλα ὡσαύτως οὐκ ὄντι. ζητεῖ μὲν οὖν εἰ τοῦτ' ἔχει τὸ θαυμαστόν. ἡ γὰρ ὥρα καὶ αἱ τροφαὶ καὶ ὁ ἀὴρ καθάπερ εἴρηται ποιοῦσι τοὺς ἀλλοιώσεις. ὁμοίως ζώων καὶ φυτῶν. ἢ καὶ πρῶτον ἔκασιν ὅλως τοῦ γένους χειμάφαμεν μεταπίπτειν. τοιαύτην καὶ τοσὴν ποιήσαντος τὸ τροφεῖον. ἐπεὶ καὶ τῶν δένδρων καὶ ὅλως τῶν φυτῶν αἱ μὲν τοῖς ἰσοειδέσι εἰρημέναι μεταβολαὶ, διὰ ταύτας γίνονται τὰς αἰτίας. ὡς πρότερον ἐλέχθη. τῶν μὲν ὑπὸ τροφούντων ἐν τοῖς οἰκείοις τροφαῖς καὶ θραπείαις. ὥσπερ τὸ σισύμβριον ὅταν εἰς μίνθαν. ἀπόλλυται γὰρ τὸ δριμὺ φλ ὀσμῆς καὶ οἷον ἀποθηλύνεται. διὰ

τὴν ξοφὴν δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπαγρίωσις· ἔνια δ' ὅλως τὴν ἀπόλλυσιν, ὥσπερ τὴν μίνθαν καὶ τὰ πνιγομύων τῶν ἐριζῶν ὑφαῦται. ἡ δὲ λύκη, τὸ μὲν ὅλον οὐ πόρρω φησὶ αἰγείρου εἶναι τῇ ὅλῃ μορφῇ καὶ τοῖς φύλλοις· ἀπογηράσκουσα δὲ ὁμοιοῦται, τῷ καταξηραίνεσθαι μᾶλλον ἀ ξοφεῖν, οὐκ ἄλλοσε· ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ἐν ἄλλοις δὲ περὶ φυλφόνων εἴρηται. ὁ ὅπερ δὲ καὶ τὰ περὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ μὲν τὰς γενέσεις τοιοῦτόν τι συμβαίνει· τελειωθέντων δὲ τῶν μονοσιῶν οὐκέτι, πλὴν εἴ τις τὰς καὶ τὰ τοὺς ὄρνιθας ἀλλοιώσεις, ἃ μαχοῖς πνομένοις ὁρᾶν λέγει· φαίνονται γὰρ αὖ ταῦτά γε πάθεσιν μᾶλλον ὁμοίαις σώμασι τοῖς ἢ μεταβολαῖς· τῶν δὲ ἄλλων τῶν περὶ τὰ σπέρματα τὰ μάλιστα πόρρω, εἴπερ ἀληθὲς τὸ παρὰ μέρος καὶ μὴ ἅμα γίνεσθαι ἔνια· καθάπερ ἔπιτε τὸ αἰγίλωπος λέγεται καὶ τὸ λωτοῦ καὶ τὸ βολβοῦ· τοῦτο δ' οἱ μὲν φασιν εἶναι ῥοῦδος· ἄλλα δὲ φησὶ ἐρίζης βλαστανόντων τῶν ὕστερον ἔπιτα ἀπὸ τοῦ σπέρματος ἐναπολαμβανόντων· οἱ δ' ὡς ἀληθῶς δράκοντα τοῦτο μέλαν φέροντες, ἄλλα γε καὶ οἱ ἀπολύοντες τὸν αἰγίλωπα, δι' ἣν εἰς τὸν ἀρχὸν ποιοῦσιν· ὅσα δὲ ἀμφότερα τὰ σπέρματα ἐκβλαστάνει ἐπὶ μεμιθῆς τε καὶ ἐκθεριωθῆ· τὸ ὅλον ὀκαρπότερον· ἔχει δέ τινας καὶ ἄλλως ἀπορίαν ἢ περὶ ἕτερος βλάστησις· καὶ εἴπερ συνεχὲς ὂν καὶ δίκρουν ὥσπερ φαίνεται καὶ ἅμα πίπτον, τὸ μὲν, ἄλλοι δ' ἄλλοι καὶ διαβλαστάνει· τὸ δ' ἀπαθὲς διαμένει πάντα τὸν ἐνιαυτόν· ὅσῳ γὰρ ἀσθενέστερον τὸ ἔλαττον, ὃ δή φασι διαμένειν, τοσούτῳ καὶ μᾶλλον ἀσθενέστερον ἐχέμεν εἶναι καὶ εἰς τὴν διαβλάστησιν καὶ εἰς τὴν ὅλως φθοράν· ἀνάγκη δὲ δηλονότι καὶ ὅταν ἐκβλαστήσῃ θάτερον χωρίζεσθαι· μὴ γὰρ χωριζόμενον, καὶ εἰ μὴ γίνεται συμπαθὲς· ἀλλ' ὅμως ἀναιρουμένων τε τῶν ἐριζῶν, σπανίως ταῦτ', πολλάκις δὲ τοῦτο δρῶσιν οἱ γεωργοί· καὶ οὐ φασι φθείρειν· τὸ δὲ ἀρκεῖν ἀπαθὲς ἐν τῇ γῇ, μέχρι μὲν τοῦ οἰκείου ὥρας εἰς τὴν ἔκφυσιν, ὑπολαμβάνειν τε ἐστὶ πολλῶν γινόμενον· τὸ δ' ὅλον ἐνιαυτὸν ἐπέχειν, ἤδη θαυμασιώτερον· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ μὲν τέλειον·

τὸ δὲ

τὸ δὲ ἀτελῆ αὐτῶν εἶναι. πλεοῦσθαι ἢ περὶ γένιαν τὸν ἄλογον. οὐ
τι γὰρ ἀθρόες, ἀλλ' ἰχῆρ ὁ αἰπόλων. ὥστε τὲκ πλεῖν δύνασθαι πλείω
ἢ ἅμα δὴ ἢ τὸ ἀθρόες ὃν τοῦτο δρᾷ. ἢ τι αὖ πλείωσις ἢ κατὰ
φύσιν οἰκειοτάτη. τάχα δὲ ἢ μόνη. ζοφιὼ γὰρ ὁ πλάμιος αὐτοῦ. δι' ὰ δὲ φῆ ζοφῶσ, ἢ αὔξησις ἢ τὸ τέλεον. χωριωθὲν δέ, ἢ τοι
φθείρεται πάμπαν, ἢ αὖαν ξηρὸν ἢ ἀνεπίδοτον. τὸ δ' αὖ πολυχίτων εἶναι τῷ βρόμῳ τῇ ζειᾷ συμβέβηκεν. ὥστε χὴ ἢ ταὐτὰ
δι' α μὴ φῇ, ἀπαθῆ τὰ μὴ ὄντ' ἀντιμηδὲν, χρὴ δὲ ταῦτ' ὀρθῶ.
μὴν εἰ δεῖ λέγειν τὴν αἰτίαν, ἐκείνην ἁπλῶς ἴσως μάλιστα εἰπεῖν
τῆ φάσκειν μὴ τελεῖν ἅμφω πρὸς τὰ φύσιμα ποιεῖ. ἀλλ' ὅμοιόν τι συμβαίνει καὶ τῶν ὠοτόκων καὶ τῶν σκληροτάτων τισί.
τὰ γὰρ ὠὰ ἀποτίκτόμενα ζέφεται καὶ ἐκτελεοῦται. τὰ μὲν
ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῇ θαλάττῃ. τὰ δὲ ἐν τῇ γῇ καὶ ᾧ ἀήρ. ἅπτα
δὲ χόμενα ζωοποιεῖ. τὰ δὲ φύσαντα καὶ ἐκτεκόντα, ὅσα δύνατεῖ. φαίνεται δὲ τοῦτό γε καὶ ἄλλως ἀληθές, ὡς οὐκ εὐθὺς ἀλλοαθέντα τὰ σπέρματα βελτίω χρονιαθέντων. ἀ δὲ τὰ νέα τῶν
ἐνίων ὡς περ εἴπομεν. αἰγὰ δεῖ τιμὰ λαβεῖν ἐν ἑαυτοῖον πέψιν καὶ
δύναμιν, ἀπεπτοῦσαν τὸ αἰγοβόσιον. τί δ' ἴσως ἄν τις φαίη καὶ
λύειν ἐπὶ τὸ ἀπεπτεῖν μᾶλλον συμβαίνειν. ὥστε καὶ τελέως λαμβάνειν δύναμιν. ἐκ πεπόμενα ἅπαντα τῇ θερμότητι τῇ τῶν ἐν
αὐτοῖς ἢ τῇ περιεχούσῃ. ἢ γὰρ περιαλοῦν, ὡς μᾶλλον ἐν τῇ γῇ καὶ
τὰ κλιθόμενα ἢ θερμότης ἐκπέπτει τῷ ζοφιῷ ἢ ἐπιπολάζει, καὶ δὴ
αὐτῇ τῇ ἐν τῷ ἀέρι ἢ τοῦ περιφυκόλων ἐν τούτῳ τελεοῦσθαι.
ἢ ἅμα λαμβανόντων ζοφιῷ οὐκ ὠμῷ αἰγὰ πεπονημένων ὑπὸ
τοῦ καυλοῦ καὶ τῶν ἐρίζων. ἔτι δὲ τῶν μὲν ὠῶν μία τις ἡ πέψις
καὶ τελείωσις ἁπάντων. εἶθ' ὑπὸ τῶν ἔξω. συμβαίνει γὰρ ὥσπερ τὸ μὲν, καὶ τὸ φύσιν. τὸ δὲ, περὶ φύσιν. καὶ ταῦτ' ἰσχύοντ'
ἔτι τοῦ φυτοῦ καὶ οὐ περιλαμβανομένου τῇ ὥρᾳ πρὸς τὴν
πέψιν. πλὴν εἴ τις λέγοι ὁ τι προικτωνδὲ. τὰ σπέρματα πρὶν
τελειωθῆναι. διὰ τὸ τὴν φύσιν ἔχειν ἀθρῆ. συμβαίνει μὲν

δὴ τοῦτο, καὶ πολὺ προτιμᾶται καὶ τῶν καυλῶν, ὥστε κοινὸν ἐξέναι τὸν κάλαμον· τοῦτό τε οὖν εἰς τὴν οὐσίαν ἀνακτέον· καὶ τὸ σωληνοειδῆ φέρεσθαι ἢ λεπτοῦσθαι τοῖς περέχουσιν, οὐκ ἄλογον· ἐπεὶ, τὸ μεσοῦσθαι μὴ ἦν ἀπαθὲς, ἄλλως τε καὶ ἐν χιτῶσι τοσούτοις, ἧττον θαυμαστόν· πολλαχοῦ γοῦν φαίνεται καθάπερ ἐλέχθη τῶν ἄλλων· μᾶλλον δὲ τοῦτο διατηροῦμεν πρὸς τὴν οἰκείαν ὥραν· ἐκεῖνο δὲ ἔτι θαυμασιώτερον ὅπερ εἴρηται καὶ περὶ τῶν πυτλίων· ὅτι οὐ μόνον ἐν μιᾷ καὶ δυοῖν καὶ τρισὶν ὕστερον· ἀλλ' ἐνίοτε καὶ βλαστάνει πάλιν· καὶ τοῦτο βρεχομένου καὶ ἀκηπευομένου τοῦτό που· ἔτι δὲ ἡ τὸ τοῦ λωτοῦ φορὰ τοιοῦτον, ἡ γὰρ περέχον, τὸν καρπὸν, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι μὴ ὁμοίως ἀπορρύμεσθαι· τὸ δὲ τοῦ βολβοῦ ἢ τῆς μελίνης διάφορον· σκεπτέον δ' ὑπὲρ αὐτοῦ· εἰ οὖν οὕτως ἐνίοις δυσφυῆ δὲ φορμάτων τε· ὥστε πολλοῖς ὕστερον χρόνοις αὐξάνεσθαι, δῆλον ὅτι ταῦτα πέπεται καὶ τελειοῦται πρὸς τὴν βλάστησιν ἐν τῇ γῇ· διὸ καὶ αὐτή τις ἂν εἴη σωρευσάσις· αὐτοβαίνει δ' αὐ τῇ τὸ καὶ πρότερον λεχθέν, ὅτι καὶ τελοῦται κατὰ τὴν πρόσφυσιν· ἃ καὶ σωρόμενα διαβλαστάνει παρεχόμενα· μεῖζον δ' ἐλλείπει καὶ τοῦ παρὰ τὰ σπέρματα καὶ τοὺς καρποὺς ἀπορημάτων, οὐχ ὑποπίπτον δὲ ὑπὸ τὴν αἰτίαν ταύτην, τὸ περὶ τὸ λωτὸν συμβαῖνον· τοῦτο δέ ὅτι δένδρον παρόμοιον ἔχον τὸν καρπὸν τῷ λωτῷ· ἢ τὸ περὶ τὸν τιθύμαλλον· καὶ τὸ περὶ τὸν μυρτίτην καλούμενον· τοῦτο δ' οὐ δένδρον· ἀλλὰ θάμνος ἐπιγειόκαυλος· ἀμφότερα γὰρ ταῦτά φασι παρὰ μέρος φέρειν ἐξ ἑκατέρων τῶν βλαστῶν· ὥστ' ἀνάγκη τὸν μορισμὸν τῶν δυνάμεων ἐν ταῖς ῥίζαις πρεῖν· ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ἐπισκεπτέον· τῶν δὲ σπερμάτων, ἐλλιμπάνει διαφοραὶ κατὰ τὴν ἔκφυσιν ἢ τοὺς καρπούς ἢ τὸν ἄλλον οὐσίαν, δεῖ πειρᾶσθαι λέγειν· οἷον ὅσα μὲν καὶ κριθὴ καὶ τὰ ὅμοια πορρεῖ· τὰ δὲ χέρσα πρὸς τὸ ἔαρ· ὅσα μὲν κυάμου καὶ θέρμου· τοῦτο γὰρ ποι-

ὅσα

ὅτι σὺν, ὅτι τὰ μὲν σιτώδη ξηραθῆναι δεῖ, πρὶν τὸ μονόκωλα πίνειν, ἢ ἀναφορᾶς οὐθὺς ἄνω σημαίνης· ξηροῦται δὲ καπνῷ μᾶλλον καὶ πυρῷ τοῖς χειμῶσιν, ὥστε πολλὰς ἀρχὰς λαμβάνειν ἢ βλάστης· τὰ δὲ χέρσα μονόρριζά τινα καὶ ἰσχυρόρριζα, καὶ οὐθὺς τὴν ὁρμὴν ἄνω ποιᾶται, προσφόρως ἔχει τῇ ὥρᾳ· τὸ γὰρ πολὺ ἢ φύσεως ἐν τῷ ἀέρι· τὸν δὲ κύαμον πρωϊαπορρίπτοις ὡς πρὸς ἔαρ ἢ διὰ τὴν ἀνθέμιαν, ὅπως ξηραθεὶς ἐν ταῖς οὐδαίαις, αὐτίχα τοῖς χειμῶσι· τὸν δ' αὐθέρμου οὐθὺς ἀπὸ ἢ ἄλω· διότι μὴ καταληθεὶς θερμῆς ἔτι οὔσης ἢ γῆς, κακοβλαστὴς γίνεται· τοῦ δ' αἴτιον ὅτι ἀτέραμον φύσει καὶ ὡς πρὸς ἄπεπτον· διὸ λοιδῶσι πρότης, διότι πολλῆς δεῖται θρομότητος· ἐὰν μὲν οὖν πρὸς λάβῃ τὴν ἐκ ἢ χώρᾳ, δύναται κατεργασθῆναι καὶ οὐβλαστεῖν· εἰ δὲ μή, κακοβλαστεῖ· καὶ παρόμοιον τὸ ξυμβαῖνον, ὥσπερ εἴ τις ὀλίγῳ πυρὶ τὸ ἰσχυρότατον ἐκεῖνο ἀπαυῶ χειροίη· διὰ τοῦτο δ' ἔοικεν ἀπαθὲς ὑπὸ χώρας φιλῆσαι· αἰγὰς δὲ τὴν ὕφαμμον· οὐθρμαν τοτέραν γὰρ αὐτὴν εἶναι οὐκατεργασοτέραν· ἢ πρὸς ἐθέλῃ κατὰ βάθος· ἀλλ' ὡς τὸ πολύ· ὅσῳ μᾶλλον ἀποληπτὴς θρομότητος, καὶ ποτιμώτερος καὶ μετέωρος ὢν ἐκβλαστάνῃ καὶ καθίσῃ τὴν ἴζαν· καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα χερσαῖα ὡς ἔπος εἰπεῖν· τὰ δὲ αὖ τῆς φύσεως, οἷον ὅτι τῶν μὲν ὑδροφώων ἐκ ταὐτοῦ μέρους ἅπαντες ἴζαι καὶ ὁ καρπὸς ἐκβλαστάνει· καὶ τὸ μὲν, οὐθὺς ἄνω· τὸ δὲ, κάτω νεύει καὶ ὁρμᾷ· τοὐναντίον δὲ καὶ κεφαλῆς καὶ ὅλως τῶν σιτωδῶν, ἐξ ἑκατέρων τῶν ἄκρων· ἀπὸ μὲν ταπεινοῦ καὶ πρὸς τῷ σάρκι πρὸς τὸ φύκειν ἡ ἴζα· ἀπὸ δὲ τοῦ λεπτοῦ ὅθεν ὁ ἀὴρ, ὁ καυλός· ὡς αὖ ἑκάτερον αὐάλογον, τὸ μὲν ἄνω τοῦ ἄνω, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ κάτω· καὶ γὰρ ἡ ἴζα καὶ ὁ καυλός. οὕτω καὶ τὴν αἰτίαν οὐθὺς ἐν τῇ φύσει ληπτέον· ὅτι τὰ μὲν χερσαῖα ἄθυρα ὄντα, μίαν πυκνὰ καὶ τὴν αὐτὴν ἀμφοῖν ἔχει κατὰ τὸ ἄκρον· ὁ καὶ φαίνεται προσφυκός· ὥσπερ ἔξωθεν ὂν· ἢ σωματοποιοῖ πρὸς τὸν λοβόν· ἅπτεται γὰρ ὑμενώδους ὁρμαθοῦ τοῦ τοιούτου μὲν ἐξ ἀνάγκης ἔχει· πρέφειν γὰρ ἄμωσοὐκ ἐᾷ· τὴν

δὲ ἐκ τοιαύτου μέρους οὐδυνατόν· σωνεχῆ τἄλλοις ὄντα· ἢ
σωεπεχόμενα τῷ λοβῷ· τὸ δ' εἶναι τοιαῦτα, τῆς οὐσίας· ὥστε τὸ
τὸ μὲν εἰκότως ἡ φύσις εἰς ταὐτὸ τὰς ἀρχὰς ἔθηκε· τῶν ὄντων
καθαύτὰ τὰ σφυκότητα πεπεχομένων· ἔτι δ' ὥσπερ δύθ' ἕν
τὸ μορφὴν ἐχόντων τὴν ἔκφυσιν, ἀπὸ μιᾶς μὲν ἀρχῆς ἀμφότε
ρ' πρήσασα, σωεχοῦσ δέτιν οὐσης ἢ δυνούσης ἑφ' ἑκάτερον τὰ
κρ, ὥσπερ καὶ κ τὴν βλάστησιν φανερὰ δια τέινουσαι κ τὴν
ἐντομήν· τὸ μὲν οὖν μὴ ὁμοίως ἔχειν, ταύτην ὑπολητέον τὴν
αἰτίαν· ἐκεῖνο δ' ὁμοίως ἐν ἀμφοῖν ὄντων· ὥστε τὴν ἰσχνὸν
φύσιν ἀπὸ τοιαύτου, ἢ τὸ ψυχρῷ σέχυι ἢ τῷ λοβῷ γίνεσθαι πρό
σφυσιν· ἀφ' ὧν ἀμφοτέρων αἱ ξοφαί· τὸ μὲν βαλεόμου, ἢ τῆς
πρώτης βλάστης ἡ ἰσχάς· τὰ καρπῶν ἡ πρόσφυσις ἤτε πρὸς τὸ λο
βὸν ἢ πρὸς τὸν σέχυν· ταύτῃ δ' ὧν καρυωδῶν ἢ βαλανωδῶν· ἢ
τὸ μὲν περὶ τὴν ἔκφυσιν, οὕτως αὐτὸς δέλοι· τὴν δὲ τα χυβλα-
στάν, τοῖς χέρροποῖς ἀποδοίη τις δι' ὥρ· ὅτι μαλακωτέρα
ἢ σανιμωτέρα τῆς χειμερινῆς· ἀλλ' ἀμφοῖν τὸ τὴν αἰτιάσασθαι τὸ τὴ
ἀθένειαν· δι' ὃ ἢ ἀσθενέστερον ὥσπερ πολλάκις ἐλέσθη μὲν, δύπαθέστερον· τὸ χα
λὲ ἢ τῆς πολυκαρπίας· πολυχούστερα γὰρ δὴ τὰ χέρρο καὶ
τὴν αὐτὴν ἡ παραπλησίαν· ἢ τὸ θάττον ἢ ἐκτελεῖν ἢ μὴ καρ
πίζεσθαι τὸ γῆν, ἀλλὰ νέον ποιεῖν· ἄτοπον γὰρ ταῦτα ἢ τὰ
τοιαῦτα συμβαίνειν χρεῶν ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν δι' ἀσθένειαν·
καὶ γὰρ ἐκθρέψαι καὶ τελειῶσαι ῥᾴδιον τὸ ἀσθενέστερον, ὡς ἅμα
καὶ πλεῖον καὶ τὸ γῆν ἧττον καρπίζεσθαι· καὶ τὴν ἔκφυσιν
δὲ τὴν πρώτην ῥᾴων καὶ θᾶττον ποιεῖσθαι· ἁπλῶς εἴτι κωλύεται
δι' ἰσχὺν τοῦ περιέχοντος, ὥσπερ ὁ κύαμος· αἰτία γὰρ
τούτῳ τῆς δυσφυΐας ἡ τοῦ κελύφους παχύτης· ἐὰν δὲ μὴ ἐκ
φυσήσῃ, παραπέπτωκεν ἔτι, καθάπερ ἐδαφιζομένης
τῆς γῆς· ἐν δὲ τοῖς σιτηροῖς καὶ ταυθ' ὁμολογούμενα, πρόσ-
τι χρονιότητα ταύτης πέψεως καὶ πρὸς τὸν καρπισμὸν τῆς γῆς

μοιο

οἷον ἤτε πολυξυλία ἡ πλησίον τῶν καρπῶν. βραδέως γὰρ τὰ πλήσια καθαρὰ ἐν τοῖς δένδροις φαίνεται. διὸ καὶ πυροὶ κενθῶν ὀψιέστεροι καὶ ὀλιγοχρόνιοι καὶ αἱ ἐλάαι ἢ τῶν πολλαὶ καὶ βάθους οὖσαι, καὶ ὅσῳ μᾶλλον ὑπὲρ τῶν ὑδάτων, καὶ ὅσῳ πρὸς νοτιέστερα, καὶ ἡ ξυλία μᾶλλον ἢ πυρῶν καὶ κριθῶν καὶ ἡ πολυκαρπία μᾶλλον ἢ ἐλαίας καὶ ἡ ἀμπελος ἢ ἄλλου τοιούτου. καὶ πρὸς πολὺν καὶ πρὸς ὀλίγον καὶ πρὸς βάρος καὶ πρὸς κουφότητα τοῦ καρποῦ. ἅπασα γὰρ ἡ δύναμις ἀνωφερομένη, ὅταν αὐτιαιώσηται ἐλάττω, πολὺν ἀποδίδωσι. καὶ σωρευθεῖσα τοῦ ἀέρος, ἐκπίπτει ῥᾳδίως· ἐπεὶ ὧν τὰ πολέων ἐλάττω καὶ βάθους, ἢ οἷα καρπὸν ξυλώδη· τὰ μὲν γὰρ ἐκ καρπίζεται τὰ ἐδάφη, καθάπερ ὁ ἐρέβινθος· διὸ μὴ μόνον ὁ πρίνινος, ἀλλ' ὅτι ἐλάττω τοῦ χρόνου ὥρας· ἀλλ' ἄλλοθι· ἄλλον δὲ ἐπὶ τὰ ῥυφαίνεται, τὰ μὲν πολυφυῆ· ἐὰν περὶ τὰ παράκοπα ἡμέρας ἢ μικρῷ πλείους, τέλος· αἰτίαν δὲ αὐτὴν ὑπολάβοι τὴν ἰσχύν, διὸ δύνασθαι τῶν πέλας κρατεῖν, καὶ πρὸς τὸ ἀβλαβῆ. εἰ περὶ μὲν ὕδατος ἐλαχίστου δεῖται πρὸς τὸ ἀβλαβῆς μόνον· εἶτα αὐτὸς αὑτὸν ἐκ ξέφῃ, εἰ μὴ ἄρα ὅτι καὶ ἡ ἄλμη πρὸς τὴν πλείωσιν συμβάλλεται, καὶ τὸ ἐξηραίνουσαν τὴν ὑγρότητα τὴν πλείω τῆς συμμίξας. φαίνεται δὲ συμβάλλειν πως τῇ γλυκύτητι οἰκεῖον ὄν. σημεῖον δέ τι καὶ οἱ πρὸς τῇ θαλάττῃ βελτίους γίνονται· καὶ ὅτι καταπλυθείσης τῆς ἄλμης, ἀπόλλυται καὶ ἐκ ζωοῦται· διὸ δὴ αἰτίαν μόνον, τοῦτο σκεπτέον· εἰ μὴ ἄρα τῆς οὐσίας· ἀλλὰ δὴ τούτων πέρι, τοιαύτας τινὰς αἰτίας· μόνα δ' ἀπὸ τῶν ἰζάνων ἀποφύεται τῷ ὕστερον ἔτει πυρὸς καὶ κριθή· καὶ αὐτοετεῖς ἢ καὶ ἀπὸ τῶν εἰς κράσιν ἀφαιρέντων, ἑτέρου καλάμου παραβλαστάνοντος· αἴτιον δέ τι μόνοις ὑπάρχει πολὺν ἰζάνων καὶ δύναμιν· τὸ χόρτον δὲ μονόξυλα καὶ ξυλώδη καὶ ἐπιπόλης· ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν καταφθινόντων ὑπὸ τῶν πρασοτοπόδων, ὥστε μηδὲν εἶναι δῆλον· ἐξ ἀφανῶν δὲ οἱ σάχνοι μικροὶ καὶ ἀτελεῖς, ἅτε παλιμβλαστεῖς ὄντες· περὶ δὲ τοῦ

εἶναι βραδύτερα τὰ χερσαῖα τῶν ὑδάτων ἢ τὸν σῖτον ἡμῖν, καίπερ ἐλάττω χρόνον ἐν τῇ γῇ γινόμενα· δοκεῖ δὲ καὶ τῶν κουφότητα διαφέρειν τοῦτο· διὸ καὶ τῶν πυρῶν οἱ ξίμωνοι καὶ φόταιοι, καὶ τῶν κριθῶν ὁμοίως· ὡς ἐλάττονος ὑπαρχόντος τοῦ κούφου, διὰ τὴν βραδυτῆτα τοῦ χρόνου· τοῖς δὲ ἄλλοις ζῴοις, καὶ προσφιλῆ καὶ ἄλυπα ταῦτ' ἐκείνοις καὶ χαλεπώτατα μᾶλλον· καὶ πάλιν ἃ ἡμῖν οὐκ ἐργάσαται, ταῦτ' ἐκείνοις χαλεπώτατα· καὶ περὶ χερσαίων ὅσα· πολλὰ γοῦν ἀπόλυπα χέρσαθ' ἕν τα ὑγρῶν· καίτοι τὸ πόδας ἐλάχιστον ἔχουσι· περὶ δὲ ταύτας τὰς ἀπορίας, καὶ εἴ τις ἄλλη παράπλησία ταύταις, καθόλου μὲν καὶ κοινῶς τὴν δὲ λαβεῖν χρὴ τὴν ἀρχήν· ὡς οὐ ποῖ σι ταῦτα προσφορὰ κατὰ τὰς προφάς· ἀλλ' ἑκάστοις κατὰ τὰς ἰδίας φύσεις· ὅπερ ἐν πολλοῖς μὲν φανερόν, ἐκ πλείστης δ' ἀποφάσεως ὡς εἰπεῖν τῶν γνωρίμων τὸ περὶ τὰς ἐλάφους· αἱ τούσ ἔχεις ἑαθίουσιν, ὑφ' ὧν τὰ ἄλλα θηρίσκουσι, πολὺ μείζω καὶ ἰσχυρότερα τὴν φύσιν ὄντα· καὶ ἐπάλλων δὲ τόμε τοιοῦτόν ἐστιν, ὥστ' αἰωρεῖσθαι τοῖς πολεμίοις· ὑφ' ὧν οὐδὲν ἂν οἱ πάροισι καθάπερ οἱ ὄφεις ὑπὸ τῶν σκορπίων· ὑποκρύπτουσι δοῦν τοῦτον καὶ τῶν ἄλλων μεθ' ἑστέρας ξοφῆ χωρίων, οὐκ ἄλογον ἐκεῖνο μᾶλλον αὐτοῖς ἁρμόττειν τὸ ἀλοπρωτέραν εἶναι καὶ ἀπρόσφορον· καὶ διὰ τὸ γλυκύτητα καὶ τὸ ἡδύτητα, πλείω προσιέναι καὶ μύων ἕνεκα· τοῦτο μὲν οὖν καθόλου καὶ κοινόν· ἴδιον δὲ τι καὶ συμβαίνει τοῖς κοιλίαις ἐκ πυθμαίνου, ἢ ὠδῶσιν, ἢ τοῖς ἔχουσιν ἐχῖνον· φυρῶδες γὰρ καὶ οὐκ εὐκατέργαστον ὁ πυρὸς ὠμὸς ὢν· ἔτι δ' ἧττον τὸ ἄχυρον· μίσος δὲ καὶ τὸ ἀζώνητος εἶναι· τὰ γὰρ ξένα, καὶ ἧ κοῦφα, διαταράττει πολὺ θορυβάμενα· διὰ ταῦτα τοῖς αἰτίαις οἷς ἅπλως εἰπεῖν, οὐκ ἀλόγως μὲν ἔχει, διὰ δὲ τῆς παραλλαγῆς· ὡς δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν τύπῳ πρὸς βαρύτητα καὶ κουφότητα προφῆς, καὶ ἡμῖν, καὶ τοῖς ἄλλοις, τοῖς καὶ φύσεως ἑκάστης οἰκείοις, αἱ χῶραι καὶ ὁ ἀὴρ ποιεῖ τὸ διαφοράς.

τὸ μὲν γὰρ

τὰ μὲν γὰρ ἐκ τῶν ὑδάτων καὶ ὑπνων ἠλεπτυσμένων, κουφότερα· τὰ δὲ ἐκ τῶν ψυχρῶν καὶ ἐκ μβρων, βαρύτερα, διὰ τὸ πλέω τροφὴν ἠ ἰσχυροτέραν ἔχειν· ἠδιὰ τοῦτο τὸ τῶν μὴ ἄλλου τινὸς δοκεῖ τοιαύτην αἰτίαν εἶναι κατὰ τὸν τόπον τὸν, ὅσα κελικὸς ἰσχυρότατος εἶναι· τοῦτο δέ τι βαρύτερος μᾶλλον ὁ βοιώτιος, ὡς πᾶσι τοῖς ἰσοείαις εἴρηται. καὶ ἡ χώρα αὐτῶν ἠ ὁ ἀὴρ ψυχρός. τὰ δὲ ἄλλα δένδρων καρπῶν ὅσα πλησίον ἔχει τὴν βαρύτητα· ὡς δὲ τῆς πτισάνης ὁ διαχεόμενος ὑπνων, οὐ ἕνεκα μὴ, ὑπὸ βάλλων δηλονότι τὴν βαρύτητα· ὁ δὲ πρωτικὸς κυφότατος, καὶ σκληρότατος καὶ πᾶσι ψυχρὸν τὸν ἀέρα ὄντος, ὅτι καὶ τὰ σπέρματα καὶ τὰ δάφνικυφότερα, καὶ ἡ χὼν σωνεκπίπτει μᾶλλον. ὅτι δὲ καὶ τὰ σπέρματα τοῦτον τὸν μικρὸν ἔχει, φανερὸν ἐκ τῶν ξυμμίνων, ἢ ὑπὸ τῶν ἐλαίων ἰσχόνω πολλῶν τούτου· οὐ γὰρ λυῶσι τὸ γεώδους ἕλκοντες, ἀλλὰ κουφοτέρα τροφὴν χώμενοι, κουφοτέραν ποιοῦσι καὶ τὴν προσφοράν· ἔοικε δὲ καὶ ἡ ὥρα συμβάλλεσθαι πρὸς τὸ μὴ χομίζειν· οἷον γὰρ εἰσὶ ὀργῶσαν πίπτειν τὴν ὥραν πολύσιον τὸ συμβαῖνον, ὡς πᾶσι τὸ ζέον ἐμβαλλόμενα τὸ ἕψομμένων· οὐδὲ μίαν γὰρ οὐδὲ κεῖνα λαμβάνει μόλυνσιν· εἰ δὲ πηδᾶ τὸ λιγνύχονίων ῥύτων βαρεῖς, ὡς πᾶσι φασὶ τοὺς περὶ λιμίου, ἐν ταῦθα τοῦ ὥρα μαρὶς τὴν φύσιν αὐτοῦ κῖ λόγον αἰτιᾶσθαι. καὶ περὶ μὲν ῥύτων, ἀρκεῖ τὰ εἰρημμένα· τὴν δὲ ἄνθησιν, πλυχρονιωτέραν μὲν ἔχει τὰ χέρσα τὰ τῶν τοιούτων· ὅτι μὲν γὰρ τῶν μὴ, διὰ τῶδε τὸ ἄνθος· εἴρηται δὲ ὅτι τὰ ἀσθενέστερα τῶν τοιούτων, θᾶττον τελευτᾶ· διὸ μὴ βρέχεσθαι τὰ μὴ, οὐδὲ ὠα τοῦ· τὰ δὲ, μὴ ζητεῖ καὶ ὀνήματα τοῦ· τάχα δὲ τοῦτό τι κῖ συμβεβηκὸς, ὅτι τὸ ὅλον φυτὸν δύσκαφες χέμμον· ὁ δὲ καιρὸς δεῖται βοηθείας πρὸς τὴν τελείωσιν· μάλιστα δὲ ἡ ὑάκυαμος, ὅτι μανώτατον καὶ πλυανθέστατον καὶ ὠὰ λυκαρπότατον· ὁ δὲ ἐρέβινθος, ἀπὸ μυτοῦ διὰ τὴν εἰρημμένην αἰτίαν· ἀμὰ δὲ πεὶ μὴν τοῦ σίρυ τ διαφορᾶς, λεκτέον· αἰτιάσαιτο δ' ἄν τις μᾶλλον τ ἀσθενές· ἐχύπροφέρει δ· αἰὴ ἀφθείρεται ἠ ἀπὸ πίπτει, καθάπερ τ δένδρων ἐνίων, ὅτι μ, οἷον ἐρυσιβώδη, ὅτι δὲ ξυγραινόμενα λίαν· διὸ λόγως ἔ καὶ ἡ ἄνθησις ἐχάμαι

&&& ωωω

πᾶσι τοῖς μέρεσι κεχώρισται γὰρ ἐκ τῶν λοβῶν καὶ διὰ τὴν
τροφίαν· τὰ μὲν γὰρ ἥδη κύφη καὶ θεῖ· τὰ δ' ἔνω προαύξεται· διὸ
τὰ μὲν, αὖα καὶ τέλεια, καίπερ ἐμψυχότατα ξηροφήσονται· τὰ δὲ πὶ
τ' ἄκρων χλωρά· τοῦτο δ' οὐκ ἴδιον, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων καὶ ξηρῶν
κοινόν· πολλὰ γὰρ αἰθεῖ καὶ πονεῖ κ' μέρος· καὶ ἅμα τὴν βλάστην
φίνσιν εἰς τὸ ἄνω· διὸ καὶ τὰ μὲν, τέλεα· τὰ δ' ἀτελῆ· τὰ δὲ, μέλλοντα·
καὶ ἐμπνέζεται τὰ κάτω διὰ τὴν ἐπεξοδον τὴν ἀναφορὰν τ
εἰς τὸ ἄνω· καθάπερ γ' ὑπῆρχέ μοι ὁ λόγος πᾶσιν ὁμαλὸς, ἐξ ὧν τὴν
ξηρὰν ἔχουσιν, ὥσπερ ὀχετοῦ τινος· ἡ μὲν οὖν αὔθησις εὐλόγως,
χρονίστατα καὶ ἀβλαβῆ καὶ τοῖς ὑπ' ὑδάτων· ἐνδεῖ τοῖς ἄλλοις, ὅταν
ἀπανθήσῃ, χεῖρον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ τὴν ἀθένειαν· ἡ μάλιστα
λιθώδης καὶ ἄμμος· ἀσθενέστερον γάρ· ἡ περὶ μὲν τῶν πρὸς ἄλλην λα
βὴν, τοσαῦτα εἰρήσθω· περὶ δὲ τῶν ὁμογνώμων, τάχα
αὐτὰς ἀπορήσειε, τί ποτ' οὖν ἐνίοις χρόνοις ἅπαντα τελεῖται·
ἄλλοι μὲν, ξίμνοι τ' ἄγρων· οἱ δὲ, δίμνοι· καὶ τ' κειθῶν ὡσαύτως·
εἰ δὲ καὶ ἐνελάττονί τινι χρόνῳ, πλείων ἡ διαφορὰ πρὸς τοὺς χει
μοπόρους· ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων· μάλιστα δὲ πὶ τῶν εἰρημένων·
τάχα δὲ μόνων αἱ διαφοραί· ἢ τοῦτο λόγως· τὰ μὲν γὰρ ὀπωρινὰ
πωρεύεται χειμῶνος, ὅτ' αὖ ὑπομένει διὰ τὴν ἀθένειαν· πολλὰ
ἐστὶ μονοκάρυα· ὀρόβον γὰρ πωείρουσι καὶ πρώϊον, ὥστε μὴ ὥρα
καταλείπεται· ἡ κειθὴ δὲ καὶ ὄχυρὸς, ἀμφοτέρως· ἢ ὅσα μὴ ξηλὰ
πολλὴν ἐλάττους ἀθενεστέρους φέρει τοὺς σάκχους· τοῦτο μὲν δὴ
ὡς καθόλου πρὸς τὸ πλῆθος· τὸ δὲ μὴ ἰσοχρονίας εἶναι, κοινὸν
ἁπάντων δένδρων· ὅτε γὰρ ὡς ἑκάστοις τὰ μὲν, πρώϊα· τὰ δ' ὄψια· καὶ
θάτερα θατέρου· συκῆ· καὶ μηλέα· καὶ ἄπιος· αὐτῶν δ' ἐν ἀμ-
φοῖν, ὅτι πᾶσι δι' ἀσφύσεως δὲ ἡ φορά· τὸ δ' ὄνομα κοινόν, ὥσ-
περ καὶ ἐπὶ τοῖς ζώοις ἁπάντων κοινῶν· οὐδὲ γ' ἐκεῖνο τὸ πλῆθος· φύσει
τὰ παραπλήσια, καὶ διὰ τὰ μὲν, πρώϊα, τὰ δ' ὄψια· εἴτε γὰρ
θερμότης, εἴτε ψυχρότης, εἴθ', ὅτι τι, καὶ ἐν ταὐτῷ ὁμοίως τοῦτο
πον· καὶ καθόλου μὲν ὅτω· τοῖς δὲ αὐτόματοι καὶ ἐμφανέστερον

ἐκτῶν

ἐκ τῶν συμβαινόντων τὸ αἴτιον· ὁ μὲν γὰρ χειμοπορούμενος τοῦ
ῥοδοπολύξιζος ὢν, καὶ ἐνταῦθα πρῶτον ἀποδοὺς τὴν δύναμιν,
ἀποδίδωσι τὸν λόθον καὶ λάμου· καὶ γὰρ πολυκάλαμος· ὁ δὲ ξίμη
μος, ὀλιγόξιζος καὶ πολυκάλαμος· διὸ, τὴν τε αὐαφορὰν ὑθὺς
αὔω ποιεῖται, καὶ τὸν τελείωσιν ξαχείαν· ἔχον γὰρ τὸ ἔλαττον
ἀπὸ τελεῖαθαι· διὸ ὁ μὲν, πολύχους· ὁ δὲ ὀλιγόχους, καὶ κοῦφος· ὁ δὲ βα
ρὺς ὥστε μὴ ῥᾳδίως ἐλέχθη, πλείω τὸν τροφὸν ἕλκων καὶ θολοτέραν· ἢ
δὲ πρόμηξαχεία καὶ τὸ λόθον, ἅτε καὶ μὴ χονίζομένος ἐν τοῖς
εἴλαις διὸ λιγόθητα· μέσα δὲ ἡ ὥρα σωρεῖ· καὶ γὰρ πολύξιζος
ἀσαρεὶς ἐν ταύτῃ, διὸ πορφύνα βλαστάνει· καὶ ὀλιγόκαλαμώτερος· καὶ ὁ στάχυς μικρὸς καὶ ὀλιγόσωρος· ὁ δὲ τρίμηνος πρωϊόσω
ρηθείς, οὐκ αὖ πομείνοις διὰ τὸν ἀθένειαν· ἅτοπον δὲ καὶ ὑστεραν
τίον τὸ συμβαῖνον, ἐβαρεῖς οἱ ὀλιγόχονοι· καθάπερ οἱ πρὸ αὖ
νόμφασι τοὺς ἰσομόρους· λοιπὸν γὰρ αἰτιᾶσθαι τὴν ἰδίαν φύσιν,
ὡς ὁρῶμεν ἐν τοῖς μεγάλας ἐχούσαις διαφορὰς, καὶ κατὰ
τὴν ἔμφυσιν μὴ τελείωσιν, καὶ κατὰ τοὺς ἰδίας μορφὰς, οἷον
μεγέθους· καὶ μικρότητος ἢ χύμα τος· καὶ τὸ πολύχρον εἶναι καὶ
μὴ κατὰ τελῆ δὴ τῷ προσήμασ, ἢ κατὰ ξοφλὼ ἢ σίτησιν· τά
χα δὲ καὶ τὰ χθόνη ποιοῦσιν αἱ χῶραι, ἢ τοι πόντα ἢ ἤνια· σωεξο
μοιοῦσι γάρ πως ἑαυτοῖς, ἢ διάφορα χθόνη ἐμποιοῦσαι ἢ καὶ πρὸς τὸ
ἀχήσιμον· ὥσπερ τῷ θρᾳκίῳ σωρῷ τὸ πολύλοπον εἶναι καὶ
ὀφιβλαξῆ· διὰ γὰρ τοὺς χειμῶνας ἄμφω συμβαίνει· καὶ διὰ
ταῦτα ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις, πρωϊόπορούμενος θράκιος· ὁ δὲ διὰ
βλαστάνει καὶ πόλινος παρὰ τὸν ἄλλων βεκφαπορούμενος, ὁ δὲ
βλαστάνει· λέγεται γὰρ οἷον φύσις τὸ ἔθος· ἐπεὶ ἢ ἐν ταῖς ὠϊσμωάπαις
καλουμένοις φλάσίας οἶδα ἐξηνυμένας λεπόμενοι· καὶ οἱ τὰ με
γέθη τοῖς σωρῆσιν ἴσοι, χώρας ἰδιότητι καὶ φύσεως τὰς δύω ἀ
μεις ἔχοισι ταύτας, καὶ οὐκ ἀτήροιεν μεταπεσόντος· ὁ γὰρ ὠϊ
τῶν ἀμπέλων λέγουσιν, ὡς ὅσα χώρας εἴδη, τοσαῦτα καὶ ἀμ
πέλων, τοῦ τὰ λιθὸς καθόλου· καὶ οὐχ ἧττον ἐφ' ἑτέρων, ἐὰν δὲ

μαχ τῇ χώρᾳ καὶ τὸν ἀέρα τις προσθῇ. διὰ τοῦτο γὰρ αὔξεται μᾶλλον τὰ καρπῶν ἀπὸ τῶν αὐτῶν φυόμενον. αὔξεται δὲ καρπίαν μὴ φερούσης τῆς χώρας. ἐκδύνουσιν γὰρ ταῖς πόνων ὅταν πένηται δυνάμει ἔχοντων, ἀνάγκη καὶ τὰς τούτων διαφορὰς μὴ τὸ ὁλον διαφέρειν. ὃ καὶ ὠὴ τῷ ζώων συμβαίνει. μὴ γὰρ καὶ τῷ ἀέρι τῷ αὐτῷ τὴν χώραν μὴ τῷ αὐτῷ καὶ πλῶσι ταῖς ζοφαῖς λαμβάνουσι διαφοράς. ὅθεν μὴ χυμῶν ἰδιότητος πόνον τοιοῦτον καὶ φύσιν ἐγένετο τῇ φύσιν, ὅταν χρονιωθῇ. μὴ λάβῃ πλῆθος. αἰγὰς γὰρ τοῦ τὸ μὴ καθόλου καὶ κοινόν. αἱ δὲ τῶν σπερμάτων διαφοραὶ, πίνουσι τοιαῖς διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας. ἐπεὶ δὲ πολὺ τὸ μεταξὺ τῶν πόνων, ὥσπερ ἐν αἰγυπτίῳ φασὶ, μηνὶ πρότερον ἢ τῇ ἑλλάδι, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ σπέρματα μᾶλλον καὶ ἧττον ἐν πρωΐᾳ φθινοπώρου. τὸ δ' ὅλον, ἐνδύουσιν τοιοῦτον τὰς αἰτίας ὡς περ εἰρηται, αἱ εἰδάφη. τὸ γὰρ αὖ πειὶ μᾶλλον συμβαίνουσι τῇ πλάσεως, ὥστε τὸ ὕσαι τὸν αὐτὸν τρόπον θερίζῃ ἅμα πρῶτοις, ὠὴ τὴν χώραν αὐτοὶ στέρεωσιν τροφὸν. ὁ γὰρ ἀὴρ παρασκευὴ ὅτος. τὸ γὰρ μὴ ἰσοχρόνου τὸ σπέρματα καθάπερ τὰ ζῶα παρασκευάζει, ἁρμοσθῆναι τῇ χώρας, οὐδὲν ἄτοπον. ἐκεῖνα μὲν γὰρ ἐν ἑαυτοῖς ἔχει τὰς ἀρχὰς καὶ αὐτάρκη. τὸ δὲ σπέρμα ὅλως ἐν τῷ ἀέρι μᾶλλον. εἰ δὲ μή, τε προσβλάπτουσιν καὶ ὅλως μένουσιν καὶ διαφοραί. διόπερ οἷον αὖ ἢ τὸ ἕτερος, ἀκολουθεῖ καὶ τὰ τῶν καρπῶν, ἔν τε τοῖς ἄλλοις, καὶ ἐν τῇ πρωϊότητι καὶ ὀψιότητι. σύμφωνα δὲ πρόπου τινὰ καὶ ἀ πόρρω τούτων, μὴ τὸ μὴ κινεῖσθαι πρότερα, μήτε σπέρμα μηδὲν, μήτε φυτόν. ἀλλὰ καὶ τὴν οἰκείαν χώραν. ὅπου θαυμάζεται περὶ τῶν σπερμάτων, ὅτι διαμένει πρὸς τὸ θέρος ἔνια. καὶ οὐδὲ ἀφθείρεται πολλῶν ὑδάτων μὴ διὰ ὧν χυμοὶ μένων. ἐπεὶ τόγε μηδὲ βλαστάνειν, ἧττον ἄλλο ἔχει τὴν οἰκείαν κρᾶσιν. αὐτὸν ὃ τοῦ φωσυ πολιτέον, ἐς ἀσφαλὲς τὴν φύσεως πρὸς ἄμφω τιθεμένης, ἐν τῇ τῶν ἐχόντων ἰσχύι. φαίνεται γὰρ τὰ μὴ ξυλώδη. καθάπερ τὰ ἀνθηκά. τὰ δὲ, πολυχίτωνα. τὰ δὲ ἄλλα τοιαῦτας ἔχοντα

τα φυλακάς· καὶ ταῦτα μὲν δὴ κοινά πως ϕῦ φύσεως· ὑ-
πὲρ δὲ τῶν σπερμάτων πῶς ποτε τὰ τετράμοναι ἀτράμονα
γίνεται, πότερα διὰ τὴν χώραν, ἢ διὰ τὸ μανέρα, ἢ τὰς
ἢ διὰ πολλὰ πάθος, ἢ πάντα, ἢ ἔνια· δοκεῖ γὰρ δὴ μάλιστα ὧ τ̃ κυ
άμων ἀϕανῆς· συμβαίνει δὲ πολλάκις καὶ τὸ χωρίον, ὁτὲ μὲν, τετρά
μονα φέρειν, ὁτὲ δὲ ἀτράμονα ϕαὐτῆς ὀλιγοστὰ σπυχάνον·
καὶ τῶν συνεχῶν αὐλακος μόνον διαφερόντως, τὸ μὲν ἀτετράμο-
να, τὸ δὲ, τετράμονα· ἐπ̃ τ̃ σπερμάτ̃ ὁτὲ μὲν, ἐκ̃ τ̃ ἀτετραμόνων τε
τράμονα γίνεσθαι, ὁτὲ δ' ἐκ τετραμόν̃ ἀτράμονα· κ̃ δὲ τὴν ἐκφυ
σιν ἐπ̃ βλάστησιν ἐπ̃ τῶν ἀδρότητα καὶ λεπτομέρειαν, ἀδὲν διαφέρει τὸ
ἀτράμον̃ αὐτῶν νενοσηκός· ὑπὲρ δὴ τούτ̃ ἤδη τις ἄλλο σκοπεῖ
πρὸς τῶν ἀποφάσεων ταύτην, πρῶτον ἐκεῖνο λεκτέον, ὅτι τὸ τετράμον
ἢ ἀτράμον, πρὸς τὴν σύρωσιν λέγεται διάχυσιν· καὶ ἕως ἂν ἔτι
πεπ̃ πρὸς τὴν ξοφλωτ̃ ἢ μετέρων· τὸ μ̃ γὰρ δύσδιάχυτον, ἐπ̃ τ̃ ἐμ-
πίπτειν τὰ χοιρόμ̃, τετράμ̃· τὸ δὲ εὐδιάχυτ̃ ἢ ἀναμοίωτ̃ ἢ βραδὺ
ἀλοιόμ̃ ἀτράμ̃· τοιῶν δὲ ἕκατερον, εἰ τὸ μὲν, μανὸν εἴη καὶ μα
λακ̃, τοῦ, τοῦ κυνὸν ἢ σκληρόν· ὅτ̃ αὖ τὸ μὲν, δέχοιτο τὴν θερμό-
τητα καὶ ὑγρότητα τοῦ ὕδατος διάχυσιν· τὸ δὲ οὐ δέχοιτο· αἰτιᾶται τὴ
πυκνότητι ἐπ̃ σκληρότητι· δηλοῖ μὲν δὴ τοῦτο καὶ τετράμονος ἐπ̃
ἀτετράμονος, σκεπτέον ἐπ̃ τίνας ἢ ποίας ἐστὶν αἰτίας ταῦ-
τα συμβαίνειν· τὸ μὲν δὴ ἀπλοῦν ἐκεῖνο ἐπ̃ ἀληθὲς ὄν, ἐπ̃ τ̃ πρότε
ρον εἴρηται· διότι τοῦ τὴν ξοφλωτὰ ἐριοῦται γίνεται πάντ̃, τῷ τοῖ αὐ
τὰ πλῆθος εἶναι· μεθίστησι δ' αὐτὴ συμβαίνουσα, τὰ μὲν ἐντ̃ ἀλεϕὰ ἢ
διακόπτοις ἐλλείποντα ἢ ἡλιοβόλ̃, καὶ ϕλοιὸν τὴν ξοφλωτὴν οὐ
κατέρηκτον ἔχει· ὥστε μὴ ταχὺ ἐξανίστασθαι μανὰ ἐπ̃ μαλακὰ γίνεσθαι.
διὰ τ̃ τοῦτο δ' ἐπ̃ τὰ λήμνια τετράμονα, διότι τοιαῦτ̃ τὰ ἐδάϕη· τὸ δ'
ὅλ̃ τ̃ χῆνα τετράμονά τινα δ' καὶ λοῦσι τ̃ τοιαύτ̃· ἐν δὲ τῇ τετράμονί
ϕασὶ γίνεσθαι· τετράμον̃ ἐπ̃ τὰ ϕαιὰ ὑπ̃ ϕῶ· διά τι τὸ ἔδαϕ̃, διὰ δὲ
τ̃ ἀέρ̃· τὸ δ' θερμ̃, οἰκεῖον τῇ τετραμότητι ἐπ̃ ὅλ̃ ἢ πέψιν· διὸ καὶ τὰ
κοπεζόμενα προτρέπειν ϕασὶ τ̃ ἀκοπρίσων χειδὸν εἰκοσινήμερ̃.

τὸ μὲν ὑγρὸν τῇ ἀλεφνῇ καὶ κούφῃ, διὰ τὸ αὐτὸ τοῖς αἰτίοις στερέμο-
να. τὸ δ' ἐν τῇ ψυχρᾷ, ἢ ἀκρα καὶ πλίχρα ἢ ὥσπερ κοράμια. ἔτι
τι δὴ τῇ λφμονίᾳ ἐφύδρῳ ἐλώδη. πόν τοι στερέμονα. διά τε
τὸ πολῆθος τὴν ἰχνῶν φ προφῆσ συκνάτητ ἡ σκληρά, τοῦ πο-
δὸς τε πολλοῦ ἢ τοῦ ψυχροῦ καταμίγνυ μένων. ἡ γὰρ διάστασις
ἡ σύκνωσις ἐκ τότων, ὧν ἡ ὥσκληρότησ. ὡδὲ τοῖσ ἐλώδε
σι ἐφύδροισ ἀχεῖα τὸ ὅλον. οὐ γὰρ ὡδὶ δοῖ βρεχόμενα. διὸ ἡ κα-
ταχωῦται πρὸσ τοὺσ. αἰ οὖν ἐκ τ' ἐδάφων αἰτίαι, χἠ δὸν αὖται.
ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ ὕδατα τὰ οὐρανία ἢ ὰ ἡσ σωργεῖ ταῖσ ξοφαῖσ,
διὰ ῥῦτο ταῖσ γε ὑπομβείαισ ἀ στερέμονα μᾶλλον γίνεται. ὡλέ-
μοσ οὐσησ καὶ ἀωτεπ[illegible]οτέρασ φ προφῆσ. χἠ δὸν γὰρ τοῦ τὸ συμ
βαίνφ, καὶ εἰ ἐκ φ τοιαύτησ γῆσ, καὶ εἰ τοιαύτη τὰ ἀέρ Θ ἡ ψυ
χρότησ, ὥστε ὕδρ Θ' τισ εἶναι καὶ μὴ πνευματική. πῆξιν γὰρ
οὕτω ποιήσει καὶ σύκνωσιν. διῃρημένων δὲ εἰσταῦτα τῶν αἰτί
ων, οὐδὲν κωλύφ καὶ τὸ αὐτὸ χωρίον, ὅτε μὲν στερέμονα φέρφ, ὅ
τε δὲ ἀστερέμονα, μὴ ὁμοίων. ἀλλ' ἐναντίων γινομένων τῶν ἐκδ-
όσ. καὶ τῶν διῃρημένων αὖ λακι, τὰ μὲν στερέμονα, τὰ δὲ, ἀ
στερέμονα γίνεσθαι, εἴπερ τα μὲν, τοιόνδε, τα δὲ τοιόνδε τὸ ἔδα-
φοσ. ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖσ μετάλλοισ ἐάβδουσ, οὕτω καὶ μὴ τοῖσ ἐρ-
γασίμοισ ὑπολαβεῖν χἠ διατιτάσθαι, τὴν μὲν τοιαύδε, τὴν δὲ,
τοιαύδε παραλλήλασ. ὥστε τῶν αὐτῶν ἐκ τῶν ἀέρ Θ πνομέ-
νων, ταῖσ ἰδίαισ διαφοραῖσ, ποιεῖν τὰσ διαφοράσ. ὅτε δὲ [illegible] τα
αὐτοῦ χωρίου μικρόν τι μέροσ εἶναι τοιοῦτον. ὡσαύτωσ δὲ ἢ
εἴτισ ἀέροσ ἢ πνεύματοσ προσωσέσει τοιαύτην ψυχρότησ, ὥστε
πιῆσαι πῆξιν ἢ καθ' ὅλον ἢ κατὰ τὸ μόριον. ὃ καὶ κατὰ τὴν φθο-
ρὰν συμβαίνφ, τῷ τὰ μὲν, παραλλάττειν, τὰ δὲ ἐπιβαίνφ. καὶ εἴ
τισ ἐναὐτοῖσ τοῖσ αὐτέρμασιν ἀνομοία διάθεσισ ὑπάρχει. τὰ
γὰρ ἀθηνέστερα δῆλον ὅτι παθέστερα. τὸ δὲ ἀθηνὸ, φύσει γένοιτο.
τῷ λαμβάνφ τὴν ἀ μεταβολὴν ἐν ἑαυτῷ. διὸ καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ
αὐτοῦ καὶ κωλοῦ κνημάμων, οὐδὲν κωλύφ. τ' μὲν, ἀστερέμονα τὸν

λοβὸν

λοβὸν εἶναι, ἢ ἐν τῷ αὐτῷ λοβῷ καθάπερ τινὲς φασιν, εἴπερ λέγεσιν ἀληθῆ· τὸν μὲν γὰρ ἀθηρέστερον εἶναι, τὸν δὲ ἰχυρότερον ἐνδέχεται· φλοιὸν θηλάσαντος κυάμου, καὶ κῆνο σημεῖον αὐτῆς λάβοι· μόνος γὰρ οὗτος μεταβαίνει τὴν χόαν ἐκ λευκοῦ μέλας· ὅτι δὲ ὧδε ἔχει τὸ σπέρμα ἐνδέχεται σημεῖον ὑπὸ τοῦ ἰχῶρος, ὃν ἀτηρά μονα πίνει. μαρτυρεῖ δὲ τὸ περὶ Θιλίππους συμβαῖνον περὶ τοὺς κυάμους· ὅσοι γὰρ σφόδρα ἰχῶρ· ἢ ἀτηρά μονές εἰσιν ὅσον τοῦ μικροῦ· ἐὰν δὲ μὴ τοῖς ἀχύροις ἀποπλαδῶσιν ἐν τῇ ἄλῳ ἢ καθαροῖς ᾖσιν, οὐμεταβάλλουσιν· ἀτηρά μονες δέ· ὅτι μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν ἀχύρων, ὅτι δὲ ὑπὸ τῆς πρὸς ἀλλήλους συναφῆς σημεῖόν ἐστιν· ἢ ἄμα τῇ τῆς γῆς θερμότητι ὅταν δὲ μετέωροι λιφθῶσι, τὸ πνεῦμα μᾶλλον ἰχῶρ· οὐδαμόθεν ἐχόντων σημεῖον εἰσδύεται καὶ πίνουσιν· ἅμα δὲ ἀθενέστατοι τότε πίνοντες συμμύουσι πρῶτον τῶν ἀχύρων ἢ τῇ θερμότητι τὸ τε πεπεπηχὸς· αἱ δὲ μεταβολαὶ μᾶλλον κινοῦσιν· ὠὴ γιγνομένου ὄχόνου, καὶ ὡς τάχιστα ἤδη συνεστηκότων, ἐὰν δ' ἰλιγγιῶν πάλιν, μηδὲν παθὸν ὑπὸ τοῦ πνεύματος· ἰχῶρ· τερόν τε γὰρ ἤδη ἢ τὸ κέλυφος τὸ περιέχον· τὸ δὲ πλέον χρόνον ἐάν ἐλκομένου ὑποσυσθέντος, πρὶν εἶναι ἀτηρά μονα, ὥσπερ φασίν, οὐκ ἄλογον· ἀπορρύχονται γὰρ δηλονότι μᾶλλον τοῦ μεσοῦ μέρους ἢ ἄμα καταξηραινόμενος· ἀκόλουθον δὲ ὑποσυσθῆναι οὕτω, ἢ ὅτι τὸ μὲν πρὸς τὸν ἀέρα ὑγρὸν ἐξατμίζον, τὸ δὲ πρὸς τὸν καρπὸν ἐπιρρέον ὕδωρ, ἀτηρά μονας ποιεῖ· ἀφεθὲν γὰρ αὐτὸν λαβὼν ἐν τῷ διαβλαστάνοντα, κατέψυξεν, ὃ πρὸ μὲν τοῦ φύσιν οὐκ ἔβλαπτε· πρὸς δὲ τοῦτο ἔνιοι λέγουσιν· ἐνέτροις δὲ καὶ αὖξας φθινοπώρου ἔσθιον, ὅκαλον μὲν τὸ μὴ, ὑποψίαν ἔχειν, τὸ δὲ μή· τό, τε γὰρ ἀβλαστεῖν ἢ ἄπαν οὐκ ἐλθὸν ὑποσυσθὲν ξηρὸν ὅταν καυθῇ πρὸς τὴν χύνησιν, ὅκαλον δὲ ἐξ ἀτηρά μονα πίνεσθαι ἀποφέρειν πάλιν· ὑπὸ γὰρ τῶν αὐτῶν ἐναντίως δὴ πάθει μύωνται ὥσπερ εἴπομεν, ὅκαλον ἀτηρά μονας· ὥστε ὁ χὴρ καὶ ταὐδάκτα καὶ τὰ ἐδάφη τοιαῦτα, τὴν ὠλύφ[illegible] τὰ ἀστέρματα μεταβαίνει· εἰδὲ συμβαίνει τὰ μὴ ἀτηρά μον' μᾶλλον γίνεσθαι κέν, τὰ δ' ἀτηρά μον' πεπτὰ ἀπὸ τῶν

λύφι, καθάπερ τινὲς φασι, καὶ καταχαμοῦ μᾶλλον τὴν μεταβάλλειν χώραν· τὰ δὲ μὴ ἐκλυτώτερα θηρία ζώμητρα μονέστερα εἶναι· μᾶλλον γὰρ τοῦτο λέγειν, ἀθηναῖον· ἢ τὰ θηρία καὶ ῥώμην καὶ ξύλευσιν καὶ ἀδρώσεις· ἀθηνᾶ δὲ τούτων αἰτία ταῖς ἀτρεμίαις· τὸ, τὰ μὲν αἰγοῖδαι καταπνεύμενα, σημαίνει καὶ λειρότητά τινα καὶ ἀέθειαν· θάτερον δὲ λάμαντίον· ἀπὸ μὲν ἐκλυτὰ θηρία, καὶ λειρότητα πλέω καὶ ῥῆξιν· τὰ δὲ ἄγαμαι καὶ λειρ", οὐκ ἀδάχυτον· ὁ μὲν λέγοντες πίθαν" · ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ξηρότης, ἀχυλότερα μᾶλλον ποιεῖ καὶ ἧττον ἡδέα, ὑγρὰ δὲ ἧττον, αἰγὰ μᾶλλον· τὰ δὲ ζῷα ἐρίφατα ἁπλῶς, ἧττον ἡδέα εἶναι· εἰδάφη δὲ τὰ λιθώδη, ἧττον ἀγαθὰ τοῖς πρότερον· ἀδιεῖ δὲ καὶ λαιμὸν μᾶλλον ἀλερά μονα· καὶ οὕτω ξηρότερα συμβαίνει γίνεσθαι, ἀπὸ λειότητος εἰκότως καὶ ὑπὸ φλογμῶνος τοῦ θερμοῦ· ὑγιεινὰ δὲ ἀγαθὰ καὶ τὸ ὕδωρ· ἡδὺ δὲ καὶ ἁπλοῦν· ἀθηνᾶ δὲ, καὶ ἧττον καὶ μᾶλλον κόπτεσθαι τὰ τερά μονα· ἢ δὲ γλυκύτερα ταῦτα μᾶλλον ζωοποιεῖ, ἢ πεπεμμένα μεταβολὴν δὲ ἢ τούτων θάττων· καὶ ταῦτα μὲν ἀνέχοι τὰς εἰρημένας αἰτίας· τὸ δὲ μόνα θᾶττον ἀποθνήσκειν ἢ καὶ τὸ πανὸς τοῦ κύαμον ἢ καὶ φακὸν ἀλερά-
μονα γίνεσθαι, ψευδοσύλληπτέον· αἰγὰ μὲν λίσα διαπειρώμενοι τούτου δὲ τὴν χρείαν, ταῦτα μόνα φαμέν, ὅτι τὰ μὲν ἀληθῆ δοκοῦμεν λέγειν· διαφορὰ γάρ τις ἐστὶν ἐν τοῖς ὅλοις· αὐτὴ δὲ οὐ σμικρὰ διαφορά· ἢ δὲ ἐκείνων εἰλεῖσθαι δοκοῦμεν οὐκ αὐτὸ μοίως δῆλον ὡς· ἐκφαίνεται γὰρ καὶ ἐν τῷ ἐρεβίνθῳ καὶ ἐν τῷ ἄλφιτον ἐκφαίνεται μᾶλλον τὸ ἀλερά μον· εἰδὲ ἄλερά μον ἐν τούτοις, οὐδὲν ἄλλο· ἀθηνᾶ δὲ ἑτέρα γε ὡς εἰπεῖν· τὸ δὲ ἀθηνᾶ, παθητικώτερον· ὀδὲ λέγουσιν οἱ περὶ τὸ κρασπεδόλιθος, ἐν ὁμπολλάκις προαιρεῖσθαι τὰ ὠστέρματα· καὶ μὴ προσκόπτειν μηδὲ ἐσθίειν ἀρόξιατις, ἀδὲν ἧττον ἀτερά μονα εἶναι· περὶ μὲν οὖν τούτων ἱ
κανῶς εἰρήσθω· ὅσα δὲ τῶν ὁμογενῶν μὴ ἅμα διαφλασταίνει φρὶς ἀλ-
λοις, αἰτίαν ἔστιν λέγειν, καθάπερ εἴληφεν ἐν τοῖς τοιούτοις, ὃ ἔστι

σία τις αἰτία ταύτη καθάπερ ἐπὶ τοῦ ὕδατος· ὥσπερ γὰρ πρὸς ἔψησιν ὅλως πύρωσις ἀτρεμοῦντος πρὸς ἔκφυσιν, οὕτω καὶ πρὸς βλάστησιν· καὶ τοιαύτη ἀτμίς τις θερμὴ τοῖς φυτοῖς ὁμοίως πᾶσιν ὑπάρχει· ὅτι μὲν οὖν τούτων ὧν ἕνεκα ἐστὶν ἡ τροφὴ καὶ ἡ αὔξησις ἐν τοῖς φυτοῖς ὑπάρχει δῆλον· ἔστι δὲ καὶ ἡ τροφὴ καὶ ἡ αὔξησις ἐν τοῖς φυτοῖς ὑγρὸν τι καὶ ἄπεπτον καὶ ἀμοιρεῖ τῆς ἐσχάτης τροφῆς· ἔστι δὲ τοιοῦτον καὶ τὸ αἷμα καὶ τὸ γάλα καὶ τὸ ὑπόλειμμα τῆς τροφῆς πᾶσιν· ἔστι δὲ καὶ τὸ ὑπόλειμμα τῆς τροφῆς ἐν τοῖς φυτοῖς ὑγρὸν καὶ ἄπεπτον· ἔστι δὲ καὶ τὸ ὑπόλειμμα τῆς τροφῆς ἐν τοῖς φυτοῖς ὑγρὸν καὶ ἄπεπτον καὶ ἀμοιρεῖ τῆς ἐσχάτης τροφῆς

μᾶλλον διὰ τὸ ἀσθένειαν· ἀπορεῖται διὰ τί ἀδρᾶ ὄντα τοσοῦτόν
τον ἔχει δύναμιν ὥσπερ ξηρά, ἔμφυσιν δ' ὅτι βελτίων, ἀλλὰ καὶ χεί-
ρίνεται· ἐὰν δὲ θερμανθεὶς εἰσδωσμὸς σωτηθῇ, ἀδρότερος καὶ βελτί
ων· ψύχει δὲ μᾶλλον· αἴτιον δ' ὅτι τὸ μὲν, αὐαίνει. ὁ ἥλιος
ὅταν αὐαλέμῃ, σωεξάγει τὴν οἰκείαν ὑγρότητα ἔξω· ὅταν
δὲ εἰσδωσμὸς σωτηθῇ σωισκάζεται τε, καὶ ἀναζεῖ μὴ κάτω μὲν
λεπτὴν καὶ πνευματώδη σῦσα, περὶ σὰρ δύεται μὴ ἀδρῶς τοὺς ὄγκους·
ταῦτα δὲ τοῦτο συμβαίνει· ὅταν εἰς τὰ οἰκεῖα τεθῇ χύδην· διὸ καὶ τὸ
ἐπίμεξον ποιεῖ· τὸν γὰρ ἁλμυρὸν τὸν αὐαίνοντα λεπτύνοντα δέχεται·
διὰ τοῦτο εἰς βάθος μᾶλλον καταβάλλουσιν, ὅπως πλέον αὐξάνῃ· πάντα
δὲ ταῦτα διασημαίνει· ἔτι πρὸς τούτοις ἡ μιαγομβώδης, καὶ ἄκο
που δὲ ἔχουσα καὶ αὐοιδήσκουσα· μὴ ὅτι δρῦα ταύτην διαφθείρει
ξοφλοῦ αὐξάνειν· ὅθεν καὶ ὑπὸ τῶν δρυμάτων καὶ τὰ ἕρος οὐκ ἄλο
γος· τὰ δὲ φλ ἐρυσίβης, κοινὴ οὐχήπου, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὶδ τῶν
δρῦν· καὶ θᾶσσον μᾶλλον μὴ τὰ συρρεῖ· διάτι τὸ γυμνότερα εἶναι· τὰ δὲ, χεί
μωνα πολέμοις· μὴ διὰ τὸ ἐμμυτέρω τὸ στόμα ἔχειν τὸ φύλλον· ὅθεν καὶ
πόχυσις γίνεται μᾶλλον ἡ ὑγρότης· ὥστε καὶ πεῖσα μᾶλλον ἀπὶδ· καὶ τὸ
πνευστόμενον εἶναι μὴ τὰ συνεμότερον· ἀπορεῖ δὲ ἡ ἡπίου· διὸ καὶ ὠμὸν
πὶ δὲ ξυμφέρει· καὶ ἀπολύει τὸ σῶμα ἔχειν θᾶττον· γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ τῶν
λοισι καὶ διεκπίπτει ὑγρότης· καὶ τὴν δαῦτα καὶ τὴν λεύκην πρὸς τὰ
άλμας· ἅπαντα γὰρ μάλιστα ἔχει τῶν ἄλλων· τῶν δὲ πωείων μά-
λιστα ἐρυσίβη, κύαμος, καὶ διὰ τὸ πολύφυλλος εἶναι πολλαχό
θεν, καὶ διὰ τὸ συκνοστορεῖσθαι· καὶ διὰ τὴν ὑγρότητα μάλι
στα ἕλκειν εἰς ἑαυτὸν διὰ τὴν μανότητα· καὶ ἔτι διὰ τὸ πρὸς τῇ γῇ
μάλιστα τὸ μικρὸν ἔχειν· σπέρνεται γὰρ μάλιστα τὰ κάτω
διὰ τὰ πνοιαν· καὶ ὅλως τῶν χερσοπῶν τὰ τοιαῦτα ἐρυσίβη, σπῆψις
τίς ὀστρακοειδὴς μικρὰ ὑγρά· διὸ καὶ τὰ μὴ ὑσαντα, ὑγιαίνει· καὶ τὰ σωλύ
νει· ἐὰν δὲ ψεκάδες ἢ μὴ δρόσοι σωλέουσι γίνωνται, μὴ ὅλοι ἰωλάβη· καὶ ἀ
πνοια, τότε σήπει· διὸ καὶ ὑπὸ τὴν μετοπωρινὴν ἥλιον· καὶ ὅλως κοιλὰ
καὶ δροσοβόλοις μᾶλλον· μὴ σωκοιλήνοις δὲ μᾶλλον· ὅτι σωρρεῖ καὶ

ἡ δρῦ

ὑφλοτελήνης θερμότης· καὶ ὅλως ὁ ἀὴρ ὑγρότερος· πάντων δὲ ὧν
κηρότατον τὸ ὀπιόν· πρὸς μὲν τὰς ἐρυσίβας, ὅτι πολύφυλλον καὶ
χαμαικλινὲς καὶ ὑπαιθρον· συμφθορὰ γὰρ τὸν τόπον, καὶ ἀραιὸς
ἦ· πρὸς δὲ τὰ ψύχη καὶ τοὺς σταφύλους, ὅτι ἀσθενόξυλον· σκωλη-
κοῦται δὲ μάλιστα μόνα, σταφυλὴ ἐρέβινθος· οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς
δὲ ἑκάτερος· ἀμπελὴ μὲν, ἐν τῷ καρπῷ· ὁδὲ ἐν ταῖς ἐξαις· ἄμφω
δὲ δὲ ἀπλυκύτητα· ὁ μὲν ἐρέβινθος, ἐστὶν ἄλμη ὥσπερ πανθῆ,
καθάπερ ἤρηται· ὁδὲ σταφυλὸς, ὅταν ἡ ἐλάχιστα ὑγρανθῇ· ζωοποιεῖ δὲ
σταφυλὸς ἐπόμφακα τὰ πλυκέα· γλυκύτερον γὰρ, ὁ σταφυλὸς κερ-
θῆς· διὸ καὶ τὸ ἄχυρον ἴδιον· ὁδὲ σκώληξ γινόμενος, ὅταν ἐξα
ναλωθῇ τὸν ἐν τῷ καλάμῳ ξοφλὸς αὐτὸς ἦ, ὥστε ὅλον ἐξαπο λ
λύσας τὸν σάκχον, ἢ κατὰ θάτερον μέρος· ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοι
αῦτα καθάπερ νοσήματος ἔχει χώραν· ὑπερῶν οὐ χαλεπὸν τ'
αἰτίας ἰδεῖν· περὶ δὲ τῶν θερμῶν σπερμάτων, οἷον σησάμου· ἐρυ
σίμου, κέγχρου, ἐλύμων, ὡς τοσοῦτον μὲν εἰπεῖν, ὅτι πάντα πρό
χειρον, ὅτι δι' ἀσθένειαν ταύτην τὴν ὥραν σπείρεται καὶ τὸ τα
χὺ τελεοῦν· καὶ δὲ φύσασα αὐτῶν ποία τις αὐξάνει, σκεπτέον· ὁ δὲ γὰρ
ὡδὶ ἂν ὡς σπερ τὸ σπερμάτιον, ὅτι μὲν τὴν κούφην· τὸ σησαμοειδὲς
δὲ μόνον πέλεσθαι· ἐν τοῦτο μὲν μονόξυλον· ὁδὲ κέγχρος
πολύξυλος, ἐν βαθύρριζος ἢ πολυκάλαμος, ὥστε ἐν ἀμφότερα
μεμιγμένα ξοφὸς τὸ δυνάμει χρονιώτερον ἔχειν ἐν· τὸ δὲ σησα
μον ἐπεὶ μονόξυλον ἢ βαθύξυλον, ἀνω πᾶσαν ἀφίησι τὴν δύναμιν.
αἰγαῦτα κατὰ ῥύτων λιπαρόν· καὶ αὐπλίχα· πλεῖον δὲ ἐν ἐστι
ται· ταῦτα δὲ ὡς σπερεῖται πάνυ πολύκαρπα· σπερμάτιον τό, σκεπτέ
ον· ἐπεὶ δ' ὅλως εἰσὶ καὶ μικρόκαρπα, πολυκάρπότερα καθάπερ τα
νῦν εἰρημένα, ἢ οἷα φακοὶ δὴ, ἐν ὅσα τοιαῦτα, καὶ ὡς πᾶσι τὸ πο
λυχρόνιον λεπτόμισχα, κύμινόν τι καὶ μήκων, ἢ ὅλως δὴ τὸ
λαχανώδη πάντα καὶ τὰ ἐναγῆ σπέρματα πολύχρα· τὰς αὖ οἷ μ
αἰτίας ῥύτων εἶναι· πότερον ὅτι τὰ μικρὰ ξύλα πολλά· ἐν ἢ ζωάφα μ
ένια τοιαῦτα· καὶ μάλιστα δὴ τὰ ὠοτόκα καὶ ἢ σκωληκοτόκα· ἢ αὖ

τὴν μὲν ἔξωθεν· ἄλλως δέ τινα οἰκειοτέραν ζητητέον· ἐπεὶ τῆ-
δε διαφέρει τὰ περὶ τὰ ζῶα· τὰ μὲν γὰρ ἐκτρέφει τὰ ὠὰ τελεῖ,
ὅλως ζωογονεῖ τὸ περιέχον, ὥσπερ ἐν τοῖς πρότερον εἴρηται τῶν
δεκαρχῶν ἐν οἷς τοῖς τοῖς φυτοῖς ἡ ἐκτροφὴ καὶ τελείω-
σις· ὥστε τελείους ἀεὶ δεῖ ἀμέως· πρὸς δὲ θησαυρισμόν· ἀέρι-
σαι μὲν κέγχρος ἢ ἔλυμος ἢ σήσαμον ἢ θέρμος ἢ ἐρέβινθος, τὰ
μὲν, ὅτι πολυχώνα ἢ ξηρά· τὰ δ' ὅτι λιπαρά· ὁ δὲ θέρμος ἢ ὁ ἐ
ρέβινθος, πικρότητά τινα ἔχουσι ἢ δριμύτητα· ἢ διατηροῦσι
δ' αὐτὰ τὸ ἀπαθεῖς ὥσπερ εἴρηται· ὅθεν ἡ διαφθορὰ μύων τῶν
δρυοὺ ζώντων· καθάπερ δὲ τὰ λαχάνων· καὶ γὰρ ταῦτα ἄζωα· ἢ ὅ
σα δὴ τῇ ξηρότητι ἢ τῇ δριμύτητι· συμβαίνει γὰρ ὥσπερ αἰνέμι-
ξίν τινα σήπεσθαι τὰ ἔξωθεν· σκεπόμενον δὲ ἕκαστον, ἰδίαν τινὰ
πρεῖται ξοφλὴν ἐκ τῆς οἰκείας συγγρότητος· οἷον οἱ μὲν πυροὶ ἢ αἱ
κριθαὶ, τοῦσκίας· ὁ δὲ κύαμος, τὸν ὑπὸ τῶν καλούμενον μί-
δαν· ὡσαύτως δὲ ἢ οἱ φακοὶ· καὶ αἱ ἀφάκαι, καὶ πισοί· καὶ ἄλλα· τὸ δὲ
αἴτιον, κοινὸν πολυφόνων· οὐ γὰρ μόνον ἐν τοῖς καρποῖς· ἀλλὰ καὶ ἐν
τοῖς δένδροις, καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς ξύλοις· ἢ ὅλως ὅσα τῶν ἀφυ-
χων ζωτὸν εἶναι, διαφόρους ποιεῖ τὰς μορφάς, ὡς αὐδὲξ
τέρας ὑλης· ὁ δὲ κόνιορτὸς δῆτος· θάττον σήπεται· ἢ ὅ ἐν τοῖς
κονιαροῖς ἢ κονιατοῖς οἰκήμασι· διὰ τὸ πολὺ θερμότητα ἔχειν·
ἢ γὰρ ὁ κονιορτὸς θέρμος ἀπὸ ξηροῦ ὤν, καὶ τὸ κονίαμα ὅταν ἀ
ναδέξηται τηρεῖ τὴν θερμότητα· ἐὰν ἢ ἀθρόος καὶ καταβα-
θυς ὢν· πολὺ ἢ θερμότ[ητ]· θάττον ἢ πολὺ κόπτεται κειθὲ πυ
ρῶ· διὰ τὸ μανότερον εἶναι ἢ γυμνότερον· τάχιστα δὲ κύαμος· θερ-
μὸς γὰρ ὑθὺς καὶ σωπηθεὶς ἐν ἀχύρῳ καθάπερ ἐν θερμιᾷ·
Φαίνεται δὲ καὶ τοὺς τόπους· ὧν ἔνιοις ἢ ἀσπόταγος, ὡς πρὸς ἐντ[ὸ]ς
ἰσοείας εἰρῆ[σ]θαι, περὶ ἀπολλωνί[α]· περὶ τέραν· ἢ αἰνα πληρῶσθαι δὲ
φασι κοπέν[τ]· φλοιὸ μὲν ὃν σκεπτέον· ἀπόσωσ ἔχει τάδε· θέρμ[ο]·
κέγχρος· αἰπίλοφ[ο]· αἶρα· σήσαμον· ἐρέβινθος· ἢ ὅλως παὶ δριμέα·
ὁμ[ό]ναι πίλοφ[ο]· πολυχί[τ]· ἡδαῖρα· γυμνή· δὲ ὁ ἢ αὐγὴ πινὶ δώσαμ[ε]· τὸ

δ[ὲ] ὅλον

δ᾽ὅλον, ἄκοπα· τὰ μ̓ ξηρότητι· δι᾽ὸ ἓν κάχεις, χθονι ώτερον· τὰ δ᾽
ἀμιξία καθαρότητι· καθάπερ ὁ χόνδρ᾽· τὰ μὴ χυμῶν φύσει
ἓν λιωά μ᾽ φυσικ῀, καθάπερ ὁ ἔβινθος· θέρμος· σήσαμον· τὰ δ᾽, ὧ.
πλὴν τὸ ἀποσέζειν ἔχειν· ὥσπερ ὁ ὦχος· ἅμα δ᾽ τοῦ γένει ξηρὸν ἢ
θερμὸν τῷ ἀσίτῳ κοινόν τι βοήθεια τεχίζει, τὸ ἑστιὼ ἄλλω φορ᾽ ὸν
τασαὐτοις μῆσαι· ἢ τούτων μὴ χάδον ἐν ταῦθά που τὸ αἴτιον· ὅλε
παράπινων ζητεῖται, δι᾽ὰ τί πότε οἰκειομιέν᾽ σιτοσι ἢ ἀσιτοις,
ὕδατος μὴ ἰῶ χειμῶνος θερμοῦ, δι᾽αβλαστάνει· ταύτη γὰρ δὴ διά
πειραν λαμβάνουσιν εἰ φύσιμος, ὅταν ἐμβάλωντες εἰς σκαφ᾽ί
ον ἰῶ χέωσι· σπέρμος δοῦ δι᾽αβλαστάνει· καίτοι ἢ ὑποψισυ πόθρ
μοῦ· ἢ αὖ υγραίνει, κομιδῆ δόξειεν αὖ παρομοίαν εἶναι· διαφέ
ρειν, ἢ τεφθαρτικὴ ἢ ὑγρότητος θερμότητος· ἢ ὑγρότητος ὡσαύ-
τως· ὅτι δ᾽ μὴ σήπουσα ἀλλοτρία ἐστὶ φθαρτική· ἢ δὲ τοῦ ὕδατος
τοῦ θερμοῦ, συμμιξίαν τινὰ ἔχουσα· δεῖται δ᾽ τοιαύτης πρὸς τὴν
βλάστησιν· ἐπεὶ ξόρυτ᾽ινα παρόμοιον, ἐστὶ ἐάν τις ἀπροίη, δι᾽ὰ τί ὑγρ
μότης ἢ ὑγρότης ἢ ὑπίαν ἐνρῖσῶμασι τοιοῦσα ἢ νόσον· δι᾽-
λομοὺχῶσαι αὐταὶ, ἀλλως ἔτεραι ἢ ἐναντίαι· θερμὸν δ᾽ τοιχέου
σι δι᾽ὰ τὸ ἀθένειαν τ̃ σωμάτων, ὅπως μὴ καθάπερ ἐκ σωμ̃,
δι᾽ὰ τὸθ᾽ ὃ πομ ἀποδηλοῦμ· ἐπεὶ οἵγε μὴ παμπελῶς δι᾽ε-
φθ᾽ ρμένοι, ἢ ψυχῷ δι᾽αβλαστάνουσι· συμβαί
νει δὲ κόπεδας ἢ σήπεδας δι᾽ὰ λ
λοτρίας θερμότητος.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ. Τ. Ο Ε

Ὧν φυτοῖς δένδροις καὶ φυτοῖς τὰ μὲν, αὐτόματα γίνεται, τὰ δὲ καὶ παρασκευῆς δεῖται καὶ ἐπιμελείας. ἕκαστα δὲ αὐτῶν ἔχει διαίρεσιν. τῶν γὰρ αὐτομάτων, τὰ μὲν ὅλα φύσεως· τὰ δὲ παρὰ φύσιν. καὶ τοῖς μὲν φυτοῖς ὑπάρχει τι τοιοῦτον, ὡς περὶ καὶ τοῖς ζώοις. οἷον ἐάν τι μὴ τὸν οἰκεῖον χώραν ἔχῃ βλαστὸν, ἢ καρπὸν ἢ μὴ κατὰ τὸ πεπαμμένον ὥραν, ἢ μὴ ἐκ τῶν εἰωθότων μορφῶν· ἤτοι ἕτερον ἀφανῆ παρὰ φύσιν. τὸ δὲ κατὰ χώραν ἢ ἐπιμελείας, τὸ μὲν ὅλον σώζεσθαι τῇ φύσει πρὸς τὴν καρπόν· οἷον, τὸ τοιῆσαι βότρυν ἀπύρηνον· ἢ ἐκ τοῦ αὐτοῦ κλήματος μέλανα καὶ λευκὸν φέρειν, ἐὰν αὖ τῷ βότρυϊ· καὶ ὅσα δὴ τοιαῦτα ἕτερα ποιοῦσι· πλείω γὰρ ἂν εἴη· περὶ μὲν δὴ τῶν κατὰ φύσιν καὶ τῶν σωζομένων τῇ φύσει, πρότερον εἴρηται· περὶ δὲ τῶν παρὰ φύσιν καὶ ὅσα πρὸς τὸ πεπαμένον ἧκε, μῶν λεκτέον· καὶ πρῶτον ὑπὲρ τῶν παρὰ φύσιν ἢ δοκούντων. καὶ τὰ τούτου δὴ τὰ αἴτια, καθάπερ ἐν τοῖς πρώτοις· οἷον ὅσαι πάρωροι καρποτοκίαι ἢ μὴ ἐκ ταὐτοῦ πόνου· λέγω δὲ οἷον, εἴρτι κατὰ χειμῶνα τοῦ ἔαρος φαίνουσι ἤνεγκε καρπὸν, καὶ ἐρόα καὶ ἄμπελος ἐκ τῶν ἀκρεμόνων καὶ ἐκ τοῦ σελίχνου. ἢ εἴδή τι ἂν πλήσιον γένοιτο· πρὸς ἃ ταῦτα λαβεῖν, πρῶτον μὲν ὅτι συμβαίνει τὰ περὶ αὖτα τὰ πλυκάρωα ἢ ὑγρά· οἷον ἀμέλγει τὸ οἰρημόμοις· ἄπαν γὰρ τὰ ὑγρὰ ταῦτα πλύκαρωα· ξηρῷ δὲ δοῦ δεῖ καὶ ὀλιγοκάρπῳ· δεύτερον, πρόσται τὰς βλαστήσεις ἢ μὴ καρποὺς πρὸς τὸ ἂν ἔχειν ἀεὶ ἀρχὰς ἑαυτοῦ βλαστικὰς, ἢ κλῶνας· ἢ πόρθους, ἢ ἀκρεμόνας, ἢ ὅτι χρὴ καλεῖν τὰ ἐφ' ἑαυτοῦ τὰ δένδρων· ὅδε γὰρ ἴσως κοινὸν, ἀλλ' ἔνια προσηγορεύθη ἂν εἶναι ἔχει· καθάπερ θαλλία.

κρα δὴ

κραδή. κλῆμα. καλὸς δέ τινος καὶ κλῶνας. ὅτι δέ ἔχουσιν ἀρ-
χάς τινας τοῦ βλαστάνειν, φανερὸν ἐκ τ̃ῶν καταπηγνυμένων. ἐ
πὶ πλάκιος ἀρριζώτ̃ ὄντων τ̃ κάτω, μεθήκοις βλαστόν. οἷον, κλήμα
τος καὶ κλάδους ἢ ἐλαίας. χάραμα δὲ ἐνίοτε δὲ καὶ μὴ καταπα-
γέντος, ἀλλ' ἁπλῶς φυόμενον. καθάπερ τότε κλήματος ἢ τοῦ φι
ἐλαίας ξύλα. τρίφυλλον δέ τι συμβαίνει, τὴν πέρωρον ἐλάττοσιν ἢ
νεῶν χειμώνων μαλακωτέραν οὖσαν γινομένων. ἐκ τούτων ἢ ὅτι
αὐξάνειν ἄλογον εἶναι τὸ συμβαῖνον, ἠθροισμένης τ̃ὰς γονίμου δυ
νάμεως ἢ ὑγρότητος. ὁτὲ μὲν, καθ' αὑτ̃ὴν, ὁτὲ δὲ, λειπομένης
φλέμπροσθεν ἀφ' ἧς ὁ καρπὸς ἦλθεν. ὥστε συμβαίνειν ἢ ὥσπερ συ
κῆς. ὑπολειπομένης γὰρ πολέμου φλοιαύτης ὑγρότητος, ὅταν
ἀὴρ ὠὴ γένηται μαλακὸς ἢ ὑγρὸς ἢ θερμὸς, ἀφεκαλέσατο τὴν
βλάστησιν. ὁτὲ δὲ τοῦτο συμβαίνει φανερόν. ὅτι ἐκ τούτου τ
μέρους ὁ καρπὸς αὐξάνεται, ὅθεν ἢ οἱ πρόδρομοι. τάχα δὲ (οἱ πρό-
δρομοι δὲ τ̃ὴ μαλακότητα τοῦ ἀέρ̃ος, ὃ προτιθοῦσί τι (πέπον)
μᾶλλ̃ον. εἰδ' ἄρα μὴ τ̃ὸ, ἀλλὰ τὰ̃λλα γε πάντ' ἂν ἀεὶ ταὐτ̃ὰ πα
ρασκευάσαι τὰς ὥρας, ἢ τοιγυνομένων τινῶν ὑπολειμμάτ̃.
ἢ καὶ τούτων συνισταμένων ἀμφ̃ῶν. οὐκ ἄλογον δοῦ δ' ἕτερος.
προϋπάρχει γὰρ ἡ τοῦ δένδρου πρὸς ἀμφω φύσις, ὑγρά τις
οὖσα καὶ προβολάς. ὥστ' ἂν δύνασθαι πλείω χρόνον ἐπιγένων-
ται, ἢ τὸ χρώματος ποιεῖν τὴν μεταβολήν. ἐπεὶ φήν τε χυλ(
οὐδ' ὡσαύτως πέπτεσθαι μᾶλλον. αἰ(ἢ φαίνεται σίδηρος γίνεται κ(τὴν
χρόαν. οἰδοῦλωθοι, σωρευόμενος ἢ δὴ φλ χώρας, πεπαίνονται
μέχρι τινός. ἔτι δ' οὐ τοίνυν κ(φύσιν πῶς εἰσιν. αἰεὶ γὰρ σίνον ται
τὴν αὐτὴν καὶ τεταγμένως ὥραν. ὥσπερ (ὁ τ̃ῶν ἀναφόρων συνθε
λεγόμενος καρπός. ἀλλ' ἐπὶ τοσοῦτον ὁμοίως λεκτέον. ὅτι πα
ρασκευάσεται καὶ τίνα τρόπον τ̃ὸ τοιαύτην ὑ
γρότητα ἢ δύναμιν. δι' ὃν δὲ τρόπον τ̃ φύλλων φύονται ταῦτα πό-
νε(. ἢ οὐχ ὥσπερ τὸ συκομόρεμπροσθεν. ἀλλ' αἱ μὲν φύουσαι χυὺς πρό
δρομας, ἀσθενέστερας τυγχάνουσιν. ὥστε καὶ πεμφύλλους τ

βλαστήσεως γινομένης ἐκεῖσε. ὅλως δὲ πολυφυὲς τὸ τοῦ συκῆς γένος. αἱ μὲν γὰρ ὀλιγοφόροι μόνον, σῦκα δυσφέρουσιν· οἷον αἱ τῆς λευκῆς ὀλίγα φέρουσαι τοὺς ἐδώδιμους· ἕτεραι δὲ φέρουσι μὴ σῦκα μέλανας, ἀβρώτους ἢ ἐνίοτε ἐδώδιμος· φέρουσαι δὲ τὸν ὀλιγοπάθειαν τοῦθέλει· τίνος τὰς δὲ ναυφῆναι· αἱ ὅλως δὲ φέρουσιν ὀλίγας· πάλιν δὲ τοὺς προδρόμους· αἱ μὲν φέρουσιν, οἷον, ἥτε λευκὴ καὶ ἡ λευκομφάλιος καὶ ἑτέρα πολεῖς· αἱ δὲ οὐ φέρουσι. τῶν δὲ φερουσῶν ὅσαι ἐχῆς, ἀλλὰ παραλλάττουσαι ἡδιαφορᾷ κατὰ τὴν διάθεσιν· ὅτε μὲν γὰρ ἤνεγκαν, ὅτε δὲ οὐκ ἤνεγκαν· ἐὰν δὲ καιρῶς, οὐκ ἤνεγκαν· φορᾶσι δὲ οὐ παραυτὸ τὸ τεθεῖον μόνον· ἀλλὰ καὶ κατωτέρω πολύ· καὶ ἐνιαύσιαι ἐκ τῶν παχέων σφόδρα· συμβαίνει δὲ νίους καὶ ἐκ τοῦ ἑπόμενον τὰς τῶν ὑστερον· οὐ γὰρ ἅμα φαύνεται· ἀλλὰ τοὺς μὲν, πρότερον φέρουσι, τοὺς δὲ, μικρῷ πρὸ τῶν ἐρινῶν· ἐπὶ τοῖς δὲ οὗτοι τοῦ βλαστοῦ ἐκ τοῦ συκῆς· ἀφ' οὗ ποιοῦσι δὲ ἐκεῖνοι πρότερον, ἅπαν ἐκπέπονται· τὰ μὲν οὖν συμβαίνοντα, ταῦτ' ἐστίν· οὐκ ἀλόγως δ' ἂν δύξειεν δέειν· τὸ γὰρ μὴ φαίνεσθαι φέρειν, ἀλλ' ὅσαι ὑ πρότεραι καὶ ἰσχνὲ ἔχουσαι εἰς τὸ ὠφελεῖσθαι σιν, εὔλογον· ἐκ γὰρ φλοιοῦ πολλοῦ τροφῆς ἐβλάστησεν ἡ σύσασις· ἐφελκυσαμένου δὲ ἡ πλέον, οὐκ ἄλογον τὸ μὴ παῦσαν καταπέψαι τότε, τὸ μὴ ἐντελεχὲς αὐτῆ τούτων, δι' ὰ τὸ μὴ ὁμοίας εἶναι τὰς διαθέσεις· ἀθενεστέρως γὰρ ἔχουσα ἡ χεῖρον θερμαινθεῖσα, δῆλον ὡς ἐλαττοῦται τὴν ὑγρότητα· μὴ λαβοῦσα δὲ τροφὴν, οὐδ' ὅλως πέψει· ἐπεὶ τε ὡργισθεῖσα ὁμοίως, ἢ τῆ ἐκ τοῦ ἑτέρου σωρευσάντ', ἀποδώσει ἡ τὸ ὕστερον· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκεῖνο συμβαίνει, μὴ τυχοῦσα θεραπείας· ὥστε τρυγᾶν μὴ προδρόμους ἐᾶν ἐκεῖν· τὸν δὲ καρπὸν μὴ δι' ὠμότητα· τὸ δ' ὅτι τὸ μὴ ὑπῆρχε προκατειργασμένον· θάτερα δ' ὡς ἐκεῖνε δεῖ ποιεῖν· αἰγὰς μὲν οὖν τὰς ἐκ τῶν παχέων, αἰγὰς τῆ ἀνω μᾶλλον· ἡσσοφῆ δὲ ἅμα καὶ ἡ θερμότερα ἀνω φέρεται· ἡ ὅλως ἡ τοιάδε ὁρμὴ πρὸς τὸ βλάστησιν· ὡς θᾶττον συναναφορὰν μὴ γὰρ ὕθεν μᾶλλον ἀποτίρωνή ὑπόληψις· διὸ καὶ αἱ κατὰ μέρος αὐξήσεις καὶ

καρποκίαι

καρπτοκίαι τ̃ αὐθῶν ὕστερον· ἀλλὰ πρὶ μὲν τούτων ἱκανῶς
εἰρήθω· παραπλήσιον δ' ἦ τὸ συμβαῖνον, ⟨ε⟩ ἐπὶ τ̃ ἀμπέλων λ̃.
⟨ε⟩ γὰρ αὖ ταις προβλαστάνουσιν ὠὶ ὁτισοῦν ἠθροισμένης τ̃ης ξυνί-
μουνοὰι βλαστικ̃ης ἀρχ̃ης· ὁ δὲ τόπος ὡρισμένῳ αὐ τοῦς· ἐκ τ̃
ὀφθαλμῶν γὰρ ἡ βλάστησις· ὁ πῖα δ' αὖ καὶ τὸ τ̃ης ἀέρος ἐωιγέ-
νηται ἢ ἐωὶ πόσον χρόνον, οὕτω καὶ τὸ τ̃ης αὐξήσεως ἀκολουθεῖ·
ᾠὸν δ' ἡ μὲν ἅπασα προωὶβλαστῇ ἢ προωὶ ἀνθῇ φύσει, ταὐτὸ τοῦτο πάσχει
κυνοσκούμενα γὰρ ἐν ὥρᾳ προκαλυμμένων τ̃ῶν ὑδάτων, πολλάκις
ἀποτίκτει πρὸ τ̃ῶν καιρῶν, ἢ προάγῃ, μέχρις οὗ αὖ ὁ ἀὴρ ὁμα-
λίζῃ· τὰς μὲν γὰρ ὡραίους βλαστήσεις ἐν ταύταις ὑπολητέον
ταῖς αἰτίαις εἶναι· τὰς δὲ μὴ ἐκ τ̃ῶν οἰκείων μορ̃, ἀλλ' οἷον ἀκρε-
μόνων ἢ σελέχους οὐ πόρρω ταύτας· ὅταν ἀθροισμὸς εἰς ταὐτὸ
γένηται τ̃ης ξυνίμουσὰν μέσως· ἀρχ̃ης γὰρ ἐπισάσης ἡ ἐωιρροὴ τ̃
ξοφ̃ης ἐξομοιοῦται τῷ ὑπκειμένῳ· καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις· ἡ δὲ
σύστασις οὐκ αὐάλογος· εἰ τοιαύτην τινὰ κατὰ μόρια ἐλαβεκρά-
σιν· ἀλλ' ὑλογωτέρα πολλῷ τ̃ης ἐν ζώοις γινομένης οἱονεὶ κέρας
ἐκ τ̃ης κήθους· ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον· αὐτὴν γὰρ μείζων ἡ παρα λ
λαγὴ τ̃ῶν ἐν τοῖς φυτοῖς, ὅσῳ μᾶλλον ὁμοιομορ̃ῆ τὰ φυτὰ τ̃ῶν ζώ
ων· ἐὰν ᾖ δὴ καὶ προβλάστημά τι γένηται τῷ βλαστῷ, ἔλαττον ἔτι
τὸ ἄτοπον· ὠὶ γὰρ ἡ φύεται κλ̃ῆμα ἐκ τ̃ης σελέχους· ἰσχύσαν-
τα ᾖ καρπλοτ̃ῆσαι ταὐτ' οὐκ ἄλογον· ἀλλ' ὅταν αὐτὸς ὁ καρπὸς
ἐκ τ̃ης ἀκρέμονος ᾖ τ̃ης σελέχους, ἀτοπώτερον· ὥσπερ ἐωὶ τ̃
ξοῶν· αἰτίαν δ' τὴν εἰρημένην ὑπλητέον· αἱ δὲ τοιαῦται παραλ-
λαγαὶ τ̃ῶν τόπων ἐλάττους εἰσὶν, οἷον εἴ ποτε συνκ̃ῆτις ἤμεγκεν
ἐκ τ̃ης ὀπίσθεν τ̃ης θρίου τὸν καρπόν· μικρὰ γὰρ ἡ μεταβολή· καὶ
ὁ τόπος ὅλως ἀκ ἀλλόξιος τ̃ῳ συμβαίνοντος· αἴτιον δὲ ὅτι τ̂
μὲν ἐωιβλάστησιν, ἀθενῆ· τὴν δ' ἐν ταύθα συρροὴν, ἰσχυροτέραν
ἔχειν· ὥστ' ὀψιαιτέρας γινομένης τ̃ῶν προσρόμων, ἐπέμφασίν τι
⟨ε⟩ ἐξέπεμψε· φαίνεται δ' ἡ τ̃ῆδε ἧττον ἄτοπον· ὅτι γένος τί φα-
σιν εἶναι τοιοῦτον δὴ ὃ καλοῦσιν ὁ παθοκάρπιον· εἰ γὰρ ὅλως τί

πέφυκεν οὕτω καρποτοκεῖν τῶν ὁμογενῶν, οὐκ ἀπὸ τοῦ συμβαίνειν τοῖς μὴ πέφυκόσι, φλοιοῖς διαθέσεως γινομένης· ἐπεὶ καὶ ἐκ τῶν ἀκρεμόνων συνεχκεῖν· τινὰ ὁμοιότητα ἔχει τῇ ἀμυγδάλῃ καὶ μίμῳ· φέρει γὰρ δὴ καὶ κέρνον ἐκ σελέχους οὐκ ἐκ τῶν ἀκρεμόνων· δύσλαστός τις οὖσα καὶ δύτονος ὡς ἔοικε πρὸς καρποτοκίαν· σημαίνει δὲ τὸ πλεονάκις ἀπὸ τῶν αὐτῶν φέρειν ἀφαιρουμένων· οὐ πεπαίνει δὲ καλῶς μὴ ἐστικνιθέντων καὶ περιλιφθέντων ἐλαίῳ· καθάπερ ἐλέχθη· διὰ τὴν δὲ ξοφίαν καὶ τὸ πλῆθος φλοιὸς ἐστὶ ξύλου· ἀφαίρεσίς τις γὰρ γίνεται τῇ ἐπικνίσει· καὶ τὸ ἔλαιον ἅμα διαθερμαῖνον καὶ ὑγιεῖ ἀνεωγμένων ταχέως ποιεῖται τὴν τῷ πέψιν· ἔοικε δὲ καὶ περὶ τὰ πλοῖα ξύλον τὴν τὸ συμβαῖνον τοῖς κατὰ μέρος αὐξήσεσιν, ἀπὸ τῶν κάτωθεν ἀρχομένοις· ἐκείνων τι γὰρ τὰ μὲν ἰσχύοντα καὶ οἷόν τε τελεσφορίας, καὶ αὐξῆ καὶ καρποφορεῖ· τὰ δὲ ἀσθενέστερα καὶ ἐπάνω προαύξεται καὶ βλαστάνει· καὶ ἀεὶ τὸ τελευτῶν αὐξῆ· τῷ δὲ φλοιῷ ξοφῆς ἐπιέζοντι, ἕκαστον εἰς τὴν αὐτοῦ φύσιν καταμερίζεται καὶ δύναμιν· καὶ τούτων ὁμοίως μὲν εἰς τὴν βλάστησιν φέρεται φλοιὸς ξοφῆς· εἰ δ' ἔστι τὸ ἰσχυρὸν ἤδη καρποφόρον οὖν· ἐκεῖνο δὲ οὐσωδεῖ νον ταῖς τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν ἀτέλειαν· ἢ πρὸς μὲν τούτων, ἀρκείτω τὰ εἰρημένα· τὰς δὲ μεταβολὰς τῶν καρπῶν, ἀείτι νος δ' εἰ ἐκ λευκοῦ μέλανος, ἢ ἐκ γλυκέως ὀξέος, ἢ αὖ πάλιν, καθάπερ φασίν ἐνίστισυκῆς ἢ ἀμυγδάλου καὶ ξύλου τοῦτο συμβαίνον· ἐνιαχοῦ μὲν οὐδὲν θαυμαστὸν, οὐδ' ὅλως ἄτοπον φαίνεται, τῷ τὴν φύσιν ὁτὲ μὲν οὕτως ὁτὲ δ' ἐκείνως καὶ τοῖς μέρεσιν ἀνομοίως φέρειν· οἷον, τὴν καπνέων ἄμπελον καλουμένην· αὕτη γὰρ δοκεῖ τοὺς μὲν, λευκοὺς ἐνίοτε· τοὺς δὲ μέλανας· καὶ ὁτὲ μὲν πάντας τοιούτους· ὁτὲ δὲ τοιούτους φέρειν· διὸ καὶ οὐ δοκοῦσι μάντεις εἰώθασι τοῦτο κρίνειν ὡς τέρας· τὸ γὰρ εἰωθὸς, οὐτέρας· αἴτιον δὲ φασὶ παραλλαγῆς, ὅτι τὸ χρῶμα τούτων τῶν βοτρύων οὔτε μέλαν οὔτε λευκὸν ἔχει, ἀλλὰ καὶ πυῤῥούς, ὅθεν μὴ τῇ προσηγορίαν

προσηγορίαν, ἔχειν· ἐὰν οὖν μικρά τις ἐναγχωνὴ γένηται, δοκεῖ μετα
βεβληκέναι τὴν χρόαν· οὐδ' ἔτερον δ' ἐλλείπειν οὔτε τὸ μέλ οὔτε
τὸ λευκ" ἔχει· διὸ ἡ χνίστις τῶν βοτρύων ἑτερόχροόν τινα. οἱ μὲν, εἰς
τὸ λευκ", οἱ δὲ εἰς τὸ μέλαν μᾶλλ' ἀποκλίνουσα· αἰτία δὲ ἡ ξοφὴ
ἡ δι' ἀθησις αὐτῆς φλαμῶδες· οὕτω μὲν οὖν ὥσπερ ἐλέχθη συμ-
χωρεῖ ταις ὧν μὴ θαυμαστῶν· τὸ δ' ὠὴ τῶν ξόων, εἰ μὲν ὅλων τῶν δένδρ
γίνονται μεταβολαὶ, παρόμοιον αὖ τι τὸ συμβαῖνον ἐπὶ, τοῖς ὠὰ
εἰς κιλικίαν ἢ αἴγυπτον· εἰ δὲ περὶ αὐτόμαχος ἡ μεταβολή· φλ γὰρ
χώρας, τὸ πάθος ἢ δύναμις· εἰ δὲ μὴ ὅλον, ἀλλά ποτε τοῦτο
συμβη, τῇ ξοφῇ ἢ τῇ διαθέσει τῶν αἰτίαν ἀπολογητέον· ὡς ἐκ
τοιαύτης γὰρ μόνης κρατηθείσης ποτ' ἂν ἔθος· εἰ δ' ἄνω μάλους,
ὥνεγκε, ταῖς ἕξεσιν αἰτίας· ἢ τι μέρος ἄμοκύειον, ὥστε μὴ,
τοιαύτην, ταὐτ. τοιαύτην λαβεῖν, ἢ καὶ ποιῆσαι ἢ ἀναδοῦναι τὴν
ξοφήν· ἅμα δ' ἢ γὰρ ἀέρα σωρεῖν τι· καὶ γὰρ ὑπὸ τούτων γίνον
ται διαφοραί· δόξειε δ' ἂν τὸ ὠὸν ταὐτὸν εἶναι, τὸ μορίζεσθαι
ταῖς ἕξεσιν· ἐνίοτε γὰρ ἐκθατέρου μέρους οὐκ ἔχει τὸ δένδρον ἢ ἐ-
λάττους· ὁ δ' ἄκαρπος ὁμοίως ἀναμίγνυμι δηλονότι παντα χοῦ τ
ξοφῆς· οὐ μὴν, ἀλλ' ἴσως ἐὰν μὲν ἐκλείπωσί τινος ἀπὸ τῶν δέν-
δρων, ἡ τροφὴ πᾶσιν· ἐὰν δὲ πάντα χόθεν ἔχη· τὸ καθαὐτὸ ἐκά
στη· οὐκ ἀπὸ λόγου ὡς ἄντικ φθαίσειεν, ὑθυπορρούντων πως τ
πόρων· ἐνίαις γὰρ συμμαίνει καὶ ζῇ τῶν φυτῶν ἐκθατέρου μέρους· αὐ
ξάνεσθαι γὰρ ὅσωνεκπληροῦν πάντα τὸ ὅλον· τὰ μὲν ἐκ πελλαμ
βάνοντα· τῶν δὲ, ἀπορρεόντων δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ· εἰ δέτις ἀν τὴν
πίστις ὅστὶν ἐκ τῶν σωτιθεμένων κλημάτων μὴ ὁμογενῶν, ὅτι μία
μὲν ἡ ἄμπελος, φέρει δ' ἑκατέρων τῶν μερῶν τὸν οἰκεῖον καρ-
πόν· ὡς οὐ μίγνυσθαι, ἀλλ' ὑθυπορούσης φλ ξοφῆς, εἴη δ' ἂν καὶ
ταύτην ἔχειν· τοῦτο μὲν ἧκιστα γένοιτο, καὶ ἧκιστα πάντων
ὄντ· αἱ δ' ἄμπελοι μεταβολαὶ, μάλιστα τὰς εἰρημένας ἂν ἔχοιεν
αἰτίας, ὁμοίως ἐπὶ πάντων· εἴτε κεράμμασιν, εἴτε ξυλοῖς, εἴτε
ἄλῳ τινὶ μεταβάλλουσιν· αἱ γὰρ τροφαὶ, μαθήσεις ἀμοιοῦσιν

μεθίασιν, ὁτὲ μὲν, κρατοῦμαι ὁτὲ δὲ, κρατοῦσι· καθάπερ
καὶ ἐν τοῖς ἀπὸ τῶν σπερμάτων φυομένοις· πολλὰ ἐν ταὐτῷ ἔκ
στασις ἀεὶ πρὸς τὸ χεῖρον· ἀλλ' ἐπὶ τῶν ὀξυθηρομένων καὶ ἡμερω
μένων ἔχει τινὰ ὁμοίωσιν· ἀπλῶς δ' ὡς ἔπος εἰπεῖν, μικράν τινα,
καὶ νομίζειν ἐν τούτοις εἶναι τινὰ μεταβολήν, ὅσον μὴ χώρα με
ταβάλλει· τὰ δὲ τοιαῦτα χρόνῳ γίνεται καὶ οὐκ ἐπίτεια· κα-
θάπερ ὁ δὲ τὰ ἡμερούμενα ἀγριούμενα· μέγα δ' οὖν πρὸς πί
στιν φασὶ μεταβολῆς, τὰ περὶ τὰς χώρας· καὶ ὅτι θρασπεῖαί τινες
τῶν ἰχθῦν καὶ φασὶ προφῆς ποιοῦσι μεταβολάς· ἀλλὰ ταῦτα ὡς ἐν
βραχεῖ χρόνῳ καὶ τὰ χέως, ἄπιστον· εἰ μήτις ἀμφω ταῦτα σωθή
σεται· καὶ τὸν χρόνον λαμβάνῃ, καὶ τὴν μεταβολὴν εἶναι βραχεῖαν· ἐ-
πεὶ ἔν γε τοῖς ἐπιπέδοις, οὐκ ἄλογον· οὐδὲ μόνως ἐφ' ὧν συμβαίνῃ
θαυμαστὸν, εἴπερ ἄρα συμβαίνῃ· καθάπερ ὅταν ἐκ πυρῶν αἴ-
ρα χθόνιαι, διά τε τὸ πολλάκις γίνεσθαι, καὶ διὰ τὸ τὴν αἰτίαν οἵε
σθαι· αἴτιοι δ' ὑετοῦ μᾶλλον· εἰ δὲ καὶ ἐκ τῶν αἰρῶν εἰς τοὺ
ρους πάλιν ἀποκαθίσαται, τοῦτο θαυμαστότερον· ἔνιοι δ' ὡς
περ ἀθενῆ φάτιν ἥνδρος ἐνίοτε μύθητον πέρας, ἥτις ἀπο-
λύεται μεθ' ἡμέρας· ἀέρα τῶν περὶ τὸν ἀέρα ἡγοῦνται προφών· ἀλ
λὰ γὰρ τοῦτο μὲν, ἐπὶ πλέον εἴρηται, συμπαραλαμβάνον-
τες πρὸς τὴν φλ αἰτίας πίστιν τὸ ὁμολογούμενον· τὸ δ' ἐνεγκεῖν
ἀμπελόν ποτε ἀνὴρ φύλλ', ὡς μὲν ὅλως εἰπεῖν οὐ πιθανόν· ὡς
δὲ μικρᾶς τινος γινομένης βλαστήσεως καὶ ταύτης διὰ τὴν ἀ
θένειαν ἀποτρυείσης, μᾶλλον πιθανόν· ὡς ἐν ταύτῃ πλείονος καὶ
σφοδροτέρας φλ ὁρμῆς γινομένης· ὅπερ ὠμῶν μέρδρων καὶ
συμβαίνῃ ἡδὺ ὅταν ὠμὰ ἁρπάσωσιν, ὡς περ ἐπὶ φλ ἀμυγδαλ?.
διὰ γὰρ τὸ πλῆθος οὐδὲ φαίνεται τὰ φύλλα· καὶ ἄλλα μικρὰ ἡ
ἀθενῆ πάνυ. τ[ε] φύσεως ἐν ταύτῃ ὡρμηκυίας· ὡς περ καὶ ἐν ᾧ ἀ-
θεῖν ἢ ἀμπελ[ο]ν, ὅταν ὀλίσηι διὰ τηρῆν τὸν καρπὸν αὐτῶν οἱ-
μάρων· ὡς περ καὶ συκῆ τ[ε] θείων· ἰχυρότεροι δ' ὅταν ἄπαξ γένω
τῶν φύλ· οἱ μὲν, διὰ τὸν σμίχ[ο]ν τὴν προσάρτησιν· οἱ δὲ διὰ τὸ πυ

λοῦσθαι

λῦσθαι τῷ ψύχει· τῶν μὲν γὰρ φύλλ', ἐξαιρεῖται τὸ ὑγρότητα τὸ
ὀπώρ· τῶν δὲ καρπῶν, διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὸ μᾶλλον ἔχειν θερμότη
τα, τοῦτο μὲν οὐδὲν ἂν συμπυκνώσει καὶ πιλώσει· παραπλή
σιον δὲ τούτῳ, καὶ εἴ τι στέπος ἐλαίας, τὰ μὲν φύλλα, ἀπέβαλε τὸ
ὑγρὸν, ἐξήνεγκεν· ἀσθενέστερον γὰρ ὄν, μᾶλλον ὑπήκουσε τῷ ψύ
χει· ἢ εἴ τι πάθος εἶπε τοιοῦτον· πεπαυμένης μὲν ὁ καρπὸς, αὐτόμα
τος ἀποῤῥεῖ, πρὸ δὲ τοῦ πεπαυμένην, μᾶλλον ἰσχύϊ καὶ προσήρτη
δὸ καὶ ξαβδίζουσι τὰς ἐλαίας· ταῦτα μὲν οὖν καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτ
φυσικάς τινας ἀρχὰς τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν· τὰ δ' ἐκ τοῦ περιέχοντ
ἔχει· ἐπεὶ τοῦ αὐτοῦ μᾶλλον βλαστάνοντα ξύλα, καθάπερ τὰ ἐ-
λάϊνα ἢ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον· ἃ περιστέρας καὶ σημεῖα ἀνάζυ-
σιν, οὐκ ὄντα ἄλογα· φύσεώς τε γὰρ οὔσα ἡ βλάστη καὶ διὰ τὸ πυκνό-
τητα τοῦ ὑγροῦ τὸ ἔγχυμα· ἢ ὅταν ἔξωθεν ἐκμάσσεται λάβῃ, τὸ χυδέ-
δωσιν· ὡς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τορυπόμενα ἐν ὑγρῷ τόπῳ βλα
στάνει, πολλῷ εἴ τι κοπὴν ὑστερῶ μικρῷ διεβλάστησεν ἔχει· ὡς ἐπὶ τὸ
σιωθρουσμένῳ τῷ ζόνι ὑγρότητι· ἅμα δὲ ἢ ψυχρὸν ὡρασυπόγειόν
ψυβλαστικὴν οὔσης· τούτῳ δὲ ὁμοιόξορον τὴν ἰῶν ψυσκίμ καὶ
ἰῶν τῶν ἄλλων τῶν ἐκβλαστανόντων· ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ξύλ
ἐκ φυόμενα μάλιστα ἐκ τῶν ἐλατίνων, ἃ καλοῦσιν οἱ μάντεις
ἐλυθήρας· αὐτὰ μὲν οὖν τὸ μὴ μαλακοῦ οὐδὲν, ἐκφύει μάλι
στα, ὁπόταν ἐν ὑπάρχουσαν ὑγρότητα συρρυείσης, καὶ ἡ ἔξωθεν προσπί
πτουσα σωτηρίαν, ἐπρίησεν οἷον σφαιροειδές· ὁμοίως δὲ καὶ ὅσα δὴ
τῶν ξύλων· ἐν ὑγρᾷ γὰρ ταύτην τοπίου καὶ ὑγροῦ τοῦ ἀέρος ὄντος, τοῦτο
πάσχει οὐ πάντα· ἀλλ' ὡς ὀλίγα λεπτή· οἷον, κέδρου, κυπαρίττου·
ἐλάϊ, ἃ δὴ καὶ σημεῖα πέρα τοῦ νομίζουσιν, ὅσα ἄλλα συμ-
βαίνει καὶ προφέρεται τῶν τοιούτων· οἷον ὡς πρός φασιν ἐν πλα
τάνῳ φῦναι δάφνην· ἢ ἀπὸ πεύκης ἐμβλαστῆσαι τὴν ἀλή
λοις, ἐκλαμβάνουσας ἀρχὰς ὑπολαμπτέον εἶναι σπέρμα ἢ ἀλ-
λοίωσιν· ἀλλ' ὅτι καὶ πολὺ διεχώσης, οὐκ ἄλογον· οἱ δὲ πρόπριοι τοι
οῦτοι· λέγω δὲ λανθανούσης, ἢ ἐπιπέσοι σπέρμα καὶ ἐμβρυ[illegible]χνοιρ

σῆψιν ἔχοντος γεώδη πνεῦμα τοῦ δένδρου. Γλαυκίνῃ δ' αὖ οὕτως ἕτερον ὡς ἑτέρῳ· ἀλλὰ τοιαύτη μελάγχροια ὁμοία τῇ τῶν ἰξύων· ἡ δὲ λευκὴ καὶ τὸν χαλκοῦν ἔχει τῇ χλοαυγεῖ· μᾶλλον δὲ ἀμφότερα τῇ ἐκφύσει· οὐ γὰρ οἷόν τε φύναι μὴ γεώδους πνεύματος ἐνυπάρχοντος, ὥσπερ οὐκ ἐκ τῶν τοίχων τῶν λιθίνων, ἐὰν μὴ τοιαύτη τις συρροὴ γένηται καὶ σῆψις· ὅθεν πέφυκε μελασύνειν· ἔτι δὲ ὕστερον ἐπιρρολοῦται λαμβάνει φλοιὸν· οὕτω καὶ αὐτῶν ἡ αὔξησις· ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα ἀθρόα τὸ πάχος ἢ τὸ μῆκος ἢ ἔνια γίνεται· τὰ δὲ καὶ σπερμάτων τινῶν καὶ ἀρρυσμάτων ἅμα τῇ σήψει, καὶ συσάσει· διάφυη δὲ καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον ἀπὸ τῶν καρπῶν· εἰ δέ τι καὶ τοῦ τοιούτου ἀπὸ σήψεώς τινος, οὐδὲν διαφέρει τῆς τοιαύτης αἰτίας· εἰ δέ τι δένδρον ἐκφυὲν ὑπὸ χειμῶνος, ἤδη παλαιὸν αὐτόματον, ὥσπερ ἐν φιλίσοις μὲν εἴ τι δένδρῳ τοιούτῳ καὶ φλοιὸν μὲν, ὅκ ἂν ἀφῃρέθη, τοῦτο ὅσοι τῶν ἀκρεμόνων κατεκλάσθησαν· ἐν τῇ πτώσει δὲ τοῦτο δένδρου δὲ ἀφῃρέθη· καίτοι παρεγενήθη· τοῦτο δ' αἰτίαν ὑποληπτέον, ὅτι πεσοῦσα ἐπὶ θάτερον μέρος αὐέπαυσε πολλῷ χρόνῳ· ὥστε μόνου δεῖσθαι νύκτα τοῦτό τε πνεύματος ἐναντίου μεγάλου κινήσαντος αὐτό, διὰ τὸ ἐμπίπτειν τοῖς ἀκρεμόσι, ξοάνην ἐποίησεν ἐγκείμενον τὸ μέρος· καὶ καταπαῦσαν ὤρθωσεν· οὕτω γὰρ συνέβη τῷ ἐν φιλίσοις· τὸ δ' ἕτερον ἐκινήθη μὲν ὁμοίως, καὶ τοῦ αὐέπαυσεν εἴχε φλοιόν· διὰ δὲ τοῦ περικοπῶ, αὐέσχεν ἔχον· ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἐξω φυσικῆς αἰτίας ὄντα· ὑπὲρ δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς φυτοῖς ἐκ τῶν ἐμφύτων ῥημάτων πειρατέον μετιέναι καὶ θεωρεῖν· ἐπόμενα δὲ ἐστὶ τούτοις εἰπεῖν, ὅσα διὰ τέχνης καὶ παρασκευῆς γίνεται τῶν φυτῶν· ὑπὲρ ὧν φανερώτερα ἂν αὐτὸς ὑπολάβοι τὰς αἰτίας εἶναι καθάπερ καὶ εἰσίν· ἀγνάφους μὲν γὰρ ποιοῦσι τοὺς βόξους ἐξαιροῦντες τὸν μίξαν ἀφ' ἧς γίνεται τὸ ἄγναφον· ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ κλήματος τὸ φέρον λευκὸν καὶ μέλαινα βόξυν· ἢ ἐν αὐτῷ τῷ βόξυϊ τὰς ῥιζώτας· τὰς δὲ τοιαύτας ὅταν συνέχωσι συν-

θλῶσιν

θλωσιν ἑκατέρᾳ τὸ ἥμισυ, πλὴν τὴν ἑκάτερα μέρος, ἅσσα δήσαν πρὸς καταπήξωσι· σύμφυρι γὰρ ἀλλήλοις· σύμφυτον μὲν γὰρ ἅπαν τὸ ζῶν τῷ ζῶντι, καὶ μάλιστα τὸ ὁμογενές· ὅταν ἀφελκωθῇ ἢ γένηται μία φύσις ἑκάτερον ἑκατέρῳ καθαπὲρ τὸν καὶ τὴν ξοφὸν δίφσιν· ὥστε μὴ ἐᾶν μὲν ἀποδόσθαι τὸν οἰκεῖον καρπὸν· ὅπερ ἢ οἱ ποταμοὶ ποιοῦσιν οἱ συμβάλλοντες ἀλλήλοις, ὥσπερ ὅτε κιφισὸς ἐν ἢ βοιωτίᾳ ἢ μέλας· ἑκάτερος γὰρ εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον· ἐναῦθα δ' οὐδὲν συμβάλλουσιν· ἀλλὰ παρεμπίπτουσιν ἀλλήλοις ὀχετοὶ ἢ ἐξέχουσιν αἱ προφάσεις· ταὐτὸ δὲ καὶ παραπλήσιον τούτῳ, καὶ ὅτε τὸ αὐτὸ δένδρον πολλοὶ λαβόντες πολὺς φορβὰς, ἢ μῆλα· τὴν μὲν φύραν γὰρ οἷον μαλάξαντες τὰς ῥάβδους ἵνα συμφύωσιν, ἢ δι' ἄλλου τινὸς ἀφελκώσαντες συνδήσαντες, ἐφύτευσαν· εἶτα γίνεται τὸ μὲν δένδρον ἓν τῇ συμφύσει· διατηρεῖ δὲ καθ' ὃν τὸ γένος ἑλκεῖ κατὰ τὸ πέπον τὸν ξοφιόν· οὐδὲν δὲ ἄλλο ἢ φλοιὸς συμφύσεως κοινωθείσης· ἡδὺ δὲ καὶ παρόμοιον τούτῳ ἐστὶ τῶν μιξόνων γίνεται, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀγρίων τῇ φύσει, περιφυόμενα γὰρ συκῇ καὶ ἐλαίᾳ οὕτω δύσει, συμφύεταί τι, καὶ ἓν ποιεῖ τὸ σέλεχος· καὶ τούτων τὰ μὲν, ἐξεπίτηδες ποιοῦσιν· ἔνια δὲ καὶ αὐτομάτως λαμβάνει τοιαύτην σύμφυσιν· ὅσα προσφιλῆ καὶ μὴ ἐναντία ἀλλήλοις· ὅταν γὰρ ἅπαξ συμπλακῇ καὶ δέξηται, καθάπερ φύσις τις αὐτὴ μία γίνεται, δι' ὃ καὶ ἀφαιρῇ καὶ λύῃ τις αὐξάνουσαν· καθάπερ καὶ τῶν μὴ ὁμογενῶν τὰ ὁμοιοπαθῆ· καὶ σωφρονοῦν μᾶλλον ἀλλήλοις· ὡς ἐπὶ ἀνὰ δένδρα δύο ἐλέχθη καὶ φλοιὸς· ἐπεὶ ὅσα μεβλάστηκε, περιφύεται καὶ ἐμφύεται· καθάπερ ὁ κισσός· ἐκ τούτων γὰρ οὐ γίνεται μία φύσις· αὐξάνεται γὰρ θάτερον· πλὴν φορεῖν μὲν οὖν τοῦτο δι' ἀτοῦ πάσχουσιν ἀπολαμπτέον τὰς αἰτίας· ὅμοια γὰρ ξόπλα πέφυκε· μὴ ὡς περ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμίσεων δένδρου ἐν ἀπὸ πλείονων καὶ διαφόρων ἀρχὰς γὰρ πεποίηκε, μὴ φύσεως πλείους ἀπὸ μιᾶς οὐσίας· ἐκεῖνο δὲ ἐξ ἀρχῆς πλειόνων μία οὐσία τῇ φύσει· τὰ δὲ τῶν καρπῶν μεμίθη

τῶν κατορυττομένων ἐν ταῖς χύτραις. ὅταν καταγῶσι τοὺς κρέμονας, οἷον ἐλάας καὶ μήλας, ὑλόγως γίνεται. τότε γὰρ ὑπὸ τῆς ἡλιώδους ἀφαιρούμενον, ἡ χύτρα κωλύει ἀποσβεννύειν, ἀλλὰ πλὴν ἐκ τῆς γῆς ἐλκόμενον τρέφει. πλὴν ἀπὸ τοῦ δένδρου ἰσχνότερον οὐκ ὑλογον γίνεσθαι, πάχος οὖσαν, ἢ βραχεῖαν τιμαῖαν. διὸ καὶ ὁ μὴ κόκκος οὐδὲν μείζων καὶ ἐλάττων γίνεται. τὸ δὲ σίδιον ταχύτερον, ὡς οὐδενὸς μὴ εἰσ ἐκεῖνον καὶ τροφ[ή]. ἔοικε γὰρ ὁ οἰκεῖος χυλὸς τῇ φύσει δυνάμει πάντων γίνεσθαι ἢ ταχύνεσθαι. διὸ καὶ τὰ μῆλα χείρω καὶ ἀχυλότερα γίνεται. τὸ δὲ σίδιον καὶ ἐκ τῶν ἔξωθεν λαμβάνει αὔξησιν· ὡς ἀλοξιώτερον καὶ φύσεως. ἡ δ' ὅλη καὶ μοτίδος. ὃ ἧς ἡ ξοφὴ καὶ ἐπίδοσις, οὐκ ἄλογος, ὡς πρὸς τὸν ἄρουν καὶ ἑτέρων, ὡς περὶ καὶ πρότερον εἴπομεν. ὁμοίως δὲ χοῦρ συμβαίνει καὶ ἐν τοῖς λαχάνοις· ἐφῶν ταχύνουσι τὰς ἰζάς, τῶν μὲν ἀφαιροῦντος τὰ φύλλα· καθάπερ τῆς ῥαφανίδος, ὅταν μάλιστα ἐκμάξωσι τὸν χειμῶνα· καὶ καταστάντος τῆς γλυκύτητος· ὥστε καὶ τὸ ὕδωρ ἀποσβέννυσιν. ἐν γὰρ τῷ θέρει σύννομον ταῖς θάμνοις καὶ τῷ ταχεῖ. τὸν δὲ σελίνου παρορύξαντος κάτω μέχρι τῶν ἰζῶν, καὶ χύλιον περιλαμβάνοντος, καὶ ἄνωθεν τῆς γλυκύτητος· αἴτιον δὲ, ὅτι τῆς τροφῆς ἅπασαν αὖ τὰς λαμβάνουσι· καὶ οὐδὲν διδόασιν εἰς τοὺς βλαστούς· μειζόμενος δὲ, πλείων ἡ αὔξησις· ὅσα μὲν οὖν παραβλαστικά· οἷον κρόμμυα, ἴζας ἑτέρας ἀφίησι· καὶ ἄλλα δὲ τῶν ἀγρίων· ἡ δὲ ξαφανὶς μὴ οὖσα παραβλαστική. τροφῆς δὲ λαμβάνουσι καὶ οὐδὲν πέμπουσι εἰς τὸ ἄνω, ταχύνεται καὶ μείζων γίνεται· τὸ δὲ μὴ συμβαίνειν φθορᾶς καὶ σήψιν· ἢ ἐπίδοσις αἰτία ἐστὶ γῆς· ἀποσβέννυσι τὸ ὕδωρ καὶ ὅλως τὸ ἀλότριον· τοῖς δὲ σελίνοις τὸ καχύλιον θερμὸν καὶ συνεκτικόν, σωματικὸν μὲν τῇ πυκνότητι τῆς τροφῆς· κατέχει δὲ μὴ οὐδιδόασιν εἰς τὸ ἄνω· καὶ ἅμα τῇ θερμότητι πέπτει· πολλῆς οὖν τροφῆς γινομένης καὶ πεπτομένης, πολλὴ καὶ αὔξησις· παραπλήσια δὲ τούτοις

καὶ

ἐπὶ τοὺς σικύους δὲ καὶ ἐπὶ τὰς κολοκύντας σπόμωμα, καὶ τὰ πεπλὼ ἀσταλότητα, καὶ τὴν αὔξησιν· οἷον ἑαυτὰς μικρὰς ὄσας κρύψῃ ἐπὶ μικρούς· οὐδὲν γὰρ ἀφαιρεῖται φλοιοφῆς· ὁ δ' ἥλιος ἐπὶ τὸ πνεύματα καὶ ἀναξηραίνῃ· καὶ τοὺς ὄγκους ἐλάττους ποιεῖ· ὥσπερ καὶ τῶν δένδρων τῶν ἐν τοῖς προσηνέμοις καὶ θυήλοις· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἐν τοῖς αἰ οις τιθέμωμοι· καθάπερ ἐν μαρθήκι καὶ πτῆσιν· ἡ μὲν γὰρ ξοφὴ πλείων, ἡ δὲ τὸ μήτ' ἄπτερ πτεῖσθαι μήτε ἀναξηραίνεσθαι μηδὲν· ἡ δὲ ὕξησις εἰς μῆκος· ἡ δὲ τὸ εὐρεῖαν τὴν φυλλὰν πρᾶσσαν, ἡ δὲ τὸ μηδὲν αὐτῶν μὴ δεῖν τοιοῦτον· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ καὶ τὰ δαμμάτην χλωρούς, ἑαυτὸς φυτεύσας περὶ φρέαρ, ὅταν ὦσιν ὡραῖοι, καθεὶς ἀποσεβέσῃ· ἡ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ πνεύματος οὐ σήπεται ξηρότητος· ἄμα δὲ καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἀτμὶς οἷον θάλλον τέ τι παρέχει, καὶ κωλύει ξηραίνεσθαι· ξοφὴν δὲ λαμβάνοντα δι' αμμώδους σωζομμένων τῶν ἐν ζῷ· ἐμβίοις δὲ γίνονται καὶ θρασὺ πυόμωμαι πλείω χρόνον· διὸ καὶ αὐτὰς περὶ τιμωρὴν τιὼ βλάπτουσιν, ὅταν καρποτοκήσωσι, πτεισάξῃ τὰς ἐν ζῷ ἐν τῇ γῇ· καὶ καταπατήσῃ, γίνονται πάλιν ἐκ τῶν ἐν ζῷ σίκυοι καὶ πρωΐ τε ροι πολὺ τῶν ἀφρομμένων· ὅτι πρὸ ὑπάρχει τὸ τῶν ἐν ζῷ· ὅτι δὴ πτῖσαι ξιὸς ἀλέαν παρέχουσα, θᾶττον αὐξάνεσθαι ποιεῖ βλαστόμενα· μέτεστι γὰρ καὶ ἡ ἀλέα πρὸς τὸ πρωΐβλαστεῖν· σημεῖον δὲ καὶ τούτου φανερόν· ἐὰν γάρ τις χειμῶνος ἐν τοῖς λάροις φυτεύσῃ σικύου σπέρματα, ἢ ἄρδῃ τε θερμῷ ἢ πρὸς τὸν ἥλιον ἐκφέρῃ καὶ πρὸς τὸ πῦρ τιθῇ, καὶ ὅταν ἡ ὥρα τοῦ σπέρματος καθήκῃ σὺν αὐτοῖς τοῖς λάροις φυτεύῃ, πρωΐους σφόδρα γίνονται· ταῦτα μὲν οὖν διὰ τοῦτο εἰρήμμεθα αἰτίασθαι μβαίνῃ· τῷ δὲ χήματι καὶ τῇ μορφῇ μεταβάλλῃ τὸ σέλινον· ἐὰν παρὲν καταπατηθῇ καὶ ἐπικυλινδρωθῇ· γίνεται γὰρ οὐλὴ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὸν βλάστην, ἀλλὰ διεξομοιοῦσθαι· ἐξομοιοῦται γὰρ ἐν ᾧ αὐ τιθῇ ἀγγείῳ· τοῦτο δ' ὅτι ἡ ξοφὴ κωλυομμένη καὶ ἀποσεβομμένη τῷ πίεσι, φέρεται πρὸς τὸ εἰφελκόμμενον καὶ οὐδοῦν

οἷον γὰρ ὀχετειάτις ὅδιν· ὥστε λαμβάνῃ τὴν ὁμοιότητα τῷ περι-
έχοντι· συμβαίνῃ δὲ ξόπον τινὰ καὶ ὧν ζώων τοῦτο, καὶ τὸ
μικρότητα καὶ μέγεθος, βραχύτητα καὶ μῆκος· μεμορφωμένα γὰρ
ὑθὺς ἐκεῖνα· ταῦτα δ' ἅμα τῇ γενέσει μορφοῦται· διὸ καὶ τὸ σέλι-
νον ὅταν μεταφυτεύηται, κελεύουσιν ὁπόσον αὐτὸς βούλῃ τοι-
οῦσαι, τὴν λικοῦγον ὡσαύτως καταρύπτειν· ὥστε ὁ πλήρους ἅμα
τὸν τόπον τῇ ῥίζαν· ὅμοιον δ' ξόπον τινὰ λούτρῳ ἡ τῆς ῥιζῶν αὔ-
ξησις ἐν τοῖς ἡμερώμασιν· δύο δοῦσα γὰρ καὶ ἔχουσα βοφιώ, αὖ
ξον τοσμᾶλλον καὶ εἰς μῆκος ὁ εἰς πάχος· τοιᾶ δὲ μεγάλας καὶ
τὰ ῥίζας ἐλάσσας· ἢ ἐὰν πλείω τις εἰς ταὐτὸ σπέρμα ξυν-
δήσας εἰς ὀθόνιον φυτεύσῃ· διὸ καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων καθά-
περ ἐπὶ τοῦ πράσου· σελίνου· ἢ τίῤῥου· ἰσχύϊ γὰρ τὰ πλείω δηλονό
τι μᾶλλον καὶ ἐξ ἁπάντων γίνεται μία τις φύσις· ἔνια δὲ κα
τὰ τὴν ὥραν λαμβάνῃ μορφὴν ἀλλοίαν· οἷον ἡ γογ
γυλὶς ἀνὰ ὀθύς τις ἀπὸ τῆς ἄλλης φυτεύσῃ, πλατεῖα γίνεται· τοῦ
τοδὲ, ὅτι ῥιζοῦται καὶ διαρύνεται μᾶλλον· ὅσαι ἂν χοίνῳ φυτεύ-
ουσιν ἢ σκίλλῃ, πάντα τῆς ὑβλασίας ἕνεκα καὶ ὀξοφίας φυ
τεύουσιν· ἔχει γάρ τινα ἀμφοτερότητα καὶ ὑγρότητα· καὶ γίνε
ται καθάπερ ἐμφυτεία τις· ὁμοίως δὲ καὶ εἴλι ἕτερον ἑτέρῳ, κα
θάπερ τὸ πήγανον τῷ συκῇ· δοκεῖ γὰρ δριμὺ μᾶλλον γίνεσθαι· φυτεύε
ται δὲ παρὰ τὸν φλοιὸν παραπηγνύμενον, καὶ τῇ γῇ κατα-
κρύπτεται· καὶ ξυμβαίνῃ δὲ τὸν ὀπὸν ἅμα τῇ τροφῇ διὰ θερμότητα
καὶ βοήθειάν τινα ἔχειν ὑκαιρον· ὥσπερ καὶ τῷ τίφραν παπομέ
νῳ, εἴτ' οὖν πρὸς τὸ μὴ σκωληκοῦσθαι τὰς ῥίζας, εἴτε καὶ πρὸς
τὸ ξέφθαι ἅλμῃ· ἔχει γάρ τιν' ὁμοίαν θερμότητα· μέγεθος γὰρ
γίνεται φανερὸν καὶ ἐρεβίνθων· τῶν μὲν, ἂν ἐμβολιτῷ φυτεύ-
ται, εἰς σπέρμα· σπανιώτερον δὲ τῇ θερμότητι καὶ ξηρότητι τῶν
ἐρεβίνθων· ἐὰν μὲ ταὐτὸ τῷ κελύφῳ βρεχθέντος· ἔλαττον γὰρ τὸ ἀπο
σπώμενον· ἢ προφὴ πλείων ἢ πρώτη· πρώϊοι δὲ ἂν ἅμα τοῖς
ἄλλοις σπαρῶσι, ἢ ταῦτα μὲν δὴ τὸ θαυμαστὸν ἔχει· ἢ ἔνια δοκεῖ

σε παρὰ φύσιν. αἱ δὲ φθοραὶ καὶ μεταβολαὶ καὶ αὐτόματοι σύνοδοι
καὶ τέχναι τῆς φύσιν. οἷον ὡς ἡ τῆς ἐλαίας περιπλάσις ποιεῖ
ῥᾴω περὶ ὀσμὴν καὶ χυμὸν καὶ μορίων πρόβρεχόμενα παρα μο-
νέσεραι ἐν μέλιτι καὶ γάλακτι, γλυκύτερα γίνεται. πέφυκε δ' οἷον
αὖ σαρκῶν, τοιοῦτον καὶ γλυκαῖν. ὥσπερ καὶ τὸ ἁλμυρὸν, καὶ με
ταβατικόν. ἐν ἀμφοῖν δέ πως ἐν ἅπασι συμβαίνει μετακινεῖ-
σθαι τὴν ἀρχήν, ὥσθαι μὲν κατὰ τὸ ποιόν. ὥσθαι δὲ καθάπερ τὴν τῆς
ἐλαίας, καὶ τῶν μορίων τι μὴ ἔχειν. ὁπόταν ἀρχὴ μὲν αἱρεθεῖν ἂν
ἀδύνατον γενέσθαι. πλεονασμὸν δὲ τὸ παθητικώτερα γίνεσθαι. τῷ τι πρὸς
τὸ μεταβάλλειν τὸ πλῆθος οὐκ ἴσον τὸ ἀρχῆς. συμβαίνει δὲ καὶ ἐν ἄλλοις μορίων τι
νῶν ἀφαιρεθῆναι ἢ μὴ ἀφαιρεθῆναι διαφοράν, ὥσπερ τὸ ἀμπέλου. ὅτι ἡ
μὲν ἄκανθα κλήματος ἔνιοθι, τὸν βότρυν ἀπαίρειν οὐ δοκεῖ. καὶ τὰ
ἄνω τε παράγει τῶν ἴσων, τοῖς ἀφ' ἑκάστου μορίοις ἀπο
γίνεται σπέρμα. λύσις δ' ἡ περὶ ἑρπετῶν καὶ τῶν ζώων. αἱ μὲν οὖν τοῦ
τε μεταβολαὶ, διὰ τὸ ἑρμηνεῖαι τι. ἢ ὅσα συμβρίσεις μίνθαν. ὥσπερ
ἐν ἀντίᾳ δὲ ἀρχῇ γινομένη. συμβαίνει γὰρ ὅταν μηδεὶς ἐξορχή-
σηται μὴ δὲ ποδιδῶ. τὸ οἰκείαν θρέψειαν, ἰσχνὸν μᾶλλον εἰς τὸ
κάτω. ἰσχούμενον ἢ τὴν τῶν δύο μὲν ἐκείσε ζέπον ποῦσαν, ἀθενέσε
ρον ἐνοθεῖσαν πνεῦμα. τὸ τὴν ἀριμύτητας ἀπροβάλλ' φλοσμῷ, ὥσπερ ὀξὺ ἀμ
φοτέρων ἢ ὁμοιότης τῆς τεβλάσης φλοσμῷ. τῆς γὰρ ἀριμύ-
τητος ἀφαιρεμένης, ἡ καταλοιπὸ ὀσμὴ μαλακήτης οὐσαν ἀφ-
μένη προσεμφερὴς τῇ μίνθῃ γίνεται. διὸ μὴ μεταφυτεύειν ἐλαίους
πολλάκις ὅπως τοῦτο μὴ συμβαίνῃ. μὴ τοῦ μὲν σισυμβρίσεις, τοιοῦ
τῳ τῷ αἰλίανθρωπλησπέον. τὸ δὲ ὦκι μὲν τὸ ἐντίλλω πολλάκις εἰ
μεν ἀφερεσυλοῦται. διὰ τὸ καταξηραίνεσθαι μᾶλλον. καὶ γὰρ τὸ
φύλλον ἔλαττον γίνεται, μὴ ἡ ὀσμὴ δεῖ μυτέρα τῶν ξηρῶν. ἐλάττων δὲ
μὴ ἡ ξοφή. δεῖ δὲ τὰς μεταβολὰς τοιαύτας ὑπολαμβάνειν, ὡς αὐ
ὁμοιότητα τίμα ἐχούσας. ὀχῶσ τελέας. ἢ ὑλύκη φλατυφυλλό
τερόν τε τῆς αἰγείρου ἢ λφοφλοιότερον. τὸ ὅλον δὲ προφώτερος.

ἀπορήσαιεν ἂν τις καὶ ἐλάττονι ξοφῖ χωμῴλω, οὐκ ἄλογον καὶ
τὸ φύλλα τερηνότερα τὰ μφλοῖ ξαχύτερον ἔχειν, καὶ ἔτι αἰγοσυν-
ακολουθεῖν τοῖς μὴ ὁμοίως ξύφοις· τὸ δ' ὅλον οὐκ ἄλογον ἴσως τὸ
συμβαῖνθαυμαστὸν, τό, τε εἰς τὸ ξυήγυος καὶ εἰς τὸ ὅμοιόνεως με
ταβάλλειν καὶ ὧν τὸ ὁρμαῖν, καὶ ὧν γε τ ξώων γινομῴν τοιαύτας
τιν ἀς μεταβολὰς, τὰς μὲν, κ τ ὧν γιγνομένων· οἷον ἐκ ἄλλων καὶ
ὧν τ καλουμῴων ψύχ· ἐκ κάμπης γὰρ χρυσαλίς· εἶτα εἰκ ταύ
της ἡ ψύχη· οὕτω γὰρ ὧν τ ψύχ οὐδὲν θ' συμβαίνφ· τ δὲ, καὶ τε-
λφωμῴων ἤδη καὶ τὰ πάθη καὶ τὰς διαθέσεις τ σώματος· αἵτι
νομ δὲ καὶ τὰς ἐπετείους ὥρ', ὥσπερ τ ὄρνισιν· ὧν τούτων μά-
λιστα λέγεται, καὶ ἔνδηλα τ χρωμάτων μεταβολὴ καὶ τ ὅ-
λων σωμάτων, ὥστε δοκεῖν ἑτέρους εἶναι· ταῦτα μὲν οὖν ὡς πε
ἴρηται φυσικῶς σκοπητέον· τὰ δ' ἐξ ἀρχῆς λεγόμενα μᾶλ
λον κατὰ φύσιν· ἀκόλουθα δέ ἐστιν τοῖς εἰρημῴνοις καὶ ὥσπερ ἑκάτης
θεωρίας, περὶ νόσων καὶ φθορᾶς εἰπεῖν· ἀμφοτέρων γὰρ με-
τέχομεν καὶ τ κ φύσιν καὶ τ παρὰ φύσιν· φθοραὶ μὲν γὰρ οὐ
θυσαὶ μὲν, οὕτως· αἱ δὲ κείμως λεγόμενα· νόσοι δὲ, τῇ μὲν ὅλως δό
ξαιεν ἂν εἶναι παρὰ φύσιν· ἑκάστοις γάρ τισ ἀεὶ ἡ σύγχυσις οὐ
κ φύσιν ἡ νόσος· ᾧ δ' ἐθισθέναι καὶ πολλάκις συμβαίνφ, κατὰ
φύσιν λέγομεν· ὁμοίως δ' ἔν τε ζώοις καὶ φυτοῖς αὐτὰ ταῦτα δυ
ρῶν τις τὰ εἴδια τὰ πάθη, καὶ φανερ ἀπὸ τ ἔξωθεν αἰτία, οἷον ξυ
μάτων καὶ πληγ· τὰ γὰρ ὑπὸ τ ψύχ ἢ καύματος ἢ τινος ἑτέρου
συμβαίνον τ ἐν τῷ ἀέρι παθημάτων, οὐ λέγομεν παρὰ φύσιν·
καίτοι εἰδικῆς καὶ ταῦτα καὶ ἀπὸ τ ἔξωθέν ἐστιν· ἀλλὰ γὰρ
τοῦτο μὲν, ὅτι ἴδιόν ἐστιν ὧν τ φυτ καὶ τ ζώων, ὅτι δὲ
φορον πρ ὃ γίνεται μὲν· τ δ' ὑπὸ τ ἔξωθεν καὶ τὰ πάθη τοῖς ζώοις
ἢ ἀπαυ τ, ἢ ἀπὸ τ ἔξωθεν· καὶ ἡ φθορὰ, ἢ ὅλως ἢ εἰς καιρὸν γίνε-
ται· ἀπαυ τ μὲν, ὅταν ἡ πληθ ἢ ἔνδεια φθορὰ ἢ ξοφῆς ἢ ποιότητ·
ἀπὸ δὲ τ ἔξωθεν· ὅταν ἡ χειμῶνος ὑπερβάλλοντος, ἢ καύματος
ἢ ἐπομβρίας· ἢ αὐχμοὶ· ἢ ἄλλη τις δυσκρασία τ ἀέρ· ἔτι δὲ

ὅσα

ὅσα πλήρη ἢ ἔλκωσιν ἢ σκαπάν, ἢ ἢ τομή· ἢ διὰ καθάρσεως ἢ ἐξ αὐχμοῦ ἢ τοιαύτ αἴτια. ὧν γ' ἔνια καὶ ἀπὸ τοῦ δαίμονος συμβαίνουσι· καθάπερ ἡ χαλαζοκοπία. εἰ δὲ μὴ ἢ ἔνδεια ὑπερβολὴ φλοιοῦ τ' ἔξωθεν ὥστινές φασιν, ὀδὲν διαφέρει· πάντα γὰρ ἰσχύει μᾶλλον τὰ ἀπὸ τοῦ ἀέρος· ἐν τοῖς ἀθενεστέροις διακαμμένοις· τὰς γὰρ ὑπερβολὰς ἧττον δύναται φέρειν· ἀθενεστάτη δὲ διάθεσις μελόντων τε καὶ ἀρχομένων βλαστάνειν. καὶ ταῦτα μετὰ τὴν καρποφορίαν ὥσπερ ὄζημα μικρόν· τότε γὰρ μεγίστη μεταβολή· διό καὶ τὰ ἄγρια μᾶλλον πρὸ τῆς βλαστήσεως ἢ ὑπαὶ τὴν τῆς βλάστησιν· ὅτ' χαλαζοκοπεῖται ἢ πνεύματι ἰσχυρῷ ἢ ψυχρὰ καὶ ὀφόδρα ἢ θερμά· κρατεῖται γὰρ ταῖς ὑπερβολαῖς· οἱ δ' ὧραῖοι χειμῶνος, ὠφελοῦσι γὰρ τὰ ἄγρια καὶ τὰ ἥμερα· καὶ γὰρ ἰσχὺν ἐμποιοῦσι καὶ τῇ πιλώσει καὶ πυκνώσει καὶ ὑβλαστάμνω· τὰ δὲ ἅμα οὐκ ἀμφοῖν κοινά· νοσεῖ μὲν οὖν τῶν ἀγρίων τὰ λέγεται· τῶν δ' ἡμέρων λέγεται πλεῖστα· πάσχει δὲ ἃ ὅτι διὰ τὴν ἀσθένειαν· ὧν τὰ μὲν, αὐτόματα· τὰ δὲ ὑπομασμένα· καθάπερ ἡ ψώρα καὶ ὁ σφακελισμός, καὶ ἀστρόβλητα καὶ σκωληκόβρωτα γίνεται· ἀστρόβλητα μὲν οὖν μᾶλλον γίνεται τὰ φυτὰ οἱ μίσχοι, διὰ τὴν ἀσθένειαν· συμβαίνει δὲ τὸ πάθος, ὅταν ἡ γῆ ξηρανθῇ· καὶ μὴ ἔχωσιν ἕλκος ὑγρότητος· διὸ καὶ ὑπὸ ἄστρον θλεῖσα· τὰ δὲ πρεσβύτερα διὰ τὴν ἰσχὺν ἀντέχει τε μᾶλλον καὶ ἕλκος πόρρωθεν· ἔτι δὲ ὑγρότης ἡ οἰκεία ποιοτέρα τε καὶ λιπαρωτέρα καὶ πρωϊκαρποτέρα τῶν νέων· καὶ ὅσα δὲ προδείξωσι, πάντ' ἐκφέρουσιν· ὅλως δὲ πάσαν μεταβολὴν ἧττον δύνανται τὰ ἀσθενέστερα φέρειν· ὑπὸ δὲ τὸ ἄστρον μὴ διυγραίνεται πάσας μᾶλλον τὰ δένδρα· καθάπερ πρότερον ἐλέχθη· διὸ καὶ ἡ ὠὶ βλάστησις· ἡ μὲν γὰρ ἀστροβολία διὰ ταῦτα συμβαίνει, μὴ ἔτι διὰ τὰς θλίψεις τὰς ἔξωθεν ἢ τὰς ἕλκώσεις· ἀσθενέστερα γὰρ μὴ ταῦτα πάσχει· ἢ εἰ καὶ θλεῖται αὐτῶν αἱ δυνάμεις διὰ τὴν ὁμοιότητα· σκωληκᾶται μᾶλλον τὰ πρεσβύτερα· συμβαίνει δὲ καὶ τοῦτο πάθος, ἢ διὰ τὰς ἕλκώσεις τῶν πετάλων, ἢ ὅτ' ἐκδύηται διὰ τοὺς αὐχμούς· ἐκ μὲν γὰρ πλήγης, σήπεται· διὰ λοιμοὺς δὲ τῆς

ἡ ζωογονεῖ καθάπερ ἡ τὰ αὐγά· ἐκ δὲ τοῦ διῃρῆσθαι, διὰ τὸ ἔλαττον ἔχειν τοῦ μιᾶς τροφὴν γῆ· οἷον γὰρ ἕκαστος γίνεται φλὲξ ἐκφύσει ἐν ᾗ τῇ ἐκκαύσει, μεταβολὴ ἢ ἀλλοίωσις· ἐν δὲ τῇ μεταβολῇ, διὰ τὴν σῆψιν ἡ ζωογονία· συμβαίνει δὲ ἡ τοῦτο ἐν ταῖς ἀφανομυίαις· ἰσχύει γὰρ τὸ θερμὸν· σκωληκώδη δὲ μάλιστα μὴ λέαι· διὰ καὶ τὸ ἔμπυρον· φαῦλαι· ταχὺ γὰρ αἱ ξίζαι ξηραίνουσι· καὶ νότιαι δὲ φαίνεται τῶν νοσημάτων εἶναι τοῦτο τὴν ἀστροβολίαν· ταύτῃ γὰρ ὡς ἐπὶ σκώληκα ἴσχει· τὰ μὲν, τὰ πλείους ἢ πολλοῦ· καθάπερ μηλέα· συκῆ· ἀπίη· τὰ δὲ ἐλάττους ἢ βραδύτερον· ἴσασι δὲ σκωληκοῦται τὰ δριμέα· οὐχ ὅπαν πᾶν δριμύ, ἀλλ' ὅταν τὸ δριμὺ τῆς κωλύῃ ζωογονεῖν· σημεῖον δὲ τὸ φλοιὸν αὐτὴν μὴ γίνεσθαι ταχύ· σκωληκοῦται δ' οὐ χαμαί· ἐπεὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐγίνετο ὁμοίως τῇ συκῇ· δριμύτερον γὰρ ὁ ὀπὸς· ὅσῳ γὰρ τὰ γλυκέα σήπεται θᾶττον οὐ μεταβλήτος γὰρ ὁ χυμὸς ἀσθενέστερος· ὧν· διὸ καὶ αἱ μηλέαι καὶ αἱ ἐρίναι μᾶλλον τῶν ὀξέων· τούτων δὲ αἱ ἥμεραι μᾶλλον διὰ τὴν ἀσθένειαν, τοῦτο χυλοῦ καὶ φλοιὸς φύσει· ἐν χόνδρῳ δὲ φυτεύομενα· πάνθ' ἧττον σκωληκόβρωτα· διά τε τὸ θερμότητα καὶ τὴν ὁμοιότητα· ταῦτα μὲν οὖν τὰ νοσήματα συμβαίνει δὲ καὶ τοῖς ἐνθέοις αὐτῶν· οἷον δέ τινος ἀπὸ φανελίου ἀπὸ τῆς ὀλκῆς τῶν ἔξω γίνεσθαι πρόσμα τὸ· καθάπερ ἀπὸ τῶν ζώων· μετενεχθῆναι γὰρ τοῦνομα διὰ τὴν ὁμοιότητα οὐ πάθος· οὐ μὴν ἔοικεν ἀληθὲς, ὃ δὲ τοῦτ' ἴσως φάντ', εἴωθε ρ' ὁ ἐρεβίνθους ἀπὸ μυῶν φανελλίου· ὅταν αὐθῶσιν ὕδωρ ἴσως πρόμνον ἐπὶ κλύσῃ τὸ ἅλμῃ· τὸ δ' ἔφαλμα, οἷον σφανελίζειν· φαίνεται δὲ καὶ αὐγὴ χωρὶς πλήσσειν ἔχειν οὕτω τὸ πάθος· ἐμοιοῦται δὲ τὸ ἀστροβολεῖσθαι, σφανελίζειν καλοῦσι· τοῦτο μὲν οὖν τὸ χαὸν ὄνομα τοῦ αὐτοῦ ἐστὶ διαφορά· δύο περὶ λίθων γὰρ καὶ ἐν ἄμμῳ ξοφῶδες, οὕτως ἀπὸ μυῶν τὸ δένδρα· τάχα δὲ μᾶλλον διὰ πεψίαν καὶ διὰ τὴν τῶν ἔξωθεν δύναμιν, οἷον ὁ τὸν μετὰ τὴν καρποτοκίαν λεπτὸς οὗτος ἐπὶ τὴν ὑγρότητα διὰ τὴν ἀθένειαν· πολλοὺς γὰρ κατα-

τυχόμενος

ψυχόμενα. τὸ γὰρ ὀργῶδες λεπτὸν ψυχῆ. τὸ δὲ πυκνὸν καὶ ὡς πῆ πον, θερμῆ. αὐτὴ μὲν οὖν ἑτέρα διὰ τὴν θῆ τε ἑτέρα διὰ τὴν ψυχὴν ἑτέρα διὰ μὲ φωνῆ ἑτέρα διὰ θέμενα ἡ φθορά. διὸ ἔνδενδρα μὲν καὶ ὁτὲ αἰξίζας μετέωροι γένωνται καὶ ἀφανεῖς. ἀγὰρ δύναμται παρέχειν ἡμέρας διὰ τὸν ἥλιον. ὥστε συγκάεται καὶ χώ μᾶλλον τοῦ ὄντος ὀπός. ἐκ τούτου δὲ νόσος καὶ φθορά. παρὰ τὴν ὁπὸν ὃ τὸ συμβαῖνον, ὅταν ὀβαυχμώσῃ διὰ ἀνυδρίαν. οὐδὲν τότε διὰ δόασι. βοήθεια δὲ καὶ φυλακὴ πρὸς τὰς ἐνδείᾳ, τὸ κινεῖν ἀεὶ καὶ ὁμαλίζειν τὴν γῆν. οὕτω γὰρ τὸ θέρους ἐλάττω πνεῖ ἡμέρας. ἢ οὐ χειμῶνος συμπάρχειμα μᾶλλον τὸ θερμῆ. ὁ διὰ δίδωσι τὴν ὀφελίαν ὑπερβολῆς διὰ τὴν εὐπορίαν. τότε γὰρ διὰ τὰ ἀφθονίαν, ἀπροφεῖ γὰρ τὸ μὴ κρατοῦν μὴ πέπον. ἐκλυκαίνει γὰρ ἡ ἀπόλυσις τὸ δέν δρα. καθάπερ ὁ οἶνος. ἐνίοτε οὐκ ἀπόλυσις μόνον, εἰς τὸ καρ ποφθορίαν νοσοῦσιν. ἀκαρπεῖ δὲ τὸ μὴ πέπον μὴ κρατοῦν. τῇ συ νῆ ἡ νόσημά που συμβαίνει εἰς ἰζας, ὁ καλοῦσιλοιμόν. ἔστι δὲ τοιοῦτον μάθοις τίς ὁδὸς τὸ ἰζῶν. ἢ μικρὰ ἐπάνω διὰ τὸ πλυνυδρίαν. ὅταν περιβολῇ τὸ ξαρὸν τὰ μισέλου. ἢ ὅσοις ἄλλοις ἀκαρπεῖν συμβαίνει διὰ τὴν ὀβλασίαν. ἡ δύναται δὲ καὶ πέπειν. ἀλ λεῖς τὴν βλάστησιν ἡ ὁρμὴ ξέως, καθάπερ ὠὰ ἀπὸ μυίης διὰ τὸ πλῆ θος. ὡς ὠὰ πολυδέκτα τοιούτων συμβαίνει, συκῆ μὲν ψωραῖα. ἐλαίας ἢ λεχναῖα. ἀμπέλῳ ἢ ἐρεῖν. ὡς πῆ Κλείδημος φησι. λεπτὸς δὲ καρ πὸς ἄπεπτος ὢν ἢ ξηρὸς διὰ. ἡ βοήθεια δὲν δυοῖν, ἐν τῷ παραιρεῖσθαι τὴν ὑγρο φίς, ὥσπερ τὰ μυγδαλᾶ τὰ ξύλα τινὰ κολάζουσι, ἢ ἐν ᾧ τὴν δύναμίν τινα πρὸς πιθέναι ᾧ δένδρῳ ἢ ἰσχύν. τὸ δὲ αἰτίαν κόψις πρὸ ὁμοίως φλοιοῦ, ὅταν ἀρχὴ βλαστεῖν. ὅπως μὴ πολίοις ἃ δὲ πολυχύμῃ τὸ ὀπὸς, ἢ αἱ ἀποψιλώσεις τὰ μισέλ, ἢ ἀπρονίσεις τῶν οἰνάρ τὴν μειζόνων πρὸς τὸ λὸ θέρος. ὡς τινὰ κελεύουσι. καὶ αἱ πε ριαθέρισις τὴν ἀνω τάτω ἰζῶν. τὰ κλήματα δὲ βαμόμενα ὑπὸ τὰ τῶρυχα καθιέμενα ἢ σκαπάνη βοήθεια χρόμενα, ἀναμένοντες ἰζί ζας, ὅπως ἐμπίπτωσι πνεύματα ἢ ὑγρὰ ἐνίοις κελεύουσι πάτ

τοιγοῦν ὑλαβυλῶνος ἢ μετὰ ταῦτα ἡ τῆ κατεργασίαν ἀποδιδοῦσι.
πάντα δὲ ταῦτα ξοφῆς ἀφαιρεῖ καὶ σωματώξει τῶ δυνάμιν· ἐ
ναντίως δὲ τοῖς ἐξηθεννικόσι, διὰ τῶν ἔνδειαν ἡ κατεργασία καὶ
ἡ ἄμυθραπεία, τῶν τὸ δύναμιν ἅμα ἐπιδοῦ ξοφίαν ἀποδίδωσι.
τὴν ψώραν οἷον ταύτην δὲ γίνεσθαι καὶ ἄμωσ, οἷον, ὅταν ὕδωρ ἐ-
πὶ πολὺ ἐπιγένηται μὴ πολύ· τότε γὰρ ἀναζυμοῦται· ἢ ἀναθερ-
μαινόμενα, δύσιν ἔξω· καθάπερ τὰ ἐξανθήματα· ἐὰν ἢ πολὺ
χρόνον, ἀποκλύζεται τὰ αἴτια· τάχα δὲ καὶ διαδίδωσιν εἰς
ταὐτὸ καὶ πολύ· συμβαίνει δὲ τότε καὶ τὰ ἕρπητα ἐπιγίνεσθαι δυσ-
θανατεῖν· διὰ γὰρ εἰς ταὐτὸ τῆς ὑγρότητος· τῆς μὲν
οὖν ψώρας, ταὐτὰ αἴτια τῆ συκῆ λέγουσι· τῆ ἢ ἀμπέλῳ τὸ ξυ
γὲν, ὅταν ἡ ὑπὸ πνεύματος βλαστοκοπηθῆ· ἢ ὅταν τῆ ἐρασίμῳ
πνιθῆ· ἢ ξίστον ὅταν ὑπ[illegible]πνιθῆ· συμβαίνει γὰρ πολέμων τὸν ἀθροι
σμὸν γίνεσθαι, μᾶλλον εἰς τὴν βλάστησιν σφοδροτέρως ὁρμᾶν,
ὥστε μὴ δύνασθαι καρποφορεῖν· τὸ δὲ ξοιάδας ἐστίνεσθαι δύο,
αἰτίας· ἢ ὅταν ἐπιμίξηται τὸ τὴν ἀποάνθησιν· ἢ ὅταν κρύπτω-
θῆ· τοῦτο δ' εἰ ἀληθὲς, ἔοικε καὶ τὸ μὲν τὴν ἀποάνθησιν ὑγρότη
τος ἀπὸ ὧν ὁ ἀὴρ, ὥσπερ ἀπερισιβοῦν· ἡ δὲ κρύπτωσις, οἷον αὐτι-
πᾶν καὶ μεθιστάναι τὴν ξοφιῶ· ὥστε ἐξ ἀμφοτέρων λέγειν ἀ
ποῤῥεῖν τὰς ἐπιφύσας, μὴ τὰς ἐπιμηκούσας ὡς μικρὸν εἶναι· ἡδὲ μ
βλωσις τῶν ὀφθαλμῶν ὅταν ξιγῶσι, ταὐτὸν καὶ παραπλήσιόν
ἐστιν· ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀγρίων προβλαστάνει ἀρχομένων, ἐὰν ἐπι-
γένηται χειμών· παράξει δὲ τοῦτο καὶ ἡ πρὸ ὥρας δύθησις· ἐπ' ἀσθε-
νείας γὰρ πνεύσας ἄνεμος ψυχρὸς ἀποκλύσει· ταὐτὰ μὲν οὖν τὰ
δένδρων αὐτῶν ἐστι νοσήματα καὶ παθη· τὰ δὲ τῶν καρπῶν, οἷον
τῶν μὲν βοτρύων ὀκαλούμενον κρέμβος· τοῦτο δὲ ὅμοιον τῆ ἐ
ρυσίβη· γίνεται δὲ ὅταν ὑπούσης ὑγρότητος μετὰ τὰς ψεκάδας, ἐ-
πικαύσῃ φοδρότερον ὁ ἥλιος· ὅπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν οἰνά-
ρων· μηλέας δὲ καὶ ἐλαίας ἡ συκῆ ἡ σκωληκοῦν τὰ οἰκαρπία· ἡ
τὰ μὲν μηλέας καὶ συκᾶς ἀεὶ διαφθείρουσιν οἱ σκώληκες·

τὰ δὲ

τὰς δὲ λαίας εἰ αὖ μὴ ὑπὸ τὸ δέρμα γίνωνται διαφθείρουσιν· ὀξε-
αθέουσι γάρ· ἐὰν δὲ τὸ μὴ πρῶτ᾽ πυρῆνα διαφύγωσιν, ὠφελοῦσιν· ἐν τοῖ
γίνονται, ὀλίγον τὰς φλοιαρκὸς κωλύονται διὰ πρῶτ᾽ πνευμάτων
εἶναι ὕδατος εἰ ωὲρκτούρῳ γινομένων· καταψυχόμενοι γὰρ φύ-
ζουσι· νοσεῖ δὲ πολλάκις μὴ τὰ σῦκα ἐν οἰάλλοις καιροῖ· τὸ δὲ διὰ πῶς
ἀπωλῶς εἰπεῖν ἐν διυοῖν· ἢ διὰ παυ τοῦ γῆ δένδρου ἐν τ᾽ τούτου διὰ
θέσεως· ὡς πρὸ ταμνόμενος ἀμυγδαλαῖσι ἢ ὑγρότητος κομμιδώ-
δης ὑπερβύηται, ἢ ἀπὸ τῶν κτ᾽ τὸν ἀέρα ξυμβαινόντων· τῇ διοῖ ἐ
λαίας ἢ τὸ ἀέρα χιονὲμφύεσθαι ὑγρασίαν πνὰ τὰ ἀέρος τοῦ περὶ
αὐτάς· ὃ μὴ διαφθείρει τὸν καρπόν· ἡδέως τοῦ ὄμου βλάστησις, ὑδά-
των ὠθισμὸν μὴ ὑπομένει· διὰ πὰ ωοβάλλει τ᾽ καρπόν, ἐν ταῦθα τῆς προ
φῆς γεούσης, ἅτε καὶ ἰχύος τος τοῦ καρπου· τῆς δὲ ὑγρότητος ἠ-
θροισμένης τ᾽ βλαστόν· χεῖσον δ᾽ αὖ αὐθούσαις ἐμφύσῃ ἐλαί
αις ἢ λάμπέλοις μὴ χοῖς ἄλλοις· ἀ ωορρεῖν ταὐαύθη μὴ οἰκαρπεῖ διὰ ἅ
θέμφαν· ἐνίαχου δεῖ διὰ ωαύθη συμβαίνει· καθάπερ ἐν μιλήτῳ ἐ
τάραντι περὶ τὰς ἐλαίας· ἐν μιλήτῳ μὲν γὰρ ὅταν περὶ τὸ αὐθ᾽ ὧ
σι, νοτίου ἀέρος ὂν τοσοῦδε μέγα, καὶ μπαυ πνοὴ μ᾽ καταθέσιν·
αἱ μὲν τὰ φύλλα, αἱ δὲ τὰ αὔθη, ἕτερ᾽ πρὸς τῷ γένει· βοηθεῖ δὲ πρὸς
ταῦτα, ἐὰν ὠὸν γένηται καῦμα· διαρρεῖ γὰρ· ἐν τάραντι δὲ περὶ τ᾽ αὖ
θησιν, ὁτὲ μὲ ἀπέρχεσθαι διὰ τ᾽ ἄπνοι· ὁτὲ δ᾽ πνεύματι πνέον
ἐκ τ᾽ θαλάττης ὁμοίως ὠδησὶ ωαχὺ προσίζον ἐν ρῖσαν θησιν, ἀπέλ
λυσι τὰ αὔθη τῇ ὁμῇ· διὰ ρυ χο καὶ ἰσωνόντ᾽ μεῖς τ᾽ δένδρ᾽.
ἐλάχιστος ωρὸς αὖ τοῖς ὀκαρπήσι· ὅλως δ᾽ ἕκασοι τ᾽ τόωωνι διάσεχου
σι κῆρας, οἱ μὲν, ἐκ τοῦ ἐδάφους, οἱ δ᾽ ἐκ τοῦ ἀέρος, οἱ δ᾽ ἐξ ἀμφοῖν· ἐ
κείνη δ᾽ αἰτία κοινὴ ωᾶσιν ἡ ἀπὸ τῶν πνευμάτων κτ᾽ χώρας ἐκά-
στας ὅσα θερμὰ τῶν θέρους πνεῖ ἢ τῶν ῥος ψυχρὰ ὀφόδρα, τ᾽ δένδρ᾽
ἄρτι βλαστανόντων ἢ τῷ αὔθησιν· τὸ γὰρ ὅλον ἀληθὲς ἢ ὠὸν τοῦ
των· ὅτι διὰ τ᾽ ωερὶ βολὴν ἐνδέχεται ξοφῆς ἢ καύματος ἢ ψύχους νο-
σοῦσιν· ἐπὶ διὰ μὴ κτ᾽ καιρὸν τὰ πνεύματα ἢ τὰ δὲ τὰ ὑραίνια γίνη
ται· συμβαίνει δ᾽ ὁτὲ μὲν ἀπροβάλλ᾽ λεγομένων μὴ πνομένων ὑδάτων.

ὥς πῃ τὰς συκᾶς· ὅτι δὲ χείρους πίνεσθαι σπο μύρου καπνιζη
μύρου πάλιν ἀπῃρανομένους ἐλαίου· ἐν καίφ ἡ καύμα-
τα ἐλαία βότρυων ἐλαίαν ἀπὸ καθήμενα ξηρύς· τὸ δὲ σκωλη-
πο μοιοῦν ἀφέρουσι μὴ μορφᾶς· ἀμὴν ἀλλ' ἐκείνη μείζων ἡ διαφο
ρά· τὸ μὴ δύο ἀθρόα τὸ δὲ ἕτερον δένδρου μὴ ξηρύ μετατιθέντα συνέτε
ρον χέμα σώζεσθαι· τοῦτο δὴ λογον· ἑκάστῳ δ' ἐκφυοικεῖον ὕλης ἡ
ξοφή· πολλαχοῦ τὸ πρὸς τὸν κράσην καλούμενον ξυμβαίνον· τοῦτ' δ'
φασιν ἐν τῇ ἐλαίᾳ γίνεσθαι, ἐπὶ στὸν συκῶν τίκτειν· ἔχει δὲ
ἡ συκῆ μὴ ὀξέως σκώληκας, μὴ τ' ἐν τῇ κορμῷ ξέφ· πάντ' δ' ἐᾶς
κεράσην ἀπὸ καθήσαν· μὴ φθείρειν δοῦον ξυσμόν· ὡς εἰ μὴ ἔν νοσή-
μάτ', ἱκανῶς εἰρήσθω· ὡς δὲ φθορᾶς ἀ· πολῶς τ' δένδρ', ἐκεῖνο πρῶ
τ' ον δ' ἐᾶσθαι λέγ', ὅλι εἰσὶν, αἱ μ' κ' φύσιν, αἱ πηρωσαί δ' ἀθένα φανερὰ
νόσους, ὡς περὶ πνεύμ' τ' μὴ ἀπὸ μαίνομένων αὐτομάτων· πα
ρὰ φύσιν δὲ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν· τούτων δ' αἱ μὲν, βιαιότερ' φαίνον', κα
θάπερ ἐὰν κοπτὴν ἢ πλησίον· αἱ δ' ἔπον δὲ χειμῶνας ἢ πνεύμα· πα
σῶν δ' ἥκιστα δὲ μόσον ὡς περὶ τ' ζώων· ἐγχρονίζουσι δ' αὗται μά-
λιστα· διὸ μὴ δὲ φαίνον' δ' ἀφύσιν δ' μοίως γέ τι ζώοις φυτ'· ἐπ
περ ἐκεῖνο φ' φύσεως ἐκλιφθίσ· ὅτι δέ τις ἑτέρα δ' ἀτύπος
ἡδὲ τ' ἀκ' πίαν ἀπολυκ' σ'· λέγ μ' δ' ὡς περ ἐλέχθη φύσει βρα
χύβ', ὅταν αὐξομένης γ' ταῦθ' φ' ὅτ', ὅσα πολυκαρπήσαν'
ἀφαναίνεται καθάπερ ἐλέχθη· συμβαίνει γὰρ τοῦτο πολεῖσθαι· ἐπεὶ
δ' ἐλαῖαι αἱ νέαι δοκοῦσι φθείρεσθαι δι' ὑκαρπ'· ὅτι δ' ὡσαύτως λε
γομέν', τ' φ' αὐξήσ' ξοφ' ὅταν αὐξάνεσθαι τ' καρπός· ταύτ'
δ' ὑπ' κ' φύσιν αὔπαθεῖν τ' φθοράν· δ' δ' ὡς ἀπὸ τ' ἔξωθεν μὴ βιαίως·
αἰγὸς ἀπαυ' τ'· δι' τ' ὠφέλειον ὁρμὴ ὡς τοῦ μὲν ξύ πρὸς τ' κ' πόν·
ἧσσον αὐτόπος ὡς δ' ἀπὸ ρὴ τοῦ λύσις κατάσασις· δύκ' πίαν δ' ἐνεῖ οἱ
αὐτὴν δι' τ' ἀέρ' ὑκρασίαν· ταύτην μὲν δ' ἔστι κ' φύσιν ἐστὶ
δ' μέσην τιν' ἀχὴ λέγ', οὐδὲν διαφέρ· πάχα δ' ἡ χυδ' πινὶ δένδρων
ἑνί α κ' φύσιν· αὐτομάτως τε πνόμ', οὐκ ἀκυμένης ἀλλ' ὑ-
θεν ὅσον οἷον φ' πνοῆς, ὅταν αἰεί ζαι δ' δωθῶσι· πάχος μὲν γὰρ

τοῦτο

τοῦτο δὲ δὴ προφάσεων ἡμῖν περιβολῶν· ἅμα δὲ τῇ διαδόσει τὸ ξηρὸν ἀδὲ
ἔσται, φθεῖρον δ'. ἔοικε παραπλήσιον τὸ συμπαίζειν ἡμῖν τῷ ζώων, ὃ
παρύπερ πάσχουσιν· οὕτω καὶ μᾶλλον τῷ πολῷ, ἀδ' ὅλως ὧν πνεῦ
μα τι χεῖται, διὰ τὸν σύμφραξιν ἡ τῶν σύλλογων, ἐκεῖνα πάντα πνέ
ουσι καὶ παύονται δι' ὀλίγου δὲ καὶ κατ' οἰόρροθον τὸν νόμον τίθεται δ'. φασὶ γὰρ ἀ
πορεῖν τὸ πνεῦμα τὸν πυκνότητα καὶ τὸν ψιλότητα· πάντα γὰρ ὡς ἔοικε δεῖται
πνεύματος ἢ μᾶλλον ἢ ἧττον ἢ πρός· τὰς μὲν οὖν τοιαύτας μᾶλλον αὐτῇ
θείη φυσικάς· ἐκείνας δ' ὅπερ τέρως δεῖ προσαρμόττειν, μηδὲν διαφερέτω
καθάπερ ἐλέχθη· περὶ δὲ τῆς φύσεως ἐκ τούτων λεκτέον· ἐπεὶ δὲ αἱ καὶ τὰ φύσεις
πολλαί τινες εἰσὶ καὶ φανεραί· τοῦτο δὲ ἥδιστον ἐνδυοῖν αἰτίαιν τῶν κατὰ
τὸν ἀέρα γινομένων ὑπερβολῇ ψύχους τε καὶ καύματος· αἱ γὰρ δὴ ἔνεδραι
ξηρῶν· οἷον ἡ λιμνυδρία καὶ χώρα τις καὶ ἕτερον εἶδος ἔχουσα φανε-
ραὶ τῆς εἰρημένων· αἱ μὲν ὑπὸ καύματος, ἐλάττους· αἱ δὲ μᾶλλον ὑπὸ ὑγροῦ
βαίνουσαι καὶ ἧττον· αἱ μὲν ὑπὸ καύματος, ἐλάττους· αἱ δὲ μᾶλλον ὑπὸ ὑγροῦ
καὶ πλείω χρόνον· αἱ οἷαι τὰ πέτεα καύματα γίνεται καὶ τὰ οἰκεῖον καὶ ἴδιον
τὸ οἰκεῖον καὶ ἴδιον ὑπὸ κώνωπα· μόνας δὲ ἀπὸ λυπεῖ τὰ φυτὰ ἀπροβολόν
μενα· καὶ ἐὰν ἄρα τι τύχῃ, ὥστε σῆψαι μᾶλλον ἢ ἀσθενές· ὑπὸ δὲ τοῦ χειμῶνος πλείω τόπους· ὅτι μὲν διόρυφα
πάγωνος φοβερότητες ἐμποιοῦσιν· ὅτι δὲ ἄνεμοι ψυχοὶ πνεύματος
ἐπέλαυσαν· γίνεται δὲ καὶ πνοιῶν, ἢ μεσοπνοῶν, ἢ καθαρῶν τῶν ἀέρος·
αἱ μὲν θολερῶν ἡμῖν φανῶν· αἱ δὲ ἥδιον οὕτως ἢ γε τῶν δένδρων γίνεται πῆξις· ἐάν
τε αἴθριοι ἐάντε μὴ αἴθριοι ὁ ὀμῶν· γίνεται δὲ μᾶλλον καὶ ἐν βοιῷ, αἰθρίᾳ
ἡμῖν πνεύματος μᾶλλον· ὃ ἔθει παλίαν ἡμῖν τὴν τῆς κόπης καὶ πνοιῶν ἡμῖν με-
φῶς· ὃ μὲν δὲ αἱ δὲ πνεύματος συμβαίνει τὸ αὐτό· ὅταν δὲ τὰ ὄρη λάβῃ
χιόνα τὰ πεδία μὴ καθ' ἑκάστην κόπην· ἀφ' ἑκάστου δὲ αἱ ἀπὸ πνοιῶν καὶ τὸ ψύ
χος τὸ ἀπροκόπου· ὅτι δὲ ἡμῖν ἐστὶ δυόμβῳ ὁ ἀήρ· ὁ δὲ λέγουσιν ὡς
ἦπον γίνεται καὶ βοιῷ ἡμῖν τῷ βοιωτίῳ ὅτι ὄρος χιονίαν λίμνην πλήρωθῇ,
πάχαντος ἀμφοτέρως λάβοι· ἡμῖν συμβεβηκὸς, ὅτι ἐπομβρασυμ
βαίνει ποτὲ μᾶλλον εἶναι τὰ τῆς χιόνα μὴ πίπτειν· ἡμῖν ὑδρωδεστέ
ραν τὴν ἀναθυμίασιν πνεύματος, διὰ τὸ ἀπὸ πολέος· ἢ τοιαύτην δῆπου

ψυχρὰ ἢ καὶ κακοποιός· ἡ γὰρ ἀνθρώπους πρὸς μέθην ἀλεεινότερον ἢ θερμοτέρους· διὸ καὶ τὸν οἶνον θερμαίνουσι τοῖς ἐπιτιθεμένοις τὸ πρόσωπον· πνεῦμα δὲ τὸ πνεῦμα, καὶ μᾶλλον τὸ ἀνατείνον τὰς φλέβας καὶ τὰς σάρκας· διὸ καὶ τὸν ἱδρῶτα ἐκκρίνει μάλιστα τὸ πνεῦμα· ἐν δὲ τοῖς ἀφροδισίοις ἐστὶ μὲν ἡδονὴ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦτο, ἐστὶ δὲ καὶ ἀπορία· ἐκκρίνει γὰρ καὶ τοῦτο μάλιστα τὸ πνεῦμα

πομ᾽ εἰωθεν, ἀλλ᾽ ἔνιοτε ταὶ ἰχῤῥὰ μᾶλλον· ἐλαίαν γὰρ οὐσικὴν οὐδεὶς ἄλλοθι ἀπροικαν θῆναι· φιλεῖ γὰρ, μετέωρον τῆς ὑγρᾶς μᾶλλον αἰεὶ ζῆν, ὥστε καὶ ἀνώθεν τὸ ψύχος δύνασθαι· καὶ ἄμπελος ἔχει τινὰ καὶ τοιαύτην ἐκ τῆς φύσεως, καὶ ἐκ τῆς ἐλικώσεως τῆς περὶ τὸν τόμον· αὐξάνεται γὰρ τὸν κότινον μᾶλλον πρινῶσα τῆς ἐλαίας, ἄρπον· ἢ τὸ τοὐναντίον μᾶλλον πρὸς ἀθρόαν ἰσχὺν συνεστῶσαν· ἐμποδὼν γὰρ τὰ ἔχεσθαι δοκεῖ· ἢ εἴδεα φέρεσι μᾶλλον ἐκπήγνυσθαι ὑπὸ τῶν πάγων καὶ τῶν πνευμάτων, ὅλως οὐκ ἄλογον, ἀμφοτέρων ταὐαθενέστερα μᾶλλον ὑπάρχειν· εἰ μὴ ἄρα τὸ αὐτὸ σύνεδι ἢ γὰρ ταῦτα τῷ πρότερον εἰρημένῳ· μᾶλλον δὲ καὶ ἐοίκασι καὶ ἐμμένειν τοῖς ψυχροῖς ἢ τοῖς μανοῖς· τὰ δὲ μανὰ, δύσιν· οἷον τὸ μὴ ἐκπαγῆναι τὰς μηλέας αὐτῶν ἦν· ἢ πόνδε τέρωμ᾽ ἄθεν εἰς ἔσας, ὥσπερ ἢ περὶ θετταλίαν· τῇ γὰρ μανότητι δύσι ἢ γὰρ ἀποστέγει· τὸ δὲ μὴ χονιζόμενον μηδὲ ἀθρόον, οὐδὲ ἐρχστικόν· ὥσπερ οὐδὲν τοῖς κραυνοῖς· δεῖ γὰρ δύνειν θάτερον· ἢ μὴ δέχεσθαι καθάπερ τὰ ψυχρὰ ἰχῤῥά (ριζῶδες γὰρ ἡ ἄσωθ᾽, ἢ τὰ ἄγρια δὲ ἢ τὰ ἥμερα μᾶλλον ἔτι μᾶλλον· οἷον τὰ λέα· ὀσγύα) ἢ δεξάμενον δύνασθαι καὶ μὴ κατέχειν· ἢ πῇ μὲν οὖν τούτων ἐν ταὐθάπερ τὰ αὐτὰ ἢ δὲ τὸ πνεύματος φθορὰ, καθάπερ ἀνέμητος τόπον ἐώκλυσεν, οἷον περὶ τὰ μόσταὶ σχυεῖσ· ὥσπερ ἐν τοῖς λοιμοῖς· διὸ καὶ τὰ ζῶα πάσχει πολλάκις· ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς ἄκεα βὲς δὴ ἦλθεν ὥσπερ τῶν τοῦ αὐτοῦ κλήματος ὀφθαλμῶν, οἱ μὲν, ὑπεῖς, οἱ δὲ, πεπωγότες εἰσί· πολλάκις δὲ κεκρυμμένου πόχνος ὅλ᾽ τῆς ἀμπέλου (ἅμα γὰρ τοῦτο τὰ ζῶα τοῖς ψυχροῖς χόρις) ἐὰν λάβῃ γυμνὰ τὰ ἄκρα κλήματα, ταῦτα ἀπέκαυσε, καὶ ἀπὸ τούτ᾽ ἄλλα δίδωσι πρὸς τὰς ἕξεις· ὥστ᾽ ἔνιοτε ζῆν· ὥστε μὲν πόντον, ὑπὸ τῶν πνευμάτων ἐκπήγνυσθαι, ὅταν αἰθρίας οὔσης καταφέρωμεν· ταῦτα δὲ δόξει πλατέα· ἅπαξ φρόμμα μὲν φανερά· ὥστε οὖν τοῦ δὲν δύναμμ· δῆλον δὲ ὅτι πῆξίς ἐστιν ἡ σύγρο τῆς ζῶσαὶ ἀέρος, καθάπερ τῆς πάχνης· ὅταν οὖν τοιοῦτος ὁ ἀὴρ πρὸς πάντων ὑπὸ τῶν νεφῶν μίας τοσῆ, καὶ ταῦτα συγκαταφέρηται, καὶ τὸ γονὲκ ὥστε ἐστὶν ἅπαν· τὰ δὲ πρόματα, τοῖς μὲν ψυχροῖς φύσει τῶν τόπων, ὅπως ἐγχωρεῖ ἅπαν εἶναι· καθάπερ ἐν τῷ πόντῳ καὶ τῇ θρᾴκῃ.

τοῖς δὲ λεῖα μοτέροις ἐκ τῶν ἐξωθεν ἐπὶ φορά· καθάπερ ἐν Λιβύῃ δηλοῖ ἡ φύσις ὡς αὐτόθεν ἀκέκασται μικτὸς ὁ λόπυρος· ἀλλὰ τῷ αὐτῷ τύχῃ ξυέμ· τὸ δὲ αὐτῷ ἡμα κέρασα τὸ ὠλησίον· τῶν μὲν οὖν πυρμάτων αὐτὴ τις ἰδιότης· ὁ δὲ ζῆα πάχος χαλεπώτατος· ὅταν περιβεβοθρωμένα ᾖ γυμνὰ λάβῃ τὰ δένδρα· μάλιστα δ' ἐὰν ὕδωρ ἐνεχηκός· ἐὰν δὲ διαμένῃ πολὺν χρόνον ὀξέωσεν, εἰς ἀθενεῖς τὰ γυμνὰ στὰ σεάζασι εἰσδυόμενος· ἐπεὶ ὅλως, αὐδὲν ἧττα μένῳ λαβῇ τῶν τοιούτων, χαλεπώτερ· μανῆσ δ' ὅσης ᾧ νικνεῖται μάλλον· ἀπαθέστεραι δ', ἐὰν κεκοπρισμένη τύχῃ· θερμὴ δ' ἡ πρὸς ὃ σα βοηθεῖ· ὑ λόγως δὲ χόνος πεσούσης, ἢ ἐὰν ἀναξυμωμένης ζῆα γένηται (ψύχη δὲ καὶ πάχη καὶ πάζησ ἐκ τῶν πνύουσιν) διὰ λύεται διὰ τὸ μανότητα καὶ αὐτὴν τὴν πάπνυσιν· ὁ δὲ ζῆα πάσσο ὀλεθρώτερος τοῖς δένδροις· ἅπτεται γὰρ μᾶλλον τῆ ἴζων· ὁ δὲ τοῦδε τοσκαὶ ἧττον· χαλεπώτερος δὲ καὶ ὃ τοσκάκεῖνος, ὅταν αὐείῃ πάλιν ὠὶ τῶν πνύηται, ἅτε οὖ το τῶν ἧ πολλάκις· ὄξαιρεῖται γὰρ τὸ ὑδρώαμιν· ὁ δὲ σωεχὴς ἐγκα τακλείσας τὸ θερμὸν, ὁ χὸ μοίως· τῶλλὼ ἐὰν ὑ τερβάλῃ τῷ χόμῳ· ⟨χα⟩ λεπώτερος δ' ὅλως ὁ κάτωθεν πάσης ταῖς μὴ ὑγείοις μηδὲ τῶν νικυαῖς μηδ' ἐνίκμοις· οὐδὲ γὰρ ὁμοίως θερμαίνῃ· καὶ διαλύεται δὲ πορρώτερω ἢ ἄπτεται ἧττον· συμβαίνῃ δὲ τὰ σμὲν τῆ βλαστῶμὲν τῶ ξῆ καὶ ἄτῶλῶ σταῦτῶ πολλάκις πίνεσθαι· τὰς δὲ τῆ εἰζῶμ καὶ ὅλως τῆ δένδρων, ὀλιγάκις ἢ παρ' ὀλίγις· αἴτιον δὲ τὸ ἔχειν προβολὴν καὶ οἷον ἀπρεπέσμα τοῖ ψύχους τὴν γῆν· εἰσὶ δ' ἃ καὶ εἰλαύνεται τὸ θερμόν· ἐνίοτε δὲ καὶ πάμυ τας οὐδὲ τὰ αὖῶ· ἀλλὰ μᾶλλον ὠὶ κάεται· ⟨τὸ⟩ τοῦ κὰὐθὺς ἀφαιρεῖ μὴ ἐῖ· πολλάκις γὰρ ἅμα τῇ ὥρᾳ διεβλάσησε· ἢ αὐτὰ τὰ φύλλα δοκοῦντα αὖ αἶμαι, πάλιν ὑγραίνῃ ἢ ἐγγύεσθαι χωρά· διὸ καὶ οὐκ ἄτοπον εἴτε πρυσωέβη τοιοῦτον, ὥστε ἐλάσας αὐανθῆσαι καὶ αὐτὸ ⟨ἢ⟩ τῶν φύλλων, πάλιν αὐαιμλαξῆσαι· οὐ γὰρ ἰῶ αὖ αὐανσις, ἀλλὰ φανερὸν μὴ ὑπὸ ξηρότητα τινὰ καὶ τῆ αἴγῃ χόᾳ· πρὸς δὲ τὰ ἀρχῆ ὅτι τὰ τῶν φύλλων διήκειν· ἐπὶ δὲ ἧ πορ τῶν βλαστῶν ⟨ἢ⟩ τῶν ἀκρεμόνῶν· ὁμοίως δὲ ἢ ἐπὶ μωνῶν τοῦτο ξυμβαίνῃ· μάλιστα δ' ἐπὶ κὸσῶν τὸ φύλλον σαρκῶδες

λομσαρκοῦδες ἐαὐτὰ τῇ φύσει θερμά· τὰ γὰρ ἀθενῆ καὶ λεπτὰ, τοῦρ
πάχει, καθάπερ τὰ τ̃ μοείων· ἀλλὰ μὴ τάχα καὶ ὠμὰ εἶναι· λεπτὰ γὰρ ἃ
αὐτὰ τὰ κλωνία μὴ ἀπαλὰ τῇ φύσει· μὴ ὁ᾽ ὂν τὸ δένδρ᾽ ὂ θερμ᾽· διὸ καὶ τὴ
πυθ̃α τάχα· ἢ δ᾽ αὖ δάφνη καὶ πέρσα μανὴ, μὴ δὲ μὴ δὲ τὸ θερμ᾽·
ἢ ὄξος μὴ ἢ συκῆ, μανὰ ἐστὶ μὴ ὑγρὰ καὶ λὸ χόμοι θερμά· τὰ χεῖα ὃ ἢ ἐκ τ̃
τῶν πυ μὴ ἄ᾽ μα βλάστη· ὅτι συμβαίνει τ̃ ἰσχυρ᾽ πύθεσθ̃αι μὴ ὠλὴ
ρη· σὺν ἠθροισμένης τ̃ ὑγρᾶς ξοφῆς, ὠὸ δὲ δωκ᾽· ἐπὶ τ̃ πρότερ᾽ ὂν ὠλὴ
ἰσχυρὰ ὠὸ δὲ νεμομὴν, πότε ὃ᾽ ὁ λοζῆ καὶ λίσκεσθ̃αι· ὥστ᾽ ὀὐ λόγως καὶ
ἡ αὔξησις τὰ χεῖα λὴ κ̃ προκία· τοῦτο μ᾽ ὃ ὁμολογ᾽ μὴ πάνε ὧ̃ ἀ πᾶ
σιν· ὃ δ᾽ ἔτι θαυμάζ᾽ σειν, ὅτι ἡ μ᾽ χιὼν ὃκὲκ τ̃ πύσιν· ἢ ὃ πάχνη, μεῖ
ωτέρα τ̃ς χιόν᾽ σης, ὃ δὲ μᾶλλον· πρῶτον μ᾽ ὅτι ἡ μ᾽, ὃκὲ ὠμὴ φ᾽· ἀλ
λ᾽ ἀπὸ τ̃ κλιμάτων ἐ τ̃ βλαστῶν· ἢ ὃ πάχνη, ταῦτ᾽ ἀπὸ κάφ᾽· ἔπει
τα λὴ δὲ θέσις αὐτὴ τ̃ κλίματ᾽· ἡ μὲν γὰρ ἀβλαστοῦς· ἢ ὃ, δὲ βλαστικό
τος ἄρτι πάπ᾽ φ᾽ ὅτι ἀθενέστατον· ἐνίοτε ὃ᾽ αὖ οἰδεῖν πρὸς τὸ βλά
στησιν, ὅτι ἀ χ̃ πομώσειν ὠὴ κῆ᾽· ὠὴ πάσι γὰρ ὑγραινόμ᾽ ἤδη καὶ
μανούμ᾽ ἔτι λεπτοτέρ᾽ τ̃ς χιόν᾽· ὥστε δὲ ἄμφω φοδροτέραν τ̃
πῆξιν εἶν᾽· ἡ ὃ χιὼν ὅλως οὐδὲν ὠὴ μὴ φύειν ὠὴ τ̃ κλήμασι, μὴ κατακρυ
πτομ᾽ μὴς ὅλης· ὅτ᾽ ὃ ὑγρῦ πάθη, σκεπάζ᾽ φῶ ἐπιμὴ φύειν καπακλείσ
σα τ̃ θερμότητα, ἐ ἀπερεπέζουσα τὼ ἐξω καθάπερ ἡ μὴ τὼ ἔνδον· τὸ δ᾽ ὅ
λον, ἡ μὴ τ̃ μὴ πω τέρα δοκεῖ ἡ πάχνη τ̃ χιόν᾽ εἶναι· διὸ ἐ χρὺσ νέσ σιον
ταύτην δ᾽ βελτίους ταύτῳ πρῖ· διὰ χ̃ δὲ τὰς βώλους διαλύομ᾽ μὴν μὴ δά
κρασαν τῷ συνεχεῖν μᾶλλον· λεπτοτέρα δ᾽ ἐστὶ τ̃ς χιόνος, ὅτι ἡ μὴ, ἐκ
νέφους, ἡ ὅμοιον ἀφρόστιβ ἐμπεφλῃφῦα πνῦμα· ἡ δ᾽ αὖ τὴ καθαυτ̃
συμπεπτωκυῖα ἐ ἐκ λεπτοτέρ᾽ πνὸς ἀέροσ ἡ ὑγρ᾽· λάττων μὴν δὴ ταύτ᾽
ὑπολειπέομ᾽ τὰς αἰτίας· αἰδ᾽ ἐκ πωήξεσ ὅλως, πότερον διὰ τὼ ἀσχύ
τη τὸ ἀέρος, ἢ διὰ τὼ λεπότητα πεπίνον· καὶ εἰ διὰ ἄμφω, διὰ πότερ᾽ ὂν
μᾶλλον, ἀπορήσειεν ἄν τις· εἰ μὴ γὰρ ὁ δὲ τὸ ἀέρος γίνε᾽ πῆξις, ὅτ᾽ μὴ
πάθεια ὃ᾽ ἀὴρ, μὴ δὲν τὸ ἀέρος δόξειεν· ὁ γὰρ πάθειος λεπότερος· ἅμα
δὲ καὶ διαλυτικώτερ᾽ μᾶλλον ὁ λεπός· ἢ δ᾽ ἐκ πωήξις, εἰς δυομὴν τοῦ
τέμνον τος· ἔτι δὲ ὑγρότερος ἡ μὴ ἀ παθέστερος ὅλως ὁ λεπός· διὰ τὸ

τοῦ ἡμιταύδατος προθερμανθέντος ψύχει ἐπὶ πόνου θᾶττον, ὅτι λεπτὸν
νεῖ τὴν θερμότητα· συνεκπυροῦται δὲ καὶ οἱ τόποι δοκοῦσιν, οἱ εὐαίθεις οἱ
λεχθέντες· πολὺ γὰρ ἐκπόνου, ἐπὶ πολλάκις εὐρύτοις, ψῦχος μὲν
ἡμικρανὲς πολὺ διεχόντως περιγινόμενον τοῦ κρανίου ἢ τὸ ὀλύμπου·
σκληρὰν δὲ αἰθρίαν ὀφόδρα ποιεῖ τὸ κρανίον, ὥστε ἢ τὸ φυτὸν ἢ τὴν
αἰσθήσεις δῆλον εἶναι· ψῦχος δὲ ἢ μετὰ πολὺν ἢ ἐπὶ πολὺν διασταθέν,
πρώτως μὲν ἐκ τῶν τοιούτων τόπων ἐστὶ χιών, οὗ ἐκ τῶν πύθ-
σι· καθάπερ οἱ περὶ λάρισαν τῶν Θετταλίας· ὅτε μὲν γὰρ ἐνεγκεῖν
τος ὕδατος πολλοῦ ἢ λειμῶνος πολλοῦ τοῦ τοιούτου, πάχος ἀέρος,
ρας θερμότερα· τοῦτο δὲ ἔξω χθέντος ἐνίσασθαι κωλυθέντος, ἢ τε χώ
ρα ψυχροτέρα γίγνεται, ἐκ πολλῆς πολεῖς· σημεῖον δὲ λέγουσιν ὅτι ὅτε
μὲν ἦσαν ἐλαῖαι ἢ ἄλλο τι ἐν αὐτῷ τοιοῦτον μεγάλη καλαί· νῦν δὲ
οὐδαμοῦ· ἐν αἷς ἄμπελοι, ὅτε μὲν οὐκ ἔξεπίνυον τὸν οἶνον δὲ πολλάκις· ὅτι
δὲ τὸ ὕδωρ οὐκ εἰς ψυχροτέρας πρίεται, ἀλλ' ὥσπερ ἐν πρότερον ἐλέχθη, σημεῖον
μεῖον τὸ τοῦ λυομένου· αὖ τὴν δὲ ἐλαφροτέρα δοκεῖ· νῦν δὲ χέσον ἐστὶ
αἴτιον ὄντος τοῦ ἔβρεχε· ταύτην δὲ ἔνιοι ἔξέλειπον τὸ σκληρὸν ἀέρος
τερος εἶναι· τὴν δὲ, πάλιν ὅσα χύτερος· ἀκινητότερος γάρ· ὁδὲ κίνητος οὐ
τικτότερος· ὅτι δὲ καὶ συμβαίνει τοῖς τοιούτοις χώροις τόποις, αὐ-
τοῦ μάλιστα εἰσδύνοντα εἰς τὰ σώματα· φυλάξασθαι δὲ δεῖ ὅσον ἀφεστῶ
σῶμα κατακείμενον· ὡς βέβαιοι δὲ καὶ ὄντος ὀρεσινὴ πον, ἢ ἐν τοῖς πεδί
οις ἐκπόνησιν γίνεσθαι· λεπτότερος δὲ ἀὴρ ἀνεμώδης οἷος καθ' ἕκαστα
χώρα ἢ ὡς τοῦτο πίστιν ἔχοι· τί δὲ θᾶττον μᾶλλον πρὸς ἐθίζοντα
εἰπεῖν, ἐκπόνησις ἐστὶν· ὁδὲ χώρα λοιὴ ἔφυδρος· ὃ τι φιλίστοις
πρότερον μὲν μᾶλλον ὄξει πόνου νῦν δὲ εἰκαταποθεὶς ὀξήρανται
τὸ πολεῖσον, ἢ τι χώρα πάσα κάτεργος γίγνεται, ἢ πον πολύ· καί τοι
λεπτότερος ὁ ἀὴρ ἀμφω· καὶ διὰ τὸ κατεργάζεσθαι τὴν χώραν (ἡ γὰρ
ἀργὸς, ψυχροτέρα) καὶ πάχυτερον ἔχει τὸν ἀέρα, διὰ τὸ ὕλης εἶναι,
ἢ μή τι τὸν ἥλιον ὁμοίως διϊκνεῖσθαι, μήτε τὰ πνεύματα διὰ πί-
σαν ἢ οὐ τὴν ἔχειν ὑδάτων συῤῥοὰς οὐ συστάσεις πολείους· ὁ δὲ πε-
ὶ τὰ σκληρὰ ἴδια ἢ τῶν θρᾴκην κατοικούντων· ἄπαντα γὰρ τὸ πεδίον
ἀνδρῶν

δένδρων πολὺ προβιωσιμώτατον. ὁ ποτὲ νῦν μᾶλλον πρόσφατον ἐκπεπτωκὸς ὕδατος ἀναξηραινομένου τοῦ ὑδάτων, οὕτω λεπτότητα τοῦ ἀέρος αἰτιατέον, ὥσπερ φασὶν· αἱ μὲν γὰρ αἰτίαι ἑκατέρων, τοιαῦται μάλιστ'· ἴσως δὲ ἀμφοτέρων συνομιλούντων ἐκπλήξεων (τοῦτο γὰρ φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων) διαφέρει τόπος τόπου καὶ τῷ μᾶλλον πάσχειν καὶ ἧττον πάσχειν. ὁ γὰρ ὑδατώδης θαλερὸς, ὁ δὲ μοίως ἐρασιτικός. ὁ δὲ αὖ παχὺς ὀλεπτός· ὁ μὲν γὰρ κινήσεως ἀνεκομιδῆς· ἡ πῆξις δὲ εἰς χόρους· ἔτι δὲ ἡ τοιαύτη γῆ μόλυβδα δεῖ πρῖα ἄπαντα εἶναι, ἢ τὸν ὅλως κατάσασιν, ἢ ἔτι ἄλλο τι ἔξωθεν· εἰ γὰρ μεταβολαὶ παχείαις πρὸς τὰς αἰθρίας, κωλύουσι τὴν ἀπόπηξιν· ὡς δὲ πάλιν εἰπεῖν οὐ πάσχει τὸ λεπτὸν ὀλεπτός· ὅταν μὲν τοίνυν καταψυχθῇ ὁ πάχυτερος, ψυχρότερος ὢν τοῦ θερμοτέρου· ἐμμονὴ γὰρ μᾶλλον ἡ θερμότης ἢ ψυχρότης, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄλλοις σώμασιν· ἐν δὲ τοῖς σώμασι τοῖς ὑγροῖς καὶ ἐν τοῖς ξηροῖς, οὐκ ἄλογον εἶναι μᾶλλον ἐκπτικόν· ἀλλὰ δὴ περὶ μὲν τούτων, ἱκανῶς εἰρήσθω· ἡ δὲ τοῦ καύματος ὑπερβολὴ, τὸ μὲν φυτὸν καὶ πάντ' ὅλως νέα φθείρει διὰ τὸ ἀθένφαν· ὥσπερ καὶ τὸ ἐπέτεια· τὸ δὲ ἔρεικτὸν μᾶλλον ἔχοντα μέγεθος, ἀφθείρει, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι διαφύεσθαι, μὴ δὲ ὁμοίως τὴν γλαύκην τ' ἀρχῆς· ἀλλ' ἐπὶ πλέον τῇ βλάστῃ ἢ τοὺς καρπῷ ἢ καὶ φύλλοις· ἢ τὸ ὅλον ἴσως ἀλλοτριώτερον τῇ φύσει τῶν ψυχρῶν· ἐπεὶ ὡς γε ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅμως πάντων μάλιστα ἀφθορὰ ταῖς ὑπερβολαῖς, ὅσα σωτηρεῖ πρὸς τὸ ζῆν· ἡ μὲν γὰρ χώρα τοῖς ἄφορος, ἢ μὲν διὰ λιμνότητα· ἢ δὲ διὰ λυπρότητα· ἢ δὲ διὰ λεπτότητα· ἢ ἀὴρ κωλύει πολυσπερμίαν ὢν ἑκάτερα· καὶ ὕδατος φύσις καὶ πλῆθος· φθείρει γὰρ καὶ τὸ σάσιμον ἐὰν ὑπερβαίνῃ τὸ μέγεθος τοῦ δένδρου, καθάπερ ἐν τοῖς ἐπομβρίοις καὶ τοῖς λιμνώδεσι τόποις· ὅλως δὲ φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων· ὅπου δὲ ἀπορρέοντος ἡμέρας καὶ ἔχει βάθος, διαφέρει μᾶλλον· συνθεῖ γὰρ ἡ κίνησις, ἢ τὸ ἱκανὰ ἀεὶ πρὸς τὸ πίπτειν ὕδατα μὴ ὄντα, πάντας ὑπερπηδᾶν τὰ αἴτια· λοιπὸν δὲ δεῖ εἰπεῖν, περὶ τῶν βιαίων παθῶν, ἢ ἔστιν αἴτια μὴ ὑπὸ τῶν ἀέρος καὶ τῶν φύσεως αἰτίων ἡμῶν ἡμῖν· καθάπερ ἔστι διὰ τὸν πρὸς λοιμὸν καὶ διὰ τὴν

ἕλκωσιν τὴν φυτ. ⸋ὅσα παχυλλόμενα ἀξιὰ τὰ σεἴζασαὐαίνῃ. καθάπερ τὰ τὴν κυάμων κελύφη, ⸋εἴτι αἰγοῖα τοιαῦτα ἔστιν. ⸋ πρῶτον μὲν τὴν κυάμων λέγω μὲν. φθείρῃ δὲ τὰ τὴν κυάμων κελύφη, πιεζόμενα τὴν εἴζαις ⸋τοῖς βλαστοῖς, ὑπὸ παίτι αἰγὰ τὰ ἄρτι αἰνακφυόμενα. ταῦτα γὰρ ἀσθενέστερα. φθείρῃ δ' ὅτι τῇ σκληρότητι ἀφαιρεῖται τὴν ξοφ', τὸ μὲν ἕλκον αὐτὰ, τὸ δὲ πρὸς ἔδην. μὴ ξεφόμενα δὲ φθείρε). ἢ ταῦτα τὸ μὲν ⸋εἴτι τοιοῦτον ἕτερον, ὥσπερ ἐναντία πρὸς τὸ βλάστησιν ὄντα, φθείρῃ. ἐνία δὲ τὴν οἰκείων ἐστὶν ὀργάνων, ἐὰν πλείωσιν ἐχθῇ τὸ συμμένειν, ἢ ἰσχυρότερα ἢ μὴ κατὰ καιρόν. οἷον ἡ κόπρος, ἢ σὺν ἐχῶς ἢ ἰσχυροτέρα παραβαίνουσα μὴν. καθάπερ ἡ σκυτοδεψική. παίτ' ἂν ὡς εἰπεῖν, αὐτὴ δοκεῖ φθείρειν, ἄκρα ῥοῦσα, ἢ μὴ καλῶς κρατηθεῖσα. ⸋ὅσαι δὲ θερμαὶ ⸋ξηραὶ ἰσχυραὶ τὸ ὅλον, ἢ μὴ οἰκεῖαι πρὸς ἕκαστον. εἰσὶν ὡς περ εἴπομεν αἱ πρὸς τὰς φυτείας ἁρμόττουσαι. ἢ δὲ χὼς περ τὸ ὕδωρ πᾶσι κοινόν. αἰγὰρ ὗτο ἐνίοτε τῶν πλήθει διαφθείρει, σῆπουσαι εἴζας ⸋λίαν ἐκμυθύσκον. ἐὰν δὲ δὴ μέτρια τύχῃ ⸋μὴ ἄγαν ὄντα φίλυδρα, καθάπερ ἡ πτελέα ἡ ποσὴ τὰ ἄλλα τὰ ξηρά. ἢ μᾶλλον ἐὰν δὴ τις μὴ κατὰ καιρὸν ἢ τοῦτο ἢ τὴν διακαθάρσεις ἢ τὴν σκαπάνην χρήσῃ). παίτ' ἂν συναίτιαι δόξειε) φθορᾶς. ὁ δὲ καιρὸς ἐστὶν πρὸς αὐτὰ ⸋πρόσταξις ἐπιτηδείως ἔχειν τοῖς ὡραίοις. αὐτὰ μὲν γὰρ τοῖς οἰκείοις αἱ φθοραὶ, διὰ περβολὴν ἢ διὰ ἔλλειψιν ξοφῆς ἢ ἀκαιρείας ἔργον. αἱ δὲ ἀπὸ τοῦ φυτοῦ μένου ἢ παραβλαστανόντων αὐτομάτων, ⸋ἀφαιρεῖσθαι τὰς προφάς. θᾶττον δὲ αὐξάνεται καὶ πλείω, καθάπερ τὰ ἄγρια. ὅσα δὲ πολύριζα ⸋πολύξοφα ἐστὶν ἢ πολύξοφα ἐστὶν ἢ πολικόμενα. ⸋καταπίνεται ἢ ἔμφυόμενα καθάπερ οἱ πίτυες. ἐπεὶ ἢ ἰσχὺς δοκεῖ καὶ ὅλως τὰ ἐμβλαστάνοντα φθείρειν. οἱ δὲ πίτυες ἢ τὸ ἄλιμον, τῇ τε πολυξοφίᾳ ἢ τῇ ἀλμυρίδι τῇ περὶ αὐτά. ἰσχυρότερόν τε τὸ ἄλιμον δὲ τὸ πλείω ἔχειν. φθοραὶ δὲ ἢ αἱ γοις, ὑ πὸ πολλῶν εἰσὶν ἴδιαι, καθάπερ ἡ τὸ ἐλάττοσιν. ἢ δὲ ὁροβάκχη καλουμένη τὸ ὄροβον τῶν περιπολέων μὴ καταλαμβάνειν. ἢ τὸ δὲ μόδιον τὸ βάκορ ὑθὺς τῇ εἴζῃ ⸋τὰ ἀφυόμενον. ἢ αἶγα δὲ μῶν. ⸋ὅσα δὲ συμφυῶν πᾶσι καθ' ἕκας τον περὶ μ. οἷον, αἶρα ἢ

αἰπίλω

αἰπόλωψηαὶ σωροῖσηκειθαῖς· ηὴἀσωεινὴφακοῖσ· ηὴἕτεραδὲτὰρ᾽,
ἅπαντασδὲτοσοῦτοσοφὰσἀφαιρεῖσθαι, τάςτεἐκφλοιῶσηαὶτὸσὰπὸ
τοῦπελίουηὴτοῦἐέροσ· ηοὐτωνμὲνχαλὸνφανεραίτιν᾽αἰαὶτίαι· ηδὲὑ-
πὸτοῦπελίουφ᾽ηπίτυθ᾽ηὴτοῦσέαστοσ· ηὴγὰρηπῶσαφθείρ᾽φ· φμάλι
σαταῦφυτὰτὰνέα· ηδ᾽ἐώσιμάπ᾽εσθαιηωσειωλέκεσθαιἐνἐκείναισ
οὔσαισταῖσαἰτίαισ· ὅτι θερμὰὴλεπτὰτῶφύσιμόν τα, διαδύε
τάτε πρὸσὲωὴσυκνοῖηωὰκαὶφὸνφλοιόν· σημεῖονδ᾽ὅτιηοσκληρύ-
νε)ηαὶξηρ)· πνίσαντ᾽ὂὴὰπροσκληρωθὲντ᾽ὐδῶ)διέναιηὶξοφή.
Τὸδὲπικάμψαιδιαδύεσθαιπρὸσὲωκαὶκεῖνοσημεῖον· οἱῆμορῶντεσταθέ-
ρασεἐπὶτοῦπολείματοσπεῖζῶν, ἐλαιομὴπίπτανἐπιχέουσιν, ὴτῷσέα
τιἀλείφουσιν, ἀπερόλωσξηραίνουσι· ημάλιαθ᾽ὥσπα, διὰτὸἰχω-
ροτάτηεἶναι· λοιπαὶδὲτῶφθαρῶνὡσπερβίαιοιλεχθήσονται· αὗταιὃ
χύμουσαιωλιγῆὴωσειαιρέσειστιῶνὴκολάσειὴτοῦὅλουἀφαιρέσεισ.
ψύιαμὲνγὰρἐλκούμεναιμαθύτερον, ἀπόλυσαιδιὰτὸὠχρότη-
τοιὴἀθέμφαν· ὁδὲφοίνιξ, πεζῶσκόμμοσεἰσχὸνἐγκέφαλον· ἐνπού
τῳγὰρὴζωὴηαὶὴβλάστησισ· ὅταννοῦναὐαξηρανθῇὴὸλονἀλλοιωθῇ,
περφασεόντοσἀέροστεηαὶἀλλοξίᾳθερμοῦ, διαφθείρεσθαι· ηδιαδύε
φθφρόμμου, διφσινεὶστὰκάτω· τοῦτομὲνδὴνἰδίατοσὴΦύσισ,
ὡστεηαὶἐμφανὲσεἶναιτὸκύελονπεζῶν· ψύιαδὲπρὸσπελὴμὴν ἀπε
θὴμόμου, ἀλλὰηαὶξύλωνὅσαιρσμμώωνἐηπεσελέχουσ· οἷονὅσαφύ-
σεσηαὶὑβλαστῆηαὶὑγρά· καθάπερπτελέα, πλάτανοσ, τὰπλὰτ
πορύδρων· ὴδὲπεύκη, ηαὶδαεδοκοπομμήσωζεται· μέγαδὲταύτη
ηὴὴλιπερότησ· ἅπανταδὲταῦτανηαὶπᾶλαμέγεθοσέχονταὑ-
πομμύφ· διὸτὰεἰλισσόμμαπόμμαασώζεταιηὴζῇ· ἐπεὶτῷπεύκῳζῶν
ἐανὐαεδουργῶσιν· ἀλλ᾽ὅταν᾽ἐνἀκμῇτοῦπερὶξωτέρῳχμήκηται· νέαγὰρ
οὐκέχει· διὰδὲτὸμὴπᾶφμμὴδέσωναθροίζφμτὸὑγρὸν, ἀλλ᾽ἐιστβλά
σησιν ηαὶτὸμῆκοσκαταναλίσκειν· ἅμαγὰρτῇεἰσβάθοσαὔξη
ηαὶὴτοιαὐτῇδιάθεσισηαὶδυώμισ᾽ἔοικενἀκολουθεῖν· ὅσαδὲὴ
τετρωμμάαηαὶκολαζόμμαβελτίωνἴνεταιηαὶκαρτομώτερα,
δῆλονηαὶταῦθ᾽ὅτιμμὲν· πλησιὴν μμὲνοὖνὴδιαίρεσινὴτὰριαῦτα

δέχεται, χάριν τι τοῖς ἐλέχους πρὸς τούτοις, ἄμπελος ἡ συκῆ ἢ ἐλαία ἢ μηλέα· ταῦτα δ' ἅπαντα ἐπὶ πλεῖστον καὶ χαίρει καὶ φύεται συμμύφιτα ἐλάτη συμφύεται). Ταῦτα δ' ὥσπερ ὑγιαίνεται ζῇ· ἡδέως δὲ ὥσπερ ἐκεῖναι διεχόμεναι· τῆς δ' ὑπερμονῆς, αὐτοφυῆ ὑγρότητα καὶ ἰσχὺν μανότητος· προφλοῦται γὰρ ἰσχανλῶ λαμβάνουσι, καὶ ὀκαναίνεται). διὰ τὸ χάριν δ' ὑπὸ τοῦ φύχους οὐδὲν πάσχουσιν· εἰ δ' οὖν τῶν δεῖ λαβεῖν τὸ χάριν, ὥστε καὶ ἐνέχεσθαι μὴ, αἱ μόναι δοκεῖ τῶν ἡμέρων τοῦτο διαφέρειν· συκῆ· ἄμπελος· ἐλαία· ἀμυγδαλῆ· διὰ τὸ συμφύεσθαι· διὸ καὶ δύσχρηστα τῷ κολλᾶσθαι τὸ ὑποκείσθαι ἐνέχειν· καὶ γὰρ ὁ ὀπὸς ἡ τῆς ἐλαίας τοιοῦτος καὶ τὸ ἄμπελον· τὸ δὲ τῆς ἀμπέλου ξύλον αὐτὸ τοιοῦτ'· σημεῖον δὲ ὅτι ἡ χειρόμηλα τὰ κλήματα, καὶ τῆς ἀντιειώνης ὀξυάρους μηλώνης, ταχὺ συμφύεται). ἡ πρόυργε μᾶλλον ὀκαλαμᾶ· ἡ δὲ συκῆ ὀρχᾶται αὐτόματος· φασὶ δ' ἡ τὸ ἄπιον χάζεσθαι· περὶ μὲν δὴ τούτων, σκεπτέον· ἡ δὲ τοῦ φλοιοῦ περιαίρεσις, κοινὴ πάντων ἢ τῶν πλείστων δὲ φθορά· περὶ ἧς εἴρηται πρότερον· ἔστι δ' ἐνίοις δὲ τὸ ζῶν, οὐ λόγως αὐτόνοιτο· καθάπερ δ' φασιν· εἴ τι καὶ ἀπὸ τούτων πυκνοῦται μᾶλλον δεῖ κινεῖται πρὸς τὸ ὅλον, οὐ λόγος ἔστω· ἡδὲ μήλα, μέχρι μὲν τινὸς ἐξαιρεμένη οὐ φθείρεται· δ' ὅλου δὲ, φθείρεται· καθάπερ οἱ περὶ ἀρκαδίαν φασὶ καὶ πυκνὸν ἢ ἐλάττων ἢ ἄλλο, τι αὖ· οὐκ ἄλογος δὲ καὶ ταύτης ἡ αἰτία· καὶ ταῦτ' ἔστι τῶν εἰρημένων· ὑγρότατον δ' ἔοικε ὡς πως μάλιστα εἶναι ζωτικόν· σημεῖον δ' ὅτι καὶ τὰ ξύλα ἢ τὰ ἐμπεσόντα διαφέρει καταπεπτωκότα ἤδη μέχρι οὗ αὖ τελέως αὐαξηρανθῇ· διὸ καὶ χάριν ἔχει ἢ ὅτι ἐμπεσόντα μένει τὰ ἐλάττονα καὶ φλοιώδη· ταύτης δὲ, μέχρι μὲν τινὸς ἀφαιρεθήσεται μήνης, οὐκ ἄτοπον δὲ μὴ φθείρειν τὸ δένδρον, ὥσπερ καὶ τὸ φλοιοῦ μέχρι τινὸς ἀφαιρεθήσεται μήνου· τελέως δ' ἐξαιρεθείσης, αὐαίνεται, καθάπερ ἀρχῆς τινος ἢ ἢ οἰκείου ὑγρότητος συμφύεται ξερᾶς μήνης· πεντετῆ καὶ ἑξαετῆ κολάσεις, ὠφελίσεις· ὀλίγα δὲ τὰ φθείρομενα· καὶ τὰ μὲν τῶν οἰκοσιτῶν, ἐλάτη· φευκή, πίτυς, φοίνιξ· ὧν οἱ ὕδατος καὶ πάνυ φασὶ· καλῶς δ' ἔχει οἰκοσιτῶν, ὅταν ἀφαιρεθείσης τὸ κόμης τὸ ἄκρον· οὐκ ἀλόγως δ' ἂν δόξειε φθείρεσθαι ξηρὰ τῇ

ρὰ τὴν φύσει, ἢ μὴ θυπρώπατα μὴ μονόξυλα δόντα. ἢ γὰρ ἐλκώδης
πόνον παρέχουσι· ἢ μὴ παθέστερα ποιοῦσιν, εἰς τὸ δύνειν ἢ θᾶττον ἢ τὸ καῦ
μα ἢ τὸ ψύχος. ἄλλως τε καὶ πάντα χόθην δόσαι, ἢ διὰ τὴν ὀρθότητα
ἢ διὰ τὴν θυπρεί, καὶ χὰ δύνειν ἢ πρὸς τὰ σεῖζας· ὥστε πολλαχόθεν
ἠφθορά· φύσει δὲ ἀπαρράβλαστα πάντα, ἢ μὴ διὰ τὴν ξηρότητα τεί-
ζων, ἢ διὰ εἰς τὸ ἄνω φορά· ἢ ὧν τὸ μονόξυλα ἢ ὧν τὸ βάθος ψυχὰς
ἔχειν· ὅδε μοῦνος δὲν ποιεῖ πόν, οὐδὲ παρόχθυρόμενον ἐκ πάσης τ̄
ξοφῆς, ὥστε μὴ ἂν ἐλάττονος ἀρχήν· ὅταν δὲ πάντα ταῦθ' ὑπάρχῃ
ποῖσι χὰ δὸ μαίαν καὶ αἰαν τὴν φορὰν ἂν τελέαν· αἱ δὲ κολόσεις φθεί
ρουσιν ὅλως ὀλίγα· μόνον δὲ μάλιστα τὸ φλαῦμα φυτὸν ἀπὸ μυ.
ἢ εἴτι ἕτερον ἀπαλόμισθεν ἀθενὲς ἢ ὠθύπορον· ταῦτα δ' αἴτια ρῖστοι
οὕτοισ φλ φθορᾶς· χείρω δ' ἥκιστα πολείω· ἢ δ' ἁ μυγδαλῆ πικρὰ μὲν·
μὴ ἧσσα σκληροτέρα δ' ἕτερα πάντα μεταβάλλ· τὸ δ' αὖτιον εἰρη
πρότερον· ὅτι φλ ἀρχῆς αἰσιοι μὴ μὴς σπουδαῖοι οὗται μὴ τὸ τέλ· χαλε-
παὶ δ' μὴ ὧν βοσκήσεις, ὅτι σπουδαῖοι ἅμα τῇ ρμῇ ἢ ἀφαιρέσει.
διὸ λόπνος πολείων· ἰδέα δ' ἐπὶ πεὶ τὸν φοίνικα ἢ τὸ πίτυν· ὅταν γὰρ
τικολουθῇ·, παῦτ' οὖν καὶ πόλυ μὴ, ἄκαρπα δὲ πίνεται· τ̄ δ' αὖτίαν
παρὰ πολησίαν ὑπολητέον εἶναι τὸ πρότερον· ὅτε τῆς ἀρχῆς ἅμοι
σμῆς μὴ ἀθενεστέρας σπομῆς, ἀφαιρεῖται τῆς δυνάμεως μὴ μά
λιστα τὸ ἔχατον ὁ καρπός· ἅμα δὲ ἢ μὴ βλάστησιν ὑπάρχει, ἢ ὥσ-
περ ἤδη γέγονεν· ἐκεῖνο δὲ λεῖπόμενον· τὸ δὲ γενέσθαι καὶ μένειν, ῥᾳ
όν τοσαθενέστερον· ὧν τοίνυν δὲ μάλιστα μόνων, ὅτι ὀλιγόκαρπα
καὶ βραδύκαρπα καὶ ταῦτα τῶν πέρι μῖν φυτείαν· ἐν δὲ ταῖς οἰκεί-
αις χώραις ἴσως οὐκ ἀκαρπίας· οὐδὲ θάνιμα σὸν εἰ μὴ ἀκαρπεῖλαῦ
τα, ἐκεῖνο κολοβόμενον· τοῦ δὲ τῆς ἀρχῆς ὅτι μεταέλα, πολαχόθεν
μὲν φανερόν· εἰ δὲ μὴ, καὶ ἐκ τῶν βλαστάνων, ὅταν, κακωθῶσιν, ἐν ἄλ
λοις τε ἢ ἀχίκισα ἐν τῇ ἀμπέλῳ· καὶ τὰ δένδρα ὑπὸ τ̄ δένδρων· ἢ ὅτε
τὰ δένδρα βλαστάνει· ἀμαῦ τὴν τῆς βλαστοῦ ἀπορροὴν παύεται
ἢ ἀποβλύνου, ὥφαίνεται ὡς πυτυφλαμένη ἢ πηρωμένη ὡς· ἰσχυ
ρᾶ δ' ἀπαθῆ καὶ ἀρχὴ ἢ ἀθενές· ὁ τὸν αὐτ' ἔχόπ', ἐπεὶ ὅτι βλαστικὸν

ἡ ἄμπελος ἢ αἰεὶς τὸν ὕστερον χρόνον ὠφελαζήσεις μινύουσι· φθορὰι ὑ
πὸ τῶν ὡς ἐρμάτων εἰσί τινες τῆ μὴ κατὰ φύσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὴ ὁμοί τ
ως δενδρίων ἢ καὶ τῶν σιτηρῶν ἢ καὶ τῶν ἄλλων· ὧν ἢ καὶ χρόνοι τινὸ εἰ –
σιν ὠφελούμενοι· πάντα γὰρ ξῆ μέχρι τινὸς, εἶτα πόλυται· ζῆ δὲ λέ
γω δὴ ἀμφ· φθείρονται δὲ φυσικῶς ἀποξηραινόμενα, ὥσπερ
ἅπαν πνεῦσμα τῆς θερμότητος καὶ ὑγρότητος· αἱ δ' ἄλλαι πᾶσαι
παρὰ φύσιν· οἷον ὅσα θηρεύεται καὶ αὐγραίνεται καὶ ἄλλως πως
βίαιόν ἐστι· τὰ μὲν γὰρ πολλὰ τοιαῦτα, ἃ πολυχίτωνα, ἢ λιπαρὰ ἢ
δριμέα, καὶ ὠμὰ, καὶ ὀσώδη, καὶ ξηρά· πάντα πολύχροια· τὰ χὲ γὰρ
βίαια· τὰ μὲν γὰρ ὑπὸ πολλῶν θηρεύονται, καθάπερ ὅδε τὸ
τὰ χέρσα· τὰ δὲ ὑπὸ τοιαύτης θηρεύεται καὶ τῶν ἐξωθεν ὑγραινόμενα· κα –
θάπερ τὰ τῶν λαχάνων καὶ τῶν στεφανωμάτων· οἷον γίγνεται δὲ, καὶ εἰσ
βιαβλάστησιν οὐ μακρά· ζῷα οὖν ἐστὶ θάττονα ἢ φθείρεται· τῶν δὲ χέρσο
πων τὰ τετράμονα· πλυκύτερα γάρ· ἢ τοῦτο ἢ ζῴου ποιότης· καὶ ἄμα
θᾶττον ἐξίσταται, διὰ θέρμην καὶ διὰ τὸ ὡς πέρ ἐν πύραι τι εἶναι· ἢ
τοσόνδε διὰ σαύτως ὁ πλυκύτερος· μέγα δὲ τὸ ποιοῦσι διαφέρουσιν εἰς
φυλακὴν, ἐὰν ὦσι ξηροὶ ἢ ὑγροί· διαμένουσι γὰρ πλείω χρόνον· ὡς
περ ὑπὸ τὴν μηλέαν ἢ παφλαγονίαν· ἢ τοῦτ' ἐν τοῖς ὑγροῖς τοῦτ' χω
ρίοις· ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀμόθου τοῦ ὄγον· ἀμφότερα δ' ὄξέργον, τὰ
φθείρονται τό, τε θερμὸν καὶ ὑγρόν· ἐπεὶ καὶ ἡδέα πάντα πολυμόνη μᾶλλον ἢ
ξηραίνει τὴν ὑγρόν· τὰ δὲ ξηρὰ ἧττον ἀφανίζει· τῆ δὲ νεῖ· ὅσα μὴ μέλανα καὶ ἧττον ἀρκεῖ,
θάττον ἢ μυῖδα λῆ, ἢ τὸ κάρυον, ἢ ἢ βάλανος· ῥῖς πιεί χουσι σῴζεται·
τὰ δὲ ξηρὰ ἢ ξυλώδη, καθάπερ τὸ μίγδρον· τὰ χοιοῦντα, ἑαυτοῖσ·
ὡς δὲ πολλῶ σεὶ πεῖν πάντα πλυχρονιώτερα διὰ τὸ πιεί χον· ἐπεὶ τὸ
μίγδρον ἧκεγχαμὶ σὴ τἆλλα τὰ τοιοῦτα, πολλῶ μᾶλλον ἀρξη –
ραίνει τυμπάνου μηλέα· μάλιστα δὲ ἃ μὴ τοιούτων, ὅσα πυρῆσι πιεί
έχει· καθάπερ τὸ τῆς ἐλαίας, ἢ εἴ τι λῶδες, ἢ ὀσῶδες τυγχάνει· καθά
περ τὸ τοῦ φοίνικος, ἢ ὀκρίνος, ἢ τἆλλα τὰ κινικῶδη· σύκινα δὲ πάν
τα, ἢ προβολὴν ἔχει· τὸ δ' ὠφέλιμα τὸ ἔνδοσ, ὅτι μὴ μὴ κεχωρισμένον τῆ
φανερὸν, ὅτι δ' ἀχώριστον ἢ ἀφανές, ὥσπερ τὸ τοῦ φοινίκων.

ΤΕΛΟΣ

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ. ΤΟ Ζ΄

Εἰ δὲ χυλῶν καὶ ὀσμῶν, ἐπεὶ δὴ καὶ ταῦτα τῶν φυτῶν οἰκεῖα, πειρατέον ὁμοίως ἀποδοῦναι τὸ πρότερον, τί τὰ συμβαίνοντα περὶ ἕκαστον εἶδος, καὶ δι' ἃς αἰτίας· ἢ μὲν οὖν φύσις, ποία τις ἑκατέρα, τοῖς μὲν οὖσι φανερά· ποῖος δὲ χυλὸς καὶ ὀσμὴ τοῦ ξηροῦ καὶ γεώδους τοῦ ὑγροῦ ἐναπόμορξις· ἢ τοῦ ξηροῦ διὰ τοῦ ὑγροῦ διήθησις ὑπὸ θερμοῦ· διαφέρει δ' ἴσως, οὐδὲν· ὁ μὲν δὴ τῶν χυλῶν ξηρὸς ὢν ἀφανής· τοῦτο δ' ἦν οἱ νοῦ ἀέρωδες καὶ ὕδατος· ἡ χροιὰ δὲ τὸ αὐτὸ πάθος ὅτι χυλός τις ὀσμῆς· οὐκ ἔστι δ' αὐτὸ ἕκατερον· ταῦτα μὲν οὖν οὕτω κείσθω κατὰ τὸν εἰρημένον ἀφορισμόν· τὰ δὲ εἴδη τῶν χυλῶν, ὡς μὲν ἰσάριθμον ἀποδοῦναι οὐ ῥᾴδιον· ἔστι γὰρ γλυκύς· λιπαρός· αὐστηρός· στρυφνός· δριμύς· ἁλμυρός· πικρός· ὀξύς· ὡσαύτως δὲ κατὰ τὴν οὐσίαν ἑκάστου, χαλεπώτερον· αὐτὸ γὰρ τοῦτο τὸ πρῶτον ἔχει πυκνὸν καὶ λεπτόν· πότερον δὲ τοῖς πάθεσι τοῖς καθ' αἰσθήσεις ἀποδοτέον, ἢ ὥσπερ Δημόκριτος τοῖς σχήμασιν, ὃ ξηρὸν ἑκάστοις· εἰ μὲν ἄρα καὶ ταῦτα συναπτέον εἰς τὰς δι' ἀμφοῖν καὶ ἐκείνων λεκτέον χάριν, εἰ δέ τις ἄμοιρος ἢ ἀφὴ τούτους· λέγω δὲ τὰ πάθη τοῖς καθ' αἰσθήσεις· οἷον ἔστι τὸ ἁπτὸν, γλυκὺ μὲν, τὸ δὲ ἀκεστικὸν φλεγματῶδες ἢ συμφύτου ὑγρότητος· ἢ χυμὸς λεαντικὸς, ἢ λεπτόν· ἢ λεῖον· στρυφνὸν δὲ, τὸ ξηραντικὸν ἢ πηκτικὸν ἢ ῥεῦμα ταύτης· δριμὺ δὲ, τὸ τηκτικὸν ἢ πακτικὸν ἢ ἐκκριτικὸν τῆς ἐμφύτου συμφύτῳ ὑγρότητι θερμότητος εἰς τὸν ἄνω τόπον· ἢ ἁπλῶς χυμὸν καυστικὸν ἢ θερμαντικόν· ἁλμυρὸν δὲ, τὸν δηκτικὸν καὶ ξηραντικόν· πικρὸν δὲ, τὸν φθαρτικὸν τῆς ὑγρότητος, ἢ πηκτικὸν· ἢ δηκτικὸν, ἢ ἁπλῶς ξαχύν· ἢ μᾶλλον ξαχὺν μὲν αὐστηρὸν, τὸ δὲ ὑπικὸν φλεγματώδους ἢ φλυκτώδους ὑγρότητος φλεγματώδη· ἢ φλεγμονῆς ὑγρότητα δηκτικὸν, ἢ πηκτικὸν, ἢ ξηραντικόν· ἢ ἁπλῶς στρυφνότητά τινα ἡρεμαίαν ἁπλῶς· ἢ πάλιν ὡς Πλάτων καθόλου τὰς διαφορὰς τῶν δυνάμεων ἀποδοτέον τῇ συγκείσθαι μὲν ἀκεῖνα, κεχωρισμένῳ δὲ ξαχύτητι ἢ λειότητι

ότητι. καθ' ἕκαστα δὲ διαιρεῖται εἴδεσιν. ὅσα μὲν γὰρ καὶ φλεβία
ἢ ἀπεξηραίνοντα χυμόν, τρυφερά. ἀκρὰ δὲ τούτων ξυπτικώτερα.
ἢ ὅσα τὸ πιὸ λωπᾶν ἀπτόλιον. ὅσα δὲ ξύπτει, πέρα μὲν δριμέα.
νίτρωνδη ὅμοια, πικρά. τὰ δὲ ὑπόδειτερα τούτῃ ἢ ὧν τὸ μέτριον ἢ
ξύλα χώμενα, ἁλυκά, αὖ πικρότητι πραχθέντα, ἢ φίλα μᾶλλον
ἡμῖν. τὰ δὲ τῇ οὐσὸ μαρσθερμότητι κοινωνήσαντα, λιπαινόμενα
σωμικωτέρου μᾶλλον ἢ πάλιν ἀντικόντα, φορὸ μὲν δὴ ὑπὸ κατφότη
τος αὖ πρὸς τὸ σφίκεφαλῆσαι θήσεις ἢ τὸ μὲν δριμέα. τὰ
δὲ προλελεπτυμμένα ὑπὸ ἀὐτῶν ἢ δὲ τὸ στενὰς φλέβας εἰσδύ
όμενα ἀναψυκτικῶν ἀναζυμῶν ἀφείζ. μέρια δὲ ἢ ἐλλέβορον, ὀξέα.
τὸ δὲ σύμπασι τοῖς τοιούτοις πάθος ἐναντίον, οἰκεῖόν ὄντι γλυκύ-
τητος, ὅταν λεαίνῃ τε καὶ λεῖφον τὰ ξαχυνθέντα. καθίσαι. ἢ καὶ συ-
νάγει τὰ ὑγρὰ φύσιν κεχυμένα. τὰ δὲ ἧττον σωιεζῶντα δριμέα ἁλῶδη
ἁλῶδες ὄ, τι μάλιστα δριμὺ ἐὰν ᾖ φύσιν γλυκύ. ὅτου μὲν οὖν
ὀξύπρος τὸ πλῶν ἁμέσων ἀφορίζ. Δημόκριτος δὲ χεῖμα τοιοῦθεὸς ἐ
κάστω, γλυκὺ μὲν τὸ στρογγύλον ἁλῶ μεγέθη τριῶν στρυφνὸν δέ, τὸ μεγα-
λόχημον. ξαχὺν δέ, τὸ πολυγώνιον ἢ ἀπειφορῆ. ὀξὺ δὲ τὸ τούνο
μα, τὸ ὀξὺ ὠγκῳ ἢ κοινοφδῆ ἢ καμπύλον ἢ λεπτὸν ἢ ἀπειφε
ρῆ. δριμὺ δέ, τὸ πειφερῆ ἢ λεπτὸν ἢ γωνοφδῆ ἢ καμπύλον. ἁλ
μυρὸν δέ, τὸ γωνοφδῆ ἢ σκολιὸν ἢ ἰσοσκελῆ. πικρὸν δέ, τὸ πειφορῆ ἢ
λεῖον ἔχοντα σκολιότητα. μέγεθος δὲ μικρόν. λιπαρὸν δέ, τὸ λεπτὸν
ἁστρογγύλον ἢ μικρόν. οἷς μὲν οὖν τρόποις, τοσοῦδε μόνα φέρεσι. τὰ χαδὲν
δόξαν ὡς πλέχθη ἢ ὅτι ἐκεῖνον χαίειν. αὐτὰ δὲ τὰ δριμέα δὲ τὰ
πολλὰ δοὺς, οἷς ἢ τὰ σαίτια ἀπόδοσιν. δριμὺ μὲν, τύφλ ἢ ξηραίνῃ ἢ
πίνουσιν. ὁ δὲ λεαίνῃ ἢ ὁ μαλῶδ ἢ καθίστησιν. ὁ δὲ ἐκκεῖν ἁδιαχέ-
ἁλλότι τοιοῦτον. πλὴν ἴσως ἐκεῖνα αὖ τις ὠφελητέον παρὰ τὰ
των, ὥστε ἢ ὑπόκειμένου ἀποδόσιν πιόντι. δεῖ γὰρ εἶναι μὴ μόνον τὸ
πριοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸ πάσχον. ἅμωστεῖ ἢ μὴ πᾶσιν ὁ αὐτὸς ὁμοίως φέ-
νεθ καθάπερ φυσιν. οὐθὲν γὰρ κωλύει τὸν ἡμῖν γλυκὺ ἑτέροις πι-

σι

οἱ τῶν ζώων εἰσὶν πικροὶ· ἢ ὡς τὸ ἄλλο ὅμοιόν· ἀλλ' ὡς ἐν ᾧ αἰσθητηρίῳ πότερόν ἐστιν ἡ ἁφὴ καὶ ἡ γεῦσις· ἐπεὶ τό γε χυμοῦ χυμῷ ταὐτὸ· ἢ ἐν ἄλλῳ ἔοικε δὲ ταὐτὸ δύνασθαι πάσχειν· εἰ δέ τι καὶ ἀληθὲς, αἰτία ὁμοιότητος εἶναι τὸ ὑποκείμενον· διὸ δὴ καὶ λεκτέον ἐν τῷ ὑποκειμένῳ· διὸ δὴ καὶ λεκτέον ὑπὸ αὐτό· ἅμα δὲ καὶ ἐκεῖνο φανερὸν ὡς ἡ μία τις δύναμις αὐξάνει καὶ φθίνει· εἰς δὲ τὰ μὲν ἀντία φέρεται καὶ ἀλλοιοῖ· τὸ μὲν γὰρ μὴ πρὸς τὰ αὐξητικὰ δύναμις, ἡ δὲ ὁμοία ἄπορον· ὡς πῦρ καὶ ὕδωρ· ἀμφότερα γὰρ, ὅτι ἴσα αἰτία καὶ λόγος· εἰ δὲ τὸ ἐναντίον ἐναντίου ἐστὶν αὐξητικόν, μᾶλλον εἰς ἄπειρον· τοῦτο μὲν γὰρ ὑπερβαίνει τοῦτο λεκτέον· τὸ δὲ κατὰ τὰ δυνάμεις, ἐκεῖνο μόνον ἀναγκαῖον περὶ ὃ ἐστὶ τὰ αἰσθητήρια καὶ· ἀεὶ γὰρ εἴδει ἢ τοῦτο φύσιν ἢ πάθεσιν· ἐπεὶ περ οὐχ ὅτιοῦν μόριον αἰσθητικόν· ἴσως δὲ καὶ ὅτ' ἐκ πολλοῦ ἐνεργείᾳ, τὸ ἑκατὸν δύναμις καὶ ἡ ὅσις ἐλαυνθάνει· ἄρτιον δὲ καὶ ἐκεῖνο τὸ χυμὸν λέγουσι καὶ τὸ ὁμοίως διαφορὰ κατὰ μικρότητα μέγεθος· εἰ ᾧ μὴ τὸ αὐτὸ ἔχειν δύναμις· ἡ γὰρ ὠὴ τῷ μορφῇ· αἰγὸς τὸ ὀγκῶδες δύναμις ἀσύμμετρον τὸ πάχος ἀποδίδωσι· εἰσὶ δὲ τὰ μὴ αὐξόμενα μὴ δὲ πρὸς, οὐκ ἄλογον· ἐπεὶ ἐν τοῖς χυμοῖς αἱ δυνάμεις· εἰ γὰρ ὁμοιομερῆ, ταῦτ' ἂν εἴη τὸ ὑπάρχον· ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις· τὸ γὰρ ξίφος, τὸ πρόσθιον, ἢ τὸ μυελόπλων, ὁμοίως ἴσον ὀρθὸς, ἢ τὸ μυελόφλων τὸ παρὸν ὀρθὸς· ἢ τὸ τετράγωνον τέτταρσιν ὀρθαῖς· ἢ ταῦτα μὲν ἢ τὸ ποσὸν διάφορα· τὰ δὲ λόγῳ μὲν ὄντα τὰ αὐτὰ, οἷον ἡ ἀσύμμετρα μεγέθει διαφέρει· τὸ δὲ ποσὸν διάφορα· ὥστε ἐπεὶ ἐκ τούτων ἢ ἀπὸ τούτων ἐστὶν, τὸ μὲν ποσὸν διάφορα αὐξήσει, ἢ οὐ διαφορά· αἰγὸς γὰρ αἱ μὲν κριθαὶ ταῖς μορφαῖς διαφέρουσι δυνάμει πολὺ πλείω ἢ πρὸς πολὺν ἔχουσιν ἀπορίαν· ὅτι δὲ ἐν ἀπομίξει ὡσαύτως χυλὸς ἢ ὁδμή, ἢ ἐκ τῶν διαφανῶν· οὐδὲν γὰρ φαίνεται τοιοῦτον ἐν χυλῷ οὐδὲ ὀδμῇ, ἐὰν μὴ λάβῃ μίξιν· οἷον, ὁ ἀὴρ ἢ πῦρ, ἢ ὕδωρ· ἀλλ' ἐν χυλῷ γε ἢ τὸ ὕδωρ καθαρόν· διὸ καὶ οἱ παλαιοὶ φασι διὰ τοῦτο ἂν γλυκέα εἶναι, ἢ θάλατταν ἢ τὰ νι-

ξώδη ἢ σαπρὰ ἢ ὀξέα τ' ὑδατ' ἔχει τινὰ μίξιν· ὧν χωρίους ἢ ὁ-
μὴ μάλιστα τῇ θαλάττῃ ἀκολουθεῖ· ἅπ' ἀλλήλ· ἀχυλ· ὡλ' ἐ-
αὐτὴν ἀ τοιαύτ' λαβῇ μίξιν· καίτοι φαίνεται μᾶλλ' ἔχ· οἷον
ὅσα θαλαμώδης· ἢ ὅσα ἢ ὡς τίφρα ἢ πρὸς ἢ ἐνιαυσὸς εἶν
καθάπερ ἀ ἄμμ· ἄ μαῖ ἢ γ' ἄλλο· εἴ περ ἢ γεώδους ἀ τὸ
μίξ φύ χυλ· τὰ δὲ μεταλλεύμ ἀ λίθ' ἐνιαχοῦ ἢ ὁμ' ἔχει
πρ' τ' χυλ· ἃ πάμ' ἀ ταμίξ τιν' ἢ αἰσθάνεσθαι ἀ χυλ ἀφαί
νεται ὁμώδη· ἢ ἢ τίφρα δὲ κατάκαυσ' ὄξα λοιπ μὴ ὅσ'
πυρ'), λαμβάν τινὰ χυλ', τὰ μ' ἁπλᾶ, τὰ δὲ μιγνύμεν' ὑ-
χρ· ἢ μ' οὖν φύσις, ὅτι τοιαύτη, ἢ πρότερ' εἴρηται νῦν· ἐπεὶ δ' ὑ-
γρίσιν οἱ χυμοί, φυτ' τιν ἐ ζώοις εἰσίτην ὁμαὶ ἢ χυμοὶ κ' τὰς
κράσεις, ἐπὶ δὲ τοῖς κ' τί χ' ὄξα σκυθρωπὸν ἢ ἰναμιγνυμέν', ἢ ἢ αὐ
φμάτ' ἀ λοιπὰ μέν· ὁτὲ μ' ὡ τὸ βέλτ', ὁτὲ δ' ὡ τὸ χεῖρ', ὥσπερ τ'
σπερμῶν· τὸ μὲν ὑ πὲρ ἀ πάντ' τοῦτ' εἶπ', κοινότερόν τι ἐ καθό
λου μᾶλλ' ὄντ· ὑ πὲρ δὲ τ' φυσικῆς πρῶτ' λεκτέον· ἀρχὴ γὰρ ἄ πασι
σιν ἡ φύσις· ἐ τοῦτ' ὅσοι καθ' ἕτερα ἀ πλᾶ φαίνονται ἢ ὅλα καὶ ἀ ψυ
χα, ἐ ὅσοι κ' τὰ φυτὰ ἐ τ' καρπ'· ἢ γὰρ ἀ πὸ τοῦ πρότερ' αἴτιος
τιθεῖτο τ' ζῷ· ἃ μαῖ ἐ ἡμῖν ἡ σκέψις ὑ πὲρ τούτ' οἷον σκεπτέος ἐ
στὶ τοῖς πρότερ'. οἱ μὲν οὖν ἐν τῇ τῶν ξυνιστάμενοι χυμοὶ τῶν ὑ γρ·
οὗτοι γὰρ ἐμφανέστατοι· λέγω δ' οἷον ὀξεῖς, ἢ γλυκύ μυοι δὴ λοι· ὅτι
τ' αὐτ' ἀεὶ ἢ ὄξα πολιοῦται ἀεί· δὴ ἐσ ἢ ἐν τοῖς φυτοῖς· οὐ μὴν οὔτε
ἴσοι τὸ πλῆθος· ἐδέ μοιοι τούτ', ἀλλὰ θολερώτεροι· δι' ἃ τὸ μὴ τ' αὐ
τὸν ἀεὶ ἔτι μὴ δ' ὁμοί' ἔχειν· τὸ δὲ πλῆθος ἐ συμβληλοί· πολλοὶ γὰρ οἱ
τ' καρπῶν ἢ αὐόμοιοι χυμοὶ ἢ οὐδαμῶν ἰδίοι ἐμφανόμυοι τ' ἐκτ'
χ'· οἷον, ὁ αὐστηρ', ἐ δριμύς, ἢ ἄλλοι δὲ πλείους· εἰ μήτις λέγοι
τὴν μίξ ἢ τὴν κράσει τῶν ἄλλ' γίνεσθαι τόπους· τοῖς δὲ γλυκέσι εἶναι
ἴδια αὐτοῦ· ἔτι δ' ἂν εἴησαν ἄπειροι· ἄπειροι δὲ οἱ λόγοι τῶν μί
ξεων· ἐ ἐπὶ δὲ κ' μᾶλλον ἢ ἧττον αἱ διαφοραί· διὸ ἢ οἱ ὁμοίως πολέ
μιοι, οἷον αὐστηροί· λιπαροί, πικροί· γλυκεῖς· ὅθεν ἢ οἱ παλαιοὶ τῶν
φυσιολόγ', ἀπείρως ἐπίθεντο τοὺς χυλ' ὡς περ ἐ μικτ' ὁπλίαι

γὰρ

γὰρ αὐτὴ μίξις τῆς ὑσπληγχνώδους φυτοῦ, τοιοῦτον εἶναι τὸ χυλὸν. οὐ μὴν ἀλλὰ βέλτιόν γε διορισμένως λέγειν τοῦτο. ἐκ τούτων δὴ δῆλον καὶ τὸ μίξαι πρὸς ἀλλήλους ἀδιαφόρως. ἰδοὺ γὰρ ἐκ τῆς γλυκείας ἀλμυρὸν. οὐδὲν γὰρ κωλύει μὴ τοῦτον, τὸν αἰτίαν ὕστερον λεκτέον. αἱ δὲ ἰδέαι τοῦ χυλοῦ, ἐπὶ ἀκρότητι εἶναι· καθάπερ καὶ ὀσμῆς καὶ χρώματος. ὅτι δὲ αὐτὸ τὸ ἀλμυρὸν ἑκάτερον πέπονθε τὸ πικρὸν, καθάπερ καὶ τὸ φαῦλον μέλανος· ἐὰν δὲ χωρίζῃ, συμβαίνει τοῦτο οὐδέν εἶναι. γλυκὺς ἁλιπρὸς μὴ πικρὸς ἁλμυρὸς· ἁλμυρὸς μὴ ὀξὺς, καὶ στρυφνὸς ἀριθμῷ· προστίθει δὲ μὴ ὁ ἁλμυρὸς ὀλίγος· οἷον δέπας ἁλὶ οἰνώδη δεῖν. ἔνιοι δὲ καρποὺς ὑπὸ χειμῶνος· ἐκ τῆς γὰρ ἀναπλήσεως ποσότητα χυμοῦ· ἔτι δὲ ὑδατώδης ὁ πελασκτώδης εἰς τὸ γλυκὺ ἀντιθείη, ἢ ὡς ἔστιν ἐν ἐνίοις ὡσεὶ δοκεῖν ἀντιθεῖναι οὐ γλυκέ, ὅτῳ τὸ οἰνώδη τὸ αὐχμῶν τὸ πρὸς νεῖμαι ξηρόν· αὐχμὸς δὲ στάσις ἡ φύσις καθ' αὑτὴν ὢν δὲ χωρὶς ὑγρότητος τὸ γλυκὺ ἢ τὸ στρυφνὸν ἁλμυρὸν· ἀλλὰ δοκεῖ τὸ μὲν δεῖν ἴσως διαφέρειν πρὸς τὸ τὸ ἀλυθραπείαν· ὁ δὲ ἀριθμὸς ὁ τὸ ἐπὶ ἀκαιρώσεως ἢ φύσεως κώπας· πότερον ἔστι μὲν, ὡς πρὸς ἀρχὴν, τὸ δὲ, ὡς στερήσεις δεῖ λέγειν· οἷον, τὸ μὲν γλυκὺ ἁλιπρὸς ὅσοι σύσοιχοι τούτοις, ἀρχὴ· ἐκ τούτων δὲ αἱ χυμώσεις καὶ ξοφαί. τὰς δ' ἄλλας στερήσεις, ἢ πάντα φυσικός· ἔοικε δὲ καὶ μὴ εἰς τὸ ἀρίστην τάττειν τὴν φύσιν, ἐν τούτοις εἶναι μόνον. ἅμα δὲ καὶ τὸ τοῦ ξοφοῦ καὶ χυμώδους ἀληθές· τὸ δεῖν δὲ ὡς εἰπεῖν ὅτι περὶ φέρεσθαι ἐκεῖ δὲ καὶ τὸ ἑτέρου, ὅτι πίνεσθαι· τὸ δὲ εἶναι τὸ πλείονα ἐν αὐτοῖς ἐκεῖνο ὅτε μᾶλλον ἢ τὸ χεῖρον καὶ φύσει, ὀλίγα δὲ ἐν τούτῳ ᾧ μέρει· ἡδὺ δέ τι ἐν ὁμοίοις τὸ ζητούμενον, καὶ ὧν τῶν ἀλλήλων πρὸς τὸ αὐτὸν· πότερον καὶ φύσιν ἢ καὶ στέρησιν τάλλα· καθάπερ καὶ χρυτῶν ἰδιαίτην αἱ οὐσίαι, καὶ τὰ φυτὰ ὁμοίως· εἰ οὖν ἡ μὲν στέρησις ἀπὸ τελείαν τινὰ καὶ ἐνδεᾶ, αὐτὰ ἂν γένη καὶ ἐκ τοῦ ὁμοίως καὶ ἰχῶρ ὁ πρὸς τὸ αὐτὸν ἐστὶν οὐκ ἀνεὶ καὶ στέρησις· ἐπὶ δὲ τοῖς φυτοῖς ἅμα συμβαίνει μήτε λευκαρῶν, καὶ ἢ πον εἶναι πικρὰ τὰ ἐν τούτῳ ᾧ χυμῷ· καθάπερ ἐπὶ τοῦ κενταυρίου· ἢ ἀντιθεῖναι τοιοῦτον· ὡς ἐκεῖνος τὴν φύσιν φρομώδης καὶ τὸ γλυκὺ τὴν καθάπερ ἀπειρίαν πρὸς οὐσίαν ἢ ἔλλειψιν φέρει· ἀεὶ δὲ ἡ φύσις

ὄχλο μοιοῦν ἐθέλ φ τῷ ὑπερφυᾶ μᾶλλον ἐν τοῖς ζώοις ἢ ἐν τοῖς φυτοῖς. ποιεῖ δὲ καὶ ξοφὴ γίνεσθαι ὅταν κρατῇ τὸ λαμβανόμενον. εἰ δὲ δὴ καὶ ἑνία τρέφει διαθορμαινόμενα ποιόν. ὡς ὥσπερ καὶ τῶν ζῴων, ὧν καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐκ τούτων, οὐδὲν ἧττον ξοφιστικὴ αἰσθησις ἐστὶ τῆς φύσεως, οὐδὲν πρώτης οὔσης. ἀλλὰ κάκ μεμερισμένης τῆς μίξεως. ἐπεὶ ὅλοι γε κακοὶ τροφιμοι πάντες ἡμῖν. ἀλλοῖα δὲ κακοὶ καθάπερ ὁμοίως ὀλυμποὶ ἢ ὀξύς. ἀλλ' οὐ πάντες ὁμοίως ἀλλ' ἕνιοι μὲν ὑγιεινοὶ καὶ θανατηφόροι, καθάπερ ὁ μανδραγόρας. ἐνίοις δὲ ὁμολογουμένως, ἐστὶ δέ που καὶ οἳ πολλοὶ μὲν ἤδη καὶ πολλαχοῦ ξίζας σφαγέντες ἢ ἰὸν ἔπιον, γλυκείᾳ τῇ γεύσει ἡδεῖ, ἀπίθανον. ἀλλὰ καὶ τοιαῦτα πολέμου συχνὰ φανῆναι. τὰ μὲν γὰρ ὅλως ἀναιρεῖν τὴν προσφορὰν ἡδέα ἢ ἀλυπα. ἔνια δὲ πάλιν ὠφελοῦν ἀεὶ καὶ πικρά, οἷον καὶ τὰ ἄρτι λεχθέντα. καὶ ταῦρι καὶ ἀψίνθια. καὶ ὅσα φαρμακώδη ἔρχεται τὴν χυμὸν ἔχει. πολλὰ δὲ καὶ ῥυτὰ μίμησιν, καὶ ὅλως χυλὸν ἄξοφον ὧν ὡς περὶ ἥδυσμάτων ξοφῶδες. οἷον ἁλμυρὸν καὶ ὀξύ. δύναμεθα κρατεῖν ἀκρατοῦν. καθάπερ δὲ τὰ ἁλῶν, ἔνια ζῷα. διὸ μὴ ῥυτὰ φέρει τὴν ἅλμην. ἔνια δὲ καὶ αὐτὰ ἑαυτὰ δύσκολα τὰ πρόσφορα πρὸς τὴν τοιαύτην αἴρεσιν. ὡς ὥσπερ καὶ οἱ ὄρνιθες ἤδη. καὶ φανερὸν δὲ δόξειεν ἂν ὅτι ἐστὶν ἁπλῶν μεμερισμένα. τὸ μὲν ὡς ὥσπερ φυσικὸν. τὸ δὲ ὡς ἐν σεμνότητι καὶ φαῦλα φύσει ἀλλὰ μὴ τὸ ἡμῖν ἄξοφον, ἄμοιρον ξόφου. τὸ δὲ τέρποις πρόφιμον, ἄλλοις ἄτροφον. ὡς γὰρ αἱ φύσεις ἔχουσι κατὰ τὰς κράσεις, οὕτω καὶ αἱ ξοφαὶ καθ' ἑκάστας ἁρμόττουσι. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ἡδοναὶ μὴ αἱ λύπαι μὴ αἱ βοήθειαι πρὸς τὰ πάθη τὰς διαθέσεις, ὁμοίως φανερὰ πρὸς οὖν πολλὰ τῶν ζῴων ἐστίν. οὐ πρὸς τὰ συμβαίνοντα πάθη μόνον αὐτομάτως, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἐδωδάς. ὅτ' ἄλλο φάγωσιν ἕτερον ἐπιθυμοῦντα. καθάπερ οἱ ἔχεις τὸ πήγανον, ὅτε τὸ σκόροδον. ἔχει δὲ καὶ ταὐτόν ὁμοίως. ἀλλὰ γὰρ ἀλλ' ἐναντίαν οὐ πρόσφορα πρὸς τὴν τοιαύτην ἐστὶν αἵρεσιν. ὡς καὶ οἱ ὄρνιθες ἤδη. καὶ φανερὸν δόξειεν ὡς ἔστιν ἁπλῶν μεμερισμένα. τὸ μὲν ὡς ὥσπερ φυσικόν. τὸ δὲ ὡς ἐν σεμνότητι καὶ φαῦλα φύσει ἀλλὰ μὴ τὸ ἡμῖν ἄξοφον, ἄμοιρον ξόφου. τὸ δὲ τέρποις πρόφιμον, ἄλλοις ἄτροφον. ὡς γὰρ αἱ φύσεις ἔχουσι κατὰ τὰς κράσεις, οὕτω καὶ αἱ ξοφαὶ καθ' ἑκάστας ἁρμόττουσι. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ἡδοναὶ μὴ αἱ λύπαι μὴ αἱ βοήθειαι πρὸς τὰ πάθη τὰς διαθέσεις, ὁμοίως φανερὰ πρὸς οὖν πολλὰ τῶν ζῴων ἐστίν. οὐ πρὸς τὰ συμβαίνοντα πάθη μόνον αὐτομάτως, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἐδωδάς. ὅτ' ἄλλο φάγωσιν ἕτερον ἐπιθυμοῦντα. καθάπερ οἱ ἔχεις τὸ πήγανον, ὅτε τὸ σκόροδον. ἔχει δὲ καὶ ταὐτόν ὁμοίως. ἀλλὰ γὰρ ἀλλ' ἐναντίαν οὐ πρόσφορα πρὸς τὴν τοιαύτην αἵρεσιν. καθάπερ οἱ ὑπὸ τὸν μύρρινον καὶ οἱ κανθαροὶ ὑπὸ τὸν ῥόδων πολεμοῦσι δὲ καὶ ὀφόδρα καὶ αἱ μέλιτται τοῖς μεμυρισμένοις. ὅλως μὲν γὰρ οὐ-

δὲν

δὲν ἡ βραχύτης ἐμπόδιόν ἐστιν ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις τὸ τὴν διάνοιαν εὐφυᾶ εἶναι· ἀλλ' ἔτι καὶ συμβεβηκός, ὧν ἡ τροφὴ τοιαύτη· πρῶτον μὲν γὰρ ἡ ἰσθμία, καὶ ταύτης εἰδέναι καὶ τοιοῦτόν ἐστιν, ἡμῖν μὲν σαφῶς· ἐπεὶ ἥ γε σάρξ ἁπαλὴ μᾶλλον ἡδύφασιν ἢ σκληρὰ αὐτή· διὸ καὶ θηρεύειν αὐτὴν ὅτε κατακάμψῃ ἡ τούτων προσαγορία· ἡμῖν δὲ οὐδὲν μᾶλλον ἐμφαίνει· εἰ μὴ κἀκείνοις ἀληθὲς ὥσπερ ἐστὶν ἀληθές· ὅτι χειρὸς ἔχομεν πάντες τὴν ὄσφρησιν· καὶ διὰ τοῦτο ὡς εἰπεῖν πολλὰ λανθάνουσι αὐτῆς ὀσμαί, καὶ τὰ ἡδέα καὶ τὰ λυπηρά· τὰ μὲν γὰρ αἰσθάνονται· πρὸς ἣν τὴν φύσιν αὐτῶν οὐχάρμοττουσιν· ἀλλὰ καὶ ἐναντία καθάπερ ἐπὶ τῶν γυπῶν ἐλέχθη καὶ ὡς τὰ ἐν τοῖς πάνυ ὑπὸ οὖς ἐλαίοις βαρύνεται· φύσει γὰρ αὐτὰ τὰ ὅμοια· ἕτερα δὲ φέρει τιμὰ ἴσως· ἄλλοις δὲν λαῦδαι δόξειεν ἂν συμβαίνειν πρὸς ἐκείνων τὰ πάθη ὧν ὁ λιπαρὸς οὗ γλυκὺς χυλός· ἐνίαις προσφιλέστατον γλυκῦ· καθάπερ οἱ κνίπες· ἀδὲν γὰρ τοικεῖφθαρτικὸν, εἰ μὴ τὸ ὑπερμολύνειν· ἀλλὰ τούτου μὲν τὴν αἰτίαν, ἐν τῇ ἀριμύτητι ληπτέον, ὥσπερ καὶ τὰ ὀρυζένυκτα τοιούτων· ἅπαντα γὰρ φύσει· τὸ δὲ μὴ αἰσθάνεσθαι καθάπερ λέγουσιν, ἄδηλον ἡμῖν· εἰ μὴ ἄρα καὶ τῷ ὄρνιθι τούτων ἕκαστον αἰτιᾶσθαι χρή, καθάπερ ἐνίοις τῶν φυτῶν, τῷ μὴ ἔχειν μόριον ἢ μή· διὸ καὶ διαρροῖσι τὰ μεγέθεσι· τὰ μὲν μικρὰ φάσκοντες τοιοῦτον εἶναι τὸ αἰσθάνεσθαι· τὰ δὲ μείζω τοιοῦτον μᾶλλον· ἀλλ' ἴσως καὶ διαίρεσιν διαιρῶντες· οὐ γὰρ ἐν τοῖς πρόσω ἡ αἴσθησις· ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τῷ διαθερμότητι καὶ κράσιν, τό, τε παθητὸν ἀπροσδιόνητον ἀπαθεῖ· ἐν οἷς τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν· ὅπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἔστι τὰ μὲν πάσιν αἰσθητὰ προσφιλῆ· ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τοῖς κακώδεσι καὶ βδελυκτοῖς, ὧν ἔνιά γε κοινωνεῖ πᾶσιν· οἷον αἱ ἔκτιπνοι καὶ πνέουσαι χαμαίτηκαὶ ἀνθρώπων, θανατηφόροις προσπελάζουσιν· εἰ δὲ καὶ αὐτοῖς τοῖς ἀναπνευστικοῖς μόνοις, ἀλλὰ τοῦτο μὲν φανερὸν· ὥσπερ ἐπὶ τῶν χυλῶν, ὅτι καὶ ὀσμαί τινες ἑκάστοις εἰσὶν οἰκεῖαι· καὶ ὅτι μὲν καὶ τῷ ξόφλῳ, ὀλίσθοις ἢ οὐδέσι προσφιλές· εἰ δὲ δὴ καὶ συμφέρει, ἀδηλότερον ἐστίν· ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν

ἴσως ἐπὶ πλέον εἰρηται τὰ περὶ μελάνων· ὅθεν δὲ λύσις, ἐκεῖσε ἀναφέρειν τέον· ἑκάστου γὰρ χυλοῦ τὸ σύμφυτον φύσις· ὡς περὶ τῶν ζώων ἡ πρὸς ἑκάστην ἀθεσίαν ἁρμόττουσα κρᾶσιν· ὁ μὲν γὰρ λίαν τι καθολικὸν καὶ κοινὸν εἰπεῖν, οἱ γλυκεῖς καὶ οἱ καταπότιμοι τοῦ συστοιχίαν προφιλώτεροι μᾶλλον εἰσὶ κατὰ φύσιν· ἀναπίμπλασθαι δέ τι· τάχα δ' οὐκ ἀκόλουθον ἔσται τὸ αὐανθὲν ὀλιγόχυλον· ὀλιγόχυλος μὲν γὰρ ἔοικε προσφιλὴς ὁ γλυκύς· ὁσμὴν γὰρ ὅτι μάλιστα τῶν χυλῶν ἔχει· ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐστὶ τῶν ἀνθῶν· ὑπὲρ μὲν τούτων ἀρκείτω τὰ εἰρημένα· τὸ δὲ φυτὸν μᾶλλον ἐοικέναι τοῖς χυλοῖς, διὰ τί μὴ ἔκαστα τούτων ἔχει· λέγω δ' οἷον πικρὸν ἢ γλυκὺ ἢ λιπαρόν· τὴν πρώτην αἰτίαν τούτων σύγκρισιν, ὑπὲρ ἧς οἱ μὲν τὰ ἡμίσεα ὁρίζοντες, ὥσπερ Δημόκριτος οἷον λέγει τινὰς αἰτίας· ὁμοίως δὲ καὶ εἴτις ἄλλα τοιαῦτα ἔχει τὰ ἴδια ἀποδοῦναι περὶ ἑκάστου λόγον· οἷον τὸ πέψιν ἢ ἀπεψίαν δοκεῖν αἱρεῖν τὸ γλυκέα ἢ τὰ πικρὰ ἢ τὰ ἄλμα, τάχ' ἂν δόξειεν κωλύειν τὸ μικρῷ πρότερον ἡμῖν εἰρημένον· πέπτει γὰρ πρότερόν τινι φαίνεται πάντ' ἔχειν ὁμοιοῦσθαι ἢ τὸ φυτὸν καὶ τὸ ζῴοις· ἀλλὰ τούτοις ὁμοίως λεκτέον· ὅτι καὶ οἱ γλυκεῖς ἢ οἱ ἀφόρμοι χυλοὶ ἢ ὀσμαὶ αἰσθάνονται, πέπτει τινὶ γίνονται καὶ κατεργασίᾳ· ἢ ὅτι μᾶλλον τῷ γλίσχρῳ λαβεῖν πεπεμμένα τὰ ἐπίρρωνα δηλοῖ δὲ ἢ ἐπαυξητὸν τῶν ὁμογενῶν· ἢ γὰρ ὑγρότερα ἢ εὐοσμότερα τὰ τοιαῦτα πεπεμμένα τῶν ἀπέπτων· ἑκατέρῳ πεπτομένων καὶ τῷ οἰκείαν πόσιν· ὑπὲρ μὲν τούτων, ὡς τοῖς ἐπομένοις ἐπιφανερώτερον· τῶν δ' ἄλλων ἐκεῖνο δεῖ λαβεῖν πρῶτον κοινόν ἐστι τὰ φυτὰ τῶν ὑγρῶν· πάντα γὰρ ἐν τῇ γλίσχρᾳ τῶν χυλῶν μετὰ βάλλῃ μετὰ τὴν πέψιν ὑφ' ἁλὸς εἰς ἄλλας χυμούς· ὡσαύτως δὲ καὶ ἐκ τῶν στερεῶν εἰς ῥυσκαλεῖδας· οἷον ἐκ τῶν πικρῶν ἢ γλυκὺ ἢ λιπαρὸν ἢ εἴτις ἄλμη ὁμοίως· ἐκ δὲ τῶν γλίσχρων ἢ ὑγρῶν ἢ ξηρῶν· ὡς καθ' ἕκαστον ἡ διάκρισις ἔχει τῆς φύσεως· ἢ τὰ μὲν εἰς τελείους, τὰ δ' εἰς ἐλάττους· τὰ μὲν γὰρ ἐκ τῶν πικρῶν, καθάπερ ἐλαίας ὠμὰς φαίνουσα πρὸς τὸν σταφυλῖνον· τὰ δὲ ἐκ τῶν σταφυλίνου, καθάπερ ἀστοιχεῖα τὰ λαπάθια· ἢ γὰρ τὸ ὀξὺ πρότερον σταφυλή· τὰ δ' ἐκ τῶν σταφυλίνου, πρῶτον εἰς

τὸν

τὸμ ὀξύν· εἶτ̃ικ τὸ ὀξέ῾ εἰς τὸμ γλυκύν, ὥσπερ βόζος· ὡσ ἂ ὅλως εἰ-
π῾ πλείσ᾽ ἀλλοιώσεις ἄ̃τ᾽ ἂλαμβαύῃ· μὴ ὅλως οἰμώδ῾ις οἱ χυλοί, τὸμ̃
γὰ̃ πρῶτ᾽ ὥσπερ ὑδατώδ῾ις εἶνε῾· μετὰ ταῦτα σ῾υφνός· εἶτ᾽ ὀξύς· εἶ
τ᾽ ἔχα τὸν γλυκύσ· ὡσαύτως ἢ τὸ συκάμιν᾽· ἐκσ῾υφνᾶ ἂ ὀξύ· ἔ῾ ὃξ ὁ
ξέ῾ γλυκύ· μὴ ἐπ᾽ ἄλλ᾽ ἴ᾽ χοσυμβαίν῾ῃ· ἔ῾ ἂ οἰμώδ῾ις γλυκύτητ᾽, ἐγ-
γυπάτω κεῖται τὸ ὀξύ· διὸ μὴ οἱ ἀπορ̃οῦν῾τ῾ις, ὅτι τὸ συκάμιν᾽ ἐρυθρ᾽ὸν,
ὀξύτερόν ἐ῾στιν ἢ λᾶκ᾽ ἐγγυτέρω ἔ῾ ὄ῾ψεσθ᾽αι, οὐκ ὀρθῶσ ἀπορ̃ᾶσι· τότε
γὰ̃ οἷον χύσεσις αὐ̃τ᾽ οὐ τ῾οικείσ χυμοῦ· λᾶκοῦ δ᾽ὄν῾τος, ἢ σ῾υφνότ᾽ ἔ῾λε
ον ἀ῾ωρτη μᾶλλ᾽ ἢ κοινοτέρα· διὰ τ᾽ ὃ τοῦ μὴ γίν῾εσθαι ὅταν ἢ, ξηρότερόν
ἐ῾στιν· ἐρυθραινόμ᾽ ὃ᾽ ὀξυγραίνε῾, καθάπερ ἔγχυλον πρό μῶ᾽· ὅλως
γὰ̃ ὧν τὸ ὠμὸν καὶ ἄ῾ωρον, ξηρ᾽ τὸ πρῶτ᾽ αὐ̃τ᾽ γραίνε῾· ἔ῾ ὅσα χύσεσις αὐ̃-
τη῾ῶν χυλ᾽· ἐπιρ̃ρέοντ᾽ ἢ ὥσπερ ὑπερθρω μῶ᾽ ἔ῾λεόμ᾽ ἀεὶ τοῦ ὑγροῦ
ἔ῾ ἀεὶ σωαύξοντ᾽· ἢ μὴ σ῾υφνὰ τὰ πολλὰ καπ᾽ ἀρχὰς οὐκ ἀλόγ῾ως· ἅτε
ἢ ξηρὰ ὄν῾τα, ξηρόπα τά῾ ἔ῾χει τὸ ὑγρ᾽· ὧν ὁ ὠμώδ῾ις ἢ ὑγρότης· ὥσ
περ τ῾ συκ᾽ῆς τὸ πάχ᾽· τούτοις μ᾽ οὖν ὥσπερ ὑλικοί τινες᾽ εἰσὶ καὶ τὰ
τὰσ τερήσεις· ὃξ ὧν ἡ μεταβασις εἰσ τὴν ψύξιν· τ᾽ δ᾽ἴον οὐσία τ῾ῶν-
πα῾ τὰλη· πολλοὶ γὰ῾ ἔ῾ψυχοὶ μὴ σ῾υφνοὶ κ῾ῆ φύσιν καὶ ὀξεῖσ· ὧν ἐξάρ
χησ᾽ ἢ πόμ᾽ ἔγχυλ᾽ ἢ ὑγρότης· ἅπαν τα δ᾽ ἔως ἐμφαίνουσιν οἱ καρ
ποὶ ἔ῾ τὸν τοῦ φυοῦ χυλ᾽, ὅσπερ ἴσως ἀναγκαῖον ἐξ ἐκείνου γίνον᾽τ᾽· ὠ-
μοὶ μὲν ὄν῾τες μᾶλλ᾽· πεπαν̃όμενοι δ᾽ἦτ᾽τον, ἅτε μὴ ἐκκείσεως
ἀεὶ καθαρωτέρ᾽ γινομένης· ἔ῾ τῶν μὲν, τοιαύτη τις σύσασις· ἐν᾽ ὧν ὡσ
πρ᾽ ἄχυλ᾽ ἢ πρώτην ὑδατώδ῾ις· οἷον τ᾽ σταφυλῶν· ὥσπερ σαρκοῦ ἔ῾κει
θῆσ᾽ ἢ τ᾽ ὁμοί᾽, ὧν ἢ μὴ τελέωσις ἐνθὺσ ἐκ ταύτης· οὐ λαμβάνουσα τὴν
σ῾ις μεταβολ᾽· οὐ δ᾽ ἁδ῾ῆ γλυκύτητος πέρρω ταύτης, ὥστε μὴ δ῾εῖσθαι πολλό
μ᾽· διὸ μὴ φαίνε῾ται τ᾽ τήλ῾ις ἢ χύσεσις εἶναι τ᾽ χυλ᾽, ἑκατέρα κ῾ῆ τ᾽ συγ
κ῾ῃ μῶ᾽ φύσεως· ἢ μὲν γὰ῾ ἐξ ἀπέπτων μὴ πολλοῦ᾽ μεταβάλλουσα πρὸ
τ᾽ τελείωσιν· ἢ δ᾽, ὥσπερ ἄχυλ᾽, μὴ ἀνδ῾ὸσ ἐν ἀ῾ωλῇ τινι χύσεσι ἀλ
λοιώσει, διὰ τ᾽ ὑπερκ῾ῃμῶ᾽ φύσιν· ὧν ἑκάτερ᾽ ὡς ἁπλ᾽ῶ᾽ εἰπ῾ῖν, τὸ μὲν
ἐν τ᾽ ἐπιτείοις μᾶλλ᾽· τὸ δ᾽ἔν τ᾽ δένδροις ὄ῾ζειν, ὡς πολεόμ᾽ δεομῶ᾽ πέ
πε῾ν᾽· τὰ χαλ᾽ λήθ῾ερ᾽ ἐκείν᾽ς ἀπορο῾ῦμαι· ἢ μὴ ἐπιτείοις μὴ δένδροις.

ἀλλ' ὅλως τῇ κράσει διορίζουσ'. ὁ πρίασθαι αὐτὴν τυχὸν ἢ μὴ μεταβολαὶ συμβαίνουσιν ἐκ λόγου· ἐπεὶ ἡ ἀμυγδάλη τὸ πρῶτον ὑδατώδης, ἕως αὐξηθῇ χλοερὰ ξηραινομένη, λῖπος λαμβάνει· ἡ δὲ τῆς κυρσιωνίδων· ὧν ἡ τὸ κελύφη, σκυφνά· τῶν δὲ, καὶ ὀξέα· καθάπερ καὶ ἡ ἀμυγδάλη ὡς ἐν ταὐτῷ φαίνεται τὸ σκληρὸν μεμιγμένον τοῖς ἐκτὸς ἢ μὴ γεώδους· ἡ δοῦν φύσις ἔοικε, ὥσπερ ἐκμεμιγμένη τὴν χυλὸν ἐκ πρίνης τῆς πέψεως ἀφαιρεῖν· ἢ μὴ δύξειν αὐξάνεσθαι ὡς τῶν ἄλλων· ἐν μὲν γὰρ τῷ ἀλλ' ἐκμίξεσι γίνεσθαι· ἐν ταὐτῷ δὲ ὥσπερ ὀξὺ ἀφαιρέσεις ἢ χωρισμοῦ. ἔνθα μὲν ἐκ τῆς ἀρχῆς, ἔνθα δὲ ὕστερον τῆς ἀρχῆς· ἀρχὴ γὰρ τὸ πλυκύ· τούτου δὲ πέψις ὡς ἀπολεῖπον· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς ἀλλοτρίαν ἔχει θεωρίαν· ἐπεὶ τὰ κοινὰ μόρια, εἰ οἱ χυλοὶ πάντες ἐκ τοῦ κρὸ ἢ πλυκέος, μίγνυσθαι τῶν στοιχείων τὰ σώματα· πάλιν δ' αὖθ' ἕτερον, εἰ ἐκ μὲν τούτων μηδέν, ταῦτα ἐκ τῶν ἄλλων· ὁ γὰρ αὐτὸς οἱ χυλοὶ αὐτῆ φύσις· εἰ μὴ ἄρα πολλοὺς ἀχὼς αἱ ἀρχαὶ, ἢ κατὰ πολείους πρόποιος ὅπερ ἔοικεν ὡς περὶ στοιχείων λεγομένων· ἀλλοῦν δὲ τούτων μὲν πάλιν, λόγος ἕτερος, αἱ δὲ γενέσεις τῶν χυλῶν, ὡς τὰ εἰρημένοις ξόπος· ἢ ἐκ τῶν εἰδοῦς εἰσ εἶδος, ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων τῶν ἐναντίοις αἰεὶ μέν· κοινὴ δὲ ἡ ὕλη πάντων γὰρ ὑγρόν· αἰεὶ δὲ ἢ πρὸς θερμῷ τὸ ἐν αὐτῷ καὶ τὸ τοῦ ἡλίου· οὕτω γὰρ ὥσπερ εἴρηται μάλιστα φυτῶν οἰκεῖον· ὃ χὼς περ τὸ ζῷον τὸ ἐν αὐτῷ· ἐπεὶ μεταβολαί γε καὶ αἰεὶ ὁμοιώσεις ἢ γένεσιν εἰσὶ τῶν χυλῶν· Δημοκρίτῳ μὲν γε πῶς τις ὀξαίνεσθαι λέγει γένεσις, ἀπορήσειεν ἄν τις· ἀνάγκη γὰρ ἢ τὰ χήματα μεταρρυθμίζεσθαι, καὶ ἐκ σκαληνῶν ὀξυγωνίων, περιφορὴν γίνεσθαι πάντων γοῦν φησὶ τὸ ὀξὺ καὶ πλυκέος, ἢ ἐκ μείνεσθαι τὰ πρότερον ἀεί· θάτερα δὲ μηδέν· ἢ τρίτον τὰ μὲν ἐξιέναι τὰ δὲ πεπτίνειν· ἐπεὶ διὰ δύο μεταχηματίζεσθαι (τὸ γὰρ ἄρτιον ἀπαθὲς) λοιπὸν τὰ μὲν εἰσιέναι, τὰ δὲ ἐξιέναι· ἀμφοῖν καὶ ταῦτα ἄλογα· προσαπορεῖν γὰρ δεῖ, ἢ τί τὸ ἐργαζόμενον τοιοῦτον· αἰεὶ γὰρ τοῦτο μὲν ὑπερπολεῖ ἴσως ὁλοσ· ἀπάντων γὰρ οὕτως περὶ τὸ γένεσις· οἷον ἡ σὶ· πάθος· περὶ ὁτιοῦν· τὸ δὲ μὴ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ πέψις ὁμωνύμη, τὰ μὲν ἐκκρίμα καὶ διαλυόμενα καὶ σηπόμενα καὶ λεπτυνόμενα.

τὰ

πολλῶς δ' ἄπορον εἰπεῖν αἰτιολογικῶς καθάπερ ἡ ἐν τοῖς πυρομιγέσιν ὅλως δ' οὐ τὸ λεπτὸν ὅτι πάντως ἐνυπάρχουσιν οἱ χυμοὶ δυνάμει προσούσης μεταβολῆς· τὸ δ' ἐνεργείᾳ μὴ εἶναι καὶ ἐνεργείᾳ· πεφθέντων δ' οἱ μὲν δριμεῖς φανερῶς τῇ αἰσθήσει· καθάπερ ὁ γλυκὺς καὶ ὁ λιπαρός· καὶ γὰρ ἀπὸ πικροῦ μέλιτος οὐχ ἥκιστ' ἐξ ἐνίων ἔστι, καὶ χωρισμὸς ἐκ τῶν πολλῶν οὕτως αὐτοῦ· οἱ δὲ χυμοὶ ἐνδηλοι· καθάπερ ὁ οἰνώδης ἐν τῷ μύρτῳ· ἔτι δὲ τὸν λιπαρόν· ἔχει γὰρ ἔλαιον τοιοῦτον ἐν τῷ οἰνωδεστάτῳ μύρτῳ ἀφαιροῦσιν αὐτὸ καὶ κάουσιν ὡς τὸ λύχνων· ἀκρατέστεροι δὲ πάντες γίνονται χωρισθέντες τῶν φορικαρπίων· ἡ δὲ χυλοὶ μᾶλλον· τότε γὰρ ἥκιστα ὑδατώδους ἀπεπτοι, καὶ ἡ τοῦ χεώδους ὑπόστασις καὶ τὸ ὀλίγον τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐν αὐτῷ δυνάμεως· ἐπεὶ ἡ ἀφαιρεθεῖσα τοῦ κεχυμένου, ἐν αὐτῷ τούτῳ αἰτιολογοῦνται, τὴν τάχιστα, ἡδέως ἂν τοῦτο ἔλαιον ὑπολάβοι μᾶλλον ἐξελαιῶδες διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν· ἢ φανερὸν ἐξῆλθεν, ὅτι δυνάμει πάντ' ἐν αὐτοῖς ἐνυπάρχει· τὰ δ' ἐνεργείᾳ, αἱ αἰτιολογίαι ποιοῦσιν· εἰσὶ δὲ ὡς ἐν αὐτοῖς τοῖς φορικαρπίοις ὡρισμέναι μεταβολαὶ χωρισθέντος ὁμοίως ἐστὶ τοῦ πέπονος, ἢ ἐστὶ τοῦ φθορᾶς· μᾶλλον δ' ἢ τοῦ οἴνου· ἢ γὰρ ἁπλῶς μᾶλλον ἢ ἐξισάμβλυ ἢ οἷον γηράσκειν ἐν ὡρισμένοις ἐστὶ μεταβολῇ χυλοῦ· ἀμοιρθεὶς δ', εἰ μὴ ὥσπερ κατὰ φύσιν ὅτε μᾶλλον ἐκ πεπόνου, τοῦτο συμβαίνει, διότι τὸ πιμελὲς ἀήρ ὀξάζει ἢ τὸ περιέχον· ἀπόνοος γὰρ φύσει, καταλείπει τὸ χεῶδες ὡς εἰκός· ὁ δὲ ὥσπερ βία ἢ παρὰ φύσιν εἰς τὸ ὀξύ· τοῦτο δ' ἐναντίον· ἔχει δὲ ἢ ὡς τὰ μᾶλλον πάσχειν συμβαίνει τῷ οἴνῳ τὴν ἐκστατικὴν ταύτην πρὸς φθοράν, ἀφ' οὗπερ ἢ φυσικὴ γένεσις· ἐκ δὲ τοῦ ὀξέος ἢ εἰς τὸ ὀξὺ καθάπερ εἰς τὴν ὕλην ἀναλογίαν· μεταβάλλει δὲ καὶ ἀπὸ καθίστασθαι πάλιν συμβαίνει μᾶλλον ὡσαύτως ἐκείνοις· καὶ μᾶλλον ἢ θαλαττωθὲν ἢ ὡς τοῦ ἄστρου ὡς πολλὴν πάλαι κίνησιν· ἢ γὰρ ὅτι πάλαι τὸ πάθος ἐν, ὃ γίνεται σφοδρῶς· ἀμυδρὸν μὲν τοιοῦτον, ἐν τοῖς ἐπιμύοις οἰκεῖόν τι ἐστὶ θάνατος· ἢ δὲ φθορὰ καὶ ἡ ἀλλοίωσις ἐν πᾶσι μύοις πάσχουσιν· ἐπεὶ καὶ τὸ μὲν ἀφθαρτὸν μύων ἐξυγραίνει· πολλάκις δὲ ἐξοξύνει· πυρὸν δὲ χονιζόμενον ἀπυγραίνει· καταλῆγον μύων ἢ ἐν ταῦθα χεώδους· ὅλως δὲ φθα-

ς αἰ πάντ᾽ ἡ καταμίξ ᾖ τοῦ ἀλλοτρίου, ἢ ἐκλείψῃ τοῦ οἰκείου δι᾽ χρόνου. αἱ μὲν γὰρ καταμίξεις, ὅταν μὲν τὸ ἐξωτικὸν μιχθέντος, ὅταν δὲ τῶν αὐτῶν μοσθοῦσαν πρὸς τὴν θήκην ἀλεουάσαντος· τάχα δ᾽ ἀληθέστερον εἰπεῖν, ὅταν μὲν θέντος τινὸς διαφθαρέντος· ἅπαντα γὰρ ἡ τῶν πορικαρπῶν φθορὰ ἢ αὐτῶν ὑγρόν· οἷον οἴνου γάλακτος· οὐδὲν δ᾽ ἧττον τιτανομένου ὑπὸ τούτων μεταβάσεις· ἐναντίας δὲ ποιεῖ τούτων αἱ μὲν ἐναντιότητες, πλείους· ὥστε οὗτος μὲν φανερός· ἡ δὲ πέψις πάντων ἕνεκα μὲν ὑπὸ θερμοῦ καθάπερ εἴρηται· δοκεῖ δὲ τῶν ὀπωρικαρπῶν ὑπὸ τοῦ ψύχους διὰ τὴν ὥρας· πέπτει γὰρ ὥσπερ καὶ λέγομεν τὸ θερμὸν αὐτὸ πορίζεσθαι· ἢ δ᾽ ἐλαία τὸ ἔμπαλιν· ἀληθὲς· λέγουσι γὰρ ὡς ὀλίγον πλέον ἔχει τοῦ ἐλαιοῦν μετάρσιον· ἢ ὅσον λαμβάνει τοῦ θέρους· ἅμα δὲ ὀψὲ τὸ τί γίνεσθαι λήρ· μᾶλλον οὐκέτι δύναται τὸ ὑγρὸν ἐξελαιοῦν· ὥστε μὲν φυσικῷ πάθει δεῖ καὶ ὥρᾳ συμπίπτειν ὁρᾶν λαμβάνειν, πῶς ποιεῖ λητέον· εἰ δὲ τῇ ὥρᾳ, τῇ τοῦ ἄστρου δύσει· τάχα δ᾽ ἀμφοτέροις συμβαίνει διὰ τὸ αὐτὸ αἴτιον τοῦ μὲν ὀλίγον πεπτομένου· διαμφισβητοῦσι δέ τινες ὡς οἰκοπροσάγοντες· ὡς ἄτοπον τὸ μηδὲν ὠφελεῖσθαι τῇ ξοφ[illegible] ὑδάτῃ ὠφίνου μὴ τῇ αἰθρίᾳ φανερόν· ἢ εἰ μὴ τῇ πείρᾳ· λευκὸν ἢ τρίβομένου ἐλάττου ἀφιέναι· πάσῃ γὰρ ἴσχειν ἐξεῖναι ἐλαίᾳ συλλεγομένου· διὰ μὲν γὰρ τὸ πλέον εἶναι, διὰ τὸ κεχειμάσθαι ὑδατώδους ἀφηρημένου, τὸ λοιπὸν ἐκπέπτεσθαι μᾶλλον· ὁ μὲν οὖν λόγος αὐτὸς λεγόμενος, ὅτι ἐνδέχεται δοκεῖ φαίνεσθαι πλεῖον, διὰ τὸ ὑδατώδες τῇ ἀμόργῃ· ἐπεὶ ὅτι γε ἔχουσι τὸ ἔλαιον πρὸς τὸ μελανθῆναι, φανερόν· ἢ ὅτι καθαρώτερον ἢ λευκότερον· ἐκ γὰρ τῶν φαυλίων, ὠμὸν τὸ λευκόν· τὸ δὲ μφαίνειν τινὰ πικρότητα τὸν λευκόν, θλιβομένων, οὐδέν ἄτοπον, ἢ εἰ ὕστερον ἐκπεφθεῖσι παύεσθαι· οὕτω γὰρ ἂν ὀλιγότητος πλήθους σημεῖον· ἀλλ᾽ ὅπερ καὶ πρότερον εἴρηται τοῦ καρποῦ τὸ πλεῖον· ὅτι δὲ οὐκ ἀναμένει τὸν τοῦ πορικαρπίου πέψιν, φανερόν· ἐν γὰρ τῶν λευκῶν· ὥστε οὐ δεῖ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ διαιρεῖσθαι· ὅτι τὸ ὕλῃ ἐξ οὗ μέλλει πρότερον ἔχειν· τίς οὖν ἡ αἰτία, ἢ τίς ὁ τρόπος ἐπὶ πολὺ ἀληθὲς ἢ ἁπλῶς· ἢ ὡς βραχεῖ τινι πλέον· ἀμφότερα γὰρ ἀληθῆ· μεῖζον δὲ θάτερον· ἢ πρῶτον μὲν οὐχ ἡ αὐτὴ πέψις

τοῦ τε χυλοῦ καὶ τοῦ πυρικαρπίου πρὸς ἐδωδήν· τοῦτο γὰρ δεῖ προσφιλὲς εἶναι τῇ γεύσει· ὅτου δὲν μὲ μοιώσεις τοῦ γεώδους· ὡς δέ νιοί φασι σήψ. ἢ ὑδρηπερεωσύνης· τὸ δὲ λαῖον αὐτῇ τῇ τοῦ χυλοῦ μεταβολῇ· τοῦτο δ' ὅσῳ χαλεπώτερον, ὅσῳ ἀλογον ὑπὸ τοῦ πλείονος θερμοῦ δημιουργεῖσθαι, ἢ αὖθις αὖ ἀποπιμίκτῳ χυλῷ ᾧ γεώδη ἢ ὑδατώδη· πρὸς ἀρκοῦν μὲν οὖν ἀμφοτέρων ἢ ὥρα θερμοτέρα ὁ χυλὸς ἀμίσεσερ· μετ' ἀρκοῦν δὲν αὖ τι· αὔξει γὰρ ἡ σαρξ τότε ἢ τελεῖται· ὅτι δὲ ἐν πολλῷ τροφῷ, δῆλον ἡ σαρκία τῶν ἐλαιῶν τὸ δὲ ἐλαίου πλῆθος, ἐκ πολλῶν φανερὸν· αἵ τε ἐπομβρίαι πιοῦσαι ἔλαιον· αἵ τε ξηρασίαι· οὗ ἕνεκα ἢ ὥρα μικρός, ὀλίγη ἐλαῖα καθάπερ αἱ φαυλίαι ὡς ἐν ταύτῃ τῇ φύσει κεκμηκυῖα ἢ δὴ καὶ τοῖς ψυχροῖς ἰχύσιν, αἰγιαλοῖς καὶ πολλοῖς· ὃ καὶ ἀπροῦσιν· διὰ τὴν μὲν ἀμπελον ἐν τοῖς χειμοριωτάτοις χυλοῖς· ἡ ἐλαία δὲ ἐν τοῖς θερμοῖς· αἵπερ ἐστὶν εἰρημένον ὅτι ἐν τῷ σαρκαὶ δύναμις· τὸ δὲ ὀξὺ δὲ χυλὸς ἐν αὐτῇ τῇ σαρκί, ἢ ἔτι πρότερον ἴσως ἐν κυριώτερον, ὅτι θερμότης ἢ πρὸ τοῦ ἔλαιον, ἀθεμής· ἧκει μὲν γὰρ οὐ γίνεται. τὸ δὲ θέρος καλοῦ, ἀλλὰ τὸ μετόπωρον· ἀκέτι δύναται ἐν τούτῳ κρατεῖν ὁ ἥλιος· ὃ καὶ σημεῖον ἄντις λάβοι διὰ τὸ τοῦ θέρους γίνεται τὸν μὲν γὰρ οἰνώδη καὶ ὑδατώδη χυλὸν δύναται τὸ ψύχος ἐκπέπτειν, τὸν ἐλαιώδη δὲ οὐ δύναται· τὰ ὕδατα δὲ τὰ ἐκ τοῦ γινόμενα, καὶ τὰ ἐκ τῶν ὀχετῶν ἄρδοντα τὴν σάρκα, σηπτὰ καθάπερ εἴρηται τὸ δ' ἔλαιον ἄμικτον· ὥσπερ καὶ ὅταν τοῦ πυρικαρπίου χωρισθῇ· ἐν αἰγιαλῷ δὲ τὸ μὲν τῶν αἰγιαλίων καλουμένων ἐλαιῶν γένος, τῶν πολυσάρκων τε καὶ μεγάλων, ἔλαιον ὀξύ· θάτερον δὲ ἔλαιώδες· πολλαὶ γάρ εἰσιν ὥσπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται· περὶ μὲν οὖν τῆς φύσεως τοῦ ἐλαίου γενέσεως, τοιαύτην τινὰ ποιητέον τὴν αἰτίαν· ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων τῶν λίπος ἐχόντων ὥσπερ αὐταί· συμφωνοῦσι τοῖς ἐκ τούτων· εἰ δ' ἔνια κατὰ μικρὸν ὥραν, διαιρετέον ἢ τὰς φύσεις ἑκάστων, ἢ ποιότητα τὸ λιπαρόν, ἢ τὸν τρόπον τῆς γενέσεως· πολλὰ χωνιζόμενα καθάπερ τὰ καρυώδη· ταῦτα γὰρ δύναμιν μὲν ἔχει καθάπερ εἴρηται· τὴν δ' ἐνέργειαν ὁ χρόνος ἀποδίδωσι· τοῦ

μὺδατώδης ἀπομυρμυλῶ. ἁλιῶδους ἢ ξυμισγομυλῶ ἢ πομυλῶ· τῇ ἢ καὶ κομιδῇ ξηράτης ἁλιῶδότης εἰ μὴ ἄρα καὶ αὐτῖ πεῖσάμῃ τὸ θερμὲν τοῖν ἐνδέχε ταὐτὸ οὐρποῖ· ἃ πάντ᾽ ἄδυσα χυλὲ ἔχει, τὰμ᾽ ἁθὺς ἢ ὀσμώδη τυγχάνφ· τὰ ἢ πολὰ σωεμφαίνφ τὰν ἀγνομυλῶ οἱσ᾽ ὀσμῶ· ἐνίαις ἢ ἢ θλιβόμῃμόν ἐκ κινάμυλῶ· ἢ πάλ᾽ τὰ ὀσμώδη δαμασωμέν᾽ ἢ γνομέν᾽ χυλὲ ποιεῖ, ὡσπερ ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων κφμυλῶ· αἰγὰ ξόπ᾽ ὂν τὰν ἀ ἢ τ᾽ αἰσθητ᾽, ἢ ἁ δὲ κακῶς ἂν δόξφ ἐλέγχεσθαι τὸ κῖτ᾽ χυλῷ τε λ᾽ τὰς ὀσμ᾽· αὐτὴν ἢ εἰς ἐκείνην φέρφτ᾽ δόξαν· ὥσ᾽ ἐχόντ᾽ τὰν ἀ συμβέβηκεν ἐκ ἀπὸ τ᾽ αὐτῶ ὡσαύτως ὀσμομυλῶ· ἀ δὴ ἢ δεῖ διελ᾽ εἰ πὶ κάτερ᾽· ἢ ὡσ᾽ ταὐτὸ διαφέρ᾽· ἁ μ᾽ ἴσως κατάγετ᾽ προσηγορί᾽ ἀπροσθήσονθ᾽ ὡσ᾽· πικρὲ γὰρ ὀσμὴ ἢ ἁλμυρ᾽ ἁλιπαρ᾽ ἢ στυφνὲ ἁ ἐθέλφ λέγ᾽· οὐ ἢ δὲ οἱ χυλοὶ πάντ᾽ κῖτ᾽ τὰσ ὀσμ᾽· ὡσ᾽ ἁδὲν ἦπον ὀσμάσ᾽ ὡσ᾽ καπάλιν ἀ ἢ σωακολουθεῖ ἐκ ἀπὸ τέρῳ θάτερ᾽ ὂν· ἑκάσου ἢ τ᾽ χυλ᾽ ἰδέαι πλείους· οἷον γλυκὺς, πικρὸς, τῶν ἄλλ᾽· ἁ γὰρ μελιτώδης, ἢ οἰνώδης, ἐκ γαλακτώδης ἁ ὑδατώδης λ᾽· τάχα ἢ ἁ τῷ μᾶλλ᾽ ἢ ἧττον διαφέρουσι· κυριώτατ᾽ ἢ τῇ καπαμί ξφ τ᾽ ὑποκφμῇ· ὁμοίως ἢ ἢ τ᾽ ἄλλ᾽· ταὐτὰ μὲν γὰρ ἀμφισβητοῦσι πάντες· ἢ ἢ τῇ γεύσει τ᾽ ὀσμῇ αἴσθησις, ἁ κάλος· ὑπὲρ μάλισα ψῶδη λ᾽, ὡσ᾽ τ᾽ αὐτὸ ὑσόμων λεξθμῶν· τῶν τιλαχανῆρ᾽, ὡσπερ αὐίνθ᾽, μαράθρ᾽, μύελ δρς· ψῶ δὲ ἁ ἐκ ἔχοντ᾽ ὀλ᾽ ὀσμῇ ἢ ἐπὶ μᾶλλ᾽ ὡσ᾽ τ᾽ ξηρ᾽, ἀ ὀσμῇ δὲ τιλέ· οἷον φακῶ· κρίκ᾽· τ᾽ τοι οὑτ᾽· ἁ θρανώμῃμα ἢ ἅμα τῇ μασήσει ἢ ἁ θερμαινώμῃμα, πρὶ ἢ τινα ἀτμ᾽ ὃς αὐαπέμπ᾽ λεπτὸς ὢν διὰ τ᾽ πόρ᾽ εἰσ τ᾽ ὄσφρησιν· ἐμφαίνε ἢ ἢ λὲκ ἁ μασωμέν᾽ χυλὸς· ὡσ᾽ ἐπίπαν ἢ τάχ᾽ ὐόσμα πάντα πικρά· φύτου μὲ οὖν τὴν αἰτίαν, ὕσερ᾽ λεκτέον· ἔοικε δ᾽ ἴσως ὁμοίως ὅμ τοι νῷ ἀντῖ, οἷον, τοῦτο γλυκὲ ἢ πικρόν, τὸ μ᾽ οἷον ὐ χυλῖ ἀρχήν, τόδ᾽ ὐόσμῖ εἶναι, ἢ ξόπερ τὴν ἀμᾶλλ᾽ τὸ πικρ᾽ ὐόσμῖ, ὐόσμ᾽ ὂν μὴ γὲ, ἔργ᾽ λαβεῖν μὴ πικρ᾽· ὐ χυλαὶ ἢ, πολὰ ἐκ μὴ γλυκέα· ἃ δὲν δὲ ταὐ ταὶ ὀσμώδη κατὰ τὴν γεῦσιν ἁ τὴν προσφοράν· ἢ ἢ γλυκύτητα σαινίσσει καὶ ἥκιστα ὐόσμ᾽· καίτοι ἀμφω τε διὰ πέψεως· ἀλλὰ περὶ μ᾽ τούτων, ὕστερον· ἐπεὶ δοῖ χυλοὶ πλείους· ἀπορήσειεν ἂν τις διὰ τίποθοῖ μὲν ἄλλοι πάντες ἐν τοῖς φυτοῖς καρπῶ πίνουσι καὶ γὰρ

ε᾽ γὰρ πικρὸς ἢ ὀξὺς ε᾽ δριμύς. ὃ᾽ ἁλμυρὸς οὐκέτι. οὐδὲν γὰρ τ̃
φυομέν᾽ ἁλυκ᾽. ὥστε ἢ ἐν ἑαυτῷ τοιοῦτ᾽ ἐχέντ᾽ χυλ᾽, ἀλλ᾽ ἔν τ᾽ περὶ
τὰ ἔξω πίνε᾽ πικρὸς, οἷον ε᾽ τ᾽ ἐρεβίνθοις. αὐτοὶ ὃ᾽ γλυκεῖς. ἀλ᾽
τι᾽ δ᾽ ὅτι ἀτροφ᾽ ἢ καὶ ὥσ περ ἀχλύμνη᾽ τὸ ἁλμυρ᾽. σημεῖον δ᾽ ὅτι οὐ
ὃ᾽ φύε᾽ οὐδὲν ὡς εἰπ᾽ ζ᾽ τ᾽ τοιαύτ᾽ χώραις. διαθιᾷ γὰρ καὶ ὀξαιρεῖ᾽
τὰ σ δυνάμ᾽ ς, ὥστε κωλύ᾽ τ᾽ σύσασ᾽. ὃ᾽ ὃ᾽ καὶ τοῖς ἄλλοις τοὔτ᾽
αἴτι᾽, ὕλο᾽ μὴ δὲ καθαυ᾽ τὸ χυμ αὖ. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάτ῀ φυ
ό μ᾽ α, γλυκύ τι τίτιν᾽ καὶ ἑτέροις χυλ᾽ φύε᾽ καὶ σωίσα᾽. κα
θάπερ ἰχθὺς καὶ τἄλλα ζῶα τὰ ἐν αὐτῇ. καθάλ μ᾽ οὖν τοιαύτη
τις ἡ αἰτία. δεῖ γὰρ ἐξ οὗ τι μέλ᾽ φ πάνεσθαι μεταβλητικ᾽ εἶν᾽. τὸ
δ᾽ ἅλμυρ᾽ ἀπαθὲς καὶ ἀμεταβλητ᾽. διόπερ οὔτε φύε᾽ ὐδὲν ἐξ αὐ
τοῦ, οὔτε αὐτὸ τελὲς οὐδέν. ὅλως δὲ ζῴ᾽ καθ᾽ ἕκασα καὶ ἐν τοῖς
ἕξ ακολουθοῦσι, καὶ τὰ τοιαῦτα δόξειεν ἂν συμφων᾽. οἷον ὅτι ὁ
ἥλιος καὶ τὸ ζῷ᾽ ἕκασ᾽ ωθρ μ᾽ ἕλκ᾽ τὸ κουφότατ᾽ καὶ τὸ ξοφ᾽ μότα
τ᾽. τὸ δ᾽ ἅλμυρ᾽, βαρὺ φύσει καὶ ἄξοφ᾽. ἔπεισ τἀκόσα πὲς καὶ ἀνα λ
λόιωτον. κατα λφ᾽ πόμ᾽ ον οὖν καὶ οὐ σωε λκόμ᾽ ον ὑ᾽ ὠὸ τ̃ ξι-
ζῶν, ὅκ ἀναμί᾽ νυ᾽ τ᾽ φυτ᾽. ἔτι δὲ πείρασ᾽ ἀπερί᾽ πωτ᾽ τὸ φυτ᾽ οὐ
δὲν ὠὶ ασθ᾽ ἂν ἡ ἕλκ᾽ εἰκ᾽ τὸ ἄξοφ᾽. ἐδ᾽ φ᾽ ἢ ἡ ἔγχισίν τινα πίνε᾽ ἂν.
ε᾽ διὰ δ᾽ τὸ ἥκισά τι ὑπὸ τοῦ ἡλί᾽ ἀνάγε᾽ σθαι ἢ ἐπὶ πολάζ᾽ φ. παν τα-
χοῦ γὰρ πλατέα ε᾽ μεγάλα τ᾽ ὑ γρ᾽ ὠὶ φέρε᾽ σθαι, ἀσύμπλεκ᾽ δὲ καὶ
ἄκομα. διὰ τὸ μηδὲν ἔχ᾽ σκαλιωδ᾽. ἁλὰ ἀγωνιοῦ᾽ δῆτ᾽ εἶν᾽ ἢ πο
λυκαρπ῀. ταῦτα μ᾽ εἰκωλύ᾽ πρ᾽ τ᾽ τῶν φυτ῀ κατάμιξιν, ἔξεσ
σκοπ᾽. πρ᾽ ὃ᾽ τὰ πρότερ᾽ εἰρημέν᾽ α, ζητήσειεν ἄν τις περὶ τὰ καθό-
λ᾽ λεχθέν᾽, διὰ τί ποτ᾽ ἐν ἰοις ἐγίνε᾽ ἢ ὠὶ πνεται μᾶλ᾽ λον ἢ ἧττον ἢ ἁλ
μυρά. εἰ μ᾽ γὰρ ἐν αὐτ᾽ ὑ᾽ τὸ πάρχει, δῆλ᾽ ὡς οἰκεῖον ἂν τι τ῀ τροφ᾽ ἐπ
ι τ῀ φύσ᾽. εἰ δ᾽ ἔξωθεν ὠὶ γίνε᾽, ε᾽ τοῦ τὸ μ᾽ ἧττον. ἐκεῖνο δ᾽ ἂν τις
ὁμοί᾽ ἀπορήσειε, πόθεν ἡ ὑ᾽ πὸ τ᾽ν᾽. ἀνάγκη γὰρ ἐκ τοῦ ἀέροσ ἢ ἐκ τ῀ ἀτ
μίδοσ ἂν ὠφρομένης. ἢ κ῀ τὰς ῥίζασ ἐλκυσθὲν, ἐξανθεῖν οἷον πε
ρίπωμά τι. φαίνε᾽ δ᾽ ἅλμη ὅλ᾽ ὠὶ πολάζ᾽ φ. εἰ μ᾽ ἔν γ᾽ τῷ, φανερὸν
πέλκοιεν᾽ ἂν. εἰδεκέν᾽ ἄρ᾽ ἂν. διὰ τί μόν᾽ ὠὶ καθήζ᾽ τ᾽ τοῖ᾽ πελέγε

εἴνθων καταλαμβάνῃ τοιόστοις· ὅσα γὰρ ἁλμαιμοσηματικῶ
ὡς περὶ ἐοδωνιὰς ἁλμάδα, περὶ τὸ τῶ ἐπὶ λόγο· τῶν δ' ἐριείμ
θων οἰκεῖον φαίνεται χρῆσιμον· ἀπολυθέντα γοῦν τὸ αὐθῶσιν, ἐκφυ
σιᾶ ἀρτισωνισαμένη, ἀπόλυνται δὲ διαφθείρονται σφακελίσαντις·
ὥστε πρὸς σωτηρίαν ἡ φύσις ἐπέδοκε τὰ τοιαῦτα συγχωρεῖν· φαί
μοιτ' ἂν ἡ ὅλη τινὰ ἔχειν τοιοῦτον χυλὸν ἐν τοῖς φύλλοις ἢ κλωσὶν, ὅσα
ἀποπλυθέντα ὅλως, ἐμφανὲς ὂν τοῖς πλύσιν, οὐ μόνον ἐν τούτοις
αἰγιαλὸς ἀνάγει τῷ καρπῷ· δῆλον δὲ τοῦτο ἐκ τῆς γεύσεως γίνεται, ἐαυτὴ ὡὶ
τὴν λῶπαν ἀνιῶθῃ, διαμασησάμενος ὅλως· ἐκ τῶν κελύφων δὲ, ἢ ἁλμυ
ρίς· ὅτι ἐκ τῶν ἐντὸς, ἢ ἡ σὰρξ διατηρεῖ πρὸς τὸ ἀκόπον εἶναι· καὶ φαί
νεται τὴν αὐτὴν ἔχειν τάξιν, ἣν περ ἡ περιφυκότος· ἐκ δὲ τῶν ἀμφοῖν ἔξω
ἢ ὥσπερ φυλακῆς χάριν· χλωρᾶς μὲν οὖν ὄντος, ἐν τῷ καυλῷ ἐκ λοβῷ
καθάπερ εἴρηται· ξηραινομένου δὲ, ἐκ τὸ κέλυφος λαμβάνει τοιοῦτον
χυλὸν· ὥσπερ ἐκκρινόμενον, ἀπὸ τῶν ἐντός· ἔξω δὲ ἀφίσταται τὸ τοι-
οῦτον εἶδος ὡς ἂν αἰγός· καθάπερ ἐκ τῶν ἐκ τοῦ κυνὸς ἢ ἐν ᾧ χοιὶ
πικρότητος· ἐκ ὡς ἐν καρίαφασὶν ἄποπον ἔχειν χυμὸν αὐτὸν ὧδε θαυ
μαστῶς· ὥστε ἂν μὴ ἀποπλύνηται, μὴ δύνασθαι ἐσθίειν· οὐδὲν δὲ τοῦ
πον οὐδὲ πλείω τοιαῦτα ἐστίν· ἐπεὶ ὁ δὲ τοῦ τὸ πρῶτον εἰρημένον
οἷον τὸ τῶν καλαύροις τῷ ἀκρωτηρίαν εἶναι τὸ βολιτῶν τὴν κα
λουμένην κορυφὴν· ἢ τὸ σκορόδοις τὸ δριμύτητα τὴν ἐν τῷ δάκνον τὸ
γελγίδος· ἐκ τοῦτο μὲν ὡς καθόλου οἰόν τε ἂν εἰρήσθω· ὅτι δὲ
φαίνεται φυσικόν τι ἢ συγχωρεῖν, ἐκεῖθεν δῆλον· ὅπου γὰρ ἂν παρῇ
ἢ φυῇ, πᾶν τὸ χυλὸν λαμβάνει τὸ ἁλμυρίδα, καὶ μὴ τὸ ἔδαφος
ἢ τοιοῦτον· ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τοῖς ἁλμώδεσι φυόμενα, τὸ ἔχειν ἁλ-
μυρίδα τινά, οὐκ ἄλογον, ὥσπερ αἰγιάτιν ἢ τὸ ἅλιμον· ἔνιαι δὲ χυλὸ
τραχεῖαν βελτίω πίνεσθαι· καθάπερ τὸ ἐάφανον· ὀξεῖαν δὲ αὐτὴν δριμύ
τητα τοῖς τοιούτοις· ἅμα δὲ καὶ μέριστον τὰ πρὸς τὸ ἐκ τοῦ ὑγρότητα τὸ πλείω· διὸ καὶ οἱ ἅλες ἀφελεῖν·
ἐμφανὲς δὲ τοῦτο ὠμῆς οὔσης· διὸ καὶ δοκοῦσι τὴν ἕνεκα θερμαίνεσθαι
φασιν· ὅτι οὖν τοιαύτην καὶ οὕτως ἔχουσα τυγχάνει τῷ πυρὶ, καὶ

τὸ

τὸ λόγον ἤδη τοῦ χυλοῦ· εἰ καὶ γλυκεῖαν καὶ ἁπαλ̂· ἐπεὶ καὶ οἱ τ̃
λίπος ἐμβάλλοντες, ἅ τε βάλανοι πρ̃ι· ἀλλ̓ ἐξ ὀλίγου πρι ὅσ̃ι· ἢ ἧ φύ
σ̃ι ἐκ πολλ̃ῆ ἠκρ̃ι μικρ̃ὸ ποιήσασα, τοιαύτην ἐποίησ̃κ· ὅθεν δ' ἧ οὖρ
άλος, τὸ περὶ ξοπ̃ὸν ἢ περὶ ἄσφ̃ι, ἐνίοις χοῦν ἢ ὁλ̃ὸν ἅ θέρ̃ος βελτίω καὶ
θάπερ ὠὰ ἐρετρίας· ὅτι ἢ μᾶλλ̓ ἡ ἁλμυρὶς ἐργάζε̃ι ἠ κρατεῖ· αὐ
τὴ μ̃ὲν οὖσ̃α λεπ̃ὸ· τ̃ὸ δ' ὑγρότητ̃ὸ ἐλάττ̃ον ποιομεν ὠὰ ἐκείνη· καὶ ὁ λίπ̃ὸς
ἧ ἠ τὸ ἐν αἰλύπτ̃ῳ· ἢ τὸ ὠὰ ἅπασι τ̃ὸ τοιοῦτ̃ὸ τόπ̃ρις εἶμ̃ι χρ̃ης̃· ἀλ-
λὰ χρ̃ὴ αὖ τὰ μ̃ὲν ἴσως ὡ̃ι πολέμ̃ον εἰρ̃ήν· ἡ δ' ἁλμυρὶς εὐθ̃ὺ πὸ τ̃ῆς ἰχθ̃ὺν
ἕλκε̃ι, εὐθ̃ὺ πὸ τ̃ὸ ἡλί̃ῳ θερμότητ̃ὸ ἀφέρε̃ι, καὶ τ̃ἄμφοτέρ̃ῃ τόπ̃ρις
ἂκ αὖ ἀκίνητ̃ὸ ἀπὸ τ̃ῆς χ̃ῆς εἴη, πολὺ δ' ἰῶ̃ὸ ὀβαρχ̃ίλόγ̃ὸ· ἀλλὰ πῶ̃ι μ̃ὲ
ρύτ̃ὸ, ἀλλ̓ ἐκεῖνο δῶ̃ς οἰκεῖον τ̃ῆς χυλ̃ῆς πεῖσαι δ̃εῖ δ̃αι ρ̃ῖ· οἷ̃ον πῖ̃ον
μᾶλλ̓ ἢ καθ̓ ἑκάστ̃ην ἡμ̃έρ̃ὸ, ἢ τὸ ξηρ̃ὸ· ἢ τὸ ὑγρ̃ὸ, ὥσπερ ὀ ὀξὺς ὑγρ̃ὸν δο
κεῖ μᾶλλ̓ ἢ ὁ αὐστηρ̃ὸ· ὀ μ̃ὲν πικρ̃ὸς ξηρ̃ὸν ἢ ὁ γλυκύς· πολὺ χυμ̃ὸν μ̃ὲν
δ̃ὲν τὸ ὑγρὸ καὶ γλυκύτερα· ὁ δ' ἁλμ̃υρ̃ὸς τάχα δ̃ὴ θὲν ἂν ρύτ̃ὸν δ̃ιαφορ̃ὸι· γι
νομ̃ένῳ δ' ἐπάνω τ̃ῆς ἀμφοῖν, εἰ μὴ αὐτ̃ῶν τούτ̃ῳ θάτ̃ερ̃ὸν μᾶλλον ὑλικ̃ὸν,
ὕστ̃ερ̃ὸν πάντ̃ως ἀπὸ τ̃ῶν αὐτ̃ῶν, ἃ εἰσὶν ὥσπερ ἐλέχθη πάντ̃ες ἐν ξηρ̃ῷ· ἀλ
λὰ τ̃ῇ μ̃ὲν ἀπορρωείζομεν αὐτ̃ά, καθάπ̃ερ ἅτ̃ῃ βόξυ ἢ τ̃ῇ ἐλαί̃ᾳ· τοῦτο
δ' ἅ πᾶ̃ι τ̃ὰ χειμῶνα ὁρῶντες γίγν̃ὸμ̃ενα ἢ ὑδ̃ωρ ἰῶ̃ὸν χέοντος λαμβάνου
σιν· ὥσπερ τ̃ῇ ἰῶ̃ὸν τ̃ὰ ἀκροδρυ̃ᾶ καὶ συκᾶ· τοῦτο δ' ἢ καὶ βρίσαντες τ̃ὰς
φύσας ἢ ὑποσπάσαντες, εἰσ χυλὸς ἄγουσι ποτίμ̃ῃ· οἷ̃ον, ὡς οἱ τοὺ
οἶν̃ῃ πρίαντες ἐκ τ̃ῆς κελεθοῦ ἢ τ̃ῆς πυρ̃ῆς· ἢ τὸ ἐν αἰγύπτ̃ῳ· καλὸν μ̃ὲν
ζ̃ῆθος· ἁπάντ̃ων δ' τούτ̃ων αἰ μ̃ὲν ἀρχαὶ καὶ δ̃υνάμ̃εις, φυσικαί· τὰ δ' ἐξ
ἐνόμ̃ων, τὰ χρ̃ῆ μᾶλλ̓ καὶ σωτέος· ἀλλὰ πῶ̃ι μ̃ὲν τ̃ὰ ἀπὸ δ̃ιανοί̃ας καὶ
τὰ χρ̃ῆ ἐνομ̃ένων, αὐτὰ μὲν καθαυτὰ δ̃εῖ θεωρ̃ῆσαι· τ̃ῇ δὲ φύσ̃ει χυλ̃ὸν τὸ
πάθ̃ημ̃ὰ τ̃ῆς χ̃ύσ̃εως, ἐκ τ̃ῶν εἰρ̃ημέν̃ων θεωρ̃ητ̃έ̃ον· ὑπάρχ̃ει μέν̃ δ̃ὴ δ̃ὴ δ̃ὴ
μέν̃ τούτ̃ων, ἀπορρήσεις αὐτ̃ῶν, δι' ἃ τίνος τ' ἂν ἐν τ̃ῷ αὐτ̃ῷ μέρ̃ει ἢ δύο χυλοὶ
ἢ ἢ δύο μίαν μ̃ίγν̃ύμ̃ένων· ἀλλὰ τ̃ῷ μ̃ὲν ἐν τ̃ῷ ἄνω τ̃ῷ, ἐν τ̃ῷ κάτω ἢ περὶ
τ̃ὸ ῥίζας· ἢ ὅ τ̃ῷ τ̃ὰ ἄνω πάντ̃ων ἐν τ̃ῷ αὐτ̃ῷ· ἀλλὰ τ̃ῷ μ̃ὲν, ὧν τ̃ῷ περικ̃ῶ
οιο· τ̃ῷ δ', ὧν τ̃ῷ φύλλοις· τ̃ῷ δ', ὧν τ̃ῷ ἀνθέσι ἢ τ̃ῷ κλωσὶ ἢ μᾶλλ̓ αἱ ὁμαὶ
τ̃ῶν χυλ̃ῶν· ἐπεὶ ἢ ὧν τ̃ῷ φλοιῶν· ὧν δὲ τ̃ῷ δύο μ̃ὲν ὅλως ἥκιστ̃ὰ ὡ̃ς εἰπ̃εῖν

δύοσμα τὰ ἄνθη, καθάπερ ἐρῶσύλλ. σι συμβεῖ, ἐλένιον· καίτοι κ̣ῆ
πόλ̣ιν ὧν ὁ τὰ ἄγοις ὐόσμότατα ὀσμᾶσθαι, οὗτος ἡ̣ κ̣ὼ τὰ ὐόσμα ὐω-
δέστατα εἶναι· θαυμαστὸν ἂν ἦ̣ν τὸ, εἰ τὸ μὲν ἄνθος, ἥδιστον ὄζειν· τὰ δ' ἄλ̣λ̣α
μορία ὅλ̣ως μηδέν, ὥσπερ ὠὰ τὰ τίων τὰ ῥόδων· ἔχει δὲ ἦ̣ν τὸ πρῶτον λε
χθὲν ἀπορίαν, ὅσων ἐν τοῖς ῥίζαις ἡ ὐχυλία ἡ ὐοσμία τυγχάνει· ἀμ-
φοῖν γὰρ ὤν τα πάντα πίνεται· τὸ δὲ πλεῖστον ἔχει ἡ̣ ἀεὶ καινὴ προφὼ
ἀφοῦ τὰ μοις ἡ ὐδάδοσις, ἥκιστα εὔλογον εἰς πέψιν ἥκειν ἡ ὐχυλίαν
ἡ ὐοσμίαν· ὡς οὐδὲ τὰ ζῶα κοιλίαν· ὅθεν δὲ τοῦτο τὰ τοιοῦτα ἀρχὴν ἔχει
μένειν τὴν πολλάκις εἰρημένην ὅτι πέψιν τινὰ αὐτὰ πένεται, τὸ μετὰ
οὗτο δὲ λαβεῖν ὧν οὐ λεγόμενον πρῶτον· ὅτι αἱ ῥίζαι κοιλίαι
τὰ φυτά εἰσι πάντως· εἴτε γὰρ οὕτω τιθείη τις ἂν τὸ ξοφὰ ἀλλοιοῦσθαι
πως ἐν αὐτοῖς· ἀλλ' ἐκεῖνό γε φανερὸν οὐκ ἔχουσιν εἰς τὸ πέπειν· τοιαύ-
τα δ' οὐδὲν κωλύει ὑχυλίαν ἡ ὐοσμίαν ἔχ̣ειν, ὅσα καρπὸν εἰλή
φασι τοιαύτην· ἐπεὶ ἐν τοῖς ζώοις κοιλίαις ὡσεὶ τὸ μὲν ἔχουσι
ὅμως ὕστερον ὑγρότητα ὑχυλίας τινὸς οὐδὲ ἡ̣ πέψις, ὥσ μάλιστα τοι
αύτης ἀλλοιώσεως ἐν αὐτοῖς φαινομένης· ὡσ τὸν δένδρων ὅσα τυγχά
νει καὶ τοιαύτην θερμότητα· πα
ρόμοιον δὲ τούτῳ καὶ τὸ ὡσαύτως τὰ οὐλότητα τοῖς ξύλοις ὑπάρ-
χειν τὰ μὲν γὰρ ἔλαττον τὰ ἄνω, τούτοις αὐτοῖς τὰ ἄνω καθάπερ καὶ ὡσ
χύτατα ταπεινὰ πυκνότατα· συμβαίνει δὲ τοῦτο, διὰ τὸ μᾶλλον ἀπο

λύειν

λύδνηξωίσαθαι τὼξοφλώ. ὅσπερόλως ε͂ἡεἰς βάθος αὔξησις εἰς τὸ
ἄνω δϊοῦσα πρὸς τὼβλάςησινηὴ τὸμῆκός ὅστν. ἐφ̓ισαμῴης οὖν ε͂ὥσ
περ εἴλου μῴησ̓ινταῦθα ἢπυκνότηςἢοὐλότης πίνε τωῖξύλων.
ἐκείνηῖ δ̓ ἀεὶδίε͂ πρὸς τὸπρέσσω. διὸηὐοὐκ ὅστνεμ̓φῖς νέοις ἀλότης, ἀ τι
ἀεπαῦξησιν ὡς μηκότων. αὐῷ̓ παυςῶ. τὰ̓τομήκους ὥσπερ ὧῖτ ζῷ̃.
ἠαὐ τὰδὲηὴ ε͂ὠεπυς αἰτία, ηὴδ̓ ἀὰτὰδέδε ηὴ ὡίπ̓ αν ηὲκ τίνῖ ὅλωσ δ̓ κε
ἔχει τὰ̓ρέα. κατὰῤ αλίσκε͂ι γὰῤ ἡ τροφὴ πᾶσα πρὸς τὼαὔξησιν ε͂κ̓ξ
πῤϑηδίαν. ὕστερον γ̓ὰῤ ἐκδαδοῦ͂ι, ε͂ὅλως τὼ τοιαύτων ὑγρότη̃τι φλ κ̓ξ
πῤϑηδ̓ λαμβάνουσιν, ὥστε τὸ ηὴ ωλῆθος εἰπεῖν. τό, τι ἦ ὅιον ωτεῤ πωμα
πίνε͂ῥῦπ̓ φυσικ̓, ἀφ̓ ηρημῴης μῴφλεὶς τὸμῆκος ὁρμῆς, ἰσχύοντων δ̓ ἐ
μᾶλλον τ̃ εἰς ζῶν ηὴ τοῦ̓ λγδ̓ ἐμβρ. ταῦτα μῴν δ̓ νδ̓ ἀὰτὸ συμφυὲς φλαὶ-
τάχς, ἐλαβε τὼχώραν ταύτην. ἤδη̃ χ μία καὶ ἡ γλυκύτης ηὴ ὑδ̓ ος μία
ε͂νί ωνεἰζῶν, αὖθι̃ τ̃ αὖ̓ γων μορῶν δ̓ ἀὰτὼῖρη μῴ ωαὶ τὰ̓ πίνε͂. φα-
νε̃ δ̓ ἢ ιῶῖτ ἐλαπόνωνέτι, οἷον πρωδδύνηὴ λαχανωδδν ἢ ωί ωνυ̃λημα
τῖῖ, ὧ̃ναὶ μῴν εἶζαι γλυκεῖαι. τὰ̓ λεύ ωτὲ ηὴ σ̓ χόμοια. λέγω δ̓ ϊ̃ον ἀὰ-
γρώστδος. καὶ πέῤ. Τωτλίδ̓. σελίνου. ἱ ωσοσελίνδ̓. τ̃ ὡτ̃ λίμναιος
ηαὶ τ̃ ὧ̃ν ε͂ν χοῖς ωοταμοῖς φύτων φυομ̃ ἐδώδ̓ μων. αἱ μῴν γὰῤ εἶζαι
γλυκεῖαι πολλῶηὴ ἐδώδ̓ μοι ηαὶ οἱ καυλοί. τὰ̓ φύλλα δ̓ υ̃. τὸ δ̓ ἄ̃ι̃ τῶῖ
ωοάντων τ̃ ὧ̃ν τοιούτων, ὡδδσιμ. ἡ γ̓ὰῤ ὑγροτέρα ηὴ ὑδατωδεστέρα. καθά
περ ἐ ωὶ τ̃ ωοτ̃ Τωτλίδ̓ ν τ̃ λιμναί̃. ἅμα δ̓ ὑδατώδη ε͂λεπτὰ ν δ̓ χὶ πέψ̃
μηὲ χοντα οὐ δὲ χυλ̓ ὡδδη λομεὶς ἡ δυ μῴ. ἡ δ̓ εἶζα ε͂ὀκαυλὸς ἔ χουσιν. ἡ
πάλιν δ̓ ἀὰ ξηρότητα τ̃ ὧ̃ν ἀνω. καθάπερ ἡ ἀ̓ γρώστδος ηαὶ ἀ ωλῆ πάμπα
πὰ̓ καλαμώδη. ξηρὰ γ̓ὰῤ πὰ̓ ἐ πάνω. πὰ̓ κάτω δ̓ ὡδδ γρα. χυλὸς δ̓ ἔστι
ε͂ν ξηρότητι πίνε͂, ἔστι ε͂ν ὑγρότητ̃ ωλήθ. δ̓ ὸ ε͂τ̃ ἀ̓ γρώστδος δ̓ υ̃ η τοῖς
συρι γχίδ̓ ηὴ τ̃ αὖ̓ γωνι τ̃ ρι ούτ̃, αἱ μῴν εἶζαι γλυκεῖαι. τὰ̓ δ̓ ἄ̃νω, ξηρὰ η
δ̓ χὶ δέα καθάπερ ἀ̓ χυλα. ταὐτὸ δ̓ ἢ ηὲ πὶ τ̃ σελίνων η ἱ ωσοσελίν̃. αἱ μ̃
γὰῤ εἶζαι σαρκώδ̓ ς ηὐ̃ σο μοι. πὰ̓ φύλλα ξηρότερα ηὡς ωεῤ δ̓ ριμύ
τερα. ηὲ ωὶ τ̃ αὖ̓ γωνόμοί. ἅπαν̃ δ̓ ὡς ε͂πι̃ ε͂ν ταύτ̃ τ̃ ἀ̓ τίαι σ ὅσ̓. διὸ
ηαὶ ὁπυ ωλείωνδύ ξοφία, ηαὶ πὰ̓ ἀνω τ̃ φύσει ξηρ̃ ἐδώδ̓ μα. καθά-
περ ε͂ν αἰδύ πῃ ὡ τοῖς καλάμ τοῖς ε͂ν τοῖς ε͂λεσιν. ἔχει μῴν γὰῤ ὁτίνα ε͂λυ-

κύτητα ἐπ' ἄλλως ὠὴ τ' ἄκρων· αἰγὲ πὶ βραχὺ πάντων· ἐκεῖνος δὲ δὴ λέ τ' ἀξιοῖ ἀναπαλός γὲ πὶ πλεῖόν δὲ ἢ γλυκύς· ἐχοισ' ἂν ἐπαιεύξαιτο τὸ γλυκύτητα μέχρις ἂν ξηρανθῶσιν· ἀναξηρανθεῖσαι δὲ ἔτι· τὸ γὰρ ξηρὸν, ἔστε δὴ μὴ, ἔστ' ἔγχυλον· δὲ ὀπὰ τ' καὶ λῶν ἀκμήτης· ἡδομὴ χεδὸν αὐ ἀπαλινέπ' γε τούτων· χλοραὶ μὲν γὰρ ἢ δ' χ' ὁμοίως· ἀποξηρανθεῖσαι δ' ἔχουσιν· ὡς περ ἢ φλοιὸς· ἢ τ' ῶν καλάμων δὲ ἢ καὶ χόνων καὶ ἀπλῶς τ' ἐνύγρων· ἐπεὶ καὶ τὸ κύπειρον, καίπερ ὂν μὴ ξηρ', ἧπον ὀζῇ πρόσφατον· ἀκμὴ δέ τις ἐ τούτων· ὥστ' ἄπραιρὸ μᾶλλον ἀπαλύνεσθαι· ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὥσπερ σύμφωνον· οἷς γὰρ ἐγχυλοῖς ἀπαλοῖς ὁμοίως ἔχουσι ταῖς ὠὰ μῆς· ἐνίων δὲ ἐγγὺς εἴξαις μέλισσαί εἰσι· καθάπερ τ' ὀρίμε· οἷον, σκορόδων· κρομμύων· ἐφανίδων· ὡσαύτως δὲ ἐ τ' φασμάκων· ἅπασαι δὲ ἡ αὖ ταις σαρκώδης· ὑμὶν, ἀλλὰ διαμένουσιν αἱ δὲ ὠὰ μῆς τ' φ ξ μακρῶδες ἀποξηραι νομένων μέχρι τινός· εἶτα κάκ μάζουσιν· ἐπειθ' ὅλον ἰσχυρότεραι ξηρανθεῖσαι, δὲ ἀπὸ ἀφ ἡρῆσθαι τοῦδατῶδες· οὕτως ἢ οἱ τόποι πάντες χρήσι μοι ἢ σῶ μα τωθέντες· ἥδεσω μάτωσι ἐκκεναμοῦ τοῦδατώδους· διὸ καὶ παρασκευάζουσιν αὐτοὶ, τὰ μὲν, ἐγχυλίζοντες ἢ ξηραίνοντες, τὰ δ' ἐντέμνοντες· ὁ ὡς ὁ ἥλιος ἢ ὁ ἀὴρ τὴν ξ ἡ, καθάπερ τοὺς ξηντίνας ἐ ὅσα ἄλλα χοιαῦτα· ἐ τὸν λιβανωτ', ἢ τὶ ὡ μύρν', ἢ τ' ὀπὸν τοσιλφίου· ὅτι δὲ καὶ τ' μὲν αὐτῶν ἢ γὰρ τ' εἴξαισ' ἐ ἐν ρμή· καθάπερ φ ξ μακωδῶν τὰ πὶν ἢ οὐσιλφίου· ἢ δ' ἔξαι ἢ ὁ καυλὸς ἐν τὰ μνε). ἐ κατέρωθεν δὲ ὁ ὁπός· τῶν δὲ μεμορισμένων, τῶν μὲν, ἐν τ' εἴξαισ, τ' ἢ, ἐν τοῖσ καυλοῖσ· ὡσ αὖ ἔχουσιν ἑκατέρας φύσεως· ἐὰν μὲν τὰ εἴξασ' ὑ χυλοτέραισ, πάντας· ἐ αὖ ἢ τὰ αὐτῶν χρὺς καυλόσ· ἐπεὶ ὧν γε ξυραὶ ξυλώδης, ἀ κοπρίζουσιν· ὁ μοίως δὲ τῶν αὐτομάτως ὠὴ τυφλῶν δακρύων· οἷον ὠὴ τ' φλπὶ μὴ καὶ ἀκανθώσι τοὶ· ἢ ὠὴ τῶν δ' ἐμβρύων δ' αἱ δὲ ὠσιν· ὥσπερ ἀμυγδαλῆ· καὶ ὁ ἄξξω, ἐλάτη, καὶ τέρμινθος· τούτων δὲ καὶ τὰ μὲν, καὶ δύσοσμα· καὶ ἢ δὲ ὠδη, πάδαξ χυλαὶ ἄοσμα· καθάπερ τὸ κόμμι τὸ φλ ἀκάνθης φλ ἐναιγύπτ φ· καλοῦσι δὲ τὰ μὲν, ὀπὸς, τὰ δὲ, δάκρυα· κοινότερον δ' ὁ ὀπός· διαφέρ ἢ ἴσως δὲ μ· ἐπεὶ ὅτε κοινό τατον μὲν αὐτῶν μάλιστα λεγόμε

νον

νον, ἢ ὑγρότητος οἰκείαν καθ' ἕκαστον τούτων ἔχουσα· διὰ δὲ τὸ σώματος εἶναι πλῆθος, τοῦ μὲν ὑδατώδους, ἀπλήχους, τοῦ μὲν γίνεται πῆξις, τοῦ δὲ προσηνίας δεῖται συμβαλλομένου τοιαύτης συλλήψεως· ὅτι δὲ τὰ μὲν, ἐν ταῖς, εἴζαις, τὰ δ' ἐν τῷ καυλῷ τοῦ δυνάμεως ἔχει ταύτας, ἐκείνῳ χρὴ τὴν αἰτίαν ὑπολαβεῖν τῷ μικρῷ πρότερον λεχθεῖσι· ὧν ἡ φύσις ἑκατέρων συμμεξοσειστικὴν δύναμιν, ὥστε μὲν ὑγρὸν καὶ καινόν, ὥστε δὲ λαπονὲ ἔχουσα ἐξηρὸν ὡσαύτως· ἔτι δὲ ὧν ἡ οὐσία μᾶλλον ἐφ' ἑκάτερα ἔοικεν· καὶ γὰρ ὧν ἡ αὔξησις καὶ τὸ μεγέθους· τουτέστι τὰ μὲν ἐν τοῖς ἄνω, τὰ δὲ ἐν ταῖς ῥίζαις ἔχει μᾶλλον· οἱ μὲν γὰρ σίκυοι καὶ κολοκύνται καὶ ἀμπελοπέπονες, τὰ ἄνω μείζω, εἴζαν δὲ μικρὰν ἔχουσι· σικύα δὲ καὶ βολβὸς καὶ ἀστῶλος τοὐναντίον φαλλόειζα, τὰ μὲν ἄνω λεπτὰ καὶ ἀσθενῆ, τὰς δὲ εἴζας μεγάλας καὶ σαρκώδεις· ὅπου γὰρ ἐνυπάρχει δριμύτης ἢ καὶ ἄλλη τις τοιαύτη δύναμις, ἐν ταῖς εἴζαις ἐστὶ τὰ μᾶλλον· ὥσπερ τοῖς κρομμύοις καὶ τοῖς σκορόδοις καὶ ταῖς σκίλλαις· διὸ καὶ λόγως ἐν ταύταις τῆς φύσεως ὥρμηκε μᾶλλον· ἀκολουθοῦσι γὰρ ταύτη καὶ αἱ δυνάμεις· ὃ καὶ τῶν φαρμάκων ἐστὶ χρήσιμον τῶν ἐν τοῖς ἄνω καὶ τῶν ἐν ταῖς εἴζαις φαρμακωδέστεραι μᾶλλον ἔχουσι τὰς δυνάμεις· ἡδυόπια δὲ καὶ ἀνοίγει καὶ θερμαίνει καὶ τὴν ἀναθυμίασιν καὶ τὴν ἀναπνοὴν ποιεῖται· τὰ μὲν γὰρ, οὐκέτι ἔχει πάχος διὰ τὸ πλῆθος· τὸ δὲ ὑγρὸν ὑλῶδες εἰς τὰς πάχος διαξηρότητα· πέψις δὲ ἐκάστων ἐστὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πρὸς τὰς οἰκείαν φύσιν καὶ δύναμιν· ὅτι μὲν οὖν ὡσπερ ἐναντίως, τὰ μὲν ἄνω, τῶν δὲ, κάτω συμβαίνει τοὺς χυλοὺς καὶ τὰς ὀσμὰς καὶ ἀστῶλας τὰς τοιαύτας δυνάμεις, ἐκ τῶν εἰρημένων δεῖ θεωρεῖν· ὅτι δοὺκ ἐν αὐτοῖς ἄνω πᾶσιν, οὐθὲ χυλοὶ τυγχάνουσιν οὐθὲ ὀσμαὶ, χρεὼν οὐ πρόσεστιν τῶν εἰρημένων, εἰ τιμῶνεἰσιν· ὡς μὲν γὰρ ἀστῶλως εἰπεῖν, ἔχει τὰ ὁμοιότητας καὶ κατὰ τοὺς χυλοὺς, καὶ κατὰ τὰς ὀσμὰς ἑκάστων τῶν μορίων· διαφέρει δὲ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον· ἐμφανὲς δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀκρατεστέρων ταῖς ὀσμαῖς καὶ τοῖς χυλοῖς· οἷον, ἐλάτης· πεύκης· καὶ θαψίου· πίτυος· ἔτι δὲ τῶν ἐρημνῶν, συ-

κῆς. ἐν τ῾ ὑδατερεσέροις ἢ ἀχόμοι. αἰγενρύτοις δ᾽ διαφέρουσιν. ὥστε τὰ μὲν
ἔγχυλα. τὰ ἄχυλα, καὶ δύσχυλα δύσοσμα, τὰ ἄοσμα γίνοντ᾽. ἢ διαφέρον τ᾽ ἢ τ᾽ ὀσμαῖς ἢ τοῖς χυλοῖς. ὥσπερ τῆς ἀμυγδάλου τό, τε οἴνα ρ᾽ον
δόξυς. ἔτ᾽ ἀπ᾽ ὄλων δὲ πάντων ἢ τ᾽ φύλλ᾽ ἔτ᾽ καρπῶν. αἴτιον δ᾽ ὅτι τὸ
μὲν ἄπεπτον. τὸ δ᾽ πεπτεμμένον. τάχα δ᾽ μᾶλλ᾽ ὅτι οὐδὲ ἐκ τῆς αὐτ᾽
ὕλης ἑκάτερον. αἰγὰρ ὁμὴ, ὥσπερ ἐκ καθαρᾶς τιν᾽ ἢ ἐλικείνης.
τὰ δ᾽ ἐκ πεπτωματικ᾽. ἐ σὶ δ᾽ ἔκβλυσου ρότις᾽ καὶ σωμάτων δ᾽ ἑτέρας
οἰβλάσοι ἢ ἀκρέμονες ἔτ᾽ ὁ ὅλος ὄγκος. ὡς τὰ νόμοῖ οὐσῶν, αὐ ὁμοίον
ἔτ᾽ τὸ τέλος ἑκάστου πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν, ὥσπερ ἐν τοῖς ζώοις. ἴσως δὲ
νάπαλιν. ἐπεὶ ἢ τὸ τέλος ἑκάστου ἴδιον, καὶ ἡ ὕλη δι᾽ ἀφορ᾽. ὡς δὲ πολ
ἐπεῖν πάντων πρὸς τὴν ὑπκειμένην φύσιν. ἐπεὶ δὲ ὑπάρχουσι διάφοροι
ἔτ᾽ χυλοὺς ἢ ὀσμὰς ἢ ἀοσμίας, ἢ δὲ μαφορὰ πρὸς τὴν ἢ μετέχειν αἰ-
σθήσιν, ἐν ταύτῃ παραλλαγὴ γίνε᾽ τ᾽ μορφῶν. δὲν ἢ κωλύφ᾽ τ᾽ μ᾽ ἐνίοις
φύλλοις κρᾶσιν ἐνίοτε σύμμετρον εἶναι τῆ πεύσει. τ᾽ δ᾽ ἐν τοῖς καρ
πῖς, ἀ σύμμετρον ἢ ὀσφορὸ τέραν ἢ ἔτ᾽ ἐρυφρότητα ἢ αὐχμηρίαν ἢ
ἔτ᾽ ψυχρότητα ἔτ᾽ ἄλλην τιν᾽ ἀδιάθεσιν. ὅ᾽ ὥστε φανερὸν ἢ ἐν τ᾽ λαχάνῃ
ὀδύ. τὰ μὲν γὰρ, σύμμετρα ἔτ᾽ πρόσφιλῆ. τὰ δὲ ἐκτρέμματα δριμέα ἔτ᾽
ψυχρότερα, ἢ τὸ ὀλονὶ χυρότερα πρὸς τὴν ἀίσθησιν. ὥστε τὸ χρόνον αὐά
πανλινέχ᾽ ἢ ἐν τ᾽ ἐν δρων ἢ ἐν τοσούτου. ἐν μὲν γὰρ, οἰκ ἐν τοιχρήσι
μοι. τὰ δὲ φύλλα ἀχρεῖα, τ᾽ δὲ, παῦπα μόνον χρήσιμα, τὰ δὲ ἄλλ᾽ αὖ
ἐν τ᾽ φαρμάκου λόγον. ὅπ᾽ ὄν ἐν τ᾽ τούτων, οὐδὲν κωλύφ᾽ ἔτ᾽ φυλλύ
ρασι καὶ ἐπ᾽ ἄλλων δένδρων τινῶν, ὁ μὲν καρπὸς ἀβρωτος. τὸ δὲ φύλ
λον πλυκὺ ἢ βρωτόν. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἀκρατον ἔχει καὶ καθαρ᾽ τὴν φύ
σεως. εἴτε γὰρ ξηρὸς ἄγαν ἔξυλώδης, εἴτε αὖ χρὸς καὶ ψυχρὸς, ἢ κακώ
δης ἢ αὖ ἦν τιν᾽ ἀέχων δυσχέρειαν, ἀβρωτοποιεῖ. τὸ δ᾽ φύλλον, ὑγρότερ᾽
ὂν ἢ ἁπαλὸν μᾶλλον, ἔχει τιν᾽ ἀσυμμετρίαν. ὃ ἔτ᾽ τοῖς ἰλαδίοις ἔτ᾽ ἄλ
λων δριμέων δύν. ἡδὺ γὰρ τὸ φύλλον αὐτοῖς καὶ ὁ καρπὸς ἀπαλὸς
ὢν δι᾽ ἀτμὺ γρότητα τὴν ὑπάρχουσαν. σύμμετρον γὰρ ἢ δριμύτ᾽
πνεται κραθεῖσα τῷ ὑδατώδει. ἢ ποιεῖ πνα χυλόν. ἀποξηραινο-
μένου δὲ, σφοδρότερον καὶ ἡ τοιαύτη μᾶλλον. ὅλ᾽ δὲν πο
λοῖς

λοῖς τοῦτ' ἔστιν· ὥστε χλοερὰ μὲν ὄντα βρωτὰ εἶναι, ἐλέχθη τινὰ καὶ πρότερον· ἃ δὲ καὶ μεμίχθαι τῷ ὕδατι φησὶ, καταξηρόμενα λυομένου τοῦ βρώσεως, ἄβρωτα. ἔστι δὲ οἷα μετέλωμβλα σοι καὶ οἷα ἀκρεμόνων, ἔτι δὲ αὐγῶν τῶν ἀκανθωδῶν, οἷον τῶν χερσοβίων δένδρων, οἷον ὤχρων καὶ ἀμυγδάλων καὶ ὅσα τοιαῦτα πλυκύτητα ἔχει· χρόνον δὲ ἔστι κοινὸν πρὸς πάντων, ὧν συμφυόντερα καὶ πικρόντερα καθάπερ τοὺς οἰκείους καρπούς· ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἀγρίων δένδρων καὶ τῶν ἡμέρων· ἀλλὰ τὰ μὲν ἥμερα ἄβρωτα γίνεται, τὰ δὲ ἄγρια βρώσιμα· ἔστι δὲ ἃ καὶ ἥμερα καὶ ἄγρια φαίνεται, καὶ τὰ ἰσχνὰ τῶν καρπῶν. ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐν τοῖς ἀγρίοις καὶ ἐκεῖνα προσοφλήσκει τοῖς ἀγρίοις καὶ τὰ δὲ ἀθέσεις· χαίρει δὲ τὰ μὲν, τοῖς ἁπαλοῖς, τὰ δὲ ξηροῖς μᾶλλον· ὧν ἃ μὲν ἁπαλὰ μᾶλλον ἄβρωτα· ξηραινόμενα δὲ ἐδώδιμα· διὰ τὸ σωθεικωτέρω εἶναι ἐκείνων τὸ πικρὸν ὑπὸ τοῦ λίπους· καθάπερ τὸ σήσαμον, καὶ τὸ ἐρύσαμον· τὰ δὲ τῶν χλοερῶν τῶν δὲ ἀκάνθων δοκεῖ ζῶον, διὰ τὴν πικρότητα τὴν δυσχυλίαν· ξηραινόμενα δὲ μᾶλλον· οἷς δὲ καὶ μᾶλλον· διὰ τὴν ἀφυλότητα τῶν χυμῶν· διὰ τοιαύτας αἰτίας· ὅτι δὲ τῶν καρπῶν τῶν ξυλωδῶν δηλονότι, ἐάων ὁλόγως· ὅσοι δὲ καθαροὶ τῆς ἐλικείνης, οἷον ὄξυα θηλυόμενα ὑπὸ τῆς φύσεως ὥστε καὶ μᾶλλον ἀρμόττειν· αἵτε καὶ τῶν φαρμακωδῶν ὅλως καὶ τὸ σμύρνης θεωρητέον· καὶ ἐν τούτοις οὕτως αὐτὰ δυνάμεσι, οὕτ' ὅσα πάντ' ἰθὺς ἀπὸ τῆς ζώνης ἄρχομένοις· ὅδε δὴ τ' ἄνω πόσ', οἷον φύλλοις καὶ καρποῖς· καὶ τὸ μὲν μᾶλλον καὶ ἧττον διάφορον, ἐχεπύλωσιν· τὸ δὲ πολυγύια μὴ δυνάμενα περιεῖναι τῶν

ξίζωμα τὰ σπέρματα τὰ κριθὰς καὶ λοὺς, ἢ τὰ πάλιν τὰ τοῦ φύλλων τοὺς καρ-
πούς ἢ τὰς ῥίζας, μᾶλλον ποθεν μάσεις· τὰς δὲ τοιάσ δε συγχεῖσθαι μὴ δι-
νοισανάσκεπτέον· ἑκάστου γὰρ ἰδίαν κρᾶσιν οὖσαν ἢ φύσις, διαφόρως
ποιεῖ καὶ τὰς δυνάμεις· ὥστε τὰ μὲν σωτήκειν δι' ἀκείνων, τὰ δὲ μή· καὶ
τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δ' ἧττον· διαθερμαίνειν τε καὶ ποιεῖν καὶ ψύχειν καὶ ξη-
ραίνειν, καὶ τἆλλα ὡσαύτως· τὸ δὲ δοκεῖν μάλιστα καρπούς εἶναι τοιούτους,
οὐκ ἄλογον· εἰ γὰρ μὴ δι' ὅλης φύσις ὁμοία ἐστὶ τῆς ἐκ τροφῆς καὶ τῆς ἀλ-
λοιουμένων· ἀλλὰ τὰ μὲν, ὅλως ἄφθαρτα, τὰ δὲ, φθειρόμενα καὶ ὅλως ἐκ-
πολεμούμενα· ἀλλὰ καὶ τὰ μὲν ἐν τοῖς χυλοῖς καὶ τοῖς διαμένοντα· τοῦ τοιού-
του δὲ καὶ τὰ ἐγγίονα τῆς ἡμετέρων ὁρῶμεν, ὥσπερ καὶ ἡ πόα φύλλα, τοῦ
των τοὺς καρπούς· ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ πλείω τῶν ὁσπριομένων· καὶ
τὸν ὄνυν ἐν ταῖς τῶν φαρμάκων διαφθορᾶς ὑπολητέον συμβαίνειν· ὥσ
τοὐκ ἄλογον εἰσφύειν μὲν τὰ σπέρματα ἰσχύειν μᾶλλον, εἰσφύειν δὲ τὰ λοι-
πῶν τι μερῶν· ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς ὁμογενέσι, καὶ σπέρματα σπερ
μάτων, καὶ πάλαι μέρη πολὺ διαφέρουσιν ἰσχύι, διὰ τὸ μᾶλλον ἑκάστης χώ
ρας· ὡς περ καὶ τὸ τοῦ μήλου καρπὸν τὴν βραύτητι καὶ ἁφότητα· διὰ
τοῦτο φάρμακα φαρμάκων ἀμείνω, καὶ τοὺς τόπους τοὺς μᾶλλον ἀπὸ
τεχόντας· οἷον ὁ ἐκ Φλοίτης ἐλέβορος τοῦ ἐν Παρνασσῷ· διὸ καὶ ἰσχυ
ρότερος εἶναι οὗτος, καὶ οὐχ ἁρμόττειν εἰς τὴν χεῖραν· καὶ ἡ ἰσχὺς ἐκ παρα-
πλησίας τινὸς αἰτίας ἐστίν, καὶ ἐν τοῖς καρποῖς· καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ σκλη
ρότητί τι τὰ πέρασι καὶ πλήθει φλοιοῦ βαρεῖς εἶναι δι' ὃ καὶ τὸ πλοῦ τὸ
χεῖν δεῖ ἔχειν· ὥσπερ οἱ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ· καὶ ἐκεῖ διὰ τὰς ὁμοίας αἰτίας·
ἄλλην δὲ πρὸς ἄλλην διαφορὰν ἰδίαν οἰκείαν χώραν καθάπερ τῶν καρπῶν·
σχεδὸν γὰρ ἅπασιν ὅλως τὰς φαρμακοειδέσ· ἐπεὶ τὰ μαχοῦ καὶ
μέλανες ἐλλεβόρους δοκεῖ, καὶ ἄλλαι τε εἴδωλον· ἀλλὰ μελέαι καὶ διαφοραί τοιαύτην·
ἢ καὶ δόξειεν ἂν ψυχροῦ τινος πέρας καὶ ὑγροῦ πνεῦμα καὶ ἐπὶ προ-
φῆσου μᾶλλον· φαίνεται δὲ καὶ τοῖς ὄρεσι πολὺ φάρμακα πίνεσθαι
καὶ τοῖς ὑγροτάτοις καὶ μεσίοις μάλιστα· καὶ περὶ μὲν τούτων, ἱκα
νῶς εἰρήσθω· περὶ δὲ τῶν ὅλων, ἐπεὶ δὴ καὶ τοῦτο εἶχε μέρη πλείω, τὰς αὐ-
τὰς καὶ παραπλησίας αἰτίας ὑπολητέον· ἢ καὶ πέψις τοῖς μὲν,

αὐθῳ μᾶλλον, τοῖς δὲ, ⸋ ἐν τῷ καρπῷ· τοῖς δ᾽ ἡσὶ ἐν τοῖς φύλλοις ἡσὶ ἐν
τοῖς κλωσὶ πίνεται. Τοῖς μὲν γὰρ τοῖς ὑδαρέσι ἡσὶ ὡς περ γὰρ τοῖς ἀ-
χύλοις ὕδωρ μέσιν, γὰρ τοῖς αὐθεσιν, οἷον ῥόδῳ· κρόκῳ ἡσὶ τοῖς λοι-
ούτοις· ὅσα δ᾽ αὐτ̃ μὲν ὐ χυλα, ἢ ἐν ταῖς ὀσμαῖς ἐμφαίνῃ τι να βα-
ρύτ̃ ἢ καθάπερ τὸ κεάμωμον ἢ τὸ λείριον ἡσὶ τὰ ῥ᾽ ἄλλα ὠλήσια τούτοις. ἔ-
νια δ᾽ ὅλως ὀδμῶδη ὀσμίαν, ἀλλ᾽ ἀβαρύτ̃ ἔχει τ̃ τὴν ὀσφρησιν· ἢ φανε
ρὸν ὡς ἀπὸ τῶν χυλ̃ ὄντων πέφ᾽, ἡσὶ ὃ κ᾽ ὄντιν ἀπηρτημμένον τ̃ ὀσμ̃ς·
ὅσα γ᾽ ὑδαρῆ ἢ χυλα ἢ ὀσμα ὡς ἐ εἰπον· ὠδλυσὶ γ᾽ τούτοις ὡς ἐ π᾽
ἡ ὀσμία, τῷ τε τὸν χυλὸν ὑδαρῆ τιν ἔχειν φύσιν, ἢ ζ᾽ πολὺ τὸ ὑδατῶ
δες· τὸ μὲν γ᾽, ὥσπερ ἄμικτον· τὸ δ᾽ ὑ τοῦ πολήθους ἀφανίζε). ἀ τὸ ξό
πον τιν ἀ ἡσὶ τοῦθ᾽ ὡς περ ἀ μικρν· ἐν μίξῃ δέ τιν ἡσὶ τὸ τ̃ς ὀσμ̃ς· ὅσα
δὲ ὠ ξοφῆ πολείονι βλοσυροτέρα, καθάπερ τὰ λιμναῖα, ταῦτα ἡσὶ
τὰς ὀσμὰς ἔχει παραπλησίας, βαρείας τινὰς ⸋ θολερός· ἐπεὶ δ᾽ ν τ̃
μὲν, ὠ ταῖς εἴζαισὶ τοιαύτ̃ μίξις ἐσ᾽ μμετρία, τ̃ δὲ ν τοῖς κλωσὶ
ἡσὶ τοῖς φύλλοις, τ̃ ὧν δὲ ν τοῖς καρπῖς, πολὺ δὲ ν τοῖς αὐθεσιν, ὑ λό
γως δ᾽ ὄσμα ταῦθ᾽ ἕκάσων· ἢ δὲ τοῦτ̃ ν τῖς δένδροις τὰ ἐλάτ̃ τ̃ αὐ
θῶν ὐ σμα, ἢ ἧττον ὠ τοῖς ἄλλοις· ὅτι μεῶδες πολέομ ἡσὶ ἡ ὐγρότης· εἰ
δ᾽ μὴ, ζ̃ητητέον αἰτίαν· ἴσως μὲν οὖν καθόλ ἡσὶ ἁ πλῶς εἴρηται· ὡς
δ᾽ καθ᾽ ἕκαστον δ᾽ ἐ σκοπ̃ τὰ δ᾽ εἰρημμένα συμμετρίας, ὅ κ᾽ ἀν δόξαιεν ἀ-
πλόγως ἐν τῷ αὐθῳ τοῖς πολέσοις· ἐν λαῦθα γ᾽ οἷον πρῶτ̃ ἡσὶ ἐλαφρο
τάτ̃ ἡ ψις, ἀ ποξηραινομμένου θᾶμα ἢ μεταβάλλομ νος· ὅταν δ᾽ εἰς
τόν δ᾽ τὸν καρπὸν ἔλθῃ πολέονος τ̃ ὑγρότ̃ τοσοῦτος, ὅ κ᾽ ἔτι δ᾽ α-
μμένου τὸ τ̃ς ὀσμ̃ς, ἐφ᾽ ὧν μὲν φύσει τοι ὄντος ὁ χυλός· ὡς δ᾽ ἐπὶ τὸ πολὺ ἐμ
πεπλεγμένων τοῖς καρπῶν ὐ σμία· τοιοῦτο γ᾽ ἢ τὸ μῆλον ⸋ τὸ ἀ-
πιον· ἢ τὸ μέσπιλον· ἢ τ̃ δύο μωμένων ἀ πρικότητα τινά· οἷον, κεδρίδος
τε ⸋ τερμίνθου ἢ τ̃ τοιούτων· ἢ τ̃ λιπαρῶν· ὡς περ ὅ, τε τ̃ ἐλάτ̃ς
ἢ τ̃ς πεύκης ⸋ τ̃ς πίτυος ἢ τ̃ς ἀ φνης· τ̃ δὲ πλυκέων ὀ λέθρως
ἐπεῖ μ᾽ ἐ σὶ μικρόν· ἐπεὶ ἢ τὰ μῆλα τὰ πλυκέα πάντων ἥκιστα ὐ σμα
ἢ ὅσα αὖ πλυκύτερα, ἥ πον· ἅμα δ᾽ ἢ ταῦτ᾽ ἔχει πως· οἰνώδη τ᾽ χυλόν·
αἱ πῖ δ᾽ ὅτι παχύτερ ⸋ γεώδεστερ ὁ πλυκὺς χυλ̃· αἴγωστι ἡσὶ ἐν τῷ πε.

φυτὰ καρπώσιμα μείζω καὶ ἡδίω ὀσμὴν λεπτοτέρου καὶ ξηροτέρου καὶ διαπνευστικωτέρου μαλακωτέρου καὶ ὑπὸ ὧν ἧττον ἀφιέμενον· ἀλλ' ὅσα ὧν ἐστὶ φαυλότερα, ἐν τούτοις τοῖς χυμοῖς ἡδυσμία· τῶν δὲ φύλλων ἐστὶ καὶ ἡ ὀσμὴ καὶ ἡ τῶν ἀνθῶν· ἐν οἷς ἡ δριμύτης τις ὑπάρχει καὶ λιπαρότης· ὧν ἄπτα μὲν ἁφὴ προφερῆ μᾶλλον καρπόν· ἐστὶ τοίνυν ὡδὶ τὸ ἡδύ· ὁ μὲν τοῦ μυρρίνου καρπὸς ὑώδης· ὑῶδες γὰρ τὸ, εἴτις ἄλλη τοιαύτην ἔχει δριμύτητα, εἴτε λιπαρὸν εἴτε ὀπῶδες, εἴτε ἡ ἄλλου χυλοῦ τινὸς καρπός· ὁμοίως δὲ ἐστὶ τῶν στεφανωμάτων, οἷον ἐρυσίμου· σισυμβρίου· ἐστὶ τῶν ἄλλων· οἷον, θυμάρου· σελίνου· μίνθης· τό, τε ξηρὸν ἡ δριμύ, καὶ συμπικνὸν ὡσαύτως· δῆλον· ὅτι ἐστὶ τοῖς καρποῖς ὅδε ἐν τοῖς ἄλλοις ἐχόντων τὴν ὑγρότητα τοιαύτην· ἅπασι δὲ ὑπάρχει ἡ τούτοις καὶ τοῖς ἄλλοις τὸ ἐκπνεῖν ὀδωδισμὸν τοῖς ὐώδεσιν· ὥστε τὸ ἔγχυλον ξηρῷ ἀπομιγνύμενον ἐμφαίνειν τὴν ἀδωμίαν· ὠμότερα δὲ ἡδίω ὅλα καὶ μέρος ἐν τοῖς ὑπνοις ἐξηροῖς τόποις· ἀφηρημένα τοῦ ὑδατώδους ἡ τοῦ καὶ ταλαίπωρον πεπεμμένα μᾶλλον· ὡς γὰρ ἀπολωλὼς ἐστὶν ἡ ξηρότης οἰκειοτέρα ταῖς ὀσμαῖς, ἡ μᾶλλον ἐν ταύταις καὶ λίνῳ φύεται· σημεῖον δὲ τὸ ἐν τοῖς θερμοτέροις χώροις ὀλεῖω γίνεσθαι, ἢ μᾶλλον τὰ ὀδώδιμα· ὥστε πεπεμμένα ᾖ, δηλονότι μᾶλλον ἡδύνεται ξηραινόμενα ὀζῇ· χλωρὰ δὲ δυσῶδες ὀζῇ· καθάπερ ὁ κάλαμος καὶ ὁ ἄνισος· τὰ δὲ, ἢ μᾶλλον ὀζῇ ξηρανθέντα· καθάπερ ἐστὶν ἡ μελίλωτος· οὕτω δὲ ἡ οἰνοράνθη σὺν ὀσμοτέρα· οὐμὴν πάνυ δύσωτες· ἀλλ' ἔνια καὶ αὖ πάλιν· ἀδιαίρετον· ἀπολῆ δέ τις ἡ διαίρεσις· τῶν μὲν γὰρ ἀθρόων εἶσαι ὀσμαί· τοιαῦται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔασιν αἱ ἀπὸ τῶν ἀνθῶν· τὰ μὲν ὀσμοτέρα χλωρὰ ἢ προσφατα· χρονίζοντα δὲ ἀμβλύνει καὶ τὰ ἀπὸ πολιῶν ὧν δὶ ἰσχυρότερα· τοιαῦτα δὲ ὅσα γεωδέστερα, ἢ ὑγρότερα· γεωδέστεροις· ἢ οὗ μεθίκται τὸ ὑδατῶδες· διὰ μὲν ταῦτα πρὸς ξηραινόμενα ἢ παλαιὰ μᾶλλον μέχρι τινός· ὧν δὲ τὰ μὴ λαπαρὰ καὶ δασέα· ἢ ὅσα τῶν τε στεφανωματικῶν δριμεῖαν ἔχει τὰς ὀσμάς· οἷον, τὸ ἀβρότονον μᾶλλον ἢ τὸ ἀμάρακον ὀκρόκος· ἅμα γὰρ ἀποπνεῖ ταῦτα τῷ ὑδατώδει· ἡ τῆς τροφῆς ἐπιδοχὴ παύεται· ὥσπερ πέψιν ἐνίοις τοῖς φυτοῖς λαμβανούσης· διὰ

καὶ

ἢ ἀφαιρεθέν τ' ἀπὸ τοῦ φυτοῦ βιώσεται καθάπερ τὰ μῆλα. ἆρ' ἄλλα πάσχει συμβαίνοντα τοῖς ὠωροφυνέμοις, ἢ ὁρᾶν ἔστιν ἐπὶ τῶν ὠωροφυνέμων; ξηραινθέντα δὲ, καθάπερ ἄλλά τε καὶ τὰ βότρυες· ἐπεὶ καὶ ὁ οἶνος τότε μάλιστα παύεται, καὶ ὀσμὴν λαμβάνει, ὅταν ἀποκενωθῇ τὸ ὑδατῶδες αὐτῶν. τὰ μὲν οὖν ριαῦτα πάντα, παλαιὰ μᾶλλον ὀσμότερα· τὰ δὲ ἄωρα νέα, τὰ χυλὸν ἔχοντα πικρὸν καθάπερ τὰ ἴα· καὶ τὰ μὲν λευκὰ, ὥσπερ καὶ ἡ κακώδης παλαιὰ μᾶλλον· ἀλλ' οὐχ ὥσπερ τὰ ξόδακτα διαφθείρεται μᾶλλον· ἀπεξηραίνομεν γάρ· μέχρις οὗ ἂν ἐκλείπῃ· ὥλλως τε μὲν καὶ ξηρὰ ὄντα πρόσφορα ἐστί· διὸ καὶ τοῦτο ἐστὶν αἴτιον, ὅτι καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ὠμῶν ξηραινόμενα, ὀσμὴν ἔχει μᾶλλον· ἐπεὶ καὶ τὰ ὠμὰ ἔχει οἷον ἀρώματα τοιαῦτα ἀποξηραίνεται μέχρι τινὸς, ὅσον ἄκρα χροιὰ καταλείπεται τῶν ὠμῶν· ὀλίγα γὰρ ἔστιν οὐ ξηραινόμενα· οἷον μῆλα ἀγρία τῶν ὠωροφυνέμων ἅπαντα καταξηραινόμενα, χείρω ἐστὶ τῶν ἡμέρων· τῶν δὲ ἡμέρων ἔνια σκληρότερα· ὅσα γὰρ τῶν ὠωροφυνέμων σκληρὸν ἰσχύν, ὅταν ὦμὰ ᾖ, ταῦτα ξηραινόμενα σκληρότερα· οἷον ἀχρίων ἐστὶν ὅμοια ὅσα δοκεῖ πρὸς τὴν ἅμαξαν πεπονθέναι· καθάπερ ἔργον λ· ἐστὶ δὲ τοσοῦτον βέλτιον· ἐστὶ τὰ λαχανωδῶν μάλιστα τὸ πήγανον· σκληρὰ γὰρ αἰσθάνεται ἁπάντων ἀπὸ ιβ' ἡμερῶν· ἔχουσι δὲ καὶ τὸν ἀμάρακον ὑφ' ἡμῶν γλυκύτητα ἡδεῖαν· ὅστε ὥσπερ ἐν χυλοῖς ἐστὶ γλυκύτης· χαίρουσι δὲ καὶ προσηγορίαις τισὶν, ὡς ἀπὸ ἕξεως τινὸς φύσεως ἑκατέρας ὄσης· ἀμυγδαλῆ μὲν γὰρ ὀσμὴν ἔχουσι, καὶ πρῖα ξηραινόμενα ὀσμότερα, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ὅμοια, διὰ τὴν εἰρημένην θεωρείσθω καὶ ὅσα μὴ εἴρηται, ἐξ ἀρχῆς ἐκ τούτων σκοπεῖν· ὅσα δὲ μὴ κατὰ μορφὴν ὄσμα, ἀλλ' ὅλα τυγχάνει, περὶ τούτων ἀπορήσειεν ἄν τις, ὅτι πρότερον εἰλέχθη, διὰ τὸ ἄνθος ὀσμὴν αὐτῶν, ἢ οὐκ εὔλογον· ἐνδέχεται γὰρ καὶ τοῖς ἄλλοις μὴ ἔσεσθαι ὀσμοῖς, τούτοις μάλιστα διὰ τὸ προϋπάρχειν τὴν φύσιν· αἴτιον δὲ φαίνεται, διότι ψῦξις τίς ἐστιν ἄνθησις· τὰ δὲ πολλὰ μὲν ἐν μεταβολῇ τοῦ ὑπάρχοντος· ὅσα μὲν οὖν ἀναπέπταται μὴ ὀσμώδη, τούτων πεπολιωμένων ἐστὶ χυλὸν· ὅσα δὲ ὀσμὰ τούτων διὰ τὴν μεταβολὴν, λαμβάνει τινὰ τὸ ἄνθος ὀσμὴν ἐπεὶ καὶ ἡ πέψις ἐν μεταβολῇ ἀναγκαῖον ὀξαγάπην τὴν ὀσμὴν ὀσμῶν δέ ἐστιν, ἢ πόνον ὀσμὴν ἔχει τὸ ἄνθος· αὐτὴ δ' ὀξαγαπὴ ἔοι

κεν ὥσπερ ἐξαίνθησίς τις εἶναι τῆς προϋπαρχούσης ὀσμῆς ἡ δὲ ἀπάτη φασὶν ὅτι ῥυπτέον μᾶλλον εἰπεῖν ἐστὶ σκεπτέον. φέρε γὰρ τὰ μὲν ἄλλα πάθη ὁμοίως φαίνεται ἔχοντα τοῖς χυλοῖς, οἷον στρυφνότης τε καὶ τραχύτης καὶ λειότης καὶ γλισχρότης καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα· ἡδονὴ δὲ καὶ ἀηδία καὶ τὸ ἁρμόττειν καὶ μὴ πρὸς τὴν αἴσθησιν ἴδια τῶν ὀσμῶν ἐστιν. ἔστι δὲ καὶ τὰ μὲν ἁπλᾶ τῶν ὀσμῶν ἐξ ἁπλῶν τῶν χυλῶν, οἷον ἡ τοῦ μέλιτος καὶ ἡ τοῦ κρόκου· τὰ δὲ μικτὰ ἐκ μικτῶν, οἷον ἡ τοῦ μύρου καὶ ἡ τοῦ θυμιάματος· ἐκ πλειόνων γὰρ ἡ σύνθεσις. ἔστι δὲ καὶ ἐναντιότης τις ὀσμῶν καθάπερ καὶ χυλῶν· ἡ μὲν γὰρ τοῦ μέλιτος ἡδεῖα, ἡ δὲ τοῦ κρόκου ἀηδής· ἡ δὲ τοῦ ἀνίσου καὶ ἀνωμάλου καὶ ἀσυμμέτρου ἐναντία τῇ τοῦ ὁμαλοῦ καὶ συμμέτρου· ἡ δὲ τοῦ ξηροῦ τῇ τοῦ ὑγροῦ· ἡ δὲ τοῦ λείου τῇ τοῦ τραχέος· ἡ δὲ τοῦ μανοῦ τῇ τοῦ πυκνοῦ· ἡ δὲ τοῦ μαλακοῦ τῇ τοῦ σκληροῦ· ἡ δὲ τοῦ ἁπλοῦ τῇ τοῦ μικτοῦ· ἡ δὲ τοῦ ἀνομοίου τῇ τοῦ ὁμοίου· ἡ δὲ τοῦ ἀνίσου τῇ τοῦ ἴσου· ἡ δὲ τοῦ ἀσυμμέτρου τῇ τοῦ συμμέτρου· ἐν τε τοῖς ἀγρίοις καὶ τοῖς ἡμέροις εὐοσμότατα, καίτοι διαφέρουσι τῇ ὀσμῇ τὰ μάλιστα ἐπιμένα· ἐπεὶ δὲ τούτων, ὅτι μὲν ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅτι τὰ ἄγρια ὡς σκληρότερα καὶ θᾶττον ἐν αὐτοῖς· ἔτι δὲ ἡ οἰκοτέρω, εἴτι διώσαιντο τὴν ἀλλοίωσιν τὴν εἰς τὸ πέψαι. τὴν τε δὴ χυλῶν τῶν ὀσμῶν ἐν τίνι ἑκάτερα ἐστὶ φαίνεται δ' τινα ἔχειν διαφοράν, εἴθ' ἑτέρων ὄντων, εἴτε ταὐτοῦ μεταβάλλοντος· ῥᾴστου μὲν οὖν καθόλου διαίρεσιν ἔχει· πρὸς ἣν τὸν νῦν, ἱκανῶς ἂν ἔχοι καὶ φανερῶς. ὅτι ἡμῶν γλυκύτης μὲν ὅλως ἡδυσμία, πάχει δὲ καὶ λιπαρότητι οἰκεῖοι μάλιστα ἡδύσματα, καὶ τοῖς γλυκέσι δὲ καὶ ἁπλοῖς· ἡδὺ γὰρ τὸ γλυκὺ καὶ ἁπλοῦν· ἀηδὲς δὲ τὸ ὀξὺ καὶ τὸ πικρὸν καὶ τὸ στρυφνὸν καὶ τὸ ἁλμυρὸν καὶ τὸ δριμὺ καὶ τὸ αὐστηρόν· ἔτι δὲ τὸ ἀνώμαλον καὶ τὸ ἄνισον καὶ τὸ ἄμετρον καὶ τὸ ἀσύμμετρον· ἐν μέσῳ δὲ τούτων ἐστὶ τὸ ἁπαλὸν καὶ τὸ λεῖον καὶ τὸ ὁμαλὸν καὶ τὸ μέτριον καὶ τὸ συμμετρον

ους γὰρ ὐσμίαι πόνου, καθάπερ ἅμα πνευματικήτις οὖσα, ἡδὺ
ὃ χυλὸς τῶν οἰκείαν ἔχουτ φύσιν, ὅταν εἰς ταύτην ἐπέλθῃ, πα χυνθεὶς
πεφθεὶς, τὰ μὲν τ ξοφῆς ἐλαττω, τῶν γλυκύτητ τῶν οἰκείαν ὅλως
τῶν τῇ αἰσθήσει προσφορ λαμβάν. τὰ μ οὖν ἄγρια, μέχρι τ προτέ
ρας πρϊόν, τ ὐωδέστερα ἔχει λόγ. τὰ ἥμερα τελεώμενα τῇ πέ
ψει ἐξοφοῦτ, διὰ τ καὶ περισσείαν μεταβάλλτ χυλ εἰς γλυκύτητ ἡ
ὐσμίαν. ἅμα γ τ ὑγρότητ, ἢ τὴν ξηρότητ, ἢ τ πολυξοφίαν ἢ ὀλίγο
ξοφίαν, ἢ τὴν ὐ πνοϊ, εἰκός τι συμβαίνειν πρὸς τὰς ὀσμάς. εἴ περ
ὅλως ἡ τὰ ξηρὰ ἢ ἐν ξηροῖς ὀλίγα ξοφίας ἢ γὰ ὐ πνοι εὐωδέστερα. μι
γνυμένη δὲ πλείονι ὑγρότητος, ἀμβλύν τὴν ὀσμήν. διὸ καὶ ἐν τοῖς πα
λιοκλίοις καὶ ἐφύδροις, οὐκ εὔοσμα. καὶ μάλιστα δὲ τῇ πασχούσει κα
θάπερ εἴρηται λαμβάν τὴν μεταβολήν. ὡς δ᾽ ἁπλῶς εἰπεῖν ἧ
ξηρότερα καὶ ἄγρια καὶ ὀλιγοτροφώτερα καὶ ὐ πνοα μᾶλλον ἐν
ὑλιώσει, καὶ ἔτι λεπτοχυλώτερα καὶ οὐχ ὁμοίως τὸν χυλὸν ἔ-
χοντα ἀναμεμιγμένον τῇ σαρκὶ τοῖς ἥμέροις. ἅπαντα δὴ ταῦ-
τα συμβάλλεται πρὸς ὐσμίαν. ἰδεῖν δὲ τοῦτ ἔστ καὶ ἐπὶ τῶν οἰ-
νων. οἱ μὲν γὰ γλυκεῖς ὅλως ὔσμοι καὶ οἱ μαλακοί. τῶν δὲ ἄλλων
οἱ λεπτοὶ μᾶλλον ὐώδεις καὶ θᾶττον τῶν παχέων παθεῖν καὶ
παχέων. ἔτι δὲ ἅμα τῇ ὐσμίᾳ συμβαίνει καθάπερ χωρισμόν τι-
να εἶναι τοῦ ὑγροῦ καὶ τοῦ ὠδοῦς, ὑφ᾽ οὗ μὴ ὀσμᾶσθαι τῆς ξυλοσὶ μὴ πρὸς
τούτοις ἀποπνεῖν τὰ ὑδατώδους. ὥστε δι᾽ ἃ πάντων εἶναι τὰ
ὐώδη, λεπότητά τινα καὶ χωρισμοῦ καὶ δι᾽ ἃ πνοῆς. ἐπεὶ καὶ αὐτοῦ
τ ὄκιμίου τὸ πρὸς τῇ ξυλοὶ ἧττον ὐσμ. ἡ αὐτὴ δ᾽ αἰτία, ἣ τοῦ θᾶτ
τον παύεσθαι τοὺς ἠθμοὺς τῶν οἴνων. λεπότεροι γὰ καὶ ὡσ-
περ ὐθὺς ἄμικτοι. σημεῖον δὲ καὶ ἐκ τῶν λεπτοτέρων ἢ
ὐχύλων καὶ ὐπνόων ὐώδεστέρους γίνεσθαι, καὶ ἐκ τ πρεσβυτέρων
ἢ νεωτέρων. ἔτι δ᾽ ὧδε πολύοσμοι καὶ ἰχῶρες τοῖς ὀσμαῖς. οὐκ ἔχουσιν
ἢ τῇ χύσει τὸ μαλακ, ὡς οὐκ οὔσης ἅμα τῆς τε κ τὸν χυλὸν ὐσσ-
μίας ἢ πολυοσμίας καὶ ἰχῶρος περ ἐν τ μύρων, ἢ ἐν τ θυμιαμά
των, ἢ ἐν τῶν στεφανωμάτων, καὶ ἐν τῶν ἄλλων τῶν ὐοσμωδῶν

συμβαίνῃ· πόν τα γὰρ πικρὰ ἡδύχυλα τὰ ριᾶντα· καθάπερ αἱ ἀμυγδάλαι· ἡ οἰόρμοι δὲ τοῦ οἴνου, ὁμιλοῦμεν ἔχουσιν ἔνιοι· σκληροὶ δὲ καὶ αὐχμώδεις· ἐξ ἀφάντων οὖν δῆλον, ὡς ἕτερον τὸ τιθυμίαν ποιεῖν, ὧν συμμιξίαν τὴν ἀλάβῃ τῆς κράσεως· ἡδὺς ὃ τὸ ἐξάμφοιν· ἄλλως τε καὶ ὧν ἐν ταῖς ἀγρίων πυρῶν ἐφάμιλλον λυπεῖν τὸ δριμὺ ἢ ἄκρατον· ὥσπερ ἐς πύλου ἁλὸς τοῦ σηπομένου· μιχθέντος ὑγροῦ τηρεῖ συμφύγον· μᾶλλον δὲ κρατοῦσ' ἡ ἡδονή· μί πυῤῥὸς δὲ χυλοτέρων πρὸς μιγνύων· ἐὰν ὑγρᾶν περαίρῃ θάτερον· ὡς ἧττον μιγνὸς ἐλλείπον· ἅμα γὰρ ὥσπερ ἡ ἁπάλαυσις ἐν τοῖς τοιούτοις τῶν μυσῶν ὁμῶν καὶ χυλῶν· καὶ δὲ πειρᾶσθαι καθόλου διαιρεῖν ὡς περὶ πρῶτον· ἐν τῷ χυλῷ μιγνὺς ὑποσμίαν ἢ πλυκύτητος· ἀπὸ τοῦ χυλοῦ ἡ ὀσμή· ποῖος ἑκάτερος καὶ πῶς ἔχων· ἐκεῖνο δὴ ὧν φανερὸν ἐκ τῶν ἐρημμένων ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἠπορήθη· διὰ τί οἱ ἄγριοι τῶν καρπῶν εὐοσμότεροι· φαίνεται δὲ καὶ ἐκεῖνο συμβαίνειν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἀτελέσι καὶ τοῖς σηπτικοῖς χυλοῖς μᾶλλον εἶναι τὸ εὐοσμίαν· εἶναι τὰ μὲν πικρά· τὰ δὲ δριμέα· τὰ δὲ αὐστηρά· τὰ δὲ λιπαρ ἔχοντα δυσχερῆ· ὁ καὶ λόγως δ' ὅσως· ἡ πνοὴ γρόπος μᾶλλον ἀπὸ ῥύτων· ὡς τ' ἂν μὲ ὄγκρατος λάβῃ, σύμμιξον εἶναι πρὸς τὸ ὄσφρη σιν· ἐὰν δὲ εὐπαβάλλοντα, δυσχερῆ ἡβᾶν ἤδη· ἡ δὲ καὶ δόξειεν στερήσει τοιοῦτον εἶναι χυμός· ἀ λλ' ἕτεραν πρὰ φύσιν ἔχει· εἶναι γὰρ πικρὰ καὶ τ' ἄκρ· ἡ μὲν γὰρ εὐοσμία, διὰ τοῦτο γὰ τοῖς γλυκέσι καὶ δυχύλοις μᾶλλον· ὡς δ' εἰπεῖν, τ' ὀσμῶν, ἡ μὲν ἰχὺς ἑκάστων, δῆλον ὅτι κ τιθυπο κφμὴν φύσιν· ἡ μ' αἰγειάζει τ' ἀνθέων ὀξύ πρὸς ὃ, ἡ ὠλησίον ἐλθοῦσιν, εὐοσμότερα· καθάπερ λπαία δοκεῖ· τὸ δ' ἄτιον, ὅτι πρὸς μὲν τὰ πρᾶξω, καθαρὰ φέρει τὴν ἀμίσης ἡ ὀσμή· πλησίον δ' ὄντων, ὅτι σωα πρᾶξεῖ τὴν ἀπὸ τ' αὐγων μοεῖ ἀπερ ὀδή· κνεῖται πρὸς τὰ πρᾶξω, διὰ τὸ γεω δὲ σεραι τ' ἀχύτερ εἶναι· καθόλ τ' μ' ἀθημέσι τ' ὀσμ', ἡ ἀμιξία· τ' δ' χυροτέρ ἐνίαις, αἱ μίξφσαι οἰκεῖαι χρησιμώτεροι καθάπερ τ' χυλ· οἷον, ἡ μυρίνη δοκεῖ ὡ ἀμίκτως θυμιᾶσθαι· καταβρεχεῖσ' μελικρά τῳ πλυκεῖ· μᾶλλ κωτέρα δ' ὀσμὴ κρασιν μὴ πλυκυτέρα πίνειν· τὸ δ' ἧττ ὃ συμβαίνειν ἡ ὧν τ' χυλ· ὧν οἱ δέονται μίξεως πρὸ ὑσμίαν· ὡς δ' ὅλως

ὡσδὲ πόλις εἰπεῖν, ἕως ἂν μὴ ὀσμαὶ πόλεως μὴ ἀκρατέστεραι· πρὸς ὀ-
σμὴν δὲ μεσημβρίας, ἧττον· ὥσπερ λιβὸς δὲ μεσημβρίας, ἧκι-
στα· διὰ τὸ αὐαξηραίνειν τὸ μῆλον· ὡσδὲν ταῖς τῆς ἡμέρας ὥραις, ὁμοί-
ως ἐν ταῖς τροφαῖς τοῦ κύκλου· πόλιν δ' ἐπαινῶ ὀσμαὶ ἣν πεπάμ-
των χέρσου μὴ ἐξοισι προστάσσομας, ὡς περὶ μίαν ὄζειν ὥραν τοῦ
ἔτους εἰδος καλλονῆς· αὐτὴν γὰρ φλογὸς πάμμον· κύκλος ἡ
λικίας, οὐκ ἐν ταῖς ἀκμαῖς δυσμότατα, μικρὸν με
τακλίνον τοῦ πρὸ ἀκμῆς· οὐ γὰρ ἴσως ἀὴρ χυλὸν ὀσμῆς πέψις·
τὸ μὲν γὰρ μέσον, ἄτε πρὸ ὥρης ξοφλοῦν ὠμὸν ὄν, ὀστέπῃ· τὸ δὲ ἔσχα-
τον, ὀξαθὲν εἰς ἔνδηλον θερμότητος· ὁμοῦ δὲ καὶ ταῦτα μεθυσμότε-
ρα τῶν πρὸ ὥρης· ἐλάττων γὰρ ὑγρότης· ὥστε πικρατεῖν μᾶλλον ὡς περὶ τὰ
ἐν ταῖς χώραις τοῖς λεπτογείοις· ὡς δὲ πόλεως εἰπεῖν τὰ ἐν ἀκμῇ, πρὸ
μὲν χιλίαν ἔτεσιν ἡ πρὸς δύσμιαν· ὧν ἑκάτερος ἐν ταύτῃ τὸ τέλος· ἐν ᾧ
τοῖς ψύχουσι καὶ παίουσι, ἀμβλύτεροι καὶ οἱ χυλοὶ καὶ ὀσμαὶ διὰ τὸ ὠθῆ-
ξιν· πεπαμένου γὰρ ὀδὰξ δίδωσιν· ἅμα δὲ ἡ ἀφανίζει ταῖς ὑπὸ
τοῦ ψύχους κρατοῦσι μᾶλλον καὶ κεῖνα ἡ ἀΐδησις· ἀμφότερα δ'
ἐξίστησιν· ἐκεῖνα δὲ μᾶλλον· ἐπεὶ καὶ τῶν καρπῶν ἐξαιρεῖται τὴν λυ
κύτητα, διὰ τὸ μίζον τῇ ὠθήξει ἐξαίρον· ὡσαύτως δὲ καὶ μά-
των ὑπερβολὴ τοὺς χυλοὺς λυμαίνεται· τὰ μὲν γὰρ καπακά· τὰ δὲ, ὀ-
στέπῃ· τὰ δὲ ὥσπερ σήπεσι μὴ δυσγράνῃ· καθάπερ καὶ τοῦ συκῆς ἐλέχθη·
τὰς δ' ὀσμὰς ἴσως χρίων μᾶλλον διαφθείρει· τάχα δὲ καὶ πρὶν ταύτας μὲν
τοῖς ξηροῖς σήπομένας· ἄκρατοι γὰρ αὗται· πλὰ δὲ φθείρει· τὰς δ' ἐν
τῇ καρπίσει ἐγχυλοτέρας ἢ μεμιγμένην ἐν ἔχειν· μὴ ἐπαινοῦμεν δὲ καλ
λῶς, οὐδὲ ἐπαινεῖ· τὸ δ' ὁλομέλη συμμετρίᾳ τινὶ τῆς μίξιν ὑπάρχειν, ἢ ἐμφαίνε
σθαί πως τὸ τοῦ ξηροῦ φύσιν ἐν ταῖς ὀσμαῖς· τοῦτο γὰρ τὸ τὰς ὀσμὰς
ποιοῦν, ἢ πάντων ἢ τινῶν· ὅπερ φανερὸν εὐθὺς ἐπὶ τῆς ὄζης ἐν ῥῖσ
τοις ἐπὶ τοῖς· διακεκαυμένης δὲ ἐν τῷ θέρει· τὸ θερμότατον τὸ ὑ
δωρ ποιεῖ τὸ ὑδατῶδες· ταῦτα δὲ ποιεῖ λεπτὸν ἄλλοις· καὶ γὰρ τὸ περὶ
τὸ ἐλαιῶδες λεπτόμενον, ὡς ὅπου ἀνάκαυσις ἢ ποιεῖ τὰ δένδρα ἢ τὸν τόπον
ὑγρὸν ἢ ξηρόν· ὄζει· ποιεῖ γὰρ ὑγρότητα· ἀλλ' ἀνύλη τις ἡ νέκαυσις· ὁ

δι᾽ ὅσων καθαύτων, ἀλλὰ πρόπου τινὰ κατασυμβεβηκός· ἐφύη γὰρ ὅ-
που αὐξάνεσθαι· ὥστε συρρωμένης φλοιᾶς· ἢ κατάμιξις πρὸς τὴν ἀλμίδα
βλαβερωτάτη· οὐδὲ γὰρ ἀδιάπνευστος ὕδατος· ἀλλ᾽ ὅσῳ τὸ πολὺ ψεκ᾽
ὥστε συμμέτριαν εἶναι πρὸς τὴν θερμότητα καὶ ξηρότητα· διὰ δὲ
αὐτὸ τὴν ὕλην ὅτι αὐτὴν ἀπροϋπάρχειν· ἀγχίνους πάσας ἁπάντως·
ὅλως δὲ καὶ ἐν αἰγιαλῷ συρρώσεις καὶ κατάμιξις τῶν συρρωμένων
πρὸς τὰς ὑδρίας βλαβερωτάτη· ὅλως ὀλιγόσμους· ἐὰν δὲ χρὴ τοῦ μέτρου· ἐπεὶ καὶ
θυμιάματα ταῦτα, συρρώδης αὐτὴ βλαβερή· μαλακὴν δὲ καὶ σάπιον
σῆψιν· τὸ δὲ σύμμετρον οὕτω πρὸς ὁρμήν· ἐκείνως δὲ φθορά· ἀέρειος δὲ
καὶ τὸ αὐτὸ πως φύτῳ· καὶ ὧν μὲν δένδρων καὶ ὅλως τῶν ὑλημάτων, βύσσ-
μα πολλά· ζῶον δὲ οὐδέν, εἰ μὴ τὼ ἀέρδα λίνα φασὶ καθάπερ ἐλέχθη
πρὸς θηρίοις· καὶ μὴν θερμὰ ἕξις ἀρετὴ τῷ φύσιν ὡς τὸ πτερά, καὶ θαρσο
πέρατος καὶ αὐτὴ ἀναπνοή· καὶ δὲ μὴ ὑγρότητι πολεῖον καὶ μὴ λωδέστερα· διὸ
καὶ ἀπὸ πνοὴ ἀφιάσιν· καὶ ὅλη ἔξοφη τὰ μὲν ἀπολῆ καὶ ἀπειράπωτα· τὰ δὲ, πι
κίλη καὶ πεζοπωματική· συμβαίνει δέ τι καὶ ὅτε πρὸς λύσμι, ὅτε φύσ
άμα προϋπάρχη πρίασις· ἀρχὴ δὲ αὐτὴ καὶ πρῶτον· ἐπεὶ δὲ καὶ δέν
δρα πάντα δύωδη, διὰ τὸ μὴ τὰς ὁμοίας ἔχειν κράσεις· τὰ χαδὲ καὶ ἡμῖν
οὐκέτι δηλονότι τῶν ζώων τὰ μύσμι· διὰ τὸ χειρίστην εἶναι τὴν ὄσφρησιν· ἐπεὶ
καὶ γῆλαι καὶ πόρρω θεν αἰσθάνεται· καὶ τὰ λύκοι ἐγγυς ἀκριβέστερον· ἢ καὶ τὰ μ.
ἴσως καὶ αὐτοῖς δύωδη, καὶ, καὶ ἀνθρώπων πάντα φαίνεται· καθάπερ καὶ ἡμῖν ἐ
τέρων ἕτερα, μᾶλλον· ἔνια δὲ καὶ ὅλως φύσει· ἀλλ᾽ ἐκεῖνο αὐτοπον
ὅλη πρότερον εἶπε μὲν· εἰ τὸ ἡμῖν κακῶδες καὶ ἀσμον, ἐκείνοις δύοσμον εἶ
ναι· καὶ ἄλλα δὲ καὶ τοιαῦτα· ὁρῶ μὲν δὴ τοῦτο ἐφ᾽ ἑτέροις συμβαῖνον· ὧν
ἑαυτῇ δὲ τὴν αἰτίαν προφανῆ· ὧν μέλισσαν τις αἰτιάσαιτο κράσιν ἀνώμαλ
λεσθαι· ἐπεὶ καὶ τὰ μὲν Δημοκρίτου καθάπερ ἐλέχθη τὰ μὲν μύας ἔ
χειν τὰς μορφὰς, τὰ δὲ μὴ· καὶ τοι τὸ κέχλωπρίειν· αἰγὰ
ταῦτα μὲν ὅτω λεκτέον· ὅλως μικρῷ πρότερον ἐλέχθη, καὶ νῦν πάλιν
εἰπωμεν· ὅτι ἡδύοσμία καὶ ἡδεῖα χυλία ζητεῖ τινα καὶ χώρας καὶ αἰ
ρόθ᾽ ποιότητα καὶ ξοφῆς· διὸ καὶ μίτυν πρὸ βάλλειν, μίτυν ἐλαίπειν
μίτυ καὶ αἰγοξίαν· ἐν ῥῖσυπκαὶ μὴ τὸ ξοφιῶ· ὡς τὸ μὲν πλῆθος καὶ λύφ τὸ
ψέψιν

πέφυκεν· τὸ δὲ ἔνδεθεν οἷον ὕλην ἔχει· τὸ δὲ μὴ οἰκεῖον, ἀποιεῖ τὸ τῆς φύσεως· τοῦτο δὲ μάλιστα ἐν τῷ ποιόν τι ποιεῖν τὸ ἔδαφος εἶναι μὴ τὸν αἔρα ἐστὶ τὴν θερμότητα τὴν ἡλίου· ταῦτα γὰρ δοκεῖ τοῖς τροφὰς ἐστὰς πέψεις οἰκείας ἀποτελεῖν· πρὸς ἑτέρας δὲ καρπὸς μὴ χυλὸς ἕτερος ἢ διάφορος· ὅτι δὲ ἀληθὲς τὸ λεχθέν, ἐκ πολλῶν φανερόν· αἵμα γὰρ ὠμὰ λὴ χώρας ἐστὶ δύσμαχον οὐ χυλαί, μὴ καρπώσιμα ἐστὶ ἄκαρπα, μὴ βλαστικὰ καὶ ἀβλαστῆ· ἢ γὰρ ἐν ταύτῃ πὸ τὴν αἰτίαν αὐτὴν πειπίπτει· ποιεῖ δὲ ἕνεκεν ὅτι πᾶσαι τὸ ποιὰ πάσας τροφὰς ἐκ τοῦ ἐδάφους ζοφιῶ ἐστὶ γὰρ τὰ κωλύοντα μὴ αὔξεσθαι, ταῦτα ἐστὶ τὰ τῶν πέψιν ποιοῦντα ἐν χυλίαν· ἐπεὶ δὲ μὴ αἱ ὑσμιαὶ καὶ οἱ χυλοὶ πολυφθεῖς, διὰ τοῦ ρουμίας κράσιν οὐδεμίαν ζοφὴν πᾶσι πρόσφορος· ἀλλ' ἑκάστοις ἢ πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν· ὅθεν καὶ ταύτης ἀπείρασι λύσις, διὰ τί ποτε μᾶλλον ὑγρῶν θερμῶν ἢ πνευμάτων ἐν ἅπασι τοῖς θερμοῖς τὰ ὑσμα· ἔτι μᾶλλον διὰ τί ποτε τὰ μὴ ὀσμὴν ἀφιέντα ἐν ἅπασι τοῖς ὀσμα, ὀσμὴν ἀφιέντα· τοῦτο δὲ μαλακὸν καὶ ἁπτὸν καὶ μὴ ὄλως τι χυλῶδες· ἐνίοις γὰρ ἐστὶ τὸ αὐτὸ χυλῶδες· ἐνίοις δὲ μὴ ἐστὶ καὶ δῆλον· ἐν αἰγίλωπι γὰρ ἐστὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἄνθη μὴ τὰ στεφανώματα ὡς εἰπεῖν, ὅτι ὁ ἀὴρ ὁμιλῶδης ἐστὶ δρόσου βόλος· ἐν δὲ τοῖς τοιούτοις χώραις οὐ πίνεται τὸ ὅλον ὑγρὸν, διὰ τὸ μὴ πίνεσθαι ποτίμως· ἀλλὰ μᾶλλον ἐστὶ κατεξηρὸν· ἐν ταύτῃ δὲ εἰκὸς· ἐπεὶ τὰ πὶ κυρίνη διὰ ταῦτα ὑσμικὰ· τὰ δὲ μᾶλλον ἐστὶ μάλιστα τὸ ξόδι ἐστὶ ὀκρό

κος. ἡ γὰρ χώρα λεπτὴ ξηρὰ ἡ οὐκάτεν θερμή. καθαρῶ τε γὰρ τῷ ἀέρι
ἡ αὐδρῳ. πρὸς δὲ ὠφελίαν αἴτιοι αὗται ξοφαίου μὲν ξοῶται. τὸ ὄξὸ
δουν ἡ ὀκρόκος ὁ λιθὸ ξοφα. διὸ ἡ τῶν ἀμπωνὐοσμότερα. θαυμάσι
ώτερον δ' ἐναίγυπτῳ τὸ ωτεῖτ μυρίων, ὅτι τ' ἀλλ' οὐτ' ἀόσμῦ πεφυκός
σιν αὗται ἡ δυοσμία. καὶ ξηρότης καὶ θερμότ' ἐχ' πουαἰγὰμᾶλλ' ἢ τι
σινὑ ὄζ' χειτ' λοιπῶν. ἡ τὰ ἄλλα δ' ἔχει δὲ μὰ τὰ κ' τὰ ὠὰθησιν. ὅτι μὲν
δὴ καὶ τὸ γένος ἴσως, ὁ μεταφυτ' δυόμ' ἢ εἰσ' ἑτέρας χώρας, οἷον κύπρου. ξό-
δου. καὶ δου, ἐμφαίνεται δὴ λωά μεν. οὐθὲν μὲν τοιτ' αὐτ' ἀλλὰ καὶ
τὰ λατυφυλότερα γίνε). λεπτὴ γὰρ ἐκεῖ μὴ τὰ ὐδὸν ὠὰν ὁ κὲ ἐμὲ ὺς πρὸ
ἐκεῖμὲν ὁ μὲν ὠὰ ἀλλὰ τόγε τὰ λεῖσον τῇ χώρᾳ τὸ αὐτὸν, μὴ τὰ μὲν ἰδιότη τα
πρὸ πρὸς τὰ ἄλλα τὰ ὠθαυμαζομένων. τὸ γὰρ αὖ πάλιν μήτε καρπ'
εἶναι μήτε λευκὰ ὠὰ ἀλλὰ μέλανα ἂν, ὁ χὺ ὠτεν αν τίον πρὸς τὰ ὐδὸν ὠὰν.
ἀμφω γὰρ ξηρότης. αἰτιῶν) ὡς μικρόμυρτον, διὰ τὸ μὴ πίνεσθαι τὸ
οὐράνιον ὕδωρ ὡς ὠὴ ζητοῦν τα τὸν καρπόν. πὰς δὲ δρόσου σὰ βοηθεῖν.
τοῦτο μ' ὃν μὴ ἐ' τι τοι ὃτ' ἕτερ', ὃ συμβαίνᾳ δὲ ὠὰ μὰς ἰδ' ἔχειν παρὰ
τὰ αὐτὰ κ' τόπους ἐνίας, ἰδ' ὠὰ τέρ' δεῖται λόγων. ὁ δ' κοινὸς ὅτι πολ' αὐ' ὠ
μαλίας αἱ χῶραι φέρουσιν, ἀ' ληθὲς μὲν. προσα ωστεῖ) ὃ τὰ σ' οἰκεί
α σ' δὲ ὠὰμὰς μὴ δὲ διαφορὰς. ἐοικεν οὖν ὁ μοίωσι καὶ τὸ ἐν λυκὰ ωτεὶ τὰς
ξόας συμβαῖνον. ὠὴ γὰρ ἐκεῖ πεὶ τὸν χυλὸν, ἐν ταῦθα ωτεὶ τὰ ὠὸμὰ ὠὴ
δὰ ὠὰμὰς δὲ ἡ ἰδιότης. ἐκεῖ μὲν οὖν αἱ πάσαι τὲν πιστὰ ὠὰ τὰ ποταμὸ
δ' δὰ τηρία σίν τι μὴ φύσιν. ἡ γὰρ ξόα, θὰ λυδρον. ὃ μεταβάλλᾳ φασὶν ὀξ
ὀξέος εἰσ' λυκὺ, ἐὰν ἔχη. πολὺ ὑδρίαν. ὥστε διὰ ξέων ὁ ποταμὸς ἅ-
μα τὰ ὠὰ πλήθ' καὶ τὰ ποιότητι ὠοιεῖ τοιαύτα μεταβολὰ, οὐδὲν
ἄ' τοπον. ἐν ταῦθα δὲ πειρᾶσθ' χέπιν α δεῖ ζητεῖν ἰδ' ἂν, ἢ πὸς οἰκεία
πρὸς τὰ ὐδὸν ὠὰν. ἔοικε δὲ μάλιστα τοιαύτη τις εἶναι, σὼ τι-
θεμὲν ὠὸν εἰσ ταῦτα πάντων, οἷον τοῦ τε κοινοῦ καὶ τὰ ἰδ' ὀυ χύους
φλ μυρίνης καὶ τὰ ἐδάφους καὶ τοῦ ἀέρος. αὐτὸ δὲ τὸ φυτὸν ὅλως
ξηρὸν καὶ τὸ χύος τοῦ το μᾶλλον τῶν ἄλλων. δῆλον δὲ ἡ στερε-
φυλία, καὶ ἡ μικροκαρπία, καὶ ἡ χρόα τὸ καρποῦ. πάντα γὰρ
ταῦ ξηρότητ' τὸ ξηρὸν, ὀλίγον ὑγρ' ἔχει. τὸ δ' ὀλίγον ὑγρὸν πεπον. ἡ δὲ ὠία

δεν πέψι τῇ πρὸς ὄσφρησιν· αὐ τὴν ἀπλυκὺς ὀκὺ χυλος· ἀπὸ μὲν γὰρ
τοῦ φυτοῦ τοῦ πρού ὤζ' χοντα· ἀπὸ δὲ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἀέρος, ὅτι τὸ μὲν
ξηρ", ὀδὲ ὑγρ" μελανός· ἄμφω δὲ ταῦ εἰσοψέψιν· ὁ μὲν, τῷ σωψέψαι· ὁ
δὲ ὧ καθυγραίν" · ἐπεὶ ἐν ταῦθα αἱ ἀγρίαι τε τῶν ἡμέρων εὐοσμότερ".
καὶ αἱ ἐν προσήλοις τῶν ἀμπελίσιοις, μέλι ἀθεν πρὸς μεσημβρί'· ἅ-
παντα δὲ τοῦ τοις ξοφ' ἑλάττω ἐν τὸ ψέπψαι τῶν ἐλαττόνων ἔχουσιν· ὁμοίως δὲ καὶ ξηρὰ
εἰς μῆκος ἀλλὰ θαμνώδεστερ". ὧν τὰ χλαμβάνουσι μὴ χίζον μᾶλ
λον, ἢ ἀπὸ πολλῆς λαμβάν" ἀρχὰς πέπονθε τοῦ θερμοῦ· ἡμιρίζον
παντα χῆ· τὸ δὲ ντ' ἀμπελίσκοις εἰς ἐν μόνον ὁρμή· ἢ ὁ μήκη μὴ αἰξά
βδοι μᾶλλον λαμβάνουσι, τὰ χῆ δοῦ· ἡ ἐκρύτων αἰβακτηρίαι κα
θάπξ ἄλλοθί τι ἀγγείασῶ· κοινὸν δὲ ρῦρ ἴσως ἐστὶ τὰ πάντων τ' δένδρ
ὄξύ· λοιπ" δὲ ὧν ἐπ", ἢ ἀπὸ τοῦ ταῦτα ὑκοῦ ὤδη· τούτων δὲ ἔστι τὸ ἀτίον δρόσον
τ' πρόσηλον· αὐτὴ δὲ πρὸ ἡ πίπτουσα καθυγραίνει, τὰ μὲν αὖθη ἡ ὑγρό
τερα τὴν φύσιν ὄντα, μᾶλλον· τὰ δὲ ἅμικτα ξηρὰ ἐλάττω ἀσθενέστε
ρα· ἢ ὁ ἡ κρατεῖ τι μᾶλλον ἀπὸ τ' αὐτῆς ὑγρότητος· ὁ δὲ μύρων· ὃ μείω-
ον ἢ ἡ τὸ εἰρημένου πξ' αὐτοῦ· μικρόκαρπος δ' ἐὼν δοκεῖ, ἢ ἀπὸ τὸ μὴ λαμ
βάνειν τὸ κεφαλῆς ὕδωρ ἱκανῶν· ὥστε τὸ μὲν μύρου, ἢ ἀπὸ τούτων
πειρατέον αὐξητεῖν τὰ σαι τ'· τῶν δὲν τοῖς ψυχροῖς ὑόσμων, τὴν θερ
μότ' τὴν ἐν τῇ νομιστέον εἶν· ὥσπερ τοῦ χου δ' θερμοῦ τὸ πέπον· ἄλ
λοτε μὲν ὀλίγους προαιρέτου· ὁ τὸ δὲ κατακλιδόμ" ὡς πξ ἡ ἐν τῇ τῆς ὀ-
ωδῶ δ' ωε πάνσει· ὥξα ωλήσιον δ' τὸ συμβαῖν· ἀν τι ωειῖσα μὴν ὑγ' ἡ
θερμότης εἰς τὴν γῆν ἡ σωελαυνομέν', ωέπψ δὲ ἢ τὴν γῆν, μήτε ωη
λώδη, μήτε πίφραν ἐὼν, μήτε γλίχ". δ' ἀ τὴν ὑγρότ' ἢ ὁμοίως ἐρ
γάσ') τὸ θερμόν· αἰ γὰ μὴ τοιαύτ'). ὥστε μήτε τὸ ἐκτὸς ἀέρ' δέχεσθ" ψυχ".
Τό, τε ἐν αὐτῇ θερμὸν, ἀποσέχειν καὶ τηρεῖν· ἀ τοῦ τὸ γὰ καὶ
ἐν τῇ ἰλλυρίδ' βελτίων ἢ ἴδιος ἢ ἐν μακεδονίᾳ· ὡδὲ τῇ θρᾴκῃ ἢ
ταῖς ἐπψυχροτέραις ἅμα καὶ ἀ ωε τοτέραις ἄλλως ἄοσμ". ἢ
γὰ ἡ τῇ πίφρα· καὶ ἡ ὑγρότης πολλή· καὶ ὁ χειμὼν ἐκτοπος· ὡδὲ ταῖς
ἀλεφμαῖς λεπταῖς δ' ἀ τὴν μαλακότητα τοῦ ἀέρ' ὁδμ". δ' ἡ ἴση γὰ
ἢ ἀν τι πξ ἴσασι· δ' ἀμφοῖν ἕξη τὸν, ὡς περ ἢ ἐν τ' ὑπὲρ τῆς δ' ὁδμ"

ἐκ τοῦ ἐδάφους ἐκ τοῦ ἀέρος, τὰς δυνάμεις τὰς εἰστὴν τροφὴν συνεργούσας· ὑφ' ὧν μὲν οὖν ῥυήσεται, ἱκανῶς εἰρήσθω· τὰς δ' ὕσμας ἤδη δὲ τὰς ἀφ' ὧν μηλοῦνται οἰκείως μὲν οὐχ ἅλις ἂν εἴη τοῖς φυσικοῖς μόνον, ὥστε γε μὴ πρὸς τὸ δηλον· ὥστε ἐκ τοῦ ἀφορισθῆναι γοῦν τὰ ἴδια μᾶλλον, οἷον κρόμμυα μὴ σκόροδα, τὰ στεφανώματα· φασὶ δὲ ὠφελεῖν εἰσδυόμενα δι' ὅλου· τοῦτο δὲ ἔοικεν ἀληθὲς, δυοῖν θάτερον αἰτιάσασθαι πάντας· ἢ ὡς τὸ κακῶδες ἀφαιρεῖ μηλώων· ἕκας δὲ τρέφεται ὡς οἰκείῳ, μὴ ἔλκει τὸ συγγενές· ἀφαιρεθέντος δὲ τοῦ αἰσχροῦ, καθαρώτερον μηδὲ δεύτερον τοῖς ἄλλοις· ἢ ὡς καὶ τοῦ ξηροῦ τὸν ὑγρὸν διὰ τὸ θερμότητα λύειν· ὁ δὲ ὑγρὸς ἀπεπτότερος· ὅθεν καὶ τοῖς ξηροῖς, ἄπεπτον τὸ ὑγρόν. τὸ μὲν οὖν ὡς αὐτὰ καθ' αὑτὰ φησιν εἰρήσθω· οἱ δὲ χυλοὶ χωρισθέντες ἕλκουσι· μὴ μάλιστα τὸ πικρὸν, τὸ λιαρὸν τοῦ οἴνου· ὅθεν φαίνεται, τὸ δὴ πρῶτον, τὸ μὲν ὕδωρ μὴ λεπτομερὲς ὂν τοῦ ἀέρος μᾶλλον, μὴ ὅλως δὲ ὑφίστησιν, οὐδὲ χεῖται· ταὐτὸν, ὅτι καὶ χυλὸς τοῦ μώλυος ἦν πικρότερος· δὲ χεῖται ὅσοι μὴ ἐμβάλλομεν μηλώων αὐγὰς ὠλησιόντων· ἕλκει δὲ ὡς ἔχει τὴν ἀθερμότητα ἐν ἑαυτῷ· φύλλον δὲ ἕλκον· τὸ δὲ ὕδωρ ἧκιστα ἔχει· φύσει δὲ ψυχρόν· τὸ δὲ δὴ ξηρὸν μᾶλλον τοῦ ὑγροῦ διατηρῆσον, μὴ ὥστε πόνον ὡς λεπτόν τι φυλακτικὸν εἶναι· τὸ μὲν γὰρ δὴ φασιν, ὡς περὶ θυμὸν ἔκειτο ὡς τρέφον· τὸ δὲ σῶμα τῶν δὲ ξηρῶν, μᾶλλον ὅσα μανὰ καὶ ἄοσμα καὶ ἄχυλα· καθάπερ ἔλαια καὶ ταῖς μάττοις, καὶ ἔτι ἄγος τοιοῦτον· οὐ μὴν ἀλλὰ μᾶλλον ἢ ὅσα χυλοὺς ἔχει καὶ ὀσμὰς, ὥσπερ καὶ τὸ μῆλον· ἔστι γὰρ τοῦτο δὲ χεῖται μὴ ἕλκει τὰς ἐκ τῶν χυλῶν ὀσμὰς· ἐγχυλεῖται γὰρ αὐτὰ μᾶλλον· χρὴ γὰρ ὡσαύτως ὠλεῖπτ', μήτε καταξηρὸν εἶναι τὸ δεξάμενον, ὥσπερ τέφραν ἢ ἄμμον, μήτε καθυγρον· τὸ μὲν γὰρ διὸ νὰ χάπτει· ἐν δὲ ὕδατι, διὰ χεῖται ἐκκλύζει· διὰ χοῦρ δὴ ταῖς χυλῶν δύσκολός

τερα

τερα, ἢ καθ' ἓν τὰ μαλακῶς ὑπαυτῶν τὴν κινησιν· ἐμμένει δὲ μᾶλλον διὰ τὸ σφοδρῶς ἀπερείδεσθαι πλείω βάθος, καὶ ὑπὸ χώς περ ξηρᾶς γῆς πολλῆς, οὐδὲν ὑπολείπουσιν, ὡς περὶ φύσας πλινόπωνάντιαγὰρ ἡ τὰ πνεύματα ἢ τὰ ὕδατα· καὶ πρὸς μυσὶν ἀμφοτὰ ζόμενα· ἀλλὰ δεῖ καθάπερ ἀπρμάζματος τῶν δακτυλίων μίσην τινὰ ἔχειν ῥόσιν. καὶ περὶ μὲν τῶν ὀτων, ἀλις· ἐπεὶ δὲ τὰ μὲν, ἥμερα· τὰ δ' ἄγρια τῶν ὑόμων, ἀκολουθεῖ τὸ μὲν σώσασθαι τὸ ὑόσμον τερον, καθάπερ τὸ ξόδον· ζῶθα δὲ τὸ ἀγελαῖον· ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν τὸ μέλαν λόκρόκ· ὁδὲ ρασυλὸ ἢ τὸ ἐλαφρὸν ἀριμύτερα· καθάπερ καὶ τὰ λαχανωδῶν τὸ ὠφέλιμον· αὐτῶν δὲ ὡς μὲν ἐπὶ τὸ πολὺ καθόλου, τὰ πρότερον λεχθέν· ὅτι τῶν σύμμιξίαν ἑκάτερα λαμβάνει δὲ καὶ τέρου φλυγρότητος ἀξωναιόσμα· ὡσδὲ καθ' ἕκαστα, φανερὸν ἐποιοῦσι· τὸ μὲν γὰρ ἰὸν τὸ μέλ, ἢ λόκρόκ, οὔτε πολὺς δεῖται ξοφ, ἀξαὐτ' ἀλλὰ καὶ· κεφαλόρριζα· ὥστ' ἐν τοῖς ἡμέρ' ἀωλεί ων ἀπεπ[illegible]οτέρα· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τῶν μὲν, τέφραν ἐπιβάλλουσι, τὰ δ', ἀπέπουσι· τὸ δὲ ξόδον ἢ ὀρασυλὸ· ἢ ὅσα ὅμοια τούτοις, ἄγρια μᾶλλον ἐστὶ καὶ ξηρότερα τοῦ σύμμιξον ἔνιοι· διὸ τὸ μὲ ξόδον ἀσθενὲς, οἷον τὸ ἄοδ- μον ἀνίκμον ὄν· οὐδὲ γὰρ τὸ ἰὸν τὸ λευκὸν ἀτὰ ξηρὰ τῆς λεπαίνεται δὲ πολὺ θερμὸς ὀφόδρα ἢ ἔμπυρος ἀήρ· αὐξηραίνει γάρ· ὁδὲ ρασυλὸ ἢ τὸ ἐλένιον ἢ τὸ μαστὸ τοιαῦτα διὰ τὴν ξηρότητα δριμεῖαν ἴσχει σκληρὰς τὰς ὁδμάς· ἡμερόμ, μαλακωτέρ· ἢ δὲ σύμμιξία, διότι ἢ τὸ ψὲ πριεῖ ἢ λύσμίαν, φανερὸν· ἐπεὶ ἢ τῶν ὑδατωδῶν, ὁσμαὶ, πρὸς ὧ τὴν φύσιν τὴν ἀέρ' ὑκρασίαν ἀπαιτοῦσιν, ὥστε μίνυθα μήτε κωλύεθαι μήδ' ὑφέν· ὅ ἐοικε δ' τοῖς τόν τε συμβαίν ἢ πὶ τοῖς χυλοῖς τῶν λαχανωδῶν ὡς ἀρτίως ἐμνήθη μ· ὅτε δὲ θέρος θύομα, ὅτε χειμῶν, ὅτε ἦρ· ἀμὰ μάλιστα τοιαῦτα φθινοπώρου· χειμῶνος μὲν ὑγρά· θέρος δ' ὑ, ξηρανθέν τα· δὲ τὴν μεσημβρίαν χέεσθαι· τοιαῦτ' ἦρ αἰτῶν αὖθ' ὁσμαὶ ἄξενοι λεῖοι· τὸ δὲ μεταπῶς σύμμιξον ἔχει πρὸς ἅπαντ' τὰ ὁράσιν· περὶ μὲν οὖν ὁσμῶν καὶ χυλῶν τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς καὶ καρπῖς, ἐκ τούτων θεωρητέον· ὅσα δ' ἤδη κατὰ σμίξεις καὶ τὰ πάθη πρὸς ἄλληλα καὶ τὰ δῶν ἁμᾶς, παῦται καθαῦτὰ λεκτέον:~

ΤΕΛΟΣ

ЛЕНИНГРАДСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ А.А. ЖДАНОВА
НАУЧНАЯ БИБЛИОТЕКА

WISTERK. 1861. IX.